

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

64. aastakäik

26. märts 2021

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2019–2020

25.–28. märtsi 2019. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 438, 18.12.2020.

26. märtsil 2019. aastal vastu võetud tekstid, mis käsitlevad 2017. aasta eelarvele heakskiidu andmist, on avaldatud ELTs L 249, 27.9.2019.

VASTUVÕETUD TEKSTID

I Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Teisipäev, 26. märts 2019

2021/C 108/01 Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta resolutsioon Aafrika päritolu inimeste põhiõiguste kohta Euroopas (2018/2899(RSP)) 2

2021/C 108/02 Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta resolutsioon finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise kohta (2018/2121(INI)) 8

Kolmapäev, 27. märts 2019

2021/C 108/03 Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 (MON-87751-7) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (D060916/01 – 2019/2603(RSP)) 63

2021/C 108/04 Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 × NK603 (DAS-Ø15Ø7-1 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D060917/01 – 2019/2604(RSP)) 69

2021/C 108/05	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega antakse osaline autoriseering bis(2-etiülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatavateks kasutusaladeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (DEZA a.s.) (D060865/01 – 2019/2605(RSP))	75
2021/C 108/06	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega antakse osaline autoriseering bis(2-etiülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatavateks kasutusaladeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.) (D060866/01 – 2019/2606(RSP))	80
2021/C 108/07	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega antakse autoriseering kroomtrioksiidi teatavateks kasutusaladeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (Lanxess Deutschland GmbH ja teised) (D060095/03 – 2019/2654(RSP))	85
2021/C 108/08	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon araabia kevade järgse olukorra ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna tulevikuväljavaadete kohta (2018/2160(INI))	90

Neljapäev, 28. märts 2019

2021/C 108/09	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon hädaolukorra kohta Venezuelas (2019/2628(RSP))	103
2021/C 108/10	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon õigusriigi olukorra ja korrupsioonivastase võitluse kohta ELis, eelkõige Maltas ja Slovakkias (2018/2965(RSP))	107
2021/C 108/11	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon Dieselgate'i skandaaliga seotud hiljutiste muutuste kohta (2019/2670(RSP))	120

SOOVITUSED

Euroopa Parlament

Teisipäev, 26. märts 2019

2021/C 108/12	Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Usbekistani vahelist uut ulatuslikku lepingut (2018/2236(INI))	126
2021/C 108/13	Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise institutsioonilist raamistikku käsitleva lepingu kohta (2018/2262(INI)) . . .	133

Neljapäev, 28. märts 2019

2021/C 108/14	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja komisjoni toetusel tehtud ettepanekut nõukogule võtta vastu nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu (2018/2237(INI))	141
---------------	---	-----

II Teatised

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

Euroopa Parlament

Teisipäev, 26. märts 2019

2021/C 108/15	Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta otsus Jørn Dohrmanni puutumatus e-ärvõtmise taotluse kohta (2018/2277(IMM))	150
---------------	---	-----

III Ettevalmistavad aktid

Euroopa Parlament

Teisipäev, 26. märts 2019

2021/C 108/16	P8_TA(2019)0222 Tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagid ***I Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnustatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (COM(2018)0184 – C8-0149/2018 – 2018/0089(COD)) P8_TC1-COD(2018)0089 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnustatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (EMPs kohaldatav tekst)	152
2021/C 108/17	Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa – Vahemere piirkonna lepingule (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Iisraeli Riigi vahel) Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud protokoll Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (09547/2018 – C8-0021/2019 – 2018/0080(NLE))	179
2021/C 108/18	P8_TA(2019)0225 Aastaaegadega seotud kellakeeramise lõpetamine ***I Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega lõpetatakse aastaaegadega seotud kellakeeramine ja tunnustatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ (COM(2018)0639 – C8-0408/2018 – 2018/0332(COD)) P8_TC1-COD(2018)0332 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., millega lõpetatakse aastaaegadega seotud kellakeeramine ja tunnustatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ (EMPs kohaldatav tekst)	180

2021/C 108/19	<p>P8_TA(2019)0226</p> <p>Elektrienergia siseturu ühiseeskirjad ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv elektrienergia siseturu ühiseeskirjade kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0864 – C8-0495/2016 – 2016/0380(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0380</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (uuesti sõnastatud) 187</p>
2021/C 108/20	<p>P8_TA(2019)0227</p> <p>Elektrienergia siseturg ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0861 – C8-0492/2016 – 2016/0379(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0379</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (uuesti sõnastatud) 190</p>
2021/C 108/21	<p>P8_TA(2019)0228</p> <p>Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0863 – C8-0494/2016 – 2016/0378(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0378</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega asutatakse Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (uuesti sõnastatud) 193</p>
2021/C 108/22	<p>P8_TA(2019)0229</p> <p>Ohuvalmidus elektrisektoris ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ (COM(2016)0862 – C8-0493/2016 – 2016/0377(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0377</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ 195</p>

2021/C 108/23	<p>P8_TA(2019)0230</p> <p>Rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste näitajate märgistus ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse rehvide kütusesäästlikkust ja muid olulisi näitajaid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009 (COM(2018)0296 – C8-0190/2018 – 2018/0148(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0148</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., milles käsitletakse rehvide kütusesäästlikkust ja muid olulisi näitajaid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009</p> <p>(EMPs kohaldatav tekst) 196</p>
2021/C 108/24	<p>P8_TA(2019)0231</p> <p>Autoriõigused digitaalsel ühtsel turul ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv autoriõiguste kohta digitaalsel ühtsel turul (COM(2016)0593 – C8-0383/2016 – 2016/0280(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0280</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ 231</p>
2021/C 108/25	<p>P8_TA(2019)0232</p> <p>Digitaalse sisu üleandmise ja digitaalteenuste osutamise lepingud ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta (COM(2015)0634 – C8-0394/2015 – 2015/0287(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2015)0287</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... digisisu üleandmise ja digiteenuste osutamise lepingute teatavate aspektide kohta 234</p>
2021/C 108/26	<p>P8_TA(2019)0233</p> <p>Kaupade müügilepingud ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon muudetud ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ (COM(2017)0637 – C8-0379/2017 – 2015/0288(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2015)0288</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ 236</p>

2021/C 108/27

P8_TA(2019)0234

Kalapüük Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1343/2011, mis käsitleb teatavaid kalapüüki käsitlevaid sätteid Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas (COM(2018)0143 – C8-0123/2018 – 2018/0069(COD))

P8_TC1-COD(2018)0069

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 1343/2011, mis käsitleb teatavaid kalapüüki käsitlevaid sätteid Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas 238

2021/C 108/28

P8_TA(2019)0235

Teatamiskohustuste ühtlustamine keskkonnapoliitika valdkonnas ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liikmesriikide keskkonnapoliitika alaste teatamiskohustuste ühtlustamise kohta, millega muudetakse direktiive 86/278/EMÜ, 2002/49/EÜ, 2004/35/EÜ, 2007/2/EÜ, 2009/147/EÜ ja 2010/63/EL, määrusi (EÜ) nr 166/2006 ja (EL) nr 995/2010 ning nõukogu määrusi (EÜ) nr 338/97 ja (EÜ) nr 2173/2005 (COM(2018)0381 – C8-0244/2018 – 2018/0205(COD))

P8_TC1-COD(2018)0205

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb keskkonnaga seotud õigusaktide alaste aruandluskohustuste ühtlustamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 166/2006 ja (EL) nr 995/2010, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2002/49/EÜ, 2004/35/EÜ, 2007/2/EÜ, 2009/147/EÜ ja 2010/63/EL, nõukogu määrusi (EÜ) nr 338/97 ja (EÜ) nr 2173/2005 ning nõukogu direktiivi 86/278/EMÜ 241

2021/C 108/29

P8_TA(2019)0236

Kabiinide maksimaalpikkuse erinormid ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/53/EÜ seoses tähtpäevaga, mil hakatakse rakendada maksimaalpikkuse erieeskirju paremate aerodünaamiliste omadustega, energiatõhusamate ja ohutumate kabiinide puhul (COM(2018)0275 – C8-0195/2018 – 2018/0130(COD))

P8_TC1-COD(2018)0130

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2019/..., millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/53/EÜ seoses tähtpäevaga, mil hakatakse rakendada paremate aerodünaamiliste omadustega, energiatõhusamate ja ohutumate kabiinide maksimaalpikkuse erinorme 243

2021/C 108/30	P8_TA(2019)0237	
	Vähese CO ₂ -heite ja CO ₂ -heite mõju vähendamise võrdlusalused ***I	
	Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 vähese CO ₂ -heite ja CO ₂ -heite mõju vähendamise võrdlusaluste osas (COM(2018)0355 – C8-0209/2018 – 2018/0180(COD))	
	P8_TC1-COD(2018)0180	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 ELi kliimaülemineku võrdlusaluste, Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste ning võrdlusaluste kestlikkuse aspekti avalikustamiskoostööte osas	245
2021/C 108/31	P8_TA(2019)0238	
	Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevad erisätted ***I	
	Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta (COM(2018)0374 – C8-0229/2018 – 2018/0199(COD))	
	P8_TC1-COD(2018)0199	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta	247
	Kolmapäev, 27. märts 2019	
2021/C 108/32	P8_TA(2019)0295	
	Noorte tööhõive algatuse jaoks ette nähtud sihtotstarbelise eraldise vahendid ***I	
	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses noorte tööhõive algatuse jaoks ette nähtud sihtotstarbelise eraldise vahenditega (COM(2019)0055 – C8-0041/2019 – 2019/0027(COD))	
	P8_TC1-COD(2019)0027	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses noorte tööhõive algatuse jaoks ette nähtud sihtotstarbelise eraldise vahenditega	309
2021/C 108/33	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (uuesti sõnastatud) (COM(2018)0346 – C8-0381/2018 – 2018/0176(CNS))	310
2021/C 108/34	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 940/2014/EL nende toodete osas, mille suhtes saab kohaldada dokimaksuvabastust või -vähendust (COM(2018)0825 – C8-0034/2019 – 2018/0417(CNS))	311

2021/C 108/35	<p>P8_TA(2019)0298</p> <p>Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (COM(2018)0460 – C8-0275/2018 – 2018/0243(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0243</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend</p>	312
2021/C 108/36	<p>P8_TA(2019)0299</p> <p>Ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III) ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III) (COM(2018)0465 – C8-0274/2018 – 2018/0247(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0247</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)</p>	409
2021/C 108/37	<p>P8_TA(2019)0300</p> <p>Kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistik ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365 (COM(2016)0856 – C8-0484/2016 – 2016/0365(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0365</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/... kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365</p> <p>(EMPs kohaldatav tekst)</p>	442
2021/C 108/38	<p>P8_TA(2019)0301</p> <p>Ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajad ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta (COM(2018)0113 – C8-0103/2018 – 2018/0048(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0048</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta</p> <p>(EMPs kohaldatav tekst)</p>	534

2021/C 108/39	<p>P8_TA(2019)0302</p> <p>Finantsinstrumentide turud: ühisrahastamisteenuste osutajad ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta (COM(2018)0099 – C8-0102/2018 – 2018/0047(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0047</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta</p> <p>(EMPs kohaldatav tekst) 563</p>
2021/C 108/40	<p>P8_TA(2019)0303</p> <p>Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (COM(2018)0372 – C8-0227/2018 – 2018/0197(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0197</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta 566</p>
2021/C 108/41	<p>P8_TA(2019)0304</p> <p>Uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite heitenormid ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite heitenormid, lähtudes kergsõidukite CO₂-heite vähendamist käsitlevast liidu terviklikust lähenemisviisist, ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 (uuesti sõnastatud) (COM(2017)0676 – C8-0395/2017 – 2017/0293(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2017)0293</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (uuesti sõnastatud) 599</p>
2021/C 108/42	<p>P8_TA(2019)0305</p> <p>Teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamine ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (COM(2018)0340 – C8-0218/2018 – 2018/0172(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2018)0172</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta 602</p>

2021/C 108/43

P8_TA(2019)0306

Eli väetisetooted ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad CE-märgisega väetisetootete turul kättesaadavaks tegemise kohta ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 (COM(2016)0157 – C8-0123/2016 – 2016/0084(COD))

P8_TC1-COD(2016)0084

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega kehtestatakse Eli väetisetootete turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003 604

2021/C 108/44

P8_TA(2019)0307

Töötajate kaitse tööol kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööol kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (COM(2018)0171 – C8-0130/2018 – 2018/0081(COD))

P8_TC1-COD(2018)0081

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööol kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest 606

2021/C 108/45

P8_TA(2019)0308

Ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 92/106/EMÜ (millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel) (COM(2017)0648 – C8-0391/2017 – 2017/0290(COD))

P8_TC1-COD(2017)0290

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega muudetakse direktiivi 92/106/EMÜ (millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel)

(EMPs kohaldatav tekst) 608

2021/C 108/46	P8_TA(2019)0309	
	Tulumaksualase teabe avalikustamine teatavate äriühingute ja filiaalide poolt ***I	
	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses tulumaksualase teabe avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt (COM(2016)0198 – C8-0146/2016 – 2016/0107(COD))	
	P8_TC1-COD(2016)0107	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses tulumaksualase teabe avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt (EMPs kohaldatav tekst)	623
2021/C 108/47	P8_TA(2019)0310	
	Ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende suhtes kohaldatavad finantsreeglid ***I	
	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad (COM(2018)0375 – C8-0230/2018 – 2018/0196(COD))	
	P8_TC1-COD(2018)0196	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad [ME 1]	638
2021/C 108/48	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni 14. detsembri 2018. aasta delegeeritud määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 516/2014 (millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond) II lisa (C(2018)08466 – 2018/2996(DEA))	875
2021/C 108/49	Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni 14. detsembri 2018. aasta delegeeritud määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 515/2014 (millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend) II lisa (C(2018)08465 – 2018/2994(DEA))	876
Neljapäev, 28. märts 2019		
2021/C 108/50	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (Kosovo) (COM(2016)0277 – C8-0177/2016 – 2016/0139(COD))	877

2021/C 108/51

P8_TA(2019)0320

Olmevee kvaliteet ***I

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2017)0753 – C8-0019/2018 – 2017/0332(COD))

P8_TC1-COD(2017)0332

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../... olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst) 878

2021/C 108/52

P8_TA(2019)0321

Restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksukohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamine ***I

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, uue võimaluse andmist ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksukohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi 2012/30/EL (COM(2016)0723 – C8-0475/2016 – 2016/0359(COD))

P8_TC1-COD(2016)0359

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) 930

2021/C 108/53

P8_TA(2019)0322

Teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ***I

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise kohta (COM(2016)0594 – C8-0384/2016 – 2016/0284(COD))

P8_TC1-COD(2016)0284

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega kehtestatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ja muudetakse direktiivi 93/83/EMÜ 932

2021/C 108/54	P8_TA(2019)0323	
	Programmi „Loov Euroopa“ (2021–2027) loomine ***I	
	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 (COM(2018)0366 – C8-0237/2018 – 2018/0190(COD))	
	P8_TC1-COD(2018)0190	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013	
	(EMPs kohaldatav tekst)	934
2021/C 108/55	P8_TA(2019)0324	
	Liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ***I	
	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (COM(2018)0367 – C8-0233/2018 – 2018/0191(COD))	
	P8_TC1-COD(2018)0191	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 [ME 1. Muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses]	
	(EMPs kohaldatav tekst)	965
2021/C 108/56	P8_TA(2019)0325	
	Raamistiku loomine jätkusuutlike investeeringute soodustamiseks ***I	
	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse jätkusuutlike investeeringute soodustamise raamistik (COM(2018)0353 – C8-0207/2018 – 2018/0178(COD))	
	P8_TC1-COD(2018)0178	
	Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega luuakse jätkusuutlike investeeringute soodustamise raamistik	
	(EMPs kohaldatav tekst)	1005
2021/C 108/57	Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi 2020. aasta tulude ja kulude eelarvestuse kohta (2019/2003(BUD))	1032

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2019–2020

25.–28. märtsi 2019. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 438, 18.12.2020.

26. märtsil 2019. aastal vastu võetud tekstid, mis käsitlevad 2017. aasta eelarvele heakskiidu andmist, on avaldatud ELTs L 249, 27.9.2019.

VASTUVÕETUD TEKSTID

Teisipäev, 26. märts 2019

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0239

Aafrika päritolu inimeste põhiõigused

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta resolutsioon Aafrika päritolu inimeste põhiõiguste kohta Euroopas (2018/2899(RSP))

(2021/C 108/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle preambuli teist taanet ning neljandat kuni seitsmendat taanet, samuti lepingu artiklit 2, artikli 3 lõike 3 teist lõiku ja artiklit 6,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 10 ja 19,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu teist vähemuste ja diskrimineerimise uuringut (EU-MIDIS II), mille Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet avaldas 2017. aasta detsembris, ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruannet Aafrika päritolu inimeste ELis kogetud rassilise diskrimineerimise ja rassistliku vägivalda kohta ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22.

⁽²⁾ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

⁽³⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 55.

⁽⁴⁾ ELT L 315, 14.11.2012, lk 57.

⁽⁵⁾ „Being Black in Europe“, november 2018, valikaruanne uuringu EU-MIDIS II mõningate tulemuste kohta.

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse oma 1. märtsi 2018. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2016. aastal ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse rassismi, ksenofoobia ja muus vormis sallimatusega võitlemise ELi kõrgetasemelise tööühma moodustumist 2016. aasta juunis,
 - võttes arvesse internetis leviva vihakõne vastase võitluse tegevusjuhendit, milles komisjon ja juhtivad IT-ettevõtjad ning muud platvormid ja sotsiaalmeediaettevõtjad leppisid kokku 31. mail 2016,
 - võttes arvesse ÜRO rassilise diskrimineerimise likvideerimise komitee 3. oktoobri 2011. aasta üldist soovitus nr 34 Aafrika päritolu inimeste rassilise diskrimineerimise kohta,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 23. detsembri 2013. aasta resolutsiooni nr 68/237, millega kuulutatakse aastad 2015–2024 rahvusvaheliseks Aafrika päritolu inimeste aastakümneks,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 18. novembri 2014. aasta resolutsiooni nr 69/16, mis sisaldab tegevuskava Aafrika päritolu inimeste aastakümne elluviimiseks,
 - võttes arvesse 2001. aasta rassismivastasel maailmakonverentsil vastu võetud Durbani deklaratsiooni ja tegevuskava, milles tunnistatakse sajandeid kestnud rassismi, diskrimineerimist ja ebaõiglust Aafrika päritolu inimeste vastu,
 - võttes arvesse rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni (ECRI) üldisi poliitilisi soovitusi,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 19. septembri 2001. aasta soovitus Euroopa politiseetika koodeksi kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimõiguste ülemvoliniku 25. juuli 2017. aasta avaldust afrofoobia kui kolonialismi ja orjakaubanduse pärandi vastu („Afrophobia: Europe should confront this legacy of colonialism and the slave trade“),
 - võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokoll nr 12 mittediskrimineerimise kohta,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust Aafrika päritolu inimeste põhiõiguste kohta Euroopas (O-000022/2019 – B8-0016/2019),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et koos mõistega „Aafrika päritolu inimesed“ võidakse kasutada ka määratlusi afroeurooplased (Afro-European), Aafrika-eurooplased (African European) või mustanahalised eurooplased (Black European), afrokariibi inimesed (Afro-Caribbean) või mustanahalised Kariibi inimesed (Black-Caribbean) ja sellega viidatakse Aafrika päritolule või Aafrika päritolu inimese järeltulijale, kes on sündinud Euroopa Liidus, on liidu kodanik või elab Euroopas;
- B. arvestades, et terminid „afrofoobia“, „afrifoobia“ ja „mustanahaliste vastu suunatud rassism“ viitavad rassismi erivormile, sealhulgas vägivaldale ja diskrimineerimisele, mida toetavad ajalooline kuritarvitamine ja negatiivsed stereotüübid ning mis põhjustab Aafrika päritolu inimeste tõrjumist ja ebainimlikustamist; arvestades, et see on seotud kolonialismi ja Atlandi-ülese orjakaubanduse ajalooliste repressiividega, nagu on tunnistanud ka Euroopa Nõukogu inimõiguste volinik;
- C. arvestades, et Euroopas elab hinnanguliselt 15 miljonit Aafrika päritolu inimest ⁽³⁾, kuigi andmete kogumine võrdõiguslikkuse kohta ei ole ELi liikmesriikides süstemaatiline ega põhine enesemääramisel ning rändajate ja kolmanda või kaugema põlvkonna rändajate järeltulijad jäetakse sageli arvesse võtmata;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0056.

⁽²⁾ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e297e

⁽³⁾ Vt Euroopa Rassismivastane Võrgustik, *Afrophobia in Europe – ENAR Shadow Report 2014-15*, 2015: http://www.enar-eu.org/IMG/pdf/shadowreport_afrophobia_final_with_corrections.pdf

Teisipäev, 26. märts 2019

- D. arvestades, et ELi Põhiõiguste Ametil on tõendeid selle kohta, et Euroopas ohustab rassism ja diskrimineerimine kõigis eluvaldkondades eriti Sahara-taguse Aafrika taustaga vähemusi⁽¹⁾;
- E. arvestades, et Põhiõiguste Ameti hiljuti avaldatud teise Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise uuringu kohaselt⁽²⁾ olid 16–24-aastased Aafrika päritolu vastajad uuringule eelnenud 12 kuu jooksul kogenud rohkem vihkamisest ajendatud ahistamisjuhtumeid (32 %) kui vanemad vastajad ning et ka küberahistamine on sagedamini suunatud noorte vastu ja väheneb vanusega;
- F. arvestades, et Euroopa kolonialismi ja Atlandi-ülese orjakaubanduse ajaloolist ebaõiglust aafriklaste ja Aafrikast pärit rahvaste vastu, sh orjastamist, sunniviisilist tööd, rassilist apartheidi, tapatalguid ja genotsiidi ei ole ikka veel selgelt tunnustatud ning sellele ei ole ELi liikmesriikides ametlikul tasandil tähelepanu pööratud;
- G. arvestades, et diskrimineerivate stereotüüpide püsimine mõnedes Euroopa tavades, sealhulgas näiteks näo mustaks värvimine, kinnistab sügavalt juurdunud stereotüüpe Aafrika päritolu inimeste suhtes ja võib diskrimineerimist süvendada;
- H. arvestades, et riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste ja nende Euroopa Liidu võrgustiku Eqinet olulist tööd tuleks tunnustada ja toetada;
- I. arvestades, et Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) iga-aastases vihakuritegude aruandes⁽³⁾ on täheldatud, et Aafrika päritolu inimesed kogevad sageli rassistlikku vägivalda, kuid siiski puudub paljudes riikides vägivaldaohvritele vajalik õigusabi ja rahaline toetus;
- J. arvestades, et valitsustel on esmane vastutus õigusriigi järgimise ja oma kodanike põhiõiguste eest ja seetõttu ka vägivalda, kaasa arvatud afrofoobse vägivalda jälgimise ja ennetamise ning selle toimepanijate vastutuselevõtmise eest;
- K. arvestades, et rassilise diskrimineerimise kohta haridussüsteemis on vähe andmeid; arvestades, et tõendid osutavad siiski sellele, et Aafrika päritolu lastele pannakse liikmesriikides halvemaid hindeid kui nende heledanahalistele koolikaaslastele ning haridussüsteemist varakult lahkumine on Aafrika päritolu laste hulgas tunduvalt sagedasem⁽⁴⁾;
- L. arvestades, et Aafrika päritolu täiskasvanud ja lapsed on politseis vahi all viibides aina suuremas ohus, kusjuures esineb palju vägivalda- ja surmajuhumeid; arvestades, et õiguskaitse, kuritegevuse ennetamise, terrorismivastase võitluse ja sisserände kontrolli valdkonnas esineb tihti võimu kuritarvitamist, mis ilmneb tavapärase rassilise profileerimise, diskrimineeriva kontrolli, läbiotsimises ja jälgimisenä;
- M. arvestades, et diskrimineerimisvastased õiguskaitsevahendid on olemas ning et on vaja tugevat ja konkreetset poliitikat, et võidelda struktuurilise rassismi vastu, millega Aafrika päritolu inimesed Euroopas kokku puutuvad, sealhulgas tööhõive, hariduse, tervishoiu, kriminaalõiguse, poliitikas osalemise ning rände- ja varjupaigapoliitika ja -tavade valdkonnas;
- N. arvestades, et Aafrika päritolu inimesed kogevad Euroopa eluasemeturul diskrimineerimist, mille tulemuseks on ruumiline eraldatus madala sissetulekuga piirkondades, mida iseloomustavad viletsad ja kitsad elamistingimused;
- O. arvestades, et kuigi Aafrika päritolu inimesed on ajaloo jooksul andnud märkimisväärse panuse Euroopa ühiskonna ülesehitamisse, kogevad väga paljud neist tööturul diskrimineerimist;
- P. arvestades, et Aafrika päritolu inimeste osa Euroopa madalama sissetulekuga elanikkonna hulgas on ebaproportsionaalselt suur;

(1) Vt teine Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise uuring (EU-MIDIS II) (2017): <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/eumidis-ii-main-results>

(2) Samas.

(3) Vt uusimat, 2016. aasta aruannet: <http://hatecrime.osce.org/2016-data>.

(4) FRA arvamus nr 11.

Teisipäev, 26. märts 2019

- Q. arvestades, et Aafrika päritolu inimesed on Euroopa Liidu poliitilistes ja õiguslikes institutsioonides nii Euroopa, riiklikul kui ka kohalikul tasandil valdavalt alaesindatud;
- R. arvestades, et Aafrika päritolu poliitikud kogevad avalikkuses nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil endiselt alandavaid rünnakuid;
- S. arvestades, et rassism ja diskrimineerimine Aafrika päritolu inimeste vastu on struktuurne ning seguneb sageli diskrimineerimise ja rõhumise teiste vormidega soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel;
- T. arvestades, et viimasel ajal Euroopas sagenenud afrofoobsed rünnakud on otseselt suunatud kolmandate riikide kodanike, eelkõige pagulaste ja rändajate vastu;
1. kutsub liikmesriike ja ELi institutsioone üles tunnustama, et Aafrika päritolu inimesed peavad taluma rassismi, diskrimineerimist ja ksenofoobiat ning nende inim- ja põhiõigused on üldiselt vähem kaitstud, et selline olukord kujutab endast struktuurilist rassismi ja et neil on nii üksikisikute kui ka rühmana õigus kaitsele ebavõrdsuse eest, sealhulgas positiivsetele meetmetele, mis tagaksid nende õiguste edendamise ja täieliku austamise;
 2. on seisukohal, et Aafrika päritolu inimeste aktiivne ja tähendusrikas osalemine sotsiaalses, majanduslikus, poliitilises ja kultuurielus on oluline, et lahendada afrofoobia probleem ja tagada nende inimeste kaasatus Euroopas;
 3. palub Euroopa Komisjonil luua ELi raamistik, et välja töötada riiklikud strateegiad Aafrika päritolu inimeste sotsiaalseks kaasamiseks ja integreerimiseks;
 4. mõistab teravalt hukka kõik füüsilised ja verbaalsed rünnakud, mille sihtrühmaks on Aafrika päritolu inimesed nii avalikus kui ka erasektoris;
 5. ergutab ELi institutsioone ja liikmesriike ametlikult tunnustama Aafrika päritolu inimesi Euroopas ja nende ajalugu, sealhulgas nii ajaloolist kui ka kaasaegset ebaõiglust ja inimsusvastaseid kuritegusid, nagu orjus ja Atlandi-ülene orjakaubandus ning Euroopa kolonialismi kuriteod, ning ühtlasi tunnustama Aafrika päritolu inimeste suuri saavutusi ja positiivset panust, tähistades nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil orjanduse ja Atlandi-ülise orjakaubanduse ohvrite rahvusvahelist mälestuspäeva ja seades sisse nn musta ajaloo kuu (Black History Month) korraldamise tava;
 6. kutsub liikmesriike ja Euroopa institutsioone üles ametlikult tähistama ÜRO Aafrika päritolu rahvaste aastakümnet ning võtma tulemuslikke meetmeid selle kümnendi tegevuskava elluviimiseks tunnustamise, õigluse ja arengu vaimus;
 7. tuletab meelde, et mõned liikmesriigid on võtnud meetmeid, et tähenduslikult ja tulemuslikult heastada minevikus Aafrika päritolu inimeste suhtes toime pandud ülekohut ja inimsusvastaseid kuritegusid, pidades silmas, et nende kuritegude mõju kestab tänapäevani;
 8. kutsub ELi institutsioone ja ülejäänud liikmesriike üles seda eeskujuga järgima, kusjuures see võib hõlmata mingis vormis hüvitamist, näiteks avalik vabandamine ja varastatud kultuuriväärtuste tagastamine päritoluriikidele;
 9. palub liikmesriikidel avada koloniaalaja arhiivid;
 10. nõuab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid teeksid jõupingutusi, et koos teiste peamiste sidusrühmadega süstemaatiliselt võidelda etnilise diskrimineerimise ja vihakuritegude vastu ning töötada nende nähtuste vastu välja tulemuslikud, tõenditele tuginevad õigus- ja poliitikameetmed; on seisukohal, et kui kogutaks teavet etnilise diskrimineerimise ja vihakuritegude kohta, tuleks seda teha ainult eesmärgiga kindlaks teha algpõhjused ning võidelda ksenofoobsete ja diskrimineerivate avalduste ja tegude vastu kooskõlas riiklike õigusraamistike ja ELi andmekaitse õigusaktidega;

Teisipäev, 26. märts 2019

11. palub liikmesriikidel välja töötada riiklikud rassismivastased strateegiad, et lahendada Aafrika päritolu inimeste eriolukord sellistes valdkondades nagu haridus, eluase, tervishoid, tööhõive, politseitöö, sotsiaalteenused ja kohtusüsteem, poliitiline osalemine ja esindatus, ning julgustada Aafrika päritolu inimesi osalema telesaadetes ja muus meedias, et suurendada nende avalikku esindatust ja pakkuda Aafrika päritolu lastele head eeskujut;
12. rõhutab kodanikuühenduste tähtsat rolli võitluses rassismi ja diskrimineerimise vastu ning nõuab rohujuure tasandi organisatsioonidele Euroopa, riiklikul ja kohalikul tasandil suuremat rahalist toetust;
13. nõuab, et Euroopa Komisjon pööraks praegustes ja edaspidistes mitmeaastastes rahastamisprogrammides Aafrika päritolu inimestele rohkem tähelepanu;
14. palub, et Euroopa Komisjon looks oma talituste spetsiaalse tööühma, mis tegeleks afrofoobia küsimustega;
15. nõuab, et liikmesriigid rakendaksid ja jõustaksid nõuetekohaselt nõukogu raamotsuse rassismi ja ksenofoobia teatud vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega, eelkõige lugedes rassi, rahvusliku või etnilise päritoluga seotud ajendit kuritegu raskendavaks asjaoluks, tagamaks, et Aafrika päritolu inimeste vastu suunatud vihakuriteod registreeritakse ja neid uuritakse ning kurjategijad võetakse vastutusele ja neid karistatakse;
16. palub liikmesriikidel tulemuslikult võidelda vihakuritegude vastu, sealhulgas uurida rassilisel, rahvuslikul või etnilisel päritolul põhinevate kuritegude eri ajendeid ning tagada, et Aafrika päritolu inimeste vastu suunatud vihakuriteod registreeritakse ja neid uuritakse ning kurjategijad võetakse vastutusele ja neid karistatakse;
17. palub liikmesriikidel lõpetada rassiline ja etniline profileerimine kõigis kriminaalõiguse rakendamise vormides, terrorismivastastes meetmetes ja sisserändekontrollis, ametlikult tunnistada ebaseaduslikku diskrimineerimist ja vägivaldada ning võidelda selle vastu, korraldades ametiasutustes rassismi ja kallutatuse vastaseid koolitusi;
18. palub liikmesriikidel hukka mõista rassistlike ja afrofoobsete traditsioonide levik ja seda tõkestada;
19. kutsub liikmesriike üles jälgima rassilist kallutatust kriminaalõiguse- ja haridussüsteemis ning sotsiaalteenuste pakkumisel ja võtma ennetavaid meetmeid, et tagada võrdne kohtumõistmine, võrdne haridus ja võrdsed sotsiaalteenused ning parandada õiguskaitse- ja haridusasutuste ning sotsiaalteenuste osatajate suhteid vähemuskogukondade, eelkõige mustanahaliste kogukonna ja Aafrika päritolu inimestega;
20. palub liikmesriikidel tagada, et Aafrika päritolu täiskasvanud ja lapsed saaksid teistega võrdselt kvaliteetset haridust ja hooldusteenuseid ilma diskrimineerimise ja eraldamiseta ning et vajaduse korral pakutaks piisavat õpituge; ergutab liikmesriike lisama Aafrika päritolu inimeste ajalugu õppekavadesse ning andma kolonialismi ja orjuse ajastust tervikliku ülevaate, millega ühtlasi tunnustatakse selle ajastu ajaloolist ja praeguseni kestvat negatiivset mõju Aafrika päritolu inimestele, palub samuti tagada, et õpetajad oleksid selle ülesande täitmiseks piisavalt ette valmistatud ja võimelised klassiruumis mitmekesisuse teemasid käsitlema;
21. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles edendama ja toetama Aafrika päritolu inimeste tööhõive, ettevõtluse ja majandusliku mõjuvõimu suurendamise algatusi, et vähendada nende keskmisest suuremat töötust ja diskrimineerimist tööturul;
22. palub liikmesriikidel pöörata tähelepanu Aafrika päritolu inimeste diskrimineerimisele eluasemeturul, konkreetsete meetmetega vähendada ebavõrdsust eluaseme saamisel ja tagada korralikud eluasemed;

Teisipäev, 26. märts 2019

23. palub Euroopa Komisjonil ja ELi liikmesriikidel kehtivaid õigusakte ja tavasid arvesse võttes tagada rändajatele, pagulastele ja varjupaigataotlejatele turvalised ja seaduslikud võimalused ELi sisenemiseks;
 24. kutsub Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tulemuslikult tagama, et EL ei anna rahalisi vahendeid organisatsioonidele või rühmadele, mis tegelevad või on seotud mustanahaliste ja Aafrikast pärit rändajate orjastamise, salakaubaveo, piinamise ja nende vastu suunatud väljapressimisega, ei toeta neid ega tee nendega koostööd;
 25. kutsub Euroopa institutsioone üles tugevdama praeguseid jõupingutusi ja kiitma heaks tööjõu mitmekesisuse ja kaasamise strateegia, millega luuakse strateegiline kava etniliste ja rassiliste vähemuste osalemiseks tööturul;
 26. kutsub Euroopa erakondi ja poliitilisi sihtasutusi ning kõigi tasandite parlamente ELis üles toetama ja tegema algatusi, mis ergutavad Aafrika päritolu inimeste osalemist poliitikas;
 27. palub, et komisjon suhtleks tihedalt rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu OSCE, ÜRO, Aafrika Liit ja Euroopa Nõukogu, samuti muude rahvusvaheliste partneritega, et võidelda afrofoobia vastu rahvusvahelisel tasandil;
 28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele.
-

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0240

Raport finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise kohta

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta resolutsioon finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise kohta (2018/2121(INI))

(2021/C 108/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 4 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikleid 107, 108, 113, 115 ja 116,
- võttes arvesse oma 1. märtsi 2018. aasta otsust finantskuritegusid, maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist käsitleva erikomisjoni (TAX3) moodustamise, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse TAXE-komisjoni 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni ⁽²⁾ ja TAX2-komisjoni 6. juuli 2016. aasta resolutsiooni ⁽³⁾ maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta,
- võttes arvesse oma 16. detsembri 2015. aasta resolutsiooni soovitud komisjonile läbipaistvuse, kooskõlastamise ning lähenemise tagamise kohta liidu äriühingu tulumaksu poliitikas ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse rahapesu, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise uurimise komisjoni tulemusi, mis esitati nõukogule ja komisjonile 13. detsembril 2017. aastal ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni järelaruannet iga eespool nimetatud Euroopa Parlamendi resolutsiooni kohta, ⁽⁶⁾
- võttes arvesse uurivate ajakirjanike arvukaid paljastusi, näiteks LuxLeaks, Panama dokumendid, dokumendikogu Paradise Papers, ja hiljutisi cum-ex skandaale, samuti rahapesujuhtumeid, mis hõlmavad eelkõige Eesti, Läti, Madalmaade, Saksamaa, Taani ja Ühendkuningriigi panku;
- võttes arvesse oma 29. novembri 2018. aasta resolutsiooni majanduskuritegevuse ja kehtiva õigusraamistiku nõrkade kohtade kohta cum-ex skandaali valguses ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ 1. märtsi 2018. aasta otsus finantskuritegusid, maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist käsitleva erikomisjoni (TAX3) moodustamise, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta, Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0048.

⁽²⁾ 25. novembri 2015. aasta resolutsioon maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta, ELT C 366, 27.10.2017, lk 51.

⁽³⁾ 6. juuli 2016. aasta resolutsioon maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta, ELT C 101, 16.3.2018, lk 79.

⁽⁴⁾ ELT C 399, 24.11.2017, lk 74.

⁽⁵⁾ 13. detsembri 2017. aasta soovitus nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel, ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

⁽⁶⁾ 16. märtsi 2016. aasta ühine järelaruanne läbipaistvuse, kooskõlastamise ning lähenemise tagamise kohta liidu äriühingu tulumaksu poliitikas ning TAXE 1 resolutsioonide kohta, 16. novembri 2016. aasta järelaruanne TAXE 2 resolutsiooni kohta ja 2018. aasta aprilli järelaruanne PANA-komisjoni resolutsiooni kohta.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0475.

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse oma 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni uurivate ajakirjanike kaitse kohta Euroopas: Slovakkia ajakirjaniku Ján Kuciaki ja Martina Kušnírová juhtum ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse koostatud uuringuid „Citizenship by investment (CBI) and residency by investment (RBI) schemes in the EU: state of play, issues and impacts“ (Investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise skeemid ELis: ülevaade olukorrast, probleemid ja mõjud), „Money laundering and tax evasion risks in free ports and customs warehouses“ (Rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise ohud vabasadamates ja tolliladudes) ning „An overview of shell companies in the European Union“ (Ülevaade varifirmadest Euroopa Liidus) ⁽²⁾,
- võttes arvesse uuringut „VAT fraud: economic impact, challenges and policy issues“ (Käibemaksupettus: majanduslik mõju, probleemid ja poliitikaküsimused) ⁽³⁾, uuringut „Cryptocurrencies and blockchain – Legal context and implications for financial crime, money laundering and tax evasion“ (Krüptoraha ja plokiabel – õiguslik taust ja tagajärjed majanduskuritegevuse, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise jaoks) ning uuringut „Impact of Digitalisation on International Tax Matters“ (Digiteerimise mõju rahvusvahelistele maksuküsimustele) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni uuringuid agressiivse maksuplaneerimise näitajate kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse tõendeid, mille TAX3-komisjon kogus oma ekspertide osavõtul toimunud 34 kuulamisel või komisjoni liikmete ja ministritega toimunud arvamuste vahetuste käigus ning visiitidel Washingtoni, Riiga, Mani saarele, Eestisse ja Taani,
- võttes arvesse praegusel ametiajal kehtestatud uuendatud ja tugevamat äriühingu tulumaksu raamistikku, eeskätt maksustamise vältimise vastaseid direktiive I ⁽⁶⁾ ja II ⁽⁷⁾ maksustamise vältimise vastane direktiiv) ja maksustamisalase halduskoostöö direktiivi läbivaatamisi ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0183.

⁽²⁾ Scherrer A. ja Thirion E., „Citizenship by Investment (CBI) and Residency by Investment (RBI) schemes in the EU“, Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, PE 627.128, Euroopa Parlament, oktoober 2018; Korver R., „Money laundering and tax evasion risks in free ports“, Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, PE627.114, Euroopa Parlament, oktoober 2018, ning Kiendl Kristo I. ja Thirion E., „An overview of shell companies in the European Union“, Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, PE 627.129, Euroopa Parlament, oktoober 2018.

⁽³⁾ Lamensch M. and Ceci, E., uuring „VAT fraud: Economic impact, challenges and policy issues“ (Käibemaksupettus: majanduslik mõju, probleemid ja poliitikat puudutavad küsimused), Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, majandus-, teadus- ja elukvaliteedi poliitika osakond A, 15. oktoober 2018.

⁽⁴⁾ Houben R. ja Snyers A., uuring „Cryptocurrencies and blockchain.“ (Krüptoraha ja plokiabel – õiguslik taust ja tagajärjed majanduskuritegevuse, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise jaoks) Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, sisepoliitika peadirektoraat, majandus-, teadus- ja elukvaliteedi poliitika osakond A, 5. juuli 2018, ning Hadzhieva E., uuring „Impact of Digitalisation on International Tax Matters“, (Krüptoraha ja plokiabel – õiguslik taust ja tagajärjed majanduskuritegevuse, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise jaoks), Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, majandus-, teadus- ja elukvaliteedi poliitika osakond A, 15. veebruar 2019.

⁽⁵⁾ Uuring „Study on Structures of Aggressive Tax Planning and Indicators – Final Report“ (Agressiivse maksuplaneerimise ja näitajate struktuuride uuring – lõpparuanne) (maksudokument nr 61, 27. jaanuar 2016), uuring „The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates“ (Maksuplaneerimise mõju tulevikku suunatud tegelikele maksumääradele) (maksudokument nr 64, 25. oktoober 2016), ja uuring „Aggressive tax planning indicators – Final Report“ (Agressiivse maksuplaneerimise näitajad – lõpparuanne), maksudokument nr 71, 7. märts 2018.

⁽⁶⁾ Nõukogu 12. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1164, millega nähakse ette siseturu toimimist otseselt mõjutavate maksustamise vältimise viiside vastased eeskirjad (ELT L 193, 19.7.2016, lk 1).

⁽⁷⁾ Nõukogu 29. mai 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/952, millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/1164 kolmandate riikidega seotud hübriidsete ebakõlade osas, ELT L 144, 7.6.2017, lk 1.

⁽⁸⁾ Seotud vastavalt maksualaste otsuste automaatse vahetamisega (nõukogu 8. detsembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2376, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas, ELT L 332, 18.12.2015, lk 1, kolmas maksustamisalase halduskoostöö direktiiv), maksuhaldurite vahelise riikidepõhiste aruannete vahetamisega (nõukogu 25. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/881, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas, ELT L 146, 3.6.2016, lk 8, neljas maksustamisalase halduskoostöö direktiiv), maksuhaldurite juurdepääsuga rahapesuvastasele teabele, tegeliku kasusaamise ja muude kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmetega (nõukogu 6. detsembri 2016. aasta direktiiv 2016/2258, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses maksuhaldurite juurdepääsuga rahapesuvastasele teabele, ELT L 342, 16.12.2016, lk 1, viies maksustamisalase halduskoostöö direktiiv), kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul (nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul, ELT L 139, 5.6.2018, lk 1, kuues maksustamisalase halduskoostöö direktiiv).

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse komisjoni ettepanekuid, mille vastuvõtmine on pooleli, eeskätt äriühingu tulumaksu ühtse (konsolideeritud) maksubaasi ⁽¹⁾, digimaksustamise paketi ⁽²⁾ ja riikide lõikes toimuva aruandluse ⁽³⁾ teemal, ning parlamendi seisukohta nende dokumentide küsimuses,
- võttes arvesse nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate 1. detsembri 1997. aasta resolutsiooni äriühingute maksustamise käitumisjuhendi töörühma kohta ja selle töörühma korrapäraseid aruandeid ECOFINi nõukogule,
- võttes arvesse 5. detsembril 2017 nõukogus vastu võetud maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetelu, mida muudeti kolmandate riikide võetud kohustuste jätkuva järelevalve alusel,
- võttes arvesse komisjoni 21. märtsi 2018. aasta teatist, milles käsitletakse uusi nõudeid maksudest kõrvalehoidmise vastu ELi õigusaktides, millega reguleeritakse eelkõige rahastamist ja investeerimistoiminguid (C(2018)1756),
- võttes arvesse käibemaksuraamistiku, eeskätt käibemaksu lõpliku korra jätkuvat uuendamist,
- võttes arvesse oma 24. novembri 2016. aasta resolutsiooni lõpliku käibemaksusüsteemi väljatöötamise ja käibemaksupettuste vastase võitluse kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse hiljuti vastu võetud uut ELi rahapesu vastast raamistikku, eeskätt pärast rahapesuvastase direktiivi neljanda ⁽⁵⁾ ja viienda ⁽⁶⁾ läbivaatamise vastuvõtmist,
- võttes arvesse rikkumismenetlusi, mille komisjon on algatanud 28 liikmesriigi vastu selle eest, et nad ei ole neljandat rahapesuvastast direktiivi siseriiklikku õigusesse nõuetekohaselt üle võtnud ,
- võttes arvesse komisjoni 2. veebruari 2016. aasta tegevuskava terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhustamiseks (COM(2016)0050) ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 12. septembri 2018. aasta teatist liidu finantseerimisasutuste usaldatavusnõuete täitmise ja rahapesuvastase järelevalve raamistiku tugevdamise kohta (COM(2018)0645),
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsioon kiireloomulise vajaduse kohta koostada kooskõlas rahapesuvastase direktiiviga kolmandate riikide kohta ELi must nimekirja ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ 25. oktoobri 2016. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi kohta, COM(2016)0685, ja 25. oktoobri 2016. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi (CCCTB) kohta, COM(2016)0683.

⁽²⁾ Pakett koosneb järgmistest osadest: komisjoni 21. märtsi 2018. aasta teatis „On aeg kehtestada ajakohane, õiglane ja tõhus digitaalrajanduse maksustamise kord“ (COM(2018)0146), 21. märtsi 2018. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingu tulumaksuga maksustamise eeskirjad (COM(2018)0147), 21. märtsi 2018. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, milles käsitletakse teatavate digiteenuste osutamise saadud tuludelt võetava digiteenuste maksu ühist süsteemi (COM(2018)0148), ning komisjoni 21. märtsi 2018. aasta soovitus märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingute tulumaksuga maksustamise kohta (C(2018)1650).

⁽³⁾ 12. aprilli 2016. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EÜ seoses tulumaksualase teabe avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt (COM(2016)0198).

⁽⁴⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 107.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/843, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, ning millega muudetakse direktiive 2009/138/EÜ ja 2013/36/EL, ELT L 156, 19.6.2018, lk 43.

⁽⁷⁾ Komisjoni 2. veebruari 2016. aasta teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhustamise tegevuskava kohta, COM(2016)0050.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0216.

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse Euroopa Liidu rahapesu andmebüroode platvormi 15. detsembri 2016. aasta kaardistamisuuringut ning erinevuste analüüsi ELi rahapesu andmebüroode õiguste ja takistuste kohta teabe hankimisel ja vahetamisel ning komisjoni talituste 26. juuni 2017. aasta töödokumenti ELi rahapesu andmebüroode vahelise koostöö parandamise kohta (SWD(2017)0275),
- võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) ja komisjoni 11. juuli 2018. aasta soovitusi Malta rahapesu andmebüroole seoses tegevusega, mis on vajalik rahapesuvastase direktiivi ja terrorismi rahastamise tõkestamise direktiivi järgimiseks,
- võttes arvesse TAX3-komisjoni esimehe 7. detsembri 2018. aasta kirja Malta alalisele esindajale Euroopa Liidu juures, Tema Ekstsellents Daniel Azzopardile, milles palutakse selgitusi ettevõtte 17 Black kohta,
- võttes arvesse komisjoni läbiviidud riigiabi käsitlevaid uurimisi ja otsuseid ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 23. aprilli 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta (COM(2018)0218),
- võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu eelnõu,
- võttes arvesse poliitilist deklaratsiooni, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik,
- võttes arvesse G7, G8 ja G20 mitmete rahvusvahelisi maksuküsimusi käsitlevate tippkohtumiste tulemusi,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 27. juuli 2015. aasta resolutsiooni Addis Abeba tegevuskava kohta,
- võttes arvesse Aafrika ebaseaduslike rahavoogude kõrgetasemelise rühma aruannet ebaseaduslike rahavoogude kohta, mille tellisid ühiselt Aafrika Liidu Komisjon ning Aafrika majanduskomisjoni rahandus-, plaani- ja majandusarengu ministrite konverents,
- võttes arvesse komisjoni 28. jaanuari 2016. aasta teatist tõhusa maksustamise välisstrateegia kohta (COM(2016)0024), milles komisjon nõudis ka seda, et EL peab olema eeskujuks,
- võttes arvesse oma 8. juuli 2015. aasta resolutsiooni maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise kui arenguriikide valitsemist, sotsiaalkaitset ja arengut takistavate probleemide kohta ⁽²⁾ ning 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse ja maksupoliitika kohta ELis ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 8 lõikest 2 tulenevat kohustust austada püsivalt inimeste eraelu puutumatust käsitlevaid õigusakte,
- võttes arvesse komisjoni 23. jaanuari 2019. aasta aruannet investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavade kohta Euroopa Liidus (COM(2019)0012),
- võttes arvesse komisjoni 15. jaanuari 2019. aasta teatist „Tõhusama ja demokraatlikuma otsustusprotsessi poole ELi maksupoliitikas“ (COM(2015)0008),
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 18. oktoobri 2017. aasta arvamust „ELi arengupartnerlused ja rahvusvahelistest maksulepingutest tulenevad probleemid“,

⁽¹⁾ Seotud Fiati, Starbucks ja Belgia ülemäärase kasumi maksustamise otsusega ning otsustega alustada riigiabi käsitlevaid uurimisi McDonaldsi, Apple'i ja Amazoni suhtes.

⁽²⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 59.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0014.

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse finantskuritegusid, maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist käsitleva erikomisjoni raportit (A8-0170/2019),

1. Üldine sissejuhatus tausta tutvustamiseks

1.1. Muudatused

1. kinnitab, et kehtivad maksueeskirjad ei suuda sageli majanduse üha kasvava tempoga sammu pidada; tuletab meelde, et praegused rahvusvahelised ja riikide maksueeskirjad koostati peamiselt 20. sajandi alguses; kinnitab, et eeskirju on vaja tungivalt ja järjepidevalt reformida, et rahvusvahelised, ELi ja riikide maksusüsteemid tuleksid toime 21. sajandi uute majanduslike, sotsiaalsete ja tehnoloogiliste keerdküsimustega; võtab teadmiseks laialdase arusaama, mille kohaselt ei ole kehtivatel maksusüsteemidel ja arvestusmeetoditel võimalik pidada nende arengusuundumustega sammu ning tagada, et kõik turuosalisel tasuvad õiglase osa maksudest;
2. toonitab, et Euroopa Parlament on aidanud oluliselt kaasa võitlusele finantskuritegevusega, maksudest kõrvalehoidumisega ja maksustamise vältimisega, mille on muu hulgas paljastanud LuxLeaksi, Panama dokumentide, dokumendikogu Paradise Papersi, Football Leaksi, Bahamas Leaksi ja cum-ex-i juhtumid, ja teinud seda eeskätt TAXE-, TAX2⁽¹⁾- ja TAX3-erikomisjonide, Panama dokumentide uurimiskomisjoni ja ECON-komisjoni töö kaudu;
3. peab kiiduväärseks tõsiasi, et praeguse koosseisu ametiajal on komisjon esitanud 26 seadusandlikku ettepanekut eesmärgiga kaotada mõned lüngad, parandada võitlust finantskuritegevuse ja agressiivse maksuplaneerimise vastu ning tõhustada maksukogumise tulemuslikkust ja õiglast maksustamist; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et nõukogus ei ole toimunud edasiminekut seoses äriühingu tulumaksu reformi käsitlevate oluliste algatustega, mis on veel lõpetamata tõelise poliitilise tahte puudumise tõttu; nõuab veel lõpetamata ELi algatuste kiiret vastuvõtmist ja tähelepanelikku järelevalvet nende rakendamise üle, eesmärgiga tagada tulemuslikkust ja nõuetekohane täitmine, et pidada sammu maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise mitmekülgusega;
4. tuletab meelde, et maksujurisdiktsioon omab kontrolli üksnes tema territooriumiga seotud maksuküsimuste üle, kuid majandusvood ja mõned maksumaksjad, nagu hargmaised ettevõtted ja varakad üksikisikud, toimivad ülemaailmselt;
5. rõhutab, et maksubaasi määratlemiseks on vaja täielikku ülevaadet maksumaksja olukorrast, sh nendest osadest, mis jäävad väljapoole maksujurisdiktsiooni, ning määrata kindlaks, missugune osa vastab missugusele jurisdiktsioonile; märgib, et lisaks tuleb need maksubaasid maksujurisdiktsioonide vahel jaotada, et vältida topeltnmaksustamist ja kahekordset maksustamata jätmist; kinnitab, et esmatahtsaks tuleb pidada kahekordse maksustamata jätmise kaotamist, ning tagada, et topeltnmaksustamise probleem lahendataks;
6. leiab, et kõik ELi institutsioonid, kaasa arvatud Euroopa Parlament, samuti liikmesriigid peavad tegema jõupingutusi, et selgitada kodanikele maksustamise valdkonnas tehtud tööd ning olemasolevate probleemide lahendamiseks ja lünkade kaotamiseks võetud meetmeid; on seisukohal, et EL peaks välja kujundama laiapõhjalise strateegia, millega liit aitab neil liikmesriikidel asjakohaste meetmetega minna oma kehtivatelt ebaõiglastelt maksusüsteemidelt üle ELi õigusraamistikuga ja auslepingute mõttega kooskõlas olevale maksusüsteemile;
7. märgib, et majandusvood⁽²⁾ ja võimalused maksuresidentsuse muutmiseks on märkimisväärselt suurenenud; hoiatab, et mõned uued nähtused⁽³⁾ on oma olemuselt läbipaistmatud või soodustavad läbipaistmatust, mis võimaldab maksupettusi, maksustamise vältimist, maksudest kõrvalehoidumist, agressiivset maksuplaneerimist ja rahapesu;

⁽¹⁾ Vastavalt parlamendi sise-eeskirjadele võib komisjonide nimesid lühendada maksimaalselt nelja tähega, seega viidatakse endistele maksustamise ajutistele komisjonidele kui TAXE-, TAX2-, PANA-komisjonile ja TAX3-le. Tuleb siiski märkida, et „maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete erikomisjoni moodustamine“ viitab eranditult TAXE2-le.

⁽²⁾ Näiteks liigne keskendumine finantstegevusele.

⁽³⁾ Näiteks tarkvaraprogrammide kasutamine raha automaatseks riisumiseks elektroonilistest kassadest või müügisüsteemidest („zapping“) või üha laiemalt leviv tava tellida maksete töötlemine kolmandatelt isikutelt, mis võimaldab petturitel õiguspäraseid makse kõrvale juhtida.

Teisipäev, 26. märts 2019

8. taunib asjaolu, et mõned ELi liikmesriigid konfiskeerivad teiste liikmesriikide maksubaasi, meelitades ligi mujal teenitud kasumit ja võimaldades sellega äriühingutel oma maksubaasi kunstlikult alandada; juhib tähelepanu, et see tava ei kahjusta mitte ainult ELi solidaarsuse põhimõtet, vaid põhjustab ka ELi kodanike arvel toimuvat jõukuse ümberjaotust hargmaiste ettevõtete ja nende aktsionäride kasuks; toetab olulist tööd, mida teevad teadlased ja ajakirjanikud, kes aitavad neid tavasid päevavalgele tuua;

1.2. Maksustamise eesmärk ning maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, kahjulike maksutavade ja rahapesu mõju Euroopa ühiskondadele

9. on seisukohal, et õiglane maksustamine ja kindlameelne võitlus maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesu vastu on keskse tähtsusega õiglase ühiskonna ja tugeva majanduse kujundamisel, kaitstes samal ajal ühiskondlikku lepingut ja õigusriigi põhimõtet; märgib, et õiglane ja tõhus maksusüsteem on ebavõrdsuse probleemi lahendamisel keskse tähtsusega, mitte ainult avaliku sektori kulutuste rahastamise kaudu sotsiaalse liikuvuse toetamiseks, vaid ka sissetulekute ebavõrdsuse vähendamise kaudu; rõhutab, et maksupoliitika võib oluliselt mõjutada tööhõivet käsitlevaid otsuseid, investeeringute taset ja ettevõtete soovi laieneda;

10. rõhutab, et kõige pakilisem prioriteet on maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesu põhjustatud maksutulu puudujäägi ja selle poolt riikide ja ELi eelarvele avalduva mõju vähendamine, et tagada võrdsed tingimused ja õiglane maksustamine kõigi maksumaksjate vahel ja nende hulgas, võidelda ebavõrdsuse suurenemise vastu ja suurendada usaldust demokraatliku poliitikakujundamise vastu, tagades, et petturitel ei oleks ausate maksumaksjate ees konkurentsieelist;

11. rõhutab, et ühised jõupingutused ELi ja liikmesriikide tasandil on väga olulised selleks, et kaitsta ELi ja riikide eelarveid tasumata maksudest põhjustatud kahjude eest; märgib, et ainult täielikult ja tõhusalt kogutud maksutulu abil saavad riigid pakkuda muu hulgas kvaliteetseid avalikke teenuseid, sealhulgas taskukohast haridust, tervishoidu ja eluaset, julgeolekut, kuritegevuse kontrolli ja hädaolukordadele reageerimist, sotsiaalkindlustust ja hoolekannet, töö- ja keskkonnastandardite järgimist, võitlust kliimamuutuste vastu, soolise võrdõiguslikkuse edendamist, ühistransporti ja esmatahtsat taristut, et edendada ja vajaduse korral stabiliseerida sotsiaalselt tasakaalustatud arengut, et liikuda kestliku arengu eesmärkide poole;

12. on seisukohal, et hiljutised suundumused maksustamise ja maksukogumise valdkonnas, mis on nihutanud maksukoormuse jõukuselt sissetulekule, kapitalitulul töötulule ja tarbimisele, hargmaistelt ettevõtetelt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ning finantssektorilt reaalmajandusele, on avaldanud ebaproportsionaalset mõju naistele ja väikese sissetulekuga inimestele, kes sõltuvad tavapäraselt rohkem töötulust ja kulutavad suurema osa oma sissetulekust tarbimisele⁽¹⁾; märgib, et maksudest kõrvalehoidumise määr on kõrgem kõige jõukamate seas⁽²⁾; kutsub komisjoni üles võtma maksu ja rahapesu käsitlevates seadusandlikes ettepanekutes arvesse nende mõju sotsiaalsele arengule, sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele ja muudele eespool nimetatud poliitikavaldkondadele;

1.3. Sularahatehingutega seotud risk ja kasu

13. rõhutab, et sularahatehingud on rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise, sealhulgas käibemaksupettuse tõttu jätkuvalt väga riskantsed, vaatamata nende eelistele, nagu kättesaadavus ja kiirus; märgib, et mitmes liikmesriigis on juba kehtestatud sularahamaksetele piirangud; märgib ka seda, et kuigi ELi välispiiridel läbi viidava sularahakontrolli suhtes kohaldatavad eeskirjad on ühtlustatud, on eeskirjad sularaha liikumise kohta ELi piires liikmesriigiti erinevad;

⁽¹⁾ Gunnarsson A., Schratzenstaller M. ja Spangenberg U., „Gender equality and taxation in the European Union“ (Sooline võrdõiguslikkus ja maksustamine Euroopa Liidus), Euroopa Parlament, liidu sisepoliitika peadirektoraat, kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakond C, 15. märts 2017. Grown C. and Valodia I. (toimetajad), „Taxation and Gender Equity: A Comparative Analysis of Direct and Indirect Taxes in Developing and Developed Countries“ (Maksupoliitika ja sooline võrdõiguslikkus: otseste ja kaudsete maksude võrdlev analüüs arengu- ja arenenud riikides), Routledge, 2010 lk 32–74, lk 309–310 ja lk 315; Action Aid, Value-Added Tax (VAT) (Käibemaks), Progressive tax policy brief, 2018; ja Stotsky, J.G., Gender and Its Relevance to Macroeconomic Policy: A Survey (sugu ja selle tähtsus makromajanduse poliitika jaoks: uuring), IMFi töödokument, WP/06/233, lk 42.

⁽²⁾ TAX3-komisjoni 24. jaanuari 2018. aasta kuulamine ELi maksutulupuudujäägi teemal, vt 4. tabelit.

Teisipäev, 26. märts 2019

14. märgib, et nende meetmete killustatus ja erinev laad võib häirida siseturu nõuetekohast toimimist; kutsub seetõttu komisjoni üles koostama ettepanekut sularahamaksete üleliiduliste piirangute kohta, säilitades samal ajal sularaha maksevahendina; märgib lisaks, et suure nimiväärtusega euro pangatähtede rahapesu risk on suurem; kiidab heaks asjaolu, et EKP teatas 2016. aastal, et uute 500-euroste pangatähtede emiteerimine lõpetatakse (kuigi allesjäänud varu kehtib endiselt seadusliku maksevahendina); palub EKP-l koostada ajakava 500-euroste rahatähtede kasutamise järk-järguliseks lõpetamiseks;

1.4. Kvantitatiivne hinnang

15. rõhutab, et maksupettused, maksudest kõrvalehoidumine ja agressiivne maksuplaneerimine tähendavad liikmesriikide ja Euroopa Liidu eelarve jaoks saamatajäänud tulu⁽¹⁾; tõdeb, et sellise rahalise kahju täpse summa kindlakstegemine ei ole lihtne; märgib siiski, et rangemad läbipaistvusnõuded võimaldaksid saada täpsemaid andmeid ja aitaksid ühtlasi läbipaistmatust vähendada;

16. märgib, et mitmete hinnangutega on püütud teha kindlaks maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise põhjustatud kahjude ulatust; tuletab meelde, et andmete laadi või nende puudumise tõttu ei anna ükski neist hinnangutest eraldi võetuna probleemi ulatusest selget pilti; märgib, et osa viimaseid hinnanguid täiendavad üksteist, kuna nende aluseks on erinev, kuid üksteist vastastikku täiendav meetodika;

17. märgib, et kuigi komisjon koostab tänaseni käibemaksu alalaekumise hinnanguid ELi kohta, koostavad ainult 15 liikmesriiki hinnanguid oma riikliku maksutulupuudujäägi kohta; kutsub kõiki liikmesriike üles koostama komisjoni suuniste alusel põhjaliku hinnangu maksutulupuudujäägi kohta, mis ei piirduks ainult käibemaksuga ja hõlmaks kõikide maksusoodustuste kulude hindamist;

18. taunib veelkord „usaldusväärse ja erapooletu statistika puudumist maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise ulatuse kohta“ ja rõhutab, kui oluline on „töötada välja asjakohased ja läbipaistvad meetodid, et hinnata sellise tegevuse ulatust ja mõju riikide rahandusele, majandustegevusele ja avaliku sektori investeeringutele“⁽²⁾; juhib tähelepanu, kui tähtis on statistikaasutuste poliitiline ja rahaline sõltumatus statistika usaldusväärsuse tagamisel; nõuab, et Eurostatilt palutaks tehnilist abi põhjaliku ja täpse statistika kogumiseks, et seda esitataks võrreldaval ja kergesti sobitataval digitaalsel kujul;

19. tuletab eeskätt meelde 2015. aastal koostatud empiirilist hinnangut äriühingu tulumaksu agressiivsest planeerimisest tingitud iga-aastase tulude kaotuse ulatuse kohta ELis; märgib, et hinnanguline suurus jääb vahemikku 50–70 miljardit eurot (üksnes kasumi ümberpaigutamise tõttu kaotatud summa, mis on vähemalt 17 % äriühingu tulumaksust saadud tulust 2013. aastal ja 0,4 % SKPst) kuni 160–190 miljardit eurot (lisades suuremate hargmaiste ettevõtete individuaalse maksustamiskorra ning maksukogumise ebatõhususe);

20. kutsub nõukogu ja liikmesriike üles pidama esmatähtsaks, eeskätt programmi „Fiscalis“ abiga, projekte, mille eesmärk on mõõta maksustamise vältimise ulatust, et lahendada paremini praegune maksutulupuudujäägi probleem; rõhutab, et Euroopa Parlament on võtnud vastu⁽³⁾ otsuse programmi „Fiscalis“ rahastamise suurendamise kohta; nõuab tungivalt, et liikmesriigid hindaksid komisjoni kooskõlastusel oma maksutulupuudujäägi suurust ja avaldaksid tulemused igal aastal;

21. märgib, et Rahvusvahelise Valuutafondi töödokumendi⁽⁴⁾ hinnangul on maksubaasi kahanemisest ja kasumi ümberpaigutamisest tingitud ning maksuparadiisidega seotud ülemaailmne kahju ligikaudu 600 miljardit USA dollarit aastas; märgib, et Rahvusvahelise Valuutafondi pikaajalised ligikaudsed hinnangud on 400 miljardit USA dollarit OECD riikide puhul (1 % nende SKPst) ning 200 miljardit USA dollarit arengumaade puhul (1,3 % nende SKPst);

(1) Parlamendi 14. novembri 2018. aasta seisukoha (2021. — 2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta) punkt 49, vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0449.

(2) Vt Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta soovitus (nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel) punkti 63, ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

(3) Mitmeaastases finantsraamistikus (2021–2027) – parlamendi seisukoht kokkuleppe saavutamiseks ja Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatuse ettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“ (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0039).

(4) Crivelli, De Mooij ja Keen, „Base Erosion, Profit Shifting and Developing Countries“ (Maksubaasi kahanemine, kasumi ümberpaigutamine ja arengumaad), 2015).

Teisipäev, 26. märts 2019

22. peab tervitatavaks 2017. aasta uuringus „Tax Policies in the European Union“⁽¹⁾ esitatud viimaseid hinnanguid varimajanduse kohta, mis kaudselt annavad ka laiema pildi maksudest kõrvalehoidumisest; rõhutab, et varimajanduse ulatuse kindlakstegemisel võetakse arvesse majandustegevusi, mis ei pruugi rahvamajanduse arvepidamise lähteandmetes kajastuda;
23. toonitab, et igal aastal viiakse ligi 40 % hargmaiste ettevõtete kasumist kogu maailmas maksuparadiisidesse ja seejuures saavad kasumi ümberpaigutamisest kõige rohkem kahju mõned Euroopa Liidu riigid, kuna 35 % ümberpaigutatud kasumist on pärit ELi riikidest ja 30 % arenguriikidest⁽²⁾; juhib tähelepanu, et ligi 80 % paljudest ELi liikmesriikidest ümberpaigutatavast kasumist suunatakse mõnesse üksikusse ELi liikmesriiki või neist läbi; juhib tähelepanu, et hargmaised ettevõtted võivad maksta kuni 30 % vähem makse kui riigisisised konkurendid ja et agressiivne maksuplaneerimine moonutab konkurentsi kodumaiste ettevõtete, eelkõige VKEde jaoks;
24. märgib, et viimased hinnangud maksudest kõrvalehoidumise kohta ELis viitavad umbes 825 miljardile eurole aastas⁽³⁾;
25. märgib, et TAX3-komisjoni kuulatavad hargmaised ettevõtted esitavad oma hinnangu tegelike maksumäärade kohta⁽⁴⁾; osutab, et osa eksperte peab neid hinnanguid küsitavaks;
26. nõuab, et kogutaks statistilisi andmeid vabasadamates, tolliladudes ja erimajandustsoonides toimunud suurtehingute ning vahendajate ja rikkumisest teatajate avaldatud teabe kohta;

1.5 Maksupettus, maksudest kõrvalehoidumine, maksustamise vältimine ja agressiivne maksuplaneerimine

27. tuletab meelde, et maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuse vastases võitluses võideldakse ebaseaduslike toimingutega, samas kui maksustamise vältimise vastane võitlus on suunatud olukordadele, kus kasutatakse ära õiguses valitsevaid lünku või jäädakse põhimõtteliselt seaduse piiresse – välja arvatud juhul, kui maksuhaldurid või (lõppastmes) õigusasutused on need ebaseaduslikuks tunnistanud – kuid on selle mõttega vastuolus; nõuab seetõttu maksuraamistiku lihtsustamist;
28. tuletab meelde, et maksukogumise tõhustamine ELi riikides vähendab tõenäoliselt maksudest kõrvalehoidumise ja sellele järgneva rahapesuga seotud kuritegevust;
29. tuletab meelde, et agressiivne maksuplaneerimine tähendab sellise maksude struktuuri loomist, mille eesmärk on vähendada maksukohustust, kasutades maksusüsteemi tehnilisi aspekte või kahe või enama maksusüsteemi vahelist arbitraazi, ning mis on vastuolus seaduse mõttega;
30. väljendab rahulolu komisjoni vastusega oma TAXE-, TAX2- ja PANA-komisjoni käsitlevates resolutsioonides tehtud üleskutsele paremini kindlaks teha agressiivne maksuplaneerimine ja kahjulikud maksutavad;
31. palub komisjonil ja nõukogul teha ja võtta vastu ettepanek agressiivse maksuplaneerimise näitajate laiahaardelise ja konkreetse määratluse kohta, tuginedes nii maksustamisalase halduskoostöö direktiivi⁽⁵⁾ viienda läbivaatamise raames kindlakstehtud tunnustele kui ka komisjoni asjakohastele uuringutele ja soovitudele⁽⁶⁾; rõhutab, et need selged näitajad võivad vajaduse korral tugineda rahvusvaheliselt kokkulepitud standarditele; kutsub liikmesriike üles kasutama neid näitajaid alusena, et kaotada kõik olemasolevatest maksusüsteemide vahelistest lünkadest tulenevad kahjulikud maksutavad;

⁽¹⁾ „Tax Policies in the European Union 2017 Survey“ (Maksupoliitika Euroopa Liidus – 2017. aasta uuring), ISBN 978-92-79-72282-0.

⁽²⁾ Tørslov T.R., Wier L. S. ja Zucman G., „The missing profits of nations“ (Riikide puuduvad tulud), organisatsioon National Bureau of Economic Research, tödodokument nr 24701, 2018.

⁽³⁾ Richard Murphy, „The European Tax Gap“, 2019, <http://www.taxresearch.org.uk/Documents/EUTaxGapJan19.pdf>.

⁽⁴⁾ Washingtoni delegatsiooni lähetuse aruanne

TAX3-komisjoni 27. novembri 2018. aasta avaliku kuulamise stenogramm.

⁽⁵⁾ Nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul, ELT L 139, 5.6.2018, lk 1.

⁽⁶⁾ „Aggressive tax planning indicators- Final Report“ (Agressiivse maksuplaneerimise näitajad – lõpparuanne) (maksudokument nr 61, 27. jaanuar 2016) ja uuring Tax policies in the EU – 2017 Survey (Maksupoliitika ELis – 2017. aasta uuring)

Teisipäev, 26. märts 2019

palub komisjonil ja nõukogul neid näitajaid korrapäraselt ajakohastada, kui kerkib esile uusi agressiivse maksuplaneerimise viise või tavaid;

32. rõhutab äriühingu tulumaksu maksjate ja varakate üksikisikute sarnasust äriühingute struktuuride ja samalaadsete struktuuride (nt usaldusfondid ja offshore-fondid) kasutamisel agressiivse maksuplaneerimise eesmärgil; tuletab meelde vahendajate⁽¹⁾ rolli agressiivse maksuplaneerimise süsteemide loomisel; tuletab sellega seoses meelde, et suurem osa varakate üksikisikute sissetulekust tuleb kapitalikasumist, mitte töötasust;

33. peab kiiduväärseks, et komisjon hindas agressiivse maksuplaneerimise näitajaid ja lisas need 2018. aasta Euroopa poolaasta riigipõhisesse aruannetesse; nõuab, et selline hindamine kujuneks korrapäraseks, et tagada õiglasel tingimused ELi siseturul ning avaliku sektori tulude suurem stabiilsus pikemas perspektiivis; kutsub komisjoni üles tagama, vajaduse korral ametlike soovitude vormis, selged järelemeetmed agressiivse maksuplaneerimise tavade lõpetamiseks;

34. tuletab meelde oma üleskutset ettevõtetele kui maksu maksjatele järgida täiel määral oma maksukohustusi ja hoiduda agressiivsest maksuplaneerimisest, mis viib maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamiseni, ning pidada õiglast maksustamisstrateegiat ja kahjulikest maksutavadest hoidumist oma ettevõtja sotsiaalse vastutuse oluliseks osaks, võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ja OECD hargmaistele ettevõtjatele mõeldud suuniseid, et tagada maksu maksjate usaldus maksuraamistike vastu;

35. nõuab tungivalt, et tõhustatud koostöö menetluses osalevad liikmesriigid jõuaksid finantstehingute maksu kehtestamise suhtes võimalikult kiiresti kokkuleppele, tunnistades seejuures, et kõige sobivam oleks globaalne lahendus;

2. Äriühingute maksustamine

36. tuletab meelde, et üleilmastumise ja digitaliseerimise tulemusel on tekkinud rohkem võimalusi äri- või elukoha paiknemise valimiseks õigusraamistiku alusel;

37. tuletab meelde, et maksud tuleb maksta jurisdiktsioonides, kus sisuline ja tegelik majandustegevus tegelikult toimub ja kus luuakse väärtust, või kaudse maksustamise korral tarbimiskohas; rõhutab, et seda on võimalik saavutada, kui ELis võetakse vastu asjakohase ja õiglase jaotusega äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas (CCCTB), mis hõlmab muu hulgas kõiki materiaalseid varasid;

38. märgib, et EL võttis esimeses maksustamise vältimise vastases direktiivis vastu riigist lahkumisel tasumisele kuuluva maksu, mis võimaldab liikmesriikidel maksustada oma territooriumil saadud kapitalikasumi majanduslikku väärtust, isegi kui seda kasumit ei ole lahkumise ajal veel realiseeritud; on seisukohal, et põhimõtet, mille kohaselt maksustatakse liikmesriikides saadud kasumit enne selle riigist lahkumist, tuleks tugevdada näiteks intressimaksetelt ja litsentsitasudelt kinnipeetavate maksude kooskõlastamise kaudu, et kaotada olemasolevad lüngad ja vältida kasumi maksustamata väljaviimist EList; kutsub nõukogu üles jätkama läbirääkimisi intressimakseid ja litsentsitasusid käsitleva ettepaneku üle⁽²⁾; märgib, et maksulepingutes vähendatakse sageli tasutava maksu määra, et vältida topeltmaksustamist⁽³⁾;

39. kinnitab, et rahvusvaheliste maksueeskirjade kohandamine peab reageerima maksustamise vältimisele, mis tuleneb siseriiklike maksusätete ja lepingute võrgustike võimalikust koostoimest, ja mille tulemuseks on maksubaasi kahanemine ja topeltmaksuvabastus, tagades samas, et ei toimuks topeltmaksustamist;

2.1. Maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskava ja selle rakendamine ELis: maksustamise vältimise vastane direktiiv

40. tunnustab, et G20/OECD juhitud maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekti eesmärk oli võidelda koordineeritud viisil põhjuste ja asjaoludega, mis tekitasid maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tavaid, parandades maksueeskirjade piiriülest ühtsust, tugevdades põhinõudeid ning suurendades läbipaistvust ja kindlust; märgib siiski, et OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskava alane koostöövalmidus ja -kohustus on riikide lõikes ja konkreetsete meetmete puhul erinev;

(1) Mõnikord viidatakse neile ka kui maksudest kõrvalehoidumise võimaldajatele või soodustajatele.

(2) 11. novembri 2011. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv eri liikmesriikide sidusühingute vaheliste intressimaksete ja litsentsitasude suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta, COM(2011)0714.

(3) Hearson M. „The European Union's Tax Treaties with Developing Countries – Leading By Example?“ (Euroopa Liidu maksulepingud arengumaadega – juhtimine eeskuju varal), 27. september 2018.

Teisipäev, 26. märts 2019

41. märgib, et G20/OECD juhitud 15-punktilist maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskava, mille eesmärk on võidelda koordineeritud viisil maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise põhjuste ja asjaoludega, rakendatakse ja järgitakse ning edasised arutelud toimuvad kõikehõlmava raamistiku kaudu laiema haardega kui esialgsed osalisriigid; kutsub liikmesriike üles toetama nii kõikehõlmava raamistiku mandaati kui ka toimimist, tagamaks, et kehtivas rahvusvahelises raamistikus kaetakse olemasolevad maksulüngad ja lahendamata maksuküsimused; väljendab heameelt kõikehõlmava raamistiku algatuse üle arutada maksustamisõiguste paremat jaotamist riikide seas ja leida selles küsimuses ülemaailmne konsensus;

42. võtab teadmiseks, et meetmed vajavad rakendamist; võtab teadmiseks poliitikadokumendi⁽¹⁾ maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise alase kõikehõlmava raamistiku kohta, mille eesmärk on leida digitaalmajanduse maksustamisega seotud kindlakstehtud probleemidele võimalikke lahendusi;

43. juhib tähelepanu asjaolule, et mõni liikmesriik on võtnud hiljuti vastu ühepoolsete vastumeetmed kahjulike maksutavade vastu (nt Ühendkuningriigi kõrvalesuunatud kasumi maks ja USA maksureformi üldise immateriaalse vara madala maksumääraga maksustatud tulu (GILTI) sätted), tagamaks, et hargmaiste ettevõtjate välisriikidest saadud tulu maksustatakse emaettevõtja asukohariigis nõuetekohaselt minimaalse tegeliku maksumääraga; nõuab nende meetmete ELi tasandi hindamist; märgib, et erinevalt nendest ühepoolsetest meetmetest edendab EL üldiselt mitmepoolsete ja konsensuslike lahenduste leidmist, et tegeleda maksustamisõiguste õiglase jaotamisega; rõhutab, et EL peab näiteks digitaalsektori maksustamisel esmatahtsaks ülemaailmset lahendust, kuid teeb sellele vaatamata ettepaneku kehtestada ELi digiteenuste maks, kuna ülemaailmsed arutelud on edenenu aeglaselt;

44. tuletab meelde, et ELi 2016. aasta maksustamise vältimise vastane pakett täiendab olemasolevaid sätteid, et rakendada ELis ühtsel turul 15 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastast meetet koordineeritud viisil;

45. tunneb heameelt, et EL võttis vastu esimese ja teise maksustamise vältimise vastase direktiivi; märgib et need direktiivid tagavad õiglasema maksustamise, kehtestades kogu ELis minimaalse kaitse äriühingu tulumaksu vältimise eest ja tagades ettevõtjatele nii nõudluse kui ka pakkumise seisukohast õiglasema ja stabiilsema keskkonna; väljendab heameelt, et hübriidseid ebakõlaseid käsitlevate sätetega ennetatakse topeltmaksustamist, et kõrvaldada olemasolevad ebakõlad ja hoiduda edasiste ebakõlade tekitamisest liikmesriikide vahel ja kolmandate riikidega;

46. väljendab heameelt esimesse maksustamise vältimise vastasesse direktiivi lisatud välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevate sätete üle, mille eesmärk on tagada, et seotud ettevõtjate madala maksumääraga või maksudeta riikidesse paigutatud kasum oleks tegelikult maksustatud; tunnistab, et need hoiavad ära olukorra, kus välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevate siseriiklike eeskirjade puudumine või nende mitmekesisus liidus kahjustab siseturu toimimist ka muudes olukordades kui täielikult kunstlike korralduste puhul, nagu Euroopa Parlament on korduvalt nõudnud; taunib välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevate eeskirjade rakendamise kahe lähenemisviisi koosseisestemist esimeses maksustamise vältimise vastases direktiivis ning kutsub liikmesriike üles rakendama üksnes lihtsamaid ja tõhusaimad välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevaid eeskirju, mis on sätestatud esimese maksustamise vältimise vastase direktiivi artikli 7 lõike 2 punktis a;

47. tunnustab esimesse maksustamise vältimise vastasesse direktiivi lisatud üldist kuritarvituste vastast reeglit äriühingu tulumaksukohustuse arvutamiseks, mis võimaldab liikmesriikidel mitte võtta arvesse skeeme, mis ei ole tegelikud ning mille eesmärk kõiki asjasse puutuvaid fakte ja asjaolusid arvesse võttes on saada maksueelis; väljendab uuesti oma korduvat üleskutset võtta vastu üldine ja ühine kuritarvituste vastane reegel, täpsemalt kehtivates õigusaktides ning eeskätt ema- ja tütarettevõtjate direktiivis, ühinemise direktiivis ning intressimaksete ja litsentsitasude direktiivis;

48. kordab, et vaja on püsiva tegevuskoha ja märkimisväärse majandusliku kohalolu selget määratlust, nii et äriühingud ei saaks vältida kunstlikult maksukohustust liikmesriigis, kus neil toimub majandustegevus;

(¹) Maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise alase kõikehõlmava raamistiku poliitikadokument „Addressing the Tax Challenges of the Digitalisation of the Economy“ (Majanduse digitaliseerimisega seotud maksuprobleemide lahendamine), mis avaldati 29. jaanuaril 2019.

Teisipäev, 26. märts 2019

49. nõuab ELi ühise siirdehindade foorumi raames heade tavade väljatöötamise vallas tehtava töö lõpuleviimist ning nõuab, et komisjon jälgiks rakendamist liikmesriikides;

50. tuletab meelde oma muresid seoses siirdehindade kasutamisega agressiivses maksuplaneerimises ja seepärast tuletab meelde vajadust võtta probleemi lahendamiseks asjakohased meetmed ja parandada siirdehindade raamistikku; rõhutab vajadust tagada, et need kajastaksid tegelikku majanduslikku olukorda, tagaksid kindluse, selguse ja õigluse liikmesriikide ja liidus tegutsevate ettevõtjate jaoks, ning vähendada ohtu, et eeskirju kuritarvitatakse kasumi ümberpaigutamiseks, võttes arvesse 2010. aasta OECD siirdehindade alaseid suuniseid rahvusvahelistele ettevõtjatele ja maksuhalduritele⁽¹⁾; märgib siiski, et nagu eksperdid ja väljaanded on välja toonud, on sõltumatu üksuse mõiste või reaalturuväärtuse põhimõtte kasutamine üks kahjulikke maksutavasid võimaldavatest peamistest teguritest⁽²⁾;

51. rõhutab, et ELi meetmed, mille eesmärk on tegeleda maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise ning agressiivse maksuplaneerimisega, on andnud maksuhalduritele õiglase maksukogumise tagamiseks ajakohastatud vahendid, säilitades samal ajal ELi ettevõtete konkurentsivõime; rõhutab, et maksuhaldurid peaksid vastutama vahendite tõhusa ärakasutamise eest, põhjustamata vastutavatele maksumaksjatele, eelkõige VKEdele lisakoormust;

52. tunnistab, et esimese maksustamise vältimise vastase direktiivi ja neljanda maksustamisalase halduskoostöö direktiivi vastuvõtmisele järgnenud uus teabevool maksuhalduritele tekitab vajaduse asjakohaste ressursside järele, et tagada selle teabe tõhusaim ärakasutamine ja vähendada tulemuslikult olemasolevat maksulünka; kutsub kõiki liikmesriike üles tagama, et ametiasutuste kasutatavad vahendid on piisavad ja nõuetekohased selle teabe kasutamiseks ning eri allikatest ja andmekogumitest saadud teabe ühendamiseks ja riskikontrollimiseks;

2.2. Agressiivse maksuplaneerimisega võitlemise alaste ELi meetmete tugevdamine ning maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskava täiendamine

2.2.1. Liikmesriikide maksusüsteemide ja üldise maksukeskkonna kontrollimine – agressiivne maksuplaneerimine ELis (Euroopa poolaasta)

53. tunnistab tõsiasja, et kooskõlas Euroopa Parlamendi üleskutsega on liikmesriikide maksusüsteemidest ja üldisest maksukeskkonnast saanud Euroopa poolaasta osa⁽³⁾; peab kiiduväärseks komisjoni koostatud uuringuid ja andmeid⁽⁴⁾, mis võimaldavad tegeleda paremini agressiivse maksuplaneerimise näitajaid pakkuvate olukordadega ning näitavad selgelt kokkupuudet maksuplaneerimisega ning pakuvad kõikide liikmesriikide kohta selle nähtusega seoses rikkaliku andmebaasi; juhib tähelepanu, et liikmesriigid ei tohi lojaalse koostöö vaimus soodustada selliste agressiivse maksuplaneerimise skeemide loomist, mis on vastuolus ELi õigusraamistikuga ja aluslepingute vaimuga;

54. nõuab, et Euroopa poolaasta uutel maksunäitajatel oleks sama palju kaalu kui kulude kontrolliga seotud näitajatel; rõhutab, kui oluline on maksumõõtmel lisamine Euroopa poolaastale, kuna see võimaldab võidelda teatavate kahjulike maksutavadega, mida ei ole maksustamise vältimise vastases direktiivis ja teistes kehtivates ELi õigusaktides seni käsitletud;

55. tunneb heameelt, et kuundas maksustamisalase halduskoostöö direktiivis nähakse ette avalikustatavate piiriüleste skeemide tunnused, millest vahendajad peavad teatama maksuhalduritele, et viimastel oleks võimalik neid hinnata; tunnistab tõsiasja, et neid agressiivse maksuplaneerimise skeemide tunnuseid võib ajakohastada, kui esile kerkivad uued skeemid või tavad; juhib tähelepanu asjaolule, et direktiivi rakendamise tähtaeg ei ole veel möödunud ning et sätete rakendamist tuleb jälgida, et tagada nende tõhusus;

56. palub äriühingute maksustamise käitumisjuhendi tööühmal anda igal aastal nõukogule ja parlamendile aru peamistest teatatud skeemidest liikmesriikides, et võimaldada otsusetegijatel pidada sammu uute arendatavate maksuskeemidega ning võtta vastumeetmed, mida võib vaja minna;

⁽¹⁾ Vt 10. juulil 2017 avaldatud OECD 2017. aasta suuniseid siirdehinna turuväärtuse kindlaksmääramiseks hargmaistele ettevõtjatele ja maksuhalduritele.

⁽²⁾ 24. jaanuari 2019. aasta avalik kuulamine maksutulupuudujäägi hindamise ja majanduse digitaliseerimisega seotud maksuprobleemide lahendamist käsitleva, 29. jaanuaril 2019 avaldatud OECD poliitikadokumendi teemal.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 25. novembri 2015. aasta resolutsioon maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta, ELT C 366, 27.10.2017, lk 51, punkt 96.

⁽⁴⁾ Viidatud eespool. Uuringutes antakse ülevaade liikmesriikide kokkupuute kohta agressiivse maksuplaneerimise struktuuridega, mis mõjutavad nende maksubaasi (kahanemine või kasvamine); kuigi nähtusel puudub eraldiseisev näitaja, on sellegipoolest olemas tõendite kogumina käsitletav näitajate kogu.

Teisipäev, 26. märts 2019

57. kutsub nii ELi institutsioone kui ka liikmesriike üles tagama, et riigihankelepingud ei soodustaks tarnijate poolset maksustamise vältimist; liikmesriigid peaksid jälgima ja tagama, et pakkumistes ja hankelepingutes osalevad ettevõtjad või muud juriidilised isikud ei osale maksupettuses, maksudest kõrvalehoidumises ja agressiivses maksuplaneerimises; kutsub komisjoni üles täpsustama ELi hankedirektiivi kohast kehtivat hankekorda ja vajaduse korral tegema ettepaneku selle ajakohastamiseks viisil, millega ei keelustataks maksualaste kaalutluste kohaldamist välistamis- või isegi valikukriteeriumina riigihangete valdkonnas;

58. kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku, mis kohustaks liikmesriike tagama, et riigihankemenetlustes osalevad ettevõtjad vastaksid maksude läbipaistvuse miinimumtasemele, eelkõige riikidepõhise aruande ja läbipaistvate omandistruktuuride osas;

59. kutsub komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti ettepanekut eesmärgiga tühistada patentitulu maksustamise erikorrad ning kutsub liikmesriike üles soodustama teadus- ja arendustegevuse mittekahjulikku ja, kui see on asjakohane, otsest toetamist; rõhutab, et äriühingute maksusoodustused tuleb läbimõeldult välja töötada ja rakendada üksnes juhul, kui nende positiivne mõju töökohtadele ja majanduskasvule on tõendatav ning maksustamissüsteemis uute lünkade tekitamise oht on välistatud;

60. kordab vahepeal oma üleskutset tagada, et praeguste patentitulu maksustamise erikordadega luuakse tegelik side majandustegevusega, nt kulutuste kontrollid, ning et nendega ei moonutata konkurentsi; võtab teadmiseks immateriaalse vara kasvava osakaalu hargmaiste ettevõtete väärtusahelas; võtab teadmiseks teadus- ja arendustegevuse kulude parema määratluse äriühingu tulumaksu ühtset maksubaasi käsitlevas ettepanekus; toetab parlamendi seisukohta maksukrediidi kohta, mida antakse teadus- ja arendustegevuse kuludest mahaarvamise asemel tegelike teadus- ja arendustegevuse kulude katteks;

2.2.2. *Parem koostöö maksustamise, sealhulgas äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi vallas*

61. rõhutab, et Euroopa Liidu maksupoliitika ei peaks keskenduma üksnes maksustamise vältimise ja agressiivse maksuplaneerimise vastasele võitlusele, vaid ka piiriülese majandustegevuse hõlbustamisele maksuhaldurite koostöö ja aruka maksupoliitika kujundamise kaudu;

62. rõhutab, et on mitmesuguseid maksudega seotud takistusi, mis takistavad piiriülest majandustegevust; võtab sellega seoses teadmiseks oma 25. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni Euroopa kodanike ja ettevõtete 20 peamise ühisturu toimumisega seotud mureküsimume kohta ⁽¹⁾; nõuab tungival, et komisjon võtaks esmajärjekorras vastu tegevuskava nende takistuste kõrvaldamiseks;

63. peab kiiduväärseks äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi projekti taaskäivitamist, mille raames võtab komisjon vastu omavahel seotud ettepanekud äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi (CCTB) ja äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi (CCCTB) kohta; rõhutab, et kui äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas on täielikult rakendatud, kõrvaldab see riiklike maksusüsteemide vahelised tühikud, eelkõige siirdehindade osas;

64. kutsub nõukogu üles võtma need kaks ettepanekut kiiresti vastu ja need samaaegselt rakendama, võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, mis hõlmab juba virtuaalse püsiva tegevuskoha mõistet ja tulude jaotamisvalemeid, mis kaotaksid olemasolevad maksustamise vältimist võimaldavad lüngad ning looksid digitaliseerimist silmas pidades võrdsed tingimused; peab kahetsusväärseks, et teatavad liikmesriigid keelduvad jätkuvalt lahenduse leidmisest, ning kutsub liikmesriike üles oma erinevaid seisukohti ületama;

65. tuletab meelde, et äriühingu tulumaksu (ühtse) konsolideeritud maksubaasi rakendamise peab kaasnema ühiste raamatupidamiseskirjade kohaldamine ja haldustavade asjakohane ühtlustamine;

66. tuletab meelde, et kasumi ümberpaigutamise tava lõpetamiseks ja põhimõtte kehtestamiseks, et maksu makstakse kasumi teenimise kohas, tuleks äriühingu tulumaksu ühtne maksubaas ja äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas kehtestada samaaegselt kõikides liikmesriikides; kutsub komisjoni üles esitama uue ettepaneku, mis põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 116 ning mille kohaselt Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu vajalikud õigusaktid, kui nõukogu ei võta vastu ühehäälselt otsust äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi kehtestamise ettepaneku kohta;

⁽¹⁾ ELT C 72 E, 11.3.2014, lk 1.

Teisipäev, 26. märts 2019

2.2.3. Äriühingute digimaksustamine

67. märgib, et digitaliseerimise nähtus on tekitanud turul uue olukorra, kus digitaalsetel ja digikohaloluga ettevõtetel on võimalik kasutada ära kohalikke turge, ilma et nad oleksid sel turul füüsiliselt, maksustataval viisil kohal, ning see loob ebavõrdsed tingimused ja seab traditsioonilised ettevõtted ebasoodsasse olukorda; märgib, et digitaalsete ärimudelite puhul on tegelik keskmine maksukoormus ELis väiksem kui traditsiooniliste ärimudelite puhul⁽¹⁾;

68. juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et hargmaiste ettevõtete väärtusahelates toimub järkjärguline üleminek materiaalselt tootmiselt immateriaalsele varale, mida kajastab viimase viie aasta jooksul saadud litsentsitasude suhteline kasvumäär (ligi 5 % aastas) võrreldes kaubavahetuse ja välismaiste otseinvesteeringutega (vähem kui 1 % aastas)⁽²⁾; taunib asjaolu, et digitaalsed ettevõtted ei maksa mõnes liikmesriigis peaaegu mingeid makse vaatamata oma märkimisväärsele digitaalsele kohalolule ja suurtele tuludele nendes liikmesriikides;

69. on veendunud, et EL peaks keskenduma atraktiivsema ärikeskkonna loomisele, et saavutada tõrgeteta toimiv digitaalne ühtne turg, tagades samal ajal digitaalmajanduse õiglase maksustamise; tuletab meelde, et kogu majanduse digitaliseerimisel tuleks väärtuse loomise kohas võtta arvesse nii kasutajate panust kui ka tarbijate internetis käitumise kohta kogutud teavet;

70. rõhutab, et liidu ühise lähenemisviisi puudumine digitaalmajanduse maksustamise küsimuses toob edaspidi ja on juba toonud kaasa selle, et liikmesriigid on sunnitud vastu võtma ühepoolseid lahendusi, mis põhjustavad õiguslikku ebakindlust, killustavad ühtset turgu ja võivad muutuda koormaks nii piiriülelset tegevustele ettevõtetele kui ka maksuhalduritele;

71. märgib komisjoni ja mõne liikmesriigi juhtivat rolli ülemaailmses arutelus digitaalmajanduse maksustamise üle; ergutab liikmesriike jätkama OECD ja ÜRO tasandil ennetavat tööd, eelkõige protsessi kaudu, mis on kehtestatud maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise alase kõikehõlmava raamistiku poliitikadokumendis⁽³⁾; tuletab siiski meelde, et EL ei tohiks oodata ülemaailmset lahendust ja peab tegutsema kohe;

72. peab kiiduväärseks 21. märtsil 2018 komisjonis vastu võetud digimaksu paketti; kahetseb siiski, et Taani, Soome, Iirimaa ja Rootsi säilitasid majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 12. märtsi 2019. aasta istungil reservatsioonid või põhimõttelise vastuseisu digimaksu paketi⁽⁴⁾le;

73. rõhutab, et ühtne kokkulepe selle kohta, mis on digitaalne püsiv tegevuskoht, on samm õiges suunas, kuid ei lahenda küsimust, kuidas määrata kindlaks selle digitaalse püsiva tegevuskoha maksubaas;

74. kutsub liikmesriike üles kaaluma võimalust kehtestada tõhustatud koostöö raames digimaks, et hoida ära ühtse turu edasine killustumine, mis on juba toimumas üksikutes liikmesriikides, kus kaalutakse riiklike lahenduste kasutuselevõttu;

75. mõistab, et nn ajutine lahendus ei ole optimaalne; on seisukohal, et see aitab kiirendada parema lahenduse otsimist ülemaailmsel tasandil, võrdsustades samal ajal mõningal määral tingimusi kohalikel turgudel; palub ELi liikmesriikidel arutada, vastu võtta ja rakendada niipea kui võimalik pikaajaline lahendus digitaalmajanduse maksustamise kohta (märkimisväärse digitaalse kohalolu kohta), et EL oleks ülemaailmsel tasandil jätkuvalt suunaseadja; rõhutab, et komisjoni pakutud pikaajaline lahendus peab olema alus rahvusvahelisel tasandil tehtavale edasisele tööle;

⁽¹⁾ Nagu tõendas digimaksu paketi lisatud 21. märtsi 2018. aasta mõjuhinnang (SWD(2018)0081), mille andmetel on digitaalsete ettevõtete tegelik maksumäär keskmiselt vaid 9,5 %, samas kui traditsiooniliste ärimudelite puhul on see 23,2 %.

⁽²⁾ ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents, „World Investment Report“ (Maaailma investeerimisaruanne), 2018.

⁽³⁾ 29. jaanuaril 2019. aastal avaldatud poliitikadokument majanduse digitaliseerimisega seotud maksuprobleemide lahendamise kohta.

⁽⁴⁾ Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 12. märtsi 2019. aasta järeldused.

Teisipäev, 26. märts 2019

76. võtab teadmiseks ELi kodanike tugeva nõudluse digiteenuste maksu järele; tuletab meelde, et uuringud näitavad, et 80 % Saksamaa, Prantsusmaa, Austria, Hollandi, Rootsi ja Taani kodanikke toetab digiteenuste maksu ja arvab, et EL peab võtma juhtrolli rahvusvaheliste jõupingutuste tegemiseks; rõhutab lisaks, et enamik küsitatud kodanikest soovib digiteenuste osutamise maksu laialdast rakendamist ⁽¹⁾;

77. palub liikmesriikidel tagada, et digiteenuste maks on endiselt ajutine meede, lisades nn aegumisklausli 21. märtsi 2018. aasta ettepanekule võtta vastu nõukogu direktiiv digiteenuste maksu ühise süsteemi kohta, millega reguleeritakse teatavate digiteenuste osutamisest saadavat tulu ⁽²⁾ (COM(2018)0148), ja kiirendades arutelu märkimisväärse digitaalse kohalolu kohta;

2.2.4. Tõhus maksustamine

78. märgib, et ELi tasandil on äriühingu tulumaksu nominaalmäär alates 2000. aastast vähenenud 32 %, keskmiselt 32 %-lt 2000. aastal 21,9 %-ni 2018. aastal ⁽³⁾; väljendab muret mõju pärast, mida konkurents avaldab maksusüsteemide jätkusuutlikkusele ja nende võimalikule ülekanduvale mõjule teistele riikidele; mainib, et esimene G20/OECD juhitud maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekt ei puudutanud seda nähtust; väljendab heameelt teadaande üle, et maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise alane kõikehõlmav raamistik uurib eelarvamusevabalt peamisi maksustamisõigusi, mis tugevdaksid jurisdiktsioonide suutlikkust maksustada 2020. aastaks ⁽⁴⁾ tulusid juhul, kui teine jurisdiktsioon kohaldab nende tulude suhtes madalamat maksumäära, mille puhul on tegemist minimaalse tegeliku maksustamisega; märgib, et nagu on mainitud maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise alases kõikehõlmavas raamistikus, ei muuda praegune OECD juhitud töö tõsiasja, et riigid või jurisdiktsioonid võivad endiselt vabalt kehtestada oma maksumäärased või mitte üldse omada äriühingu tulumaksu süsteemi ⁽⁵⁾;

79. avaldab heameelt OECD uue ülemaailmse standardi üle, mis käsitleb olulise tegevuse tegurit olematute või ainult nominaalsete maksujurisdiktsioonide ⁽⁶⁾ puhul, mis on suuresti inspireeritud ELi tööst ELi loetellu kandmise protsessiga (ELi loetelu õigluse kriteerium 2.2);

80. võtab teadmiseks erinevused suurte äriühingute hinnanguliste tegelike maksumäärade – mis sageli põhinevad maksusätetel ⁽⁷⁾ – ja suurte hargmaiste ettevõtete poolt tegelikult makstud maksude vahel; märgib, et traditsioonilised sektorid maksavad maksu vastavalt tegelikule maksumäärale keskmiselt 23 % ulatuses, kuid digitaalsektor maksab ligilähedaselt 9,5 % ⁽⁸⁾

81. märgib, et tegelike maksumäärade hindamiseks on erinevad meetodid, mis ei võimalda neid ELis ja kogu maailmas usaldusväärselt võrrelda; märgib, et ELi tegelike maksumäärade hinnangud varieeruvad 2,2 %-st kuni 30 %ni ⁽⁹⁾; kutsub komisjoni üles töötama välja oma meetodika ja avaldama korrapäraselt tegelikud maksumäärad liikmesriikides;

82. kutsub komisjoni üles hindama nominaalsete maksumäärade vähendamise nähtust ja selle mõju tegelikele maksumääradele ELis ning esitama vajaduse korral ettepanekuid nii ELi siseselt kui ka kolmandate riikide suhtes kehtivate kaitsevahendite kohta, sealhulgas ranged kuritarvituste vastased eeskirjad, kaitsemeetmed, näiteks välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevad rangemad eeskirjad, ning soovitus maksulepingute muutmise kohta;

⁽¹⁾ KiesKompas, Public Perception towards taxing digital companies in six countries (avalik arvamus digiettevõtete maksustamisest kuues riigis) <https://policies.kieskompas.nl/digital-tax-report.pdf>, detsember 2018.

⁽²⁾ COM(2018)0148.

⁽³⁾ „Taxation trend in the European Union“ (Maksustamise suundumus Euroopa Liidus), tabel 3: Top statutory corporate income tax rates (including surcharges) (Kõrgeimad seadusega ettenähtud äriühingu tulumaksumäärad, (sh lisatasud), 1995–2018, Euroopa Komisjon 2018.

⁽⁴⁾ 23. jaanuaril 2019. aastal avaldatud poliitikadokument majanduse digitaliseerimisega seotud maksuprobleemide lahendamise kohta.

⁽⁵⁾ Samas.

⁽⁶⁾ OECD, „Resumption of Application of Substantial Activities Factor to No or only Nominal Tax Jurisdictions Inclusive Framework on BEPS: Action 5“ (Olulise tegevuse teguri jätkuv kohaldamine olematute või ainult nominaalsete maksujurisdiktsioonide maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise alase kõikehõlmava raamistiku suhtes: 5. meede), <http://www.oecd.org/tax/beps/resumption-of-application-of-substantial-activities-factors.pdf>, 2018. 5. meede, 2018.

⁽⁷⁾ 27. novembri 2018. aasta avalik kuulamine „Väidetavad agressiivse maksuplaneerimise skeemid ELis“.

⁽⁸⁾ Komisjoni teatis „On aeg kehtestada ajakohane, õiglane ja tõhus digitaalrajanduse maksustamise kord“ (COM(2018)0146).

⁽⁹⁾ 24. jaanuari 2019. aasta avalik kuulamine maksutulupuudujäägi hindamise teemal.

Teisipäev, 26. märts 2019

83. on seisukohal, et maksubaasi ülemaailmse koordineerimisega OECD/BEPSi projekti tulemusena peaks kaasnema maksumäärade parem kooskõlastamine, et saavutada suurem tõhusus;

84. kutsub liikmesriike üles ajakohastama käitumisjuhendi töörühma volitusi, et uurida äriühingute kasumi tõhusa maksustamise miinimummäära käsitust, et võtta järelmeetmeid seoses OECD tööga majanduse digiteerimisest tulenevate maksuprobleemide kallal;

85. võtab teadmiseks avalduse, mille tegi Prantsuse rahandusminister 23. oktoobril 2018 toimunud TAX3 kohtumisel vajaduse kohta arutada minimaalse maksustamise ideed; tunnustab Prantsusmaa valmisolekut lisada minimaalse maksustamise arutelu üheks oma prioriteediks oma eesistumise ajal G7s 2019. aastal, nagu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 12. märtsi 2019. aasta istungil kinnitati;

2.3. *Otseste maksudega seotud halduskoostöö*

86. rõhutab, et alates 2014. aasta juunist on maksustamisalase halduskoostöö direktiivi muudetud neli korda;

87. palub komisjonil hinnata teise maksustamisalase halduskoostöö direktiivi lünki ja esitada nende kõrvaldamise kohta ettepanekud, eelkõige lisades direktiivi reguleerimisalasse materiaalse vara ja krüptoraha, nähes ette sanktsioonid nõuetele mittevastavuse või finantsasutuste esitatavate valede aruannete puhuks, samuti kaasates rohkem finantsasutuste liike ja aruannete liike, mida praegu ei esitata, näiteks pensionifondide kohta;

88. kordab oma nõuet laiendada maksualaste eelotsuste alase teabe vahetamist ja anda komisjonile ulatuslikum juurdepääs, samuti nõuet ühtlustada erinevate siseriiklike maksuhaldurite maksustamistavasid;

89. palub komisjonil avaldada kiiresti esialgne hinnang kolmanda maksustamisalase halduskoostöö direktiivi kohta, vaadeldes eeskätt, kui mitme otsuse kohta on vahetatud teavet ja mitmel korral pääsesid riiklikud maksuhaldurid ligi teise liikmesriigi valduses olevale teabele; palub, et hindamisel võetaks arvesse ka maksualaste siduvate eelotsustega seotud põhiteabe avaldamise mõju (eelotsuste arv, soodustatud isikute nimed, igast eelotsusest tulenev tegelik maksumäär); kutsub liikmesriike üles avaldama siseriiklikke maksuotsuseid;

90. taunib asjaolu, et maksustamise valdkonna eest vastutav volinik ei tunnista vajadust laiendada praegust riikide maksuhaldurite vahelise teabevahetuse süsteemi;

91. kordab lisaks oma üleskutset tagada samaaegsed maksuauditid ühiste või vastastikku täiendavate huvidega isikute suhtes (sh emaettevõtjad ja nende tütarettevõtjad) ning oma üleskutset tõhustada veelgi liikmesriikidevahelist maksukoostööd, kehtestades kohustuse vastata maksualastele rühmataotlustele; tuletab meelde, et vaikimisõigus maksuhaldurite ees ei kehti lihtsa haldusuurimise korral ja et koostöö on nõutav⁽¹⁾;

92. leiab, et kooskõlastatud kohapealne kontroll ja ühisauditid peaksid kuuluma maksuhalduritevahelise koostöö Euroopa raamistikku;

93. rõhutab, et mitte ainult maksuhaldurite vaheline teabevahetus ja teabe valdamine, vaid ka parimate tavade jagamine aitab kaasa maksude tõhusamale kogumisele; palub liikmesriikidel seada prioriteediks parimate tavade jagamise maksuhaldurite vahel, eelkõige seoses maksuhaldurite digiteerimisega;

94. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles ühtlustama menetlusi maksudeklaratsioonide esitamise digitaalse süsteemi tarbeks, et hõlbustada piiriülest tegevust ja vähendada bürokraatiat;

95. palub komisjonil kiiresti hinnata neljanda maksustamisalase halduskoostöö direktiivi rakendamist ja seda, kas siseriiklikud maksuhaldurid saavad tegelikult juurdepääsu teise liikmesriigi valduses olevale riikide lõikes esitatud teabele; palub komisjonil hinnata, kuidas neljas maksustamisalane halduskoostöö direktiiv on seotud G20/BEPSi tegevuskava 13. meetmega riikide lõikes esitatud teabe vahetamise kohta;

⁽¹⁾ Euroopa Inimõiguste Kohtu 16. juuni 2015. aasta otsus (nr 787/14), van Weerelt vs. Madalmaad.

Teisipäev, 26. märts 2019

96. peab kiiduväärseks ülemaailmsel standardil põhinevat automaatset finantskontode alast teabevahetust, mille OECD on välja töötanud koos Andorra, Liechtensteini, Monaco, San Marino ja Šveitsiga; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ajakohastama aluslepingu sätteid, et need oleksid vastavuses muudetud maksustamisalase halduskoostöö direktiiviga;

97. rõhutab ka programmi „Fiscalis 2020“ panust, mille eesmärk on suurendada koostööd osalevate riikide, nende maksuhaldurite ja ametnike vahel; rõhutab selle valdkonna ühismeetmete lisaväärtust ja võimaliku programmi rolli suurte üleeuroopaliste infotehnoloogiasüsteemide arendamisel ja käitamisel;

98. tuletab liikmesriikidele meelde nende aluslepingust tulenevaid kohustusi⁽¹⁾, sealhulgas kohustust teha vastastikusel austuses lojaalset ja kiiret koostööd; nõuab seepärast, võttes arvesse piiriüleseid juhtumeid, eriti nn cum-exi toimikuid, et kõikide liikmesriikide riiklikud maksuhaldurid määraksid kooskõlas OECD teabe jagamise ja koostöö ühise rahvusvahelise töökonna (JITSIC) kontaktpunktide süsteemiga⁽²⁾ ühtsed kontaktpunktid, et hõlbustada ja tõhustada koostööd võitluses maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ning agressiivse maksuplaneerimisega; kutsub komisjoni üles hõlbustama ja kooskõlastama koostööd liikmesriikide ühtsete kontaktpunktide vahel;

99. soovib panna liikmesriikide ametiasutustele, millele teiste liikmesriikide ametiasutused teatavad võimalikest seaduserikkumistest, kohustuse esitada kättesaamise kohta õigeaegselt ametlik teade, ning vajaduse korral põhjalik vastus meetmete kohta, mis on võetud pärast eelnimetatud teadet;

2.4. Arbitraaz dividendidega (*dividend stripping*) ja kupongipesu (*coupon washing*)

100. märgib, et cum-ex tehingud on olnud 1990. aastatest saadik teadaolev ülemaailmne probleem, sealhulgas Euroopas, kuid kooskõlastatud vastumeetmeid ei ole võetud; taunib maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist, mille tõi ilmsiks nn cum-ex toimikute skandaal, mis on viinud liikmesriikide avalikult teatatud maksutulude vähenemiseni mõningate meediakanalite kohaselt 55,2 miljardi euro võrra; rõhutab, et Euroopa ajakirjanike konsortsiumi järgi on Saksamaa, Taani, Hispaania, Itaalia ja Prantsusmaa väidetavalt cum-ex kaubandustavade peamised sihtturud, neile järgnevad Belgia, Soome, Poola, Madalmaad, Austria ja Tšehhi Vabariik;

101. rõhutab, et maksusüsteemide keerukus võib tekitada õiguslikke lünki, mis soodustavad selliseid maksupetuskeeme nagu cum-ex;

102. märgib, et süstemaatiline pettus, mis keskendub cum-ex ja cum-cum skeemidele, oli võimalik osaliselt seetõttu, et asjaomaste liikmesriikide ametiasutused ei kontrollinud maksude tagastamise taotlusi piisavalt ja et asjaomastel asutustel puudub selge ja täielik pilt aktsiate tegelikest omandiõigustest; kutsub liikmesriike üles andma kõigile asjaomastele asutustele juurdepääsu täieliku ja ajakohase teabe saamiseks aktsiate omandiõiguste kohta; kutsub komisjoni üles hindama, kas selles valdkonnas on vaja võtta ELi meetmeid, ning esitama seadusandliku ettepaneku, kui hindamine näitab, et sellised meetmed on vajalikud;

103. rõhutab, et avaldused näivad viitavat võimalikele puudujääkidele siseriiklikes maksuseadustes ja praegustes teabevahetussüsteemides ning liikmesriikide ametiasutuste vahelises koostöös; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid tõhusalt kõiki teabevahetuskanaleid, riiklikke andmeid ja tugevdatud teabevahetusraamistiku kaudu kättesaadavaks tehtud andmeid;

104. rõhutab, et cum-exi toimikute piiriüleseid aspekte tuleb käsitleda mitmepoolselt; hoiatab, et uute kahepoolsete lepingute sisseviimine teabevahetuse ja kahepoolsete koostöömehhanismide kohta üksikute liikmesriikide vahel muudaks juba praegu keerulise rahvusvaheliste eeskirjade võrgustiku veelgi keerukamaks, tekitaks uusi lünki ja aitaks kaasa läbipaistvuse puudumisele;

105. nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid uuriksid põhjalikult oma jurisdiktsioonis kasutatavate dividendimaksete tavasid ja analüüsiks neid, et tuvastada oma maksualastes õigusaktides esinevad lüngad, mis annavad maksudest kõrvalehoidujatele ja maksustamise vältijatele võimaluse neid ära kasutada, samuti analüüsiks kõnealuste tavade võimalikku piiriülest mõõdet ja teeksid lõpu kõigile neile kahjulikele maksutavadele; kutsub liikmesriike üles vahetama selles osas parimaid tavasid;

⁽¹⁾ Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõige 3.

⁽²⁾ Joint International Taskforce on Shared Intelligence and Collaboration.

Teisipäev, 26. märts 2019

106. kutsub liikmesriike ja nende finantsjärelvalveasutusi üles hindama vajadust keelata eranditult maksupõhised finantstavad, nagu dividendide arbitraaz või dividendide koorimine ja sarnased skeemid, kui emitent ei tõenda vastupidist, et neil finantstavadel on muu sisuline majanduslik eesmärk, mitte põhjendamatu maksude tagastamine ja/või maksudest kõrvalehoidumine; kutsub ELi seadusandjaid üles hindama võimalust rakendada seda meedet ELi tasandil;

107. palub komisjonil hakata viivitamata ette valmistama ettepanekut Europoli raamistikus toimiva Euroopa finantspolitsei loomise kohta, kellel oleks oma uurimissuutlikkus, ja ka ettepanekut piiriüleste maksupettuste ja muude piiriüleste finantskuritegude uurimise Euroopa raamistiku kohta;

108. järeldeb, et cum-ex toimikud näitavad tungivat vajadust parandada ELi liikmesriikide maksuhaldurite vahelist koostööd, eelkõige seoses teabe jagamisega; nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid tõhustaksid oma koostööd selliste maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise skeemide nagu cum-ex ja cum-cum avastamisel, peatamisel, uurimisel ning nende eest süüdistuste esitamisel, sealhulgas parimate tavade vahetamisel, ning toetaksid vajaduse korral ELi tasandil lahendusi;

2.5. Äriühingu tulumaksuga seotud läbipaistvus

109. väljendab heameelt neljanda maksustamisalase halduskoostöö direktiivi vastuvõtmise üle, millega nähakse ette maksuhaldurite jaoks riikide lõikes aruandluse avaldamine, kooskõlas maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise 13. meetme standardiga;

110. tuletab meelde, et avalik aruandlus riikide lõikes on üks peamisi meetmeid ettevõtete maksualase teabe suurema läbipaistvuse saavutamiseks; rõhutab, et ettepanek avaliku riikide lõikes toimuva aruandluse kohta teatavate äriühingute ja filiaalide poolt esitati kaasseadusandjatele kohe pärast Panama dokumentide skandaali 12. aprillil 2016 ning et Euroopa Parlament võttis oma seisukoha vastu 4. juulil 2017⁽¹⁾; tuletab meelde, et resolutsioonis nõutakse aruandluse kohaldamisala laiendamist ning tundliku äriteabe kaitset ja ELi ettevõtete konkurentsivõime nõuetekohast arvessevõtmist;

111. tuletab meelde Euroopa Parlamendi seisukohta PANA-komisjoni soovitustes, milles nõutakse põhjalikku avalikku aruandlust riikide lõikes, et tõhustada maksustamise läbipaistvust ja avalikku kontrolli hargmaiste ettevõtete üle; nõuab tungivalt, et nõukogu jõuaks ühisele kokkuleppele, et võtta vastu avalik aruandlus riikide lõikes, mis on üks peamisi meetmeid äriühingute maksualase teabe suurema läbipaistvuse saavutamiseks kõigi kodanike jaoks;

112. taunib asjaolu, et nõukogu ei ole alates 2016. aastast teinud edusamme ega koostööd; nõuab tungivalt, et nõukogus toimuks kiiresti edasiminek eesmärgiga asuda Euroopa Parlamendiga läbirääkimistesse;

113. tuletab meelde, et avalik kontroll on kasulik teadlastele⁽²⁾, uurivatele ajakirjanikele, investoritele ja teistele sidusrühmadele, et nõuetekohaselt hinnata riske, kohustusi ja võimalusi õiglase ettevõtluse stimuleerimiseks; tuletab meelde, et sarnased sätted on pangandussektoris juba olemas direktiivi 2013/36/EL (kapitalinõuete direktiivi IV pakett)⁽³⁾ artiklis 89 ning mäe- ja raietööstuse kohta direktiivis 2013/34/EL⁽⁴⁾; märgib, et mõned erasektori sidusrühmad töötavad vabatahtlikult välja uusi aruandlusvahendeid, mis suurendavad maksustamise läbipaistvust, näiteks ülemaailmse aruandlusalgatuse standard „Maksude ja maksete avalikustamine valitsustele“, mis on osa ettevõtete sotsiaalse vastutuse poliitikast;

114. tuletab meelde, et äriühingu tulumaksu läbipaistvust käsitlevaid meetmeid tuleb käsitleda seoses ELi toimimise lepingu asutamisevabadust käsitleva artikli 50 lõikega 1, seega on eespool nimetatud artikkel kohane õiguslik alus ettepanekule avaliku aruandluse kohta riikide lõikes, nagu komisjon leidis 12. aprillil 2016. aastal avaldatud mõjuhindangus (COM(2016)0198);

115. märgib, et arvestades arenguriikide piiratud suutlikkust täita nõudeid olemasolevate teabevahetusmenetluste raames on läbipaistvus eriti oluline, kuna see kergendaks nende maksuametite jaoks teabele juurdepääsu;

⁽¹⁾ Vt ka Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta soovitus nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel, ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

⁽²⁾ 24. jaanuari 2019. aasta avalik kuulamine maksutulupuudujäägi hindamise teemal.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelvalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 63).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ, ELT L 182, 29.6.2013, lk 19.

Teisipäev, 26. märts 2019

2.6. Riigiabi eeskirjad

116. tuletab meelde, et äriühingute otsese maksustamise valdkond kuulub riigiabi kohaldamisalasse⁽¹⁾, kui fiskaalmeetmetega diskrimineeritakse teatavaid maksumaksjaid, vastupidiselt üldistele fiskaalmeetmetele, mida kohaldatakse vahet tegemata kõikide ettevõtjate suhtes;

117. kutsub komisjoni ja eelkõige konkurentsi peadirektoraati üles hindama võimalikke meetmeid, millega takistada liikmesriike andmast maksusoodustuste vormis sellist riigiabi;

118. väljendab heameelt komisjoni uue, ennetava ja avatud lähenemisviisi üle ebaseadusliku riigiabi uurimisele praegusel ametiajal, mille tulemusel on komisjon lõpetanud mitmed suure mõjuga juhtumi uurimise;

119. taunib asjaolu, et äriühingud võivad valitsustega sõlmida lepinguid, et teatavas riigis makse peaaegu üldse mitte maksta, hoolimata olulise tegevuse elluviimisest selles riigis; juhib sellega seoses tähelepanu Madalmaade maksuameti ja ettevõtte Royal Dutch Shell plc vahelisele eelotsusele, mis näib olevat vastuolus Madalmaade maksuseadusega üksnes põhjusel, et peakontor asuks pärast kahe endise emattevõtja ühinemist Madalmaades, mille tulemusel vabastatakse see Madalmaade dividendidel kinnipeetavast maksust, juhib tähelepanu, et samal ajal näitavad hiljutised uurimised, et see äriühing ei maksa Madalmaades ka tulumaksu; tuletab meelde oma üleskutset komisjonile seda võimaliku ebaseadusliku riigiabi juhtumit uurida;

120. peab kiiduväärseks, et komisjon on alates 2014. aastast uurinud liikmesriikide maksuotsuste tavasid, võttes meetmeid teatavatele ettevõtjatele väidetavalt tehtavate maksusoodustuste kohta, ning on alates 2014. aastast algatanud üheksa ametlikku uurimist, millest kuue puhul jõuti järeldusele, et maksuotsus kujutas endast ebaseaduslikku riigiabi⁽²⁾; märgib, et ühe uurimise puhul jõuti järeldusele, et teatava kasumi topeltmaksuvabastus ei kujuta endast riigiabi⁽³⁾; ülejäänud kaks uurimist on pooleli⁽⁴⁾;

121. taunib asjaolu, et peaaegu viis aastat pärast LuxLeaksi paljastusi on komisjon alustanud vaid ühe eelotsuse ametlikku uurimist⁽⁵⁾ rohkem kui 500 Luksemburgi tehtud eelotsuse seast, mis avalikustati uurivate ajakirjanike rahvusvaheline konsortsiumi (ICIJ) juhitud LuxLeaksi uurimise tulemusel;

122. märgib, et vaatamata tõsiasjale, et komisjon leidis, et McDonald's sai kasu topeltmaksuvabastusest oma teatava kasumi puhul ELis, ei saanud ELi riigiabi eeskirjade alusel teha ühtegi otsust, kuna komisjon jõudis järeldusele, et topeltmaksuvabastus tulenes Luksemburgi ja USA maksuseaduste erinevusest ning Luksemburgi-USA topeltmaksustamise vältimise lepingust⁽⁶⁾; võtab teadmiseks Luksemburgi teate selle kohta, et ta vaatab oma topeltmaksustamise vältimise lepingud läbi ja viib need vastavusse rahvusvahelise maksuõigusega;

123. väljendab muret asjaolu pärast, et komisjon otsustas, et ettevõtte McDonald's saavutatud topeltmaksuvabastus tulenes Luksemburgi ja Ameerika Ühendriikide maksuseaduste ja Luksemburgi-Ameerika Ühendriikide topeltmaksustamise vältimise lepingu vahelisest sobimatusest, millest McDonald's jurisdiktsioonide arbitraažiga kasu lõikas; väljendab lisaks muret asjaolu pärast, et ELis võimaldatakse sellist arbitraažipõhist maksustamise vältimist;

⁽¹⁾ Nagu Euroopa Liidu Kohus märkis juba 1974. aastal.

⁽²⁾ 20. juuni 2018. aasta otsus riigiabi kohta, mida Luksemburg andis grupile ENGIE (SA.44888); 4. oktoobri 2017. aasta otsus riigiabi kohta, mida Luksemburg andis ettevõtjale Amazon (SA.38944); 30. augusti 2016. aasta otsus riigiabi kohta, mida Iirimaa andis ettevõtjale Apple (SA.38373); 11. jaanuari 2016. aasta otsus ülemäärase kasumi maksuvabastust käsitleva riigiabikava kohta, mida rakendas Belgia – 1992. aasta tulumaksuseaduse artikli 185 lõike 2 punkt b (SA.37667); 21. oktoobri 2015. aasta otsus riigiabi kohta, mida Madalmaad andis ettevõtjale Starbucks (SA.38374); ja 21. oktoobri 2015. aasta otsus riigiabi kohta, mida Luksemburg andis ettevõtjale Fiat (SA.38375). Kõigi kuue otsusega seoses on menetlused Euroopa Kohtus ja Üldkohtus pooleli.

⁽³⁾ 19. septembri 2018. aasta otsus väidetava abi kohta äriühingule McDonald's (Luksemburg), (SA.38945).

⁽⁴⁾ Uurimine võimaliku riigiabi suhtes ettevõtjale Inter IKEA algatati 18. detsembril 2017 (SA.46470) ja uurimine Ühendkuningriigi maksusüsteemi suhtes hargmaiste ettevõtjate jaoks (välismaiseid kontrollitavaid äriühinguid käsitlevad eeskirjad) algatati 26. oktoobril 2018 (SA.44896).

⁽⁵⁾ 7. märtsi 2019. aasta otsus „Väidetav abi ettevõtjale Huhtamaki – Luksemburg“ (SA.50400).

⁽⁶⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5831_en.htm.

Teisipäev, 26. märts 2019

124. tunneb muret pika aja vältel tasumata maksude suure summa pärast kõikides liikmesriikides⁽¹⁾; tuleb meelde, et ebaseadusliku abi sissenõudmise eesmärk on taastada endine olukord ning et täpse tagasimakstava abisumma arvutamine on osa riikide ametiasutuste rakendamiskohustusest; kutsub komisjoni üles hindama ja kehtestama asjakohaseid vastumeetmeid, sealhulgas trahve, et aidata ennetada liikmesriikidel valikuliste maksusoodustuste pakkumist, mis kujutab endast ELi eeskirjadele mittevastavat riigiabi;

125. kordab oma üleskutset komisjonile juhiste koostamiseks, milles täpsustatakse maksudega seotud riigiabi ja „asjakohaste“ siirdehindade tähendust; nõuab ühtlasi, et komisjon kõrvaldaks õigusliku ebakindluse nii seaduskuulekate maksumaksjate kui ka maksuhaldurite jaoks ning looks põhjaliku raamistiku liikmesriikide maksutavadele;

126. väljendab kahetsust selle pärast, et komisjon ei suutnud kasutada riigiabi eeskirju maksumeetmete vastu, millega moonutatakse tõsiselt konkurentsi, ning et komisjon kohaldab neid eeskirju üksnes konkreetsete omadustega valitud juhtumite puhul, et muuta asjaomase riigi tavasid; kutsub komisjoni üles tegema kõik endast oleneva, et nõuda tagasi põhjendamatult antud riigiabi, sealhulgas kõigi LuxLeaksi skandaalis nimetatud äriühingute puhul, et tagada võrdsed võimalused; kutsub samuti komisjoni üles andma liikmesriikidele ja turuosalistele täiendavaid suuniseid riigiabi eeskirjade kohaldamise ja selle kohta, mida see tähendab äriühingute maksuplaneerimise tavade jaoks;

127. kutsub üles reformima konkurentsiõigust, et laiendada riigiabi eeskirjade kohaldamisala, et oleks võimalik jõulisemalt tegutseda hargmaistele ettevõtjatele antava kahjuliku maksualase riigiabi vastu, mis hõlmab ka maksualaseid elotsuseid;

2.7. Varifirmad

128. märgib, et ühtset määratlust riikli- või varifirmade, st äriühingute kohta, mis on jurisdiktsioonis registreeritud maksustamise vältimise või maksudest kõrvalehoidmise eesmärgil ja ilma märkimisväärse majandusliku kohalolekuta, ei ole olemas; rõhutab siiski, et lihtsad kriteeriumid, nagu tegelik majandustegevus või töötava personali füüsiline kohaolek, võivad olla ettevõtete puhul tuvastusvahendid või tööriistad võitluseks varifirmade levimise vastu; kordab oma üleskutset selge määratluse kehtestamiseks;

129. rõhutab, et vastavalt parlamendi seisukohale institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks seoses direktiivi muutmise äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemise valdkonnas⁽²⁾ tuleks liikmesriikidelt nõuda, et nad tagaksid, et piiriülene ümberkujundamine on kooskõlas tegeliku majandustegevusega, sealhulgas digitaalsektoris, et vältida varifirmade loomist;

130. kutsub liikmesriike üles nõudma, et enne piiriüleste ümberkujundamiste, ühinemiste ja jagunemiste täideviimist vahetataks pädevate asutuste vahel finantsteavet;

131. soovib, et iga offshore-struktuuri rajav üksus peaks esitama pädevatele asutustele sellise otsuse õigustatud põhjused, tagamaks, et offshore-kontosid ei kasutata rahapesu ega maksudest kõrvalehoidumise seotud eesmärkidel;

132. nõuab tegelike omanike identiteedi avalikustamist maksuhalduritele;

133. juhib tähelepanu riiklikele meetmetele, millega keelata konkreetsetelt kaubandussuhted varifirmadega; toob eelkõige välja Läti seadusandluse, milles on varifirma määratletud kui üksus, millel puudub tegelik majandustegevus ja dokumentatsioon vastupidise tõestamiseks, mis on registreeritud jurisdiktsioonis, kus ettevõtjad ei pea finantsaruandeid esitama, ja/või millel puudub asukohariigis äritegevuse koht; märgib siiski, et ELi õiguse kohaselt ei saa varifirmade keelustamist Lätis kasutada ELi liikmesriikides resideerivate varifirmade keelustamiseks, kuna seda peetakse diskrimineerivaks⁽³⁾; nõuab, et komisjon teeks ettepaneku muudatuste tegemiseks kehtivatesse õigusaktidesse, et oleks võimalik keelustada varifirmasid ka siis, kui nad tegutsevad ELi liikmesriikides;

(¹) Nagu 30. augusti 2016. aasta otsuses (SA.38373) riigiabi kohta, mida Iirimaa andis ettevõtjale Apple. Asjaomased maksuotsused tegi Iirimaa 29. jaanuaril 1991 ja 23. mail 2007.

(²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

(³) TAX3 delegatsiooni lähetus Riiga (Läti), 30.–31. august 2018, lähetuse aruanne.

Teisipäev, 26. märts 2019

134. rõhutab, et seitsme liikmesriigi (Belgia, Küpros, Ungari, Iirimaa, Luksemburg, Malta ja Madalmaad) välismaiste otseinvesteeringute sisse- ja väljavoolu osakaal SKPst on ainult väikeses osas seletatav nendes liikmesriikides toimuva tegeliku majandustegevusega ⁽¹⁾;

135. rõhutab välismaiste otseinvesteeringute suurt osakaalu mitmes liikmesriigis, eelkõige Luksemburgis, Maltal, Küprosel, Madalmaades ja Iirimaaal ⁽²⁾; märgib, et selliseid välismaiseid otseinvesteeringuid hoiavad tavaliselt eriotstarbelised majandusüksused, mille eesmärk on sageli kasutada ära seaduselünki; kutsub komisjoni üles hindama välismaiseid otseinvesteeringuid hoidvate eriotstarbeliste majandusüksuste rolli;

136. märgib, et sellised majandusnäitajad nagu ebatavaliselt suur välismaiste otseinvesteeringute osakaal ning eriotstarbeliste majandusüksuste valduses välismaised otseinvesteeringud, loetakse agressiivse maksuplaneerimise näitajate hulka ⁽³⁾;

137. märgib, et maksustamise vältimise vastase direktiivi kuritarvituste vastased eeskirjad (fiktiivsed skeemid) hõlmavad varifirmasid ning et äriühingu tulumaksu ühtne maksubaas ja äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas tagaksid sissetuleku seotuse tegeliku majandustegevusega;

138. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kehtestaksid kooskõlastatud, siduvad, täidetavad ja sisulised majandustegevuse nõuded ja kulutestid;

139. kutsub komisjoni üles viima kahe aasta jooksul läbi omavahel seotud õigusloome- ja poliitikaalgatuste toimivuskontrolli, mille eesmärk on tegeleda varikontode kasutamise maksupettustes, maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesuga;

3. Käibemaks

140. rõhutab vajadust ühtlustada käibemaksueeskirjad ELi tasandil niivõrd, kuivõrd see on vajalik siseturu kujundamise ja toimimise tagamiseks ning konkurentsi moonutamise vältimiseks ⁽⁴⁾;

141. rõhutab, et käibemaks on oluline riigieelarvete maksutulude allikas; märgib, et 2016. aastal moodustasid ELi 28 liikmesriigi käibemaksutulud 1 044 miljardit eurot, mis on 18 % liikmesriikide kogumaksutulust; võtab teadmiseks asjaolu, et 2017. aasta ELi eelarve oli 157 miljardit eurot;

142. peab siiski kahetsusväärseks, et igal aastal läheb pettuse tõttu kaduma suur summa oodatavast käibemaksutulust; rõhutab, et komisjoni statistika kohaselt esines käibemaksu alalaekumist (mis on oodatava käibemaksutulude ja tegelikult kogutud käibemaksu vahe, mis näitab hinnanguliselt saamata jäänud käibemaksu ja seda mitte ainult pettuse, vaid ka pankroti, valearvutuste ja maksustamise vältimise tõttu) ELis 2016. aastal summas 147 miljonit eurot, mis moodustab rohkem kui 12 % kogu eeldatavast käibemaksutulust ⁽⁵⁾, kuigi olukord on palju halvem mitmes liikmesriigis, kus käibemaksulõhe on peaaegu või isegi üle 20 %, mis näitab suurt erinevust liikmesriikide vahel käibemaksu alalaekumise käsitlemisel;

143. märgib, et komisjoni hinnangul kaotatakse piiriüleste käibemaksupettuste tõttu ELis igal aastal ligikaudu 50 miljardit eurot ehk 100 eurot iga kodaniku kohta ⁽⁶⁾; Europoli hinnangul aga on ligikaudu 60 miljardit eurot käibemaksupettusi seotud organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi rahastamisega; võtab teadmiseks ELi käibemaksusüsteemide suurema ühtlustamise ja lihtsustamise, kuigi liikmesriikidevaheline koostöö ei ole veel piisav ega tõhus; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama oma koostööd, et käibemaksupettuste vastu tulemuslikumalt võidelda; kutsub järgmist komisjoni koosseisu üles pidama esmatähtsaks lõpliku käibemaksukorra kehtestamist ja rakendamist, et seda parandada;

⁽¹⁾ Kiendl Kristo I. ja Thirion E., An overview of shell companies in the European Union, EPRS, PE 627.129, Euroopa Parlament, oktoober 2018, lk 23.

⁽²⁾ Kiendl Kristo I. ja Thirion E., op. cit., lk 23; „Study on Structures of Aggressive Tax Planning and Indicators – Final Report“ (Taxation paper No 61, 27. jaanuar 2016); „The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates“ (Taxation paper No 64, 25. oktoober 2016) ja „Aggressive tax planning indicators – Final Report“ (Taxation paper No 71, 7. märts 2018).

⁽³⁾ IHS „Aggressive tax planning indicators“, koostatud komisjoni tellimusel, maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi maksustamisdokumentid, töödokument nr 71, 7. märts 2018.

⁽⁴⁾ ELi toimimise lepingu artikkel 113

⁽⁵⁾ Uuring ja aruanded käibemaksulõhe kohta EL 28 liikmesriikides: 2018. aasta lõpparuanne / TAXUD/2015/CC/131.

⁽⁶⁾ Vt komisjoni pressiteadet: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3443_et.htm.

Teisipäev, 26. märts 2019

144. nõuab käibemaksulõhe hindamiseks usaldusväärset statistikat ja rõhutab vajadust ühise lähenemisviisi järele andmete kogumisel ja jagamisel; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks liikmesriikides ühtlustatud statistika korrapärase kogumise ja avaldamise;

145. rõhutab, et petturid on kuritarvitanud praegust käibemaksupõhist (üleminekumeetmena) korda, millega kohaldatakse maksuvabastust liiduesiseste tarnete ja ekspordi suhtes ELis, seda eelkõige käibemaksu karussellpettustes või varifirmadega seotud ühendusesisestes pettustes;

146. võtab teadmiseks, et komisjoni väitel peavad piiriülelset tegutsevaid ettevõtteid praegu maksma nõuetele vastavuse kulusid, mis on 11 % kõrgemad kui ettevõtetel, kes kauplevad üksnes riigisiselt; märgib, et eelkõige VKEd kannatavad käibemaksunõuete täitmisega seotud ebaproportsionaalsete kulude all, mis on üks põhjustest, miks nad ühtse turu eeliste ärakasutamisel ettevaatlikud on; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja lahendusi, et vähendada piiriülese kaubanduse käibemaksunõuete täitmisega seotud kulusid;

3.1. Käibemaksuraamistiku ajakohastamine

147. väljendab seetõttu heameelt komisjoni 6. aprillil 2016. aastal esildatud käibemaksu tegevuskava üle käibemaksuraamistiku reformimiseks ja komisjoni poolt alates 2016. aasta detsembrist vastuvõetud 13 seadusandliku ettepaneku üle, milles käsitletakse üleminekut lõplikule käibemaksukorrale, e-kaubanduse käibemaksutakistuste kõrvaldamist, VKEde käibemaksukorra läbivaatamist, käibemaksumäärade ajakohastamise poliitikat ja võitlust käibemaksulõhega;

148. väljendab heameelt selle üle, et 2015. aastal võeti telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ja elektrooniliste teenuste käibemaksu ühtne kontaktpunkt (VAT Mini One-Stop Shop (MOSS)) kasutusele käibemaksu vabatahtliku registreerimis-, deklareerimis- ja tasumissüsteemina; väljendab heameelt MOSSi laiendamise üle muudele lõpptarbijatele tarnitud kaupadele ja teenustele alates 1. jaanuarist 2021;

149. märgib, et komisjoni hinnangul peaks käibemaksu ajakohastamise reform vähendama bürokraatiat 95 % võrra, mis teeb hinnangute kohaselt kokku 1 miljard eurot;

150. väljendab suurt heameelt asjaolu üle, et nõukogu võttis 5. detsembril 2017. aastal vastu uued eeskirjad, mis lihtsustavad veebiettevõtete käibemaksukohustuste täitmist; väljendab eriti heameelt asjaolu üle, et nõukogu võttis arvesse Euroopa Parlamendi arvamust seoses kaugmüüki hõlbustavatele võrguplatvormidele kohustuse panemisega koguda selle eest käibemaksu; on seisukohal, et see meede tagab võrdsed võimalused ELi mittekuuluvate ettevõtetele, sest paljud kaugmüügiks imporditavad kaubad sisenevad praegu ELi käibemaksuvabana; kutsub liikmesriike üles uusi eeskirju nõuetekohaselt rakendama 2021. aastaks;

151. väljendab heameelt 4. oktoobril 2017. aastal⁽¹⁾ ja 24. mail 2018. aastal⁽²⁾ vastu võetud lõpliku käibemaksusüsteemi ettepanekute üle; kiidab eriti komisjoni ettepanekut kohaldada maksustamise suhtes sihtkoha põhimõtet, mis tähendab, et käibemaksu makstakse lõpptarbija ehk kliendi liikmesriigi maksuhaldurile selles liikmesriigis kehtiva maksumäära alusel;

152. väljendab eriti suurt heameelt nõukogu edusammude üle lõpliku käibemaksukorra osas, kuna 4. oktoobril 2018. aastal võeti vastu kiirlahendused⁽³⁾; väljendab siiski muret selle pärast, et vastu ei võetud pettuse suhtes tundlike aspekte puudutavaid kaitsemeetmeid vastavalt Euroopa Parlamendi seisukohale⁽⁴⁾ sertifitseeritud maksukohuslast käsitleva ettepaneku⁽⁵⁾ kohta, mida ta väljendas oma 3. oktoobri 2018. aasta arvamuses⁽⁶⁾; tunneb sügavat kahetsust selle pärast, et nõukogu lükkas sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse kehtestamise otsuse edasi kuni lõpliku käibemaksukorra vastuvõtmiseni;

⁽¹⁾ COM(2017)0569, COM(2017)0568 ja COM(2017)0567.

⁽²⁾ COM(2018)0329.

⁽³⁾ Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2006/112/EÜ ja 2009/132/EÜ seoses käibemaksusüsteemi teatavate eeskirjade ühtlustamise ja lihtsustamisega ning võetakse kasutusele liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise lõplik süsteem (COM(2017)0569).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2018. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ seoses käibemaksusüsteemi teatavate eeskirjade ühtlustamise ja lihtsustamisega ning võetakse kasutusele liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise lõplik süsteem, vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0366.

⁽⁵⁾ Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ ja direktiivi 2009/132/EÜ seoses teatavate käibemaksukohustustega teenuste osutamise ja kaupade kaugmüügi puhul (COM(2016)0757).

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0367.

Teisipäev, 26. märts 2019

153. kutsub nõukogu üles tagama, et sertifitseeritud maksukohustuslase staatus oleks kooskõlas volitatud ettevõtja staatusega, mille annavad tolliasutused;

154. nõuab minimaalset ELi läbipaistvat kooskõlastamist sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse määratluse osas, sealhulgas komisjoni korrapäraselt hindamist selles osas, kuidas liikmesriigid sertifitseeritud maksukohustuslase staatust annavad; nõuab teabevahetust liikmesriikide maksuhaldurite vahel teatavatele ettevõtetele sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse andmisest keeldumise kohta, et suurendada sidusust ja ühiseid standardeid;

155. väljendab lisaks heameelt VKEde jaoks mõeldud eriskordade⁽¹⁾ läbivaatamise üle, mis on otsustavalt tähtis võrdsete võimaluste tagamiseks, kuna käibemaksuvabastuse korrad on praegu kättesaadavad ainult kodumaistele ettevõtjatele; see võib aidata kaasa VKEde käibemaksukohustuse täitmise kulude vähendamisele; kutsub nõukogu üles võtma arvesse Euroopa Parlamendi 11. septembri 2018. aasta arvamust⁽²⁾, eriti VKEde haldusmenetluste veelgi suurema lihtsustamise osas; kutsub seetõttu komisjoni üles looma veebipõhist portaali, mille kaudu teises liikmesriigis vabastust kasutada soovivad VKEd peavad end registreerima, ja looma ühtset kontaktpunkti, mille kaudu väikeettevõtted saavad taotleda käibemaksu tagastamist erinevates liikmesriikides, kus nad tegutsevad;

156. võtab teadmiseks, et komisjon on vastu võtnud ettepaneku üldise pöördmaksustamise mehhanismi⁽³⁾ kohta, mis võimaldab ajutisi erandeid tavapärasest käibemaksusätetest, et paremini ära hoida karussellpettusi nendes liikmesriikides, keda selline pettus kõige rohkem mõjutab; kutsub komisjoni üles hoolikalt jälgima selle uue õigusakti kohaldamist ning selle võimalikke ohte ja kasutegureid; üldine pöördmaksustamise mehhanism ei tohi siiski mingil juhul edasi lükata lõpliku käibemaksusüsteemi kiiret rakendamist;

157. märgib, et e-kaubanduse laienemine võib sageli endast kujutada väljakutset maksuametitele, kui nt müüja ei ole ELis registreeritud maksukohustuslasena või käibemaks deklareeritakse tehingute tegelikust väärtusest tunduvalt väiksemana; väljendab heameelt komisjoni 11. detsembri 2018. aasta kaupade kaugmüüki käsitlevate rakenduseeskirjade ettepaneku (COM(2018)0819 ja COM(2018)0821) vaimu üle, mille kohaselt on alates 2021. aastast suurtel veebipõhistel platvormidel kohustus tagada, et käibemaksu kogutakse ELi mittekuuluvate ettevõtete poolt ELi tarbijatele suunatud kaupade müügi eest nendel platvormidel;

158. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles teostama e-kaubanduse tehingute korral järelevalvet väljaspool ELi asuvate müüjate puhul, kes ei deklareeri käibemaksu (näiteks kasutades alusetult kaubanäidise staatust) või alandavad tahtlikult kauba väärtust, et vältida üldse või vähendada tasumisele kuuluvat käibemaksu; on seisukohal, et selline tegevus ohustab ELi siseturu terviklikkust ja tõrgeteta toimimist; kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid, kui see on vajalik ja asjakohane;

3.2. Käibemaksulõhe, käibemaksupettuste vastane võitlus ja halduskoostöö käibemaksu valdkonnas

159. kordab oma üleskutset tegeleda selliste maksude alalaekumist soodustavate teguritega nagu käibemaks;

160. väljendab heameelt rikkumismenetluste üle, mille komisjon algatas 8. märtsil 2018. aastal Küprose, Kreeka ja Malta suhtes ning 8. novembril 2018 Itaalia ja Mani saare suhtes seoses kuritarvilike käibemaksutavadega jahtide ja õhusõidukite soetamise korral, tagamaks, et need riigid lõpetaksid erajahtide ja õhusõidukite soetamisel väidetavalt ebaseaduslike maksusoodustuste pakkumise, mis moonutab konkurentsi merendus- ja lennundussektoris;

(1) Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) väikeettevõtete erikorra osas (COM(2018)0021).

(2) Euroopa Parlamendi 11. septembri 2018. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) väikeettevõtete erikorra osas, vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0319.

(3) Komisjoni 21. detsembri 2016. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) teatavat künnist ületavate kaupade ja teenuste tarnete suhtes ajutiselt kohaldatava üldise pöördmaksustamise mehhanismi osas, COM(2016)0811.

Teisipäev, 26. märts 2019

161. väljendab heameelt muudatuste üle, mis tehti määruses (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega, millega tõhustatakse halduskoostööd käibemaksu valdkonnas; väljendab heameelt kontrollkülastuste üle, mis komisjon 2017. aastal tegi kümnesse liikmesriiki, ja eelkõige nendele järgnenud soovitus üle parandada käibemaksuteabe vahetamise süsteemi (VIES) usaldusväärsust;

162. märgib, et komisjon tegi hiljuti ettepaneku täiendavate kontrollivahendite kasutuselevõtu ja Eurofisci rolli suurendamise ning tolli- ja maksuhaldurite tihedama koostöö mehhanismide kohta; kutsub kõiki liikmesriike üles osalema Eurofisci raames aktiivsemalt TNA-süsteemis (Transactional Network Analysis system);

163. on seisukohal, et kõikide liikmesriikide osalemine Eurofiscis peab olema kohustuslik ja eeltingimus ELi vahendite saamiseks; osutab Euroopa Kontrollikoja mure väljendamisele seoses käibemaksu hüvitamise ühtekuuluvuse valdkonna kulutuste puhul⁽¹⁾ ja ELi pettustevastase võitluse programmiga⁽²⁾;

164. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks võimalusi tehingute käibemaksuga seotud andmete reaajas kogumiseks ja edastamiseks liikmesriikide poolt, kuna see suurendaks Eurofisci tõhusust ja võimaldaks edasi arendada uusi strateegiaid käibemaksupettuste kõrvaldamiseks; kutsub kõiki asjaomaseid asutusi üles kasutama erinevaid statistilisi ja andmekaevetehnoloogiaid, et teha kindlaks anomaaliad, kahtlased suhted ja muustrid ja võimaldada maksuhalduritel ennetavalt, sihipäraselt ja kulutõhusalt paremini toime tulla mitmesuguste nõuetele mittevastavate käitumistavadega;

165. toetab finantshuve kaitset käsitleva direktiivi⁽³⁾ vastuvõtmist, milles täpsustatakse liikmesriikide, Eurojusti, Europoli, Euroopa Prokuratuuri, Euroopa Pettustevastase Ameti ja käibemaksupettuste vastase võitluse komisjoni vahelise piiriülese koostöö ja vastastikuse õigusabi küsimusi; palub Euroopa Prokuratuuril, Euroopa Pettustevastasel Ametil, Eurofiscil, Europolil ja Eurojustil teha tihedat koostööd käibemaksupettuste vastaste jõupingutuste kooskõlastamiseks ning uute pettuste tuvastamiseks ja nendega kohanemiseks;

166. juhib siiski tähelepanu vajadusele parema koostöö järele ELi haldus-, kohtu- ja õiguskaitseorganite vahel, nagu rõhutasid eksperdid 28. juunil 2018. aastal toimunud kuulamisel ja TAX3-komisjoni tellitud uuringus;

167. väljendab heameelt komisjoni teate üle laiendada Euroopa Prokuratuuri pädevust piiriülestele terrorismikuritegudele; palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et Euroopa Prokuratuur saaks alustada tegevust nii kiiresti kui võimalik ja mitte hiljem kui 2022. aastal, tagades tiheda koostöö liidu juba loodud institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega, kes vastutavad liidu finantshuve kaitse eest; nõuab eeskujuliku andvate, hoiatavate ja proportsionaalsete karistuste määramist; on seisukohal, et kõiki organiseeritud käibemaksupettuste skeemiga seotud isikuid tuleks karmilt karistada, et vältida karistamatuse tunnet;

168. on seisukohal, et käibemaksuga seotud petturliku käitumise üks peamine ajend on rahaline kasum, mida pettur võib saada; kutsub seetõttu komisjoni üles analüüsima ekspertide ettepanekut⁽⁴⁾ lisada piiriüleste tehingute andmed plokiahelatehnoloogiasse ja kasutada usaldusraha asemel turvalist digivaluutat, mida saab kasutada üksnes käibemaksu tasumiseks (üks otstarve);

(1) Euroopa Kontrollikoda, kiirülevaade, „Käibemaksu hüvitamine ühtekuuluvuse valdkonna kulutuste puhul – ELi vahendite veaotlik ja mitteoptimaalne kasutamine“, 29. november 2018.

(2) Euroopa Kontrollikoja 22. novembri 2018. aasta arvamus nr 9/2018 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ELi pettustevastase võitluse programmi loomise kohta.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29), eelkõige selle artiklid 3 ja 15.

(4) Ainsworth, R. T., Alwohabi, M., Cheetham, M. ja Tirand, C.: „A VATCoin Solution to MTIC Fraud: Past Efforts, Present Technology, and the EU's 2017 Proposal“, Boston University School of Law, Law and Economics Series Paper, No 18–08, 26. märts 2018. Vt ka: Ainsworth, R. T., Alwohabi, M. ja Cheetham, M.: „VATCoin: Can a Crypto Tax Currency Prevent VAT Fraud?“, Tax Notes International, Vol 84, 14. november 2016.

Teisipäev, 26. märts 2019

169. väljendab heameelt selle üle, et nõukogu on käsitlenud impordiga seotud pettusi⁽¹⁾; on seisukohal, et tollideklaratsioonide andmete nõuetekohane integreerimine VIESi võimaldab sihtliikmesriikidel kontrollida tolli- ja käibemaksualast teavet, et tagada sihtriigis käibemaksu tasumine; kutsub liikmesriike üles rakendama kõnealuseid uusi õigusakte rõhusalt ja õigeaegselt 1. jaanuariks 2020;

170. on seisukohal, et halduskoostöö maksuhaldurite ja tolliasutuste vahel ei ole optimaalne⁽²⁾; kutsub liikmesriike üles andma Eurofiscile volitused töötada välja uued strateegiad kaupade jälgimiseks, mis kasutavad tolliprotseduuri 42, mis võimaldab importijal saada käibemaksuvabastust, kui imporditud kaubad kavatsetakse lõpuks üle kanda muu kui importiva liikmesriigi ärikliendile;

171. rõhutab viienda rahapesuvastase direktiivi kohase äriühingute tegelike tulusaajate registri rakendamise tähtsust, kuna see on oluline vahend käibemaksupettuste vastu võitlemisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid seda liiki pettusega tegelevate politseijõudude, maksuhaldurite, prokuröride ja kohtunike pädevust ja kvalifikatsiooni;

172. väljendab muret TAX3-komisjoni tellitud uuringu⁽³⁾ tulemuste pärast, kuna uuringus väidetakse, et komisjoni ettepanekud vähendavad impordiga seotud pettusi, kuid ei kõrvalda neid; võtab teadmiseks, et kaupade väärtuse väiksemaks hindamise ja ELi eeskirjade üldise täitmise probleem ELi mittekuuluvate maksukohustuslaste puhul jääb lahendamata; kutsub komisjoni üles uurima pikemas perspektiivis nende tarnete korral alternatiivseid kogumismeetodeid; rõhutab, et tuginemine usaldusele, et ELi mittekuuluvad maksukohustuslased koguvad ELi käibemaksu, ei ole jätkusuutlik lahendus; on seisukohal, et sellised alternatiivsed kogumismudelid ei peaks olema suunatud ainult elektrooniliste platvormide kaudu tehtud müükitehingutele, vaid hõlmama kõiki ELi mittekuuluvate maksukohustuslaste tehtud müügitehinguid, olenemata kasutatavast ärimudelist;

173. kutsub komisjoni üles jälgima tähelepanelikult lõpliku käibemaksukorra kehtestamise tagajärgi liikmesriikide käibemaksutulule; kutsub komisjoni üles uurima põhjalikult lõpliku käibemaksukorraga seotud uusi pettuseohte, eelkõige piiriüleste tehingute puhul potentsiaalset tarnija puudumist, mis võib asendada puuduva kliendiga karussellpettuse; rõhutab sellega seoses, et muu hulgas võib tollitransiidisüsteem kindlasti hõlbustada kaubavahetust ELis; märgib siiski, et kuritarvitused on võimalikud ja et kuritegelikud organisatsioonid võivad maksude ja lõivude maksmisest hoidumisega põhjustada tohutut kahju nii liikmesriikidele kui ka ELile (vältides käibemaksu); kutsub seetõttu komisjoni üles jälgima tollitransiidisüsteemi ja esitama ettepanekuid, tuginedes eelkõige OLAFi, Europoli ja Eurofisci soovitudele;

174. usub, et enamik ELi kodanikke ootab selgeid liidu ja siseriiklikke õigusakte, mille abil on võimalik tuvastada ning karistada neid, kes ei maksa maksu, mida nad peavad maksma, ning puuduvad maksud õigeaegselt tagasi saada;

4. Üksikisikute maksustamine

175. rõhutab, et füüsilised isikud ei kasuta üldiselt oma liikumisvabadust maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise eesmärgil; rõhutab siiski, et mõnedel füüsilistel isikutel on maksubaas piisavalt suur, et hõlmata mitut maksujurisdiktsiooni;

176. peab kahetsusväärseks asjaolu, et varakatel ja väga varakatel üksikisikutel on keerukaid maksukonstruksioone kasutades, sealhulgas ettevõtteid asutades jätkuvalt võimalus viia oma töötasu ja rahalisi vahendeid üle või teha oste erinevate maksujurisdiktsioonide kaudu, et varahaldurite ja muude vahendajate teenuste abil oma kohustusi oluliselt vähendada või need sootuks kaotada; mõistab hukka asjaolu, et mõned ELi liikmesriigid on rakendanud maksuskeeme, et meelitada ligi varakaid üksikisikuid ilma tegelikku majandustegevust loomata;

(1) Nõukogu 5. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2454, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 348, 29.12.2017, lk 1).

(2) Lamensch M. ja Ceci E., VAT fraud: Economic impact, challenges and policy issues, Euroopa Parlament, liidu sise poliitika peadirektoraat, poliitikaosakond A, majandus-, teadus- ja elukvaliteedi poliitika osakond, 15. oktoober 2018.

(3) Samas.

Teisipäev, 26. märts 2019

177. märgib, et kogu ELis on maksumäärad töise sissetuleku puhul tavaliselt suuremad kui maksumäärad kapitalilt saadavalt tulult; märgib, et üldiselt on varal põhinevate maksude panus maksutulude kogumahtu jäänud suhteliselt piiratuks, 4,3 % maksutulude kogumahust ELis ⁽¹⁾;

178. märgib kahetsusega, et ettevõtete maksupettused, maksudest kõrvalehoidumine ja agressiivne maksuplaneerimine põhjustavad maksukohustuste üleviimist ausatele ja õiglastele maksumaksjatele;

179. kutsub liikmesriike üles kehtestama maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise juhtumite korral hoiatavaid, tõhusaid ja proportsionaalseid karistusi ning tagama nende karistuste jõustamise;

180. taunib asjaolu, et mõned liikmesriigid on loonud läbipaistmatud maksusüsteemid, mis võimaldavad residendiks hakkavatel üksikisikutel saada tulumaksuvabastusi, kahjustades seejuures teiste liikmesriikide maksubaasi ja soodustades kahjulikku poliitikat, mis diskrimineerib liikmesriigi enda kodanikke; märgib, et need korrad võivad sisaldada selliseid riigi oma kodanikele kättesaamatuid eelseid nagu välisomandi ja tulu maksustamata jätmise, ühekordne maks välistulult, riigis teenitud sissetuleku osaline maksuvabastus või madalam maksumäär päritoluriiki makstavale pensionile;

181. tuletab meelde, et komisjon soovitas oma 2001. aasta teatises lisada äriühingute maksustamise käitumisjuhendi töörühma kahjulike maksutavade nimekirja kõrge kvalifikatsiooniga lähetatud töötajate erikorrad ⁽²⁾, kuid ei ole sellest ajast saadik esitanud andmeid probleemi ulatuse kohta; kutsub komisjoni üles seda probleemi uuesti hindama ja eelkõige hindama topeltnmaksustamise ja kahekordse maksustamata jätmise ohte;

4.1. *Investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise korrad*

182. väljendab muret selle pärast, et enamik liikmesriike on vastu võtnud investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise korrad ⁽³⁾, mida üldiselt nimetatakse kuldviisa- või investorprogrammideks, mille kaudu antakse ELi ja kolmandate riikide kodanikele rahaliste investeeringute eest kodakondsus või residentsus;

183. märgib, et nende programmide raames tehtud investeeringud ei edenda tingimata reaalmajandust liikmesriigis, kes kodakondsuse või residentsuse annab, ning sageli ei nõua liikmesriigid, et taotlejad viibiksid mõnda aega territooriumil, kus investeering tehakse, ja et isegi kui selline nõue on olemas, ei kontrollita tavaliselt selle täitmist; rõhutab, et sellised korrad ohustavad liidu eesmärkide saavutamist ja on seetõttu vastuolus lojaalse koostöö põhimõttega;

184. märgib, et vähemalt 5 000 kolmanda riigi kodanikku on ELi kodakondsuse saanud tänu investeeringute eest kodakondsuse saamise korrale ⁽⁴⁾; märgib, et uuringu ⁽⁵⁾ kohaselt on vähemalt 6 000 inimesele antud kodakondsus ja ligikaudu 100 000 inimesele elamisluba;

185. väljendab muret selle pärast, et kodakondsust ja residentsust investeeringute eest antakse ilma taotlejate nõuetekohase julgeolekukontrollita, sealhulgas kolmandate riikide kodanike puhul, ja see kujutab liidule julgeolekuohtu; taunib asjaolu, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordadega seotud raha päritolu ümbrisev läbipaistmatus on märkimisväärselt suurendanud Euroopa riikide poliitilisi, majanduslikke ja julgeolekuriske;

⁽¹⁾ Gunnarson A., Spangenberg U. ja Schratzenstaller M., Gender equality and taxation in the European Union, Euroopa Parlament, liidu sisepoliitika peadirektoraat, poliitikaosakond C, kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakond, 17. jaanuar 2017.

⁽²⁾ Komisjoni teatis „Euroopa Liidu maksupoliitika — tulevaste aastate prioriteedid“ (COM(2001)0260).

⁽³⁾ 18 liikmesriigis on olemas mõni investeeringute eest residentsuse andmise kord, sealhulgas rakendavad neli liikmesriiki isaks kõnealusele korrale investeeringute eest kodakondsuse andmise korda: need on Bulgaaria, Küpros, Malta ja Rumeenia. Selliseid kordi ei ole kümnel liikmesriigil: Austria, Belgia, Taani, Soome, Saksamaa, Ungari, Poola, Slovakkia, Sloveenia ja Rootsi. Allikas: Scherrer A. ja Thirion E., „Citizenship by Investment (CBI) and Residency by Investment (RBI) schemes in the EU“, Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, PE 627.128, Euroopa Parlament, oktoober 2018, lk 12–13 ja 55–56; ISBN: 978-92-846-3375-3.

⁽⁴⁾ Vt eespool nimetatud uuringut. Muudes uuringutes on esitatud ka suuremad arve, sh investeeringute eest residentsuse andmine.

⁽⁵⁾ Transparency International ja Global Witness, European Getaway: Inside the Murky World of Golden Visas, 10. oktoober 2018.

Teisipäev, 26. märts 2019

186. rõhutab, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise korrad sisaldavad muid märkimisväärseid ohte, sealhulgas ELi ja liikmesriigi kodakondsuse devalveerumine ning korruptsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise võimalus; märgib, et ühe liikmesriigi otsus rakendada investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise korda mõjutab ka teisi ELi liikmesriike; väljendab uuesti muret selle üle, et nende kordade abil võidakse kodakondsus või residentsus anda ilma, et pädevad asutused kohaldaksid kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid nõuetekohaselt, või siis ei tehta seda üldse;

187. märgib, et viiendas rahapesuvastases direktiivi sätestatud kohustus, mille kohaselt kohustatud isikud peavad investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse taotlejaid käsutama kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete rakendamise käigus suure riskiga isikutena, ei vabasta liikmesriike nende endi vastutusest kehtestada tugevdatud hoolsuskohustus ja seda rakendada; märgib, et riikide ja ELi tasandil on käivitatud mitmeid korruptsiooni ja rahapesuga seotud ametlikke uurimisi, mis on otseselt seotud investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordadega;

188. rõhutab, et samal ajal on nende kordade kaudu tehtud investeeringute majanduslik jätkusuutlikkus ja elujõulisus ebakindel; kordab, et kodakondsus ja kõik sellega seotud õigused ei tohiks kunagi olla müüdivad;

189. märgib, et mõne liikmesriigi investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordi on laialdaselt kasutatud Venemaa kodanikud ja Venemaa mõju all olevate riikide kodanikud; rõhutab, et need korrad võivad aidata Venemaa kodanikel, kes on kantud pärast Krimmi ebaseaduslikku annekteerimist Venemaa poolt ja Venemaa agressiooni Krimmis ELi sanktsioonide nimekirja, vältida ELi sanktsioone;

190. kritiseerib asjaolu, et kõnealused korrad hõlmavad tavaliselt taotlejate jaoks maksusoodustusi või erilisi maksukordasid; on mures, et need privileegid võivad olla takistuseks teel eesmärgini panna kõik kodanikud maksusüsteemi õiglaselt panustama;

191. väljendab muret selle pärast, et taotlejate arv ja päritolu, tänu nendele kordadele kodakondsuse või residentsuse saanud isikute arv ning nende kordade kaudu investeeritud summad ja nende päritolu ei ole läbipaistvad; hindab asjaolu, et mõned liikmesriigid teevad nende kordade alusel kodakondsuse või residentsuse saanud üksikisikute nimed ja kodakondsused avalikuks; soovib teistel liikmesriikidel seda eeskujul järgida;

192. väljendab muret selle pärast, et OECD arvates võidakse investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordasid väärkasutada, et kahjustada ühise aruandlusstandardi hoolsuskohustuse menetlusi, mille tulemuseks on ühise aruandlusstandardi seisukohast ebakorrekne või mittetäielik aruandlus, eriti kui finantseerimisasutusele ei avalikustata kõiki maksuresidentsuse jurisdiktsioone; märgib, et OECD arvates on ühise aruandlusstandardi terviklikkust ohustavad viisarežiimid sellised, mis lubavad maksumaksja offshore-finantsvaradele madalamat tulumaksumäära (vähem kui 10 %) ja nn kuldse viisa režiimi pakkuvas jurisdiktsioonis ei nõua vähemalt 90 päeva olulist füüsilist kohalolekut;

193. väljendab muret selle pärast, et Malta ja Küprose korrad⁽¹⁾ kuuluvad nende hulka, mis võivad olla ühise aruandlusstandardi terviklikkust ohustavad;

194. järeldeb, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordade võimalikud majanduslikud eelised ei kompenseeri nendega kaasnevaid tõsiseid rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise riske;

195. kutsub liikmesriike üles tegema võimalikult kiiresti algust kõikide olemasolevate investeeringute eest kodakondsuse või residentsuse andmise kordade järkjärgulise kaotamisega;

⁽¹⁾ investeeringute eest Küprose kodakondsuse andmise skeem: investorite erandkorras naturaliseerimise kord, investeeringute eest Küprose residentsuse andmise kord, Malta investorite individuaalprogramm ning Malta residentsus- ja viisaprogramm.

Teisipäev, 26. märts 2019

196. rõhutab, et seni peaksid liikmesriigid nõudma, et nende kordade kaudu kodakondsuse või residentsuse taotlejad viibiksid riigis füüsiliselt kohal, ning tagama, et taotlejate suhtes rakendatavad tugevdatud hoolsusmeetmed on läbi viidud viienda rahapesuvastase direktiivi nõuete kohaselt; rõhutab, et viiendas rahapesuvastases direktiivis kehtestatakse riikliku taustaga isikute suhtes tugevdatud hoolsusmeetmete rakendamine; kutsub liikmesriike üles tagama, et valitsused kannaksid lõplikku vastutust investeringute eest kodakondsuse või residentsuse taotlejate suhtes hoolsusmeetmete rakendamise eest; kutsub komisjoni üles hoolikalt ja pidevalt jälgima kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete nõuetekohast rakendamist ja kohaldamist investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordade raames, kuni need on igas liikmesriigis kehtetuks tunnistatud;

197. märgib, et liikmesriigi elamisloa või kodakondsus annab selle saajale juurdepääsu paljudele õigustele tervel liidu territooriumil, sealhulgas Schengeni alal vabalt liikumise ja elamise õigus; kutsub seepärast investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordasid rakendavaid liikmesriike üles kuni nende kordade kehtetuks tunnistamiseni nõuetekohaselt kontrollima taotlejate tausta ja nende taotlust tagasi lükkama, kui nad kujutavad endast julgeolekuohtu, sealhulgas rahapesu oht; osutab veel kord investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordade ohtudele, mis on seotud perekondade taasühendamise, mille puhul investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse saanute perekonnaliikmed võivad omandada elamisloa või kodakondsuse minimaalse kontrolliga või üldse ilma selleta;

198. palub sellega seoses kõigil liikmesriikidel koguda ja avaldada läbipaistvad andmeid oma investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordade kohta, sealhulgas tagasilükatud avalduste arv ja tagasilükkamise põhjused; palub komisjonil, seni kuni need korrad lõplikult kaotatakse, tagada liikmesriikide vahel nende investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordade valdkonnas parem andmekogumine ja teabevahetus, sealhulgas taotlejate kohta, kelle taotlus on julgeolekuprobleemide tõttu tagasi lükatud;

199. on seisukohal, et seni kuni investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise korrad lõplikult kaotatakse, peaksid liikmesriigid kehtestama nende kordade vahendajatele samasugused kohustused, nagu kehtivad kohustatud isikutele rahapesu tõkestamise alastes õigusaktides, ning kutsub liikmesriike üles vältima investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kordadega seotud huvide konflikte, mis võivad tekkida siis, kui eraõiguslikud ettevõtted, kes aitasid valitsusel neid kordi välja töötada, juhtida ja edendada, viivad üksikisikute suhtes neid aidates ja toetades läbi sobivuskontrolli ja koostavad nende kodakondsuse või residentsuse taotlusi;

200. väljendab heameelt komisjoni 23. jaanuari 2019. aasta aruande üle, mis käsitleb investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavasad Euroopa Liidus (COM(2019)0012), märgib, et aruandes kinnitatakse, et mõlemat tüüpi kavad kujutavad endast tõsist ohtu liikmesriikidele ja liidule tervikuna, eelkõige julgeoleku, rahapesu, korruptsiooni, ELi eeskirjadest kõrvalehoidmise ja maksudest kõrvalehoidumise seisukohast, ning et neid tõsiseid ohte süvendavad veelgi puudused kavade läbipaistvuses ja juhtimises; on mures selle pärast, et komisjon väljendab muret, et liikmesriikide võetud meetmed ei vähenda alati piisavalt investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavadega kaasnevat riski;

201. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse moodustada eksperdirühm, et tegeleda nende kavade läbipaistvuse, juhtimise ja turvalisusega seotud küsimustega; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon on võtnud kohustuse jälgida viisanõudest vabastamise peatamise korra raames viisavabaduse saanud riikide poolt rakendatud investori kodakondsuskavade mõju; palub komisjonil kooskõlastada tagasilükatud taotlusi käsitleva teabe jagamist liikmesriikide vahel; palub, et komisjon hindaks järgmise riigiülese riskihindamise raames kodakondsuse ja residentsuse müümisega seotud riske; palub komisjonil hinnata, millisel määral on ELi kodanikud neid kavasad kasutanud;

4.2. Vabasadamad, tollilaod ja muud erimajandusvööndid

202. väljendab heameelt asjaolu üle, et vabasadamad saavad viienda rahapesuvastase direktiivi kohaselt kohustatud isikuteks ning peavad täitma kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete nõudeid ja teatama kahtlastest tehingutest rahapesu andmehüroodesse;

203. märgib, et ELis saab vabasadamaid rajada vabatsooni menetluse teel; märgib, et vabatsoonid on suletud alad liidu tolliterritooriumil, kuhu liiduväliseid kaupu saab sisse tuua imporditollimaksudest, muudest tasudest (st maksudest) ja kaubanduspoliitilistest meetmetest vabana;

Teisipäev, 26. märts 2019

204. tuletab meelde, et vabasadamad on vabatsoonide laod, mis olid algselt ette nähtud transiidikaupade säilitamiseks; mõistab hukka asjaolu, et nüüdseks on need muutunud populaarseks asendusvarade, sealhulgas kunsti, vääriskivide, antiikesemete, kulla ja veinikollektsioonide ladustamiseks, sageli alaliselt ⁽¹⁾, ning vabasadamaid rahastatakse tundmatutest rahastamisallikatest; rõhutab, et vabasadamaid või vabatsoone ei tohi kasutada maksudest kõrvalehoidumiseks või selleks, et saavutada sama mõju kui maksuparadiisi puhul;

205. märgib, et lisaks turvalisele säilitamisele motiveerivad vabasadama kasutust ka kõrge salastatuse tase ning imporditollimaksude ja kaudsete maksude, näiteks käibemaksu või kasutajamaksu edasilükkamine;

206. rõhutab, et ELis on üle 80 vabatsooni ⁽²⁾ ja mitmeid tuhandeid ELi eriladustamisprotseduuride hulka kuuluvaid muid ladusid, eriti tolliladusid, mis võivad pakkuda samasugust salastatuse taset ja (kaudseid) maksusoodustusi ⁽³⁾;

207. märgib, et liidu tolliseadustiku kohaselt on tolliladudel vabasadamatega peaaegu identne õiguslik alus; soovitab seetõttu, et nende suhtes kohaldataks vabasadamatega samaväärseid õiguslikke meetmeid, mille eesmärk on leevendada rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise riske (nagu viienda rahapesuvastase direktiivi meetmed); leiab, et ladudes peaks töötama piisaval arvul asjakohase kvalifikatsiooniga töötajaid, kes oleksid võimelised kontrollima laos toimuvat;

208. märgib, et vabasadamatega seotud rahapesuriskid on otseselt seotud asendusvarade turu rahapesuriskidega;

209. märgib, et viienda halduskoostöö direktiivi kohaselt on alates 1. jaanuarist 2018 otsestel maksuhalduritel õigus saada taotluse korral juurdepääs rahapesuvastase direktiivi alusel kogutud laiemale teabele tegelike tulusaajate kohta; märgib, et ELi rahapesuvastased õigusaktid põhinevad usaldusel usaldusväärsete kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete uuringute ja rahapesuvastase võitluse järelevalvajana toimivate kohustatud üksuste hoolika kahtlastest tehingutest aruandluse vastu; märgib murega, et teatud olukordades on vabasadamates hoitavale teabele taotluse korral juurdepääs väga piiratud ⁽⁴⁾;

210. kutsub komisjoni üles hindama, mil määral võidakse vabasadamaid ja laevalitsentse kasutada maksudest kõrvalehoidumise eesmärgil ⁽⁵⁾; kutsub komisjoni üles esitama õigusloomega seotud ettepaneku, mis tagaks asjaomaste asutuste, sealhulgas õiguskaitseasutuste, maksu- ja tolliasutuste ja Europoli vahelise automaatse teabevahetuse tegelike tulusaajate ning vabasadamates, tolliladudes või erimajandustsoonides tehtavate tehingute kohta, ning kehtestama jälgitavuse kohustuse;

211. kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku vabasadamate süsteemi kiireks järkjärguliseks kaotamiseks ELis;

212. märgib, et pangasaladuse kotamine on viinud sellistes uutesse varadesse investeerimisse nagu kunst, mis on viinud viimastel aastatel kunstituru kiire kasvuni; rõhutab, et vabatsoonid tagavad neile varadele ohutud ja suures osas tähelepanuta jäänud säilitusruumid, kus kauplemine võib toimuda maksustamata ja omandiõigus võib olla varjatud, samas kui kunst ise on jätkuvalt reguleerimata turg selliste asjaolude tõttu nagu raskused turuhindade kindlaksmääramisel ja spetsialistide leidmisel; juhib tähelepanu asjaolule, et lihtsam on liigutada teise maailma otsa väärtuslik maal kui samas väärtuses raha;

⁽¹⁾ Korver R., „Money Laundering and tax evasion risks in free ports“, EPRS, PE: 627,114. oktoober 2018; ISBN: 978-92-846-3333-3.

⁽²⁾ Euroopa Komisjon, ELi vabatsoonide loetelu.

⁽³⁾ Korver R., op. cit.

⁽⁴⁾ Korver R., op. cit.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta soovitus nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel (ELT C 369, 11.10.2018, lk 132).

Teisipäev, 26. märts 2019

4.3. Maksuamnestiad

213. tuletab meelde ⁽¹⁾, et amnestiad tuleb kasutada äärmiselt ettevaatlikult või hoiduda üldse nende kasutamisest, kuna need kujutavad endast vaid lühiajalises perspektiivis lihtsat ja kiiret maksude kogumist, mida sageli kasutatakse eelarvelünkade täitmiseks, kuid need võivad ergutada residente maksudest kõrvale hoiduma ja ootama järgmist amnestiat, ilma et nende suhtes kohaldataks hoiatavaid sanktsioone või karistusi; kutsub maksuamnestiaid kehtestavaid liikmesriike nõudma tulusaajatelt selgitust varem deklareerimata jäetud rahaliste vahendite allikate kohta;

214. kutsub komisjoni üles hindama liikmesriikide jõustatud varasemaid amnestiate programme ja eelkõige sisse nõutud avaliku sektori tulused ning nende mõju keskpikas ja pikas perspektiivis maksubaasi volatiilsusele; nõuab liikmesriikidelt tungivalt selle tagamist, et varasematest ja tulevastest maksuamnestiatest kasu saavate isikutega seotud asjakohaseid andmeid jagataks nõuetekohaselt kohtute, õiguskaitseorganite ja maksuasutustega ning tagataks rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse eeskirjade järgimine ning võimaluse korral süüdistuste esitamine muude finantskuritegude eest;

215. on seisukohal, et käitumisjuhendi tööriühm peaks olema kohustatud iga maksuamnestia programmi läbi vaatama ja heaks kiitma enne, kui liikmesriik seda rakendama hakkab; on seisukohal, et maksumaksjal või ettevõtte tegelikul tulusaajal, kes on juba ühest või mitmest maksuamnestiast kasu saanud, ei tohiks kunagi olla õigus saada uut amnestiat; nõuab, et riikide ametiasutused, kes haldavad maksuamnestiast kasu saanud isikute andmeid, vahetaksid andmeid õiguskaitseorganite või teiste pädevate asutustega, kes tegelevad muude kuritegude kui maksupettuste või maksudest kõrvalehoidumise uurimisega;

4.4. Halduskoostöö

216. võtab teadmiseks asjaolu, et otseste maksude valdkonna halduskoostöö hõlmab nüüd nii üksikisikut kui ka äriühingust maksumaksjaid;

217. rõhutab, et rahvusvaheliste halduskoostöö alaste eeskirjade puhul on tegemist miinimumnõuetega; on seetõttu seisukohal, et liikmesriigid peaksid tegema rohkem, kui vaid järgima kõnealuseid miinimumnõudeid; palub liikmesriikidel kõrvaldada veelgi haldus- ja õiguskoostöö takistusi;

218. tunneb heameelt asjaolu üle, et esimeses maksustamisalase halduskoostöö direktiivis rakendatud automaatse teabevahetuse ülemaailmse standardi vastuvõtmise ja 2003. aasta hoiuste direktiivi kehtetuks tunnistamisega on loodud ELi ühtne teabevahetuse mehhanism;

5. Rahapesuvastane võitlus

219. rõhutab, et rahapesu võib võtta mitmesuguseid vorme ja rahapesu objektiks oleva raha päritolu võib olla seotud mitmesuguse ebaseadusliku tegevusega, nagu korruptsioon, relva- ja inimkaubandus, uimastikaubandus, maksudest kõrvalehoidumine ja maksupettus, ning seda võidakse kasutada terrorismi rahastamiseks; märgib murega, et ELis on kuritegelikul teel saadud tulu hinnanguliselt 110 miljardit eurot aastas ⁽²⁾, mis on 1 % liidu kogu SKPst; rõhutab, et komisjoni hinnangul on mõnes liikmesriigis kuni 70 % rahapesu juhtumitest piiriülese mõõtmega ⁽³⁾; märgib lisaks, et ÜRO hinnangul ⁽⁴⁾ on rahapesu ulatus 2–5 % kogu maailma SKPst ehk ligikaudu 715 miljardit kuni 1,87 triljonit eurot aastas;

220. rõhutab, et mitmed hiljutised rahapesu juhtumid liidus on seotud kapitali, valitseva eliidi ja/või Venemaalt ja eelkõige Sõltumatute Riikide Ühenduse (SRÜ) pärit kodanikega; väljendab muret ohu pärast, mida kujutab Euroopa julgeolekule ja stabiilsusele Venemaalt ja SRÜ riikidest pärit ebaseaduslik tulu, mis siseneb Euroopa finantsüsteemi

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta soovitus nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel (ELT C 369, 11.10.2018, lk 132).

⁽²⁾ From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe, projekti OCP – Organised Crime Portfolio – lõpparuanne, märts 2015.

⁽³⁾ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20171211IPR90024/new-eu-wide-penalties-for-money-laundering>; Komisjoni 21. detsembri 2016. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil (COM(2016)0826).

⁽⁴⁾ UNODC.

Teisipäev, 26. märts 2019

rahapesu eesmärgil, et seda edasi kasutada kuritegeliku tegevuse rahastamiseks; rõhutab, et see tulu ohustab ELi kodanike julgeolekut ning tekitab seaduskuulekate kodanike ja ettevõtjate jaoks moonutusi ja seab nad ebaõiglasesse konkurentsiolekorda; on seisukohal, et lisaks kapitali väljavoolule, mida ei saa ohjeldada ilma päritoluriigi majandus- ja haldusprobleemide lahendamiseta, ning rahapesule üksnes kriminaalsetel põhjustel viiakse sellist vaenulikku tegevust, mille eesmärk on nõrgestada Euroopa demokraatlikke riike, nende majandust ja institutsioone, läbi niisuguses ulatuses, et see destabiliseeriks Euroopa kontinenti; nõuab, et liikmesriigid teeksid Venemaalt liitu siseneva kapitali kontrollimisel paremat koostööd;

221. kordab oma nõudmist⁽¹⁾ kehtestada inimõiguste rikkumiste suhtes kogu ELi hõlmavad sanktsioonid USA inimõiguste rikkumist reguleeriva üldakti (Global Magnitsky Act) eeskujul, mis peaks võimaldama määrata viisakeelde ja sihipäraseid sanktsioone (nagu vara ja varaliste õiguste blokeerimine ELi jurisdiktsioonis) üksikutele riigiametnikele või isikutele, kes tegutsevad ametniku pädevuses ja kes on vastutavad korruptsioonijuhtumite või inimõiguste raskete rikkumiste eest; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Parlament võttis vastu raporti ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik⁽²⁾; nõuab suuremat kontrolli ja järelevalvet pankade mitteresidentide portfelli üle ja nende selle osa üle, mis on pärit riikidest, mis kujutavad endast liidule julgeolekuriske;

222. tunneb heameelt neljanda ja viienda rahapesuvastase direktiivi vastuvõtmise üle; rõhutab, et need aitavad märkimisväärselt kaasa liidu jõupingutuste parandamisele kuritegevuse tulemusel saadud vahendite rahapesu vastu võitlemise ja terroristliku tegevuse rahastamise tõkestamise valdkonnas; märgib, et liidu rahapesuvastane raamistik tugineb peaaesjalikult rahapesu ennetavale lähenemisviisile ja selles keskendutakse kahtlustatavate tehingute tuvastamisele ja neist teatamisele;

223. taunib asjaolu, et liikmesriigid ei ole ettenähtud tähtaja jooksul neljandat rahapesuvastast direktiivi oma siseriiklikesse õigusaktidesse täielikult või osaliselt üle võtta suutnud ja et sel põhjusel on komisjon olnud sunnitud nende vastu algatama rikkumismenetlused, sealhulgas pöörduma Euroopa Liidu Kohtu poole⁽³⁾; kutsub neid liikmesriike üles seda olukorda kiiresti parandama; nõuab tungivalt, et liikmesriigid täidaksid eelkõige oma seaduslikku kohustust järgida viienda rahapesuvastase direktiivi siseriiklikesse õigusaktidesse ülevõtmise tähtaega, milleks on 10. jaanuar 2020; rõhutab ja tervitab nõukogu 23. novembri 2018. aasta järeldusi, milles kutsutakse liikmesriike üles võtma viies rahapesuvastane direktiiv üle siseriiklikesse õigusaktidesse enne 2020. aasta tähtaega; kutsub komisjoni üles kasutama täielikult ära olemasolevaid vahendeid, et toetada liikmesriike ja tagada, et nad võtavad nõuetekohaselt üle viienda rahapesuvastase direktiivi ja rakendavad seda niipea kui võimalik;

224. tuletab meelde kliendi suhtes rakendatavate hooldusmeetmete väga suurt tähtsust kohustusliku „tunne oma klienti“ põhimõtte osana, mille kohaselt peavad kohustatud isikud oma kliendid ja nende vahendite allikad, samuti varade tegelikud tulusaajad nõuetekohaselt tuvastama, sealhulgas peatama anonüümsete kontode kasutamist; taunib asjaolu, et mõned finantsasutused ja nendega seotud ärimudelid on rahapesu aktiivselt hõlbustanud; kutsub erasektorit üles võtma endale terrorismi rahastamise vastases võitluses ja terroristliku tegevuse tõkestamisel aktiivse rolli, niivõrd, kuivõrd see on võimalik; kutsub finantsasutusi üles vaatama aktiivselt läbi oma sisemenetlused, et vältida igasugust rahapesu riski;

225. tunneb heameelt nõukogus 4. detsembril 2018 vastu võetud tegevuskava üle, mis sisaldab mitut muud kui seadusandlikku meetet, et paremini võidelda rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu liidus; palub, et komisjon annaks Euroopa Parlamendile korrapäraselt teada tegevuskava rakendamist puudutavatest edusammudest;

(1) Vt näiteks Euroopa Parlamendi 13. septembri 2017. aasta resolutsiooni korruptsiooni ja inimõiguste kohta kolmandates riikides (ELT C 337, 20.9.2018, lk 82), punktid 35 ja 36 ning 10. detsembril 2018 Brüsselis toimunud välisasjade nõukogu 3662 istungi tulemusi.

(2) Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2019. aasta seadusandlik resolutsioon (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0121).

(3) 19. juulil 2018. aastal andis komisjon Kreeka ja Rumeenia Euroopa Liidu Kohtusse, kuna nad ei olnud võtnud riigisisesse õigusesse üle neljandat rahapesuvastast direktiivi. Iirimaa oli üle võtnud vaid väga piiratud osa eeskirjadest ja anti samuti Euroopa Kohtusse. Komisjon saatis 7. märtsil 2019 Austriale ja Madalmaadele põhjendatud arvamuse ning Tšehhi Vabariigile, Ungarile, Itaaliale, Sloveeniale, Rootsile ja Ühendkuningriigile märgukirja, kuna nad ei olnud võtnud neljandat rahapesuvastast direktiivi täielikult riigisisesse õigusesse üle.

Teisipäev, 26. märts 2019

226. tunneb muret selle pärast, et puudub konkreetne kord Euroopa Keskpannga nõukogu liikmete aususe hindamiseks ja läbivaatamiseks, eriti juhtudel, kui neid süüdistatakse ametlikult kuritegevuses; nõuab mehhanisme Euroopa Keskpannga nõukogu liikmete käitumise ja kombekohasuse jälgimiseks ja hindamiseks ning nõuab liikmete kaitsmist nad ametisse nimetanud organi võimu kuritarvitamise eest;

227. mõistab hukka asjaolu, et rahapesuvastaste nõuete täitmise süsteemsed rikkumised koos ebaefektiivse järelevalvega on toonud Euroopa pankades kaasa mitmeid hiljutisi suuri rahapesujuhtumeid, mis on olnud seotud kõige tavalisemate „tunne oma klienti“ põhimõtte ja kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete nõuete rikkumisega;

228. tuletab meelde, et „tunne oma klienti“ põhimõtte ja kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete kohaldamine on väga oluline ja see peaks jätkuma kogu ärisuhte ajal ning et klientide tehinguid tuleks kahtlaste või ebatavaliste tegevuste tuvastamiseks järjepidevalt ja tähelepanelikult jälgida; tuletab sellega seoses meelde kohustatud isikute kohustust teavitada siseriiklikke rahapesu andmebüroosid omal algatusel rahapesu kahtlusega tehingutest, seotud eelkuritegudest või terrorismi rahastamisest; peab kahetsusväärseks, et vaatamata Euroopa Parlamendi pingutustele lubatakse viienda rahapesuvastase direktiiviga sellisel füüsilisel isikul või sellistel füüsilistel isikutel, kes on kõrgema astme juhi ametikohal viimase abinõuna registreerida end äriühingu või usaldusfondi tegelike tulusaajatena, samal ajal kui tegelik tulusaaja ei ole teada või on nende suhtes kahtlusi; kutsub komisjoni üles rahapesuvastase direktiivi ELis kehtivate eeskirjade järgmise läbivaatamisega seoses hindama selgelt mõju, mida need sätted avaldavad tegelikku tulusaajat puudutava usaldusväärse teabe kättesaadavusele liikmesriikides, ning tegema ettepaneku nende kaotamiseks juhul, kui sätted soodustavad kuritarvitamist, eesmärgiga varjata tegeliku tulusaaja isikusamasust;

229. märgib, et mõnes liikmesriigis on ebaselged jõukuse kontrollimise mehhanismid kuritegelikul teel saadud tulu jälgimiseks; rõhutab, et see mehhanism koosneb sageli kohtumäärusest, millega nõutakse, et isik, keda võib põhjendatult kahtlustada raskes kuriteos osalemises või seotuses raskes kuriteos osalenud või osaleva isikuga, selgitaks, mis laadi ja kui ulatuslik on tema huvi seoses konkreetse varaga ning kuidas see vara hangiti, kui on põhjendatult alust kahtlustada, et vastaja teadaolev seaduslikul teel saadud sissetulek oleks selle vara omandamiseks ebapiisav; kutsub komisjoni üles hindama sellise meetme mõju ja teostatavust liidu tasandil;

230. tunneb heameelt teatavate liikmesriikide otsuse üle keelustada esitajaaktsiate emiteerimine ja näha ette olemasolevate esitajaaktsiate muutmine nimelisteks väärtpaberiteks; palub liikmesriikidel kaaluda vajadust rakendada oma jurisdiktsioonis sarnaseid meetmeid, pidades silmas viienda rahapesuvastase direktiivi uusi sätteid, mis puudutavad tegelikke tulusaajaid käsitlevat aruandlust ja kindlakstehtud riske;

231. rõhutab pakilist vajadust luua liidu õigusasutuste vaheline tõhusam teabevahetussüsteem, mis asendaks kriminaalasjades osutatava vastastikuse õigusabi traditsioonilisi vahendeid, mille puhul on menetlused pikad ja koormavad ning kahjustavad seetõttu rahapesu ja muude raskete kuritegude piiriülest uurimist; kordab komisjonile tehtud üleskutset hinnata seadusandlike meetmete vajalikkust selles valdkonnas;

232. palub komisjonil hinnata selliste seaduslike vahendite nagu eriotstarbeliste rahastamisvahendite, eriotstarbeliste üksuste ja mitteheategevuslike usaldusfondide rolli ja eriti nende rahapesuga seotud riske, eelkõige Ühendkuningriigis, Briti kroonile alluvatel aladel ja ülemereterritooriumidel, ning anda sellest aru Euroopa Parlamendile;

233. nõuab tungivalt, et finantsturgudel riigivõlakirju emiteerides järgiksid liikmesriigid täielikult rahapesuvastaseid õigusakte; on seisukohal, et hoolsuskohustus on sellistes finantstehingutes samuti rangelt vajalik;

Teisipäev, 26. märts 2019

234. märgib, et ainuüksi TAX3-komisjoni mandaadi ajal on avalikustatud kolm kahetsusväärset juhtumit, kus raha on pestud ELi pankade kaudu: ING Bank N.V. tunnistas hiljuti tõsiseid puudusi rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaste sätete kohaldamisel ja nõustus Madalmaade riigiprokuratuuriga saavutatud kokkuleppe raames maksma 775 miljonit eurot ⁽¹⁾; Läti ABLV Pank alustas vabatahtliku likvideerimisega pärast seda, kui Ameerika Ühendriikide finantskuritegude õiguskaitsevõrgustik (FinCEN) tegi ettepaneku keelata ABLV-l omada rahapesu probleemide tõttu USA korrespondentkontot ⁽²⁾, ning Danske Bank tunnistas pärast 15 000 klienti ja Eesti filiaaliga seotud umbes 9,5 miljonit tehingut käsitlevat uurimist, et suured puudused panga juhtimis- ja kontrollisüsteemides võimaldasid kasutada panga Eesti filiaali kahtlaste tehingute jaoks ⁽³⁾;

235. märgib murega, et nn Troika Laundromati (rahapesupangad) juhtum paljastas, kuidas 4,6 miljardit USA dollarit Venemaalt ja mujalt pärit raha liikus läbi Euroopa pankade ja äriühingute; toonitab, et skandaali keskmes on Troika Dialog, mis oli varem üks suurimaid eraomanduses olnud Vene investeerimispanku, ja võrgustik, mis võis võimaldada Vene valitseval eliidil kasutada ebaseaduslikku tulu salaja aktsiate omandamiseks riigifirmades, kinnisvara ostmiseks nii Venemaal kui ka välismaal ja luksuseesemete ostmiseks; taunib asjaolu, et väidetavalt olid nende kahtlaste tehingutega seotud mitmed Euroopa pangad, nimelt Danske Bank, Swedbank AB, Nordea Bank Abp, ING Groep NV, Credit Agricole SA, Deutsche Bank AG, KBC Group NV, Raiffeisen Bank International AG, ABN Amro Group NV, Cooperatieve Rabobank U.A. ja Turkiye Garanti Bankasi A.S. Hollandi üksus;

236. märgib, et Danske Banki puhul toimus Eesti filiaali kaudu rohkem kui 200 miljardi euro väärtuses tehinguid ⁽⁴⁾, ilma et pank oleks kohaldanud piisavalt sisemisi rahapesuvastaseid ja „tunne oma klienti“ põhimõttega seotud menetlusi, mida pank ka ise hiljem tunnistas ja nii Eesti kui ka Taani finantsjärelevalveasutused kinnitasid; on seisukohal, et see läbikukkumine näitab nii panga kui ka riigi pädevate asutuste täielikku vastutuse puudumist; kutsub pädevaid asutusi üles viima kõigis Euroopa pankades viivitamata läbi rahapesuvastaste ja „tunne oma klienti“ põhimõttega seotud meetmete piisavuse hindamisi, et tagada liidu rahapestuvastaste õigusaktide nõuetekohane täitmine;

237. märgib lisaks, et uurimise kohaselt on kahtlaste tehingutega seotud olnud Danske Banki Eesti filiaali 6 200 klienti, nendest ligikaudu 500 klienti on olnud seotud avalikult teatavaks tehtud rahapesuskeemidega, 177 Venemaa rahapesuskandaaliga, 75 Aserbaidžaaani rahapesuskandaaliga ning 53 klienti olid äriühingud, kes jagasid aadresse ja esimehi ⁽⁵⁾; palub asjaomastel riiklikel asutustel uurida, kuhu suunati Danske Banki Eesti filiaali 6200 kliendi kahtlased tehingud, kinnitamaks, et pestud raha ei kasutatud edasiste kuritegude toimepanemiseks; kutsub asjaomaseid riiklikke asutusi üles tegema selles küsimuses nõuetekohast koostööd, sest kahtlaste tehingute ahel on ilmselgelt piiriülene;

238. rõhutab, et EKP tühistas Malta Pilatus Banki pangandustegevuse loa pärast seda, kui selle esimees ja ainoosanik Ali Sadr Hashemi Nejad vahistati Ameerika Ühendriikides muu hulgas rahapesuga seotud süüdistuste tõttu; rõhutab, et EBA jõudis järeldusele, et Malta rahapesu andmebüroo rikkus ELi õigust, sest ei teostanud Pilatus Banki suhtes tõhusat järelevalvet muu hulgas menetluslike puudujääkide ja järelevalvemeetmete puudumise tõttu; märgib, et 8. novembril 2018. aastal saatis komisjon Malta rahapesu andmebüroole ametliku arvamuse, milles kutsus teda üles võtma oma õiguslike kohustuste täitmiseks lisameetmeid ⁽⁶⁾; palub Malta rahapesu andmebürool võtta meetmeid vastavate soovitude järgimiseks;

⁽¹⁾ Madalmaade riigiprokuratuur, 4. september 2018

⁽²⁾ Euroopa Parlament, liidu sisepoliitika peadirektoraat, majanduse juhtimise tugiuksus, põhjalik analüüs pealkirjaga „Money laundering – Recent cases from a EU banking supervisory perspective“, aprill 2018, PE 614.496.

⁽³⁾ Bruun & Hjejle: Aruanne Danske Banki Eesti filiaali mitteresidentide portfelli kohta, (Report on the Non-Resident Portfolio at Danske Bank's Estonian Branch) Kopenhaagen, 19. september 2018.

⁽⁴⁾ Samas.

⁽⁵⁾ Samas.

⁽⁶⁾ Komisjoni 8. novembri 2018. aasta aramus, mis on määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 17 lõike 4 alusel adresseeritud Malta rahapesu andmebüroole liidu õiguse järgimiseks vajalike meetmete kohta (C(2018)7431).

Teisipäev, 26. märts 2019

239. võtab teadmiseks Euroopa Liidu juures asuva Malta alalise esindaja poolt TAX3-komisjonile saadetud kirja vastuseks asjaomase komisjoni murele seoses mõne Malta riikliku taustaga isiku väidetava seotusega võimaliku uue rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise juhtumiga, mis on seotud Araabia Ühendemiraatides asuva ettevõttega 17 Black⁽¹⁾; peab kahetsusväärseks, et saadud vastused ei ole täpsed; on mures Malta ametivõimude ilmse poliitilise tegevusetuse pärast; on eriti mures asjaolu pärast, et ettevõttega 17 Black seotud paljastuste kohaselt näivad juhtumiga seotud olevat riikliku taustaga isikud Malta valitsuse kõrgeimal tasandil; kutsub Malta ametivõime üles paluma Araabia Ühendemiraatidelt tõendeid õigusabi kirja vormis; kutsub Araabia Ühendemiraate üles tegema Malta ja ELi ametiasutustega koostööd ning tagama, et ettevõtte 17 Black pangakontodel külmutatud rahalised vahendid jäävad külmutatuks kuni põhjaliku uurimise läbiviimise lõpuni; rõhutab eelkõige, et ilmselt ei ole ei Malta rahapesu andmebüroo ega ka Malta politseiülem sõltumatud; peab kahetsusväärseks asjaolu, et väidetavate korrupsioonijuhtumitega seotud riikliku taustaga isikute suhtes ei ole siiani meetmeid võetud; rõhutab, et Maltaga seotud uurimisele tuleks kasuks *ad hoc* kokkuleppe alusel ühise uurimisrühma loomine⁽²⁾, et kõrvaldada tõsised kahtlused käimasoleva riikliku uurimise sõltumatuse ja kvaliteedi suhtes Europoli ja Eurojusti toel;

240. märgib, et ajal, mil uuriv ajakirjanik Daphne Caruana Galizia mõrvati, töötas ta suurima talle teatavaks saanud infolekked kallal, mis pärines Malta elektrijaama käitava ettevõtte ElectroGasi serveritest; märgib lisaks, et ettevõtte 17 Black omanik, kes pidi kandma suuri rahasummasid Malta riikliku taustaga isikutele, kes vastutavad kõnealuse elektrijaama eest, on ka ElectroGasi direktor ja aktsionär;

241. peab murettekitavaks rahapesu sagenemist seoses ettevõtlustegevuse muude vormidega, eelkõige nn lendava raha (*flying money*) ja kurikuulsate tänavate (*notorious streets*) nähtust; rõhutab, et nende probleemide käsitlemiseks Euroopa linnades on vaja tugevamat kooskõlastamist ja koostööd kohalike ja piirkondlike haldus- ja õiguskaitseasutuste vahel;

242. on teadlik sellest, et praegune rahapesuvastase võitluse õigusraamistik on seni koosnenud direktiividest ja põhineb minimaalsel ühtlustamisel, mistõttu on liikmesriikide riiklikud järelevalve- ja jõustamistavad erinevad; palub komisjonil rahapesuvastase võitluse õigusaktide tulevase läbivaatamise käigus nõutavas mõjuhinnangus hinnata, kas määrus oleks sobivam õigusakt kui direktiiv; nõuab sellega seoses, et rahapesuvastase võitluse õigusaktide määruseks muutmine oleks kiire, kui mõjuhinnangus seda soovitatakse;

5.1. Rahapesuvastase võitluse ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalveasutuste koostöö Euroopa Liidus

243. tunneb heameelt asjaolu üle, et pärast hiljutisi rahapesuvastaste eeskirjade rikkumisi või väidetavaid rikkumisi teatas komisjoni president oma 12. septembri 2018. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus, et võetakse täiendavaid meetmeid;

244. nõuab vajalikku suuremat kontrolli ja pidevat järelevalvet liidu krediidasutuste ja investeerimisühingute ning kindlustusandjate juhatuse liikmete ja aktsionäride üle ning rõhutab eelkõige pankade litsentside või samaväärsete erilubade kehtetuks tunnistamise keerukust;

245. toetab komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi ning finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi, EKP ja Euroopa järelevalveasutuste esindajatest ja Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee rahapesu tõkestamise allkomitee esimehest koosneva ühise töörühma tööd, mille eesmärk on tuvastada praegused puudused ning pakkuda välja meetmeid järelevalve- ja õiguskaitseasutuste tõhusaks koostööks, nende tegevuse koordineerimiseks ja nendevaheliseks teabevahetuseks;

(1) Euroopa Liidu juures asuva Malta alalise esindaja 20. detsembri 2018. aasta kiri vastuseks TAX3-komisjoni esimehe 7. detsembri 2018. aasta kirjale.

(2) Nõukogu resolutsiooni (ühise uurimisrühma loomise näidiskokkuleppe kohta) lisa alusel (ELT C 18, 19.1.2017, lk 1).

Teisipäev, 26. märts 2019

246. järeldeb, et praegune finantsasutuste rahapesuvastase võitluse koordineerimise ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tase, eriti piiriülese mõjuga rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse puhul, ei ole piisav, et tegeleda asjaomase sektori praeguste probleemidega ning et liit ei ole hetkel võimeline rakendama kooskõlastatud rahapesuvastaseid eeskirju ja tavaid;

247. nõuab, et hinnataks pikaajalisi eesmärke, mis viiksid rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse raamistiku tugevdamiseni, nagu seda on mainitud aruteludokumentis rahapesuvastase võitluse ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalveasutuste tõhusa koostöökava võimalike elementide kohta⁽¹⁾, näiteks ELi tasandi mehhanismi loomist, et finantssektori üksuste rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse järelevalveasutuste tegevust paremini kooskõlastada, eriti olukordades, kus rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse probleemid võivad kaasa tuua piiriüleseid tagajärgi, ning rahapesu tõkestamise järelevalve võimalikku tsentraliseerimist olemasoleva või uue liidu organi kaudu, kellel on volitus jõustada liikmesriikides ühtlustatud eeskirju ja tavaid; toetab edasiste jõupingutuste tegemist rahapesuvastase järelevalve tsentraliseerimiseks ja on seisukohal, et sellise mehhanismi loomise korral tuleks talle eraldada piisavad inim- ja rahalised ressursid, et ta saaks oma ülesandeid tulemuslikult täita;

248. tuletab meelde, et Euroopa Keskpangal on pädevus ja kohustus tühistada rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaste eeskirjade tõsiste rikkumiste korral krediidiasutuse tegevusluba; märgib siiski, et Euroopa Keskpang sõltub täielikult riiklikest rahapesuvastase võitluse järelevalveasutustest teabe saamisel taoliste rikkumiste kohta, mille on avastanud riiklikud asutused; kutsub seetõttu riiklike rahapesuvastase võitluse järelevalveasutusi üles tegema EKP-le kvaliteetse teabe õigeaegselt kättesaadavaks, et EKP saaks oma ülesandeid nõuetekohaselt täita; tunneb sellega seoses heameelt mitmepoolse kokkuleppe üle, mis käsitleb teabevahetuse praktilist korda EKP ja kõigi pädevate asutuste vahel, kes vastutavad krediidid- ja finantsasutuste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustuste täitmise eest neljanda rahapesuvastase direktiivi raames;

249. on seisukohal, et usaldatavusnõuete täitmise ja rahapesuvastast järelevalvet ei saa käsitleda teineteisest eraldi; rõhutab, et Euroopa järelevalveasutustel on nende otsustusstruktuuride, nappide volituste ja piiratud ressursside tõttu piiratud suutlikkus võtta endale rahapesu vastase võitluse valdkonnas olulisem roll; rõhutab, et EBA peaks endale selles võitluses võtma juhirolli, tehes samas tihedat koostööd Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega (EIOPA), ning seetõttu tuleks talle anda kiiremas korras piisavad inim- ja materiaalsed ressursid, et tulemuslikult kaasa aidata järjepidevale ja tõhusale järelevalvele, vältimaks finantsüsteemi kasutamist rahapesu eesmärgil, viies muu hulgas läbi pädevate asutuste riskihindamist ja kontrolli tema tegevuse üldises raamistikus; nõuab nende kontrollide ulatuslikumat avalikustamist ja eelkõige riigi või ELi tasandil tuvastatud tõsiste puuduste korral asjakohase teabe süstemaatilist esitamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule⁽²⁾;

250. märgib, et riiklike finantsjärelevalveasutuste tähtsus on suurenenud; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks pärast EBAGA konsulteerimist ettepaneku mehhanismide kohta, mis hõlbustaksid finantsjärelevalveasutuste vahelist suuremat koostööd ja kooskõlastamist; nõuab pikas perspektiivis erinevate riiklike rahapesuvastase võitluse asutuste järelevalvemenetluste suuremat ühtlustamist;

251. kiidab heaks komisjoni 12. septembri 2018. aasta teatise liidu finantseerimisasutuste usaldatavusnõuete ja rahapesuvastase järelevalve raamistiku tugevdamise kohta (COM(2018)0645) ja selles sisalduva Euroopa järelevalveasutuste läbivaatamisega seoses tehtud ettepaneku tugevdada järelevalve ühtsust; on seisukohal, et EBA peaks võtma endale liidu tasandil juhtiva, koordineeriva ja järelevalverolli, et kaitsta finantsüsteemi tõhusalt rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide eest, pidades silmas võimalikke ebasoovitavaid süsteemseid tagajärgi liidu finantsstabiilsusele, mis võiksid tuleneda finantssektori kuritarvitamisest rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil, ning võttes arvesse kogemusi, mille EBA kui kõigi liikmesriikide üle järelevalve teostamise volitustega asutus on juba saanud pangandussektori kaitsmisel selliste rikkumiste eest;

(¹) Reflection paper on possible elements of a Roadmap for seamless cooperation between Anti Money Laundering and Prudential Supervisors in the European Union, 31. august 2018.

(²) TAX3-komisjonis toimunud hääletuse ajal 27. veebruaril 2019 olid institutsioonidevahelised läbirääkimised veel pooleli.

Teisipäev, 26. märts 2019

252. võtab teadmiseks EBA mure seoses kapitalinõuete direktiivi (2013/36/EL), mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, rakendamise-ga⁽¹⁾; kiidab heaks EBA antud soovitusel ELi kehtiva õigusraamistiku põhjustatud puuduste kõrvaldamiseks; kutsub liikmesriike üles võtma hiljuti vastu võetud kapitalinõuete direktiivi muudatused kiiresti üle oma siseriiklikku õigusesse;

5.2. Rahapesu andmebüroode koostöö

253. tuletab meelde, et vastavalt viiendale rahapesuvastasele direktiivile on liikmesriigid kohustatud looma automatiseeritud tsentraliseeritud mehhanismid, mis võimaldavad panga- ja maksekontode omanike kiiret tuvastamist, ning tagama, et mis tahes rahapesu andmebüroo suudab õigeaegselt edastada kõnealustes tsentraliseeritud mehhanismides sisalduvat teavet mis tahes teisele rahapesu andmebüroole; rõhutab, kui oluline on saada õigeaegselt juurdepääs teabele, et hoida ära finantskuritegusid ja uurimiste lõpetamist; kutsub liikmesriike üles nende mehhanismide loomist kiirendama, et liikmesriikide rahapesu andmebürood saaksid üksteisega rahapesu tuvastamiseks ja selle vastu võitlemiseks tõhusalt koostööd teha; soovib tungivalt, et liikmesriikide rahapesu andmebürood kasutaksid FIU-net süsteemi; märgib, kui oluline on andmekaitse ka selles valdkonnas;

254. on seisukohal, et rahapesu vastu tõhusalt võitlemiseks on oluline, et riiklikele rahapesu andmebüroodele antaks piisavad vahendid ja suutlikkus;

255. rõhutab, et rahapesu tõhusaks tõkestamiseks on koostöö oluline mitte ainult liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahel, vaid ka liikmesriikide rahapesu andmebüroode ja kolmandate riikide rahapesu andmebüroode vahel; võtab teadmiseks poliitilised kokkulepped institutsioonidevaheliste läbirääkimiste kohta⁽²⁾ eesmärgiga võtta tulevikus vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse eeskirjad finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu otsus 2000/642/JSK;

256. kutsub komisjoni üles töötama rahapesu andmebüroode jaoks välja erikoolitused, võttes eelkõige arvesse väiksemat suutlikkust mõnedes liikmesriikides; võtab teadmiseks 159st rahapesu andmebüroost koosneva Egmonti rühma panuse ja selle eesmärgi tugevdada rahapesu andmebüroode operatiivkoostööd, soodustades arvukate projektide jätkamist ja elluviimist; ootab komisjoni hinnangut rahapesu andmebüroode ja kolmandate riikide koostöö raamistikule ning takistustele ja võimalustele rahapesu andmebüroode vahelise koostöö tõhustamiseks liidus, sealhulgas võimalusele luua koordineerimis- ja toetusmehhanism; tuletab meelde, et see hindamine peaks saama valmis 1. juuniks 2019; kutsub komisjoni üles kaaluma nimetatud võimalust esitada seadusandlik ettepanek ELi rahapesu andmebüroo loomiseks, millega luuakse ühise uurimistöö ja koordineerimiskeskus, millel on oma teatav sõltumatus ja uurimispädevus piiriüleste finantskuritegude valdkonnas, ning varajase hoiatamise mehhanismi loomiseks; on seisukohal, et ELi rahapesu andmebürool peaks olema lai roll liikmesriikide rahapesu andmebüroode koordineerimisel, abistamisel ja toetamisel piiriüleste juhtumite puhul, et laiendada teabevahetust ja tagada piiriüleste juhtumite ühine analüüsimine ning töö tihedat kooskõlastamist;

257. kutsub komisjoni üles tegema liikmesriikidega aktiivset koostööd, et leida mehhanisme, mis parandaksid ja tugevdaksid liikmesriikide rahapesu andmebüroode koostööd kolmandate riikide rahapesu andmebüroodega; kutsub sellega seoses komisjoni üles võtma asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel, nagu OECD ja rahapesuvastane töökond, vastavaid meetmeid; on seisukohal, et selle tulemusena saavutatavas mis tahes kokkuleppes tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta isikuandmete kaitset;

258. palub komisjonil koostada Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne, milles hinnatakse, kas erinevused liikmesriikide rahapesu andmebüroode staatuses ja korralduses takistavad koostööd piiriülese mõõtmega raskete kuritegude vastases võitluses;

⁽¹⁾ 24. septembri 2018. aasta kiri Tiina Astolale taotluse kohta uurida liidu õiguse võimalikku rikkumist vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 17.

⁽²⁾ COM(2018)0213.

Teisipäev, 26. märts 2019

259. juhib tähelepanu sellele, et kahtlaste tehingute kohta esitatavate teadete vormi ja künniseid puudutavate standardite puudumine liikmesriikide vahel ja erinevate kohustatud isikute suhtes teeb rahapesu andmebüroode vahelise teabe töötlemise ja vahetamise raskemaks; kutsub komisjoni üles uurima EBA kaasabil mehhanisme, et luua võimalikult kiiresti kohustatud isikute standarditud aruandevormid, et hõlbustada ja parandada rahapesu andmebüroode vahelist andmete töötlemist ja vahetamist piiriülese mõõtmega juhtumite puhul, ning kaaluma kahtlaste tehingute künniste standardimist;

260. kutsub komisjoni üles uurima võimalust luua kahtlaste tehingute teadete automaatsed otsingusüsteemid, mis võimaldaksid liikmesriikide rahapesu andmebüroodel otsida selliseid tehinguid ning nende algatajaid ja saajaid, millest on eri liikmesriikides korduvalt teatatud kui kahtlastest tehingutest ning algatajatest ja saajatest;

261. ergutab pädevaid asutusi ja rahapesu andmebüroosid tegema koostööd finantsasutuste ja muude kohustatud isikutega, et parandada kahtlastest tehingutest teatamist ning vähendada nn kaitsvat aruandlust, aidates seeläbi tagada, et rahapesu andmebürood saavad oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks rohkem kasulikku, sihipärasemat ja täielikku teavet, tagades samal ajal isikuandmete kaitse üldmääruse nõuete täitmise;

262. tuletab meelde, kui oluline on töötada välja tõhustatud dialoogi-, kommunikatsiooni- ja teabevahetuskanalid riigiasutuste ja konkreetsete erasektori sidusrühmade vahel, mida üldiselt tuntakse avaliku ja erasektori partnerlusena, eelkõige rahapesuvastase direktiivi kohaste kohustatud isikute puhul, ning rõhutab, et on olemas üksainus riikideülene avaliku ja erasektori partnerlus – Europoli finantsteabe avaliku ja erasektori partnerlus –, mis edendab strateegilist teabevahetust pankade, rahapesu andmebüroode, õiguskaitseasutuste ja liikmesriikide reguleerivate asutuste vahel, ja sellel on positiivsed tulemused;

263. toetab rahapesu andmebüroode ja õiguskaitseasutuste, sealhulgas Europoli vahelise teabevahetuse pidevat parandamist; on seisukohal, et selline partnerlus tuleks luua uute tehnoloogiate, sealhulgas virtuaalvarade valdkonnas, et muuta liikmesriikide juba toimuv tegevus ametlikuks; palub Euroopa Andmekaitsekoogul anda lisaselgitusi turuosalistele, kes osana oma hoolekohustusest töötlevad isikuandmeid, et võimaldada neil järgida asjakohaseid andmekaitse sätteid;

264. rõhutab, et riiklike järelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode vahelise koostöö suurendamine ja parandamine on väga oluline, et võidelda tõhusalt rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise vastu; rõhutab lisaks, et rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise vastane võitlus nõuab ka rahapesu andmebüroode ja tolliasutuste head koostööd;

265. palub, et komisjon annaks aru liikmesriikide rahapesu andmebüroode hetkeolukorrast ja parendustest seoses teabe levitamise, vahetamise ja töötlemisega, tuginedes PANA-komisjoni soovitudele⁽¹⁾ ja liikmesriikide rahapesu andmebüroode platvormi koostatud ülevaatliskule aruandele;

5.3. Kohustatud isikud (kohaldamisala)

266. tunneb heameelt asjaolu üle, et viienda rahapesuvastase direktiiviga on laiendatud kohustatud isikute loendit, et hõlmata krüpto- ja usaldusraha vahetusteenuse pakkujaid, rahakotiteenuse pakkujaid, kunstikauplejaid ja vabasadamaid;

267. kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et parandada kliendi suhtes rakendatavate hooleusmeetmete jõustamist, eelkõige selleks, et paremini selgitada, et kliendi suhtes rakendatavate hooleusmeetmete nõuetekohase kohaldamise eest vastutab alati kohustatud isik, isegi allhanke korral, ja näha ette karistused juhul, kui allhanke korral on tegemist hooletuse või huvide konfliktiga; rõhutab viienda rahapesuvastase direktiivi kohast õiguslikku kohustust, et kohustatud isikud peavad

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta soovitus nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel (ELT C 369, 11.10.2018, lk 132).

Teisipäev, 26. märts 2019

teostama tõhustatud kontrolle ja koostama süstemaatilisel aruandeid, kui nad järgivad kliendi suhtes rakendatavaid hooldusmeetmeid, mis on seotud ärisuhete või tehingutega, mis hõlmavad riike, mille komisjon on rahapesu seisukohast määratlenud suure riskiga kolmandate riikidena;

5.4. *Registrid*

268. tunneb heameelt viiendas maksustamisalase halduskoostöö direktiivis sätestatud maksuhaldurite juurdepääsu üle tegelike tulusaajate ja muule kliendi suhtes rakendatavate hooldusmeetmetega seotud teabele; tuletab meelde, et see juurdepääs on vajalik, et maksuhaldurid saaks oma ülesandeid nõuetekohaselt täita;

269. märgib, et liidu rahapesuvastase võitluse õigusaktid kohustavad liikmesriike looma keskregistrid, mis sisaldavad täielikku teavet ettevõtete ja usaldusfondide tegelike tulusaajate kohta, ning neid registreid omavahel siduma; tunneb heameelt asjaolu üle, et viies rahapesuvastane direktiiv kohustab liikmesriike tagama, et tegelikku tulusaajat puudutav teave oleks kõigile üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kõigil juhtudel kättesaadav;

270. märgib siiski, et usaldusfondide puhul on riiklikud registrid põhimõtteliselt kättesaadavad ainult neile, kes tõendavad juurdepääsu saamiseks oma õigustatud huvi; rõhutab, et liikmesriigid võivad edaspidigi avada vabalt üldsusele usaldusfondide tegelike tulusaajate registreid, nagu Euroopa Parlament on juba soovitanud; kutsub liikmesriike üles looma vabalt juurdepääsetavaid ja avatud andmeregistreid; tuletab igal juhul meelde, et tasu, mida nad võivad otsustada kehtestada, ei tohiks ületada teabe kättesaadavaks tegemise halduskulusid, mis hõlmab ka registrite hooldus- ja arenduskulusid;

271. rõhutab, et komisjon peaks tagama tegelike tulusaajate registrite sidumise; on seisukohal, et komisjon peaks hoolikalt jälgima selle ühendatud süsteemi toimimist ning mõistliku aja jooksul hindama, kas see toimib nõuetekohaselt ja kas seda tuleks täiendada tegelike tulusaajate kohta ELi avaliku registri loomisega või muude vahenditega, millega saaks tõhusalt kõrvaldada võimalikud puudused; kutsub komisjoni samal ajal üles töötama välja ja avaldama tehnilised suunised, et lihtsustada liikmesriikide registrite vormi, koostalitlusvõime ja vastastikuse sidumise ühtsustamist; on seisukohal, et usaldusfondide tegelike tulusaajate läbipaistvuse tase peaks olema sama suur kui ettevõtete oma viienda rahapesuvastase direktiivi raames, tagades samal ajal asjakohased kaitsemeetmed;

272. on mures, et tegelike tulusaajate registrites sisalduv teave ei ole alati piisav ja/või täpne; kutsub liikmesriike seetõttu üles tagama, et tegelike tulusaajate registrid sisaldaksid kontrollimehhanisme andmete täpsuse tagamiseks; kutsub komisjoni üles hindama oma läbivaatamiste käigus kontrollimehhanisme ja andmete usaldusväarsust;

273. nõuab tegeliku tulusaaja mõiste rangemat ja täpset määratlemist, et tagada kõigi juriidilisi isikuid omavate või kontrollivate füüsiliste isikute kindlakstegemine;

274. kordab vajadust selgete eeskirjade järele, millega lihtsustatakse tegelike tulusaajate otsest tuvastamist, sh usaldusfondide ja sarnaste üksuste kohustus eksisteerida kirjalikus vormis ja olla registreeritud liikmesriigis, kus usaldusfond on loodud, kus seda hallatakse või juhitakse;

275. toob välja probleemi rahapesuga, mida tehakse välismaiste varifirmade kaudu Euroopa linnade kinnisvarasse investeerimisel; tuletab meelde, et komisjon peaks hindama maa ja kinnisvara registrite teabe ühtlustamise vajalikkust ja proportsionaalsust ning nende registrite sidumise vajadust; kutsub komisjoni üles lisama asjaomasele aruandele vajaduse korral seadusandliku ettepaneku; on seisukohal, et liikmesriikidel peaks olema avalikult kättesaadav teave maa ja kinnisvara tegelike tulusaajate kohta;

276. kordab oma seisukohta elukindluslepingute tegelike tulusaajate registrite loomise kohta, nagu seda väljendati viiendat rahapesuvastast direktiivi käsitlevates institutsioonidevahelistes läbirääkimistes; palub komisjonil hinnata, kas elukindluslepingute ja finantsinstrumentide puhul on otstarbekas ja vajalik teha tegelikke tulusaajaid käsitlev teave asjaomaste asutuste jaoks kättesaadavaks;

277. märgib, et vastavalt viiendale rahapesuvastasele direktiivile peab komisjon analüüsima, kas konkreetsete meetmed ja mehhanismid, mis võimaldavad väljaspool liitu asutatud ettevõtete ja muude juriidiliste isikute tegelike tulusaajate teabe kogumist ja ligipääsetavust, on liidu ja liikmesriikide tasandil teostatavad; kutsub komisjoni üles esitama sellise mehhanismi kohta, juhul kui teostatavusuuring seda soodustab, seadusandliku ettepaneku;

Teisipäev, 26. märts 2019

5.5. Tehnoloogiaga seotud riskid ja virtuaalvarad, sealhulgas virtuaalvääringud ja krüptoraha

278. rõhutab uute hajusraamatu tehnoloogiate, näiteks plokiahela tehnoloogia positiivset potentsiaali; märgib samal ajal, et uute tehnoloogiatega seotud makse- ja ülekandemeetodeid kuritarvitatakse kuritegelikul teel saadud raha pesuks või muude finantsrikkumiste toimepanemiseks järjest enam; tunnistab vajadust jälgida tehnoloogia kiiret arengut, tagamaks, et õigusaktides käsitletakse tõhusalt uute tehnoloogiate kuritarvitamist ja kuritegevust hõlbustavat anonüümsust, piiramata selle positiivset mõju;

279. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks põhjalikult asjaomaseid krüptorahaturul osalejaid, keda liidu rahapesu tõkestamise alased õigusaktid veel ei hõlma, ning laiendaks vajaduse korral kohustatud isikute loetelu, lisades eelkõige teenuseosutajad selliste tehingute valdkonnas, mis hõlmavad ühe või mitme virtuaalvääringu vahetamist; kutsub samal ajal liikmesriike üles võimalikult kiiresti üle võtma viienda rahapesuvastase direktiivi sätteid, millega kehtestatakse kohustus seoses virtuaalvääringute rahakotiteenuse ja teenuste vahetamisega, et tuvastada nende kliendid, mis muudaks virtuaalvääringute anonüümsuse kasutamise väga keeruliseks;

280. kutsub komisjoni üles jälgima tähelepanelikult tehnoloogia arengut, sealhulgas uuenduslike finantstehnoloogia ärimudelite kiiret levikut ja selliste kujunemisejärgus tehnoloogiate kasutuselevõttu nagu tehisintellekt, hajusraamatu tehnoloogiad, kognitiivne andmetöötlus ja masinõpe, et hinnata tehnoloogilisi riske ja võimalikke lünki ning suurendada vastupanuvõimet küberrünnakutele või süsteemi kokkuvarisemisele andmekaitse edendamise kaudu; ergutab pädevaid asutusi ja komisjoni põhjalikult hindama võimalikke süsteemseid riske, mis on seotud hajusraamatu tehnoloogia rakendustega;

281. rõhutab, et virtuaalvarade areng ja kasutamine on pikaajaline suundumus, mis peaks järgnevat aastate jooksul jätkuma ja võimenduma, seda eelkõige tänu virtuaalvääringute kasutamisele eri otstarvetel, nagu ettevõtete rahastamine; palub, et komisjon töötaks ELi tasandil nende arengute reguleerimiseks välja sobiva raamistiku, tuginedes tööle, mida on tehtud rahvusvahelisel tasandil ja selliste ELi organite poolt nagu ESMA; on seisukohal, et see raamistik peaks pakkuma vajalikke kaitsemeetmeid virtuaalvaradega kaasnevate konkreetsete riskide vastu, ilma et see takistaks innovatsiooni;

282. märgib eelkõige, et virtuaalvarade läbipaistmatust võidakse kasutada rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise hõlbustamiseks; nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjon esitaks selged suunised tingimuste kohta, mille alusel võiks virtuaalvarasid MiFID 2 kohaselt liigitada olemasolevate või uute finantsinstrumentidena, ja selle kohta, millistes olukordades kohaldatakse ELi õigusakte algmüntide pakkumise suhtes;

283. kutsub komisjoni üles hindama konkreetsete virtuaalvarade teatavate anonüümsusmeetmete keelustamist ning kaaluma vajaduse korral virtuaalvarade reguleerimist finantsinstrumentidena; on seisukohal, et rahapesu andmebüroodel peaks olema võimalik ühendada virtuaalvääringute ja krüptoraha aadressid virtuaalvara omaniku isikuga; on seisukohal, et komisjon peaks hindama virtuaalvarade kasutajate kohustusliku registreerimise võimalust; tuletab meelde, et mõned liikmesriigid on juba võtnud eri liiki meetmeid selle valdkonna spetsiifiliste segmentide, näiteks algmüntide pakkumiste suhtes ja need võiksid olla inspiratsiooniallikaks ELi tulevastele meetmetele;

284. rõhutab, et rahapesuvastane töökond toonitas hiljuti pakulist vajadust kooskõlastatud meetmete järele, mida kõik riigid peaksid võtma, et vältida virtuaalvarade kasutamist kuritegevuse ja terrorismi jaoks, kutsudes kõiki jurisdiktsioone tungivalt üles võtma õiguslikke ja praktilisi meetmeid, et vältida virtuaalvarade kuritarvitamist⁽¹⁾; kutsub komisjoni üles otsima võimalusi, kuidas lõimida ELi õigusraamistikku rahapesuvastase töökonna välja töötatud soovitusel ja standardid virtuaalvarade kohta; rõhutab, et liit peaks jätkuvalt toetama sidusat ja kooskõlastatud rahvusvahelist regulatiivset raamistikku virtuaalvarade valdkonnas, tuginedes jõupingutustele, mida ta on teinud G20 raames;

285. kordab oma üleskutset, et komisjon esitaks viivitamata hinnangu selle kohta, millist mõju avaldavad rahapesule ja maksukuritegudele e-hasartmärgud; on seisukohal, et sellise hinnangu koostamine on esmatähtis; märgib, et mõnes jurisdiktsioonis, sealhulgas teatavates Briti krooni valdustes, nagu Mani saarel, suureneb e-hasartmärgusektor ja e-hasartmärgud moodustavad seal juba 18 % riigi tuludest;

⁽¹⁾ Rahapesuvastane töökond, virtuaalvarade reguleerimine, 19. oktoober 2018.

Teisipäev, 26. märts 2019

286. võtab teadmiseks elektroonilise identifitseerimise ja „tunne oma klienti“ põhimõtte kaugtööprotsesside kohta tehtava eksperditasandi töö, milles uuritakse finantsasutuste võimalust oma kliente elektrooniliste identifitseerimisandmete (e-ID) abil ja ülekantava „tunne oma klienti“ põhimõttega digitaalselt tuvastada; palub komisjonil sellega seoses hinnata ELi e-identimise süsteemi kasutuselevõtmise võimalikke eeliseid; tuletab meelde, kui oluline on säilitada nõuetekohane tasakaal andmekaitse ja eraelu puutumatus kaitse ning selle vahel, et pädevatel asutustel oleks juurdepääs teabele kriminaaluurimise eesmärgil;

5.6. Sanktsioonid

287. rõhutab, et ELi rahapesuvastastes õigusaktides nõutakse, et liikmesriigid kehtestaksid rahapesu tõkestamise eeskirjade rikkumise eest sanktsioone; rõhutab, et need sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad; nõuab liikmesriikides lihtsustatud menetluste kehtestamist rahapesuvastaste õigusaktide rikkumiste eest määratud finantssanktsioonide jõustamiseks;

288. nõuab tungivalt, et liikmesriigid avaldaksid võimalikult kiiresti ja täpselt teabe kehtestatud sanktsioonide laadi ja väärtuse kohta, lisaks teabele rikkumise liigi ja laadi ning vastutava isiku identiteedi kohta; kutsub liikmesriike üles kohaldama sanktsioone ja meetmeid ka juhtorgani liikmete ja muude füüsiliste isikute suhtes, kes on siseriikliku õiguse alusel vastutavad rahapesuvastaste eeskirjade rikkumise eest⁽¹⁾;

289. palub komisjonil esitada iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile aruanne rahapesuvastaste õigusaktide rikkumise eest siseriiklike õigusaktide ja tavade kohaselt määratavate sanktsioonide kohta;

290. tunneb heameelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määruse (EL) nr 2018/1805 (mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist)⁽²⁾ vastuvõtmise üle, kuivõrd selle eesmärk on hõlbustada kuritegelikul teel saadud vara piiriülest sissenõudmist ja see aitab seetõttu suurendada liidu suutlikkust võidelda organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga ning kaotada kurjategijate ja terroristide rahastamise allikaid kogu liidus;

291. tunneb heameelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1673 (rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil)⁽³⁾ vastuvõtmise üle, kuivõrd sellega kehtestatakse uued kriminaalõiguse sätted ning hõlbustatakse tõhusamat ja kiiremat pädevate asutuste vahelist piiriülest koostööd, et ennetada tõhusamalt rahapesu ning sellega seotud terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse rahastamist; märgib, et liikmesriigid peaksid võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et asjakohasel juhul arestivad või konfiskeerivad nende pädevad asutused kooskõlas direktiiviga 2014/42/EL⁽⁴⁾ kasu, mis on saadud kuriteo toimepanemisest või sellele kaasaaitamisest, ja vahendid, mida niisuguse kuriteo toimepanemiseks või sellele kaasaaitamiseks kasutati või kavatsesi kasutada;

5.7. Rahvusvaheline mõõde

292. märgib, et vastavalt neljandale rahapesuvastasele direktiivile on komisjon kohustatud tegema kindlaks suure riskiga kolmandad riigid, kelle rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras esineb strateegilisi puudujääke;

293. on seisukohal, et kuigi tuleks arvesse võtta rahvusvahelisel tasandil, eriti rahapesuvastase töökonna tehtavat tööd rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlemise seisukohast suure riskiga kolmandate riikide kindlakstegemiseks, on oluline, et liidul oleks autonoomne loetelu suure riskiga kolmandatest riikidest; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni 13. veebruari 2019. aasta delegeeritud määruse üle, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849, määrates kindlaks suure riskiga kolmandad riigid, kus esineb strateegilisi puudusi (C(2019)1326), ning väljendab kahetsust, et nõukogu esitas sellele delegeeritud õigusaktile vastuväite; tunneb sellega seoses ka heameelt

⁽¹⁾ TAX3-komisjoni delegatsiooni Eestisse ja Taani 6.–8. veebruarini 2019 toimunud lähetuse aruanne.

⁽²⁾ ELT L 303, 28.11.2018, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 284, 12.11.2018, lk 22.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29.4.2014, lk 39).

Teisipäev, 26. märts 2019

komisjoni 31. jaanuari 2019. aasta delegeeritud määruse üle, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad minimaalseid ja täiendavaid meetmeid, mida krediidi- ja finantseerimisasutused peavad võtma rahapesu ja terrorismi rahastamise riski maandamiseks teatavates kolmandates riikides⁽¹⁾;

294. tunneb heameelt selle üle, et komisjon võttis vastu direktiiviga (EL) 2015/849 kehtestatud kõrge riskitasemega kolmandate riikide tuvastamise metoodika, mis avaldati 22. juunil 2018⁽²⁾; väljendab heameelt komisjoni 31. jaanuari 2019. aasta hinnangu üle, mis puudutab prioriteetsusastmega 1 kolmandaid riike;

295. rõhutab vajadust tagada rahapesuvastase võitluse seisukohast suure riskiga kolmandate riikide loetelu ja koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu vahel järjepidevus ja vastastikune täiendavus; kordab oma üleskutset usaldada komisjonile mõlema loetelu haldamisel keskne roll; kutsub komisjoni üles tagama jurisdiktsioonide sõelumisprotsessi läbipaistvus;

296. on mures väidete pärast, mille kohaselt Šveitsi pädevad asutused ei täida nõuetekohaselt oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud ülesandeid⁽³⁾; kutsub komisjoni üles võtma neid aspekte arvesse suure riskiga kolmandate riikide loetelu ajakohastamisel ning Šveitsi ja liidu tulevastes kahepoolsetes suhetes;

297. kutsub komisjoni üles pakkuma tehnilist abi kolmandatele riikidele, et töötada välja tõhusad süsteemid rahapesu vastu võitlemiseks ja selle võitluse järjepidevaks parandamiseks;

298. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et EL räägiks rahapesuvastases töökonnas ühel häälel ning osaleks aktiivselt käimasolevas arutelus töökonna reformi üle, et tugevdada selle ressursse ja legitiimsust; palub komisjonil kaasata Euroopa Parlamendi ametnikud vaatlejatena rahapesuvastase töökonna komisjoni delegatsioon;

299. kutsub komisjoni üles juhtima üleilmset algatust tegelike tulusaajate kohta avalike keskregistrite loomiseks kõigis jurisdiktsioonides; rõhutab sellega seoses rahvusvaheliste organisatsioonide, nagu OECD ja ÜRO üliolulist rolli;

6. Maksustamise rahvusvaheline mõõde

300. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa õiglane maksusüsteem nõuab õiglasemat ülemaailmset maksukeskkonda; kordab oma üleskutset jälgida kolmandates riikides toimuvaid maksureforme;

301. võtab teadmiseks mõnede kolmandate riikide püüdlused tegutseda otsustavalt maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastu; rõhutab siiski, et sellised reformid peaksid olema kooskõlas kehtivate WTO eeskirjadega;

302. on seisukohal, et asjaomase komisjoni Washingtoni visiidil kogutud teave USA maksureformide ja nende võimaliku mõju kohta rahvusvahelisele koostööle on eriti oluline; leiab, et mõnede ekspertide sõnul võivad mõned USA 2017. aasta maksukärbete ja töökohtade õigusakti (Tax Cuts and Jobs Act) sätted olla vastuolus kehtivate WTO eeskirjadega; märgib, et USA maksureformi teatavate sätetega püütakse ühepoolset ja ilma vastastikuseta taaselustada USA territooriumile omistatavaid riigiüleseid eeliseid (eeldusel, et vähemalt 50 % neist on loodud USA territooriumil); väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon tegeleb praegu USA uue maksureformi BEAT, GILTI ja FDII⁽⁴⁾ sätete võimaliku regulatiivse ja kaubandusliku mõju hindamisega; palub komisjonil hindamise tulemustest Euroopa Parlamendile teada anda;

⁽¹⁾ C(2019)0646.

⁽²⁾ SWD(2018)0362.

⁽³⁾ TAX3-komisjoni 1. oktoobri 2018. aasta kuulamisel, mis käsitles suhteid Šveitsiga maksustamisküsimustes ja rahapesuvastases võitluses, väitsid esinejad, et Šveits ei järgi rahapesuvastase töökonna soovitusi nr 9 ja 40.

⁽⁴⁾ Vastavalt „Base Erosion and Anti-Abuse Tax“ (BEAT), „Global Intangible Low Tax Income“ (GILTI) ja „Foreign-Derived Intangible Income“ (FDII).

Teisipäev, 26. märts 2019

303. märgib, et välismaiste kontode maksukuulekuse seaduse (FATCA) jaoks on välja töötatud kahte liiki valitsustevahelised kokkulepped, et aidata viia FATCA vastavusse rahvusvahelise õigusega⁽¹⁾; märgib, et ainult üks valitsustevaheliste kokkulepete mudel on vastastikkune; peab kahetsusväärseks asjaolu, et nende kokkulepete vastastikkus on tõsiselt tasakaalust väljas, kuna USA saab välisriikide valitsustelt tavaliselt palju rohkem teavet kui ta ise annab; kutsub komisjoni üles viima läbi kaardistamise, et analüüsida vastastikkuse määra USA ja liikmesriikide vahelises teabevahetuses;

304. kutsub nõukogu üles andma komisjonile volituse pidada USAga läbirääkimisi kokkuleppe üle, mis tagaks FATCAs vastastikkuse;

305. kordab oma 5. juuli 2018. aasta resolutsioonis (USA välismaiste kontode maksukuulekuse seaduse (FATCA) kahjuliku mõju kohta ELi kodanikele ja eelkõige nn juhuslikele ameeriklastele)⁽²⁾ esitatud ettepanekuid, milles kutsutakse komisjoni üles võtma meetmeid, et kindlustada kõigi kodanike, eelkõige nn juhuslike ameeriklaste põhiõiguste tagamine;

306. kutsub komisjoni ja nõukogu üles esitama ELi ühise lähenemisviisi FATCA suhtes, et kaitsta nõuetekohaselt ELi kodanike (eelkõige nn juhuslike ameeriklaste) õigusi ja tagada USAga toimuva automaatse teabevahetuse puhul vastastikkus, kusjuures eelistatud standard on CRS; kutsub komisjoni ja nõukogu üles seniks kaaluma vajaduse korral vastumeetmete võtmist, näiteks kinnipeetava maksu kehtestamist, et tagada võrdsed tingimused, kui USA ei taga FATCA raamistikus vastastikkust;

307. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima selliste riikide äriühingu tulumaksu käsitlevaid sätteid, kes teevad rahvusvahelise lepingu alusel ELiga koostööd⁽³⁾;

6.1. Maksuparadiisid ja jurisdiktsioonid, mis hõlbustavad agressiivset maksuplaneerimist ELis ja sellest väljaspool

308. tuletab meelde, kui tähtis on ELi ühine loetelu maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide kohta (edaspidi „ELi loetelu“), mis põhineb terviklikel, läbipaistvatel, usaldusväärsetel, objektiivselt kontrollitavatel ja üldtunnustatud kriteeriumidel, mida korrapäraselt ajakohastatakse;

309. peab kahetsusväärseks, et ELi esialgse loetelu koostamisel arvestati ainult kolmandaid riike; märgib, et komisjon on Euroopa poolaasta raames tuvastanud mõne liikmesriigi maksusüsteemis puudusi, mis lihtsustavad agressiivset maksuplaneerimist; väljendab siiski heameelt käitumisjuhendi tööühma (äriühingute maksustamine) esimehe poolt 10. oktoobril 2018. aastal toimunud TAX3-komisjoni kuulamisel tehtud avalduse üle, milles teatati, et käitumisjuhendi tööühma volituste läbivaatamise käigus kaalutakse võimalust sõeluda liikmesriike samade ELi loetelule seatud kriteeriumide alusel⁽⁴⁾;

310. peab tervitatavaks asjaolu, et nõukogu võttis 5. detsembril 2017 vastu esimese ELi loetelu ja et kolmandate riikide võetud kohustuste üle teostatakse pidevat järelevalvet; märgib, et loetelu on nende kohustuste hindamise põhjal mitu korda ajakohastatud ja mitmed riigid on selle tulemusena loetelust kustutatud; märgib, et 12. märtsil 2019. aastal tehtud muudatuste tulemusel hõlmab loetelu nüüd järgmisi maksujurisdiktsioone: Ameerika Samoa, Aruba, Guam, Barbados, Belize, Bermuda, Dominica, Fidži, Marshalli Saared, Omaan, Samoa, Trinidad ja Tobago, Araabia Ühendemiraadid, USA Neitsisaared ning Vanuatu;

⁽¹⁾ Täpsemalt: valitsustevahelise kokkuleppe mudel 1, mille kohaselt esitavad välisriikide finantsasutused asjakohase teabe oma riiklikele ametiasutustele, kes seejärel edastavad selle USA maksuhaldurile (IRS), ja valitsustevahelise kokkuleppe mudel 2, mille kohaselt ei anna välisriikide finantsasutused aru oma riigi valitsusele, vaid otse IRSile.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0316.

⁽³⁾ Nagu mainiti [TAX3-komisjoni 1. oktoobri 2018. aasta kuulamisel](#).

⁽⁴⁾ TAX3-komisjoni arvamuste vahetus käitumisjuhendi tööühma (äriühingute maksustamine) esimehe Fabrizia Lapecorellaga 10. oktoobril 2018.

Teisipäev, 26. märts 2019

311. võtab teadmiseks kahe teise jurisdiktsiooni lisamise halli nimekirja (Austraalia ja Costa Rica) ⁽¹⁾;
312. märgib, et kaheksa suurimat vahendajana (*pass-through*) toimivat majandust (Madalmaad, Luksemburg, Hong Kong, Briti Neitsisaared, Bermuda, Kaimanisaared, Iirimaa ja Singapur) saavad endale üle 85 % ülemaailmsetest investeringutest eriotstarbelistesse üksustesse, mis luuakse sageli maksudega seotud eesmärkidel ⁽²⁾; peab kahetsusväärseks, et ainult üks neist (Bermuda) on praegu loetletud maksustamise eesmärgil koostööst hoiduvate jurisdiktsioonide ELi loetelus ⁽³⁾;
313. rõhutab, et sõelumis- ja seireprotsessid on läbipaistmatud ning on ebaselge, kas nende riikide puhul, kes on nimekirjast kustutatud, on tehtud tegelikke edusamme;
314. rõhutab, et see nõukogu ja tema käitumisjuhendi töörühma (äriühingute maksustamine) poolne hindamine põhineb komisjoni tehnilisest tulemustabelist tulenevatel kriteeriumidel ja et Euroopa Parlament ei olnud sellesse protsessi õiguslikult kaasatud; kutsub sellega seoses komisjoni ja nõukogu üles teavitama Euroopa Parlamenti üksikasjalikult kõigist loetelu kavandatavatest muudatustest enne nende tegemist; kutsub nõukogu üles avaldama korrapäraselt eduaruandeid musta ja halli nimekirja kantud jurisdiktsioonide kohta, mis on osa käitumisjuhendi töörühma korrapärasest aruandlusest nõukogule;
315. palub komisjonil ja nõukogul töötada välja ambitsioonikas ja objektiivne meetodika, milles ei tuginetaks kohustustele, vaid hinnatakse nõuetekohaselt rakendatud õigusaktide mõju nendes riikides;
316. avaldab sügavat kahetsust selguse puudumise pärast esialgse loetelu koostamise ajal ja peab taunitavaks ECOFINi kehtestatud loetelukriteeriumide ebaobjektiivset rakendamist; rõhutab, et see protsess peab toimuma ilma igasuguse poliitilise sekkumiseta; tunnustab aga läbipaistvuse paranemist, mis saavutati, kui avalikustati jurisdiktsioonidele saadetud kirjad, mille oli läbi vaadanud käitumisjuhendi töörühm, ja saadud kinnituskirjad; nõuab, et järelevalve ja kohustuste nõuetekohase rakendamise tagamiseks avalikustaks kõik kirjad, mis on veel avalikustamata jäänud; leiab, et nende jurisdiktsioonide puhul, kes keelduvad andmast nõusolekut oma kohustuste avalikustamiseks, tekib avalik kahtlus, et nad ei ole maksuküsimustes koostöövalmid;
317. kiidab heaks käitumisjuhendi töörühma hiljutised selgitused õiglase maksustamiskriteeriumide kohta, eriti majandusliku sisu puudumise kohta jurisdiktsioonides, kus äriühingu tulumaksu määr puudub või on lähedane 0 %-le; kutsub liikmesriike üles tegema pingutusi ELi loetelukriteeriumide järk-järguliseks parandamiseks, et see hõlmaks igasugust kahjulikku maksukäitumist ⁽⁴⁾, eeskätt lisades üksikasjaliku majandusanalüüsi, mis käsitleb maksustamise vältimise ja 0 %-lise maksuäära või ettevõtte tulumaksu puudumise soodustamist eraldiseisva kriteeriumina;
318. tunnustab OECD uut ülemaailmset standardit olulise tegevuse teguri rakendamise kohta olematute või ainult nominaalsete maksujurisdiktsioonide puhul ⁽⁵⁾, mis on suuresti inspireeritud ELi tööst ELi loeteluprotsessiga ⁽⁶⁾; kutsub liikmesriike üles survestama G20 reformima OECD musta nimekirja kriteeriumeid, et minna kaugemale pelgast maksude läbipaistvusest ning võidelda ka maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimisega;
319. võtab teadmiseks ja väljendab heameelt ELi ja Suurbritannia läbirääkimisrühmade tehtud töö üle maksustamise valdkonnas, millele on osutatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu eelnõu 4. lisas ⁽⁷⁾; väljendab muret võimalike erimeelsuste pärast, mis võivad isegi lühikest

⁽¹⁾ Nõukogu 12. märtsi 2019. aasta järeldused maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu kohta on kättesaadavad aadressil <https://www.consilium.europa.eu/media/38450/st07441-en19-eu-list-oop.pdf>.

⁽²⁾ <https://www.oxfam.org/en/research/hook-how-eu-about-whitewash-worlds-worst-tax-havens>.

⁽³⁾ Nõukogu 12. märtsi 2019. aasta järeldused maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu kohta on kättesaadavad aadressil <https://www.consilium.europa.eu/media/38450/st07441-en19-eu-list-oop.pdf>.

⁽⁴⁾ Töö nõukogu 8. novembri 2016. aasta järelduste 14166/16 õiglase maksustamise kriteeriumidega 2.1 ja 2.2.

⁽⁵⁾ OECD, „Resumption of Application of Substantial Activities Factor to No or only Nominal Tax Jurisdictions Inclusive Framework on BEPS“: 5. meede, 2018.

⁽⁶⁾ ELi loetelu õigluse kriteerium 2.2.

⁽⁷⁾ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu eelnõu tekst on kättesaadav veebisaidil https://ec.europa.eu/commission/publications/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en.

Teisipäev, 26. märts 2019

aega enne Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumist tekkida tema ja ELi vahel finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastase poliitika küsimuses, mis põhjustaks uusi majandus-, eelarve- ja julgeolekuriske; kutsub komisjoni ja nõukogu üles sellistele riskidele kohele reageerima ja tagama ELi huvide kaitset;

320. tuletab meelde, et poliitilise deklaratsiooni (milles sätestatakse Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik) ⁽¹⁾ artikli 79 kohaselt peavad tulevased suhted tagama avatud ja õiglase konkurentsi ning et seda tagavad sätted peaksid hõlmama riigiabi, konkurentsi, sotsiaalseid ja tööhõivestandardeid, keskkonnastandardeid, kliimamuutusi ja asjakohaseid maksuküsimusi; väljendab muret Ühendkuningriigi peaministri Theresa May teadaande pärast rakendada Ühendkuningriigis madalaimat äriühingu tulumaksu määra G20 riikide seas; palub Ühendkuningriigil jääda tugevaks partneriks ülemaailmsete jõupingutuste tegemisel, et tagada parem ja tõhusam maksustamine ja võidelda finantskuritegevusega rahvusvahelise kogukonna liikmena; palub komisjonil ja nõukogul lisada Ühendkuningriiki niipea, kui ta muutub kolmandaks riigiks, koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu ning selliste jurisdiktsioonide ELi loetelu hindamisse, kelle riiklikus rahapesu tõkestamise korras on strateegilisi puudusi, mis hõlmaks üksikasjalikku järelevalvet Briti krooni valdustega ja ülemereterritooriumitega loodud majandussuhete üle;

321. rõhutab, et pärast väljaastumise kuupäeva toimuvatest arengutest sõltumatult jääb Ühendkuningriik OECD liikmeks, kelle suhtes kehtivad OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskava soovitusel ja muud hea maksuhaldustava meetmed;

322. nõuab Šveitsi konkreetse juhtumi puhul, mille jaoks pole Šveitsi ja ELi vahel sõlmitud varasema kokkuleppe tõttu täpset tähtaega ette nähtud, et riik kantaks 2019. aasta lõpuks I lisse, tingimusel et nõuetekohase eskaleerimisprotsessi järel ei tunnista Šveits selleks ajaks kehtetuks oma nõuetele mittevastavaid maksusüsteeme, mis võimaldavad välis- ja kodumaiste tulude ebavõrdset kohtlemist ning teatud liiki ettevõtete maksusoodustusi;

323. märgib murega, et kolmandad riigid võivad tühistada nõuetele mittevastavad maksusüsteemid, kuid asendada need uutega, mis võivad olla ELile kahjulikud; toonitab, et see võib Šveitsi puhul osaliselt tõele vastata; nõuab, et nõukogu teeks ümberhindamise Šveitsi ja iga muu kolmanda riigi kohta ⁽²⁾, kes võib teha sellelaadseid õiguslikke muudatusi ⁽³⁾;

324. märgib, et ELi ja Šveitsi vahelised läbirääkimised vastastikust turulepääsu käsitleva kahepoolse lähenemisviisi läbivaatamise üle on veel pooleli; kutsub komisjoni üles tagama, et ELi ja Šveitsi lõplik kokkulepe sisaldaks hea maksuhaldustava klauslit, mis hõlmaks erinõudeid maksusoodustuse vormis antava riigiabi kohta, automaatset teabevahetust maksustamise kohta, üldsuse juurdepääsu teabele tegelikus tulusaaja kohta ning vajaduse korral rahapesuvastaseid sätteid; nõuab, et ELi läbirääkijad viimistleksid kokkuleppe, millega muu hulgas kõrvaldataks puudused ⁽⁴⁾ Šveitsi järelevalvesüsteemis ja kaitstaks rikkumisest teatajaid;

325. väljendab heameelt ELi loetelu muutmise üle 12. märtsil 2019 ⁽⁵⁾; väljendab heameelt üksikasjaliku hinnangu üle esimese ELi loetelu avaldamisel 5. detsembril 2017 II lisse kantud jurisdiktsioonide võetud kohustuste ja reformide kohta; tunneb heameelt asjaolu üle, et jurisdiktsioonid, mis kanti tänu 2017. aastal võetud kohustustele varem II lisse, on nüüd loetletud I lisse, kuna nõutud reforme ei viidud ellu 2018. aasta lõpuks või kokkulepitud ajakava kohaselt;

⁽¹⁾ Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistiku kehtestava poliitilise deklaratsiooni tekst on kättesaadav veebisaidil <https://www.consilium.europa.eu/media/37059/20181121-cover-political-declaration.pdf>.

⁽²⁾ Kaasa arvatud Andorra ja Liechtenstein.

⁽³⁾ TAX3-komisjoni 1. oktoobril 2018 toimunud kuulamine Šveitsi kohta maksuküsimustes ja rahapesu vastases võitluses ning 10. oktoobril 2018 toimunud arvamuste vahetus käitumisjuhendi tööühma (äriühingute maksustamine) esimehe Fabrizia Lapecorellaga.

⁽⁴⁾ Samas.

⁽⁵⁾ Muudetud ELi loetelu maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide kohta – nõukogu 12. märtsi 2019. aasta järelused 7441/19.

Teisipäev, 26. märts 2019

326. on mures, et ühiseid aruandlusstandardeid käsitlev seadus ei mõjuta Austria elanikke, kellel on pangakontod Liechtensteini krediitiasutustes, kui nende kapitalitulu teenitakse varastruktuuridest (eraõiguslikud sihtasutused, asutused, usaldusfondid jms), ja Liechtensteini krediitiasutus hoolitseb maksustamise eest kahepoolsete lepingute kohaselt; kutsub Austriat üles oma seadust selles küsimuses muutma, et täita ühise aruandlusstandardi õiguslik lünk;

327. märgib, et välismaiseid otseinvesteeringuid puudutavate OECD andmete kohaselt on Luksemburgil ja Madalmaadel kokku rohkem sissetulevaid investeeringuid kui USA-l, kusjuures suur osa neist on eriotstarbelistes üksustes, millel puudub oluline majandustegevus, ning Iirimaal on rohkem sissetulevaid investeeringuid kui Saksamaal või Prantsusmaal; juhib tähelepanu sellele, et Malta riikliku statistikaameti andmetel moodustavad välisinvesteeringud riigis 1474 % majanduse mahust;

328. tuletab meelde teadusuuringut, millest ilmneb, et maksustamise vältimine kuue ELi liikmesriigi kaudu põhjustab ülejäänud 22 liikmesriigis 42,8 miljardit eurot saamata jäänud maksutulu⁽¹⁾, mis tähendab, et nende riikide maksete netopositsiooni saab kompenseerida kahjumiga, mida nad tekitavad teiste liikmesriikide maksubaasile; märgib näiteks, et Madalmaad tekitavad liidule tervikuna 11,2 miljardi euro suuruse netokulu, mis tähendab, et see riik võtab teistelt liikmesriikidelt maksutulu hargmaiste ettevõtete ja nende aktsionäride kasuks;

329. tuletab meelde, et liidu ja liikmesriikide rahapesuvastase võitluse tõhustamiseks tuleb tulemuslikult kasutada kõiki kättesaadavaid andmeid, sealhulgas makromajanduslikke andmeid;

330. tuletab meelde, et komisjon on kritiseerinud seitset liikmesriiki⁽²⁾ – Belgia, Iirimaa, Küprost, Luksemburgi, Madalmaad, Maltat ja Ungarit – nende maksusüsteemide puuduste eest, väites, et need riigid kahjustavad Euroopa ühtse turu tervikkust; on seisukohal, et neid jurisdiktsioone võib pidada ka agressiivse maksuplaneerimise ülemaailmseks hõlbustamiseks; rõhutab, et komisjon on tunnistanud, et osa eelnimetatud liikmesriike on võtnud vastuseks komisjoni kriitikal meetmeid oma maksusüsteemide parandamiseks⁽³⁾; võtab teadmiseks, et hiljutises teadusuuringus⁽⁴⁾ tuvastati viis ELi liikmesriiki äriühingute maksuparadiisina: Iirimaa, Küpros, Luksemburg, Madalmaad ja Malta; rõhutab, et nende liikmesriikide väljalimiseks kasutatud kriteeriumid ja meetodika hõlmas nende kahjulike maksutavade ning selliste meetmete põhjalikku hindamist, mis soodustavad agressiivset maksuplaneerimist ja majandusvoogude moonutamist, võttes aluseks Eurostati andmed, mis hõlmavad riiki sisse ja riigist välja suunatud suurte otseinvesteeringute, litsentsitasude, intressimaksete ja dividendivoogude kombinatsiooni; kutsub komisjoni üles käsitlema vähemalt neid viit liikmesriiki ELi maksuparadiisidena, kuni rakendatakse olulisi maksureforme;

331. palub nõukogul avaldada üksikasjalik hinnang nende jurisdiktsioonide võetud kohustuste kohta, kes kohustusid reforme tegema ja kes kanti II lisasse, kui 5. detsembril 2017 avaldati esimene ELi loetelu;

6.2. Vastumeetmed

332. kordab üleskutset, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid mõjusaid ja hoiatavaid vastumeetmeid koostööst keelduvate jurisdiktsioonide suhtes, et soodustada head koostööd maksuküsimustes ja ELi loetelu I lisas loetletud riikide vastavust;

⁽¹⁾ T. Tørsløvi, L. Wieri ja G. Zucmani käsitluse „The missing profits of nations“ (Riikide saamata jäänud kasum) esimeses osas märgitakse, et kasutades nüüdisaegseid makromajanduslikke mudeleid ja avaldatud maksebilanssides saadud andmeid, küünib üleilmne aastatulu umbes 200 miljardi USA dollarini ja maksuparadiisi kaudu suunatud välismaised otseinvesteeringud küünivad 10–30 %-ni kõigist välismaistest otseinvesteeringutest. Need arvud on suuremad kui varasemad hinnangud, kus on kasutatud muid meetodeid.

⁽²⁾ Riigiaruanne Belgia kohta;
Riigiaruanne Küprose kohta;
Riigiaruanne Ungari kohta;
Riigiaruanne Iirimaa kohta;
Riigiaruanne Luksemburgi kohta;
Riigiaruanne Malta kohta;
Riigiaruanne Madalmaade kohta.

⁽³⁾ Vt 2019. aasta riigiaruannet Belgia kohta; 2019. aasta riigiaruanne Küprose kohta; 2019. aasta riigiaruanne Ungari kohta; 2019. aasta riigiaruanne Iirimaa kohta; 2019. aasta riigiaruanne Luksemburgi kohta; 2019. aasta riigiaruanne Malta kohta; 2019. aasta riigiaruanne Madalmaade kohta (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-netherlands_en_0.pdf).

⁽⁴⁾ <https://www.oxfam.org/en/research/hook-how-eu-about-whitewash-worlds-worst-tax-havens>.

Teisipäev, 26. märts 2019

333. peab taunimisväärseks, et enamiku nõukogu esitatud vastumeetmete järgimine on jäetud riigi enda otsustada; märgib murega, et 15. mail 2018 toimunud TAX3-komisjoni kuulamisel rõhutasid mõned eksperdid⁽¹⁾ asjaolu, et vastumeetmed ei pruugi koostööst keelduvaid jurisdiktsioone piisavalt innustada, sest „ELi loetelust on välja mõned kõige kurikuulsamad maksuparadiisid“; on seisukohal, et see ohustab loetelu koostamise protsessi;

334. kutsub liikmesriike üles rakendama ühtseid tugevaid vastumeetmeid, sealhulgas maksude kinnipidamist, riigihankemenetlustest väljajätmist, kõrgendatud auditiinõudeid ja automaatseid välismaise kontrollitava äriühingu reegleid nendele äriühingutele, mis asuvad koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu kantud jurisdiktsioonides, välja arvatud juhul, kui maksumaksjad tegelevad seal tõelise majandustegevusega;

335. kutsub nii maksuhaldureid kui ka maksumaksjaid üles tegema asjaomaste faktide kogumiseks koostööd juhul, kui kontrollitav välisettevõtte tegeleb tõelise majandustegevusega ja ettevõtte on kindel majanduslik kohalolek, mida toetavad töötajaskond, varustus, varad ja ruumid ning mida tõendavad sellekohased faktid ja asjaolud;

336. märgib, et arenguriikidel ei pruugi olla vahendeid, et rakendada vastsetl kokkulepitud rahvusvahelisi või Euroopa maksustandardeid; sellest tulenevalt kutsub nõukogu üles välistama sellised vastumeetmed nagu arenguabi kärped;

337. märgib, et vastumeetmed on maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesu vastu võitlemiseks ülimalt vajalikud; märgib peale selle, et Euroopa Liidu majanduslik mõjuvõim võib aidata koostööd mittetegevatel jurisdiktsioonidel ja maksumaksjatel hoiduda ära kasutamast maksusüsteemide vahelisi lünki ja kahjulikke maksutavasid, mida need jurisdiktsioonid pakuvad;

338. kutsub Euroopa finantsasutusi⁽²⁾ üles kaaluma tugevdatud ja tõhustatud hoolsuskohustuse rakendamist ELi loetelu II lisas loetletud jurisdiktsioonides projektide kaupa, et vältida ELi vahendite investeerimist või suunamist ELi maksustandarditele mittevastavatesse kolmandatesse riikidesse kuuluvate üksuste kaudu; märgib, et EIP on kiitnud heaks grupi muudetud poliitika nõrgalt reguleeritud, läbipaistmatute ja koostööst keelduvate jurisdiktsioonide ning hea maksuhaldustava kohta ning nõuab, et seda poliitikat regulaarselt ajakohastataks ja lisataks ELi standarditega kooskõlas olevad rangemad läbipaistvusnõuded; palub EIP-l selle poliitika kohe pärast vastuvõtmist avaldada; nõuab võrdsete tingimuste ja samal tasemel standardite kohaldamist kõigi Euroopa finantseerimisasutuste suhtes;

6.3. *ELi juhtiv positsioon maailmas*

339. kordab oma nõuet, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid pärast eelnevat koordineerimist juhtiva rolli üleilmses võitluses maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesu vastu, eelkõige komisjoni algatuste kaudu kõigil selle võitlusega seotud rahvusvahelistel foorumitel, kaasa arvatud ÜRO, G20 ja OECD, mis on etendanud kesksel osa maksuküsimustes, eriti rahvusvaheliste finantskriiside järel;

340. tuletab meelde, et mitmepoolne poliitika ja riikide, sealhulgas arenguriikide rahvusvaheline koostöö on endiselt eelistatud vahend konkreetsete tulemuste saavutamiseks, järgides sealjuures vastastikkuse põhimõtet; peab kahetsusväärseks asjaolu, et mõned ettepanekud, mis lähevad OECD soovitusetest kaugemale ja võivad olla alus edasisele viljakale tööle rahvusvahelisel tasandil, on nõukogus takerdunud;

341. usub, et valitsustevahelise maksuasutuse loomine ÜRO raamistikus – see asutus peaks olema hästi varustatud, sellel peaks olema piisavalt vahendeid ja vajaduse korral ka täitevvõlutused – tagaks kõigile riikidele võimaluse osaleda võrdsetel alustel üleilmse maksudealase tegevuskava⁽³⁾ kujundamises ja reformimises, eesmärgiga võidelda tulemuslikult kahjulike maksutavade vastu ja tagada maksustamisõiguste kohane jaotus; võtab teadmiseks hiljutised nõudmised muuta ÜRO maksuasjade rahvusvahelise koostöö eksperdikomitee ÜRO ülemaailmseks valitsustevaheliseks maksuasutuseks⁽⁴⁾; rõhutab, et ÜRO maksualase näidiskonventsiooniga tagatakse maksustamisõiguste õiglasem jaotumine päritolu- ja asukohariigi vahel;

⁽¹⁾ Alex Cobhami (Tax Justice Network) ja Johan Langerocki (Oxfam) ettekanded 15. mail 2018 toimunud TAX3-komisjoni kuulamisel, kus käsitleti võitlust kahjulike maksutavade vastu ELis ja mujal.

⁽²⁾ Täpsemalt Euroopa Investeerimispank ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 6. juuli 2016. aasta resolutsioon maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta (ELT C 101, 16.3.2018, lk 79) ja 13. detsembri 2017. aasta soovitus nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel (ELT C 369, 11.10.2018, lk 132).

⁽⁴⁾ G77 nõudis sellise asutuse loomist 2017. aastal.

Teisipäev, 26. märts 2019

342. nõuab ülejäänud vajalike üleilmsete maksureformide teemalise valitsustevahelise tippkohtumise korraldamist, et tõhustada rahvusvahelist koostööd ja avaldada survet kõikidele riikidele, eelkõige nende finantskeskustele, et nad järgiksid läbipaistvuse ja õiglase maksustamise standardeid; nõuab, et komisjon esitaks sellise tippkohtumise algatuse ning tippkohtumisel alustataks teist rahvusvahelist maksureformide vooru, et võtta järelmeetmeid maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskavale ja võimaldada eespool nimetatud valitsustevahelise ülemaailmse maksuasutuse loomist;

343. võtab teadmiseks komisjoni tegevuse ja panuse OECDs, maksualase läbipaistvuse ja teabevahetuse ülemaailmses foorumis ning maksubaasi kahanemist ja kasumi ümberpaigutamist käsitlevas kõikehõlmavas raamistikus, et soodustada kogu maailmas hea maksuhaldustava kõrgemaid standardeid, tagades samal ajal, et ELis järgitakse jätkuvalt rahvusvahelisi hea maksuhaldustava standardeid;

6.4. Arenguriigid

344. usub, et arenguriikide toetamine maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise ning korruptsiooni ja ebaseaduslike rahavooge hõlbustava salajasuse vastases võitluses on ülimalt oluline ELi arengupoliitika sidususe tugevdamiseks ning arenguriikide maksupotentsiaali parandamiseks ning nende oma ressursside säilitamiseks ja kasutuselevõtmiseks kestliku majandusarengu tagamiseks; rõhutab vajadust suurendada arenguriikide maksuhalduritele antavat rahalist ja tehnilist abi, eesmärgiga luua stabiilsed nüüdisaegsed maksustamise õigusraamistikud;

345. tunnustab ELi ja Aafrika Liidu koostööd Addis Abbaba maksualgatuse, kaevandustööstuse läbipaistvusalgatuse ja Kimberley protsessi raames tehtava koostöö raames; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama Aafrika Liidu riike läbipaistvuspoliitika rakendamisel; soovib sellega seoses riikide ja piirkondade maksuhalduritele automaatset teabevahetust; tuletab meelde Interpoli ja Afripoli tiheda ja tugevdatud koostöö tähtsust;

346. tuletab meelde, et liikmesriikidel on vaja tihedas koostöös komisjoniga regulaarselt analüüsida maksupoliitika ja kahepoolsete maksulepingute olulist ülekanduvat mõju teistele liikmesriikidele ja arengumaadele, tunnistades samas, et hea maksuhaldustava platvormi raames on sellega juba teataval määral tegeletud; kutsub liikmesriike üles tegema selliseid ülekanduvat mõju analüüsi komisjoni järelevalve all;

347. nõuab tungivalt, et liikmesriigid vaataksid läbi ja ajakohastaksid liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelised kahepoolsete maksulepingud, et kõrvaldada lüngad, mis soodustavad maksustamise vältimisest ajendatud kauplemistavasid;

348. tuletab eelkõige automaatse teabevahetusega seoses meelde vajadust võtta arvesse arengumaade konkreetseid õiguslikke tegureid ja tundlikkust, eriti seoses üleminekuperioodi ja vajadusega toetada nende suutlikkuse suurendamist;

349. märgib, et ebaseaduslike finantsvoogude ja korruptsiooni vastu võitlemiseks era- ja avalikus sektoris on vaja tihedamat koostööd piirkondlike organisatsioonidega, eelkõige Aafrika Liiduga (AL);

350. väljendab rahulolu selle üle, et kõik kaasavas raamistikus osalevad riigid – kokku üle 115 riigi ja jurisdiktsiooni – teevad võrdsel alusel koostööd OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise paketi rakendamisel; kutsub liikmesriike üles toetama kaasava raamistiku volituste ja toimimise reformi, et tagada arenguriikide huvidega arvestamise; tuletab aga meelde, et rohkem kui 100 arenguriiki on maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastaste meetmete üle peetavatest läbirääkimistest välja jäetud;

351. tunnistab, et ka arengumaades on olemas maksuparadiisid; tunnustab komisjoni ettepanekut, milles nähakse ette tõhusam koostöö kolmandate riikidega võitluses terrorismi rahastamise vastu ning eelkõige impordilitsentsid antikviteetidele;

352. tuletab meelde, et ametlik arenguabi, mis on suunatud vaesuse vähendamisele, peaks ulatuslikumalt keskenduma vajaliku õigusraamistiku rakendamisele ning ebaseaduslike rahavoogude vastu võitlemise eest vastutavate maksuhaldurite ja institutsioonide tugevdamisele; nõuab, et seda abi antaks tehniliste eksperditeadmiste pakkumisena ressursside haldamise, finantsteabe ja korruptsioonivastaste reeglite valdkonnas; nõuab, et selle abiga toetataks ka piirkondlikku koostööd maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesu vastu; rõhutab, et see abi peaks hõlmama arengumaade kodanikuühiskonna ja meedia toetamist, et tagada riikliku maksupoliitika avalik järelevalve;

Teisipäev, 26. märts 2019

353. loodab, et komisjonil on piisavalt vahendeid, et rakendada „kogu rohkem, kuluta paremini“ lähenemisviisi, eelkõige oma juhtprogrammides ⁽¹⁾;

354. nõuab ELi ja liikmesriikide kooskõlastatud välistegevust kõikidel poliitikatasanditel, et tagada kolmandatele riikidele ja eelkõige arenguriikidele vahendid tasakaalustatud majandusarengu toetamiseks ja ühest sektorist, eelkõige finantssektorist sõltuvuse vähendamiseks;

355. tuletab meelde vajadust kohelda arengumaasid maksulepingute läbirääkimistel õiglaselt, võttes arvesse nende konkreetset olukorda ja tagades maksustamisõiguste õiglane jaotus vastavalt nende tõelisele majandustegevusele ja väärtusloomele; nõuab seoses sellega, et ÜRO maksustamisalast näidislepingut käsitataks miinimumstandardina ja et oleks tagatud lepinguläbirääkimiste läbipaistvus; tunnistab, et OECD näidisleping annab asukohariigile rohkem õigusi;

356. kutsub komisjoni üles võtma lepingusse finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastased sätted, mis tuleks AKV riikidega läbi rääkida pärast praeguse Cotonou lepingu kehtivuse lõppemist 2020. aasta veebruaris; toonitab, et selliste sätete tulemuslikuks rakendamiseks on eriti oluline, et maksuasjades valitseks selgus;

6.5. *ELi lepingud kolmandate riikidega*

357. tuletab meelde, et hea maksuhaldustava on üleilmne ülesanne, mis nõuab eelkõige üleilmseid lahendusi; tuletab sellega seoses meelde oma seisukohta, et uutesse asjakohastesse ELi lepingutesse kolmandate riikidega tuleks süsteemselt lisada hea maksuhaldustava klausel, tagamaks, et äriühingud või vahendajad ei saaks neid lepinguid maksudest kõrvalehoidumiseks või ebaseaduslike tulude pesemiseks kuritarvitada, takistamata samas ELi ainupädevust; on seisukohal, et see klausel peaks sisaldama konkreetseid nõudeid riigiabi kohta maksusoodustuse, läbipaistvusnõuete ja rahapesuvastaste sätete vormis;

358. soovib liikmesriikidel koordineeritult kasutada oma kahepoolseid suhteid asjaomaste kolmandate riikidega, vajaduse korral komisjoni toetusel, et süvendada andmebüroode, maksuhaldurite ja pädevate asutuste kahepoolset koostööd finantskuritegevuse vastu võitlemiseks;

359. märgib, et paralleelselt poliitiliste kokkulepetega, mis sisaldavad hea maksuhaldustava klauslit, hõlmavad ELi vabakaubanduslepingud maksuvabastusi, mis annavad poliitilise ruumi ELi käsituse rakendamiseks võitluses maksudest kõrvalehoidumise ja rahapesuga, näiteks hea maksuhaldustava ja koostööst hoiduvate maksujurisdiktsioonide ELi loetelu tõhusa kasutamise kaudu; märgib lisaks, et vabakaubanduslepingute eesmärk on edendada ka asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid ja nende täitmist kolmandates riikides;

360. on seisukohal, et EL ei peaks sõlmima ELi loetelu I lisas loetletud koostööst hoiduvate maksujurisdiktsioonidega lepinguid seni, kuni asjaomane jurisdiktsioon vastab ELi hea maksuhaldustava standarditele; kutsub komisjoni üles uurima, kas ELi hea maksuhaldustava standardite mittejärgimine mõjutab vabakaubanduslepingute või poliitiliste kokkulepete nõuetekohast toimimist juhtudel, kui leping on juba sõlmitud;

361. tuletab meelde, et kõikidesse uutesse asjakohastesse ELi lepingutesse kolmandate riikidega tuleks lisada hea maksuhaldustava klausel ja teabevahetuse nõue, ning need tuleks läbi rääkida ka kehtivate lepingute läbivaatamise käigus, pidades silmas asjaolu, et need on ELi välispoliitika põhivahendid, kuid hõlmavad olenevalt konkreetsest poliitikavaldkonnast eri pädevustasemeid;

⁽¹⁾ Euroopa Komisjoni aruteludokument „Toetus Addis Ababa arengukonverentsi kolmandale rahastamisele“.

Teisipäev, 26. märts 2019

6.6. Liikmesriikide sõlmitud kahepoolsed maksulepingud

362. märgib, et mõned eksperdid leiavad, et paljud hetkel kehtivad ELi liikmesriikide sõlmitud maksulepingud piiravad madala ja keskmise sissetulekuga riikide maksuõigusi⁽¹⁾; nõuab, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peaksid maksulepingute üle läbirääkimisi pidades järgima Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet; rõhutab, et maksulepingute sõlmimine on liikmesriikide eesõigus;

363. märgib, et maksudest kõrvalehoidumisest põhjustatud kahju on võrreldes teiste piirkondadega oluliselt suurem väikese ja keskmise sissetulekuga riikides, eriti Sahara-taguses Aafrikas, Ladina-Ameerikas ja Kariibi mere piirkonnas ning Lõuna-Aasias⁽²⁾; palub liikmesriikidel uuesti läbi rääkida oma kahepoolsed maksulepingud kolmandate riikidega eesmärgiga võtta neisse kuritarvituste vastased klauslid, et ennetada „soodsamate lepingute valimist“ ja arenguriikide omavahelist võidujooksu madalaimatele maksudele;

364. kutsub komisjoni üles vaatama läbi kõik kehtivad ja liikmesriikide allkirjastatud maksulepingud kolmandate riikidega, et tagada nende vastavus uutele üleilmsetele standarditele, näiteks maksubaasi kahandamise ja kasumi ümberpaigutamise ennetamiseks maksulepingutega seotud meetmete rakendamise mitmepoolse konventsiooniga; märgib, et maksubaasi kahandamise ja kasumi ümberpaigutamise ennetamiseks maksulepingutega seotud meetmete rakendamise mitmepoolne konventsioon esindab OECD-põhiseid standardeid, mis ei ole kehtestatud, võttes arvesse arenguriikide vajadusi või probleeme; palub komisjonil avaldada liikmesriikidele soovitusi nende olemasolevate kahepoolsete maksulepingute kohta, tagamaks et need sisaldaksid üldisi kuritarvituste vastaseid nõudeid, eesmärgiga soodustada tõelist majandustegevust ja väärtusloomet;

365. on teadlik, et kahepoolsed maksulepingud ei kajasta digitaalmajanduste praegust tegelikkust; kutsub liikmesriike üles ajakohastama oma kahepoolseid maksulepinguid, tuginedes komisjoni soovitusel digitaalse kohalolu äriühingu tulumaksuga maksustamise kohta⁽³⁾;

6.7. Topeltmaksustamine

366. tunnustab tugevdatud raamistikku topeltmaksuvabastuse takistamiseks; rõhutab, et topeltmaksustamise kaotamine on väga oluline, et tagada ausate maksumaksjate õiglane kohtlemine ja et nende usalduse kahjustamata jätmise; kutsub liikmesriike üles järgima oma topeltmaksustamise vältimise lepinguid ning tegema ausat ja kiiret koostööd juhtudel, kus teatatakse topeltmaksustamisest;

367. kiidab heaks 10. oktoobri 2017. aasta nõukogu direktiivi (EL) 2017/1852 (maksuvaidluste lahendamise mehhanismide kohta Euroopa Liidus) vastuvõtmise, millega rakendatakse maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise meetmes 14 sätestatud standardit; juhib tähelepanu, et direktiivi rakendamise tähtaeg (30. juuni 2019) ei ole veel möödunud ja et sätteid tuleb jälgida, et tagada nende mõju ja tõhusus;

368. palub komisjonil koguda ja avalikustada teavet esitatud ja lahendatud maksuvaidluste arvu kohta aastate, vaidluse liigi ja seotud riikide kaupa, et jälgida mehhanismi ja tagada selle mõju ja tõhusus;

6.8. Äärepoolseimad piirkonnad

369. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et ELi äärepoolseimad piirkonnad rakendaksid maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise miinimumstandardeid ning maksustamise vältimise vastast direktiivi;

370. märgib, et komisjon on algatanud põhjaliku uurimise Madeira vabatsooni piirkondliku abi kava rakendamise kohta Portugali poolt⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Action Aid, Kuritarvitatud maksulepingute aruanne, veebruar 2016.

⁽²⁾ A. Cobham ja P. Janský (2017) Global Distribution of Revenue Loss from Tax Avoidance (Maksudest kõrvalehoidumisest põhjustatud kahju üleilmne jagunemine).

⁽³⁾ C(2018)1650.

⁽⁴⁾ Komisjoni põhjalik uurimine, et teha kindlaks, kas Portugal on rakendanud Madeira vabatsooni piirkondliku abi kava vastavalt oma 2007. ja 2013. aasta heakskiitvatele otsustele, täpsemalt kontrollides, kas Portugali Madeira vabatsoonis asuvatele äriühingutele kehtestatud maksuvabastused on kooskõlas komisjoni otsustega ja ELi riigiabi eeskirjadega; Rõhutatakse, et komisjon kontrollib, kas Portugal on järginud kavade nõudeid, st kas tulumaksu vähendamise tulenenud ettevõtte tulu oli seotud ainult Madeira toimivate äritegevustega ning kas abi saanud ettevõtted on loonud Madeiral tegelikke töökohti ja neid hoidnud.

Teisipäev, 26. märts 2019

7. Vahendajad

371. peab tervitatavaks hiljuti vastu võetud kuuendas halduskoostöö direktiivis (DAC6)⁽¹⁾ sisalduvate mõistete „vahendaja“ (*intermediary*)⁽²⁾ ja „aruantav piiriülene skeem“ laia määratlust; nõuab, et ajakohastataks DAC6 kohaseid „tunnuseid“ (*hallmark*), sealhulgas dividendi- ja kapitalitulu maksude tagastamise lubamist; palub komisjonil uuesti hinnata DAC6-s osutatud aruandluskohustuse laiendamist riigisisestele juhtumitele; tuletab meelde DAC6-st tulenevat vahendajate kohustust teatada maksuhalduritele maksualaste õigusaktide struktuursetest lünkadest, pidades eelkõige silmas piiriüleseid maksustamise vältimise strateegiaid; on seisukohal, et asjaomaste riigi ametiasutuste poolt kahjulikuks peetavaid kavasisid tuleks käsitleda ja avalikustada anonümiseeritud kujul;

372. kordab, et vahendajad täidavad olulist rolli rahapesu hõlbustamisel ja terrorismi rahastamisel ning nad tuleks sellise tegevuse eest vastutusele võtta;

373. kordab vajadust tõhustada maksuhaldurite ja finantsjärelevalve asutuste koostööd, et teha ühist tulemuslikku järelevalvet finantsvahendajate rolli üle, ja arvestades, et mõned maksupõhised rahastamisvahendid võivad ohustada finantsturu stabiilsust ja turu terviklikkust;

374. on seisukohal, et liit peaks eeskjuu andma, ja kutsub komisjoni üles tagama, et agressiivset maksuplaneerimist ja maksudest kõrvalehoidumist soodustavad vahendajad ei osaleks liidu poliitikat kujundavate institutsioonide juhendamisel või nõustamisel nendes küsimustes;

375. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tunnistama huvide konflikti ohte, mis kaasnevad äriklientidele õigusnõustamise, maksunõustamise ja auditeerimisteenuste osutamisega, ning selle probleemiga tegelema; rõhutab, et see huvide konflikt võib esineda mitmes vormis, näiteks seoses riigihankelepingutega, mis nõuavad nendes küsimustes tasuliste nõuannete, mitteametlike või tasuta nõuannete andmist ametlike nõuande- ja eksperdirühmade kaudu või nn pöördukse kaudu; rõhutab seetõttu, et kliendile on oluline anda selget teavet pakutavate teenuste kohta ning neid teenuseid selgelt üks teisest lahus hoida; kordab eelmistes raportites⁽³⁾ esitatud nõudmisi selles küsimuses;

376. peab õigeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/56/EL (millega muudetakse direktiivi 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete kohustuslikku auditit)⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 537/2014 (mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi erinõudeid ning millega tunnustatakse kehtetuks komisjoni otsus 2005/909/EÜ)⁽⁵⁾ täitmise tagamise kontrolli, eelkõige mis puudutab sätteid vannutatud audiitorite või avalikku huvi pakkuvatele üksustele kohustuslikke auditeid tegevate ettevõtete kohta; juhhib tähelepanu vajadusele tagada õigusnormide nõuetekohane kohaldamine;

377. nõuab, et liikmesriigid kaaluksid maksudeklaratsiooni esitamise kohustuse kehtestamist kõigile maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projekti meetmes 12 osutatud maksu- ja finantsvahendajatele, kes oma majandustegevuse käigus saavad teada kuritahtlike või agressiivsete tehingute, süsteemide või struktuuride olemasolust;

(1) Nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul (ELT L 139, 5.6.2018, lk 1).

(2) Mõnes õigusaktis kasutatakse ka nimetusi *enabler*, *promoter* ja *facilitator*.

(3) Vt näiteks Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta soovitus (nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva uurimise järel) punkti 143 (ELT C 369, 11.10.2018, lk 132).

(4) ELT L 158, 7.6.2014, lk 196.

(5) ELT L 158, 7.6.2014, lk 77.

Teisipäev, 26. märts 2019

378. nõuab hankemenetluste audiitorite rotatsiooni iga seitsme aasta järel, et ennetada huvide konflikte, ja auditiga mitteseotud teenuste piiramist miinimumini;

379. kordab, et finantsasutustele, nõustajatele ja muudele vahendajatele, kes teadlikult, süstemaatiliselt ja korduvalt soodustavad rahapesu või maksudest kõrvalehoidumisega seotud tegusid, on nendes kaasosalised või osalised, või kes loovad ELi loetellu kantud jurisdiktsioonides büroosid, filiaale või tütarettevõtteid eesmärgiga pakkuda oma klientidele agressiivse maksuplaneerimise skeeme, tuleb määrata mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused; nõuab, et selliste asutuste ja üksikisikute äritegevusload võetaks rangelt läbivaatamisele, kui nad on süüdi mõistetud pettuses osalemise eest või on teadlikud oma klientide osalemisest pettuses, ning nõuab, et vajadusel piirataks nende tegutsemist ühtsel turul;

380. juhib tähelepanu asjaolule, et kutsesaladust ei tohi kasutada õigusvastaste tegude kaitsmise, varjamise ega ka seaduse mõtte rikkumise eesmärgil; nõuab, et kutsesaladuse põhimõtte ei tohiks takistada nõuetekohaste teadete esitamist kahtlaste tehingute kohta või muust võimalikust ebaseaduslikust tegevusest teatamist, piiramata õigusi, mis on tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja kriminaalõiguse üldpõhimõtetega;

381. palub komisjonil avaldada erialainimestele suunised erialaõigusliku kutsesaladuse põhimõtte tõlgendamise ja kohaldamise kohta ning tõmmata selge piiri tavapärase õigusnõustamise ja finantssektori ettevõtjatena tegutsevate juristide vahele, kooskõlas Euroopa kohtute praktikaga;

8. Rikkumisest teatajate ja ajakirjanike kaitse

382. on veendunud, et rikkumisest teatajate kaitse on nii era- kui ka avalikus sektoris ülimalt oluline, et takistada ebaseaduslikku tegevust ja õiguse kuritarvitamist või kuritarvituste paisumist; tunnistab, et rikkumisest teatajad täidavad ühiskonnas demokraatia tugevdamises, korruptsiooni- ja muu raske kuritegevuse või ebaseadusliku tegevuse vastases võitluses ning liidu finantshuvide kaitses tähtsat osa; rõhutab, et rikkumisest teatajad on tihti uuriva ajakirjanduse olulised teabeallikad ning neid tuleks seetõttu kaitsta igasuguse ahistamise ja kättemaksu eest; märgib, et oluline on avada võimalused kõigi teavituskanalite kasutamiseks;

383. leiab, et uuriva ajakirjanduse kui demokraatliku ühiskonna valvuri rolli kaitseks tuleb uuriva ajakirjanduse allikaid, sealhulgas rikkumisest teatajaid, hoida konfidentsiaalsena;

384. on sellega seoses seisukohal, et konfidentsiaalsuskohustusest tohib teha erandi vaid erandlikes olukordades, mil rikkumisest teatava isiku identiteeti puudutava teabe avalikustamine on vajalik ja proportsionaalne kohustus, mis on kehtestatud liidu või siseriiklike õigusaktide alusel uurimise või hilisema kohtumenetluse otstarbel või selleks, et kaitsta teiste isikute vabadusi, sealhulgas asjaomase isiku kaitseõigust, mille puhul kohaldatakse igal juhul nimetatud õigusaktides sätestatud asjakohaseid kaitsemeetmeid; leiab, et rikkumisest teatava isiku identiteeti puudutava konfidentsiaalsuskohustuse eiramise korral tuleks ette näha kohased karistused⁽¹⁾;

385. märgib, et vaeleväiteid käsitlev USA seadus annab kindla raamistiku rikkumisest teatajatele tasu maksmiseks juhtudel, kus valitsus saab tagasi pettuse tõttu kaotatud raha⁽²⁾; rõhutab, et USA justiitsministeeriumi aruande kohaselt saadi pettuse tõttu kaotatud rahast tagasi kokku 3,7 miljardit dollarit, millest 3,4 miljardit tuvastasid otse rikkumisest teatajad; kutsub liikmesriike üles looma rikkumisest teatajatele asjaomastes ametiasutustes ja eraõiguslikes üksustes teabe edastamiseks turvalisi ja konfidentsiaalseid sidekanaleid;

(1) Raport 26. novembri 2018. aasta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta (COM(2018)0218 – C8-0159/2018 – 2018/0106(COD)).

(2) TAX3-komisjoni kuulamine 21. novembril 2018.

Teisipäev, 26. märts 2019

386. kutsub komisjoni üles uurima rikkumisest teatajate kaitsmise ja stimuleerimise tavadid kogu maailmas⁽¹⁾ ning võimaluse ja vajaduse korral kaaluma kehtivate õigusnormide läbivaatamist, et muuta ELi sellekohased süsteemid veelgi paremini toimivaks;

387. nõuab üldise ELi fondi loomist, et anda kohast rahalist toetust rikkumisest teatajatele, kelle elatis satub kuritegude paljastamise või ilmselt avalikku huvi pakkuvate faktide avalikustamise tõttu ohtu;

388. tunneb muret selle pärast, et rikkumisest teatajad ei teata tihti vastumeetmete hirmu tõttu oma muredest, ning juhul kui kättemaksjaid ei takistata ja nad jäävad karistuseta, võivad võimalikud rikkumisest teatajad jätta probleemidest teatamata; on seisukohal, et rikkumisest teatajate õigus esitada ähvarduse või kättemaksuhirmu korral ohutul viisil kaebus vastavatele pädevatele asutustele (keerukate rahvusvaheliste juhtumite puhul ühtse kontaktpunkti kaudu) ning nende õigus tõhusale õiguskaitsele, mida tunnistatakse viendas rahapesuvastases direktiivis (AMLD5), parandavad tunduvalt nende üksikisikute olukorda, kes teatavad rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlustustest ettevõtte siseselt või rahapesu andmebüroole; nõuab, et liikmesriigid võtaksid AMLD5 rikkumisest teatajate kaitset käsitlevad sätted õigeaegselt üle ja tagaksid nende nõuetekohase täitmise;

389. väljendab rahulolu tulemuste üle, mis saavutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel läbi viidud institutsioonidevahelistel läbirääkimistel liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta, ning kutsub liikmesriike üles võtma võimalikult kiiresti vastu uued standardid, et kaitsta rikkumisest teatajaid selliste meetmete abil nagu selged teatamiskanaliid, konfidentsiaalsus, õiguskaitse ja karistused isikutele, kes püüavad rikkumisest teatajaid taga kiusata;

390. tuletab meelde, et ELi ametnikele on personalieeskirjade ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimustega⁽²⁾ tagatud rikkumisest teatajate kaitse, ning kutsub liikmesriike üles kehtestama oma ametnike jaoks samalaadseid tingimusi;

391. on seisukohal, et töölepingutes ja vallandamislepingutes sisalduvad vaikumiskokkulepped ei tohiks mingil juhul takistada töötajaid teatamast pädevatele asutustele õigus- ja inimõiguste rikkumiste kahtlustustest⁽³⁾; kutsub komisjoni üles kaaluma võimalust esitada õigusakti ettepanek kuritarvituslike vaikumiskokkulepete keelamiseks;

392. märgib, et TAX3-komisjon kutsus rikkumisest teatajad Euroopa Parlamendis toimunud Julius Bäri ja Danske Banki juhtumiga seotud avalikele aruteludele tunnustusi andma⁽⁴⁾; peab murettekitavaks, et finantsasutustes ei ole rikkumisest teatajate kaitse täiesti rahuldav ning et hirm tööandjate ja ametivõimude vastumeetmete ees võib rikkumisest teatajaid takistada õigusrikkumistest teatamast; avaldab sügavat kahetsust, et Danske Banki rikkumisest teataja ei saanud õiguslike piirangute tõttu vabalt ja täielikult jagada oma teavet Danske Banki juhtumi kohta;

393. peab taunitavaks asjaolu, et Taani finantsjärelevalve asutus ei võtnud ühendust rikkumisest teatajaga, kes teatas Danske Bankis toimunud ulatuslikust rahapesutegevusest; on seisukohal, et selline tegevusetus tähendab Taani finantsjärelevalve asutuse tõsist hooletust seoses kohustusega korraldada pärast tõsiseid suuremahulise ja süstemaatilise pangaga kaudu raha pesemise süüdistusi nõuetekohane juurdlus; kutsub asjaomaseid ELi ja liikmesriikide ametiasutusi üles kasutama täiel määral rikkumisest teatajate pakutavat teavet ja tegutsema saadud teabe põhjal kiiresti ja otsustavalt;

(1) Eelkõige USA õigusnormid.

(2) Nõukogu 22. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 723/2004, millega muudetakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimusi (ELT L 124, 27.4.2004, lk 1).

(3) Nagu on kirjas Euroopa Nõukogu 30. aprillil 2014 vastu võetud soovitus CM/Rec(2014)7 rikkumisest teatajate kaitse kohta.

(4) Rudolf Elmer, 1. oktoobri 2018. aasta arutelu; Howard Wilkinson, 21. novembri 2018. aasta arutelu.

Teisipäev, 26. märts 2019

394. kutsub liikmesriike üles tegema tihedat koostööd Euroopa Nõukogus, et kõik Euroopa Nõukogu liikmesriigid edendaksid ja rakendaksid oma õiguses soovitud rikkumisest teatajate kaitse kohta; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma teistes rahvusvahelistes foorumites juhtroll, et edendada rikkumisest teatajate kaitseks rahvusvaheliste siduvate normide vastuvõtmist;

395. märgib, et lisaks rikkumisest teatajate identiteedi konfidentsiaalsuse tagamisele, mis on oluline abinõu nende isikute kaitseks, tuleks anonüümset teatamist veelgi kaitsta üldiste ohtude ja väidetavalt solvunud isikute rünnakute eest, mille eesmärk on rikkumisest teatavate isikute diskrimineerimine;

396. tunnistab ajakirjanike raskusi rahapesu, maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise uurimisel või neist teatamisel; tunneb muret selle pärast, et uurivaid ajakirjanikke sageli ähvardatakse ja hirmutatakse, muu hulgas üldsuse osalemise vastu suunatud strateegiliste kohtumenetlustega; kutsub liikmesriike üles parandama ajakirjanike, eelkõige finantskuritegude uurimisel osalevate ajakirjanike kaitset;

397. kutsub komisjoni üles koostama võimalikult kiiresti uuriva ajakirjanduse rahalise toetamise kava, võimaluse korral looma alalise ja sihtotstarbelise eelarverea sõltumatu, kvaliteetse meedia ja uuriva ajakirjanduse toetamiseks uue mitmeaastase finantsraamistiku raames;

398. mõistab karmilt hukka vägivalda kasutamise ajakirjanike vastu; tuletab šokeeritult meelde, et viimastel aastatel on Maltal ja Slovakkias tapetud ajakirjanikke, kes uurisid rahapesuga seotud kahtlast tegevust⁽¹⁾; rõhutab, et Euroopa Nõukogu sõnul avaldavad kuritarvitused ja ajakirjanike vastu suunatud kuriteod pärssivat mõju sõnavabadusele ning võimendavad enesetsensuuri ilminguid;

399. nõuab, et Malta ametiasutused võtaksid kasutusele kõik olemasolevad vahendid Daphne Caruana Galizia mõrva algatajate tuvastamiseks; avaldab toetust 26 rahvusvahelise ajakirjandusvabaduse ja ajakirjanike organisatsiooni algatusele, millega nõutakse Daphne Caruana Galizia mõrva sõltumatut avalikku uurimist ja hinnangu andmist selle kohta, kas mõrva oleks saanud vältida; kutsub Malta valitsust üles alustama sõltumatut avalikku uurimist igasuguse viivitamiseta; märgib, et Malta valitsus on oma oskusteadmiste tugevdamiseks suhelnud rahvusvaheliste asutustega, nagu Europol, FBI ja Madalmaade kohtumeditšiini instituut;

400. tunneb heameelt asjaolu üle, et Slovakkia ametiasutused esitasid süüdistuse Ján Kuciaki ja Martina Kušnírová mõrvade väidetavale tellijale ning mõrvade väidetavatele toimepanijatele; kutsub Slovakkia ametivõime üles jätkama mõrvade uurimist ja tagama, et põhjalikult uuritaks juhtumi kõiki aspekte, sealhulgas võimalikke poliitilisi seoseid kuritegudega; kutsub Slovakkia ametivõime üles uurima ammendavalt ulatuslikke maksudest kõrvalehoidumise skeme, käibemaksupettusi ja rahapesu juhtumeid, mis Ján Kuciak oma uurimistega päevalvalgele tõi;

401. taunib asjaolu, et uurivad ajakirjanikud, näiteks Daphne Caruana Galizia, on tihti kuritarvituslike hagide ohvrid, mille eesmärk on neid tsenseerida, ähvardada ja vaigistada, koormates neid õiguskaitse kuludega, kuni nad on sunnitud kriitikat või opositsionist loobuma; tuletab meelde, et need kuritarvituslikud hagid ohustavad põhilisi demokraatlikke õigusi, nagu sõnavabadus, ajakirjandusvabadus ja teabe levitamise ja vastuvõtmise vabadus;

402. kutsub liikmesriike üles rakendama mehhanisme, mis hoiaksid ära üldsuse osalemise vastu suunatud strateegilised hagid; on seisukohal, et neis mehhanismides tuleks kohaselt arvesse võtta õigust heale nimele ja mainele; kutsub komisjoni üles hindama konkreetsete meetmete võimalust ja olemust, mida selles vallas saaks võtta;

⁽¹⁾ Daphne Caruana Galizia tapeti 16. oktoobril 2017 Maltal; Ján Kuciak tapeti koos elukaaslase Martina Kušnírovága 21. veebruaril 2018 Slovakkias.

Teisipäev, 26. märts 2019

403. peab taunitavaks, et Šveitsi laimamisvastaseid seadusi kasutatakse Šveitsis ja kogu maailmas kriitikute vaikima sundimiseks, sest nende järgi lasub tõendamiskohustus kostjal, mitte hagejal; rõhutab, et see ei mõjuta mitte ainult ajakirjanikke ja rikkumisest teatajaid, vaid ka Euroopa Liidu aruandvaid üksusi ja tegelike tulusaajate registrisse kantud kohustatud isikuid, kuna juhul kui on tegemist kohustusega teatada tegelikust tulusaajast, kes on šveitslane, võib juhtuda, et teavitavat isikut süüdistatakse Šveitsis laimamises ja solvamises, mis on kuriteod⁽¹⁾;

9. *Institutsioonilised aspektid*

9.1. *Läbipaistvus*

404. tunnustab hea maksuhaldustava platvormi tööd; märgib, et platvormi volitused kehtivad 16. juunini 2019; nõuab volituste pikendamist või uuendamist tagamaks kodanikuühiskonna murede ja teadmiste kuulda võtmine liikmesriikide ja komisjoni poolt; soovib komisjonil suurendada rahapesu ja terrorismi rahastamist käsitleva eksperdirühma ekspertide koosseisu, et kaasata sinna erasektori eksperte (ettevõtjad ja valitsusvälised organisatsioonid);

405. rõhutab, et Euroopa Ombudsmanil on volitused uurida, kuidas ELi institutsioonid kohaldavad ELi nõudeid üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele, sealhulgas volitused uurida nõukogu või käitumisjuhendi töörühma töömeetodeid maksustamise valdkonnas;

406. tuletab meelde ombudsmani omaalgatusliku uurimise tulemusi nõukogu töömeetodite kohta ja 9. veebruari 2018. aasta soovitus, milles järeldatakse, et nõukogu tava mitte muuta õigusloomega seotud dokumente laialdaselt kättesaadavaks, LIMITE-staatuse ebaproportsionaalne kasutamine ja liikmesriikide seadusandlike menetlusi puudutavate seisukohtade süstemaatiline eiramine kujutavad endast haldusomavoli⁽²⁾;

407. tuletab meelde, et maksustamine kuulub endiselt liikmesriikide pädevusse ja et Euroopa Parlamendil on selles vallas piiratud volitused;

408. juhib aga tähelepanu sellele, et maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise küsimusi ei saa liikmesriigid üksi tulemuslikult lahendada; taunib seetõttu asjaolu, et vaatamata nõukogule esitatud taotlustele ei ole mingeid dokumente TAX3-komisjonile kättesaadavaks tehtud; peab väga murettekitavaks, et liikmesriikidel puudub nõukogus poliitiline tahe astuda rahapesu, maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastases võitluses olulisi samme ning tahe järgida ELi lepingut ja lojaalse koostöö põhimõtet⁽³⁾, et tagada piisav läbipaistvus ja koostöö teiste ELi institutsioonidega;

409. peab kahetsusväärseks, et kehtivad normid, mis käsitlevad juurdepääsu salastatud ja muule konfidentsiaalsele teabele, mille nõukogu, komisjon või liikmesriigid Euroopa Parlamendile kättesaadavaks teevad, ei paku täielikku õigusselgust, vaid neid tõlgendatakse üldiselt nii, et parlamendiliikmete registreeritud assistentidel puudub õigus tutvuda turvatud lugemissaalis salastamata „muu konfidentsiaalse teabega“ ja seda analüüsida; nõuab seetõttu, et uuesti läbi räägitavasse institutsioonidevahelisse kokkuleppesse lisataks selgelt sõnastatud säte, millega tagatakse parlamendiliikmete registreeritud assistentidele dokumentide kasutamise õigus teadmivajaduse põhimõtte alusel, kui nad täidavad parlamendiliikmete abistamise ülesannet;

410. avaldab kahetsust, et vaatamata korduvatele kutsetele keeldusid nõukogu eesistujariigi esindajad TAX3-komisjoni ette ilmumast, et anda aru TAXE-, TAX3- ja PANA-komisjoni soovitusete rakendamisel tehtud edusammudest; rõhutab, et nõukogu eesistujariigi ning Euroopa Parlamendi eri- ja uurimiskomisjonide vahelised töösuhted peaksid olema standardselt toimivad;

9.2. *Käitumisjuhendi töörühm (äriühingute maksustamine)*

411. märgib, et käitumisjuhendi töörühm on hakanud rohkem teavet andma, ja tunnustab eelkõige nõukogule kaks korda aastas esitatavat aruannet ning ELi loetelu koostamisega seoses jurisdiktsioonidele saadetud kirju ja saadud kinnituskirju;

⁽¹⁾ TAX3-komisjoni kuulamine 1. oktoobril 2018.

⁽²⁾ Euroopa Ombudsmani soovitus uurimise OI/2/2017/TE kohta, mis käsitleb nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvust.

⁽³⁾ Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõige 3.

Teisipäev, 26. märts 2019

412. peab aga kahetsusväärseks ELi loetelu protsessi puudutavate läbirääkimiste läbipaistmatust ja kutsub liikmesriike üles tagama loetelude edaspidisel ajakohastamisel läbipaistvus;

413. väljendab rahulolu selle üle, et käitumisjuhendi töörühma esimees ilmus TAX3-komisjoni ette, muutes sellega töörühma varasemat seisukohta; märgib ühtlasi, et alates TAX3-komisjoni töö algusest on avalikustatud käitumisjuhendi töörühma töö koondid⁽¹⁾; peab aga kahetsusväärseks, et neid dokumente ei avaldatud varem ja nende olulisi osi on redigeeritud;

414. rõhutab, et eespool nimetatud ombudsmani soovitusel kehtivad ka käitumisjuhendi töörühma kohta kes peaks esitama vajaliku teabe, mis on eelkõige seotud liikmesriikide kahjulike maksustamistavade ja ELi loetelu loomise protsessiga;

415. kutsub käitumisjuhendi töörühma üles võtma edasisi meetmeid, et tagada oma koosolekute läbipaistvus, eelkõige avaldama eri liikmesriikide seisukohad arutlusel olnud päevakorrapunktide kohta hiljemalt kuus kuud pärast koosoleku toimumist;

416. kutsub komisjoni üles andma aru äriühingute maksustamise käitumisjuhendi rakendamise ja maksualase riigiabi kohaldamise kohta, nagu nähakse ette käitumisjuhendi põhjenduses N⁽²⁾;

417. on veendunud, et käitumisjuhendi töörühma volitusi tuleb ajakohastada, kuna töörühm käsitleb küsimusi, mis lähevad kaugemale ELi kahjulike maksustamistavade hindamisest, ega piirdu pelgalt tehnilise panuse andmisega nõukogu otsustes; nõuab, et lähtudes töörühma töö olemusest, mis on ka poliitiline, viidaks sedalaadi ülesanded tagasi raamistikku, mis võimaldaks demokraatlikku kontrolli või järelevalvet, alustades läbipaistvusnõude kohaldamisest;

418. nõuab sellega seoses käitumisjuhendi töörühma koosseisu avalikustamist – töörühma liikmete nimekirja avaldamist;

9.3. *ELi õigusaktide täitmise tagamine*

419. nõuab, et uus valitud parlamendikoosseis algataks üldise hinnangu andmise sellele, mida on ära tehtud TAXE-, TAX2-, PANA- ja TAX3-komisjoni dokumentidele juurdepääsu võimaldamiseks, võrreldes esitatud taotlusi nõukogu ja teiste ELi institutsioonide esitatud taotlustega, ja algataks vajaduse korral vajalikke korralduslikke ja/või õiguslikke meetmeid;

420. nõuab, et komisjoni struktuuris loodaks uus liidu maksupoliitika sidusus- ja koordineerimiskeskus, mis hindaks ja jälgiks liikmesriikide maksupoliitikat liidu tasandil ja tagaks, et liikmesriikides ei rakendata mõnda uut kahjulikku maksumeedet;

9.4. *Institutsiooniväliste osalejate koostöö*

421. väljendab rahulolu sidusrühmade osalemise ja panuse üle TAX3-komisjoni aruteludel, millele on viidatud TAX3-komisjoni volituste ajal toimunud tegevuse ülevaate jaotises IV.3; peab kahetsusväärseks asjaolu, et osa sidusrühmi keeldus TAX3-komisjoni aruteludel osalemast, millele on viidatud tegevuse ülevaate jaotises IV.4; märgib, et hoiatavaid sanktsioone ei leitud juhtumitel, mille puhul ei olnud antud keeldumise põhjust.

422. palub nõukogul ja komisjonil kokku leppida koostööst hoiduvate institutsiooniväliste osalejate loetelu koostamises institutsioonidevahelises kokkuleppes lobistide kohustusliku läbipaistvusregistri kohta; on seisukohal, et vahepeal tuleb säilitada nende spetsialistide ja organisatsioonide andmed, kes keeldusid ilma mõjuva põhjuseta osalemast TAXE-, TAX2-, PANA- ja TAX3-komisjoni aruteludel; kutsub ELi institutsioone üles võtma oma edaspidistes suhetes nende sidusrühmadega sellist käitumist arvesse ning tühistama nende pääsuload institutsioonide ruumidesse;

(¹) Nagu on nimetatud käitumisjuhendi töörühma 2018. aasta juunis nõukogule esitatud aruandes: menetluslikud suunised järelevalvekohustuste täitmiseks seoses maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loeteluga (dokument 6213/18); kõigi alates rühma loomisest 1998. aastast kokku lepitud suuniste koond (dokument 5814/18 REV1); jurisdiktsioonide kohustumist taotlevate, käitumisjuhendi töörühma esimehe poolt allkirjastatud kirjade koond (dokument 6671/18); vastuseks saadud kinnituskirjade (jurisdiktsioonide nõusolekud) koond (dokument 6972/18 ja lisad), ülevaate töörühma alates 1998. aastast hinnatud üksikmeetmetest (dokument 9 639/18).

(²) Käitumisjuhend sisaldub majandus- ja rahandusministrite nõukogu 1. detsembri 1997. aasta koosoleku maksupoliitika puudutavate järelduste I lisas; käitumisjuhendi põhjendus N käsitleb juhendi sätete järelevalvet ja läbivaatamist (EÜT C 2, 6.1.1998, lk 1).

Teisipäev, 26. märts 2019

9.5. Euroopa Parlamendi uurimisvolitused

423. on seisukohal, et täidesaatva võimu üle demokraatliku kontrolli teostamise seisukohast on ülimalt oluline, et Euroopa Parlamendile antaks liikmesriikide parlamentidega samaväärsed uurimisvolitused; on veendunud, et selle ülesande täitmiseks peab Euroopa Parlamendil olema õigus kohale kutsuda tunnistajaid ja neid selleks kohustada ning nõuda dokumentide esitamist;

424. on veendunud, et nende õiguste täitmiseks peavad liikmesriigid jõudma kokkuleppele karistuste määramises isikutele, kes ei tule kohale või ei esita dokumente vastavalt riigi tasandi õigusaktidele, millega reguleeritakse liikmesriikide parlamentide tehtavaid uurimisi;

425. nõuab, et nõukogu ja komisjon osaleksid nende läbirääkimiste õigeaegsel lõpule viimisel, kus arutatakse Euroopa Parlamendi määruse ettepanekut, milles sisalduvad üksikasjalikud sätted parlamendi uurimisõiguse kasutamise kohta;

9.6. Ühehäälsus vs. kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamine

426. kordab oma üleskutset komisjonile: kasutada vajaduse korral Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 116 sätestatud menetlust, mis võimaldab ühehäälsuse nõude muutmist juhul, kui komisjon leiab, et liikmesriikide seaduste, õigusnormide või haldusmeetmetega kehtestatud sätete erinevus moonutab konkurentsitingimusi siseturul;

427. tunnustab komisjoni panust – teatist „Tõhusama ja demokraatlikuma otsustusprotsessi poole ELi maksupoliitikas“, milles tehakse ettepanek kvalifitseeritud häälteenamusega hääletuse kasutuselevõtu tegevuskava kohta konkreetsete ja kiireloomuliste maksupoliitika küsimuste puhul, kus seadusandlikud toimikud ja algatused, mille eesmärk on võidelda maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu, on nõukogus liikmesriikide suure enamuse kahjuks blokeeritud; väljendab rahulolu selle üle, et mõni liikmesriik on seda ettepanekut toetanud (!);

428. rõhutab, et tuleks ette näha kõiki võimalikke stsenaariume, mitte ainult sillaklausli kaudu ühehäälselt hääletamiselt üleminekut kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele; palub Euroopa Ülemkogul lisada see punkt enne 2019. aasta lõppu tippkohtumise päevakorda, et pidada viljakat arutelu selle üle, kuidas lihtsustada ühtse turu toimimise huvides maksuküsimuste kohta otsuste tegemist;

9.7. Järeelmeetmed

429. on seisukohal, et järgmise parlamendikoosseisu ametiajal tuleks parlamendi alalises struktuuris majandus- ja rahanduskomisjoni allkomisjoni vormis TAXE-, TAX2-, PANA- ja TAX3-komisjoni tööd jätkata, võimaldades komisjonidevahelist osalust;

o

o o

430. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, majandus- ja rahandusküsimuste nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, Euroopa järelevalveasutustele, Euroopa Prokuratuurile, Euroopa Keskpangale, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid hindavale eksperdikomiteele, liikmesriikidele, riikide parlamentidele, ÜRO-le, G20-le, finantstegevuse töörühmale ja OECD-le.

(¹) TAX3-komisjoni arutelu Hispaania finantsasjade riigisekretäri osavõtul 19. veebruaril 2019.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0313

Geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 (MON-87751-7)

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 (MON-87751-7) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (D060916/01 – 2019/2603(RSP))

(2021/C 108/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 (MON-87751-7) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (D060916/01,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 7. märtsil 2019 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) ⁽²⁾ artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 20. juunil 2018. aastal vastu võetud ja 2. augustil 2018. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (COM(2017)0085, 2017/0035(COD)),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide kasutamiseks lubade andmisele ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ EFSA GMO-komisjon, 2018. Toiduks ja söödaks kasutatava geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 hindamist käsitlev teaduslik arvamus vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (taotlus EFSA-GMO-NL-2014-121). EFSA Teataja 2018; 16(8):5346, lk 32, doi: 10.2903/j.efsa.2018.5346.

⁽⁴⁾ — 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lastakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud ja teatavate liblikaliste maisikahjurite suhtes resistentne maisitüüp (*Zea mays* L., liin 1507) (ELT C 482, 23.12.2016, lk 110);
— 16. detsembri 2015. aasta resolutsioon komisjoni 4. detsembri 2015. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/2279 kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 sisaldavad, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooted (ELT C 399, 24.11.2017, lk 71);
— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 19);
— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 17);
— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 (MST-FGØ72-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 15);

Kolmapäev, 27. märts 2019

-
- 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 või neist neljast komponendist kahe või kolme kombinatsioonina esinevat geneetiliselt muundatud maisi sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid (ELT C 86, 6.3.2018, lk 108);
 - 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb geneetiliselt muundatud nelgi (*Dianthus caryophyllus* L., liin SHD-27531-4) turule laskmist (ELT C 86, 6.3.2018, lk 111);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisiliini MON 810 külviseemnete turule laskmise luba (ELT C 215, 19.6.2018, lk 76);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 toodete turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 80);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 70);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 73);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 83);
 - 5. aprilli 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud toodete ja samuti geneetiliselt muundatud maisi (milles on kombineeritud kaks, kolm või neli Bt11, 59122, MIR604, 1507 ja GA21 transformatsiooni) turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 298, 23.8.2018, lk 34);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 307, 30.8.2018, lk 71);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB119 (BCS-GHØØ5-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 307, 30.8.2018, lk 67);
 - 13. septembri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-68416-4 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 337, 20.9.2018, lk 54);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 55);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 60);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 (DAS-Ø15Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 122);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba 305423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 127);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud rapsisorte MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) ja MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6) sisaldavaid, neist koosnevaid või neist toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 133);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 59122 (DAS-59122-7) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0051);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks MON 87427, MON 89034 ja NK603 transformatsioonidest, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/420/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0052);

Kolmapäev, 27. märts 2019

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

— võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,

A. arvestades, et 26. septembril 2014 esitas Monsanto Europe S.A./N.V. Monsanto Company (Ameerika Ühendriigid) nimel kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 5 ja 17 Madalmaade pädevale riiklikule asutusele taotluse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks (edaspidi „taotlus“), ning arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 sisaldavate või sellest koosnevate toodete turule laskmist, mis on ette nähtud muudeks kasutusviisideks kui toiduks ja söödaks kasutamine, välja arvatud viljelemiseks;

-
- 3. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud suhkruppeedist H7-1 (KM-ØØØH71-4) toodetud toidu ja sööda turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0197);
 - 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi GA21 (MON-ØØØ21-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0221);
 - 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 või geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, 59122, MON 810 ja NK603 transformatsiooni, koosnevad sellest või on sellest toodetud, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsused 2009/815/EÜ, 2010/428/EL ja 2010/432/EL vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0222);
 - 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-ØØ6Ø3-6 × MON-ØØ81Ø-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0416);
 - 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 ja 59122 ühekordset transformatsiooni, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/366/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0417);
 - 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega muudetakse rakendusotsust 2013/327/EL seoses niisuguse loa pikendamise, mis on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 antud geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 või Ms8 × Rf3 sisaldava või nendest koosneva sööda turule laskmiseks (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0057);
 - 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 5307 (SYN-Ø53Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0058);
 - 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 (MON-874Ø3-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0059);
 - 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0060);
 - Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 4114 (DP-ØØ4114-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0196);
 - Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87411 (MON-87411-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0197);
 - Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × 1507 × GA21 ja alakombinatsioone Bt11 × MIR162 × 1507, MIR162 × 1507 × GA21 ning MIR162 × 1507 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0198).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- B. arvestades, et 20. juunil 2018 võttis EFSA loa suhtes vastu soodsa arvamuse ⁽¹⁾;
- C. arvestades, et geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 töötati välja resistentsuse saavutamiseks teatavate liblikaliste kahjurite suhtes ja selles avalduvad nimetatud eesmärgil Bt-valgud Cry1A.105 ja Cry2Ab2;

Bt-toksiinid

- D. arvestades, et uuringute kohaselt võivad Bt-toksiinidel olla adjuvandi omadused, mis tugevdavad muude toiduainete allergeenilisi omadusi; arvestades, et sojaoad ise toodavad paljusid taimseid allergeene ja on olemas konkreetne oht, et tarbimise ajal võivad Bt-valgud suurendada immuunsüsteemi reaktsiooni nendele ühenditele;
- E. arvestades, et EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni (EFSA GMO-komisjon) liige on varem väitnud, et kuigi üheski Bt-valkude avaldumist hõlmavas taotluses ei ole kunagi tuvastatud soovimatut toimet, ei ole võimalik seda „tuvastada praegu geneetiliselt muundatud taimede ohutuse hindamiseks soovitatavate ja EFSA-s tehtavate toksikoloogiliste uuringutega, sest need ei hõlma selleks eesmärgiks asjakohaseid katseid“ ⁽²⁾;
- F. arvestades, et seoses kõnealuse loaga möönab ka EFSA GMO-komisjon, et teadmised ja uuringuandmed on liiga piiratud, et hinnata, kas uued avalduvad valgud võivad toimida adjuvandina ⁽³⁾;
- G. arvestades, et uuringutes rõhutatakse vajadust Bt-valkude adjuvandi omadusi käsitlevate täiendavate pikaajaliste uuringute järele; arvestades, et kuni Bt-valkude rolli ja adjuvandi omaduste kohta on veel vastamata küsimusi, ei tohiks lubada neid sisaldavate geneetiliselt muundatud taimede impordi toiduks ja söödaks;

Toksilisus ja 90-päevane söötmisuuring

- H. arvestades, et läbi on viidud kaks 28-päevast korduvannusega toksilisuse uuringut hiirtega, ühes kasutati valku Cry1a.105 ja teises valku Cry2Ab2;
- I. arvestades, et nendes toksilisuse uuringutes ei kasutatud kombineeritud valke, vaid bakteritelt saadud isoleeritud valke, mistõttu need ei olnud identsed taimse valguga; arvestades, et see tähendab, et uuringutes ei matkitud kokkupuudet tegelikes tingimustes;
- J. arvestades, et kaks toksilisuse uuringut ei vastanud täielikult Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) asjakohastele nõuetele, sest koagulatsioonitestid põhinesid suhteliselt väikesel arvul proovidel ja läbi ei viidud funktsionaalseid vaatluskatseid ega lokomotoorse aktiivsuse katseid; arvestades, et on hädavajalik, et loamenetluses oleksid täidetud kõik sellised nõuded;
- K. arvestades, et 90-päevases söötmisuurings tuvastati kontrollrühma ja katserühma vahel mitu statistiliselt olulist erinevust, mida liikmesriigi pädeva asutuse märkuste kohaselt tulnuks lähemalt uurida ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5346>.

⁽²⁾ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5309>, lk 34.

⁽³⁾ EFSA vastus liikmesriikide märkustele, lk 109, G lisa: <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2014-00719>.

⁽⁴⁾ G lisa, liikmesriikide märkused, lk 27–33, <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2014-00719>.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- L. arvestades, et rottidel läbi viidud 90-päevases söötmissuuringus ilmnemised järgmised puudused: uuringus ei kasutatud kaht erinevat katsematerjali annust, nagu nõutakse komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 503/2013 ⁽¹⁾, ja ühegi katsematerjali võimalikku saastumist muude geneetiliselt muundatud organismidega (GMOd) ei analüüsitud;
- M. arvestades, et kuigi EFSA andmetel on suurima kroonilise kokkupuutega inimeste toidusedelis selle peamine põhjustaja sojapiim ⁽²⁾, kasutati söötmissuuringus katsematerjalina röstitud rasvatustatud sojajahu; arvestades, et Bt-valkude avaldumise taset sojajahus ei mõõdetud, mis tähendab, et uuringu tulemust ei ole võimalik seostada Bt-toksiinide konkreetse tasemega;

Liikmesriigi pädeva asutuse märkused

- N. arvestades, et liikmesriigi ametiasutused esitasid kolmekuusel konsultatsiooniperioodil palju kriitilisi märkusi ⁽³⁾, sealhulgas, et paljud küsimused geneetiliselt muundatud sojaubade ohutuse ja võimaliku toksilisuse kohta on endiselt vastuseteta, et mõlema valgu vastastikuse mõju toimet ei ole veel analüüsitud, et enne lõplikku riskihinnangut tuleks arvesse võtta lisateavet, et keskkonnaseirekava ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ ⁽⁴⁾ VII lisas sätestatud eesmärkidele ja et enne nõusoleku andmist tuleks seda muuta ning et ei ole põhjust eeldada, et Cry-valkude tarbimine on ohutu ega ohusta inimeste või loomade tervist või keskkonda;
- O. arvestades, et liit on ühinenud ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, mis kohustab oma osalisi tagama, et nende jurisdiktsioonides toimuv tegevus ei kahjustaks muude riikide keskkonda ⁽⁵⁾; arvestades, et otsus selle kohta, kas anda geneetiliselt muundatud sojaubade turule laskmise luba või mitte, kuulub liidu jurisdiktsiooni;
- P. arvestades, et kooskõlas ühe liikmesriigi palvega, tuleks taotluses arvesse võtta olemasolevaid andmeid geneetiliselt muundatud soja MON 87751 viljelemise mõju kohta tootja- ja ekspordiriikidele; arvestades, et sama liikmesriik soovib viia läbi uuringu, et hinnata, kuidas teatavate toodete import mõjutab Euroopas põllukultuuridega seotud valikuid ja seega sellistest põllumajandussüsteemi valikutest tulenevat bioloogilist mitmekesisust ⁽⁶⁾;
- Q. arvestades, et mitme liikmesriigi pädevad asutused on kritiseerinud turustamisjärgse seirekava leebust;

Demokraatliku legitiimsuse vähesus

- R. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 7. märtsil 2019 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab, et loa andmist ei toetatud kvalifitseeritud hääleteenamusega;

⁽¹⁾ Komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 (ELT L 157, 8.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ EFSA arvamus lk 22, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5346>.

⁽³⁾ G lisa, liikmesriikide märkused, <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2014-00719>.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

⁽⁵⁾ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, 1992, artikkel 3, <https://www.cbd.int/convention/articles/default.shtml?a=cbd-03>.

⁽⁶⁾ G lisa, liikmesriikide märkused, lk 67–68, <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2014-00719>.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- S. arvestades, et komisjon on korduvalt ⁽¹⁾ mõistnud hukka asjaolu, et alates määruse (EÜ) nr 1829/2003 jõustumisest on ta loa andmise otsuseid vastu võtnud ilma alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee toetuseta, ning et toimiku tagasisaatmine komisjonile lõpliku otsuse tegemiseks, mis on menetluse puhul üldiselt väga erandlik, on geneetiliselt muundatud toidu ja söödaga seotud otsuste puhul muutunud tavapäraseks; arvestades, et sellise praktika on hukka mõistnud ka president Juncker, pidades seda ebademokraatlikuks ⁽²⁾;
- T. arvestades, et Euroopa Parlament lükkas 28. oktoobril 2015 esimesel lugemisel ⁽³⁾ tagasi 22. aprilli 2015. aasta seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003, ja palus komisjonil see tagasi võtta ning esitada uus ettepanek;
- U. arvestades, et määruse (EL) nr 182/2011 põhjenduses 14 sedastatakse, et komisjon peaks oma tegevuses vältima nii palju kui võimalik vastuolu minemist apellatsioonikomitees valdavaks kujuneda võiva seisukohaga, mille kohaselt rakendusakt ei ole asjakohane, ja seda eelkõige tundlike valdkondade puhul, nagu tarbijate tervis, toiduohutus ja keskkond;
- V. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit või sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale ja et komisjon peab loa pikendamise otsuse koostamisel arvesse võtma kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnesoleva küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisolulisi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see on vastuolus määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ⁽⁴⁾ sätestatud üldpõhimõtetega luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kõrgel tasemel kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamise, tagades samal ajal ka siseturu tõhusa toimimise;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
 4. rõhutab oma valmisolekut jätkata tööd komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011; palub nõukogul jätkata viivitamata tööd, mis on seotud selle komisjoni ettepanekuga;
 5. kutsub komisjoni üles peatama kõik GMODE loataotluste kohta tehtud rakendusotsused, kuni loa andmise menetlust on muudetud, et kõrvaldada puudused kehtivas menetluses, mis on osutunud sobimatuks;
 6. palub, et komisjon võtaks tagasi ettepanekud GMODE lubamise kohta, kui alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee ei esita arvamust GMODE heakskiitmise kohta kas viljelemise või toidus ja söödas kasutamise eesmärgil;
 7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ Vt näiteks seletuskirja 22. aprillil 2015 esitatud seadusandlikus ettepanekus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003 seoses liikmesriikide võimalusega piirata oma territooriumil geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamist või see keelata, ning seletuskirja 14. veebruaril 2017 esitatud seadusandlikus ettepanekus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011.

⁽²⁾ Näiteks Euroopa Parlamendi täiskogu istungi avakõnes, mis on lisatud järgmisele Euroopa Komisjonile antud poliitikasuunistele (Strasbourg, 15. juuli 2014), või 2016. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus (Strasbourg, 14. september 2016).

⁽³⁾ ELT C 355, 20.10.2017, lk 165.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0314

Geneetiliselt muundatud mais 1507 × NK603 (DAS-Ø15Ø7-1 × MON-ØØ6Ø3-6)

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 × NK603 (DAS-Ø15Ø7-1 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D060917/01 – 2019/2604(RSP))

(2021/C 108/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 × NK603 1507 × NK603 (DAS-Ø15Ø7-1 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D060917/01,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 7. märtsil 2019 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) ⁽²⁾ artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 20. juunil 2018. aastal vastu võetud ja 25. juulil 2018. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (COM(2017)0085, 2017/0035(COD)),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide kasutamiseks lubade andmisele ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ EFSA GMO Panel (Euroopa Toiduohutusameti geneetiliselt muundatud organismide komisjon), 2018. Geneetiliselt muundatud maisi 1507 × NK603 käsitlev teaduslik arvamus määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohase loa pikendamiseks (taotlus EFSA-GMO-RX-008). EFSA Journal 2018; 16(7): 5347.

⁽⁴⁾ — 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega lastakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud ja teatavate liblikaliste maisikahjurite suhtes resistentne maisitüüp (*Zea mays* L., liin 1507) (ELT C 482, 23.12.2016, lk 110);
— 16. detsembri 2015. aasta resolutsioon komisjoni 4. detsembri 2015. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/2279 kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 399, 24.11.2017, lk 71);
— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 19);
— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 17);
— 3. veebruari 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 (MST-FGØ72-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 35, 31.1.2018, lk 15);

Kolmapäev, 27. märts 2019

-
- 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 või neist neljast komponendist kahe või kolme kombinatsioonina esinevat geneetiliselt muundatud maisi sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid (ELT C 86, 6.3.2018, lk 108);
 - 8. juuni 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb geneetiliselt muundatud nelgi (*Dianthus caryophyllus* L., liin SHD-27531-4) turule laskmist (ELT C 86, 6.3.2018, lk 111);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisiliini MON 810 külviseemnete turule laskmise luba (ELT C 215, 19.6.2018, lk 76);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 toodete turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 80);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 70);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lastakse viljelemise eesmärgil turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 seemned (ELT C 215, 19.6.2018, lk 73);
 - 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist (ELT C 215, 19.6.2018, lk 83);
 - 5. aprilli 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud toodete ja samuti geneetiliselt muundatud maisi (milles on kombineeritud kaks, kolm või neli Bt11, 59122, MIR604, 1507 ja GA21 transformatsiooni) turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 298, 23.8.2018, lk 34);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 307, 30.8.2018, lk 71);
 - 17. mai 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB119 (BCS-GHØØ5-8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 307, 30.8.2018, lk 67);
 - 13. septembri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-68416-4 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 337, 20.9.2018, lk 54);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba FG72 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 55);
 - 4. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 60);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 1507 (DAS-Ø15Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT C 346, 27.9.2018, lk 122);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba 3Ø5423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 127);
 - 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) lasta turule geneetiliselt muundatud rapsisorte MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) ja MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6) sisaldavaid, neist koosnevaid või neist toodetud tooteid (ELT C 346, 27.9.2018, lk 133);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi 59122 (DAS-59122-7) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0051);
 - 1. märtsi 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks MON 87427, MON 89034 ja NK603 transformatsioonidest, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/420/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0052);

Kolmapäev, 27. märts 2019

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

— võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,

A. arvestades, et komisjoni otsusega 2007/703/EÜ⁽²⁾ anti luba lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × NK603 sisaldavat, sellest koosnevat või sellest toodetud toitu ja sööta; arvestades, et kõnealune luba hõlmab ka geneetiliselt muundatud maisi 1507 × NK603 sisaldavate või sellest koosnevate muude toodete (v.a toidu ja sööda) turule laskmist muu maisiga samal otstarbel, välja arvatud viljelemiseks;

- 3. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud suhkrupeedist H7-1 (KM-ØØØH71-4) toodetud toidu ja sööda turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0197);
- 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi GA21 (MON-ØØØ21-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0221);
- 30. mai 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 või geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, 59122, MON 810 ja NK603 transformatsiooni, koosnevad sellest või on sellest toodetud, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsused 2009/815/EÜ, 2010/428/EL ja 2010/432/EL vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0222);
- 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-ØØ6Ø3-6 × MON-ØØ81Ø-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0416);
- 24. oktoobri 2018. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 ja 59122 ühekordset transformatsiooni, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/366/EL (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0417);
- 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega muudetakse rakendusotsust 2013/327/EL seoses niisuguse loa pikendamise, mis on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 antud geneetiliselt muundatud rapsi Ms8, Rf3 või Ms8 × Rf3 sisaldava või nendest koosneva sööda turule laskmiseks (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0057);
- 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 5307 (SYN-Ø53Ø7-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0058);
- 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87403 (MON-874Ø3-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0059);
- 31. jaanuari 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0060);
- 13. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi 4114 (DP-ØØ4114-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0196);
- 13. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87411 (MON-87411-9) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0197);
- 13. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × 1507 × GA21 ja alakombinatsioonid Bt11 × MIR162 × 1507, MIR162 × 1507 × GA21 ning MIR162 × 1507 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0198).

(²) Komisjoni 24. oktoobri 2007. aasta otsus 2007/703/EÜ, millega lubatakse 1507×NK603 (DAS-Ø15Ø7-1×MON-ØØ6Ø3-6) geneetiliselt muundatud maisi sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turuleviimine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT L 285, 31.10.2007, lk 47).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- B. arvestades, et 20. oktoobril 2016 esitasid äriühing Pioneer Overseas Corporation äriühingu Pioneer Hi-Bred International, Inc. nimel ja äriühing Dow AgroSciences Europe äriühingu Dow AgroSciences LLC nimel ühiselt komisjonile määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklite 11 ja 23 kohase taotluse nimetatud loa kehtivuse pikendamiseks;
- C. arvestades, et EFSA avaldas 25. juulil 2018 kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 6 ja 18 heakskiitva arvamuse;
- D. arvestades, et EFSA arvamuses märgiti, et taotlejate kirjanduse uuring hõlmas 120 väljaannet, millest pärast taotlejate poolt eelnevalt kindlaksmääratud kõlblikkus- ja kaasamiskriteeriumide kohaldamist pidasid taotlejad asjakohaseks ainult ühte, nimelt EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni (EFSA GMO-komisjon) arvamust;
- E. arvestades, et kuigi EFSA leidis, et edaspidi võiks taotlejate kirjanduse uuringute kvaliteeti parandada, ei teinud ta ise süstemaatilist kirjanduse uuringut, vaid üksnes hindas taotlejate tehtud uuringut ja järeldas sellest, et ei leitud ühtegi uut väljaannet, milles tõstatataks ohutusprobleeme;
- F. arvestades, et ka teiste hinnatud punktide, näiteks bioinformaatiliste andmete, turustamisjärgse järelevalve ja üldhinnangu puhul tugineb EFSA üksnes taotlejate esitatud teabele ja nõustub seega taotlejate hinnanguga;
- G. arvestades, et EFSA võttis oma arvamuse vastu, lähtudes eeldusest, et geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 kahe transformatsiooni DNA-järjestus on identne esialgselt hinnatud transformatsioonide järjestusega; arvestades, et see hüpotees ei näi põhinevat taotlejate esitatud andmetel või tõendusmaterjalidel, vaid pigem ainult nende esitatud väitel;
- H. arvestades, et EFSA tunnustab, et taotlejate esitatud turustamisjärgse keskkonnaseire aastaaruanded käsitlevad peamiselt imporditud geneetiliselt muundatud taimse materjali üldist järelevalvet; arvestades, et EFSA leiab, et turustamisjärgse keskkonnaseire aruannete praktilise rakendamise kohta on vaja täiendavaid arutelusid taotlejate ja riskijuhtidega, nt seoses toimivate seiresüsteemide raames kogutud tegelike andmetega kokkupuute ja/või kahjuliku mõju kohta;
- I. arvestades, et geneetiliselt muundatud maisil 1507 × NK603 väljendub geen cry1F, mis kaitseb seda teatavate liblikõieliste taimekahjurite eest, pat-geen, mis tagab taluvuse glüfosinaatammooniumipõhiste herbitsiidide suhtes, ja geen cp4 epsps, mis annab taluvuse glüfosaadipõhiste herbitsiidide suhtes;
- J. arvestades, et geneetiliselt muundatud Bt-taimede igas rakus – sealhulgas inimeste ja loomade poolt söödavates osades – tekib kogu taimel eluea jooksul insektsiidne toksiin; arvestades, et loomade söötmiskatsed näitavad, et geneetiliselt muundatud Bt-taimedel võib olla toksiline mõju ⁽¹⁾; arvestades, et on tõestatud, et geneetiliselt muundatud taimedes sisalduv Bt-toksiin erineb märgatavalt looduslikult esinevast Bt-toksiinist ⁽²⁾; arvestades, et muret tekitab liblikalistest kahjurite sihtliikide resistentsus Cry-proteiinide suhtes, mis võib kaasa tuua kahjurite tõrjetavade muutumise riikides, kus seda viljeletakse;
- K. arvestades, et glüfosinaat on klassifitseeritud reproduktiivtoksiliseks ning seetõttu kehtivad selle suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009 sätestatud välistamiskriteeriumid ⁽³⁾; arvestades, et glüfosinaadi luba kaotas kehtivuse 31. juulil 2018 ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Vt näiteks El-Shamei, Z.S., Gab-Alla A.A., Shatta A.A., Moussa, E.A., Rayan A.M. „Histopathological Changes in Some Organs of Male Rats Fed on Genetically Modified Corn“ (Ajeeb YG). Journal of American Science 2012; 8(9):1127-1123. https://www.researchgate.net/publication/235256452_Histopathological_Changes_in_Some_Organs_of_Male_Rats_Fed_on_Genetically_Modified_Corn_Ajeeb_YG.

⁽²⁾ Székács A., Darvas, B. „Comparative aspects of Cry Toxin Usage in Insect Control“ väljaandes Ishaaya, I., Palli, S.R., Horowitz, A.R., eds. Advanced Technologies for Managing Insect Pests. Dordrecht, Madalmaad: Springer; 2012:195-230. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-007-4497-4_10.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- L. arvestades, et glüfosaadi kantserogeensusega seoses on endiselt küsimusi; arvestades, et EFSA järeldas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) järeldas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmine oli õigustatud; arvestades, et vastupidiselt sellele liigitas Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeensete ainete hulka ⁽¹⁾;
- M. arvestades, et täiendavate herbitsiidide, antud juhul glüfosaadi ja glüfosinaadi kasutamine on herbitsiidiresistentsete taimede kasvatamisel tavapärane ning seepärast võib eeldada, et saagis leidub alati pihustamisjääke ja need on selle vältimatu koostisosa;
- N. arvestades, et geneetiliselt muundatud mais puutub kokku suuremate ja ka korduvate glüfosaadi ja glüfosinaadi annustega, mis mitte üksnes ei suurenda jääkaine kogust saagikoristusel, vaid võib mõjutada ka geneetiliselt muundatud maisitaimede koostist ning selle põllumajanduslikke näitajaid;
- O. arvestades, et teave herbitsiidide ja nende metaboliitide jäägi tasemete kohta on hädavajalik herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud taimede põhjaliku riskihindamise jaoks; arvestades, et herbitsiidide pihustamise jäägid ei kuulu EFSA GMO-komisjoni vastutusvaldkonda; arvestades, et geneetiliselt muundatud maisi herbitsiididega pihustamise mõju ei ole hinnatud, samuti ei ole hinnatud glüfosaadi ja glüfosinaadiga pihustamise kumulatiivset mõju;
- P. arvestades, et liit on ühinenud ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, mis kohustab oma osalisi tagama, et nende jurisdiktsioonis toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda ⁽²⁾; arvestades, et otsus selle kohta, kas anda geneetiliselt muundatud maisile turule laskmise luba või mitte, kuulub liidu jurisdiktsiooni;
- Q. arvestades, et liikmesriigid esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul märkusi, mis puudutasid muu hulgas järgmist: EFSA suuniste järgimata jätmine turustamisjärgse keskkonnaseire aruannetes, arvukad puudused nendes aruannetes, sealhulgas asjaolu, et maisi metsiku sugulase teosinte esinemist Euroopas oli eiratud ning et puudub teave Bt-toksiinide säilimise kohta keskkonnas; probleemid andmete usaldusväärsusega riskihindamise järelduse kinnitamiseks; ebapiisav kavandatud seirekava; ebapiisav kirjanduse uuring, mille tõttu on olulised uuringud välja jäänud, leitud kirjanduse ekslik ebaoluliseks tunnistamine ning suutmatus esitada andmeid, et tõendada mitmekordset transformatsiooni 1507 × NK603 sisaldava praeguse maisisordi järjestuse identsust esialgselt hinnatud transformatsiooni järjestusega ⁽³⁾;
- R. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 7. märtsil 2019 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab, et loa andmise taotlus ei saavutanud kvalifitseeritud hääleteenamusega toetust;
- S. arvestades, et komisjon on korduvalt ⁽⁴⁾ mõistnud hukka asjaolu, et alates määruse (EÜ) nr 1829/2003 jõustumisest on ta võtnud loa andmise otsuseid vastu ilma alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee toetuseta, ning et toimiku tagasisaatmine komisjonile lõpliku otsuse tegemiseks, mis on menetluse puhul üldiselt väga erandlik, on geneetiliselt muundatud toidu ja söödaga seotud otsuste puhul muutunud tavapäraseks; arvestades, et sellise praktika on hukka mõistnud ka president Jean-Claude Juncker, kelle arvates ei ole see demokraatlik ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ Rahvusvahelise Vähiuurimiskeskuse monograafiad (IARC Monographs), köide 112: Some organophosphate insecticides and herbicides, 20. märts 2015 (<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol112/mono112.pdf>).

⁽²⁾ Artikkel 3, <https://www.cbd.int/convention/articles/default.shtml?a=cbd-03>.

⁽³⁾ Vt EFSA küsimuste loetelu, küsimuse nr EFSA-Q-2018-00509 G lisa, kättesaadav aadressil: <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>.

⁽⁴⁾ Vt näiteks komisjoni 22. aprillil 2015 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003 seoses liikmesriikide võimalusega piirata oma territooriumil geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamist või see keelata) seletuskiri ja 14. veebruaril 2017 esitatud seadusandliku ettepaneku (millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011) seletuskiri.

⁽⁵⁾ Vt näiteks Euroopa Parlamendi täiskogu istungjärgu avakõnet, mis on lisatud järgmisele Euroopa Komisjonile antud poliitikasuunistele (Strasbourg, 15. juuli 2014) või 2016. aasta kõnet olukorrast Euroopa Liidus (Strasbourg, 14. september 2016).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- T. arvestades, et Euroopa Parlament lükkas 28. oktoobril 2015 esimesel lugemisel⁽¹⁾ tagasi 22. aprilli 2015. aasta seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1829/2003, ning palus komisjonil selle tagasi võtta ja esitada uus ettepanek;
- U. arvestades, et määruse (EL) nr 182/2011 põhjenduses 14 sedastatakse, et komisjon peaks oma tegevuses vältima nii palju kui võimalik vastuollu minemist apellatsioonikomitees valdavaks kujuneda võiva seisukohaga, mille kohaselt rakendusakt ei ole asjakohane, ning seda eelkõige tundlike valdkondade puhul, nagu tarbijate tervis, toiduohutus ja keskkond;
- V. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit või sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale ning et komisjon võtab oma loa pikendamise otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnesoleva küsimusega seotud õigusjärgseid tegureid;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisvolitusi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see on vastuolus määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002⁽²⁾ sätestatud üldpõhimõtetega luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kõrgel tasemel kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega, tagades samal ajal ka siseturu tõhusa toimimise;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
 4. rõhutab oma kindlat tahet jätkata tööd komisjoni ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 182/2011; palub ka nõukogul jätkata viivitamata tööd, mis on seotud selle komisjoni ettepanekuga;
 5. kutsub komisjoni üles peatama rakendusotsuste vastuvõtmise geneetiliselt muundatud organismide (GMOd) loataotluste kohta, kuni loa andmise korda on muudetud, et kõrvaldada puudused kehtivas korras, mis on osutunud ebasobilikuks;
 6. kutsub komisjoni üles võtma tagasi ettepanekud GMODE lubamise kohta, kui alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee ei ole esitanud arvamust, olgu tegemist viljelemise või toiduks ja söödaks kasutamisega;
 7. kutsub komisjoni üles täitma oma ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist tulenevaid kohustusi ning eelkõige mitte lubama importida geneetiliselt muundatud taimi, mis on mõeldud kasutamiseks toidu või söödana ja mis on muudetud taluvaks herbitsiidi suhtes, mida ei ole lubatud liidus kasutada;
 8. palub komisjonil mitte anda luba ühelegi herbitsiiditolerantsele geneetiliselt muundatud taimele, ilma et oleks täielikult hinnatud täiendavate herbitsiidide ja nende kaubanduslike valmististega pihustamise jääke neid kultuure kasvatavates riikides;
 9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 355, 20.10.2017, lk 165.

⁽²⁾ ELT L 31, 1.2.2002, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0315

Bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatav kasutamine (DEZA a.s.)

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega antakse osaline autoriseering bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatavateks kasutusaladeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (DEZA a.s.) (D060865/01 – 2019/2605(RSP))

(2021/C 108/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega antakse osaline autoriseering bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatavateks kasutusaladeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (DEZA a.s.) (D060865/01,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ) ⁽¹⁾ (kemikaalimäärus REACH), eriti selle artikli 64 lõiget 8,
- võttes arvesse riskihindamise komitee (RAC) ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (SEAC) arvamusi ⁽²⁾ vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 64 lõike 5 kolmandale lõigule,
- võttes arvesse komisjoni 17. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/2005, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP), dibutüülftalaadi (DBP), bensüülbutüülftalaadi (BBP) ja diisobutüülftalaadiga (DIBP) ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) ⁽⁴⁾ artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni ⁽⁵⁾ komisjoni rakendusotsuse XXX eelnõu kohta, milles käsitletakse bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) kasutamiseks loa andmist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Üldkohtu otsust kohtuasjas T-837/16 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ Riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamused esimese kasutusala kohta: <https://echa.europa.eu/documents/10162/60f338a5-09ac-423a-b7c1-2511ee2d9b77>, teise kasutusala kohta: <https://echa.europa.eu/documents/10162/1ce96eb6-9e30-447d-a9ff-dc315f75f124> ning kolmanda kasutusala kohta: <https://echa.europa.eu/documents/10162/bfbf6ddc-dd94-456b-bbff-32d7d32e6c92>.

⁽³⁾ ELT L 322, 18.12.2018, lk 14.

⁽⁴⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽⁵⁾ ELT C 366, 27.10.2017, lk 96.

⁽⁶⁾ [http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?oqp=&for=&mat=or&lgrc=en&jge=&td=%3BALL&jur=C%2CT%2CF&num=T-837%252F16&page=1&dates=&pcs=Oor&lg=&pro=&nat=or&cit=none%252C%252CJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&language=en&avg=&cid=2535071](http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?oqp=&for=&mat=or&lgrc=en&jge=&td=%3BALL&jur=C%2CT%2CF&num=T-837%252F16&page=1&dates=&pcs=Oor&lg=&pro=&nat=or&cit=none%252C%252CJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&language=en&avg=&cid=2535071).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,
- A. arvestades, et DEHP lisati 2008. aastal kemikaalimääruse REACH alusel väga ohtlike ainete kandidaainete loetellu ⁽¹⁾, sest see on klassifitseeritud reproduktiivtoksilise ainaena;
- B. arvestades, et DEHP lisati 2011. aastal ⁽²⁾ kemikaalimääruse REACH XIV lissasse selle klassifikatsiooni, ulatusliku kasutuse ja suure tootmismahu tõttu liidus ⁽³⁾ ning selle sulgemiskuupäevaks määrati 21. veebruar 2015;
- C. arvestades, et äriühingud, kes tahtsid jätkata DEHP kasutamist, pidid esitama autoriseeringutaotluse 2013. aasta augustiks; arvestades, et äriühing DEZA esitas oma taotluse enne seda tähtaega ning tal lubati jätkata DEHP kasutamist kuni kemikaalimääruse REACH artiklis 58 sätestatud autoriseerimisotsuse tegemiseni;
- D. arvestades, et riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee esitasid oma arvamused komisjonile 2015. aasta jaanuaris; arvestades, et komisjoni viivitused otsuse koostamisel on *de facto* põhjustanud olukorra, kus DEHP jätkuvat kasutamist on pärast sulgemiskuupäeva tolereeritud rohkem kui neli aastat;
- E. arvestades, et 2014. aastal määratleti DEHP ainaena, millel on nii loomadele kui ka inimestele endokriinseid häireid põhjustavad omadused; arvestades, et kandidaainete loetelu ajakohastati sellele vastavalt keskkonna seisukohast 2014. aastal ⁽⁴⁾ ja inimeste tervise seisukohast 2017. aastal ⁽⁵⁾;
- F. arvestades, et määrusega (EL) 2018/2005 piirati DEHP ja muude ftalaatide kasutamist paljudes toodetes, kuna need kujutavad endast vastuvõetamatut riski inimeste tervisele; arvestades, et riskihindamise komitee rõhutas selle piiranguga seoses asjaolu, et „möötemääramatuse hinnang osutab sellele, et kõnealusest neljast ftalaadist tingitud ohud ja seega riskid võivad olla alahinnatud“ ⁽⁶⁾;
- G. arvestades, et määrusega (EL) 2018/2005 on tehtud erand teatavatele rakendustele eeldusel, et need ei kujuta endast vastuvõetamatut riski inimeste tervisele; arvestades, et DEHPd sisaldavate valmististe ekspordile lisaks on seetõttu komisjoni rakendusotsuse eelnõu eriti oluline just kõnealuste eranditega hõlmatud rakenduste jaoks;
- H. arvestades, et niisugused rakendused võivad siiski kujutada endast vastuvõetamatut riski keskkonnale, eelkõige DEHP endokriinseid häireid põhjustavate omaduste tõttu;
- I. arvestades, et kemikaalimääruse REACH põhieesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase, arvestades selle põhjendust 16, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus ⁽⁷⁾;

⁽¹⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/c94ac248-378f-4058-9907-205b497c286e>.

⁽²⁾ Komisjoni 17. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 143/2011, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XIV lisa (ELT L 44, 18.2.2011, lk 2).

⁽³⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/6f89a308-c467-4836-ae1e-9c6163a9ae10>.

⁽⁴⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/30b654ce-1de3-487a-8696-e05617c3173b>.

⁽⁵⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/88c20879-606b-03a6-11e4-9edb90e7e615>.

⁽⁶⁾ „Möötemääramatuse hinnang osutab sellele, et kõnealusest neljast ftalaadist tingitud ohud ja seega riskid võivad olla alahinnatud. DEHP ja BBP tuletatud mittetoimiv tase (DNEL) võib olla praegusest tuletatud tasemest madalam. Mitu eksperimentaal- ja epidemioloogilist uuringut on osutanud mõjule, mida need võivad avaldada immuunsüsteemile, ainevahetussüsteemile ja neuroloogilisele arengule. Osa nendest uuringutest näitab, et reproduktiivtoksilisus ei pruugi olla kõige tundlikum näitaja ja et valitud DNELid ei pruugi pakkuda piisavat kaitset kõnealuste muude mõjude vastu. Lisaks on liikmesriikide komitee (MSC) kinnitanud, et need neli ftalaati on inimeste tervise seisukohast endokriinseid häireid põhjustavad kemikaalid ja et komisjon kaalub nende määratlemist kemikaalimääruse REACH artikli 57 punkti f alusel samaväärset ohtu põhjustavate ainetena. See suurendab veelgi kõnealuste ainete riski alast ebakindlust“. Vt <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/713fd91d-2919-0575-836a-f66937202d66>, lk 9.

⁽⁷⁾ Kohtuotsus, S.P.C.M. SA ja teised vs. Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, C-558/07, ECLI:EU:C:2009:430, punkt 45.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- J. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 55 ja põhjenduse 12 kohaselt on autoriseeringu põhieesmärk asendada väga ohtlikud ained sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega;
- K. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 62 lõike 4 punkti d kohaselt peab taotleja esitama vastavalt I lisale kemikaaliohutuse aruande;
- L. arvestades, et kõnealuse juhtumi puhul on riskihindamise komitee tõstnud oma aruandes esile suuri puudusi taotleja esitatud teabes ⁽¹⁾; arvestades, et ühe kasutusala puhul ei esitatud mingit teavet ⁽²⁾;
- M. arvestades, et riskihindamise komitee ja komisjon järeldasid, et taotleja ei ole suutnud tõendada, et risk on artikli 60 lõike 2 kohaselt piisavalt ohjatud; arvestades, et riskihindamise komitee järeldas ühtlasi, et vastupidiselt artikli 60 lõikele 10 ei ole riski vähendatud sellise minimaalse tasemeni, mis on tehniliselt ja praktiliselt võimalik;
- N. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus keeldutakse kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõike 7 alusel autoriseeringu andmisest ühe kasutusala puhul, mille kohta taotluses teavet ei esitatud;
- O. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus tunnistatakse muus osas riskihindamise komitee poolt tuvastatud puudusi, viidates sellele, et „teave, mis on esitatud kokkupuute kohta töökeskkonnas, on piiratud“ ⁽³⁾, kuid analoogia põhjal kooskõlas artikli 60 lõikega 7 autoriseeringu andmisest keeldumise asemel nõutakse taotlejalt puudevate andmete esitamist oma läbivaatamise aruandes 18 kuud pärast otsuse ⁽⁴⁾ vastuvõtmist;
- P. arvestades, et artiklis 61 ette nähtud läbivaatamise aruanne ei ole mõeldud selleks, et anda äriühingutele rohkem aega puuduste likvideerimiseks teabes, mis tulnuks juba alguses esitada, vaid selle eesmärk on tagada, et algselt taotluses esitatud teave on pärast kindlaksmääratud ajavahemikku endiselt ajakohane, sealhulgas eelkõige selles osas, kas vahepeal on kättesaadavaks muutunud uued alternatiivid;
- Q. arvestades, et Üldkohus on selgelt märkinud, et artikli 60 lõigete 8 ja 9 kohaseid autoriseeringu tingimusi saa õiguslikult kasutada selleks, et heastada autoriseeringu taotleja esitatud teabe võimalikke vajakajäämisi või lünki ⁽⁵⁾;
- R. arvestades, et artikli 60 lõikes 4 on sätestatud kohustus tõendada, et aine kasutamise sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid ning et puuduvad sobivad alternatiivsed ained;
- S. arvestades, et sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuses tõsteti esile olulisi puudusi taotleja esitatud sotsiaal-majanduslikus analüüsis ning et sellele osutati ka komisjoni rakendusotsuse eelnõus ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ „Riskihindamise komitee hinnangul ei ole kemikaaliohutuse aruannetes esitatud kokkupuudet käsitlevad andmed taotluse ulatuslikkuse seisukohast esinduslikud. Seetõttu ei saa riskihindamise komitee kokkupuute põhjendatud hindamist teha. Järgnevad hinnangud põhinevad üksnes puudulikel andmetel ja ei ole seetõttu järgneva riskihindamise jaoks kuigi olulised“. Vt riskihindamise komitee arvamust teise kasutusala kohta, lk 10. <https://echa.europa.eu/documents/10162/1ce96eb6-9e30-447d-a9ff-dc315f75f124>.

⁽²⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 19.

⁽³⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 17.

⁽⁴⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 17.

⁽⁵⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, T-837/16, punktid 82–83.

⁽⁶⁾ „kvantitatiivset hinnangut selle kohta, millist mõju avaldab jätkuv kasutamine inimeste tervisele, ei olnud võimalik teha kättesaadava teabe piiratuse tõttu“ – autoriseeringu eelnõu põhjendus 5.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- T. arvestades, et artikli 55 ja artikli 60 lõike 4 kohaselt peab taotleja tõendama, et puuduvad sobivad alternatiivid kasutusosaladele, mille kohta ta on esitanud taotluse;
- U. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus tunnistatakse, et teine kasutusala ei ole piisavalt konkreetne ⁽¹⁾; arvestades, et sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee tuvastas taotluses tõsiseid alternatiivide kättesaadavusega seotud puudusi ⁽²⁾, ⁽³⁾;
- V. arvestades, et puudub õiguspärase õigustus sellele, et taotleja kasutab taotlusega hõlmatud kasutusosalade alternatiivide sobivuse kohta piisava teabe esitamata jätmise põhjendamiseks oma staatust aine tootjana;
- W. arvestades, et esitatud andmete puudulikkuse tõttu ei nõustunud üks sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee liige ametlikult sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee järeldusega sobivate alternatiivide puudumise kohta ⁽⁴⁾;
- X. arvestades, et artikli 60 lõiget 5 ei saa tõlgendada nii, nagu oleks alternatiivide sobivus taotleja seisukohast ainuke ja otsustav tegur; arvestades, et artikli 60 lõige 5 ei kujuta endast ammendavat loetelu teabest, mida tuleb alternatiivide analüüsis arvesse võtta; arvestades, et artikli 60 lõike 4 punktis c nõutakse ka kolmanda isiku esitatud panustest saadud teabe arvesse võtmist; arvestades, et avaliku konsulteerimise käigus esitatud teabest nähtus juba sel ajal, et hõlmatud kasutusosaladel on alternatiivid kättesaadavad ⁽⁵⁾;
- Y. arvestades, et Üldkohus tuletas komisjonile meelde, et artikli 60 lõike 4 alusel autoriseeringu seaduslikuks andmiseks peab ta kontrollima piisavas koguses olulist ja usaldusväärset teavet, järeldamaks kas seda, et sobivad alternatiivid kõikide taotletud kasutusosalade jaoks tõepoolest puuduvad või et autoriseeringu vastuvõtmise kuupäeval kättesaadavate alternatiivide puudumise osas veel esinevat ebakindlust võib pidada väheoluliseks ⁽⁶⁾;
- Z. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus on põhjendatud selle vastuvõtmisel esinenud viivitusi „piiramisprotsessist saadud uue kättesaadava teabe“ valguses ⁽⁷⁾; arvestades, et seetõttu on üllatav, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus ei ole arvesse võetud alternatiivide kättesaadavust, mis on piirangute toimikus ⁽⁸⁾ selgelt dokumenteeritud; arvestades, et piirangute ettepanekus nimetatud alternatiivid on asjakohased ka komisjoni rakendusotsuse eelnõuga ⁽⁹⁾ hõlmatud kasutusosalade seisukohast;
- AA. arvestades, et komisjon ei võtnud arvesse ka asjaolu, et DEHP on ametlikult tunnistatud endokriinseid häireid põhjustavaks kemikaaliks, mis mõjutab inimeste tervist ja keskkonda; arvestades, et komisjon oleks pidanud seda teavet arvesse võtma artikli 60 lõike 4 kohase sotsiaal-majandusliku hinnangu koostamisel, kuna autoriseeringu andmisest keeldumisest tulenevat kasu on vastasel juhul alahinnatud;
- AB. arvestades, et komisjoni esildatud autoriseering on seetõttu kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõigetega 4 ja 7 vastuolus;

⁽¹⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 18.

⁽²⁾ „taotleja järeldus alternatiivide sobivuse ja kättesaadavuse kohta ... ei ole piisavalt põhjendatud“ – sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamus teise kasutusala kohta, lk 18: <https://echa.europa.eu/documents/10162/1ce96eb6-9e30-447d-a9ff-dc315f75f124>.

⁽³⁾ „alternatiivide hinnangus ei käsitleta konkreetset erinevaid olukordi, mida kõnealuse taotluse väga suur ulatus hõlmab, ja seetõttu ei tõenda see, et alternatiivid ei ole tehniliselt teostatavad“ – sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamus teise kasutusala kohta, lk 19.

⁽⁴⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/03434073-5619-4395-8293-92ddaf6c85ad>.

⁽⁵⁾ <https://echa.europa.eu/et/comments-public-consultation-0004-02>, vt eelkõige rida 58.

⁽⁶⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, ECLI:EU:T:2019:144, punkt 86.

⁽⁷⁾ Autoriseeringu eelnõu põhjendus 3.

⁽⁸⁾ „Tehniliselt teostatavad väiksema riskiga alternatiivid on praegu sarnase hinnaga kättesaadavad kõikide käesoleva ettepanekuga hõlmatud kasutusosalade puhul“ – <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/713fd91d-2919-0575-836a-f66937202d66>.

⁽⁹⁾ <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/713fd91d-2919-0575-836a-f66937202d66>, lk 69; vt tabelis esitatud rakendusi, mis hõlmavad ka välitingimustes kasutamist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- AC. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu premeeriks mahajääjaid ja kahjustaks äriühinguid, kes on investeerinud alternatiividesse ⁽¹⁾;
- AD. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus on märgitud, et „komisjon võttis teadmiseks“ Euroopa Parlamendi 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni; arvestades, et paljud kemikaalimääruse REACH autoriseeringu peatüki rakendamise struktuursed puudujäägid, millele Euroopa Parlament nimetatud resolutsioonis ⁽²⁾ tähelepanu juhtis, õõnestavad ka praegust komisjoni rakendusotsuse eelnõu;
- AE. arvestades, et Euroopa Parlament kordas oma 13. septembri 2018. aasta resolutsioonis ringmajanduse paketi rakendamise ning kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamise kohta ⁽³⁾, et „ringmajandusele üleminek nõuab jäätmehierarhia ranget kohaldamist ja võimaluse korral järkjärgulist loobumist probleemsete ainete kasutamisest, eelkõige juhul, kui on olemas või väljatöötamisel ohutumad alternatiivid“;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1907/2006 ette nähtud rakendamisvolitusi;
 2. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta ja esitada uue eelnõu, millega lükatakse autoriseeringu taotlus tagasi;
 3. palub komisjonil teha kiiresti lõpu DEHP kasutamisele kõigis ülejäänud rakendustes, võttes eelkõige arvesse asjaolu, et pehme PVC ja DEHP ohutumad alternatiivid on kättesaadavad;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ Vt näiteks: <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Non-phthalate-plasticizer-for-extreme-applications-302>; <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Safe-plasticizer-for-demanding-outdoor-applications-298>; <http://grupaaazoty.com/en/wydarzenia/plastyfikatory-nieftalanowe.html>.

⁽²⁾ Vt eelkõige resolutsiooni põhjendusi N, O, P ja R.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0353.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0316

Bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatav kasutamine (Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.)

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega antakse osaline autoriseering bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatavateks kasutusalaadeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.) (D060866/01 – 2019/2606(RSP))

(2021/C 108/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega antakse osaline autoriseering bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) teatavateks kasutusalaadeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel (Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.) (D060866/01,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ) ⁽¹⁾ (kemikaalimäärus REACH), eriti selle artikli 64 lõiget 8,
- võttes arvesse riskihindamise komitee (RAC) ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (SEAC) arvamusi ⁽²⁾ vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 64 lõike 5 kolmandale lõigule,
- võttes arvesse komisjoni 17. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/2005, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP), dibutüülftalaadi (DBP), bensüülbutüülftalaadi (BBP) ja diisobutüülftalaadiga (DIBP) ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) ⁽⁴⁾ artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni ⁽⁵⁾ komisjoni rakendusotsuse XXX eelnõu kohta, milles käsitletakse bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) kasutamiseks loa andmist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Üldkohtu otsust kohtuasjas T-837/16 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ Riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamused esimese kasutusala kohta: <https://echa.europa.eu/documents/10162/99c8c723-b76e-4ca4-a747-6e1b59a8d7f7> ja teise kasutusala kohta: <https://echa.europa.eu/documents/10162/29db4e36-94dd-41bd-b9ea-9d0f08fbbac7>.

⁽³⁾ ELT L 322, 18.12.2018, lk 14.

⁽⁴⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽⁵⁾ ELT C 366, 27.10.2017, lk 96.

⁽⁶⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, T-837/16, ECLI:EU:T:2019:144; kättesaadav järgmisel aadressil: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?oqp=&for=&mat=or&lgrec=en&jge=&td=%3BALL&jur=C%2CT%2CF&num=T-837%252F16&page=1&dates=&pcs=Oor&lg=&pro=&nat=or&cit=none%252CC%252CCJ%252CCR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&language=et&avg=&cid=5629611>.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- võttes arvesse kodukorra artikli 106 lõikeid 2 ja 3,
- A. arvestades, et DEHP lisati 2008. aastal kemikaalimääruse REACH alusel väga ohtlike ainete kandidaatainete loetellu ⁽¹⁾, sest see on klassifitseeritud reproduktiivtoksilise ainega;
- B. arvestades, et DEHP lisati 2011. aastal ⁽²⁾ kemikaalimääruse REACH XIV lissasse selle klassifikatsiooni, ulatusliku kasutuse ja suure tootmismahu tõttu liidus ⁽³⁾ ning selle sulgemiskuupäevaks määrati 21. veebruar 2015;
- C. arvestades, et äriühingud, kes tahtsid jätkata DEHP kasutamist, pidid esitama autoriseeringutaotluse 2013. aasta augustiks; arvestades, et äriühing Grupa Azoty esitas oma taotluse enne seda tähtaega ning tal lubati jätkata DEHP kasutamist kuni kemikaalimääruse REACH artiklis 58 sätestatud autoriseerimisotsuse tegemiseni;
- D. arvestades, et riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee esitasid oma arvamused komisjonile 2015. aasta jaanuaris; arvestades, et komisjoni viivitused otsuse koostamisel on *de facto* põhjustanud olukorra, kus DEHP jätkuvat kasutamist on pärast sulgemiskuupäeva tolereeritud rohkem kui neli aastat;
- E. arvestades, et 2014. aastal määratleti DEHP ainega, millel on nii loomadele kui ka inimestele endokriinseid häireid põhjustavad omadused; arvestades, et kandidaatainete loetelu ajakohastati sellele vastavalt keskkonna seisukohast 2014. aastal ⁽⁴⁾ ja inimeste tervise seisukohast 2017. aastal ⁽⁵⁾;
- F. arvestades, et määrusega (EL) 2018/2005 piirati DEHP ja muude ftalaatide kasutamist paljudes toodetes, kuna need kujutavad endast vastuvõetamatut riski inimeste tervisele; arvestades, et riskihindamise komitee rõhutas selle piiranguga seoses asjaolu, et „möötemääramatuse hinnang osutab sellele, et kõnealusest neljast ftalaadist tingitud ohud ja seega riskid võivad olla alahinnatud“ ⁽⁶⁾;
- G. arvestades, et määrusega (EL) 2018/2005 piirati DEHP ja muude ftalaatide kasutamist enamikus toodetes, kuid teatavate rakenduste suhtes tehti erandid; arvestades, et DEHPd sisaldavate valmististe ekspordile lisaks on seetõttu komisjoni rakendusotsuse eelnõu eriti oluline just kõnealuste eranditega hõlmatud rakenduste jaoks;
- H. arvestades, et niisugused rakendused võivad siiski kujutada endast vastuvõetamatut riski keskkonnale, eelkõige DEHP endokriinseid häireid põhjustavate omaduste tõttu;
- I. arvestades, et kemikaalimääruse REACH põhieesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase, arvestades selle põhjendust 16, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus ⁽⁷⁾;

⁽¹⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/c94ac248-378f-4058-9907-205b497c286e>.

⁽²⁾ Komisjoni 17. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 143/2011, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XIV lisa (ELT L 44, 18.2.2011, lk 2).

⁽³⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/6f89a308-c467-4836-ae1e-9c6163a9ae10>.

⁽⁴⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/30b654ce-1de3-487a-8696-e05617c3173b>.

⁽⁵⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/88c20879-606b-03a6-11e4-9edb90e7e615>.

⁽⁶⁾ „Möötemääramatuse hinnang osutab sellele, et kõnealusest neljast ftalaadist tingitud ohud ja seega riskid võivad olla alahinnatud. DEHP ja BBP tuletatud mittetoimiv tase (DNEL) võib olla praegusest tuletatud tasemest madalam. Mitu eksperimentaal- ja epidemioloogilist uuringut on osutanud mõjule, mida need võivad avaldada immuunsüsteemile, ainevahetussüsteemile ja neuroloogilisele arengule. Osa nendest uuringutest näitab, et reproduktiivtoksilisus ei pruugi olla kõige tundlikum näitaja ja et valitud DNELid ei pruugi pakkuda piisavat kaitset kõnealuste muude mõjude vastu. Lisaks on liikmesriikide komitee (MSC) kinnitanud, et need neli ftalaati on inimeste tervise seisukohast endokriinseid häireid põhjustavad kemikaalid ja et komisjon kaalub nende määratlemist kemikaalimääruse REACH artikli 57 punkti f alusel samaväärset ohtu põhjustavate ainetena. See suurendab veelgi kõnealuste ainete riski alast ebakindlust“. Vt <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/713fd91d-2919-0575-836a-f66937202d66>, lk 9.

⁽⁷⁾ Kohtuotsus, S.P.C.M. SA ja teised vs. Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, C-558/07, ECLI:EU:C:2009:430, punkt 45.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- J. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 55 ja põhjenduse 12 kohaselt on autoriseeringu põhieesmärk asendada väga ohtlikud ained sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega;
- K. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 62 lõike 4 punkti d kohaselt peab taotleja esitama vastavalt I lisale kemikaaliohutuse aruande;
- L. arvestades, et kõnealuse juhtumi puhul on riskihindamise komitee tõstnud oma aruandes esile suuri puudusi taotleja esitatud teabes ⁽¹⁾;
- M. arvestades, et riskihindamise komitee ja komisjon järeldasid, et taotleja ei ole suutnud tõendada, et risk on artikli 60 lõike 2 kohaselt piisavalt ohjatud; arvestades, et riskihindamise komitee järeldas ühtlasi, et vastupidiselt artikli 60 lõikele 10 ei ole riski vähendatud sellise minimaalse tasemeni, mis on tehniliselt ja praktiliselt võimalik;
- N. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus tunnistatakse, et „teave, mis on esitatud kokkupuute kohta töökeskkonnas, on piiratud“ ⁽²⁾, kuid koosõlas artikli 60 lõikega 7 autoriseeringu andmisest keeldumise asemel nõutakse taotlejalt puuduvate andmete esitamist oma läbivaatamise aruandes 18 kuud pärast kõnealuse otsuse ⁽³⁾ vastuvõtmist;
- O. arvestades, et artiklis 61 ette nähtud läbivaatamise aruanne ei ole mõeldud selleks, et anda äriühingutele rohkem aega puuduste likvideerimiseks teabes, mis tulnuks juba alguses esitada, vaid selle eesmärk on tagada, et algselt taotluses esitatud teave on pärast kindlaksmääratud ajavahemikku endiselt ajakohane, sealhulgas eelkõige selles osas, kas vahepeal on kättesaadavaks muutunud uued alternatiivid;
- P. arvestades, et Üldkohus on selgelt märkinud, et artikli 60 lõigete 8 ja 9 kohaseid autoriseeringu tingimusi saa õiguslikult kasutada selleks, et heastada autoriseeringu taotleja esitatud teabe võimalikke vajakajäämisi või lünki ⁽⁴⁾;
- Q. arvestades, et artikli 60 lõikes 4 on sätestatud kohustus tõendada, et aine kasutamise sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid ning et puuduvad sobivad alternatiivsed ained;
- R. arvestades, et sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuses tõsteti esile olulisi puudusi taotleja esitatud sotsiaal-majanduslikus analüüsis ning et sellele osutati ka komisjoni rakendusotsuse eelnõus ⁽⁵⁾;
- S. arvestades, et artikli 55 ja artikli 60 lõike 4 kohaselt peab taotleja tõendama, et puuduvad sobivad alternatiivid kasutusalaadele, mille kohta ta on esitanud taotluse;
- T. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus tunnistatakse, et teine kasutusala ei ole piisavalt konkreetne ⁽⁶⁾; arvestades, et sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee tuvastas taotluses tõsiseid alternatiivide kättesaadavusega seotud puudusi ⁽⁷⁾, ⁽⁸⁾;

⁽¹⁾ „Riskihindamise komitee hinnangul ei ole kemikaaliohutuse aruannetes esitatud kokkupuudet käsitlevad andmed taotluse ulatuslikkuse seisukohast esinduslikud. Seetõttu ei saa riskihindamise komitee kokkupuute põhjendatud hindamist teha. Järgnevad hinnangud põhinevad üksnes puudulikel andmetel ja ei ole seetõttu järgneva riskihindamise jaoks kuigi olulised“. Vt riskihindamise komitee arvamust teise kasutusala kohta, lk 10.

⁽²⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 17.

⁽³⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 17.

⁽⁴⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, T-837/16, ECLI:EU:T:2019:144, punktid 82–83.

⁽⁵⁾ „kvantitatiivset hinnangut selle kohta, millist mõju avaldab jätkuv kasutamine inimeste tervisele, ei olnud võimalik teha kättesaadava teabe piiratuse tõttu“ – otsuse eelnõu põhjendus 5.

⁽⁶⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 18.

⁽⁷⁾ „taotleja järeldus alternatiivide sobivuse ja kättesaadavuse kohta ... ei ole piisavalt põhjendatud“ – sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuse teise kasutusala kohta, lk 18.

⁽⁸⁾ „alternatiivide hinnangus ei käsitleta konkreetset erinevaid olukordi, mida kõnealuse taotluse väga suur ulatus hõlmab, ja seetõttu ei tõenda see, et alternatiivid ei ole tehniliselt teostatavad“ – sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuse teise kasutusala kohta, lk 19.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- U. arvestades, et puudub õiguspärane õigustus sellele, et taotleja kasutab taotlusega hõlmatud kasutusvalade alternatiivide sobivuse kohta piisava teabe esitamata jätmise põhjendamiseks oma staatust aine tootjana;
- V. arvestades, et esitatud andmete puudulikkuse tõttu ei nõustunud üks sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee liige ametlikult sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee järeldusega sobivate alternatiivide puudumise kohta ⁽¹⁾;
- W. arvestades, et artikli 60 lõiget 5 ei saa tõlgendada nii, nagu oleks alternatiivide sobivus taotleja seisukohast ainuke ja otsustav tegur; arvestades, et artikli 60 lõige 5 ei kujuta endast ammendavat loetelu teabest, mida tuleb alternatiivide analüüsis arvesse võtta; arvestades, et artikli 60 lõike 4 punktis c nõutakse ka kolmanda isiku esitatud panustest saadud teabe arvesse võtmist; arvestades, et avaliku konsulteerimise käigus esitatud teabest nähtus juba sel ajal, et hõlmatud kasutusvaladel on alternatiivid kättesaadavad ⁽²⁾;
- X. arvestades, et Üldkohus tuletas komisjonile meelde, et artikli 60 lõike 4 alusel autoriseeringu seaduslikuks andmiseks peab ta kontrollima piisavas koguses olulist ja usaldusväärset teavet, järeldamaks kas seda, et sobivad alternatiivid kõikide taotletud kasutusvalade jaoks tööpoolest puuduvad või et autoriseeringu vastuvõtmise kuupäeval kättesaadavate alternatiivide puudumise osas veel esinevat ebakindlust võib pidada väheoluliseks ⁽³⁾;
- Y. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus on põhjendatud selle vastuvõtmisel esinenud viivitusi „piiramisprotsessist saadud uue kättesaadava teabe“ valguses ⁽⁴⁾; arvestades, et seetõttu on üllatav, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus ei ole arvesse võetud alternatiivide kättesaadavust, mis on piirangute toimikus ⁽⁵⁾ selgelt dokumenteeritud; arvestades, et piirangute ettepanekus nimetatud alternatiivid on asjakohased ka komisjoni rakendusotsuse eelnõuga ⁽⁶⁾ hõlmatud kasutusvalade seisukohast;
- Z. arvestades, et taotleja ise teatas, et ta on ortoftalaatide, sh DEHP tootmisest loobunud ⁽⁷⁾;
- AA. arvestades, et komisjon ei võtnud arvesse ka asjaolu, et DEHP on ametlikult tunnustatud endokriinseid häireid põhjustavaks kemikaaliks, mis mõjutab inimeste tervist ja keskkonda; arvestades, et komisjon oleks pidanud seda teavet arvesse võtma artikli 60 lõike 4 kohase sotsiaal-majandusliku hinnangu koostamisel, kuna autoriseeringu andmisest keeldumisest tulenevat kasu on vastasel juhul alahinnatud;
- AB. arvestades, et komisjoni esildatud autoriseering on seetõttu kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõigetega 4 ja 7 vastuolus;
- AC. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu premeeriks mahajääjaid ja kahjustaks äriühinguid, kes on investeerinud alternatiividesse ⁽⁸⁾;
- AD. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus on märgitud, et „komisjon võttis teadmiseks“ Euroopa Parlamendi 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni; arvestades, et paljud kemikaalimääruse REACH autoriseeringu peatüki rakendamise struktuursed puudujäägid, millele Euroopa Parlament nimetatud resolutsioonis ⁽⁹⁾ tähelepanu juhtis, õhnestavad ka praegust komisjoni rakendusotsuse eelnõu;

⁽¹⁾ Vt vähemuse arvamust: <https://echa.europa.eu/documents/10162/7211effb-0e5a-430b-a1f1-15114cb9fcc9>.

⁽²⁾ <https://echa.europa.eu/et/comments-public-consultation-0003-02>, vt eelkõige rida 56.

⁽³⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, T-837/16, ECLI:EU:T:2019:144, punkt 86.

⁽⁴⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 3.

⁽⁵⁾ „Tehniliselt teostatavad väiksema riskiga alternatiivid on praegu sarnase hinnaga kättesaadavad kõikide käesoleva ettepanekuga hõlmatud kasutusvalade puhul“ – <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/713fd91d-2919-0575-836a-f66937202d66>.

⁽⁶⁾ <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/713fd91d-2919-0575-836a-f66937202d66>, lk 69 – vt tabelis esitatud rakendusi, mis hõlmavad ka vältimistingimustes kasutamist.

⁽⁷⁾ <http://gruppaazoty.com/en/wydarzenia/plastyfikatory-nieftalanowe.html>.

⁽⁸⁾ Vt näiteks <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Non-phthalate-plasticizer-for-extreme-applications-302>; <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Safe-plasticizer-for-demanding-outdoor-applications-298>.

⁽⁹⁾ Vt eelkõige resolutsiooni põhjendusi N, O, P ja R.

Kolmapäev, 27. märts 2019

AE. arvestades, et Euroopa Parlament kordas oma 13. septembri 2018. aasta resolutsioonis ringmajanduse paketi rakendamise ning kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamise kohta⁽¹⁾, et „ringmajandusele üleminek nõuab jäätmehierarhia ranget kohaldamist ja võimaluse korral järkjärgulist loobumist probleemsete ainete kasutamisest, eelkõige juhul, kui on olemas või väljatöötamisel ohutumad alternatiivid“;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1907/2006 ette nähtud rakendamisvolitusi;
2. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta ja esitada uue eelnõu, millega lükatakse autoriseeringu taotlus tagasi;
3. palub komisjonil teha kiiresti lõpu DEHP kasutamisele kõigis ülejäänud rakendustes, võttes eelkõige arvesse asjaolu, et pehme PVC ja DEHP ohutumad alternatiivid on kättesaadavad;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0353.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- B. arvestades, et kroomtrioksiid lisati 2013. aastal ⁽¹⁾ kemikaalimääruse REACH XIV lissasse selle klassifikatsiooni, praegu kasutatavate suurte koguste, liidus esinevate kasutuskohtade suure arvu ja töötajate märkimisväärse kokkupuute ohu tõttu ⁽²⁾ ning selle sulgemiskuupäevaks määrati 21. september 2017;
- C. arvestades, et äriühingud, kes tahtsid jätkata kroomtrioksiidi kasutamist, pidid esitama autoriseerimistaotluse 21. märtsiks 2016;
- D. arvestades, et Lanxess ja veel kuus äriühingut (edaspidi „taotlejad“) moodustasid ühistaotluse esitamiseks konsortsiumi, kuhu kuulub rohkem kui 150 äriühingut, kuid mille täpne liikmesus ei ole teada ⁽³⁾;
- E. arvestades, et olles ühiselt esitanud taotluse enne 21. märtsi 2016. aasta tähtaega, lubati taotlejatel ja nende allkasutajatel jätkata kroomtrioksiidi kasutamist, kuni taotletud kasutusvaldkondade suhtes tehakse autoriseerimisotsus, kohaldades kemikaalimääruse REACH artiklit 58;
- F. arvestades, et RAC ja SEAC esitasid oma arvamused komisjonile 2016. aasta septembris; arvestades, et komisjoni viivitused otsuse koostamisel viisid tegelikult selleni, et kroomtrioksiidi kasutamist lubati pärast sulgemiskuupäeva jätkata poolteist aastat;
- G. arvestades, et kemikaalimääruse REACH põhieesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase, arvestades selle põhjendust 16, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus ⁽⁴⁾;
- H. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 55 ja põhjenduse 12 kohaselt on autoriseeringu põhieesmärk asendada väga ohtlikud ained ohutumate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega;
- I. arvestades, et RAC kinnitas, et kroomtrioksiidi kantserogeensete omaduste puhul ei ole tuletatud mittetoimivat taset võimalik määrata ja seepärast loetakse kroomtrioksiidi kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõike 3 punkti a tähenduses aineks, „mille puhul ei ole võimalik määrata kindlaks piirväärtusi“; arvestades, et see tähendab, et selle aine teoreetiliselt „ohutut kokkupuute taset“ ei saa seada ega kasutada võrdlusalusena, et hinnata, kas selle kasutamise ohtlikkus on piisavalt kontrolli all;
- J. arvestades, et RACi hinnangul tooks sellise autoriseeringu andmine igal aastal statistiliselt kaasa 50 surmaga lõppevat vähktõve juhtumit;
- K. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõikes 4 on sätestatud, et autoriseeringu sellise aine kasutamiseks, mille riskid ei ole piisavalt ohjutud, võib anda ainult juhul, kui tõendatakse, et sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid, ning puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad;
- L. arvestades, et taotlus puudutab 20 00 tonni kroomtrioksiidi kasutamist aastas;

⁽¹⁾ Komisjoni 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 348/2013, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XIV lisa (ELT L 108, 18.4.2013, lk 1).

⁽²⁾ https://echa.europa.eu/documents/10162/13640/3rd_a_xiv_recommendation_20dec2011_en.pdf.

⁽³⁾ <http://www.jonesdayreach.com/SubstancesDocuments/CTAC%20Press%20Release%20Conclusion%20plus%20Annex%20+%20Cons%20Agt+amendm.PDF>.

⁽⁴⁾ Kohtuotsus, 7. juuli 2009, S.P.C.M. SA ja teised vs. Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, C-558/07, ECLI: EU:C:2009:430, punkt 45.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- M. arvestades, et taotlus puudutab väga paljusid allkasutajaid (rohkem kui 4000 kasutuskohta), kes tegutsevad tööstusharu eri sektorites alates kosmeetikast kuni kosmoselennunduseni, toidu pakendamisest kuni autotööstuseni ja sanitaartoodetest kuni ehituseni ning seejuures on kokkupuude enneolematult suurel hulgal töötajatel (rohkem kui 100 000 töötajat);
- N. arvestades, et taotluses käsitletakse ametlikult kuut kasutusala; arvestades, et kõnealuste kasutusala kirjeldused on siiski nii üldised, et nendest tuleneb väga lai kohaldamisala või isegi äärmiselt lai kohaldamisala⁽¹⁾; arvestades, et see muudab kehtetuks nii sotsiaal-majandusliku hinnangu kui ka sobivaid alternatiive käsitleva hinnangu;
- O. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 62 lõike 4 punkti d kohaselt peavad taotlejad esitama vastavalt I lisale kemikaaliohutuse aruande; arvestades, et see peab hõlmama kokkupuute hindamist⁽²⁾;
- P. arvestades, et RAC märkis suurt lahknevust esitatud taotluse kohaldamisala ja selles esitatud teabe vahel⁽³⁾;
- Q. arvestades, et RAC tõstis esile suuri puudusi taotlejate esitatud teabes töötajaid käsitlevate kokkupuutestenaariumide kohta⁽⁴⁾;
- R. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus⁽⁵⁾ tunnistati, et taotlejad ei esitanud vajalikku teavet töötajaid käsitlevate kokkupuutestenaariumide kohta;
- S. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus ei loeta taotlust kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõike 7 alusel mittevastavaks, vaid selles lihtsalt nõutakse, et taotlejad esitavad puuduvad andmed oma läbivaatamise aruandes ehk aastaid pärast kõnealuse otsuse eelnõu vastuvõtmist⁽⁶⁾;
- T. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 61 kohane läbivaatamise aruanne ei ole mõeldud selleks, et anda äriühingutele lisaaega puuduste likvideerimiseks teabes, mis tulnuks juba eelnevalt esitada (kuna asjaomane teave on otsustusprotsessis põhjapaneva tähtsusega), vaid selle eesmärk on tagada, et algselt taotluses esitatud teave on endiselt ajakohane;
- U. arvestades, et Üldkohus märkis selgelt, et kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõigete 8 ja 9 kohaste autoriseeringu tingimuste eesmärk ei tohi olla autoriseerimistaotluse võimalike vajakajäämist või selles esinevate lünkade heastamine⁽⁷⁾;
- V. arvestades, et SEACi arvamuses tõsteti lisaks esile olulist ebakindlust seoses taotlejate esitatud alternatiivide analüüsiga ning et sellele osutati ka komisjoni rakendusotsuse eelnõus⁽⁸⁾;
- W. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artikli 55 ja artikli 60 lõike 4 kohaselt peab taotleja tõendama, et puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad kasutusaladele, mille kohta ta on esitanud taotluse;

⁽¹⁾ Vt RACi/SEACi arvamust kasutusala 2 kohta, lk 25, või kasutusala 5 kohta, lk 61.

⁽²⁾ Kemikaalimääruse REACH I lisa punkt 5.1.

⁽³⁾ „RAC märgib lahknevust iga taotletud kasutusala puhul [...] a) selliste võimalike kasutuskohtade koguarvu vahel, mis taotleja [...] arvates võivad kuuluda asjaomase taotluse kohaldamisalasse (kuni 1590 kasutuskohta, nagu on esitatud SEAs) [kasutusala 2 puhul], b) CTACi liikmete arvu (150+) ja c) kokkupuudet käsitlevate esitatud mõõdetud andmete vahel (6–23 kasutuskohta kasutusala 1–5 puhul).“

⁽⁴⁾ „Kõige suurem ebakindlus tuleneb sellest, et puudub selge seos käitlemistingimuste, riskijuhtimismeetmete ning konkreetseid ülesandeid ja kasutuskohti puudutavate kokkupuute väärtuste vahel, mis võiks olla taotluse põhjendus. RAC peab seda taotluse oluliseks nõrkuseks.“ (RACi arvamus kasutusala 2 kohta, lk 12.)

⁽⁵⁾ „RAC järeltas, et kokkupuudet käsitlevate mõõdetud andmete piiratud kättesaadavuse tõttu esineb märkimisväärset ebakindlust seoses töötajate kokkupuutega. Peale selle järeltas RAC, et taustteabe üldise puudumise tõttu on olnud keeruline luua seost taotluses kirjeldatud käitlemistingimuste ja riskijuhtimismeetmete ning konkreetsete ülesannete ja kasutuskohtade väidetava kokkupuute taseme vahel, mistõttu RAC ei saa teostada edasist hindamist. Kõnealune ebakindlus puudutab kokkupuudet käsitlevate andmete usaldusväärsust ja representatiivsust ning seda, kuidas need on seotud konkreetsete kehtestatud riskijuhtimismeetmetega.“ (Otsuse eelnõu põhjendus 7.)

⁽⁶⁾ Otsuse eelnõu põhjendus 25 ja artikkel 8.

⁽⁷⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, ECLI:EU:T:2019:144, punktid 82 ja 83.

⁽⁸⁾ „Kavandavate kasutusala väga laia ulatuse tõttu ei saanud SEAC välistada võimalikku ebakindlust seoses alternatiivide tehnilise teostatavusega piiratud arvu konkreetsete kasutusviiside puhul, mida hõlmab taotletavate kasutusala kirjeldus.“ (Otsuse eelnõu põhjendus 14.)

Kolmapäev, 27. märts 2019

- X. arvestades, et sobivate alternatiivide olemasolu on tõendatud paljude kasutusviiside puhul, mida hõlmavad autoriseeritavad kasutusalaad (¹);
- Y. arvestades, et Üldkohus tuletas komisjonile meelde, et kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõike 4 alusel autoriseeringu seaduslikuks andmiseks peab ta kontrollima piisavas koguses olulist ja usaldusväärset teavet, järeldamaks kas seda, et sobivad alternatiivid kõikide taotletud kasutusalaade jaoks tõepoolest puuduvad või et autoriseeringu vastuvõtmise kuupäeval kättesaadavate alternatiivide puudumise osas veel esinevat ebakindlust võib pidada üksnes väheoluliseks (²);
- Z. arvestades, et käesoleval juhul ei olnud alternatiivide analüüsiga seotud ebakindlus kaugeltki väheoluline (³);
- AA. arvestades, et nende kasutusalaade väga lai ulatus, mille kohta taotluse esitajad otsustasid taotluse esitada, ei saa olla ebatäieliku alternatiivide analüüsi õigustatud põhjus;
- AB. arvestades, et kemikaalimääruse REACH artiklis 62 ei ole sätestatud teabe esitamise nõudest vabastamist äriühingutele, kes esitavad taotluse ühiselt konsortsiumina;
- AC. arvestades, et komisjoni esildatud autoriseering on seetõttu kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõigetega 7 ja 4 vastuolus;
- AD. arvestades, et lisaks on mitmed allkasutajad, keda komisjoni rakendusotsuse eelnõu hõlmab, juba esitanud eraldi autoriseerimistaotluse; arvestades, et RAC ja SEAC on juba esitanud oma arvamuse mõne kõnealuse taotluse kohta; arvestades, et allkasutajatele on mõned autoriseeringud juba antud;
- AE. arvestades, et taotlejate esitatud ühistaotluses käsitletavate kasutusalaade väga lai ulatus võib hõlmata konkreetseid kasutusviise, mille kohta allkasutajad eraldi autoriseerimistaotlust ei esitanud, kuid mille puhul võivad kemikaalimääruse REACH artikli 60 lõikes 4 sätestatud tingimused olla täidetud;
- AF. arvestades, et nimetatud kasutusviisid võivad kuuluda olulistesse valdkondadesse;
- AG. arvestades, et seepärast oleks asjakohane anda erandkorras sellistele allkasutajatele, kes ei ole veel konkreetset taotlust esitanud, võimalus esitada lühikese tähtaja jooksul eraldi taotlus;
1. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta ja esitada uue eelnõu;
 2. palub komisjonil hoolikalt hinnata, kas taotlejate esitatud taotlusega hõlmatud konkreetsete, täpselt määratletud kasutusalaade puhul on võimalik anda autoriseeringuid täielikus kooskõlas kemikaalimäärusega REACH;
 3. palub komisjonil anda erandkorras sellistele allkasutajatele, kelle kasutusala on hõlmatud taotlejate esitatud taotlusega, kuid mille kohta ei ole veel esitatud eraldi autoriseerimistaotlust ja mille kohta puuduvad asjakohased andmed, võimalus esitada puuduvad andmed lühikese tähtaja jooksul;

(¹) Kasutusalaadega 2–5 seotud alternatiivid:

PVD CROMATIPIC plasmapiinne, vt <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Eco-friendly-chrome-plating-based-on-nanotechnologies-94>.

EHLA protsess, vt <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Effective-Protection-against-Wear-Corrosion-with-the-EHLA-Process-185>.

TripleHard, vt <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/TripleHard-REACH-compliant-hard-chrome-is-the-best-in-the-market-96>.

Hexigone Inhibitors, vt <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Chrome-and-Zinc-free-Corrosion-Inhibitor-for-Coatings-Highly-Effective-Drop-In-Replacement-of-Hexavalent-Chromate-95>.

SUPERCHROME PVD pinne, vt <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/SUPERCHROME-PVD-COATING-a-green-alternative-to-hexavalent-chrome-plating-10>.

Oerlikon Balzers ePD, vt <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/Oerlikon-Balzers-ePD-Reach-compliant-Chrome-look-for-plastic-parts-on-a-new-level-69>.

(²) Kohtuotsus, Üldkohus, 7. märts 2019, Rootsi Kuningriik vs. komisjon, ECLI:EU:T:2019:144, punkt 86.

(³) „Taotleja sõnul ei hõlma taotlus niikuinii kasutusviise, mille puhul asendamine on juba võimalik. Taotleja ei too siiski selliseid kasutusviise ega nendega seotud tehnilisi nõudeid välja. SEAC ei pea taotleja lähenemisviisi selle küsimuse lahendamiseks täielikult asjakohaseks ning rõhutab, et taotleja peab konkreetsemalt tõendama, et juhtudel, kus see on tõepoolest juba teostatav, on asendamine toimunud. Seda oleks olnud võimalik saavutada täpsema ja kasutusalaale eriomase alternatiivide hindamise teostamisega.“ (SEACi arvamus kasutusala 2 kohta, lk 25.)

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. palub, et RAC ja SEAC hindaksid neid hiljem täiendatud taotlusi kiiresti ja sealhulgas kontrolliks nõuetekohaselt, et kõnealused taotlused hõlmavad kogu vajalikku teavet, mis on ette nähtud kemikaalimääruse REACH artiklis 62;
 5. palub, et komisjon võtaks nende taotluste kohta kiiresti vastu otsused, järgides täielikult kemikaalimäärust REACH;
 6. palub, et RAC ja SEAC ei võtaks enam vastu taotlusi, mis ei hõlma teavet, mis tuleb esitada kemikaalimääruse REACH artikli 62 kohaselt;
 7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0318

Araabia kevade järgne olukord ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna tulevikuväljavaated

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon araabia kevade järgse olukorra ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna tulevikuväljavaadete kohta (2018/2160(INI))

(2021/C 108/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse dokumenti „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“, mida komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitles 28. juunil 2016. aastal ⁽¹⁾, ning 2017. ja 2018. aasta aruandeid selle rakendamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 232/2014 ⁽²⁾, millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 235/2014 ⁽³⁾, millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2018. aasta määrus, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (COM(2018)0460),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 18. novembri 2015. aasta ühisteatist „Euroopa naabruspoliitika läbivaatamine“ (JOIN(2015)0050), samuti komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 18. mai 2017. aasta ühisaruannet „Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika rakendamine“ (JOIN(2017)0018),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 8. märtsi 2011. aasta ühisteatist „Partnerlus Vahemere lõunapiirkonnaga demokraatia ja ühise heaolu nimel“ (COM(2011)0200) ning 25. mai 2011. aasta ühisteatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele“ (COM(2011)0303),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 14. märtsi 2017. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi Süüria strateegia alused“ (JOIN(2017)0011) ja nõukogu 3. aprilli 2017. aasta järeldusi Süüria kohta, mis koos moodustavad ELi uue Süüria strateegia,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ning mitme Lähis-Ida riigi, sealhulgas Egiptuse, Liibanoni ja Jordaania vahel sõlmitud partnerluse prioriteete,
- võttes arvesse NATO 2018. aasta tippkohtumise deklaratsiooni,
- võttes arvesse NATO Vahemere dialoogi ja käimasolevaid kriisiohje ja ühiseid julgeolekualaseid pingutusi piirkonnas,
- võttes arvesse rände ja liikuvuse suhtes võetud ELi üldist lähenemisviisi,

⁽¹⁾ https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁽²⁾ ELT L 77, 15.3.2014, lk 27.

⁽³⁾ ELT L 77, 15.3.2014, lk 85.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- võttes arvesse ELi temaatilisi suuniseid inimõiguste kohta, sealhulgas kolmandate riikide peetavate inimõigustealaste dialoogide ja inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse nõukogu 24. juunil 2013. aastal vastu võetud suuniseid lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI-inimeste) kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 25. jaanuari 2017. aasta ühisteatist „Ränne Vahemere keskosa rändeteel. Rändevõogude haldamine ja inimeste päästmine“ (JOIN(2017)0004),
- võttes arvesse üleilmset rännet käsitlevat kokkulepet,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärgid,
- võttes arvesse 20. juulil 2015. aastal nõukogu vastu võetud inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) ja selle 2017. aasta juuni vahehindamist,
- võttes arvesse komisjoni talituste ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 21. septembri 2015. aasta ühist töödokumenti „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ (SWD(2015)0182),
- võttes arvesse Vahemere Liidu parlamentaarse assamblee naiste õiguste komisjoni soovitus „Naiste osalemine juhtivatel ametikohtadel ja otsuste tegemises: probleemid ja väljavaated“, mis võeti vastu selle täiskogu 2017. aasta mais Roomas toimunud 13. istungjärgul,
- võttes arvesse konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),
- võttes arvesse 1995. aasta septembri Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning elanikkonna ja arengu rahvusvahelise konverentsi (Kairo konverentsi) 1994. aasta septembri tegevusprogrammi, samuti nende läbivaatamist käsitlevate konverentside tulemusi,
- võttes arvesse oma 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna julgeolekuprobleemide ja poliitilise stabiilsuse väljavaadete kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 14. septembri 2016. aasta resolutsiooni ELi suhete kohta Tuneesiaga praeguses piirkondlikus olukorras ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 18. aprilli 2018. aasta resolutsiooni ELi välisrahastamisvahendite rakendamise kohta: 2017. aasta vahearuanne ja 2020. aasta järgne tulevane struktuur ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 30. mai 2018. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Liibüa kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 14. novembri 2018. aasta resolutsiooni, mis käsitleb mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2021–2027 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 110.

⁽²⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 98.

⁽³⁾ ELT C 204, 13.6.2018, lk 100.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0119.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0227.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0449.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- võttes arvesse ELi-Tuneesia 11. mai 2017. aasta ning 15. mai 2018. aasta assotsiatsiooninõukogu, ELi-Alžeeria 14. mai 2018. aasta assotsiatsiooninõukogu ning ELi-Egiptuse 25. juuli 2017. aasta assotsiatsiooninõukogu kohtumist,
 - võttes arvesse välisasjade nõukogu 6. veebruari 2017. aasta ja 15. oktoobri 2018. aasta järeldusi Liibüa kohta ning 3. aprilli 2017. aasta ja 16. aprilli 2018. aasta järeldusi Süüria kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust (A8-0077/2019),
- A. arvestades, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonda 2011. aastal mõjutanud araabia kevade ülestõusude näol oli tegemist autoritaarsete režiimide ja halvenevate sotsiaal-majanduslike tingimuste vastu suunatud massiliste rahutustega; arvestades, et suure osa protestijatest moodustasid demokraatiat, vabadust, õigusriiki ning paremat ja kaasavamat tulevikku, nende inimväärikuse tunnustamist ning suuremat sotsiaalset kaasatust ja paremaid majanduslikke väljavaateid soovivad noored naised ja mehed; arvestades, et mõne režiimi kukutamine ja mõnel juhul demokraatlike reformide kehtestamine äratas suurt lootust ja tekitas ootusi;
- B. arvestades, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna elanikkonna enamus on alla 35-aastased; arvestades, et noorte töötus piirkonnas on endiselt üks suurimaid maailmas; arvestades, et see põhjustab sotsiaalset tõrjutust ja poliitilistest õigustest ilmajäämist, samuti ajude äravoolu teistesse riikidesse; arvestades, et kõik need tegurid olid 2011. aasta meelevalduste põhjuseks ja tekitavad taas mõnes riigis meelevaldusi; arvestades, et ilma tegevuse või väljavaadeteta vähekaitsitud noored võivad olla radikaalsete liikumiste sihtrühmadeks;
- C. arvestades, et eriti nafta importivates riikides on üleilmne finantskriis, naftahindade langus, demograafilised suundumused, konfliktid ja terrorism raskendanud veelgi 2011. aasta sündmustele järgnenud olukorda; arvestades, et selliseid riike iseloomustav majandusmudel ei ole enam elujõuline, tuues kaasa usalduskriisi, millega asjaomased valitsused peavad kiiresti tegelema, et kehtestada oma kodanikega uus ühiskondlik lepe; arvestades, et majanduslanguse kasvav sotsiaalne mõju riigitoetustele, avaliku sektori töökohtadele ja avalikele teenustele, vaesuse ja keskkonnaprobleemide levimine, eeskätt kaugetes piirkondades ja marginaliseeritud kogukondade hulgas, on olnud piirkonnas esineva ning eesolevatel aastatel tõenäoliselt kasvava jätkuva rahutuse ja spontaansete meelevalduste lähtekoht;
- D. arvestades, et kaheksa aastat pärast araabia kevade sündmusi ning poliitilisi arenguid, mille tulemusel on Magribi ja Mašriki piirkondade riigid järginud mitmeid erinevaid poliitilisi ja stabiilsust mõjutavaid suundi, on ikka veel oluline hinnata, kuidas reageerida piirkonna õigustatud demokraatlikele püüdlustele ja kestliku stabiilsuse soovile ning töökohtade, õigusriigi ja elamistingimuste parandamise ning kestliku julgeoleku tungivale vajadusele; arvestades, et oluline on teha kokkuvõtte tehtud pingutustest ning poliitilistest seisukohtadest, mille EL on reaktioonina araabia kevadele vastu võtnud, ning hinnata selle suutlikkust poliitilisi eesmärke täita; arvestades, et on vaja anda uus hinnang ELi lõunanaabruse riikidele suunatud poliitilisele raamistikule, selle tulevastele eesmärkidele ja nende saavutamise viisidele ning neid kohandada, võttes arvesse piirkonna riikides valitsevate olukordade mitmekesisust;
- E. arvestades, et liikmesriikide ja ELi vaheline ebapiisav kooskõlastatus kahjustab mõlema suutlikkust avaldada Magribi ja Mašriki piirkondadele positiivset mõju; arvestades, et üksikute liikmesriikide tegevus piirkonnas peab olema koordineeritud ja kooskõlas ELi eesmärkidega; arvestades, et EL peab järgima Euroopa Liidu lepingu artiklites 8 ja 21 sätestatud eesmärke; arvestades, et EL peab suurendama oma poliitilist ja diplomaatilist mõjuvõimu; arvestades, et pikaajaline poliitiline ja majanduslik stabiilsus ning vastupanuvõime Magribi ja Mašriki piirkondades on ELi jaoks strateegilise tähtsusega ning seetõttu vajavad poliitiline raamistik ja selle eesmärgid kooskõlas partnerriikide elanike vajaduste ja ELi strateegiliste huvidega pikemaajalist, integreeritud ja tulevikku vaatavat lähenemisviisi;
- F. arvestades, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele suunatud ELi poliitika teenib kaht peamist eesmärki, nimelt julgustada poliitilisi ja majanduslikke reforme igas riigis, arvestades nõuetekohaselt nende konkreetseid jooni, ning ergutada piirkondlikku koostööd piirkonna riikide endi vahel ja ELiga;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- G. arvestades, et EL peaks võtma juhtrolli Magribi ja Mašriki piirkondades konfliktiennetuse, konfliktide vahendamise ja lahendamise edendamisel, inimõiguste, õigusriigi ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitsmisel ja edendamisel ning demokraatliku, sotsiaalse ja õiglase majandusliku juhtimise edendamisel; arvestades, et avatud kodanikuühiskond ja nii inimõiguste kaitsjate kui ka sotsiaalse muutuse tegurite mõju on piirkonna pikaajalise vastupanuvõime ja õitsengu jaoks määrava tähtsusega;
- H. arvestades, et iga kinnipidamine, mis tuleneb rahvusvahelise õigusega tagatud õiguste või vabaduste kasutamisest (nt väljendus- või kogunemisvabadus), kujutab endast rahvusvahelise õiguse alusel meelevaldset kinnipidamist; arvestades, et inimõiguste kaitsjad, ajakirjanikud, juristid, poliitilise opositsiooni aktivistid ja kodanikuühiskond on pidanud Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna olulistes osades tulema toime kasvava süstemaatilise tagakiusamise, ähvarduste, rünnakute, survemeetmete, kohtuliku tagakiusamise, meelevaldse kinnipidamise, piinamise ja väärkohtlemisega; arvestades, et EL ja liikmesriigid peavad tõhustama oluliselt oma pingutusi, et selle küsimusega asjakohaselt tegeleda;
- I. arvestades, et piirkonnas on väga palju relvakonflikte ja tuhanded inimesed on tapetud ja kadunud ning miljonid ümber asustatud; arvestades, et ISIS/Daesh ja muud džihaadirühmitused on toime pannud julmuse, sealhulgas jõhkraid hukkamisi ja kirjeldamatut seksuaalset vägivalda, inimrööve ja piinamisi, sundinud inimesi usuvahetusele ning orjastanud naisi ja tütarlapsi; arvestades, et lapsi on värvatud ja kasutatud terrorirünnakutes; arvestades, et tõsist muret teeb ISiSe/Daeshi kontrolli alla jäänud elanikkonna olukord ja oht, et neid kasutatakse vabastamiskampaania ajal inimkilbina; arvestades, et sellised kuriteod võivad endast kujutada sõjakuritegusid ja inimsusvastaseid kuritegusid;
- J. arvestades, et vastuseks arengusuundumustele piirkonnas vaatas EL 2015. aastal läbi oma naabruspoliitika; arvestades, et läbivaatamises nähti ette liikmesriikide suurem kaasamine Euroopa naabruspoliitikasse;
- K. arvestades, et riigi ja ühiskonna vastupanuvõime on ELi üldise strateegia peamiste prioriteetide seas; arvestades, et selles tunnistatakse, et vastupanuvõimelise riigi keskmes on vastupanuvõimeline ühiskond, millele on omane demokraatia, usaldus institutsioonide vastu ja kestlik areng, samas kui repressiivsed riigid on pikas perspektiivis sisemiselt nõrgad;
- L. arvestades, et riikide puhul, millega EL on sõlminud assotsieerimislepingud, peaksid nende lepingute õiguslikult siduvad kohustused, sealhulgas inimõiguste valdkonnas, moodustama suhete ja eeskätt ELi ja teatavate naaberriikide vahel kokku lepitud partnerluse prioriteetide aluse;
- M. arvestades, et UNICEFi andmetel on Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika konfliktipiirkondades elavaid lapsi ähvardav esimene oht lapstööjõu kasutamine; arvestades, et 2,1 miljonil lapsel Süürias ja 700 000 Süüria lapspagulasel puudub juurdepääs haridusele; arvestades, et jätkuva vägivalda ja teistesse riikidesse toimuva sundrände, loodusõnnetuste, kasvava majandusliku ja soolise ebavõrdsuse ning noorte töötuse ja vaesuse kõrge määra tõttu mitmes Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riigis vajavad 28 miljonit last humanitaarabi;
1. väljendab muret seoses sellega, et kaheksa aastat pärast esimesi murrangulisi sündmusi ei ole rahumeelsete meelevaldajate õigustatud püüdlused inimväärkuse, inimõiguste ning edasiviivate sotsiaal-, majandus- ja poliitiliste reformide saavutamiseks enamikus riikides endiselt täitunud; tõdeb, et mõnel juhul on toimunud teatav positiivne areng ja et mõningaid demokraatlikke saavutusi on kindlustatud, kuid juhib tähelepanu asjaolule, et need on endiselt ebapiisavad; mõistab hukka inimõiguste, õigusriigi ja põhivabaduste pideva ja jätkuva rikkumise ning vähemuste laialt levinud diskrimineerimise; on väga mures piirkonna halva sotsiaal-majandusliku olukorra pärast, ning eriti töötuse (mis mõjutab eelkõige naisi ja noori) ja sotsiaalse tõrjutuse kõrge taseme pärast, mis põhjustavad ulatuslikku pettumust ja õigustest ilmajäämist, eeskätt noorte seas, viies nad meelegeittele ja tõugates pääseteena ebaseaduslikule rändele või muutes nad radikaliseerumisele vastuvõtlikumaks; rõhutab, et nende riikide majanduslik olukord mõjutab oluliselt ka nende julgeolekuolukorda; mõistab hukka korrupsiooni, onupojapoliitika ja vastutuse puudumise püsivalt kõrge taseme piirkonnas;
 2. rõhutab, et araabia kevade riikide pikaajaline heaolu on tihedalt seotud nende võimega aktiivselt tagada üldiste inimõiguste kaitse ning selliste demokraatlike ja läbipaistvate institutsioonide loomine ja kindlustamine, mis tegelevad kodanike põhiõiguste kaitsmisega; on seetõttu väga mures mitmes Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riigis ilmnenud inimõiguste jätkuvate rikkumiste, demokraatia ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tegutsemisruumi ahenemise või sulgumise

Kolmapäev, 27. märts 2019

pärast, tagasilanguse pärast väljendus- (nii internetis kui ka sellest väljaspool), kogunemis- ja ühinemisvabadusega seotud saavutustes, inimõiguste kaitsjate represseerimise ja meedia rolli allasurumise pärast, muu hulgas terrorismivastaste õigusaktide ja jälgimistehnoloogia kuritarvitamise ning õigusriigi piiramise kaudu; võtab murelikult teadmiseks sõjaliste ja julgeolekuteenistuste erilise rolli ja vastutuse mitme riigi poliitilise suuna halvenemisel pärast araabia kevadet ning nende püsiva ja valitseva kontrolli riigi ja majandusressursside üle; kutsub seetõttu ELi ja liikmesriike üles lülitama selle üliolulise mõõtme piisaval määral oma koostöösse Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnaga; nõuab, et EL ja liikmesriigid teeksid koostööd kolmandate riikide valitsustega, et teha sellistele tavadele lõpp ja tunnistada repressiivsed õigusaktid kehtetuks, samuti tagada Euroopa jälgimistehnoloogia ja tehnilise abi ekspordi nõuetekohane kontroll; soovib ELil tungivalt toetada esmajoones parlamentaarseid ja kodanikuühiskonna pingutusi saavutada julgeoleku- ja sõjaliste teenistuste suurem vastutus ja läbipaistvus;

3. väljendab heameelt ELi ja selle liikmesriikide jätkuvate pingutuste üle edendada araabia kevade riikides demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ja põhivabadusi, samuti majandusarengut ning demokraatia ja kestliku julgeoleku vahelist olulist seost ning tunnistab selle ülesande keerukust; on sellele vaatamata seisukohal, et hoolimata viieteistkümnest aastast poliitilisest tähelepanust Vahemere piirkonna lõuna- ja idaosa riikidele ning araabia kevade (või araabia kevade sündmuste) järel uuendatud poliitilistele püüdlustele ja suurematele eelarvelistele vahenditele ei ole EL oma eesmärgi ja poliitikat veel vajalikul määral saavutanud (ja mõnel juhul on olukord isegi halvenenud), ning et tegelik sotsiaal-majandusliku kaasamise protsess ei ole veel alanud; rõhutab, et araabia kevade riikidele suunatud ELi välistegevus peaks lähtuma kohapealsest tegelikkusest ning poliitilisi strateegiaid ja nende rakendamist tuleks vastavalt kohandada; on seisukohal, et ELi ebapiisav juhtroll ja algatusvõime pikaajaliste konfliktide lahendamisel on nõrgendanud ELi suutlikkust avaldada piirkonnas diplomaatilist mõju; nõuab, et EL toetaks jõuliselt ÜRO rahuprotsesse, mille eesmärk on konfliktide lahendamine Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas;

4. tuletab meelde kahju ja kannatusi, mida on piirkonnas põhjustanud äärmuslus ja terrorism, ning toonitab, et vägivald ohustab tõsiselt selle stabiilsust ning et piirkonnas tehtav julgeolekukoostöö ning koostöö ELi ja liikmesriikidega, mis on kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste inimõigusealaste normidega, on jätkuvalt ülimalt oluline, et saada edukalt jagu sellistest terroriorganisatsioonidest nagu Daesh ning aidata seeläbi piirkonna inimestel elada lõpuks rahu, stabiilsuse ja arengu tingimustes; tunnistab seetõttu ELi algatusi, mille eesmärk on võidelda terroriohuga Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas; toonitab, kui oluline on tugevdada terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastases võitluses põhirolli täitvate riiklike osalejate suutlikkust ning rõhutab olulist vajadust keskenduda ametiasutuste, noorte ja kogukondade vahelisele partnerlusele, et käsitleda põhitegureid, mis võivad muuta kogukonnad vägivaldse äärmusluse suhtes vastuvõtlikuks, ning võidelda konflikti algpõhjustega;

5. väljendab muret asjaolu pärast, et hoolimata märkimisväärsest poliitilisest ja eelarvelisest panusest ning jätkuvast poliitilisest ja majanduslikust tegevusest ei ole EL suutnud saavutada tõelist märkimisväärset poliitilist ega majanduslikku mõjuvõimu, et ELi poliitika mõju on jätkuvalt piiratud ning piirkonna riigid ei näe ELi oluliste muutuste elluviijana; juhib tähelepanu rahulolematusele, mida tunnevad kodanikuühiskond, kohalikud vabauhendused ja noored üldiselt selle suhtes, kuidas EL ei suuda oma visiooni kohapeal täiel määral ellu viia; on mures üha keerulisemaks muutuva poliitilise olukorra pärast Magribi ja Mašriki piirkonnas, ning märgib ära ka uute ja taas jõudu koguvate poliitiliste ja majanduslike piirkondlike osalejate (nagu Venemaa ja Hiina) esilekerkimise lisaks konkureerivatele narratiividele ja rahastamisele Pärsia lahe riikidest ja Iraanist, kelle eesmärgid võivad olla vastuolus ELi eesmärkidega; nõuab ELi suuremat pühendumist ja kindlameelsemat visiooni, mis võimaldaks tal muutuda keskmeks osalejaks; kutsub ELi üles looma põhjalikumat dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et võtta kasutusele poliitikameetmed, mis vastaksid paremini kõigi demokraatlike sidusrühmade ootustele; toonitab, et EL peab osalema dialoogis Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide kõikide poliitiliste osalejatega;

6. toonitab, kui oluline on Vahemere Liit kui ainus poliitiline foorum, mis toob kokku ELi liikmesriigid ja kõik Vahemere piirkonna riigid; rõhutab, et hiljuti kümnendat aastapäeva tähistanud Vahemere Liit peab täitma meie ühiste probleemide ühisel käsitlemisel suuremat rolli; võtab rahuloluga teadmiseks 8. oktoobril 2018 toimunud Vahemere Liidu kolmanda piirkondliku foorumi, millega tähistati Vahemere piirkonna Pariisi tippkohtumise kümnendat aastapäeva ning tunnistati Vahemere Liidu ja Euroopa – Vahemere piirkonna muude osalejate vahelise suhtluse jätkuva arendamise kasulikkust; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles vaatama põhjalikult läbi ja taaselustama Vahemere Liidu projekti; soovib kasutada seda projekti ELi ja Vahemere riikide vahel tihedama koostöö soodustamise vahendina;

Kolmapäev, 27. märts 2019

7. peab kahetsusväärseks, et partnerluse prioriteetidid lepitakse riikidega kokku ilma igasuguste tingimusteta ning vaatamata olulisele ja jätkuval tagasilangusele demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi valdkonnas;

8. on seisukohal, et Magribi ja Mašriki riikide suhtes võetud poliitilist hoiakut kahjustas liiga pikka aega lähenemisviis, mis põhines liialt ELi ootustel ja eesmärkidel, mille puhul ei võetud ELi partnerriikide huve ja tegelikku olukorda täielikult arvesse, jättes viimati nimetatud riikidele vähe stiimuleid ja isevastutust ja võttes liiga vähe arvesse püüdlusi, mis on elanikkonnal, kes peaks saama ELi poliitikast kasu, ning konkreetset poliitilist olukorda eri riikides; peab kahetsusväärseks, et araabia kevade sündmuste järgsed esialgsed jõupingutused kehtestada põhimõtte „rohkema eest rohkem“ kaudu abisaajate riikide suhtes rangemad tingimuste ja tulemustega seotud stiimulid ei suurendanud enamikus riikides ELi mõjuvõimu seoses suutlikkusega edendada tõelisi muutusi demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste, majandusliku ja sotsiaalse arengu ning kestliku julgeoleku valdkonnas; rõhutab, et Euroopa naabruspoliitikat iseloomustab eristamine ja ühise isevastutuse suurendamine, sest arvestatakse erinevaid kaasamistasemeid ja iga riigi huvisid seoses tema ja liidu partnerluse laadi ja põhivaldkondadega; nõuab põhimõtte „rohkema eest rohkem“ järjepidevamat kohaldamist, määrates kahepoolsete suhete raames poliitika, programmi ja projekti tasandil kindlaks suurema toetusega seotud konkreetset eesmärgid ja sihttasemed; tuletab meelde, et demokratiseerimise eesmärki on võimalik kestlikult saavutada üksnes siis, kui selle poole püüeldakse kõikides vastavates riikides, nii linna- kui ka eriti maapiirkondades, ning toonitab, et stabiilsus toetab demokraatia arengut ning et hästi ajastatud ettevalmistusprotsess, mis peaks hõlmama laiaulatuslikku konsulteerimist ja asjaomaste ühiskonnagruppide ja juhtide kaasamist, aitab selle eesmärgi saavutamisele kaasa; rõhutab ka seda, et demokratiseerimine toetab majandusarengut ja tugevdab õigusriiki;

9. tunnustab esialgseid jõupingutusi, mida Euroopa välisteenus ja komisjon on teinud koostöös ja dialoogis Euroopa Parlamendiga, et reformida põhjalikult ELi poliitikaraamistikku, mis käsitleb araabia kevade riike, eesmärgiga tugevdada Magribi ja Mašriki piirkondades oma poliitilist mõjuvõimu; juhib tähelepanu Euroopa Liidu üldisele välis- ja julgeolekupoliitika strateegiale ja selle lisaväärtusele seoses potentsiaaliga saavutada ELi tasandi meetmete koostoime, arendada poliitilist, majanduslikku ja sotsiaalset dialoogi, toonitada veelgi sotsiaal-majandusliku arengu ja kestliku julgeoleku vahelist seost ning tagada ELi välistegevuse rahastamisvahendite abil piisav toetus ja rakendamine; võtab teadmiseks Euroopa naabruspoliitika 2015. aastal toimunud läbivaatamise, mille eesmärk oli võtta arvesse piirkonna muutuvaid olusid; rõhutab, kui oluline on põhjalik iga-aastane riigipõhine aruandlus Euroopa naabruspoliitika rakendamise kohta; tuletab ühtlasi meelde, et demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend (EIDHR) pakub ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistiku ja tegevuskava ning selle inimõiguste alaste suuniste ja riigistrateegiate rakendamisel olulist tuge, mis on võimaldanud ELil tegutseda selles valdkonnas (ka lõunanaabrus) strateegilisemalt ja taganud suurema aruandekohustuse, nähtavuse ja tõhususe;

10. rõhutab vajadust püüelda olemasolevate ressursside kõige tõhusama kasutamise poole, et ELi välistegevuse mõju optimeerida, mis tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite sidususe ja vastastikuse täiendavuse kaudu;

11. juhib tähelepanu sellele, kui kompleksne on Magribi ja Mašriki piirkondadest pärinevate ja nende kaudu liikuvate rände- ja pagulasvoogudele asjakohaselt reageerimine, rände julgeolekukeskne käsitlus, terrorismiprobleem ning õigustatud mure piirkonna teatavate riikide ebakindluse pärast, ühtlasi juhib tähelepanu vajadusele võtta rohkem arvesse kliimamuutustest tingitud nõudeid ning liikmesriikidepoolse sidusa lähenemisviisi puudumisest tulenevatele probleemidele; on mures, et need tegurid toovad kaasa selle, et ELi tegevus seoses piirkonnaga tugineb liialt lühiajalise stabiilsuse ideoloogiale, võtmata seejuures arvesse muid olulisi aspekte; on seisukohal, et kui stabiilsusest ja julgeolekust saavad peamised eesmärgid, kaasneb nendega lühiajalisem ja lühinägelik poliitiline visioon ning inimõiguste ja põhivabaduste taaskinnitamisele suunatud ELi tegevus jääb ilma vajalikust intensiivsusest; tuletab meelde, et riigi ja ühiskonna vastupanuvõime edendamine ei tohiks viia autoritaarsete režiimide jätkumiseni; kordab, et inimõigused ei ole rände haldamisest või terrorismivastasest tegevusest vähem olulised, ning on veendunud, et usaldusväärset ja ühtset stabiilsust ja kestlikku julgeolekupoliitikat on võimalik saavutada vaid selliste pikaajaliste huvide ja põhimõtete taotlemise kaudu nagu kaasav ja kasutoov majanduslik ja sotsiaalne areng ning inimõiguste ja põhivabaduste tugevdamise kaudu inimkeskse ja konfliktitundliku lähenemisviisi raames; tuletab siiski meelde, et nende riikide pikaajalist stabiilsust on võimalik saavutada vaid julgeolekunõuete ja arengu tasakaalustatud ühitamise kaudu, tuginedes õigusriigile ja inimõigustele;

Kolmapäev, 27. märts 2019

12. nõuab, et EL tegeleks rände algpõhjustega, nagu konfliktid, keskkonnaküsimused, äärmine vaesus ja sotsiaalne tõrjutus, ning suunaks poliitilise koostöö ümber tasakaalustatumale ja võrdsemale partnerlusele Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnaga, seades selle keskmesse noortepoliitika ning investeringud kohalikesse väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtjatesse (VKEdesse);

13. märgib, et mõned riigid on vastu võtnud miljoneid pagulasi, kellest enamik on vaesuses elavad naised ja lapsed, mis süvendab kogukonnas koduvägivalda, naiste ja tütarlaste prostitutsiooni, laste sundabielude sõlmimist ja lapstööjõu kasutamist;

14. nõuab, et ELi institutsioonid, selle liikmesriigid ning riiklikud arenguagentuurid püüaksid esitada piirkonna kohta ühte Euroopa seisukohta, milles keskendutakse meie ühistele huvidele, et tagada ühtne ja sidus Euroopa strateegia eesmärgiga kasutada ära ELi täielik potentsiaal demokraatlike, majanduslike ja sotsiaalsete reformide sisuka toetajana;

15. märgib eriti murelikult, et kodanikuühiskond ja inimõiguste kaitsjad Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas peavad tulema toime kasvavate ähvarduste, survemeetmete, kohtuliku tagakiusamise, meelevaldse kinnipidamise, piinamise ja väärkohtlemise ning muude tagakiusamisvormidega; toonitab, et inimõiguste kaitsjate töö on piirkonna pikaajalise arengu ja stabiilsuse jaoks hädavajalik; kordab seetõttu oma nõudmist rakendada täiel määral inimõiguste kaitsjaid käsitlevaid ELi suuniseid; toonitab, et ELi ja liikmesriikide juhid ja diplomaadid kõikidel tasanditel peavad juhtima kolmandate riikide valitsuste tähelepanu ohus olevate inimõiguste kaitsjate juhtumitele, sealhulgas vajaduse korral avalike avalduste, demaršide ja korrapärase dialoogi, kaitsjatega kohtumiste, kinnipeetud kaitsjate külastamise ja nende kohtuprotsesside jälgimise kaudu; rõhutab, et EL ja liikmesriigid peavad suurendama oma rahastust ja võimekust, et toetada ohus olevaid inimõiguste kaitsjaid erakorraliste toetuste ning kodanikuühiskonna kaitsemehhanismide (nt ProtectDefenders.eu) toetamise kaudu; väljendab heameelt Euroopa demokraatia rahastu ja EIDHri pidevate pingutuste üle, et edendada demokraatiat ning põhiõiguste ja -vabaduste austamist ELi lõunanaabruses; rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid peavad aktiivselt püüdma suhelda kõige kaitsetumate inimõiguste kaitsjate ja kodanikuühiskonna osalejatega kogu piirkonnas, sealhulgas nendega, kes asuvad kaugetes ja maapiirkondades, nendega, kes seisavad LGBTI-inimeste, põlisrahvaste, keskkonna ja maaga seotud õiguste eest, pagulaste ja töötajate õiguste kaitsjatega ning naistega, kes puutuvad oma soost tulenevalt kokku eriliste riskide ja ohtudega, ning neid toetada;

16. väljendab heameelt läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika esitatud ühisvastutuse mõiste üle; on siiski mures, et sellega võib kaasneda oht võimaldada teatud partnerriikides autoritaarsetel režiimidel valida prioriteete vastavalt oma riigi eesmärkidele, selle asemel et liikuda edasi demokratsiseerumise teel; rõhutab seetõttu, et araabia kevade riikide puhul on oluline pikaajaline poliitiline raamistik ja programmitöö koostoime, mis põhineb demokraatia esmatahtsusel, kõigi demokraatlike poliitiliste jõudude kaasamisel ning õigusriigi, inimõiguste ja põhiväärtuste esmatahtsusel; kordab taas, et nende aspektide tugevdamine ning atraktiivse majanduskeskkonna arendamine ja edasiviivate reformide toetamine on nii partnerriikide ja nende elanikkonna kui ka ELi huvides, ning nõuab rangemate tingimuste seadmist juhtudel, kui ametivõimud rikuvad süstemaatiliselt inimõigusi; tuletab meelde, et partnerriikidele, mis on valmis minema edasi reformide ja tihedama poliitilise dialoogiga ning mis saavutavad rohkem, tuleks anda uued stiimulid ja toetus, mis vastab nende püüdlustele ja pühendumisele, ning nõuab sellega seoses tulemuspõhist lähenemisviisi, mis tugineb kaasavale dialoogile, selgetele prioriteetidele ja eesmärkidele; rõhutab, et juhul, kui ametivõimud rikuvad süstemaatiliselt inimõigusi, tuleks ELi elarvetoetus suunata ümber kohalikule kodanikuühiskonnale;

17. avaldab toetust kõigi nende Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna inimeste, sealhulgas enamiku noorte püüdlustele, kes tahavad luua vabad, stabiilsed, jõukad, kaasavad ja demokraatlikud riigid, kus järgitakse oma riigi ja rahvusvahelisi kohustusi inimõiguste ja põhivabaduste vallas; peab kiiduväärseks demokraatlikke protsesse piirkonnas ja kestvat partnerlust ELiga; nõuab, et EL võtaks seda arvesse kõikides oma poliitikalvaldkondades, et tõhustada nende sidusust ja aidata partnerriike tulemuslikumalt; toonitab, et igasuguse poliitilise ümberkujunemise täielikuks jätkusuutlikkuseks on tähtis ja vajalik leppida minevikuga, ning juhib seoses sellega tähelepanu Tuneesia tõe ja väärkuse komisjoni olulisele tööle, mis on kogu piirkonnale eeskujuks;

18. peab kahetsusväärseks, et teatud juhtudel on kahepoolne uurimis- ja õiguslane koostöö ELi kodanike kinnipidamise, nendevastase vägivalda või surma korral osutunud ebapiisavaks, näiteks Itaalia teadlase Giulio Regeni juhtumi puhul; peab hädavajalikuks siduda edasine koostöö muudes sektorites oluliste edasiminekutega asjaomases valdkonnas;

Kolmapäev, 27. märts 2019

19. on veendunud, et kui eeltingimusi põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade läbirääkimisteks, mis sõltuvad demokraatia arengust, ei ole veel kehtestatud või need ei vasta asjaomaste riikide püüdlustele, peaks EL tagama jätkusuutliku kaubanduse ja investeringute suurema kättesaadavuse, eeskätt Vahemere lõunapiirkonna rahvaste ja majanduse hüvanguks, toetades tootmisvõimsust, taristu ajakohastamist ja atraktiivse majanduskeskkonna loomist, keskendudes siseriiklikele ja piirkondlikele turgudele, millega edendatakse inimväärset tööd, sotsiaalkaitset ning kaasavat sotsiaal-majanduslikku arengut;

20. on arvamisel, et kuna ELil on raskusi luua tulevikku vaatav, õigustel põhinev ja inimkeskne visioon oma rände- ja varjupaigapoliitika jaoks, suureneb oht, et mõned piirkonna riigid võivad kasutada rände ohjeldamist ja oma rolli selles selleks, et saavutada ELiga peetavas poliitilises ja poliitikameetmeid käsitlevas dialoogis suurem mõjuvõim; on arvamisel, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikidele tuleks anda rohkem abi, et tegeleda Sahara-tagusest Aafrikast pärinevate sisserändajate sissevooluga, ning seda silmas pidades tunnustab ELi jõupingutusi võidelda rände algpõhjustega, kuid tuletab meelde, et neis püüdlustes edu saavutamiseks tuleb teha rohkem jõupingutusi; peab oluliseks kaasata Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna partnerid ühiste lahenduste rakendamisse, et käsitleda selliseid küsimusi nagu võitlus inimkaubanduse vastu; väljendab siiski muret selle pärast, et ELi välispoliitikat võidakse kasutada rände haldamise vahendina, ning rõhutab, et kõik katsed teha rändealast koostööd araabia kevade riikidega, sealhulgas päritolu- ja transiidiriikidega, peavad toimuma koos inimõiguste olukorra parandamisega nendes riikides ning seejuures peavad nad järgima rahvusvahelist inimõigustealast ja pagulasõigust; rõhutab, et rändevooegade põhjustatud probleemid on Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide (päritolu- ja transiidiriigid) ja ELi liikmesriikide (sihtriigid) ühine mureküsimus; rõhutab ka sellise poliitikaraamistiku olulisust, millega edendatakse demokraatiat ning poliitilist ja sotsiaal-majanduslikku kaasamist kui vastastikku tugevdavaid tegureid, sealhulgas seoses tingimuste soodustamisega piirkonnas elavate inimeste turvaliseks ja vääriliseks eluks ning suundrände vähendamiseks;

21. juhib tähelepanu ohule, et ELi tegevust piirkonnas ning lähenemisviisi, mida rakendavad liikmesriigid kahepoolsetes suhetes, võivad kahjustada koordineerimata ja ühepoolsed lähenemisviisid, mistõttu võib kaduda ELi suutlikkus avaldada poliitilist mõju; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni presidendi ettepaneku üle loobuda ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkondades nõukogus otsuste tegemisel ühehäälsuse nõudest, kuna see võib aidata ELil rääkida välissuhete küsimuses ühel häälel, koonduda ühe selge strateegia taha ning suurendada oma mõjuvõimu; on seisukohal, et Euroopa naabruspoliitika 2015. aasta läbivaatamises ettenähtud liikmesriikide tihedam kaasamine Euroopa naabruspoliitikasse on küll positiivne, kuid see peaks olema tõhusam; rõhutab mitme liikmesriigi ja nende elanike ning paljude Vahemere lõunapiirkonna riikide vaheliste sidemete olulisust ja sügavust; kutsub sellega seoses ELi liikmesriike üles tugevdama piirkonnas oma tegevuse koordineerimist ning uurima võimalusi, kuidas nad saaksid tegutseda tõhusamalt;

22. nõuab, et EL ja liikmesriigid, võttes arvesse liidu *aquis*'d korruptsioonivastase võitluse valdkonnas, tugevdaksid oma piirkondlike partnerriikidega tehtava õigusosalase koostöö programme, et edendada parimate tavade vahetamist ja luua korruptsioonivastaseks võitluseks tõhusad õigusvahendid; on veendunud, et avalike haldusametuste ja avaliku sektori reformid lõunanaabruses peaks koos korruptsioonivastase võitlusega olema prioriteet ning selle poole tuleks püüelda suuremate rahaliste ressursside, suutlikkuse suurendamise ja liikmesriikidega tehtava tihedama koostöö kaudu, samuti toetades kodanikuühiskonna osalejaid korruptsioonivastase võitluse, läbipaistvuse ja aruandekohustuse valdkonnas;

23. kordab, et inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi edendamine ja kaitsmine kuuluvad ELi välispoliitika aluspõhimõtete hulka; on mures asjaolu pärast, et ELi liikmesriigid müüvad jätkuvalt relvi ja julgeolekuseadmeid, sealhulgas siserepressioonideks kasutatavat jälgimistehnoloogiat piirkonna ametivõimudele, kes ei järgi inimõigusi ega rahvusvahelist humanitaarõigust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid rangelt nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP (millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad) ⁽¹⁾, milles muu hulgas märgitakse, et ekspordilitsentsi väljaandmisest tuleks keelduda, kui on olemas ilmne oht, et eksporditavat sõjatehnoloogiat või -varustust võidakse kasutada siserepressioonideks või rahvusvahelise humanitaarõiguse tõsisest rikkumisteks; kordab oma seisukohta, mis on esitatud 17. jaanuaril 2018. aastal vastu võetud muudatusettepanekutes ⁽²⁾ ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise, tehnilise abi ja transiidi kontrollimiseks; nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid pööraksid nõukoguga kokkulepet saavutada püüdes sellele dokumendile ülimat tähelepanu;

⁽¹⁾ ELT L 335, 13.12.2008, lk 99.

⁽²⁾ ELT C 458, 19.12.2018, lk 187.

Kolmapäev, 27. märts 2019

24. on seisukohal, et Euroopa naabruspoliitika raames ELi ja partnerriikide vahel kokku lepitud partnerluse prioriteetides tuleks selgelt viidata asjakohasele assotsieerimislepingule, eeskätt selle inimõiguste klausile, tagades, et inimõigused moodustavad kokkulepitud partnerluse prioriteetide olulise ja valdkonnaülese aspekti, mida tuleb arutada kõikidel tasanditel, eeskätt kõrgeimal poliitilisel tasandil, ning mis ei tohiks piirduda madala tasandi allkomitee koosolekutega;

25. nõuab suuremat kaasavust ja kohaliku kodanikuühiskonna tihedamat kaasamist partnerriikide vajaduste kindlakstegemisse; väljendab heameelt Euroopa välisteenistuse ja komisjoni jõupingutuste üle laiendada kontakte kodanikuühiskonnaga ja kaasata erasektorit ning ergutab neid selles valdkonnas aktiivsem olema; toonitab vajadust tagada sõltumatu kodanikuühiskonna esindajate, sealhulgas registreerimata inimõigustealaste rühmade ja inimõiguste kaitsjate osalemine ning peab kahetsusväärseks, et see on eriti takistatud juhul, kui dialoog ja toetus käivad läbi valitsuse kontrolli all olevate ametite või keskenduvad üksnes valitsusmeelsetele organisatsioonidele; on seisukohal, et EL peaks lihtsustama väiksemate ja kohalike kodanikuühiskonna organisatsioonide ja sealhulgas sotsiaalpartnerite juurdepääsu olemasolevatele rahalistele vahenditele, ühtlustama taotlusprotsesse ning keskenduma kohalikele kodanikuühiskonna organisatsioonidele; juhib tähelepanu sellele, et kohalikud kodanikuühiskonna osalejad tajuvad, et EL keskendub peamiselt suurtele rahvusvahelistele kodanikuühiskonna organisatsioonidele; nõuab, et EL investeeriks rohkem vahendeid kohalike kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamise edendamise ning nende ja suurte rahvusvaheliste kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel tõhusamate partnerlussuhete hõlbustamise, samuti sotsiaalpartnerite suutlikkuse suurendamise dialoogi pidamiseks valitsusega, et suurendada kohalikku isevastutust;

26. kutsub Euroopa välisteenistust üles suurendama jõupingutusi parimate tavade vahetamiseks seoses naiste rolliga avalikus elus;

27. rõhutab, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide naiste kaasamine ja nende mõjuvõimu suurendamine avalikus, poliitilises, majandus- ja kultuurielus on oluline stabiilsuse, rahu ja majandusliku jõukuse edendamiseks pikas perspektiivis; rõhutab, et riikides, kus araabia kevad on toonud kaasa jätkuva konflikti, on naiste osalemine rahuprotsessides ja vahendamises otsustava tähtsusega, et taastada vägivaldatu ühiskond; leiab, et selle saavutamiseks on oluline naiste juurdepääs haridusele, mida toetavad kodanikuühiskonna organisatsioonid, ning sooline võrdõiguslikkus;

28. rõhutab, et kohalike ametiasutuste tugevdamine on osa demokraatia ja õigusriigi põhimõtete levitamisest; nõuab seetõttu, et kohaliku autonoomia arendamise teel soodustataks detsentraliseerimise protsessi ja suurendataks piirkondade mõjuvõimu; ergutab ja toetab partnerlusi ELi liikmesriikidega ning samuti liikmesriikide kohalike omavalitsuste poolt läbiviidavaid detsentraliseeritud koostöö projekte, mille eesmärk on arendada piirkonna riikides kohalikku ja piirkondlikku valitsemist;

29. tuletab meelde, et on oluline tagada ELi jõupingutuste ning ELi abi ja investeeringute piisav nähtavus piirkonnas tõhusama strateegilise kommunikatsiooni, avaliku diplomaatia, inimestevaheliste kontaktide, kultuuridiplomaatia, haridusalase ja akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi; nõuab eeskätt, et taastataks Vahemere lõunapiirkonda nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja mandaat, millega juhitaks ELi koostööd piirkonnaga ja tagataks ELi suurem nähtavus;

30. usub, et selleks, et suurendada ELi suutlikkust avaldada poliitilist ja poliitikameetmetega seotud mõju ning edendada isevastutust ja abisaavate riikide poolset ulatuslikku toetust, peaks iga ELi delegatsioon nägema ette järjepidevaid konsultatsioone ekspertide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajatega ning eelkõige looma asjaomase riigi sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist mitmekesisust kajastava kõrgetasemelise nõuandekomisjoni, mis koosneb asjaomase riigi majandus-, meedia-, kultuuri-, akadeemilise, kodanikuühiskonna liidritest ja silmapaistvatest noorteliidritest ning sotsiaalpartneritest ja juhtivatest inimõiguste kaitsjatest, ning mis pakuks sisendit ELi kujundatavatele poliitilistele prioriteetidele ja poliitikameetmete struktuurile;

31. on veendunud, et eeskätt peaks EL sellele piirkonnale suunatud tegevuses keskenduma noortele, järgides valdkondadevahelist lähenemisviisi; nõuab noortepoliitika integreerimist kõikidesse ELi Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna poliitikameetmetesse; peab hädavajalikuks kavandada kestlikke lahendusi, mis vastavad noorte töötuse probleemi ulatusele, ning rõhutab inimväärse töö, ettevõtluse ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise võimaluste edendamise tähtsust; teeb sellega seoses ettepaneku, et iga ELi delegatsioon töötaks noortest poliitika-, sotsiaal-, majandus-, meedia- ja kultuurivaldkonna ning kodanikuühiskonna organisatsioonide liidritest koosnevate mitteametlike noortekogude loomise nimel, mis pakuks sisendit ja annaksid nõu poliitiliste prioriteetide ja ELi poliitikameetmete suutlikkuse kohta avaldada riigis mõju ning kujutaksid endast poliitiliste valikutega seoses täiendavat aruandluskohustuse elementi; kutsub Euroopa poliitilisi rühmitusi ja mõttekodasid arendama Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide kohalike aktiivsete noortega tihedamat suhtlust, et edendada nende võimestamist, väljaõpet ja suutlikkuse suurendamist, mis võimaldaks neil kohalikel valimistel kandideerida ning tegutseda riigis uute positiivsete muutuste esilekutsujatena;

Kolmapäev, 27. märts 2019

32. nõuab, et EL aitaks oma partneritel tegeleda radikaliseerumise algpõhjustega, nagu vaesus, töötus, sotsiaalne ja poliitiline tõrjutus ning ühiskonna suutmatus tegeleda inimeste vajadustega, luues noortele võimalusi Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnaga tehtava tõhustatud koostöö kaudu, mille keskmes oleksid inimesed, eriti noored; nõuab, et EL toetaks noorte juurdepääsu ettevõtlusele, näiteks ergutades ja toetades investeerimist idufirmadesse; on veendunud, et ELi tegevuses selle piirkonna suhtes tuleks panna suuremat rõhku kaasavale majanduslikule ja sotsiaalsele arengule, et edendada töökohtade loomist, noorte tööalasele konkurentsivõimele, tööturu vajadustele paremini kohandatud väljaõppele ning tööõiguste reformidele ja reformidele, mille eesmärk on luua tugevad üldised sotsiaalkaitseüsteemid, pöörates erilist tähelepanu kõige kaitsetumatele rühmadele; palub ELil investeerida rohkem ressursse meetmesse, millega püütakse parandada kvaliteetsete esmaste teenuste, nagu hariduse ja tervishoiuteenuste kättesaadavust kõigi jaoks, ning teha suuremaid jõupingutusi sotsiaaldialoogi tõhustamiseks ning ühinemise, rahumeelse kogunemise ja väljendusvabaduse ning ajakirjandusvabadusega seotud õiguslike reformide edendamiseks, korruptsiooniga võitlemiseks ning juurdepääsu tagamiseks ressurssidele ja teabele, mis on stabiilsuse ning avatud, dünaamilise ja vastupanuvõimelise ühiskonna peamised osad;

33. väljendab tõsist muret pingete teravnemise pärast piirkonnas; mõistab hukka usuliste erinevuste kasutamise poliitiliste kriiside ja sektantlike sõdade õhutamiseks;

34. kutsub ELi üles toetama jõuliselt Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riike võitluses usulise radikaliseerumise ohtudega, mille suhtes on eriti tundlikud töötud noored;

35. usub, et on vaja mehhanisme, mille eesmärk on lõpetada terrorismi rahastamine offshore-üksuste kaudu, millesse on kaasatud riigid ja finantseerimisasutused, ning relvakaubandus ning energiaressursside ja tooraine ostmine ja müümine, millest saavad kasu terrorirühmitused;

36. juhib tähelepanu kliimamuutuse, kõrbestumise ja veepuuduse probleemidele, mis avaldavad piirkonnale sügavat mõju; julgustab nii ELi kui ka Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna poliitikakujundajaid ja osalejaid tõhustama oma energiajulgeoleku-alast koostööd partnerriikidega, sh kohalike ametiasutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, edendades taastuv- ja säästva energia kasutamist ning energiatõhususe eesmärkide saavutamist, et anda oma panus Pariisi kokkulepete täitmisse; toob esile piirkonna võimaluse liikuda oma energiasüsteemi ümberkujundamisega edasi, kasutades suuremal määral ära taastuvaid energiaallikaid, mis pakuvad paljudele Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele suuri majanduslikke võimalusi; juhib tähelepanu võimalustele, mida see pakub kestliku kasvu saavutamiseks ja töökohtade loomiseks, ning energia- ja kliimamuutuste alase piirkondliku koostöö võimalustele; rõhutab sellega seoses võimalusi, mis võivad kõikidele asjaomastele riikidele avaneda seoses hiljuti avastatud maagaasivarudega Vahemere idaosas;

37. juhib tähelepanu asjaolule, et erasektori avamine ja aina rohkem eristuvad majandused võivad aidata luua piirkonnas väga vajalikke töökohti, eriti noorte ja naiste jaoks; peab kiiduväärseks positiivseid märke piirkonna turismisektori elavnemisest, tunnistab selle suurt potentsiaali kestliku kasvu ja töövõimaluste edendamisel ning nõuab ELi erilist tähelepanu ning toetust piirkondadele, mida on mõjutanud taristuga seotud ja/või julgeolekuprobleemid; palub ELil tõhustada toetust riikidele, mis on suuremal määral valmis liikuma edasi demokratiseerumise, õigusriigi põhimõtte, inimõiguste ja põhivabaduste austamise valdkonnas, kasutades kõiki enda käsutuses olevaid kättesaadavaid rahastamisvahendeid alates makromajanduslikust finantsabist kuni Euroopa naabrusspoliitika rahastamisvahendini, Euroopa välisinvesteeringute kavani ja tulevase naabrusspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendini;

38. tuletab meelde vajadust rakendada suuremal määral piirkonna innovatsioonipotentsiaali, mis on suuresti kasutamata, ja erasektori dünaamilisust; julgustab ELi tõhustama sellega seoses dialoogi ning finants- ja tehnilist abi; peab kiiduväärseks algatusi nagu Startup Europe Mediterranean (SEMED), millega kaardistada ja luua võrgustik Vahemere mõlema kalda idufirmade, investorite, ülikoolide, teadusasutuste ja poliitikakujundajate vahel, kui peamist meetet, millega ergutada koostööd innovatsiooni, töökohtade loomise ja kestliku majanduskasvu valdkonnas;

39. rõhutab, kui oluline on siduda kõik reformid ja investeeringud ning ELi tegevus piirkonnas kestliku arengu eesmärkidega saavutamise ning kestliku arenguga üldiselt;

Kolmapäev, 27. märts 2019

40. tõstab esile lisaväärtust, mida pakuvad parlamentaarne diplomaatia ja Euroopa Parlamendi korraldatud korrapärased kahepoolsed parlamentidevahelised kohtumised lõunanaabritest partneritega, kui vahendit kogemuste vahetamiseks ning vastastikuse mõistmise edendamiseks; juhib sellega seoses tähelepanu parlamentaarsete ühiskomisjonide olulisusele, sest see on ainulaadne vahend, mille abil kujundada ELi ja selle lähimate partnerite vahel ambitsioonikad ühised poliitikasuunad; ergutab ELi liikmesriikide parlamente pidama Euroopa naabruspoliitika raames kahepoolseid parlamentidevahelisi kohtumisi; toonitab veelkord, et nii liikmesriikide parlamentide kui ka Euroopa Parlamendi poliitilistel parteidel võib olla selles oma roll; on seisukohal, et Euroopa Parlamendi, ELi liikmesriikide parlamentide ning lõunapoolsete naaberriikide parlamentide vaheline dialoog võib pakkuda väga väärtusliku võimaluse edendada piirkondlikku dialoogi ja koostööd lõunanaabrus; juhib sellega seoses tähelepanu olulisele rollile, mida võiks etendada Vahemere Liidu parlamentaarne assamblee kui areen, kus saaks elavdada piirkondlikku integratsiooni ning selle organisatsiooni ambitsioonikaid poliitilisi ja majanduslikke eesmärke; märgib Vahemere Liidu parlamentaarne assamblee ja Vahemere Parlamentaarse Assamblee kattuvust; on seisukohal, et Vahemere Liidu parlamentaarne assamblee peaks etendama olulisemat rolli Vahemere Liidu piirkondlikus raamistikus, tagades läbipaistvuse ja parlamentaarne järelevalve Vahemere Liidu tegevuse ja eriti Vahemere Liidu projektide üle;

41. rõhutab, et naised võivad jõuliselt edendada rahu saavutamist, konfliktide lahendamist ja stabiliseerimisprotsesse ning rõhutab naiste olulist rolli radikaliseerumise ärahoidmises ning võitluses vägivaldse äärmusluse ja terrorismi vastu; tuletab meelde, et naiste osalemine kõigil otsuste tegemise tasanditel nende strateegiate väljatöötamisel ja rakendamisel muudab poliitikat ja programme tulemuslikumaks ja jätkusuutlikumaks; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida piirkonna naisi ning organisatsioone, kes kaitsevad ja edendavad nende õigusi; rõhutab, et õiguskaitse ja üleminekuperioodi õigusemõistmine peavad olema kergesti kättesaadavad ja keskenduma naistele, kes on sattunud konfliktidega seotud seksuaalse vägivalda ohvriks;

42. kordab Vahemere Liidu parlamentaarne assamblee üleskutset toetada Euroopa –Vahemere piirkonna projekti, mis käsitleb soolist ebavõrdsust, ning hõlmata sellesse ka analüüs naiste esindatuse määra kohta riiklikes ja piirkondlikes parlamentides ja kohalikes asutustes; on seisukohal, et parlamentaarne assamblee naiste õiguste komisjon ning Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdsuskuse komisjon peaksid igal aastal saama teavet soolise ebavõrdsuse näitajate kohta Euroopa – Vahemere piirkonnas.

43. tuletab meelde, et naiste õigused, naiste võimestamine, sooline võrdsuslikkus, laste õigused, usu- ja veendumuste vabadus ning rahvus- ja usuvähemuste ja vähekaitsitud rühmade, sealhulgas puuetega inimeste ning LGBTIQ-inimeste õigus mittediskrimineerimisele on põhiõigused ja ELi välistegevuse aluspõhimõtted;

44. nõuab, et kooskõlas ELi soolise võrdsuskuse teise tegevuskava prioriteetidega tugevdataks Euroopa naabruspoliitika võrdsuskuse ja naiste õiguste mõõdet; tunnustab mõnes riigis heakskiidetud hiljutisi reforme sellistes küsimustes nagu oma ohvritega abielluvate vägistajate süüst vabastamine, naistevastane vägivald ja pärandiõigused; nõuab selliste seaduste jõulist jõustamist; väljendab siiski muret, et üldiselt ei ole naiste olukord enamikus araabia kevadest mõjutatud riikides paranenud; rõhutab, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide naiste kaasamine ja nende mõjuvõimu suurendamine avalikus, poliitilises, majandus- ja kultuurielus on pikaajalise stabiilsuse, rahu ja majandusliku jõukuse saavutamiseks hädavajalik; leiab, et selle saavutamiseks on oluline anda naistele juurdepääs haridusele; väljendab samuti muret asjaolu pärast, et naiste tööturul osalemise määr piirkonnas on üks väiksemaid maailmas, tekitades sotsiaalset tõrjutust ning olulist kahju kogu majanduse jaoks; juhib tähelepanu asjaolule, kui oluline on käsitleda seda probleemi kestliku majanduskasvu ja sotsiaalse sidususe põhikomponendina; märgib ka, et naiste õiguste kaitsjad seisavad silmitsi omavolilise kinnipidamise, kohtuliku tagakiusamise, laimukampaaniate ja hirmutamisega;

45. mõistab hukka LGBTI-inimeste ja LGBTI-inimeste õiguste kaitsjate laialt levinud tagakiusamise Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas, sealhulgas kohtuliku tagakiusamise, piinamise, füüsilised rünnakud ja laimukampaaniad; nõuab, et Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament ja liikmesriigid kaitseksid oma Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikidega tehtava koostöö raamistikus aktiivselt ja järjepidevalt inimõiguste, sealhulgas LGBTIQ-inimeste õiguste jagamatust ning toonitaksid, et neid õigusi tuleb kaitsta nii riigi tegevuse kui ka õigusaktidega;

46. kutsub Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida riike üles osalema aktiivselt naistevastase vägivalda kõigi vormide vastu võitlemises; kutsub Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riike üles allkirjastama ja ratifitseerima Istanbuli konventsiooni, mis on vahend võitlemaks naiste- ja tüdrukutevastase vägivalda vastu, sealhulgas koduvägivalda ja naiste suguelundite moonutamise vastu; nõuab eelkõige, et riigid, kes ei ole seda veel teinud, vaataksid oma õigusaktid läbi, lisades teksti soolise vägivalda ja aukuritegude kohta, käsitleksid selliste tegudega ähvardamist kuriteona ja kehtestades rangemad karistused kõigi sedalaadi kuritegude eest;

Kolmapäev, 27. märts 2019

47. kutsub Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riike üles rakendama Pekingi tegevuskava, mis käsitleb naiste juurdepääsu haridusele ja tervishoiule kui põhilisi inimõigusi, sealhulgas juurdepääsu vabatahtlikule pereplaneerimisele ja seksuaalsele reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, nagu juurdepääs tasuta rasedumisvastastele vahenditele, ohutule ja seaduslikule abordile ning seksuaal- ja suhteharidusele tüdrukutele ja poistele;

48. peab murettekitavaks, et juurdepääs riiklikele tervishoiuteenustele ja eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervisele on piiratud, eelkõige maapiirkondades elavatele naistele ja tütarlastele;

49. nõuab tungival, et kõik need riigid ratifitseeriks konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja tühistaksid kõik olemasolevad reservatsioonid sellele; nõuab tungival, et need riigid võtaksid sobivaid meetmeid, et suurendada ühiskonnas soolist võrdsuslikkust, eeskätt võttes koostöös naiste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna osalejatega vastu riiklike tegevuskavasid, mis sisaldaksid soolise võrdsuslikkuse meetmeid;

50. on seisukohal, et EL peaks töötama partnerriikide haridusreformidega seotud abi jaoks välja laiahaardelisema lähenemisviisi ning suunama asjakohased ressursid ja programmid algtaseme haridusele, sealhulgas koolieelsele haridusele, et tagada ühiskonnas laiemalt ja alates juba väga varasest east pädevuste, oskuste, sealhulgas digioskuste arendamine, asjakohane kutseõpe ja täiendõpe ning ettevõtlushariduse programmid, kriitiline mõtlemine ja sotsiaalne teadlikkus; rõhutab, kui oluline on pakkuda heal tasemel haridust kui vahendit, millega võimestada noori ja tugevdada sotsiaalset sidusust;

51. tunneb heameelt Vahemere Liidu sekretariaadi väljatöötatud programmide üle, nagu näiteks Med4Jobs, mis võtab sihikule noorte ja naiste tööalase konkurentsivõime Vahemere piirkonnas; kutsub Vahemere Liidu liikmesriike üles andma oma sekretariaadile korralduse keskenduda oma töös Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide majanduslikule ja sotsiaalsele arengule, et toetada üleminekuprotsessi tugevdamist, pöörates erilist tähelepanu naistele ja tütarlastele;

52. kutsub komisjoni veel kord üles viima ellu Euroopa Parlamendi ettepaneku luua Erasmus+ programmist eraldi seisev ulatuslik Euroopa – Vahemere piirkonna Erasmuse programm, millel oleks sihtotstarbeline rahastamine ning ambitsioonikad mõtmed nii oma ulatuse kui ka rahastamise seisukohast, ning mis keskenduks mitte ainult alg-, kesk- ja kõrgharidusele, vaid ka kutse- ja õpipoisiõppele; kordab, et investeerimine noortesse loob aluse piirkonna pikaajaliseks vastupidavuseks ja õitsenguks; kutsub komisjoni ja Euroopa Parlamenti üles suurendama oma Euroopa Liidu külastusprogrammi ulatust ja osalust ning hõlbustama noorte ning naissoost poliitiliste juhtide osalemist selles; nõuab lisaks, et EL toetaks reforme haridussüsteemide ajakohastamiseks neis riikides;

53. tuletab meelde oma toetust akadeemilise ja kutseõppe programmide rahastamiseks, et luua Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides laiaulatuslikud erialaste oskuste reservid, ning toetust sellistele meetmetele nagu Erasmus+ kutsehariduse ja -koolituse harta, mida tuleks paindlike ja arenevate vahendite, nt liikuvuspartnerluste kaudu laiendada nii suures ulatuses kui võimalik kõikidele Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele;

54. mõistab veel kord teravalt hukka kõik julmused ning laialdased inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised, mida konflikti käigus on toime pannud eelkõige Assadi režiimi jõud, sh oma liitlaste toetusel, aga ka ÜRO nimekirja kantud terroriorganisatsioonid; peab ülimalt kahetsusväärseks, et korduvad piirkondlikud ja rahvusvahelised pingutused sõja lõpetamiseks on nurjunud, ning kutsub üles uuele ja intensiivsele ülemaailmsele koostööle, et jõuda konflikti rahumeelse, püsiva lahendamiseni; rõhutab, et Süürias toime pandud hirmsate kuritegude suhtes ei tohiks esineda mingit karistamatust ega sallivust; kordab oma nõudmist kuritegude sooritamise eest vastutavate isikute sõltumatuks, erapooletuks, põhjalikuks ja usaldusväärseks uurimiseks ja vastutusele võtmiseks ning toetab Süüria Araabia Vabariigis alates 2012. aasta märtsist toime pandud rahvusvahelisi kuritegusid uuriva rahvusvahelise, erapooletu ja sõltumatu mehhanismi (IIIM) tööd; nõuab lisaks toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja valitsusvälistele organisatsioonidele, kes koguvad ja aitavad säilitada tõendeid inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste kohta;

55. peab kahetsusväärseks, et alates Euroopa naabruspoliitika läbivaatamisest 2015. aastal on vaid ühes, 18. mai 2017. aasta aruandes läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika rakendamise kohta (JOIN(2017)0018) hinnatud arengusuundumusi naabruskonnas piirkondlikul tasandil, vaatamata Euroopa naabruspoliitika läbivaatamist käsitlevas 2015. aasta teatises sisalduvale kohustusele koostada peale riigipõhise aruandluse naaberriikide tasandil korrapäraseid aruandeid, mis

Kolmapäev, 27. märts 2019

sisaldaksid teavet põhivabaduste, õigusriigi, soolise võrdõiguslikkuse ja inimõiguste küsimuste kohta; nõuab, et riigi tasandi ja piirkondlikud aruanded sisaldaksid ELi ja liikmesriikide poliitikameetmete asjakohaseid tulemuste analüüse ja inimõigustealaseid mõjuhinnanguid;

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0327

Hädaolukord Venezuelas

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon hädaolukorra kohta Venezuelas (2019/2628(RSP))

(2021/C 108/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venezuela kohta, eriti 3. mai 2018. aasta resolutsiooni presidendivalimiste kohta Venezuelas ⁽¹⁾, 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni rändekriisi ja humanitaarolukorra kohta Venezuelas ning selle maismaapiiridel Colombia ja Brasiiliaga ⁽²⁾ ning 25. oktoobri 2018. aasta ⁽³⁾ ja 31. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni ⁽⁴⁾ olukorra kohta Venezuelas, millest viimases tunnustatakse Juan Guaidó Venezuela seadusliku ajutise presidendina,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. jaanuari 2019. aasta, 26. jaanuari 2019. aasta ja 24. veebruari 2019. aasta deklaratsioone Venezuela kohta ning nõukogu viimaseid järeldusi,
 - võttes arvesse Ameerika Riikide Organisatsiooni (ARO) 20. aprilli 2018. aasta deklaratsiooni humanitaarolukorra halvenemise kohta Venezuelas ja ARO liikmesriikide 24. jaanuari 2019. aasta ühisavaldust Venezuela kohta,
 - võttes arvesse Lima rühma 25. veebruari 2019. aasta avaldust,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 25. jaanuari 2019. aasta ja 20. märtsi 2019. aasta avaldusi Venezuela kohta,
 - võttes arvesse Venezuela põhiseadust, eriti selle artiklit 233,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Venezuelat on tabanud sügav ja enneolematu poliitiline, majanduslik, institutsiooniline, sotsiaalne ja mitmemõõtmeline humanitaarkriis, ravimite ja toidu nappus ning olukord, kus toimuvad ulatuslikud inimõiguste rikkumised, hüperinflatsioon, poliitiline rõhumine, korruptsioon ja vägivald; arvestades, et elamistingimused on tõsiselt halvenenud ja 87 % elanikkonnast elab nüüd vaesuses; arvestades, et 78 % Venezuela lastest ähvardab alatoitumine; arvestades, et 1000 lapsest 31 sureb enne viiendat eluaastat; arvestades, et rohkem kui miljon last ei käi enam koolis;
- B. arvestades, et EL on endiselt veendunud, et rahumeelne ja demokraatlik poliitiline lahendus on Venezuela jaoks kriisist väljumiseks ainus kestlik lahendus; arvestades, et igasugune spekulatsioon või ettepanek sõjaliseks sekkumiseks Venezuelas tekitaks ja eskaleeriks riigis vägivalda ning avaldaks katastroofilist mõju kogu piirkonnale;
- C. arvestades, et Venezuela juba niigi piiratud toiduvarud on rikkumiseohus; arvestades, et inimestel on raskusi vee, toidu ja ravimite hankimisel; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsioonorganisatsiooni andmetel on Venezuelast alates 2015. aastast lahkunud üle 2,7 miljoni elaniku ning kriisi süvenemise korral võib see arv aasta lõpuks jõuda 5 miljonini;
- D. arvestades, et Maduro ebaseaduslik režiim lükkas 23. veebruaril 2019 järsult tagasi Colombias ja Brasiilias ladustatud humanitaarabi ja mõnel juhul hävitas selle sõjaväeliste ja poolsõjaväeliste jõudude abiga; arvestades, et repressioonide käigus on mitmed inimesed tapetud, kümneid vigastatud ja sajad vahistatud; arvestades, et Venezuela sõjalised operatsioonid, organiseeritud kuritegevus ja terroristid ohustavad piirkonna stabiilsust, eelkõige naaberriigi Colombia territooriumi;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0199.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0313.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0436.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0061.

Neljapäev, 28. märts 2019

- E. arvestades, et märtsi alguses jättis võimas elektrikatkestus Venezuela rohkem kui 100 tunniks elektrita, süvendades veelgi juba äärmiselt rasket tervishoiukriisi, mille käigus jäid haiglad ilma joogiveest, nende teenused lakkasid toimimast ning pandi toime rüüstamisi; arvestades, et organisatsiooni Doctors for Health andmetel suri elektri puudumise tõttu haiglates vähemalt 26 inimest; arvestades, et 25. märtsil 2019. aastal leidis aset veel üks pikk elektrikatkestus, mis jättis Caracase ja veel 20 piirkonda riigis täielikku pimedusse;
- F. arvestades, et elektrikatkestusi on toimunud juba palju aastaid ja need on Maduro ebaseadusliku režiimi juhtimisvigade, puuduliku hoolduse ja korrupsiooni otsene tagajärg;
- G. arvestades, et 2019. aasta veebruaris saadeti Venezuelast välja Euroopa Rahvapartei fraktsiooni neljaliikmeline delegatsioon, kelle Venezuela rahvuskogu ja ajutine president Juan Guaidó olid ametlikult külla kutsunud;
- H. arvestades, et 6. märtsil 2019 käskis Maduro ebaseaduslik režiim Saksamaa suursaadikul riigist lahkuda, süüdistades teda „korduvas siseasjadesse sekkumises“; arvestades, et vahistati ka mõned välismaa ja kohalikud ajakirjanikud, kelle meediavahendid konfiskeeriti ja kes saadeti pärast vahi alt vabastamist riigist välja;
- I. arvestades, et Juan Guaidó nimetas riigi esindajaks Ameerika Riikide Arengupangas (IDB) ja Ameerika Riikide Investeerimiskorporatsioonis (IIC) Ricardo Hausmanni;
- J. arvestades, et 21. märtsil 2019 vahistas Venezuela julgeolekupolitsei Juan Guaidó kantselei ülema Roberto Marrero ning tungis jõuga sisse Táchira osariigist rahvuskogusse valitud parlamendiliikme Sergio Vergara koju, eirates tema parlamentaarset puutumatusi;
- K. arvestades, et 23. märtsil 2019. aastal maandusid Maiquetías asuvas Simón Bolívari rahvusvahelises lennujaamas kaks Venemaa õhujõudude lennukit, mille pardal oli sõjalist varustust ja vähemalt sada sõdurit, ning et seda liiki tegevust on viimastel kuudel korratud;
- L. arvestades, et 21. märtsil 2019 määrati Venezuela kohtunikule Afiuni Morale nn spirituaalse korrupsiooni eest viieaastane vanglakaristus; arvestades, et nimetatud kohtunik oli varem juba pikalt vangis olnud ja viibis ikka veel ebaõiglases koduarestis;
- M. arvestades, et 15. märtsil 2019 teatati, et Poola ajalehe Gazeta Wyborcza Venezuela korrespondent Tomasz Surdel langes vägivaldse rünnaku ohvriks, kui ta sõitis autoga Caracases, ja et rünnaku panid väidetavalt toime Venezuela riikliku politsei erijõud;
- N. arvestades, et strateegiline element, mis võimaldab Maduro ebaseaduslikul režiimil püsima jääda, on Kuuba politseijõud ja sõjaväeluure;
1. kinnitab, et tunnustab Juan Guaidó Venezuela Bolívari Vabariigi legitiimse ajutise presidendina kooskõlas Venezuela põhiseaduse artikliga 233, ning kordab, et toetab täielikult rahvuskogu kui Venezuela praegust ainsat legitiimset demokraatlikku organit; väljendab täielikku toetust Guaidó tegevuskavale, eeskätt omavoli lõpetamisele, rahvusliku üleminekuvalitsuse loomisele ja enneaegsete presidendivalimiste korraldamisele; väljendab heameelt asjaolu üle, et märkimisväärne osa rahvusvahelisest üldsusest ja enamik ELi liikmesriike on juba tunnustanud Guaidó legitiimse presidendina, ning nõuab, et ülejäänud liikmesriigid teeksid seda kiiresti;
 2. mõistab hukka ägedad repressioonid ja vägivalda, mille tagajärjeks on tapmised ja inimohvrid; väljendab solidaarsust Venezuela rahvaga ja avaldab siirast kaastunnet nende perekondadele ja sõpradele;
 3. väljendab veel kord sügavat muret raske humanitaarhädalukorra pärast, mis kahjustab sügavalt Venezuela elanikkonna elu;
 4. kordab oma nõudmist, et Venezuela Bolívari Vabariigi legitiimse ajutise presidendi Juan Guaidó poolt ELi ja selle liikmesriikidesse määratud diplomaatilisi esindajaid tuleb täielikult tunnustada suursaadikutena; kiidab heaks asjaolu, et Ameerika Riikide Arengupanga (IDB) juhatajate nõukogu ja Ameerika Riikide Investeerimiskorporatsioon (IIC) tunnustasid Venezuela esindajana nendes üksustes Ricardo Hausmanni; peab kahetsusväärseks, et Hiina kui võõrustaja peatas IDB juhatajate nõukogu 2019. aasta koosoleku;

Neljapäev, 28. märts 2019

5. mõistab hukka õiguskaitse kuritarvitamise ja julmad repressioonid julgeolekuorganite poolt, mis takistab humanitaarabi sissetoomist; mõistab hukka ebaseaduslike relvastatud rühmituste kasutamise selleks, et hirmutada tsiviilelanikke ja seadusandjaid, kes tegelevad abi jagamisega; toetab Venezuela sõjaväelasi, kes keeldusid selle kriisi käigus tsiviilelanikkonda maha surumast ning deserteerusid; tunnustab Colombia ametiasutuste tegevust nende Venezuela põhiseadusele ja inimestele lojaalsete sõjaväelaste kaitsmisel ja nende eest hoolitsemisel;
6. mõistab karmilt hukka mitmete Venezuela inimõiguste olukorda kajastavate ajakirjanike ahistamise, kinnipidamise ja väljasaatmise; kordab Maduro ebaseaduslikule režiimile esitatud varasemat nõudmist lõpetada viivitamata poliitiliste juhtide, ajakirjanike ja opositsiooniliikmete, sealhulgas Sahharovi auhinna laureaadi Leopoldo Lópeze represseerimine; nõuab, et viivitamata ja tingimusteta vabastataks kõik isikud, keda peetakse kinni seetõttu, et nad on ajutise presidendi Juan Guaidó sugulased või tema meeskonna liikmed;
7. mõistab hukka Maduro julgeolekuteenistuste haarangud ja ajutise presidendi Guaidó kabineti juhataja Roberto Marrero kinnipidamise, samuti hiljutise jõuga sissetungimise rahvuskogu liikme Sergio Vergara koju; nõuab Marrero viivitamatut vabastamist; mõistab hukka rahvuskogu liikme Juan Requesensi röövimise ja nõuab tema viivitamatut vabastamist;
8. kordab oma seisukohta, et pooldab riigi jaoks rahumeelse lahendusena vabasid, läbipaistvaid ja usaldusväärseid presidendivalimisi, mis põhinevad kindlal ajakaval, õiglastel tingimustel kõigi osalejate jaoks, mis hõlmavad neutraalset riiklikku valimisnõukogu, läbipaistvusel ja usaldusväärsete rahvusvaheliste vaatlejate kohalolul;
9. tunnustab jõupingutusi, mida Lima rühma riigid on juhtiva piirkondliku mehhanismina teinud, et leida kriisile demokraatlik lahendus Venezuela õiguspärase ajutise presidendi Juan Guaidó juhtimisel;
10. juhib tähelepanu kogu piirkonnas süvenevale rändekriisile, avaldab tunnustust naaberriikide jõupingutustele ja solidaarsusele ning palub komisjonil jätkata nende riikidega koostööd mitte ainult humanitaarabi andmise, vaid ka rohkemate vahendite eraldamise ja arengupoliitika kaudu;
11. väljendab sügavat muret teadete pärast terrorirühmituste ja organiseeritud kuritegevuse esinemise kohta Venezuelas, selle laienemise ja piiriüleste operatsioonide pärast, eelkõige Colombia suunas, mis seavad ohtu kogu piirkonna stabiilsuse;
12. nõuab täiendavate sanktsioonide kehtestamist ebaseaduslike ametivõimude välismaal paiknevate varade ja nende isikute suhtes, kes vastutavad inimõiguste rikkumiste ja repressioonide eest; on seisukohal, et ELi ametiasutused peavad seepärast piirama nii nende isikute kui ka nende lähisugulaste liikumist ning külmutama nende varad ja viisad;
13. võtab teadmiseks rahvusvahelise kontaktrühma loomise, mille puhul tuleb vältida olukorda, et Maduro ebaseaduslik režiim kasutab rühma kui strateegiat, et kriisi lahendamist edasi lükata ja võimul püsida; märgib, et kontaktrühm ei ole seni andnud konkreetseid tulemusi, mille peamine eesmärk peaks olema selliste tingimuste loomine, mis võivad viia ennetähtaegsete presidendivalimisteni ja hõlbustavad humanitaarabi toimetamist Venezuela elanikkonna pakiliste vajaduste rahuldamiseks; palub rahvusvahelisel kontaktrühmal teha koostööd Lima rühma kui juhtiva piirkondliku osalejaga; palub selles raamistikus Euroopa välisteenistusel koostöös Euroopa Parlamendiga pakkuda oma eksperditeadmisi valimisabi valdkonnas;
14. kutsub liikmesriike, komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja piirkonna riike üles uurima võimalust korraldada rahvusvaheline rahastajate konverents, et pakkuda laialdast rahalist toetust riigi ülesehitamiseks ja üleminekuks demokraatiale;
15. toetab kindlalt ÜRO peasekretäri üleskutset teatud inimohvrite kohta sõltumatu ja täieliku uurimise läbiviimiseks; tuletab meelde ELi pühendumust tõhusale mitmepoolsusele ÜRO raamistikus, et vältida veel rängemate tagajärgedega humanitaarkatastroofi; kordab oma toetust Rahvusvahelise Kriminaalkohtu rollile võitluses karistamatuse vastu ning vägivaldtegevuste ja inimõiguste rikkumiste toimepanijate vastutusele võtmisel, ning toetab uurimise alustamist Maduro ebaseadusliku režiimi poolt toime pandud kuritegevuste, sh mõne raske inimsusevastase kuriteo asjus pärast nende kohta eluurimise korraldamist;

Neljapäev, 28. märts 2019

16. mõistab hukka, et Venezuelat mõjutab Kuuba režiim, kes on oma agentide kasutamise abil aidanud kaasa demokraatia nõrgestamisele ja Venezuela demokraatlike jõudude vastu suunatud poliitiliste repressioonide süvendamisele; juhib tähelepanu asjaolule, et selline sekkumine võib mõjutada ELi ja Kuuba suhteid, sealhulgas ELi ja Kuuba vahelist poliitilise dialoogi ja koostöö lepingut;

17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Venezuela õiguspärasele ajutisele presidendile ja Venezuela Bolívari Vabariigi rahvuskogule, Lima rühma riikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ning Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0328

Õigusriigi olukord ja korrupsioonivastane võitlus ELis, eelkõige Maltas ja Slovakkias**Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon õigusriigi olukorra ja korrupsioonivastase võitluse kohta ELis, eelkõige Maltas ja Slovakkias (2018/2965(RSP))**

(2021/C 108/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 4, 5, 6, 7, 9 ja 10,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 20,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 6, 7, 8, 10, 11, 12 ja 47,
- võttes arvesse Veneetsia komisjoni 10.–11. märtsil 2017. aastal Veneetsias toimunud täiskogu 110. istungjärgul vastu võetud arvamust Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohtu kohtunike ametissenimetamist puudutavate küsimuste kohta,
- võttes arvesse Veneetsia komisjoni 14.–15. detsembril 2018. aastal Veneetsias toimunud täiskogu 117. istungjärgul vastu võetud arvamust põhiseadusliku korra ja võimude lahususe ning kohtute ja õiguskaitseasutuste sõltumatuse kohta Maltas,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni 23. jaanuari 2019. aasta aruannet Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele pealkirjaga „Investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavad Euroopa Liidus“ (COM(2019)0012),
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2014. aasta resolutsiooni ELi kodakondsuse müügi kohta ⁽¹⁾ ning komisjoni ja Malta ametivõimude 29. jaanuari 2014. aasta ühist pressiteadet Malta individuaalsete investorite programmi (IIP) kohta,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta ⁽²⁾ ning oma 14. novembri 2018. aasta resolutsiooni vajaduse kohta luua ELi terviklik demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste kaitse mehhanism ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 15. novembri 2017. aasta resolutsiooni õigusriigi kohta Maltal ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 1. märtsi 2018. aasta resolutsiooni komisjoni otsuse kohta kohaldada Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõiget 1 seoses olukorraga Poolas ⁽⁵⁾ ning sellele eelnenuid, resolutsioone – 13. aprilli 2016. aasta resolutsiooni olukorra kohta Poolas ⁽⁶⁾, 14. septembri 2016. aasta resolutsiooni viimase aja sündmuste kohta Poolas ja nende mõju kohta Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustele ⁽⁷⁾ ja 15. novembri 2017. aasta resolutsiooni õigusriigi ja demokraatia olukorra kohta Poolas ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ ELT C 482, 23.12.2016, lk 117.

⁽²⁾ ELT C 215, 19.6.2018, lk 162.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0456.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0438.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0055.

⁽⁶⁾ ELT C 58, 15.2.2018, lk 148.

⁽⁷⁾ ELT C 204, 13.6.2018, lk 95.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0442.

Neljapäev, 28. märts 2019

- võttes arvesse oma 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni uurivate ajakirjanike kaitse kohta Euroopas: Slovakkia ajakirjaniku Ján Kuciaki ja Martina Kušnírová juhtum (⁽¹⁾),
 - võttes arvesse oma 3. mai 2018. aasta resolutsiooni meedia mitmekesisuse ja meediavabaduse kohta Euroopa Liidus (⁽²⁾),
 - võttes arvesse oma 12. septembri 2018. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta, millega kutsutakse nõukogu üles järeldama Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 alusel ilmsel ohtu, et Ungari rikub oluliselt liidu aluseks olevaid väärtusi (⁽³⁾), ning sellele eelnenud 10. juuni 2015. aasta (⁽⁴⁾), 16. detsembri 2015. aasta (⁽⁵⁾) ja 17. mai 2017. aasta (⁽⁶⁾) resolutsioone olukorra kohta Ungaris,
 - võttes arvesse oma 13. novembri 2018. aasta resolutsiooni õigusriigi kohta Rumeenias (⁽⁷⁾),
 - võttes arvesse 7.–9. märtsil 2018 Slovakkias viibinud kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ja eelarvekontrollikomisjoni ajutise delegatsiooni 22. märtsi 2018. aasta aruannet,
 - võttes arvesse 17.–19. detsembril 2018 Slovakkias viibinud eelarvekontrollikomisjoni teabekogumissiooni 30. jaanuari 2019. aasta aruannet,
 - võttes arvesse 30. novembril – 1. detsembril 2017 Maltas viibinud kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ja rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva liidu õiguse kohaldamisel ilmnenuid väidetavate rikkumiste ja haldusomavoli uurimise komisjoni (PANA) ajutise delegatsiooni 11. jaanuari 2018. aasta aruannet,
 - võttes arvesse 17.–20. septembril 2018 Maltas ja Slovakkias viibinud kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ajutise delegatsiooni 16. novembri 2018. aasta aruannet,
 - võttes arvesse kuulamisi ja arvamuste vahetusi, mida viis läbi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni poolt 4. juunil 2018 loodud õigusriigi järelevalverühm, kelle üldine ülesanne on jälgida õigusriigi olukorda ja korruptsioonivastast võitlust ELis ning käsitleda konkreetseid olukordi, eelkõige Maltas ja Slovakkias, ja mis toimusid Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee ja selle rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid hindava eksperdikomitee (MONEYVAL), riikide korruptsioonivastane ühendus (GRECO), riiklike institutsioonide ja ametivõimude, Euroopa Komisjoni esindajate, ELi ametite (nt Europol) ja mitmete teiste sidusrühmade, sh kodanikuühiskonna esindajate ning Malta ja Slovakkia rikkumistest teatajate osavõtul,
 - võttes arvesse Malta peaministri 13. märtsi 2019. aasta kirja;
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust õigusriigi olukorra ja korruptsioonivastase võitluse kohta ELis, eelkõige Maltal ja Slovakkias (O-000015/2019 – B8-0017/2019),
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et õigusriigi järelevalverühm (ROLMG) loodi 4. juunil 2018 üldise ülesandega jälgida õigusriigi olukorda ja korruptsioonivastast võitlust ELis ning käsitleda konkreetseid olukordi, eelkõige Maltas ja Slovakkias;

(¹) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0183.

(²) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0204.

(³) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0340.

(⁴) ELT C 407, 4.11.2016, lk 46.

(⁵) ELT C 399, 24.11.2017, lk 127.

(⁶) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0216.

(⁷) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0446.

Neljapäev, 28. märts 2019

- B. arvestades, et õigusriik ning demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste ning ELi aluslepingutes ja rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates aktides sätestatud väärtuste ja põhimõtete järgimine on liidu ja liikmesriikide jaoks kohustused, mida tuleb täita;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõikes 3 kinnitatakse, et Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud ja liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest tulenevad põhiõigused on liidu õiguse üldpõhimõtted;
- D. arvestades, et ELi toimimise aluseks on vastastikune veendumus, et kõik liikmesriigid tegutsevad kooskõlas demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõigustega, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis;
- E. arvestades, et ei riiklik suveräänsus ega ka subsidiaarsuse põhimõtte saa õigustada seda, et liikmesriik keeldub süstemaatiliselt järgimast Euroopa Liidu põhiväärtusi ja ELi aluslepinguid, millega ta on vabatahtlikult ühinenud;
- F. arvestades, et ROLMG on korraldanud eri sidusrühmadega arvukalt kohtumisi, millel keskenduti olukorrale Maltas ja Slovakkias; arvestades, et pärast Viktoria Marinova mõrvamist korraldas ROLMG ka ühe arvamuste vahetuse, millel käsitleti ajakirjanike turvalisust Bulgaarias; arvestades, et sellel kohtumisel arutati ka ajakirjanike Attila Biro ja Dimitar Stoyanovi ajutist kinnipidamist, kes uurisid väidetavaid ELi vahenditega seotud pettusejuhtumeid Rumeenias ja Bulgaarias;
- G. arvestades, et Daphne Caruana Galizia tapmine Maltas, Ján Kuciaki ja tema kihlatu Martina Kušnírová mõrv Slovakkias ning Viktoria Marinova mõrvamine Bulgaarias on šokeerinud Euroopa avalikku arvamust ning avaldanud pärssivat mõju ELi ajakirjanikele;
- H. arvestades, et nende mõrvade uurimine on siiani viinud mitme kahtlusaluse tuvastamiseni, kuid pole ühtegi järeldust mõrvade võimalike tellijate kohta, kuigi see on peamine asjaolu, mis tuleks välja selgitada; arvestades, et Maltas on süüdistus esitatud kolmele isikule ning politsei ja magistraadikohtu mõrvajuurdlused veel kestavad;
- I. arvestades, et ROLMG ei saanud kontrollida juurdluste seisu kõigis aspektides, sest ametivõimud apelleerisid õiguspärasele ootusele tagada selliste mõrvajuhtumite lahendamiseks vajalik konfidentsiaalsus;
- J. arvestades, et ROLMG on suutnud lähemalt uurida paljusid probleeme seoses õigusriigi järgimisega Maltas ja Slovakkias, eelkõige neis valdkondades, mida uurisid Daphne Caruana Galizia ja Ján Kuciak;
- K. arvestades, et ROLMG sai korrapäraselt, mh Daphne Caruana Galizia sugulastelt, teavet seoses taotlusega korraldada tema mõrva täielik ja sõltumatu avalik uurimine, pöörates erilist tähelepanu asjaoludele, mis võimaldasid mõrval toimuda, ametivõimude reaktsioonile ja meetmetele, mida on võimalik kehtestada sellise mõrva kordumise vältimiseks;
- L. arvestades, et Europoliga tehtava koostöö tase on nende uurimiste puhul erinev;
- M. arvestades, et eelkõige Malta puhul osutas Europoli eelmine direktor mittepiisavale koostööle Malta ametiasutuste ja Europoli vahel, kuigi tema järglane on nüüdseks olukorda hinnates märkinud, et see on paranenud ja saavutanud rahuldava taseme; arvestades, et Europoli esindajad teavitasid ROLMG liikmeid, et uurimine ei ole kolme kahtlustatava isiku vahistamisega veel lõppenud; arvestades, et Europol on määranud eksperdid, et täita magistraadikohtu uurimises konkreetseid ülesandeid;
- N. arvestades, et seoses ajakirjanik Pavla Holcová telefoni konfiskeerimisega Slovakkias on endiselt selgusetu, kuidas telefon kätte saadi ja kuidas pääses Europol ligi selle andmetele, kuigi Europol märkis, et ta pooldab telefoni analüüsimist;

Neljapäev, 28. märts 2019

- O. arvestades tõsist muret seoses korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitlusega ELis, sealhulgas Maltas ja Slovakkias, ning arvestades, et see ähvardab õõnestada kodanike usaldust avalike institutsioonide vastu ja põhjustada ohtliku seose loomist kuritegelike rühmituste ja riigiasutuste vahele;
- P. arvestades, et Euroopa uurivate ajakirjanike konsortsium on uurinud ja avaldanud laialdaselt materjale Daphne Caruana Galizia avaldatud uurimiste kohta;
- Q. arvestades, et eelkõige rahapesuvastane võitlus ei ole ELis piisaval tasemel, muu hulgas ELi rahapesuvastaste õigusaktide rakendamisel esinevate lünkade tõttu, mida on esile toonud hiljutised juhtumid seoses rahapesuvastaste õigusaktide mittepiisava jõustamisega eri liikmesriikides asuvate suurte pangandusasutuste suhtes;
- R. arvestades, et Euroopa Pangandusjärelvalve (EBA) järeldas oma 2018. aasta juuli soovitusel, mis on adresseeritud Malta rahapesu andmebüroole (FIAU), et Maltas esineb üldisi ja süstemaatilisi puudujääke rahapesuvastases võitluses, eelkõige seoses Pilatus Banki juhtumiga, tunnistades samas, et FIAU tegevuskava on samm õiges suunas; arvestades, et komisjon tegi seejärel kindlaks, et Malta FIAU on rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad ELi rahapesuvastastest õigusaktidest, ning ei ole täielikult rakendanud EBA soovitusi; arvestades, et sellest tulenevalt võttis komisjon novembris 2018 vastu arvamuse kõnealuse juhtumi kohta;
- S. arvestades, et Maltal on suur pangandussektor, sealhulgas teatavad pangandusasutused, kes ei järgi kõiki regulatiivseid standardeid ja nõudeid, nagu näitab Pilatus Banki juhtum ja selle panga tegevusloa tühistamine Euroopa Keskpanga poolt;
- T. arvestades, et nn Egranti uurimisaruanne ei ole avalikult kättesaadav; arvestades, et kättesaadavad järeldused ei kinnita väiteid, mis seostavad Egrant Inc. omandiõigust Malta peaministri ja tema abikaasaga; arvestades, et ainult peaministril, justiitsministril, peaministri kantseleiülemaal ja peaministri kommunikatsiooninõunikul on juurdepääs täielikule redigeerimata uurimisaruandele;
- U. arvestades, et senini ei ole algatatud ühtegi uurimist, et paljastada Egranti tegelikult kasusaav omanik, kes on endiselt välja selgitamata;
- V. arvestades, et paljastused firma „17 Black“ tegelikult kasusaava omaniku kohta – väidetavalt on selleks Tumas Groupi tegevjuht, kellega Malta valitsus sõlmis lepingu Electrogasi elektriijaama ehitamiseks Maltale – rõhutavad veelgi vajadust suurema läbipaistvuse järele küsimustes, mis puudutavad majanduslikke huve ja sidemeid valitsusliikmetega, nagu peaministri kantseleiülem ning praegune turismiminister ja endine energeetikaminister;
- W. arvestades, et peaministri kantseleiülem ning praegune turismiminister ja endine energeetikaminister on ainsad kõrge valitsusametnikud ELi liikmesriikidest, keda saab pidada mõne Panama dokumentidega avalikustatud juriidilise isiku tegelikult kasusaavaks omanikuks; arvestades, et neist viimatimainitu tegi Euroopa Parlamendi delegatsioonile oma firmade kasutamise kohta tunnistusi andes avaldusi, mis on vastuolus Panama dokumentides avaldatud dokumentidega;
- X. arvestades, et ajakirjanike ohutuse puudumine ja kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemine ähvarduste ja hirmutamise tõttu õõnestavad järelvalvet täidesaatva võimu üle ja vähendavad inimeste kodanikuaktiivsust;
- Y. arvestades, et ajakirjanikud (eelkõige uurivad ajakirjanikud, kuid mitte ainult nemad) seisavad üha enam silmitsi nn üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagidega (SLAPP), mida esitatakse nende vastu üksnes nende töö takistamiseks;
- Z. arvestades, et Daphne Caruana Galizia perekond peab isegi pärast tema surma toime tulema vihkamiskampaaniate ja laimusuüdistustega (mh ka Malta valitsuse liikmetelt) ning et asepeaminister on teatanud, et ei pea vajalikuks nende laimusuüdistuste tagasivõtmist;

Neljapäev, 28. märts 2019

- AA. arvestades, et Daphne Caruana Galizia perekond ja sõbrad ning kodanikuühiskonna aktivistid seisavad silmitsi ka pideva mälestusesemete lõhkumise ja teisaldamisega talle pühendatud ajutises mälestuspaigas;
- AB. arvestades, et oma 14.–15. detsembri 2018. aasta täiskogu 117. istungjärgul vastu võetud arvamuses Malta kohta ⁽¹⁾ rõhutas Veneetsia komisjon riikide positiivset kohustust kaitsta ajakirjanikke kui küsimust, mis on otseselt seotud õigusriigi põhimõttega, ning rõhutas, et „[Malta] valitsus on võtnud endale rahvusvahelise kohustuse tagada, et meedial ja kodanikuühiskonnal oleks võimalik täita aktiivset rolli ametiasutustelt vastutuse nõudmisel“ ⁽²⁾;
- AC. arvestades, et Veneetsia komisjon on rõhutanud, et kohtunike ametissenimetamise komitee (JAC) loomine 2016. aastal oli Malta ametivõimude poolt positiivne samm, kuid on samuti rõhutanud, et kohtute sõltumatuse põhimõtet arvesse võttes on siiski veel mitmeid murepunkte, eelkõige seoses süüdistuse esitamise volituste ja kohtusüsteemi struktuuriga, samuti üldise võimude lahususe ja tasakaaluga riigis, mis on ilmselgelt kaldu täitevvõimu ja eelkõige peaministri poole, kellel on väga ulatuslikud volitused, mh erinevates ametissenimetamise menetlustes, nagu kohtunike puhul, ning et see ei ole seotud töökindla kontrolli- ja tasakaalustussüsteemiga ⁽³⁾;
- AD. arvestades, et Veneetsia komisjon on nentunud, et praegune süüdistuse esitamise volituste jaotus Malta politsei ja peaprokuröri vahel kujutab endast ebamäärast süsteemi, mis on võimude lahususe seisukohast problemaatiline; arvestades, et Veneetsia komisjon märkis ka, et peaprokurör, kellel on süüdistuse esitamise volitused, olles samal ajal ka valitsuse õigusnõustaja ja FIAU esimees, omab väga võimukat ametikohta, mis on aga demokraatliku kontrolli ja tasakaalustatuse põhimõtte ning võimude lahususe seisukohast problemaatiline ⁽⁴⁾;
- AE. arvestades, et Veneetsia komisjoni delegatsioon märkis, et pärast komisjoni 2013. aasta aruannet kohtusüsteemi tervikliku reformi kohta on peaprokuröri rollide edaspidine lahutamine Maltas nüüd laialdaselt heaks kiidetud ⁽⁵⁾; arvestades, et Malta valitsus on nüüd teatanud seadusandliku protsessi algatamisest, et see lahutamine teoks teha;
- AF. arvestades, et Veneetsia komisjon on märkinud, et lisaks süüdistuse esitamise ülesannetele, mida täidavad peaprokurör ja politsei, on juurdluste algatamise õigus ka magistraadikohtutel, ning et nende juurdluste ja politseiuurimiste vahel ei tundu olevat mingit koordineerimist ⁽⁶⁾;
- AG. arvestades, et Veneetsia komisjon on samuti rõhutanud, et alaline korruptsioonivastane komisjon (PCAC) kannatab puuduste all, mis tulenevad esiteks selle koosseisust, kuna liikmete ametisse nimetamine sõltub peaministrilt, kuigi ta peab selleks konsulteerima opositsiooniga, ning teiseks esitatavate aruannete adressaadist, st justiitsministrilt, kellel puuduvad uurimisvolitused, mistõttu komisjoni aruanded viivad tegelike uurimisteni ja süüdistuste esitamiseni ainult väga vähestel juhtudel ⁽⁷⁾;
- AH. arvestades, et Veneetsia komisjon leidis, et politsei peadirektori ametissenimetamise menetlus peaks põhinema avalikul konkursil; üldsus peaks politsei peadirektorit tajuma poliitiliselt neutraalsena ⁽⁸⁾;
- AI. arvestades, et Maltas on presidendi järelevalve all hakatud vaagima põhiseaduslikke reforme, millesse on kaasatud erinevad poliitilised jõud ja kodanikuühiskond, ning millest enamiku rakendamiseks on vaja parlamendi kahekolmandikulist häälteenamust;

⁽¹⁾ „Malta – aramus põhiseadusliku korra ja võimude lahususe kohta“, vastu võetud Veneetsia komisjoni täiskogu 117. istungjärgul (Veneetsia, 14.–15. detsember 2018).

⁽²⁾ Veneetsia komisjoni aramus, punkt 142.

⁽³⁾ Samas, punktid 107–112.

⁽⁴⁾ Samas, punkt 54.

⁽⁵⁾ Samas, punkt 59.

⁽⁶⁾ Samas, punkt 71.

⁽⁷⁾ Samas, punkt 72.

⁽⁸⁾ Samas, punkt 132.

Neljapäev, 28. märts 2019

- AJ. arvestades, et Euroopa Parlamendi järelevalve liikmesriikides valitseva õigusriigi olukorra halvenemise suhtes on oluline osa Euroopa demokraatiast ning et õigusriigi järelevalve tööühma vorm võimaldab parlamendil teha seda hoolikalt ning koostöös liikmesriikide ametiasutuste ja kodanikuühiskonnaga;
- AK. arvestades, et hoolimata Euroopa Parlamendi laialdase toetusega resolutsioonidest⁽¹⁾ ei ole komisjon ikka veel esitanud ettepanekut luua kõikehõlmav ja sõltumatu mehhanism demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste olukorra jälgimiseks kord aastas kõikides liikmesriikides;
- AL. arvestades, et investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavad ELi liikmesriikides kujutavad endast tõsist ohtu võitlusele rahapesu vastu, kahjustavad vastastikust usaldust ja Schengeni ala terviklikkust, võimaldavad kolmandate riikide kodanike riiki lubamist üksnes kogunenud jõukuse, mitte aga kasulike teadmiste, oskuste või humanitaarkaalutluste alusel, ning tähendavad tegelikult ELi kodakondsuse müümist; arvestades, et komisjon on selgesõnaliselt teatanud, et ta ei toeta enam Malta kavasid investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmiseks;
- AM. arvestades, et komisjon avaldas aruande investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavade kohta, milles on kaardistatud olemasolevaid tavaid ja tuvastatud teatavaid riske, mida sellised kavad ELi jaoks põhjustavad, eelkõige seoses julgeoleku, rahapesu, maksudest kõrvalehoidumise ja korrupsiooniga;
- AN. arvestades, et Malta valitsus on erafirmaga Henley & Partners sõlminud Maltas investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kava rakendamiseks konfidentsiaalse kokkuleppe, mis muudab võimatuks kontrollida, kas kokkulepitud menetlused, müügiühad jm tingimused on kooskõlas Malta, ELi ja rahvusvahelise õigusega ning julgeolekukaalutlustega;
- AO. arvestades, et Maltas investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kava taotlejate suhtes rakendatavad elukohanõuded ei ole kooskõlas sellistele kavadele kehtestatud tingimustega, mis lepiti komisjoniga kokku 2014. aastal; arvestades, et komisjon ei ole võtnud tulemuslikke meetmeid elukohanõuete mittejärgimise probleemile lahenduse leidmiseks;
- AP. arvestades, et Malta ametnike väidetavat meditsiini- ja Schengeni viisade müüki Liibüas ja Alžeerias ei ole täielikult uuritud⁽²⁾;
- AQ. arvestades, et ROLMG delegatsiooni visiidi ajal andsid Slovakkia ajakirjanikud mõista, et nad tegutsevad keskkonnas, kus ei ole alati tagatud täielik sõltumatus ja ohutus; arvestades, et Slovakkia Ringhäälingus (RTVS) on esinenud juhtumeid, kus on tunda poliitilist sekkumist ajakirjanduse töösse, näiteks antakse lühisuuniseid uudiste koostamiseks;
- AR. arvestades, et riiklik ajakirjandusseadus on Slovakkias läbivaatamisel ning see annab võimaluse tugevdada meediavabadust ja ajakirjanike turvalisust; arvestades, et praeguse seadusandliku ettepanekuga kaasneb oht piirata meediavabadust;
- AS. arvestades, et Slovakiast on tulnud teateid korrupsiooni ja pettuste kohta, mh seoses ELi põllumajandusfondidega, millesse on segatud põllumajanduslike maksete amet ja mis väärisksid põhjalikku ja sõltumatut uurimist (ja millest osa OLAF tõepoolest ka uurib) ning mille tõttu parlamendi eelarvekontrollikomisjon korraldas detsembris 2018 teabekogumiskülastuse Slovakkiasse; arvestades, et Slovakkias on ELi liikmesriikide seas kõrgeim pettuste ja rikkumiste avastamise määr⁽³⁾;

(1) Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioon soovitustega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta (ELT C 215, 19.6.2018, lk 162); 14. novembri 2018. aasta resolutsioon vajaduse kohta luua ELi terviklik demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste kaitse mehhanism (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0456).

(2) <http://nao.gov.mt/loadfile/77c82f0e-89b3-44b4-85d4-e48ecfd251b0>

(3) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR19_01/SR_FRAUD_RISKS_ET.pdf

Neljapäev, 28. märts 2019

- AT. arvestades, et ROLMG liikmetel on kahtlusi Slovakkia õiguskaitse erapooletuse ja kohtute sõltumatuse suhtes, eelkõige seoses politiseerituse ning läbipaistmatusega valiku- ja ametissenimetamise menetlustes, näiteks politsei peadirektori ameti puhul;
- AU. arvestades, et Slovakkia peaminister ja teised kõrged valitsusliikmed, samuti peaprokuröri asetäitja ja politsei peadirektor astusid pärast Ján Kuciaki mõrva tagasi;
- AV. arvestades, et seadusandlikku protsessi, mis puudutab konstitutsioonikohtu kohtunike valikumenetluse reformi, ei ole Slovakkias lõpule viidud, ning et järgmine valikuprotsess, mille käigus asendatakse üheksa pensionile jäävat kohtunikku, toimub vastavalt praegu kehtivale menetlusele; arvestades, et see valikumenetlus on Slovakkia parlamendis praegu blokeeritud;
- AW. arvestades, et oma lähetuse ajal võtsid ROLMG delegatsiooni liikmed teadmiseks Slovakkia ametiasutuste eri töötajate ja kodanikuühiskonna esindajate poolt võetud kohustusi järgida õigusriigi norme;
- AX. arvestades, et Piirideta Reporterite 2018. aasta maailma ajakirjandusvabaduse indeksi järgi on Slovakkia 27. kohal (võrreldes 17. kohaga 2017. aastal), Malta on 65. kohal (võrreldes 47. kohaga 2017. aastal) ja Bulgaaria on kõige viimase ELi liikmesriigina 111. kohal (võrreldes 109. kohaga 2017. aastal);
- AY. arvestades, et organisatsioon Transparency International paigutas oma 2018. aasta korrupsiooni tajumise indeksis Malta 51. kohale (46. koht 2017. aastal), Slovakkia 57. kohale (54. koht 2017. aastal) ja Bulgaaria 77. kohale (71. koht 2017. aastal); arvestades, et kõigi kolme riigi näitajad jäävad ELi keskmisele tunduvalt alla (!);

Üldised märkused

1. mõistab teravalt hukka asjaolu, et üha suurem hulk liikmesriikide valitsusi püüab pidevalt nõrgestada õigusriiki, võimude lahusust ja kohtute sõltumatust; väljendab muret selle pärast, et kuigi enamik liikmesriike on vastu võtnud õigusaktid, millega tagada kohtute sõltumatus ja erapooletus kooskõlas Euroopa Nõukogu normidega, esineb endiselt probleeme seoses sellega, kuidas neid norme kohaldatakse;
2. tuletab meelde, et õigusriik on osa kõikidest ELi lepingu artiklis 2 loetletud väärtustest ja nende kaitsmise eeltingimus; kutsub kõiki asjaomaseid ELi ja riigi tasandil osalejaid, sealhulgas valitsusi, parlamente ja kohtuid üles suurendama pingutusi õigusriigi järgimiseks ja tugevdamiseks;
3. tunneb suurt muret ajakirjanikke ja meediavabadust ähvardavate kasvavate ohtude, selle elukutse süveneva avaliku halvustamise ja üldise kahjustamise, asjaomase sektori üha suurema majandusliku kontsentreerumise ja väärinfo hulga suurenemise pärast; tuletab meelde, et õigusriigil põhinev kindel demokraatia ei saa toimida ilma tugeva ja sõltumatu neljanda võimuta;
4. nõuab tungivalt, et nõukogu hindaks kõiki rikkumismenetlusi ja ELi lepingu artikli 7 kohast menetlust käsitlevaid komisjoni ja Euroopa Parlamendi ettepanekuid ja võtaks nende suhtes järelmeetmeid ning eelkõige võtaks kiiresti meetmeid, tuginedes komisjoni 20. detsembri 2017. aasta põhjendatud ettepanekule Poola kohta, ja lülitaks esmatähtsa küsimusena nõukogu päevakorda Ungari olukorra, teavitades parlamenti viivitamata ja täielikult menetluse kõigis etappides ja kutsudes parlamenti üles esitama nõukogule oma põhjendatud ettepaneku Ungari kohta;

Uurimised ja õiguskaitse

5. palub, et Malta valitsus algataks viivitamata Daphne Caruana Galizia mõrva täieliku ja sõltumatu avaliku uurimise, pöörates erilist tähelepanu asjaoludele, mis võimaldasid mõrval toimuda, ametivõimude reaktsioonile ja meetmetele, mida on võimalik kehtestada sellise mõrva kordumise vältimiseks;

(¹) <https://www.transparency.org/cpi2018>
https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017

Neljapäev, 28. märts 2019

6. nõuab tungivalt, et Malta valitsus mõistaks avalikult ja üheselt hukka igasuguse vihakõne mõrvatud Daphne Caruana Galizia mälestuse suhtes ja tema halvustamise; nõuab tungivalt, et vihkamist õhutavate ametiisikute suhtes võetaks jõulisi meetmeid;
7. leiab, et on äärmiselt oluline leida lahendus seoses Daphne Caruana Galizia mälestuspaigaga Vallettas ning selleks tuleb teha koostööd kodanikuühiskonna ja tema perega, et mälestamine oleks võimalik ilma takistusteta;
8. palub, et asjaomased Malta ametiasutused avaldaksid firmat Egrant käsitleva magistraadikohtu täielikult redigeerimata uurimisarunde;
9. nõuab tungivalt, et Malta ja Slovakkia valitsused tagaksid, et õiguskaitseasutused uurivad viivitamata ja täielikult kõiki teateid kuritegudest, sealhulgas juhul, kui neid teateid annavad rikkumisest teatajad ja ajakirjanikud, eelkõige näiteks väidetavate korruptsiooni, finantskuritegude, rahapesu, pettuse ja maksudest kõrvalehoidumise juhtumite puhul, millest teatasid Daphne Caruana Galizia ja Ján Kuciak;
10. palub, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid algataksid sõltumatu rahvusvahelise avaliku uurimise Daphne Caruana Galizia mõrva ning tema teatatud väidetavate korruptsiooni, finantskuritegude, rahapesu, pettuse ja maksudest kõrvalehoidumise juhtumite kohta, millega on seotud Malta praegused ja endised kõrged ametiisikud;
11. peab kahetsusväärseks, et ROLMG delegatsiooniga kohtumiseks ei olnud kättesaadavad kõik Malta valitsuse liikmed, näiteks turismiminister ja endine energeetikaminister, ning et delegatsioonil ei olnud võimalik kohtuda ka Nexia BT esindajate, näiteks firma juhtiva osanikuga;
12. märgib murega, et Malta ametiasutused ei esitanud Saksamaa Föderaalsetele Kriminaalpolitseiametile (Bundeskriminalamt) ametlikku õigusabi taotlust, et pärast seda, kui Daphne Caruana Galizia pere andis tema sülearvuti ja kõvakettad üle Saksamaa ametiasutustele, saada juurdepääs sinna salvestatud andmetele;
13. väljendab heameelt asjaolu üle, et Slovakkia ametiasutused esitasid süüdistuse Ján Kuciaki ja Martina Kušňrová mõrvade väidetavale tellijale ning mõrvade väidetavatele toimepanijatele; palub õiguskaitseasutustel jätkata kõikide kättesaadavate vahendite abil (sh ühise uurimisrühma lepingu pikendamine pärast 2019. aasta aprilli) uurimist nii riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil ning tagada, et täielikult uuritakse juhtumi kõiki aspekte, sealhulgas võimalikke poliitilisi seoseid nende kuritegudega;
14. märgib, et Ján Kuciaki ja Martina Kušňrová mõrva uurimine on paljastanud ka teisi kuritegusid, sealhulgas väidetava plaani mõrvata prokurörid Peter Šufliarsky ja Maroš Žilinka ning jurist Daniel Lipšic; märgib, et viimati nimetatud uurimise viib peaprokuröri ja eriprokuröri ühise otsuse alusel läbi siseministeeriumi politseiinspeksioon (kes jälgib ka edasisi sündmusi), kuna sihtmärgiks olnud isikute kohta politseiandmebaasides otsingute tegemisega võisid olla seotud politseiametnikud;
15. väljendab heameelt selle üle, et on loodud Ján Kuciaki nimeline uurimiskeskus, 2018. aasta lõpus paljude ajakirjanike poolt algatatud Daphne projekt ja 2018. aasta märtsis 18 uurivate ajakirjanike konsortsiumi poolt algatatud Daphne projekt „Forbidden Stories“, et jätkata Daphne poolelijäänud tööd; märgib, et kuus kuud pärast loomist tehti Daphne projekti esimeses väljaandes uusi paljastusi;
16. kutsub komisjoni ja Euroopa Pettustevastast Ametit üles uurima põhjalikult kõiki juhtumeid, millest 2018. aastal teatati Euroopa Parlamendi ajutistele delegatsioonidele, st väidetavaid korruptsiooni- ja pettusejuhtumeid, muu hulgas seoses ELi põllumajandusfondide ja maa hõivamise võimalike väärade stiimulitega;
17. kutsub Malta valitsust üles algatama uurimist, mis käsitleb Panama dokumentidega seotud paljastusi ning seoseid Dubais asuva firma „17 Black“ ja turismiministri, endise energeetikaministri ja peaministri kantseleiülema vahel;

Neljapäev, 28. märts 2019

18. palub Malta ja Slovakkia valitsustel, kõigil ELi liikmesriikidel ja nende õiguskaitseasutustel tõhustada organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooni vastast võitlust, et taastada üldsuse usaldus oma institutsioonide vastu;
19. märgib, et GRECO võttis 22. märtsil 2019 vastu addendumi teisele vastavusaruandele Slovakkia kohta, mis puudutas korrupsiooni ennetamist parlamendiliikmete, kohtunike ja prokuröride suhtes; kutsub Slovakkia valitsust üles rakendama kõik soovitud täies ulatuses;
20. märgib, et GRECO võttis 23. märtsil 2019 vastu viienda hindamisaruande Malta kohta; kutsub Malta valitsust üles andma loa selle aruande avaldamiseks niipea kui võimalik ning rakendama kõik soovitud täies ulatuses;
21. peab äärmiselt murettekitavaks Slovakkia valitsuse võimalikku rolli Saksamaal toime pandud Vietnami kodaniku röövis ning nõuab, et pidevas koostöös Saksamaa ametiasutustega koostataks põhjalik uurimisraport, sealhulgas endise siseministri väidetava osalemise kohta;
22. peab murettekitavaks väiteid korrupsiooni, huvide konfliktide, karistamatuse ja nn pöörduse efekti kohta Slovakkia võimuringkondades; on hämmelduses, et riikliku kriminaalameti (NAKA) endine kõrge politseiametnik ja endine politsei peadirektor nimetati pärast nende tagasiastumist siseministri nõunikeks, seda ka Tšehhi Vabariigis; märgib, et endine politsei peadirektor on nüüdseks siseministri nõuniku ametikohalt tagasi astunud, mida ta tegi pärast seda, kui ilmusid pressiteated, mis käsitlesid Ján Kuciaki kohta politseiandmebaasis enne tema mõrva tehtud otsingut, mis väidetavalt teostati endise politsei peadirektori korraldusel;
23. väljendab heameelt selle üle, et Slovakkia ja Malta kodanikud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid osalevad võitluses demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste eest; nõuab tungival, et Slovakkia ja Malta valitsused toetaksid täielikult sellist kodanikuaktiivsust ja hoiduksid selle summutamisest; nõuab, et Europolile ja Eurojustile eraldataks lähiajal täiendavaid vahendeid sedalaadi uurimiste läbiviimiseks;
24. kutsub Malta, Slovakkia ja Bulgaaria valitsusi üles jätkuvalt soodustama igasugust koostööd Europoliga, muu hulgas kaasates ameti täielikult uurimistesse ja andes talle ennetavalt täieliku juurdepääsu uurimistega seotud toimikutele;
25. palub komisjonil esitada selged suunised, mis käsitlevad liikmesriikide õiguskaitseasutuste omavahelist ning nende ja ELi ametite vaheliste andmete ja tõendusmaterjali vahetamise (muu hulgas Euroopa uurimismääruse kohaldamise kaudu) korda ja õigusraamistikku;
26. märgib, et Europoli ja Eurojusti praegused eelarvevahendid ja inimressursid ning volitused ei ole piisavad selleks, et kõnealused ametid saaksid aktiivselt ja täies ulatuses pakkuda ELi lisaväärtust, viies läbi uurimisi selliste juhtumite puhul nagu Daphne Caruana Galizia ning Ján Kuciaki ja Martina Kušnírová mõrvad;
27. rõhutab, et liikmesriikide õiguskaitse- ja kohtuasutused on osa ELi koostöösüsteemist; on seetõttu seisukohal, et ELi institutsioonid, organid ja asutused peaksid aktiivselt osalema riikide ametiasutuste vajakajäämiste kõrvaldamisel, ning peab murettekitavaks, et ELi institutsioonid, organid ja asutused algatavad selliseid meetmeid sageli üksnes pärast seda, kui ajakirjanikud ja rikkumisest teatajad on teabe avalikustanud;
28. palub komisjonil ja nõukogul suurendada Europoli eelarvet kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) läbiraakimistel kindlaks tehtud tegevus- ja strateegiliste vajadustega ning tõhustada Europoli volitusi, et võimaldada sellel aktiivsemalt osaleda liikmesriikides läbiviidavates uurimistes juhtivate kuritegelike organisatsioonide asjus (näiteks võimalus algatada selliste juhtumite puhul ennetavalt ühiste uurimisrühmade moodustamine), kui on tõsiseid kahtlusi nende uurimiste sõltumatuse ja kvaliteedi osas;
29. palub Eurojustil ja tulevasel Euroopa Prokuratuuril teha optimaalset koostööd ELi finantshuve käsitlevates uurimistes, eelkõige seoses liikmesriikidega, kes ei ole Euroopa Prokuratuuriga ühinenud; nõuab seetõttu, et liikmesriigid ja ELi institutsioonid hõlbustaksid Euroopa Prokuratuuri kiiret loomist, ning on seisukohal, et kõik liikmesriigid, kes ei ole veel teatanud oma kavatsusest ühineda Euroopa Prokuratuuriga, peaksid seda tegema;

Neljapäev, 28. märts 2019

30. kutsub komisjoni üles võtma järelmeetmeid Euroopa Parlamendi resolutsioonidele, milles nõutakse uurimismetodite parimate tavade kaardistamist kogu ELis, et hõlbustada ühiste uurimistavade väljatöötamist ELis ⁽¹⁾;

Põhiseaduslikud probleemid Maltas ja Slovakkias

31. peab tervitatavaks Malta valitsuse avaldusi Veneetsia komisjoni hiljutises raportis esitatud soovituste rakendamise kohta;

32. väljendab heameelt selle üle, et loodi töörühm, milles nii valitsuse kui ka opositsiooni liikmed osalevad põhiseadusreformi vaagimises;

33. väljendab heameelt seoses Malta valitsuse hiljutise teadaandega seadusandlike protsesside algatamise kohta mitmete Veneetsia komisjoni soovituste rakendamiseks; kutsub Malta valitsust ja parlamenti üles rakendama eranditult ja vajaduse korral ka tagasiulatavalt kõiki Veneetsia komisjoni soovitusi, et tagada oma varasemate ja praeguste otsuste, seisukohtade ja struktuuride kooskõlla viimine nende soovitustega ning eelkõige

— tugevdada Malta Esindajatekoja liikmete sõltumatust, järelevalvevolitusi ja suutlikkust, eelkõige karmistades ametitegevuse ühitamatust käsitlevaid norme ning nähes ette asjakohase palga ja erapooletu toetuse;

— anda avalikult teada vabadest kohtunike ametikohtadest (punkt 44);

— muuta kohtunike ametissenimetamise komitee (JAC) koosseisu, et vähemalt pooled selle liikmetest oleksid kohtunikud, kelle on valinud nende kolleegid, ning anda komiteele volitused kandidaatide järjestamiseks saavutuste alusel ja esitada need kandidaadid (ka ülemkohtuniku ametisse nimetamise puhul) otse presidendile ametisse nimetamiseks (punkt 44);

— anda õigusemõistmise komisjonile kohtunike ja magistraadikohtunike ametist tagandamise õigus ja näha ette võimalus esitada kohtule kaebus kõnealuse komisjoni kehtestatud distsiplinaarmedetmete kohta (punkt 53);

— moodustada sõltumatu riiklike süüdistuste direktori ametikoht, kes vastutaks kõikide riiklike süüdistuste eest, võttes üle peaprokuröri praegused süüdistuse esitamise ülesanded, samuti politsei süüdistuse esitamise ülesanded ja magistraadikohtu uurimised, nagu on soovitanud Veneetsia komisjon (punktid 61–73); palub Malta valitsusel kohaldada selle võimaliku vastloodud riiklike süüdistuste direktori ametikoha suhtes kohtulikku kontrolli, eelkõige süüdistuse esitamata jätmise otsuste puhul (punktid 68 ja 73);

— viia läbi alalise korrupsioonivastase komisjoni (PCAC) reform, tagades, et ametisse nimetamise protsess sõltub vähem täitevvoimust ning eelkõige peaministrit ja et nimetatud komisjoni raportid tooksid kaasa tegeliku süüdistuse esitamise; kaaluda ka võimalust, et PCAC annab aru otse vastsele riiklike süüdistuste direktorile (punkt 72);

— algatada põhiseadusreform, mille eesmärk on tagada, et konstitutsioonikohtu otsustega kaasneb põhiseadusevastaseks tunnistatud sätete tühistamine, ilma et parlament peaks sekkuma (punkt 79);

— kaotada tava, et parlamendiliikmed töötavad osaajaga, suurendada parlamendiliikmete palka, piirata parlamendiliikmete nimetamist ametlikesse organitesse, anda parlamendiliikmete käsutusse piisavalt tugipersonali ning sõltumatuid teadmisi ja nõuandeid ning hoiduda delegeeritud õigusaktide ulatuslikust kasutamisest (punkt 94);

— tagada, et ametiasutused täidaksid täielikult ombudsmani teabenõudeid, et ombudsmani raportite üle peetaks parlamendis arutelusid, et ombudsmani ametikoht oleks reguleeritud põhiseadusega ja et ajakohastataks teabevabaduse seadust (punktid 100–101);

(1) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1539189225045&uri=CELEX:52011IP0459>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52016IP0403>

Neljapäev, 28. märts 2019

- muuta alaliste sekretäride ametissenimetamise protsessi, st et valiku teeks saavutuste alusel sõltumatu avaliku teenistuse komisjon, mitte peaminister (punktid 119–120);
- piirata oluliselt nn usaldusametikohtade või -isikute tava ning võtta vastu selged õigusnormid ja põhiseaduse muudatus, mis moodustaksid selle tava reguleerimise aluse ja raamistiku (punkt 129);
- muuta politsei peadirektori ametissenimetamise korda, st et see oleks saavutustepõhine, nähes ette avaliku konkursi korraldamise (punkt 134);

34. märgib, et Slovakkias toimub konstitutsioonikohtu kohtunike valimise ja ametisse nimetamise menetlus, kuna 13-st kohtunikust üheksal lõpeb veebruaris ametiaeg; rõhutab, et normid, mis käsitlevad seda valimise ja ametisse nimetamise protsessi ning kvalifikatsiooni ja nõudeid, peavad vastama kõrgeimatele võimalikele läbipaistvuse, kontrolli- ja vastutuse standarditele kooskõlas Veneetsia komisjoni sellekohaste järeldustega⁽¹⁾; väljendab muret seoses asjaoluga, et Slovakkia parlamendis ei ole selles valikuprotsessis veel edusamme tehtud;

35. nõuab Slovakkia politsei uue peadirektori valimist 2019. aastal käsitlevate normide ja menetluste läbipaistvat, üheselt mõistetavat ja objektiivset kohaldamist, et tagada selle ametikoha sõltumatus ja erapooletus; märgib, et valikuprotsess on alanud ja kandidaadid osalevad peagi Slovakkia parlamendi asjaomases komisjonis korraldavatel kuulamistel; nõuab, et need kuulamised oleksid avalikud;

Investoritele kodakondsuse, elamisloa ja viisade andmise kavad

36. palub Malta valitsusel lõpetada investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavad ning tellida sõltumatu ja rahvusvahelise uurimine, mis käsitleb sellise müügi mõju Malta rahapesuvastasele jõustamissuutlikkusele, piiriülesele kuritegevusele ja Schengeni ala terviklikkusele;

37. kutsub Malta valitsust üles avaldama igal aastal eraldi nimekirja kõigist isikutest, kes on ostanud Malta ja ELi kodakondsuse, ning tagama, et ostjad ei oleks toodud samas nimekirjas inimestega, kes on saanud Malta kodakondsuse muul viisil; kutsub Malta valitsust üles tagama, et kõik need uued kodanikud on enne kodakondsuse ostmist tegelikult elanud Maltas ühe täisaasta, nagu komisjoniga enne programmi käivitamist kokku lepiti; kutsub komisjoni üles tegema kõik endast oleneva, et tagada edaspidi algse käsituse järgmist selles küsimuses;

38. väljendab heameelt asjaolu üle, et kui komisjonilt paluti 2019. aasta veebruaris selgitust, märkis ta selgelt, et ei toeta mingil viisil Malta kavasid investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmiseks;

39. kutsub Malta valitsust üles täielikult avalikustama ja lõpetama oma lepingu erafirmaga Henley & Partners, kes praegu rakendab Malta kavasid investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmiseks, nii et lõpetamine või peatamine ei avaldaks mõju riigi rahandusele;

40. kutsub komisjoni üles uurima, kas liikmesriigi ametiasutuste ja erafirmade vahelised lepingud, millega reguleeritakse investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavasid ning mille alusel tehakse nende allhankeid, on kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õiguse ning julgeolekukaalutlustega;

41. väljendab heameelt investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavasid käsitleva komisjoni aruande avaldamise üle, kuid peab murettekitavaks selles esitatud andmete vähesust; kutsub komisjoni üles endiselt jälgima mitmesuguste investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavade ulatust ja mõju ELis, pöörates erilist tähelepanu hooldsumeetmetele, kavades osalejate profiilile ja tegevusele, piiriülesele kuritegevusele avalduvale võimalikule mõjule ja Schengeni ala terviklikkusele; kutsub liikmesriike üles kaotama niipea kui võimalik järk-järgult kõik olemasolevad investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavad; palub, et komisjon käsitleks seni investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavasid sõnaselgelt Schengeni hindamismehhanismi raames ning esitaks seadusandliku ettepaneku, milles sätestatakse investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavadele selged piirid;

⁽¹⁾ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)001-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)001-e)

Neljapäev, 28. märts 2019

42. palub komisjonil, tuginedes oma aruandele, mis käsitleb investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavasad erinevates ELi liikmesriikides, uurida konkreetselt seda, millist mõju avaldavad Schengeni ala terviklikkusele Malta valitsuse kavad investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmiseks;

43. palub Europolil ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil viia läbi ühise ohuhindamise, milles käsitletakse ELi liikmesriikide kohaldatavate investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavade tagajärgi organiseeritud kuritegevuse vastasele võitlusele ja Schengeni ala terviklikkusele;

44. kutsub Malta valitsust üles uurima põhjalikult väiteid, mis puudutavad Schengeni viisade ja meditsiiniliste viisade massilist müüki, sealhulgas Malta endiste või praeguste kõrgete valitsusametnike, näiteks peaministri kantseleiülema ja Neville Gafa väidetavat osalemist selles;

Ajakirjanike turvalisus ja meedia sõltumatus

45. palub Slovakkia valitsusel tagada ajakirjanike turvalisus; mõistab hukka läbipaistvuse puudumise meediaomandi valdkonnas; seab kahtluse alla avalik-õigusliku meedia sõltumatuse ja kvaliteedi pärast mitme RTVSi ajakirjaniku lahkumist; märgib murega, et praeguse seadusandliku ettepanekuga kaasneb oht piirata meediavabadust;

46. peab murettekitavaks Slovakkia poliitikute avaldusi, milles seatakse kahtluse alla sõltumatu ajakirjanduse ja avalik-õigusliku meedia väärtus, nagu 2. oktoobril 2018 toimunud pressikonverentsil endise peaministri poolt üldsusele tehtud avaldustes;

47. kordab Malta valitsuse asjaomastele liikmetele tehtud üleskutset tagada Daphne Caruana Galizia leinava perekonna vastu suunatud laimusuudistuste kohene tagasivõtmine, hoiduda kriitiliste ajakirjanike pangakontode külmutamisest laimu käsitlevate seaduste ettekäändel ning reformida laimu käsitlevaid seadusi, mida kasutatakse ajakirjanike töö nurjamiseks;

48. palub komisjonil esitada ettepanekud, et vältida nn üldsuse osalemise vastaseid strateegilisi hagisid (SLAPP);

ELi vastus

49. kordab komisjonile tehtud üleskutset alustada Malta valitsusega dialoogi õigusriigi raamistiku kontekstis;

50. võtab teadmiseks jõupingutused, mida komisjon ja nõukogu on teinud, et tagada õigusriigi, demokraatia ja põhiõiguste täielik järgimine kõigis liikmesriikides; väljendab siiski muret komisjoni õigusriigi raamistiku ja EL lepingu artikli 7 lõike 1 alusel algatatud menetluste senise piiratud mõju pärast; rõhutab, et ELi lepingu artiklis 2 osutatud väärtuste tõsiste ja pidevate rikkumiste korduv käsitlemata jätmine on julgustanud teisi liikmesriike samal viisil tegutsema; peab kahetsusväärseks komisjoni otsust lükata 2019. aasta juulisse edasi oma ettepaneku avaldamine õigusriigi raamistiku tugevdamise kohta;

51. tuletab meelde, et kõigis liikmesriikides tuleb õigusriigi, demokraatia ja põhiõiguste olukorda erapooletult ja korrapäraselt hinnata; rõhutab, et kõnealune hindamine peab tuginema objektiivsetele kriteeriumidele; juhib uuesti tähelepanu oma 10. oktoobri 2016. aasta ja 14. novembri 2018. aasta resolutsioonidele, milles nõutakse tervikliku, alalise ja objektiivse ELi mehhanismi loomist demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste kaitsmiseks; on seisukohal, et see oleks õiglane, tasakaalustatud, regulaarne ja ennetav mehhanism ELi lepingu artiklis 2 loetletud väärtuste võimalike rikkumiste käsitlemiseks, ning rõhutab, et niisugune mehhanism on praegu hädavajalikum kui kunagi varem;

52. peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole ikka veel esitanud ettepanekut, mille eesmärk on luua ELi terviklik demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanism, ning palub komisjonil seda õigeaegselt teha, esitades eelkõige ettepaneku võtta vastu demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste ELi pakti käsitlev institutsioonidevaheline kokkulepe;

Neljapäev, 28. märts 2019

53. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, juhib uuesti tähelepanu sellekohasele raportile, mille parlament võttis vastu 2019. aasta jaanuaris, ning nõuab tungivalt, et nõukogu alustaks niipea kui võimalik konstruktiivselt läbirääkimisi;

54. rõhutab, et parlamendi poolt liikmesriikidesse saadetavad ajutised delegatsioonid võimaldavad tõhusalt jälgida demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste rikkumisi; soovib luua kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis alalise struktuuri selliste rikkumiste jälgimiseks liikmesriikides;

55. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles võitlema kindlalt süsteemse korruptsiooni vastu ning töötama välja tõhusaid vahendeid korruptsiooni ennetamiseks, selle vastu võitlemiseks, selle eest karistamiseks ja pettuste vastu võitlemiseks ning jälgima korrapäraselt avalike vahendite kasutamist; väljendab veel kord kahetsust, et komisjon on viimastel aastatel otsustanud ELi korruptsioonivastase võitluse aruannet mitte avaldada, ning rõhutab, et korruptsioonivastaste teabelehtede koostamine Euroopa poolaasta raames ei ole piisavalt tõhus meede, et tagada korruptsiooni küsimuse kindel käsitlemine; palub seetõttu komisjonil viivitamata jätkata iga-aastast korruptsioonivastast järelevalvet ja aruandlust, viidates kõikidele liikmesriikidele ja ELi institutsioonidele;

56. peab tervitatavaks Euroopa Keskpanka ja riikide järelevalveasutuste vahelist kokkulepet, mis käsitleb uut koostõõmehhanismi teabevahetuseks; ergutab kõiki osalevaid asutusi seda mehhanismi ulatuslikult kasutama, et tagada kiire ja tõhus koostöö rahapesu vastases võitluses;

57. tuletab presidendile meelde, et parlamendi üleskutse luua Daphne Caruana Galizia nimeline Euroopa uuriva ajakirjanduse auhind, millega tunnustatakse igal aastal väljapaistvat uurivat ajakirjandustööd Euroopas, on juba pikemat aega ellu viimata;

58. väljendab heameelt parlamendi otsuse üle anda Ján Kuciaki nimi oma praktikaprogrammile, mis on mõeldud uurivatele ajakirjanikele;

o

o o

59. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0329

Dieselgate'i skandaaliga seotud hiljutised muutused

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon Dieselgate'i skandaaliga seotud hiljutiste muutuste kohta (2019/2670(RSP))

(2021/C 108/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 226,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. aprilli 1995. aasta otsust 95/167/EÜ, Euratom, ESTÜ Euroopa Parlamendi uurimisõiguse kasutamise erisätete kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2015. aasta otsust (EL) 2016/34 autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni moodustamise, volituste, liikmete arvu ja ametiaja kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrust (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiivi 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike kinnituse kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/858 (mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ) ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 20. aprilli 2016. aasta määrust (EL) nr 2016/646 (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 692/2008 seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 6) heitega) ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiivi 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 27. oktoobri 2015. aasta resolutsiooni heitkoguste mõõtmise kohta autotööstuses ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2016. aasta resolutsiooni autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimise kohta ⁽⁹⁾ (tugineb autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni vaheraportile),
- võttes arvesse autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni 2. märtsi 2017. aasta lõppraportit,

⁽¹⁾ EÜT L 113, 19.5.1995, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 10, 15.1.2016, lk 13.

⁽³⁾ ELT L 171, 29.6.2007, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 263, 9.10.2007, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 151, 14.6.2018, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 109, 26.4.2016, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 152, 11.6.2008, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT C 355, 20.10.2017, lk 11.

⁽⁹⁾ ELT C 204, 13.6.2018, lk 21.

Neljapäev, 28. märts 2019

- võttes arvesse oma 4. aprilli 2017. aasta soovitusi nõukogule ja komisjonile autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimise põhjal ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 7. veebruari 2019. aasta infodokumenti ELi reaktsiooni kohta nn Dieselgate'i skandaalile,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 13. detsembri 2018. aasta otsust liidetud kohtuasjades T-339/16, T-352/16 ja T-391/16 ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Ombudsmani soovitusi asjas 1275/2018/EWM,
 - võttes arvesse oma 13. märtsi 2019. aasta resolutsiooni Euroopa kohta, mis kaitseb: puhas õhk kõigile ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et parlament on nõudnud komisjonilt põhjalikku aruannet meetmete kohta, mida komisjon ja liikmesriigid on autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järelduste ja soovitude põhjal võtnud;
- B. arvestades, et siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEdel volinik Elżbieta Bieńkowska saatis 18. oktoobril 2018 autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni endisele esimehele kirja, mis sisaldas tabelit komisjoni võetud järelemeetmete kohta vastusena nõudmisele esitada „põhjalik aruanne meetmete kohta, mida komisjon ja liikmesriigid on autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järelduste ja soovitude põhjal võtnud“;
- C. arvestades, et kõnealusele kirjale lisatud tabelis üritati käsitleda üksnes soovitudes esitatud teemasid, kuid ei käsitletud autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järeldusi, eelkõige mis puudutab haldusomavoli ja rikkumisi ELi õiguse kohaldamisel; arvestades, et volinik Elżbieta Bieńkowska rõhutas tabelis korduvalt, et teatavad soovitudes nimetatud küsimused on väljaspool tema pädevust;
- D. arvestades, et Euroopa Ombudsman rahuldab 12. oktoobril 2018. aastal Euroopa Parlamendi liikme esitatud kaebuse ning leidis, et komisjoni keeldumine anda avalik juurdepääs kõigile liikmesriikide esindajate keskkonnateabega seotud seisukohtadele kujutab endast haldusomavoli;
- E. arvestades, et komisjoni niisugune takistav käitumine aeglustas märgatavalt autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni tööd ja vähendas lisaks muule negatiivsele mõjule ka teabe hulka, millele parlamendiliikmetel oli kuulamiste ajal komisjoni esindajatele küsimuste esitamisel juurdepääs;
- F. arvestades, et Euroopa Liidu Üldkohus otsustas 13. detsembril 2018 rahuldada Pariisi, Brüsseli ja Madridi linna esitatud hagid (Euroopa Liidu Kohtu otsus liidetud kohtuasjades T-339/16, T-352/16 ja T-391/16) ning tühistas komisjoni määruse (EL) 2016/646 selles osas, milles uute väikeste sõiduautode ja kommertsveokite katsetele olid kehtestatud liiga kõrged lämmastiku heite piirmäärad;
- G. arvestades, et komisjon otsustas 22. veebruaril 2019 selle otsuse edasi kaevata, mille tõttu võib edasi lükkuda Euroopa Kohtu kehtestatud tähtaeg, milleni nn vastavustegurid võivad edasi kehtida;

⁽¹⁾ ELT C 298, 23.8.2018, lk 140.

⁽²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 13. detsember 2018, Ville de Paris, Ville de Bruxelles, Ayuntamiento de Madrid vs. Euroopa Komisjon, T-339/16, T-352/16 ja T-391/16, ECLI:EU:T:2018:927.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0186.

Neljapäev, 28. märts 2019

- H. arvestades, et komisjon otsustas 6. detsembril 2016 algatada rikkumismenetlused seitsme liikmesriigi vastu (Tšehhi Vabariik, Saksamaa, Kreeka, Leedu, Luksemburg, Hispaania ja Ühendkuningriik), sest nad ei olnud kehtestanud karistussüsteemi, millega hoitaks ära, et autotootjad rikuvad sõidukite heitgaase käsitlevaid õigusakte, ega määranud selliseid karistusi Volkswageni kontsernile;
- I. arvestades, et komisjon algatas 17. mail 2017 veel ühe rikkumismenetluse, mis puudutas kontserni Fiat Chrysler Automobiles kasutatavaid heitekontrolli strateegiaid ja seda, et Itaalia ei olnud täitnud oma kohustust kehtestada parandusmeetmed ja määrata sellele tootjale karistused;
- J. arvestades, et olenemata asjaolust, et endiselt pooleliolevad menetlused Saksamaa, Itaalia, Luksemburgi ja Ühendkuningriigi vastu algatati rohkem kui kaks aastat tagasi, ei ole komisjon ikka veel jõudnud kaugemale etapist, kus liikmesriikidelt lisamärgukirjadega rohkem teavet nõutakse;
- K. arvestades, et näib, et mõned liikmesriigid ei tee komisjoniga selles suhtes ausat koostööd;
- L. arvestades, et Euroopa Kontrollikoja president Klaus-Heiner Lehne andis 16. oktoobril 2018. aastal avaldatud pressiteates kontrollikoja 2019. aasta tööprogrammi kohta teada, et kontrollikoda uurib sõidukite heitkoguste mõõtmist puudutavat ELi lähenemisviisi, et teha kindlaks, kas EL täidab oma lubadusi;
- M. arvestades, et kontrollikoja 7. veebruari 2019. aasta infodokumendis „ELi reaktsioon nn Dieselgate'i skandaalile“ märgiti, et teedel on ikka veel suur hulk väga saastavaid autosid, ning täheldati, et käimasolevad sõidukite tagasikutsumised, nii nagu ka tarkvarauuendused, on NOx-heitele vaid piiratud mõju avaldanud;
- N. arvestades, et Saksamaa nõuab, et Saksamaa autotootjad pakuksid autoomanikele vahetusprogrammi või sõiduki seadmete moderniseerimist koos selektiivse katalüütilise taandamise süsteemiga;
- O. arvestades, et varasematest aastatest pärit äärmiselt saastavad diiselsõidukid jäävad suures osas puutumata ja kahjustavad õhukvaliteeti veel paljude aastate jooksul, kui komisjon ja liikmesriigid ei võta mõjusaid kooskõlastatud meetmeid nende kahjuliku heite vähendamiseks, eelkõige piirkondades, kuhu neid suurel hulgal eksporditakse;
- P. arvestades, et liikmesriikide poolt komisjonile edastatud teabe kohaselt puudutavad liikmesriikide tagasikutsumise kampaaniad üksnes piiratud arvu järgmist marki autosid: Volkswagen, Renault, Daimler, Opel ja Suzuki;
- Q. arvestades, et mitmed valitsusvälised organisatsioonid ja meedia on teada andnud, et ka mitme teise automargi mudelite puhul on täheldatud kahtlasi heitkoguseid või nad ületavad ELi õiguses sätestatud heite piirnorme;
- R. arvestades, et mõni liikmesriik, nimelt Bulgaaria, Ungari, Iirimaa, Sloveenia ja Rootsi, ei ole ikka veel komisjonile oma tagasikutsumisprogrammide kohta teavet saatnud;
- S. arvestades, et komisjoni reageering nn Dieselgate'i skandaalile ei hõlmanud mitte ainult direktiivi 2007/46/EÜ läbivaatamist, vaid ka ettepanekut direktiivi kohta, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid (COM(2018)0184); arvestades, et sellised siduvad õigusaktid on keskse tähtsusega selle tagamisel, et tarbijatel oleksid selged õigused ja võimalus esitada tõeline kollektiivhagi, eriti kuna 2013. aasta soovitus kollektiivsete õiguskaitsevahendite kohta ei rakendatud enamikus liikmesriikides peaaegu kunagi; arvestades, et Ameerika Ühendriikides, kus kollektiivhagide süsteem on korralikult välja kujunenud, on Dieselgate'i ohvrid saanud hüvitisi suurusjärgus 5 000–10 000 USA dollarit, samas kui Euroopa tarbijad alles ootavad õiget hüvitist; arvestades, et see ettepanek on üks paljudest, mille nõukogu on blokeerinud;

Neljapäev, 28. märts 2019

- T. arvestades, et president Jean-Claude Juncker on teinud ettepaneku läbi vaadata 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes⁽¹⁾, et panna liikmesriikidele kohustus olla oma komiteede tasandil vastuvõetavates seisukohtades läbipaistvam; arvestades, et autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järeldustes on öeldud, et kui tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katsete heakskiitmise menetlus oleks olnud läbipaistvam, siis ei oleks liikmesriigid saanud selle menetlusega tarbetult viivitada; arvestades, et see ettepanek on samuti üks paljudest, mille nõukogu on blokeerinud;
- U. arvestades, et Euroopa Investeerimispank ja Volkswagen AG jõudsid pärast Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) uurimist kokkuleppele, mis puudutab allprojekti osa 400 miljoni euro suurusest laenust, mis anti 2009. aastal ja maksti ajakava kohaselt 2014. aasta veebruariks täielikult tagasi;
- V. arvestades, et selle kokkuleppe kohaselt viib Euroopa Investeerimispank oma uurimise lõpule ja Volkswagen AG loobub 18 kuu pikkuse kõrvalejätamise perioodi jooksul vabatahtlikult mis tahes Euroopa Investeerimispanka projektis osalemisest;

Komisjoni kohustused

1. tuletab meelde, et Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõike 8 kohaselt „vastutab [komisjon] täies koosseisus Euroopa Parlamendi ees“; peab seetõttu kahetsusväärseks, et komisjon täies koosseisus ei ole esitanud parlamendile põhjalikku aruannet, milles käsitletakse autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni esitatud järeldusi ja soovitusi;
2. mõistab hukka asjaolu, et siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde volinik Elżbieta Bienkowska saadetud kiri autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni endisele esimehele on ebapiisav, sest kirjas on öeldud, et mitte kõik küsimused ei ole voliniku pädevuses, ning kirjas ei käsitleta autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järeldusi;
3. palub komisjonil saata parlamendile viivitamata põhjaliku aruande, mille on heaks kiitnud kogu kolleegium, nagu nõudis parlament oma resolutsioonis, ja milles käsitletakse mitte ainult soovitusi, vaid ka parlamendi uurimisülesande keskset küsimust, st autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järeldusi, eelkõige mis puudutab haldusomavoli ja ELi õiguse rikkumist; on seisukohal, et komisjon peaks autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järeldustest tegema selged poliitilised järeldused;
4. märgib, et ombudsmani soovitusel kinnitatakse, et komisjon on parlamendi ametliku uurimiskomisjoni tööd oluliselt takistanud; on seisukohal, et komisjon peaks sellest veast selged poliitilised järeldused tegema;
5. palub, et komisjon teeks oma tehniliste komiteede, eelkõige mootorsõidukite tehnilise komitee koosolekute protokollid kättesaadavaks;
6. palub komisjonil avaldada sõidukite tagasikutsumise kohta suunised ning kirjeldada nendes üksikasjalikult, mil viisil tagasikutsumatud sõidukid tuleb asjakohastele ELi õigusnormidele vastavaks muuta, sh seadmete moderniseerimise teel, kui tarkvarauuendused ei suuda heite piirväärtustele vastavust tagada;
7. palub komisjonil lisada suunistesse meetmed, millega tagatakse, et väga saastavad sõidukid ei jääks kasutatud sõidukite turul ringlusse, sh teistes liikmesriikides ja kolmandates riikides;
8. palub komisjonil jälgida, kuidas liikmesriigid kehtestavad ja rakendavad määruse (EL) 2018/858 kohast turujärelevalvekontrolli;

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

Neljapäev, 28. märts 2019

9. palub komisjonil jätkata tööd Saksamaa, Luksemburgi, Ühendkuningriigi ja Itaalia vastu algatatud rikkumismenetluste esimese etapiga, arvestades et need menetlused algatati rohkem kui kaks aastat tagasi, ja esitada põhjendatud arvamused;
10. peab tervitatavaks Euroopa Kohtu 13. detsembri 2018. aasta otsust, milles järeldati, et komisjonil ei olnud volitusi muuta tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste teise paketi raames Euro 6 standardis sätestatud NOx heitkoguste piirnorme; märgib, et Euroopa Kohus järeldas ka, et komisjon ei esitanud piisavat tehnilist selgitust vajaduse kohta NOx heitkoguste piirnorme vastavustegurite lisamisega kohandada; on seisukohal, et Euro 6 standardiga kehtestatud NOx heitkoguste piirnormid peavad olema tavapärase kasutuse korral järgitavad ning komisjoni ülesanne on töötada tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katsed välja nii, et need kajastaksid tegelikus liikluses tekkivaid heitkoguseid;
11. peab kahetsusväärseks komisjoni otsust kaevata Euroopa Kohtu otsus kohtuasjades T-339/16, T-352/16 ja T-391/16 edasi ning palub komisjonil oma otsus hiljutiste muutuste valguses tühistada;
12. palub, et komisjon teavitaks parlamenti, kui edasikaebamise otsus lükkab edasi Euroopa Kohtu kehtestatud tähtaja, milleni vastavustegurid võivad kehtida;
13. palub komisjonil järgida praegu kehtivaid heitkoguste piirväärtusi, mis kehtestati määrusega (EL) nr 715/2007 ja peavad olema selle määruse kohaselt tegelikus liikluses järgitavad, ning mitte kehtestada uusi korrektsioonikoefitsiente (st vastavustegureid), mis muudaksid need seaduslikud piirväärtused vähem rangemaks;
14. peab kahetsusväärseks, et OLAFi aruannet, mille ta koostas Volkswagen AG-le antud Euroopa Investeerimispannga laenuga Antrieb RDI seotud uurimise põhjal, ei avalikustatud, ning peab kahetsusväärseks ka seda, et Euroopa Investeerimispannga võetud meetmed on puudulikud;

Liikmesriikide kohustused

15. palub liikmesriikidel esitada viivitamata kogu komisjoni nõutud teave, mis on vajalik selleks, et ta saaks koostada komisjoni ja liikmesriikide poolt autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järelduste ja soovitude põhjal võetud meetmete kohta aruande;
16. peab kahetsusväärseks, et liikmesriigid kasutavad sõidukite tagasikutsumisel ja vahetusprogrammide pakkumisel eri lähenemisviise ega kooskõlasta neid omavahel; on seisukohal, et need eri lähenemisviisid kahjustavad tarbijate huve, keskkonnakaitset, kodanike tervist ja siseturu toimimist;
17. palub liikmesriikidel kiiresti rakendada meetmeid, mis on vajalikud suure hulga väga saastavate sõidukite tagasikutsumiseks või turult kõrvaldamiseks, ning teha komisjoniga tagasikutsumismetmete ühise käsituse väljatöötamiseks komisjoni suuniste põhjal täielikult koostööd;
18. peab kahetsusväärseks, et vahetusprogrammi ja seadmete moderniseerimise nõudeid, mida kohaldatakse Saksamaal Saksa autotootjate suhtes, ei kohaldata väljaspool Saksamaad või muude liidu autotootjate suhtes;
19. palub liikmesriikidel ja autotootjatel kooskõlastada nõuetele mittevastavate diiselsõidukite kohustuslik seadmete moderniseerimine, sh selektiivset katalüütilist taandamist puudutav seadmete moderniseerimine, et vähendada lämmastikdioksiidi (NO₂) heitkoguseid ja muuta olemasolevad sõidukid puhtamaks; on seisukohal, et nende moderniseerimiste kulud peavad kandma vastutavad autotootjad;
20. palub neil liikmesriikidel, kes veel ei ole andnud komisjonile oma tagasikutsumisprogrammide kohta teavet, see viivitamata esitada;
21. palub liikmesriikidel tagada turujärelevalvekontrollide tulemuslikkuse ja testida ringluses olevaid autosid ka muude kui tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste parameetrite osas, et tagada, et tootjad ei optimeeriks sõidukeid tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katse jaoks oma vahendeid kasutades, nagu on soovitatud kontrollikoja infodokumendis;
22. palub asjakohases rikkumismenetluses osalevatel liikmesriikidel teha komisjoniga täielikku koostööd ja esitada talle kogu vajalik teave;

Neljapäev, 28. märts 2019

23. palub, et liikmesriigid ei laseks autotootjatel kasutada kergsõidukite ülemaailmse ühtlustatud katsemenetluse (WLTP) laborikatses uusi paindlikkusvõimalusi, et oma CO₂-heidet vähendada;
24. tuletab liikmesriikidele meelde, et nad peavad tagama, et kõikide edasimüüjate autode puhul kasutatakse ainult WLTP CO₂ väärtusi, et vältida tarbijate segadusseajamist, ning rõhutab, et liikmesriigid peaksid kohandama sõidukimaksud ja fiskaalsed stiimulid WLTP väärtustega, järgides põhimõtet, et WLTP-l ei tohiks olla tarbijatele kahjulikku mõju;
25. nõuab tungivalt, et Euroopa Liidu Nõukogu täidaks oma kohust ja võtaks kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid, ja ettepaneku kohta muuta määrust (EL) nr 182/2011;
26. rõhutab, kui tähtis on tagada ühtsel turul tarbijakaitse kõrge ja ühtne tase, pidades silmas autotootjate tulevase manipuleerimise, millega kaasnevad oodatust suuremad heitkogused, ning kutsub liikmesriike üles toetama õiglaste, taskukohaste ja õigeaegsete kollektiivse õiguskaitse menetluste väljatöötamist;
27. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võtma otsustavaid meetmeid, et lihtsustada kõigis liikmesriikides juurdepääsu heiteta ja vähese heitega sõidukitele, hoides samal ajal ära vanade ja väga saastavate sõidukite kasutamise kasvu madalama sissetulekuga liikmesriikides;
28. rõhutab, et tarbijate valmiduse suurendamiseks on oluline tagada laadimistaristu olemasolu ja kättesaadavus, sealhulgas era- ja avalikes hoonetes kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiiviga⁽¹⁾, ning ka elektrisõidukite konkurentsivõime;
29. nõuab tungivalt, et Euroopa Ülemkogu eesistuja ja komisjoni president osaleksid Euroopa Parlamendi 2019. aasta aprilli esimesel täiskogu istungil, et vastata autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni järeldusi ja soovitusi, ombudsmanni soovitusi ja muid käesoleva resolutsiooni elemente käsitlevatele veel lahtistele küsimustele;

o

o o

30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/844, millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta ja direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta (ELT L 156, 19.6.2018, lk 75).

Teisipäev, 26. märts 2019

SOOVITUSED

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0224

ELi ja Usbekistani vaheline laiaulatuslik leping

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Usbekistani vahelist uut ulatuslikku lepingut (2018/2236(INI))

(2021/C 108/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 218,
- võttes arvesse nõukogu 16. juuli 2018. aasta otsust (EL) 2018/..., millega antakse Euroopa Komisjonile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale luba alustada ja pidada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahelise laiaulatusliku lepingu nende sätete üle, mis kuuluvad liidu pädevusse (10336/18),
- võttes arvesse 16. juulil 2018. aastal nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate otsust, millega antakse Euroopa Komisjonile luba alustada ja pidada liikmesriikide nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahelise laiaulatusliku lepingu nende sätete üle, mis kuuluvad liikmesriikide pädevusse (10337/18),
- võttes arvesse nõukogu 16. juuli 2018. aasta läbirääkimisjuhiseid (10601/18 EU Restricted), mis edastati Euroopa Parlamendile 6. augustil 2018,
- võttes arvesse 1999. aastal jõustunud ELi ja Usbekistani Vabariigi vahelist partnerlus- ja koostöölepingut,
- võttes arvesse 2011. aasta jaanuaris allkirjastatud ELi ja Usbekistani vahelist energiakoostööd käsitlevat vastastikuse mõistmise memorandumit,
- võttes arvesse nõukogu poolt 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid homo-, bi-, trans- ja interseksuaalide (LGBTI-inimeste) kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta seadusandlikku resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning Usbekistani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu juurde kuuluva protokoll (millega muudetakse lepingut, et laiendada partnerlus- ja koostöölepingu sätteid kahepoolsele tekstiiltoodetega kauplemisele, kuna tekstiiltoodetega kauplemist käsitleva kahepoolse lepingu kehtivus lõpeb) sõlmimise kohta ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ ELT C 238, 6.7.2018, lk 394.

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta muud kui seadusandlikku resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning Usbekistani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu juurde kuuluva protokoll (millega muudetakse lepingut, et laiendada partnerlus- ja koostöölepingu sätteid kahepoolsele tekstiiltoodetega kauplemisele, kuna tekstiiltoodetega kauplemist käsitleva kahepoolse lepingu kehtivus lõpeb) sõlmimise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 23. oktoobri 2014. aasta resolutsiooni inimõiguste kohta Usbekistanis ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasiat käsitleva strateegia rakendamise kohta ⁽³⁾ ja 13. aprilli 2016. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasia strateegia rakendamise ja läbivaatamise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 19. septembri 2018. aasta ühisteatist „Euroopa ja Aasia ühendamine – ELi strateegia põhielemendid“ (JOIN(2018)0031),
- võttes arvesse väliskomisjoni ja inimõiguste allkomisjoni külastusi Usbekistani vastavalt 2018. aasta septembris ja 2017. aasta mais ning korrapäraseid külastusi, mida teeb riiki delegatsioon ELi-Kasahstani, ELi-Kõrgõzstani, ELi-Usbekistani ja ELi-Tadžikistani parlamentaarsetes koostöökomisjonides ning Türkmenistani ja Mongooliaga suhtlemiseks,
- võttes arvesse 10. novembril 2017. aastal Samarkandis toimunud ELi ja Kesk-Aasia välisministrite 13. kohtumise tulemusi, milles käsitleti kahepoolset tegevuskava (majandus, ühenduvus, julgeolek ja õigusriik) ja piirkondlikke küsimusi,
- võttes arvesse 23. novembril 2018. aastal Brüsselis toimunud ELi ja Kesk-Aasia välisministrite 14. kohtumise ühiskommunikatsioon „EL ja Kesk-Aasia – koostöö kaasava majanduskasvu, kestliku ühenduvuse ja tugevama partnerluse tuleviku rajamiseks“ ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse ELi jätkuvat arenguabi Usbekistanile summas 168 miljonit eurot ajavahemikul 2014–2020, Euroopa Investeerimispanka ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga finantsabi ning muid ELi meetmeid, millega toetatakse rahu ja julgeolekut ning tuumajäätmete vähendamist riigis,
- võttes arvesse deklaratsiooni, mis võeti vastu 26. ja 27. märtsil 2018. aastal Taškendis toimunud Afganistani käsitleval konverentsil „Rahuprotsess, julgeolekukoostöö ja piirkondlik ühenduvus“, mille korraldas Usbekistan ja mille kaasesistuja oli Afganistan,
- võttes arvesse aastateks 2017–2021 kavandatud strateegiat meetmete võtmiseks viies Usbekistani arengu seisukohalt prioriteetses valdkonnas (arengustrateegia),
- võttes arvesse samme, mida Usbekistan on pärast Nõukogude Liidust iseseisvumist teinud avatuma ühiskonna kujundamiseks ja suurema avatuse saavutamiseks suhetes oma naabritega,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 113,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0149/2019),

⁽¹⁾ ELT C 238, 6.7.2018, lk 51.

⁽²⁾ ELT C 274, 27.7.2016, lk 25.

⁽³⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 91.

⁽⁴⁾ ELT C 58, 15.2.2018, lk 119.

⁽⁵⁾ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/54354/joint-communiqué-european-union--central-asia-foreign-ministers-meeting-brussels-23-november_en

Teisipäev, 26. märts 2019

- A. arvestades, et 23. novembril 2018 alustasid EL ja Usbekistan läbirääkimisi ulatusliku laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu üle, mis peab asendama praeguse ELi ja Usbekistani vahelise partnerlus- ja koostöölepingu, et laiendada ja süvendada koostööd vastastikust huvi pakkuvates valdkondades ning tugineda selles demokraatia, õigusriigi, põhiõiguste austamise ja hea valitsemistava ühistele väärtustele, et edendada kestlikku arengut ja rahvusvahelist julgeolekut ning tulemuslikult lahendada üleilmseid probleeme, nagu terrorism, kliimamuutused ja organiseeritud kuritegevus;
- B. arvestades, et laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu jõustumiseks on vaja Euroopa Parlamendi nõusolekut;
1. soovib nõukogul, komisjonil ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal:

ELi ja Usbekistani suhted

- a) tunnustada Usbekistani võetud kohustusi ja samme avatuma ühiskonna kujundamiseks ning siirast osalemist poliitilises dialoogis ELiga, mille tulemusena alustati läbirääkimisi laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimiseks; rõhutada ELi huvi tugevdada ühiste väärtuste alusel oma suhteid Usbekistaniga ja tunnustada Usbekistani rolli olulise kultuurilise ja poliitilise ühendusloojana Euroopa ja Aasia vahel;
- b) näha ette korrapärane ja põhjalik dialoog ning jälgida poliitiliste ja demokraatlike reformide täielikku rakendamist, mille eesmärk on luua sõltumatu kohtusüsteem – sealhulgas kaotades kõik juristide sõltumatuse piirangud –, tõeliselt konkurentsipõhiste valimiste teel moodustatud tõeliselt sõltumatu parlament, kaitsta inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust ja meediavabadust, depolitiseerida turvateenistused ja tagada, et nad kohustuvad austama õigusriiki, ning kaasata kodanikuühiskond tihedalt reformiprotsessi; väljendada heameelt parlamendile (Oliy Majlis) antud uute õiguste ja uute mehhanismide üle, mis tugevdavad parlamentaarset kontrolli; julgustada ametiasutusi rakendama OSCE/ODIHRi poolt pärast 2014. aasta parlamendivalimisi avaldatud aruande soovitusi;
- c) rõhutada, kui tähtsad on kestlikud reformid ja nende rakendamine, ja pakkuda neile kehtivate ja tulevaste lepingute alusel olulist toetust, et saavutada reaalseid tulemusi ja lahendada poliitilised, ühiskondlikud ja majanduslikud probleemid, eeskätt selleks, et parandada valitsemistavasid, luua võimalused tõeliselt mitmekesisele ja sõltumatule kodanikuühiskonnale, tugevdada inimõiguste austamist, kaitsta vähemusi ja kaitsetumaid, sealhulgas puuetega inimesi, tagada inimõiguste rikkumiste ja muude kuritegude eest vastutusele võtmine ja kõrvaldada ettevõtlust takistavad asjaolud;
- d) tunnustada ja toetada Ukraina lubadust jätkata struktuuri-, haldus- ja majandusreformide, mille eesmärk on parandada ettevõtluskeskkonda, kohtusüsteemi ja julgeolekuteenuseid, töötingimusi ning haldusvastutust ja -suutlikkust, ning rõhutada, kui tähtis on reformid täielikult ja kontrollitult ellu viia; kiita heaks välisvaluutahingute ja valuutavahetusturu liberaliseerimine; toonitada, et Usbekistani ulatuslikku reformikava, arengustrateegiat aastateks 2017–2021, tuleb rakendada ja toetada meetmetega, millega hõlbustatakse väliskaubandust ja parandatakse ettevõtluskeskkonda; võtta arvesse asjaolu, et tööjõuränne ja rahaülekanded on üks peamisi vaesuse vähendamise mehhanisme Usbekistanis;
- e) nõuda, et Usbekistani valitsus tagaks, et inimõiguste kaitsjad, kodanikuühiskond, rahvusvahelised vaatlejad ja inimõiguste organisatsioonid saaksid vabalt tegutseda õiguslikult ja poliitiliselt turvalises keskkonnas, eelkõige lihtsustades registreerimisprotsesse ja võimaldades õiguskaitsset registreerimisest keeldumise korral; nõuda, et Usbekistani valitsus lubaks vanglates ja kinnipidamiskohtades valitsevate tingimuste korrapärasust, piiranguteta ja sõltumatut jälgimist; julgustada Usbekistani valitsust kutsuma piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise ÜRO eriraportööri riiki külastama, rakendama tema eelmise, 2003. aasta visiidi raames antud soovitusi ning viima siseriiklikud õigusaktid ja tavad kooskõlla rahvusvahelise õiguse ja standarditega, sealhulgas luues sõltumatu järelevalvemehhanismi, mis tagaks takistamatu juurdepääsu kinnipidamiskohtadele, et vangide kohtlemist saaks jälgida; kutsuda ametivõime üles põhjalikult uurima kõiki väiteid piinamise või ebainimliku kohtlemise kohta;
- f) edendada salliva, kaasava, mitmekesise ja demokraatliku ühiskonna kujunemist usaldusväärse valitsuse toel, toetades järgjärgulist liberaliseerimist ja sotsiaal-majanduslikku progressi inimeste hüvanguks ning järgides täielikult ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid;

Teisipäev, 26. märts 2019

- g) kiita heaks poliitvangide vabastamine, kuid nõuda tungivalt, et võimud tagaksid nende täieliku rehabiliteerimise ning juurdepääsu õiguskaitsvahenditele ja ravile; nõuda kõigi ülejäänud poliitvangide ja kõigi teiste isikute vabastamist, kes on vangistatud või keda kiusatakse taga poliitiliselt motiveeritud süüdistuste alusel, nagu inimõiguste aktivistid, kodanikuühiskonna ja usuaktivistid, ajakirjanikud ja opositsioonipoliitikud; väljendada muret mitme kinniste uste taga toimunud kohtuprotsessi pärast ning nõuda tungivalt, et valitsus sellisele tavale lõpu teeks; nõuda tungivalt, et valitsus kiiresti muudaks äärmuslust käsitlevaid kriminaalkodeksi sätteid, mida mõnikord vääral kasutatakse teistimõtlemise kriminaliseerimiseks; väljendada heameelt seoses lubadustega lõpetada Usbekistani kriminaalkodeksi artikli 221 („vanglaeskirjade rikkumine“) kasutamine poliitvangide karistuste meelevaldseks pikendamiseks; tagada, et kõigile kriminaalkuritegudes ja muudes süütegudes süüdi mõistetud isikutele antaks nende kohtuotsuste koopiad, et nad saaksid kasutada edasikaebamise õigust ja taotleda enda rehabiliteerimist; tervitada teatavate rahumeelse kogunemise vabaduse piirangute vähendamist ja ühtlasi ergutada selliste piirangute täielikule kõrvaldamisele, lõpetades näiteks rahumeelsete meeleavaldajate kinnipidamise ja pidades sellega kinni inimõiguste ülddeklaratsioonist; tervitada ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööri hiljutist külaskäiku;
- h) märkida, et Usbekistani koht Piirideta Reporterite pressivabaduse indeksis on aastatel 2016-2018 vaid veidi paranenud, ning et jätkuvalt tekitavad muret tsensuur, veebisaitide blokeerimine, ajakirjanike ja blogipidajate enesetsensuur, ahistamine internetis ja väljaspool seda ning poliitiliselt motiveeritud kriminaalsüüdistused; nõuda ametivõimudelt, et need teeksid lõpu meedia survekamisele ja järelevalvele, lõpetaksid sõltumatute veebisaitide blokeerimise ning võimaldaksid rahvusvahelistel meediakanalitel korrespondente akrediteerida ja riigis tegutseda; toetada meedia ja vabaihenduste sõltumatuse tagamiseks võetud meetmeid, näiteks mõningate tegutsemispiirangute kaotamine, samuti varem riigist välja saadetud rahvusvaheliste ja välismeediakanalite tagasilubamine; väljendada heameelt uue vabaihenduste registreerimist käsitleva seaduse üle, mis lihtsustab teatavaid registreerimismenetlusi ja tegevuseks või ürituste korraldamiseks loa taotlemise nõudeid; nõuda tungivalt, et ametiasutused kõnealust seadust täielikult rakendaksid, kõrvaldades muu hulgas kõik tõkked, mis takistavad rahvusvaheliste organisatsioonide registreerimist, ning ergutaksid ametiasutusi kõrvaldama säilinud piirangud, mis takistavad vabaihenduste tööd, nagu koormavad registreerimisnõuded ja sekkuv järelevalve;
- i) tunnustada edusamme lapstööjõu kasutamise kaotamiseks ja sunniviisilise töö järkjärguliseks kaotamiseks, samuti ÜRO eriraportööride hiljutisi külastusi Usbekistani ja riigi taasavamist selle valdkonna rahvusvahelistele vabaihendustele; juhtida tähelepanu sellele, et riigi toetatud sunnitöö puuvilla- ja siiditööstuses ning muudes valdkondades on endiselt probleeme; nõuda, et Usbekistani valitsus lõpetaks kõik sunniviisilise töö vormid, kõrvaldaks selle nähtuse algpõhjused, eelkõige kohustusliku kvoodisüsteemi, ja võtaks vastutusele kohalikud omavalitsused, kes riigitöötajaid ja õpilasi sunnitööle sunnivad; rõhutada, et on vaja suuremaid pingutusi ja täiendavaid õigusmeetmeid, et saavutada sunniviisilise töö kaotamine; soovitada teha selles valdkonnas rohkem koostööd Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga (ILO); nõuda, et valitsus võimaldaks orjapidamise tänapäevaste vormide ÜRO eriraportööril Usbekistani külastada; toonitada, kui tähtis on rajada riigis kestlik puuvilla tarneahel ning võtta kasutusele kaasaegsed, ökoloogiliselt põhjendatud puuvillakasvatuse- ja maaharimismeetodid; toetada kodumaiseid puuvillakasvatajaid tootmise tõhususe suurendamisel, kaitsta keskkonda ja parandada töötavasid eesmärgiga kaotada sunniviisiline töö;
- j) ergutada ametiasutusi võtma täiendavaid meetmeid, et vähendada riigis töötust, sealhulgas avades erasektori ning tugevdades väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid; väljendada sellega seoses heameelt juhtimiskoolitusprogrammi laiendamise üle ja ergutada ettevõtjatele uute koolitusprogrammide korraldamist; tuletada siinjuures meelde Usbekistani noorte potentsiaali ja nende suhteliselt kõrget haridustaset; ergutada ettevõtlushariduse programmide edendamist; tuletada meelde programmi „Erasmus+“ taoliste ELi programmide tähtsust kultuuride dialoogi edendamisel ELi ja Usbekistani vahel ning võimaluste loomisel neis programmides osalevate üliõpilaste kui positiivsete ühiskondlike muutuste esilekutsujate mõjuvõimu suurendamiseks;
- k) jätkata iga-aastaseid inimõigustedialooge, mida korraldab Euroopa välisteenistus (EEAS), ning sellega seoses avaldada survet konkreetsete juhtumite lahendamiseks, sealhulgas poliitvangide juhtumid; kehtestada enne iga dialoogide vooru konkreetset valdkonnad ja hinnata saavutatud tulemusi kooskõlas ELi standarditega, samas integreerides inimõigusküsimused ka kõigi teiste koosolekute päevakorda ja kõigisse muudesse meetmetesse; ergutada Usbekistani

Teisipäev, 26. märts 2019

järgima rahvusvahelisi inimõiguste õigusakte, mille ta on ratifitseerinud, eelkõige ÜROs, OSCEs ja ILOs; väljendada jätkuvat muret lahendamata probleemide ja tähtsate reformide teostamatajätmise pärast; soovitada ametiasutustel dekriminaliseerida vastastikusel nõusolekul põhinevad seksuaalsuhted samast soost isikute vahel ning edendada sallivat suhtumist LGBTI-inimestesse; kutsuda Usbekistani võime üles toetama ja edendama naiste õigusi;

- l) tagada passisüsteemi läbivaatamine; kiita heaks väljasõiduviisade süsteemi kaotamine; väljasõiduviisa nõue kehtis varem Usbekistani kodanikele, kes tahtsid reisida väljapoole Sõltumatute Riikide Ühendust (SRÜ); väljendada heameelt seoses Usbekistani teadaandega, et alates jaanuarist 2019 ei nõua ta ELi liikmesriikide kodanikelt enam viisat;
- m) soovitada tungivalt, et Usbekistan parandaks kohalikku tervishoiusüsteemi ja suurendaks olukorra parandamiseks eraldatavaid eelarvevahendeid, kuna pärast riigi iseseisvumist on tervishoiu olukord märkimisväärselt halvenenud;
- n) nõuda tungivalt, et ametiasutused annaksid vajalikku toetust ning taotleksid rahvusvaheliste partnerite panust ja toetust Karakalpakkia Vabariigile, et jätkata Araali mere keskkonkatakatastroofi majanduslike, sotsiaalsete ja tervisetagajärgedega tegelemist, rajades kestliku veemajanduse ja seades sisse veevarude kaitse poliitika ning tavad ja koostades piirkonna jaoks usaldusväärse puhastamiskava; tervitada piirkondliku veemajanduskoostöö edenemist, eelkõige Tadžikistani ja Kasahstaniga, ÜRO mitme partneriga usaldusfondi loomist inimeste turvalisuse tagamiseks Araali mere piirkonnas ning võimude poolt üles näidatud toetust; jätkata jõupingutusi niisutustaristu parandamiseks;
- o) tunnustada Usbekistani uut välispoliitikat, mille abil on paranenud koostöö naabrite ja rahvusvaheliste partneritega, eeskätt piirkonna stabiilsuse ja julgeoleku edendamisel, piiride ja veevarude haldamisel, piiride märkimisel ja energiavaldkonnas; toetada Usbekistani positiivset osalemist Afganistani rahuprotsessis;
- p) tervitada Usbekistani jätkuvat pühendumist Kesk-Aasia tuumarelvavaba tsooni säilitamisele; tuletada meelde ELi võetud kohustust toetada Usbekistani mürgiste ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisel; julgustada Usbekistani allkirjastama tuumarelvade keelustamise lepet;
- q) võtta arvesse Usbekistani olulist rolli ELi Kesk-Aasia strateegia tulevases läbivaatamises, kohaldades diferentseerimise põhimõtet;
- r) tunnustada Usbekistani õigustatud julgeolekumuresid ning suurendada koostööd, et toetada kriisihaldamist, konfliktide ennetamist, integreeritud piirihaldust ning jõupingutusi võitluses vägivaldse radikaliseerumise, terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu, kaitses samas õigusriiki, sealhulgas inimõigusi;
- s) tagada tõhus koostöö võitluses korrupsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu;
- t) seada ELi välisrahastamisvahenditest ning Euroopa Investeerimispanka ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga laenudest Usbekistanile abi andmise tingimuseks reformide edukas jätkamine;
- u) toetada GSP+ staatuse jaoks nõutavate peamiste rahvusvaheliste konventsioonide tulemuslikku rakendamist;
- v) toetada Usbekistani jõupingutusi osaleda Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTO) ühinemise protsessis, et integreerida riik paremini maailma majandusse ning parandada ettevõtluskeskkonda, tõmmates sellega ligi rohkem välismaiseid otseinvesteeringuid;
- w) võtta arvesse suhete arendamist muude kolmandate riikidega Hiina algatuse „üks majandusvöönd, üks tee“ („One Belt, One Road“) rakendamise raames; nõuda, et kõnealuse algatusega seoses järgitaks inimõigusi, muu hulgas töötades välja vastavad suunised;

Teisipäev, 26. märts 2019

Uus ulatuslik leping

- x) kasutada laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu läbirääkimisi, et toetada tõelist ja kestlikku arengut vastutustundliku ja demokraatliku korra suunas, millega tagatakse ja kaitstakse kõigi kodanike põhiõigusi ning keskendutakse eelkõige soodsa keskkonna tagamisele, mis võimaldab kodanikuühiskonna ja inimõiguste kaitsjate tegevust ning kindlustab juristide sõltumatus; tagada, et enne läbirääkimiste lõpuleviimist teeks Usbekistan tõsiseltvõetavaid edusamme sõnavabaduse ning ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabaduse kindlustamiseks kooskõlas rahvusvaheliste normidega, sealhulgas kõrvaldades takistused, mis ei lase uutel rühmadel end registreerida ja riigis seaduslikult tegevust alustada ega välismaalt rahastamist vastu võtta;
- y) rääkida läbi nüüdisaegne, kõikehõlmav ja edasipüüdlik ELi ja Usbekistani vaheline leping, mis asendab 1999. aastal sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingu ning tõhustab inimestevahelisi kontakte, poliitilist koostööd, kaubandus- ja investeerimissuhteid ning koostööd kestliku arengu, keskkonnakaitse, ühenduvuse, inimõiguste ja valitsemise valdkonnas ning toetab Usbekistani majanduse ja ühiskonna kestlikku arengut;
- z) uuendada võetud kohustust edendada demokraatlikke standardeid, hea valitsemistava põhimõtteid ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi, sh usu- ja veendumusvabadust, samuti nende õiguste ja vabaduste kaitsjaid;
- aa) toetada Usbekistani uusi jõupingutusi mitmepoolseks ja rahvusvaheliseks koostööks üleilmsetes ja piirkondlikes keerdküsimustes, nagu rahvusvaheline julgeolek ja võitlus vägivaldse äärmusluse, organiseeritud kuritegevuse ning uimastikaubanduse vastu, samuti veemajandus, kliimamuutused ja ränne;
- ab) tagada, et laiaulatuslik leping hõlbustaks ja tugevdaks piirkondlikku koostööd ning olemasolevate konfliktide rahumeelset lahendamist, sillutades teed tõelisel heanaaberlikele suhetele;
- ac) tugevdada kaubandus- ja majandussuhetega seotud sätteid, ühelt poolt ühendades need paremini inimõigussätetega ning kohustusega rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, luues ühtlasi mehhanismid, et hinnata ja käsitleda negatiivset mõju inimõigustele, ning teiselt poolt edendades turumajanduse põhimõtteid, sealhulgas õiguskindlust, institutsioonide sõltumatust ja läbipaistvust, sotsiaaldialoogi ja ILO töönormide rakendamist, et tagada kestlikud välismaised otseinvesteeringud ning toetada majanduse mitmekesistamist; parandada koostööd võitluses korrupsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu ning tagada, et mitmes ELi ja EMP liikmesriigis praegu külmutatud varad repatrieeritakse vastutustundlikult kogu Usbekistani rahva hüvanguks;
- ad) tugevdada parlamentidevahelise koostöö aspekte volitatud parlamentaarse koostöökomisjoni raames demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste valdkonnas, sealhulgas koostöönõukogu ja parlamentaarse koostöökomisjoni esindajate otsest vastutust;
- ae) tagada kõigi osalejate, sealhulgas kodanikuühiskonna kaasamine nii läbirääkimiste käigus kui ka lepingu rakendamise etapis;
- af) lisada tingimused koostöö võimaliku peatamise kohta juhaks, kui ükskõik kumb pool rikub olulisi põhimõtteid, eelkõige seoses demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi austamisega, sealhulgas tingimus, et sellistel juhtudel konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga; luua sõltumatu järelevalve- ja kaebuste esitamise mehhanism, mis tagab elanikele ja nende esindajatele tõhusa vahendi, et käsitleda mõju inimõigustele ja jälgida lepingu rakendamist;
- ag) tagada, et Euroopa Parlament kaasatakse pärast laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu jõustumist tihedalt lepingu kõigi osade rakendamise järelevalvesse, korraldada sellega seoses konsultatsioone, tagades, et Euroopa välisestus parlamenti ja kodanikuühiskonda laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu rakendamisest nõuetekohaselt teavitab, ning reageerida asjakohaselt;

Teisipäev, 26. märts 2019

- ah) tagada kooskõlas konfidentsiaalsusnõuetega kõigi läbirääkimisdokumentide edastamine Euroopa Parlamendile, et parlament saaks läbirääkimisprotsessi nõuetekohaselt kontrollida; täita institutsioonidevahelisi kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikest 10, ning anda parlamendile korrapäraselt aru;
 - ai) kohaldada laiendatud partnerlus- ja koostöölepingut ajutiselt alles pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist;
 - aj) korraldada avalikkuse teavitamise kampaania, tõstes esile koostöö oodatavaid positiivseid tulemusi, mis toovad kasu nii ELi kui ka Usbekistani elanikele, edendades samas inimestevahelisi kontakte;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Usbekistani Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.
-

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0241

Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline institutsioonilist raamistikku käsitlev leping

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise institutsioonilist raamistikku käsitleva lepingu kohta (2018/2262(INI))

(2021/C 108/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 218,
- võttes arvesse nõukogu 6. mai 2014. aasta otsust, millega antakse volitused alustada läbirääkimisi ELi ja Šveitsi vahelise kahepoolseid suhteid reguleerivat institutsioonilist raamistikku käsitleva lepingu üle, ning läbirääkimiste alustamist 22. mail 2014,
- võttes arvesse nõukogu 28. veebruari 2017. aasta järeldusi ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni suhete kohta,
- võttes arvesse nõukogu 14. detsembri 2010. aasta ja 20. detsembri 2012. aasta järeldusi ELi ja EFTA riikide suhete kohta,
- võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna 1. jaanuari 1994. aasta lepingut ⁽¹⁾,
- võttes arvesse, et Šveitsi rahvas lükkas 1992. aasta detsembris rahvahääletusel 50,3 %-lise enamusega tagasi osalemise Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP), 1997. aasta juunis 74 %-lise enamusega algatuse „ELiga ühinemise läbirääkimised: rahvas otsustab“ ja 2001. aasta märtsis 77 %-lise enamusega algatuse „Jah Euroopale!“,
- võttes arvesse ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingut ⁽²⁾, mis allkirjastati 23. novembril 2017,
- võttes arvesse 16. märtsil 2012. aastal allkirjastatud Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) ja Šveitsi koostööraamistikku,
- võttes arvesse Šveitsi ja Eurojusti vahel 27. novembril 2008. aastal allkirjastatud ja 22. juulil 2011. aastal jõustunud lepingut õiguslase koostöö kohta,
- võttes arvesse Šveitsi ja Europoli vahel 24. septembril 2004. aastal allkirjastatud ja 1. märtsil 2006. aastal jõustunud lepingut politseiasutuste koostöö kohta raske ja organiseeritud rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismi ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning lepingu kohaldamisala laiendamist 1. jaanuaril 2008,
- võttes arvesse 21. juunil 1999. aastal ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud isikute vaba liikumist käsitlevat lepingut ⁽³⁾ ning eriti selle I lisa isikute vaba liikumise kohta ja III lisa kutsequalifikatsiooni tunnustamise kohta,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva lepingu 27. mai 2008. aasta protokoll, mis käsitleb Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia osalemist lepingus seoses nende ühinemisega Euroopa Liiduga ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel 25. juunil 2009. aastal sõlmitud lepingut kaubaveoga seotud kontrolli ja formaalsuste lihtsustamise ning tolli turvameetmete kohta ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 322, 7.12.2017, lk 3.

⁽³⁾ EÜT L 114, 30.4.2002, lk 6.

⁽⁴⁾ ELT L 124, 20.5.2009, lk 53.

⁽⁵⁾ ELT L 199, 31.7.2009, lk 24.

Teisipäev, 26. märts 2019

- võttes arvesse 9. veebruaril 2014. aastal toimunud Šveitsi föderaalset rahvaalgatust, millel 50,3 % Šveitsi elanikest toetas ettepanekuid, mis käsitlesid kvootide taaskehtestamist Euroopa Liidust tulevale sisserändele, oma riigi kodanike eelistamist vabade töökohtade täitmisel ja sisserändajate õiguste piiramist sotsiaaltoetuste saamisel,
 - võttes arvesse ELi-Šveitsi 1972. aasta vabakaubanduslepingut ⁽¹⁾, mida on aastate jooksul kohandatud ja ajakohastatud,
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist õhustranspordialast kokkulepet ⁽²⁾, mis jõustus 1. juunil 2002,
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkulepet ⁽³⁾, mis jõustus 1. juunil 2002,
 - võttes arvesse läbirääkimisi elektrienergiat ning toiduohutust, tooteohutust ja rahvatervist käsitlevate lepingute sõlmimiseks ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel,
 - võttes arvesse komisjoni 20. detsembri 2018. aasta rakendusotsust (EL) 2018/2047 Šveitsis börside suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalveraamistiku samaväärsuse kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse ELi ja Šveitsi 37. parlamentidevahelist kohtumist, mis toimus 4.–5. juulil 2018. aastal Brüsselis,
 - võttes arvesse oma resolutsioone Šveitsi kohta, eelkõige 9. septembri 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Majanduspiirkonna ja Šveitsi suhete ning siseturu täielikku rakendamist takistavate asjaolude kohta ⁽⁵⁾ ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni 24. aprillil 2018. aastal samal teemal esitatud resolutsiooni ettepaneku projekti,
 - võttes arvesse oma 15. veebruari 2017. aasta resolutsiooni, mis käsitleb aastaaruannet ühtse turu juhtimise kohta 2017. aasta Euroopa poolaasta raames ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 4 ja artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ja siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamusi (A8-0147/2019),
- A. arvestades, et Šveitsi praegused suhted ELiga põhinevad umbes 20 kahepoolsest valdkondlikust põhikokkuleppest ja umbes 100 muust kokkuleppest koosneval keerukal kogumil; arvestades, et Šveits osaleb kõigis neljas vabaduses ainult osaliselt; arvestades, et kuigi nimetatud lepingud on süvendanud ELi ja Šveitsi vahelist koostööd siseturu, sisejulgeoleku ning varjupaiga, transpordi ja maksunduse valdkonnas, võivad selle keerulise kogumi lepingud tulevikus aeguda, muutes nende rakendamise vähem asjakohaseks, kui ei lepita kokku üldraamistikus;
- B. arvestades, et Eurostati andmetel oli Šveits 2017. aastal kaupade ekspordi osas ELi suuruselt kolmas partner ja kaupade impordi osas suuruselt neljas;
- C. arvestades nõukogu seisukohta, et Šveitsiga sõlmitava üldise institutsioonilise lepingu eesmärk peaks olema siseturu ühtsuse kaitsmine ning ametiasutuste, kodanike ja ettevõtjate jaoks õiguskindluse tagamine;

⁽¹⁾ EÜT L 300, 31.12.1972, lk 189.

⁽²⁾ EÜT L 114, 30.4.2002, lk 73.

⁽³⁾ EÜT L 114, 30.4.2002, lk 91.

⁽⁴⁾ ELT L 327, 21.12.2018, lk 77.

⁽⁵⁾ ELT C 316, 22.9.2017, lk 192.

⁽⁶⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 164.

Teisipäev, 26. märts 2019

- D. arvestades, et Šveitsi Liidunõukogu soovib sõlmida ELiga institutsioonilise lepingu, mis tagaks õiguskindluse turulepääsu valdkonnas ning säilitaks Šveitsi jõukuse, sõltumatuse ja õigussüsteemi⁽¹⁾; arvestades, et Šveitsi Liidunõukogu on kuulutanud läbirääkijate poolt 23. novembril 2018. aastal kokku lepitud teksti põhjal välja konsulteerimise sidusrühmadega;
- E. arvestades, et Euroopa majanduse taaselavdamiseks majanduskasvu ja konkurentsivõime ergutamise ning töökohtade loomise teel on vaja väga konkurentsivõimelisel sotsiaalsel turumajandusel põhinevat hästitoimivat ja tõhusat ühtset turgu; arvestades, et ühtse turu õigusaktid tuleb nõuetekohaselt üle võtta, rakendada ja jõustada, et liikmesriigid ja Šveits saaksid sellest täit kasu;
- F. arvestades, et Šveits on väljendanud soovi jätta tulevasse turulepääsu lepingusse riigiabi käsitlevaid siduvaid sisulisi sätteid ja saada juurdepääs elektrienergia ühtsele turule;
- G. arvestades, et 28. septembril 2018. aastal kiitis liidunõukogu heaks Šveitsi teise, 1,3 miljardi Šveitsi frangi suuruse osamakse teatud ELi liikmesriikidele kümne aasta jooksul ning ootab nüüd föderaalvalitsuse positiivset otsust selles küsimuses;
- H. arvestades, et Šveits on Euroopa Keskkonnaameti liige;
- I. arvestades, et Šveits on ratifitseerinud oma osaluse Euroopa satelliitnavigatsiooni programmides Galileo ja EGNOS;
- J. arvestades, et Šveitsi osalemine ELi teadusuuringute raamprogrammis „Horisont 2020“ ja sellele eelnenud seitsmendas teadusuuringute raamprogrammis (FP7) on olnud kasulik kõigile osapooltele, kuna ettepanekute kvaliteet on olnud kõrge;
- K. arvestades, et Šveits ja EL allkirjastasid 27. mail 2015. aastal lisaprotokolli hoiuste intresside maksustamise lepingule, milles sätestatakse, et mõlemad pooled vahetavad alates 2018. aasta septembrist automaatselt teavet teineteise residentide finantskontode kohta; arvestades, et EL lisas Šveitsi loetellu nõukogu 5. detsembri 2017. aasta järelduste II lisas, mis käsitleb riike, kes on võtnud kohustused hea maksuhaldustava rakendamiseks, et lahendada probleemid maksustamise läbipaistvuse, õiglase maksustamise ning maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastaste meetmete rakendamise vallas;
- L. arvestades, et Šveits teeb valikuliselt koostööd ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) valdkonnas ning on osalenud ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) tsiviil- ja sõjalistes rahumissioonides, eelkõige Ukrainas ja Malis; arvestades, et 16. märtsil 2012 allkirjastatud EDA-Šveitsi koostööraamistikuga võimaldatakse teabevahetus ning nähakse ette ühised tegevused teadusuuringute ja tehnoloogia vallas ning relvastusprojektides ja -programmides;
- M. arvestades, et Šveits on kuulunud Schengeni alasse alates sellest, kui 2008. aasta detsembris hakati Šveitsis rakendada Schengeni *acquis*'d;
- N. arvestades, et Šveits osaleb Schengeni infosüsteemis (SIS), viisainfosüsteemis (VIS) ja Eurodaci ELi varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaasis ning osaleb edaspidi riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis (EES), mis hakkab registreerima ELi välispiiri ületamisi, ning ELi reisiinfo ja -lubade süsteemis (ETIAS), mis tegeleb viisavabalt ELi reisivate kolmandate riikide isikute reisieelse julgeoleku- ja ränderiskide taustakontrolliga;
- O. arvestades, et Šveits on Dublini assotsieerimislepingu alusel ühinenud varjupaigaküsimusi käsitleva liidu õigustiku osadega; arvestades, et alates 2010. aastast on Šveits panustanud nii rahaliselt kui ka operatiivselt Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiril Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuuri (Frontex) töösse;

(¹) https://www.eda.admin.ch/dam/dea/en/documents/fs/11-FS-Institutionelle-Fragen_en.pdf

Teisipäev, 26. märts 2019

- P. arvestades, et 2017. aastal olid Šveitsi 8,48 miljonist elanikust 2,13 miljonit inimest välisriikide kodanikud, kellest 1,4 miljonit olid pärit ELi liikmesriikidest või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikidest; arvestades, et iga päev käib üle piiri Šveitsis tööle ligi 320 000 ELi kodanikku; arvestades, et 750 000 Šveitsi kodanikku elavad välismaal, neist 450 000 ELis;
- Q. arvestades, et 2009. aastal leppis Šveits kokku 1999. aasta ELi ja Šveitsi kahepoolse isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe (FMPA) jätkamises, millega antakse nii Šveitsi kui ka ELi liikmesriikide kodanikele õigus lepinguosaliste riikide territooriumil oma töö- ja elukohta vabalt valida;
- R. arvestades, et välismaised ettevõtted on välismaalastest töötajate Šveitsi lähetamisel kohustatud järgima Šveitsi minimaalseid töötingimusi; arvestades, et põhitöövõtjal on juriidiline kohustus tagada, et alltöövõtjad järgiksid Šveitsi tööturunorme;
- S. arvestades, et Šveits kehtestas 2002. aastal kõrvalmeetmed, väidetava eesmärgiga kaitsta Šveitsi palku, töötingimusi ja sotsiaalseid standardeid, mis aga ELi arvates ei ole FMPA kokkuleppega kooskõlas;
- T. arvestades, et Šveitsis on tekitanud muret kodanike õiguste direktiivi (2004/38/EÜ) rakendamine ning ELi kodanike õigused sotsiaaltoetustele ja asutamisõigused;
- U. arvestades, et Šveits on olnud EFTA liige alates 1960. aastast ja ÜRO liige alates 2002. aastast;
- V. arvestades, et 25. novembril 2018 lükati rahvahääletusel 66 %-lise enamusega ja kõikide kantonite poolt tagasi algatus „Šveitsi seadus, mitte välismaised kohtunikud“ (nn enesemääramise algatus);
- W. arvestades, et Šveits on pühendunud poliitilisele neutraalsusele ja on sellisena korraldanud mitmeid rahvusvahelisi läbirääkimisi, mille eesmärk on leida relvastatud konfliktidele kogu maailmas rahumeelsed lahendused;
- X. arvestades, et Euroopa Komisjon pikendas 2018. aasta lõpus kuue kuu võrra oma otsust, millega tunnistatakse Šveitsi kauplemiskohade vastavust aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõudele, nagu on sätestatud uues finants-instrumentide turgude direktiivis 2004/39/EÜ ja määruses (EL) nr 600/2014;
- Y. arvestades, et Parlamentidevaheline Liit (IPU) asub Genfis;
- Z. arvestades, et Šveitsis asuvad 25 suure rahvusvahelise organisatsiooni ja konverentsi ülemaailmsed peakorterid, enamik neist Genfis;
- AA. arvestades, et Šveitsis asub sadu rahvusvahelisi valitsusväliseid organisatsioone, mis annavad nõu ÜRO-le ja muudele valitsusvälistele organisatsioonidele;
- AB. arvestades, et Šveitsil on kavas korraldada 20. oktoobril 2019. aastal föderaalvalimised;
1. soovib nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale järgmist:
- a) rõhutab, et Šveitsil ja ELil on tihe, laiaulatuslik ja põhjalik partnerlus, mis on vastastikkult kasulik ja põhineb ühisel kultuuriajalool ja ühistel väärtustel, ning et mõlemat poolt seovad eeskujulikud majanduslikud, poliitilised, sotsiaalsed, keskkonna- ja teadusalased ja inimestevahelised sidemed, ning tuleb meelde ainulaadset kultuurilist ja geograafilist lähedust mõlema osapoole vahel;
- b) rõhutab, et Šveits on ELiga tihedalt lõimunud ja sarnane partner, kes jagab ELiga Euroopa ees seisvaid piirkondlikke ja ülemaailmseid probleeme; väljendab heameelt Šveitsi avalduse üle, mille kohaselt on nende huvides uuendada ja tugevdada kahepoolset lähenemisviisi ning teha tööd suhete veelgi tugevamaks muutmise nimel;

Teisipäev, 26. märts 2019

- c) märgib, et EL on Šveitsi peamine kaubanduspartner, kelle arvele langeb 52 % riigi ekspordist ja üle 71 % riigi impordist, ning et kehtivate kahepoolsete kaubanduslepingute alusel toimuv kaubavahetus ulatub 1 miljardi Šveitsi frangini päevas⁽¹⁾; arvestades, et Šveits on ELi suuruselt kolmas kaubanduspartner, kelle arvele langeb 7 % ELi kaubavahetusest; on seisukohal, et Šveitsi märkimisväärne integreeritus ELi siseturuga on peamine majanduskasvu soodustav tegur ning muudab ELi Šveitsi tähtsaimaks majandus- ja kaubanduspartneriks;
- d) rõhutab, et EL on ilmutanud institutsioonilist raamistikku käsitleva lepingu (IFA) alastel läbirääkimistel suurt paindlikkust ja et seda peavad tunnistama kõik asjaosalised;
- e) nõuab tungivalt, et kahepoolne institutsioonilist raamistikku käsitlev leping sõlmitaks niipea kui võimalik, et ühtlustada praegust keerukat kahepoolsete kokkulepete kogumit, kehtestades muu hulgas vaidluste lahendamise mehhanismi; väljendab heameelt, et läbirääkijad jõudsid lepingu lõppteksti osas kokkuleppele; kutsub Šveitsi Liidunõukogu üles võtma vastu otsuse lepingu sõlmimise kohta niipea, kui sidusrühmadega konsulteerimine on selles küsimuses positiivse lõpuni viidud;
- f) tuletab meelde, et ühtse institutsioonilise raamistiku loomine olemasolevatele ja tulevastele lepingutele, mis võimaldavad Šveitsi osalemist ELi ühtsel turul, et tagada kodanikele ja ettevõtjatele õiguskindlus ja ühtsus, on jätkuvalt eeltingimuseks, et valdkondlikku lähenemisviisi edasi arendada; rõhutab, et pärast neli aastat kestnud läbirääkimisi on tulnud aeg IFA ära sõlmida; on seisukohal, et lepingu sõlmimine lubab ELi ja Šveitsi laiaulatusliku partnerluse täielikku potentsiaali ära kasutada;
- g) tunnistab vajadust IFA järele, kuna ELi ja Šveitsi suhted põhinevad 120-st sektoripõhisest kokkuleppest koosneval keerulisel süsteemil ning suurem ühtsus ja õiguskindlus tuleks kasuks kõigile osalistele;
- h) kutsub osapooli üles korraldama võimalikult kiiresti ELi ja Šveitsi seadusandjate parlamentidevahelise kohtumise, et arutada kõiki selle lepinguga seotud küsimusi;
- i) väljendab kahetsust selle üle, et komisjon edastas läbirääkimistel kokku lepitud ELi ja Šveitsi IFA lõppteksti väliskomisjonile ja rahvusvahelise kaubanduse komisjonile alles 6. veebruaril 2019, kuigi selle lõppversioon valmis juba 2018. aasta novembris;
- j) tunnistab, et ELi ja Šveitsi tugevad suhted ei piirdu majandusintegratsiooni ja ühtse turu laiendamisega, vaid aitavad suurendada ka stabiilsust ja heaolu kõigi kodanike ja ettevõtjate, sealhulgas VKEde hüvanguks; rõhutab, kui oluline on tagada ühtse turu nõuetekohane toimimine, et luua töökohti ja kõigile võrdsed võimalused;
- k) on seisukohal, et on väga oluline sõlmida Šveitsiga IFA, kuna see tagaks õiguskindluse nii Šveitsi kui ka ELi jaoks, ELi õigustiku dünaamilise laiendamise, siseturu parema kättesaadavuse Šveitsi jaoks, mis on mõlema poole huvides, ning IFA kohaldamist või tõlgendamist puudutavate lahendamata vaidluste korral Euroopa Liidu Kohtu pädevuse;
- l) väljendab heameelt komisjoni 20. detsembri 2018. aasta otsuse üle, millega tunnistatakse Šveitsi kauplemiskohade vastavust aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõudele, nagu on sätestatud finantsinstrumentide turgude direktiivis⁽²⁾ ja määruses⁽³⁾ (MiFID 2 / MiFIR); rõhutab, et see vastavus piirdub praegu ajavahemikuga kuni 30. juuni 2019, kuid et seda on võimalik pikendada, kui on tehtud edusamme, et allkirjastada leping, millega luuakse ühine institutsiooniline raamistik;

(1) https://www.eda.admin.ch/dam/dea/en/documents/abkommen/InstA-Wichtigste-in-Kuerze_en.pdf

(2) ELT L 173, 12.6.2014, lk 349.

(3) ELT L 173, 12.6.2014, lk 84.

Teisipäev, 26. märts 2019

- m) rõhutab koos nõukoguga, et isikute vaba liikumine on ELi poliitika ja siseturu vältimatu alustala ning et siseturu neli vabadust on lahutamatud; väljendab kahetsust Šveitsi ebaproportsionaalsete ühepoolsete kõrvalmeetmete pärast, mis on kehtinud alates 2004. aastast; kutsub Šveitsi, kes peab neid kõrvalmeetmeid oluliseks, otsima lahendust, mis oleks täielikult kooskõlas asjaomaste ELi õigusaktidega; kutsub Šveitsi üles ka kaaluma üleminekumeetmete kohaldamisaja lühendamist Horvaatia töötajate suhtes, pidades silmas ELi ja Šveitsi vahelise isikute vaba liikumise vaieldamatut kasu;
- n) võtab teadmiseks algatuse „Eelista kodumaist“ pehmema variandi rakendamise ja nõukogu seisukoha, et sellest tulenevat teksti, mille Šveitsi Liidukogu võttis vastu 16. detsembril 2016, saab rakendada viisil, mis on kooskõlas ELi kodanike õigustega isikute vaba liikumist käsitleva lepingu alusel, kui vajalikes rakendusmäärustes täpsustatakse lahendamata küsimused, näiteks õigus saada teavet vabade töökohtade kohta ja piirialatöötaja õiguste austamine; tuletab siiski meelde, et kolmandatest riikidest pärit kodanike rände küsimust ei tohiks segi ajada aluslepingutes sätestatud isikute vaba liikumisega; rõhutab vajadust hoolikalt jälgida nimetatud rakendusmääruse rakendamist, et hinnata selle vastavust isikute vaba liikumist käsitlevale lepingule;
- o) rõhutab asjaolu, et Šveits saab kogu oma Euroopa naabruskonna demokraatlikust ja konkurentsivõimelisest arengust suurt kasu, mistõttu on tema sissemaksud sellistesse programmidesse, nagu Ühtekuuluvusfond, tema oma huvides ja neid tuleks jätkata, ning väljendab heameelt positiivsete tulemuste üle toetust saavates liikmesriikides; tuletab meelde, et Šveits saab ühtsel turul osalemisest märkimisväärset kasu; rõhutab, et Šveitsi edaspidine panus ELi ühtekuuluvusse on väga oluline ja seda tuleks vastavalt EMP/Norra eeskujule märkimisväärselt suurendada;
- p) väljendab heameelt seoses Šveitsis toimuva intensiivse sisearu teluga, mis puudutab koostööd ELiga; teeb siiski ettepaneku, et Šveits võiks püüda oma kodanikele veelgi paremini selgitada kogu käegakatsutavat kasu, mida nad saavad siseturule juurdepääsust, ja vajadust tihedamaks koostööks ELiga;
- q) nõuab tungivalt, et pärast IFA sõlmimist esitataks see viivitamata heakskiitmiseks Euroopa Parlamendile, liikmesriikidele ja Šveitsi parlamendile, ning Šveitsi valijaskonnale rahvahääletuse korraldamiseks vastavalt Šveitsi põhiseadusele;
- r) märgib, et Šveitsis elab 1,4 miljonit ELi kodanikku, samas kui ELis elab rohkem kui 450 000 šveitslast;
- s) tuletab meelde, et pärast 9. veebruari 2014. aasta rahvahääletust võttis Šveitsi parlament 2016. aastal föderaalset põhiseaduse artikli 121a rakendamiseks vastu välisriikide kodanikke käsitleva seaduse muudatuse, mis jõustus 1. juulil 2018; rõhutab, kui oluline on, et liidunõukogu pööraks erilist tähelepanu artikli 121a rakendamisele, et mitte seada ohtu ELi kodanike vaba liikumise õigust;
- t) peab kahetsusväärseks kantonite ja riikliku tasandi mis tahes algatusi, mille tagajärjel võidakse piirata ELi töötajate, eriti piiriüleste töötajate pääsu Šveitsi tööturule, kahjustades ELi kodanike õigusi isikute vaba liikumist käsitleva lepingu raames ning ELi ja Šveitsi koostööd;
- u) väljendab suurt heameelt poliitilise avalduse üle ajakohastada riigihankeid käsitlevat lepingut ja ELi-Šveitsi 1972. aasta vabakaubanduslepingut ning toetab püüdlusi saavutada läbivaadatud kaubanduspartnerlus, mis hõlmab lisaks kaubanduse ja säästva arengu peatükile selliseid valdkondi nagu IFA kohaldamisalast välja jäävad teenused, mis on hõlmatud ainult osaliselt isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppega (FMPA), sealhulgas digitaalsed aspektid, intellektuaalomandi õigused, kaubanduse lihtsustamine, vastavushindamise ja riigihangete vastastikune tunnustamine; nõuab edasist koostööd, et kaitsa paremini geograafilisi tähiseid ning laiendada IFA eelnõus sisalduvat nüüdisaegset ja usaldusväärset riigi ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi, mis hõlmaks tulevasi kahepoolseid kaubandussuhteid ja lahendaks tõhusalt kaubandusvaidlusi poolte vahel;

Teisipäev, 26. märts 2019

- v) on teadlik sellest, et ELi ja Šveitsi vahel ei ole sõlmitud laiaulatuslikku teenustekaubanduse lepingut, ning et FMPA hõlmab teenuseid vaid osaliselt, mis näitab, et selles valdkonnas on potentsiaali edasiseks arenguks;
- w) võtab teadmiseks 2017. aastal Ticino kantonis vastu võetud muudetud riigihankeid käsitleva seaduse, mis peaks olema täielikult kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankeid käsitleva lepinguga ning ELi-Šveitsi asjaomase valdkondliku kokkuleppega, mis kehtib alates aastast 2002; soovib tungivalt avaliku sektori hankijatel kohelda ELi tarnijaid ja teenuseosutajaid mittediskrimineerivalt, isegi allapoole lävendit jäävate hankelepingute puhul;
- x) soovib jätkata praegust tava, mille kohaselt ELi liikmesriikide taksoettevõtjad saavad Šveitsis piiranguteta teenuseid osutada, kuna see on juba pikka aega aidanud kaasa majanduse arengule Šveitsi piirialadel ja on vastastikku kasutoov;
- y) on seisukohal, et vastastikkus ja õiglus EMP riikide ja Šveitsi vahel on vajalik selleks, et ühtsel turul osalemine oleks kasulik mõlemale poolele;
- z) märgib, et koostööga ELi ja Šveitsi vastavushindamise vastastikuse tunnustamise lepingu raames võib üldiselt rahule jääda; väljendab heameelt vastastikuse tunnustamise lepingu viimase ajakohastamise üle 2017. aastal ning loodab, et kui tulevane IFA on täies ulatuses välja töötatud, on võimalik eelseisvaid uuendusi kiiresti läbi viia;
- aa) kiidab heaks uued maksualased õigusaktid, mis piiravad soodustusi andvaid maksurežiime ja lähendavad tavasid rahvusvahelistele standarditele, ning loodab, et eelseisval rahvahääletusel Šveitsis on positiivne tulemus; rõhutab vajadust jätkata koostöö edendamist, et vältida maksustamise vältimise vastu ja tõhustada maksualast õiglust;
- ab) kutsub Šveitsi üles jätkama tööd digitaalse Šveitsi strateegia valdkonnas, et viia see vastavusse ELi digitaalse ühtse turuga;
- ac) tunnustab suurt panust, mida annavad ELi ja Šveitsi vahelisesse tihedasse partnerlusse kahepoolsed valdkondlikud kokkulepped isikute vaba liikumise, pensionide, keskkonna, statistika, õigus- ja politseikoostöö, Schengeni ala, rändluse (Dublini määruse), ÜVJP/ÜJKP, satelliitnavigatsiooni, teadusuuringute, tsiviilennunduse, maismaatranspordi, kokkulepitud kaupade ja teenuste vastastikuse turulepääsu, töödeldud põllumajandustoodete, õigusliku ühtlustamise, vastastikuse tunnustamise, pettuse vastase võitluse ning maksustamise ja kokkuhoiu saavutamiseks; peab siiski ülimalt oluliseks viia partnerlus uuele tasandile ning võtta kahepoolsetes suhetes palju põhjalikumaid ja kaalukamaid meetmeid, sõlmides raamlepingu nii ruttu kui võimalik;
- ad) väljendab heameelt asjaolu üle, et väga pikka aega on Šveitsi välispoliitika oluline osa olnud rahu edendamine, lepitustegevus ja konfliktide rahumeelne lahendamine; peab kiiduväärseks Šveitsi jõulist rolli rahu edendamisel ja osalemisel eri kriisipiirkondade jaoks lahenduste leidmisel, dialoogide vahendamisel, usaldust suurendavate meetmete väljatöötamisel ja lepitustegevuses; väljendab heameelt Šveitsi vahendaja rolli üle keeruliste föderaalsete struktuuride ning rahu vahendamisega saavutatud põhiseadusliku korra elluviimisel, et aidata erineva etnilise tagapõhjaga inimestel koos eksisteerida;
- ae) väljendab heameelt Šveitsi toetuse ja osalemise üle ELi julgeoleku- ja kaitsemismissioonides, nagu EUFOR ALTHEA, EULEX Kosovo, EUTM Mali ja EUBAM Libya, ning Euroopa Kaitseagentuuri töös; väljendab heameelt Šveitsiga tehtava tiheda koostöö üle humanitaarabi, elanikkonnakaitse, terrorismivastase võitluse ja kliimamuutuste valdkonnas;
- af) tunnustab Šveitsi panust ja koostööd Schengeni alale saabuva massilise rände haldamisel ja Euroopa rände tegevuskava elluviimisel; julgustab Šveitsi osalema üleilmseis rännet käsitlevas kokkuleppes ning loodab, et pärast vastavat arutelu Šveitsi parlamendis kirjutab Šveits sellele alla;
- ag) kutsub Šveitsi üles kohaldama asjakohaseid ELi direktiive, et Šveitsil oleks võimalik säilitada teenuste piiriülese osutamise valdkonnas sotsiaalkaitse ja palkade praegune tase;

Teisipäev, 26. märts 2019

- ah) rõhutab, kui oluline on tagada, et ELi ja Šveitsi institutsioonilist raamistikku käsitlev leping sisaldaks heade maksuhaldustavade klauslit, sh erinorme maksusoodustuse vormis antava riigiabi kohta, läbipaistvusnõudeid maksustamist käsitleva teabe automaatse vahetamise ja tegeliku tulusaaja kohta ning rahapesuvastaseid sätteid;
 - ai) väljendab heameelt Šveitsi 2018. aasta aprillis tehtud otsuse üle ühineda Europoli ühise küberkuritegevuse vastase rakkerühmaga (J-CAT) kui proaktiivset sammu võitluses rahvusvaheliste küberkuritegevuse ohtude vastu;
 - aj) väljendab heameelt selle üle, et Šveits osaleb programmis „Horisont 2020“ täies ulatuses ning loodab edasist koostööd tulevaste teadusprogrammide raames;
 - ak) nõuab tungivalt, et Šveits asuks läbirääkimistesse osalemise üle Erasmus+ programmides;
 - al) väljendab heameelt edusammude üle Alpe läbiva raudteeühenduse ehitamises, mida tuntakse ka „Alpide uue raudteeühenduse“ (NRLA/NEAT) nime all, mis kujutab endast Šveitsi rahastatud investeeringut, mis on kasulik ka ELile;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Šveitsi Konföderatsiooni Liidukogule ja Liidunõukogule.
-

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0330

Otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja komisjoni toetusel tehtud ettepanekut nõukogule võtta vastu nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu (2018/2237(INI))

(2021/C 108/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmäärke, eelkõige eesmäärke 1, 16 ja 17, millega soovitakse toetada rahumeelset ja kaasavat ühiskonda, et saavutada kestlik areng ⁽¹⁾,
- võttes arvesse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide rühma liikmete ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (edaspidi „partnerlusleping“), millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000,
- võttes arvesse nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määrust (EL) 2015/322 11. Euroopa Arengufondi rakendamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. märtsi 2015. aasta otsust (ÜVJP) 2015/528, millega luuakse mehhanism Euroopa Liidu sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamiseks (Athena) ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/871/ÜVJP ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 230/2014, millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/2306, millega muudetakse määrust (EL) nr 230/2014, millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse määrusele (EL) 2017/2306 lisatud deklaratsioon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määruse (EL) nr 230/2014 (millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend) artikli 3a kohaste abimeetmete rahastamisallikate kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määrust (EL) 2015/323, mis käsitleb 11. Euroopa Arengufondi suhtes kohaldatavat finantsmäärust ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad ⁽⁸⁾, ning nõukogu 5. mai 2009. aasta määrust (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/>

⁽²⁾ ELT L 58, 3.3.2015, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 84, 28.3.2015, lk 39.

⁽⁴⁾ ELT L 77, 15.3.2014, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 335, 15.12.2017, lk 6.

⁽⁶⁾ ELT L 335, 15.12.2017, lk 6.

⁽⁷⁾ ELT L 58, 3.3.2015, lk 17.

⁽⁸⁾ ELT L 335, 13.12.2008, lk 99.

⁽⁹⁾ ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

Neljapäev, 28. märts 2019

- võttes arvesse sisekokkulepet nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate vahel Euroopa Liidu abi rahastamise kohta mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) alusel vastavalt AKV–ELi partnerluslepingule ning finantsabi eraldamise kohta nendele ülemeremaadele ja -territooriumidele, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu neljandat osa ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 13. juunil 2018. aastal komisjoni toetusel tehtud ettepanekut nõukogule võtta vastu nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu (HR(2018) 94),
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. detsembri 2013. aasta, 26. juuni 2015. aasta, 15. detsembri 2016. aasta, 9. märtsi 2017. aasta, 22. juuni 2017. aasta, 20. novembri 2017. aasta, 14. detsembri 2017. aasta ja 28. juuni 2018. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse dokumenti „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“, mida komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitles 28. juunil 2016. aastal,
 - võttes arvesse nõukogu 13. novembri 2017. aasta, 25. juuni 2018. aasta ja 19. novembri 2018. aasta järeldusi julgeoleku ja kaitse kohta ELi üldise strateegia raames,
 - võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2017. aasta teatist „Aruteludokument Euroopa kaitse tuleviku kohta“ (COM(2017)0315),
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistuse 5. juuli 2016. aasta ühisteatist „Julgeolekusektori reformi toetava, kogu ELi hõlmava strateegilise raamistiku elemendid“,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 18. septembri 2018. aasta eriaruannet nr 20 „Aafrika rahu ja julgeoleku struktuur: vajadus ELi toetus ümber suunata“,
 - võttes arvesse oma 21. mai 2015. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rahastamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni Euroopa kaitseliidu kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta ⁽⁴⁾ ja 12. detsembri 2018. aasta ⁽⁵⁾ resolutsioone ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) rakendamise aastaaruande kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 113,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0157/2019),
- A. arvestades, et EL püüab saada üleilmseks rahu tagajaks, üritades säilitada rahvusvahelisel tasandil rahu ja julgeolekut ning rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigustealase õiguse austamist;
- B. arvestades, et viimastel aastatel märkimisväärselt halvenenud strateegilises keskkonnas on liidul üha suurem vastutus tagada omaenda julgeolek;
- C. arvestades, et ELi ümbrisev keeruline julgeolekuolukord nõuab liidult strateegilist autonoomsust, mida 28 riigi- ja valitsusjuhti tunnustasid 2016. aasta juunis Euroopa Liidu üldises strateegias ning mis muudab vajalikuks vahendid, mis suurendavad ELi võimet säilitada rahu, ennetada konflikte, edendada rahumeelseid, õiglast ja kaasavaid ühiskondi ja tugevdada rahvusvahelist julgeolekut; arvestades, et turvalist ja rahumeelset ühiskonda peetakse kestliku arengu eeltingimuseks;

⁽¹⁾ ELT L 210, 6.8.2013, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 353, 27.9.2016, lk 68.

⁽³⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 18.

⁽⁴⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 36.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0514.

Neljapäev, 28. märts 2019

- D. arvestades, et Euroopa rahutagamisrahastu (edaspidi „rahastu“) eesmärk ei ole Euroopa Liidu välistegevust militariseerida, vaid suurendada koostööt ja tõhusust, luues ühtse paketi juba praegu toimuva välistegevuse operatiivseks rahastamiseks ja juhtudeks, kui rahastamine liidu eelarvest ei ole võimalik;
- E. arvestades, et aluslepingus nõutakse, et liit ja selle institutsioonid viiksid ellu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, mis hõlmab järk-järgult kujundatavat ühist kaitsepoliitikat, mis vastavalt artikli 42 sätetele võib kaasa tuua ühiskaitse ning niiviisi tugevdada Euroopa identiteeti ja sõltumatust rahu, julgeoleku ja progressi soodustamiseks Euroopas ja kogu maailmas; arvestades, et rahastut tuleb pooldada kui progressiivset sammu selles suunas ja et komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat tuleb ergutada jätkama selle arendamist ja rakendamist;
- F. arvestades, et EL annab maailmas kõige rohkem arengu- ja humanitaarabi, tugevdades nii julgeoleku ja arengu vahelist seost, et saavutada kestlik rahu;
- G. arvestades, et tuleks ergutada liidu võimaluste ja vahendite laiemat kasutamist koostöö edendamiseks, suutlikkuse arendamiseks ja missioonide korraldamiseks, samuti selleks, et säilitada rahu, ennetada, ohjata ja lahendada konflikte ning reageerida rahvusvahelistele julgeolekuohtudele; rõhutab, et rahastu peaks eelkõige rahastama liidu sõjalisi missioone, tugevdama kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjalist ja kaitsevõimekust ning aitama rahastada piirkondlike või rahvusvaheliste organisatsioonide või kolmandate riikide juhitavaid rahutagamisoperatsioone;
- H. arvestades, et ELil on varem olnud raske rahastada kaitsepoliitilise tähendusega operatsioone; arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt rõhutanud vajadust paindlikuma ja tõhusama ning solidaarsust ja otsusekindlust väljendava rahastuse järele; arvestades, et on vaja täiendavaid õigusakte ja vahendeid, et EL saaks täita oma rolli üleilmses julgeolekus osalejana; arvestades, et kõigi selliste vahendite suhtes tuleb rakendada nõuetekohast parlamentaarset kontrolli ja ELi õigusakte;
- I. arvestades, et naiste osalemine rahuprotsessis on endiselt naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskava kõige unarussejäänumaid aspekte, vaatamata sellele, et naised on julgeoleku- ja humanitaarkriiside peamised ohvrid, ja hoolimata tõsiasjast, et kui naistel on rahuprotsessis selge osa, suureneb 35 % võrra tõenäosus, et kokkulepped kestavad vähemalt 15 aastat;
- J. arvestades, et sise- ja välisjulgeolek on järjest rohkem omavahel põimunud; arvestades, et EL on astunud märkimisväärseid samme oma liikmesriikide kaitsekoostöö suurendamiseks; arvestades, et EL on alati uhkust tundnud oma pehme jõu üle ja jätkab seda suunda; arvestades, et muutuvast tegelikkuses, mis annab põhjust muretsemiseks, ei saa EL jääda ainult tsiviiljõuks, vaid peab arendama ja tugevdama ka oma sõjalisi võimeid, mida tuleks kasutada sidusalt ja järjepidevalt kogu tema välistegevusega; arvestades, et kolmandate riikide areng ei ole võimalik ilma rahu ja julgeolekuta; arvestades, et sõjaväel on selles tähtis roll, eriti riikides, kus valitseva julgeolekuolukorra tõttu ei suuda sealne tsiviilvõim oma ülesandeid täita; arvestades, et rahastu aitab ELil partnerriikidega aktiivsemalt koostööd teha ning suurendab liidu välistegevuse tõhusust, võimaldades tal kujuneda tulevikus üleilmseks stabiilsuse ja julgeoleku tagajaks;
- K. arvestades, et ELi välistegevus ei tohi muutuda rände haldamise vahendiks ja et kõigi jõupingutustega kolmandate riikidega koostöö tegemiseks peab kaasnema nende riikide inimõiguste olukorra parandamine;
- L. arvestades, et massihävitusrelvade leviku tõkestamine ja desarmeerimine aitavad märgatavalt vähendada konfliktide õhutamist ja suurendada stabiilsust kooskõlas kohustustega, mis tulenevad tuumarelvade leviku tõkestamise lepingust ning sellega seotud Euroopa Parlamendi resolutsioonist tuumajulgeoleku ja tuumarelvade leviku tõkestamise kohta ⁽¹⁾; arvestades, et massihävitusrelvadeta maailm on turvalisem maailm; arvestades, et EL on olnud juhtiv tuumarelvade keelustaja ja peaks seda rolli veelgi laiendama;

⁽¹⁾ ELT C 215, 19.6.2018, lk 202.

Neljapäev, 28. märts 2019

- M. arvestades, et aluslepingud ei näe ette mingit sõjalist välistegevust väljaspool ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) raamistikku; arvestades, et kõigi ELi liikmesriikide tõeline ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) suurendab liidu välispoliitilise tegutsemise võimalusi; arvestades, et ainus võimalik sõjaline tegevus ÜJKP raames on väljaspool liitu toimuvad missioonid, mille eesmärk on rahu tagamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine kooskõlas ÜRO põhikirja põhimõtetega, nagu on osutatud ELi lepingu artikli 42 lõikes 1;
- N. arvestades, et siiani on partnerite sõjalisi rahutagamisoperatsioone toetatud ELi eelarvest väljapoole jääva Aafrika rahutagamisrahastu kaudu, mis loodi ja mida rahastatakse Euroopa Arengufondi raames; arvestades, et Aafrika rahutagamisrahastu tegevus piirdub praegu operatsioonidega, mida juhivad Aafrika Liit või Aafrika piirkondlikud organisatsioonid;
- O. arvestades, et rahastu peaks võimaldama liidul otse osaleda kolmandate riikide juhitud rahutagamisoperatsioonide rahastamisel ja ka üldiselt asjakohastes rahvusvahelistes organisatsioonides, selle asemel et piirduda Aafrika või Aafrika Liiduga;
- P. arvestades, et kavandatav rahastu asendab Athena mehhanismi ja Aafrika rahutagamisrahastu; arvestades, et see täiendab algatust „Suutlikkuse suurendamine julgeoleku ja arengu toetamiseks“, rahastades ELi kaitsetegevust, näiteks Aafrika Liidu rahuvalvemissioone, liidu sõjalisi ÜJKP operatsioone ja partnerite sõjaliste võimete suurendamist, mis jäävad ELi lepingu artikli 41 lõike 2 kohaselt ELi eelarvest välja;
- Q. arvestades, et rahastu abil korraldatavad operatsioonid peavad vastama põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtetele ja väärtustele ning rahvusvahelisele humanitaarõigusele ja inimõigustealasele õigusele; arvestades, et operatsioone, mida ei peeta inimeste turvalisuse, tervise ja julgeoleku, vabaduse, eraelu puutumatuse, isikupuutumatuse ja inimväärikuse seisukohast eetiliselt vastuvõetavaks, tuleb põhjalikult hinnata ja uuesti läbi mõelda;
- R. arvestades, et praegu on ühiste kulude osakaal endiselt väga väike (hinnanguliselt ligikaudu 5–10 % kõigist kuludest) ja et riiklike kulude ja kohustuste suur osa sõjalistes operatsioonides, mis tuginevad põhimõttele, et iga osaleja kannab oma kulud ise, on vastuolus solidaarsuse ja koormuse jagamise põhimõttega ning takistab veelgi rohkem liikmesriikide aktiivset osalemist ÜJKP operatsioonides;
- S. arvestades, et Euroopa rahutagamisrahastu kavandatud keskmine aastane rahastamispakett on 1 500 000 000 eurot, samas kui Athena mehhanismi ja Aafrika rahutagamisrahastu iga-aastased kulud kokku on jäänud 250 000 000 ja 500 000 000 euro vahele; arvestades, et 1 000 000 000 euro suuruse iga-aastase lisasumma võimalikud eesmärgid ei ole ettepanekus asjakohaselt täpsustatud ega tagatud;
- T. arvestades, et liikmesriikide iga-aastase rahalise osalusega rahastatava eelarvevälise mehhanismina, mis põhineb RKT jaotuskvoodil, lubab rahastu oodatavasti ELil rahastada suuremat protsenti (35–45 %) sõjaliste missioonide ja operatsioonide ühistest kuludest, nagu praegu Athena mehhanismi puhul; arvestades, et rahastu peab ühtlasi tagama, et ELi rahastamine oleks püsivalt saadaval, tagades asjakohase kriisiks valmisoleku kavandamise, muutes kiire lähetamise lihtsamaks ja parandades kiirreageerimiseks vajalikku paindlikkust; arvestades, et parlament on pikka aega nõudnud Athena mehhanismi ulatuslikku kaasamist ja laiendamist ÜJKP missioonide ja operatsioonide ühiseks rahastamiseks; arvestades aga, et kavandataval nõukogu otsusel pole samasugust siduvat iseloomu nagu Aafrika rahutagamisrahastu sisekokkuleppel, mis tähendab, et liikmesriigid võivad Euroopa rahutagamisrahastu rahastamisest loobuda;
- U. arvestades, et ühiste kulude suurenemise kaudu suurendab kavandatav rahastu liikmesriikide solidaarsust ja koormuse jagamist ning julgustab liikmesriike, eriti neid, kellel puuduvad finants- või tegevusvahendid, panustama ÜJKP operatsioonidesse;
- V. arvestades, et nõukogu jäi 19. novembri 2018. aasta järeldustes rahastu ettepaneku toetamisel vaoshoituks; arvestades, et sellest hoolimata on tähtis töötada sellise ulatusliku ettepaneku vastuvõtmise nimel, mis hõlmab kõiki kavandatud osi, sealhulgas Athena mehhanismi;

Neljapäev, 28. märts 2019

- W. arvestades, et kõik rahastul põhinevad sõjaväelised ülesanded, näiteks ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 loetletud ühised desarmeerimisoperatsioonid, humanitaarabi- ja päästeoperatsioonid, sõjaline nõustamine ja abistamine, konfliktide ennetamine ja rahutagamisoperatsioonid ning relvajõudude missioonid kriiside ohjamisel, sealhulgas rahu taastamine ja olukorra konfliktijärgne stabiliseerimine ning terrorismivastane võitlus, toetades muu hulgas kolmandate riikide võitlust terrorismi vastu nende territooriumil, austades täielikult inimõigusi, kuuluvad ÜJKP pädevusse; arvestades, et ELi lepingu artikli 41 lõike 2 erand kehtib ainult nendest sõjalistest missioonidest tulenevate tegevuskulude kohta; arvestades, et kõik muud ÜJKPst tulenevad tegevuskulud, sealhulgas kulud, mis tulenevad mis tahes muust ELi lepingu artiklis 42 viidatud tegevusest, tuleks kanda liidu eelarvest; arvestades, et Euroopa rahutagamisrahastu halduskulud tuleks katta liidu eelarvest;
- X. arvestades, et ELi lepingu artikli 41 lõike 2 alusel kaetakse kõik ÜJKPst tulenevad tegevuskulud liidu eelarvevahenditest, välja arvatud sõjalise ja kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonideks vajalikud tegevuskulud; arvestades, et otsuse ettepaneku artikli 2 punktid a ja d sätestavad vastavalt, et rahastu peaks rahastama nii „sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatsioone“ kui ka „muud liidu sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatiivtegevust“;
- Y. arvestades, et ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punkti d kohaselt määratleb liit ja viib ellu ühist poliitikat ja ühismeetmeid ning taotleb kõrgetasemelist koostööd kõigis rahvusvaheliste suhete valdkondades, et toetada arengumaade säästvat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaarengut, pidades esmaseks eesmärgiks vaesuse kaotamist;
- Z. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 208 lõike 1 teises lõigus kinnitatakse, et „liidu arengukoostöö poliitika põhieesmärgiks on vaesuse vähendamine ja pikemas perspektiivis selle kaotamine“; arvestades, et sama lõike kohaselt võtab liit „arengukoostöö eesmärgi arvesse muu sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid“; arvestades, et teine lause on aluslepingu säte ja seega ELi konstitutsiooniline ülesanne, millele viidatakse kui poliitikavaldkondade arengusidususele;
- AA. arvestades, et liidust väljaspool toimuvad sõjalised ja tsiviilmissioonid tuleb üksteisest lahus hoida, et tagada tsiviilmissioonide rahastamine ainult Liidu eelarvest;
- AB. arvestades, et EL peaks ÜJKP missioonide personalile andma lähetuses viibivate riiklike ekspertidega sarnase staatuse, tagades neile liidu personalieeskirjade alusel ühtse staatuse ja parima võimaliku kaitse; arvestades, et kõik sellest staatusest tulenevad hüvitised ja kõik reisi-, elamis- ja tervishoiukulud tuleks katta liidu eelarvevahenditest kui halduskulud;
- AC. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on avaldanud eriaruande Aafrika rahutagamisrahastu kaudu rahastatava Aafrika rahu ja julgeoleku struktuuri kohta, mida kavatakse Euroopa rahutagamisrahastuga hõlmata ja selle raames laiendada; arvestades, et kontrollikoda leiab, et see toetus ei olnud piisavalt prioriteetne ja sellel oli piiratud mõju; arvestades, et Euroopa Kontrollikoja soovitusi tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta, pidades silmas uue rahastu tunduvalt suurendatud rahastamist;
- AD. arvestades, et ettepanekuga ei kaasnenud halduskulude finantsmõju hinnangut; arvestades, et rahastu halduskuludel on liidu eelarvele oluline mõju; arvestades, et rahastule ei tuleks palgata ega määrata lisapersonali peale nende töötajate, kes praegu tegelevad asendatavate instrumentidega; arvestades, et koostoime, mis tuleneb praeguste eraldi vahendite koondamisest ühte haldusstruktuuri, peaks hõlbustama rahastu suurema geograafilise ulatuse haldamist; arvestades, et lisapersonali tuleks värvata üksnes ja alles siis, kui tulud missiooni või meetme jaoks on kõigilt osalevatelt liikmesriikidelt tegelikult kogutud; arvestades, et tulude tähtajaline iseloom nõuab rahastu kindla missiooni või meetme jaoks värvatud personali lepingute või lähetuste jaoks vastavaid tähtaegu; arvestades, et rahastu juurde ei tohiks värvata ega lähetada personali liikmesriigist, mis on teinud teatava missiooni või meetme kohta ELi lepingu artikli 31 lõike 1 kohase ametliku avalduse;

Neljapäev, 28. märts 2019

AE. arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja peaks regulaarselt Euroopa Parlamendiga konsulteerima ÜVJP ja ÜJKP kõigi peamiste aspektide ja põhivalikute ning nende edasise arengu osas; arvestades, et parlamendiga tuleks õigeaegselt konsulteerida ja teda teavitada, et ta saaks esitada oma seisukohad ja esitada enne otsuste langetamist või otsustavate meetmete võtmist komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja nõukogule küsimusi; arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja peaks parlamendi seisukohti – sealhulgas poliitikavaldkondade arengusiduse kohta – arvesse võtma ja need oma ettepanekutesse lisama, läbi vaatama otsused või nende osad, millele parlament vastu on, või sellised otsused tagasi võtma, piiramata võimalust, et mõni liikmesriik sellisel juhul algatust edasi viib, ja peaks esitama ettepanekuid ÜJKPga seotud nõukogu otsuste kohta, kui parlament on seda palunud; arvestades, et Euroopa Parlament ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja peaksid igal aastal pidama arvamuste vahetuse rahastu kaudu toetatavate operatsioonide üle;

1. soovitab nõukogul:

- a) mitte vähendada liikmesriigi rahalist panust rahastusse, kui liikmesriik tugineb ELi lepingu artikli 31 lõikele 1, kuna see kahjustaks RKT kvooti, millel finantseerimismehhanism põhineb, ja rahastu üldlist rahastamist;
- b) lisada otsusesse viide parlamendi rollile eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina, nagu praegu Euroopa Arengufondi ja seega ka Aafrika rahutagamisrahastu puhul, kooskõlas Euroopa Arengufondile kohaldatavate asjakohaste finantsmääruse sätetega, säilitamaks ELi välistegevuse järjepidevust fondi ja liidu muu asjakohase poliitika raames kooskõlas ELi lepingu artikliga 18 ja artikli 21 lõike 2 punktiga d koosmõjus ELi toimimise lepingu artikliga 208;
- c) töötada Euroopa Parlamendi raames välja mehhanism, mis võimaldab vastavalt rangelt määratletud parameetritele õigeaegset juurdepääsu teabele, sealhulgas algdokumentidele, mis puudutavad rahastu aastaelarvet, paranduseelarveid, ülekandeid, tegevusprogramme (sealhulgas ettevalmistusetapis), abimeetmete (sealhulgas sihtotstarbeliste meetmete) rakendamist, lepinguid rakendamises osalejatega, aruandeid tulude ja kulude teostamise kohta, samuti aastaaruandeid, raamatupidamisaruannet, hindamisaruannet ja Euroopa Kontrollikoja aastaaruannet;
- d) nõustuda, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu läbirääkimistesse uuendatud institutsioonidevahelise kokkuleppe üle, mis puudutab parlamendi juurdepääsu nõukogu tundlikule teabele julgeoleku- ja kaitsepoliitika vallas, lisatakse juurdepääsu andmine kõigile konfidentsiaalsetele dokumentidele;
- e) tagada, et rahastu finantseeritud tegevus, tegevusprogrammid, sihtotstarbelised abimeetmed ja muud operatiivmeetmed ei riku mis tahes viisil ELi lepingu artiklis 21 sätestatud aluspõhimõtteid ja neid ei saa kasutada nende põhimõtete rikkumiseks ega rahvusvahelise õiguse, eriti just rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigusi käsitleva õiguse rikkumiseks;
- f) vaadata võimaluse korral enne käesoleva aasta lõppu läbi Athena mehhanism ja kaasata see sujuvalt rahastusse, säilitades seejuures mehhanismi tegevustõhususe ja paindlikkuse;
- g) tagada, et ettepanekus vajalike kohanduste tegemisel säilib tänu ühtsele vahendile saavutatud tõhususe ja tulemuslikkuse kasv;
- h) lisada ettepanekusse järgmised muudatusettepanekud:

— asendada põhjenduses 4 ja artiklis 1 sõnad „ühine välis- ja julgeolekupoliitika“ sõnadega „ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika“;

— lisada uus põhjendus 10a: „(10a) ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 viidatud sõjaline nõustamine ja abistamine võib tähendada kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjalise ja kaitsevõimekuse tugevdamist, et tagada rahu, hoida ära, ohjata ja lahendada konflikte ning reageerida rahvusvahelist julgeolekut ähvardavatele ohtudele, seejuures rangelt järgides rahvusvahelist humanitaarõigust ja rahvusvahelist inimõigustealast õigust ning kriteeriume, mis on sätestatud nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad, ja nõukogu 5. mai 2009. aasta määruses (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks“;

Neljapäev, 28. märts 2019

- lisada uus põhjendus 10b järgmiselt: „(10b) ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 viidatud konfliktide ennetamine ja rahutagamisoperatsioonid võivad tähendada rahvusvaheliste organisatsioonide või kolmandate riikide juhitud rahutagamisoperatsioonide rahastuse toetamist.“;
- lisada uus põhjendus 10c: „(10c) ELi vahenditega toetatavates operatsioonides tuleb kohaldada naasi, rahu ja julgeolekut käsitlevat ÜRO resolutsiooni 1325“;
- muuta artikli 2 punkti a järgmiselt: „a) ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) alusel sõjalise ja kaitsepoliitilise tähendusega missioonide rahastamises osalemine“;
- muuta artikli 2 punkti b järgmiselt: „b) suurendatakse kolmandate riikide, piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjalist ja kaitseuutlikkust, et kaitsta rahu, hoida ära, ohjata ja lahendada konflikte ning reageerida rahvusvahelist julgeolekut ja küberturvalisust ähvardavatele ohtudele“;
- lisada artiklile 3 lõige 2a: „2a. Selle liidu eelarvest finantseeritava rahastu halduskulude jaotus aastate kaupa sätestatakse teavitamise eesmärgil la lisas.“;
- muuta artikli 5 punkti c järgmiselt: „c) „operatsioon“ – ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames kooskõlas ELi lepingu artikliga 42 algatatud sõjaline operatsioon, mille eesmärk on täita ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 osutatud ülesandeid ning millel on sõjaline või kaitsepoliitiline tähendus, sealhulgas ülesanded, mis on usaldatud liikmesriikide rühmale ELi lepingu artikli 44 kohaselt“;
- lisada artikli 6 lõppu uus lõik: „Kõiki ÜVJP, ja eriti ÜJKP või selle osade alla kuuluvaid tsiviilaspekte, -objekte ja -missioone rahastatakse ainult liidu eelarvest.“;
- muuta artiklit 7 järgmiselt: Iga liikmesriik, kõrge esindaja või kõrge esindaja komisjoni toetusel võib esitada ettepanekuid ELi lepingu V jaotise kohaste liidu meetmete rahastamise kohta rahastust. Kõrge esindaja teavitab Euroopa Parlamenti õigeaegselt mis tahes sellisest ettepanekust.“;
- muuta artikli 10 lõiget 1 järgmiselt: „Vastavalt ELi lepingu artikli 21 lõikele 3 ja artikli 26 lõikele 2 tagatakse rahastust finantseeritava liidu tegevuse ja liidu muude asjakohaste poliitikavaldkondade raamesse kuuluva tegevuse sidusus. Euroopa Liidu meetmed, mida rahastu raames rahastatakse, peavad samuti olema kooskõlas nende muude liidu poliitikavaldkondade eesmärkidega kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide suhtes);“;
- lisada artiklile 10 uus lõige 3a: „3a. Kõrge esindaja annab kaks korda aastas Euroopa Parlamendile aru lõikes 1 viidatud sidususe kohta.“;
- lisada artiklile 11 uus lõige 2a: „2a. Rahutagamisrahastul on kontaktametnik Euroopa Parlamendiga. Lisaks vahetab ÜJKP ja kriisidele reageerimise eest vastutav asepeasekretär kord aastas arvamusi parlamendi asjakohase organiga, et anda rahastu kohta korrapäraseid ülevaateid.“;
- muuta artikli 12 lõiget 1 järgmiselt: „Luuakse rahastu komitee (edaspidi „komitee“), kuhu kuulub üks esindaja igast osalevast liikmesriigist. Euroopa välisteenistuse ja komisjoni esindajaid kutsutakse komitee koosolekutest osa võtma, kuid nad ei võta osa selle hääletustest. Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) esindajaid võib kutsuda osa võtma komitee koosolekutest EDA tegevusvaldkonda puudutavate aruteluteemade puhul, kuid nad ei võta osa komitee hääletustest ega viibi hääletuste juures. Euroopa Parlamendi esindajaid võib kutsuda osa võtma komitee koosolekutest, kuid nad ei võta osa komitee hääletustest ega viibi hääletuste juures.“;
- muuta artikli 13 lõiget 8 järgmiselt: „8. Administraator tagab oma ülesannete täitmise artiklis 9 osutatud Euroopa välisteenistuse pädevate sõjaliste struktuuride haldusstruktuuri kaudu.“;
- lisada artiklile 13 uus lõige 8a: „8a. Administraator osaleb Euroopa Parlamendile ülevaate andmisel.“;

Neljapäev, 28. märts 2019

- lisada artiklile 16 uus lõige 8a: „8a. Operatsiooni juhid osalevad Euroopa Parlamendile ülevaate andmisel.“;
- muuta artikli 34 lõiget 1 järgmiselt: „Administraator teeb komiteele ettepaneku rahastu siseaudiitori ja vähemalt ühe asesiseaudiitori ametisse nimetamiseks nelja-aastaseks ametiajaks, mida saab pikendada kokku kuni kaheksa aastani. Siseaudiitoril peab olema vajalik kvalifikatsioon ja ta peab pakkuma oma turvalisuse, objektiivsuse ja sõltumatuse kohta piisavaid tagatisi. Siseaudiitor ei või olla ei eelarvevahendite käsutaja ega peaarvupidaja; ta ei või osaleda raamatupidamisaruannete ettevalmistamisel.“;
- muuta artikli 47 lõiget 4 järgmiselt: „4. Komitee kiidab heaks ühiselt rahastatud varustuse ja taristu lõppotstarbe, pidades silmas operatsiooni vajadusi, inimõigusi, julgeolekut ja kõrvalesuunamise riski hinnangut sertifitseeritud lõppkasutuse ja lõppkasutajate kohta, ning finantskriteeriume. Lõppotstarve võib olla järgmine:
 - i) taristu puhul müümine või üleandmine rahastu kaudu vastuvõtjariigile, liikmesriigile või kolmandale isikule;
 - ii) varustuse puhul müümine rahastu kaudu liikmesriigile, vastuvõtjariigile või kolmandale isikule või hoidmine ja säilitamine rahastu, liikmesriigi või kolmanda isiku poolt järgmises operatsioonis kasutamiseks.“;
- muuta artikli 47 lõiget 6 järgmiselt: „6. Müümine või üleandmine vastuvõtjariigile või kolmandale isikule peaks toimuma kooskõlas rahvusvahelise õigusega, kaasa arvatud asjakohased inimõigussätted ning põhimõtte mitte tekitada kahju, ja asjaomaste kehtivate julgeolekueeskirjadega ning vastama rangelt kriteeriumidele, mis on sätestatud nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad, ja nõukogu 5. mai 2009. aasta määruses (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks“;
- muuta artikli 48 lõiget 1 järgmiselt: „Kõrge esindaja võib esitada nõukogule tegevusprogrammi või võimaliku sihtotstarbelise abimeetme kontseptsiooni. Kõrge esindaja teavitab Euroopa Parlamenti mis tahes sellisest kontseptsioonist.“;
- muuta artikli 49 lõiget 1 järgmiselt: „Tegevusprogrammid kiidab heaks nõukogu kõrge esindaja ettepanekul. Kui tegevusprogrammid on nõukogus heaks kiidetud, teavitatakse sellest Euroopa Parlamenti.“;
- muuta artikli 50 lõiget 3 järgmiselt: „Kui taotlus jääb väljapoole kehtivat tegevusprogrammi, võib nõukogu kõrge esindaja ettepanekul heaks kiita sihtotstarbelise abimeetme. Kui sihtotstarbelised abimeetmed on nõukogus heaks kiidetud, teavitatakse sellest Euroopa Parlamenti.“;
- lisada artikli 52 lõikesse 2 uus punkt fa): „fa) tehakse kättesaadavaks üksikasjalik loetelu rahastu kaudu rahastatud varustuse kohta.“;
- muuta artikli 53 lõike 1 punkti b järgmiselt: „b) need antakse asjaomase kolmanda riigi relvajõududele nõuetekohaselt üle tingimusel, et on hinnatud vastavust kriteeriumidele, mis on sätestatud nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad, ja nõukogu 5. mai 2009. aasta määruses (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks“;
- muuta artikli 53 lõike 1 punkti d järgmiselt: „d) neid kasutatakse kooskõlas liidu poliitikaga, võttes nõuetekohaselt arvesse rahvusvahelist õigust, eelkõige seoses inimõigustega, ja lõppkasutajate sertifikaate, eelkõige edasiandmist käsitlevaid klausleid.“;

Neljapäev, 28. märts 2019

- muuta artikli 53 lõike 1 punkti e järgmiselt: „e) neid hallatakse, järgides piiranguid, mille on nende kasutamise, müügi või üleandmise suhtes otsustanud seada nõukogu või komitee, ja vastavalt asjakohastele lõppkasutaja sertifikaatidele ning kriteeriumidele, mis on sätestatud nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad, ja nõukogu 5. mai 2009. aasta määruses (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks;“;
 - muuta artikli 54 lõiget 1 järgmiselt: „Iga rakendaja, kellele on usaldatud rahastu kaudu rahastatavate kulutuste tegemine, järgib usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtteid, on korraldanud vajaliku riskihindamise ja lõppkasutajakontrolli ning järgib nõuetekohaselt Euroopa Liidu põhiväärtusi ja rahvusvahelist õigust, eriti inimõigusi ja põhimõtet mitte teha kahju. Iga rakendaja kohta viiakse eelnevalt läbi riskihindamine, et mõõta võimalikke inimõiguste ja valitsemistavaga seotud riske.“;
2. soovitab komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale järgmist:
- a) konsulteerida parlamendiga soovitatud muudatuste osas ja tagada parlamendi vaadete arvessevõtmine vastavalt ELi lepingu artiklile 36;
 - b) vastavalt ELi lepingu artiklile 36 rakendada täielikult parlamendi vaateid mitmeaastaste tegevusprogrammide või sihtotstarbeliste abimeetmete ettepanekute ettevalmistamisel, sealhulgas tagasi võtta ettepanekud, millele parlament vastu seisab;
 - c) esitada otsuse kohta täielik finantsmõju hinnang, võttes arvesse selle mõju ELi eelarvele, kirjeldades eelkõige täiendava personali vajadusi;
 - d) esitada rahastuga seotud nõukogu otsuste eelnõud parlamendile konsulteerimiseks samal ajal, kui need esitatakse nõukogule või poliitika- ja julgeolekukomiteele, et parlamendil jääks aega oma vaateid esitada; kutsuda komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles muutma nõukogu otsuste eelnõusid, kui parlament seda palub;
 - e) tagada vastavalt ELi lepingu artiklile 18 täiendus liidu olemasolevate fondide, programmide ja vahenditega, rahastu kooskõla ELi välistegevuse kõigi muude aspektidega, eriti mis puudutab algatust „Suutlikkuse suurendamine julgeoleku ja arengu toetamiseks“ ja naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ettepanekut, mida tuleks kõigil juhtudel ellu viia laiema julgeolekusektori reformiprogrammi raames, milles peavad olema tugevad hea valitsemistavaga seotud elemendid, soolise vägivalda vastased sätted ja eelkõige julgeolekusüsteemi tsiviiljärelevalve ning relvajõudude demokraatliku kontrolli sätted;
 - f) anda Euroopa Parlamendile korrapäraselt tagasisidet naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva resolutsiooni 1325 rakendamisel tehtud edusammude kohta, konsulteerida Euroopa Parlamendiga soovitatud soolise elemendi küsimuses, keskendudes naiste rollile konfliktide ennetamisel ja lahendamisel ning konfliktijärgses ülesehitustöös ja rahuläbirääkimistel, ning hinnata korrapäraselt meetmeid, mida on võetud haavatavate inimeste, sealhulgas naiste ja tüdrukute kaitsmiseks konfliktiolukorras toime pandava vägivalda eest;
 - g) tagada vastavalt ELi lepingu artiklile 18 rahastu sidusus liidu välistegevuse kõigi muude aspektidega, sealhulgas arengu- ja humanitaarpoliitikaga, et aidata kaasa asjaomaste kolmandate riikide arengule ning nende vaesuse vähendamisele ja kaotamisele;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ning teadmiseks Euroopa välisteenistusele ja komisjonile.

Teisipäev, 26. märts 2019

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0221

Jørn Dohrmanni puutumatus e aravõtmise taotlus

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta otsus Jørn Dohrmanni puutumatus e aravõtmise taotluse kohta (2018/2277(IMM))

(2021/C 108/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Jørn Dohrmanni puutumatus e aravõtmise taotlust, mille esitas Taani Kuningriigi justiitsminister seoses Jørn Dohrmannile esitatud süüdistusega Taani kriminaalkodeksi paragrahvi 260 esimese lõigu punkti 1, paragrahvi 291 lõike 1 ja paragrahvi 293 lõike 1 alusel koostoimes paragrahvi 21 ja mille edastas 6. novembril 2018. aastal Taani alaline esindaja Euroopa Liidu juures ning mis tehti teatavaks Euroopa Parlamendi täiskogu istungil 28. novembril 2018. aastal,
 - olles vastavalt kodukorra artikli 9 lõikele 6 Jørn Dohrmanni ära kuulanud,
 - võttes arvesse protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immuuteitide kohta) artiklit 9 ning otsestel ja üldistel valimistel Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitleva 20. septembri 1976. aasta akti artikli 6 lõiget 2,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 12. mai 1964. aasta, 10. juuli 1986. aasta, 15. ja 21. oktoobri 2008. aasta, 19. märtsi 2010. aasta, 6. septembri 2011. aasta ja 17. jaanuari 2013. aasta otsuseid⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Taani Kuningriigi põhiseaduse artiklit 57,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 5 lõiget 2, artikli 6 lõiget 1 ja artiklit 9,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0178/2019),
- A. arvestades, et Viborgi riigiprokurör esitas Taanist valitud Euroopa Parlamendi liikme Jørn Dohrmanni puutumatus e aravõtmise taotluse seoses õigusrikkumistega Taani kriminaalkodeksi paragrahvi 260 esimese lõigu punkti 1, paragrahvi 291 lõike 1 ja paragrahvi 293 lõike 1 tähenduses koostoimes paragrahvi 21; arvestades eelkõige, et kohtumenetlus on seotud väidetava ebaseadusliku sunni, kuritahtliku kahju tekitamise ja teisele isikule kuuluva eseme ebaseadusliku kasutamise katsega;

⁽¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. mai 1964, Wagner vs. Fohrmann ja Krier, 101/63, ECLI:EU:C:1964:28; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. juuli 1986, Wybot vs. Faure jt, 149/85, ECLI:EU:C:1986:310; kohtuotsus, Üldkohus, 15. oktoober 2008, Mote vs. parlament, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. oktoober 2008, Marra vs. De Gregorio ja Clemente, C-200/07 ja C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; kohtuotsus, Üldkohus, 19. märts 2010, Gollnisch vs. parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 6. september 2011, Patriciello, C-163/10, ECLI: EU:C:2011:543; kohtuotsus, Üldkohus, 17. jaanuar 2013, Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23.

Teisipäev, 26. märts 2019

- B. arvestades, et 26. aprillil 2017. aastal Jørn Dohrmann, olles Vamdrupis oma isikliku eluaseme lähedal, haaras kaamera operaatori käest, kes parajasti filmis tema maja umbes 195 meetri kauguselt, et kasutada saadud salvestist teledokumentaalis teatavate Taani Euroopa Parlamendi liikmete kohta; arvestades, et Jørn Dohrmann ähvardas kaamera puruks lüüa; arvestades, et ta kahjustas nimetatud kaamerat, sealhulgas selle mikrofoni, ekraani ja juhet; arvestades, et ta võttis kaamera koos mälukaardiga oma valdusse, kavatsedes seda loata kasutada salvestise kontrollimiseks, kuid teda takistati, sest kohale kutsutud politsei võttis oma valdusse kaamera ja mälukaardi, mille Jørn Dohrmann oli seadmest välja võtnud;
- C. arvestades, et esmalt esitati süüdistus operaatorile Taani kriminaalkodeksi paragrahvi 264a alusel eravalduses viibivate isikute ebaseadusliku fotograferimise eest; arvestades, et riigiprokurör soovitas süüdistuse tühistada, võttes arvesse, et Taani kriminaalkodeksi paragrahvi 264a rikkumise eest süüdimõistmiseks on nõutav tahtlus, mis sel juhul puudus;
- D. arvestades, et Kagu-Jüütimaa politsei juhtis tähelepanu asjaolule, et ajakirjaniku ja kaameraomaniku töödandjast ettevõtte nõudis juhtumiga seoses 14 724,71 Taani krooni (DKK) hüvitist ning kuritahtliku kahju tekitamise, varguse, sundvõõrandamise ja muud sarnased juhtumid, kus kohaldatav karistus on trahv, tuleb lahendada kohtumenetluse käigus, kui kannatanu nõuab kahju hüvitamist;
- E. arvestades, et riigiprokuratuur soovitas esialgu määrata Jørn Dohrmannile vabadusekaotusliku karistuse asemel 20 000 Taani krooni suuruse trahvi, ilma et sellega kaasneks vormiliste süüdistuste esitamist;
- F. arvestades, et Jørn Dohrmann eitas talle esitatud süüdistusi; arvestades, et riikliku prokuratuurijuhi sõnul ei oleks seetõttu sobiv püüda leida kohtuvälisest lahendust trahviteate abil;
- G. arvestades, et selleks, et Jørn Dohrmannile oleks võimalik süüdistust esitada, esitas pädev asutus taotluse tema puutumatusse äravõtmiseks;
- H. arvestades, et protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta) artiklis 9 on sätestatud, et Euroopa Parlamendi liikmetel on oma riigi territooriumil samasugune immunitet nagu selle riigi parlamendi liikmetel;
- I. arvestades, et Taani põhiseaduse paragrahvi 57 esimeses lõigus on sätestatud, et ilma Tanni Folketingi nõusolekuta ei või ühelegi Taani Folketingi liikmele süüdistust esitada või talle mis tahes vabadusekaotust kohaldada, välja arvatud juhul, kui ta tabatakse õigusrikkumise toimepanekult; arvestades, et see säte pakub kaitset riigipoolsete süüdistuste, kuid mitte erasüüdistuste eest kriminaalasjades; arvestades, et kui kohtuasja saab kohtuväliselt lahendada trahviteatega, siis Taani Folketingi nõusolekut ei nõuta;
- J. arvestades, et Taani Folketingi liikmetele antud puutumatus on samasugune kui Euroopa Parlamendi liikmetele protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta) artikli 8 kohaselt antud puutumatus; arvestades, et Euroopa Liidu Kohus on seisukohal, et selleks, et Euroopa Parlamendi liige oleks puutumatuslega hõlmatud, peab parlamendiliige olema arvamust väljendanud oma kohustuste täitmisel, mistõttu väljendatud arvamuse ja parlamendiliikme kohustuste vahel peab olema seos; arvestades, et selline seos peab olema otsene ja ilmne;
- K. arvestades, et väidetud tegevus ei ole seotud Euroopa Parlamendi liikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste ega antud häälega protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta) artikli 8 tähenduses ning seetõttu ei ole see otseselt ega ilmselt seotud Jørn Dohrmanni kohustuste täitmisega Euroopa Parlamendi liikmena;
- L. arvestades, et ei ole mingit tõendit selle kohta, et tegemist on *fumus persecutionis*'ega, ega mingit põhjust seda arvata;
1. otsustab Jørn Dohrmanni puutumatus ära võtta;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja vastutava parlamendikomisjoni raport viivitamatult Taani Kuningriigi justiitsministrile ja Jørn Dohrmannile.

Teisipäev, 26. märts 2019

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2019)0222

Tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagid ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (COM(2018)0184 – C8-0149/2018 – 2018/0089(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0184),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0149/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Austria Liidunõukogu ja Rootsi Riksdagi poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. septembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 10. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamusi (A8-0447/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 66.

⁽²⁾ ELT C 461, 21.12.2018, lk 232.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0089

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva direktiivi eesmärk on võimaldada tarbijate kollektiivseid huve esindavatel pädevatel üksustel **esindusüksustel** esitada liidu õigusnormide rikkumise vastu kaebus, kasutades esindushagi. Pädevatel üksustel **esindusüksustel** peaks olema võimalik nõuda rikkumise lõpetamist või see keelata, kinnitada, et selline rikkumine on toimunud, ja kasutada õiguskaitsevahendeid, näiteks nõuda riigisisese õigusega ettenähtud kahjuhüvitist, **tasutud hinna hüvitamist**, parandustöid, **asendamist, kõrvaldamist**, hinna alandamist või **lepingu lõpetamist**. [ME 1]
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/22/EÜ ⁽⁴⁾ võimaldati pädevatel üksustel **esindusüksustel** esitada esindushagisid, mille eesmärk on eelkõige lõpetada ja keelata liidu õigusnormide rikkumised, mis kahjustavad tarbijate kollektiivseid huve. Kuid selles direktiivis ei käsitletud piisavalt tarbijakaitsealaste õigusaktide jõustamist. Selleks et soodustada ebaseaduslikest tavadest loobumist, **ergutada häid ja vastutustundlikke äritavasid** ja vähendada tarbijatele tekitatavat kahju, on vaja tugevdada tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise mehhanismi. Arvestades muudatuste arvukust, oleks selguse huvides asjakohane direktiiv 2009/22/EÜ asendada. **ELi toimimise lepingu artikli 114 alusel on tungiv vajadus liidu sekkumise järele, et tagada õiguskaitse kättesaadavus ja usaldusväärne õigusemõistmine, kuna see vähendab üksikute hagidega kaasnevaid kulusid ja koormust**. [ME 2]
- (3) Esindushagi peaks pakkuma **kõigi** tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmiseks **nii siseriiklike kui ka piiriüleste rikkumiste korral** tulemuslikku ja tõhusat viisi. See peaks võimaldama pädevatel üksustel **esindusüksustel** tegutseda eesmärgiga tagada kooskõla vastavate liidu õigusnormidega ja ületada individuaalsete meetmete puhul tarbijate ees seisvad takistused, nagu ebakindlus oma õiguste ja olemasolevate menetlusmehhanismide osas, **varasemad ebaõnnestunud hagid, ülemäära pikad menetlused**, psühholoogiline tõrge meetmeid võtta ning individuaalse meetme eeldatavate kulude ja kasu negatiivne tasakaal **ülekaal kasudega võrreldes, suurendades nii hagejate kui ka kostjate ning õigussüsteemi õiguskindlust**. [ME 3]

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 66.

⁽²⁾ ELT C 461, 21.12.2018, lk 232.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ ELT L 110, 1.5.2009, lk 30.

Teisipäev, 26. märts 2019

- (4) On oluline tagada vajalik tasakaal õiguskaitsse kättesaadavuse ja kohtuvaidluste kuritarvitamise vastaste menetluslike tagatiste kättesaadavuse vahel, sest selline kohtuvaidluste kuritarvitamine võib põhjendamatult takistada ettevõtjate tegevust ühtsel turul. Esindushagide väärkasutamise ärahoidmiseks tuleb hoiduda sellistest elementidest nagu karistuslikud kahjuhüvitised ja piirangute puudumine seoses hagi esitamise õigusega kahju kannatanud tarbijate nimel, ning tuleks kehtestada selged eeskirjad erinevate menetluslike aspektide suhtes, nagu pädevate üksuste **esindusüksuste** määramine, nende vahendite päritolu ja esindushagi põhjendamiseks nõutav teave. **Direktiiv Menetluse kulud peaks kandma kaotanud pool. Kohus ei tohiks mõjutada menetluskulude jaotamist käsitlevaid riiklike eeskirju peaks siiski mõistma kaotanud poolelt välja kulusid, mis on tehtud vajaduseta või on nõuet arvestades ebaproportsionaalsed.** [ME 4]
- (5) Rikkumistel, mis mõjutavad tarbijate kollektiivseid huve, on sageli piiriülene tähendus. Kõikjal liidus kättesaadavad tulemuslikumad ja tõhusamad esindushagid peaksid suurendama tarbijate usaldust siseturu vastu ja võimaldama tarbijatel kasutada oma õigusi.
- (6) Käesolev direktiiv peaks hõlmama mitmesuguseid valdkondi, nagu andmekaitse, finantsteenused, reisi- ja turismisektor, energeetika, telekommunikatsioon, **keskkond** ja **keskkond tervishoid**. See peaks hõlmama tarbijate **kollektiivseid** huve kaitsvate liidu õigusnormide rikkumisi olenemata sellest, kas asjaomastes liidu õigusaktides osutatakse tarbijatele või reisijatele, kasutajatele, klientidele, jaainvestoritele, jaeklientidele või muudele isikutele, **samuti andmesubjektide kollektiivseid huve isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses**. Selleks et tagada liidu õiguse rikkumise puhul asjakohane reageerimine, mille vorm ja ulatus on kiiresti välja kujunemas, tuleks kaaluda iga kord, kui võetakse vastu uus liidu õigusakt tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmiseks, seda, kas muuta käesoleva direktiivi lisa, et viia see direktiivi kohaldamisalasse. [ME 5]
- (6a) **Käesolevat direktiivi kohaldatakse suure tarbijamõjuga esindushagide suhtes, mis esitatakse I lisas loetletud liidu õigusnormide rikkumise korral. Mõju loetakse suureks, kui mõjutatud on vähemalt kaks tarbijat.** [ME 6]
- (7) Komisjon on vastu võtnud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekud, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendudetühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta. Seepärast on asjakohane ette näha, et üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist hindab komisjon, kas liidu õigusnormid lennu- ja rongireisijate õiguste valdkonnas pakuvad tarbijatele piisaval tasemel kaitset, mis on võrreldav käesolevas direktiivis sätestatuga, ja teeb vajalikud järeldused seoses käesoleva direktiivi kohaldamisalaga.
- (8) Võttes aluseks direktiivi 2009/22/EÜ, peaks käesolev direktiiv hõlmama nii omamaiseid kui ka piiriüleseid rikkumisi, eriti kui rikkumine puudutab tarbijaid, kes elavad ühes või mitmes sellises liikmesriigis, mis ei ole õigusnorme rikkuva kaupleja asukoht. See peaks hõlmama ka rikkumisi, mis on lõppenud enne esindushagi esitamist või lõpuleviimist, sest võib endiselt olla vajalik, et hoida ära asjaomase tava kordamine, määrata kindlaks, et asjaomane tava on rikkumine, ja hõlbustada tarbijate õiguskaitsset.
- (9) Käesoleva direktiiviga ei tohiks kehtestada rahvusvahelise eraõiguse norme seoses kohtualluvuse, kohtuotsuste või kohaldatava õiguse tunnustamise või jõustamisega. Käesolevas direktiivis sätestatud esindushagide suhtes kohaldatakse kehtivaid liidu õigusakte, **et ära hoida meelepärase kohtualluvuse valimise levikut.** [ME 7]
- (9a) **Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada rahvusvahelist eraõigust käsitlevate ELi õigusnormide kohaldamist piiriüleste juhtumite puhul. Käesolevas direktiivis sätestatud esindushagide suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud Brüsseli I määrus), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrust (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrust (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II).** [ME 8]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (10) Kuna esindushagisid saavad esitada vaid pädevad üksused **esindusüksused**, peaksid pädevad üksused **esindusüksused** tarbijate kollektiivsete huvide asjakohase esindamise tagamiseks täitma käesoleva direktiiviga kehtestatud kriteeriume. Eelkõige peaksid need olema vastavalt liikmesriigi õigusaktidele nõuetekohaselt asutatud, mis ~~võib~~ **peaks** näiteks ~~hõlmata nõudeid liikmete arvu ja üksuse järjepidevuse kohta või~~ **hõlmama** läbipaistvusnõudeid nende struktuuri oluliste aspektide kohta, nagu nende põhikiri, juhtimisstruktuur, eesmärgid ja töömeetodid. Nad ei tohiks ka olla kasumit taotlevad ja neil peaks olema põhjendatud huvi tagada oma tegevuse kooskõla asjaomaste liidu õigusaktidega. Neid kriteeriume tuleks kohaldada nii eelnevalt määratud pädevate üksuste kui ka ajutiste pädevate üksuste suhtes. **Lisaks peavad pädevad esindusüksused olema turuosalistest sõltumatud, sealhulgas ka rahaliselt. Pädevatel esindusüksustel peab ka olema kehtestatud kord huvide konflikti vältimiseks. Liikmesriigid ei kehtesta kriteeriume, mis on moodustatud konkreetse hagi esitamise eesmärgil rangemad käesolevas direktiivis kehtestatudest.** [ME 9]
- (11) Sõltumatud avalik-õiguslikud asutused ja eeskätt tarbijaorganisatsioonid peaksid aktiivselt osalema liidu õigusaktide oluliste sätete järgimise tagamises ja nad sobivad hästi tegutsema pädevate üksustena. Kuna nendel üksustel on juurdepääs erinevatele teabeallikatele seoses kauplejate tavadega, mis mõjutavad tarbijaid, ja nende tegevusel on erinevad prioriteedid, peaksid liikmesriigid saama otsustada, millist liiki meetmeid võib iga selline üksus esindushagide puhul taotleda.
- (12) Kuna tarbijate kollektiivseid huve saab nii kohtu- kui ka haldusmenetluste abil tulemuslikult ja tõhusalt kaitsta, jääb liikmesriikidele valikuvabadus, kas kasutada esindushagi puhul kohtu- või haldusmenetlust või mõlemat, sõltuvalt vastavast õigusvaldkonnast või vastavast majandussektorist. See ei piira Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 kohast õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, kusjuures liikmesriigid peavad tagama, et tarbijatel ja ettevõtjatel on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus vaidlustada haldusotsuseid, mis on tehtud vastavalt käesolevat direktiivi rakendavatele riigisisestele õigusnormidele. See peab sisaldama poolte jaoks võimalust taotleda otsust, millega peatatakse vaidlustatud otsuse täitmine kooskõlas liikmesriigi õigusega.
- (13) Esindushagide menetluse tõhususe suurendamiseks peaks pädevatel üksustel olema võimalik ühe esindushagi raames või eraldiseisvate esindushagide raames taotleda erinevaid meetmeid. Need meetmed peaksid hõlmama ajutisi meetmeid jätkuva tava lõpetamiseks või tava keelamiseks, kui seda tava ei ole kasutatud, kuid on oht, et see tekitaks tarbijatele tõsist ja pöördumatut kahju, meetmeid, millega sätestatakse, et asjaomane tava kujutab endast õigusrikkumist, ja vajaduse korral tava lõpetamist ja keelamist edaspidi, samuti meetmeid, millega kõrvaldatakse rikkumise kestev mõju, sealhulgas kahju hüvitamist. Kui seda tehakse ühe hagi raames, peaks pädevatel üksustel olema võimalik kasutada kõiki asjakohaseid meetmeid hagi esitamise ajal või kõigepealt teha asjakohane ettekirjutus ja seejärel vajaduse korral teha ettekirjutus kahju hüvitamiseks.
- (14) Ettekirjutuste eesmärk on kaitsta tarbijate kollektiivseid huve üksikute tarbijate kantud tegelikest kaotustest või kahjust sõltumatult. Ettekirjutustega võidakse nõuda kauplejatelt konkreetseid meetmeid, näiteks et nad annaksid tarbijatele varem õiguslikke kohustusi rikkudes välja jäetud teavet. Otsused, milles sätestatakse, et tava kujutab endast rikkumist, ei tohiks sõltuda sellest, kas tava järgiti tahtlikult või hooletuse tõttu.
- (15) Pädev üksus, kes algatab direktiivi alusel esindushagi, peaks olema menetluse osaline. Rikkumise tõttu kannatada saanud tarbijatel ~~peaksid~~ **peaks** olema piisavad võimalused saada esindushagi vastavatest tulemustest ~~kasu~~ **piisav teave esindushagi tulemuste kohta ja selle kohta, kuidas need tarbijaid aitavad**. Käesoleva direktiivi alusel väljastatud ettekirjutused ei tohiks piirata tarbijate poolt hagide esitamist üksikisikuna, kui nad on ettekirjutusega hõlmatud tava tõttu kahju saanud. [ME 10]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (16) Pädevatel üksustel **esindusüksustel** peaks olema võimalik võtta meetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada rikkumise kestev mõju. Need meetmed peaksid kujutama endast ettekirjutust kahju hüvitamiseks, millega kohustatakse kauplejat muu hulgas olenevalt asjaoludest ja vastavalt liikmesriigi õigusaktidele parandustöid tegema, asendama, **kõrvaldama**, hinda alandama, lepingut lõpetama või tasutud hinda tagastama. [ME 11]
- (17) Massikahju olukorras kahjustada saanud tarbijatele antav hüvitis ei tohiks ületada summat, mille kaupleja liikmesriigi või liidu õigusaktide kohaselt võlgneb, et katta tarbijate kantud tegelik kahju. Eelkõige tuleks hoiduda keelatud karistuslikest kahjuhüvitistest, mis viivad hageja poolt kantud kahju ülemäärase hüvitamiseni.
- (18) Liikmesriigid võivad nõuda **peaksid nõudma** pädevatelt üksustelt **esindusüksustelt** esindushagi põhjendamiseks piisavat teavet, sealhulgas rikkumise tõttu kahju saanud tarbijate rühma ning esindushagi raames lahendatavate fakti- ja õigusküsimuste kirjeldust. Pädevalt üksuselt ei tohiks hagi algatamiseks nõuda kõikide rikkumise tõttu kahju kannatanud tarbijate individuaalset kindlakstegemist. Esindushagide puhul peaks kohus või haldusasutus kontrollima võimalikult varases menetlusetapis, kas juhtum sobib esindushagi esitamiseks, võttes arvesse rikkumise laadi ja asjaomaste tarbijate kannatatud kahju tunnuseid. **Hagid peaksid elkkõige olema kontrollitavad ja ühtsed ning taotletavad meetmed peaksid olema ühtsed, samuti peaks pädeva üksuse kolmanda isiku poolt rahastamise kord olema läbipaistev ja ilma igasuguse huvide konfliktita. Liikmesriigid peaksid ka tagama, et kohtul või haldusasutusel on õigus ilmselgelt alusetud juhtumid lõpetada menetluse võimalikult varajases etapis.** [ME 12]
- (19) Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, kas esindushagi saanud kohus või riiklik ametiasutus võib seoses kaupleja vastutusega rikkumise tõttu kahju kannatanud tarbijate ees erandkorras väljastada kahju hüvitamise ettekirjutuse asemel deklaratiivse otsuse, millele saaks otseselt toetuda hiljem esitatavates tarbijate individuaalhagides. See võimalus tuleks anda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui esindushagiga seotud igale tarbijale omistatava kahju suuruse kindlakstegemine on keeruline ja esindushagi raames oleks selle tegemine ebatõhus. Deklaratiivseid otsuseid ei tohiks väljastada olukordades, mis on liiga keerulised, ega eelkõige juhul, kui asjaomaseid tarbijaid on võimalik kindlaks teha ning kui tarbijad on kannatanud ajavahemikku ja ostu arvestades võrreldavat kahju. Samuti ei tohiks deklaratiivseid otsuseid väljastada juhul, kui iga tarbija individuaalne kahju on nii väike, et tarbijate poolt individuaalsete kahjunõuete esitamine on ebatõenäoline. Kohus või riiklik ametiasutus peaks nõuetekohaselt põhjendada, miks ta kasutab konkreetsel juhul kahju hüvitamise ettekirjutuse asemel deklaratiivset otsust. [ME 13]
- (20) Kui sama tava tõttu kannatanud tarbijad on võimalik kindlaks teha ja nad on saanud asjaomase ajavahemiku või ostuga seoses võrreldavat kahju, näiteks pikaajaliste tarbijalepingute puhul, võib kohus või haldusasutus esindushagi menetlemise käigus selgelt määratleda rikkumisest mõjutatud tarbijarühma. Eelkõige võiks kohus või haldusasutus paluda rikkuval kauplejal esitada oluline teave, näiteks asjaomaste tarbijate identiteet ja tava kestus. Otstarbekust ja tõhusust silmas pidades võiksid liikmesriigid kooskõlas oma riiklike õigusnormidega kaaluda tarbijatele pärast kahju hüvitamise ettekirjutuse väljastamist sellest otsese kasu saamise võimaluse pakkumist, ilma et neilt nõutaks enne kahju hüvitamise ettekirjutuse väljastamist individuaalset mandaati. [ME 14]
- (21) Väiksemate summadega seotud juhtumite puhul ei ole tõenäoline, et tarbijad astuksid samme oma õiguste kasutamiseks, sest jõupingutused oleksid suuremad kui individuaalne kasu. Ent kui sama tava hõlmab paljusid tarbijaid, võib liidetud kahju olla märkimisväärne. Sellistel juhtudel võib kohus või asutus leida, et asjaomastele tarbijatele summade tagasimaksmine on ebaproportsionaalne, näiteks kui see on liiga koormav või ebapraktiline. Seepärast oleks otstarbekam kasutada esindushagi abil saadud hüvitissummasid tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmiseks ja need tuleks suunata vastava avaliku huviga seotud tegevuse rahastamiseks, näiteks tarbijate õigusabifondi, teadliikkuse suurendamise kampaaniasse või tarbijaliikumisse. [ME 15]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (22) Meetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada rikkumise kestev mõju, võib võtta vaid lõpliku otsuse alusel, millega tuvastatakse käesoleva direktiivi kohaldamisala hõlmava liidu õiguse rikkumine, mis kahjustab tarbijate kollektiivseid huve, sealhulgas esindushagi raames väljastatud lõpliku ettekirjutuse alusel. Eelkõige võib meetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada rikkumise kestev mõju, võtta vaid kohtu või haldusastutuse lõplike otsuste alusel õigusaktide täitmise tagamise meetmete raames, mida reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004⁽⁵⁾.
- (23) Käesolevas direktiivis sätestatakse menetluskord, mis ei mõjuta eeskirju, millega kehtestatakse tarbija sisulised õigused lepingulistele ja lepinguvälistele õiguskaitsevahenditele juhul, kui on rikutud nende huve, näiteks õigus kahju hüvitamisele, lepingu lõpetamisele, hüvitisele, **kõrvaldamisele**, parandustöödele või hinnaalandusele. Käesoleva direktiivi alusel saab esindushagi esitada kohtusse ainult juhul, kui liidu või liikmesriigi õigusaktides on sellised sisulised õigused sätestatud. [ME 16]
- (24) ~~Käesolev direktiiv~~ **Käesoleva direktiivi eesmärk on minimaalselt vajalik ühtlustamine ja see** ei asenda olemasolevaid riiklikke kollektiivseid õiguskaitse mehhanisme. Võttes arvesse nende õigustraditsioone, jäetakse liikmesriikidele otsustusõigus, kas kavandada käesolevas direktiivis sätestatud esindushagi olemasoleva või tulevase kollektiivse õiguskaitse mehhanismi osana või alternatiivina nende mehhanismidele, kui riiklik mehhanism on käesolevas direktiivis sätestatud korraga kooskõlas. **See ei takista liikmesriikidel olemasolevat raamistikku säilitamast ega kohusta liikmesriike seda muutma. Liikmesriikidel on võimalus rakendada käesolevas direktiivis sätestatud eeskirju oma kollektiivse õiguskaitse süsteemis või eraldi menetluse korras.** [ME 17]
- (25) ~~Pädevad üksused~~ **esindusüksused** peaksid olema oma rahastamisallika osas täiesti läbipaistvad. See puudutab nii nende tegevust üldiselt kui ka konkreetsete esindushagide rahastamist, et võimaldada kohtutel ja haldusastutustel hinnata seda, kas kolmandast isikust rahastaja ja pädeva üksuse vahel võib olla huvide konflikt, ning vältida kohtuvaidluste kuritarvitamist ja hinnata, kas ~~rahastaval kolmandal isikul~~ **pädeval üksusel** on piisavad vahendid ~~oma kohustuste täitmiseks pädeva üksuse ees~~ **tarbijate esindamiseks nende parimates huvides ja kõigi vajalike õigusabikulude katmiseks juhul, kui ta peaks hagi kaotama.** Teave, mille pädev üksus esitab **menetluse varaseimas etapis** esindushagi järelevalvega tegelevale kohtule või haldusastutusele, peaks võimaldama sellel hinnata, kas kolmandal isikul on **üldiselt ja** seoses esindushagiga võimalik mõjutada pädeva üksuse menetluslikke otsuseid, sealhulgas kokkuleppeid, ja kas ta rahastab esindushagi kostja vastu, kes on rahastaja konkurent, või kostja vastu, kellest rahastaja sõltub. Kui mõni neist tingimustest leiab kinnitust, ~~peaks peab~~ kohtul või haldusastutusel olema õigus nõuda pädevalt üksuselt asjaomasest rahastamisest keeldumist ja vajaduse korral otsustada, et pädeval üksusel ei ole konkreetse juhtumi puhul hagemisõigust. **Liikmesriigid peaksid takistama, et õigusbürood pädevaid esindusüksusi asutaksid. Hagi kaudne rahastamine annetuste kaudu, sealhulgas ettevõtete sotsiaalse vastutuse algatuste raames kauplejate tehtavate annetuste kaudu, on kolmanda osapoole rahastamise suhtes kõlblik tingimusel, et see vastab artiklites 4 ja 7 loetletud nõuetele, mis puudutavad läbipaistvust, sõltumatust ja huvide konflikti puudumist.** [ME 18]
- (26) Tarbijatele tekkinud kahju hüvitamise kohtuvälise lahendamise kollektiivseid menetlusi, **näiteks vahendamist**, tuleks soodustada nii enne esindushagi esitamist kui ka esindushagi menetluse igas etapis. [ME 19]
- (27) Liikmesriigid võivad ette näha, et pädev üksus ja kaupleja, kes on jõudnud selle kaupleja väidetavalt ebaseadusliku tava tõttu kahju saanud tarbijate hüvitise osas kokkuleppele, võivad ühiselt taotleda kohtult või haldusastutusele selle heakskiitmist. Sellise taotluse peaks kohus või haldusastutus võtma vastu üksnes juhul, kui sama tavaga seoses ei ole menetluses muid esindushagisid. Pädev üksus või haldusastutus, kes kiidab heaks sellise kollektiivse kokkuleppe, peab võtma arvesse kõigi asjaosaliste, sealhulgas üksiktarbijate huve ja õigusi. ~~Asjaomased üksiktarbijad peavad saama võimaluse nõustuda enda sidumisega sellise kokkuleppega või sellest keelduda~~ **Kokkulepped peaksid olema lõplikud ja kõikide osapoolte jaoks siduvad.** [ME 20]

(5) ELT L 345, 27.12.2017.

Teisipäev, 26. märts 2019

- (28) Kohtul või haldusasutusel peaks olema õigus kutsuda rikkumise toime pannud kauplejat ja esindushagi esitanud pädevat üksust üles alustama läbirääkimisi, mille eesmärk on jõuda tarbijatele kahju hüvitamise osas kokkuleppele. Otsuses kutsuda pooli üles lahendama vaidlust kohtuväliselt tuleks võtta arvesse hagiga seotud rikkumise liiki, asjaomaste tarbijate omodusi, pakutava hüvitise võimalikku liiki, poolte tahet kokkuleppele jõuda ja menetluse otstarbekohasust.
- (29) Selleks et lihtsustada üksiktarbijatele kahju hüvitamist deklaratiivsete otsuste põhjal, mis on väljastatud esindushagide raames seoses kaupleja vastutusega kahju saanud tarbijate ees, peaks otsuse väljastanud kohtul või haldusasutusel olema õigus nõuda pädevalt üksuselt ja kauplejalt kollektiivse kokkuleppe saavutamist. [ME 21]
- (30) Kõik esindushagi raames või lõpliku deklaratiivse otsuse alusel saavutatud kohtuvälised kokkulepped peaks kinnitama asjaomane kohus või haldusasutus, et tagada nende seaduslikkus ja õiglus, võttes arvesse kõigi asjaosaliste huve ja õigusi. Asjaomased üksiktarbijad peavad saama võimaluse nõustuda enda sidumiseга sellise kokkuleppega **Kokkulepe on kõikide poolte suhtes siduv ega piira muid hüvitise saamise õigusi, mis võivad asjaomastel tarbijatel olla liidu või sellest keelduda liikmesriigi õigusaktide alusel.** [ME 22]
- (31) Tarbijate teavitamine esindushagist on selle edukuse seisukohast määrava tähtsusega. Tarbijaid tuleks teavitada menetluses olevatest esindushagidest, asjaolust, et kaupleja tava peetakse õigusrikkumiseks, nende õigustest pärast rikkumise kindlakstegemist ja kõikidest järgnevatest sammudest, mida asjaomased tarbijad peavad tegema, eeskätt hüvitise saamise seisukohast. Mainega seotud riskid, mida seostatakse teabe levitamiseга rikkumise kohta, aitavad samuti oluliselt vähendada kauplejate huvi rikkuda tarbijate õigusi.
- (32) Tõhususe tagamiseks peaks teave olema asjakohane ja proportsionaalne juhtumi asjaoludega. Rikkumise toime pannud kaupleja peaks **Liikmesriigid peaksid tagama, et kohus või haldusasutus võib nõuda, et kaotanud pool teavitaks** adekvaatselt teavitama kõiki tarbijaid, kes on seotud esindushagi raames väljastatud lõpliku ettekirjutuse otsusega, mis puudutab ettekirjutust ja kahju hüvitamise ettekirjutustega, samuti **hüvitamist, ning mõlemaid pooli juhtudel, kui tegemist on** kohtu või haldusasutuse kinnitatud kokkuleppega. Sellist teavet saab anda näiteks kaupleja veebilehel, sotsiaalmeedias, internetipõhistes kauplemiskohtades või populaarsetes ajalehtedes, kaasa arvatud nendes, mida levitatakse üksnes elektrooniliste sidevahendite kaudu. Võimaluse korral tuleks tarbijaid teavitada individuaalselt elektrooniliste või paberikandjal kirjade kaudu. Taotluse korral tuleks see teave puudega inimestele esitada neile kättesaadaval kujul. **Tarbijate teavitamise kulud kannab kaotanud pool.** [ME 23]
- (32a) **Liikmesriike tuleks julgustada looma esindushagide tasuta riiklikku registrit, mis võiks veelgi suurendada läbipaistvuskohustust.** [ME 24]
- (33) Õiguskindluse parandamiseks, liidu õigusaktide kohaldamisel tekkida võivast vastuolust hoidumiseks ning esindushagide ja võimalike järelmeetmetena esitatavate hagide tulemuslikkuse ja menetlusliku tõhususe suurendamiseks ei tohiks **peaks** kohtu või haldusasutuse väljastatud lõplikus otsuses sätestatud **järeldust järeldus** rikkumise **või mitterikkumise** kohta, sealhulgas käesoleva direktiivi kohast lõplikku ettekirjutust olla võimalik seoses kõnealuses lõplikus otsuses kindlaks määratud rikkumise iseloomu ning selle sisulise, isikulise, ajalise ja territoriaalse ulatusega uuesti menetleda järgnevates sama kaupleja poolt toime pandud **kohane lõplik ettekirjutus olema siduv kõikidele pooltele, kes esindushagis osalesid. Lõplik otsus ei tohiks piirata muid hüvitise saamise õigusi, mis asjaomastel tarbijatel liidu või liikmesriigi õigusaktide alusel võiksid olla. Kahju hüvitamine kokkuleppe alusel peaks olema siduv ka juhul, kui tegemist on sama tava, sama rikkumisega seotud hagides kaupleja ja sama tarbijaga.** Kui hagi, milles taotletakse meetmeid eesmärgiga kõrvaldada rikkumise kestev mõju, sealhulgas heastamist, esitatakse muus liikmesriigis kui see, kus rikkumise **või mitterikkumise** kindlaks määratud lõplik otsus väljastati, peaks otsus kujutama endast **ümbervõetavat eeldust, et tõendust selle kohta, kas rikkumine on seotud juhtudel** toimunud **või mitte. Liikmesriigid tagavad, et ühe liikmesriigi kohtu lõplikku otsust, millega tuvastatakse rikkumine või selle puudumine muude hagide puhul, millega taotletakse teises liikmesriigis sama kaupleja vastu sama rikkumise eest õiguskaitset, käsitatakse vaidlustatava eeldusena.** [ME 25]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (34) Liikmesriigid peaksid tagama, et individuaalhagid võivad põhineda esindushagi raames väljastatud lõplikul deklaratiivsel otsusel. Selliseid hagisid peaks olema võimalik esitada kiir- või lihtsustatud menetluse korras.
- (35) Liikmesriikides kehtivad aegumistähtaegade eeskirjad ei tohiks olla takistuseks hagidele, mille aluseks on seoses kaupleja vastutusega kahju saanud tarbijate ees käesoleva direktiivi alusel tehtud lõplikus ettekirjutuses või deklaratiivses otsuses sisalduv rikkumise kindlakstegemine. Esindushagi esitamisel peab olema aegumistähtaegadele peatav või katkestav mõju kõnealuse hagiga seotud tarbijate kõikide hagide puhul. [ME 26]
- (36) Ettekirjutusi taotlemaid esindushagisid tuleks käsitleda vajaliku menetlusliku otstarbekusega. Ajutise toimega ettekirjutusi tuleks alati käsitleda kiirmenetluse teel, et hoida ära kogu või edasine rikkumisest tulenev kahju.
- (37) Tõendid on olulised, kui tahetakse kindlaks teha, kas konkreetne tava kujutab endast õigusrikkumist, kas on olemas selle kordumise oht, kindlaks teha rikkumisest mõjutatud tarbijad, teha otsus hüvitise kohta ja teavitada asjakohaselt asjaomaseid tarbijaid esindushagist, käimasolevast menetlusest ja selle lõpplikest tulemustest. Ent ettevõtja ja tarbija suhteid iseloomustab teabe asümmeetria ning vajalik teave võib olla kaupleja ainuvalduses, mistõttu ei ole pädeval üksusel sellele juurdepääsu. Pädevatel üksustel peaks seepärast olema võimalik taotleda pädevalt kohtult või haldusasutuselt, et kaupleja avalikustaks tõendid, mis on olulised nende nõude jaoks või vajalikud asjaomaste tarbijate piisavaks teavitamiseks esindushagist, ilma et nad peaksid täpsustama, milliseid tõendeid. Sellise avalikustamise vajadust, ulatust ja proportsionaalsust peaks esindushagi järelevalvet teostav kohus või haldusasutus hoolikalt hindama, pidades silmas kolmandate isikute seaduslike huvide kaitset ja järgides liidu ja liikmesriigi kohaldatavaid konfidentsiaalsuse eeskirju.
- (38) Esindushagide tulemuslikkuse tagamiseks tuleks rikkumise toime pannud kauplejatele määrata esindushagi raames väljastatud lõpliku otsuse täitmata jätmise eest tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed karistused.
- (39) Pidades silmas asjaolu, et esindushagide esitamine on avalikes huvides ja nendega kaitstakse tarbijate kollektiivhuve, peaksid liikmesriigid tagama, et menetlusega kaasnevad kulud ei takistaks pädevaid üksusi esindusüksusi esitamast esindushagisid käesoleva direktiivi alusel. **Liikmesriigi õiguses sätestatud asjakohaseid tingimusi arvestades ei tohiks see süüsi piirata asjaolu, et esindushagi kaotanud pool hüvitab võitnud poolele tema õiguskulud („kaotaja maksab“ põhimõte). Kohus või haldusasutus ei peaks süüsi mõistma kaotanud poolelt välja kulusid, mis on tehtud vajaduseta või on nõuet arvestades ebaproportsionaalsed.** [ME 27]
- (39a) **Liikmesriigid peaksid tagama, et välditakse tulemustasu ning juristide tasu ja selle arvutamise meetod ei loo stiimulit sellise kohtumenetluse algatamiseks, mis on tarbijate või asjaomaste osapoolte huvide seisukohast tarbetu ning võiks takistada tarbijatel saada esindushagist täit kasu. Tulemustasu lubavad liikmesriigid tagavad, et selline tasu ei takista tarbijaid täielikku kompensatsiooni saamast.** [ME 28]
- (40) Koostöö ja teabevahetus, **head tavad ja kogemused** eri liikmesriikide pädevate üksuste esindusüksuste vahel on osutunud kasulikuks piiriüleste rikkumiste lahendamisel. Jätkuvalt on vaja suutlikkuse suurendamise ja koostöömeetmeid ning laiendada nende meetmete kohaldamist, et hõlmata suurel arvul pädevaid üksusi esindusüksusi kogu liidus, suurendamaks piiriülese mõjuga esindushagide kasutamist. [ME 29]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (41) Piiriüleste rikkumiste tulemuslikuks lahendamiseks tuleb tagada vastastikune õigusliku staatuse tunnustamine selliste ühes liikmesriigis eelnevalt määratud pädevate üksuste puhul, kes on volitatud esitama esindushagi teises liikmesriigis. Lisaks peaks eri liikmesriikide pädevatel üksustel olema võimalik esitada ühine esindushagi ühele ja samale foorumile pädeva jurisdiktsiooni vastavate eeskirjade kohaselt. Tõhususe ja tulemuslikkuse huvides peaks saama üks pädev üksus esitada esindushagi teiste pädevate üksuste nimel, kes esindavad eri liikmesriikide tarbijaid.
- (41a) **Selleks et uurida võimalust kasutada piiriüleste esindushagide korral liidu tasandi menetlust, peaks komisjon hindama võimalust luua kollektiivse õiguskaitse Euroopa ombudsman.** [ME 30]
- (42) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Seepärast tuleks käesolevat direktiivi tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega, sealhulgas nendega, mis on seotud õigusega tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtumenetlusele, samuti kaitseõigusega.
- (43) Seoses keskkonnaõigusega võetakse käesolevas direktiivis arvesse UNECE keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamise üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon).
- (44) Käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on esindushagide mehhanismi loomine tarbijate kollektiivhuvide kaitsmiseks, et tagada kõikjal liidus kõrgetasemeline tarbijakaitse ja siseturu nõuetekohane toimimine, ei ole võimalik tõhusalt saavutada üksnes liikmesriikide meetmetega ja neid on esindushagide piiriülese iseloomu tõttu pigem võimalik paremini saavutada ühenduse tasandil. Seega võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (45) Vastavalt liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühisele poliitilisele deklaratsioonile selgitavate dokumentide kohta ⁽⁶⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja liikmesriikide ülevõtvate õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (46) On asjakohane sätestada käesoleva direktiivi ajalise kohaldatavuse eeskirjad.
- (47) Direktiiv 2009/22/EÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. peatükk

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesolevas direktiivis on sätestatud eeskirjad, mis võimaldavad pädevatel üksustel esindushagisid, mille eesmärk on kaitsta tarbijate kollektiivseid huve ning vältida samal ajal saavutada ja kehtestada seeläbi eelkõige kõrgel tasemel õiguskaitse ja selle kättesaadavus, vältides samas asjakohaste kaitsemeetmete abil kohtumenetluse kuritarvitamist. [ME 31]

⁽⁶⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike vastu võtmast või säilitamast sätteid, mis võimaldavad ~~pädevatele üksustel~~ **pädevatel esindusüksustel** ja ~~teistel asjaomastel isikutel~~ **avaliku sektori asutustel** kasutada muid menetluslikke vahendeid, mille eesmärk on tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmine liikmesriigi tasandil. **Käesoleva direktiivi rakendamine ei anna mingil juhul alust vähendada tarbijakaitset valdkondades, mis on hõlmatud liidu õigusega.** [ME 32]

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse **suure tarbijamõjuga** esindushagide suhtes, mis esitatakse kauplejate vastu I lisas loetletud liidu õigusnormide rikkumise korral, mis ~~kahjustab või võib kahjustada~~ **kaitsevad** tarbijate kollektiivseid huve. Seda kohaldatakse riigisiseste ja piiriüleste rikkumiste suhtes, sealhulgas selliste rikkumiste suhtes, mis on enne esindushagi esitamist või enne esindushagi lõpuleviimist lakanud. [ME 33]

2. Käesolev direktiiv ei mõjuta eeskirju, millega kehtestatakse lepingulised ja lepinguvälised õiguskaitsevahendid, mida tarbijad saavad kasutada selliste rikkumiste korral liidu või liikmesriigi õigusaktide alusel.

3. Käesolev direktiiv ei piira liidu rahvusvahelise eraõiguse normide, eelkõige **selliste normide kohaldamist, mis reguleerivad** kohtualluvust, **tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud kohtuotsuste tunnustamist ja täitmise tagamist** ning kohaldatavat ~~õigust reguleerivate õigusnormide kohaldamist~~ **lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatavaid eeskirju ning mida kohaldatakse käesolevas direktiivis sätestatud esindushagide suhtes.** [ME 34]

3a. Käesolev direktiiv ei piira muude siseriiklikus õiguses sätestatud õiguskaitsemehhanismide kasutamist. [ME 35]

3b. Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust õiglasele ja erapooletole kohtulikule arutamisele ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. [ME 36]

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „tarbija“ – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;

1a) „tarbijaorganisatsioon“ – rühm, mille eesmärk on kaitsta tarbijate huve kauplejate poolt toime pandava ebaseadusliku tegevuse või nende tegevusetuse eest. [ME 37]

2) „kaupleja“ – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas viimane on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes tegutseb **tsiviilõiguslikult tsiviilõiguse normide kohaselt** – kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad tema nimel või ülesandel – eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase- või kutsetegevusega; [ME 38]

3) „tarbijate kollektiivsed huvid“ – mitme tarbija **või andmesubjekti** huvid, **nagu on määratletud määruses (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus);** [ME 39]

4) „esindushagi“ – hagi tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmiseks, mille puhul asjaomased tarbijad ei ole hagejad;

5) „tava“ – kaupleja tegevus või tegevusetus;

Teisipäev, 26. märts 2019

- 6) „lõplik otsus“ – liikmesriigi kohtu otsus, mida ei ole võimalik või ei ole enam võimalik edasi kaevata, või haldusasutuse otsus, mida ei saa enam kohtulikult läbi vaadata;

6a) „tarbijaõigus“ – tarbijate kaitseks vastu võetud liidu ja siseriiklik õigus. [ME 40]

2. peatükk
Esindushagid

Artikkel 4

Pädevad üksused **esindusüksused** [ME 41]

1. Liikmesriigid peavad tagama, et esindushagisid saavad esitada pädevad üksused, mis on nende taotlusel selleks eelnevalt määratud ja avalikult kättesaadavasse nimekirja kantud. **Liikmesriigid või nende kohtud määravad oma territooriumil vähemalt ühe pädeva esindusüksuse, kes esitab esindushagisid artikli 3 lõike 4 tähenduses.**

Liikmesriik määrab üksuse pädevaks üksuseks **esindusüksuseks**, kui see vastab **kõigile** järgmistele kriteeriumidele: [ME 42]

- a) see on nõuetekohaselt loodud liikmesriigi õiguse alusel;
- b) ~~sellel on selle~~ **selle põhikiri või muu juhtimisdokument ja selle pidev tegevus, sealhulgas tarbijate huvide kaitse ja kaitsemine, näitavad selle** õigustatud huvi, ~~et~~ käesoleva direktiiviga hõlmatud liidu õigusnormide täitmine ~~oleks tagatud~~; [ME 43]
- c) see on mittetulunduslikku laadi.
- ca) **see tegutsseb viisil, mis on sõltumatu muudest üksustest ja muudest isikutest kui tarbijad, eelkõige turuosalistest, kellel võib olla esindushagi tulemuste suhtes majandushuvi**; [ME 44]
- cb) **sel ei ole hageja õigusbüroodega finantskokkuleppeid, mis väljuvad tavapärase teenuseosutamise lepingu raamidest**; [ME 45]
- cc) **see on kehtestanud sisemenetlused, et vältida huvide konflikti enda ja oma rahastajate vahel**; [ME 46]

Liikmesriigid näevad ette, et pädev esindusüksus avalikustab asjakohaste vahendite abil, näiteks oma veebisaidil, lihtsas ja arusaadavas keeles, kuidas teda rahastatakse, oma organisatsioonilise ja juhtimisstruktuuri, oma eesmärgid ja töömeetodid ning tegevuse.

Liikmesriigid hindavad korrapäraselt, kas pädev ~~üksus~~ **esindusüksus** vastab jätkuvalt nendele kriteeriumidele. Liikmesriigid tagavad, et pädev ~~üksus~~ **esindusüksus** kaotab oma staatuse selle direktiivi raames, kui ta ei vasta enam ühele või mitmele esimeses alalõigus loetletud kriteeriumile.

Liikmesriigid koostavad loetelu esindusüksustest, kes vastavad lõikes 1 loetletud kriteeriumidele, ja teevad selle üldsusele kättesaadavaks. Nad edastavad selle loetelu komisjonile ja ajakohastavad seda vajaduse korral.

Komisjon avaldab liikmesriikidelt saadud esindusüksuste loetelu üldsusele kättesaadavas veebiportaalis. [ME 47]

1a. Liikmesriigid võivad sätestada, et juba enne käesoleva direktiivi jõustumist siseriikliku õiguse kohaselt määratud avaliku sektori asutused säilitavad õiguse saada esindusüksuse staatus käesoleva artikli tähenduses. [ME 48]

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Liikmesriigid võivad määrata pädeva üksuse juhtumipõhiselt konkreetse esindushagi jaoks tema taotlusel, kui ta vastab lõikes 1 esitatud kriteeriumidele. [ME 49]
3. Liikmesriigid peavad tagama, et eelkõige tarbijate organisatsioonid ja sõltumatud, **mis vastavad lõikes 1 loetletud kriteeriumidele, ja** avaliku sektori asutused vastavad pädeva üksuse **esindusüksuse** staatusele. Liikmesriigid võivad pädevateks üksusteks **esindusüksusteks** määrata tarbijate organisatsioonid, mis esindavad rohkem kui ühe liikmesriigi tarbijaid. [ME 50]
4. Liikmesriigid võivad kehtestada eeskirjad, millega määratakse kindlaks, millised pädevad üksused võivad taotleda kõiki artiklites 5 ja 6 osutatud meetmeid ja millised pädevad üksused võivad taotleda ainult üht või mitut sellist meetet. [ME 51]
5. Lõikes 1 osutatud kriteeriumide täitmine pädeva üksuse poolt ei piira kohtu või haldusasutuse õigust **kohustust** uurida, kas pädeva üksuse eesmärk õigustab konkreetse juhtumi puhul hagi esitamist **artikli 4 ja** artikli 5 lõike 1 kohaselt. [ME 52]

Artikkel 5

Tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagid

1. Liikmesriigid peavad tagama, et **üksnes artikli 4 lõike 1 kohaselt määratud** pädevad üksused **esindusüksused** saavad esitada esindushagisid liikmesriikide kohtutele või haldusasutustele, tingimusel et on olemas otsene seos üksuse põhieesmärkide ja liidu õigusest tulenevate õiguste vahel, mida on väidetavasti rikutud ja millega seoses hagi esitatakse.

Pädevad esindusüksused võivad siseriikliku või liidu õiguse alusel vabalt valida menetluse, millega tagatakse tarbijate kollektiivse huvi kaitse kõrgem tase.

Liikmesriigid tagavad, et liikmesriigi kohtutel või haldusasutustel ei ole menetluses muid hagisid, mis on seotud sama tava, sama kaupleja ja samade tarbijatega. [ME 53]

2. Liikmesriigid peavad tagama, et pädevatel üksustel **esindusüksustel, sealhulgas eelnevalt määratud avaliku sektori asutustel**, on õigus esitada esindushagisid, millega taotletakse järgmisi meetmeid: [ME 54]

- a) ettekirjutus ajutise meetmena, et peatada **ebaseadusliku** tava kasutamine või, kui tava ei ole veel kasutatud, kuid seda on kavas kasutada, keelata see **ebaseaduslik** tava; [ME 56]
- b) ettekirjutus, millega määratakse kindlaks, et tava kujutab endast õigusrikkumist, ja vajaduse korral peatatakse tava kasutamine, või kui tava ei ole veel kasutatud, kuid seda on kavas kasutada, keelatakse see tava.

Ettekirjutuste taotlemisel ei tohi pädevatel üksustel **esindusüksuselt** nõuda asjaomaste üksiktarbijate mandaati või **ega** tõendite esitamist asjaomaste tarbijate tegeliku kaotuse või kahju kohta või kaupleja tahtlikkuse või hooletuse kohta. [ME 55]

3. Liikmesriigid peavad tagama, et pädevatel üksustel **esindusüksustel** on õigus esitada esindushagisid, millega taotletakse meetmeid eesmärgiga kõrvaldada rikkumise kestev mõju. ~~Kõnealuste meetmete taotlemise aluseks on lõplik otsus, sealhulgas lõike 2 punktis b osutatud lõplik ettekirjutus, milles tehakse kindlaks, et tava kujutab endast I lisas loetletud liidu õigusnormide rikkumist, mis kahjustab tarbijate huve.~~ [ME 57]

4. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 4 kohaldamist, peavad liikmesriigid tagama, et pädevatel üksustel oleks võimalik taotleda meetmeid, millega kõrvaldatakse rikkumise kestev mõju, ja lõikes 2 osutatud meetmeid ühe esindushagi raames. [ME 58]

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 5a Kollektiivhagide register

1. **Liikmesriigid võivad esindushagide jaoks luua riikliku registri, mis on elektrooniliselt ja/või muul viisil kõigile huvitatud isikutele tasuta kättesaadav.**
2. **Registreid avaldavad veebisaidid võimaldavad juurdepääsu igakülgselt ja objektiivselt teabele, mis käsitleb hüvitise saamise olemasolevaid meetodeid, sealhulgas kohtuväliseid meetodeid, ning pooleliolevaid esindushagisid.**
3. **Riiklikud registrid ühendatakse omavahel. Kohaldatakse määruse (EL) 2017/2394 artiklit 35. [ME 59]**

Artikkel 6

Kahju hüvitamise meetmed

1. Artikli 5 lõike 3 kohaldamisel peavad liikmesriigid tagama, et pädevatel üksustel **esindusüksustel** oleks õigus esitada esindushagisid, milles taotletakse kahju hüvitamise ettekirjutust, millega nõutakse kauplajalt muu hulgas olenevalt asjaoludest hüvitist, parandustöid, asendamist, hinna alandamist, lepingu lõpetamist või tasutud hinna hüvitamist. Liikmesriik võib nõuda enne deklaratiivse otsuse tegemist või, **aga ei pruugi nõuda enne** kahju hüvitamise ettekirjutuse väljastamist asjaomaste üksiktarbijate mandaati. [ME 60]

Kui liikmesriik ei nõua esindushagiga ühinemiseks üksiktarbija mandaati, võimaldab see liikmesriik siiski nendel isikutel, kelle alaline elukoht ei ole liikmesriigis, kus hagi esitatakse, ühishagis osaleda, kui nad andsid oma otsese mandaadi ühishagis osalemise kohta kohaldatava tähtaja jooksul. [ME 61]

Pädev üksus **esindusüksus** peab esitama piisava **kogu vajaliku** teabe, mida nõutakse liikmesriigi õigusaktide kohaselt hagi põhjendamiseks, sealhulgas hagi seotud tarbijate ning lahendatavate fakti- ja õigusküsimuste kirjelduse. [ME 62]

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel volitada kohut või haldusasutust väljastama kahju hüvitamise ettekirjutuse asemel deklaratiivse otsuse seoses kaupleja vastutusega I lisas loetletud liidu õigusnormide rikkumise tõttu kahju saanud tarbijate ees, kui asjaomastele tarbijatele tekitatud individuaalse kahju omaduste tõttu on hüvitise suuruse kindlaksmääramine keeruline. [ME 63]

3. Lõiget 2 ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- a) rikkumisest mõjutatud tarbijad on võimalik kindlaks teha ja nad on kannatanud sama tava tõttu ajavahemikku ja ostu arvestades võrreldavat kahju. Sellistel juhtudel ei ole asjaomastelt üksiktarbijatelt saadud mandaat hagi algatamise tingimus. Hüvitis suunatakse asjaomastele tarbijatele;
- b) tarbijad on kannatanud väikeses summas kahju ning hüvitise jaotamine nende vahel oleks ebaproportsionaalne meede. Sellistel juhtudel peab liikmesriik tagama, et üksiktarbijate mandaati ei nõuta. Hüvitist kasutatakse avalikes huvides, teenimaks tarbijate kollektiivseid huve. [ME 64]

4. Lõigete **Lõike 1, 2 ja 3** kohase lõpliku otsuse alusel saadud hüvitis ei piira muid hüvitise saamise õigusi, mis võivad asjaomastel tarbijatel olla liidu või liikmesriigi õigusaktide alusel. **Selle sätte kohaldamisel järgitakse res judicata põhimõtet. [ME 65]**

4a. Kahju hüvitamise meetmete eesmärk on tagada asjaomastele tarbijatele kahju täielik hüvitamine. Kui pärast hüvitamist jääb alles vahendeid, mille kohta hagi ei esitatud, otsustab kohus, kes saab järgijäänud summa. Järgijäänud vahendeid ei tohi anda pädevale esindusüksusele ega kauplejale. [ME 66]

Teisipäev, 26. märts 2019

4b. Karistuslikud kahjuhüvitised, mis viivad kantud kahju ülemäärase hüvitamiseni hageja poolt, on eriti keelatud. Näiteks massikahju olukorras kahjustada saanud tarbijatele antav hüvitis ei tohi ületada summat, mille kaupleja liikmesriigi või liidu kohaldatava õiguse kohaselt võlgneb, et katta tarbijate individuaalselt kantud tegelik kahju. [ME 67]

Artikkel 7

~~Rahastamine~~ Esindushagi vastuvõetavus [ME 68]

1. Artikli 6 lõikes 1 osutatud kahju hüvitamise ettekirjutust taotlev pädev üksus esindusüksus peab hagi menetlemise varases varaseimas etapis deklareerima oma esitama kohtule või haldusasutusele täieliku finantskokkuvõtte, milles on loetletud tema üldise tegevuse rahastamisallika kõik rahastamisallikad ja hagi jaoks kasutatava rahastamisallika kogu protsessi vältel kasutatavad rahastamisallikad, et näidata huvide konflikti puudumist. Ta peab näitama, et tal on piisavad vahendid asjaomaste tarbijate esindamiseks nende parimates huvides ja teise poole kulude tasumiseks kohtuasja kaotamise korral. [ME 69]

2. Liikmesriigid peavad tagama, et juhtudel, kus esindushagi rahastaja on kolmas isik, oleks kolmandal isikul keelatud: Liikmesriigi kohus võib tunnistada esindushagi vastuvõetamatuks, kui ta teeb kindlaks, et rahastamine kolmanda isiku poolt võib: [ME 70]

a) mõjutada pädeva üksuse esindusüksuse otsuseid seoses esindushagiga, sealhulgas kokkuleppeid esindushagi algatamist ja otsuseid kokkulepete kohta; [ME 71]

b) rahastada kollektiivhagi kostja vastu, kes on rahastaja konkurent, või kostja vastu, kellest rahastaja sõltub.

3. Liikmesriigid peavad tagama, et kohtutel kohtud ja haldusasutustel oleks õigus hinnata haldusasutused hindavad lõikes 2 I osutatud asjaolusid ja vastavalt sellele nõuda, et pädev üksus keelduks asjaomasest rahastamisest, ja vajaduse korral otsustada, et pädeval üksusel ei ole konkreetse juhtumi puhul hagemisõigust huvide konflikti puudumist ja lõikes 2 osutatud asjaolusid esindushagi vastuvõetavuse etapis ning hilisemas etapis kohtumenetluse ajal, kui asjaolud saavad alles siis teatavaks. [ME 72]

3a. Liikmesriigid tagavad, et kohtul või haldusasutusel on õigus ilmselgelt alusetud juhtumid lõpetada menetluse võimalikult varajases etapis. [ME 73]

Artikkel 7a

Põhimõte „kaotaja maksab“

Liikmesriigid tagavad, et kollektiivhagi kaotanud pool hüvitab võitnud poole kantud õigusabikulud siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustel. Kohus või haldusasutus ei mõista siiski kaotanud poolelt välja kulusid, mis on tehtud vajaduseta või on nõuet arvestades ebaproportsionaalsed. [ME 74]

Artikkel 8

Kokkulepped

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et pädev üksus esindusüksus ja kaupleja, kes on jõudnud selle kaupleja väidetavalt ebaseadusliku tava tõttu kahju saanud tarbijate hüvitise osas kokkuleppele, võivad ühiselt taotleda kohtult või haldusasutuselt selle heakskiitmist. Sellise taotluse peaks kohus või haldusasutus võtma vastu üksnes juhul, kui sama kaupleja ja sama tavaga seoses ei menetleta sama liikmesriigi kohtus või haldusasutuses muid esindushagisid. [ME 75]

2. Liikmesriigid peavad tagama, et kohus või haldusasutus võivad esindushagi kontekstis igal ajal kutsuda pädevat üksust ja kostjat pärast nendega konsulteerimist üles jõudma seoses hüvitisega mõistliku ajavahemiku jooksul kokkuleppele.

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Liikmesriigid peavad tagama, et kohutul või haldusasutusel, kes väljastas artikli 6 lõikes 2 osutatud deklaratiivse otsuse, on õigus nõuda esindushagi pooltelt, et nad saavutaksid mõistliku aja jooksul kokkuleppeseoses tarbijatele ettenähtava hüvitisega kõnealuse lõpliku otsuse alusel.
4. Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud kokkulepete suhtes kohaldatakse kohtu või haldusasutuse kontrolli. Kohus või haldusasutus hindab kokkuleppe seaduslikkust ja õiglust, võttes arvesse kõigi asjaosaliste, sealhulgas asjaomaste tarbijate huve ja õigusi.
5. Kui lõikes 2 osutatud kokkulepet ei saavutata ettenähtud tähtaja jooksul või saavutatud kokkulepet ei kiideta heaks, jätkab kohus või haldusasutus esindushagi menetlemist.
6. ~~Asjaomased üksiktarbijad peavad saama võimaluse nõustuda enda sidumisega lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud kokkuleppega või sellest keelduda. Lõike 4 kohaselt heakskiidetud kokkuleppe alusel saadud hüvitis ei on kõigile pooltele siduv ega~~ piira muid hüvitise saamise õigusi, mis võivad asjaomastel tarbijatel olla liidu või liikmesriigi õigusaktide alusel. [ME 76]

Artikkel 9

Teave esindushagide kohta

-1 Liikmesriigid tagavad, et esindusüksused:

- a) teavitavad tarbijaid liidu õiguse alusel antud õiguste väidetavast rikkumisest ja kavatsusest taotleda ettekirjutust või esitada kahju hüvitamise hagi;
- b) selgitavad asjaomastele tarbijatele juba eelnevalt võimalust hagiga ühineda, et tagada hagi jaoks vajalike dokumentide ja muu teabe säilitamine;
- c) kui see on asjakohane, annavad teavet edasiste sammude ja võimalike õiguslike tagajärgede kohta. [ME 77]

1. ~~Liikmesriigid Kui kokkuleppest või lõplikust otsusest saavad kasu tarbijad, kes ei pruugi sellest teadlikud olla, tagavad liikmesriigid, et kaotanud pool või mõlemad pooled~~ kohus või haldusasutus nõuab, et rikkuv kauplaja teavitaks mõjutatud tarbijaid enda kulul lõplikest otsustest, millega nähakse ette artiklites 5 ja 6 osutatud meetmed, ja artiklis 8 osutatud heakskiidetud kokkulepetest juhtumi asjaoludega sobivaid viise kasutades ja sätestatud ajavahemiku jooksul, teavitades sealhulgas vajaduse korral kõiki asjaomaseid tarbijaid individuaalselt. **Liikmesriigid võivad sätestada, et teavitamiskohustust saab täita avalikult kättesaadava ja kergesti juurdepääsetava veebisaidi kaudu.** [ME 78]

1a. **Kaotanud pool kannab tarbijate teavitamisega seotud kulud artiklis 7 sätestatud põhimõtte kohaselt.** [ME 79]

2. Lõikes 1 osutatud teave sisaldab arusaadavas keeles selgitust esindushagi reguleerimiseseme, selle õiguslike tagajärgede ja vajaduse korral selle kohta, milliseid samme peavad asjaomased tarbijad järgnevalt tegema. **Teabe andmise üksikasjad ja ajakava määratakse kindlaks kokkuleppel kohtu või haldusasutusega.** [ME 80]

2a. **Liikmesriigid tagavad, et avalikkusele tehakse teave eelseisvate, käimasolevate ja lõpetatud kollektiivhagide kohta kättesaadavaks juurdepääsetaval viisil, sealhulgas meedia kaudu ja internetis avalikul veebisaidil pärast seda, kui kohus on otsustanud, et hagi on vastuvõetav.** [ME 81]

2b. **Liikmesriigid tagavad, et pädevate üksuste poolt esitatud teave nõuete kohta on faktipõhine ja selles võetakse arvesse nii tarbijate õigust teavet saada kui ka kostjate mainet puudutavaid õigusi ja õigust ärisaladusele.** [ME 82]

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 10

Lõplike otsuste mõju

1. Liikmesriigid tagavad, et haldusasutuse või kohtu lõplikus otsuses **lõplikku otsust**, sealhulgas artikli 5 lõike 2 punktis b osutatud lõplikus ettekirjutuses tuvastatud tarbijate kollektiivseid huve kahjustava **lõplikku ettekirjutust peetakse tõendiks, millega kinnitatakse** rikkumise olemasolu peetakse vaieldamatult tuvastatuks, mis **toimepanemine või rikkumise puudumine, ning see** on aluseks kõikidele muudele kahju hüvitamise hagidele nende riiklikes kohtutes sama kaupleja vastu **samadel asjaoludel, tingimusel et sama rikkumise eest kahju ei hüvitata samadele tarbijatele kahekordselt.** [ME 83]

2. Liikmesriigid peavad tagama, et lõikes 1 osutatud lõplikku otsust, mille on teinud riiklik kohus või haldusasutus teises liikmesriigis, peetakse **ümbertükatavaks eelduseks vähemalt tõendiks**, et rikkumine on toimunud. [ME 84]

2a. Liikmesriigid tagavad, et ühe liikmesriigi kohtu lõplikku otsust, millega kinnitatakse rikkumine või selle puudumine, käsitatakse muude hagide puhul, millega taotletakse teises liikmesriigis sama kaupleja vastu sama rikkumise eest õiguskaitset, vaidlustatava eeldusena. [ME 85]

3. Liikmesriigid peavad tagama, et artikli 6 lõikes 2 osutatud lõplikku deklaratiivset otsust peetakse **ümbertükatavaks eelduseks kaupleja vastutusele rikkumise tõttu kannatanud tarbijate ees Liikmesriike kutsutakse üles looma andmebaasi, mis on aluseks kõikidele muudele sisaldaks kõiki lõplikke otsuseid** kahju hüvitamise hagidele nende riiklikes kohtutes sama kaupleja vastu sama rikkumise eest. Liikmesriigid tagavad, et selliseid **hagide kohta, millest võiks kasu olla teiste** kahju hüvitamise hagnosis, mille tarbijad esitavad individuaalselt, on võimalik esitada kiir- või lihtsustatud menetluse korras **meetmete puhul, ning jagama oma parimaid tavasid selles valdkonnas.** [ME 86]

Artikkel 11

Aegumistähtaegade peatamine

Liikmesriigid tagavad **kooskõlas siseriikliku õigusega**, et artiklites 5 ja 6 osutatud esindushagi esitamine tähendab asjaomaste **tarbijate üksikisikute** kõikide hagide suhtes kohaldatava aegumistähtaaja peatamist või katkestamist, kui vastavate õiguste suhtes kehtib liidu või liikmesriigi õigusaktide alusel aegumistähtaeg. [ME 87]

Artikkel 12

Menetluse otstarbekohasus

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada artiklis 5 ja 6 osutatud esindushagide nõuetekohaselt otstarbekohane käsitlemine.

2. Esindushagnosis, millega taotletakse artikli 5 lõike 2 punktis a osutatud ajutise meetme vormis ettekirjutust, käsitletakse kiirmenetluse korras.

Artikkel 13

Tõendid

Liikmesriigid peavad tagama, et kui pädev üksus **üks pool**, kes on esitanud esindushagi **oma seisukohtade** põhjendamiseks **piisavad** mõistlikult kättesaadavad faktid ja **piisavad** tõendid, **ning põhjaliku selgituse oma seisukohtade kaitsmiseks** ning on märkinud, et täiendavad tõendid **osutanud täiendavatele konkreetsetele ja selgetele tõenditele, mis** on **koostja teise poole** käsutuses, seda taotleb, võib kohus või haldusasutus anda riiklike menetluseeskirjade kohaselt korralduse, et **koostja peab** esitama sellised tõendid **need tõendid mõistlikult kättesaadavate faktide põhjal võimalikult piiratult sellele poolele esitatakse**, järgides liidu ja liikmesriigi kohaldatavaid konfidentsiaalsuse eeskirju. **Korraldus peab olema asjaomase hagi suhtes asjakohane ja proportsionaalne ega tohi tekitada kahe poole vahel ebavõrdsust.** [ME 88]

Teisipäev, 26. märts 2019

Liikmesriigid tagavad, et kohtud nõuavad tõendite avaldamist üksnes proportsionaalsel määral. Selleks et teha kindlaks, kas esindusüksuse taotletav avalikustamine on proportsionaalne, võtab kohus arvesse kõikide asjaomaste poolte õigustatud huve, nimelt seda, mil määral tugineb tõendite avaldamise taotlus olemasolevatel faktidel ja tõenditel, ning kas tõendid, mille avaldamist taotletakse, sisaldavad konfidentsiaalset teavet. [ME 89]

Liikmesriigid tagavad, et nende kohtutel on õigus nõuda teavet sisaldavate tõendite avaldamist, kui nad leiavad, et see on kahju hüvitamise hagi puhul asjakohane. [ME 90]

Artikkel 14

Karistused

1. Liikmesriik peab sätestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse esindushagi raames väljastatud lõplike otsuste täitmata jätmise korral, ja võtab kõik vajalikud meetmed, et neid rakendatakse. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriigid peavad tagama, et karistusena võidakse **muu hulgas** määrata trahve. [ME 91]
3. Trahvidest saadud tulu jaotamise üle otsustamisel peavad liikmesriigid võtma arvesse ~~tarbijate~~ kollektiivseid huve. **Liikmesriigid võivad otsustada, et sellised tulud kantakse esindushagide rahastamiseks loodud fondi.** [ME 92]
4. Liikmesriigid teatavad lõikes 1 osutatud sätetest komisjonile hiljemalt ... [direktiivi ülevõtmise kuupäev] ning samuti teatavad nad komisjonile viivitamatult sätete igast järgnevast muudatusest.

Artikkel 15

Pädevate üksuste esindusüksuste abistamine [ME 93]

1. ~~Liikmesriigid~~ **Liikmesriike julgustatakse kooskõlas artikliga 7 tagama, et pädevatel esindusüksustel on esindushagide jaoks piisavalt vahendeid. Nad** peavad võtma vajalikke meetmeid, ~~tagamaks~~ **õiguskaitse kättesaadavuse hõlbustamiseks ja tagavad,** et esindushagidega seotud menetluskulud ei oleks pädevatele üksustele finantsiliseks takistuseks, et tõhusalt kasutada õigust taotleda artiklites 5 ja 6 osutatud meetmeid, nagu kohaldatavate kohtulõivude või haldustasude piiramine, neile vajaduse korral õigusabi võimaldamine või sel eesmärgil riiklikest vahenditest rahastamise võimaldamine. [ME 94]

1a. Liikmesriigid annavad struktuuritoetust üksustele, mis tegutsevad käesoleva direktiivi kohaldamisalas pädevate üksustena. [ME 95]

2. Liikmesriigid peavad võtma vajalikud meetmed, tagamaks, et juhul kui pädevad üksused peavad teavitama asjaomaseid tarbijaid menetluses olevast esindushagist, võib kaupleja sellega seotud kulud hagi edukaks osutumise korral hüvitada.
3. Liikmesriigid ja komisjon toetavad ja lihtsustavad pädevate üksuste koostööd ning nende parimate tavade ja kogemuste vahetamist ja levitamist seoses piiriüleste ja riigisiseste rikkumiste lahendamiseks.

Artikkel 15a

Õiguslik esindamine ja tasud

Liikmesriigid tagavad, et juristide tasud ja nende arvutamise meetod ei tekita stiimulit sellise kohtuvaidluse algatamiseks, mis on kõikide poolte huvide seisukohast tarbetu. Eelkõige keelavad liikmesriigid tulemustasu. [ME 96]

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 16

Piiriülesed esindushagid

1. Liikmesriigid peavad võtma vajalikud meetmed, tagamaks, et iga eelnevalt ühes liikmesriigis artikli 4 lõike 1 kohaselt määratud pädev üksus **esindusüksus** võib pöörduda teise liikmesriigi kohtutesse või haldusasutustesse, kui on esitatud kõnealuses artiklis osutatud avalikult kättesaadav nimekirja. Kohtud või haldusasutused **aktsepteerivad seda nimekirja võivad** pädeva üksuse **esindusüksuse** õigusliku staatuse **tõendina läbi vaadata**, aga see ei piira nende õigust kontrollida, kas pädeva üksuse **esindusüksuse** tegevuse laad õigustab konkreetsel juhul hagi esitamist. [ME 97]

2. Liikmesriigid peavad tagama, et kui rikkumine mõjutab või tõenäoliselt mõjutab eri liikmesriikide tarbijaid, võivad liikmesriigi pädevale kohtule või haldusasutusele esindushagi esitada mitu pädevat üksust eri liikmesriikidest, tegutsedes ühiselt või esindatuna ühe pädeva üksuse poolt, et kaitsta eri liikmesriikidest pärit tarbijate kollektiivseid huve.

2a. Liikmesriik, kus toimub kollektiivne õiguskaitse, võib nõuda mandaati tarbijatelt, kes on selle liikmesriigi residendid, ja mandaati üksiktarbijatelt, kes asuvad teises liikmesriigis, kui hagi on piiriülene. Sellisel juhul esitatakse kohtule või haldusasutusele ja kostjale hagi alguses koondnimekirja teiste liikmesriikide kõigist tarbijatest, kes on mandaadi andnud. [ME 98]

3. Piiriüleste esindushagide võimaldamiseks ja piiramata muudele üksustele liikmesriigi õigusaktide alusel antud õigusi, peavad liikmesriigid edastama komisjonile eelnevalt määratud pädevate üksuste nimekirja. Liikmesriigid teatavad komisjonile nende pädevate üksuste nimed ja tegevuse laadi. Komisjon teeb kõnealuse teabe avalikkusele kättesaadavaks ja ajakohastab seda.

4. Kui liikmesriigil või komisjonil **või kaupljal** tekib küsimusi seoses pädeva üksuse **esindusüksuse** vastavusega artikli 4 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele, siis uurib kõnealuse pädeva üksuse määranud liikmesriik neid küsimusi ja tühistab vajaduse korral määramise, kui üht või mitut kriteeriumi ei täideta. [ME 99]

Artikkel 16a

Avalik register

Liikmesriigid tagavad, et asjaomased riiklikud pädevad asutused loovad avalikkusele kättesaadava registri ebaseaduslike tegude kohta, mille kohta on käesoleva direktiivi sätete kohaselt välja antud ettekirjutused. [ME 100]

3. peatükk

Lõppsätted

Artikkel 17

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2009/22/EL tunnistatakse kehtetuks alates ... [direktiivi ülevõtmise kuupäev], ilma et see piiraks artikli 20 lõike 2 kohaldamist.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile kooskõlas II lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 18

Järelevalve ja hindamine

1. Mitte varem kui viie aasta möödumisel käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäevast hindab komisjon käesolevat direktiivi ja esitab aruande peamiste järelduste kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. Hindamine viiakse läbi kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Aruandes hindab komisjon eelkõige artiklis 2 ja I lisas määratletud käesoleva direktiivi kohaldamisala.

Teisipäev, 26. märts 2019

~~2. Hiljemalt üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist hindab komisjon seda, kas lennu- ja rongireisijate õigusi käsitlevad eeskirjad pakuvad tarbijate õiguste kaitset tasemel, mis on võrreldav käesoleva direktiivi alusel sätestatud tasemega. Kui need seda pakuvad, kavatses komisjon teha asjakohased ettepanekud, mis võivad eelkõige hõlmata I lisa punktides 10 ja 15 osutatud õigusaktide kõrvaldamist käesoleva direktiivi artiklis 2 määratletud kohaldamisalast. [ME 101]~~

3. Liikmesriigid annavad komisjonile kord aastas ja esimest korda hiljemalt neli aastat pärast käesoleva direktiivi kohaldamiskuupäeva järgmist teavet, mis on vajalik lõikes 1 osutatud aruande ettevalmistamiseks:

- a) haldus- või kohtuasutustele käesoleva direktiivi kohaselt esitatud esindushagide arv;
- b) hagnosis esitanud pädeva üksuse liik;
- c) esindushagide raames lahendatud rikkumise liik, esindushagide pooled ja esindushagidega seotud majandussektor;
- d) menetluste pikkus alates hagi algatamisest kuni artiklis 5 osutatud lõplike ettekirjutuste, artiklis 6 osutatud kahju hüvitamise ettekirjutuste või deklaratiivsete otsuste või artiklis 8 osutatud kokkuleppe lõpliku heakskiidu vastuvõtmiseni;
- e) esindushagide tulemused;
- f) artikli 15 lõikes 3 osutatud koostöö ja parimate tavade vahetamise mehhanismis osalevate pädevate üksuste arv.

Artikkel 18a

Läbivaatamisklausel

Ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist, hindab komisjon, kas piiriüleseid esindushagisid saaks kõige paremini lahendada liidu tasandil, luues kollektiivse õiguskaitse Euroopa Ombudsmani. Hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist koostab komisjon sellekohase aruande ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule, lisades vajaduse korral asjakohase ettepaneku. [ME 102]

Artikkel 19

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ja avaldavad need hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates ... [6 kuud pärast ülevõtmise tähtaega].

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile siseriiklike õigusnormide teksti, mille nad võtavad vastu käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas.

Artikkel 20

Üleminekusätted

1. Liikmesriigid peavad kohaldama käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud õigus- ja haldusnorme rikkumiste suhtes, mis algasid pärast ... [käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäev].

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Liikmesriigid peavad kohaldama direktiivi 2009/22/EÜ ülevõtmiseks vastu võetud õigus- ja haldusnorme rikkumiste suhtes, mis algasid enne ... [käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäev].

Artikkel 21

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 22

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Teisipäev, 26. märts 2019

I LISA

ARTIKLI 2 LÕIKES 1 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSNORMIDE LOETELU

- 1) Nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiiv 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 210, 7.8.1985, lk 29) ⁽¹⁾.
- 2) Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29).
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel (EÜT L 80, 18.3.1998, lk 27).
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta (EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12).
- 5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).
- 6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimestervishoiu kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67): artiklid 86–100.
- 7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51).
- 8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37): artikkel 13.
- 9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiv 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16).
- 10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (ELT L 46, 17.2.2004, lk 1).
- 11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).
- 12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul (ELT L 204, 26.7.2006, lk 1).
- 13) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta (ELT L 376, 27.12.2006, lk 21): artikkel 1, artikli 2 punkt c ja artiklid 4 kuni 8.

⁽¹⁾ Kõnealust direktiivi muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 1999. aasta direktiiviga 1999/34/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 141, 4.6.1999, lk 20).

Teisipäev, 26. märts 2019

- 14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ, teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).
- 15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 315, 3.12.2007, lk 14).
- 16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).
- 17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3): artiklid 22, 23 ja 24.
- 18) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).
- 19) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta direktiiv 2008/122/EÜ tarbijate kaitse kohta seoses osaaajalise kasutamise õiguse, pikaajalise puhkusetootega, edasimüügi ja vahetuslepingute teatavate aspektidega (ELT L 33, 3.2.2009, lk 10).
- 20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).
- 21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).
- 22) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).
- 23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 924/2009 piiriüleste maksete kohta ühenduses ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2560/2001 (ELT L 266, 9.10.2009, lk 11).
- 24) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).
- 25) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).
- 26) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1222/2009 rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste parameetrite märgistamise kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 46).
- 27) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1): artiklid 183, 184, 185 ja 186.
- 28) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1): artiklid 9, 10, 11 ja artiklid 19–26.
- 29) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Teisipäev, 26. märts 2019

- 30) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).
- 31) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 334, 17.12.2010, lk 1).
- 32) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 1).
- 33) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiiv 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleises tervishoius (ELT L 88, 4.4.2011, lk 45).
- 34) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).
- 35) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).
- 36) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).
- 37) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22).
- 38) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires (ELT L 172, 30.6.2012, lk 10).
- 39) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).
- 40) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63): artikkel 13.
- 41) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1): artikkel 14.
- 42) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 345/2013 Euroopa riskikapitalifondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 1).
- 43) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 346/2013 Euroopa sotsiaalettevõtlusfondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 18).
- 44) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34): artiklid 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, peatükk 10 ning lisad I ja II.
- 45) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Teisipäev, 26. märts 2019

- 46) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (ELT L 257, 28.8.2014, lk 214): artiklid 3–18 ja artikli 20 lõige 2.
- 47) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2302, mis käsitleb pakettreise ja seotud reisikorraldusteenuseid ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (ELT L 326, 11.12.2015, lk 1).
- 48) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1286/2014, mis käsitleb kombineeritud ja- ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete põhiteabedokumente (ELT L 352, 9.12.2014, lk 1).
- 49) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/760 Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta (ELT L 123, 19.5.2015, lk 98).
- 50) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).
- 51) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2120, millega nähakse ette avatud internetiühendust käsitlevad meetmed ning millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ning määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires (ELT L 310, 26.11.2015, lk 1).
- 52) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/97, mis käsitleb kindlustustoodete turustamist (uuesti sõnastatud) (ELT L 26, 2.2.2016, lk 19).
- 53) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).
- 54) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2341 tööandja kogumispensioni asutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 354, 23.12.2016, lk 37).
- 55) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1128 võrgusisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse kohta siseturul (ELT L 168, 30.6.2017, lk 1).
- 56) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12).
- 57) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1131 rahaturufondide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 8).
- 58) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).
- 59) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatu asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60, 2.3.2018, lk 1).
- 59a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4). [ME 103]**

Teisipäev, 26. märts 2019

- 59b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/35/EL teatavates pingevahemikes kasutatavate elektriseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 357). [ME 104]
- 59c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (ELT L 31, 1.2.2002, lk 1). [ME 105]
- 59d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 107). [ME 106]
- 59e) Nõukogu 21. juuni 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 2136/89, milles sätestatakse sardiinikonservide ühised turustusnormid ning sardiinikonservide ja sardiinikonservilaadsete toodete müüginimetused. [ME 107]
- 59f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005. [ME 108]
-

Teisipäev, 26. märts 2019

II LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 2009/22/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 2 lõige 1
—	Artikli 2 lõige 2
—	Artikkel 3
Artikli 2 lõige 1	Artikli 5 lõige 1
Artikli 2 lõike 1 punkt a	Artikli 5 lõike 2 punktid a ja b Artikkel 12
—	Artikli 5 lõike 2 teine lõik
Artikli 2 lõike 1 punkt b	Artikli 5 lõige 3 Artikkel 9
Artikli 2 lõike 1 punkt c	Artikkel 14
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 3
Artikkel 3	Artikli 4 lõiked 1–3
—	Artikli 4 lõige 4
—	Artikli 4 lõige 5
—	Artikli 5 lõige 4
—	Artikkel 6
—	Artikkel 7
—	Artikkel 8
—	Artikkel 10
—	Artikkel 11
—	Artikkel 13
—	Artikkel 15
Artikkel 4	Artikkel 16
Artikkel 5	—

Teisipäev, 26. märts 2019

Direktiiv 2009/22/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 6	Artikkel 18
Artikkel 7	Artikli 1 lõige 2
Artikkel 8	Artikkel 19
Artikkel 9	Artikkel 17
—	Artikkel 20
Artikkel 10	Artikkel 21
Artikkel 11	Artikkel 22

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0223

ELi ja Israeli vahelisele Euroopa – Vahemere piirkonna lepingule lisatud protokoll (Horvaatia ühinemine) ***

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa – Vahemere piirkonna lepingule (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Israeli Riigi vahel) Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud protokoll Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (09547/2018 – C8-0021/2019 – 2018/0080(NLE))

(Nõusolek)

(2021/C 108/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (09547/2018),
 - võttes arvesse Euroopa – Vahemere piirkonna lepingule, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Israeli Riigi vahel, Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud protokoll eelnõu (09548/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 217 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C8-0021/2019),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse väliskomisjoni soovitusi (A8-0164/2019),
1. annab nõusoleku protokollile sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Israeli Riigile.
-

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0225

Aastaaegadega seotud kellakeeramise lõpetamine ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega lõpetatakse aastaaegadega seotud kellakeeramine ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ (COM(2018)0639 – C8-0408/2018 – 2018/0332(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0639),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0408/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Taani parlamendi, Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoja ja Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoja poolt protokoll nr 2 (subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidaarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni ajavahemikus 4. juulist 2018 kuni 16. augustini 2018 korraldatud veebipõhise konsultatsiooni tulemusi,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit ja keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, õiguskomisjoni ja petitsioonikomisjoni arvamusi (A8-0169/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 305.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0332

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., millega lõpetatakse aastaegadega seotud kellakeeramine ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/84/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liikmesriigid otsustasid minevikus kehtestada riiklikul tasandil suveaja korra. Seepärast ~~on~~ **oli** siseturu toimimise huvides oluline kehtestada kogu liidus suveaja alguse ja lõpu jaoks ühine kuupäev ja kellaaeg, **et kooskõlastada aja muutumine kõigis liikmesriikides**. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/84/EÜ ⁽³⁾ kohaselt kohaldavad kõik liikmesriigid praegu suveaja korda sama aasta **kaks korda aastas aastaegadega seotud kellakeeramist. Võõndiaeg vahetatakse suveaja vastu märtsi viimasest pühapäevast viimasel pühapäeval ja see kehtib kuni sama aasta** oktoobri viimase pühapäevani. [ME 1]
- (2) ~~Euroopa Parlament~~ **Lähtudes kodanike esitatud paljudest petitsioonidest, kodanike algatustest ja parlamendi-liikmete küsimustest**, palus **Euroopa Parlament oma** 8. veebruari 2018. aasta resolutsiooniga **resolutsioonis** komisjonil korraldada direktiivis 2000/84/EÜ sätestatud suveaja korra hindamine ja vajaduse korral teha ettepanek selle läbivaatamiseks. Resolutsioonis ~~kiinitati~~ **rõhutati ka seda, et kui oluline on oluline** säilitada kogu liidus ühtlustatud **ja kooskõlastatud** lähenemine kellaaaja korrale **ja ühtne ELi ajarežiim**. [ME 2]
- (3) Komisjon on vaadanud läbi kättesaadavad tõendid, mis viitavad liidu ühtlustatud eeskirjade olulisusele selles valdkonnas, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine, **luua prognoositavus ja pikaajaline kindlus ning** vältida muu hulgas häireid veoteenuste ajakava korraldamises ning side- ja infosüsteemide toimimises, suuremaid kulusid piiriülese kaubanduses või tootlikkuse langust kaupade ja teenuste puhul. ~~Puuduvad tõendid selle kohta, kas suveaja korra~~ **korra** saadav kasu kaalub üles ~~kaks korda aastas toimuva kellakeeramisega seotud ebamugavused~~. [ME 3]
- (3a) **Avalik arutelu suveaja korra teemal ei ole uus ja alates suveaja kasutuselevõtmisest on seda tava püütud mitme algatusega lõpetada. Mõnes liikmesriigis on peetud riiklikke konsultatsioone ning enamik ettevõtjaid ja sidusrühmi on toetanud selle tava lõpetamist. Euroopa Komisjoni algatatud konsultatsiooni käigus jõuti samale järeldusele**. [ME 4]

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 305.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. jaanuari 2001. aasta direktiiv 2000/84/EÜ suveaja kohta (EÜT L 31, 2.2.2001, lk 21).

Teisipäev, 26. märts 2019

- (3b) Selles kontekstis on heaks näiteks loomakasvatajad, kelle puhul suveaja korda peeti esialgsel hinnangul põllumajanduse töötavatega vastuolus olevaks eelkõige niigi väga varajase tööpäeva alguse tõttu ka vööndiaja tingimustes. Samuti arvati, et kaks korda aastas toimuv suveajaga seotud üleminek muudab keerulisemaks toodangu või loomade turule viimise. Lisaks oletati, et kuna lehmad jäävad oma loomuliku liipsirütm juurde, siis nende piimaand väheneb. Tänapäevane põllumajandustehnika ja -tavad on siiski muutnud põllumajandust sel moel, et suurem osa neist probleemidest ei ole enam asjakohased, ent mure loomade biorütm ja loomakasvatajate töötingimuste pärast siiski püsib. [ME 5]
- (4) Suveaja korra üle käib elav avalik mõttevahetus. Komisjoni korraldatud avalikus konsultatsioonis osales ligi 4,6 miljonit kodanikku, mis on kõige suurem vastuste arv, mis ühelgi komisjoni konsultatsioonil kunagi saadud on. Mitmes kodanike algatuses on rõhutatud üldsuse muret kaks korda aastas toimuva kellakeeramise pärast ja mõned liikmesriigid on juba teatanud, et nad eelistavad lõpetada selle suveaja korra kohaldamise. Neid arenguid arvestades on vaja jätkuvalt tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja vältida märkimisväärseid häireid, mida võivad põhjustada liikmesriikidevahelised erinevused selles valdkonnas. Seepärast on asjakohane lõpetada suveaja korra kohaldamine kooskõlastatud ja ühtlustatud viisil. [ME 6]
- (4a) Kronobioloogia on osutanud, et kellakeeramine mõjutab inimorganismi biorütm ja sellel võib olla kahjulik mõju inimeste tervisele. Hiljutised teaduslikud tõendid osutavad selgelt seosele kellakeeramise ning südame-veresoonkonna haiguste, põletikuliste immuunhaiguste ja hüpertensiooni vahel, mis on seotud ööpäevase tsükli häirimisega. Teatavad rühmad, näiteks lapsed ja eakad, on eriti haavatavad. Seetõttu on rahvatervise kaitseks asjakohane aastaaegadega seotud kellakeeramine lõpetada. [ME 7]
- (4b) Liikmesriikide muud kui ülemereterritooriumid jagunevad kolme eri ajavööndisse, st GMT, GMT+1 ja GMT+2. Euroopa Liidu suur põhja-lõunasuunaline ulatus tähendab, et kellaajast tulenev päevavalguse mõju on kogu liidus erinev. Seepärast on oluline, et liikmesriigid võtaksid enne oma ajavööndi muutmist arvesse aja geograafilisi aspekte, st looduslikke ajavööndeid ja geograafilist asukohta. Liikmesriigid peaksid enne oma ajavööndi muutmise kohta otsuse tegemist konsulteerima kodanike ja sidusrühmadega. [ME 8]
- (4c) Paljudes kodanike petitsioonides rõhutatakse kodanike muret kaks korda aastas toimuva kellakeeramise pärast ning liikmesriikidele tuleks anda aega ja võimalus korraldada avalikke konsultatsioone ja koostada mõjuhindanguid, et saada paremini aru aastaaegadega seotud kellakeeramise lõpetamise tagajärgedest kõikides piirkondades. [ME 9]
- (4d) Suveaeg on väidetavalt võimaldanud hilisemaid päikeseloojanguid suvekuudel. Paljude liidu kodanike jaoks seostub suvi sellega, et päikesevalgust jätkub hiliste õhtutundideni. Vööndiaja taastamisega kaasneks see, et päike läheb suvel tund aega varem looja, mistõttu see periood aastast, kus päevavalgust jätkub hiliste õhtutundideni, oleks tunduvalt lühem. [ME 10]
- (4e) Arvukad uuringud on käsitlenud seost suveajale ülemineku ja infarktirisiki, keharütmide häirete, magamatuse, keskendumis- ja tähelepanuvõime puudumise, õnnetuste ohu suurenemise, väiksema eluga rahulolu ja isegi enesetappude määra vahel. Samas on pikemal päevavalgusajal, vaba aja veetmisel värskes õhus ja pikemal kokkupuuteajal päikesevalgusega selgelt positiivne pikaajaline mõju üldisele heaolule. [ME 11]
- (4f) Aastaaegadega seotud kellakeeramisel on ka kahjulik mõju loomade heaolule, mis ilmneb näiteks põllumajanduses lehmade piimaanni vähenemises. [ME 12]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (4 g) *Laialt levinud arvamuse kohaselt aitab aastaaegadega seotud kellakeeramine säästa energiat. See oligi peamine põhjus, miks selline kord eelmisel sajandil kehtestati. Uurimustest ilmneb aga, et aastaaegadega seotud kellakeeramine võib küll liidus tervikuna aidata vähesel määral vähendada energiatarbimist, ent see ei kehti kõigi liikmesriikide kohta. Lisaks sellele võib suurem kütteenenergia kulu üles kaaluda suveajale üleminekuga kaasneva valgustusenergia säästu. Samuti on keeruline tulemusi tõlgendada, sest neid mõjutavad väga palju välised faktorid, näiteks ilmastik, energiakasutajate käitumine ja jätkuv energiasüsteemi ümberkujundamine. [ME 13]*
- (5) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata iga liikmesriigi õigust otsustada tema jurisdiktsiooni alla ja aluslepingute territoriaalsesse kohaldamisalasse kuuluvate territooriumide vööndiaja või -aegade ja nende edasise muutmise üle. Kuid tagamaks, et suveaja korra kohaldamine mõne liikmesriigi poolt ei häiriks siseturu toimimist, ei peaks liikmesriigid muutma vööndiaega aastaegade muutusega seotud põhjustel nende jurisdiktsiooni alla kuuluval igal konkreetsel territooriumil isegi mitte ajavööndi muutmiseks. Selleks et minimeerida häireid, muu hulgas transpordi-, kommunikatsiooni- ja muudele asjaomastele sektoritele, peaksid liikmesriigid teatama komisjonile õigeaegselt kavatsusest muuta oma vööndiaega ja teatatud muudatusi edaspidi ka kohaldama. Komisjon peaks selle teate alusel teavitama kõiki liikmesriike, et nad saaksid võtta kõik vajalikud meetmed. Samuti peaks komisjon teavitama üldsust ja sidusrühmi, avaldades selle teabe **hiljemalt 1. aprilliks 2020 kavatsusest muuta oma vööndiaega 2021. aasta oktoobri viimasel pühapäeval**. [ME 14]
- (6) Seepärast on vaja lõpetada direktiivis 2000/84/EÜ sätestatud suveaja korraga hõlmatud perioodi ühtlustamine ning kehtestada ühised eeskirjad, mis takistavad liikmesriike kohaldamast erinevat aastaaegadega seotud kellaaja korda, muutes oma vööndiaega rohkem kui üks kord aastas, ja kohustuse teatada vööndiaja kavandatud muutmisest. Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata otsustavalt kaasa siseturu sujuvale toimimisele ning seetõttu peaks see tuginema Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 114, nagu seda tõlgendab Euroopa Liidu Kohus oma väljakujunenud kohtupraktikas. [ME 15]
- (6a) *Otsusele selle kohta, millist vööndiaega igas liikmesriigis kohaldada, peavad eelnema konsultatsioonid ja uuringud, milles võetakse arvesse kodanike eelistusi, geograafilisi ja piirkondlikke erinevusi, standardset töökorraldust ja konkreetse liikmesriigi jaoks muid olulisi tegureid. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema piisavalt aega, et ettepaneku mõju analüüsida ja valida oma elanikkonna huve kõige paremini teeniv lahendus, võttes samal ajal arvesse siseturu nõuetekohast toimimist. [ME 16]*
- (6b) *Kellaaja muutmise, mis ei ole seotud aastaaja muutumisega, toob kaasa üleminekukulud, eelkõige mis puudutab transpordi- ja muude sektorite IT-süsteeme. Selleks et üleminekukulusid oluliselt vähendada, on käesoleva direktiivi rakendamiseks vaja mõistlikku ettevalmistusaega. [ME 17]*
- (7) Direktiivi tuleks kohaldada alates 1. aprillist ~~2019~~ **2021**, nii et viimane suveaja periood, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2000/84/EÜ, peaks algama igas liikmesriigis ~~31. märtsil 2019~~ **2021. aasta märtsi viimasel pühapäeval** kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi. Liikmesriigid, kes kavatsesid pärast suveaja perioodi vastu võtta vööndiaja, mis vastab direktiivi 2000/84/EÜ kohaselt kehtestatud talveajale, peaksid muutma oma vööndiaega ~~27. oktoobril 2019~~ **2021. aasta oktoobri viimasel pühapäeval** kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi, nii et eri liikmesriikides tehtavad sarnased ja püsivad muudatused toimuksid samaaegselt. On soovitatav, et liikmesriigid võtaksid vastu otsused vööndiaja kohta, mida nad hakkavad kohaldama alates ~~2019~~ **2021**. aastast, kooskõlastatud viisil. [ME 18]

Teisipäev, 26. märts 2019

- (7a) Käesoleva direktiivi ühtlustatud rakendamise tagamiseks peaksid liikmesriigid tegema omavahel koostööd ja võtma oma kavandatavat vööndiaega käsitlevad otsused vastu kokkulepitult ja kooskõlastatult. Selleks tuleks luua koordineerimismehhanism, kus peaks osalema üks esindaja igast liikmesriigist ja üks komisjoni esindaja. Koordineerimismehhanism peaks arutama ja hindama liikmesriigi vööndiaja kavandatava muudatuse võimalikku mõju siseturu toimimisele, et vältida märkimisväärseid häireid. [ME 19]
- (7b) Komisjon peaks hindama, kas kavandatav vööndiaeg eri liikmesriikides võib märkimisväärselt ja jäädavalt takistada siseturu nõuetekohast toimimist. Kui liikmesriigid ei vaata hinnangu põhjal kavandatavat vööndiaega uuesti läbi, peaks komisjonil olema võimalik lükata käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäev edasi kõige rohkem 12 kuu võrra ning esitada vajaduse korral õigusakti ettepanek. Selleks ja käesoleva direktiivi nõuetekohase kohaldamise tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi kohaldamise alguskuupäeva edasilükkamise kohta kõige rohkem 12 kuu võrra. [ME 20]
- (8) Käesoleva direktiivi rakendamist tuleks jälgida. Komisjon peaks esitama jälgimise tulemuste kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruanne peaks põhinema andmetel, mille liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks piisavalt aegsasti, et oleks võimalik aruanne ettenähtud ajal esitada.
- (9) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva direktiivi eesmärke seoses ühtlustatud kellaaja korraga piisavalt saavutada, vaid neid saab paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) Ühtlustatud kellaaja korda tuleks kohaldada vastavalt sätetele, milles käsitletakse ELi toimimise lepingu artiklis 355 täpsustatud aluslepingute territoriaalset kohaldamisala.
- (11) Direktiiv 2000/84/EÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

- Liikmesriigid ei muuda oma vööndiaega või -aegu vastavalt aastaegadele.
- ~~Olenemata Erandina~~ lõikest 1 võivad liikmesriigid siiski muuta oma vööndiaega või -aegu vastavalt aastaegadele ~~2019~~ **2021.** aastal, tingimusel et nad teevad seda ~~27. oktoobril 2019~~ **kõnealuse aasta oktoobri viimasel pühapäeval** kell 01.00 koordineeritud maailmaaja järgi. Liikmesriigid teatavad sellest otsusest ~~vastavalt artiklile 2~~ **komisjonile hiljemalt 1. aprilliks 2020.** [ME 21]

Artikkel 2

- ~~Ilma et see piiraks artikli 1 kohaldamist, kui liikmesriik otsustab muuta oma vööndiaega või aegu tema jurisdiktsiooni alla kuuluval territooriumil, teatab ta sellest komisjonile vähemalt 6 kuud enne muudatuse jõustumist. Kui liikmesriik on sellise teate edastanud Käesolevaga luuakse koordineerimismehhanism, et tagada vööndiaja ühtlustatud ja ei ole seda vähemalt 6 kuud enne kavandatud muudatuse kuupäeva tagasi võtnud, siis kohaldab ta seda muudatust kooskõlastatud käsitus kogu liidus.~~ [ME 22]

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Ühe kuu jooksul pärast teate saamist teavitab komisjon sellest teisi liikmesriike **Koordineerimismehhanismis osaleb üks esindaja igast liikmesriigist** ja avaldab teabe Euroopa Liidu Teatajas **üks komisjoni esindaja**. [ME 23]

2a. Kui liikmesriik teatab komisjonile vastavalt artikli 1 lõikele 2 oma otsuse, koguneb koordineerimismehhanism, et arutada ja hinnata kavandatava muudatuse võimalikku mõju siseturu toimimisele, et vältida märkimisväärseid häireid. [ME 24]

2b. Kui komisjon leiab lõikes 2a osutatud hinnangu põhjal, et kavandatav muudatus mõjutab märkimisväärselt siseturu nõuetekohast toimimist, teavitab ta sellest liikmesriiki, kes otsusest teada andis. [ME 25]

2c. Teada andev liikmesriik otsustab hiljemalt 31. oktoobriks 2020, kas ta jääb oma kavatsuse juurde või mitte. Kui kavatsusest teada andnud liikmesriik otsustab oma kavatsuse juurde jääda, esitab ta üksikasjaliku selgituse selle kohta, kuidas leevendatakse muutuse negatiivset mõju siseturule. [ME 26]

Artikkel 3

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt 31. detsembriks 2025 hindamisaruande käesoleva direktiivi kohaldamise ja rakendamise kohta hiljemalt 31. detsembril 2024, lisades sellele vajaduse korral seadusandliku ettepaneku direktiivi läbivaatamiseks, tuginedes põhjalikule mõjuhindangule, millesse on kaasatud kõik asjaomased sidusrühmad. [ME 27]

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile asjakohase teabe hiljemalt 30. aprilliks 2025. [ME 28]

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. aprilliks 2021. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 1. aprillist 2021.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid. [ME 29]

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 4a

1. Komisjon jälgib hoolikalt, milliseid võõndiaegu liidus kavandatakse, tehes tihedat koostööd artiklis 2 osutatud koordineerimismehhanismiga.

2. Kui komisjon teeb kindlaks, et kavandatav võõndiaeg, millest liikmesriigid on teatanud vastavalt artikli 1 lõikele 2, võib märkimisväärselt ja jäädavalt takistada siseturu nõuetekohast toimimist, on tal õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et liikata käesoleva direktiivi kohaldamise alguskuupäev edasi kõige enam 12 kuu võrra ning esitada vajaduse korral seadusandlik ettepanek. [ME 30]

Artikkel 4b

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 4a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile alates ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast] kuni ... [käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäevani].

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 4a osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtete kohaselt iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4 a alusel vastu võetud delegeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra. [ME 31]

Artikkel 5

Direktiiv 2000/84/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. aprillist ~~2019~~ 2021. [ME 32]

Artikkel 6

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0226

Elektrienergia siseturu ühiseeskirjad *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv elektrienergia siseturu ühiseeskirjade kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0864 – C8-0495/2016 – 2016/0380(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – uuesti sõnastamine)

(2021/C 108/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0864),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0495/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Ungari Rahvuskogu, Austria Liidunõukogu ja Poola Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 31. mai 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 13. juuli 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 7. septembri 2017. aasta kirja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 18. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 104 ja 59,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A8-0044/2018),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;

⁽¹⁾ ELT C 288, 31.8.2017, lk 91.

⁽²⁾ ELT C 342, 12.10.2017, lk 79.

⁽³⁾ ELT C 77, 28.3.2002, lk 1.

Teisipäev, 26. märts 2019

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitusi;
2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused;
3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2016)0380

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (uuesti sõnastatud)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/944) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

KOMISJONI AVALDUS VÕRKUDEVAHELISE ÜHENDUSE MÄÄRATLUSE KOHTA

„Komisjon võtab teadmiseks kaasseadusandjate kokkuleppe seoses uuesti sõnastatud elektridirektiivi ja uuesti sõnastatud elektrimäärusega, mille puhul pööratakse tagasi direktiivis 2009/72/EÜ ja määruses (EÜ) nr 714/2009 kasutatud „võrkudevahelise ühenduse“ määratluse juurde. Komisjon mõnab, et elektriturud erinevad muudest turgudest (näiteks maagaasiturust) selle poolest, et asjaomasel turul kaubeldavaid tooteid ei ole praegu võimalik hõlpsasti ladustada ning elektrienergia tootmiseks kasutatakse suurt hulka eri seadmeid, sealhulgas jaotusvõrkude paigaldised. See tähendab, et kolmandaid riike hõlmavate ühenduste roll on elektri- ja gaasisektori puhul väga erinev ning et kõnealuse kahe sektori suhtes võib kohaldada eri regulatiivseid lähenemisviise.

Komisjon uurib täiendavalt selle kokkuleppe mõju ning annab vajaduse korral suuniseid õigusaktide kohaldamiseks.

Õigusselguse huvides soovib komisjon silmas pida järgmist.

Elektridirektiivis kokku lepitud võrkudevahelise ühenduse määratluses viidatakse elektriülekanadesüsteeme ühendavatele seadmetele. Sõnastuses ei osutata erinevatele õigusraamistikele ega tehnilistele olukordadele ning seega hõlmab see iseenesest kõiki elektriühendusi kolmandate riikidega, mis kuuluvad kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse. Elektrimääruses kokku lepitud võrkudevahelise ühenduse määratluse puhul rõhutab komisjon, et elektriturgude lõimimine eeldab kõrgetasemelist koostööd põhivõrguettevõtjate, turuosaliste ja reguleerivate asutuste vahel. Ehkki kohaldatavate eeskirjade ulatus võib sõltuda elektrienergia siseturuga ühendatuse ulatusest, peaks kolmandate riikide tihe lõimimine elektrienergia siseturuga, näiteks nende osalemine turgude ühendamise projektides, põhinema kokkulepetel, mis nõuavad asjakohaste liidu õigusaktide kohaldamist“.

KOMISJONI AVALDUS VAIDLUSTE KOHTUVÄLISE LAHENDAMISE KOHTA

Komisjon võtab teadmiseks kaasseadusandjate artiklit 26 käsitleva kokkuleppe näha ELi tasandil ette, et energiateenuseosutajate osalemine vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses on kohustuslik. Komisjon peab seda otsust kahetsusväärseks, kuna tema ettepaneku kohaselt jäeti selle valiku tegemine liikmesriikidele, lähtudes direktiivis 2013/11/EL (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta) („vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv“) võetud lähenemisviisist ning pidades silmas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.

Euroopa Komisjoni ülesanne ei ole liikmesriikides kehtivaid vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi võrdlevalt hinnata. Seepärast hindab komisjon, oma üldise kohustuse raames jälgida liidu õiguse ülevõtmist ja tõhusat kohaldamist, vaidluste kohtuvälise lahendamise riiklike menetluste üldist tõhusust.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0227

Elektrienergia siseturg ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0861 – C8-0492/2016 – 2016/0379(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – uuesti sõnastamine)

(2021/C 108/20)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0861),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0492/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Tšehhi Esindajatekoja, Saksamaa Liidupäeva, Hispaania parlamendi, Prantsusmaa Senati, Ungari Rahvuskogu, Austria Liidunõukogu, Poola Seimi, Poola Senati, Rumeenia Saadikutekoja ja Rumeenia Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt ei vasta seadusandliku akti eelnõu subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 31. mai 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 13. juuli 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 13. juuli 2017. aasta kirja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 18. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 104 ja 59,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A8-0042/2018),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;

⁽¹⁾ ELT C 288, 31.8.2017, lk 91.

⁽²⁾ ELT C 342, 12.10.2017, lk 79.

⁽³⁾ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

Teisipäev, 26. märts 2019

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitusi;
2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused;
3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2016)0379

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (uuesti sõnastatud)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/943) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

KOMISJONI AVALDUS VÕRKUDEVAHELISE ÜHENDUSE MÄÄRATLUSE KOHTA

„Komisjon võtab teadmiseks kaasseadusandjate kokkuleppe seoses uuesti sõnastatud elektridirektiivi ja uuesti sõnastatud elektrimäärusega, mille puhul pöörduetakse tagasi direktiivis 2009/72/EÜ ja määruses (EÜ) nr 714/2009 kasutatud „võrkudevahelise ühenduse“ määratluse juurde. Komisjon mõnab, et elektriturud erinevad muudest turgudest (näiteks maagaasiturust) selle poolest, et asjaomasel turul kaubeldavaid tooteid ei ole praegu võimalik hõlpsasti ladustada ning elektrienergia tootmiseks kasutatakse suurt hulka eri seadmeid, sealhulgas jaotusvõrkude paigaldised. See tähendab, et kolmandaid riike hõlmavate ühenduste roll on elektri- ja gaasisektori puhul väga erinev ning et kõnealuse kahe sektori suhtes võib kohaldada eri regulatiivseid lähenemisviise.

Komisjon uurib täiendavalt selle kokkuleppe mõju ning annab vajaduse korral suuniseid õigusaktide kohaldamiseks.

Õigusselguse huvides soovib komisjon silmas pidada järgmist.

Elektridirektiivis kokku lepitud võrkudevahelise ühenduse määratluses viidatakse elektriülekanadesüsteeme ühendavatele seadmetele. Sõnastuses ei osutata erinevatele õigusraamistikele ega tehnilistele olukordadele ning seega hõlmab see iseenesest kõiki elektriühendusi kolmandate riikidega, mis kuuluvad kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse. Elektrimääruses kokku lepitud võrkudevahelise ühenduse määratluse puhul rõhutab komisjon, et elektriturgude lõimimine eeldab kõrgetasemelist koostööd põhivõrguettevõtjate, turuosaliste ja reguleerivate asutuste vahel. Ehkki kohaldatavate eeskirjade ulatus võib sõltuda elektrienergia siseturuga ühendatuse ulatusest, peaks kolmandate riikide tihe lõimimine elektrienergia siseturuga, näiteks nende osalemine turgude ühendamise projektides, põhinema kokkulepetel, mis nõuavad asjakohaste liidu õigusaktide kohaldamist“.

KOMISJONI AVALDUS TURU REFORMIMISE RAKENDUSKAVADE KOHTA

Komisjon võtab teadmiseks kaasseadusandjate kokkuleppe seoses artikli 20 lõikega 3, milles sätestatakse, et liikmesriigid, kellel on tuvastatud piisavusega seotud probleemid, avaldavad rakenduskava koos ajakavaga, mille jooksul tuleb vastu võtta meetmed mis tahes kindlakstehtud regulatiivsete moonutuste ja/või turutõrgete kõrvaldamiseks riigiabi menetluse raames.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 108 on komisjonil ainupädevus hinnata riigiabi meetmete kokkusobivust siseturuga. Käesolev määrus ei mõjuta ega piira komisjonile Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt antud ainupädevust. Seetõttu võib komisjon vajaduse korral esitada oma arvamuse turu reformimise kavade kohta paralleelselt riigiabi eeskirjade kohaste reservvõimsuse mehhanismide heakskiitmise protsessiga, kuid need kaks protsessi on õiguslikult lahus.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0228

Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (uuesti sõnastatud) (COM(2016)0863 – C8-0494/2016 – 2016/0378(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – uuesti sõnastamine)

(2021/C 108/21)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0863),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0494/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Saksamaa Liidupäeva, Prantsusmaa Senati ja Rumeenia Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 31. mai 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 13. juuli 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 13. juuli 2017. aasta kirja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 19. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 104 ja 59,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni arvamust (A8-0040/2018),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;

⁽¹⁾ ELT C 288, 31.8.2017, lk 91.

⁽²⁾ ELT C 342, 12.10.2017, lk 79.

⁽³⁾ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

Teisipäev, 26. märts 2019

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitusi;
2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2016)0378

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega asutatakse Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (uuesti sõnastatud)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/942) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0229

Ohuvalmidus elektrisektoris *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ (COM(2016)0862 – C8-0493/2016 – 2016/0377(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0862),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0493/2016),
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 31. mai 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 13. juuli 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 5. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 39,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0039/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2016)0377

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/941) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ ELT C 288, 31.8.2017, lk 91.

⁽²⁾ ELT C 342, 12.10.2017, lk 79.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0230

Rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste näitajate märgistus ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse rehvide kütusesäästlikkust ja muid olulisi näitajaid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009 (COM(2018)0296 – C8-0190/2018 – 2018/0148(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/23)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0296),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 114 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0190/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A8-0086/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukohta;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0148

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., milles käsitletakse rehvide kütusesäästlikkust ja muid olulisi näitajaid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114 ja artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 280.

Teisipäev, 26. märts 2019

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on võtnud kohustuse ehitada üles energialiit koos tulevikku suunatud kliimapoliitikaga. Kütusesäästlikkus on väga oluline element liidu kliima- ja energiapoliitika raamistikus aastani 2030 ning energianõudluse vähendamise võtmetegur.
- (2) Komisjon hindas ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1222/2009 ⁽⁴⁾ tõhusust ning jõudis seisukohale, et selle sätteid on määruse tõhustamise eesmärgil vaja ajakohastada.
- (3) On asjakohane asendada määrus (EÜ) nr 1222/2009 uue määrusega, mis sisaldab 2011. aastal tehtud muudatusi ning millega muudetakse ja tõhustatakse mõningaid sätteid, et selgitada ja ajakohastada nende sisu, võttes arvesse viimastel aastatel rehvide tehnoloogia valdkonnas saavutatud edu. **Kuna aga pakkumine ja nõudlus on kütusesäästlikkuse seisukohast vähe muutunud, ei ole praegu vajadust kütusesäästlikkuse skaalat muuta. Lisaks tuleks uurida ostmist mõjutavaid tegureid (hind, läbisõit jne) ja seda, miks edasiminekut ei ole toimunud.** [ME 1]
- (4) Transpordisektori arvele langeb kolmandik liidu energiatarbimisest. **Maanteetransport 2015. aastal** tekitas **maanteetransport** ligikaudu 22 % liidu kasvuhoonegaaside koguheitest 2015. aastal. Rehvid mõjutavad kütusekulu 5–10 % ulatuses, peamiselt veeretakistuse tõttu. Seepärast võiks veeretakistuse vähendamine aidata muuta maanteetransporti tunduvalt kütusesäästlikumaks ja seega aidata heidet vähendada **vähendada transpordisektori heitkoguseid ja CO₂-heidet.** [ME 2]
- (4a) **Maanteetranspordi CO₂-heidete vähendamise probleemi lahendamiseks on asjakohane, et liikmesriigid pakuksid koostöös komisjoniga stiimuleid kütusesäästlikke ja ohutuid C1-, C2- ja C3-klassi rehve kasutava uuendusliku tehnoloogilise protsessi väljatöötamiseks.** [ME 3]
- (5) Rehve iseloomustavad mitu omavahel seotud näitajat. Ühe näitaja, näiteks veeretakistuse vähendamine võib negatiivselt mõjutada teisi näitajaid, nt märjale teele vastavat haardevõimet, märjale teele vastava haardevõime parandamine võib aga suurendada rehvide sõidumüra. Rehvitootjaid tuleks innustada optimeerima kõiki näitajaid ja ületama juba saavutatud standardeid. [ME 4 ei puuduta eestikeelset versiooni]
- (6) Kütusesäästlikud rehvid võivad olla kulutõhusad, sest kütusesääst enam kui kompenseerib rehvide kõrgema ostuhinna, mis tuleneb suurematest tootmiskuludest.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 661/2009 ⁽⁵⁾ on sätestatud rehvide veeretakistuse miinimumnõuded. Tänu tehnoloogia arengule on võimalik vähendada rehvide veeretakistusest tulenevat energiakulu rohkem, kui on ette nähtud kõnealuste miinimumnõuetega. Maanteetranspordi keskkonnamõju vähendamiseks on seega asjakohane ajakohastada märgistamise sätteid, esitades ajakohastatud ja ühtlustatud teavet kütusesäästlikkuse kohta, innustades sel teel lõppkasutajaid ostma kütusesäästlikumaid rehve.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 280.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽³⁾ COM(2017)0658.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1222/2009 rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste parameetrite märgistamise kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 46).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 200, 31.7.2009, lk 1).

Teisipäev, 26. märts 2019

- (7a) **Rehvide märgistuse täiustamine annab tarbijatele rohkem asjakohast ja võrreldavat teavet kütusesäästlikkuse, ohutuse ja müra kohta, mis aitab neil teha uusi rehve ostes kulutasuvaid ja keskkonnahoidlikke otsuseid.** [ME 5]
- (8) Liiklusmüra on väga häiriv ja mõjub halvasti tervisele. Määruses (EÜ) nr 661/2009 on kehtestatud rehvide sõidumüra miinimumnõuded. Tänu tehnoloogia arengule on rehvide sõidumüra võimalik vähendada tunduvalt rohkem, kui on ette nähtud kõnealuste miinimumnõuetega. Liiklusmüra vähendamiseks on seega asjakohane ajakohastada märgistamise sätteid, et anda ühtlustatud teavet rehvide sõidumüra kohta ja sellega innustada lõppkasutajaid ostma parema sõidumüra näitajaga rehve.
- (9) Ühtlustatud teabe esitamine rehvide sõidumüra kohta lihtsustaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/49/EÜ⁽⁶⁾ raames ka liiklusmüra vähendavate meetmete rakendamist ja aitaks suurendada teadlikkust selle kohta, et rehvid mõjutavad liiklusmüra.
- (10) Määrusega (EÜ) nr 661/2009 on kehtestatud miinimumnõuded rehvide haardevõime kohta märjal teel. Tänu tehnoloogia arengule on võimalik parandada rehvide haardevõimet märjal teel tunduvalt rohkem, kui on ette nähtud kõnealuste miinimumnõuetega, ja seega vähendada pidurdusteekonda märjal teel. Liiklusohutuse suurendamiseks on asjakohane ajakohastada rehvide märgistamise sätteid, millega nähakse ette ühtlustatud teabe esitamine rehvide haardevõime kohta märjal teel, et sel teel innustada lõppkasutajaid ostma parema haardevõimega rehve.
- (11) Et tagada kooskõla rahvusvahelise raamistikuga, viidatakse määruses (EÜ) nr 661/2009 ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjale nr 117⁽⁷⁾, milles on esitatud rehvide veeretakistuse, sõidumüra ning märjale teele vastava haardevõime mõõtmise meetodid.
- (12) Et suurendada liidu külmema kliimaga piirkondades liiklusohutust ja et lõppkasutajad saaksid teavet spetsiaalselt lume- ja jääoludes kasutamiseks ettenähtud rehvide omaduste kohta, on asjakohane nõuda, et rehvide märgistel esitataks teave lume- ja jäärehvide kohta. **Lume- ja jäärehvidel on kindlad näitajad, mis ei ole täielikult võrreldavad muud tüüpi rehvidega. Et lõppkasutajatel oleks võimalik teha läbimõeldud ja teadlikke otsuseid, tuleks märgisel esitada ka rehvide ruutkood ning nende haardevõime lume- ja jääoludes. Komisjon peaks välja töötama rehvide haardevõime skaalad lume- ja jääoludes. Need skaalad peaksid põhinema lume puhul ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) eeskirjal nr 117 ja jää puhul Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni standardil ISO 19447. Igal juhul tuleks rehvidele pressida kolmetipulise mäe ja lumehelbega logo (3PMSF), mis tähistab UNECE eeskirjas nr 117 sätestatud minimaalseid lumeteguri väärtusi. Samuti peaks standardis ISO 19447 sätestatud minimaalsele jääteguri väärtusele vastaval rehvil olema standardis kokku lepitud jäärehvi logo.** [ME 6]
- (13) Rehvide kulumisel kasutamisel **Kasutamise käigus** tekib **rehvide kulumisel** suurel hulgal keskkonnale kahjulikke plastiosakesi, mistõttu. **Seepärast märgitakse** komisjoni teatises „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“⁽⁸⁾ mainitakse vajadust leida lahendus plastiosakeste kavatsematule soovimatule eraldumisele rehvidest, muu hulgas selliste meetmete teavitusmeetmete abil nagu rehvide märgistamine ja minimaalsete nõuete sätestamine. Praegu ei ole veel sobivat katsemeetodit rehvide kulumise mõõtmiseks miinimumnõuded. **Seega oleks rehvide kulumiskiiruse suhtes märgistusnõuete kehtestamine inimeste tervisele ja keskkonnale väga kasulik.** Seepärast peaks komisjon nõudma, et töötataks välja selline meetod, võttes sellise meetodi võimalikult kiiret väljatöötamist, mille juures tuleks täielikult arvesse võtta kõiki praegu olemasolevaid ja kavandatavaid rahvusvahelisi standardeid ja eeskirju, et luua võimalikult kiiresti sobiv meetod ning rakendusüritingute tulemusi. [ME 7]

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega (EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12).

⁽⁷⁾ ELT L 307, 23.11.2011, lk 3.

⁽⁸⁾ COM(2018)0028.

Teisipäev, 26. märts 2019

- (14) Protekteeritud rehvidel on tähtis koht raskeveokite rehvide turul. Protekteerimine pikendab rehvide kasutusiga ja aitab täita ringmajanduse eesmärgi, vähendades jäätmekoguseid. Märgistamisnõuete kohaldamine selliste rehvide suhtes aitaks oluliselt energiat säästa. Kuna praegu ei ole sobivaid katsemeetodeid protekteeritud rehvide toimivuse mõõtmiseks, tuleks käesoleva määrusega ette näha nende edaspidine lisamine.
- (15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/1369⁽⁹⁾ sätestatud energiamärgist, millega liigitatakse tooted energiatarbimise järgi klassidesse „A“ kuni „G“, tunnustab liidu tarbijatest üle 85% **kui selget ja läbipaistvat teabevahendit** ja sellest on saanud edukas energiatarbijate toodete propageerija. Rehvi märgise kujundust tuleks võimalikult vähe muuta, kuid rehvide näitajate eripäraga tuleks arvestada. [ME 8]
- (16) Ühtse märgise kasutamine rehvi näitajate kohta võrreldava teabe andmiseks aitab tõenäoliselt mõjutada lõppkasutajaid otsustama ohutumate, **kestlikumate**, vaikumate ja kütusesäästlikumate rehvide kasuks. Tõenäoliselt innustab see omakorda rehvitootjaid optimeerima kõnealuseid näitajaid, mis aitaks muuta tarbimist ja tootmist säästlikumaks. [ME 9]
- (17) Lõpptarbijad, sealhulgas need, kes ostavad vahetusrehve ja uutele sõidukitele rehvide ostjad, aga ka sõidukiparkide haldajad ja transpordiettevõtjad, on huvitatud täpsema teabe saamisest rehvide kütusesäästlikkuse ja muude näitajate kohta, sest neil on raske võrrelda eri rehvimärke, kui puudub märgistamissüsteem ja ühtlustatud katsetamiskord. Seepärast on asjakohane nõuda, et sõidukile paigaldatud rehvid oleksid alati märgistatud.
- (18) Praegu on selgelt nõutud sõiduautode rehvide (C1-klassi rehvid) ja kaubikute rehvide (C2-klassi rehvid) märgistamine, kuid mitte raskeveokite rehvide (C3-klassi rehvid) märgistamine. C3-klassi rehvide korral on kütusetarbimine läbisõidetud kilomeetrite kohta aastas suurem kui C1- ja C2-klassi rehvide puhul, seega on võimalik märkimisväärselt vähendada raskeveokite kütusekulu ja heidet.
- (19) C3-klassi rehvide täielik lisamine käesoleva määruse kohaldamisalasse on samuti kooskõlas komisjoni ettepanekuga võtta vastu määrus uute raskeveokite CO₂-heite ja kütusekulu seire ja aruandluse kohta⁽¹⁰⁾ ning komisjoni ettepanekuga võtta vastu määrus raskeveokite CO₂-heite normide kohta⁽¹¹⁾.
- (20) Paljud lõppkasutajad teevad rehvide ostmise otsuse ilma rehvi nägemata, nii ei näe nad ka rehvil olevat märgist. Kõigil sellistel juhtudel tuleb näidata märgist lõppkasutajale enne ostuotsuse tegemist. Märgise kujutamine müügikohas müüdavatel rehvidel ja tehnilistes tutvustusmaterjalides peaks aitama tagada, et nii edasimüüjad kui ka võimalikud lõppkasutajad saavad ühtlustatud teavet rehvide näitajate kohta ostuotsuse tegemise kohas ja ajal.
- (21) Mõned lõppkasutajad valivad rehve enne müügikohta saabumist või ostavad neid internetist. Selleks et ka kõnealused lõppkasutajad saaksid teha teadliku otsuse rehvide kütusesäästlikkuse, märjale teele vastavat haardevõimet, sõidumüra ja muid näitajaid käsitleva ühtlustatud teabe põhjal, tuleks märgiseid kasutada kõigis tehnilistes tutvustusmaterjalides, sh interneti kaudu kättesaadavates materjalides.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

⁽¹⁰⁾ COM(2017)0279.

⁽¹¹⁾ Viide lisatakse pärast seda, kui ettepanek on vastu võetud.

Teisipäev, 26. märts 2019

- (22) Võimalikele lõppkasutajatele tuleks anda teavet, mis selgitab märgise iga elementi ja selle tähtsust. See teave tuleks esitada tehnilistes tutvustusmaterjalides, näiteks tarnijate veebisaitidel. **Tehniliste tutvustusmaterjalide hulka ei tohiks lugeda reklaamimist reklaamtulpadel, ajalehtedes, ajakirjades ning raadio- ja telesaadetes.** [ME 10]
- (23) Kütusesäästlikkust, märjale teele vastavat haardevõimet, sõidumüra ja muid rehvide näitajaid tuleks mõõta usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetoditega, milles võetakse arvesse üldtunnustatud ajakohaseid mõõtmis- ja arvutusmeetodeid. Sellised meetodid peaksid niipalju kui võimalik kajastama keskmist tarbijakäitumist ning olema töökindlad, et vältida tahtlikku ja tahtmatut kõrvalehoidmist. Rehvide märgistus peaks kajastama võrreldavaid tulemusi tegelikus kasutuses, võttes arvesse piiranguid, mis tulenevad vajadusest kasutada usaldusväärseid, täpseid ja korratavaid laborikatseid, et lõppkasutajad saaksid rehve võrrelda ja tootjatel oleks võimalik vähendada katsetamise maksumust.
- (24) Kooskõla rehvide märgistamist käsitlevate sätetega on oluline, et liidu tarnijatel ja müüjatel oleksid ühetaolised tingimused. Seepärast peaksid liikmesriigid jälgima sellist vastavust turujärelevalve kaudu ning tehes korrapäraseid järeelkontrole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 765/2008 ⁽¹²⁾.
- (25) Nõuetele vastavuse kontrollimise lihtsustamiseks ja selleks, et varustada lõppkasutajaid kasuliku vahendiga ning pakkuda edasimüüjatele alternatiivseid võimalusi tootekirjelduste saamiseks, tuleks rehvid kanda määruse (EL) 2017/1369 alusel loodud toodete andmebaasi. Määrust (EL) 2017/1369 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (26) Ilma et see piiraks liikmesriikide turujärelevalvekohustusi ja tarnijate kohustust kontrollida toote vastavust, peaksid tarnijad tegema toote nõuetele vastavust käsitleva nõutava teabe elektrooniliselt kättesaadavaks toodete andmebaasis.
- (27) Selleks et lõpptarbijad saaksid usaldada rehvimärgiseid, ei tohiks muud märgised, mis neid jäljendavad, olla lubatud. Täiendavaid märgiseid, tähiseid, sümboleid või silte, mis võiksid tõenäoliselt lõppkasutajaid eksitada või segadusse ajada seoses rehvide märgistusel kasutatavate näitajatega, ei tohiks lubada samal põhjusel.
- (28) Käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide sätete rikkumise suhtes kohaldatavad karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (29) Energiatõhususe, kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse edendamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalus kehtestada soodustusi energiatõhusate toodete kasutamiseks. Liikmesriikidel on õigus otsustada selliste soodustuste laadi üle. Kõnealused soodustused peaksid vastama liidu riigiabieskirjadele ega tohiks endast kujutada põhjendamatu turutõkkeid. Käesolev määrus ei piira selliste soodustustega seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artiklite 107 ja 108 kohaselt tulevikus tehtavate riigiabimenetluste tulemusi.
- (30) Selleks et muuta märgise sisu ja vormi, kehtestada nõuded protekteeritud rehvide, **lume- ja jäärehvide**, kulumise ja läbisõidu kohta ning kohandada lisasid vastavalt teaduse ja tehnika arengule, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus ajakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et seda tehtaks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes ⁽¹³⁾ sätestatud põhimõtetega. Selleks et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nendel ekspertidel peaks olema pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. [ME 12]

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

⁽¹³⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Teisipäev, 26. märts 2019

- (30a) *Kui on leitud sobiv katsemeetod, on andmed rehvide läbisõidu ja kulumise kohta kasulik abivahend tarbijate teavitamiseks nende ostetud rehvide vastupidavusest ja elueast ning plastiosakeste soovimatust eraldumisest. Teave läbisõidu kohta aitaks ka lõpptarbijatel teha teadliku valiku pikema kasutuseaga rehvide kasuks, mis omakorda aitaks kaitsta keskkonda ja ühtlasi hinnata rehvide toimimiskulusid pikema aja jooksul. Seepärast tuleks läbisõidu- ja kulumisnäitajad lisada märgisele siis, kui on olemas käesoleva määruse kohaldamiseks sobiv, mõttekas ja korratav katsemeetod. Uute tehnoloogiate alane teadus- ja arendustegevus selles valdkonnas peaks jätkuma.* [ME 13]
- (31) Rehve, mis on turule viidud enne käesoleva määruse nõuete kohaldamist, ei tuleks uuesti märgistada.
- (32) Selleks et tugevdada usaldust märgise vastu ja tagada selle täpsus, peaksid tarnijad toote märgisel esitama veeretakistuse, **ning** märjale **teele ja lumisele** teele vastava haardevõime ja sõidumüra näitajad vastavalt määruse (EÜ) nr 661/2009 kohasele tüübikinnituse protsessile. [ME 14]
- (32a) *Märgise suurus peaks jääma selliseks, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 1222/2009. Märgis peaks sisaldama teavet haardevõime kohta lume- ja jääoludes ning QR-koodi.* [ME 15]
- (33) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama. Vastavalt 13. aprillil 2016. aastal Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe artiklile 22 peaks hindamine tuginema järgmisele viiele kriteeriumile: tõhusus, tulemuslikkus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus ning moodustama aluse võimalikele edasistele mõju hindamise meetmetele.
- (34) Käesoleva määruse eesmärke, milleks on maanteetranspordi ohutuse, keskkonna- ja majandusliku tõhususe suurendamine sel teel, et antakse lõppkasutajatele teavet, mis võimaldab neil valida kütusesäästlikumaid, ohutumaid ja vähem müra tekitavaid rehve, ei saa liikmesriigid piisavalt saavutada, kuna see nõuab ühtlustatud teavet lõppkasutajate jaoks, küll aga saab ühtlustatud õigusraamistiku ja tootjatele võrdsete võimaluste loomisega seda paremini saavutada liidu tasandil, mistõttu võib liit võtta meetmeid kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 5. Määrus on sobiv õigusakt, sest sellega kehtestatakse selged ja üksikasjalikud õigusnormid, mis takistavad liikmesriikidel neid erinevalt üle võtta, ja seega tagatakse suurem ühtlus kogu liidus. Ühtlustatud õigusraamistik liidu, mitte liikmesriikide tasandil vähendab tarnijate kulusid ning tagab võrdsed võimalused ja kaupade vaba liikumise siseturul. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (35) Määrus (EÜ) nr 1222/2009 tuleks seepärast kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisese

1. Käesoleva määruse eesmärk on ~~muuta~~ **edendada** madala müratasemega kütusesäästlike, **ohutute** ja ~~ohutute~~ **kestlike** rehvide edendamise abil maanteetranspordi ohutumaks, tervist paremini kaitsevaks **kasutamist, mis võib aidata minimeerida keskkonna- ja tervisemõju** ning majanduslikult tasuvamaks **samal ajal suurendada maanteetranspordi ohutust** ja keskkonnasäästlikumaks **majanduslikku tasuvust.** [ME 16]

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Määrusega kehtestatakse raamistik märgistamise abil ühtlustatud teabe andmiseks rehvide näitajate kohta ja võimaldatakse lõppkasutajatel teha rehvide ostmisel teadlik valik.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse **turule lastavate** C1-, C2- ja C3-klassi rehvide suhtes. [ME 17]
2. Käesolevat määrust kohaldatakse ka protekteeritud rehvide suhtes, kui lisadesse on artikli 12 kohaselt delegeeritud õigusaktiga lisatud sobiv katsemeetod rehvide toimivuse mõõtmiseks.
3. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:
 - a) professionaalsed maastikurehvid;
 - b) rehvid, mis on ette nähtud paigaldamiseks üksnes nendele sõidukitele, mis on esmakordselt registreeritud enne 1. oktoobrit 1990;
 - c) ajutiselt kasutatavad T-tüüpi varurehvid;
 - d) rehvid, mille nimikiirus on alla 80 km/h;
 - e) rehvid, mille velje nimiläbimõõt ei ületa 254 mm või on vähemalt 635 mm;
 - f) rehvid, mis on varustatud veomadusi parandavate lisaelementidega, nt naastrehvid;
 - g) rehvid, mis on ette nähtud paigaldamiseks üksnes võidusõiduks kasutatavatele sõidukitele.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „C1-, C2- ja C3-klassi rehvid“ – määruse (EÜ) nr 661/2009 artiklis 8 määratletud rehviklasside rehvid;
- 2) „protekteeritud rehvi“ – kasutatud rehvi, mille kulunud turvis on taastatud uue materjaliga;
- 3) „ajutiselt kasutatav T-tüüpi varurehvi“ – ajutiseks kasutamiseks ettenähtud varurehvi, mis on sobiv kasutamiseks standard- või tugevdatud rehvi suurema rehvirõhuga;
- 4) „märgis“ – graafiline diagramm kas trükitud või elektroonilisel kujul, sealhulgas kleebise vormis, mis sisaldab sümboleid, et teavitada lõpptarbijaid rehvide või rehvipartii toimivusest võrreldes I lisa sätestatud näitajatega;
- 5) „müügikoht“ – rehvide esitlemise või ladustamise ja lõppkasutajatele müümise koht, sh autosalongid, kus lõppkasutajatele pakutakse ostmiseks rehve, mis ei ole sõidukitele paigaldatud;
- 6) „tehnilised tutvustusmaterjalid“ – dokumentatsioon, trükitud või elektroonilisel kujul, mida toodab tarnija lisaks reklaamile ja mis sisaldab vähemalt V lisa kohast tehnilist teavet;

Teisipäev, 26. märts 2019

- 7) „tootekirjeldus“ – standardne trükitud või elektrooniline dokument, mis sisaldab IV lisa kohast teavet vastavalt;
- 8) „tehniline dokumentatsioon“ – dokumentatsioon, mis võimaldab turujärelevalveasutustel hinnata toote märgise ja tootekirjelduse täpsust, sealhulgas III lisas sätestatud teavet;
- 9) „toodete andmebaas“ – määruse (EL) 1369/2017 kohaselt rajatud andmekogu, mis koosneb klientidele mõeldud avalikust osast, kus üksikute tootenäitajate teave on juurdepääsetavuse tagamiseks elektrooniliselt kättesaadav veebiportaalist, ja nõuetele vastavuse osast, koos selgelt sätestatud juurdepääsetavuse ja turvanõuetega;
- 10) „kaugmüük“ – müügi-, rendi- või järeelmaksuga müügi pakkumine posti teel, kataloogide, interneti või telefonimüügi kaudu või muul viisil, mille puhul ei saa eeldada, et potentsiaalne lõpptarbija esitletavat toodet näeks;
- 11) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes valmistab toote või kes laseb toote projekteerida või valmistada ja kes laseb selle toote turule oma nime või kaubamärgi all;
- 12) „importija“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes laseb liidu turule kolmandast riigist pärit toote;
- 13) „volitatud esindaja“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegutseda tema nimel seoses kindlaksmääratud ülesannetega;
- 14) „tarnija“ – liidus asuv tootja, sellise tootja volitatud esindaja, kelle asukoht ei ole liidus, või importija, kes laseb toote liidu turule;
- 15) „edasimüüja“ – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole tarnija ja kes teeb toote turul kättesaadavaks;
- 16) „turul kättesaadavaks tegemine“ – toote tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks või kasutamiseks;
- 17) „turule laskmine“ – toote esmakordne liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- 18) „lõppkasutaja“ – tarbija, sõidukipargi haldaja või maanteetranspordiettevõtja, kes ostab või kavatseb osta rehve;
- 19) „näitaja“ – rehvi näitaja, nagu see on I lisas sätestatud I lisas **näitaja**, nt veeretakistus, ~~märjale teele vastav haardevõime, sõidumüra, haardevõime märjal teel ja~~ lume- ja jääsuutlikkus **või jääoludes, sõidumüra**, läbisõit või kulumine, mis rehvi kasutamisel mõjutab märkimisväärselt keskkonda, liiklusohutust või tervist; **[ME 18]**
- 20) „rehvi tüüp“ – rehvi versioon, mille kõikidel ühikutel on märgise ja tootekirjelduse seisukohast olulised tehnilised näitajad ühesugused ning sama mudelitähis.

Artikkel 4

Rehvide tarnijate kohustused

1. Tarnijad tagavad, et turule lastavatel **lastavatele** C1-, C2- ja C3-klassi rehvidel oleks **rehvidele lisatakse tasuta**: **[ME 19]**
- a) iga üksikrehvi puhul II lisa kohane kleebise kujul märgis, millel esitatakse teave ja klass iga I lisas sätestatud rehvi näitaja kohta ning IV lisa kohane tootekirjeldus **või** **[ME 20]**

Teisipäev, 26. märts 2019

b) iga ühest või mitmest ühesugusest rehvist partii kohta II lisa kohane trükitud märgis, millel esitatakse teave ja klass iga I lisas sätestatud rehvi näitaja kohta ning IV lisa kohane tootekirjeldus.

2. Internetis **reklaamitavate või** müüdavate rehvide puhul peavad tarnijad **esitama rehvi märgise ja** tagama, et **ostmisel kuvatakse** märgis ~~kuvatakse~~ **selgelt** toote hinna lähedal ning tootekirjeldus on kättesaadav. **Märgise võib kuvada pesaaknas kuvatava kujutisega pärast hiireklõpsu, hiirega üleliikumisel, puutekraanil kujutise venitamisel või sarnasel meetodil.** [ME 21]

3. Tarnijad tagavad, et iga teatavat tüüpi rehvi visuaalses kuulutuses, sealhulgas internetis, kujutatakse märgist. [ME 22]

4. Tarnijad tagavad, et iga teatavat tüüpi rehvi tehniline reklaam, sealhulgas internetis, vastab V lisa nõuetele **ja selles esitatakse rehvi märgis.** [ME 23]

5. Tarnijad tagavad, et **enne rehvide turule laskmist on tüüvikinnitusasutusele esitatud** oluliste näitajate väärtused, asjaomased klassid, **mudelitähis** ja igasugune muu teave, mille nad esitavad I lisa kohasel oluliste näitajate märgisel, ~~on läbinud määruse (EÜ) nr 661/2009 alusel tüüvikinnitusmenetluse~~ **samuti III lisas sätestatud tehnilise dokumentatsiooni näitajad. Tüüvikinnitusasutus kinnitab tarnijalt dokumentatsiooni kättesaamist ja kontrollib selle nõuetelevastavust.** [ME 24]

6. Tarnijad tagavad, et nende märgistel ja tootekirjeldustes esitatud teave on täpne.

7. Taotluse korral teevad tarnijad tehnilise dokumentatsiooni vastavalt III lisale kättesaadavaks liikmesriikide ametiasutustele **või akrediteeritud kolmandatele isikutele.** [ME 25]

8. Tarnijad teevad koostööd turujärelevalveasutustega ja võtavad enda algatusel või turujärelevalveasutuste nõudmisel viivitamata meetmeid sellistel juhtudel, kui rikutakse mingit käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuet, mis kuulub nende vastutusalasse.

9. Tarnijad ei tohi pakkuda ega esitada selliseid märgiseid, tähiseid, sümboleid või silte, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, kui see võib tarbijat eksitada või segadusse ajada lõppkasutajate jaoks oluliste näitajate osas.

10. Tarnijad ei tohi tarnida ega esitada märgiseid, mis jälgendavad käesolevas määruses sätestatud märgist.

Artikkel 5

Rehvide tarnijate kohustused toodete andmebaasi osas

1. Alates 1. jaanuarist 2020 **üheksa kuud pärast [palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev]** sisestavad tarnijad enne **pärast seda kuupäeva toodetud** rehvide turule laskmist toodete andmebaasi määruse (EL) 2017/1369 I lisas sätestatud teabe, **välja arvatud mudeli mõõdetud tehnilised parameetrid.**

2. Kui rehvid on ~~turule lastud~~ **toodetud** ajavahemikul [palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev] kuni 31. detsembrini 2019 **üheksa kuud miinus üks päev pärast [palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev]**, sisestab tarnija toodete andmebaasi hiljemalt 30. juuniks 2020 **12 kuud pärast [palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev]** määruse (EL) 2017/1369 I lisas sätestatud teabe, **välja arvatud mudeli mõõdetud tehnilised parameetrid.**

Teisipäev, 26. märts 2019

2a. Kui rehvid on turule lastud enne [palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev], võib tarnija sisestada toodete andmebaasi nende rehvide kohta määruse (EL) 2017/1369 I lisas sätestatud teabe.

3. Kuni veel toimub lõigetes 1 ja 2 sätestatud teabe sisestamine toodete andmebaasi, koostab tarnija pärast vastava taotluse saamist turujärelevalveasutuselt tehnilise dokumentatsiooni elektroonilisel kujul ja teeb 10 päeva jooksul kättesaadavaks kontrollimiseks.

4. Kui rehvis tehakse muudatusi, mis on märgise või tootekirjelduse seisukohast olulised, käsitatakse toodet uut tüüpi rehvinähtena. Tarnija teeb andmebaasi kande, kui teatavat tüüpi rehve ei lasta enam turule.

5. Pärast seda, kui teatavat tüüpi rehvi viimane ühik on turule lastud, säilitavad tarnijad toodete andmebaasi nõuetele vastavuse osas teavet selle rehvitüübi kohta viis aastat. **[ME 58]**

Artikkel 6

Rehvide edasimüüjate kohustused

1. Edasimüüjad tagavad, et

- a) müügikohas oleks rehvidel märgis vastavalt II lisale sellise kleebise kujul, mille tarnija esitab kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga a selgelt nähtaval kohal **või [ME 26]**
- b) artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud märgis on enne ühest või mitmest ühesugusest rehvist partiisse kuuluva rehvi ostmist müügikohas rehvi vahetus läheduses lõppkasutajale selgelt nähtavalt esitatud; **[ME 27 ei puuduta eestikeelset versiooni]**

ba) märgis on kinnitatud vahetult rehvi külge ja on tervikuna loetav, nii et miski ei takista selle nägemist. [ME 28]

~~2. Edasimüüjad tagavad, et iga teatavat tüüpi rehvi visuaalses kuulutuses, sealhulgas internetis, kujutatakse märgist. [ME 29]~~

3. Edasimüüjad tagavad, et iga teatavat tüüpi rehvi tehniline reklaam, sealhulgas internetis, vastab V lisa nõuetele **ja selles esitatakse rehvi märgis. [ME 30]**

4. Edasimüüjad tagavad, et kui müüvad rehvid ei ole lõppkasutajatele nähtavad, esitavad nad lõppkasutajatele enne müüki märgise koopia.

5. Edasimüüjad tagavad, et iga paberipõhise kaugmüügi korral peab olema märgis nähtav ning lõppkasutajal on kas internetis vaba juurdepääs tootekirjeldusele või saab ta tootekirjelduse tellida või välja trükkida.

6. Telefonimüügi kaudu toimuvat kaugmüüki kasutavad edasimüüjad teavitavad lõppkasutajaid kindlasti oluliste näitajate klassidest märgisel ning teatavad lõppkasutajatele, et neil on vaba juurdepääs täielikule märgisele ja tootekirjeldusele, kasutades vaba juurdepääsuga veebisaiti või tellides trükitud koopia.

Teisipäev, 26. märts 2019

7. Internetis **reklaamitavate või** otse müüdavate rehvide puhul peavad edasimüüjad **tarnijad esitama rehvi märgise ja** tagama, et **märgis ostmisel** kuvatakse **märgis** toote hinna lähedal ning tootekirjeldus on kättesaadav. **Märgise võib kuvada pesaaknas kuvatava kujutisega pärast hiireklõpsu, hiirega üleliikumisel, puuteekraanil kujutise venitamisel või sarnasel meetodil.** [ME 31]

Artikkel 7

Sõidukite tarnijate ja edasimüüjate kohustused

Kui lõppkasutaja soovib omandada uue sõiduki, esitavad sõidukite tarnijad ja edasimüüjad lõppkasutajale enne müüki sõidukiga koos pakutavate rehvide märgise ja asjaomased tehnilised tutvustusmaterjalid.

Artikkel 8

Katsetamis- ja mõõtmismeetodid

Teave, mida tuleb esitada vastavalt artiklite 4, 6 ja 7 kohaselt märgises esitatavate näitajate kohta, hangitakse **kooskõlas** I lisa osutatud ~~katsetuste ja mõõtmiste~~ **kohaldatavate katsemeetodite** ning VI lisa osutatud laborite ~~kooskõlastusmenetluse teel~~ **kooskõlastusmenetlusega.** [ME 32]

Artikkel 9

Kontrollimenetlus

Liikmesriigid hindavad iga I lisa osutatud tähtsa näitaja kohta esitatud klasside vastavust VII lisa sätestatud menetlusega.

Artikkel 10

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid ei tohi takistada käesoleva määrusega kooskõlas olevate rehvide turule laskmist ega kasutusele võtmist oma territooriumil.
2. Liikmesriigid ei tohi kehtestada ergutusmeetmeid I lisa A osas käsitletud kütusesäästlikkuse ja B osas käsitletud märjale teele vastava haardevõimega seoses B-klassist madalamasse klassi kuuluvate rehvide puhul. Käesoleva määruse kohaldamisel ei peeta ergutusmeetmeteks maksustamis- ega fiskaalmeetmeid.

2a. Liikmesriigid tagavad, et riiklikud turujärelevalveasutused kehtestavad käesoleva määruse nõuete järgimiseks müügikohtade regulaarse ja pistelise kontrollimise korra. [ME 33]

3. Liikmesriigid kehtestavad õigusnormid karistuste ja nende täitmise tagamise mehhanismide kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse või vastavate delegeeritud õigusaktide sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Nimetatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt 1. juuniks 2020 lõikes 3 osutatud õigusnormidest, millest ei ole veel teatatud, ning teavitavad komisjoni viivitamata kõikidest nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 11

Liidu turujärelevalve ja liidu turule sisenevate toodete kontrollimine

1. Käesoleva määrusega ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete suhtes kohaldatakse [määruse (EÜ) nr 765/2008 / järgimise ja täitmise tagamise määruse ettepanek COM(2017)0795 artikleid 16–29].

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Komisjon innustab ja toetab toodete energiamärgistuse turujärelevalvega seotud koostööd ja teabevahetust nende liikmesriikide asutuste vahel, kes vastutavad turujärelevalve või liidu turule sisenevate toodete kontrollimise eest, ning selliste asutuste ja komisjoni vahel, eelkõige kaasates senisest enam turujärelevalvealase halduskoostöö eksperdirühma.

3. [määruse (EÜ) nr 765/2008 / järgimise ja täitmise tagamise määruse ~~ettepanek~~ **ettepaneku** COM(2017) 7950795 artikli 13] kohaselt koostatud liikmesriikide üldistes turujärelevalveprogrammides tuleb esitada meetmed, millega tagatakse käesoleva määruse tulemuslik jõustamine, **ning neid tõhustada**. [ME 34]

Artikkel 11a

Protekteeritud rehvid

Hiljemalt ... [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] võtab komisjon kooskõlas artikliga 13 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, millega (sobiva ja kasutuskõlbliku meetodi olemasolu korral) kehtestatakse uued nõuded protekteeritud rehve käsitlevates lisades esitatavale teabele. [ME 35]

Artikkel 12

Delegeeritud õigusaktid

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 13 vastu delegeeritud õigusakte, et:

a) muuta märgise sisu ja vormi;

aa) kehtestada lume- ja jäärehvide näitajad ja nõuded nende kohta esitatavale teabele; [ME 37]

ab) kehtestada sobivad katsemeetodid rehvide haardevõime mõõtmiseks lume- ja jääoludes; [ME 38]

b) lisada lisadesse näitajaid või teabega seotud nõudeid, eelkõige läbisõidu ja kulumise kohta, kui sobivad meetodid on kättesaadavad; [ME 39]

c) kohandada tehnika arenguga lisades osutatud väärtusi, arvutusmeetodeid ja lisades sätestatud nõudeid.

~~Kui see on asjakohane, küsib~~ **Tagamaks, et tarbijad märgiste sisu hästi mõistaksid, arutab** komisjon delegeeritud õigusaktide väljatöötamise **koostamise** käigus konkreetsete tooterühmade märgiste kujunduse **rehvimärgiste kujundust** ja sisu kohta arvamust liidu klientide esindajate rühmadelt, tagamaks, et nad märgist hästi mõistavad **tarbijate esindusorganisatsioonidega**. [ME 40]

Artikkel 13

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 12 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artiklis 12 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 12 alusel vastu võetud delegeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse esitada vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 14

Hindamine ja aruandlus

Hiljemalt 1. juuniks ~~2026~~ korraldab **2022 viib** komisjon **läbi** käesoleva määruse hindamise, **koostab selle mõjuhindangu ja teostab tarbijaküsitluse** ning esitab sellekohase aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. **Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.** [ME 41]

Kõnealusel aruandes hinnatakse, kui tulemuslikult on käesolev määrus ning selle alusel vastu võetud delegeritud õigusaktid võimaldanud lõpptarbijatel valida paremate näitajatega rehve, võttes arvesse **nende** mõju ettevõtjatele, kütusekulule, ohutusele, kasvuhoonegaaside heitele ning turujärelevalve meetmetele **ja tarbijate teadlikkusele**. Samuti hinnatakse kulusid ja kasu, mida annab sõltumatu kohustuslik kontroll, mida teeb kolmas osaline, kes kontrollib märgisel esitatud teavet, võttes ka arvesse kogemusi määruse (EÜ) nr 661/2009 pakutavas laiemas raamistikus. [ME 42]

Artikkel 15

Määruse (EL) 2017/1369 muutmine

Määruse (EL) 2017/1369 artikli 12 lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) toetada turujärelevalveasutusi nende ülesannete täitmisel kooskõlas käesoleva määruse ja asjaomaste delegeritud õigusaktidega, mis muu hulgas hõlmab nende jõustamist, ning vastavalt määrusele (EL) [palun sisestada viide käesolevale määrusele]“.

Artikkel 16

Määruse (EÜ) nr 1222/2009 kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 1222/2009 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt VIII lisa vastavustabelile.

Artikkel 17

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates ~~1. juunist 2020~~ ... [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva]. [ME 43]

Teisipäev, 26. märts 2019

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

—

Teisipäev, 26. märts 2019

I LISA

Rehvide näitajate määramine katseliselt ja mõõtmise teel ning näitajate klassifitseerimine

A osa. Kütusesäästlikkuse klassid

Kütusesäästlikkuse klass esitatakse märgisel ja määratakse veeretakistusteguri (RRC) alusel vastavalt allpool täpsustatud klassidele A–G; veeretakistusteguriit mõõdetakse ja kooskõlas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisaga ja selle edasiste muudatustega ning kooskõlastatakse VI lisas esitatud menetluse abil. [ME 44]

Kui rehvitüüp on heaks kiidetud kasutamiseks rohkem kui ühe rehviklassi (nt C1 ja C2) puhul, tuleb kõnealuse rehvitüübi kütusesäästlikkuse klassi määramisel kasutada skaalat, mida kohaldatakse kõrgema rehviklassi suhtes (nt C2, mitte C1).

Pärast määruses (EÜ) nr 661/2009 esitatud tüübikinnitusnõuete täielikku rakendamist ei või energiatõhusklassi F kuuluvaid C1-, C2- ja C3-klassi rehve enam turule lasta ja need tuleb märgisel tähistada halli värviga. [ME 45]

C1-klassi rehvid		C2-klassi rehvid		C3-klassi rehvid	
RRC (kg/t)	Energia- tõhusus- klass	RRC (kg/t)	Energia- tõhusus- klass	RRC (kg/t)	Energia- tõhusus- klass
$RRC \leq 5,4$ $RRC \geq 6,5$	A	$RRC \leq 4,4$ $RRC \geq 5,5$	A	$RRC \leq 3,1$ $RRC \leq 4,0$	A
$5,5 \leq RRC \leq 6,5$ $6,6 \leq RRC \leq 7,7$	B	$4,5 \leq RRC \leq 5,5$ $5,6 \leq RRC \leq 6,7$	B	$3,2 \leq RRC \leq 4,0$ $4,1 \leq RRC \leq 5,0$	B
$6,6 \leq RRC \leq 7,7$ $7,8 \leq RRC \leq 9,0$	C	$5,6 \leq RRC \leq 6,7$ $6,8 \leq RRC \leq 8,0$	C	$4,1 \leq RRC \leq 5,0$ $5,1 \leq RRC \leq 6,0$	C
$7,8 \leq RRC \leq 9,0$ Tühi	D	$6,8 \leq RRC \leq 8,0$ Tühi	D	$5,1 \leq RRC \leq 6,0$ $6,1 \leq RRC \leq 7,0$	D
$9,1 \leq RRC \leq 10,5$	E	$8,1 \leq RRC \leq 9,2$	E	$6,1 \leq RRC \leq 7,0$ $7,1 \leq RRC \leq 8,0$	E
$RRC \geq 10,6$ $10,6 \leq RRC \leq 12,0$	F	$RRC \geq 9,3$ $9,3 \leq RRC \leq 10,5$	F	$RRC \geq 7,1$ $RRC \geq 8,1$	F

[ME 46]

B osa. Märjale teele vastava haardevõime klassid

1. C1-klassi rehvide märjale teele vastava haardevõime klass määratakse ja esitatakse märgise märjale teele vastava haardevõime indeksi (G) alusel vastavalt allpool esitatud tabelis täpsustatud klassidele A–G; märjale teele vastava haardevõime indeks arvutatakse kooskõlas punktiga 2 ja seda mõõdetakse kooskõlas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 5. lisaga. [ME 47]

Teisipäev, 26. märts 2019

1a. Pärast määruses (EÜ) nr 661/2009 esitatud tüübikinnitusnõuete täielikku rakendamist ei või energiatõhususklassi F kuuluvaid C1-, C2- ja C3-klassi rehve enam turule lasta ja need tuleb märgisel tähistada halli värviga. [ME 48]

2. Märjale teele vastava haardevõime indeksi (G) arvutamine

$$G = G(T) - 0,03$$

kus:

kus: G(T) on kandidaatrehvi märjale teele vastava haardevõime indeks mõõdetuna ühes katsesükklis

C1-klassi rehvid		C2-klassi rehvid		C3 klassi rehvid	
G	Märjale teele vastava haardevõime klass	G	Märjale teele vastava haardevõime klass	G	Märjale teele vastava haardevõime klass
$1,68 \leq G \leq 1,55$	A	$1,53 \leq G \leq 1,40$	A	$1,38 \leq G \leq 1,25$	A
$1,55 \leq G \leq 1,67$ $1,40 \leq G \leq 1,54$	B	$1,40 \leq G \leq 1,52$ $1,25 \leq G \leq 1,39$	B	$1,25 \leq G \leq 1,37$ $1,10 \leq G \leq 1,24$	B
$1,40 \leq G \leq 1,54$ $1,25 \leq G \leq 1,39$	C	$1,25 \leq G \leq 1,39$ $1,10 \leq G \leq 1,24$	C	$1,10 \leq G \leq 1,24$ $0,95 \leq G \leq 1,09$	C
$1,25 \leq G \leq 1,39$ Tühi	D	$1,10 \leq G \leq 1,24$ Tühi	D	$0,95 \leq G \leq 1,09$ $0,80 \leq G \leq 0,94$	D
$1,10 \leq G \leq 1,24$	E	$0,95 \leq G \leq 1,09$	E	$0,80 \leq G \leq 0,94$ $0,65 \leq G \leq 0,79$	E
$G \leq 1,09$	F	$G \leq 0,94$	F	$0,65 \leq G \leq 0,79$ $G \leq 0,64$	F
Tühi	G	Tühi	G	$G \leq 0,64$	G

[ME 49]

C osa. Rehvi sõidumüraklassid ja mõõtmistulemus näitaja [ME 50]

Rehvi sõidumüra mõõtmise tulemus näitaja (N) esitatakse detsibellides ning arvutatakse kooskõlas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 3. lisaga. [ME 51]

Rehvi sõidumüra klass määratakse määruse (EÜ) nr 661/2009 II lisa C osas sätestatud piirnormide (LV) alusel järgmiselt: ja esitatakse märgisel kooskõlas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjas nr 117 sätestatud 2. etapi piirnormidega (LV). [ME 52]

Teisipäev, 26. märts 2019

N esitatakse detsibellides (dB)

Rehvi sõidumüraklass

$N \leq LV - 6$ → $N \leq LV - 3$

$LV - 6 < N \leq LV - 3$ → $LV - 3 < N \leq LV$

$N > LV - 3$ → $N > LV$

[ME 53]

D osa. Haardevõime lumeoludes

~~Lumeoludes katsetatakse sooritusvõimet~~ **Sooritusvõime lumeoludes märgistatakse** vastavalt ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 7. lisale. [ME 54]

Rehvi **Rehv**, mis vastab ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjas nr 117 sätestatud väikseimale lumeoluindeksile, liigitatakse lumeoludes kasutatavaks talverehviks ja ~~tähistatakse~~ **seda võib tähistada** sellekohase sümboliga märgisel. [ME 55]

E osa. Haardevõime jääoludes

~~Jääoludes katsetatakse sooritusvõimet~~ **Sooritusvõime jääoludes märgistatakse** standardi ISO 19447 järgi. [ME 56]

Rehvi **Rehv**, mis vastab standardis ISO 19447 sätestatud väikseimale jääoluindeksile **ja millel on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjas nr 117 sätestatud lumeomaduste tüübikinnitus**, liigitatakse jääoludes kasutatavaks talverehviks ja ~~tähistatakse~~ **seda võib tähistada** sellekohase sümboliga märgisel. [ME 57]

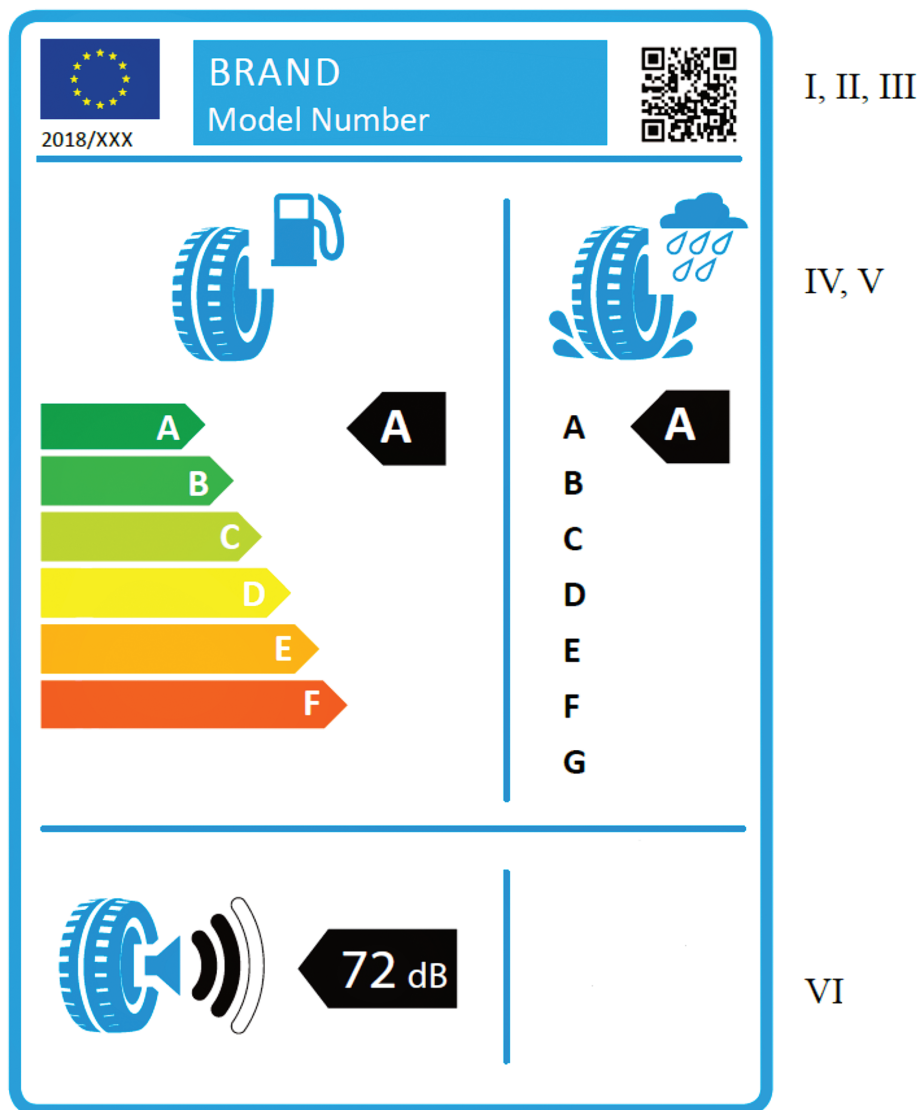
Teisipäev, 26. märts 2019

II LISA

Märgise vorm

1. MÄRGISED

1.1. Märgisel esitatakse järgmine teave vastavalt allpool esitatud joonistele.

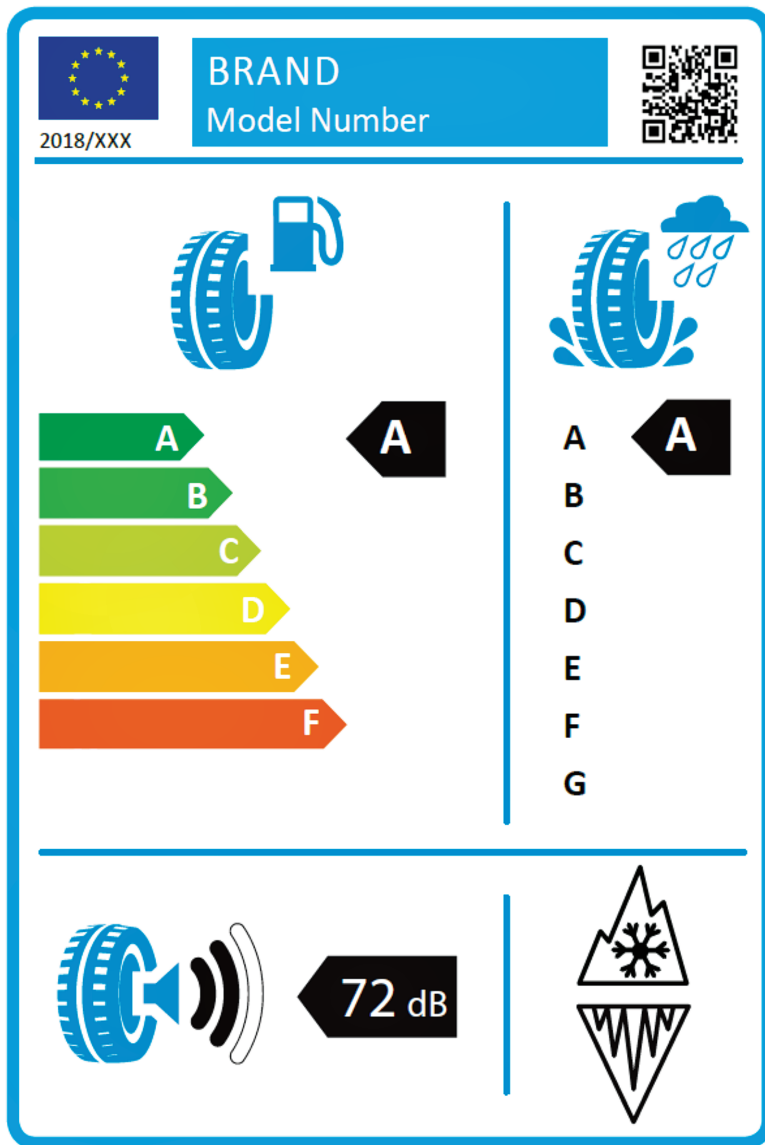
Teisipäev, 26. märts 2019

The image shows a standard EU energy label for tires, enclosed in a blue border. At the top left is the European Union flag and the text '2018/XXX'. To its right, a blue box contains 'BRAND' and 'Model Number'. A QR code is located at the top right. The label is divided into four quadrants by a vertical and a horizontal line. The top-left quadrant shows a tire and a fuel pump icon, with a color scale from A (green) to F (orange) and a black arrow pointing to 'A'. The top-right quadrant shows a tire and a rain cloud icon, with a vertical scale from A to G and a black arrow pointing to 'A'. The bottom-left quadrant shows a tire and a speaker icon, with a black arrow pointing to '72 dB'. The bottom-right quadrant shows a triangle with a snowflake icon. The entire label is set against a white background.

I, II, III

IV, V

VI, VII

I, II, III

IV, V

VI, VII, VIII

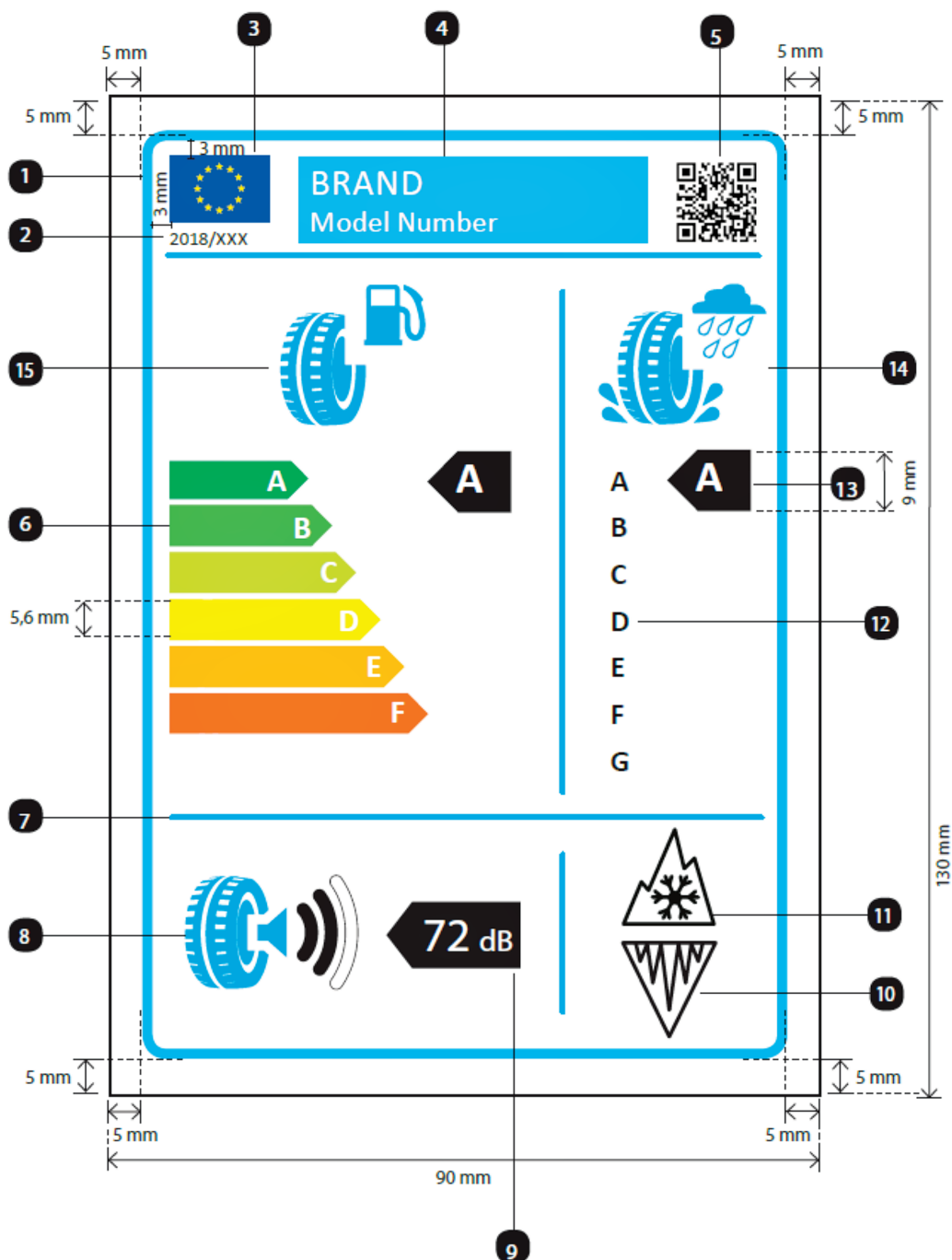
Teisipäev, 26. märts 2019

- I. Tarnija nimi või kaubamärk
- II. Tarnija mudelitähis, mis tavaliselt on tärkidest kood, mis eristab teatavat rehvitüüpi teistest sama kaubamärgi või sama tarnija rehvitüüpidest.
- III. Ruutkood
- IV. Kütusesäästlikkus
- V. Märjale teele vastav haardevõime
- VI. Rehvi sõidumüra
- VII. Haardevõime lumeoludes
- VIII. Haardevõime jääoludes

Teisipäev, 26. märts 2019

2. MÄRGISE KAVAND

2.1. Märgise kujundus peab vastama järgmisele joonisele.

2.2. Märgise laius on vähemalt 90 mm ja kõrgus 130 mm. Kui märgis trükitakse suuremas formaadis, peab selle mõõtude suhe jääma samaks kui eespool esitatud kirjelduses.

2.3. Märgis peab vastama järgmistele nõuetele:

- a) neljavärvitükk (CMYK: tsüaansinine, magentapunane, kollane ja must) vastavalt järgmisele näidisele: 00-70-X-00: 0 % tsüaansinist, 70 % magentapunast, 100 % kollast, 0 % musta;

Teisipäev, 26. märts 2019

b) allpool loetletud numbrid vastavad punktis 2.1 esitatud legendile:

- 1) märgise äär: äärejoon: 1,5 punkti – värvus: X-10-00-05;
- 2) tavaline Calibri 8 pt;
- 3) Euroopa lipp: laius: 15 mm, kõrgus: 10 mm;
- 4) tekstiriba: laius: 51,5 mm, kõrgus: 13 mm;
tekst „KAUBAMÄRK“: tavaline Calibri, 15 pt, 100 % valget;
tekst „Mudeli number“: tavaline Calibri, 13 pt, 100 % valget;
- 5) ruutkood: laius: 13 mm, kõrgus: 13 mm;
- 6) skaala „A“ kuni „F“:
nooded: kõrgus: 5,6 mm, vahe: 0,78 mm, must joon: 0,5 pt – värvused:
— A: X-00-X-00,
— B: 70-00-X-00,
— C: 30-00-X-00,
— D: 00-00-X-00,
— E: 00-30-X-00,
— F: 00-70-X-00;
- 7) joon: laius: 88 mm, kõrgus: 2 punkti – värvus: X-00-00-00;
- 8) rehvi sõidumüra piktogramm:
piktogrammi näidis: laius: 25,5 mm, kõrgus: 17 mm, värvus: X-10-00-05;
- 9) nool:
nool: laius: 20 mm, kõrgus: 10 mm, 100 % musta;
tekst: poolpaks Helvetica 20 pt, 100 % valget;
ühiku tekst: poolpaks Helvetica 13 pt, 100 % valget;
- 10) jääoludele vastava haardevõime piktogramm:
piktogrammi näidis: laius: 15 mm, kõrgus: 15 mm, joon: 1,5 punkti – värvus: 100 % musta;
- 11) lumeoludele vastava haardevõime piktogramm:
piktogrammi näidis: laius: 15 mm, kõrgus: 15 mm, joon: 1,5 punkti – värvus: 100 % musta;
- 12) „A“–„G“: tavaline Calibri, 13 pt, 100 % musta;
- 13) nooled:
nooded: laius: 11,4 mm, kõrgus: 9 mm, 100 % musta;
tekst: poolpaks Calibri 17 pt, 100 % valget;
- 14) kütusesäästlikkuse piktogramm:
piktogrammi näidis: laius: 19,5 mm, kõrgus: 18,5 mm, värvus: X-10-00-05;
- 15) märjale teele vastava haardevõime piktogramm:
piktogrammi näidis: laius: 19 mm, kõrgus: 19 mm, värvus: X-10-00-05;

Teisipäev, 26. märts 2019

c) taust on valge.

2.4. Rehviklass tuleb näidata märgisel vastavalt punktis 2.1 esitatud joonisele.

Teisipäev, 26. märts 2019

III LISA

Tehniline dokumentatsioon

Artikli 4 lõikes 7 osutatud tehniline dokumentatsioon peab sisaldama järgmist:

- a) tarnija nimi ja aadress;
 - b) selle isiku andmed ja allkiri, kellel on õigus tarnija nimel alla kirjutada;
 - c) tarnija kaubanimi või kaubamärk;
 - d) rehvi mudel;
 - e) rehvi mõõtmed, koormusindeks ja kiiruskategooria;
 - f) viited kasutatud mõõtmismeetodi kohta.
-

Teisipäev, 26. märts 2019

IV LISA

Tootekirjeldus

Rehvide tootekirjelduses sisalduv teave tuleb esitada toote brošüüris või voldikus, mis antakse tootega kaasa ning see peab sisaldama järgmist:

- a) tarnija nimi või kaubamärk;
 - b) tarnija mudelitähis;
 - c) rehvi energiatõhususe klass, mis määratakse kooskõlas I lisaga;
 - d) märjale teele vastava haardevõime klass, mis määratakse kooskõlas I lisaga;
 - e) rehvi sõidumüraklass ja tugevus detsibellides, mis määratakse kooskõlas I lisaga;
 - f) kas rehvi on lumeoludes kasutatav talverehv;
 - g) kas rehvi on jääoludes kasutatav talverehv.
-

Teisipäev, 26. märts 2019

V LISA

Tehnilistes tutvustusmaterjalides esitatav teave

1. Tehnilistes tutvustusmaterjalides tuleb esitada rehvide kohta teave järgmises järjekorras:
 - a) kütusesäästlikkuse klass (täht „A“–„F“);
 - b) märjale teele vastava haardevõime klass (täht „A“–„G“);
 - c) rehvi sõidumüraklass ja sõidumüra mõõdetud tugevus (dB);
 - d) kas rehvi on lumeoludes kasutatav talverehvi;
 - e) kas rehvi on jääoludes kasutatav talverehvi.
 2. Punktis 1 esitatud teave peab vastama järgmistele nõuetele:
 - a) see peab olema kergesti loetav;
 - b) see peab olema kergesti arusaadav;
 - c) kui konkreetse rehvitüübi jaoks on olemas eri klassifikatsioon sõltuvalt mõõtmetest või muudest parameetritest, tuleb märkida vahemik halvimate näitajatega rehvist parimate näitajatega rehviini.
 3. Tarnijad peavad avaldama oma veebisaidil järgmise teabe:
 - a) link asjaomasele komisjoni veebilehele, mis viitab käesolevale määrusele;
 - b) märgisele trükitud piktogrammide selgitus;
 - c) teatis, milles rõhutatakse, et tegelik kütusesääst ja liiklusohutus sõltuvad peamiselt juhi käitumisest ja eelkõige järgmisest:
 - keskkonnasäästlik sõidustiil võib aidata märkimisväärselt vähendada kütusekulu;
 - märjale teele vastava haardevõime ja kütusesäästlikkuse optimeerimiseks tuleks korrapäraselt kontrollida rehvirõhku;
 - peatumisteedkonda tuleb alati rangelt arvesse võtta.
-

VI LISA

Laborite kooskõlastusmenetlus veeretakistuse mõõtmise puhul

1. MÕISTED

Laborite kooskõlastusmenetluse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „referentlabor“ – labor, mis kuulub selliste laborite võrgustikku, mille võrdlusväärtused on avaldatud kooskõlastusmenetluse kohaldamise eesmärgil *Euroopa Liidu Teatajas* ning kes suudavad saavutada võrdlusseadmega punkti 3 kohased täpsed katsetulemused;
2. „kandidaatlabor“ – kooskõlastusmenetluses osalev labor, mis ei ole referentlabor;
3. „kooskõlastusrehv“ – rehvi, mida katsetatakse kooskõlastusmenetluse tegemisel;
4. „kooskõlastusrehvide komplekt“ – vähemalt viiest kooskõlastusrehvist koosnev komplekt kooskõlastamiseks ühel seadmel;
5. „määratud väärtus“ – teoreetilises laboris mõõdetud ühe kooskõlastusrehvi teoreetiline veeretakistustegur (RRC), mis on kooskõlastusmenetluses osalevate referentlaborite võrgustiku esindav suurus;
6. „seade“ – igasugune rehvi katsetamise võll, mida kasutatakse teatava mõõtmismeetodi korral. Ühel ja samal trumlil töötavat kahte seadet ei loeta üheks seadmeks.

2. ÜLDSÄTTED

2.1. Põhimõte

Referentlaboris (l) mõõdetud (m) veeretakistustegur ($RRC_{m,l}$) kooskõlastatakse referentlaborite võrgustiku määratud väärtustega.

Kandidaatlaboris (c) mõõdetud (m) veeretakistustegur $RRC_{m,c}$ kooskõlastatakse referentlaborite võrgustikku kuuluva sellise referentlabori kaudu, mille kandidaatlabor on vabalt valinud.

2.2. Rehvi valiku nõuded

Kooskõlastusmenetluse jaoks valitakse vähemalt viiest kooskõlastusrehvist koosnev komplekt, mis vastab järgmistele kriteeriumidele. Üks komplekt valitakse nii, et see hõlmab nii C1- kui ka C2-klassi rehve, ning üks komplekt valitakse C3-klassi rehvide jaoks.

- a) Kooskõlastusrehvide komplekt valitakse nii, et see hõlmaks eri RRCga C1- ja C2-klassi või C3-klassi rehve. Igal juhul peab rehvikomplekti suurima RRC_m ja rehvikomplekti väikseima RRC_m vahe olema vähemalt järgmine:
 - i) 3 kg/t C1- ja C2-klassi rehvide puhul ning
 - ii) 2 kg/t C3-klassi rehvide puhul.
- b) Rehvikomplekti kõikide kooskõlastusrehvide teatatud teguritel RRC_m põhinevad kandidaatlabori või referentlabori tegurid (vastavalt $RRC_{m,c}$ või $RRC_{m,l}$) jagatakse ühtlaselt.
- c) Koormusindeksid peavad asjakohaselt hõlmama kõiki katsetatavaid rehve ja sellega tagatakse, et veeretakistusjõu väärtused hõlmavad samuti kõiki katsetatavaid rehve.

Teisipäev, 26. märts 2019

Iga kooskõlastusrehvi tuleb enne kasutamist kontrollida ning see tuleb asendada, kui:

- selle seisund välistab edasiste katsete tegemise ja/või
- $RRC_{m,c}$ või $RRC_{m,l}$ hälve võrreldes varasemate mõõtmistega ja korrigeeritud mõõtmisseadme võimaliku triivi arvestamiseks on suurem kui 1,5 protsenti.

2.3. Mõõtmismeetod

Referentlabor mõõdab iga kooskõlastusrehvi neli korda ning säilitab kolm viimast tulemust täiendavaks analüüsiks kooskõlas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa punktiga 4 ja selle edasiste muudatustega, kasutades ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa punktiga 3 ja selle edasiste muudatustega ettenähtud tingimusi.

Kandidaatlabor mõõdab iga kooskõlastusrehvi (n+1) korda (n on täpsustatud punktis 5) ning säilitab n viimast tulemust täiendavaks analüüsiks kooskõlas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa punktiga 4 ja selle edasiste muudatustega, kasutades ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa punktiga 3 ja selle edasistes muudatustes sätestatud tingimusi.

Iga kord pärast kooskõlastusrehvi mõõtmist võetakse rehvi/ratta koost seadmelt maha ning ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa punktis 4 ja selle edasistes muudatustes kirjeldatud menetlus tehakse algselt peale uuesti.

Kandidaat- või referentlabor arvutab järgmise:

- iga kooskõlastusrehvi mõõdetud väärtuse korrigeeritud väärtuse, mis on saadud vastavalt ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa punktidele 6.2 ja 6.3 ning selle edasistele muudatustele ja (st korrigeeritud temperatuurile 25 °C ja trumli läbimõõdule 2 m);
- iga kooskõlastusrehvi kolme väärtuse (referentlabori puhul) või n viimase mõõdetud väärtuse (kandidaatlabori puhul) keskmise ning
- standardhälve (σ_m) järgmiselt:

$$\sigma_m = \sqrt{\frac{1}{p} \cdot \sum_{i=1}^p \sigma_{m,i}^2}$$

$$\sigma_{m,i} = \sqrt{\frac{1}{n-1} \cdot \sum_{j=2}^{n+1} \left(Cr_{i,j} - \frac{1}{n} \cdot \sum_{j=2}^{n+1} Cr_{i,j} \right)^2}$$

kus:

i on kooskõlastusrehvi järjekorranumber vahemikus 1–p;

j on mõõdetava kooskõlastusrehviga tehtud n kordusmõõtmise järjekorranumber vahemikus 2– n+1;

n+1 on rehvi mõõtmiste arv (referentlaborites on n+1=4 ning kandidaatlaborites on n+1 ≥4);

p on kooskõlastusrehvide arv (p ≥ 5).

2.4. Arvutusteks ja tulemuste esitamiseks kasutatavad andmevormingud

- Mõõdetud tegurid RRC (mis on ümber arvutatud temperatuuri ja trumli läbimõõtu arvestades) ümardatakse kahe kümnendkohani.
- Edasised arvutused tehakse ümardusteta: ümardused tehakse alles lõplike kooskõlastusvalemite puhul.

Teisipäev, 26. märts 2019

- Kõik standardhälbed esitatakse kolme kümnendkoha täpsusega.
- Kõik RRC väärtused esitatakse kahe kümnendkoha täpsusega.
- Kõik kooskõlastustegurid (A_{1p} , B_{1p} , A_{2c} ja B_{2c}) ümardatakse ja esitatakse nelja kümnendkoha täpsusega.

3. REFERENTLABORITE SUHTES KOHALDATAVAD NÕUDED NING MÄÄRATUD VÄÄRTUSTE LEIDMINE

Referentlaborite võrgustik leiab iga kooskõlastusrehvi määratud väärtused. Igal teisel aastal hindab võrgustik määratud väärtuste stabiilsust ja kehtivust.

Iga võrgustikus osalev referentlabor järgib ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa ja selle edasiste muudatuste kirjeldusi ning referentlabori standardhälve (σ_m) peab vastama järgmistele tingimustele:

- a) ei ületa 0,05 kg/t C1- ja C2-klassi rehvide puhul ega
- b) ületa 0,05 kg/t C3-klassi rehvide puhul.

Punkti 2.2 nõuetele vastavate kooskõlastusrehvide komplekte mõõdab iga võrku kuuluv referentlabor kooskõlas punktiga 2.3.

Iga kooskõlastusrehvile määratud väärtus on võrku kuuluvate referentlaborite poolt asjaomase kooskõlastusrehvi kohta esitatud mõõdetud väärtuste keskmine.

4. REFERENTLABORITE KOOSKÖLLAVIIMINE VASTAVALT MÄÄRATUD VÄÄRTUSTELE

Iga referentlabor (l) kordab kooskõlastusmenetlust iga uue määratud väärtuste komplekti korral ja pärast iga olulist muudatust seadmes või kui selgub, et kontrollrehviga kontrollimisel saadud tulemustes esineb triiv.

Vastavusse viimiseks kasutatakse lineaarse regressiooni meetodit, kasutades kõiki üksikandmeid. Regressiooni tegurid A_{1l} ja B_{1l} arvutatakse järgmiselt:

$$RRC = A_{1l} * RRC_{m,l} + B_{1l}$$

kus:

RRC on veeretakistusteguri määratud väärtus;

$RRC_{m,l}$ on üksik referentlabori (l) mõõdetud veeretakistustegur (korregeeritud temperatuuri ja trumli läbimõõdu arvestamiseks).

5. KANDIDAATLABORITELE ESITATAVAD NÕUDED

Kandidaatlaborid kordavad iga seadmega kooskõlastusmenetlust vähemalt iga kahe aasta tagant ning iga kord pärast olulist muudatust seadmetes või kui selgub, et kontrollrehviga kontrollimise tulemustes esineb triiv.

Punkti 2.2 kirjeldusele vastavat viiest eri rehvist koosnevat ühist komplekti mõõdab punkti 2.3 kohaselt kõigepealt kandidaatlabor ja seejärel üks referentlabor. Kandidaatlabori taotlusel võib katsetada rohkem kui viit kooskõlastusrehvi.

Kandidaatlabor edastab valitud referentlaborile kooskõlastusrehvide komplekti.

Kandidaatlabor (c) järgib ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 117 6. lisa ja selle edasiste muudatuste kirjeldusi ning tema soovituslik standardhälve (a_m) on järgmine:

- a) ei ületa 0 075 kg/t C1- ja C2-klassi rehvide puhul ega

Teisipäev, 26. märts 2019

b) ületa 0,06 kg/t C3-klassi rehvide puhul.

Kui kandidaatlabori standardhälve (σ_m) on suurem kui eespool esitatud nelja mõõtmisega saadud väärtus, mille puhul kolme viimast väärtust kasutati arvutusel, suurendatakse kordusmõõtmiste arvu $n + 1$ kogu partii puhul järgmiselt:

$n+1 = 1 + (\sigma_m / \gamma)^2$, ümardatud suurema täisarvuni;

kus:

$\gamma = 0,043$ kg/t C1- ja C2-klassi rehvide puhul,

$\gamma = 0,035$ kg/t C3-klassi rehvide puhul.

6. KANDIDAATLABORI KOOSKÕLASTAMISE MENETLUS

Võrgustiku kandidaatlabor (i) arvutab lineaarse regressiooni funktsiooni, kasutades kandidaatlabori (c) kõiki üksikandmeid. Regressiooni tegurid $A2_c$ ja $B2_c$ leitakse järgmiselt:

$$RRC_{m,i} = A2_c \times RRC_{m,c} + B2_c$$

kus:

$RRC_{m,i}$ on üksik referentlabori (i) mõõdetud veeretakistustegur (korrigeeritud temperatuuri ja trumli läbimõõdu arvestamiseks).

$RRC_{m,c}$ on üksik kandidaatlabori (c) mõõdetud veeretakistustegur (korrigeeritud temperatuuri ja trumli läbimõõdu arvestamiseks).

Kui determinatsioonikordaja R^2 on väiksem kui 0,97, kandidaatlaborit ei kooskõlastata.

Kandidaatlaboris katsetatud rehvide kooskõlastatud RRC arvutatakse järgmiselt:

$$RRC = (A1_i \times A2_c) \times RRC_{m,c} + (A1_i \times B2_c + B1_i)$$

Teisipäev, 26. märts 2019

VII LISA

Kontrollimenetlus

Kütusesäästlikkuse, märjale teele vastava haardevõime ning rehvide sõidumüra klasside vastavust käesolevale määrusele ning märgisel esitatud väärtuste ja muude täiendavate sooritusvõimeandmete vastavust hinnatakse iga rehvi tüübi või iga rehvirühma puhul, nagu tarnija on määranud, ühel viisil järgmistest.

a) Kõigepealt katsetatakse ühte rehvi või ühte rehvirühma:

- 1) kui mõõdetud suurus vastab esitatud klassile või kui rehvi sõidumüra esitatud väärtus jääb tabelis 1 määratletud lubatud hälbe piiridesse, on katse läbitud edukalt;
- 2) kui mõõdetud väärtused ei vasta esitatud klassidele või kui rehvi sõidumüra esitatud väärtus ei jää tabelis 1 määratletud vahemikku, katsetatakse veel kolme rehvi või rehvikomplekti. Katsetatud kolme rehvi või rehvikomplekti keskmist mõõtmistulemust kasutatakse selleks, et hinnata esitatud teabe vastavust tabelis 1 määratletud vahemikule;

b) kui märgisel esitatud klassid või väärtused on määratud tüübikinnituskatse tulemuste põhjal, mis on saadud vastavalt määrusele (EÜ) nr 661/2009 või ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjale nr 117 ja selle edasistele muudatustele, võivad liikmesriigid kasutada mõõtmisandmeid, mis on saadud rehvi tootenõuetele vastavuse katsetel.

Tootenõuetele vastavuse katsetel saadud mõõtmisandmete hindamisel võetakse arvesse tabelis 1 määratletud lubatud hälbeid.

Tabel 1

Mõõdetav suurus	Kontrollimisel lubatud hälbed
Veeretakistustegur (kütusesäästlikkus)	Kooskõlla viidud mõõdetud väärtus ei ületa esitatud klassi ülempiiri (suurim RRC) rohkem kui 0,3 kg /1 000 kg.
Rehvi sõidumüra	Suuruse N mõõdetud väärtus ei tohi ületada esitatud väärtust rohkem kui 1 dBA.
Haardevõime märjal teel	Mõõdetud G(T) väärtus ei tohi olla väiksem kui esitatud klassile vastav alammäär (G väikseim väärtus).
Haardevõime lumeoludes	Mõõdetud väärtus ei tohi olla väiksem kui minimaalne lumetegur.
Haardevõime jääoludes	Mõõdetud väärtus ei tohi olla väiksem kui minimaalne jäätegur.

Teisipäev, 26. märts 2019

VIII LISA

Vastavustabel

Määrus (EÜ) nr 1222/2009	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 2
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 2
Artikli 3 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõige 2	Artikli 3 lõige 2
—	Artikli 3 lõige 3
Artikli 3 lõige 3	Artikli 3 lõige 4
Artikli 3 lõige 4	Artikli 3 lõige 5
—	Artikli 3 lõige 6
Artikli 3 lõige 5	Artikli 3 lõige 7
—	Artikli 3 lõige 8
—	Artikli 3 lõige 9
Artikli 3 lõige 6	Artikli 3 lõige 10
Artikli 3 lõige 7	Artikli 3 lõige 11
Artikli 3 lõige 8	Artikli 3 lõige 12
Artikli 3 lõige 9	Artikli 3 lõige 13
Artikli 3 lõige 10	Artikli 3 lõige 14
Artikli 3 lõige 11	Artikli 3 lõige 15
—	Artikli 3 lõige 16
Artikli 3 lõige 12	Artikli 3 lõige 17
Artikli 3 lõige 13	Artikli 3 lõige 18
—	Artikli 3 lõige 19
Artikkel 4	Artikkel 4

Teisipäev, 26. märts 2019

Määrus (EÜ) nr 1222/2009	Käesolev määrus
Artikli 4 lõige 1	Artikli 4 lõige 1
Artikli 4 lõike 1 punkt a	Artikli 4 lõike 1 punkt b
Artikli 4 lõike 1 punkt b	Artikli 4 lõike 1 punkt b
Artikli 4 lõige 2	—
—	Artikli 4 lõige 2
—	Artikli 4 lõige 3
Artikli 4 lõige 3	Artikli 4 lõige 4
Artikli 4 lõige 4	Artikli 4 lõige 6
—	Artikli 4 lõige 5
—	Artikli 4 lõige 6
—	Artikli 4 lõige 7
—	Artikli 4 lõige 8
—	Artikli 4 lõige 9
—	Artikkel 5
Artikkel 5	Artikkel 6
Artikli 5 lõige 1	Artikli 6 lõige 1
Artikli 5 lõike 1 punkt a	Artikli 6 lõike 1 punkt a
Artikli 5 lõike 1 punkt b	Artikli 6 lõike 1 punkt b
—	Artikli 6 lõige 2
—	Artikli 6 lõige 3
Artikli 5 lõige 2	Artikli 6 lõige 4
Artikli 5 lõige 3	—
—	Artikli 6 lõige 5
—	Artikli 6 lõige 6
—	Artikli 6 lõige 7
Artikkel 6	Artikkel 7
Artikkel 7	Artikkel 8

Teisipäev, 26. märts 2019

Määrus (EÜ) nr 1222/2009	Käesolev määrus
Artikkel 8	Artikkel 9
Artikli 9 lõige 1	Artikli 10 lõige 1
Artikli 9 lõige 2	—
Artikkel 10	Artikli 10 lõige 2
Artikkel 11	Artikkel 12
—	Artikli 12 punkt a
—	Artikli 12 punkt b
—	Artikli 12 punkt c
Artikli 11 punkt a	—
Artikli 11 punkt b	—
Artikli 11 punkt c	Artikli 12 punkt d
Artikkel 12	Artikkel 11
—	Artikli 11 lõige 1
—	Artikli 11 lõige 2
—	Artikli 11 lõige 3
—	Artikkel 13
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
—	Artikkel 14
Artikkel 15	—
—	Artikkel 15
—	Artikkel 16
Artikkel 16	Artikkel 17

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0231

Autoriõigused digitaalsel ühtsel turul *I****Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv autoriõiguste kohta digitaalsel ühtsel turul (COM(2016)0593 – C8-0383/2016 – 2016/0280(COD))****(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)**

(2021/C 108/24)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0593),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0383/2016),
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3, artikli 53 lõiget 1 ning artikleid 62 ja 114,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 25. jaanuari 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 8. veebruari 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 20. veebruari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 39,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi (A8-0245/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avalduse;
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 125, 21.4.2017, lk 27.

⁽²⁾ ELT C 207, 30.6.2017, lk 80.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2016)0280

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/790) lõplikule kujule).

—

Teisipäev, 26. märts 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

KOMISJONI AVALDUS SPORDIÜRITUSTE KORRALDAJATE KOHTA

„Komisjon tunnustab spordiüritusi korraldavate organisatsioonide olulisust ja nende rolli sporditegevuse rahastamisel liidus. Võttes arvesse spordi ühiskondlikku ja majanduslikku mõõdet liidus, hakkab komisjon hindama spordiüritusi korraldavate organisatsioonide väljakutseid digikeskkonna kontekstis, eelkõige spordiülekannete ebaseadusliku veebipõhise edastamisega seotud probleeme“.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0232

Digitaalse sisu üleandmise ja digitaalteenuste osutamise lepingud ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta (COM(2015)0634 – C8-0394/2015 – 2015/0287(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/25)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2015)0634),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0394/2015),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Prantsusmaa Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. aprilli 2016. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse vastutavate komisjonide poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 6. veebruari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning õiguskomisjoni ühiseid arutelusid vastavalt kodukorra artiklile 55,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ja õiguskomisjoni raportit ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust (A8-0375/2017),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 264, 20.7.2016, lk 57.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2015)0287

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... digisisu üleandmise ja digiteenuste osutamise lepingute teatavate aspektide kohta

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/770) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0233

Kaupade müügilepingud ***I

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon muudetud ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade müügilepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ (COM(2017)0637 – C8-0379/2017 – 2015/0288(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/26)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2015)0635) ning muudetud ettepanekut (COM(2017)0637),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0379/2017),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Prantsusmaa Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. aprilli 2016. aasta ⁽¹⁾ ja 15. veebruari 2018. aasta ⁽²⁾ arvamusi,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 6. veebruari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit (A8-0043/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 264, 20.7.2016, lk 57.

⁽²⁾ ELT C 227, 28.6.2018, lk 58.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2015)0288

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/771) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0234

Kalapüük Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1343/2011, mis käsitleb teatavaid kalapiüüki käsitlevaid sätteid Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas (COM(2018)0143 – C8-0123/2018 – 2018/0069(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/27)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0143),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0123/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 23. mai 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 6. veebruari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A8-0381/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused;
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 283, 10.8.2018, lk 95.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0069

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 1343/2011, mis käsitleb teatavaid kalapüüki käsitlevaid sätteid Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/982) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

Komisjoni avaldus harrastuskalapüügi kohta

Komisjon tuletab meelde, et 2017. aasta märtsis vastu võetud MedFish4Ever ministrite deklaratsioonis seatud üks eesmärkidest on kehtestada võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2020. aastaks kogu Vahemere piirkonnas harrastuskalapüügi tõhusa majandamise tagamiseks alusnormid.

Kooskõlas selle eesmärgiga hõlmab Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) 2017.–2020. aasta strateegia GFCMi piirkonnas rakendatavaid meetmeid, harrastuskalapüügi mõju hindamist ja parimate majandamismeetmete kaalumist nende tegevuste reguleerimiseks. Sellega seoses loodi GFCMi raames harrastuspüügi töörühm, et töötada välja ühtlustatud piirkondlik metoodika harrastuskalapüügi hindamiseks.

Komisjon jätkab oma tööd GFCMi raames, et saavutada MedFish4Ever deklaratsioonis püstitatud eesmärk.

Komisjoni avaldus punakoralli kohta

Komisjon tuletab meelde, et Vahemeres piirkonnas punakorallide kasutamise piirkondliku kohandatava majandamiskava (soovitus GFCM/41/2017/5) raames vastu võetud kaitsemeetmed on ajutised. Neid meetmeid, mis hõlmavad ka püügipiirangute kehtestamise võimalust, hindab GFCMi teaduslik nõuandekomitee 2019. aastal, et GFCM saaks need läbi vaadata oma 43. istungjärgul (2019. aasta november).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0235

Teatamiskohustuste ühtlustamine keskkonnapoliitika valdkonnas *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liikmesriikide keskkonnapoliitika alaste teatamiskohustuste ühtlustamise kohta, millega muudetakse direktiive 86/278/EMÜ, 2002/49/EÜ, 2004/35/EÜ, 2007/2/EÜ, 2009/147/EÜ ja 2010/63/EL, määrusi (EÜ) nr 166/2006 ja (EL) nr 995/2010 ning nõukogu määrusi (EÜ) nr 338/97 ja (EÜ) nr 2173/2005 (COM(2018)0381 – C8-0244/2018 – 2018/0205(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/28)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0381),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 114, artikli 192 lõiget 1 ja artikli 212 lõiget 207, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0244/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 18. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit ja põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ning õiguskomisjoni arvamusi (A8-0324/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽²⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 99.

⁽²⁾ Käesolev seisukoht asendab 23. oktoobril 2018. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0399).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0205

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb keskkonnaga seotud õigusaktide alaste aruandluskohustuste ühtlustamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 166/2006 ja (EL) nr 995/2010, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2002/49/EÜ, 2004/35/EÜ, 2007/2/EÜ, 2009/147/EÜ ja 2010/63/EL, nõukogu määrusi (EÜ) nr 338/97 ja (EÜ) nr 2173/2005 ning nõukogu direktiivi 86/278/EMÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/1010) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0236

Kabiinide maksimaalpikkuse erinormid *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/53/EÜ seoses tähtpäevaga, mil hakatakse rakendada maksimaalpikkuse erieskirju paremate aerodünaamiliste omadustega, energiatõhusamate ja ohutumate kabiinide puhul (COM(2018)0275 – C8-0195/2018 – 2018/0130(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/29)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0275),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 91 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0195/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 15. veebruari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit (A8-0042/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 286.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0130

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2019/..., millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/53/EÜ seoses tähtpäevaga, mil hakatakse rakendada paremate aerodünaamiliste omadustega, energiatõhusamate ja ohutumate kabiinide maksimaalpikkuse erinorme

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (otsus (EL) 2019/984) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0237

Vähese CO₂-heite ja CO₂-heite mõju vähendamise võrdlusalused *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 vähese CO₂-heite ja CO₂-heite mõju vähendamise võrdlusaluste osas (COM(2018)0355 – C8-0209/2018 – 2018/0180(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/30)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0355),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0209/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 13. märtsi 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A8-0483/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 103.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 24.

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0180

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 ELi kliimaülemineku võrdlusaluste, Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste ning võrdlusaluste kestlikkuse aspekti avalikustamisnõuete osas

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/2089) lõplikule kujule).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TA(2019)0238

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevad erisätted *I**

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta (COM(2018)0374 – C8-0229/2018 – 2018/0199(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/31)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0374),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 178, artikli 209 lõiget 1, artikli 212 lõiget 2 ja artiklit 349, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0229/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. septembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ja väliskomisjoni, arengukomisjoni, eelarvekontrollikomisjoni ja kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamusi (A8-0470/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽³⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 116.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 137.

⁽³⁾ Käesolev seisukoht vastab 16. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekutele (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0021).

Teisipäev, 26. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0199

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 26. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 178, artikli 209 lõiget 1, artikli 212 lõiget 2 ja artiklit 349,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 176 on sätestatud, et Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) on mõeldud selleks, et olla abiks põhiliste piirkondlike ebavõrdsuste korvamisel liidus. Selle artikli ning ELi toimimise lepingu artikli 174 teise ja kolmanda lõigu alusel on ERFi ülesanne aidata ühtlustada eri piirkondade arengutaset ning vähendada mahajäämust kõige ebasoodsamates piirkondades, mille raames tuleb pöörata erilist tähelepanu teatud tüüpi piirkondadele, mille loetlemisel on sõnaselgelt nimetatud piiriüleseid piirkondi **maapiirkondades, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondades, väikese rahvastikutihedusega piirkondades, saartel ja mägipiirkondades**. [ME 1]
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../... [uus ühissätete määrus] ⁽⁴⁾ on kehtestatud ühissätted ERFi ja teatavate teiste fondide kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../... [uus ERFi määrus] ⁽⁵⁾ on kehtestatud sätted ERFi toetuse erieesmärkide ja kohaldamisala kohta. Nüüd on vaja võtta Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks, mille raames üks või mitu liikmesriiki **ja nende piirkonda** teeb koostööd piiriülesest, vastu tõhusat programmitööd käsitlevad erisätted, sealhulgas sätted, milles käsitletakse tehnilist abi, seiret, hindamist, teavitamist, rahastamiskõlblikkust, juhtimist ja kontrolli ning finantsjuhtimist. [ME 2]
- (3) Et toetada liidu territooriumi **koostöö vaimus toimuvat ja** harmoonilist arengut eri tasanditel **ja vähendada olemasolevaid erinevusi**, tuleks Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames toetada ERFist piiriülest, riikidevahelist, merendusala, äärepoolseimate piirkondade ja piirkondadevahelist koostööd. **Selles tuleks arvesse võtta mitmetasandilise valitsemise ja partnerluse põhimõtteid ning tugevdada tuleks kohapõhiseid lähenemisviise**. [ME 3]

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 116.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 137.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ [Viide].

⁽⁵⁾ [Viide].

Teisipäev, 26. märts 2019

- (3a) **Interregi eri komponendid peaksid aitama saavutada kestliku arengu eesmäärke, mida on kirjeldatud 2015. aasta septembris vastu võetud kestliku arengu tegevuskavas 2030. [ME 4]**
- (4) Piiriülese koostöö komponendi raames tuleks püüda lahendada piirialadel üheskoos kindlaks tehtud ühised probleemid ning realiseerida piirialade kasutamata kasvupotentsiaal, millele on osutatud komisjoni teatises „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“⁽⁶⁾ (edaspidi „piirialade teatis“). Sellest tulenevalt tuleks **Seetõttu peaks** piiriülese koostöö komponendi puhul pöörduda koostööga **komponent sisaldama koostööd nii maismaapiiridel ning piiriülese koostöö merepiiridel** tuleks loimida riikidevahelise **kui ka merepiiridel, ilma et see kahjustaks uut äärepoolseimate piirkondade** koostöö komponenti. [ME 5]
- (5) Piiriülese koostöö komponent peaks hõlmama ka koostööd ühe või mitme liikmesriigi **või nende piirkondade** ning ühe või mitme väljaspool liitu asuva riigi **piirkonna** või muu territooriumi vahel. Tänu sellele, et käesolev määrus hõlmab nii liidu sisest kui ka välist piiriülest koostööd, peaksid kohaldatavad sätted olema programmi haldavate liikmesriikide asutuste ning väljaspool liitu asuvate partnerasutuste ja toetusesaajate jaoks programmitöö perioodiga 2014–2020 võrreldes oluliselt lihtsamad ja ühtsemad. [ME 6]
- (6) Riikidevahelise koostöö ja merenduskoostöö komponendi puhul tuleks seada eesmärgiks tugevdada koostööd meetmete abil, millega soodustatakse liidu ühtekuuluvuspoliitika prioriteetidega seotud integreeritud territoriaalset arengut, ning see komponent peaks sisaldama ka merendusala piiriülest koostööd **järgides täielikult subsidiaarsuse põhimõtet**. Riikidevaheline koostöö peaks hõlmama suuremaid liidu maismaapiirkondi, samas kui merenduskoostöö peaks hõlmama **riikidevahelisi piirkondi ja vajaduse korral** merepiirkondi ümbritsevad alasid ja sellesse tuleks loimida piiriülese koostöö merepiiridel, mida tehakse programmitöö perioodil 2014–2020. Tuleks tagada võimalikult suur paindlikkus, mis võimaldab jätkata varasemat merendusala piiriülest koostööd suuremas merenduskoostöö raamistikus, eelkõige määrates kindlaks hõlmatud territooriumi, sellise **ulatuva kaugemale neist aladest, mida hõlmab piiriülese** koostöö eesmärgid, projektipartnerlust käsitlevad nõuded ning allprogrammide ja spetsiaalsete juhtkomiteede loomise korra. [ME 7]
- (7) Tuginedes kogemustele, mis saadi programmitöö perioodil 2014–2020 seoses piiriülese ja riikidevahelise koostööga äärepoolseimates piirkondades, kus mõlema komponendi koondamine ühte programmi ei toonud programm haldavate asutuste ja toetusesaajate jaoks kaasa piisavat lihtsustumist, tuleks luua spetsiaalne äärepoolseimate piirkondade **täiendav** komponent, et äärepoolseimad piirkonnad saaksid teha koostööd **oma naaberriikide kolmandate riikidega, ülemeremaade** ja -territooriumidega (**ÜMTd**) **või piirkondlike integratsiooni ja koostööorganisationsioonidega** kõige tõhusamal ja lihtsamal viisil, **võttes arvesse nende eriomadusi**. [ME 8]
- (8) Tuginedes **ühelt poolt** Interregi piirkondadevahelise koostöö programmidega seotud **positiivsetele** kogemustele ning võttes **teiselt poolt** arvesse seda, et tööühisesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames sellist koostööd programmitöö perioodil 2014–2020 ei tehtud, tuleks piirkondadevahelise **on piirkondadevaheline** koostöö komponendi puhul keskenduda veelgi enam ühtekuuluvuspoliitika tõhususe suurendamisele. Seepärast tuleks selle komponendi puhul pöörduda kahe programmiga: üks selleks, et võimaldada **kogemuste vahetamise kaudu ning linnade ja piirkondade suutlikkuse suurendamine** mõlema eesmärgi raames koguda kõikvõimalikke kogemusi, rakendada uuenduslikke lähenemisviise ja suurendada suutlikkust ning edendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006⁽⁷⁾ kohaselt loodud või loodavaid Euroopa territoriaalse **territoriaalne** koostöö rühmitusi (ETKR); ning **majanduskasvu** teine selleks, et täiustada arengusuundumuste analüüsimist. Kogu liidus toimuv projektipõhine koostöö tuleks loimida uude piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute komponenti

⁽⁶⁾ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“ (COM(2017)0534, 20.9.2017).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19).

Teisipäev, 26. märts 2019

ning siduda tihedalt komisjoni teatise „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“⁽⁸⁾ elluviimisega, eriti selleks **tööhõive eesmärgi investeeringud**) **oluline komponent**, et toetada temaatilisi aruka spetsialiseerumise platvorme sellistes valdkondades nagu energia; tööstuse ajakohastamine või põllumajanduslik toidutööstus. Lõpetuseks **leida ühtekuuluvuspoliitikas ühiseid lahendusi ja luua püsivadi partnerlusi**. Seepärast tuleks integreeritud territoriaalne areng, milles keskendutakse funktsionaalsetele linnapiirkondadele või linnapiirkondadele, koondada tööhõivesse **jätkata olemasolevate programmidega** ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi programmidesse ning ühte seonduvasse vahendisse, **eelkõige projektipõhise koostöö edendamist**, sh Euroopa linnapiirkondade algatusse. Piirkondadevahelise **territoriaalse** koostöö komponendi kaks programmi peaksid hõlmama kogu liitu ja peaksid olema avatud osalemiseks kolmandatele riikidele **rühmituste (ETKR), samuti makropiirkondlike strateegiate edendamist**. [ME 9]

- (8a) **Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute uus algatus peaks põhinema arukal spetsialiseerumisel ning sellega tuleks toetada temaatilisi aruka spetsialiseerumise platvorme sellistes valdkondades nagu energia tööstuse ajakohastamine, ringmajandus, sotsiaalne innovatsioon, keskkond ja põllumajanduslik toidutööstus, samuti aidata spetsialiseerumise strateegiate elluviimises osalejatel moodustada klastreid, et hoogustada innovatsiooni ning tuua innovaatilised tooted, protsessid ja ökosüsteemid Euroopa turule. Tõendid näitavad, et uute tehnoloogiate (nt progressi võimaldavad tehnoloogiad) tutvustamise katsetamis- ja valideerimisetapis püsivad süsteemsed vead, eriti kui innovatsioon tuleneb täiendavate piirkondlikul tasandil spetsialiseerumiste lõimimisest, mis loob uuenduslikke väärtusahelaid. Selline viga on eriti oluline katse- ja turule viimise etapi vahel. Mõnes strateegilise tähtsusega tehnoloogia- ja tööstusvaldkonnas ei saa VKEd praegu arvestada suurepärase ja avatud, üleeuroopalise tutvustamistaristuga. Piirkondadevahelise koostööalgatuse programmi peaksid hõlmama kogu liitu ja peaksid olema avatud osalemiseks ÜMTdele, kolmandatele riikidele, piirkondadele ning piirkondlikele integratsiooni ja koostööorganisatsioonidele, eeskätt äärepoolseimate piirkondade naabruses. Soodustada tuleks sünergiaid piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute ja muude asjakohaste ELi programmide, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide, programmi „Horisont 2020“, Euroopa digitaalse turu ja ühtse turu programmide vahel, sest need võimendavad investeeringute mõju ja tagavad kodanikele parema väärtuse.** [ME 10]
- (9) Rahastamiskõlblike piirkondade ja alade määramiseks tuleks kehtestada **ühised** objektiivsed kriteeriumid. Selleks peaks võtma rahastamiskõlblike piirkondade ja alade määratlemiseks liidu tasandil aluseks piirkondade ühtse liigituse, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003⁽⁹⁾. [ME 11]
- (10) Jätkuvalt on vaja toetada igakülgset koostööd liidu naabruses asuvate kolmandate riikidega või vajaduse korral seda alustada, sest selline koostöö on oluline regionaalarengupoliitika vahend ja peaks olema kasulik kolmandate riikidega piirnevatele liikmesriikide piirkondadele. Selleks tuleks ERFist ning liidu välisrahastamisvahenditest – IPA, ⁽¹⁰⁾ naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (edaspidi „NDICI“) ⁽¹¹⁾ ning ülemeremaade ja -territooriumide programm (edaspidi „ÜMT programm“) ⁽¹²⁾ – toetada piiriülese, riikidevahelise ja ~~merendusala~~ äärepoolseimate piirkondade ning piirkondadevahelise koostöö programme. ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest toetuse andmisel tuleks lähtuda vastastikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttest. IPA III piiriülese koostöö programmi või NDICI piiriülese koostöö programmi puhul tuleks ERFi toetust täiendada vähemalt sama suure asjaomasest rahastamisvahendist eraldatava summaga, ületamata vastavas õigusaktis sätestatud maksimumsummat, mille suurus on IPA III puhul 3% rahastamispaketist ning naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit käsitleva määruse artikli 4 lõike 2 punkti a kohase naabuspoliitika geograafilise programmi puhul 4% rahastamispaketist. [ME 12]
- (10a) **Piirkondadele, millest on saamas liidu välispiirid, tuleks pöörata erilist tähelepanu, et tagada käimasolevate koostööprogrammide piisav järjepidevus.** [ME 13]

⁽⁸⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“ (COM(2017)0376 final, 18.7.2017)

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Määrus (EL) .../..., millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (ELT L ..., lk ...).

⁽¹¹⁾ Määrus (EL) .../..., millega luuakse naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (ELT L ..., lk ...).

⁽¹²⁾ Nõukogu otsus (EL) .../..., mis käsitleb ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimist Euroopa Liiduga, sealhulgas suhteid ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahel (ELT L ..., lk ...).

Teisipäev, 26. märts 2019

- (11) Abi andmisel IPA IIIst tuleks eeskätt aidata IPA toetusesaajatel tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki, reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust, austada põhiõigusi ning edendada soolist võrdõiguslikkust, sallivust, sotsiaalset kaasatust ja mittediskrimineerimist, **samuti piirkondlikku ja kohalikku arengut**. IPA abiga tuleks jätkuvalt toetada IPA toetusesaajate jõupingutusi edendada piirkondlikku, makropiirkondlikku ja piiriülest koostööd ning territoriaalset arengut, sealhulgas liidu makropiirkondlike strateegiade rakendamise kaudu. Peale selle peaks IPA abi hõlmama julgeolekut, rännet ja piirihaldust, rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsu tagamist, asjakohase teabe jagamist, piirikontrolli tõhustamist ning ühiste jõupingutuste tegemist võitluses ebaseadusliku rändega ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamisega. [ME 14]
- (12) Seoses abi andmisega naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist peaks liit arendama naabruses asuvate riikidega privilegeeritud suhteid, mille eesmärk on luua heaolu ja heanaaberlikkuse ala, mis rajaneb liidu väärtustel ja mida iseloomustavad koostööl põhinevad tihedad rahumeelsed suhted. Seepärast tuleks käesoleva määrusega ning naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist toetada asjakohaste makropiirkondlike strateegiade sise- ja välisaspekte. Kõnealused algatused on strateegiliselt tähtsad ning nendega luuakse otstarbekad poliitilised raamistikud suhete tugevdamiseks partnerriikidega ja partnerriikide vahel, tuginedes vastastikuse ja ühise vastutuse põhimõttele.
- (12a) **Koostoime arendamine liidu välistegevuse ja arenguprogrammidega peaks samuti aitama tagada maksimaalse mõju, olles ühtlasi kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 208. Kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt tähtis saavutada sidusus kõigis liidu poliitikavaldkondades.** [ME 15]
- (13) On oluline jälgida ka edaspidi Euroopa välisteenistuse ja komisjoni rolli strateegilise programmitöö ettevalmistamisel ja ERFist ja NDICist toetust saavate Interregi programmide koostamisel, nagu on sätestatud nõukogu otsuses 2010/427/EL⁽¹³⁾.
- (14) Liidu äärepoolseimates piirkondades valitsevat eriolukorda arvesse võttes on vaja vastu võtta meetmed tingimuste **parandamise** kohta, mille alusel need piirkonnad võivad saada juurdepääsu struktuurifondidele. Sellest tulenevalt tuleks teatavaid käesoleva määruse sätteid äärepoolseimate piirkondade eripära silmas pidades kohandada, et lihtsustada ja edendada **nende** koostööd ~~naabritega~~ **kolmandate riikide ja ÜMTdega**, võttes samas arvesse komisjoni teatist „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“⁽¹⁴⁾. [ME 16]
- (14a) **Käesoleva määrusega sätestatakse ÜMTdele võimalus Interregi programmidest osa võtta. ÜMTde tõhusa juurdepääsu ja osalemise hõlbustamiseks tuleks võtta arvesse nende eripära ja probleeme.** [ME 17]
- (15) On vaja kindlaks määrata igale Interregi komponendile eraldatavad vahendid, sealhulgas iga liikmesriigi panus piiriülese, riikidevahelise ja ~~merendusala~~ äärepoolseimate piirkondade ja piirkondadevahelise koostöö jaoks eraldatavasse kogusummasse, ning liikmesriikide võimalus olla nende komponentide puhul paindlik. ~~Võrreldes programmitöö perioodiga 2014–2020 tuleks vähendada piiriülese koostöö osakaalu, ent samas suurendada seoses merenduskoostöö loomisega riikidevahelise koostöö~~ **Arvestades globaliseerumist, peaks koostöö, mille eesmärk on suurendada investeeringuid töökohtade loomisse ja majanduskasvu suurendamisse ning ühisinvesteeringuid teiste piirkondadega, lähtuma mitte niivõrd piiridest, vaid piirkondade ühistest omadustest ja ambitsioonidest, ja merenduskoostöö osakaalu ning luua uus äärepoolseimate piirkondade koostöö komponent seepärast tuleks piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute uuele algatusele teha kättesaadavaks piisavalt lisavahendeid, et reageerida olukorrale maailmaturul.** [ME 18]

⁽¹³⁾ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

⁽¹⁴⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeeringuspangale „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ (COM(2017)0623, 24.10.2017).

Teisipäev, 26. märts 2019

- (16) ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest pärit toetuse kõige tõhusamaks kasutamiseks tuleks luua mehhanism, et korraldada toetuse tagastamine, juhul kui väliskoostöö programme ei ole võimalik vastu võtta või kui nende elluviimine tuleb katkestada, sealhulgas selliste kolmandate riikide puhul, kes ei saa toetust ühestki liidu rahastamisvahendist. Selle mehhanismi eesmärk peaks olema programmide optimaalne toimimine ja kõnealuste vahendite vaheline võimalikult hea koordineerimine.
- (17) ERF peaks panustama Interregi raames ühtekuuluvuspoliitika erieesmärkide saavutamisse. Erinevate valdkondlike eesmärkide alla kuuluvate erieesmärkide loetelu tuleks vastavalt Interregi konkreetsetele vajadustele siiski kohandada, lisades ESFi sekkumise võimaldamiseks poliitikaeesmärgi „sotsiaalsem Euroopa, rakendades Euroopa sotsiaalõiguste sammast“ alla erieesmärgi.
- (18) Võttes arvesse Iirimaa ainulaadseid ja eripäraseid asjaolusid ja selleks et toetada põhja-lõuna-suunalist koostööd suure reede kokkuleppe raames, ~~tuleks tuleb~~ jätkata uut piiriülest programmi PEACE PLUS ja see peaks põhinema Iirimaa ja Põhja-Iirimaa piiriäärsete krahvkondade vahelistes eelmistes programmides tehtud tööle. Arvestades selle praktilist tähtsust, on vajalik tagada, et kui programmiga toetatakse rahu ja lepitamist, peaks ERF aitama edendada ka asjaomaste piirkondade sotsiaalset ja majanduslikku stabiilsust **ja koostööd**, eelkõige kogukondadevahelise ühtekuuluvuse edendamise meetmete abil. Programmi eripära arvesse võttes tuleks kõnealuseid programme hallata integreeritult, lõimides Ühendkuningriigi toetuse programmi sihtotstarbelise välistuluna. Lisaks ei tuleks piiriülese kõnealuse programmi PEACE suhtes kohaldada tegevuste valimist käsitlevaid teatavaid käesoleva määruse eeskirju seoses rahu ja leppimise saavutamist toetavate tegevustega. [ME 19]
- (19) Käesoleva määrusega tuleks lisada kaks Interregi erieesmärki: üks selleks, et tugevdada Interregi erieesmärki, millega suurendatakse institutsioonilist suutlikkust, edendatakse õigus- ja halduskoostööd, eriti piiriäärsete teatavate elluviimisel, tihendatakse kodanike ja institutsioonide vahelist koostööd ning elavdatakse makropiirkondlike ja merepiirkondade strateegiade edasiarendamist ja kooskõlastamist, ning teine selleks, et käsitleda konkreetseid väliskoostööga seotud küsimusi, nagu turvalisus, julgeolek, piirihaldus ja ränne.
- (20) Lõviosa liidu toetusest tuleks keskendada teatud arvule poliitikaeesmärkidele, et Interregi mõju oleks võimalikult suur. **Tuleks tugevdada Interregi komponentide vahelist sünergiaid ja nende vastastikust täiendavust.** [ME 20]
- (21) Sätteid, mis käsitlevad Interregi programmide koostamist, heakskiitmist ja muutmist, territoriaalset arengut, tegevuste valimist, seiret ja hindamist, programmi haldavaid asutusi, tegevusauditeid, läbipaistvust ja teavitamist, tuleks võrreldes määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] sätetega kohandada, et võtta arvesse Interregi programmide eripära. **Need erisätted peaksid olema lihtsad ja selged, et vältida ülereguleerimist ja mitte suurendada liikmesriikide ja toetusesaajate halduskoormust.** [ME 21]
- (22) Programmitöö perioodil 2014–2020 kehtestatud sätteid, mis käsitlevad kriteeriume, mille alusel loetakse tegevus tõeliselt ühiseks ja koostöös elluviidavaks, ning sätteid, mis käsitlevad Interregi tegevuse raames sisse seatavat partnerlust ja juhtivpartneri kohustusi, tuleks kohaldada ka edaspidi. Interregi partnerid peaksid tegema koostööd kõigi nelja mõõtme puhul (väljatöötamine, rakendamine, personali leidmine ja rahastamine) **väljatöötamisel ja rakendamisel, samuti personali leidmisel või rahastamisel või mõlema puhul** ning äärepoolseimate piirkondade koostöö raames neljast mõõtmest kolme puhul, kuna ERFist ja liidu välisrahastamisvahenditest saadava toetuse kombineerimine peaks olema nii programmide kui ka tegevuste tasandil lihtsam. [ME 22]
- (22a) **Inimestevahelised (people-to-people, P2P) ja väikesemahulised projektid on piiriülese koostöö programmide raames oluliseks ja edukaks vahendiks, et kõrvaldada piiridega seotud ja piiriüleseid tõkkesid, edendada kohapeal inimestevahelisi kontakte ning lõimida sel viisil piiriäärseid ja nende kodanikke. Inimestevahelisi ja väikesemahulisi projekte rakendatakse mitmes valdkonnas, näiteks kultuur, sport, turism, haridus ja kutseõpe, majandus, teadus, keskkonnakaitse ja ökoloogia, tervishoid, transport ja väiketaristud, halduskoostöö ja reklaamitegevus. Nagu on**

Teisipäev, 26. märts 2019

öeldud ka Regioonide Komitee arvamuses „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“⁽¹⁵⁾, on inimestevahelistel ja väikesemahulistel projektidel suur Euroopa lisaväärtus ning nad aitavad märkimisväärselt kaasa piiriülese koostöö programmide üldise eesmärgi saavutamisele. [ME 23]

- (23) On vaja selgitada eeskirju, mis käsitlevad väikeprojektide fonde, mida on rakendatud alates Interregi loomisest, kuid **Alates Interregi loomisest toetatakse inimestevahelisi ja väikesemahulisi projekte peamiselt väikeprojektide fondist või sarnastest vahenditest**, mida ei ole **aga** kunagi reguleeritud erieeskirjadega, **mistõttu** Nagu on öeldud ka Regioonide Komitee arvamuses „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“,⁽¹⁶⁾ on sellistel **vaja täpsustada eeskirju, mis käsitlevad** väikeprojektide fondidel oluline roll kodanike **fonde. Et säilitada inimestevaheliste ja institutsioonide vahelise usalduse suurendamisel, nad pakuvad suurt Euroopa lisaväärtust ning nad aitavad märkimisväärselt kaasa piiriülese koostöö programmide üldise eesmärgi saavutamisele, kõrvaldades piiridega seotud tõkked väikesemahuliste projektide lisaväärtus ja hüved, ka seoses kohaliku ja piirkondliku arenguga**, ning loimides piirialad ja nende kodanikud, et lõplikel toetusesaajatel, kes sageli ei ole harjunud liidu vahendeid taotlema, oleks väikeprojektide rahastamist lihtsam hallata, tuleks teatavast künnisest allapoole jäävate projektide puhul muuta kohustuslikuks lihtsustatud kuluvõimaluste ja ühekordsete maksete kasutamine. [ME 24]
- (24) Kuna kaasatud on rohkem kui üks liikmesriik, mistõttu halduskulud on suuremad, **sealhulgas piirkondlike kontaktpunktide (ehk nn antennide) puhul, mis on programmide kavandajate ja rakendajate jaoks olulised kontaktpunktid ning seega otseliin ühiste sekretariaatide või asjaomaste ametiasutusteni, aga** eelkõige seoses kontrolli ja tõlkimisega, peaks tehnilise abiiga seotud kulude ülemäär olema suurem kui tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames. Suuremate halduskulude kompenseerimiseks tuleks liikmesriike ergutada vähendama igal võimalikul juhul ühisprojektide elluviimisega seonduvat halduskoormust. Lisaks peaksid piiratud liidu toetust saavad Interregi programmid ja liiduvälised piiriülese koostöö programmid saama tehnilise abi jaoks teatava miinimumsumma, et tagada tõhusa tehnilise abi andmiseks piisavad rahalised vahendid. [ME 25]
- (25) Kooskõlas 13. aprillil 2016 sõlmitud paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktidega 22 ja 23 tuleb hinnata fonde spetsiaalse järelevalvekorra rakendamisel kogutud teabe põhjal, vältides samas ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord hõlmata mõõdetavaid näitajaid, mille alusel hinnata fondide mõju kohapeal.
- (25a) **Seoses halduskoormuse vähendamisega peaksid liikmesriigid ja piirkonnad tegema tihedat koostööd, et oleks võimalik kasutada määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 77 osutatud Interregi programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhustatud proportsionaalset korda.** [ME 26]
- (26) Programmitöö perioodil 2014–2020 saadud kogemustele tuginedes tuleks säilitada süsteem, millega on kehtestatud selge kulutuste rahastamiskõlblikkuse eeskirjade hierarhia, järgides ka edaspidi põhimõtet, et kõnealused eeskirjad tuleks kehtestada liidu või Interregi programmi kui terviku tasandil, vältimaks võimalikke vastuolusid või ebakõlasid eri määruste ning määruste ja riiklike eeskirjade vahel. Liikmesriigi vastu võetavad lisaeeskirjad, mida kohaldatakse üksnes asjaomase liikmesriigi toetusesaajate suhtes, peaksid piirduma rangelt miinimumiga. Eelkõige tuleks loimida käesolevasse määrusesse programmitöö perioodi 2014–2020 jaoks vastu võetud komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 481/2014⁽¹⁷⁾ sätteid.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Regioonide Komitee 12. juuli 2017. aasta arvamus teemal „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“ (ELT C 342, 12.10.2017, lk 38).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Regioonide Komitee 12. juuli 2017. aasta arvamus teemal „Inimestevahelised ja väikesemahulised projektid piiriülese koostöö programmides“ (ELT C 342, 12.10.2017, lk 38).

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 4. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 481/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1299/2013 seoses erieeskirjadega koostööprogrammide kulude rahastamiskõlblikkuse kohta (ELT L 138, 13.5.2014, lk 45).

Teisipäev, 26. märts 2019

- (27) ~~Liikmesriike tuleks julgustada andma ETKRile~~ **Liikmesriigid peaksid vajadusel delegeerima** korraldusasutuse ülesandeid **uuele või kui võimalik, siis olemasolevale ETKRile**, panema selline rühmitus nii nagu kui teised piiriülesed juriidilised isikud vastutama allprogrammi, **või** integreeritud territoriaalse investeringu ~~või ühe või mitme väikeprojekti fondi~~ haldamise eest või panema selline rühmitus tegutsema ainsa partnerina. **Liikmesriigid peaksid võimaldama piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel ning muudel eri liikmesriikide asutustel luua selliseid juriidilise isiku staatusega koostöörühmitusi ning kaasama nende tegevusse kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi.** [ME 27]
- (28) Arvepidamisfunktsiooni raames tuleks säilitada programmi töö perioodi 2014–2020 jaoks kehtestatud makseahel, mis kulgeb komisjonist sertifitseerimisasutuse kaudu juhtivpartnerini. Liidu toetus tuleks maksta juhtivpartnerile, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa topelttasud juhtivpartneri ja muude partnerite vahelise eurodesse ja tagasi muusse väeringusse (või vastupidi) konverteerimise eest. **Kui ei ole määratud teisiti, peaks juhtivpartner tagama, et kõik teised partnerid saavad vastavast liidu fondist antava toetuse kogusumma kätte täies ulatuses ja kõigi partneritega kokku lepitud tähtaja jooksul ning sama menetluse kohaselt, nagu kohaldatakse juhtivpartneri suhtes.** [ME 28]
- (29) Määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] artikli 63 lõike 9 kohaselt tuleb valdkonnapõhistes eeskirjades arvesse võtta Euroopa territoriaalse koostöö (Interreg) programmide vajadusi, eelkõige seoses auditi funktsiooniga. Seepärast tuleb iga-aastast auditiarvamust, iga-aastast kontrolliaruannet ja tegevusauditeid käsitlevaid sätteid lihtsustada ja kohandada kõnealustele programmidele, mis hõlmavad rohkem kui üht liikmesriiki. **[ME 29 ei puuduta eestikeelset versiooni]**
- (30) Alusetult tehtud maksete tagasinõudmiseks tuleks kehtestada selge finantsvastutuse ahel ainsast partnerist või muudest partneritest juhtivpartneri ja korraldusasutuse kaudu komisjonini. Tuleks ette näha liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide või ülemeremaade ja -territooriumide vastutus juhuks, kui ainsa partneri, muu partneri või juhtivpartneri käest ei õnnestu vahendeid tagasi saada, mis tähendab, et asjaomase summa hüvitab korraldusasutusele liikmesriik. Sellest tulenevalt ei ole Interregi programmide puhul toetusesaajate tasandil summased, mida ei ole võimalik tagasi saada. **Tuleks siiski Siiski on vajalik** selgitada norme, mida kohaldatakse juhul, kui liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ülemeremaa või -territoorium summat korraldusasutusele ei hüvita. Selgitada tuleks ka juhtivpartneri kohustusi seoses vahendite tagastamisega. ~~Eelkõige ei tohiks korraldusasutusel olla lubatud~~ **Lisaks tuleks kehtestada sissenõudmistega seotud menetlused ja need seirekomisjoniga kooskõlastada. Korraldusasutus ei tohiks siiski** kohustada juhtivpartnerit algatama teises riigis kohtumenetlust. [ME 30]
- (30a) **Asjakohane on soodustada finantsdistsipliini. Samal ajal tuleks eelarvelistest kulukohustustest vabastamise korra puhul võtta arvesse Interregi programmide ja nende rakendamise keerukust.** [ME 31]
- (31) Et kohaldada nii osalevates liikmesriikides kui ka kolmandates riikides, partnerriikides ning ülemeremaades ja -territooriumidel peamiselt ühiseid norme, tuleks käesolevat määrust kohaldada ka osalevate kolmandate riikide, partnerriikide ning ülemeremaade ja -territooriumide suhtes, välja arvatud juhul, kui mõnes käesoleva määruse peatükis on sätestatud erinormid. Kolmandates riikides, partnerriikides ning ülemeremaades ja -territooriumidel võib luua Interregi programmis osalevate asutustega võrreldavad asutused. Kulutused peaksid muutuma rahastamiskõlblikuks hetkel, mil asjaomane kolmas riik, partnerriik või ülemeremaa või -territoorium kirjutab alla rahastamislepingule. Kolmanda riigi, partnerriigi või ülemeremaa või -territooriumi toetusesaajatega seotud hangete puhul tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) .../... [uus koondfinantsmäärus] ⁽¹⁸⁾ norme välishangete kohta. Tuleks sätestada kord, mida rakendatakse rahastamislepingute sõlmimisel kolmanda riigi, partnerriigi või ülemeremaa- või territooriumiga ning korraldusasutuse ja kolmanda riigi, partnerriigi või ülemeremaa- või territooriumi vaheliste lepingute sõlmimisel liidu välisrahastamisvahendist toetuse andmise korral või juhul, kui kolmas riik, partnerriik või ülemeremaa või -territoorium eraldab Interregi programmi jaoks lisaks riiklikule kaasrahastamisele veel vahendeid.
- (32) Ehkki Interregi programmid, milles osalevad kolmandad riigid, partnerriigid või ülemeremaad või -territooriumid, tuleks ellu viia koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, võib äärepoolseimate piirkondade koostööd käsitlevaid Interregi programme rakendada kaudse eelarve täitmise raames. Tuleks kehtestada erieeskirjad selle kohta, kuidas neid programme kaudse eelarve täitmise raames täielikult või osaliselt rakendada. **[ME 32 ei puuduta eestikeelset versiooni]**

⁽¹⁸⁾ [Viide].

Teisipäev, 26. märts 2019

- (33) Lähtudes kogemustest, mis saadi programmitöö perioodil 2014–2020 Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi toel ellu viidud piiriülese koostöö programmide raames seoses suurte taristuprojektidega, tuleks menetlusi lihtsustada. Komisjonile peaksid siiski jääma teatavad õigused seoses selliste projektide väljavalimisega.
- (34) Komisjonile tuleks anda rakendamisolulised, et võtta vastu Interregi programmide loetelud ja iga Interregi programmi jaoks eraldatava liidu toetuse kogusumma loetelu ning neid muuta, ja võtta vastu otsuseid Interregi programmide ja nendesse tehtavate muudatuste heakskiitmise kohta. Neid rakendamisolulisi tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes⁽¹⁹⁾. Kuigi sellised õigusaktid on üldist laadi, tuleks kasutada nõuandemenetlust, võttes arvesse, et sätteid kohaldatakse vaid tehniliselt.
- (35) Et tagada ühetaolised Interregi programmide vastuvõtmise või muutmise tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. **Kuid võimaluse korral tuleks** liiduväliste piiriülese koostöö programmide puhul ~~tuleks võimaluse korral siiski~~ kinni pidada komiteemenetlusest, mis on sätestatud määruse (EL) .../... [IPA III määrus] ja määruse (EL) .../... [NDICI määrus] alusel seoses kõnealuste programmide esmakordset heakskiitmist käsitlevate otsustega. [ME 33]
- (36) Et täiendada või muuta teatavaid käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et muuta Interregi programmi vormi sisaldavat lisa. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid peetaks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige, selleks et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (36a) **Euroopa territoriaalse koostöö edendamine on liidu ühtekuuluvuspoliitika oluline prioriteet. VKEde toetamine Euroopa territoriaalse koostöö projektide kulude katmisel on komisjoni määruse (EL) nr 651/2014⁽²⁰⁾ (üldise grupierandi määruse) kohaselt juba teatamiskohustusest vabastatud. Piirkondliku abi erisätted, mis puudutavad seotud igas suuruses ettevõtjate investeeeringuid, on samuti esitatud regionaalabi suunistes aastateks 2014–2020⁽²¹⁾ ja üldise grupierandi määruse regionaalabi jaos. Saadud kogemusi silmas pidades peaks Euroopa territoriaalse koostöö projektidele antava abi mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele olema piiratud ning seega peaks komisjonil olema võimalik deklareerida, et selline abi on siseturuga kokkusobiv ja et Euroopa territoriaalse koostöö projektide toetamiseks pakutav rahastamine kuulub grupierandi alla.** [ME 34]
- (37) Kuna käesoleva määruse eesmärki – edendada liikmesriikidevahelist ning liimesriikide ja kolmandate riikide, partnerriikide ning ülemeremaade ja -territooriumide vahelist koostööd – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁰⁾ **Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks** (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽²¹⁾ **Regionaalabi suunistes aastateks 2014–2020** (ELT C 209, 23.7.2013, lk 1).

Teisipäev, 26. märts 2019

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

I JAGU

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA INTERREGI KOMPONENDID

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse Euroopa territoriaalse koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevad eeskirjad, et soodustada koostööd liikmesriikide **ja nende piirkondade** vahel liidu sees ning liikmesriikide ja vastavalt liiduga piirnevate, **nende piirkondade ja** kolmandate riikide, partnerriikide, muude territooriumide või ülemeremaade ja -territooriumide (edaspidi „ÜMTd“) **või piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonide või mõne piirkondliku organisatsiooni osa moodustava kolmandate riikide rühma** vahel. [ME 35]
2. Samuti kehtestatakse käesoleva määrusega sätted, mis on vajalikud Euroopa Regionaalarengu Fondist (edaspidi „ERF“) toetatavate Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide (edaspidi „Interregi programmid“) tulemuslikuks elluviimiseks, sealhulgas nendega seotud tehnilise abi andmiseks, seireks, hindamiseks, teabevahetuseks, toetuskõlblikkuse kindlaksmääramiseks, haldamiseks ja kontrollimiseks, samuti finantsjuhtimiseks.
3. Seoses Interregi programmidele ühinemiseelse abi rahastamisvahendist (edaspidi „IPA III“) ning naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist (*Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument*, edaspidi „NDICI“) antava toetusega ning kõikidele ÜMTdele ajavahemikuks 2021–2027 ettenähtud rahastamisega, mis on nõukogu otsusega (EL) .../... kehtestatud programmina (edaspidi „ÜMT programm“) (kolm rahastamisvahendit kokku: „liidu välisrahastamisvahendid“), määratakse käesolevas määruses kindlaks täiendavad erieesmärgid, samuti kõnealuste vahendite lõimimine Interregi programmidesse, kolmandate riikide, partnerriikide ning ÜMTde ja nende piirkondade rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ning teatavad konkreetset rakenduseeskirjad.
4. Seoses ERFi ja liidu välisrahastamisvahenditest (koos edaspidi „Interregi fondid“) Interregi programmidele antava toetusega määratakse käesolevas määruses kindlaks Interregi erieesmärgid ja organiseerimine, liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide ning ÜMTde ja nende piirkondade rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, rahalised vahendid ning kriteeriumid nende jaotamiseks.
5. Määrust (EL) .../... [uus ühissätete määrus] ja määrust (EL) .../... [uus ERF] kohaldatakse Interregi programmide suhtes, välja arvatud juhul, kui kõnealustes määrustes ja käesolevas määruses on sätestatud teisiti, või juhul, kui määrust (EL) .../... [uus ühissätete määrus] võib kohaldada üksnes tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kohaldatakse määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 2 sätestatud mõisteid. Samuti kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 1) „IPA toetusesaaja“ – määruse (EL) .../... [IPA III] I lisas loetletud riik või territoorium;
 - 2) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik ja ei saa toetust Interregi rahastamisvahenditest;
 - 3) „partnerriik“ – IPA toetusesaaja või riik või territoorium, mis on hõlmatud määruse (EL) .../... [NDICI] I lisas loetletud naabruspoliitika geograafilise piirkonnaga, ja Venemaa Föderatsioon, ning mis saab toetust liidu välisrahastamisvahenditest;

Teisipäev, 26. märts 2019

- 4) „piiriülene õigussubjekt“ – õigussubjekt, **sealhulgas ELi piirkond**, mis on asutatud ühe Interregi programmis osaleva riigi õiguse alusel, tingimusel et selle on asutanud vähemalt kahe osaleva riigi territoriaalsed asutused või muud organid. [ME 36]

4a) „piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioon“ – sama geograafilise piirkonna riikide või piirkondade rühm, mille eesmärk on teha tihedat koostööd ühist huvi pakkuvatel teemadel;[ME 37]

2. Kui käesoleva määruse kohaldamisel osutatakse määruuses (EL) .../... [uus ühissätete määrus] „liikmesriigile“, käsitatakse seda kui „liikmesriiki, kus asub korraldusasutus“, ja kui määruuses osutatakse „igale liikmesriigile“ või „liikmesriikidele“, käsitatakse seda kui „asjaomasel Interregi programmis osalevaid liikmesriike ja, kui see on asjakohane, kolmandaid riike, partnerriike ning ÜMTsid“.

Kui käesoleva määruse kohaldamisel osutatakse määruuses (EL) .../... [uus ühissätete määrus] „fondidele“, nagu need on loetletud kõnealuse määruse artikli 1 lõike 1 punktis a, või „ERFile“, käsitatakse seda nii, et see hõlmab ka liidu vastavaid välisrahastamisvahendeid.

Artikkel 3

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) komponendid

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames toetatakse ERFist ja, kui see on asjakohane, liidu välisrahastamisvahenditest järgmisi komponente:

- 1) kõrvuti asuvate piirkondade vaheline piiriülene koostöö, mille eesmärk on toetada integreeritud **ja harmoonilist** piirkondlikku arengut (komponent nr 1): [ME 38]
 - a) liidusisene piiriülene koostöö ~~maismaapiiride~~ **maismaa- või merepiiride** vahetus naabruses asuvates piirkondades kahes või enamas liikmesriigis või vähemalt ühes liikmesriigis ja ühes või enamas kolmandas riigis, mis on loetletud artikli 4 lõikes 3; või [ME 39]
 - b) liiduväline piiriülene koostöö ~~maismaapiiride~~ **maismaa- või merepiiride** vahetus naabruses asuvates piirkondades vähemalt ühes liikmesriigis ja ühes või enamas järgmises riigis: [ME 40]
 - i) IPA toetusesaajad või
 - ii) NDICist toetust saavad partnerriigid või
 - iii) Venemaa Föderatsioon, et võimaldada tema osalemist piiriülesele koostööle, mida toetatakse samuti NDICist;
- 2) riikidevaheline koostöö ~~ja merendusala~~ koostöö suurte riigiülestele territooriumidel või vesikondade ümbruses, mis hõlmab riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke programmipartnereid liikmesriikides, kolmandates riikides, partnerriikides ja ~~Gröönimaa ÜMTdes~~ ning mille eesmärk on saavutada suurem territoriaalne sidusus (komponent nr 2); ~~kui osutatakse üksnes riikidevahelisele koostööle: komponent nr 2A; kui osutatakse üksnes merendusala~~ koostööle: komponent nr 2B; [ME 41]
- 3) äärepoolseimate piirkondade omavaheline koostöö ja nende koostöö naabruses asuvate kolmandate või partnerriikide või ÜMTdega või **piirkondlike integratsiooni ja koostöö organisatsioonidega** või mitmega neist, et hõlbustada piirkondlikku lõimumist **ja harmoonilist arengut** nende naabruses (komponent nr 3); [ME 42]

Teisipäev, 26. märts 2019

4) piirkondadevaheline koostöö, mille eesmärk on tõhustada ühtekuuluvuspoliitikat (komponent nr 4), edendades:

a) kogemuste vahetamist, uuenduslikke lähenemisviise ja suutlikkuse suurendamist seoses:

i) Interregi programmide rakendamisega;

ia) ühiste piirkondadevaheliste arenguprojektide rakendamisega; [ME 43]

ib) kogu liidus partnerite vahel suutlikkuse suurendamisega seoses; [ME 44]

ii) tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi programmide rakendamisega, eelkõige seoses piirkondadevaheliste ja riikidevaheliste meetmetega, mille puhul toetusajaajad asuvad vähemalt ühes teises liikmesriigis;

iiia) parimate tavade määratlemise ja levitamise ning nende ülekandmisega eelkõige rakenduskavadele tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames; [ME 45]

iiib) kogemuste vahetamisega seoses linna ja maa elukeskkonna säästva arengu, sealhulgas linna- ja maapiirkondade ühenduste, heade tavade tuvastamise, ülevõtmise ja levitamise; [ME 46]

iii) Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste asutamise, toimimise ja rakendamisega;

iiia) Euroopa piiriülese mehhanismi, nagu osutatud määruses (EL) .../... [uus Euroopa piiriülene mehhanism], asutamise, toimimise ja rakendamisega; [ME 47]

b) territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkidega seotud arengusuundumuste analüüsimist;

5) piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud selliste piirkondadevaheliste innovatsiooniprojektide turuleviimise ja laiendamise kaudu, mis võivad soodustada Euroopa väärtusahelate arengut (komponent nr 5). [ME 48]

II JAGU

GEOGRAAFILINE KATVUS

Artikkel 4

Piiriülese koostöö geograafiline katvus

1. Piiriülese koostöö raames toetust saavad alad peavad olema sisepiiride (**nii maismaa- kui ka merepiirid**) ning kolmandate riikide või partnerriikide välispiiride (**nii maismaa- kui ka merepiirid**) ääres asuvad liidu NUTS 3. tasandi piirkonnad, **ilma et see piiraks võimalike kohanduste tegemist, mida on vaja selleks, et tagada programmitööks perioodil 2014–2020 loodud koostöövaldkondade sidusus ja jätkuvus.** [ME 49]

~~2. Merepiiridega piirkondi, mis on ühendatud mere püsiühenduse kaudu, toetatakse samuti piiriülese koostöö raames.~~ [ME 50]

3. Liidusisest piiriülest koostööd käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata Norra, Šveitsi ja Ühendkuningriigi piirkondi, mis on NUTS 3. tasandi piirkondadega samaväärsed, samuti Liechtensteini, Andorrat ja **San Marinot.** [ME 51]

4. Liiduvälise piiriülese koostöö puhul toetatakse IPA III-st või NDICist vastava partnerriigi NUTS 3. tasandi piirkondi või, NUTS liigituse puudumisel, selliseid samaväärsed piirkondi liikmesriikide ja partnerriikide kõigi ~~maismaapiiride~~ **maismaa- või merepiiride äärseid piirkondi**, mis vastavad IPA III-st või NDICist toetuse saamise tingimustele. [ME 52]

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 5

Riikidevahelise koostöö ja ~~merendusala~~ koostöö geograafiline katvus [ME 53]

1. Riikidevahelise koostöö ja ~~merendusala~~ koostöö puhul peavad ERFi raames toetust saavad alad olema liidu NUTS 2. tasandi piirkonnad, mis hõlmavad külgnevaid funktsionaalseid alasid, **ilma et see piiraks võimalike kohanduste tegemist, mida on vaja selleks, et tagada programmitööks perioodil 2014–2020 suuremate koostöövaldkondade sidusus ja jätkuvus**, võttes vajaduse korral arvesse makropiirkondlikke ja merepiirkondade strateegiaid. [ME 54]
2. Riikidevahelist koostööd ja ~~merendusala~~ koostööd käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata järgmist: [ME 55]
 - a) Islandi, Norra, Šveitsi ja Ühendkuningriigi piirkonnad, samuti Liechtenstein, Andorra, Monaco ja San Marino;
 - b) ~~Gröönimaa~~ **ÜMT programmist toetust saavad ÜMTd**; [ME 56]
 - c) Fääri saared;
 - d) IPA III või NDICI alla kuuluvate partnerriikide piirkonnad;olenemata sellest, kas nad saavad ELi eelarvest toetust või mitte.
3. Lõikes 2 loetletud piirkonnad, kolmandad riigid ja partnerriigid **või ÜMTd** peavad olema NUTS 2. tasandi piirkonnad või, NUTS liigituse puudumisel, samaväärsed piirkonnad. [ME 57]

Artikkel 6

Äärepoolseimate piirkondade koostöö geograafiline katvus

1. Äärepoolseimate piirkondade koostöö puhul toetatakse ERFist kõiki ELi toimimise lepingu artikli 349 esimeses lõigus loetletud piirkondi.
2. Äärepoolseimaid piirkondi käsitlevad Interregi programmid võivad hõlmata ~~naabruses asuvaid~~ partnerriike, keda toetatakse NDICist, ~~või~~ ÜMTd, keda toetatakse ÜMT programmi raames, **piirkondlikke koostööorganisatsioone** või ~~mõlemaid neid kõiki~~. [ME 58]

Artikkel 7

Piirkondadevahelise koostöö ja ~~piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute~~ geograafiline katvus [ME 59]

1. Komponenti nr 4 kohase mis tahes Interregi programmi ~~või komponendi nr 5 kohaste piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute~~ puhul toetatakse kogu liidu territooriumi ERFist, **sealhulgas äärepoolseimaid piirkondi**. [ME 60]
2. Komponenti nr 4 kohased Interregi programmid võivad hõlmata artiklites 4, 5 ja 6 osutatud kolmandaid riike, partnerriike, muid territooriume või ÜMTsid tervenisti või osaliselt, olenemata sellest, kas nad saavad toetust liidu välisrahastamisvahenditest või mitte. **Kolmandad riigid võivad nendes programmides osaleda, kui nad annavad oma rahalise panuse väljastpoolt eraldatavate tulude vormis**. [ME 61]

Artikkel 8

Toetust saavate Interregi programmi piirkondade loetelu

1. Artiklite 4, 5 ja 6 kohaldamisel võtab komisjon vastu rakendusakti, milles on sätestatud toetust saavate Interregi programmi piirkondade loetelu, mis on esitatud komponentide ja Interregi programmide kaupa. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 63 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Teisipäev, 26. märts 2019

Liiduvälised piiriüleused Interregi programmid loetletakse vastavalt Interregi IPA III piiriülese koostöö programmidenä või Interregi naabruspoliitika piiriülese koostöö programmidenä.

2. Lõikes 1 osutatud rakendusakt sisaldab ka loetelu sellistest liidu NUTS 3. tasandi piirkondadest, mida võetakse arvesse ERFi toetuses, mida eraldatakse piiriüleseks koostööks kõikidel sisepiiridel ja liidu välisrahastamisvahenditest toetust saavatel välispiiridel, ~~samuti loetelu sellistest NUTS 3. tasandi piirkondadest, mida võetakse arvesse toetuse andmisel artikli 9 lõike 3 punktis a osutatud komponendi nr 2B raames. [ME 62]~~

3. Sellised kolmandate või partnerriikide piirkonnad või liiduvälised territooriumid, millele ei anta toetust ERFist ega liidu välisrahastamisvahenditest, on samuti nimetatud lõikes 1 osutatud loetelus. **[ME 63 ei puuduta eestikeelset versiooni]**

III JAGU

RAHALISED VAHENDID JA KAASRAHASTAMISMÄÄRAD

Artikkel 9

ERFi rahalise vahendid Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks

1. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks ette nähtud ~~ERFi~~ vahendid moodustavad ~~8 430 000 000~~ **11 165 910 000** eurot (**2018. aasta hindades**) ERFi, ESF-i ja Ühtekuuluvusfondi eelarvelisteks kulukohustusteks programmitöö perioodiks 2021–2027 ettenähtud üldsummast, mis on sätestatud määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli ~~102~~ **103** lõikes 1. **[ME 64]**

2. Lõikes 1 osutatud ~~vahendid~~ **vahenditest 10 195 910 000 eurot (91,31 %)** jaotatakse järgmiselt: **[ME 65]**

a) ~~52,7 % (st kokku 4 440 000 000)~~ **7 500 000 000** eurot (**67,16 %**) piiriüleseks koostööks (komponent nr 1); **[ME 66]**

b) ~~31,4 % (st kokku 2 649 900 000)~~ **1 973 600 880** eurot (**17,68 %**) riikidevaheliseks koostööks ja merendusalaseks koostööks (komponent nr 2); **[ME 67]**

c) ~~3,2 % (st kokku 270 100 000)~~ **357 309 120** eurot (**3,2 %**) äärepoolseimate piirkondade koostööks (komponent nr 3); **[ME 68]**

d) ~~1,2 % (st kokku 100 000 000)~~ **365 000 000** eurot (**3,27 %**) piirkondadevaheliseks koostööks (komponent nr 4); **[ME 69]**

e) ~~11,5 % (st kokku 970 000 000 eurot)~~ piirkondadevahelisteks innovatsiooninvesteringuteks (komponent nr 5); **[ME 70]**

3. Komisjon teatab igale liikmesriigile, milline on talle aastate kaupa ette nähtud osa komponentide nr 1, nr 2 ja nr 3 kogusummadest.

Liikmesriigile eraldatava summa määramise kriteeriumina kasutatakse elanike arvu järgmistes piirkondades:

a) NUTS 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 1 puhul ja need NUTS 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 2B puhul, mis on loetletud artikli 8 lõikes 2 osutatud rakendusaktis; **[ME 71]**

Teisipäev, 26. märts 2019

b) NUTS 2. tasandi piirkonnad ~~komponentide~~ **komponendi** nr 2A ja nr 3 2 puhul; [ME 72]

ba) NUTS 2. ja 3. tasandi piirkonnad komponendi nr 3 puhul. [ME 73]

4. Iga liikmesriik võib paigutada kuni 15 % komponendi nr 1, nr 2 ja nr 3 rahalistest eraldistest ümber ühele või mitmele teisele komponendile.

5. Lõike 3 alusel teatatud summade põhjal teavitab iga liikmesriik komisjoni sellest, kas ja kuidas on ta kasutanud lõikes 4 ette nähtud ülekandmise võimalust ning milline on tema osa lõpliku jagunemine nende Interregi programmide vahel, milles liikmesriik osaleb.

5a. 970 000 000 eurot (8,69 %) lõikes 1 osutatud vahenditest eraldatakse piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteringute uuele algatusele, nagu on osutatud artiklis 15a.

Kui komisjon ei ole 31. detsembriks 2026 kõiki lõikes 1 osutatud kättesaadavaid vahendeid selle algatuse raames välja valitud projektidele ära kasutanud, siis ülejäänud sidumata vahendid jaotatakse ümber komponentide 1–4 vahel. [ME 74]

Artikkel 10

Fondiülesed sätted

1. Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles on sätestatud mitmeaastase strateegia dokument ERFist ja NDICist või IPA III-st toetust saavate liiduväliste piiriüleste Interregi programmide kohta. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 63 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

ERFist ja NDICist toetust saavate Interregi programmide puhul sätestatakse kõnealuses rakendusaktis määruse (EL) [NDICI] artikli 12 lõikes 2 osutatud elemendid.

2. Komisjon ja asjaomased liikmesriigid määravad kindlaks ERFist liiduvälisele piiriülestele Interregi programmidele antava toetuse, mida rahastatakse ka piiriülese koostöö jaoks ette nähtud IPA III rahastamispaketist (edaspidi „IPA III piiriülene koostöö“) või naabruspoliitika geograafilise piirkonna piiriüleseks koostööks ette nähtud NDICist (edaspidi „NDICI piiriülene koostöö“). Liikmesriikidele määratud ERFi toetusi ei jaotata hiljem asjaomaste liikmesriikide vahel ümber.

3. ERFist antakse toetust konkreetsetele liiduvälisele piiriülestele Interregi programmidele, tingimusel et **vähemalt** samaväärsed summad eraldatakse IPA III piiriülese koostöö ja NDICI piiriülese koostöö vahenditest asjaomases strateegilises programmidokumendis. Sellise ~~samaväärsuse~~ **panuse** suhtes kohaldatakse IPA III või NDICIt käsitlevas seadusandlikus aktis sätestatud ülempiiri. [ME 75]

Kui IPA III või NDICI asjaomase strateegilise programmidokumendi läbivaatamine viib vastava summa vähendamiseni ülejäänud aastatel, teeb iga asjaomane liikmesriik valiku järgmiste võimaluste hulgast:

a) taotleda artikli 12 lõike 3 kohast mehhanismi;

b) jätkata Interregi programmi ERFi ja IPA III piiriülese koostöö programmi või NDICI piiriülese koostöö programmi järelejäanud toetusega; või

c) kombineerida võimalused a ja b.

4. Iga-aastased assigneeringud, mis vastavad ERFist, IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist liiduvälisele piiriülestele Interregi programmidele antavale toetusele, kirjendatakse asjaomastele eelarveridadele 2021. aasta eelarve menetlemisel.

Teisipäev, 26. märts 2019

5. Kui komisjon on lisanud spetsiaalse rahalise eraldise, et aidata määruse (EL) .../... [NDICI] kohaselt partnerriike ja piirkondi ning nõukogu otsuse .../... [ÜMT otsus] kohaselt ÜMTsid või mõlemaid koostöö tugevdamisel naabruses asuvate liidu äärepoolseimate piirkondadega kooskõlas määruse (EL) .../... [NDICI] artikli 33 lõikega 2 ja .../... [ÜMT otsuse] artikliga 87 või mõlemaga, võib ka ERF vajaduse korral käesoleva määruse kohaselt ning vastastikkuse ja proportsionaalsuse alusel osaleda NDICIs või ÜMT programmist või mõlemast eraldatavas selliste meetmete rahastamises, mida partnerriik või -piirkond või mis tahes muu üksus on rakendanud vastavalt määrusele (EL) .../... [NDICI], riik, territoorium või mis tahes muu üksus on rakendanud vastavalt .../... [ÜMT otsusele] või liidu äärepoolseim piirkond on rakendanud vastavalt eelkõige ühele või enamale komponendi nr 2, 3 või 4 kohasele Interregi ühisprogrammile või artiklis 60 osutatud koostöömeetmetele, mis on võetud ja mida rakendatakse käesoleva määruse kohaselt.

Artikkel 11

Interregi programmi vahendite loetelu

1. Komisjon võtab liikmesriikide artikli 9 lõike 5 kohaselt esitatud teabe alusel vastu rakendusakti, milles esitatakse kõikide Interregi projektide loetelu ja märgitakse iga programmi ERFi toetuse kogusumma ning vajaduse korral liidu välisrahastamisvahenditest saadava toetuse kogusumma. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 63 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.
2. Kõnealuses rakendusaktis esitatakse ka loetelu artikli 9 lõike 5 kohaselt ümber paigutatud summadest jaotatuna liikmesriigi ja liidu välisrahastamisvahendi kaupa.

Artikkel 12

Vahendite tagastamine ja lõpetamine

1. 2022. ja 2023. aastal eraldatakse ERFist liiduvälistele piiriülestele Interregi programmidele ette nähtud aastane assigneering, mille kohta ei ole komisjonile vastava aasta 31. märtsiks esitatud ühtegi programmi ning mida ei ole ümber jaotatud muule samas liiduväliste piiriülestele Interregi programmide kategoorias esitatud programmile, liidusisestele piiriülestele Interregi programmidele, milles osaleb asjaomane liikmesriik või osalevad asjaomased liikmesriigid.
2. Kui 31. märtsil 2024 on veel liiduväliseid piiriüleseid Interregi programme, mida ei ole komisjonile esitatud, eraldatakse kogu artikli 9 lõikes 5 osutatud ERFist kõnealustele programmidele aastani 2027 antav toetus, mida ei ole ümber jaotatud muule liiduvälisele piiriülesele Interregi programmile, mida toetatakse ka vastavalt IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist, liidusisestele piiriülestele Interregi programmidele, milles asjaomane liikmesriik osaleb või asjaomased liikmesriigid osalevad.
3. Kõik liiduvälised piiriülesed Interregi programmid, mille komisjon on heaks kiitnud, lõpetatakse või programmidele tehtavaid eraldisi vähendatakse kooskõlas kohaldatavate eeskirjade ja menetlustega, kui:
 - a) ükski vastava Interregi programmiga hõlmatud partnerriik ei ole allkirjastanud asjakohast rahastamislepingut artikli 57 kohaselt sätestatud tähtajaks;
 - b) **nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui** Interregi programmi ei ole võimalik osalevate riikide vaheliste probleemide tõttu kavandatud viisil ellu viia. [ME 76]

Sellisel juhul eraldatakse lõikes 1 osutatud ERFist antav toetus, mis vastab aastastele maksetele, mida ei ole veel kulukohustustega seotud, või kulukohustustega seotud aastastele maksetele, mille kulukohustused on sama eelarveaasta jooksul täielikult või osaliselt tühistatud ning mida ei ole ümber jaotatud muule liiduvälisele piiriülesele Interregi programmile, mida toetatakse ka vastavalt IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist, liidusisestele piiriülestele Interregi programmidele, milles asjaomane liikmesriik osaleb või asjaomased liikmesriigid osalevad.

Teisipäev, 26. märts 2019

4. Sellise komponendi nr 2 kohase Interregi programmi puhul, mille komisjon on juba heaks kiitnud, lõpetatakse partnerriigi või ~~Gröönimaa~~ ÜMT osalemine, kui on esineb üks lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud olukord. [ME 77]

Osalevad liikmesriigid ja, kui see on asjakohane, ülejäänud osalevad partnerriigid taotlevad ühte järgmistest tingimustest:

- a) et Interregi programm lõpetataks täielikult, eriti juhul, kui selle ühise arendamisega seotud peamisi probleeme ei ole võimalik lahendada ilma kõnealuse partnerriigi või ~~Gröönimaa~~ ÜMT osalemiseta; [ME 78]
- b) et kõnealusele Interregi programmile tehtavaid eraldisi vähendataks kooskõlas kohaldatavate eeskirjade ja menetlustega;
- c) et Interregi programm jätkuks ilma kõnealuse partnerriigi või ~~Gröönimaa~~ ÜMT osalemiseta. [ME 79]

Juhul kui Interregi programmile tehtavaid eraldisi vähendatakse vastavalt käesoleva lõike teise lõigu punktile b, kantakse ERFist antav toetus, mis vastab aastastele maksetele, mida ei ole veel kulukohustustega seotud, üle teisele komponendile nr 2 kohasele Interregi programmile, milles asjaomane liikmesriik osaleb või asjaomased liikmesriigid osalevad, või kui liikmesriik osaleb ainult ühes komponendi nr 2 kohases Interregi programmis, kantakse toetus üle ühele või mitmele liidusisesele piiriülesele Interregi programmile, milles asjaomane liikmesriik osaleb.

5. Käesoleva artikli kohaselt vähendatud IPA III, NDICI või ÜMT programmi toetusi kasutatakse määruste (EL) .../... [IPA III], (EL) .../... [NDICI] või nõukogu otsuse .../... [ÜMT] kohaselt.

6. Kui kolmas riik või partnerriik või ÜMT, kes toetab Interregi programmi rakendamist riigi vahenditest, mis ei kujuta endast ERFist või liidu välisrahastamisvahendist antava toetuse riiklikku kaasrahastamist, ja kes on saanud artikli 22 lõikes 6 sätestatud dokumendi, vähendab kõnealust toetust Interregi programmi rakendamise ajal kas täielikult või seoses juba valitud ühistegevustega, taotleb osalev liikmesriik või taotlevad osalevad liikmesriigid ühte **käesoleva artikli** lõike 4 teises lõigus sätestatud tingimustest. [ME 80]

Artikkel 13

Kaasrahastamismäärad

Iga Interregi programmi tasandi kaasrahastamismäär ei tohi olla suurem kui ~~70%~~ **80 %**, välja arvatud juhul, kui liiduväliste piiriüleste või komponendi nr 3 alla kuuluvate Interregi programmide puhul on vastavalt määrustes (EL) .../... [IPA III], (EL) [NDICI] või nõukogu otsuses (EL) .../... [ÜMT programm] või nende raames vastuvõetud mis tahes muus õigusaktis sätestatud suurem protsent. [ME 81]

II PEATÜKK

Interregi erieesmärgid ja valdkondlik keskendamine

Artikkel 14

Interregi erieesmärgid

1. Määruse (EL) .../... [uus ERF] artiklis 4 sätestatud kohaldamisala raames aitab ERF ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahend määruse (EL) .../... [uus ERF] artikli [4 lõikes 1] sätestatud poliitikaeesmärkide saavutamisele kaasa Interregi programmide raames võetavate ühismeetmete kaudu.

2. Rahu ja leppimise saavutamist toetava programmi PEACE PLUS puhul toetab ERF poliitikaeesmärgi nr 4 raames erieesmärgina ka asjaomaste piirkondade sotsiaalse, majandusliku ja piirkondliku stabiilsuse edendamist, seda eelkõige kogukondadevahelise ühtekuuluvuse arendamise meetmete abil. Kõnealust erieesmärki toetatakse eraldiseisva prioriteediga.

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Lisaks määruse (EL) .../... [uus ERF] artiklis 2 sätestatud ERFi erieesmärkidele ~~võib~~ **aitab** ERF ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahend ~~aidata~~ kaasa ka poliitikaeesmärgi nr 4 kohaste erieesmärkide saavutamisele: [ME 82]

- a) parandades tööturgude tulemuslikkust ja juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele piiriüleselt;
- b) muutes hariduse, koolituse ja elukestva õppe kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks, et parandada haridustaset ja oskusi, et need oleksid piiriüleselt tunnustatud;
- c) tõhustades võrdset ja õigeaegset piiriülest juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele tervishoiuteenustele;
- d) muutes tervishoiusüsteemid ja pikaajalise hoolduse teenused piiriüleselt kättesaadavamaks, tulemuslikumaks ja vastupidavamaks;
- e) edendades sotsiaalset kaasatust ja vähendades vaesust, muu hulgas piiriüleste võrdsete võimaluste suurendamise ning diskrimineerimise vastu võitlemise kaudu.

4. Komponentide nr 1, 2 ja 3 raames võib ERF ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahend toetada ka Interregi erieesmärki „Interregi parem juhtimine“, eelkõige järgmiste meetmete kaudu:

- a) komponentide nr 1 ja ~~2B~~ 2 kohastes Interregi programmides: [ME 83]
 - i) suurendades avalike asutuste, eelkõige nende, kes on volitatud haldama konkreetset territooriumi, ja sidusrühmade institutsioonilist suutlikkust;
 - ii) tõhustades avalikku haldust õiguslaselise ja halduskoostöö ning kodanike, **sealhulgas inimestevaheliste projektide, kodanikuühiskonna osalejate** ja asutuste vahelise koostöö kaudu, et kõrvaldada õiguslikke ja muid takistusi piirialadel; [ME 84]
- b) komponentide nr 1, 2 ja 3 kohastes Interregi programmides: suurendades riigiasutuste ja sidusrühmade institutsioonilist suutlikkust, et rakendada makropiirkondlikke ja merepiirkondade strateegiaid;
- c) liiduvälistes piirülestes ja Interregi rahastamisvahenditest toetatavates komponentide nr 2 ja 3 kohastes Interregi programmides, lisaks punktides a ja b osutatule: luues vastastikust usaldust, eelkõige soodustades inimestevahelisi tegevusi, edendades jätkusuutlikku demokraatiat ning toetades kodanikuühiskonna osalejaid ja nende rolli protsesside ja demokraatia arendamise ümberkujundamisel.

5. ~~Liiduvälistes piirülestes ja komponentide~~ **Komponentide** nr 1, 2 ja 3 kohastes Interregi programmides toetatakse ERFist ja vajaduse korral toetavad liidu välisrahastamisvahenditest ka liiduvälisest Interregi erieesmärki „Ohutum ja turvalisem Euroopa“, eelkõige sellistes valdkondades nagu piiriületamise haldamine ja liikuvus ning rände haldamine, sealhulgas rändajate **ja rahvusvahelise kaitse all olevate pagulaste kaitse ning majandusliku ja sotsiaalse integreerimise** alal võetavate meetmete abil. [ME 85]

Artikkel 15

Valdkondlik keskendamine

1. Vähemalt 60 % ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite eraldisest igale komponentide nr 1, 2 ja 3 kohasele Interregi programmile muude kui tehnilise abi prioriteetide raames eraldatakse kuni kolmele määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 4 lõikes 1 sätestatud poliitikaeesmärgile.

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Täiendav 15 % ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite eraldistest igast komponentide nr 1, 2 ja 3 kohasest Interregi programmist muude kui tehnilise abi prioriteetide raames eraldatakse **kuni 15 %** Interregi erieesmärgile „Interregi parem juhtimine“ või liiduvälisele **ja kuni 10 % võib eraldada** Interregi erieesmärgile „Ohutum ja turvalisem Euroopa“. [ME 86]
3. Kui komponendi nr ~~2A~~ **1 või 2** kohasest Interregi programmist toetatakse makropiirkondlikku strateegiat; programmeeritakse või merepiirkondade strateegiat, aitab vähemalt 80 % ERFi kogueraldis eraldisest ja vajaduse korral **osa** liidu välisrahastamisvahendite kogueraldisest **eraldisest kaasa** muude kui tehnilise abi prioriteetide raames kõnealuse strateegia eesmärkidele. [ME 87]
4. Kui komponendi nr ~~2B~~ kohasest Interregi programmist toetatakse makropiirkondlikku või merepiirkondade strateegiat, jaotatakse vähemalt 70 % ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite kogueraldisest muude kui tehnilise abi prioriteetide raames kõnealuse strateegia eesmärkidele. [ME 88]
5. Komponenti nr 4 kohaste Interregi programmide puhul jaotatakse ERFi ja vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendite kogueraldis muude kui tehnilise abi prioriteetide raames Interregi erieesmärgile „Interregi parem juhtimine“.

Artikkel 15a

Piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud

1. Artikli 9 lõikes 5a osutatud vahendid eraldatakse uuele algatusele, mis käsitleb piirkondadevahelisi innovatsiooniinvesteeringuid, mis on ette nähtud järgmiseks:
- a) selliste ühiste innovatsiooniprojektide turuleviimine ja laiendamine, mis võivad soodustada Euroopa väärtusahelate arengut;
 - b) selliste teadlaste, ettevõtjate, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja avaliku sektori asutuste kokkutoomine, kes on riiklikul või piirkondlikul tasandil hõlmatud aruka spetsialiseerumise ja sotsiaalse innovatsiooni strateegiatega;
 - c) katseprojektid, mille eesmärk on selgitada piirkondlikul ja kohalikul tasandil välja uued arengulahendused, mis põhinevad aruka spetsialiseerumise strateegiatel, või neid katsetada; või
 - d) innovatsioonialaste kogemuste jagamine eesmärgiga lõigata saadud kogemustest kasu piirkondliku või kohaliku tasandi arengus.
2. Et säilitada Euroopa territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtte ja tagada rahaliste vahendite ligikaudne võrdne osakaal, peavad need investeeringud keskenduma vähem arenenud piirkondade ja juhtivate piirkondade vaheliste sidemete loomisele, suurendades vähem arenenud piirkondades piirkondlike innovatsiooni ökosüsteemide suutlikkust integreerida ja edendada olemasolevat või tärkavat ELi väärtust ning suutlikkust osaleda partnerlustes teiste piirkondadega.
3. Komisjon rakendab neid investeeringuid otsese või kaudse eelarve täitmise raames. Pikaajalise tööprogrammi ja sellega seotud projektikonkursside kindlaksmääramisel toetab teda ekspertiirühm.
4. Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute puhul toetatakse kogu liidu territooriumi ERFist. Kolmandad riigid võivad nendes investeeringutes osaleda, kui nad annavad oma rahalise panuse väljastpoolt eraldatavate tulude vormis. [ME 89]

Teisipäev, 26. märts 2019

III PEATÜKK
Programmitöö

I JAGU
INTERREGI PROGRAMMIDE ETTEVALMISTAMINE, HEAKSKIITMINEJA MUUTMINE

Artikkel 16

Interregi programmide ettevalmistamine ja esitamine

1. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärk (Interreg) rakendatakse Interregi programmide kaudu koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, välja arvatud komponendi nr 3 puhul, mida võib rakendada täielikult või osaliselt eelarve kaudse täitmise raames, ja komponendi nr 5 puhul, mida rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames **pärast sidusrühmadega konsulteerimist**. [ME 90]

2. Osalevad liikmesriigid ning vajaduse korral kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd** või **ÜMTd piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** valmistavad Interregi programmi ette vastavalt lisas sätestatud vormile ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. [ME 91]

3. Osalevad liikmesriigid valmistavad Interregi programmi ette koostöös määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 6 osutatud programmpartneritega. **Makropiirkondlike või merepiirkondade strateegiaid hõlmavate Interregi programmide ettevalmistamisel peaksid liikmesriigid ja programmpartnerid võtma arvesse asjaomaste makropiirkondlike ja merepiirkondade strateegiate valdkondlike prioriteete ning konsulteerima asjaomaste osalejatega. Liikmesriigid ja programmpartnerid võtavad kasutusele eelhindamismehhanismi, millega tagatakse, et kõik makropiirkondliku ja merepiirkonna tasandi osalejad, Euroopa territoriaalse koostöö programmi ametiasutused, piirkonnad ja riigid kutsutakse programmitöö perioodi alguses kokku, et otsustada ühiselt iga programmi prioriteetide üle. Kui see on asjakohane, viiakse kõnealused prioriteetid kooskõlla makropiirkondlike või merepiirkondade strateegiate tegevuskavadega.** [ME 92]

Vajaduse korral kaasavad osalevad kolmandad riigid või partnerriigid või ÜMTd ka kõnealuses artiklis osutatutega samaväärseid programmpartnereid.

4. Liikmesriik, kus asub tulevane korraldusasutus, esitab **ühe või mitu** Interregi programmi komisjonile [jõustumiskuupäev ~~ühena~~ **12 kuud**] kõikide osalevate liikmesriikide ja asjakohasel juhul kolmandate riikide või partnerriikide, **ÜMTde** või **ÜMTde piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonide** nimel. [ME 93]

Liikmesriik, kus asub tulevane korraldusasutus, esitab liidu välisrahastamisvahendist antavat toetust sisaldava Interregi programmi siiski hiljemalt ~~katus~~ **12 kuud** pärast seda, kui komisjon on artikli 10 lõike 1 kohase asjaomase strateegilise programmidokumendi vastu võtnud või kui see on nõutav üht või mitut liidu välisrahastamisvahendit käsitleva vastava alusaktiga. [ME 94]

5. Programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid või ÜMTd kinnitavad enne Interregi programmi komisjonile esitamist kirjalikult, et nad on nõus programmi sisuga. See nõusolek peab sisaldama kõikide osalevate liikmesriikide ja asjakohasel juhul ka kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde siduvat kohustust tagada Interregi programmi elluviimise jaoks vajalik kaasrahastus ning vajaduse korral ka kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde kohustust tagada oma rahaline osalus.

Kui Interregi programm hõlmab äärepoolsemaid piirkondi ja kolmandaid riike, partnerriike või ÜMTsid, konsulteerib asjaomane liikmesriik erandina esimesest lõigust enne Interregi programmi komisjonile esitamist asjaomaste kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTdega. Sellisel juhul võib Interregi programmide sisu ja kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde võimaliku panuse osas saavutatud kokkulepped esitada ka kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTdega peetud nõupidamiste või piirkondlike koostööorganisatsioonide arutelude ametlikult heakskiidetud protokollides.

Teisipäev, 26. märts 2019

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 62 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse lisa, et kohendada programmitöö perioodil toimuvaid muutusi selle mitteoluliste elementide osas.

Artikkel 17

Interregi programmide sisu

1. Igas Interregi programmis sätestatakse ühisstrateegia, mille kohaselt edendatakse programmiga määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 4 lõikes 1 esitatud poliitikaeesmärkide ning käesoleva määruse artikli 14 lõikes 4 ja lõikes 5 esitatud Interregi erieesmärkide saavutamist.
2. Iga Interregi programm koosneb prioriteetidest.

Iga prioriteet vastab ühele poliitikaeesmärgile või asjakohasel juhul vastavalt ühele või mõlemale Interregi erieesmärgile või tehnilisele abile. Poliitikaeesmärgile või asjakohasel juhul vastavalt ühele või mõlemale Interregi erieesmärgile vastav prioriteet koosneb ühest või mitmest erieesmärgist. Samale poliitikaeesmärgile või Interregi erieesmärgile võib vastata mitu prioriteeti.

3. ~~Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja kokkuleppel komisjoniga võib asjaomane liikmesriik~~ **Asjaomane liikmesriik** otsustada programmi rakendamise tõhustamiseks ja tegevuste ulatuse laiendamiseks kanda Interregi programmidesse üle kuni ~~20~~ **20** % samale piirkonnale tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames ERFist eraldatud summast. **Iga liikmesriik teavitab komisjoni eelnevalt sellest, et ta kavatab kasutada ülekandmise võimalust, ja põhjendab komisjonile oma otsust.** Ülekantud summa moodustab eraldiseisva prioriteedi või eraldiseisvad prioriteetid. [ME 95]

4. Igas Interregi programmis sätestatakse:
 - a) programmi piirkond (sealhulgas selle kaart eraldi dokumendina);
 - b) kokkuvõtte peamistest ühistest probleemidest, võttes **eelkõige** arvesse: [ME 96]
 - i) majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ebavõrdsust;
 - ii) ühiseid investeerimisvajadusi ja vastastikust täiendavust muude toetusvormidega **ning võimaliku koostoime saavutamist**; [ME 97]
 - iii) varasematest kogemustest saadud õppetunde **ja seda, kuidas neid on programmis arvesse võetud**; [ME 98]
 - iv) makropiirkondlike ja merepiirkondade strateegiaid, kus programmi piirkond on täielikult või osaliselt hõlmatud ühe või mitme strateegiaga;
 - c) valitud poliitikaeesmärkide ja Interregi erieesmärkide põhjendus, **ja** neile vastavad prioriteetid, ~~erieesmärgid ja toetuse vormid~~, käsitledes vajaduse korral piiriülese taristu puuduvaid ühendusi; [ME 99]
 - d) erieesmärgid iga prioriteedi kohta, välja arvatud tehniline abi;
 - e) iga erieesmärgi puhul:
 - i) asjaomased meetmed, sealhulgas kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste loetelu ning nende eeldatav panus erieesmärkide ning, kui see on asjakohane, makropiirkondlike strateegiatega ja merepiirkondade strateegiatega saavutamisse, **vastavalt kõnealuste tegevuste kriteeriumid ja neile vastavad läbipaistvad valikukriteeriumid**; [ME 100]
 - ii) väljundnäitajad ja tulemusnäitajad koos asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega;

Teisipäev, 26. märts 2019

- iii) ~~peamised sihtühmad; [ME 101]~~
- iv) konkreetsed sihtpiirkonnad, sealhulgas integreeritud territoriaalsete investeeringute, kogukonna juhitud kohaliku arengu või muude territoriaalse arengu vahendite kavandatav kasutamine;
- v) ~~rahastamisvahendite kavandatav kasutamine; [ME 102]~~
- vi) programmile eraldatud vahendite soovituslik jaotus sekkumise liigi kaupa;
- f) tehnilise abi prioriteedi puhul määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklite [30], [31] ja [32] kohane kavandatav kasutamine ja asjaomased sekkumiste liigid;
- g) rahastamiskava, mis sisaldab järgmisi tabeleid (mis ei ole liigendatud osalevate liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde kaupa, välja arvatud juhul, kui tabelites on sätestatud teisiti):
- i) tabel, kus täpsustatakse kõik ERFi ja asjakohasel juhul iga liidu välisrahastamisvahendi rahalised eraldised kogu programmitöö perioodiks ja aastate kaupa;
- ii) tabel, kus täpsustatakse kõik ERFi rahalised eraldised iga prioriteedi kaupa ja asjakohasel juhul iga liidu välisrahastamisvahendi rahalised eraldised prioriteedi kaupa, samuti riiklik kaasrahastamine ja teave selle kohta, kas panus koosneb avaliku sektori ja erasektori kaasrahastusest;
- h) meetmed, mida võetakse, et kaasata määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 6 osutatud asjakohased programmpartnerid Interregi programmi ettevalmistamisse, ning kõnealuste partnerite roll programmi rakendamises, seires ja hindamises;
- i) Interregi programmi teabevahetuse ja nähtavusega seotud kavandatav lähenemisviis, millega määratakse kindlaks selle eesmärgid, sihtühmad, teabevahetuskanalid, teavitamine sotsiaalmeedia kaudu, kavandatud eelarve ning asjaomased seire- ja hindamisnäitajad.
5. Lõikes 4 osutatud teave antakse järgmiselt:
- a) seoses punktis g osutatud tabelite ja liidu välisrahastamisvahenditest antava toetuse puhul sätestatakse fondid järgmiselt:
- i) liiduväliste piiriüleste Interregi programmide puhul, mida toetatakse IPA III-st ja NDICist ühe summana (IPA III piiriülese koostöö programm või NDICI piiriülese koostöö programm), ühendades [rubriigi 2 „Ühtekuuluvus ja väärtused“, vaheülemäär „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“] ja [rubriigi 6 „Naabrus ja maailm“] kohase toetuse;
- ii) komponentide nr 2 ja 4 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse IPA III-st, NDICist või ÜMT programmist ühe summana (edaspidi „Interregi fondid“), ühendades [rubriigi 2] ja [rubriigi 6] kohase toetuse, või jaotatuna rahastamisvahendi (ERF, IPA III, NDICI ja ÜMT programm) kaupa vastavalt programmpartnerite valikule;
- iii) komponendi nr 2 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse ÜMT programmist jaotatuna rahastamisvahendi (ERF ja ÜMT programm ~~Gröönimaa~~) kaupa; [ME 103]
- iv) komponendi nr 3 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse NDICist ja ÜMT programmist jaotatuna rahastamisvahendi (vastavalt vajadusele ERF, NDICI ja ÜMT programm) kaupa.
- b) lõike 4 punkti g alapunktis ii osutatud tabel sisaldab üksnes aastateks 2021–2025 ettenähtud summasid. [ME 104]
6. Lõike 4 punkti e alapunkti vi ja punkti f puhul põhinevad sekkumise liigid määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [I] lisas sätestatud nomenklatuuril.

Teisipäev, 26. märts 2019

7. Interregi programmis:
- määratakse kindlaks korraldusasutus, auditeerimisasutus ja asutus, millele peab makseid tegema komisjon;
 - sätetatakse ühise sekretariaadi loomise kord **ning vajaduse korral liikmesriikide või kolmandate riikide tugihaldusstruktuurid**; [ME 105]
 - sätetatakse vastutuse jagumine osalevate liikmesriikide vahel ja asjakohasel juhul kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde vahel juhul, kui korraldusasutus või komisjon teeb finantskorrektsiooni.
8. Korraldusasutus teavitab komisjoni lõike 7 punktis a osutatud teabe mis tahes muudatustest, mis ei eelda programmi muutmist.
9. Erandina lõikest 4 kohandatakse komponendi nr 4 kohaste Interregi programmide sisu vastavalt kõnealuste Interregi programmide eripärale, eelkõige järgmiselt:
- punktis a osutatud teavet ei nõuta;
 - punktides b ja h nõutav teave antakse lühiülevaatenähtena;
 - iga muu kui tehnilise abi prioriteedi raames seatud erieesmärgi kohta antakse järgmine teave:
 - üksiku toetusesaaja või toetusesaajate piiratud loetelu määratlus ja toetuse andmise kord;
 - seatud meetmeliigid ja nende eeldatav panus erieesmärkide saavutamisse;
 - väljundnäitajad ja tulemusnäitajad koos asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega;
 - peamised sihtrühmad;
 - programmile eraldatud vahendite soovituslik jaotus sekkumise liigi kaupa.

Artikkel 18

Interregi programmide heakskiitmine

- Komisjon hindab **täiesti läbipaistvalt** iga Interregi programmi ja selle vastavust määrusele (EL) .../... [uus ühissätete määrus], määrusele (EL) .../... [uus ERF] ja käesolevale määrusele ning, liidu välisrahastamisvahendist saadava toetuse korral ja kui see on asjakohane, programmi kooskõla **käesoleva määruse** artikli 10 lõike 1 kohase mitmeaastase strateegia dokumendiga või üht või mitut kõnealust rahastamisvahendit käsitleva vastava alusakti kohase asjaomase strateegilise programmi töö raamistikuga. [ME 106]
- Komisjon võib esitada oma tähelepanekud kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil tulevase korraldusasutuse asukohariigiks olev liikmesriik Interregi programmi esitas.
- Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd** või ~~ÜMTd~~ **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** vaatavad Interregi programmi läbi, võttes arvesse komisjoni tehtud märkusi. [ME 107]
- Komisjon võtab vastu otsuse rakendusaktiga, mis käsitleb iga Interregi programmi heakskiitmist, hiljemalt ~~kuus~~ **kolm** kuud pärast seda, kui liikmesriik, kes on korraldusasutuse asukohariik, on programmi **läbivaadatud versiooni** esitanud. [ME 108]
- Seoses liiduväliste piiriüleste Interregi programmidega võtab komisjon oma otsused vastu kooskõlas lõikega 4, olles konsulteerinud määruse (EL) .../... [IPA III] artikli [16] kohaselt IPA III komiteega ja määruse (EL) .../... [NDICI] artikli 36 kohaselt naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö komiteega.

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 19

Interregi programmide muutmine

1. Liikmesriik, kus asub korraldusasutus, võib **pärast kohalike ja piirkondlike ametiasutustega konsulteerimist ning kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga 6** esitada motiveeritud taotluse Interregi programmi muutmiseks ja samuti muudetud programmi, milles esitatakse kõnealuse muudatuse oodatav mõju eesmärkide saavutamisele. [ME 109]
2. Komisjon hindab muudatuse vastavust määrusele (EL) .../... [uus ühissätete määrus], määrusele (EL) .../... [uus ERF] ja käesolevale määrusele ning võib teha märkusi ~~kolme~~ **ühe** kuu jooksul pärast muudetud programmi esitamist. [ME 110]
3. Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd** või ~~ÜMTd~~ **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** vaatavad muudetud programmi läbi ja võtavad arvesse komisjoni tehtud märkusi. [ME 111]
4. Komisjon kiidab Interregi programmi muutmise heaks hiljemalt ~~kuus~~ **kolm** kuud pärast seda, kui liikmesriik muudetud programmi esitas. [ME 112]
5. Liikmesriik võib **pärast kohalike ja piirkondlike ametiasutustega konsulteerimist ning kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga 6** paigutada programmitöö perioodil kuni ~~5%~~ **10%** prioriteedi esialgselt eraldisest ja mitte rohkem kui ~~3%~~ **5%** programmi eelarvest ümber sama Interregi programmi teise prioriteedi alla. [ME 113]

Kõnealused ümberpaigutamised ei mõjuta eelmisi aastaid.

Neid ei loeta märkimisväärseks ja komisjon ei pea tegema nende kohta Interregi programmi muutmist otsust. Need peavad vastama siiski kõikidele regulatiivsetele nõuetele. Korraldusasutus esitab komisjonile artikli 17 lõike 4 punkti g alapunktis ii osutatud läbivaadatud tabeli.

6. Komisjoni heakskiit ei ole vajalik üksnes tehniliste või redaktsiooniliste paranduste puhul, mis ei mõjuta Interregi programmi rakendamist. Korraldusasutus teatab komisjonile sellistest parandustest.

II JAGU

TERRITORIAALNE ARENG

Artikkel 20

Integreeritud territoriaalne areng

Interregi programmide puhul on asjaomased linnade, kohalikud või muud piirkondlikud ametiasutused, kes vastutavad määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 22 loetletud territoriaalse ja kohaliku arengu strateegiade koostamise eest või valivad kõnealuste strateegiade raames toetatavad tegevused, nagu on osutatud kõnealuse määruse artikli 23 lõikes 4, või teevad mõlemat, kas piiriüleised õigussubjektid või Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused.

Piiriülene õigussubjekt või Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus, kes rakendab määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 24 kohast integreeritud territoriaalset investeringut või kõnealuse määruse artikli 22 punkti c kohast muud territoriaalset vahendit, võib olla käesoleva määruse artikli 23 lõike 5 kohaselt ainus toetusesaaja, tingimusel, et piiriülese õigussubjekti või Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse sees järgitakse ülesannete lahususe põhimõtet.

Artikkel 21

Kogukonna juhitud kohalik areng

Määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 22 punkti b kohast kogukonna juhitud kohaliku arengut võib rakendada Interregi programmides, tingimusel et asjaomased kohalikud tegevusrühmad koosnevad avaliku ja erasektori kohalike sotsiaal-majanduslike huvide esindajatest ning nende otsustusprotsessi ei kontrolli vaid üks huvirühm, ja vähemalt kahest osalevast riigist, kellest vähemalt üks on liikmesriik.

Teisipäev, 26. märts 2019

III JAGU
TEGEVUSED JA VÄIKEPROJEKTIDE FONDID

Artikkel 22
Interregi tegevuste valimine

1. Interregi tegevused valib artikli 27 kohaselt moodustatud seirekomisjon kooskõlas programmi strateegia ja eesmärkidega.

Seirekomisjon võib luua ühe või, eelkõige alaprogrammide puhul mitu juhtkomiteed, kes valivad tema vastutusel tegevused. **Juhtkomiteed kohaldavad partnerluspõhimõtet, nagu on sätestatud määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 6, ning kaasavad partnereid kõigist osalevatest liikmesriikidest. [ME 114]**

Kui kogu tegevus või osa sellest rakendatakse väljaspool programmipiirkonda [liidus või liidust väljaspool], peab selle tegevuse valik saama korraldusasutuse sõnaselge nõusoleku seirekomisjonis või asjakohasel juhul juhtkomitees.

2. Tegevuste valimiseks koostab seirekomisjon või asjakohasel juhul juhtkomitee kriteeriumid ja menetlused, mis on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, millega tagatakse sooline võrdsus ja milles võetakse arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, kestliku arengu põhimõtet ning liidu keskkonnapoliitikat kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 11 ja artikli 191 lõikega 1, ning kohaldab neid.

Kriteeriumide ja menetlustega tagatakse valitavate tegevuste prioriseerimine eesmärgiga maksimeerida liidu rahastamise panust Interregi programmi eesmärkide saavutamisesse ja Interregi programmide kohaste tegevuste koostöömõõtmise rakendamisesse, nagu on sätestatud artikli 23 lõigetes 1 ja 4.

3. Korraldusasutus ~~konsulteerib komisjoniga ja võtab arvesse tema märkusi~~ **teavitab komisjoni**, enne kui valikukriteeriumid esialgselt seirekomisjonile või vajaduse korral juhtkomiteele esitatakse. Sama kehtib kõnealuste kriteeriumide mis tahes hilisemate muudatuste kohta. **[ME 115]**

4. ~~Tegevuste valimisel~~ **Enne kui** seirekomisjon või asjakohasel juhul juhtkomitee **valib tegevused, teeb korraldusasutus järgmist: [ME 116]**

- a) tagab, et valitud tegevused vastavad Interregi programmile ja aitaksid tulemuslikult kaasa programmi erieesmärkide saavutamisele;
- b) tagab, et valitud tegevused ei ole vastuolus artikli 10 lõike 1 kohaselt koostatud vastavate strateegiatega ja ei ole loodud ühe või mitme liidu välisrahastamisvahendi jaoks;
- c) tagab, et valitud tegevused esindavad toetuse summa, teostatud tegevuste ja eesmärkide saavutamise vahelist parimat suhet;
- d) kontrollib, et toetusesaajal on vajalikud rahalised vahendid ja mehhanismid tegevus- ja hoolduskulude katmiseks;
- e) tagab, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL⁽²²⁾ kohaldamisalasse kuuluvate valitud tegevuste suhtes kohaldatakse keskkonnamõju hindamist või sõelumismenetlust, võttes aluseks nõuded, mis on sätestatud kõnealuses direktiivis, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/52/EL⁽²³⁾.

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/52/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/92/EL (ELT L 124, 25.4.2014, lk 1).

Teisipäev, 26. märts 2019

- f) kontrollib, et juhul kui tegevused on alanud enne rahastamisaotluse korraldusasutusele esitamist, on järgitud kohaldatavat õigust;
- g) tagab, et valitud tegevused on asjaomase Interregi fondi kohaldamisalas ja omistatud ühele sekkumise liigile;
- h) tagab, et tegevused ei hõlma selliseid toiminguid, mis olid osa tegevusest, mille suhtes kohaldatai ümberpaigutamist vastavalt määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklile 60 või mis kujutaksid endast tootmistegevuse üleviimist vastavalt kõnealuse määruse artikli 59 lõike 1 punktile a;
- i) tagab, et valitud tegevusi ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või tegevuste tulemuslikkuse;
- j) tagab selliste taristuinvesteeringute ilmastikukindluse, mille eeldatav kestvus on vähemalt viis aastat.

5. Seirekomisjon või vajaduse korral juhtkomitee kiidab heaks Interregi tegevuste valimise metoodika ja kriteeriumid, sealhulgas kõik nende muudatused, ilma et see piiraks määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 27 lõike 3 punkti b] kohaldamist seoses kogukonna juhitud kohaliku arenguga ja käesoleva määruse artikli 24 kohaldamist.

6. Korraldusasutus annab juhtivale või ainsale partnerile iga Interregi tegevuse jaoks dokumendi, milles on sätestatud kõnealuse Interregi tegevuse toetamise tingimused, sealhulgas tegevuse raames hangitavate toodete ja teenuste, rahastamiskava ja elluviimise ajaliste piirangutega seotud erinõuded ning vajaduse korral meetod, mida tuleb kohaldada tegevuse kulude ja toetuse maksmise tingimuste kindlaksmääramiseks.

Selles dokumendis esitatakse ka juhtiva partneri kohustused seoses artikli 50 kohaste sissenõudmistega. ~~Kõnealused kohustused~~ **Sissenõudmistega seotud menetlused** määrab kindlaks **ja lepib kokku** seirekomisjon. Kui juhtiv partner asub partnerist erinevas liikmesriigis, kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs, ei ole ta kohustatud sisse nõudma kohtumenetluse teel. [ME 117]

Artikkel 23

Partnerlus Interregi tegevuste raames

1. Komponentide nr 1, 2 ja 3 raames valitavatesse tegevustesse peab olema kaasatud osalejaid vähemalt kahest riigist **või ÜMTst**, kellest vähemalt üks on liikmesriigi toetusesaaja. [ME 118]

Interregi fondist toetust saavad toetusesaajad ja partnerid, kes ei saa kõnealustest fondidest rahalist toetust (toetusesaajad ja partnerid koos edaspidi „partnerid“), moodustavad partnerluse Interregi tegevuse raames.

2. Interregi tegevust võidakse rakendada ühes riigis **või ÜMTs**, tingimusel et sellest programmipiirkonnale avalduv mõju ja tulenev kasu on kindlaks määratud tegevuse ~~kohaldamises~~ **taotluses**. [ME 119]

3. Lõiget 1 ei kohaldata rahu ja leppimist toetava programmi PEACE PLUS tegevuste suhtes.

4. Partnerid teevad koostööd Interregi tegevuste väljatöötamisel, **ja** rakendamisel, ~~rahastamisel~~ **ja samuti** neile personali leidmisel **ja/või nende rahastamisel**. **Iga Interregi tegevuse puhul püütakse partnerite arvu piirata kuni kümnega**. [ME 120]

Komponenti 3 kohaste Interregi programmide tegevuste puhul peavad äärepoolseimate piirkondade ja kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde partnerid tegema neljast esimeses lõigus loetletud ~~valdkonnas~~ **valdkonnast** koostööd üksnes ~~kolmes~~ **kahe**. [ME 121]

Teisipäev, 26. märts 2019

5. Kui partnereid on kaks või rohkem, määravad partnerid koos ühe neist juhtivaks partneriks.
6. Piiriülene õigussubjekt või Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus võib olla komponentide nr 1, 2 ja 3 kohaste Interregi programmide tegevuse ainus partner, tingimusel et programmi liikmete hulka kuuluvad partnerid vähemalt kahest osalevast riigist **või ÜMTst.** [ME 122]

Piiriülesel õigussubjektil või Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusel on liikmeid vähemalt kolmest komponendi nr 4 kohastes Interregi programmides osalevast riigist.

Õigussubjekt, kes kasutab rahastamisvahendi või vajaduse korral fondifondi vahendeid, võib olla Interregi tegevuse ainus partner, ilma et seejuures kohaldataks lõikes 1 koosseisu kohta sätestatud nõudeid.

7. Ainus partner peab olema registreeritud Interregi programmis osalevas liikmesriigis.

~~Ainus partner võib siiski olla registreeritud kõnealuses programmis mitteosalevas liikmesriigis juhul, kui on täidetud artiklis 23 sätestatud tingimused.~~ [ME 123]

Artikkel 24

Väikeprojektide fondid

1. ERFist või asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahendist Interregi programmi raames **ühele või mitmele** väikeprojektide fondile antav ~~toetus~~ **kogutoetus** ei **ole** üle **20 %** ~~20 000 000 eurot~~ või **15 %** Interregi programmi kogueraldisest, olenevalt sellest, kumb on väiksem **ning peab Interregi piiriülese koostöö programmi puhul moodustama kogueraldisest vähemalt 3 %.** [ME 124]

Väikeprojektide fondi lõppsaajad saavad toetust ERFist või asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahendist toetusesaaja kaudu ja rakendavad väikeprojekte kõnealuse väikeprojektide fondi raames (edaspidi „väikeprojekt“).

2. Väikeprojektide fondi toetusesaaja on ~~piiriülene õigussubjekt~~ **avalik- või eraõiguslik asutus, üksus, kes on** või ~~Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus~~ **ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik, kes vastutab tegevuste algatamise või nii algatamise kui ka rakendamise eest.** [ME 125]

3. Dokumendiga, milles on sätestatud väikeprojektide fondile toetuse andmise tingimused, nähakse lisaks artikli 22 lõikes 6 sätestatud tingimustele ette ka elemendid, mis on vajalikud tagamaks, et toetusesaaja:

- a) koostab mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse;
- b) kehtestab väikeprojektide valikuks objektiivsed kriteeriumid, millega välditakse huvide konflikte;
- c) hindab toetusetaotlusi;
- d) valib projektid ja määrab kindlaks igale väikeprojektile ette nähtud toetuse summa;
- e) vastutab tegevuse rakendamise eest ja säilitab oma tasandil kõiki kontrolljälje jaoks nõutavaid lisadokumente vastavalt määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [XI] lisale;
- f) teeb avalikkusele kättesaadavaks nende lõppsaajate loetelu, kes saavad tegevusest kasu.

Toetusesaaja tagab, et lõppsaajad täidavad artiklis 35 sätestatud nõuded.

4. Väikeprojektide valik ei kujuta endast ülesannete delegeerimist korraldusasutuselt vahendusasutusele, nagu on osutatud määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 65 lõikes 3.

Teisipäev, 26. märts 2019

5. Toetusesaaja personali- ja **muud otsesed kulud, mis vastavad artiklite 39–42 kulukategooriatele, ning samuti** kaudsed kulud väikeprojektide fondi **või fondide** juhtimisele ei tohi ületada 20 % vastava väikeprojektide fondi **või vastavate väikeprojektide fondide** rahastamiskõlblikest kogukuludest. [ME 126]

6. Kui väikeprojekti avaliku sektori toetus ei ületa 100 000 eurot, antakse ERFi või vajaduse korral liidu välisrahastamisvahendi toetus ühikukulude või ühekordsete maksetena või sisaldab see kindlamääralisi makseid, ~~välja arvatud selliste projektide puhul, mille toetus kujutab endast riigiabi.~~ [ME 127]

Kui ühegi tegevuse kogukulud ei ületa 100 000 eurot, võib ühe või mitme väikeprojekti toetuse summa kindlaks määrata eelarveprojekti alusel, mis koostatakse iga juhtumi puhul eraldi ja lepib tegevust valiva organi poolt eelnevalt kokku. [ME 128]

Kindlamääraliste maksete kasutamise korral võidakse kulukategooriad, mille suhtes kohaldatakse kindlat määra, hüvitada vastavalt määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 48 lõike 1 punktile a.

Artikkel 25

Juhtiva partneri ülesanded

1. Juhtiv partner teeb järgmist:

- a) kehtestab teiste partneritega lepingu vormis korra, mis hõlmab muu hulgas sätteid, mis tagavad Interregi tegevusele eraldatud vastava liidu fondi usaldusväärse finantsjuhtimise, kaasa arvatud alusetult makstud summade tagasinõudmise kord;
- b) vastutab kogu Interregi tegevuse rakendamise eest;
- c) tagab, et kõigi partnerite esitatud kulud on tehtud Interregi tegevuse rakendamisel kõigi partnerite vahel, kulutused vastavad partnerite kokkulepitud tegevustele kokkulepitud viisil ja vastavad korraldusametuse poolt artikli 22 lõike 6 kohaselt esitatud dokumendile.

2. Kui lõike 1 punkti a kohaselt sõlmitud kokkuleppes ei ole määratud teisiti, tagab juhtiv partner, et teised partnerid saavad vastavast liidu fondist antava toetuse kogusumma kätte täies ulatuses ja võimalikult kiiresti **kõigi partneritega kokku lepitud tähtaja jooksul ning sama menetluse kohaselt, nagu kohaldatakse juhtiva partneri suhtes.** Sellest summast ei arvata midagi maha ega peeta kinni, samuti ei kehtestata sellele makse ega muid samaväärseid tasusid, mis võiksid neid summasid teiste partnerite jaoks vähendada. [ME 129]

3. Juhtivaks partneriks võib määrata Interregi programmis osaleva liikmesriigi, kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT mis tahes toetusesaajat. [ME 130]

~~Interregi programmis osalevad liikmesriigid, kolmandad riigid, partnerriigid või ÜMTd võivad siiski kokku leppida, et juhtivaks partneriks võib määrata partneri, kes ei saa toetust ERFist ega liidu välisrahastamisvahendist.~~ [ME 131]

IV JAGU

TEHNILINE ABI

Artikkel 26

Tehniline abi

1. Igale Interregi programmile antud tehniline abi hüvitatakse kindlamääralise maksega, kohaldades lõikes 2 sätestatud protsendimäärasid **aastateks 2021 ja 2022 eelmaksete iga-aastaste osamaksete suhtes käesoleva määruse artikli 49 lõike 2 punktide a ja b kohaselt ning seejärel järgnevateks aastateks** igas maksetaotluses esitatud rahastamiskõlblike kulude suhtes vastavalt vajadusele määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 85 lõike 3 punkti a või c] kohaselt. [ME 132]

Teisipäev, 26. märts 2019

2. ERFi ja liidu välisrahastamisvahendite protsendimäär, mida hüvitatakse tehnilise abi eest, on järgmine:
 - a) ERFist toetatavate liidusiseste piiriüleste Interregi programmide puhul: ~~6%~~ 7%; [ME 133]
 - b) liiduväliste piiriüleste Interregi programmide puhul, mida toetatakse IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist: 10 %;
 - c) komponentide nr 2, 3 ja 4 kohaste Interregi programmide puhul, mida toetatakse nii ERFist kui ka asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahenditest: ~~7%~~ 8%. [ME 134]
3. Interregi programmide puhul, mille kogueraldis on vahemikus 30 000 000–50 000 000 eurot, suurendatakse tehnilise abi protsendimäärast tulenevat summat täiendava 500 000 euro võrra. Komisjon lisab kõnealuse summa esimesele vahemaksele.
4. Interregi programmide puhul, mille kogueraldis jääb alla 30 000 000 euro, määratakse tehnilise abi jaoks vajaminev summa eurodes ja sellest tulenev protsendimäär kindlaks komisjoni otsuses, millega kiidetakse heaks asjaomane Interregi programm.

IV PEATÜKK

Seire, hindamine ja teabevahetus

I JAGU

SEIRE

Artikkel 27

Seirekomisjon

1. Programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ning ÜMTd, **ÜMTd või piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** asutavad kokkuleppel korraldusasutusega komisjoni, kes kontrollib vastava Interregi programmi rakendamist (edaspidi „seirekomisjon“) kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil liikmesriike teavitati komisjoni otsusest Interregi programmi vastuvõtmise kohta. [ME 135]

~~2. Seirekomisjoni eesistuja on korraldusasutuse asukohariigiks oleva liikmesriigi või korraldusasutuse esindaja.~~

~~Kui seirekomisjoni kodukorras on sätestatud roteeruv eesistumine, võib seirekomisjoni eesistuja olla kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT esindaja ning kaaseesistuja võib olla liikmesriigi või korraldusasutuse esindaja ning vastupidi.~~ [ME 136]

3. Igal seirekomisjoni liikmel on hääleõigus.

4. Iga seirekomisjon võtab esimesel kohtumisel vastu oma kodukorra.

Seirekomisjoni või vajaduse korral juhtkomitee kodukorraga välditakse mis tahes huvide konflikti Interregi tegevuste valimisel.

5. Seirekomisjon tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ning vaatab läbi kõik programmi eesmärkide saavutamist mõjutavad küsimused.

6. Korraldusasutus avaldab seirekomisjoni kodukorra ning seirekomisjoniga jagatud ~~andmed~~ **andmete** ja teabe ~~tervikuna~~ **kokkuvõtte ja kõik otsused** artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil. [ME 137]

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 28

Seirekomisjoni koosseis

1. Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ning ÜMTd ~~leivad~~ **võivad** kokku **leppida** kõnealuse programmi seirekomisjoni koosseisus ja ~~tagavad~~ **võtavad eesmärgiks tagada**, et liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide ja ÜMTde määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis [6] osutatud asjaomased ametiasutused, vahendusasutused ja programmipartnerite esindajad on tasakaalustatult esindatud. [ME 138]

~~Seirekomisjoni koosseisus võetakse arvesse asjaomases Interregi programmis osalevate liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide ja ÜMTde arvu. [ME 139]~~

Seirekomisjoni kuuluvad ka **piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning ühtlasi muude** selliste asutuste esindajad, kes asutati ühiselt kogu programmipiirkonnas või selle osas, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste esindajad. [ME 140]

2. Korraldusasutus avaldab seirekomisjoni liikmete ~~liikmete~~ **liikmeks nimetatud ametiasutuste või organite** loetelu artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil. [ME 141]

3. Komisjoni esindajad ~~osalevad~~ **võivad osaleda** seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega. [ME 142]

3a. Kogu programmipiirkonnas või selle osas asutatud asutuste, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste esindajad võivad osaleda seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega. [ME 143]

Artikkel 29

Seirekomisjoni ülesanded

1. Seirekomisjon kontrollib:

- a) Interregi programmi rakendamise ning vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise edenemist;
- b) kõiki probleeme, mis mõjutavad Interregi programmi tulemusi, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid;
- c) seoses rahastamisvahenditega määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 52 lõikes 3 loetletud eelhindamise elemente ja kõnealuse määruse artikli [53 lõikes 2] osutatud strategiadokumenti;
- d) hindamiste, nende kokkuvõtete ja hindamistulemuste järelmeetmetega seotud edusamme;
- e) teavitamis- ja nähtavusmeetmete rakendamist;
- f) strateegiliselt oluliste ja, kui see on asjakohane, suurte taristuprojektide Interregi tegevuste rakendamise edenemist;
- g) avaliku sektori asutuste ja, kui see on asjakohane, toetusesaajate haldussuutlikkuse suurendamise edenemist **ning teeb vajaduse korral ettepanekuid täiendavate toetusmeetmete kohta.** [ME 144]

2. Lisaks artiklis 22 loetletud tegevuste valikuga seotud ülesannetele, kiidab seirekomisjon heaks järgmise:

- a) tegevuste valimise meetodika ja kriteeriumid, sealhulgas kõik nende muudatused, pärast komisjoniga konsulteerimist **komisjoni teavitamist** vastavalt artikli 22 lõikele 2, ilma et see piiraks määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 27 lõike 3 punktide b, c ja d] kohaldamist; [ME 145]
- b) hindamiskava ja selle mis tahes muudatused;

Teisipäev, 26. märts 2019

- c) kõik korraldusasutuse ettepanekud Interregi programmi muutmiseks, sealhulgas artikli 19 lõike 5 kohaseid ümberpaigutamisi käsitlevad ettepanekud;
- d) lõplik tulemusaruanne.

Artikkel 30

Läbivaatamine

1. Komisjon võib korraldada läbivaatamise Interregi programmide tulemuste hindamiseks.

Läbivaatamise võib teha kirjalikus vormis.

2. Komisjoni taotlusel esitab korraldusasutus ~~üks~~ **kolme** kuu jooksul komisjonile teabe artikli 29 lõikes 1 loetletud elementide kohta: [ME 146]

- a) programmi rakendamise ning vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise edenemine, vastava Interregi programmi tulemuslikkust mõjutavad probleemid ja meetmed nende lahendamiseks;
- b) hindamiste, nende kokkuvõtete ja hindamistulemuste järelmeetmetega seotud edusammud;
- c) avaliku sektori asutuste ja toetusesaajate haldussuutlikkuse suurendamise edenemine.

3. Läbivaatamise tulemused kantakse kooskõlastatud protokollile.

4. Korraldusasutus võtab järelmeetmed seoses komisjoni tõstatatud küsimustega ja teavitab komisjoni võetud meetmetest kolme kuu jooksul.

Artikkel 31

Andmete edastamine

1. Iga korraldusasutus edastab komisjonile elektrooniliselt ~~koondandmed~~ **andmed** vastava Interregi programmi kohta **käesoleva määruse artikli 31 lõike 2 punkti a kohaselt** iga aasta 31. jaanuariks, ~~31. märtsiks, 31. maiks, 31. juuliks, ja 30. septembriks ja 30. novembriks~~ **ning käesoleva määruse artikli 31 lõike 2 punkti b kohased andmed kord aastas** vastavalt määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] VII lisas esitatud vormile. [ME 147]

Andmete edastamiseks kasutatakse olemasolevaid andmeedastussüsteeme, kui on tõendatud, et need süsteemid olid eelmise programmi töö perioodi ajal usaldusväärsed. [ME 148]

Andmed tuleb esmakordselt edastada 31. jaanuaril 2022 ja viimast korda 31. jaanuaril 2030.

2. Lõikes 1 osutatud andmed jaotatakse iga prioriteedi puhul erieesmärgi alusel ning need kajastavad järgmist:
- a) valitud Interregi tegevuste arv, nende rahastamiskõlblike kulude kogusumma, vastavast Interregi fondist antud toetus ja partnerite poolt korraldusasutusele deklareeritud rahastamiskõlblikud kulud kokku, mis kõik on jaotatud sekkumise liigi kaupa;
- b) valitud Interregi tegevuste väljund- ja tulemusnäitajate väärtused ning Interregi **lõpetatud** tegevustega saavutatud väärtused. [ME 149]

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Rahastamisvahenditega seoses esitatakse ka järgmised andmed:
 - a) rahastamiskõlblike kulude kogusumma finantstoote liigi kaupa;
 - b) rahastamiskõlbliku kuluna deklareeritud halduskulude ja -tasude summa;
 - c) lisaks fondidele kaasatud avaliku ja erasektori vahendite summa finantstoote liigi kaupa;
 - d) Interregi fondide toetusest rahastamisvahendile tekkinud intress ja muu kasum, nagu on osutatud määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklis 54, ning Interregi fondidest antud toetusest tagastatud vahendid, nagu on osutatud kõnealuse määruse artiklis 56.
4. Käesoleva artikli kohaselt esitatud andmed peavad olema ajakohased esitamiseelse kuu lõpu seisuga.
5. Korraldusamet avaldab kõik komisjonile edastatud andmed artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Artikkel 32

Lõplik tulemusaruanne

1. Iga korraldusamet esitab komisjonile vastava Interregi programmi lõpliku tulemusaruande 15. veebruariks 2031.

Lõplik tulemusaruanne esitatakse, kasutades määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [38 lõikes 5] esitatud vormi.

2. Lõplikus tulemusaruandes hinnatakse programmi eesmärkide saavutamist artiklis 29 loetletud elementidest lähtudes, võtmata arvesse kõnealuse artikli lõike 1 punktis c osutatud teavet.
3. Komisjon vaatab lõpliku tulemusaruande läbi ja teavitab korraldusametust kõigist tähelepanekutest viie kuu jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamise kuupäevast. Kui sellised tähelepanekud esitatakse, edastab korraldusamet kogu vajaliku teabe seoses kõnealuste tähelepanekutega ning vajaduse korral teavitab ta komisjoni kolme kuu jooksul võetud meetmetest. Komisjon teavitab liikmesriiki aruande vastuvõtmisest.
4. Korraldusamet avaldab lõpliku tulemusaruande artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Artikkel 33

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) näitajad

1. Määruse (EL) .../... [uus ERF] [I] lisas sätestatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid ning vajaduse korral programmipõhiseid väljund- ja tulemusnäitajaid, **mis on Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) programmi edusammude mõõtmisel kõige otstarbekamaks osutunud**, kasutatakse kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 12 lõikega 1 ning käesoleva määruse artikli 17 lõike 3 4 punkti 4 e alapunktiga ii ja artikli 31 lõike 2 punktiga b. [ME 150]

1a. Vajaduse korral ja korraldusametuse poolt põhjendatud juhtudel kasutatakse lisaks lõike 1 kohaselt valitud näitajatele ka programmipõhiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. [ME 151]

2. Väljundnäitajate puhul võetakse baasväärtuseks null. 2024. aastaks seatud vahe-eesmärgid ja 2029. aastaks seatud sihtväärtused on kumulatiivsed.

Teisipäev, 26. märts 2019

II JAGU
HINDAMINE JA TEABEVAHETUS

Artikkel 34

Hindamine programmitöö perioodi jooksul

1. Korraldusasutus teostab iga Interregi programmi hindamist **mitte sagedamini kui üks kord aastas**. Iga hindamise käigus hinnatakse programmi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust, et parandada vastava Interregi programmi kavandamise ja rakendamise kvaliteeti. [ME 152]
2. Lisaks hindab korraldusasutus 30. juuniks 2029 iga Interregi programmi mõju.
3. Korraldusasutus delegeerib hindamised sõltumatult tegutsevatele ekspertidele.
4. Korraldusasutus ~~tagab~~ **võtab eesmärgiks tagada** hindamiseks vajalike andmete esitamise ja kogumise menetluste kehtestamise. [ME 153]
5. Korraldusasutus koostab hindamiskava, mis võib hõlmata rohkem kui ühte Interregi programmi.
6. Korraldusasutus esitab hindamiskava seirekomisjonile hiljemalt üks aasta pärast Interregi programmi heakskiitmist.
7. Korraldusasutus avaldab kõik hindamised artikli 35 lõikes 2 osutatud veebisaidil.

Artikkel 35

Korraldusasutuste ja partnerite kohustused seoses läbipaistvuse ja teabevahetusega

1. Korraldusasutused määravad igale Interregi programmile nende vastutusalasse kuuluva teabeametniku.
2. Korraldusasutus tagab, et kuue kuu jooksul pärast Interregi programmi heakskiitmist on loodud veebisait, kus on esitatud korraldusasutuse vastutusalasse kuuluvat iga Interregi programmi käsitlev teave, mis hõlmab programmi eesmärgi, meetmeid, olemasolevaid rahastamisvõimalusi ja saavutusi.
3. Kohaldatakse määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [44 lõikeid 2–7 6], milles käsitletakse korraldusasutuse kohustusi. [ME 154]
4. Iga Interregi tegevuse partner või rahastamisvahendit rakendav asutus kinnitab Interregi fondist saadud toetust, sealhulgas rahastamisvahenditest määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [56] kohaselt uuesti kasutatud vahendeid, järgmisel viisil:
 - a) partneri veebisaidil, juhul kui taoline veebisait on olemas, esitatakse Interregi fondist antava toetuse tasemega proportsionaalse Interregi tegevuse lühikirjeldus koos tegevuse eesmärkide ja tulemustega, tõstes esile liidu antavat rahalist toetust;
 - b) Interregi tegevuse rakendamisega seotud dokumentidel ja teabematerjalides, mida jagatakse üldsuse või osalejatega, rõhutatakse nähtaval viisil fondidest saadavat toetust;
 - c) kohe materiaalseid investeeringuid või seadmete ostu (mille kogumaksumus ületab ~~100 000~~ **50 000** eurot) hõlmava Interregi tegevuse füüsilise rakendamise alguses paigutatakse üldsusele nähtavasse kohta tahvlid või stendid; [ME 155]

Teisipäev, 26. märts 2019

- d) Interregi tegevuste puhul, mis ei ole hõlmatud punktiga c, paigutatakse üldsusele nähtavasse kohta vähemalt üks ~~A3-~~ **A2**-formaadis või suurem trükis ~~või~~ **ja asjakohasel juhul** kuvar, millel on esitatud Interregi tegevuse kohta teave, kus tõstetakse esile Interregi fondist saadavat toetust; **[ME 156]**
- e) strateegiliselt oluliste tegevuste ja selliste tegevuste puhul, mille kogumaksumus on enam kui ~~10 000 000~~ **5 000 000** eurot, korraldatakse teavitusüritus ning kaasatakse õigeaegselt komisjon ja vastutav korraldusasutus. **[ME 157]**

Mõistet „Interreg“ kasutatakse liidu embleemi kõrval kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga [42].

5. Väikeprojektide fondide ja rahastamisvahendite puhul tagab toetusesaaja, et lõppsaajad täidavad lõike 4 punktis c sätestatud nõuded.

6. Kui toetusesaaja ei täida oma määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklist [42] või käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 tulenevaid kohustusi **või ei kõrvaldada puudusi õigeaegselt**, kohaldab liikmesriik **korraldusasutus** finantskorrektsiooni, tühistades kuni 5 % fondidest asjaomasele tegevusele antavast toetusest. **[ME 158]**

V PEATÜKK

Rahastamiskõlblikkus

Artikkel 36

Kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirjad

1. Interregi tegevuse võib tervikuna või osaliselt rakendada väljaspool liikmesriiki, sealhulgas väljaspool liitu, kui tegevus aitab saavutada vastava Interregi programmi eesmärke.
2. Ilma et see piiraks määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklites [57–62], määruse (EL) .../... [uus ERF] artiklites [4 ja 6] või käesolevas peatükis, sealhulgas nende alusel vastu võetud õigusaktides sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kohaldamist, kehtestavad osalevad liikmesriigid ja vajaduse korral kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd seirekomisjonis tehtud ühise otsusega Interregi programmi jaoks kulude rahastamiskõlblikkust käsitlevad täiendavad eeskirjad üksnes selliste kulukategooriate puhul, mis ei kuulu kõnealuste sätete kohaldamisalasse. Need täiendavad eeskirjad hõlmavad kogu programmipiirkonda.

Kui Interregi programmis valitakse tegevusi konkursikutsete alusel, võetakse need täiendavad eeskirjad vastu enne esimese konkursikutse avaldamist. Kõikidel muudel juhtudel võetakse kõnealused täiendavad eeskirjad vastu enne esimeste tegevuste valimist.

3. Juhtudel, mis ei kuulu määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklites [57–62], määruse (EL) .../... [uus ERF] artiklites [4 ja 6] või käesolevas peatükis, sealhulgas nende alusel vastu võetud õigusaktides või lõike 4 kohaselt kehtestatud eeskirjades sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kohaldamisalasse, kohaldatakse sellise liikmesriigi ja vajadusel korral kolmandate riikide, partnerriikide ja ÜMTde riiklike õigusnorme, kus kulud tekkisid.
4. Kui korraldusasutus ja auditeerimisasutus jäävad vastava Interregi programmi alusel valitud Interregi tegevuse rahastamiskõlblikkuse suhtes eriarvamusele, on ülimuslik korraldusasutuse arvamus, võttes nõuetekohaselt arvesse seirekomisjoni arvamust.
5. ÜMTd ei ole Interregi programmide alusel ERFi raames rahastamiskõlblikud, kuid võivad osaleda kõnealustes programmides vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele.

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 37

Kulukategooriate rahastamiskõlblikkuse üldsätted

1. Osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd võivad leppida Interregi programmi seirekomisjonis kokku, et ühte või mitmesse artiklites 38–43 osutatud kategooriasse kuuluvad kulud ei ole Interregi programmi ühe või mitme prioriteedi raames rahastamiskõlblikud.
2. Kõik käesoleva määruse kohaselt rahastamiskõlblikud kulud, mis tasutakse Interregi partneri poolt või tema nimel, peavad olema seotud tegevuse või selle osa algatamisest või algatamisest ja rakendamisest tekkinud kuludega.
3. Rahastamiskõlblikud ei ole järgmised kulud:
 - a) trahvid, rahalised karistused ning juriidiliste vaidluste ja kohtuvaidluste kulud;
 - b) kulud kingitustele, välja arvatud hinnaga kuni 50 eurot kingituse kohta, mis on seotud müügiedenduse, kommunikatsiooni, reklaami või teavitamisega;
 - c) välisvaluuta kursikõikumisega seotud kulud.

Artikkel 38

Personalikulud

1. Personalikulud koosnevad Interregi partneri koosseisus ühel järgmistest viisidest töötava personali tööjõukulude brutosummast:
 - a) täiskoormusega;
 - b) osakoormusega, kusjuures kuus töötatav aeg on kindlaks määratud protsentuaalselt;
 - c) osakoormusega, kusjuures kuus töötatavate tundide arv on paindlik, või
 - d) tunnitasu alusel.
2. Personalikulud piirduvad järgmisega:
 - a) palgamaksed, mis on seotud tegevustega, mida üksus ellu ei viiks, kui ei oleks ette võetud asjaomast toimingut; palk peab olema kindlaks määratud töölepingus, ametisse nimetamise otsuses (mõlemad edaspidi „tööle võtmise dokument“) või õigusaktidega, mis on seotud asjaomase töötaja töökirjelduses täpsustatud ülesannetega;
 - b) tööandja tehtavate palgamaksetega otseselt seotud muud kulud, näiteks tööjõumaksud ja sotsiaalkindlustus, kaasa arvatud pensionid, mida hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 883/2004, ⁽²⁴⁾ tingimusel et:
 - i) need on kindlaks määratud tööle võtmise dokumendis või õigusaktidega;
 - ii) need on kooskõlas tööle võtmise dokumendis osutatud õigusaktidega ning selle riigi või organisatsiooni standardsete tavadega, kus konkreetne töötaja tegelikult töötab, või mõlema tavadega, ning
 - iii) tööandja ei saa neid tagasi nõuda.

Seoses punktiga a võib maksed füüsilistele isikutele, kes töötavad Interregi partneri heaks muu lepingu kui töölepingu alusel, arvata palgamaksete hulka ning kõnealust lepingut käsitada tööle võtmise dokumendina.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Personalikulud võib hüvitada kas:
 - a) määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 48 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt (mis on tõendatud tööle võtmise dokumendi või palgatõenditega); või
 - b) määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 48 lõike 1 esimese lõigu punktides b–e] sätestatud lihtsustatud kuluvõimaluste alusel; või
 - c) määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [50 lõike 1] kohase kindla määrana **tegevuse otsesed personalikulud võib arvutada kindla määra alusel, mis võib olla kuni 20 % otsestest kuludest, mis ei sisalda selle tegevuse otseseid personalikulusid, ilma et liikmesriigilt nõutaks arvutusi kohaldatava määra kindlaksmääramiseks.** [ME 159]
4. Personalikulud, mis on seotud isikutega, kes töötavad tegevuse heaks osakoormusega, arvutatakse kas:
 - a) kindlaks määratud protsendina tööjõukulude brutosummast vastavalt määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [50 lõikele 2]; või
 - b) paindliku osana tööjõukulude brutosummast vastavalt tegevusele kulunud töötundidele, mille arv on kuude lõikes erinev, lähtuvalt aja registreerimise süsteemist, mis hõlmab 100 % töötaja tööajast.
5. Lõike 4 punktis b nimetatud osakoormusega töölemääramise korral arvutatakse personalikulude hüvitamine tunnimäära alusel, mis saadakse kas:
 - a) kuu tööjõuku ~~viimaste dokumenteeritud tööjõukulude~~ brutosumma jagamisel **asjaomase isiku** kuus töötatava ajaga, ~~mis on määratud kindlaks tööle võtmise dokumendis~~ **kooskõlas kohaldatava õigusega, millele on osutatud töölepingus, ja väljendatud tundides määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 50 lõike 2 punktiga b;** või [ME 160]
 - b) viimase dokumenteeritud aastase tööjõuku brutosumma jagamisel 1 720 tunniga kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 50 lõigetega 2, 3 ja 4].
6. Tööle võtmise dokumendi kohaselt tunnitasu alusel töötavate isikutega seotud personalikulud on rahastamiskõlblikud, kui toimingule tegelikult kulunud töötundide arvu kohaldatakse tööle võtmise dokumendis kokku lepitud tunnimääradele, lähtuvalt töötaja registreerimise süsteemist. **Kui see ei ole veel kokkulepitud tunnimääradele lisatud, võib kõnealusele tunnimääradele lisada palgamaksetega seotud kulud, millele osutatakse artikli 38 lõike 2 punktis b, kooskõlas kohaldatava riikliku õigusega.** [ME 161]

Artikkel 39

Kontori- ja halduskulud

Kontori- ja halduskulud piirduvad **15 %-ga tegevuse otsestest kogukuludest ja** järgmiste elementidega: [ME 162]

- a) kontori rent;
- b) kindlustus ja maksud seoses hoonetega, milles töötajad asuvad, ning kontori seadmetega (näiteks tulekahju- ja varguskindlustus);
- c) kommunaalteenused (näiteks elektrienergia, küte, vesi);
- d) kontoritarbed;
- e) toetusasaja organisatsioonis pakutav üldine raamatupidamine;
- f) arhiivid;
- g) hooldus, koristus ja remont;

Teisipäev, 26. märts 2019

- h) julgeolek;
- i) IT-süsteemid;
- j) kommunikatsioon (näiteks telefon, faks, internet, postiteenused, visiitkaardid);
- k) panga teenustasud konto(de) avamise ja haldamise eest, kui toimingut rakendamiseks on vaja avada omaette konto;
- l) riikidevaheliste finantstehingute tasud.

Artikkel 40

Reisi- ja majutuskulud

1. Reisi- ja majutuskulud piirduvad järgmiste elementidega:
 - a) reisikulud (näiteks piletid, reisi- ja autokindlustus, kütus, auto kilometraaž, teemaksud ja parkimistasud);
 - b) toidukordade kulud;
 - c) majutuskulud;
 - d) viisakulud;
 - e) päevarahad,olenemata sellest, kas sellised kulud on tekkinud ja tasutud programmipiirkonnas või sellest väljaspool.
2. Päevarahadega kaetavaid lõike 1 punktides a–d nimetatud elemente ei hüvitata päevarahadest eraldi.
3. Välisekspertide ja -teenuste osutajate reisi- ja majutuskulud kuuluvad artiklis 41 loetletud välisekspertide ja -teenuste kulude hulka.
4. Käesoleva artikli kohaste kulude otsene tasumine toetusesaaja töötaja poolt tuleb tõendada toetusesaaja poolt sellele töötajale makstud hüvitise tõendiga. **Kõnealust kulukategooriat võib kasutada operatiivpersonali ja muude sidusrühmade reisikuludeks, et rakendada ja edendada Interregi tegevust ja programmi.** [ME 163]
5. Tegevuse reisi- ja majutuskulud võib arvestada kindla määra alusel, mis võib olla kuni 15 % projekti otsekuludest, ~~mis ei sisalda otseseid personalikulusi.~~ [ME 164]

Artikkel 41

Välisekspertide ja -teenuste kulud

Välisekspertide ja -teenuste kulud ~~piirduvad järgmiste teenuste~~ **koosnevad järgmistest teenustest** ja ekspertiisiga **ekspertiisist**, mida pakuvad muud avalik- või eraõiguslikud asutused või füüsilised isikud kui toetusesaaja (**sh kõik partnerid**), **kuid ei piirdu nendega.** [ME 165]

- a) uuringud või küsitlused (näiteks hindamised, strateegiad, kontseptsioonimärkmed, disainikavad, käsiraamatud);
- b) koolitused;
- c) tõlked;
- d) IT-süsteemide ja veebisaidi arendus, muutmine ning uuendamine;
- e) müügiedendus, kommunikatsioon, reklaam või teavitamine, mis on seotud tegevuse või koostööprogrammi kui sellisega;

Teisipäev, 26. märts 2019

- f) finantsjuhtimine;
- g) ürituste või koosolekute korraldamise ja elluviimisega seotud teenused (sealhulgas rent, toitlustus või suuline tõlge);
- h) üritustel osalemine (näiteks registreerimistasud);
- i) õiguslase konsultatsiooni ja notariteenused, tehniline ja finantseksperitiis, muud konsultatsiooni- ja raamatupidamisteenused;
- j) intellektuaalomandi õigused;
- k) määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 68 lõike 1 punkti a ning käesoleva määruse artikli 45 lõike 1 kohased kontrollid;
- l) määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [70] ning käesoleva määruse artikli 46 kohased programmi tasandi raamatupidamisülesannete kulud;
- m) määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklite [72] ja [75] ning käesoleva määruse artiklite 47 ja 48 kohased programmi tasandi auditikulud;
- n) garantiide andmine panga või muu finantseerimisasutuse poolt, kui seda nõuavad liidu või liikmesriigi õigusaktid või seirekomisjonis vastu võetud programmidokument;
- o) väliseksperptide, ~~kõnepidajate, koosolekute eesistujate ning teenuseosutajate~~ reisi- ja majutuskulud; [ME 166]
- p) toimingute jaoks vajalik muu spetsiifiline eksperitiis ja teenused.

Artikkel 42

Seadmetega seotud kulud

1. Tegevuse toetusesaaja poolt ostetud, renditud või liisitud seadmete kulud, mis ei ole hõlmatud artikliga 39, ~~piirduvad järgmisega~~ **koosnevad järgmisest, kuid ei piirdu sellega:** [ME 167]
 - a) kontoritehnika;
 - b) IT riistvara ja tarkvara;
 - c) mööbel ja sisustus;
 - d) laboratooriumi seadmed;
 - e) masinad ja vahendid;
 - f) tööriistad või seadmed;
 - g) sõidukid;
 - h) tegevuste jaoks vajalik muu spetsiifiline varustus.
2. Kasutatud seadmete ostukulud võivad olla rahastamiskõlblikud järgmistel tingimustel:
 - a) nende jaoks ei ole saadud Interregi fondidest või määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 1 lõike 1 punktis a] loetletud fondidest muud abi;
 - b) nende hind ei ületa üldiselt aktsepteeritavat hinda asjaomasel turul;
 - c) neil on tegevuse jaoks vajalikud tehnilised omadused ning need vastavad kohaldatavatele normidele ja standarditele.

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 43

Taristu ja tööde maksumus

Taristu ja tööde maksumus piirdub järgmisega:

- a) maa ostmine kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 58 lõike 1 punktiga e b]; [ME 168]
- b) ehitusload;
- c) ehitusmaterjalid;
- d) tööjõud;
- e) erimeetmed (nt pinnase tervendamine, demineerimine).

VI PEATÜKK

Interregi programmi haldavad asutused, juhtimine, kontroll ja audit

Artikkel 44

Interregi programmi haldavad asutused

1. Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja, kui see on asjakohane, kolmandad riigid, partnerriigid, **ÜMTd** ning ~~ÜMTd~~ **piirkondliku integratsiooni ja koostöö organisatsioonid** määravad määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [65] kohaldamisel kindlaks ühe korraldusasutuse ja ühe auditeerimisasutuse. [ME 169]
2. Korraldusasutus ja auditeerimisasutus ~~peavad asuma~~ **võivad asuda** samas liikmesriigis. [ME 170]
3. Mis puutub programmi PEACE PLUS, kui ELi programmide erikolleegium määratakse korraldusasutuseks, loetakse see liikmesriigis asuvaks.
4. Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja, kui see on asjakohane, kolmandad riigid, partnerriigid ning ÜMTd võivad määrata Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse kõnealuse programmi korraldusasutuseks.
5. Komponenti ~~2B~~ või komponendi nr 1 kohaste Interregi programmide puhul, kui viimane hõlmab pikki piire, millel on erinevad arenguprobleemid ja -vajadused, võivad Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja asjakohasel juhul kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd kindlaks määrata programmi alapiirkondi. [ME 171]
6. Kui korraldusasutus määrab määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [65 lõike 3] kohaselt kindlaks Interregi programmi **ühe** vahendusasutuse **või mitu vahendusasutust**, täidab ~~nimetatud~~ **asjaomane** vahendusasutus **või täidavad asjaomased vahendusasutused** kõnealuseid ülesandeid rohkem kui ühes osalevas liikmesriigis või **oma liikmesriigis või** asjakohasel juhul **rohkem kui ühes** kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs. [ME 172]

Artikkel 45

Korraldusasutuse ülesanded

1. Interregi programmi korraldusasutus täidab määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklites [66], [68] ja [69] sätestatud ülesandeid, välja arvatud artikli 66 lõike 1 punktis a ja artiklis 67 osutatud tegevuste valimine ning artikli 68 lõike 1 punktis b osutatud maksed toetusesaajatele. Kõnealuseid ülesandeid täidetakse kogu programmiga hõlmatud territooriumil, kui käesoleva määruse VIII peatükis sätestatud eranditest ei tulene teisiti.

Teisipäev, 26. märts 2019

1a. Erandina määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 87 lõikest 2 hüvitab komisjon vahemaksetena 100 % maksetaotlustes sisalduvatest summadest, mis saadakse, kohaldades programmi kaasrahastamismäära vastavalt kas rahastamiskõlblikele kogukuludele või avaliku sektori toetusele. [ME 173]

1b. Kui korraldusasutus ei tee määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 68 lõike 1 punkti a kohaseid kontrollide kogu programmi piirkonnas, määrab iga liikmesriik oma territooriumil toetusesaajate suhtes selliste kontrollide tegemise eest vastutava asutuse või isiku. [ME 174]

1c. Erandina määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artiklist 92 ei kohaldata Interregi programmide suhtes raamatupidamisaruande iga-aastast kontrolli. Raamatupidamisaruannet kontrollitakse programmi lõpus lõpliku tulemusaruande põhjal. [ME 175]

2. Korraldusasutus asutab pärast konsulteerimist Interregi programmis osalevate liikmesriikide ja asjakohasel juhul kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTdega ühise sekretariaadi ja määrab selle personali programmi partnerlust arvesse võttes.

Ühine sekretariaat abistab korraldusasutust ja seirekomisjoni nende ülesannete täitmisel. Samuti jagab ühine sekretariaat potentsiaalsetele toetusesaajatele teavet rahastamisvõimaluste kohta Interregi programmide raames ning abistab toetusesaajaid ja partnereid tegevuste rakendamisel.

3. Erandina määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 70 lõike 1 punktist c konverteerib iga partner muus vääringus tehtud kulutused eurodesse, kasutades komisjoni igakuist raamatupidamise vahetuskurssi kuul, mil kõnealused kulutused esitati korraldusasutusele kontrollimiseks kooskõlas kõnealuse määruse [artikli 68 lõike 1 punktiga a].

Artikkel 46

Raamatupidamisülesanded

1. Interregi programmis osalevad liikmesriigid ja, kui see on asjakohane, kolmandad riigid, partnerriigid ning ÜMTd lepivad kokku raamatupidamisülesannete täitmise korras.

2. Raamatupidamisülesanded koosnevad määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 70 lõike 1 punktides a ja b] loetletud ülesannetest ning hõlmavad ka komisjoni tehtavaid makseid ja üldreeglina juhtivale partnerile tehtavaid makseid kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 68 lõike 1 punktiga b].

Artikkel 47

Auditeerimisasutuse ülesanded

1. Interregi programmi auditeerimisasutus täidab käesolevas artiklis ja artiklis 48 sätestatud ülesandeid kogu kõnealuse Interregi programmiga hõlmatud territooriumil, kui VIII peatükis osutatud eranditest ei tulene teisiti.

Osalev liikmesriik võib siiski täpsustada, millal peab auditeerimisasutusega olema kaasas kõnealuse osaleva liikmesriigi audiitor.

2. Interregi programmi auditeerimisasutus teostab süsteemiauditeid ja auditeid tegevuste kohta, et pakkuda komisjonile sõltumatut kindlust komisjonile juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemusliku toimimise ning komisjonile raamatupidamisarvestuses esitatud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

3. Kui Interregi programm sisaldub andmekogumis, millest komisjon valib artikli 48 lõike 1 kohaselt ühise valimi, teostab auditeerimisasutus auditeid komisjoni valitud tegevuste kohta, et pakkuda komisjonile sõltumatut kindlust komisjonile juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemusliku toimimise kohta.

Teisipäev, 26. märts 2019

4. Auditeerimist tehakse kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditeerimisstandarditega.
5. Auditeerimisasutus koostab ja esitab kooskõlas määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 63 lõikega 7] komisjonile aruandeaasta lõpule järgneva aasta 15. veebruariks iga-aastase auditiarvamuse, kasutades määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [XVI] lisas esitatud vormi, tuginedes teostatud audititele ja hõlmates järgmisi komponente:
 - a) raamatupidamisaruande täielikkus, täpsus ja tõesus;
 - b) komisjonile esitatud raamatupidamisaruandega hõlmatud kulude seaduslikkus ja korrektsus;
 - c) Interregi programmi juhtimis- ja kontrollisüsteem.

Kui Interregi programm sisaldub andmekogumis, millest komisjon valib artikli 48 lõike 1 kohaselt valimi, hõlmab iga-aastane auditiarvamus üksnes esimese lõigu punktides a ja c osutatud komponente.

Komisjon võib 15. veebruariks seatud tähtaega erandkorras pikendada 1. märtsini, kui korraldusametuse asukohariigiks olev asjaomane liikmesriik seda taotleb.

6. Auditeerimisasutus koostab ja esitab kooskõlas määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 63 lõike 5 punktiga b] komisjonile aruandeaasta lõpule järgneva aasta 15. veebruariks iga-aastase kontrolliaruande, kasutades määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [XVII] lisas esitatud vormi, ning kõnealuse kontrolliaruandega toetatakse käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud auditiarvamust ja selles esitatakse kokkuvõtte auditileidudest, sealhulgas analüüs süsteemides tuvastatud vigade ja puudujääkide laadi ja ulatuse kohta, samuti kavandatud ja rakendatud parandusmeetmed ning tulenev koguveamäär ja jääkvigade määr seoses komisjonile esitatud raamatupidamisaruannetesse kantud kuludega.

7. Kui Interregi programm sisaldub andmekogumis, millest komisjon valib artikli 48 lõike 1 kohaselt valimi, koostab auditeerimisasutus käesoleva artikli lõikes 6 osutatud iga-aastase kontrolliaruande, milles on täidetud määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 63 lõike 5 punktis b] sätestatud nõuded, mis on koostatud, kasutades määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [XVII] lisas esitatud vormi, ning millega toetatakse käesoleva artikli lõikes 5 osutatud auditiarvamust.

Aruandes esitatakse kokkuvõtte auditileidudest, sealhulgas analüüs süsteemides tuvastatud vigade ja puudujääkide laadi ja ulatuse kohta, samuti kavandatud ja rakendatud parandusmeetmed, auditeerimisasutuse poolt artikli 48 lõikes 1 osutatud ühise valimi suhtes tehtud tegevuste auditeerimise tulemused ning Interregi programmi haldavate asutuste kohaldatud finantskorrektsioonid individuaalsete eeskirjade eiramiste puhul, mille auditeerimisasutus kõnealustes tegevustes tuvastas.

8. Auditeerimisasutus edastab auditiaruanded komisjonile kohe, kui nõutav ärakuulamismenetlus asjaomaste auditeeritavatega on lõpule viidud.

9. Komisjon ja auditeerimisasutus kohtuvad regulaarselt ja vähemalt üks kord aastas, kui ei ole kokku lepitud teisiti, et läbi vaadata auditistrateegia, iga-aastane kontrolliaruanne ja auditiarvamus, koordineerida oma auditikavasid ja -meetodeid ning vahetada arvamusi juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhustamiseks.

Artikkel 48

Tegevusaudit

1. Komisjon valib ühise valimi tegevustest (või muu valimikontrolli ühiku), kasutades statistilist valimi koostamise meetodit selliste tegevusauditite jaoks, mida auditeerimisasutused teostavad ERFist või liidu välisrahastamisvahendist toetust saavates Interregi programmide puhul iga aruandeaasta kohta.

Teisipäev, 26. märts 2019

Ühine valim esindab kõiki andmekogumis sisalduvaid Interregi programme.

Ühise valimi valimisel võib komisjon stratifitseerida Interregi programmide rühmi vastavalt nende konkreetsetele riskidele.

2. Programmi haldavad asutused esitavad ühise valimi valikuks vajaliku teabe komisjonile hiljemalt iga aruandeaasta lõpule järgneva aasta 1. septembriks.

Teave esitatakse standardsel elektroonilisel kujul, need peavad olema täielikud ja vastama võrdlusaruandeaastal komisjonile deklareeritud kuludele.

3. Ilma et see piiraks nõuet teostada artikli 47 lõikes 2 osutatud audit, ei teosta ühise valimiga hõlmatud Interregi programmi auditeerimisasutused kõnealuste programmide raames täiendavaid tegevusauditeid, välja arvatud juhul, kui komisjon seda käesoleva artikli lõike 8 kohaselt taotleb, või juhul, kui auditeerimisasutus on tuvastanud konkreetseid riske.

4. Komisjon teavitab asjaomaste Interregi programmide auditeerimisasutusi valitud ühisest valimist aegsasti, et kõnealustel asutustel oleks võimalik teostada tegevusauditid üldreeglina hiljemalt iga aruandeaasta lõpule järgneva aasta 1. oktoobriks.

5. Asjaomased auditeerimisasutused esitavad teabe kõnealuste auditite tulemuste ja seoses tuvastatud üksikute eeskirjade eiramisega tehtud mis tahes finantskorrektsioonide kohta komisjonile hiljemalt artikli 47 lõigete 6 ja 7 kohaselt esitatavates iga-aastastes kontrolliaruannetes.

6. Kui komisjon on hinnanud lõike 1 kohaselt valitud tegevuste auditite tulemusi, arvutab ta oma kinnitava avalduse koostamiseks üldise ekstrapoleeritud veamäära sellesse andmekogumisse kuuluvate Interregi programmide suhtes, millest ühine valim valiti.

7. Kui lõikes 6 osutatud üldine ekstrapoleeritud veamäär ületab ~~2%~~ **3,5 %** sellesse andmekogumisse kuuluvates Interregi programmides deklareeritud kogukuludest, millest ühine valim valiti, arvutab komisjon üldise jääkvigade määra, võttes arvesse finantskorrektsioone, mida vastavad Interregi programmi haldavad asutused on kohaldanud seoses lõike 1 kohaselt valitud tegevuste auditites tuvastatud üksikute eeskirjade eiramisega. [ME 176]

8. Kui lõikes 7 osutatud üldine jääkvigade määr veamäär ületab ~~2%~~ **3,5 %** sellesse andmekogumisse kuuluvates Interregi programmides deklareeritud kuludest, millest ühine valim valiti, otsustab komisjon, kas on vaja taotleda, et teatava Interregi programmi või kõige enam mõjutatud Interregi programmide rühma auditeerimisasutus teostaks täiendava auditeerimise veamäära ja nõutavate parandusmeetmete hindamiseks selliste Interregi programmide puhul, kus on tuvastatud eeskirjade eiramisi. [ME 177]

9. Lõike 8 kohaselt taotletud täiendava auditeerimise tulemuste hindamise põhjal võib komisjon taotleda täiendavate finantskorrektsioonide kohaldamist selliste Interregi programmide suhtes, kus on tuvastatud eeskirjade eiramisi. Kõnealustel juhtudel teevad Interregi programmi haldavad asutused nõutavad finantskorrektsioonid kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga [97].

10. Sellise Interregi programmi auditeerimisasutus, mille kohta ei ole esitatud lõikes 2 osutatud teavet või on teave puudulik või ei ole seda esitatud lõike 2 esimeses lõigus sätestatud tähtajaks, moodustab vastava Interregi programmi kohta eraldi valimi kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga [73].

Teisipäev, 26. märts 2019

VII PEATÜKK
Finantsjuhtimine

Artikkel 49
Maksed ja eelmaksed

1. ERFi toetus ja asjakohasel juhul liidu välisrahastamisvahenditest igale Interregi programmile antav toetus makstakse artikli 46 lõike 2 kohaselt ühele kontole, kusjuures riiklikke alamkontosid ei kasutata.
2. Komisjon teeb igast Interregi fondist saava kogutoetuse põhjal eelmaksed, nagu on sätestatud iga Interregi programmi heakskiitvas otsuses vastavalt artiklile 18, aastaste osamaksetena lähtuvalt rahaliste vahendite olemasolust enne 2022.–2026. aasta 1. juulit või, heakskiitva otsuse aastal, mitte hiljem kui 60 päeva pärast selle otsuse vastuvõtmist järgmiselt:
 - a) 2021: ~~1%~~ 3 %; [ME 178]
 - b) 2022: ~~1%~~ 2,25 %; [ME 179]
 - c) 2023: ~~1%~~ 2,25 %; [ME 180]
 - d) 2024: ~~1%~~ 2,25 %; [ME 181]
 - e) 2025: ~~1%~~ 2,25 %; [ME 182]
 - f) 2026: ~~1%~~ 2,25 %. [ME 183]
3. Kui liiduväliseid piiriüleseid Interregi programme toetatakse ERFist ja IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist, tehakse eelmaksed kõikide kõnealust Interregi programmi toetavate fondide jaoks kooskõlas määrusega (EL) [IPA III] või [NDICI] või nende alusel vastu võetud õigusaktide alusel. [ME 184]

Eelmakse summa võidakse maksta kahe osamaksena, lähtudes vajaduse korral eelarvevajadustest.

Kui piiriülese koostöö programmiga seotud maksetaotlust ei ole saadetud 24 36 kuu jooksul alates kuupäevast, millal komisjon tegi esimese eelmakse, hüvitatakse kogu eelmaksena tasutud summa komisjonile. Selline hüvitamine kujutab endast sihtotstarbelist sisetulu ja see ei vähenda ERFist, IPA III piiriülese koostöö programmist või NDICI piiriülese koostöö programmist programmile antavat toetust. [ME 185]

Artikkel 50
Sissenõudmised

1. Korraldusasutus kannab hoolt selle eest, et eeskirjade eiramise korral maksab juhtiv või ainuke partner makstud summa tagasi. Partnerid maksavad kõik alusetult tehtud maksed juhtivale partnerile tagasi.
2. Kui juhtiv partner ei suuda teistelt partneritelt või korraldusasutus ei suuda juhtivalt või ainukeselt partnerilt sissenõutud summasid kätte saada, hüvitab sellele partnerile alusetult makstud summa liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ÜMT, kelle territooriumil asjaomane partner asub või kus asjaomane Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus on registreeritud. Korraldusasutus vastutab nimetatud summade liidu üldeelarvesse tagasimaksmise eest vastavalt Interregi programmis sätestatud vastutuse jagunemisele osalevate liikmesriikide, kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde vahel.
3. Kui liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ÜMT on partnerile alusetult makstud summad korraldusasutusele tagasi maksnud, võib ta jätkata või algatada sissenõudemenetluse kõnealuse partneri vastu vastavalt oma riiklikule õigusele. Eduka sissenõudmise korral võib liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ÜMT kasutada neid summasid riikliku asjaomase Interregi programmi riiklikuks kaasrahastamiseks. Liikmesriigil, kolmandal riigil, partnerriigil või ÜMTl ei ole selliste riiklike sissenõudmiste puhul aruandluskohustust programmi haldavate asutuste, seirekomisjoni ega komisjoni ees.

Teisipäev, 26. märts 2019

4. Kui liikmesriik, kolmas riik, partnerriik või ÜMT ei ole lõike 3 kohaselt partnerile alusetult makstud summasid korraldusasutusele tagasi maksnud, kohaldatakse kõnealuste summade suhtes sissenõudekorraldust, mille väljastab volitatud eelarvevahendite käsutaja ja mis teostatakse, kui see on võimalik, tasaarvestades neid liikmesriigile, kolmandale riigile, partnerriigile või ÜMTle makstavate summadega samale Interregi programmile tehtavate hilisemate maksete raames või, kui tegemist on kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMTga, vastava liidu välisrahastamisvahendi alla kuuluvatele programmidele tehtavate hilisemate maksete raames. Selline sissenõudmine ei kujuta endast finantskorrektsiooni ega vähenda ERFist või mis tahes liidu välisrahastamisvahendist vastavale Interregi programmile antavat toetust. Sissenõutud summa kujutab endast määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] artikli 177 lõike 3 kohast sihtotstarbelist tulu.

VIII PEATÜKK

Kolmandate riikide, partnerriikide ja ~~ÜMTde~~, **ÜMTde või piirkondliku integratsiooni või koostöö organisatsioonide** osalemine Interregi programmides eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega [ME 186]

Artikkel 51

Kohaldatavad sätted

I–VII peatükki ja X peatükki kohaldatakse kolmandate riikide, partnerriikide ja ~~ÜMTde~~, **ÜMTde või piirkondliku integratsiooni või koostöö organisatsioonide** osalemise suhtes Interregi programmides, lähtudes käesoleva peatüki erisätetest. [ME 187]

Artikkel 52

Interregi programmi haldavad asutused ja nende ülesanded

1. Interregi programmis osalevad kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd võimaldavad kõnealuse programmi korraldusasutusel täita oma ülesandeid riigi vastaval territooriumil või määravad korraldusasutuse kontaktpunktina kindlaks riikliku ametiasutuse või riikliku vastutava töötleja, kes teostaks määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] [artikli 68 lõike 1 punktis a] sätestatud juhtimiskontrolle oma vastaval territooriumil.

2. Interregi programmis osalevad kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd võimaldavad kõnealuse programmi auditeerimisasutusel täita oma ülesandeid riigi vastaval territooriumil või määravad kindlaks riikliku auditeerimisasutuse või organi, kes on riiklikust asutusest funktsionaalselt sõltumatu.

3. Interregi programmis osalevad kolmandad riigid, partnerriigid ja ÜMTd ~~saadavad personali kõnealuse~~ **võivad saata personali** programmi ühisesse sekretariaati või asutavad **kokkuleppel korraldusasutusega ühise sekretariaadi** filiaali oma vastaval territooriumil või teevad mõlemat. [ME 188]

4. Riiklik asutus või organ, kes vastab artikli 35 lõikes 1 sätestatud Interregi programmi teabemetnikule, ~~toetab või~~ **toetada** asjaomases kolmandas ~~riigis~~ **riigis**, partnerriigis või ÜMTs tegutsevat korraldusasutust ja partnereid artikli 35 lõigetes 2–7 kehtestatud ülesannete täitmisel. [ME 189]

Artikkel 53

Juhtimismeetodid

1. Nii ERFist ja IPA III piiriülese koostöö programmist kui ka NDICI piiriülese koostöö programmist toetatavad liiduvälised piiriülised Interregi programmid rakendatakse koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või partnerriigis.

Programmi PEACE PLUS rakendatakse koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii Iirimaal kui ka Ühendkuningriigis.

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Komponentide nr 2 ja 4 kohased Interregi programmid, milles on kombineeritud ERFi ja ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetused, rakendatakse koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis, või partnerriigis, **osalevas ÜMTs** või, komponendi nr 3 puhul, mis tahes ÜMTs, olenemata sellest, kas asjaomane ÜMT saab toetust ühest või enamast liidu välisrahastamisvahendist. [ME 190]

3. Komponendi nr 3 kohased Interregi programmid, milles on kombineeritud ERFi ja ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetused, rakendatakse ühel järgmistest viisidest:

- a) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs **või piirkondlikku organisatsiooni kuuluvas kolmandate riikide rühmas**; [ME 191]
- b) koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames ainult liikmesriikides ja mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs **või piirkondlikku organisatsiooni kuuluvas kolmandate riikide rühmas** seoses ühe või enama tegevuse liidust väljaspool tekkinud ERFi kuludega, samas kui ühe või enama liidu välisrahastamisvahendi toetusi juhitakse eelarve kaudse täitmise raames; [ME 192]
- c) eelarve kaudse täitmise raames nii liikmesriikides kui ka mis tahes osalevas kolmandas riigis või ÜMTs **või piirkondlikku organisatsiooni kuuluvas kolmandate riikide rühmas**. [ME 193]

Kui komponendi nr 3 kohast Interregi programmi rakendatakse **tervikuna või osaliselt** eelarve kaudse täitmise raames, **on vaja asjaomaste liikmesriikide ja piirkondade vahelist eelnevat kokkulepet ning** kohaldatakse artiklit 60. [ME 194]

3a. Kahepoolsete või mitme riigi osalusega NDICI programmide ja Euroopa territoriaalse koostöö programmide rahastamisvahendite kaasamiseks võidakse käivitada ühiseid projektikonkursse, kui vastavad korraldusasutused on sellega nõus. Konkursikutse sisus täpsustatakse selle geograafiline kohaldamisala ning selle oodatav panus vastavate programmide eesmärkide saavutamisse. Korraldusasutused otsustavad, kas projektikonkursile kohaldatakse NDICI või Euroopa territoriaalse koostöö eeskirju. Nad võivad otsustada määrata juhtiva korraldusasutuse, mis vastutab projektikonkursiga seotud juhtimis- ja kontrolliülesannete eest. [ME 195]

Artikkel 54

Rahastamiskõlblikkus

1. Erandina määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli [57 lõikest 2] on kulud liidu välisrahastamisvahenditest rahastamiskõlblikud, kui need on tekkinud Interregi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel partneril või avaliku ja erasektori partnerlustegevuse puhul erasektori partneril alates 1. jaanuarist 2021 ning need on tasutud pärast kuupäeva, mil sõlmiti rahastamisleping asjaomase kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMTga.

Liikmesriigis asuvate programmi haldavate asutuste hallatavad tehnilise abi kulud on rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021 isegi juhul, kui toetust makstakse kolmandate riikide, partnerriikide või ÜMTde jaoks rakendatud meetmete eest.

2. Kui Interregi programmi valitakse tegevusi projektikonkursi alusel, võivad kõnealused projektikonkursid hõlmata taotlusi liidu välisrahastamisvahenditest toetuse saamiseks, isegi kui projektikonkurs algatati enne asjaomase rahastamislepingu allkirjastamist, ning tegevusi võidakse valida juba enne nimetatud kuupäevi.

Korraldusasutus ei või siiski anda artikli 22 lõikes 6 sätestatud dokumenti enne nimetatud kuupäevi.

Artikkel 55

Suured taristuprojektid

1. Käesoleva jao kohastest Interregi programmidest võidakse toetada „suuri taristuprojekte“ ehk tegevusi, mis koosnevad töödest, meetmetest või teenustest, mis on suunatud ühe konkreetse tervikülesande täitmiseks, millel on selgelt kindlaks määratud ühist huvi pakkuvad eesmärgid selliste investeeringute tegemiseks, millel on piiriülene positiivne mõju ja mille puhul on taristu hankimiseks eelarvest eraldatud vähemalt 2 500 000 eurot.

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Iga toetusesaaja, kes rakendab suurt taristuprojekti või osa sellest, kohaldab kehtivaid riigihanke-eeskirju.
3. Kui ühe või mitme suure taristuprojekti valimine on seirekomisjoni või asjakohasel juhul juhtkomitee koosoleku päevakorras, edastab korraldusasutus kontseptsioonimärkmed iga sellise projekti kohta komisjonile hiljemalt kaks kuud enne kõnealuse koosoleku toimumise kuupäeva. Kontseptsioonimärkmete pikkus on maksimaalselt ~~kolm~~ viis lehekülge ja seal on märgitud projekti nimi, asukoht, eelarve, juhtiv partner ja partnerid ning peamised eesmärgid ja tulemused **ning need hõlmavad ka usaldusväärset äriplaani, milles näidatakse, et projekti või projektide jätkamine on tagatud isegi siis, kui Interregi vahendeid ei eraldata**. Kui üht või mitut suurt taristuprojekti käsitlevaid kontseptsioonimärkmeid komisjonile kõnealuseks tähtjaks ei esitata, võib komisjon nõuda, et seirekomisjoni või juhtkomitee esimees jätaks asjaomased projektid koosoleku päevakorrast välja. [ME 196]

Artikkel 56

Hanked

1. Kui tegevuse rakendamine eeldab ehitustööde, asjade või teenuste hankimist käsitlevate lepingute sõlmimist, kohaldatakse järgmisi eeskirju:
 - a) kui toetusesaaja on riigihankemenetluste suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide kohaselt avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija, kohaldab ta riiklikke seadusakte, määrusi ja haldussätteid, mis on vastu võetud seoses liidu õigusaktidega;
 - b) Kui toetusesaaja on IPA III või NDICI partnerriigi avaliku sektori asutus, kelle kaasrahastamine paigutatakse ümber korraldusasutusele, võib ta kohaldada riiklikke seadusakte, määrusi ja haldussätteid tingimusel, et see on rahastamislepinguga lubatud ja et leping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel või vajaduse korral madalaima hinnaga pakkumuse alusel, vältides sealjuures mis tahes huvide konflikti.
2. Ehitustööde, asjade või teenuste hankimist käsitlevate lepingute sõlmimiseks juhul, mis ei ole osutatud lõikes 1, kohaldatakse määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] artiklite [178] ja [179] ning kõnealuse määruse 1. lisa 3. peatüki (punktide 36–41) kohaseid hankemenetlusi.

Artikkel 57

Finantsjuhtimine

Komisjoni otsused, millega kiidetakse heaks ka liidu välisrahastamisvahendist toetatavad Interregi programmid, peavad vastama määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 110 lõike 2] nõuetele, et neid käsitataks rahastamisotsustena.

Artikkel 58

Rahastamislepingute sõlmimine koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames

1. Selleks et rakendada Interregi programmi kolmandas riigis, partnerriigis või ÜMTs, tuleb liitu esindava komisjoni ja iga riikliku õigusraamistiku kohaselt esindatud osaleva kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT vahel sõlmida rahastamisleping kooskõlas määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 112 lõikega 4].
2. Kõik rahastamislepingud sõlmitakse hiljemalt esimese eelarvelise kulukohustuse täitmise aastale järgneva aasta 31. detsembriks ja leping loetakse sõlmituks päeval, mil viimane lepinguosaline on sellele alla kirjutanud.

Mis tahes rahastamisleping jõustub kas kuupäeval, mil

- a) viimane lepinguosaline on sellele alla kirjutanud; või
- b) kolmas riik, partnerriik või ÜMT on viinud lõpule riikliku õigusraamistiku kohase ratifitseerimiseks vajaliku menetluse ja teavitanud sellest komisjoni.

Teisipäev, 26. märts 2019

3. Kui Interregi programm hõlmab rohkem kui ühte kolmandat riiki, partnerriiki või ÜMTd, peavad mõlemad lepinguosaliselised allkirjastama enne kõnealust kuupäeva vähemalt ühe rahastamislepingu. Muud kolmandad riigid, partnerriigid või ÜMTd võivad allkirjastada oma vastavad rahastamislepingud hiljemalt esimese eelarvelise kulukohustuse täitmise aastale järgneva teise aasta 30. juuniks.

4. Asjaomase Interregi programmi korraldusametuse asukohariigiks olev liikmesriik

a) võib samuti rahastamislepingule alla kirjutada; või

b) allkirjastab samal päeval iga kõnealuses Interregi programmis osaleva kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMTga rakendamislepingu, milles on sätestatud programmi rakendamise ja finantsjuhtimisega seotud vastastikused õigused ja kohustused.

Rahastamislepingu allkirjastatud koopiat või rakendamislepingu koopiat komisjonile edastades saadab korraldusametuse asukohariigiks olev liikmesriik eraldi dokumendina ühtlasi artiklis 55 kindlaks määratud kavandatavate suurte taristuprojektide loetelu, märkides projekti tulevase nime, asukoha, eelarve ja juhtiva partneri.

5. Lõike 4 punkti b kohaselt allkirjastatud rakendamisleping hõlmab vähemalt järgmisi andmeid:

a) maksete tegemise üksikasjalik kord;

b) finantsjuhtimine;

c) andmete säilitamine;

d) aruandluskohustused;

e) tõendamine, kontroll ja audit;

f) eeskirjade eiramine ja sissenõudmine.

6. Kui Interregi programmi korraldusametuse asukohariigiks olev liikmesriik otsustab allkirjastada rahastamislepingu vastavalt lõike 4 punktile a, loetakse kõnealust rahastamislepingut vahendiks, millega täita liidu eelarvet finantsmääruse kohaselt, mitte ELi toimimise lepingu artiklites 216–219 osutatud rahvusvaheline lepinguks.

Artikkel 59

Kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT rahaline osalus, mis ei ole kaasrahastamine

1. Kui kolmas riik, partnerriik või ÜMT paigutab korraldusametusele ümber Interregi programmile ette nähtud rahalise toetuse, mis ei ole osa selle Interregi programmi jaoks ette nähtud liidu toetuse kaasrahastamisest, esitatakse kõnealust rahalist toetust käsitlevad eeskirjad järgmises dokumendis:

a) kui liikmesriik allkirjastab artikli 58 lõike 4 punkti a kohase rahastamislepingu eraldi rakendamislepingus, mis on allkirjastatud kas korraldusametuse asukohariigiks oleva liikmesriigi ja kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT vahel või otse korraldusametuse ja kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT pädeva asutuse vahel;

b) kui liikmesriik allkirjastab rakendamislepingu artikli 58 lõike 4 punkti b kohaselt ühes järgmistest:

i) kõnealuse rakendamislepingu eraldiseisev osa; või

ii) punktis a osutatud osaliste vahel allkirjastatud täiendav rakendamisleping.

Esimese lõigu punkti b alapunkti i kohaldamisel võivad rakendamislepingu osad vajaduse korral hõlmata nii Interregi programmi jaoks ette nähtud ümberpaigutatud rahalist toetust kui ka liidu toetust.

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Lõikes 1 osutatud rakendamislepingus on vähemalt artikli 58 lõikes 5 loetletud andmed kolmanda riigi, partnerriigi või ÜMT kaasrahastamismäära kohta.

Lisaks sätestatakse selles mõlemad järgmised elemendid:

- a) täiendava rahalise toetuse summa;
 - b) selle kavandatav kasutamine ja kasutustingimused, sealhulgas kõnealust täiendavat toetust käsitlevate taotluste tingimused.
3. Programmi PEACE PLUS puhul moodustab Ühendkuningriigi rahaline osalus liidu tegevuses sihtotstarbelise välistulu vormis, nagu on osutatud määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 21 lõike 2 punktis e], osa rubriigi 2 „Ühtekuuluvus ja väärtused“, vaheülemmäära „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“ eelarveassigneeringutest.

Kõnealuse rahalise osaluse suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigiga artikli 58 kohaselt sõlmitud erilist rahastamislepingut. Nimetatud erilise rahastamislepingu osalised on komisjon, Ühendkuningriik ja Iirimaa.

Leping tuleb allkirjastada enne programmi rakendamise algust, et ELi programmide erikolleegium saaks programmi rakendamisel kohaldada kõiki liidu õigusakte.

IX PEATÜKK

Otsese või kaudse eelarve täitmise erisätted

Artikkel 60

Äärepoolseimate piirkondade koostöö

1. Kui kõik või osa komponendi nr 3 kohasest Interregi programmist rakendatakse **pärast sidusrühmadega konsulteerimist** kaudse eelarve täitmise raames vastavalt **käesoleva määruse** artikli 53 lõike 3 punktile b või c, delegeeritakse eelarve täitmise ülesanded ühele määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 62 lõike 1 esimeses lõigu punktis b c] loetletud asutusele, eelkõige osalevas liikmesriigis asuval sellisele asutusele, sealhulgas asjaomase Interregi programmi korraldusasutusele. [ME 197]
2. Komisjon võib määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 154 lõike 6 punkti c] kohaselt otsustada, et ta ei nõua kõnealuse artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud eelhindamist, kui määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 62 lõike 1 esimeses lõigu punktis c] osutatud eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud äärepoolseimate piirkondi käsitleva Interregi programmi korraldusasutusele, kes on kindlaks määratud käesoleva määruse artikli 37 lõike 1 kohaselt ja kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikliga [65].
3. Kui määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 62 lõike 1 esimeses lõigu punktis c] osutatud eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud liikmesriigi organisatsioonile, kohaldatakse määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] artiklit [157].
4. Kui ühest või mitmest välisrahastamisvahendist kaasrahastatud programmi või meetet rakendab kolmas riik, partnerriik, ÜMT või määruse (EL, Euratom) .../... [koondfinantsmäärus] [artikli 62 lõike 1 esimeses lõigu punktis c] loetletud või määruses (EL) [NDICI] või nõukogu otsuses .../... [ÜMT otsus] või mõlemas osutatud mis tahes muu organ, kohaldatakse kõnealuseid rahastamisvahendeid käsitlevaid asjaomaseid eeskirju, eelkõige määruse (EL) .../... [NDICI] II jaotise I, III ja V peatükki.

Artikkel 61

Piirkondadevahelised innovatsiooninvesteeringud

Komisjoni algatusel võib ERF toetada piirkondadevahelisi innovatsiooninvesteeringuid, nagu on sätestatud artikli 3 lõikes 5, tuues kokku teadlased, ettevõtjad, kodanikuühiskonna ja avaliku sektori asutused, kes on hõlmatud riiklikul või kohalikul tasandil loodud aruka spetsialiseerumise strateegiatega. [ME 198]

Teisipäev, 26. märts 2019

Artikkel 61a**ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest vabastamine**

Komisjon võib teatada, et Euroopa territoriaalse koostöö raames toetatavatele projektidele antav abi on siseturuga kokkusobiv ja selle suhtes ei kohaldata ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustust. [ME 199]

X PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 62**Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Komisjonile antakse alates [üks päev pärast määruse avaldamist = määruse jõustumise kuupäev] kuni 31. detsembrini 2027 artikli 16 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 16 lõikes 6 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud õiguste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi poolt kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 16 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle kohta vastuväiteid või kui mõlemad institutsioonid on enne selle tähtaja möödumist teatanud komisjonile, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega [kahe kuu] võrra.

Artikkel 63**Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 108 lõike 1 alusel asutatud komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 64**Üleminekusätted**

Määrust (EL) nr 1299/2013 ja selle kohaselt vastuvõetud mis tahes õigusakte kohaldatakse jätkuvalt ERFi raames programmitöö perioodil 2014–2020 toetust saavate programmide ja tegevuste suhtes.

Artikkel 65**Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Teisipäev, 26. märts 2019

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

—

Teisipäev, 26. märts 2019

LISA

INTERREGI PROGRAMMIDE VORM

CCI	[15 tähemärki]
Pealkiri	[255]
Versioon	
Esimene aasta	[4]
Viimane aasta	[4]
Toetuskõlblik alates	
Toetuskõlblik kuni	
Komisjoni otsuse number	
Komisjoni otsuse kuupäev	
Programmi muutmisotsuse number	[20]
Programmi muutmisotsuse jõustumise kuupäev	
Programmiga hõlmatud NUTS piirkond	
Interregi komponent	

1. Programmi strateegia: peamised arenguga seotud väljakutsed ja poliitilised lahendused

1.1. Programmi piirkond (ei ole vaja komponendi nr 4 Interreg programmide puhul)

Vüide: artikli 17 lõike 4 punkt a ja artikli 17 lõike 9 punkt a

Tekstiväli [2 000]

1.2. Kokkuvõtte peamistest ühistest probleemidest, võttes arvesse majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ebavõrdsust, ühiseid investeerimisvajadusi ja vastastikust täiendavust muude toetusvormidega, varasematest kogemustest saadus õppetunde ning makropiirkondlikke ja merepiirkondade strateegiaid, kus programmi piirkond on täielikult või osaliselt hõlmatud ühe või mitme strateegiaga.

Vüide: artikli 17 lõike 4 punkt b ja artikli 17 lõike 9 punkt b

Tekstiväli [50 000]

Teisipäev, 26. märts 2019

1.3. Valitud poliitikaeesmärkide ja Interregi erieesmärkide põhjendus, neile vastavad prioriteetid, erieesmärgid ja toetuse vormid, käsitledes vajaduse korral piiriülese taristu puuduvaid ühendusi

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkt c

Tabel 1

Valitud poliitikaeesmärk ja Interregi erieesmärk	Valitud erieesmärk	Prioriteetsus	Valiku põhjendus
			[2 000 eesmärgi kohta]

2. Prioriteetid [300]

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punktid d ja e

2.1. Prioriteedi pealkiri (korratakse iga prioriteedi puhul)

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkt d

Tekstiväli: [300]

See on prioriteet vastavalt artikli 17 lõike 3 kohasele ülekandele

2.1.1. Ereeesmärk (korratakse iga valitud erieesmärgi puhul, muude kui tehnilise abi prioriteetide puhul)

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkt e

2.1.2. Asjaomased meetmed, sealhulgas kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste loetelu ning nende eeldatav panus erieesmärkide ning, kui see on asjakohane, makropiirkondlike strateegiate ja merepiirkondade strateegiate saavutamisse

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkti e alapunkt i; artikli 17 lõike 9 punkti c alapunkt ii

Tekstiväli [7 000]

Kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste loetelu

Tekstiväli [2 000]

Komponendi nr 4 Interregi programmid:

Vüide Artikli 17 lõike 9 punkti c alapunkt i

Üksiku toetusesaaja või toetusesaajate piiratud loetelu määratlus ja toetuse andmise kord;

Tekstiväli [7 000]

Teisipäev, 26. märts 2019

2.1.3. Näitajad

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkti e alapunkt ii; artikli 17 lõike 9 punkti c alapunkt iii

Tabel 2 Väljundnäitajad

Prioriteetsus	Erieesmärk	ID [5]	Näitaja	Mõõtühik [255]	Vahe-eesmärk (2024) [200]	Lõppeesmärk (2029) [200]

Tabel 3 Tulemusnäitajad

Prioriteetsus	Erieesmärk	ID	Näitaja	Mõõtühik	Lähtetase	Võrdlusaasta	Lõppeesmärk (2029)	Andmeallikas	Märkused

2.1.4. Peamised sihtrühmad

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkti e alapunkt ii; artikli 17 lõike 9 punkti c alapunkt iv

Tekstiväli [7 000]

2.1.5. Konkreetseid sihtpiirkonnad, sealhulgas ITI, CLLD või muude territoriaalse arengu vahendite kavandatav kasutamine;

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkti e alapunkt iv

Tekstiväli [7 000]

2.1.6. Rahastamisvahendite plaanitud kasutamine

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkti e alapunkt v

Tekstiväli [7 000]

2.1.7. ELi programmile eraldatud vahendite soovituslik jaotus sekkumise liikide kaupa

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkti e alapunkt vi; artikli 17 lõike 9 punkti c alapunkt v

Tabel 4 Mõõde 1 – Sekkumise valdkond

Prioriteedi nr	Fond	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

Tabel 5 Mõõde 2 – Rahastamise vorm

Prioriteedi nr	Fond	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

Teisipäev, 26. märts 2019

Tabel 6 Mõõde 3 – territoriaalne rakendusmehhanism ja territoriaalne suunitlus

Prioriteedi nr	Fond	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

2.T. Tehnilise abi prioriteet

Viide: ETK artikli 17 lõike 4 punkt f

Tekstiväli [8 000]

Prioriteedi nr	Fond	Kood	Summa (eurodes)

3. Rahastamiskava

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkt g

3.1 Assigneeringud aastate kaupa

Viide: Artikli 17 lõike 4 punkti g alapunkt i; artikli 17 lõike 5 punkti a alapunktid i–iv

Tabel 7

Fond	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
ERF								
IPA III piiriülese koostöö programm ⁽¹⁾								
naabruspoliitika piiriülese koostöö programm ⁽²⁾								
IPA III ⁽³⁾								
NDICI ⁽⁴⁾								
ÜMT – Gröönimaa ⁽⁵⁾								
ÜMT ⁽⁶⁾								
Interregi fondid ⁽⁷⁾								
Kokku								

⁽¹⁾ Komponent nr 1, liiduväline piiriülese koostöö⁽²⁾ Komponent nr 1, liiduväline piiriülese koostöö⁽³⁾ Komponentid 2 ja 4⁽⁴⁾ Komponentid 2 ja 4⁽⁵⁾ Komponentid 2 ja 4⁽⁶⁾ Komponentid 3 ja 4⁽⁷⁾ ERF, IPA III, NDICI ja ÜMT programm, kui üks summa komponentide 2 ja 4 all

3.2 Igast fondist makstava rahalise assigneeringu kogusumma ning riiklik kaasrahastamine

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkti g alapunkt ii; artikli 17 lõike 5 punkti a alapunktid i–iv ja punkt b

Tabel 8 (*)

Poliitilise eesmärgi nr või TA	Prioriteetsus	Fond (vajaduse korral)	ELi toetuse arvutamise alus (kogusumma või avalik sektor)	ELi toetus (a)	Riigi toetus (b)=(c)+(d)	Riigi toetuse soovituslik jaotus		Kokku (e)=(a)+(b)	Kaasrahastamismäär (f)=(a)/(e)	Toetused kolmandatelt riikidelt (teadmiseks)
						Siseriiklik avalik sektor (c)	Riigi erasektor (d)			
Prioriteet nr 1	ERF									
	IPA III piiriülese koostöö programm ⁽¹⁾									
	naabruspoliitika piiriülese koostöö programm ⁽²⁾									
	IPA III ⁽³⁾									
	NDICI ⁽⁴⁾									
	ÜMT – Gröönimaa ⁽⁵⁾									
	ÜMT ⁽⁶⁾									
	Interregi fondid ⁽⁷⁾									
Prioriteet nr 2	(fondid nagu eespool)									
Kokku	Kõik fondid									
	ERF									
	IPA III piiriülese koostöö programm									
	Naabruspoliitika piiriülese koostöö programm									
	IPA III									
	NDICI									

Teisipäev, 26. märts 2019

Politiilise eesmärgi nr või TA	Prioriteetsus	Fond (vajaduse korral)	ELi toetuse arvutamise alus (kogusumma või avalik sektor)	ELi toetus (a)	Riigi toetus (b)=(c)+(d)	Riigi toetuse soovituslik jaotus		Kokku (e)=(a)+(b)	Kaasrahastamismäär (f)=(a)/(e)	Toetused kolmandatelt riikidelt (teadmiseks)
						Siseriiklik avalik sektor (c)	Riigi erasektor (d)			
		ÜMT – Gröönimaa								
		ÜMT								
		Interregi fondid								
	Kokku	Kõik fondid								

(¹) Komponent nr 1, liiduväline piiriülene koostöö

(²) Komponent nr 1, liiduväline piiriülene koostöö

(³) Komponentid 2 ja 4

(⁴) Komponentid 2 ja 4

(⁵) Komponentid 2 ja 4

(⁶) Komponentid 3 ja 4

(⁷) ERF, IPA III, NDICI ja ÜMT programm, kui üks summa komponentide 2 ja 4 all

(*) Enne vahepealset läbivaatamist sisaldab käesolev tabel üksnes summasid aastatel 2021–2025.

Teisipäev, 26. märts 2019

4. Meetmed, mida võetakse asjaomaste partnerite kaasamiseks Interregi programmi ettevalmistusse, ning nende partnerite roll elluviimises, järelevalves ja hindamises

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkt h

Tekstiväli [10 000]

5. Interregi programmi teabevahetuse ja nähtavusega seotud lähenemisviis, sealhulgas plaanitud eelarve.

Vüide: Artikli 17 lõike 4 punkt i

Tekstiväli [10 000]

6. Rakendussätted

6.1. Programmi haldavad asutused

Vüide: Artikli 17 lõike 7 punkt a

Tabel 10

Programmi haldavad asutused	Asutuse nimi [255]	Kontakti nimi [200]	E-post [200]
Korraldusasutus			
Riiklik asutus (programmide puhul, kus osalevad kolmandad riigid, kui see on asjakohane)			
Auditeerimisasutus			
Audiitorite rühma esindajad (programmide puhul, kus osalevad kolmandad riigid, kui see on asjakohane)			
Organ, kellele komisjon peab makseid tegema			

6.2. Ühise sekretariaadi loomise kord

Vüide: Artikli 17 lõike 7 punkt b

Tekstiväli [3 500]

6.3 Vastutuse jagunemine osalevate liikmesriikide vahel ja asjakohasel juhul kolmandate riikide ja ÜMTde vahel juhul, kui korraldusasutus või komisjon teeb finantskorrektsiooni

Vüide: Artikli 17 lõike 7 punkt c

Tekstiväli [10 500]

Teisipäev, 26. märts 2019

LIITED

- Programmi piirkonna kaart
- Rahastamiskõlblike kulude hüvitamine komisjonilt liikmesriikidele ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel
- Kuludega sidumata rahastamine

1. liide: Programmi piirkonna kaart

2. liide: Rahastamiskõlblike kulude hüvitamine komisjonilt liikmesriikidele ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel

Rahastamiskõlblike kulude hüvitamine komisjonilt liikmesriikidele ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel

Andmete esitamise vorm komisjonile läbivaatamiseks(ühissätete määruse artikkel 88)

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

A. Peamiste elementide kokkuvõte

Prioriteetus	Fond	Hinnanguline kogueraldisest prioriteedile, mille suhtes kasutatakse lihtsustatud kuluvõimalusi (hinnanguline %)	Tegevuse tüüp (tüübid):		Vastava(te) näitaja(te) nimetus(ed)		Näitaja mõõtühik	Lihtsustatud kuluvõimaluse tüüp (ühikuhindade standardiseeritud astmik, kindlasummaline makse või kindlamääraline makse)	Vastavad ühikuhindade standardiseeritud astmikud, kindlasummalised maksed või kindlamääralsed maksed)
			Kood	Kirjeldus	Kood	Kirjeldus			

B. Üksikasjad tegevuse liikide kohta (täidetakse iga tegevuse liigi kohta)

Kas korraldusasutus sai väliselt ettevõttelt toetust, et kehtestada allpool esitatud lihtsustatud kulud?

Kui jah, siis täpsustage, millisel välisel ettevõttel:

Tegevuse liik (liigid):

1.1. Tegevuse liigi kirjeldus	
1.2 Asjaomane prioriteet/erieesmärk	

Teisipäev, 26. märts 2019

1.3 Näitaja nimetus (¹)	
1.4 Näitaja mõõtühik	
1.5 Ühikuhindade standardiseeritud astmik, kindlasummaline makse või kindlamääraline makse	
1.6 Summa	
1.7 Kulude kategooriad, mis kaetakse ühikuhindade, kindlasummalise makse või kindlamääralise maksega	
1.8 Kas need kategooriad hõlmavad kõiki tegevuse abikõlblikke kulusid? (JAH/EI)	
1.9 Kohanduste meetod	
1.10 Mõõtühiku saavutamise kontrollimine <ul style="list-style-type: none"> — kirjeldage, milliseid dokumente kasutatakse mõõtühiku saavutamise kontrollimiseks — kirjeldage, mida kontrollimise käigus kontrollitakse (sh kohapeal), ja kes kontrollib — kirjeldage, milline on andmete kogumise ja säilitamise kord 	
1.11 Võimalikud kahjustavad stiimulid ja või probleemid selle näitaja puhul, kuidas saab neid lahendada ja hinnanguline riskitase	
1.12 Kogusumma (riiklik ja EL), mis tõenäoliselt tagasi makstakse	

C: Ühikuhindade standardiseeritud astmiku, kindlasummalise makse või kindlamääralise makse arvutamine

1. Andmeallikad, mida kasutatakse ühikuhindade standardiseeritud astmiku, kindlasummalise makse või kindlamääralise makse arvutamisel (kes tootis, kogus ja salvestas andmed; kus andmeid säilitatakse; tähtpäevad; valideerimine jne).

(¹) Üht liiki tegevuse puhul on võimalikud mitmed täiendavad näitajad (näiteks üks väljundnäitaja ja üks tulemusnäitaja). Sellistel juhtudel tuleb täita väljad 1.3 kuni 1.11 iga näitaja kohta.

Teisipäev, 26. märts 2019

2. Palun täpsustage, miks on väljapakutud meetod ja arvutus asjakohane selle tegevuse liigi puhul:

3. Palun täpsustage, kuidas tehti arvutused, lisades eelkõige eeldused seoses kvaliteedi või kvantiteediga. Vajaduse korral tuleks lisada käesolevale lisale statistilised tõendid ja võrdlusalused komisjoni jaoks kasutatavas vormingus.

4. Palun selgitage, kuidas olete taganud, et ühikuhindade standardiseeritud astmike, kindlasummaliste maksete või kindlamääraliste maksete arvutamisel on kasutatud üksnes abikõlblikke kulusid;

5. Auditeerimisasutus(t)e hinnang arvutamise meetoodika ja summade ning korra kohta, millega tagatakse andmete kontroll, kvaliteet, kogumine ja säilitamine:

Teisipäev, 26. märts 2019

3. liide: Kuludega sidumata rahastamine

Andmete esitamise vorm komisjonile läbivaatamiseks

(ühissätete määruse artikkel 89)

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

A. Peamiste elementide kokkuvõte

Prioriteetsus	Fond	Summa, mille suhtes kohaldatakse kuludega sidumata rahastamist	Tegevuse tüüp (tüübid):	Täidetavad tingimused ja saavutatavad tulemused	Vastava(te) näitaja(te) nimetus(ed)		Näitaja mõõtühik
					Kood	Kirjeldus	
Üldine hõlmatav summa							

B. Üksikasjad tegevuse liikide kaupa (täidetakse iga tegevuse liigi kohta)

Tegevuse liik (liigid):

1.1. Tegevuse liigi kirjeldus			
1.2. Asjaomane prioriteet/erieesmärk			
1.3. Täidetavad tingimused või saavutatavad tulemused			
1.4. Tingimuste täitmise või tulemuste saavutamise tähtaeg			
1.5. Tulemusnäitajate määratlus			
1.6. Tulemusnäitajate mõõtühik			
1.7. Vahetulemused (kui on asjakohane), mille komisjon võtab hüvitamisel aluseks koos hüvitamise ajakavaga	Vahetulemused	Kuupäev	Summad

Teisipäev, 26. märts 2019

1.8 Kogusumma (sealhulgas ELi ja riiklik rahastamine)	
1.9 Kohanduste meetod	
1.10 Tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimine (kui on asjakohane, vahetulemused) — kirjeldage, milliseid dokumente kasutatakse tulemuse või tingimuse saavutamise kontrollimiseks — kirjeldage, mida kontrollimise käigus kontrollitakse (sh kohapeal), ja kes kontrollib — kirjeldage, milline on andmete kogumise ja säilitamise kord	
1.11 Kontrolljälje tagamise kord Palun märkige selle korra eest vastutav oragan(id)	

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0295

Noorte tööhõive algatuse jaoks ette nähtud sihtotstarbelise eraldise vahendid *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses noorte tööhõive algatuse jaoks ette nähtud sihtotstarbelise eraldise vahenditega (COM(2019)0055 – C8-0041/2019 – 2019/0027(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/32)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2019)0055),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 177, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0041/2019),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 22. märtsi 2019. aasta arvamust⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni arvamust (A8-0085/2019),
- A. arvestades, et olukorra kiireloomulisuse tõttu on põhjendatud hääletada eelnõu üle enne kaheksanädalase tähtaja möödumist, mis on ette nähtud protokollis nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) artiklis 6;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2019)0027

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses noorte tööhõive algatuse jaoks ette nähtud sihtotstarbelise eraldise vahenditega

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/711) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0296

Aktiisimaksude üldine kord (uuesti sõnastatud) *

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega nähakse ette aktiisi üldine kord (uuesti sõnastatud) (COM(2018)0346 – C8-0381/2018 – 2018/0176(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine – uuesti sõnastamine)

(2021/C 108/33)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0346),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 113, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0381/2018),
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 22. veebruari 2019. aasta kirja majandus- ja rahanduskomisjonile,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 104 ja 78c,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0117/2019),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. kiidab heaks komisjoni ettepaneku, mida on kohandatud vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitudele;
 2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0297

Tooted, mille suhtes saab kohaldada dokimaksuvabastust või -vähendust *

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 940/2014/EL nende toodete osas, mille suhtes saab kohaldada dokimaksuvabastust või -vähendust (COM(2018)0825 – C8-0034/2019 – 2018/0417(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2021/C 108/34)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0825),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 349, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0034/2019),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A8-0112/2019);
1. kiidab komisjoni ettepaneku heaks;
 2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0298

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (COM(2018)0460 – C8-0275/2018 – 2018/0243(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/35)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0460),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikleid 209 ja 212 ning artikli 322 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0275/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse kontrollikoja 13. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 6. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid väliskomisjoni ja arengukomisjoni ühisarutelusid,
 - võttes arvesse väliskomisjoni ja arengukomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ja naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamusi (A8-0173/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 45, 4.2.2019, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 163.

⁽³⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 295.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0243

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 209 ja 212 ning artikli 322 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽³⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Programmi „Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend“ (edaspidi „rahastamisvahend“) üldeesmärk peaks olema ~~kaitsta ja edendada~~ **tagada rahaline raamistik, millega toetada** kogu maailmas liidu väärtusi ~~väärtuste, põhimõtete ja huve, et olla vää~~ **põhivahelise kaitset ning edendamist kooskõlas** liidu välistegevuse eesmärgi ~~eesmärkide ja põhimõtteid~~ **põhimõtetega**, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21. [ME 1]
- (2) ELi lepingu artikli 21 kohaselt taotleb liit kooskõla oma välistegevuse eri valdkondade vahel, samuti nende ja muude poliitikavaldkondade vahel ning taotleb koostöö kõrget astet kõikides rahvusvaheliste suhete valdkondades. Käesoleva määrusega tekib võimalus võtta mitmesuguseid meetmeid, millest peaks olema abi selles ELi lepingu artiklis nimetatud eesmärkide saavutamisel.
- (2a) **Kooskõlas ELi lepingu artikliga 21 tuleb käesoleva määruse kohaldamisel juhinduda liidu välistegevuse põhimõtetest, s.o demokraatiast, õigusriigist, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsusest ning jagamatusest, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamisest. Käesoleva määruse eesmärk on aidata saavutada liidu välistegevuse eesmärgid, sealhulgas liidu inimõigustealase poliitika ning ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus ja tegevuskavas sätestatud eesmärgid. Liidu tegevus peaks soodustama inimõiguste ülddeklaratsiooni järgimist.** [ME 2]
- (3) ELi lepingu artikli 8 kohaselt arendab liit naabruses asuvate riikidega privilegeeritud suhteid, mille eesmärk on luua heaolu ja heanaaberlikkuse ala, mis rajaneb liidu väärtustel ja mida iseloomustavad koostööl põhinevad tihedad rahumeelsed suhted. Käesolev määrus peaks selle eesmärgi saavutamisele kaasa aitama.

⁽¹⁾ ELT C 45, 4.2.2019, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 163.

⁽³⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 295.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (3a) **Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 167 kohaselt peaksid liit ja liikmesriigid edendama kultuurivaldkonnas koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Käesolev määrus peaks nimetatud artiklis sätestatud eesmärkide saavutamisele kaasa aitama.** [ME 3]
- (4) **ELi toimimise lepingu** artiklis 208 on sätestatud, et liidu arengukoostöö poliitika põhieesmärk on vaesuse vähendamine ja pikemas perspektiivis selle kaotamine. Liidu arengukoostöö poliitika aitab kaasa ka liidu välistegevuse, eriti ~~Euroopa Liidu~~ **ELi** lepingu artikli 21 lõike 2 punktis d sätestatud eesmärkidele – toetada arengumaade säästvat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast arengut, seades esmaseks eesmärgiks vaesuse kaotamise, **ning säilitada rahu, ennetada konflikte ja tugevdada rahvusvahelist julgeolekut, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punktis c.** [ME 4]
- (5) Liit tagab poliitikavaldkondade arengukoostöö sidususe kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 208. Liit peaks arengukoostöö eesmärgi arvestama tõenäoliselt arengumaid mõjutavates poliitikavaldkondades, mis on otsustava tähtsusega 2015. aasta septembris ÜROs⁽⁵⁾ vastu võetud kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 (edaspidi „tegevuskava 2030“) kindlaks määratud kestliku arengu eesmärkide saavutamise strateegia jaoks. Tegevuskavas 2030 sisalduva poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe tagamine eeldab, et kõigil tasanditel – s.t riiklikul, liidu, muude riikide ja ülemaailmsel tasandil – tuleb arvesse võtta kõigi poliitikavaldkondade mõju kestlikule arengule. **Liidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitika peaksid üksteist täiendama ja tugevdama.** [ME 5]
- (6) Rahastamisvahendiga toetatakse nende eesmärkide ja välistegevuste meetmete elluviimist ning tuginetakse varasemale tegevusele, mida toetati määrusega (EL) 233/2014,⁽⁶⁾ 11. Euroopa Arengufondi sisekokkuleppega⁽⁷⁾ ja rakendusmäärusega,⁽⁸⁾ määrusega (EL) nr 232/2014,⁽⁹⁾ määrusega (EL) nr 230/2014,⁽¹⁰⁾ määrusega (EL) nr 235/2014,⁽¹¹⁾ määrusega (EL) nr 234/2014,⁽¹²⁾ määrusega (Euratom) nr 237/2014,⁽¹³⁾ määrusega (EL) nr 236/2014,⁽¹⁴⁾ otsusega nr 466/2014/EL; määrusega (EÜ, Euratom) nr 480/2009⁽¹⁵⁾ ja määrusega (EL) 2017/1601⁽¹⁶⁾.

⁽⁵⁾ „Muudame oma maailma: Säästva arengu tegevuskava aastani 2030“, mis võeti vastu ÜRO säästva arengu tippkohtumisel 25. septembril 2015 (A/RES/70/1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 233/2014, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend aastateks 2014–2020 (ELT L 77, 15.3.2014, lk 44).

⁽⁷⁾ Sisekokkulepe nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate vahel Euroopa Liidu abi rahastamise kohta mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) alusel vastavalt AKV–ELi partnerluslepingule ning finantsabi eraldamise kohta nendele ülemeremaadele ja -territooriumidele, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu neljandat osa (ELT L 210, 6.8.2013, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/322 11. Euroopa Arengufondi rakendamise kohta (ELT L 58, 3.3.2015, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 232/2014, millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend (ELT L 77, 15.3.2014, lk 27).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 230/2014, millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend (ELT L 77, 15.3.2014, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 235/2014, millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas (ELT L 77, 15.3.2014, lk 85).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 234/2014, millega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega (ELT L 77, 15.3.2014, lk 77).

⁽¹³⁾ Nõukogu 13. detsembri 2013. aasta määrus (Euratom) nr 237/2014, millega luuakse tuumaohutusala koostöö rahastamisvahend (ELT L 77, 15.3.2014, lk 109).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 236/2014, milles sätestatakse liidu välistegevuse rahastamisvahendite rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused (ELT L 77, 15.3.2014, lk 95).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 välistegevuse tagatisfondi asutamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 10).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601, millega luuakse Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD), EFSD tagatis ja EFSD tagatisfond.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (7) Meetmete ~~üleilmne~~ **üleilmne** eesmärk on toetada reeglitel **ja väärtustel** põhinevat maailmakorda, mille juhtpõhimõtteks on mitmepoolsus ja mille keskmes on Ühendatud Rahvaste Organisatsioon. Tegevuskava 2030 on ühes Pariisi kliimakokkuleppe⁽¹⁷⁾ (**edaspidi „Pariisi kokkulepe“**) ja Addis Abeba tegevuskavaga⁽¹⁸⁾ rahvusvahelise kogukonna vastus kestliku arengu suhtes üleilmses plaanis esinevatele probleemidele ja suundumustele. Tegevuskava 2030, mille tuuma moodustavad kestliku arengu eesmärgid, on pöördeline raamistik, millega kaotada kogu maailmas vaesus ja saavutada kestlik areng, **soodustada rahumeelsete, õiglaste ja kaasavate ühiskondade kujunemist, võidelda kliimamuutuste vastu ning teha tööd ookeanide ja metsade säilimise nimel**. See on universaalse haardega, võimaldades liidul, liikmesriikidel ja partneritel kohaldada meetmete elluviimisel põhjalikku ühist raamistikku. Selles leitakse tasakaal kestliku arengu majandusliku, sotsiaalse, **kultuurilise, haridus-** ja keskkonnavalase mõõtme vahel, kasutades ära eesmärkide ja sihtide olulisi omavahelisi seoseid. Tegevuskavaga 2030 ei jäeta kedagi kõrvale **ja tahetakse kõigepealt jõuda kõige mahajäänumateni**. Tegevuskava 2030 rakendamist koordineeritakse kooskõlas liidu võetud muude rahvusvaheliste kohustustega. Käesoleva määruse alusel rakendatavate meetmete puhul tuleks ~~pöörata~~ **juhinduda põhimõtetest ja eesmärkidest, mis on sätestatud tegevuskavas 2030, Pariisi kokkuleppes ja Addis Abeba tegevuskavas, nendega tuleks toetada kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning** eritähelpanu **tuleks pöörata** kestliku arengu eesmärkide **omavahelistele** seostele ja integreeritud meetmetele, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki **teisi eesmärke ohtu seadmata**. [ME 6]
- (8) Käesoleva määruse rakendamisel ~~tuleks juhinduda~~ **kohaldamine peaks põhinema** 19. juunil 2016 tutvustatud Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias („üldine strateegia“)⁽¹⁹⁾ nimetatud ~~viiest prioriteedist~~ **viiel prioriteedil**, mis väljendavad liidu visiooni, ning raamistikust, mille alusel viia teistega partnerluses ellu ühtset ja vastutustundlikku välistegevust, et edendada liidu väärtusi ja huve. Liit peaks tugevdama partnerlusi, edendama poliitikadialoogi ja üleilmsete probleemide lahendamiseks ühiselt tegutsemist. Võetavate meetmetega tuleks igakülgset toetada liidu **põhihuve, põhimõtteid ja** väärtusi ~~ja huve~~, sealhulgas **demokraatia ja inimõiguste edendamist, vaesuse kaotamisele kaasa aitamist**, rahu säilitamist, konfliktide ennetamist, **nende vahendamist ja konfliktijärgset ülesehitust, kaasates igas etapis naisi, tuumaohutuse tagamist**, rahvusvahelise julgeoleku tugevdamist, ~~võitlust~~ **ebaseadusliku rände ja sundrände** algpõhjustega **tegelemist** ning nende rahvaste, riikide ja piirkondade abistamist, mida ~~tabavad~~ **on tabanud** loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused, **kliimamuutuste tõttu ümberasunud inimeste kaitseks rahvusvahelise õigusraamistiku loomist võimaldavate tingimuste kujundamist, kvaliteetse kaasava hariduse edendamist, õiglase, jätkusuutliku ning reeglite ja väärtustel põhineva kaubanduspoliitika toetamist, majandusdiplomaatiat ja majanduskoostööd et arendada ja parandada selle kaudu õigusriigi ja inimõiguste olukorda, ning majandus- ja kultuuridiplomaatiat ja majanduskoostöö parandamist, innovatsiooni, digilahenduste ja -tehnoloogia edendamist, kultuuripärandi kaitsmist, eriti konfliktipiirkondades, üleilmsete rahvatervise ohtudega tegelemist** ning liidu poliitika rahvusvahelise mõõtme soodustamist. Oma ~~huvide~~ **põhihuvide, põhimõtete ja väärtuste** edendamisel peaks liit ise järgima ja üldisemalt edendama kõrgeid sotsiaal-, **töö-** ja keskkonnastandardeid, **võttes arvesse ka kliimamuutusi**, õigusriiki, rahvusvahelist õigust ja ~~inimõigusi~~, **järgides muuhulgas humanitaar- ja rahvusvahelisi inimõigustealaseid õigusakte**. [ME 7]
- (9) **Käesoleva määruse kohaldamine peaks põhinema ka** 7. juunil 2017 allkirjutatud uue Euroopa arengukonsensusiga ~~arengukonsensusel~~⁽²⁰⁾, **millega** loodi liidule ja liikmesriikidele arengukoostöö ühise lähenemisviisi raamistik, mida järgida tegevuskava 2030 ja Addis Abeba tegevuskava elluviimisel. ~~Arengukoostöö poliitika tähtsaimad eesmärgid on~~ **Käesoleva määruse kohaldamise alus peaks olema** vaesuse kaotamine, diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vähendamine, mitte kellegi kõrvalejätmine, **keskkonnakaitse, võitlus kliimamuutustega** ning vastupanuvõime tugevdamine. [ME 8]

⁽¹⁷⁾ Allkirjastatud New Yorgis 22. aprillil 2016.

⁽¹⁸⁾ „Arengu rahastamise kolmanda rahvusvahelise konverentsi Addis Abeba tegevuskava“, mis võeti vastu 16. juunil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 27. juulil 2015 (A/RES/69/313).

⁽¹⁹⁾ „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“, juuni 2016.

⁽²⁰⁾ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavaldus „Euroopa uus arengukonsensus „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik““, 8. juuni 2017.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (9a) Peale ÜRO tegevuskava 2030, Pariisi kliimakokkuleppe, Addis Abeba tegevuskava, ELi üldise strateegia, Euroopa arengukonsensuse ja Euroopa naabruspoliitika, mis moodustavad esmase poliitikaraamistiku, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel juhinduda ka järgmistest dokumentidest nende praegusel ja tulevasel kujul:
- ELi inimõiguste ja demokraatia strateegiline raamistik ja tegevuskava;
 - ELi inimõiguste alased suunised;
 - ELi integreeritud lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele ning 2013. aasta ELi terviklik lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele;
 - naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamine ELi poolt – laiaulatuslik lähenemisviis;
 - liidu programm vägivaldsete konfliktide ennetamiseks;
 - nõukogu 20. juuni 2011. aasta järeldused konfliktide ennetamise kohta;
 - ELi vahendamise ja dialoogi pidamise suutlikkuse tugevdamise kontseptsioon;
 - julgeolekusektori reformi toetav, kogu ELi hõlmav strateegiline raamistik;
 - ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitlev ELi strateegia;
 - ELi kontseptsioon desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise toetamiseks;
 - nõukogu 19. novembri 2007. aasta järeldused ELi meetmete kohta ebakindlates olukordades ning nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate samuti 19. novembri 2007. aasta järeldused julgeoleku ja arengu kohta;
 - Euroopa Ülemkogu 25. märtsi 2004. aasta deklaratsioon terrorismivastase võitluse kohta, Euroopa Liidu 30. novembri 2005. aasta terrorismivastane strateegia ning nõukogu 23. mai 2011. aasta järeldused terrorismivastase võitluse sise- ja välis aspektide seoste tugevdamise kohta;
 - OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtjatele;
 - ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted;
 - ÜRO uus linnade tegevuskava;
 - ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon;
 - pagulasseisundi konventsioon;
 - konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta;
 - Pekingi tegevusprogrammi ja rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi tegevuskava tulemused;
 - UNCTADI jätkusuutlikku valitsemissektori võlgade restruktureerimist käsitlev 2015. aasta aprilli tegevuskava;
 - ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo koostatud välisvõla ja inimõiguste juhtpõhimõtted;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- *üleilmne pagulasi käsitlev kokkulepe;*
- *ülemaailmne turvalise, korrakohase ja seadusliku rände kokkulepe, mis võeti vastu 10. detsembril 2018 Marrakechis;*
- *ÜRO lapse õiguste konventsioon. [ME 9]*
- (10) Selleks et rakendada tegevuskavaga 2030, üldise strateegiaga ja arengukonsensusega kehtestatud uut rahvusvahelist raamistikku, tuleks käesoleva määrusega püüelda liidu välistegevuses sidususe suurendamise ja tulemuslikkuse tagamise poole, koondades lihtsustatud rahastamisvahendi kaudu jõupingutusi erinevate välistegevuse meetmete rakendamise parandamiseks.
- (11) Kooskõlas üldise strateegia ja Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga (2015–2030), mis võeti vastu 18. märtsil 2015, ⁽²¹⁾ tuleks arvesse võtta vajadust rakendada kriisidele reageerimise ja kriiside ohjeldamise asemel struktuursemat **ja ennetavat** pikaajalist lähenemisviisi, mis oleks tulemuslikum ebakindlates oludes, loodusõnnetuste ja inimtegevusest põhjustatud õnnetuste ning pikka aega kestnud kriiside korral. Riskide vähendamine, ennetamine ja leevendamine ning riskideks valmisolek eeldab suuremat konkreetset ja kollektiivseid lahendusi; lisaks on vaja veel enam panustada kiirele reageerimisele ja püsivale taastumisele. Seepärast peaks käesolev määrus aitama **eelkõige** kiirreageerimistegevuse **ning asjakohaste geograafiliste ja teemaprogrammide** abil tugevdada vastupanuvõimet ning ühendada humanitaarabi ja arengumeetmed, **tagades asjakohase prognoositavuse, läbipaistvuse ja aruandekohustuse ning sidususe, järjepidevuse ja täiendavuse humanitaarabiga ning täieliku kooskõla rahvusvahelise humanitaarõigusega, takistamata sealjuures humanitaarabi osutamist vastavalt humaansuse, neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatuse põhimõtetele hädaolukorras ja pärast seda.** [ME 10]
- (12) Kooskõlas arengu tõhususe vallas 2011. aastal Busanis vastu võetud rahvusvaheliste kohustustega, mida kinnitati Nairobi 2016. aastal toimunud kõrgetasemelisel kohtumisel ja hiljem ka arengukokkuleppes, tuleks liidu arengukoostöös kohaldada **peaks liit ametliku arenguabi andmisel kohaldama kõikide abiandmisviiside puhul peale kooskõlastus- ja ühtlustuspõhimõtte ka** arengu tõhususe põhimõtteid, nimelt arengumaade isevastutust arenguprioriteetide ~~suhtes~~ **eest**, tulemustele orienteeritust, kaasavaid arengupartnerlusi, samuti **vastastikust** läbipaistvust ja aruandekohustust **aruandekohustus.** [ME 11]
- (13) Kestliku arengu eesmärkide kohaselt tuleks käesoleva määrusega aidata kaasa tugevamale järelevalvele ja aruandlusele, mis tulemustele orienteeritult hõlmaks väljundid, tagajärjed ja mõju liidu välistegevusega seotud rahalist abi saavates partnerriikides. Konkreetset tuleks, nagu arengukokkuleppes kokku lepitud, käesoleva määruse alusel võetavate meetmetega panustada **vähemalt** 20% käesoleva määruse alusel rahastatavast ametlikust arenguabist sotsiaalsele kaasatusele ja inimarengule, ~~sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele ja~~ **keskendudes põhilistele sotsiaalteenustele, nagu tervishoid, haridus, toit, veevarustus, kanalisatsioon, hügieen ja sotsiaalkaitse, mis peavad olema tagatud eelkõige kõige rohkem marginaliseeritud rühmadele, võttes üldiste küsimustena arvesse soolist võrdõiguslikkust, naiste mõjuvõimu suurendamisele suurendamist ja laste õigusi.** [ME 12]
- (14) **Et parandada liidu eelarve täitmise eest tegeliku vastutuse võtmist ja eelarve läbipaistvust, peaks komisjon kehtestama selged järelevalve- ja hindamismehhanismid, mille abil saab käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme tulemuslikult hinnata..** Kui see on võimalik ja asjakohane, tuleks Liidu välistegevuse tulemuste jälgimiseks ja hindamiseks **tuleks** kasutada eelnevalt kindlaks määratud läbipaistvaid, riigipõhiseid ja mõõdetavaid näitajaid, mida on kohandatud asjaomase rahastamisvahendi eripäradele ja eesmärkidele ning eelistatud partnerriigi tulemusraamistikku alusel. **Komisjon peaks oma tegevust korrapäraselt jälgima ja hindama edusamme ning tegema tulemused üldsusele kättesaadavaks ja eelkõige peaks ta selleks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande.** [ME 13]

(21) „Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik“, mis võeti vastu 18. märtsil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 3. juunil 2015 (A/RES/69/283).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (15) Määrus peaks toetama liidu ühist eesmärki – saavutada tegevuskava 2030 kestuse jooksul, et ametlik arenguabi moodustaks 0,7 % kogurahvatulust. *See kohustus peaks põhinema selgel tegevuskaval, milles liit ja selle liikmesriigid sätestavad, milliseks tähtjaks ja kuidas see eesmärk saavutada.* Seda silmas pidades peaks vähemalt 92 % 95 % käesoleva määruse alusel antavast rahastusest minema meetmetele, mis on kavandatud selliselt, et need vastavad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele. [ME 14]
- (16) Selleks et tagada ressursid seal, kus neid kõige enam vajatakse, eelkõige vähim arenenud riikides ja ebakindlates või konfliktiolukorras riikides, peaks käesolev määrus toetama ühist eesmärki saavutada vähim arenenud riikide suhtes tegevuskava 2030 kestuse jooksul ametlik arenguabi, mis moodustab 0,20 % liidu kogurahvatulust. *See kohustus peaks põhinema selgel tegevuskaval, milles EL ja selle liikmesriigid sätestavad, milliseks tähtjaks ja kuidas see eesmärk saavutada.* [ME 15]
- (16a) *Kooskõlas ELi soolise võrdõiguslikkuse teises tegevuskavas võetud kohustustega peaks vähemalt 85 % geograafiliste ja teemaprogrammide puhul, mida rahastatakse ametlikust arenguabist, peamine või oluline eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus, nagu on kindlaks määranud OECD arenguabi komitee. Kulude kohustusliku läbivaatamisega tuleks tagada, et nendest programmide suure osa puhul on peamine eesmärk sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused ja mõjuvõimu suurendamine.* [ME 16]
- (16b) *Käesolevas määruses tuleks pöörata eritähelepanu lastele ja noortele, sest ka nemad aitavad tegevuskava 2030 ellu viia. Käesoleval määrusel põhinevas liidu välistegevuses tuleks eritähelepanu pöörata nende vajadustele ja mõjuvõimu suurendamisele ning see aitab inimarengusse ja sotsiaalsesse kaasatusse investeerimise kaudu rakendada laste ja noorte potentsiaali muutuste ajendamisel.* [ME 17]
- (16c) *Sahara-taguse Aafrika riikides elavad peamiselt noorukid ja noored. Iga riik peaks otsustama oma demograafilise poliitika üle ise. Kuid demograafiliste muutustega tuleks tegeleda üleilmsel tasandil, tagamaks, et nii praegused kui ka tulevased põlvkonnad saaksid kogu oma potentsiaali jätkusuutlikult kasutada.* [ME 18]
- (17) ~~Käesolev määrus peaks kajastama vajadust~~ *Käesolevas määruses tuleks arvesse võtta, et keskenduda tuleb strateegilistele prioriteetidele ja seda nii geograafiliselt – Euroopa naabruses naabrus ja Aafrikas Aafrika, samuti haavatavates kaitsetud ja enim abi vajavates riikides vajavad riigid, eelkõige vähimarenenud riigid – kui ka temaatiliselt – julgeoleku, rände, kestlik areng, vaesuse kaotamine, demokraatia ja inimõigused, õigusriik, hea valitsemistava, julgeolek, turvaline, korrakohane ja seaduslik ränne, ebavõrdsuse vähendamine, sooline võrdõiguslikkus ning võitlus keskkonnaseisundi halvenemise ja kliimamuutuste ja inimõiguste valdkonnas ning üleilmsete rahvatervise ohtude vastu.* [ME 19]
- (17a) *Käesoleva määrusega tuleks aidata riikidel ja ühiskonnal luua üldise rahvatervise valdkonnas vastupanuvõimet ning selleks tuleks võidelda üleilmsete rahvatervise ohtude vastu, tugevdada tervishoiusüsteeme, jõuda üldise tervisekindlustuseni, ennetada nakkushaigusi ja võidelda nendega ning aidata kõigile tagada jõukohase hinnaga ravimid ja vaktsiinid.* [ME 20]
- (18) ~~Käesoleva määrusega~~ *määruse kohaldamisel tuleks erisuhted, mis liidul on ELi lepingu artikli 8 kohaselt kujunenud naaberriikidega, säilitada ja neid tihendada. Määrusega tuleks üldises strateegias võetud kohustuste täitmise kaudu aidata suurendada liidu naabruses asuvate riikide ja ühiskondade vastupanuvõimet. Sellega tuleks toetada 2015. aastal läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja piirkondliku koostöö raamistike rakendamist, sealhulgas piiriülese koostöö ning makropiirkondlike ja vesistute strateegiate ning ida- ja lõunapoolsete naaberriikide poliitika välis aspektide, sh põhjamõõtme poliitika ja Musta mere piirkonna koostöö rakendamist. Kõnealused algatused loovad täiendava poliitilise raamistiku suhete tugevdamisel partnerriikidega ja partnerriikide endi vahel, tuginedes vastastikuse aruandekohustuse aruandekohustuse, jagatud isevastutuse ja ühise vastutustunde põhimõtetele.* [ME 21]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (19) 2015. aastal läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika⁽²²⁾ eesmärk on **süvendada** liidu peamiste poliitiliste prioriteetide raames **prioriteetidenä demokraatiat, edendada inimõigusi ja õigusriigi toetamist**, stabiliseerida naaberriike ja tugevdada vastupanuvõimet, hoogustades selleks eelkõige majanduse arengut **eelkõige toetades poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalreformi**. Selle eesmärgi saavutamiseks on tuleks läbivaadatud Euroopa naabruspoliitikas kindlaks määratud neli prioriteetset valdkonda **naabruspoliitika elluviimisel käesoleva määruse alusel keskenduda järgmistele esmatähtsatele valdkondadele**: hea valitsemistava, demokraatia, õigusriik ja inimõigused, sealhulgas eriti olulisena kodanikuühiskonna suurem kaasamine; majanduse **sotsiaal-majanduslik** areng, **sealhulgas võitlus noorte töötuse vastu, ning haridus ja keskkonnasäästlikkus**; julgeolek; ränne ja liikuvus, sealhulgas võitlus ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega ning nende rahvaste, riikide ja piirkondade toetamine, mis peavad taluma suuremat rändesurvet. Käesoleva määrusega tuleks toetada **assotsieerimislepingute ning põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute rakendamist, mille liit on naabruses asuvate riikidega sõlminud**. Euroopa naabruspoliitikat iseloomustab eristamine ja ühise isevastutuse suurendamine, sest arvestatakse erinevaid kaasamistasemeid ja iga riigi huvisid seoses tema ja liidu partnerluse laadi ja põhivaldkondadega. **Tulemuspõhine tegutsemine on üks Euroopa naabruspoliitika aluspõhimõtteid. Kui demokraatia olukord halveneb partnerriigis väga palju või püsivalt, tuleks toetuse maksimine peatada. Naabruspoliitika rahasummad on peamine vahend, mille abil lahendada ühiseid probleeme, nagu ebaseaduslik ränne ja kliimamuutused ning suurendada majandusarengu ja paremate valitsemistavade kaudu jõukust, julgeolekut ja stabiilsust. Liidu abi peaks naabruspiirkondades paremini nähtav olema.** [ME 22]
- (20) Käesoleva määrusega tuleks toetada Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (edaspidi „AKV“) riikide rühma kuuluvate riikidega ajakohastatud assotsieerimislepingu rakendamist ning võimaldada ELil ja tema AKV riikide rühma partneritel partnerlussuhteid üleilmsete ja ühiste probleemide lahendamiseks veelgi süvendada. Eelkõige tuleks käesoleva määrusega toetada Aafrika ja ELi ühisstrateegia raames **ELi liidu** ja Aafrika Liidu vahel alustatud koostöö jätkamist, **sealhulgas Aafrika ja liidu võetud kohustust edendada laste õigusi ning Euroopa ja Aafrika noorte mõjuvõimu suurendamist**, ning panustada AKV–ELi 2020. aasta järgsele lepingule, sealhulgas Aafrika suhtes mandriviisilise lähenemise rakendamise, ning vastastikku kasulikele suhetele, kus **EL ja Aafrika on võrdsed partnerid**. [ME 23]
- (20a) Käesoleva määrusega tuleks ühtlasi edendada liidu välissuhete kaubandusaspekte, nagu kolmandate riikidega tehtav koostöö tina, tantaali ning kulla tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse täitmiseks, Kimberley protsess, jätkusuutlikkuse kokkulepe, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 978/2012⁽²³⁾ (üldiste tariifsete soodustuste kava käsitlev määrus) alusel võetud kohustuste täitmine, koostöö metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse ning kaubandusabi algatuste raames, et tagada liidu kaubanduspoliitika ja arengueesmärkide ning -meetmete järjepidevus ja vastastikune toetus. [ME 24]
- (21) Liit peaks otsima võimalusi olemasolevate vahendite kõige tõhusamaks kasutamiseks, et saavutada välistegevuses optimaalne mõju. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite, sealhulgas eelkõige ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III)⁽²⁴⁾, humanitaarabi rahastamisvahendi⁽²⁵⁾, ülemeremaade ja -territooriumide otsuse⁽²⁶⁾, Euratomi asutamislepingu alusel naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit täiendava

⁽²²⁾ Ühisteatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa naabruspoliitika ülevaade“, 18. november 2015.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 732/2008 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 303, 31.10.2012, lk 1).

⁽²⁴⁾ COM (2018)0465. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III).

⁽²⁵⁾ Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta (EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1).

⁽²⁶⁾ COM(2018)0461. Ettepanek: Nõukogu otsus ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sh ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (ÜMTde assotsieerimise otsus).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi⁽²⁷⁾, ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning hiljuti välja pakutud ja väljaspool ELi eelarvet rahastatava Euroopa rahutagamisrahastu⁽²⁸⁾ sidususe, **kooskõla** ja täiendavusega, samuti liidu muude poliitikameetmete ja programmide, **sh usaldusfondide ning ELi liikmesriikide meetmete ja programmide** suhtes koostoime tagamisega. See hõlmab asjakohasel juhul ka sidusust ja täiendavust makromajandusliku finantsabiga. Ühise eesmärgi saavutamiseks rakendatavate kombineeritud sekkumiste võimalikult suure mõju huvides peaks käesolev määrus võimaldama kombineerida rahastamist liidu muude programmidega, tingimusel et need ei kata samu kulusid. [ME 25]

- (22) Käesoleva määruse rahastamispaketti tuleks kasutada programmi programmide „Erasmus“ ja „Loov Euroopa“ rahvusvahelisest mõõtmest tulenevate ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...⁽²⁹⁾ (edaspidi „Erasmuse määrus“) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...⁽³⁰⁾ (edaspidi „programmi „Loov Euroopa“ määrus“) kohaselt rakendatavate meetmete rahastamiseks. [ME 26]
- (22a) Programmi „Erasmus+“ rahvusvahelist mõõdet tuleks laiendada, et suurendada maailma vähem arenenud riikide kodanike ja organisatsioonide liikuvusvõimalusi ja koostööd, toetades kolmandates riikides suutlikkuse suurendamist, oskuste arendamist ja inimestevahelisi kontakte ning pakkudes rohkem võimalusi teha arenenud ja tähtsava turumajandusega riikidega koostööd ja suurendada liikuvust. [ME 27]
- (22 b) Kuna vastavalt kestliku arengu tegevuskavale 2030 ning rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegiale tuleb tegeleda haridus- ja kultuuriküsimustega, peaks käesolev määrus aitama tagada kaasavat ja võrdsetel võimalustel põhinevat kvaliteetset haridust, soodustama kõigile pidevõppevõimaluste andmist, toetama rahvusvahelisi kultuurisuheteid ning määruses tuleks arvesse võtta, et kultuuri kaudu edendatakse Euroopa väärtusi sihipäraste meetmete varal, mille eesmärk on selgelt mõjutada liidu rolli rahvusvahelisel areenil. [ME 28]
- (23) Käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete jaoks tuleks peamiselt kasutada geograafilisi programme, et maksimeerida liidu abi ning liidu tegevust partnerriikidele ja nende elanikele lähemale tuua, **toetades samal ajal valdkondlikke prioriteete, nagu inimõigused, kodanikuühiskond ja kestlikkus**. Lisaks sellisele üldisele lähenemisviisile **Geograafiliste ja teemaprogrammide eesmärgid peaksid olema üksteisega kooskõlas ja sidusad ning neile lisaks** tuleks vajaduse korral kasutada teemaprogramme ja kiirreageerimistegevust. **Geograafiliste, teema- ja kiirreageerimisprogrammide ja meetmete vahel tuleks tagada täiendus.** Iga programmi eripära arvesse võtmiseks tuleks komisjonile anda kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 õigus võtta vastu õigusakte, millega täiendada käesoleva määruse sätteid, määrates kindlaks liidu strateegia, esmatähtsad valdkonnad, üksikasjalikud eesmärgid, oodatavad tulemused, kindlad tulemusnäitajad ja igale programmile eraldatav rahasumma. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽³¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. [ME 29]

⁽²⁷⁾ COM(2018)0462. Ettepanek: Nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratomi asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit.

⁽²⁸⁾ C(2018)3800. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanek nõukogule: Nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu.

⁽²⁹⁾ COM(2018)0367. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013.

⁽³⁰⁾ COM(2018)0366. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013.

⁽³¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (24) Kooskõlas arengukokkuleppega peaks liit ühes liikmesriikidega parandama ühist programmitööd, et suurendada ressursside ja võimekuste koondamisega ühist mõju. Ühises programmitöös tuleks lähtuda partnerriikide kaasatusest, assigneeringutest ja isevastutusest. Liit ja selle liikmesriigid peaksid samuti aitama partnerriike vajaduse korral ühise rakendamise. **Ühine rakendamine peaks olema kaasav ja avatud kõigile liidu partneritele, kes jagavad ühist arusaama ja võivad selle kujundamisele kaasa aidata, sealhulgas liikmesriikide asutused ja arenguabi andvad finantseerimisasutused, kohalikud asutused, erasektor, kodanikuühiskond ning akadeemilised ringkonnad.** [ME 30]
- (24a) **Kui demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukord halveneb partnerriigis väga palju või püsivalt, võib toetuse maksmise delegeeritud õigusakti alusel osaliselt või täielikult peatada. Komisjon peaks oma otsuste tegemisel võtma arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone.** [ME 31]
- (24b) **Käesoleva määrusega tuleks veel kord kinnitada, et liidu välistegevuses on tähtis osa ka tuumaohutusel, ning soodustada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../...⁽³²⁾ (edaspidi „Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määrus“) sätestatud koostööeesmärkide saavutamist. Kui partnerriik eirab pidevalt peamisi tuumaohutusnorme, nagu Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga seotud asjaomased rahvusvahelised konventsioonid, Espoo ja Århusi konventsioon ja nende muudatused, tuumarelva leviku tõkestamise leping ja selle lisaprotokollid, vastupidavustestide läbiviimise kohustus ja sellega seotud meetmed ning Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruses sätestatud koostööeesmärke, tuleks käesoleva määruse alusel asjaomasele riigile antav abi seetõttu uuesti läbi vaadata ning selle võib täielikult või osaliselt peatada.** [ME 32]
- (25) Demokraatia ja, inimõiguste ja põhivabaduste, sh laste, vähemuste, puuetega inimeste ja LGBTI-inimeste kaitse eesmärged, sealhulgas ning soolist võrdsuslikkust ja naiste ning tütarlaste mõjuvõimu suurendamist tuleks käesoleva määruse rakendamisel muidugi läbivalt järjepidevalt kohaldada ja laiemalt kajastada, kuid arvestades selle ülemaailmset olemust ja meetmete sõltumatust asjaomaste kolmandate riikide valitsuste ja ametivõimude nõusolekust, peaks inimõiguste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide ning kohalike omavalitsuste edendamise teemaprogrammide kaudu antaval liidu abil olema konkreetset täiendavad lisaeesmärgid. Seda tehes peaks liit pöörama erilist tähelepanu neile riikidele ja hädaloolekudele, kus inimõigused ja põhivabadused on enim ohustatud ning kus kõnealuste õiguste ja vabaduste mittejärgimine on eriti tähelepanuväärne ja järjepidev, ning olukordadele, kus on kaalul kodanikuühiskonna tegutsemisruum. Käesoleva määruse alusel antav liidu abi peaks võimaldama kodanikuühiskonna toetamist ning kodanikuühiskonnaga koostöö tegemist ja partnerlust delikaatsetes inimõiguste- ja demokraatiaalastes küsimustes, pakkudes paindlikkust ja reageerimisvõimet, et reageerida muutuvatele asjaoludele, toetusesaajate vajadustele või kriisiperioodidele, ning aidates vajaduse korral suurendada kodanikuühiskonna suutlikkust. Sellistel juhtudel peaks poliitilisteks prioriteetideks olema rahvusvahelise õiguse järgimise edendamine ning kohaliku kodanikuühiskonna ja teiste asjaomaste inimõiguste sidusrühmade varustamine tegevusvahenditega, et panustada töösse, mida tehakse väga rasketes tingimustes. Käesoleva määrusega tuleks anda kodanikuühiskonna organisatsioonidele ühtlasi võimalus saada väikest toetust vajaduse korral kiiresti ja tõhusalt, eelkõige keerulisimates oludes, nt kui olukord on ebastabiilne, valitseb kriis või kogukonnas on pinged. [ME 33]
- (25a) Kooskõlas ELi lepingu artiklitega 2, 3 ja 21 ning ELi toimimise lepingu artikliga 8 tuleks käesoleva määruse rakendamisel juhinduda soolise võrdsuslikkuse, naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamise põhimõtetest ning kooskõlas soolise võrdsuslikkuse teise tegevuskavaga, nõukogu 10. detsembri 2018. aasta järeldustega naiste rahu ja julgeoleku kohta, Euroopa Nõukogu Istanbuli konventsiooniga ja kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgiga 5 tuleks püüda naiste õigusi kaitsta ja edendada. [ME 34]

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../... (ELT ...).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (25b) Käesolevas määruses tuleks käsitleda ja peavoolustada naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamist kogu maailmas, sealhulgas toetades selliste organisatsioonide tegevust, kes tegelevad seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste (võimalus saada olemasolevat kvaliteetset teavet ja haridust ning kvaliteetseid teenuseid) edendamise ning soolise vägivalda ja diskrimineerimise vastu võitlemisega, ning tunnustades ja käsitledes tihedaid seoseid rahu, julgeoleku, arengu ja soolise võrdõiguslikkuse vahel. See töö peaks olema kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste ja Euroopa põhimõtete ja konventsioonidega ning edendama nende rakendamist. [ME 35]
- (26) Kodanikuühiskond peaks hõlmama erinevate rollide ~~erinevate rollide~~ **mitme rolli** ja volitustega ~~erinevate rollide~~ **volitusega** osalejaid, sealhulgas kõiki mitteriiklikke, mittetulunduslikke, erapooltuid ja rahumeelseid struktuure, millesse inimesed koonduvad, et töötada ühiste poliitiliste, kultuuriliste, sotsiaalsete, **religioosete, keskkonnaalaste** või majanduslike eesmärkide ja ideaalide edendamise nimel **või nõuda ametiasutustelt vastutuse võtmist**. Nad võivad tegutseda kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, nende hulgas on linna- ja maapiirkonna ning ametlike ja mitteametlike organisatsioonid. **Kui see on määruses sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalik, peaks olema õigus rahastada teisi organeid või osalejaid, keda ei ole käesoleva määruse kohaselt sõnaselgelt välja arvatud.** [ME 36]
- (26a) Vastavalt Euroopa arengukonsensusele peaksid liit ja selle liikmesriigid soodustama kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste osalemist kestliku arengu toetamisel ja kestliku arengu eesmärkide täitmisel, sealhulgas demokraatia, õigusriigi, põhivabaduste, inimõiguste ja sotsiaalõiguse valdkonnas, ning toetama neid seetõttu, et nad pakuvad sotsiaalteenuseid kõige enam abi vajavatele inimrühmadele. Liit ja liikmesriigid peaksid tunnustama mitmeid rolle, mida täidavad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused, kes edendavad piirkondlikku lähenemiskiire arengule, sealhulgas detsentraliseerimise protsesse, osalust, järelevalvet ja aruandekohustust. Liit ja liikmesriigid peaksid edendama kodanikuühiskonna organisatsioonide tegutsemisruumi ja neile soodsaid tingimusi ning veelgi suurendama oma toetust kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste suutlikkuse suurendamiseks, et tugevdada nende rolli kestliku arengu protsessis ja edendada poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku dialoogi, sealhulgas kodanikuühiskonna toetusprogrammide kaudu. [ME 37]
- (26b) Liit peaks toetama kodanikuühiskonna organisatsioone ja soodustama nende suuremat strateegilist osalemist kõikides välisvahendites ja -programmides, sealhulgas käesoleva määruse kohastes geograafilistes programmides ja kiirreageerimismeetmetes, kooskõlas nõukogu 15. oktoobri 2012. aasta järeldustega teemal „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas“. [ME 38]
- (27) Käesoleva määrusega kehtestatakse käesoleva rahastamisvahendi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarve-menetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽³³⁾ punkti 17 tähenduses.
- (28) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku, **keskkonnakaitse ja bioloogilise mitmekesisuse kadumise vastase võitluse** olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe, **bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni** rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgi, **bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni** poliitika ~~kliimameetmete~~ **kliima- ja keskkonnameetmete** arvesse võtmist ja ~~panustama liidu eelarvest~~ **kliimaeesmärkide toetamiseks tehtavate kulutuste** üldeesmärgi, ~~et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25% kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks ning meetmeid, millel on selge ja kindlaks tehtav valdkondadevaheline kasu.~~ Käesoleva määruse alusel rakendatavate meetmetega suunatakse eeldatavalt ~~25%~~ **45%** määruse kogu rahastamispaketist kliimakaitse eesmärkide saavutamisele, **keskkonnajuhtimisele ja -kaitsele, bioloogilisele mitmekesisusele ja kõrbestumisvastasele võitlusele, mille kogu rahastamispaketist tuleks 30% eraldada**

⁽³³⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks käesoleva määruse rakendamise kohaldamise käigus ning käesoleva määruse koondtulemusi tuleks arvestada asjakohastes hindamis- ja läbivaatamismenetlustes. **Liidu tegevus selles valdkonnas peaks toetama Pariisi kliimakokkuleppe ja Rio konventsioonide täitmist ning mitte muutma keskkonnaseisundit veel halvemaks ega tekitama keskkonnale või kliimale kahju.** Kliimaeesmärgi täitmist toetavate tegevuse ja meetmete puhul pööratakse eritähelepanu kliimamuutustega kohanemise toetamisele vaestes ja väga kaitsetutes riikides ning tuleks võtta arvesse kliima, rahu ja julgeoleku, naiste mõjuvõimu suurendamise ja vaesusevastase võitluse seost. Käesolev määrus peaks kaasa aitama loodusvarade säästvale majandamisele ning soodustama säästlikku ja turvalist kaevandamist, metsamajandust ja põllumajandust. [ME 39]

- (29) Oluline on süvendada rändealast koostööd partnerriikidega, et võtta maksimumi hästi hallatud ja regulaarsest rändest **Partnerriikidega tehtav rändekoostöö võib kummalegi poolele kasulik olla korrakohase, turvalise ja vastutustundliku rände mõttes** ning **aidata üheskoos** tulemuslikult võidelda ebaseadusliku rändega **ebaseadusliku ja sundrändega.** Selline koostöö peaks aitama kaasa **ohutute ja seaduslike varjupaiga saamise ja rändevõimaluste loomisele,** rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsu tagamisele, ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega tegelemisele, **koostööle diasporaadega,** piirihalduse parandamisele, samuti ebaseadusliku rände, rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastu võitlemise **inimkaubanduse küsimustega tegelemise** süvendamisele ning vajaduse korral **turvaliste, inimväärsete ja püsivate** tagasisaatmiste, tagasivõtmiste ja taasintegreerimise **konfliktiteadlikule** korraldamisele vastastikuse aruandluskohustuse **aruandekohustuse** alusel ning täites kõiki humanitaar- ja inimõigustega seotud kohustusi, **mis tulenevad rahvusvahelisest ja liidu õigusest.** Seega peaks selles valdkonnas kolmandate riikide tulemuslik koostöö liiduga olema käesoleva määruse üldpõhimõtete lahutamatu osa. Rände- ja arengukoostööpoliitika vaheline suurem sidusus on oluline tagamaks, et arenguabiga toetatakse partnerriikide poolt rände tulemuslikumat haldamist **aidataks partnerriikidel võidelda vaesuse ja ebavõrdsuse vastu, toetada õigusi ja vabadusi ning soodustada korrakohast, turvalist ja vastutustundlikku rändehaldust.** Käesolev määrus peaks aitama kaasa rände suhtes koordineeritud, tervikliku ja struktuurse lähenemise saavutamisele, milleks maksimeeritakse sünergiaid **ning rände** ja kohaldatakse vajalike hoobi liikuvuse positiivset mõju arengule. [ME 40]
- (30) Käesolev määrus peaks võimaldama liidul **rändepoliitika rände- ja arengupoliitika** täiendusena võtta veel meetmeid, et reageerida rändega seotud probleemidele, vajadustele ja võimalustele. Seda silmas pidades ja **ettenägematute asjaolude rände panuse maksimaalseks ärakasutamiseks arengus ning esilekerkivate uute sõlmküsimuste ja uute vajaduste** puudumisel eeldatakse, et **kõige rohkem** 10 % selle rahastamispaketist kasutatakse viisil, mis aitaks võidelda ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega ning toetada **rände haldamist tugevdatud kaasatust, et soodustada turvalist, korrakohast, seaduslikku ja vastutustundlikku rännet ning kavandatud ja hästi hallatud rändepoliitika rakendamist ja valitsemist juhtimist,** sealhulgas pagulaste kaitset ja rändajate õigusi, **mis tulenevad rahvusvahelisest ja liidu õigusest,** kui see kuulub käesoleva määruse eesmärkide hulka. **Määrus peaks aitama lahendada ka ajude äravoolu probleemi ja toetada ümberasustatud inimeste ja vastuvõtivate kogukondade vajadusi, tehes eelkõige kättesaadavaks põhiteenused ja elatise teenimise võimalused.** [ME 41]
- (30a) **Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja -teenused toetavad tõendatult kestlikku arengut ja kaasavat majanduskasvu. Need võivad osutada kodanike elu parandamisel väga oluliseks isegi kõige vaesemates riikides, suurendades eelkõige naiste ja tütarlaste mõjuvõimu, parandades demokraatlikku valitsemistava ja läbipaistvust ning suurendades tootlikkust ja innustades töökohtade loomist. Sellegipoolest jäävad ühenduvus ja taskukohasus probleemiks nii piirkondade vahel kui ka sees, sest suure ja väikse sissetulekuga riikide ning linnade ja maapiirkondades vahel on suured erinevused. Määrus peaks seetõttu aitama liidul tema arengumeetmetes digiteerimist veel rohkem ära kasutada.** [ME 42]
- (30b) **Kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030, mis võeti vastu ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsiooniga, rõhutatakse riikide rahumeelse ja kaasava ühiskonna edendamise tähtsust nii kestliku arengu eesmärgina (16. eesmärk) kui ka muude tulemuste saavutamiseks arengupoliitika raames. Kestliku arengu 16. eesmärgis on konkreetne nõue „tugevdada riikide asjakohaseid asutusi, sealhulgas rahvusvahelise koostöö kaudu, eesmärgiga suurendada suutlikkust kõikidel tasanditel, eriti arenguriikides, et ära hoida vägivalda ning võidelda terrorismi ja kuritegevusega“.** [ME 43]
- (30c) **Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi komitee 19. veebruari 2016. aasta kõrgetasemelise kohtumise komisjoni ajakohastati rahu- ja julgeolekuvaldkonna ametliku arenguabi aruandlusjuhised. Käesoleva määruse kohaselt võetavate meetmete rahastamine on ametlik arenguabi, kui see**

Kolmapäev, 27. märts 2019

vastab tingimustele, mis on sätestatud kõnealustes aruandlusjuhistes või edaspidistes aruandlusjuhistes, milles arenguabi komiteel on võimalik kokku leppida. [ME 44]

- (30d) Suutlikkuse suurendamist arengu toetamiseks ja arengutegevuseks vajaliku julgeoleku toetamiseks peaks kasutama ainult erandjuhtudel, kui käesoleva määruse eesmärke ei ole võimalik teiste arengukoostöö meetmetega täita. Kolmandate riikide julgeolekusektori osalejaid, sealhulgas erandlikel asjaoludel relvajõude, on konfliktide ennetamisel, kriiside ohjamisel ja stabiliseerimistegevuses oluline toetada, et tagada asjakohased tingimused vaesuse kaotamiseks ja arenguks. Hea valitsemistava, tõhus demokraatlik kontroll ja tsiviiljärelevalve julgeolekusüsteemi, sealhulgas relvajõudude üle ning inimõiguste ja õigusriigi austamine on hästi toimiva riigi olulised tunnused igas kontekstis ning neid tuleks edendada, pakkudes kolmandatele riikidele julgeolekusektori reformimisel ulatuslikumat tuge. [ME 45]
- (30e) Käesolev määrus peaks tuginema komisjoni poolt 2020. aasta juuniks tellitud hinnangu järeldustele, sealhulgas mitmeid sidusrühmi kaasavale laiaulatuslikule avalikule arutelule, milles hinnatakse, kui sidus on liidu ja liikmesriikide poolt rahastatud julgeoleku ja arengu vahelise seose raames olnud arengu ja arenguks vajaliku julgeoleku toetamiseks suutlikkuse suurendamine üldise strateegia ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidega. [ME 46]
- (30f) Ühtlasi peaks liit toetama kõikides käesoleval määruisel põhinevates meetmetes ja programmides konflikti- ja sooteadlikku tegutsemist, et vältida kahjulikku mõju ja suurendada kasulikku. [ME 47]
- (31) Käesoleva määruse suhtes tuleks kohaldada horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046⁽³⁴⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ja nendega määratakse eelkõige kindlaks toetuste, hangete, auhindade, eelarve kaudse täitmise, finantsabi, eelarvetoetuste, usaldusfondide, rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kaudu eelarve koostamise ja täitmise kord, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides ja kolmandates riikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise alus.
- (32) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda **partneri vajadustest, eelistustest, konkreetsetest olukordadest, nende asjakohasusest, kestlikkusest ja nende võimest järgida arengu tõhususe põhimõtteid**, saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Muu hulgas tuleks kaaluda kindlasummalisi makseid, kindlamääralisi makseid ja ühikuhindu, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1. **Euroopa demokraatia rahastu rolli Euroopa institutsioonidelt volitused saanud fondina demokraatia, kodanikuühiskonna ja inimõiguste toetamiseks kogu maailmas tuleks käesoleva määruse alusel tugevdada ja suurendada. Euroopa demokraatia rahastule tuleks anda haldusalane paindlikkus ja rahalised võimalused maksta sihtotstarbelisi toetusi Euroopa naabruses asuvatele ja Euroopa naabruspoliitika rakendamise eest seisvatele kodanikuühiskonna osalejatele – eelkõige kui see puudutab demokraatia, inimõiguste, vabade valimiste ja õigusriigi arengut.** [ME 48]
- (33) Uus Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (edaspidi „EFSD+“) peaks eelmise fondi (EFSD)⁽³⁵⁾ edukal eeskujul toimima ühtse rahastamispaketina, millega üleilmselt pakkuda toetuste, eelarveliste tagatiste ja rahastamisvahendite kaudu

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601, millega luuakse Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD), EFSD tagatis ja EFSD tagatisfond.

Kolmapäev, 27. märts 2019

rahastamissuutlikkust. EFSD+ peaks olema välisinvesteeringute kavale toeks ja ühendama välistegevuse tagatiste alla kuuluvad segarahastamis- ja eelarveliste tagatiste toimingud, sealhulgas need, mis hõlmavad riigiriske seoses laenuhingutega, mida varem tehti välislaenude andmiseks Euroopa Investeeringuspangale antud volituse raames. Talle aluslepingutega usaldatud rolli ja viimastel aastakümnetel liidu poliitika toetamisel saadud kogemusi arvestades peaks Euroopa Investeeringuspank olema ka edaspidi komisjoni jaoks välistegevuse tagatise raames meetmete elluviimisel parim partner. **Teistel mitmepoolsetel arengupankadel või ELi riiklikel arengupankadel on samuti oskused ja kapital, mis võivad anda liidu arengupoliitikale palju suurema väärtuse, ja nende osalust EFSD+-is peaks seega käesoleva määrusega igati edendama.** [ME 49]

- (34) EFSD+ eesmärk peaks olema toetada investeerimist kui kestliku arengu eesmärkide saavutamise vahendit, millega soodustada kestlikku ja kaasavat majanduslikku, **kultuurilist** ja sotsiaalset arengut ning edendada partnerriikide sotsiaal-majanduslikku vastupanuvõimet, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule, **ennetada konflikte ja edendada rahumeelseid, õiglast ja kaasavat arengut, jätkusuutlikku ja kaasavat majandusarengut, võidelda kliimamuutustega nende tagajärgede leevendamise ja nendega kohanemise abil, võidelda keskkonnaseisundi halvenemise vastu, toetada asjakohastele ILO standarditele vastavate inimväärtuste töökohtade loomisele, majanduslikele võimalustele, oskustele ja ettevõtluks, sotsiaal-majanduslikele sektoritele ja majanduslike võimaluste loomist eelkõige naistele, noortele ja kaitsetutele inimestele. Tähelepanu tuleks pöörata kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse hariduse andmisele ning oskuste ja ettevõtluks arendamisele, tugevdades õppe- ja kultuuriüksusi, mis on muu hulgas mõeldud lastele, kes on humanitaarkriisipiirkonnas või kes on olnud sunnitud ümber asuma. Eesmärk peaks ühtlasi olema toetada kooskõlas asjakohaste ettenähtud programmdokumentidega stabiilset investeerimiskeskonda, industrialiseerimist, sotsiaal-majanduslike sektoreid, kooperatiive, sotsiaalseid ettevõtteid, mikro-, väikestele väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjatele ettevõtjaid ning ebaseadusliku rände konkreetsete sotsiaal-majanduslike algpõhjustega tegelemisele, kooskõlas asjakohaste ettenähtud programmdokumentidega toetada demokraatiat, õigusriiki ja inimõigusi, mille puudumine on sageli ebaseadusliku ja sundrände sotsiaal-majanduslik algpõhjus. Eritähelepanu tuleks pöörata riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele või suure võlakoozumusega vaestele riikidele. Eriti suurt tähelepanu tuleks pöörata sellele, et parandataks vajalike avalike hõlmitsemise osutamist ning toiduga kindlustatust ja kiiresti suureneva linnaelanike hulga elukvaliteeti, tagades muu hulgas inimväärtuse, turvalise ja taskukohase eluaseme. EFSD+-ga tuleks innustada sõlmima tulundus-/mittetulunduspartnerlusi, sest nende abil on võimalik suunata erasektori investeeringuid kestlikku arengusse ja vaesuse kaotamise. Kõikides projektitsükli etappides tuleks partnerriikides soodustada seda, et kodanikuühiskonna organisatsioonid ja liidu delegatsioonid osaleksid strateegiliselt, et nad saaksid aidata leida spetsiaalseid lahendusi, kuidas soodustada kogukondade sotsiaal-majanduslikku arengut, töökohtade loomist ja uusi ettevõtluks võimalusi. Investeeringud peaksid põhinema konfliktide analüüsil, keskendumisel konfliktide algpõhjustele, ebastabiilset olukorral, edendades maksimaalselt rahu kindlustamist ja minimeerides konfliktide süvendamise ohtu.** [ME 50]
- (35) EFSD+ peaks maksimeerima rahastuse täiendavust, tegelema turutõrgete ja investeerimisolukordadega, mis ei ole optimaalsed, pakkuma uuenduslike tooteid ja kaasama erasektori vahendeid, **et optimeerida erasektori rahastuse osalust kohalikus kestlikus arengus.** Erasektori kaasamisel EFSD+ kaudu toimuvasse liidu koostöösse partnerriikidega peaks olema arengule täiendav ja mõõdetav mõju, **austades seejuures täielikult keskkonna-, kohalike kogukondade õigusi ja toimetulekut ning** ilma et see moonutaks kohalikkust turgu, ning ja konkureeriks ebaõiglaselt kohalike ettevõtjatega. See peaks olema kulutõhus, tuginema vastastikusele aruandekohustusele ning riskide ja kulude jagamisele. EFSD+ peaks **piisava aruandekohustuse ja läbipaistvuse kriteeriumidele tuginedes** toimima ühtse kontaktpunktina, kuhu saavad rahastamisetpanekuid esitada finantseerimisasutused ja muud avaliku ja erasektori investorid, ning pakkuma erinevat laadi rahalist toetust rahastamiskõlblikele investeeringutele. [ME 51]
- (35a) EFSD+ hõlmab ELi tagatist riigi poolt avalikus sektoris tehtavatele investeeringutele. ELi tagatis ei laiene riigi investeeringutele, mis hõlmavad edasilaenamist erasektorile või laenamist sellistele riigi tasandist madalamatele üksustele (või nende jaoks), kellel on juurdepääs riigi tasandist madalamate üksuste rahastamisele ilma riigigarantiita. Selleks et aidata kaasa EIP suutlikkuse planeerimisele, nähakse EIP jaoks ette selliste riigi investeeringute minimaalne tagatud maht. [ME 52]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (36) Välistegevuse tagatist luues tuleks aluseks võtta olemasolev EFSD tagatis ja välistegevuse tagatisfond. Välistegevuse tagatisega tuleks toetada EFSD+ meetmeid, mis on seotud eelarveliste tagatiste, makromajandusliku finantsabi ja nõukogu otsuse 77/270/Euratom⁽³⁶⁾ alusel kolmandatele riikidele antud laenudega. Kõnealuseid meetmeid tuleks toetada käesoleva määruse ja lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...⁽³⁷⁾ (IPA III määrus) ja Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse kohaste assigneeringutega, millest tuleks katta ka vastavalt makromajandusliku finantsabi laenudest tulenevad eraldised ja kohustused ning Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10 lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavad laenud. EFSD+ meetmete rahastamisel tuleks eelistada rahastamisprojekte, millel on suur mõju **inimväärsete** töökohtade ja **elalise teenimise võimaluste** loomisele ning mille kulude ja tulude suhe suurendab investeringute kestlikkust ja mis tagavad **suurimal võimalikul määral jätkusuutlikkuse ning pikaajalise arengumõju kohaliku tasandi isevastutuse kaudu**. Välistegevuse tagatisega toetavate meetmetega peaks vajaduse kohaselt ja kooskõlas parema õigusloome nõuetega kaasnema põhjalik keskkonna-, finants- ja sotsiaalsete aspektide eelhindamine, **sealhulgas mõju mõjutatud kogukondade inimõigustele ja toimetulekule ning mõju ebavõrdsusele ja nendega tegelemise viiside kindlaksmääramine kooskõlas parema õigusliku reguleerimise nõuetega ja arvestades asjakohaselt vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtet maaga seotud investeringutest mõjutatud kogukondades**. Välistegevuse tagatist ei tohiks kasutada oluliste avalike teenuste osutamiseks, sest sellised teenused peavad jääma valitsuse vastutada. **Samuti tuleks viia läbi mõju järelehinnauguid EFSD+ toimingute arengumõju mõõtmiseks.** [ME 53]
- (37) Selleks et võimaldada paindlikkust, suurendada atraktiivsust erasektori jaoks, **edendada ausat konkurentsi** ja maksimeerida investeringute mõju, tuleks rahastamiskõlblike lepingupartnerite suhtes teha erand eelarve täitmise viiside kohta finantsmääruses sätestatud normidest. Sellisteks rahastamiskõlblikeks lepingupartneriteks võivad olla asutused, kellele ei ole delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamist, samuti partnerriigi eraõigusega reguleeritud asutused. [ME 54]
- (38) Välistegevuse tagatise mõju suurendamiseks peaks liikmesriikidel ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooltel olema võimalus anda toetusi sularaha või tagatisena. Tagatisena antav toetus ei tohiks ületada 50 % liidu tagatavate meetmete maksumusest. Sellest tagatisest tulenevate finantskohustuste jaoks ei tuleks ette näha eraldi ja likviidsuspuhver tuleks saada ühisest eraldisfondist.
- (39) Välistegevuse **Välistegevust** viiakse tihti ellu väga ebastabiilses keskkonnas, kus on vaja pidevalt ja kiirelt reageerida liidu partnerite vajaduste muutumisele ning üleilmsetele probleemidele, mis on seotud inimõiguste ja **põhivabaduste**, demokraatia ja hea valitsemistava, julgeoleku ja stabiilsuse, kliimamuutuste ja keskkonna ning ookeanidega, samuti rändekriisi ja selle algpõhjustega, **ookeanide ja rändega, sh rände algpõhjustega, nagu vaesus ja ebavõrdsus, ning ümberasustatud inimeste arvu suurenemise mõjuga eelkõige arengumaadele**. Prognoositavuse põhimõtte ühitamiseks vajadusega kiirelt reageerida uute vajaduste tekkimisele tuleb kohandada programmide rahalist rakendamist. Selleks et suurendada ELi suutlikkust reageerida **ettenägematu** vajadustele, **mida ei ole programmides ja programmidokumentides kajastatud**, tuleks Euroopa Arengufondiga saadud headele kogemustele tuginedes ette näha **kindlaks määratud** mittesihtotstarbelised summad, mida kasutada uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservina. Nende kasutuselevõtt peaks **põhjendatud juhtudel** lähtuma käesolevas määruses sätestatud korrast. [ME 55]
- (40) Seega tuleks käesolevas määruses küll järgida põhimõtet, et liidu eelarve kinnitatakse iga-aastaselt, kuid säilitada võimalus kohaldada finantsmääruses muude poliitikameetmete puhul juba lubatud paindlikkust, nimelt ülekandmist ühest perioodist teise ja lubatud vahendite ümberpaigutamist, et tagada liidu vahendite tõhus kasutamine nii liidu kodanike kui ka partnerriikide seisukohast ja maksimeerida seega liidu välistegevuses sekkumisteks kättesaadavaid liidu vahendeid.

⁽³⁶⁾ Nõukogu 29. märtsi 1977. aasta otsus 77/270/Euratom, millega volitatakse komisjoni väljastama Euratomi laene, et aidata kaasa tuumaelektrijaamade rahastamisele (EÜT L 88, 6.4.1977, lk 9).

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../... (ELT ...).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (41) Vastavalt nõukogu otsuse (EL) .../... (ÜMTd) artiklile 83 peaksid ülemeremaal ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused olema käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. Lisaks tuleks ühist huvi pakkuvates valdkondades soodustada partnerriikide ja ülemeremaal ja -territooriumide, samuti ELi toimimise lepingu artikli 349 kohaste liidu äärepoolseimate piirkondade vahelist koostööd.
- (42) Partnerriikide arenguprotsessides **demokraatliku** isevastutuse ja välisabi jätkusuutlikkuse suurendamiseks peaks liit koostöö tegemisel projekti elutsükli kõikides aspektides võimaluse korral eelistama partnerriikide endi institutsioonide, **ressursside, eriteadmiste**, süsteemide ja menetluste kasutamist, **tagades samal ajal kohalike ressursside ja eriteadmiste ning kohalike valitsuste ja kodanikuühiskonna täieliku kaasamise. Samuti peaks liit pakkuma kohalike asutuste ametnikele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele koolitusprogramme liidu toetuse taotlemise kohta, et aidata neil oma projektide rahastamiskõlblikkust ja tõhusust parandada. Programme tuleks korraldada asjaomastes riikides selle riigi keeles ja täiendada juba toimivaid kaugõppeprogramme, et tagada selle riigi vajadustele vastav sihtotstarbeline koolitus.** [ME 56]
- (43) Artiklis 19 osutatud iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed on tegevusprogrammid finantsmääruse tähenduses. Iga-aastaste või mitmeaastaste tegevuskavadega on mitmesugused meetmed koondatud ühte dokumenti.
- (44) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,⁽³⁸⁾ nõukogu määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽³⁹⁾ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽⁴⁰⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽⁴¹⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta tulemuslike ja proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sh pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371.⁽⁴²⁾ Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitset täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. Seetõttu peaksid kolmandate riikide ja territooriumidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud kokkulepped, samuti kõik käesoleva määruse rakendamise tulemusel sõlmitavad lepingud või kokkulepped sisaldama sätteid, millega antakse komisjonile, kontrollikoja ja OLAFile sõnaselge õigus oma pädevusest lähtudes korraldada selliseid auditeid, kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi ning tagatakse, et liidupoole rahastamise rakendamise seotud kolmandad isikud annavad samaväärsed õigused.
- (44a) Et aidata kaasa rahvusvahelisele maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, kelmuse, korruptsiooni ja rahapesuvastasele võitlusele, peaks käesoleva määruse kaudu toimuv rahastamine olema täiesti läbipaistev. Lisaks ei tohiks rahastamiskõlblikud lepingupartnerid toetada ühtegi ebaseaduslikul eesmärgil toimuvat tegevust**

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽³⁹⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽⁴⁰⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽⁴¹⁾ ELT L 283, 31.10.2017, lk 1.

⁽⁴²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Kolmapäev, 27. märts 2019

ega osaleda rahastamis- ja investeerimistoimingutes mõne sellise vahendi kaudu, mis asub koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis või maksuparadiisis. Samuti peaksid lepingupartnerid hoiduma igasugusest maksustamise vältimisest ja agressiivse maksuplaneerimise skeemide kasutamisest. [ME 57]

- (45) Selleks et tagada käesoleva määruse asjaomaste sätete ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁴³⁾. [ME 58]
- (46) Käesoleva määruse vähem oluliste osade muutmiseks või täiendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte artikli 26 lõikes 3 sätestatud eraldiste määrade, II, III ja IV lisa loetletud koostöö- ja sekkumisvaldkondade, V lisa loetletud prioriteetsete EFSD+ meetmete valdkondade, VI lisa kohase EFSD+ valitsemise kohta, et vajaduse korral vaadata läbi või täiendada VII lisa nimetatud tulemusnäitajaid ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistikku loomist käsitlevate sätetega, milles sätestada liidu strateegia, esmatahtsad valdkonnad, üksikasjalikud eesmärgid, oodatavad tulemused, konkreetsed tulemusnäitajad ja konkreetsed eraldatud vahendid ja koostööviisid iga geograafilise ja teemaprogrammi jaoks ning selliste tegevuskavade ja meetmete jaoks, mis ei põhine inimõigustega seotud tegevusraamistikku kehtestavatel programmidokumentidel, luua riskijuhtimise raamistik, otsustada programmide või programmidokumentides kajastamata vajaduste üle, otsustada abi andmise peatamise üle, luua tulemuspõhise tegutsemise raamistik, kehtestada eraldiste määrad, luua järelevalve ja hindamise raamistik ning laiendada meetmete ulatust riikidele ja piirkondadele, mida käesolev määrus ei hõlma. Käesoleva määruse vähem oluliste osade muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte II, III ja IV lisa loetletud koostöö- ja sekkumisvaldkondade, V lisa loetletud esmatahtsate EFSD+ meetmete ja investeerimissuundade valdkondade ning VII lisa nimetatud tulemusnäitajate kohta. [ME 59]
- (47) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽⁴⁴⁾ punktidele 22 ja 23 on vaja käesolevat programmi hinnata konkreetsete seirenõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Kui see on asjakohane, võivad Need nõuded sisaldada **peaksid sisaldama** mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata programmi mõju kohapeal. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas **asjaomaste sidusrühmade, nt kodanikuühiskond, ja ekspertide tasandil konsultatsioone**, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. [ME 60]
- (48) Viiteid nõukogu otsuse 2010/427/EL⁽⁴⁵⁾ artiklis 9 nimetatud ja käesoleva määrusega asendatavatele liidu rahastamisvahenditele tuleks lugeda viideteks käesolevale määrusele ning komisjon peaks tagama, et käesolevat määrust rakendatakse kooskõlas kõnealuses otsuses Euroopa välisteenistusele omistatud rolliga. **Käesoleva määruse laia ulatuse ja reguleerimisala tõttu ning sidususe tagamiseks põhimõtete, eesmärkide ja kulutuste vahel nii käesoleva määruse kui ka muude välistegevuse rahastamisvahendite vahel, nagu Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määrus, või rahastamisvahendid, mis on välispoliitikaga lahutamatult seotud, nagu IPA III määrus, peaks horisontaalne juhtrühm, millesse kuuluvad kõik komisjoni ja Euroopa välisteenistuse asjaomased talitused ja mida juhib liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja või tema esindaja, vastutama poliitika, programmide, eesmärkide ja meetmete juhtimise, koordineerimise ja haldamise eest käesoleva määruse alusel, et tagada liidu välistegevuse rahastamisel järjepidevus, tõhusus, läbipaistvus ja aruandekohustuse täitmine. Komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja peaks tagama liidu välistegevuse üldise poliitilise koordineerimise. Kõigi meetmete, sh kiirreageerimismeetmete**

⁽⁴³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽⁴⁴⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

⁽⁴⁵⁾ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

Kolmapäev, 27. märts 2019

ja eriabimeetmete võtmisel ning kogu vahendi programmitöö, kavandamise ja kohaldamise tsükli jooksul peaksid liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus tegema koostööd komisjoni asjaomaste liikmete ja talitustega, kes määratakse lähtuvalt kavandatava tegevuse laadist ja eesmärkidest, tuginedes nende asjatundlikkusele. Kõik otsuste ettepanekud tuleks ette valmistada komisjoni menetlusi järgides ja esitada komisjonile vastuvõtmiseks. [ME 61]

(48a) Käesoleva määruse kohaldamine peaks vajaduse korral täiendama selliseid liidu vastu võetud meetmeid ja olema kooskõlas selliste liidu meetmetega, mille otstarve on ELi lepingu V jaotise 2. peatüki raamistiku alusel püstitatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide täitmine, ning ELi toimimise lepingu viienda osa raamistiku alusel vastu võetud meetmetega. [ME 62]

~~(49) Allpool ette nähtud tegevuses tuleks rangelt jälgida liidu piiravate meetmete puhul sätestatud tingimusi ja korda, [ME 63]~~

(49a) Euroopa Parlament peaks olema täielikult kaasatud rahastamisvahendite kavandamise, programmitöö, järelevalve ja hindamise etappi, et tagada poliitiline kontroll ja demokraatlik järelevalve ning liidu välistegevuse rahastamist puudutava aruandekohustuse täitmine. Suurendama peaks institutsioonidevahelist dialoogi, et tagada Euroopa Parlamendi positsioon, mis võimaldab teostada süstemaatilisel ja sujuval viisil poliitilist kontrolli käesoleva määruse kohaldamise ajal, suurendades nii selle tõhusust kui ka õiguspärasust, [ME 64]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse programm „Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend“ (edaspidi „rahastamisvahend“).

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Samuti luuakse määrusega Euroopa Kestliku Arengu Fond+ („EFSD+“) ja välistegevuse tagatis.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „riigiprogramm“ – üht riiki hõlmav sihtprogramm;
- 2) „mitme riigi programm“ – mitut riiki hõlmav sihtprogramm;
- 3) „piiriülene koostöö“ – ühe või mitme liikmesriigi koostöö liidu välispiiril ühe või mitme kolmanda riigi või territooriumiga;
- 4) „piirkonnaprogramm“ – mitme riigi sihtprogramm, mis hõlmab mitut kolmandat riiki samas artikli 4 lõike 2 kohases geograafilises piirkonnas;
- 5) „piirkonnaülene programm“ – mitme riigi sihtprogramm, mis hõlmab mitut kolmandat riiki käesoleva määruse artikli 4 lõike 2 kohastes eri piirkondades;
- 6) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktile c;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 6a) „kodanikuühiskonna organisatsioonid“ – kõik mitteriiklikud, mittetulunduslikud ja rahumeelsed ühendused, mille kaudu inimesed püüdlevald organiseeritult ühiste poliitiliste, kultuuriliste, sotsiaalsete, majanduslike, religioossete või keskkonnaalaste eesmärkide ja ideaalide poole või nõuavad kohalikul, riigi, piirkondlikul või rahvusvahelisel tasandil tegutsevatelt asutustelt vastutuse võtmist ning mille hulka võivad kuuluda ka linna- või maapiirkonnas tegutsevad ning ametlikud ja mitteametlikud organisatsioonid. Inimõiguste ja demokraatia teemaprogrammi kontekstis kuuluvad kodanikuühiskonna hulka ka riigist sõltumatud üksikisikud ja rühmad, kelle tegevus aitab edendada inimõigusi ja demokraatiat, sealhulgas inimõiguste kaitsjad ÜRO deklaratsioonis üksikisikute õiguse ja vastutuse kohta sätestatud määratluse kohaselt; [ME 65]
- 6b) „kohalikud asutused“ – valitsus- või riigiasutuste harud, mis tegutsevad piirkondlikul tasandil (nt omavalitsuse, valla, ringkonna, maakonna, provintsi või piirkonna tasandil); [ME 66]
- 7) „investeeringuportfellid“ – sihtvaldkond, milles EFSD+ tagatisest toetatakse investeeringuportfelle konkreetsetes piirkondades, riikides või sektorites;
- 8) „rahastaja“ – liikmesriik, rahvusvaheline finantseerimisasutus, liikmesriigi avalik-õiguslik asutus, avaliku sektori asutus või muu **avalik-õiguslik või eraõiguslik** üksus, kes osaleb ühises eraldisfondis sularaha või tagatisega. [ME 67]
- 8a) „täiendavus“ – põhimõte, millega tagatakse, et välistegevuse tagatis aitab kaasa kestlikule arengule toimingutega, mida ilma selleta ei oleks saanud teha või millega saavutatakse rohkem ja paremaid tulemusi, kui oleks võimalik ilma selleta, ning erasektori vahendite kaasamine ja tegelemine turutõrgete või investeeringuportfellidega, mis ei ole optimaalsed, ning investeeringute kvaliteedi, kestlikkuse, mõju või ulatuse parandamine. Nimetatud põhimõttega tagatakse ka see, et välistegevuse tagatisega hõlmatud investeeringu- ja rahastamistoimingud ei asenda liikmesriikidelt, erasektorilt või muudest liidu või rahvusvahelistest vahenditest saadavat toetust ega tõrjuta kõrvale teisi avaliku ja erasektori investeeringuid. Välistegevuse tagatisega toetatavatel projektidel on tavaliselt kõrgem riskiprofiil kui rahastamiskõlblike lepingupartnerite poolt tavapärase investeeringupoliitika kohaselt toetatud investeeringute portfellil ilma välistegevuse tagatiseta; [ME 68]
- 8b) „tööstusriigid“ – kolmandad riigid, mis ei kuulu OECD arenguabi komitee ametlikku arenguabi saavate arenguriikide nimekirja; [ME 69]
- 8c) „vaesus“ – kõik olud, mille korral on inimestel piiratud võimalused ning kus neisse erinevates ühiskondades ja kohalikes oludes suhtutakse kui puuduses olijatesse. Vaesuse keskmeks on majanduslik, inim-, poliitiline, sotsiaal-kultuuriline ja enese kaitsmise võimekus; [ME 70]
- 8d) „sooteadlikkus“ – tegutsemine sooviga mõista ja võtta kõikides avaliku ja eraelu valdkondades arvesse soopõhise tõrjumise ja diskrimineerimisega seotud ühiskondlikke ja kultuurilisi tegureid; [ME 71]
- 8e) „konfliktiteadlikkus“ – tegutsemine sooviga mõista, et iga konfliktikeskkonnas tehtud algatus on konfliktiga seotud ning sellel seosel on tagajärjed, mis võivad olla positiivse või negatiivse mõjuga. Konfliktiteadlikkus tähendab ühtlasi selle tagamist, et liidu meetmetega (poliitilised meetmed, poliitikameetmed, välisabi) püütakse parimal võimalikul moel vältida konfliktile negatiivset mõju ja maksimeerida positiivset mõju, soodustades sellega konfliktide vältimist, struktuurilist stabiilsust ja rahu kindlustamist; [ME 72]

Kui on osutatud inimõigustele, mõeldakse nende all ka põhivabadusi. [ME 73]

„Enim abi vajavate riikide“ hulka võivad artikli 15 kontekstis kuuluda ka I lisas loetletud riigid. [ME 74]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Käesoleva määruse üldeesmärk on **sätetada rahaline raamistik, mille abil on liidul võimalik** kaitsta ja edendada kogu maailmas liidu väärtusi ja ~~huve, et olla viia~~, **põhimõtteid ja põhihuve kooskõlas** liidu välistegevuse ~~eesmärgide~~ **eesmärkide** ja ~~põhimõtteid~~ **põhimõtetega**, nagu on sätestatud Euroopa Liidu ELi lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21 ning **ELi toimimise lepingu artiklites 11 ja 208**. [ME 75]

2. Kooskõlas lõikega 1 on käesoleval määrusel järgmised erieesmärgid:

a) toetada ja edendada dialoogi ning koostööd kolmandate riikidega ja piirkondadega naabruses, Sahara-taguses Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani riikides, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ning Kariibi mere piirkonnas;

aa) **aidata täita rahvusvahelisi kohustusi ja eesmärgi, mille liit on endale võtnud, eelkõige tegevuskava 2030, kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kokkuleppe raames**; [ME 76]

ab) **arendada liidu ida- ja lõunapoolsete naaberriikidega tihedamaid erisuhteid, mis tuginevad koostööle, rahule ja julgeolekule, vastastikusele aruandekohustusele ja pühendumusele universaalsetele demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste austamise, sotsiaal-majandusliku integratsiooni, keskkonnakaitse ja kliimameetmete väärtustele**; [ME 77]

ac) **püüda vähendada vaesust ja see pikas perspektiivis kaotada, eeskätt vähim arenenud riikides; soodustada kestlikku sotsiaalset ja majandusarengut**; [ME 78]

b) üleilmsel tasandil ~~konsolideerida ja toetada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja inimõigusi~~, toetada kodanikuühiskonna organisatsioone **ja kohalikke asutusi**, edendada stabiilsust ja rahu, **ennetada konflikte ja edendada õiglasi ja kaasavaid ühiskondi, arendada mitmepoolsust, rahvusvahelist õiglust ja aruandekohustust** ning tegeleda muude üleilmsete **ja piirkondlike** probleemidega, sealhulgas rände ja liikuvusega ~~sh~~ **kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine, ning välispoliitika vajaduste ja prioriteetidega, nagu on sätestatud III lisas, sealhulgas usaldusväärsuse suurendamine ja heade naabrussuhete loomine**; [ME 79]

ba) **kaitsta, toetada ja edendada inimõigusi, demokraatiat, õigusriiki, soolist võrdõiguslikkust ja sotsiaalset võrdsust, sealhulgas kõige keerulisemates oludes ja hädaolukordades ning koos kodanikuühiskonnaga, sealhulgas inimõiguste kaitsjatega üle maailma**; [ME 80]

c) kiirelt reageerida kriisidele, destabiliseerumisele ja konfliktidele; vastupanuvõime puudujääkidele ning humanitaar- ja arengumeetmete seostamise vajadusele ning välispoliitika vajadustele ja prioriteetidele. [ME 81]

Nimetatud eesmärkide täitmist mõeldetakse artiklis 31 nimetatud asjakohaste näitajatega.

3. Käesoleva määruse alusel tehtud kulutustest vastavad vähemalt ~~92%~~ **95%** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele. **Määrus toetab ühist eesmärki – saavutada tegevuskava 2030 kestuse jooksul olukord, kus vähim arenenud riikide arenguabi moodustab 0,2 % liidu kogurahvatulust ja ametlik arenguabi moodustab 0,7 % liidu kogurahvatulust**. [ME 82]

3a. **Vähemalt 20 % käesoleva määruse kohaselt rahastatavast ametlikust arenguabist tuleb kõigis geograafilistes ja teemaprogrammides igal aastal ja selle meetmete kestel eraldada sihtotstarbeliselt sotsiaalsele kaasamisele ja inimarengule, et toetada ja tugevdada põhiliste sotsiaalteenuste osutamist, nagu tervishoid, haridus, toitumine ja sotsiaalkaitse, eelkõige kõige marginaliseeritutele, eriti naistele ja lastele**. [ME 83]

3b. **Vähemalt 85 % käesoleva määruse kohaste geograafiliste ja teemaprogrammide puhul, mida rahastatakse ametlikust arenguabist, peab peamine või oluline eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused ja mõjuvõime suurendamine, nagu on kindlaks määranud OECD arenguabi komitee. Nendest programmide suure osa puhul peab peamine eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused**. [ME 84]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 4

Kohaldamisala ja struktuur

1. Käesoleva määruse alusel ~~rakendatakse~~ **kohaldatakse** liidupoolset rahastamist järgmiste programmide ja meetmete kaudu: [ME 85]
 - a) geograafilised programmid;
 - b) teemaprogrammid;
 - c) kiirreageerimistegevus.
2. Geograafilised programmid hõlmavad koostööd ühe või mitme riigiga järgmistes piirkondades:
 - a) naabruspoliitika riigid;
 - b) Sahara-tagune Aafrika;
 - c) Aasia ja Vaikse ookeani piirkond;
 - d) Põhja- ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi mere piirkond.

Geograafilised programmid võivad hõlmata kõiki kolmandaid riike, v.a määruuses (EL) .../...⁽⁴⁶⁾ kindlaks määratud kandidaate ja potentsiaalseid kandidaate. (IPA) ja ülemeremaad ja -territooriumid, nagu on määratletud nõukogu otsuses (EL) .../.... **Lubatud on luua ka mandri või piirkonnaülese ulatusega geograafilisi programme, eriti üleaaafrikalisi programme, mis hõlmavad punktides a ja b nimetatud Aafrika riike, ja programme, mis hõlmavad punktides b, c ja d määratud Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riike.** [ME 86]

Naabruspoliitika riikide piirkonna geograafilised programmid võivad hõlmata I lisas nimetatud riike.

Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks peavad geograafilised programmid põhinema II lisas loetletud koostöövaldkondadel.

3. Teemaprogrammid hõlmavad kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks üleilmsel tasandil tegutsemist järgmistes valdkondades:
 - a) inimõigused ja demokraatia;
 - b) kodanikuühiskonna organisatsioonid **ja kohalikud asutused**; [ME 87]
 - c) stabiilsus ja rahu;
 - d) üleilmsed probleemid;

da) välispoliitika vajadused ja prioriteetid. [ME 88]

Teemaprogrammid võivad hõlmata kõiki kolmandaid riike, ~~sh ülemeremaid~~. **Ülemeremaadel ja -territooriumidel on igakülgne juurdepääs teemaprogrammidele**, nagu on määratletud **ette nähtud** nõukogu otsuses (EL) .../.... **Tuleb tagada nende tõhus osalemine, võttes arvesse nende eripärasid ja konkreetseid probleeme, mida nad lahendada peavad.** [ME 89]

Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks peavad teemaprogrammid põhinema III lisas loetletud koostöövaldkondadel.

4. Kiirreageerimistegevusega võimaldatakse varajast reageerimist, et
 - a) aidata kaasa **rahule**, stabiilsusele ja konfliktide ennetamisele kiireloomulistes olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel; [ME 90]

⁽⁴⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühinemiseelse abi rahastamisvahendi loomise kohta (ELT L ...).

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) aidata kaasa riikide, **sh kohalike asutuste**, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime parandamisele ning humanitaar- ja arengumeetmete seostamisele. [ME 91]

e) tegeleda välispoliitika vajaduste ja prioriteetidega. [ME 92]

Kiirreageerimistegevus võib hõlmata kõiki kolmandaid riike, samuti ülemeremaid ja -territooriume, nagu on määratletud nõukogu otsuses (EL) .../....

Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks peab kiirreageerimistegevus põhinema IV lisas loetletud koostöövaldkondadel.

5. Käesoleva määruse alusel ~~rakendatakse~~ **viiakse** meetmeid **ellu** peamiselt geograafiliste programmide kaudu. [ME 93]

Teemaprogrammide kaudu ~~rakendatakse~~ **elluviidavate** meetmetega täiendatakse geograafiliste programmidega rahastatavaid meetmeid ning nendega toetatakse üleilmseid ja piirkonnaüleseid algatusi, **et mille eesmärk on** saavutada rahvusvaheliselt kokkulepitud eesmärgid, eelkõige kestliku arengu eesmärgid, kaitsta üleilmseid avalikke hüvesid **millele on osutatud artikli 3 lõike 2 punktis aa, ning tagada üleilmsed avalikud hüved** või lahendada üleilmseid probleeme. Siiski võib teemaprogrammide kaudu võtta meetmeid ka **eraldi, sh** juhul, kui geograafilist programmi ei ole või see on peatatud või kui asjaomase partnerriiigiga ei ole meetme suhtes kokkulepet saavutatud või kui meetme elluviimiseks jaoks ei piisa geograafilistest programmidest. [ME 94]

Kiirreageerimistegevus täiendab geograafilisi programme ja teemaprogramme **ning meetmeid, mida rahastatakse nõukogu 20. juuni 1996. aasta nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/96 (edaspidi „humanitaarabi määrus“) alusel**. Nende meetmete kavandamisel ja ~~rakendamisel~~ **elluviimisel** järgitakse vajaduse korral nende jätkusuutlikkust geograafiliste või teemaprogrammide raames. [ME 95]

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte II, III ja IV lisa täiendamiseks või muutmiseks.

Artikkel 5

Ühtsus, kooskõla ja vastastikune täiendus

1. Käesoleva määruse ~~rakendamisel~~ **kohaldamisel** tuleb tagada kooskõla, **sidusus**, sünergiad ja vastastikune täiendus ~~muude kõigi liidu välisreageerimise valdkondade valdkondadega, sh muud välisreageerimise vahendid, eelkõige IPA III määrus, ja ELi lepingu V jaotise 2. peatüki ja ELi toimimise lepingu viienda osa alusel vastu võetud meetmete ning muude~~ asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, samuti poliitikavaldkondade arengusidusus. **Liit võtab arengukoostöö eesmärgid arvesse selliste rakendatavate meetmete puhul, mis tõenäoliselt mõjutavad arenguriike.** [ME 96]

1a. Liit ja liikmesriigid koordineerivad oma vastavaid toetusprogramme, et muuta nende elluviimine tulemuslikumaks ja tõhusamaks ning vältida rahastamise kattumist. [ME 97]

1b. Käesoleva määruse kohaldamisel võtavad komisjon ja Euroopa välisteenistus arvesse Euroopa Parlamendi seisukohti. [ME 98]

2. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/96 kohaldamisalasse kuuluvaid meetmeid käesoleva määruse alusel ei rahastata.

3. Vajaduse korral võib käesoleva määruse alusel kehtestatud meetmete jaoks toetust saada muude liidu programmide kaudu, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Käesoleva määruse kaudu võib toetada ka muude liidu programmide alusel kehtestatud meetmeid, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Sellisel juhul tehakse kohaldatavate eeskirjade valik kõnealuseid meetmeid käsitlevas tööprogrammis.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 6

Eelarve

1. ~~Ajavahemikul Käesoleva määruse kohaldamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on käesoleva määruse rakendamise rahastamispakett 89 200 miljonit eurot jooksevhindades 2018. aasta hindades 82 451 miljonit eurot (jooksevhindades 93 154 miljonit eurot) [100 %]. [ME 99]~~
2. Lõikes 1 osutatud rahastamispakett moodustub järgmiselt:
 - a) ~~68 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades 63 687 miljonit eurot (jooksevhindades 71 954 miljonit eurot) [77,24 %]~~ geograafiliste programmide jaoks: [ME 100]
 - naabuspoliitika 2018. aasta hindades vähemalt ~~22 000 miljonit eurot~~ 20 572 miljonit eurot (jooksevhindades 23 243 miljonit eurot) [24,95 %], [ME 101]
 - Sahara-tagune Aafrika 2018. aasta hindades vähemalt ~~32 000 miljonit eurot~~ 30 723 miljonit eurot (jooksevhindades 34 711 miljonit eurot) [37,26 %], [ME 102]
 - Aasia ja Vaikse ookeani piirkond 2018. aasta hindades 8 851 miljonit eurot (jooksevhindades 10 000 miljonit eurot) [10,73 %], sh Vaikse ookeani piirkonnale 2018. aasta hindades vähemalt 620 miljonit eurot (jooksevhindades 700 miljonit eurot), [ME 103]
 - Põhja- ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi mere piirkond 2018. aasta hindades 3 540 miljonit eurot (jooksevhindades 4 000 miljonit eurot) [4,29 %], sh Kariibi mere piirkonnale 2018. aasta hindades 1 062 miljonit eurot (jooksevhindades 1 200 miljonit eurot), [ME 104]
 - b) ~~7 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades 9 471 miljonit eurot (jooksevhindades 10 700 miljonit eurot) [11,49 %]~~ teemaprogrammide jaoks: [ME 105]
 - inimõigused ja demokraatia ~~1 500 miljonit eurot~~ 2018. aasta hindades vähemalt 1 770 miljonit eurot (jooksevhindades 2 000 miljonit eurot) [2,15 %], kusjuures kuni 25 % programmist eraldatakse ELi valimisvaatlusmissioonide rahastamiseks, [ME 106]
 - kodanikuühiskonna organisatsioonid ~~1 500 miljonit eurot~~ ja kohalikud asutused 2018. aasta hindades 2 390 miljonit eurot (jooksevhindades 2 700 miljonit eurot) [2,90 %], millest 2018. aasta hindades 1 947 miljonit eurot (jooksevhindades 2 200 miljonit eurot) [2,36 %] kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja 2018. aasta hindades 443 miljonit eurot (jooksevhindades 500 miljonit eurot) [0,54 %] kohalikele asutustele, [ME 107]
 - stabiilsus ja rahu 2018. aasta hindades 885 miljonit eurot (jooksevhindades 1 000 miljonit eurot) [1,07 %], [ME 108]
 - üleilmsed probleemid ~~3 000 miljonit eurot~~ 2018. aasta hindades 3 983 miljonit eurot (jooksevhindades 4 500 miljonit eurot) [4,83 %], [ME 109]
 - välispoliitika vajadused ja prioriteedid 2018. aasta hindades 443 miljonit eurot (jooksevhindades 500 miljonit eurot) [0,54 %], [ME 110]
 - c) ~~4 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades 3 098 miljonit eurot (jooksevhindades 3 500 miljonit eurot) [3,76 %]~~ kiirreageerimistegevuseks:
 - 2018. aasta hindades 1 770 miljonit eurot (jooksevhindades 2 000 miljonit eurot) [2,15 %] stabiilsuse tagamiseks ja konfliktide ennetamiseks kiireloomulistes olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel,

Kolmapäev, 27. märts 2019

— **2018. aasta hindades 1 328 miljonit eurot (jooksevhindades 1 500 miljonit eurot) [1,61 %] riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime suurendamiseks ning humanitaarabi ja arengumeetmete seostamiseks, [ME 111]**

3. Uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserviga ~~suuruses 10 200 miljonit eurot~~, **mille suurus on 2018. aasta hindades 6 196 miljonit eurot (jooksevhindades 7 000 miljonit eurot) [7,51 %]**, suurendatakse lõikes 2 nimetatud summasisid kooskõlas artikliga 15. [ME 112]

4. Lõike 2 punktis a osutatud rahastamispakett vastama vähemalt 75 %-le lõikes 1 osutatud rahastamispaketist.

4a. Artikli 9 alusel võetavaid meetmeid rahastatakse kuni 270 miljoni euro ulatuses. [ME 113]

4b. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad iga-aastased assigneeringud mitmeaastase finantsraamistiku piires eelarvemenetluse käigus pärast seda, kui institutsioonid on prioriteetidid kokku leppinud. [ME 114]

Artikkel 7

Poliitikaraamistik

Käesoleva määruse kohaldamise üldise poliitikaraamistiku moodustavad assotsieerimislepingud, partnerlus- ja koostöölepingud, ~~mitmepoolsed kokkulepped~~ **kaubanduslepingud** ja muud kokkulepped, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted partnerriikidega, **nende lepingute alusel loodud organites vastu võetud soovitusel ja õigusaktid**, samuti **asjakohased mitmepoolsed kokkulepped, liidu õigusaktid**, Euroopa Ülemkogu järeldused ja nõukogu järeldused, tippkohtumise deklaratsioonid ~~või~~ **ja muud rahvusvahelised deklaratsioonid ja** kõrgetasemelistel kohtumistel partnerriikidega vastu võetud järeldused, ~~asjakohased~~ Euroopa Parlamendi resolutsioonid **ja seisukohad**, komisjoni **ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja** teatised ~~või komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatised~~ moodustavad käesoleva määruse rakendamise üldise poliitikaraamistiku **ning ÜRO konventsioonid ja resolutsioonid. [ME 115]**

Artikkel 8

Üldpõhimõtted

1. Euroopa Liit püüab partnerriikide ja -piirkondadega dialoogi pidades ja koostööd tehes **ning ÜRO ja muude rahvusvaheliste foorumite tegevuse ja kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike asutuste ja erasektori osalejatega toimuva koostöö kaudu** edendada, arendada ja toetada ~~demokraatiat ning õigusriigi~~ **põhimõtteid, millele liit on rajatud, s. o demokraatia, õigusriik, hea valitsemistava, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, samuti inimväärkuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja** põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamist, millele liit on rajatud. **Käesoleva määruse kohane rahastamine peab olema kooskõlas kõnealuste põhimõtete ja liidu kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest. [ME 116]**

1a. Kooskõlas ELi lepingu artiklitega 2 ja 21 tugineb liidu panus demokraatiasse ja õigusriiki ning inimõiguste ja põhivabaduste edendamisse ja kaitsmisse inimõiguste ülddeklaratsioonile, inimõigusi käsitlevale rahvusvahelisele õigusele ja rahvusvahelisele humanitaarõigusele. [ME 117]

2. Kohaldatakse õigustel põhinevat lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki inimõigusi, st nii kodaniku- ja poliitilisi kui ka majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi, et integreerida inimõiguste põhimõtted, toetada õiguste omajate suutlikkust oma õigusi nõuda, pöörates seejuures erilist tähelepanu ~~vaestele~~ **marginaliseeritud ja haavatavatele kaitsetutele rühmadele, sealhulgas vähemused, naised, lapsed ja noored, eakamad, põlisrahvad, LGBTI-inimesed ja puuetega inimesed, ning peamistele tööõigustele ja sotsiaalsele kaasamisele**, ning aidata partnerriike oma rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustuste täitmisel. Käesoleva määrusega edendatakse soolist võrdõiguslikkust ja **ning** naiste, **noorte ja laste** mõjuvõimu suurendamist, **pidades sealhulgas silmas seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi. [ME 118]**

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Liit toetab vastavalt vajadusele kahepoolse, piirkondliku ja mitmepoolse koostöö ja dialoogi, partnerluslepingute ning kolmepoolse koostöö elluviimist.

Liit edendab üleilmse tähtsusega *avalike* hüvede ja probleemide suhtes mitmepoolset *ning reeglite-* ja *reeglitepõhise väärtustepõhise* lähenemisviisi ning teeb seejuures koostööd liikmesriikide, partnerriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide, *sealhulgas rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja ÜRO asutuste, fondide ja programmide* ja teiste rahastajatega. [ME 119]

Liit edendab koostööd rahvusvaheliste *ja piirkondlike* organisatsioonide ja teiste rahastajatega. [ME 120]

Suhetes partnerriikidega võetakse arvesse nende eelnevaid tulemusi rahvusvaheliste kohustuste rakendamisel, rahvusvahelisi kokkuleppeid, *eelkõige Pariisi kokkulepet*, ja nende lepingulisi suhteid liiduga, *eelkõige assotsieerimis-, partnerlus- ja koostöölepinguid ning ka kaubanduskokkuleppeid*. [ME 121]

4. Ühelt poolt liidu ja liikmesriikide ja teiselt poolt partnerriikide vaheline koostöö põhineb arengu tõhususe põhimõtetel ning ~~vajaduse korral~~ *kõigi abi andmise viiside puhul* edendatakse nende põhimõtete edendatakse nende põhimõtete arendamist, täpsemalt: partnerriikide isevastutus arenguprioriteetide ~~suhtes eest~~, tulemustele orienteeritus, kaasavad arengupartnerlused, läbipaistvus ja vastastikune ~~aruandluskohustus~~ *aruandekohustus ning kooskõlla viimine partnerriikide prioriteetidega*. Liit edendab tulemuslikku ja tõhusat vahendite kasutuselevõttu ja kasutamist. [ME 122]

Kooskõlas kaasava partnerluse põhimõttega tagab komisjon ~~vajaduse korral~~ nõuetekohase konsulteerimise partnerriikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ~~ametiasutustega~~ *asutustega*, samuti nende piisavalt varase juurdepääsu asjakohasele teabele, et nad saaksid programmide koostamisel, ~~rakendamisel~~ *elluviimisel* ja seotud seireprotsessides kaasa rääkida. [ME 123]

Kooskõlas isevastutuse põhimõttega, ja kui see on asjakohane, soosib komisjon programmide ~~rakendamisel~~ *elluviimisel* partnerriikide süsteemide kasutamist. [ME 124]

5. Meetmete vastastikuse täiendavuse ja tõhususe edendamiseks kooskõlastavad liit ja liikmesriigid oma poliitikat ning konsulteerivad üksteisega abiprogrammide suhtes, seda ka rahvusvahelistes organisatsioonides ning rahvusvahelistel konverentsidel.

6. Käesoleva määruse kohaste programmide ja meetmetega integreeritakse kliimamuutuste, *kooskõlas ELi lepingu artikliga 11* keskkonnakaitse ja, *katastroofiohu vähendamise, katastroofideks valmisoleku, inimarengu, konfliktiennetuse, rahu kindlustamise, soolise võrdõigussuurendamise ning naiste, laste ja noorte mõjuvõime suurendamise, diskrimineerimise vältimise, hariduse, kultuuri ja digiülemineku* küsimused ning kasutatakse kestliku arengu eesmärkide vahelisi seoseid, et edendada integreeritud meetmeid, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki. Need programmid ja meetmed põhinevad *suutlikkuse*, riskide ja ~~haavatavuste~~ *kaitsetuse* analüüsil, sisaldavad *inimese- ja kogukonnakeskset* vastupanuvõime elementi ja on ~~konfliktitundlikud~~ *konfliktiteadlikud*. Nendes juhendatakse ~~põhimõttest~~ *põhimõtetest*, et kedagi ei tohi kõrvale jätta *ja kahju ei tohi tekitada*. [ME 125]

7. *Partneritega ilma et see piiraks liidu välistegevuse muid eesmärgi*, järgitakse *partneritega* rände valdkonnas lähenemist, mis oleks koordineeritud, terviklik ja struktuurne, ning selle tulemuslikkust hinnatakse regulaarselt, *seadmata kolmandatele riikidele arenguabi eraldamise tingimuseks rände haldamisel koostöö tegemist, ning seejuures austatakse täielikult inimõigusi, sealhulgas iga üksikisiku õigust oma päritoluriigist lahkuda*. [ME 126]

7a. *Komisjon tagab, et käesoleva määrusega vastu võetud meetmed, mis on seotud julgeoleku, stabiilsuse ja rahuga, eriti sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamisega, toetamaks arengut ning arenguks vajalikku julgeolekut, terrorismivastase ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse ja küberturvalisusega, viiakse ellu kooskõlas rahvusvahelise õiguse, sealhulgas inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse ja humanitaarõigusega. Komisjon võib koos abi saavate partneritega välja töötada tegevuskavad, mille alusel parandada sõjaliste üksuste institutsioonilist ja operatiivset vastavust läbipaistvuse ja inimõiguste standarditele. Komisjon jälgib artikli 31 kohaselt hoolikalt iga asjaomase eesmärgi saavutamiseks võetud meetmete rakendamist, hindab seda ja koostab selle kohta aruandeid, et tagada kooskõla inimõigusalaste kohustustega. Lisaks artikli 8 lõikes 8b esitatud riskijuhtimist käsitlevatele sätetele*

Kolmapäev, 27. märts 2019

tegutseb komisjon selliste meetmete võtmisel konfliktiteadlikult, mis hõlmab muu hulgas põhjalikku ja süstemaatilist eelnevat konfliktianalüüsi, mis sisaldab täielikku soopõhist analüüsi. Komisjon võtab käesoleva määruse täiendamiseks kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakti, millega luuakse olemasolevate suuniste alusel tegevusraamistik tagamaks, et käesolevas artiklis osutatud meetmete kavandamisel ja elluviimisel võetakse arvesse inimõigusi, eelkõige et ära hoida piinamine ja muu julm, ebainimlik või alandav kohtlemine ning järgida nõuetekohast menetlust, sh süütuse presumptsiooni, õigust õiglasele kohtumõistmisele ja õigust kaitsele. [ME 127]

8. Komisjon teavitab **korrapäraselt** Euroopa Parlamenti ja vahetab **peab** temaga regulaarselt seisukohati **sisukat poliitilist dialoogi, tehes seda nii omal algatusel kui ka Euroopa Parlamendi nõudmisel.** [ME 128]

8a. Komisjon vahetab kodanikuühiskonna ja kohalike asutustega korrapäraselt teavet. [ME 129]

8b. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 34 vastu käesolevat määrust täiendava delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse asjakohane riskijuhtimise raamistik, sealhulgas riski hindamise ja maandamise meetmed määruse iga asjaomase eesmärgi jaoks. [ME 130]

8c. Kogu rahastamisvahend tugineb läbipaistvusele ja vastutusele, mille puhul pööratakse suurt tähelepanu aruandlusele ja kontrollile. See hõlmab läbipaistvat kontrollisüsteemi, sealhulgas teabe edastamine rahaliste vahendite saajate ja maksete õigeaegsuse kohta. [ME 131]

Artikkel 9

Sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamine arengu ning arenguks vajaliku julgeoleku toetamiseks

1. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 41 lõikega 2 ei kasutata käesoleva määruse alusel liidupoolset rahastamist relvade või laskemoona hankimise ega sõjalist või kaitsevõimekust mõjutavate operatsioonide rahastamiseks. Käesolevas määruses sätestatud liidu abi ei kasutata relvade või laskemoona hankimise ega sõjalist või kaitsevõimekust mõjutavate operatsioonide rahastamiseks. Käesoleva määruse alusel pakutavate varustuse, teenuste ja tehnoloogia suhtes kohaldatakse ranget tarnekontrolli, nagu on sätestatud ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, kahesuguse kasutusega kaupade määruses ja muudes kehtivates liidu piiravates meetmetes. Kooskõlas määrusega (EL) .../... [ELi määrus surmanuhtluse täideviimiseks ja piinamiseks kasutatavate toodete kohta] ei kasutata käesolevat määrust ühegi sellise varustuse tarnimise rahastamiseks, mida võidakse kasutada piinamiseks, väärkohtlemiseks või muudeks inimõiguste rikkumisteks. [ME 132]

2. Et aidata kaasa kestlikule arengule, milleks on vaja tagada stabiilne, rahumeelne ja kaasav ühiskond, võib käesoleva määruse kohast liidu abi lõikes 4 sätestatud erandlikel asjaoludel kasutada julgeolekusektori ulatuslikuma reformi elluviimiseks või selleks, et suurendada partnerriikide sõjaliste osalejate suutlikkust arengutegevuse ja arengutegevuseks vajaliku julgeoleku toetuseks **kooskõlas üldise eesmärgiga saavutada kestlik areng.** [ME 133]

3. Käesoleva artikli alusel antav abi võib hõlmata eeskätt suutlikkuse suurendamise programme, millega toetatakse arengut ja arenguks vajalikku julgeolekut, sealhulgas koolitamist, juhendamist ja nõustamist ning varustuse tarnimist, taristu parandamist ja kõnealuse abiga vahetult seotud muude teenuste osutamist.

4. Käesoleva artikli kohast abi antakse üksnes juhul, kui

a) nõudeid, mis on vajalikud käesoleva määruse kohaste liidu eesmärkide piisavaks saavutamiseks, ei ole võimalik täita mittesõjaliste osalejate abil, ning toimivate riiklike institutsioonide olemasolu või inimõiguste ja põhivabaduste kaitse on ohus ning kui riiklikud institutsioonid ei suuda selle ohuga toime tulla, ning

b) asjaomane partnerriik ja liit on ühel meelel selles, et sõjalised osalejad on keskse tähtsusega kestliku arengu jaoks vajalike tingimuste säilitamiseks, loomiseks või taasloomiseks **ning et neid sõjalisi osalejaid ei ole seostatud inimõiguste rikkumistega ja nad ei kujuta endast ohtu riiklike institutsioonide toimimisele**, muu hulgas kriisi ja ebakindluse või ebastabiilsuse olukorras. [ME 134]

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Käesoleva artikli alusel antavat liidu abi ei kasutata sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamiseks muul eesmärgil kui arengutegevuse või arengutegevuseks vajaliku julgeoleku toetamiseks. Eelkõige ei kasutata liidu abi selleks, et rahastada

- a) korduvaid sõjalisi kulutusi;
- b) relvade ja laskemoona või muu surmava jõu kasutamiseks mõeldud varustuse tarnimist;
- c) koolitust, mis on spetsiaalselt mõeldud relvajõudude võitlusvõime suurendamiseks.

6. Komisjon edendab käesoleva artikli kohaste meetmete kavandamisel ja rakendamisel **elluviimisel** partnerriigi isevastutust. Samuti loob komisjon vajalikud tingimused ja töötab välja head tavad, mis on vajalikud kestlikkuse tagamiseks keskmises ja pikas perspektiivis, ning edendab õigusriiki ja rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid. **Komisjon tagab, et need meetmed toovad elanikkonna julgeolekule otsest kasu, integreeritakse laiemasse julgeolekusektori reformipoliitikasse, mis hõlmab tugevaid demokraatlikke ja parlamentaarseid järelevalve- ja vastutuselemente, sealhulgas seoses täiustatud turvateenuse pakkumisega, ning mis on kooskõlas pikaajaliste rahu- ja arengustrateegiatega, mille eesmärk on tegeleda konfliktide algpõhjustega. Komisjon tagab ühtlasi, et sõjaliste jõudude reformimise meetmed aitavad kaasa sellele, et need oleksid läbipaistvamad, vastutustundlikumad ja rohkem kooskõlas nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate inimeste inimõigustega. Iga meetme puhul, mis võetakse partnerriikide sõjaliste jõudude varustamiseks, täpsustab komisjon tarnitava varustuse tüübi. Komisjon kohaldab artikli 8 lõike 8b sätteid tagamaks, et seda varustust kasutavad üksnes ettenähtud toetusesaajad.** [ME 135]

7. Komisjon kehtestab käesoleva artikli kohaste meetmete jaoks asjakohased riskihindamis-, järelevalve- ja hindamismenetlused **korraldab artikli 32 alusel, eelkõige seoses vahehindamisega, ühiseid hindamisi koos liikmesriikidega. Hindamistulemusi võetakse arvesse programmide koostamisel ja vahendite eraldamisel ning nende varal tuleb edendada liidu välistegevuse järjepidevust ja vastastikust täiendavust.** [ME 136]

II JAOTIS

KÄESOLEVA MÄÄRUSE RAKENDAMINE KOHALDAMINE [ME 137]

I peatikk

Programmitöö

Artikkel 9a

Geograafiliste programmide ulatus

1. Käesoleva artikli kohaseid liidu koostöömeetmeid kohaldatakse kohaliku, riikliku, piirkondliku, piirkondadevahelise ja tervet mandrit hõlmava tegevuse suhtes.

2. Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks koostatakse geograafilised programmid järgmistes koostöövaldkondades:

- a) hea valitsemistava, demokraatia, õigusriik, inimõigused, põhivabadused ja kodanikuühiskond;
- b) vaesuse kaotamine, võitlus ebavõrdsuse vastu ja inimareng;
- c) ränne ja liikuvus;
- d) keskkond ja kliimamuutused;
- e) kaasav ja jätkusuutlik majanduskasv ning inimväärne tööhõive;
- f) julgeolek, stabiilsus ja rahu;
- g) partnerlus.

3. Edasised üksikasjad lõikes 2 osutatud koostöövaldkondade kohta on sätestatud II lisas. [ME 138]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 9b

Teemaprogrammide ulatus

1. Teemaprogrammid hõlmavad alljärgnevaid sekkumisvaldkondi.

a) Inimõigused, põhivabadused ja demokraatia:

- inimõiguste ja inimõiguste kaitsjate kaitsmine ja toetamine riikides ja hädaolukordades, kus inimõigused ja põhivabadused on enim ohustatud, sealhulgas tegeledes inimõiguste kaitsjate kiireloomuliste kaitsevajadustega paindlikul ja terviklikul viisil;
- inimõiguste ja põhivabaduste tagamine kõigi jaoks, panustades selliste ühiskondade kujundamisse, kus valitsevad osalus, mittediskrimineerimine, võrdsus, sotsiaalne õiglus ja vastutus;
- demokraatia tugevdamine ja toetamine, tegeledes demokraatliku valitsemise kõigi aspektidega, sealhulgas demokraatliku mitmekesisuse suurendamine, kodanike osalemise edendamine, k.a toetades kogu maailmas valimisvaatlusega tegelevaid kodanikuorganisatsioone ja nende piirkondlikke võrgustikke, kodanikuühiskonnale võimalusi pakkuva keskkonna loomine ning usaldusväärsete, kaasavate ja läbipaistvate valimisprotsesside toetamine kogu valimitsükli, eelkõige ELi valimisvaatlusmissioonide abil;
- tõhusa mitmepoolsuse ja strateegiliste partnerluste edendamine, toetades rahvusvaheliste, piirkondlike ja riiklike raamistike suutlikkust ja suurendades kohalikul tasandil osalejate mõjuvõimu inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi edendamisel ja kaitsmisel;
- uue piirkondadevahelise koostoime ja kohalikus kodanikuühiskonnas ning kodanikuühiskonna ja teiste asjaomaste inimõigusi käsitlevate asutuste ja mehhanismide vaheliste võrgustike loomise edendamine, et maksimeerida inimõiguste ja demokraatiaga seotud parimate tavade jagamist ning luua positiivset arengut.

b) Kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused:

- kaasava, osalusel põhineva, tugeva ja sõltumatu kodanikuühiskonna toetamine partnerriikides;
- dialoogi edendamine kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja nende vahel;
- kohalike asutuste suutlikkuse suurendamise toetamine ja nende oskuste kasutamine, et edendada arengu territoriaalset käsitlust;
- liidu kodanike teadlikkuse, teadmiste ja kaasatuse suurendamine käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärkide vallas;
- kodanikuühiskonna toetamine avaliku korra toetustegevuses osalemises ning valitsuse ja rahvusvaheliste institutsioonidega dialoogi pidamises;
- kodanikuühiskonna toetamine tarbijate ja kodanike teadlikkuse suurendamises ning keskkonnasäästliku ja õiglase tootmise ja tarbimise alaste teadmiste suurendamises, et innustada neid säästvamalt käituma.

c) Stabiilsus ja rahu:

- abi konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ja kriisiks valmisolekuks;
- abi ülemaailmsete ja piirkonnaüleste ohtude ning tekkivate ohtudega tegelemisel.

d) Ülemaailmsed probleemvaldkonnad:

- tervishoid;
- haridus;
- sooline võrdõiguslikkus;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- *lapsed ja noored;*
- *ränne, sh sundränne;*
- *inimväärne töö, sotsiaalkaitse ja ebavõrdsus;*
- *kultuur;*
- *tervisliku keskkonna tagamine ja kliimamuutustega võitlemine;*
- *säästev energia;*
- *jätksuutlik ja kaasav majanduskasv, inimväärset töökohad ning erasektori kaasamine;*
- *toit ja toitumine;*
- *kaasavate ühiskondade, hea majandusjuhtimise ja läbipaistva riigirahanduse juhtimise edendamine;*
- *juurdepääs ohutule joogiveele, kanalisatsioonile ja hügieenile.*

e) *Välispoliitika vajadused ja prioriteetidid*

- *liidu kahepoolsete, piirkondlike ja piirkondadevaheliste koostööstrateegiate toetamine, poliitikadialoogi edendamine ning ühiste lähenemisviiside ja meetmete väljatöötamine üleilmsete probleemide lahendamiseks;*
- *liidu kaubanduspoliitika toetamine;*
- *liidu sisepoliitika rahvusvahelise mõõtme rakendamise toetamine ning liidu ja selle rahvusvahelise rolli laialdase mõistmise ning nähtavuse edendamine.*

2. *Edasised üksikasjad lõikes 1 osutatud koostöövaldkondade kohta on sätestatud III lisas. [ME 139]*

Artikkel 10

Programmitöö üldine lähenemisviis

1. Käesoleva määruse kohane koostöö ja sekkumine kavandatakse programmides, välja arvatud artikli 4 lõikes 4 osutatud kiirreageerimistegevuse puhul.
2. Artikli 7 kohaselt põhineb käesoleva määruse raames programmitöö järgmisel:
 - a) ~~programmide dokumentidest~~ **programmide dokumentidest** tuleneb liidu ja partnerriikide või -piirkondade vahelise koostöö ühtne raamistik, mis on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud üldeesmärgi ja kohaldamisala, eesmärkide ja põhimõtete **ning mis tugineb liidu partnerriigile või -piirkonnale mõeldud strateegiale või liidu teemastrateegiatele**; [ME 140]
 - b) liit ja selle liikmesriigid konsulteerivad üksteisega programmide koostamise protsessi varases etapis ja kogu selle protsessi vältel, et edendada oma koostöömeetmete sidusust, vastastikust täiendavust ja kooskõla. Riigi programmide koostamisel eelistatakse ühist programmitööd. Ühine programmitöö on vajaduse korral avatud ka teistele asjakohastele rahastajatele;
 - c) ~~sanuti konsulteerib~~ liit vajaduse korral **liit edendab varajases etapis ja kogu programmi protsessi vältel korrapärast, eri sidusrühmi hõlmavat ja kaasavat dialoogi** teiste **liidu ja liiduväliste** rahastajate ja osalejatega **osalistega**, sealhulgas vajaduse korral kodanikuühiskonna ja kohalike ~~ametiasutuste~~ **asutuste** esindajatega **ning eradõiguslike ja poliitiliste sihtasutustega**. **Euroopa Parlamendi teavitatakse selliste konsultatsioonide tulemustest**; [ME 141]
 - d) artikli 4 lõike 3 punktides a ja b **ja c** osutatud inimõiguste ja demokraatia ~~ning~~ kodanikuühiskonna **organisatsioonide ja kohalike asutuste ning stabiilsuse ja rahu** teemaprogrammidega antava abi jaoks ei ole vaja asjaomaste kolmandate riikide valitsuste ja teiste avaliku sektori asutuste nõusolekut. ~~Nende~~ **Inimõiguste ja demokraatia, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste** teemaprogrammidega toetatakse peamiselt ~~kodanikuühiskonna organi-~~ **satsioonide kodanikuühiskonda, sealhulgas inimõiguste kaitsjaid ja surve all olevaid ajakirjanikke**. [ME 142]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 11

~~Geograafiliste programmide~~ Programmpõhimõtted [ME 143]

-1. Käesoleva määruse alusel programme koostades võetakse arvesse inimõigusi, põhivabadusi, head valitsemistava ja demokraatiat partnerriikides. [ME 144]

-1a. Kõigi programmidokumentide ettevalmistamine, kohaldamine ja läbivaatamine käesoleva artikli raames on kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidusust ja abi tõhusust käsitlevate põhimõtetega. [ME 145]

-1b. Geograafilised programmid ja teemaprogrammid on vastastikku täiendavad ja üksteisega sidusad ning loovad lisaväärtust. [ME 146]

1. Geograafiliste programmide puhul lähtutakse programmitöö etapis järgmistest põhimõtetest:

a) ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, tuginevad meetmed ~~niivõrd kui võimalik~~ **kaasavale** dialoogile liidu **institutsioonide**, liikmesriikide ja asjaomaste partnerriikide, sealhulgas riiklike ja kohalike **ja piirkondlike ametiasutuste asutuste** vahel, kaasates kodanikuühiskonna **organisatsioonid, piirkondlikud**, riiklikud ja kohalikud parlamendid, **kohalikud omavalitsused** ja muud sidusrühmad, et suurendada protsessides **demokraatlikku** isevastutust ja soodustada riiklike ja piirkondlike strateegiate toetamist; [ME 147]

b) ~~vajaduse~~ **võimaluse** korral sünkroniseeritakse programmitöö periood partnerriikide strateegiatsükliga; [ME 148]

c) programmitöös võidakse ette näha koostöömeetmed, mida rahastatakse artikli 6 lõikes 2 loetletud erinevatest eraldistest ja nende alusaktide kohastest muudest liidu programmidest.

2. **Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, kehtestatakse** geograafiliste programmide jaoks ~~panakse~~ programmitööga ~~parika~~ konkreetne ja kohandatud koostööraamistik, mis põhineb järgmisel: [ME 149]

a) partnerite vajadused, mis määratakse kindlaks konkreetsete kriteeriumide **ja põhjaliku analüüsi** alusel, võttes arvesse rahvaarvu, vaesust, ebavõrdsust, inimarengut, **inimõiguste olukorda, põhivabadusi, demokraatiat, soolist võrdõiguslikkust, kodanikuühiskonna tegutsemisruumi**, majanduslikku ja keskkonnaalast ~~haavatavust~~ **kaitsetust** ning riigi ja ühiskonna vastupanuvõimet; [ME 150]

b) partnerite suutlikkus ~~leeta rahalisi~~ **võtta kasutusele riiklikke** vahendeid ja ~~tagada neile juurdepääs~~ **neid tulemuslikult kasutada toetamaks riiklikke arengueesmärke** ning suutlikkus abi vastu võtta; [ME 151]

c) partnerite kohustused, **sealhulgas liiduga ühiselt kokku lepitud kohustused**, ja ~~tulemuslikkus~~ **jõupingutused**, mis määratakse kindlaks selliste kriteeriumide alusel nagu poliitiline reform ~~ning~~, **edusammud õigusriigi, hea valitsemistava, inimõiguste ja korrupsioonivastase võitluse valdkonnas**, majanduslik ja sotsiaalne areng, **keskkonnasäästlikkus ning abi tõhus kasutus**; [ME 152]

d) liidupoole rahastamise võimalik mõju partnerriikides ja -piirkondades;

e) partneri suutlikkus ja tahe edendada ühiseid ~~habe~~ **väärtusi, põhimõtteid** ja ~~väärtusi~~ **põhihuvet** ning toetada ühiseid eesmärke ja mitmepoolseid partnerlusi, samuti liidu prioriteetide saavutamisele kaasa aitamine. [ME 153]

3. Toetuste jaotamisel eelistatakse riike, kes seda enim vajavad, eelkõige vähim arenenud riigid, väikese sissetulekuga riigid ning kriisi-, kriisijärgses, ebakindlas või kaitsetus olukorras olevad riigid, sealhulgas väikesed arenevad saareriigid.

4. Tööstusriikidega tehtavas koostöös keskendutakse liidu ja vastastikuste huvide edendamisele **ning jagatud põhihuvide ja väärtuste, ühiselt kokku lepitud eesmärkide ja mitmepoolsuse edendamisele**. **Kui see on kohane, tugineb selline koostöö liidu, sealhulgas Euroopa Parlamendi, ja liikmesriikide vahelisele kodanikuühiskonda hõlmavale dialoogile**. [ME 154]

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Geograafiliste programmide programmdokumendid põhinevad tulemustel ja neis võetakse vajaduse **Programmido-kumendid on suunatud tulemustele ja hõlmavad võimaluse** korral arvesse rahvusvaheliselt kokkulepitud **selgeid** eesmärke ja näitajaid, eelkõige neid, mis on esitatud kestliku arengu eesmärkides, samuti riigi tasandi tulemusraamistikke, et hinnata ja avalikkusele teada anda, milline on olnud liidu panus tulemustesse nii väljundite, lõpplahenduse kui ka mõju tasandil **mille alusel mõõta edusamme ja liidu abi mõju. Näitajad võivad vajaduse korral tugineda rahvusvaheliselt kokkulepitud standarditele, eelkõige neile, mis on esitatud kestliku arengu eesmärkides, samuti riigi tasandi tulemusraamistikele.** [ME 155]

6. Kriisiolukorras või kriisijärgses, haavatavas ja ebakindlas olukorras olevate riikide ja piirkondade ~~programmdoku-mentide~~ **programmido-kumentide** koostamisel tuleb **vastupanuvõime suurendamiseks** nõuetekohaselt arvesse võtta nende erivajadusi ning asjaomaste riikide või piirkondade tingimusi, **samuti kaitsetust, riske ja suutlikkust. Tähelepanu pööratakse ka konfliktiennetus-, riigi ülesehitamise ja rahu kindlustamise, konfliktijärgse lepitamise ja taas-tusmeetmete, katastroofideks valmisolekule, samuti naiste rollile ja laste õigustele nendes protsessides. Kohaldatakse inimõigustel põhinevat ja inimkesket tegusemisviisi.**

Juhul kui partnerrigid või -piirkonnad on vahetult kaasatud kriisi-, kriisijärgsesse või ebakindlasse olukorda või neid mõjutab selline olukord, pannakse erilist rõhku koordineerimise parandamisele kõigi asjaomaste osalejate seas, et aidata sellistel riikidel **vältida vägivalda ja** hädaolukorrast arenguetappi üle minna. [ME 156]

7. Käesoleva määrusega toetatakse määruse **artikli 4 lõike 2 alusel loodud programmide** Erasmuse määruse alusel kehtestatud meetmeid. **Geograafilistest programmide** tuleks soovituslikust summast, mis on vähemalt **2 000 000 000 eurot, eraldada meetmete, mis on pühendatud liikuvusele, koostööle ja poliitilisele dialoogile partnerriiikide võimude, ametiasutuste ja organisatsioonidega.** Käesoleva määruse alusel koostatakse seitsmeks aastaks ühtne ~~programmdokument~~ **programmido-kument**, kaasates mh IPA III määruse kohased vahendid. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse Erasmuse määrust, **tagades samal ajal vastavuse IPA III määrusele.** [ME 157]

7a. Käesoleva määrusega toetatakse programmi „Loov Euroopa“ määruse alusel kehtestatud meetmeid. Käesoleva määruse alusel koostatakse seitsmeks aastaks ühtne programmdokument, kaasates muu hulgas IPA III määruse kohased vahendid. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse programmi „Loov Euroopa“ määrust. [ME 158]

Artikkel 12

Geograafiliste programmide programmdokumendid

-1. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, luues raamistiku iga konkreetse riigi ja mitme riigi mitmeaastase programmi jaoks. Need raamistiku sätted:

- a) täpsustavad artiklites 9 a ja 15 b määratletud valdkondade hulga prioriteetsed valdkonnad;
- b) sätestavad iga programmi konkreetset, üksikasjalikud ja mõõdetavad eesmärgid;
- c) panevad paika oodatavad tulemused koos mõõdetavate eesmärkidega ning eesmärkidega seotud selged ja konkreetset tulemusnäitajad;
- d) esitavad rahaeraldise suunava jaotuse nii üldiselt kui ka iga prioriteetse valdkonna kohta;
- e) kehtestavad koostööviisid, sealhulgas seoses välistegevuse tagatise toetamisega. [ME 159]

1. Käesoleva määruse rakendamine toimub geograafiliste programmide puhul mitmeaastaste ühe ja mitme riigi sihtprogrammidega. [ME 160]

2. Mitmeaastaste sihtprogrammidega määratakse kindlaks liidupoelse rahastamise prioriteetsed valdkonnad, eesmärgid, oodatavad tulemused, selged ja konkreetset tulemusnäitajad ning rahaeraldise soovituslik jaotus nii üldiselt kui ka prioriteetsete valdkondade kaupa. [ME 161]

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Mitmeaastased ~~sihtprogrammid~~ **programmid** põhinevad järgmisel: [ME 162]
- a) *aruanne, mis sisaldab vastavalt artikli 11 lõikele 2 koostatud analüüsi asjaomase partnerriigi või -riikide vajaduste, võimekuste, kohustuste ja tulemuslikkuse kohta ja liidu rahastuse võimaliku mõju kohta, ning üks või mitu järgnevaist:* [ME 163]
- a) riiklik või piirkondlik strateegia, mis on vormistatud *sisutihedal konsultatsioonil kohaliku elanikkonna ja kodanikuühiskonnaga põhineva* arengukava või sarnase dokumendina, mille komisjon on vastava mitmeaastase ~~sihtprogrammi~~ **programmi** vastuvõtmisel viimatini metatud dokumendi alusena heaks kiitnud; [ME 164]
- b) ~~raamdokument~~ **dokument**, milles sätestatakse liidu poliitika asjaomase partneri või partnerite suhtes, sealhulgas liidu ja liikmesriikide ühisdokument; [ME 165]
- c) liidu ja asjaomase partneri või asjaomaste partnerite ühisdokument, milles sätestatakse ühised prioriteedid.
4. Selleks et igal võimalusel suurendada liidu kollektiivse koostöö mõju, kasutatakse liidu ja liikmesriikide programmdokumentide asemel ühist programmdokumenti. Liidu mitmeaastase ~~sihtprogrammi~~ **programmi** asemel võib kasutada ühist programmdokumenti, kui see on *heaks kiidetud artikliga 14 kooskõlas vastu võetud õigusaktiga ja kooskõlas artiklitega 10 ja 11, sisaldab käesoleva artikli lõikes 2 loetletud elemente ning liidu ja liikmesriikide vahelist tööjaotust.* [ME 166]

4a. *Mitmeaastastes programmides võib ette näha rahalised vahendid, mis ei ületa 5 % kogusummast ja mida ei eraldata eelisvaldkonnale, partnerriigile ega riikide rühmale. Neid rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas artikliga 21.* [ME 167]

Artikkel 13

Teemaprogrammide programmdokumendid

- 1. *Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, luues raamistiku iga konkreetse mitmeaastase teemaprogrammi jaoks. Need raamistiku sätted:*
- a) *täpsustavad artiklis 9b määratletud valdkondade hulgast prioriteetsed valdkonnad;*
- b) *sättestavad iga programmi konkreetset, üksikasjalikud ja mõõdetavad eesmärgid;*
- c) *panevad paika oodatavad tulemused koos mõõdetavate eesmärkidega ning eesmärkidega seotud selged ja konkreetset tulemusnäitajad;*
- d) *esitavad rahaeraldise suunava jaotuse nii üldiselt kui ka iga prioriteetse valdkonna kohta;*
- e) *kehtestavad koostööviisid.* [ME 168]
1. *Käesoleva määruse rakendamine toimub teemaprogrammide puhul mitmeaastaste sihtprogrammidega.* [ME 169]
2. *Temaatiliste programmide mitmeaastaste sihtprogrammidega määratakse iga teema all kindlaks liidu strateegia, liidu valitud rahastamisprioriteedid, eesmärgid, oodatavad tulemused, selged ja konkreetset tulemusnäitajad, rahvusvaheline olukord ja asjakohase teema peamiste partnerite meetmed.* [ME 170]

Kui see on kohane, sätestatakse üleilmsetes algatustes osalemise vahendid ja sekkumisprioriteedid.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Teemaprogrammide mitmeaastastes sihtprogrammides määratakse kindlaks rahaeraldiste soovituslik jaotus nii üldiselt kui ka koostöövaldkondade ja prioriteetide kaupa. Rahaliste vahendite soovitusliku jaotuse võib esitada summade vahemikuna. [ME 171]

Artiklites 12 ja 13 viidatud raamsätted tuginevad aruandele, milles analüüsitakse rahvusvahelist olukorda ja peamiste partnerite tegevust asjaomases teemavaldkonnas ning tuuakse välja programmi oodatavad tulemused. [ME 172]

2a. Mitmeaastastes programmides võib ette näha rahalised vahendid, mis ei ületa 5 % kogusummast ja mida ei eraldata eelisvaldkonnale, partnerrühmile ega riikide rühmale. Neid rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas artikliga 21. [ME 173]

Artikkel 14

Mitmeaastaste ~~sihtprogrammide~~ **programmide** vastuvõtmine ja muutmine [ME 174]

1. Komisjon võtab **Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, luues delegeeritud õigusaktidega raamistikke** artiklites 12 ja 13 osutatud mitmeaastased sihtprogrammid vastu rakendusaktidega **mitmeaastastele programmidele**. Nimetatud rakendusaktid **delegeeritud õigusaktid** võetakse vastu kooskõlas artikli 35 lõikes 2 **artiklis 34** osutatud kontrollimenetlusega **menetlusega**. Sama menetlust kohaldatakse ka siis, kui on tegemist käesoleva artikli lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud läbivaatamistega, mille tulemusel mitmeaastase sihtprogrammi sisu oluliselt muudetakse. [ME 175]

2. Artiklis 12 osutatud ühiste mitmeaastaste programmdokumentide vastuvõtmisel kohaldatakse komisjoni otsust **delegeeritud õigusakti** üksnes ühisele mitmeaastasele programmdokumentile liidu antava panuse suhtes. [ME 176]

3. Geograafiliste programmide mitmeaastaseid sihtprogramme võib tulemusliku elluviimise tagamiseks läbi vaadata, seda eelkõige juhul, kui artiklis 7 osutatud poliitikaraamistikus on olulisi muutusi või kriisi ajal või kriisijärgses olukorras **Mitmeaastased geograafilised ja teemaprogrammid lõpevad hiljemalt 30. juunil 2025. aastal. Komisjon võtab 30. juuniks 2025 vastu uued mitmeaastased programmid, tuginedes artiklis 32 osutatud vahehindamise tulemustele, leidudele ja järeldustele.** [ME 177]

4. Teemaprogrammide Mitmeaastaseid ~~sihtprogramme~~ **programme** võib tulemusliku elluviimise **kohaldamise** tagamiseks läbi vaadata **muuta**, seda eelkõige juhul, kui artiklis 7 osutatud poliitikaraamistikus on olulisi muutusi. **Mitmeaastaseid programme muudetakse juhtudel, kui uute probleemide ja prioriteetide jaoks ettenähtud reservi kasutuselevõtmise korral on vaja asjaomase programmi raamsätteid muuta.** [ME 178]

5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, nt kriisiolukorras või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardava vahetu ohu korral, võib komisjon muuta ~~käesoleva määruse~~ artiklites 12 ja 13 osutatud mitmeaastaseid ~~sihtprogramme rakendusaktidega~~ **programme delegeeritud õigusaktidega**, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 35 lõikes 4 **artiklis 34a** osutatud kiirmenetlusega. [ME 179]

Artikkel 15

Uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserv

1. Artikli 6 lõikes 3 osutatud summat kasutatakse ~~muu hulgas~~ **nõuetekohaselt õigustatud juhtudel, seades esikohale seda kõige enam vajavad riigid, ja täielikus vastastikususes täiendavuses ja kooskõlas käesoleva määruse alusel vastu võetud õigusaktidega.**[ME 180]

a) ~~ettenägematutes olukordades~~ **ettenägematute vajaduste korral, mida ei ole programmides ja programmdokumentides käsitletud**, liidu asjakohase reageerimise tagamiseks; [ME 181]

b) selliste uute vajaduste või probleemidega tegelemiseks, mis on ilmnunud liidu või selle naabrite piiril **või kolmandates riikides** seoses ~~kriisi~~ **inimtegevusest tingitud või loodusõnnetustest tulenevate kriisiolukordadega** ja kriisijärgsete olukordadega või ~~rändesurvega~~ **rändenähtustega, eelkõige sundrändega;** [ME 182]

Kolmapäev, 27. märts 2019

c) selleks et edendada uusi liidu juhitavaid või rahvusvahelisi algatusi või prioriteete **või neile reageerida**. [ME 183]

2. Nende rahaliste vahendite kasutamine otsustatakse artiklites 14 ja 21 kehtestatud korras.

Artikkel 15a

Abi peatamine

1. Ilma et see piiraks abi peatamise sätteid lepingutes partnerriikide ja -piirkondadega, kus partnerriik järjepidevalt eksib demokraatia põhimõtete, õigusriigi, hea valitsemistava ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise või tuumaohutusstandardite vastu, on komisjonil kooskõlas artikliga 34 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte VIIa lisa muutmiseks, lisades partnerriigi partnerriikide nimekirja, kelle jaoks liidult abi saamine on peatatud või osaliselt peatatud. Osalise peatamise korral märgitakse ära programmid, mille osas abi peatatakse.

2. Kui komisjon leiab, et abi peatamist õigustavad põhjused enam ei kehti, on tal kooskõlas artikliga 34 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte VIIa lisa muutmiseks, et taastada liidu abi.

3. Osalise peatamise korral kasutatakse liidu abi peamiselt kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsusväliste osalejate toetamiseks seoses meetmetega, mis on suunatud inimõiguste ja põhiõiguste edendamiseks ning demokratiseerumis- ja dialoogiprotsesside toetamiseks partnerriikides.

4. Komisjon võtab oma otsuste tegemisel arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone. [ME 184]

II peatükk

Naabruspiirkonna erisätted

Artikkel 15b

Erieesmärgid naabruspoliitika riikides

1. Kooskõlas artiklitega 3 ja 4 on liidu toetusel naabruspoliitika riikides käesoleva määruse raames järgmised eesmärgid:

a) poliitilise koostöö ja Euroopa naabruspoliitika isevastutuse suurendamine nii liidu kui ka selle partnerriikide poolt;

b) assotsieerimislepingute või muude kehtivate ja tulevaste lepingute ning ühiselt heakskiidetud assotsieerimiskavade ja partnerlusprioriteetide või nendega võrdväärsete dokumentide rakendamise toetamine;

c) demokraatia, riigi ülesehitamise, hea valitsemistava, õigusriigi ja inimõiguste tugevdamine ja konsolideerimine ning reformide tõhusama rakendamise edendamine vastastikku kokku lepitud vormis;

d) naabruspoliitika riikide stabiliseerimine poliitiliselt, majanduslikult ja julgeoleku seisukohast;

e) piirkondliku koostöö edendamine, eelkõige idapartnerluse, Vahemere Liidu ja Euroopa naabruspoliitika ülese koostöö ning piiriülese koostöö raames;

f) usalduse suurendamise, heanaaberlike suhete ja teiste kõigisse julgeoleku vormidesse panustavate meetmete edendamine, konfliktide, sealhulgas pikaajaliste konfliktide ennetamine ja lahendamine ning neist mõjutatud elanike ja konfliktijärgse ülesehitamise toetamine, samuti mitmepoolsuse ja rahvusvahelise õiguse austamine;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- g) liidu ja partnerriikide ühiskondade vaheliste tihedamate partnerluste edendamine, sealhulgas suurema liikuvuse ja inimestevaheliste kontaktide kaudu, eelkõige seoses kultuuri-, haridus-, kutse- ja sporditegevusega;
- h) koostöö tihendamine nii seadusliku kui ka ebaseadusliku rände küsimustes;
- i) järkjärgulise integratsiooni poole püüdlemine liidu siseturul ning töhusa sektoripõhise ja sektoriteülese koostöö arendamine, sh ühtlustades õigusakte ja lähendades neid liidu ja muudele asjakohastele normidele, ning turule parema juurdepääsu võimaldamine, muu hulgas laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade, nendega seotud institutsioonide väljaarendamise ja investeringute kaudu;
- j) kõigile kasuliku kestliku, kaasava ning ühiskondlikult kasuliku majandusliku ja sotsiaalse arengu toetamine, edendades töökohtade loomist ja konkurentsivõimet, eelkõige noorte seas;
- k) Pariisi kokkuleppe rakendamisele kaasaaitamine, tugevdades koostööd energiajulgeoleku valdkonnas ning edendades taastuenergia, säästva energia ning energiatõhususega seotud eesmäärke;
- l) naabruspoliitika partnerriikide naaberriikidega temaatiliste raamistike loomise toetamine, et reageerida ühistele probleemidele, mis on seotud rände, energia, turvalisuse ja terviseiga. [ME 185]

Artikkel 16

Programmdokumendid ja eraldamiskriteeriumid

1. I lisas loetletud partnerriikide puhul valitakse liidupoolse rahastamise jaoks prioriteetsed valdkonnad peamiselt artikli 12 lõike 3 punktis c osutatud dokumentides nimetatute seast, kooskõlas II lisas sätestatud naabruskonna piirkonna koostöövaldkondadega.
 2. Erandina artikli 11 lõikest 2 võib naabruspiirkonna geograafiliste programmide alusel liidu toetus olla vormilt ja summalt diferentseeritud, võttes arvesse järgmisi elemente, mis kajastavad partnerriigi
 - a) vajadusi, kasutades selliseid näitajaid nagu rahvaarv ja arengutase;
 - b) pühendumist ühiselt kokkulepitud poliitiliste, majanduslike, **keskkonnaalaste** ja sotsiaalsete reformidega seotud eesmärkidele ning elluviimisel saavutatud edusamme; [ME 186]
 - c) pühendumist tõelise ja jätkusuutliku demokraatia ülesehitamisele ning seotud edusamme **selles valdkonnas, sealhulgas inimõiguste edendamine, hea valitsemistava, õigusriigi püsimine ja võitlus korrupsiooniga**; [ME 187]
 - ca) pühendumist mitmepoolsuse põhimõttele; [ME 188]
 - d) partnerlust liiduga, sealhulgas partnerluse ambitsioonikuse taset;
 - e) käesoleva määruse kohase liidu toetuse vastuvõtuvõimet ja võimalikku mõju.
3. Lõikes 2 osutatud toetust kajastatakse artiklis 12 osutatud programmdokumentides.

3a. Liidu toetust I lisas loetletud partnerriikidele kohaldatakse kooskõlas finantsmääruse artiklis 190 sätestatud kaasrahastamise põhimõttega. [ME 189]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 17

Tulemuspõhine lähenemisviis

1. Soovituslikult **Vähemalt 10 % artikli 4 artikli 6 lõike 2 punktis a punkti a esimeses taandes** sätestatud rahastamispaketist eraldatakse artikli 12 kohaselt riigile eraldatavate rahaliste vahendite täienduseks I lisas loetletud partnerriikidele, et ~~rakendada~~ **kohaldada** tulemuspõhist lähenemisviisi. Tulemuspõhised eraldised määratakse kindlaks selle alusel, millised on olnud edusammud demokraatia, inimõiguste, õigusriigi, ~~rändelase~~ **hea valitsemistava, turvalise, korrapärase ja seadusliku rände alase** koostöö, majandusjuhtimise ja **kokkulepitud** reformide **rakendamise** vallas. Partnerriikide edusamme hinnatakse **kodanikuühiskonda aktiivselt kaasates** kord aastas, **eelkõige riigi eduaruannete abil, mis sisaldavad suundumusi võrdluses eelmiste aastatega.** [ME 190]

1a. Käesoleva määruse kohase tulemuspõhise lähenemisviisi kohaldamise teemal toimub Euroopa Parlamendis ja nõukogus korrapärane arvamuste vahetus. [ME 191]

2. Tulemuspõhist lähenemisviisi ei rakendata kodanikuühiskonna, inimestevaheliste kontaktide, sealhulgas kohalike omavalitsuste vahel tehtava koostöö, inimõiguste tagamise parandamise ega kriisiga seotud kõrvalmeetmete toetamisele. **Vajadusel suurendatakse** nende meetmete toetamist ~~või suurendada~~ demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukorra tõsise või püsiva halvenemise korral. [ME 192]

2a. Demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukorra tõsise või püsiva halvenemise korral vaatavad komisjon ja Euroopa välisteenistus tulemuspõhise toetuse läbi. [ME 193]

2b. Kooskõlas artikliga 34 võtab komisjon käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakti, kehtestades tulemuspõhise lähenemisviisi metodoloogilise raamistiku. [ME 194]

Artikkel 18

Piiriülene koostöö

1. Artikli 2 lõikes 3 määratletud piiriülene koostöö hõlmab koostööd külgneval ~~maismaapiiril~~ **maismaa- ja merepiiril**, riikideülel koostööd suuremate rahvusvaheliste territooriumide piires, merekoostööd vesistute territooriumil, samuti piirkondadevahelist koostööd. **Piiriülele koostööga püütakse järgida olemasolevate ja tulevaste makropiirkondlike strateegiate ja piirkondlike integratsiooniprotsesside eesmäärke.** [ME 195]

2. Naabruspoliitika valdkonnaga toetatakse lõikes 1 osutatud piiriülele koostöö programme, mida kaasrahastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...⁽⁴⁷⁾ (edaspidi „ETC määrus“) raames Euroopa Regionaalarengu Fondist. Soovituslikult eraldatakse kuni 4 % naabruskonna rahastamispaketist nende programmide toetamiseks.

3. Piiriüleste koostööprogrammide toetused määratakse kindlaks ja neid kasutatakse ETC määruse artikli 10 lõike 3 kohaselt.

4. Liidu kaasrahastamise määr ei või olla suurem kui 90 % piiriülele koostöö programmi rahastamiskõlblikest kuludest. Tehnilise abi kaasrahastamise määr on 100 %.

5. Piiriülele koostöö programmide eelmaksed määratakse kindlaks osalevate kolmandate riikide ja territooriumide vajadusi arvestades tööprogrammis ning need võivad ületada ETC määruse artiklis 49 osutatud protsendimäära.

⁽⁴⁷⁾ COM(2018)0374. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalset koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. ETC määruse artikli 10 lõike 1 kohaselt võetakse vastu piiriülese koostöö mitmeaastane soovituslik strateegiadokument, milles sätestatakse käesoleva määruse artikli 12 lõikes 2 osutatud elemendid.

7. Juhul kui piiriülese koostöö programmid ETC määruse artikli 12 kohaselt lõpetatakse, võib naabruspiirkonna lõpetatud programmile eraldatud, kuid kasutamata jäänud abist rahastada mõnda muud naabruskonna meetet.

III peatükk

Tegevuskavad, meetmed ja eelarve täitmise viisid **Täitmine** [ME 196]

Artikkel 19

Tegevuskavad ja meetmed

1. Komisjon võtab vastu iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, kõrvalmeetmed või eriabimeetmed. Tegevuskavades ja meetmetes määratakse kindlaks iga tegevusega **meetmega** taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja peamised tegevused, ~~rakendusmeetodid~~ **kohaldamismeetodid**, eelarve ja mis tahes seonduvad toetuskulud. [ME 197]

2. Tegevuskavad põhinevad programmdokumentidel, v.a lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel.

Vajaduse korral võidakse meede vastu võtta üksikmeetmena enne või pärast tegevuskavade vastuvõtmist. Üksikmeetmed põhinevad programmdokumentidel, v.a lõikes 3 osutatud juhtudel ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

Ettenägematute vajaduste või asjaolude korral ja juhul, kui rahalisi vahendeid ei ole võimalik saada asjakohasematest allikatest, ~~võib komisjon~~ **on komisjonil kooskõlas artikliga 34 õigus** võtta vastu programmdokumentides nimetatud erimeetmeid **delegeeritud õigusakte, sätestades erimeetmed, mis ei tugine programmdokumentidele**. [ME 198]

3. Ühe- või mitmeaastaseid tegevuskavu ja üksikmeetmeid võib kasutada artikli 4 lõike 4 punktides **punktis b** ja e osutatud kiirreageerimistegevuse ~~rakendamiseks~~ **elluviimiseks**. [ME 199]

4. Komisjon võib artikli 4 lõike 4 punktis a osutatud kiirreageerimistegevuse jaoks võtta vastu eriabimeetmeid.

Eriabimeede võib kesta kuni 18 kuud ning seda võib rakendamisel objektiivsete ja ettenägematute takistuste esinemise korral pikendada kaks korda kuni kuue kuu võrra (mis teeb kogukestuseks maksimaalselt 30 kuud), eeldusel et meetmele ette nähtud rahalised vahendid ei kasva. [ME 200]

Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega. [ME 201]

4a. Artikli 19 lõigete 3 ja 4 alusel võetud meetmed võivad kesta kuni 18 kuud ning seda ajavahemikku võib rakendamisel esinevate objektiivsete ja ettenägematute takistuste korral pikendada kaks korda kuni kuue kuu võrra (mis teeb kogukestuseks maksimaalselt 30 kuud) tingimusel, et meetmele ettenähtud rahalisi vahendeid ei suurendata.

Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus käesoleva lõike alusel on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega. [ME 202]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 20

Kõrvalmeetmed

1. Liidupoolne rahastamine võib hõlmata rahastamisvahendi ~~rakendamise~~ **kasutamise** ja selle eesmärkide saavutamiseks seotud toetuskulusid, sealhulgas selliseks ~~rakendamiseks~~ **kasutamiseks** vajaliku ettevalmistus-, jätku-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevusega seotud haldustuge, samuti peakorteri ja liidu delegatsioonide kulusid programmi jaoks vajaliku haldustoe tagamisel ning käesoleva määruse alusel rahastatava tegevuse haldamisel, sealhulgas teavitus- ja teabevahetusmeetmed ning ettevõtte infotehnoloogiasüsteemid. [ME 203]
2. Kui artiklis 21 osutatud tegevuskavades või meetmetes toetuskulusid ei sisaldu, võtab komisjon vajaduse korral kõrvalmeetmeid. Kõrvalmeetmete liidupoolne rahastamine võib katta järgmist:
 - a) uuringud, koosolekud, teavitamine, teadlikkuse suurendamine, koolitus, saadud kogemuste ja parimate tavade ettevalmistamine ja vahetamine, teabe avaldamine ning muud programmitööks ja meetmete haldamiseks vajaliku haldus- või tehnilise toega seotud kulud, sealhulgas tasustatud välisekspertid;
 - b) teadus- ja innovatsioonitegevus ja uurimused asjakohastel teemadel ning nende tulemuste levitamine;
 - c) teavitamis- ja teabevahetusmeetmete, sealhulgas kommunikatsioonistrateegiate väljatöötamise ja liidu poliitilistest prioriteetidest teavitamise ja nende nähtavusega seotud kulud.

Artikkel 21

Tegevuskavade ja meetmete vastuvõtmine

1. Tegevuskavad ja meetmed **Kooskõlas finantsmäärusega** võetakse **tegevuskavad ja meetmed** vastu ~~rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 35 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega~~ **komisjoni otsusega**. [ME 204]
2. Lõikes 1 osutatud menetluse järgimine ei ole nõutav järgmistel juhtudel:
 - a) tegevuskavad, üksikmeetmed ja kõrvalmeetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 10 miljonit eurot;
 - b) ~~erimeetmed, samuti kiirreageerimistegevuse rakendamiseks vastu võetud tegevuskavad ja meetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 20 miljonit eurot;~~
 - c) ~~tehnilised muudatused, eeldusel et need ei mõjuta märkimisväärselt asjaomase tegevuskava või meetme eesmärke, nt järgmist:
 - i) rakendusmeetodi muutmine;
 - ii) eraldiste ümberjaotamine tegevuskavas sisalduvate meetmete vahel;
 - iii) tegevuskavade ja meetmete eelarve suurendamine või vähendamine mitte rohkem kui 20% võrreldes esialgse eelarvega ning mis ei ületa 10 miljonit eurot;~~

Mitmeaastaste tegevuskavade ja meetmete puhul kohaldatakse lõike 2 punktides a ja b ning punkti c alapunktis iii osutatud künniseid kord aastas.

Käesoleva lõike alusel vastu võetud tegevuskavadest ja meetmetest, v.a erimeetmest, ja tehnilistest muudatustest teavitatakse artiklis 35 osutatud asjakohase komitee kaudu Euroopa Parlamenti ja liikmesriike ühe kuu jooksul alates vastuvõtmisest. [ME 205]

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Enne kuni 20 miljonit eurot maksvate eriabimeetmete vastuvõtmist või pikendamist annab komisjon nõukogule teavet nende meetmete laadi ja eesmärkide ning nende jaoks kavandatud rahaliste vahendite kohta. Komisjon teavitab enne juba vastu võetud eriabimeetmetes oluliste sisuliste muudatuste tegemist sellest nõukogu. Liidu välistegevuse järjepidevuse huvides ~~võtavad~~ **võtavad komisjon ja Euroopa Parlament** selliste meetmete kavandamisel ja edaspidi rakendamisel **järgneval kohaldamisel** arvesse nõukogu ja Euroopa Parlamendi asjaomast poliitilist lähenemisviisi. [ME 206]

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti korralduselt ja õigel ajal **viivitamata** käesoleva artikli kohaste eriabimeetmete **meetmete** kavandamisest ja rakendamisest, sealhulgas kavandatud rahalistest vahenditest, samuti sisuliste muudatuste tegemisest või sellise abi pikendamisest. **Pärast meetme vastuvõtmist või sisuliste muudatuste tegemisest esitab komisjon võimalikult kiiresti, kuid igal juhul ühe kuu jooksul Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, andes ülevaate vastuvõetud meetme laadist ja põhjendustest, selle kestusest, eelarvest ja taustast, sealhulgas sellest, kuidas kõnealune meede täiendab liidu käimasolevat ja kavandatavat abi. Eriabimeetmete puhul märgib komisjon ka seda, kas, millises ulatuses ja kuidas ta tagab erakorralise abi kaudu teostatava poliitika järjepidevuse käesoleva määruse kohaste keskmise ja pika tähtajaga vahendite abil.** [ME 207]

3a. Enne tegevuskavade ja programmdokumentidele mitte tuginevate meetmete artikli 19 lõike 2 kohast rakendamist (välja arvatud artikli 19 lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel) **võtavad komisjon vastu delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesolevat määrust, sätestades nende tegevuskavade ja meetmete osas erieesmärgid, mida järgida, oodatavad tulemused, kasutatavad rahastamisvahendid, peamised tegevused ja soovituslikud rahaeraldised.** [ME 208]

4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse korral, nt kriisiolukorras, sealhulgas loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused, demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardav vahetu oht, võib komisjon kooskõlas artikli 35 lõikes 4 osutatud menetlusega võtta vastu tegevuskavu ja meetmeid või kehtivate tegevuskavade ja meetmete muudatusi. [ME 209]

5. Meetmete tasandil toimub asjakohane **inimõigustealane, sotsiaalne ja** keskkonnaalane sõelumine, sealhulgas seoses kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alase mõjuga, kooskõlas kohaldatavate liidu seadusandlike aktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/92/EL⁽⁴⁸⁾ ja nõukogu direktiiviga 85/337/EMÜ,⁽⁴⁹⁾ hõlmates asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamist keskkonnatundlike meetmete, eelkõige uute suurte taristute puhul. [ME 210]

Lisaks viiakse läbi inimõigustealase, soolise, sotsiaalse ja tööhõivealase mõju eelhindamised ning konfliktianalüüs ja riskihindamine. [ME 211]

Kui see on asjakohane, kasutatakse teemaprogrammide elluviimisel **inimõigustealase, sotsiaalse ja** keskkonnamõju strateegilist hindamist. Tagada tuleb huvitatud sidusrühmade kaasamine ~~keskkonnamõju~~ **nendesse** hindamistesse ja üldsuse juurdepääs selliste hindamiste tulemustele. [ME 212]

Artikkel 21a

Euroopa Parlamendi abiprogrammid

Komisjon peab Euroopa Parlamendiga dialoogi ja võtab arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta valdkondades, milles parlamendil on oma abiprogrammid, nagu suutlikkuse tõstmine ja valimiste vaatlemine. [ME 213]

⁽⁴⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (kodifitseeritud tekst) (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

⁽⁴⁹⁾ Nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiiv teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 175, 5.7.1985, lk 40).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 22

Koostöömeetodid

1. Käesoleva rahastamisvahendi raames täidab eelarvet komisjon, nagu on ette nähtud finantsmääruses, kas otse komisjoni enda või liidu delegatsioonide ja rakendusametite poolt või kaudselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c loetletud üksuste kaudu.
2. Käesoleva rahastamisvahendi raames võib rahalist abi anda ka toetusena rahvusvahelistele, piirkondlikele või riiklikele fondidele, nt EIP, liikmesriikide, partnerriikide ja -piirkondade või rahvusvaheliste organisatsioonide või muude rahastajate loodud või hallatavatele fondidele.
3. Finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c ja käesoleva määruse artikli 29 lõikes 1 loetletud üksused täidavad igal aastal finantsmääruse artikli 155 kohaseid aruandekohustusi. Kõnealuste üksuste aruandlusnõuded on sätestatud partnerluse raamlepingus, rahalist toetust käsitlevas lepingus, eelarvelise tagatise lepingus või rahastamislepingus.
4. Rahastamisvahendi alusel rahastatavaid meetmeid võib rakendada paralleelse või ühise kaasrahastamise teel.
5. Paralleelse kaasrahastamise korral jagatakse meede mitmeks selgelt eristatavaks osaks, millest igäüht rahastab eri kaasrahastav partner nii, et rahastamise lõppkasutust on alati võimalik kindlaks teha.
6. Ühise kaasrahastamise puhul jaotatakse meetme kogukulud kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid ühendatakse nii, et meetme konkreetsete tegevuste rahastamisallikat ei ole hiljem enam võimalik kindlaks teha.
7. Koostöö liidu ja tema partnerite vahel võib muu hulgas toimuda järgmises vormis:
 - a) kolmepoolsed kokkulepped, mille kaudu liit koordineerib partnerriigile või -piirkonnale antavat abi rahastamist kolmandate riikidega;
 - b) halduskoostöö meetmed, näiteks liikmesriigi ja partnerriigi või -piirkonna avalike asutuste, kohalike asutuste, riigiasutuste või avalikke teenuseid osutavate eraõiguslike üksuste vaheline mestimine, samuti liikmesriikide lähetatud avaliku sektori eksperte ning nende piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi kaasavad koostöömeetmed;
 - c) toetus avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks ja haldamiseks vajalike kulude rahastamiseks, **sealhulgas laialdase osalemise toetamine, luues avaliku- ja erasektori partnerluste hindamiseks ja järelevalveks sõltumatu kolmandast isikust kodanikuühiskonna organisatsiooni**; [ME 214]
 - d) valdkondlikku poliitikat toetavad programmid, millega liit toetab partnerriigi valdkondlikke programme;
 - e) toetus kulude katmiseks seoses riigi osalemisega sellistes liidu programmides ja meetmetes, mida rakendavad liidu asutused ja organid, samuti asutused või isikud, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika meetmete rakendamine;
 - f) intressitoetused.

Artikkel 23

~~ELi poolse~~ **Liidupoolse** rahastamise vormid ja ~~eelarve täitmise~~ **kohaldamise** viisid [ME 215]

1. Liidupoolne rahastamine võib toimuda finantsmäärusega ettenähtud rahastamisliikide teel ning eelkõige
 - a) toetustena;
 - b) teenuste, asjade või ehitustööde hankelepingutena;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) eelarvetoetusena;
- d) maksetena komisjoni poolt kooskõlas finantsmääruse artikliga 234 asutatud usaldusfondidesse;
- e) rahastamisvahendite kaudu;
- f) eelarveliste tagatistena;
- g) segarahastamisega;
- h) võlakergendusena rahvusvaheliselt kokku lepitud võlakergendusprogrammi raames;
- i) finantsabina;
- j) tasustatud välisekspertide tagamisega.

2. Kui komisjon töötab koos partnerriikide sidusrühmadega, võtab ta rahastamise viisi, osaluse liigi, toetuse andmise korra ja toetuste haldamise sätete kindlaksmääramisel arvesse nende sidusrühmade iseärasusi, sealhulgas nende vajadusi ja asjasse puutuvat konteksti, eesmärgiga jõuda võimalikult paljude selliste sidusrühmadeni ja reageerida nende vajadustele kõige paremini. **Sellises hindamises võetakse arvesse kõigi sidusrühmade, eelkõige kohaliku kodanikuühiskonna sisuka osalemise ja kaasamise tingimusi.** Julgustatakse kasutama finantsmääruse kohast erikorda, nt partnerluslepinguid, kolmandatele isikutele rahalise toetuse andmise lubamist, otselepinguid või piiratud rahastamiskõlblikkusega pakkumiskutseid või kindlasummalisi makseid, ühikuhindu ja kindlamääralisi makseid, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1. **Need erinevad viisid tagavad läbipaistvuse, jälgitavuse ja innovatsiooni. Julgustatakse koostööd kohalike ja rahvusvaheliste VVOde vahel, et tugevdada kohaliku kodanikuühiskonna suutlikkust eesmärgiga saavutada kodanikuühiskonna täielik osalemine arenguprogrammides.** [ME 216]

3. Lisaks finantsmääruse artiklis 195 nimetatud juhtudele võib kasutada otselepingute sõlmimise menetlust järgmiste jaoks:

- a) ~~väikesed toetused~~ **väiketoetused** inimõiguste kaitsjatele ja selleks, et luua mehhanismid kiireloomuliste kaitsemeetmete rahastamiseks **ohus olevate inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks**, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist, **samuti vahendajatele ja muudele kodanikuühiskonna osalejatele, kes osalevad kriisi ja relvastatud konfliktis käsitlevas dialoogis, konfliktide lahendamiseks, lepitamiseks ja rahu tagamiseks;** [ME 217]
- b) toetused, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist, meetmete rahastamiseks kõige raskemates tingimustes juhtudel, ~~kui mil~~ konkursikutse avaldamine ~~ei ole asjakohane~~ **oleks asjakohatu**, sealhulgas olukorras, kui on tõsiseid puudujääke põhivabaduste vallas, **kui ähvardatakse demokraatlikke institutsioone, kui kriis laieneb, kui tegemist on relvastatud konfliktiga, mil** inimeste turvalisus on enim ohus, või **kui** inimõigusi kaitsevad organisatsioonid ja üksikisikud, **vahendajad ja muud kodanikuühiskonna osalejad, kes osalevad kriisi ja relvastatud konfliktis käsitlevas dialoogis, lepitamises ja rahu tagamises**, tegutsevad kõige raskemates tingimustes. Niisugused toetused ei ole suuremad kui 1 000 000 eurot ja nende kestus ei ületa 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende ~~rakendamisel~~ **kohaldamisel** esineb objektiivseid ja ettenägematuid takistusi; [ME 218]
- c) toetused ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ja Euroopa ülikoolidevahelisele inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele (Global Campus), mis pakub Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi ja sellega seotud võrgustikule, kuhu kuuluvad ülikoolid pakuvad kraadiõpet inimõiguste valdkonnas, sealhulgas stipendiume kolmandate riikide üliõpilastele, **teadustöötajatele, õpetajatele** ja inimõiguste kaitsjatele. [ME 219]

ca) artiklis 23a kirjeldatud väikeprojektid; [ME 220]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Lõike 1 punktis c osutatud eelarvetoetus, sealhulgas sektori reformi tulemuslikkuse lepingute kaudu, põhineb riigi isevastutusel, vastastikusel aruandluskohustusel ja pühendumusel universaalsetele väärtustele, demokraatiale, inimõigustele, **soolisele võrdõiguslikkusele, sotsiaalsele kaasamisele, inimarengule** ja õigusriigile, ning selle eesmärk on tugevdada liidu ja partnerriikide vahelisi partnerlusi. See hõlmab tugevdatud poliitilist dialoogi, suutlikkuse suurendamist ja paremat valitsemist, täiendades partnerite jõupingutusi **pingutusi** vahendeid rohkem koguda ja paremini kulutada, et toetada jätkusuutlikku **kestlikku** ja kaasavat majanduskasvu ning **sotsiaal-majanduslikku arengut, mis toob kasu kõigile, inimväärsel** töökohtade loomist, **pöörates erilist tähelepanu noortele, ebavõrdsuse vähendamist** ja vaesuse kaotamist, **võttes nõuetekohaselt arvesse kohalikku majandust, keskkonna- ja sotsiaalõigusi.** [ME 221]

Iga otsus anda eelarvetoetust peab põhinema liidu kokkulepitud eelarvetoetuse poliitikal, selgetel rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidel ning ohtude ja kasude hoolikal hindamisel. **Üks peamisi tegureid selle otsuse juures on partnerriikide pühendumuse, tulemuste ja edusammude hindamine demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi seisukohalt.** [ME 222]

4. Eelarvetoetus peab olema diferentseeritud, et paremini vastata partnerriigi poliitilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele kontekstile, võttes arvesse ebakindlaid olukordi.

Finantsmääruse artikli 236 kohase eelarvetoetuse andmisel määratleb komisjon selgelt eelarvetoetuse tingimuslikkuse kriteeriumid ja jälgib nende vastavust, sealhulgas reformide ja läbipaistvusega tehtud edusamme, ning toetab parlamentaarse kontrolli arendamist, riiklikku auditivõimekust, **kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist järelevalves** ning suuremat läbipaistvust ja üldsuse paremat teabele juurdepääsu ning **selliste tugevate riigihankesüsteemide väljatöötamist, mis toetavad kohaliku majanduse arengut ja kohalikke ettevõtjaid.** [ME 223]

5. Eelarvetoetuse väljamaksmisel lähtutakse näitajatest, millega tõendatakse edusamme asjaomase partnerriigiga kokkulepitud eesmärkide saavutamisel.

6. Käesoleva määruse kohased rahastamisvahendid võivad vormilt olla nt laenud, tagatised, omakapital või kvaasiomakapital, investeeringud või osalused ja riskijagamisvahendid, kui see on võimalik ja kooskõlas finantsmääruse artikli 209 lõikes 1 sätestatud põhimõtetega EIP, mitmepoolse Euroopa finantsasutuse, näiteks Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, või kahepoolse Euroopa finantsasutuse, näiteks kahepoolsete arengupankade juhtimisel, ühendades sellise toetuse võimaluse korral nii liikmesriikide kui ka kolmandate isikute antava täiendava muus vormis toetustega.

Käesoleva määruse raames võivad liidu rahastamisvahenditesse osamakseid teha liikmesriigid, samuti finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud üksused.

7. Nimetatud rahastamisvahendeid võib ~~rakendamise~~ **kohaldamise** ja aruandluse eesmärgil rahastuteks rühmitada. [ME 224]

7a. **Komisjon või Euroopa välisteenistus ei alusta uusi ega tee uuendatud toiminguid üksustega, mis asuvad või on asutatud jurisdiktsioonides, mis on liidu asjakohase poliitika alusel kantud koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu või mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 9 lõike 2 kohaselt tehtud kindlaks kui suure riskiga kolmandad riigid või mis ei järgi liidu või rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud maksustandardeid läbipaistvuse ja teabevahetuse osas.** [ME 225]

8. Liidupoolne rahastamine ei tekita eriomaseid makse, tollimakse ega muid lõive ega põhjusta nende kogumist.

9. Partnerriikide kehtestatud maksud, tollimaksud ja muud lõivud võivad olla käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblikud.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 23a

Väikeprojektide fondid

1. Käesoleva rahastamisvahendi raames võib rahalist abi anda väikeprojektide fondidele, mille eesmärk on piiratud rahalise mahuga projektide valimine ja rakendamine.
2. Väikeprojektide fondi toetusesaajad on kodanikuühiskonna organisatsioonid.
3. Väikeprojektide fondi lõplikud abisaajad saavad toetust käesoleva määruse alusel toetusesaaja kaudu ja rakendavad väikeprojekte selle väikeprojektide fondi raames (edaspidi „väikeprojekt“).
4. Kui avaliku sektori osalus väikeprojektis ei ületa 50 000 eurot, toimub see ühikukulu või ühekordse maksena või sisaldab kindlasummalisi makseid. [ME 226]

Artikkel 24

Rahastamiskõlblikud isikud ja üksused

1. Geograafiliste programmide ning kodanikuühiskonna organisatsioone ja üleilmseid probleeme käsitlevate programmide raames rahastatavate meetmete puhul võivad hanke-, toetuse ja auhinna andmise menetlustes osaleda rahvusvahelised organisatsioonid ja kõik järgmiste riikide ja territooriumide õigussubjektid, sealhulgas juriidilised isikud, kelle tegelik asukoht on seal:
 - a) liikmesriigid, IPA III määruse abisaajad ning Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled;
 - b) naabruspoliitika partnerriigid ja Venemaa Föderatsioon, kui asjaomane menetlus toimub I lisas osutatud programmide raames ja ta osaleb neis;
 - c) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee avaldatud ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevad arengumaad ja territooriumid, mis ei kuulu G20 riikide hulka, ning nõukogu otsuses (EL) .../... kindlaks määratud ülemeremaad ja -territooriumid;
 - d) ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevad arengumaad, mis kuuluvad G20 riikide hulka, ning muud riigid ja territooriumid, kui asjaomane menetlus, milles ta osaleb, toimub käesoleva määruse alusel liidu rahastatava meetme kontekstis;
 - e) riigid, mille puhul komisjon on kehtestanud vastastikuse juurdepääsu välisrahastamisele; juurdepääsu võib vähemalt ühe aasta pikkuseks piiratud ajaks anda juhul, kui riik tagab võrdsetel tingimustel abikõlblikkuse liidust pärit üksustele ja käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblike riikide üksustele; komisjon teeb otsuse vastastikuse juurdepääsu ja selle kestuse kohta, olles eelnevalt pidanud nõu asjaomase abisaajariigi või asjaomaste abisaajariikidega;
 - f) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni liikmesriigid lepingute puhul, mida rakendatakse kohaldatavate ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevas vähim arenenud riigis või suure võlakooomuga võlakooomusega vaeses riigis. [ME 227]
2. Ilma et see piiraks meetme laadist ja eesmärkidest tulenevate piirangute kohaldamist, on inimõiguste ja demokraatia ning stabiilsuse ja rahu programmide raames rahastatavate meetmete hanke-, toetuse ja auhinna andmise menetlustes ning kiirreageerimistegevuses osalemine piiranguteta avatud.
3. Kõik käesoleva määruse alusel rahastatavad tarded ja materjalid võivad pärineda mis tahes riigist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Käesolevas artiklis sätestatud eeskirju ei kohaldata ja need ei tekita kodakondsusega seotud piiranguid füüsiliste isikute suhtes, kes töötavad rahastamiskõlbliku töövõtja või, kui see on asjakohane, alltöövõtja juures või on sõlminud temaga muu seadusliku lepingu.

5. Ühiselt üksuse kaasrahastavate või kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktidega ii–viii üksustega eelarve otsese või kaudse täitmisega ~~rahandatavate~~ **kohaldatavate** meetmete puhul kohaldatakse ka nende üksuste suhtes rahastamiskõlblikkuse eeskirju. [ME 228]

6. Kui rahastajad pakuvad rahastamist komisjoni loodud usaldusfondile või sihtotstarbelise välistulu kaudu, kohaldatakse rahastamiskõlblikkuse eeskirju, mis on sätestatud usaldusfondi asutamiskõlpsuse või sihtotstarbelise välistulu puhul rahastajaga sõlmitud lepingus.

7. Käesoleva määruse alusel ja mõne muu liidu programmi alusel rahastatavate meetmete puhul loetakse selliste programmide alla kuuluvad abikõlblikud üksused rahastamiskõlblikuks.

8. Mitme riigi meetmete puhul võivad osaleda meetmega hõlmatud riikide ja territooriumide õigussubjektid, sealhulgas juriidilised isikud, kelle tegelik asukoht on seal:

9. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirju võib piirata taotlejate kodakondsuse, geograafilise asukoha või liigi põhjal, kui piirang on vajalik meetme spetsiifilise laadi ja eesmärgi tõttu ning see on vajalik meetme tulemuslikuks ~~rahandamiseks~~ **kohaldamiseks**. **Kodakondsusest tulenevad piiranguid ei kohaldata rahvusvaheliste organisatsioonide suhtes.** [ME 229]

10. Mitterahastamiskõlblikest riikidest pärit pakkujaid, taotlejaid ja kandidaate võib käsitada rahastamiskõlblikena juhul, kui esineb hädaolukord või teenused ei ole asjaomaste riikide või territooriumide turul kättesaadavad, või muudel põhjendatud juhtudel, kui rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kohaldamine muudaks meetme elluviimise võimatuks või ülemäära raskeks.

11. Kui finantsmäärus näeb ette lepingu sõlmimise ühe pakkumuse alusel, tuleks kohalike võimete, turgude ja ostude edendamiseks eelistada kohalikke ja piirkondlikke töövõtjaid, **eelkõige töövõtjaid, kes on saavutanud tulemusi keskkonnasäästlikkuse või õiglase kaubanduse valdkonnas**. Muudel juhtudel edendatakse kohalike ja piirkondlike töövõtjate osalemist kooskõlas nimetatud määruse asjaomaste sätetega. **Kõikidel juhtudel tuleks kohaldada jätkusuutlikkuse ja nõuetekohase hoolduse kriteeriume.** [ME 230]

12. Demokraatia ja inimõiguste õiguste programmi raames on artikli 2 lõikes 6 esitatud õigussubjekti määratlusega hõlmamata mis tahes üksus rahastamiskõlblik, kui see on vajalik kõnealuse programmiga kavandatavateks sekkumisteks.

12a. Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist ei toetata meetmeid, mis põhjustavad artiklis 21 osutatud keskkonnaalase sõelumise andmetel kahju keskkonnale või kliimale. Eraldised peavad olema täielikus kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja üldiselt Euroopa välistegevusele ette nähtud rahastusega, millega toetatakse Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamist. Eelkõige ei toetata vahendist järgmist:

a) meetmed, mis ei ole kooskõlas abisaajariikide Pariisi kokkuleppe riiklikult kindlaksmääratud panustega;

b) investeerimine fossiilkütuste töötlemiseelsesse, -aegsesse ja -järgsesse etappi. [ME 231]

Artikkel 25

Ülekandmised, aastased osamaksed, kulukohustuste assigneeringud, tagasimaksed ja rahastamisvahendite raames tekkinud tulud

1. Lisaks finantsmääruse artikli 12 lõikele 2 kantakse käesoleva määruse kohased kasutamata kulukohustuste ja maksete assigneeringud automaatselt üle ning neid võib kulukohustustega siduda kuni järgmise eelarveaasta 31. detsembrini. Üle kantud eraldist kasutatakse alates järgmisest eelarveaastast.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Komisjon ~~teavitab~~ **esitab** Euroopa Parlamendi **Parlamendile** ja nõukogu ülekantud kulukohustuste assigneeringutest **nõukogule teabe assigneeringute kohta, mis kanti automaatselt üle, sealhulgas konkreetsed summad**, kooskõlas finantsmääruse artikli 12 lõikega 6. [ME 232]

2. Lisaks finantsmääruse artiklis 15 assigneeringute uuesti kättesaadavaks tegemise kohta sätestatud eeskirjadele tehakse uuesti kättesaadavaks kulukohustuste assigneeringud, mis vastavad nende kulukohustuste summale, mis vabastati käesoleva määruse alusel rakendatava meetme täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu, ja neid kasutatakse esialgsel eelarvereal mujal.

Määruse (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik) artikli 12 lõike 1 punktis b esitatud viiteid finantsmääruse artiklile 15 tõlgendatakse käesoleva määruse kohaldamisel ka viidetena käesolevale lõikele.

3. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuvate tegevustega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastateks osamakseteks mitmele aastale, kooskõlas finantsmääruse artikli 112 lõikega 2.

Finantsmääruse artikli 114 lõike 2 kolmandat lõiku selliste mitmeaastaste meetmete suhtes ei kohaldata. Komisjon vabastab automaatselt kõik meetme kulukohustuste osad, mis ei ole selle eelarvelise kulukohustuse viienda aasta 31. detsembriks kasutatud eelrahastamiseks või vahemaksete tegemiseks või mille kohta ei ole esitanud tõendatud kuluaruannet ega maksetaotlust.

Käesoleva artikli lõiget 2 kohaldatakse ka aastaste osamaksete suhtes.

4. Erandina finantsmääruse artikli 209 lõikest 3 sätestet kantakse tagasimaksed ja rahastamisvahendi raames tekkinud tulud pärast halduskulude ja -tasude mahaarvamist sihtotstarbelise sisetuluna nende esialgsele eelarvereale. Iga viie aasta tagant analüüsib komisjon olemasolevate rahastamisvahendite panust liidu eesmärkide saavutamisse ja nende rahastamisvahendite tulemuslikkust.

IV peatükk

EFSD+, eelarvelised tagatised ja finantsabi kolmandatele riikidele

Artikkel 26

Kohaldamisala ja rahastamine

1. Artiklis **Euroopa Kestliku Arengu Fondi (EFSD+) ja välismeeetmete tagatist rahastatakse artikli 6 lõike 2 punktis a nimetatud rahastamispaketi** rahastatakse Euroopa Kestliku Arengu Fondi „EFSD+“ ja välismeeetmete tagatist **osutatud geograafilistele programmidele mõeldud rahastamispakettide abil, tagades samal ajal, et see rahastamine ei kahjustaks muid geograafiliste programmide toetatavaid meetmeid.** [ME 233]

EFSD+ kui artikli 23 lõike 1 punktides a, e, f ja g sätestatud eelarve täitmise viiside toel **lõikes 1 sätestatud toetuste, tagatiste ja muude rahastamisvahendite vormis** rahastamissuutlikkust pakkuva ühtse rahastamispaketi eesmärk peaks ~~olema~~ **on** toetada investeerimist ja paremat juurdepääsu rahastamisele, **suurendades samal ajal täiendavust, pakkudes innovaatilisi tooteid ja kaasates erasektori vahendeid**, et soodustada kestlikku ja kaasavat majanduslikku, **keskkonnaalast** ja sotsiaalset arengut ning, **industrialiseerimist ja stabiilset investeerimiskeskonda**, et edendada partnerriikide sotsiaal-majanduslikku ja **keskkonnaalast** vastupanuvõimet, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule, **kliimamuutustega kohanemisele ja nende leevendamisele, keskkonnakaitsele ja -juhtimisele, ILO standarditele vastavate** inimväärtuste töökohtade loomisele, **eelkõige kaitsetumate inimrühmade, sh naiste ja noorte jaoks**, majanduslikele võimalustele, oskustele ja ettevõtlusele, ~~sotsiaal-majanduslikele~~ **sotsiaal-majanduslikele** sektoritele, **pöörates tähelepanu sotsiaalsetele ettevõtetele ja ühistutele, arvestades nende potentsiaali vaesuse ja ebavõrdsuse vähendamisel ning inimõiguste ja toimetuleku edendamisel, toetades** mikro-, väikeste väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjatele **ettevõtjaid** ning **tegeledes** ebaseadusliku ja **sundrände** rände konkreetsete sotsiaal-majanduslike algpõhjustega tegelemisele, kooskõlas asjakohaste soovituslike programmide dokumentidega. **45 % rahastusest eraldatakse investeringu-**

Kolmapäev, 27. märts 2019

tele, mis toetavad kliimakaitse eesmärke, keskkonnajuhtimist ja -kaitset, bioloogilist mitmekesisust ja kõrbestumisvastast võitlust, ja mille kogu rahastamispaketist eraldatakse 30 % kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Eritähelepanu pööratakse riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele või suure võlakoormusega vaestele riikidele, ning neile antakse lisatoetust institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks, majanduse juhtimiseks ja tehniliseks abiks. Välismeetmete tagatist kasutatakse täienduseks valitsuse investeeringutele olulistesse avalikesse teenustesse, sest sellised teenused jäävad valitsuse kohustuseks. [ME 234]

2. Välistegevuse tagatisega toetatakse EFSD+ toiminguid, mis on seotud käesoleva määruse artiklite 27, 28 ja 29 kohaste eelarveliste tagatiste, makromajandusliku finantsabi ja Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10 lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavate laenudega.

3. Välistegevuse tagatise raames võib liit kuni 60 000 000 000 euro ulatuses tagada ajavahemikus 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 allakirjutatud meetmeid. **Vastavalt artiklile 32 vaadatakse meetmete ülemmäär läbi vahehindamise aruande raames. [ME 235]**

4. Eraldiste määr on olenevalt meetme liigist 9–50 %. **Maksimaalne summa 10 miljardit eurot eraldatakse liidu eelarvest spetsiaalse eelarvera kaudu iga-aastase eelarvemenetluse või eelarveliste ümberpaigutuste raames. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral seda maksimumsummat muuta. [ME 236]**

Välistegevuse tagatisega on eraldiste määr 9 % nii liidu makromajandusliku finantsabi kui ka laenu tehingutega seotud riigiriskide puhul.

Eraldiste määrad vaadatakse läbi iga kolme kahe aasta järel alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast, mis on sätestatud artiklis 40. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte nende määrade ja konkreetsete summade täiendamiseks või muutmiseks. [ME 237]

5. Välistegevuse tagatist käsitletakse finantsmääruse artikliga 212 loodud ühises eraldisfondis üheainsa tagatisena.

6. EFSD+ ja välistegevuse tagatise kaudu võib toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid artikli 4 lõikes 2 osutatud geograafiliste piirkondade partnerriikides. Välistegevuse tagatise eraldisi rahastatakse artikli 6 lõike 2 punktiga a loodud asjakohaste geograafiliste programmide eelarvest ning need kantakse ühisesse eraldisfondi. **EFSD+ toimingute geograafiline jaotus kajastab samuti võimalikult suures ulatuses rahaeraldiste suhtelist kaalu eri piirkondade jaoks, nagu on osutatud artikli 6 lõike 2 punktis a.** EFSD+ ja välistegevuse tagatise eraldiste kaudu võib toetada ka IPA III määruse I lisas loetletud abisaajatega seotud tegevust. Sellise tegevuse EFSD+ ja välistegevuse tagatise eraldiste kaudu toetamist rahastatakse IPA määruse alusel. Välistegevuse tagatist tuleks seoses Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10 lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavate laenudega rahastada Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse alusel. [ME 238]

7. Finantsmääruse artikli 211 lõikes 2 osutatud eraldised moodustatakse iga tegevuse, sealhulgas liidu tagatavatest enne 2021. aastat allakirjutatud tegevuste arvestuses liidu tasumata kohustuste kogusumma alusel. Aasta jooksul vajaminevad eraldised võib moodustada kuni seitsme aasta jooksul.

8. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 480/2009 loodud EFSD tagatisfondi ja välistegevuse tagatisfondi bilansilised varad kantakse 31. detsembri 2020. aasta seisuga üle ühisesse eraldisfondi, et vastavate meetmete eraldised tuleksid samast käesoleva artikli lõikega 4 ette nähtud tagatisest.

Artikkel 26a

EFSD+ eesmärgid

1. **Välistegevuse tagatise alusel rahastamiskõlblike EFSD+ toimingutega toetatakse järgmisi prioriteetseid valdkondi:**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- a) rahastuse ja toe pakkumine era-, ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete sektori arendamisele, et panustada kestlikku arengusse majandus-, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, ja vastavalt vajadusele Euroopa naabruspoliitikasse ja määruse IPA III määruse artiklis 3 sätestatud eesmärkidesse;
- b) tegelemine erainvesteeringute kitsaskohtadega, tagades eeskätt investeeringute õiguskindluse;
- c) erasektoripoolse rahastamise võimendamine, pöörates erilist tähelepanu mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele;
- d) sotsiaal-majanduslike sektorite ja valdkondade ja nendega seonduva avaliku ja erasektori taristu ja kestliku ühenduvuse ja säästva tootmise tugevdamine eesmärgiga edendada kaasavat ja kestlikku sotsiaal-majanduslikku arengut, milles austatakse inimõigusi ja keskkonda;
- e) kliimameetmete ning keskkonnakaitse ja -juhtimise toetamine;
- f) panustamine konkreetsete rände, sealhulgas ebaseadusliku ja sundrände algpõhjustega tegelemisse kestliku arengu edendamise kaudu ning panustamine turvalisse, nõuetekohasesse ja seaduslikku rändesse ja liikuvusse. [ME 239]

Artikkel 27

Meetmete ja vastaspoolte rahastamiskõlblikkus ja valimine

1. Välistegevuse tagatise kaudu abi saamiseks rahastamiskõlblikud rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad olema kooskõlas ja ühtlustatud liidu poliitikaga, eelkõige selle arengupoliitikaga ja Euroopa naabruspoliitikaga, ning partnerriikide strateegiate ja poliitikaga ja tegelema kohaliku turu tõrgetega või mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega, tekitamata ebaõiglast konkurentsi kohalike ettevõtjatega. Eelkõige tuleb nendega toetada käesoleva määruse eesmäärke, üldpõhimõtteid ja poliitikaraamistikku ning asjakohaseid soovituslikke programmdokumente, võttes nõuetekohaselt arvesse artiklis 26a sätestatud ja üksikasjalikumalt V lisas sätestatud kirjeldatud prioriteetseid valdkondi. [ME 240]

1a. Välistegevuse tagatis antakse EFSD tagatislepingute alusel, mille komisjon sõlmib liidu nimel rahastamiskõlbliku lepingupartneriga. [ME 241]

2. Välistegevuse tagatisega toetatakse rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mille abil kõrvaldada turutõrked ja mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad. Toimingud peavad vastama ka finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktides a–e punktides a–d sätestatud tingimustele vastavaid rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis [ME 242]

-aa) pakuvad rahaliste vahendite ja arengualast täiendavust, [ME 243]

-ab) läbivad avalikkusele kättesaadava inimõiguste, sotsiaal-, tööhõive- ja keskkonnamõju eellindamise, milles määratakse kindlaks nende valdkondade riskid ja käsitletakse neid, võttes maaga seotud investeeringute puhul nõuetekohaselt arvesse mõjutatud kogukondade vabatahtliku ja teadva nõusoleku põhimõtet, [ME 244]

a) tagavad vastastikuse täiendavuse muude algatustega,

b) on majanduslikult ja rahaliselt teostatavad, võtavad nõuetekohaselt arvesse, et projekti võivad toetada ja kaasrahastada ka era- ja avaliku sektori partnerid, arvestades samas toimingu konkreetset keskkonda ja nende riikide suutlikkust, kus on ebastabiilne olukord või konflikt või kes on vähim arenenud riigid või suure võlakoormusega vaesed riigid, kellel võib olla õigus soodsamate tingimuste kohaldamisele;

c) on tehniliselt teostatavad ning keskkonna keskkonnavalasest ja sotsiaalvaldkonna sotsiaal-majanduslikust seisukohast kestlikud. [ME 245]

ca) on suunatud sektoritele ja probleemkohtadele, kus turutõrked või institutsioonilised probleemid selgelt tõkestavad erasektori rahastamist, [ME 246]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- cb) on struktureeritud viisil, mis panustab turu arengu kiirendamise ja erasektori vahendite kasutamisse investeerimislõhe kaotamiseks, [ME 247]
- cc) keskenduvad projektidele, millega kaasnevad suuremad riskid kui eraõiguslikud laenuandjad on valmis üksnes äriarvustel kaalutlustel võtma, [ME 248]
- cd) ei moonuta partnerriikide ja -piirkondade turge, [ME 249]
- ce) kaasavad võimaluse korral võimalikult palju kohaliku erasektori kapitali, [ME 250]
- cf) järgivad arengu tõhususe põhimõtteid, mis määrati kindlaks Busani tulemusliku arengukoostöö partnerlusega ja mida kinnitati 2016. aastal Nairobis ning mis hõlmavad omalust, ühtlustamist, tulemustele keskendumist, läbipaistvust ja vastastikust aruandekohustust ning abi lahtisidumise eesmärki, [ME 251]
- cg) on kavandatud selliselt, et need vastaksid OECD arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele, võttes arvesse erasektori arengu eripära, välja arvatud operatsioonide puhul tööstusriikides, mis ei ole ametliku arenguabi suhtes rahastamiskõlblikud, [ME 252]
- ch) on kohaldamisel täielikus kooskõlas inimõigustealase rahvusvahelise õiguse ja ka rahvusvaheliselt kokkulepitud suuniste, põhimõtete ja konventsioonidega, sealhulgas vastutustundlike investeeringute põhimõtete, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete, OECD suunistega hargmaistele ettevõtjatele, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) põhimõtete vastutustundliku investeerimise kohta toidu- ja põllumajandussüsteemidesse ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonide ja standarditega, ÜRO konventsiooniga naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, Maastrichti põhimõtete riikide eksterritoriaalsete kohustuste kohta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste valdkonnas ning FAO vabatahtlike suunistega maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta riikliku toiduga kindlustamise raames, [ME 253]

3. Välistegevuse tagatisega kaetakse järgmiste vahendite riske:

- a) laenud, sealhulgas kohalikus valuutas laenud ja makromajandusliku finantsabina antavad laenud;
- b) tagatised;
- c) edasitagatised;
- d) kapitalituru instrumendid;
- e) muud rahastamisvormid ja krediitkvaliteedi parandamise instrumendid, kindlustus ning omakapitali- või kvaasiomakapitali osalused.

4. Välistegevuse tagatist on õigus saada finantsmääruse artikli 208 lõikes 4 nimetatud lepingupartneritel, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit lepingupartneritel, kes annavad oma panuse välistegevuse tagatisse, kui selleks on kooskõlas käesoleva määruse artikliga 28 komisjoni heakskiit **ja strateegianõukogu arvamus**. Lisaks ja erandina finantsmääruse artikli 62 lõike 2 punktist c on tagatist õigus saada liikmesriigi või kolmanda riigi eraõiguslikel asutustel, kes on artikli 28 kohaselt välistegevuse tagatisse panustanud ja suudavad oma finantsuutlikkust piisavalt tõendada. [ME 254]

4a. Euroopa Investeerimispanka grupp teeb muu hulgas järgmist:

- a) osaleb koos teiste Euroopa finantseerimisasutustega EFSD+ riskijuhtimises, võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust vältida võimalikke huvide konflikte;

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) viib üksinda ellu osa investeerimissuunast, mis hõlmab riiklikke laene, milleks antakse geograafiliste programmide rahastamispakettidest vähemalt 1 000 000 000 eurot, kooskõlas käesoleva jaotise I ja III peatükis sätestatud korraga;

c) on muude investeerimissuundade raames rakendatavate toimingute rahastamiskõlblik lepingupartner. [ME 255]

5. Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid järgivad finantsmääruse artikli 62 lõike 2 punktis c sätestatud õigusnorme ja tingimusi. Käesoleva määruse artikli 28 kohaselt välistegevuse tagatisse panustanud liikmesriigi või kolmanda riigi eraõiguslike asutuste puhul eelistatakse asutusi, kes avalikustavad keskkonnavalaseid, sotsiaalseid, maksu- ja äriühingu üldjuhtimise kriteeriume käsitleva teabe. [ME 256]

Komisjon tagab rahastamiskõlblikele lepingupartneritele kättesaadavate vahendite tulemusliku, tõhusa ja õiglase kasutamise, edendades samas rahastamiskõlblike lepingupartnerite vahelist koostööd.

Komisjon tagab kõigi rahastamiskõlblike lepingupartnerite õiglase kohtlemise ja võrdse juurdepääsu rahastamisele ning huvide konflikti ärahoidmise EFSD+ ~~rakendamisperioodil~~ **kohaldamisperioodil**. Vastastikuse täiendavuse tagamiseks võib komisjon paluda rahastamiskõlblikelt lepingupartneritelt asjakohast teavet nende toimingute kohta, mis ei ole seotud EFSD + programmiga. [ME 257]

5a. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad kutsuda rahastamiskõlblikke lepingupartnereid, kodanikuühiskonna organisatsioone ja kohalikke kogukondi osalema arutelus käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute üle. [ME 258]

6. Komisjon valib rahastamiskõlblikud lepingupartnerid välja kooskõlas finantsmääruse artikliga 154, võttes nõuetekohaselt arvesse järgmist:

- a) strateegianõukogu ja piirkondlike tegevjuhatuste nõuanded kooskõlas VI lisaga;
- b) investeerimissuuna eesmärgid;
- c) rahastamiskõlbliku lepingupartneri kogemused ja riskijuhtimissuutlikkus;
- d) omavahendite ning erasektori kaasrahastuse summa, mille rahastamiskõlblik lepingupartner on valmis andma investeerimissuuna raames.

da) ausa ja avatud hankemenetluse põhimõtted. [ME 259]

~~7. Komisjon kehtestab käesoleva määruse alusel rahastatavatele piirkondadele, konkreetsetele partnerriikidele või mõlemale, konkreetsetele valdkondadele või projektidele, tagatisesajate liikidele või mõlemale teatava piirmäärani välistegevuse tagatisest toetatavad investeerimissuunad. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule teada, kui võrd investeerimissuunad vastavad käesolevale artiklile ja millised on nende üksikasjalikud rahastamisprioriteedid. Taotlused investeerimissuundade raames toetuse saamiseks esitatakse komisjonile.~~

~~Investeerimissuundade valik peab olema nõuetekohaselt põhjendatud turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimislahkordade analüüsiga. Komisjon analüüsib seda koostöös potentsiaalselt rahastamiskõlblike lepingupartnerite ja sidusrühmadega.~~

~~Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid võivad anda lõikes 3 osutatud vahendeid investeerimissuuna raames või rahastamiskõlblike lepingupartnerite teostatavate üksikprojektide vahendeid. Vahendeid võib anda partnerriikidele, sealhulgas riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt või riikidele, kus on riigi üleschitamise ja konfliktijärgse taastumise probleemid, ning kõnealuste partnerriikide institutsioonidele, sealhulgas nende avaliku ja erasektori kohalikele pankadele ja finantseerimisasutustele ning kõnealuste partnerriikide erasektori üksustele.~~ [ME 260]

Kolmapäev, 27. märts 2019

8. Komisjon hindab välistegevuse tagatisest toetatavaid toiminguid lõigetes 2 ja 3 sätestatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alusel, kasutades võimaluse korral rahastamiskõlblike lepingupartnerite tulemuste mõõtmise süsteeme, mis on juba olemas. **Komisjon koostab näitajate tulemustabeli, millest juhindutakse projektide valikul. Rakenduspartnerid täidavad tulemustabeli kõikide EFSD+ toimingute kohta. Komisjon hindab kõiki tagatise alusel toetatavaid toiminguid artiklis 27 loetletud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide põhjal ja kasutab rakenduspartnerite nõuetekohase hoolsuse ja nende projekti tasandil läbi viidud hindamise üle sõltumatu kvaliteedikontrolli tegemiseks. Vajaduse korral nõuab komisjon rakenduspartneritelt selgitusi ja muudatuste tegemist. Komisjon avaldab iga investeerimissuuna hindamise kõigi projektide tulemustabeli pärast seda, kui komisjon ja rakenduspartnerid on tagatise kasutamise heaks kiitnud, ja kõigi tagatisvahendite ja individuaalsete projektide tulemuse kord aastas iga investeerimissuuna hindamise all. [ME 261]**

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta V lisas loetletud nimetatud prioriteetseid valdkondi ja VI lisa kohast EFSD+ valitsemist investeerimissuundi. Täiendades või muutes investeerimissuundi käesoleva määruse alusel rahastatavatele konkreetsetele piirkondadele, konkreetsetele partnerriikidele või mõlemale, konkreetsetele valdkondadele, lõplike toetusesaajate konkreetsetele projektidele või konkreetsetele liikidele või mõlemale, mida rahastatakse välistegevuse tagatisest kuni teatava piirmääraneni, võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse strateegianõukogu antud nõu ning konsulteerib tegevjuhatustega.

Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule teada, kui võrd investeerimissuunad vastavad artiklis 26a ja käesolevas artiklis sätestatud nõuetele ja millised on nende üksikasjalikud rahastamisprioriteedid. Taotlused toetuse saamiseks investeerimissuundade raames esitatakse komisjonile.

Investeerimissuundade valik peab olema nõuetekohaselt põhjendatud turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade analüüsiga. Komisjon koostab selle analüüsi koostöös potentsiaalselt rahastamiskõlblike lepingupartnerite ja sidusrühmadega.

Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid võivad anda lõikes 3 osutatud vahendeid investeerimissuuna raames või rahastamiskõlblike lepingupartnerite teostatavate üksikprojektide vahendeid. Vahendeid võib anda partnerriikidele, sealhulgas riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt või riikidele, kus on riigi ülesehitamise ja konfliktijärgse taastumise probleemid, ning kõnealuste partnerriikide institutsioonidele, sealhulgas nende avaliku ja erasektori kohalikele pankadele ja finantseerimisasutustele ning kõnealuste partnerriikide erasektori üksustele. Riikides, kus on ebastabiilne olukord või konflikt ning ka teistes riikides, kui see on põhjendatud, võidakse toetust anda avaliku sektori investeringutele, mis mõjutavad asjakohaselt erasektori arengut. [ME 262]

Artikkel 27a

EFSD+ juhtimine ja struktuur

1. EFSD+ koosseisu kuuluvad piirkondlikud investeerimisplatvormid, mis on loodud liidu seniste välistegevuse segarahastute töömeetodite, menetluste ja struktuuride alusel ning mis võivad EFSD+ raames ühendada oma segarahastamistoimingud ja välistegevuse tagatisega kaetud toimingud.

2. EFSD+ ja välistegevuse tagatise üldjuhtimise eest vastutab komisjon. Muus osas komisjon üldiseid pangandustoiminguid ei tee. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti korrapäraselt, et tagada kõrgeimad läbipaistvuse ja finantsaruandluse standardid.

3. Komisjonile annab EFSD+ juhtimisel nõu strateegianõukogu, välja arvatud toimingute puhul, mis käsitlevad liidu laienemispoliitikat ning mida rahastatakse IPA III vahenditest, ning mille puhul annab komisjonile nõu Lääne-Balkani investeerimisraamistiku strateegianõukogu. Välistegevuse tagatise tegevjuhtimisel teeb komisjon tihedat koostööd ka kõikide rahastamiskõlblike lepingupartneritega. Selleks asutatakse komisjoni ja rahastamiskõlblike lepingupartnerite ekspertidest koosnev tehniline töörühm, et hinnata riski ja sellega seotud hinnakujundust.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. *Strateegianõukogu annab komisjonile EFSD+ raames nõu välistegevuse tagatise investeeringute strateegiliste suuniste ja prioriteetide valdkonnas ning aitab viia need kooskõlla liidu välistegevuse, arengupoliitika ja Euroopa naabruspoliitika juhtpõhimõtete ja eesmärkidega artiklis 3 sätestatud eesmärkide ning artiklis 26 sätestatud EFSD+ eesmärgiga. Samuti toetab ta komisjoni EFSD+ toimingute toetamiseks ette nähtud välistegevuse tagatise kasutamise seotud üldiste investimiseesmärkide kindlaksmääramisel ning jälgib investimissuundade asjakohast ja mitmekesist geograafilist ja temaatilist kaetust, pöörates erilist tähelepanu riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele ja suure võlakoormusega vaestele riikidele.*
5. *Strateegianõukogu peaks toetama üldist koordineerimist, täiendavust ja sidusust piirkondlike investimisplatvormide vahel, välisinvesteeringute kava kolme samba vahel, välisinvesteeringute kava ja muude jõupingutuste vahel, mida liit teeb rändeküsimustes ja tegevuskava 2030 rakendamisel, samuti muude käesolevas määruses sätestatud programmide, teiste liidu rahastamisvahendite ja usaldusfondide vahel.*
6. *Strateegianõukogu koosneb komisjoni, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kõigi liikmesriikide ja Euroopa Investeeringupanga esindajatest. Euroopa Parlamendil on vaatlaja staatus. Asjakohasel juhul võib vaatlaja staatuse anda rahastajatele, rahastamiskõlblikele lepingupartneritele, partnerrriikidele, asjaomastele piirkondlikele organisatsioonidele ja muudele sidusrühmadele. Enne uue vaatlaja lisamist tuleb konsulteerida strateegianõukoguga. Strateegianõukogu tegevust juhivad ühiselt komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja.*
7. *Strateegianõukogu kohtub vähemalt kaks korda aastas ja kui võimalik, võtab arvamusi vastu konsensuse alusel. Juhataja võib täiendavaid koosolekuid korraldada igal ajal, samuti võib täiendavaid koosolekuid korraldada ühe kolmandiku liikmete taotlusel. Kui konsensust ei saavutata, kohaldatakse hääleõigust, milles lepiti kokku strateegianõukogu esimesel koosolekul ja mis on sätestatud tema töökorras. Kõnealuse hääleõiguse puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse rahastamisallikat. Töökorras sätestatakse vaatljate rolli reguleeriv raamistik. Strateegianõukogu koosolekute päevakorrad ja protokollid avalikustatakse pärast nende vastuvõtmist.*
8. *Komisjon esitab strateegianõukogule kord aastas aruande EFSD+ kohaldamisel tehtud edusammude kohta. Lääne-Balkani investimisraamistiku strateegianõukogu esitab nimetatud aruandluse täiendamiseks kokkuvõtte laienemispõlvkonnas tagatisvahendi kohaldamisel tehtud edusammude kohta. Strateegianõukogu korraldab asjaomaste sidusrühmadega EFSD+ strateegilise suunitluse ja kohaldamise teemal korrapäraselt konsultatsioone.*
9. *Kahe strateegianõukogu olemasolu ei mõjuta vajadust ühe, ühtse EFSD+ riskijuhtimise raamistiku järele.*
10. *EFSD kohaldamisperioodil võtab strateegianõukogu esimesel võimalusel vastu ja avaldab suunised, milles sätestatakse see, kuidas tagatakse EFSD + toimingute vastavus artiklis 26a ja artiklis 27 sätestatud eesmärkidele ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele.*
11. *Strateegianõukogu võtab oma strateegilistes suunistes arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone ning nõukogu otsuseid ja järeldusi.*
12. *Piirkondlike investimisplatvormide tegevjuhatused toetavad komisjoni kohaldamistasandil piirkondlike ja valdkondlike investimiseesmärkide ning piirkondlike, valdkondlike ja temaatiliste investimissuundade kindlaksmääramisel ning koostavad arvamusi segarahastamistoimingute ja EFSD+ toiminguid katva välistegevuse tagatise kasutamise kohta. [ME 263]*

Artikkel 28

Teiste rahastajate osalemine välistegevuse tagatises

1. *Liikmesriigid, kolmandad riigid ja muud kolmandad isikud võivad välistegevuse tagatises osaleda.*

Erandina finantsmääruse artikli 218 lõike 2 teisest lõigust võivad Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled osaleda tagatise või rahaga.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Selliste kolmandate riikide, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled, ja kolmandate isikute osalus saab olla rahaline ja vajab **strateegianõukogu arvamust ja** komisjoni heakskiitu. [ME 264]

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu kinnitatud osalusest viivitamata.

~~Liikmesriikide taotluse alusel võib nende panuse sihtotstarbeliselt ette näha meetmete algatamiseks konkreetsetes piirkondades, riikides, sektorites või olemasolevates investeerimissuundades.~~ [ME 265]

2. Tagatise vormis antav panus ei ületa 50 % käesoleva määruse artikli 26 lõikes 2 osutatud summast.

Liikmesriikide ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu poolte osalusena antud tagatise võib realiseerida alles pärast seda, kui liidu üldeelarves ettenähtud tagatis ja muu rahaline osalus on nõuete alusel välja makstud.

Osalust võib kasutada tagatise realiseerimise korral maksete tegemiseks, ~~olenemata tagatise sihtotstarbest.~~ [ME 266]

Toetusleping sõlmitakse liidu nimel tegutseva komisjoni ja rahastaja vahel ning see hõlmab eelkõige maksetingimusi.

Artikkel 29

Välistegevuse tagatise lepingute ~~rakendamine~~ kohaldamine [ME 267]

1. Komisjon sõlmib liidu nimel artikli 27 kohaselt välja valitud rahastamiskõlblike lepingupartneritega välistegevuse tagatise lepingud. **Nende lepingutega antakse väljavalitud rahastamiskõblikele lepingupartneritele tingimusteta ja tühistamatu nõudegarantii.** Lepinguid võib sõlmida ka kahest või enamast rahastamiskõblikust lepingupartnerist koosneva konsortsiumiga. [ME 268]

2. Iga investeerimissuuna puhul sõlmib komisjon ühe või mitme välja valitud kõlbliku lepingupartneriga ühe või mitu välistegevuse tagatise lepingut. Lisaks võib välistegevuse tagatise anda erivajaduse korral ka ühele rahastamis- või investeerimistoimingule.

Kõik välistegevuse tagatise lepingud tehakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ~~taotluse alusel~~ kättesaadavaks, võttes seejuures arvesse konfidentsiaalse teabe ning tundliku äriteabe kaitsmist. [ME 269]

3. Välistegevuse tagatise lepingud sisaldavad eelkõige järgmist:

a) üksikasjalikud eeskirjad tagatise ulatuse, nõuete, rahastamiskõblikkuse, rahastamiskõblike lepingupartnerite ja kasutatavate menetluse kohta.

b) üksikasjalikud nõuded välistegevuse tagatise andmise, sealhulgas tagatise ulatuse reguleerimise ning eri liiki vahendite portfelledele ja projektidele antava tagatise ulatuse kohta, samuti projekti ja projektiportfelli riskianalüüs, sealhulgas valdkondlikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil;

c) käesoleva määruse eesmärkide ja otstarbe meeldetuletus, vajaduste hindamine ja soovitud tulemuste nimetamine, võttes arvesse ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja ~~vastutustundliku ettevõtluse edendamist~~ **vajadust tagada vastutustundlik ettevõtlus, sh eelkõige artikli 27 lõike 2 punktis ch osutatud rahvusvaheliselt kokkulepitud suuniste, põhimõtete ja õigusaktide järgimise kaudu;** [ME 270]

d) tagatise eest makstav hüvitis, mis peab kajastama riski taset, ja hüvitise osalise subsideerimise võimalus, et pakkuda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel soodustingimusi, **eelkõige riikides, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikides või suure võlakoormusega riikides;** [ME 271]

e) välistegevuse tagatise kasutamist reguleerivad nõuded, sealhulgas maksete tegemise tingimused, nagu täpne ajakava, intressid maksmisele kuuluvatelt summadelt, sissenõudmis- ja muud kulud ning võimalusel vajalikud likviidsusnõuded;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- f) nõudemenetlused, sealhulgas (kuid mitte ainult) käivitavad sündmused ja ooteajad, ja nõuete sissenõudmisega seotud menetlused;
- g) ~~järelevalve~~ **läbipaistva järelevalve**, ~~aruandlus~~ **aruandluse** ja ~~hindamiskohustused~~ **hindamise kohustused**; [ME 272]
- h) selged ja ligipääsetavad kaebuste lahendamise menetlused kolmandatele isikutele, keda välistegevuse tagatisega toetatavate projektide ~~rahendamine~~ **kohaldamine** võib mõjutada. [ME 273]

4. Rahastamiskõlblik lepingupartner kiidab rahastamis- ja investeerimistoimingud heaks oma reeglite ja menetluste kohaselt ning kooskõlas välistegevuse tagatise lepingu tingimustega.

5. Välistegevuse tagatisega võib katta järgmist:

- a) võlainstrumentide puhul põhisumma ja kogu ulatuses intressid ning muud summad, mille väljavalitud rahastamiskõlblik lepingupartner tasub makseviivituse korral vastavalt rahastamistoimingu tingimustele;
- b) omakapitali investeeringute puhul investeeritud summad ja nendega seotud rahastamiskulud;
- c) artikli 27 lõikes 2 osutatud muude rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul kasutatud summad ja nendega seotud rahastamiskulud;
- d) makseviivitusega seotud asjakohased sissenõudmis- ja muud kulud, kui neid ei arvata maha sissenõutud summast.

5a. Komisjon võtab rahastamiskõlblike lepingupartneritega välistegevuse tagatislepingute sõlmimisel arvesse järgmist:

- a) **strateegianõukogu ja piirkondlike tegevjuhatuste nõuanded ja suunised;**
- b) **investeeringu eesmärgid;**
- c) **rahastamiskõlbliku lepingupartneri kogemused ning tegutsemis-, finants- ja riskijuhtimissuutlikkus;**
- d) **omavahendite ning erasektori kaasrahastuse summa, mille rahastamiskõlblik lepingupartner on valmis andma investeerimissuuna raames.** [ME 274]

6. Komisjoni raamatupidamisarvestuse jaoks esitavad välistegevuse tagatisest toetatavaid riske käsitleva ja finantsmääruse artikli 209 lõike 4 kohase aruandluse raames rahastamiskõlblikud lepingupartnerid, kellega on sõlmitud tagatisleping, komisjonile ja kontrollikojale käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta igal aastal sõltumatu välisaudiitori auditeeritud raamatupidamisaruande, mis sisaldab muu hulgas järgmist teavet:

- a) rahastamiskõlblike lepingupartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingute riskianalüüs, sealhulgas teave selle kohta, kas liidu kohustustega seoses on täidetud finantsmääruse artikliga 80 ja rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standarditega kehtestatud raamatupidamiseeskirjad;
- b) liidu võetud ja tasumata finantskohustused, mis tulenevad rahastamiskõlblike lepingupartnerite ja nende rahastamis- ja investeerimistoimingute jaoks antud EFSD+ meetmetest, esitades jaotuse meetmete kaupa.

Kolmapäev, 27. märts 2019

7. Rahastamiskõlblik lepingupartner esitab komisjonile taotluse korral täiendava teabe, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate komisjoni kohustuste täitmiseks, **elkõige seoses inimõiguste, sotsiaalse, tööhõivealase ja keskkonnamõju eelhindamisest tulenevate soovitude ja muude artiklis 27 loetletud valikukriteeriumide täitmisega.** [ME 275]

8. Komisjon annab rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi kohta aru kooskõlas finantsmääruse artiklitega 241 ja 250. Selleks esitavad rahastamiskõlblikud lepingupartnerid igal aastal teabe, mida on vaja, et komisjon saaks täita oma aruandluskohustusi. **Lisaks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 31 lõikes 6a kirjeldatud aastaaruande.** [ME 276]

8a. Kui käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute ettevalmistamise, tegemise või lõpetamise etapis on põhjust kahtlustada pettust, korrupsiooni, rahapesu või muud liidu finantshuve kahjustada võivat ebaseaduslikku tegevust, teatab komisjon või rahastamiskõlblik partner sellest viivitamata OLAFile. Komisjon või rahastamiskõlblik lepingupartner esitab OLAFile kogu vajaliku teabe, mis võimaldab läbi viia täieliku ja põhjaliku uurimise. [ME 277]

Artikkel 29a

Kaebuste esitamise ja heastamise mehhanism

Pidades silmas partnerriikidest pärit kolmandate isikute, sealhulgas EFSD+ ja välistegevuse tagatisest toetatavate projektide poolt mõjutatud kogukondade ja üksikisikute võimalikke kaebusi, avaldavad komisjon ja Euroopa Liidu delegatsioonid oma veebisaitidel otseviited kaebuste lahendamise mehhanismidele, mis on komisjoniga lepinguid sõlminud asjaomastel lepingupartneritel. Komisjon loob kõigi käesoleva määruse IV peatüki kohaste projektide jaoks ELi keskse kaebuste esitamise mehhanismi, et anda võimalus esitada talle vahetult kaebusi selle kohta, kuidas rahastamiskõlblikud lepingupartnerid kaebusi menetlevad. Edasises koostöös nende partneritega võtab komisjon seda teavet arvesse. [ME 278]

Artikkel 29b

Väljastatud tegevused ja koostööd mittetegevad jurisdiktsioonid

1. Välistegevuse tagatisega ei toetata rahastamis- ja investeerimistoiminguid,

a) mis on seotud sõjanduse või riikliku julgeoleku sektoriga,

b) millega toetatakse tuumaenergia arendamist (välja arvatud laenude puhul, mis on antud vastavalt tuumaohutuse Euroopa rahastamisvahendi määrusele) ja fossiilkütuseid ning millega edendatakse majanduste ja ühiskondade CO₂-mahukate tootmiste arendamist,

c) millel on märkimisväärsed keskkonnaga seotud väliskulud, näiteks kulud, mis hõlmavad selliste kaitsealade, ohuolukorras elupaikade ja kultuuripärandi mälestiste olukorra halvenemist, mille suhtes ei rakendata kestliku arengu ega säästliku haldamise kavasid,

d) mis toovad kaasa inimõiguste rikkumise partnerriikides, näiteks kogukondade ilmajätmine õigusest juurdepääsule sellistele loodusvaradele nagu maa ja nende kontrollimisele, ning mis aitavad kaasa elanikkonna sundrändele või hõlmavad sunniviisilist tööd ja laste tööd.

2. Rahastamiskõlblikud lepingupartner järgivad oma rahastamis- ja investeerimistoiminguid tehes liidu õigust ning kokkulepitud rahvusvahelisi ja liidu standardeid ja ei toeta seetõttu käesoleva määruse alusel projekte, mis soodustavad rahapesu, terrorismi rahastamist, maksustamise vältimist, maksupettust ja maksudest kõrvalehoidumist. Peale selle ei alusta rahastamiskõlblikud lepingupartnerid uusi ega uuendatud tehinguid üksustega, mis asuvad või on asutatud jurisdiktsioonis, mis on vastava liidu poliitika raames kantud koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu või mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 9 lõike 2 kohaselt suure riskiga kolmandad riigid või mis ei järgi tõhusalt läbipaistvust ja teabevahetust käsitlevaid maksustandardeid, mis on kokku lepitud liidu või rahvusvahelisel tasandil. Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid võivad sellest põhimõttest erandi teha üksnes juhul, kui

Kolmapäev, 27. märts 2019

projekt viiakse reaalselt ellu ühes nimetatud jurisdiktsioonidest ning projekti puhul ei ole mingit indikatsiooni selle kohta, et asjaomane toiming kuulub mõnda käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kategooriasse. Finantsvahendajatega lepingute sõlmimisel võtavad rahastamiskõlblikud lepingupartnerid käesolevas artiklis viidatud nõuded asjaomastesse lepingutesse üle ning nõuavad, et finantsvahendajad annaksid nõuete täitmise kohta aru.

3. Rahastamiskõlblik lepingupartner kohaldab oma rahastamis- ja investeerimistoimingute suhtes liidu õiguses ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/847 (2) ning direktiivis (EL) 2015/849 sätestatud põhimõtteid ja standardeid, mille kohaselt tuleb toetada finantsüsteemi kasutamist rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks. Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid seavad käesoleva määruse kohaselt nii otse kui ka vahendajate kaudu toimuva rahastamise tingimuseks teabe avalikustamise tegelikult kasu saavate omanike kohta vastavalt direktiivile (EL) 2015/849 ja avaldavad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL artikli 89 lõikega 1 teabe aruandluse kohta riikide lõikes. [ME 279]

Artikkel 30

Kapitaliosalus arengupangas

Artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud geograafiliste programmide rahastamispaketti võib kasutada Euroopa ja muude arengu rahastamise institutsioonide kapitalisatsioonis.

V peatikk

Järelevalve, aruandlus ja hindamine

Artikkel 31

Järelevalve ja aruandlus

-1. Käesoleva määruse eesmärkide saavutamist mõõdetakse piisava, läbipaistva ja vastutustundliku seire-, aruandlus-, ja hindamissüsteemi kaudu, tagades Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõuetekohase osalemise ning suurendades kõigi liidu partnerite, sealhulgas kodanikuühiskonna osalemist programmide rakendamisel. [ME 280]

1. Näitajad, mille abil antakse kooskõlas kestliku arengu eesmärkide näitajatega käesoleva määruse raames aru artiklis 3 artikli 3 lõikes 2 sätestatud erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud VII lisas. Eesmärkide saavutamise ulatuse hindamisel võetakse aluseks näitajate väärtus 1. jaanuaril 2021. [ME 281]

2. Komisjon teostab oma meetmete üle regulaarselt järelevalvet ja vaatab läbi artiklis 3 kehtestatud eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamisel tehtud edusammud, sealhulgas väljundid ja tagajärjed. [ME 282]

Oodatavate tulemuste saavutamisel tehtavaid edusamme tuleks jälgida jälgitakse selgete, läbipaistvate ja vajaduse korral mõõdetavate näitajate alusel, mis on sätestatud VII lisas ning lõike 9 kohaselt vastu võetud järelevalve- ja hindamisraamistikus, ning kooskõlas liidu eelarve täitmist käsitlevate sätetega. Kasutada tuleks õigeaegse aruandluse hõlbustamiseks kasutatakse üksnes piiratud arvul näitajaid, et aruandlus ei hilineks mis eristatakse vähemalt soo ja vanuse järgi. [ME 283]

3. Liidu ja liikmesriikide jaoks partnerriiigile ühiselt antud toe rakendamise kohaldamise ühises järelevalves lähtutakse artikli 12 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele vastavates ühistes programmdokumentides esitatud ühistest tulemuste raamistikest. [ME 284]

Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise kohaldamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded. [ME 285]

4. Komisjon hindab käesoleva määruse rakendamisel kohaldamisel tehtud edusamme. Alates 2022. aastast esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase aruande käesoleva määruse eesmärkide saavutamise kohta, tuginedes näitajatele – sealhulgas, kuid mitte ainult VII lisas sätestatud näitajatele, samuti liidu eelarve täitmisele –, millega mõõdetakse saadud tulemusi ja määruse tõhusust. Aruanne esitatakse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. [ME 286]

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Iga-aastane aruanne sisaldab eelmist aastat käsitlevat teavet rahastatud meetmete, järelevalve ja hindamise tulemuste ning asjaomaste partnerite kaasamise **ja koostöötaseme**, samuti eelarveliste kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise **kohaldamise** kohta riigi, piirkonna ja koostöövaldkonna kaupa. **See sisaldab hinnangut oodatud tulemuste saavutamisel ja artikli 8 lõikes 6 nimetatud valdkondadevaheliste küsimuste hõlmamisel tehtud edusammude kohta.** Aastaaruandes hinnatakse liidupoelse rahastamise tulemusi, kasutades võimaluse korral konkreetseid ja mõõdetavaid näitajaid, mille alusel hinnata selle tähtsust käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel. ~~Kui see on võimalik ja asjakohane, hinnatakse~~ Arengukoostöö puhul **hinnatakse** aruandes ka arengu tõhususe põhimõtete järgimist, sealhulgas uudsete rahastamisvahendite puhul. [ME 287]

6. 2021. aastal koostatav aastaaruanne sisaldab aastate 2014–2020 kohta kõikidest ~~artikli 40~~ **artikli 39** lõikes 2 osutatud määruste alusel rahastamise aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet kogu käesoleva määrusega reguleeritud rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus riikide, rahastamisvahendite, kulukohustuste ja maksete kaupa. Aruandes kajastatakse peamisi saadud õppetunde ja varasemate aastate välishindamistes esitatud soovitusete järelmeetmeid. **Aruanne sisaldab hinnangut peakorterite personali suutlikkuse taseme ning selle kohta, mil määral on liidu delegatsioonid kõiki käesoleva määrusega hõlmatud eesmärke täitnud.** [ME 288]

6a. Komisjon esitab osana oma iga-aastasest aruandest üksikasjaliku ülevaate välistegevuse tagatisest toetatavatest rahastamis- ja investeerimistoimingutest ning EFSD+ toimimisest, selle haldamisest ja tõhusast panusest oma eesmärkide täitmise. Koos selle aasta-aruande osaga esitatakse kontrollikoja arvamus. Selles esitatakse

- a) hinnang tulemuste kohta, mis aitavad kaasa käesolevas määruses sätestatud EFSD+ otstarbele ja eesmärkidele;
- b) välistegevuse tagatisest toetatavate olemasolevate rahastamis- ja investeerimistoimingute analüüs sektorite, riikide ja piirkondade kaupa ning analüüs nende toimingute vastavuse kohta käesolevale määrusele, sealhulgas riskimeetmed ja nende mõju partnerite finants- ja majandusstabiilsusele;
- c) koondanalüüs välistegevuse tagatisega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute täiendavuse ja lisaväärtuse, erasektori vahendite kaasamise, hinnanguliste ja tegelike väljundite ning tulemuste ja mõju, sh inimväärsete töökohtade loomisele ning äraelamist võimaldava töötasu tagamise suutlikkusele, vaesuse kaotamisele ja ebavõrdsuse vähendamisele avalduva mõju kohta; nimetatud analüüs sisaldab toetatavate toimingute soopõhist analüüsi, mis tugineb võimaluse korral tõendite ja sooliselt eristatud andmetele ning toetatud erasektori liigi, sealhulgas ühistud ja sotsiaalsed ettevõtted, analüüsile;
- d) välistegevuse tagatise kasutamise nõuetekohasuse ja peamistele tulemusnäitajatele vastavuse analüüs iga esitatud pakkumise kohta;
- e) EFSD+ ja välistegevuse tagatisest toetatavate toimingute abil saavutatud finantsvõimenduse analüüs;
- f) tagatisesajaajatele üle kantud rahasumma ning rahastamis- ja investeerimistoimingute koondanalüüs rahastamiskõlblike lepingupartnerite kaupa;
- g) rahastamiskõlblike lepingupartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingute täiendavuse ja lisaväärtuse ning nende toimingutega seotud koguriski analüüs;
- h) üksikasjalik teave välistegevuse tagatise alusel esitatud nõuete, kahju, tulude, sissenõutud summade ja muude laekunud maksete kohta, sealhulgas üldine riskipositsioon;
- i) sõltumatu välisaudiitori auditeeritud raamatupidamisaruanded käesoleva määrusega hõlmatud rahastamiskõlblike lepingupartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- j) välistegevuse tagatisest toetatavate ning EIP teise ja kolmanda samba raamesse kuuluvate toimingute vahelise koostoime ja vastastikuse täiendavuse analüüs, mis on koostatud asjaomaste olemasolevate aruannete põhjal, pidades eelkõige silmas edusamme hea valitsemistava küsimuses, sealhulgas võitluses korruptsiooni ja ebaseaduslike rahavoogude vastu, aga ka inimõiguste, õigusriigi põhimõtte ja sooteadliku poliitika järgimist ning ettevõtluse, kohaliku ettevõtluskeskkonna ja kohalike finantsturgude edendamist;
- k) analüüs, mis käsitleb välistegevuse tagatisest toetatavate toimingute kooskõla rahvusvaheliselt heaks kiidetud arengu tõhususe põhimõtetega;
- l) hinnang tagatise eest makstavale hüvitisele;
- m) hinnang välja jäetud tegevusi ja koostööd mittetegevaid jurisdiktsioone käsitlevate sätete rakendamise kohta. [ME 289]

7. Igal aastal hinnatakse kliimameetmete ja bioloogilise mitmekesisusega **käesolevas määruses piustitatud eesmärkidega** seotud kogukulutusi vastu võetud soovituslike programmdokumentide põhjal. Käesoleva määruse raames eraldatud rahaliste vahendite suhtes kohaldatakse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni metoodikal põhinevat iga-aastast jälgimissüsteemi (nn Rio markerid), välistamata kättesaadavuse korral täpsemate metoodikate kasutamist, kui need on integreeritud liidu programmide tulemusjuhtimise olemasolevatesse meetoditesse, et kvantifitseerida hindamistes ja iga-aastases aruandes kliimameetmete ja bioloogilise mitmekesisusega, **bioloogilise mitmekesisuse ja keskkonna, inimarengu ja sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdõiguslikkuse ning ametliku arenguabiga** seotud kulutusi artiklis 19 osutatud tegevuskavade ja meetmete tasandil. **Komisjon edastab selle hinnangu Euroopa Parlamendile osana aastaaruandest.** [ME 290]

8. Komisjon järgib arengukoostöö kohta teabe kättesaadavaks tegemisel tunnustatud rahvusvahelisi standardeid, **sealhulgas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni standardeid, ning kasutades rahvusvahelise abi läbipaistvuse algatuse välja töötatud ühiste standardite raamistikku.** [ME 291]

9. Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärkide saavutamise tõhus hindamine, ~~on komisjonil õigus võtta~~ **võtab komisjon** kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse VII lisa, et vajaduse korral, **sh vahehindamise aruande raames vastavalt artiklile 32**, näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevale määrusele sätteid, milles käsitletakse järelevalve- ja hindamisraamistiku ~~kehtestamist~~ **kehtestamise kohta, mis võivad hõlmata käesoleva määruse iga erieesmärgi puhul kohaldatavaid täiendavaid tulemuslikkuse näitajaid.** [ME 292]

Artikkel 32

Vahearuanne ja hindamine [ME 293]

1. **Komisjon esitab hiljemalt 30. juuniks 2024** käesoleva määruse vahehindamine toimub siis, kui selle rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast rahastamisvahendi rakendamise algust ~~kohaldamise kohta vahehindamise aruande. Vahehindamise aruanne hõlmab ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2023 ja selles uuritakse liidu panust käesoleva määruse eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse saavutatud tulemuste mõõtmise näitajaid ning käesoleva määruse, sh EFSD+ ja välistegevuse tagatise mõju suhtes tehtud tähelepanekuid ja järeldusi.~~ **[ME 294]**

Euroopa Parlament võib selles hindamises osaleda. Komisjon ja Euroopa välisteenistus korraldavad konsulteerimise peamiste sidusrühmade ja toetusasajatega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Komisjon ja Euroopa välisteenistus pööravad erilist tähelepanu sellele, et oleks tagatud kõige tõrjutumate rühmade esindatus. [ME 295]

Komisjon hindab välishindamiste abil ka oma meetmete mõju ja tulemuslikkust iga sekkumispiirkonna kohta ning programmitöö tulemuslikkust. Komisjon ja Euroopa välisteenistus võtavad arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekuid ja seisukohti sõltumatute välishindamiste kohta. Vajaduse Võimaluse korral lähtutakse hindamistes Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi komitee hea tava põhimõtetest ning hindamistes tuleks püüda püütakse kindlaks teha, kas konkreetsed eesmärgid on saavutatud ja sõnastada soovitusi edasise tegevuse parandamiseks. **Vahehindamisel hinnatakse, kuidas liit on täitnud käesoleva määrusega kehtestatud eesmärgid.** [ME 296]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Määruse rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi määruse lõpphindamise. Selle hindamise eesmärk on teha kindlaks liidu panus käesoleva määruse eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse saavutatud tulemuste mõõtmise näitajaid ning käesoleva määruse mõju suhtes tehtud tähelepanekuid ja järeldusi. **Vahehindamise aruandes käsitletakse ka tõhusust, lisaväärtust, lihtsustatud ja ühtlustatud välisfinantseerimisstruktuuri toimimist, sisemist ja välist ühtsust ning käesoleva määruse eesmärkide jätkuvat asjakohasust, rahastatud meetmete vastastikust täiendavust ja koostoimet, meetmete panust liidu järjepidevasse välistegevusse ning kui see on asjakohane, siis seda, mil määral on üldsuse abisaajates riikides teadlik liidu rahalisest toetusest, samuti hõlmab see artikli 31 lõikes 4 osutatud aruannete tulemusi.** [ME 297]

Lõpphindamise aruandes käsitletakse ka tõhusust, lisaväärtust, lihtsustamise võimalusi, sisemist ja välist ühtsust ning käesoleva määruse eesmärkide jätkuvat asjakohasust. [ME 298]

Lõpphindamise **Vahehindamise** aruande koostamise konkreetne eesmärk on parandada liidupoolse rahastamise rakendamist **kasutamist**. Selle põhjal saab otsustada käesoleva määruse alusel rakendatud meetmeliikide pikendamise, muutmise või peatamise üle. [ME 299]

Lõpphindamise **Vahehindamise** aruanne sisaldab ka asjakohastest aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet käesoleva määrusega reguleeritud kogu rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja liidu usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse jaotus abisaajariikide, rahastamisvahendite kasutamise, kulukohustuste ja maksete kaupa, **samuti geograafiliste ja temaatiliste programmide ning kierreageerimismeetmete kaupa, sealhulgas uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservist kasutusele võetud vahendid.** [ME 300]

Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega artiklis 35 osutatud asjakohase komitee kaudu Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikidele. ~~Konkreetsed hindamisi võib liikmesriikide taotlusel arutada kõnealusel komitees.~~ Tulemusi kasutatakse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel. [ME 301]

Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava liidupoolse rahastamise hindamisse ~~sobilikus ulatuses~~ kõik asjaomased sidusrühmad **ja abisaajad, sealhulgas kodanikühiskonna organisatsioonid**, ning võib, kui see on asjakohane, korraldada ühiseid hindamisi liikmesriikidega ja arengupartneritega, tehes partnerriikidega tihedat koostööd. [ME 302]

2a. **Komisjon esitab lõikes 2 osutatud vahehindamise aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, vajaduse korral koos seadusandlike ettepanekutega, milles sätestatakse käesoleva määruse vajalikud muudatusettepanekud.** [ME 303]

2b. **Käesoleva määruse kohaldamisaja lõpul, kuid mitte hiljem kui kolm aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi määruse lõpphindamise samadel tingimustel, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2 osutatud vahehindamise aruandes.** [ME 304]

3. Kooskõlas finantsmääruse aruandluse erisätetega hindab komisjon välistegevuse tagatise kasutamist ja toimimist 31. detsembriks 2025 ning seejärel iga kolme aasta järel. Komisjon esitab hindamisaruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Koos selle hindamisaruandega esitatakse kontrollikoja arvamus.

III JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 33

Käesoleva määrusega hõlmamata riigi või territooriumi osalemine

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja kui ~~rakendatav~~ **kohaldatav** meede on üleilmne, piirkonnaülene või piirkondlik, võib komisjon otsustada asjakohaste mitmeaastaste sihtprogrammide või asjakohaste tegevuskavade või meetmete raames laiendada meetmete ulatust **on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesolevat määrust, lisades** käesoleva määruse artikliga 4 hõlmamata riikidele **hõlmatud riikide** ja territooriumidele, et tagada liidupoolse rahastamise sidusus ja tõhusus või soodustada piirkondlikku või piirkondadevahelist koostööd **territooriumide hulka nimetatud meetmete võtmiseks uusi riike ja territooriume.** [ME 305]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Komisjon võib ette näha spetsiaalse rahaeraldise, et aidata partnerriikidel ja piirkondadel tugevdada oma koostööd liidu äärepoolseimate piirkondade naaberriikidega ja ülemeremaades ja territooriumidel, mis ei kuulu ÜMTde otsuse reguleerimisalasse. Selleks võib käesoleva määrusega vajaduse korral ning ÜMTde otsuse ja/või ETC määruse alusel saadava rahastuse taseme suhtes vastastikkusele ja proportsionaalsusele tuginedes toetada meetmeid, mida rakendab käesoleva määruse kohane partnerriik või piirkond või muu üksus, ÜMTde otsuse kohane riik, territoorium või muu üksus või liidu äärepoolseim piirkond ühiste rakendusprogrammide või ETC määruse alusel kehtestatavate ja rakendatavate piirkondadevaheliste koostööprogrammide või meetmete raames. [ME 306]

Artikkel 33a

Partnerriikide ja -piirkondade koostöö liidu äärepoolseimate naaberpiirkondadega ning ülemeremaade ja -territooriumidega

1. Komisjon võib ette näha spetsiaalse rahaeraldise, et aidata partnerriikidel ja -piirkondadel tugevdada oma koostööd nende naabruses asuvate liidu äärepoolseimate piirkondadega ning ülemeremaade ja -territooriumidega, mis kuuluvad nõukogu ÜMTde otsuse reguleerimisalasse. Selleks võib vajaduse korral ning tuginedes vastastikkusele ja proportsionaalsusele ÜMTde otsuse ja/või ETK määruse alusel saadava rahastuse taseme suhtes käesoleva määrusega toetada meetmeid, mida kohaldab käesoleva määruse kohane partnerriik või -piirkond või muu üksus, ÜMTde otsuse kohane riik, territoorium või muu üksus või liidu äärepoolseim piirkond ühiste rakendusprogrammide või ETK määruse alusel kehtestatavate ja kohaldatavate piirkondadevaheliste koostööprogrammide või meetmete raames.

2. Liidu kaasrahastamise määr ei ületa 90 % programmi või meetme rahastamiskõlblikest kuludest. Tehnilise abi kaasrahastamise määr on 100 %. [ME 307]

Artikkel 34

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 4 lõikes 6, artikli 8 lõikes 7a, artikli 8 lõikes 8b, artikli 14 lõikes 1, artiklis 15a, artikli 17 lõikes 4, artikli 21 lõikes 3a, artikli 26 lõikes 3 lõikes 4, artikli 27 lõikes 9 ja, artikli 31 lõikes 9 ja artikli 33 lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile käesoleva määruse kehtivusajaks. Komisjon võtab need delegeeritud õigusaktid vastu niipea kui võimalik, sealhulgas artikli 8 lõikes 7a, artikli 8 lõikes 8b, artikli 17 lõikes 4 ja artikli 31 lõikes 9 osutatud delegeeritud õigusaktid hiljemalt ... [kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. [ME 308]

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 6, artikli 8 lõikes 7a, artikli 8 lõikes 8b, artikli 14 lõikes 1, artiklis 15a, artikli 17 lõikes 4, artikli 21 lõikes 3a, artikli 26 lõikes 3 lõikes 4, artikli 27 lõikes 9 ja, artikli 31 lõikes 9 ja artikli 33 lõikes 1 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. [ME 309]

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4 lõike 6, artikli 8 lõike 7a, artikli 8 lõike 8b, artikli 14 lõike 1, artikli 15a, artikli 17 lõike 4, artikli 21 lõike 3a, artikli 26 lõike 3 lõike 4, artikli 27 lõike 9 ja, artikli 31 lõike 9 ja artikli 33 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra. [ME 310]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 34a**Kiirmenetlus**

1. Loodusõnnetuste või inimtegevusest tingitud õnnetuste või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardava vahetu ohu korral ja kui see on tungiva kiireloomulisuse tõttu vajalik, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ning kohaldatakse käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlust.
2. Käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktid jõustuvad viivitamata ja neid kohaldatakse seni, kuni nende suhtes ei esitata lõike 3 kohaselt vastuväiteid. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.
3. Nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväiteid artikli 34 lõikes 6 osutatud korras. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide. [ME 311]

Artikkel 34b**Demokraatlik vastutus**

1. Selleks et tõhustada liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahelist dialoogi ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, samuti otstarbekus komisjoni õigusaktide ja meetmete vastuvõtmisel, võib Euroopa Parlament kutsuda komisjoni ja välisteenistuse parlamendi ette, et arutada strateegilisi suundumusi ja suuniseid seoses käesoleva määruse kohase programmitööga. See dialoog parandab ka kõigi välistegevuse rahastamisvahendite sidusust kooskõlas artikliga 5. Nimetatud dialoog võib toimuda enne komisjoni delegeeritud õigusaktide ja iga-aastase eelarvekava vastuvõtmist. Dialoog võib toimuda ka vastavalt vajadusele Euroopa Parlamendi, komisjoni või Euroopa välisteenistuse taotlusel, võttes arvesse olulisemaid poliitilisi arengusuundi.
2. Komisjon esitab seoses sellega Euroopa Parlamendile ja välisteenistusele kõik asjaomased dokumendid vähemalt üks kuu enne dialoogi algust. Seoses iga-aastast eelarvet käsitleva dialoogiga esitavad komisjon ja välisteenistus konsolideeritud teabe kõigi kooskõlas artikliga 21 vastu võetud või kavandatavate meetmekavade ja meetmete kohta, teabe koostöö kohta riikide, piirkondade ja temaatiliste valdkondade lõikes ning teabe kiirreageerimismeetmete kasutamise, uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservi ning välistegevuse tagatise kohta.
3. Komisjon ja välisteenistus võtavad võimalikult suurel määral arvesse Euroopa Parlamendi väljendatud seisukohta. Juhul kui komisjon või välisteenistus Euroopa Parlamendi seisukohti arvesse ei võta, esitavad nad nõuetekohase põhjenduse.
4. Komisjon ja väliseenistus vastutavad eelkõige artiklis 38 osutatud juhtrühma kaudu Euroopa Parlamendi teavitamise eest käesoleva määruse kohaldamise seisul, eelkõige käimasolevate meetmete, tegevuste ja tulemuste kohta. [ME 312]

~~Artikkel 35~~~~Komitee~~

- ~~1. Komisjoni abistab naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.~~
- ~~2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.~~
- ~~3. Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemusteta, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul komitee esistuja niimoodi otsustab või kui seda nõutakse komitee liikmete lihthälteenamusega.~~
- ~~4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.~~

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Vastuvõetud otsus kehtib vastuvõetud või muudetud dokumendi, tegevusprogrammi või meetme kehtivusaja jooksul.
6. Euroopa Investeeringuspanka vaatleja võtab komitee menetlusest osa Euroopa Investeeringuspanka puudutavate küsimuste puhul. [ME 313]

Artikkel 36

~~Teavitamine~~ **Läbipaistvus**, teabevahetus ja **teabe** avalikustamine [ME 314]

1. Liidupoole rahastamise saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmete ja nende tulemuste reklaamimisel), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet. **Komisjon vastutab saaja nõuete täitmise järelevalve eest.** [ME 315]

2. Komisjon ~~rakendab~~ **kohaldab** käesoleva määruse ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid. Käesolevale määrusele eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on otseselt seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega. [ME 316]

2a. **Komisjon võtab meetmeid, et tugevdada strateegilist kommunikatsiooni ja avalikku demokraatiat liidu väärtuste ja liidu lisaväärtuse edastamisel.** [ME 317]

2b. **Komisjon loob ühtse, tervikliku, avaliku elektroonilise keskanalite kõigi käesoleva määruse alusel rahastatud meetmete kohta, sh kriteeriumide kohta, mida on vahendite eraldamise protsessis kasutatud selleks, et teha kindlaks partnerite vajadused, ning tagab selle andmekogu korrapärase ajakohastamise, kohaldades erandit nende meetmete suhtes, mis tekitavad vastavalt artiklile 37 julgeolekuprobleeme või kohaliku tasandi poliitiliselt tundlikke küsimusi.** [ME 318]

2c. **Keskanalite sisaldab ka teavet rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, sealhulgas individuaalsel ja projekti tasandil, ja kõigi EFSD+ tagatislepingute olulisi osi, sealhulgas teavet rahastamiskõlblike lepingupartnerite õigusliku staatuse, eeldatava kasu ja kaebuste esitamise korra kohta, võttes arvesse konfidentsiaalse ja tundliku äriteabe kaitset.** [ME 319]

2d. **ESFD+ rahastamiskõlblikud lepingupartnerid teevad kooskõlas oma läbipaistvuspoliitikaga ning dokumentidele ja teabele juurdepääsu ning andmekaitset käsitlevate liidu normidega oma veebisaidil ennetavalt ja süstemaatiliselt avalikkusele kättesaadavaks teabe kõigi käesoleva määruse kohaselt välisest tagatisest toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas need toimingud aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele ja nõuete järgimisele. Selline teave esitatakse projekti tasandil liigendatuna. Nimetatud teabe puhul võetakse alati arvesse konfidentsiaalse ja tundliku äriteabe kaitset. Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid avalikustavad liidu toetuse ka kogu teabes, mille nad avaldavad käesoleva määruse alusel välisest tagatisest toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta.** [ME 320]

Artikkel 37

Erand nähtavusnõuetest

Julgeolekuprobleemide või kohaliku tasandi poliitiliselt tundlike küsimuste korral võib teatavates riikides või piirkondades või teataval ajavahemikel olla eelistatud või vajalik teabevahetuse ja nähtavusega seotud tegevuste piiramine. Sellisel juhul määratakse sihtrühm ja konkreetse meetme edendamiseks kasutatavad nähtavuse suurendamise vahendid, tooted ja kanalid kindlaks iga juhtumi puhul eraldi, pärast liiduga konsulteerimist ja kooskõlastamist. Kui ootamatu kriisi korral on vaja kiiret sekkumist, ei ole vaja kohe esitada täielikku teavitus- ja nähtavuskava. Siiski tuleb sellistel juhtudel algusest peale nõuetekohaselt märkida liidu toetuse saamine.

Artikkel 38

Euroopa välisteenistuse klausel

Käesolevat määrust kohaldatakse kooskõlas otsusega 2010/427/EL. [ME 321]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 38a**Juhtimine**

Horisontaalne juhtrühm, mis koosneb komisjoni ja Euroopa välisteenistuse kõigist asjakohastest talitustest ning mida juhib komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja või tema büroo esindaja, vastutab kogu juhtimistsükli jooksul selle vahendi juhtimise, koordineerimise ja haldamise eest, et tagada kogu liidu välistegevuse järjepidevus, tõhusus, läbipaistvus ja vastutus. Komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tagab liidu välistegevuse üldise poliitilise koordineerimise. Kõigi meetmete, sh kiirreageerimismeetmete ja eriabimeetmete võtmisel ning kogu vahendi programmitöö, kavandamise ja kohaldamise tsükli jooksul teevad komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus koostööd komisjoni asjaomaste liikmete ja talitustega, kes määratakse lähtuvalt kavandatava tegevuse laadist ja eesmärkidest, tuginedes nende asjatundlikkusele. Kõik otsuste ettepanekud valmistatakse ette komisjoni menetlusi järgides ja esitatakse komisjonile vastuvõtmiseks.

Euroopa Parlament kaasatakse täiel määral rahastamisvahendite väljatöötamise, nendega seotud programmitöö, järelevalve ja hindamise etappidesse, et tagada poliitiline ja demokraatlik kontroll ning aruandekohustus liidu välistegevuse rahastamisvahendite üle. [ME 322]

Artikkel 39**Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted**

1. Otsus 466/2014/EL, määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 ja määrus (EL) nr 2017/1601 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.
2. Käesoleva määruse rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud, et tagada üleminek käesoleva määruse ja sellele eelnenud järgmiste õigusaktide alusel vastu võetud meetmete vahel: määrus (EL) nr 233/2014; määrus (EL) nr 232/2014; määrus (EL) nr 230/2014; määrus (EL) nr 235/2014; määrus (EL) nr 234/2014, määrus (Euratom) nr 237/2014, määrus (EL) nr 236/2014, otsus nr 466/2014/EL, määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 ja määrus (EL) 2017/1601.
3. Käesoleva määruse rahastamispaketist võib katta kulud, mis on seotud käesoleva määruse mis tahes järglaste ettevalmistamisega.
4. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 20 lõikes 1 ette nähtud kulud, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 40**Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021 **kuni 31. detsembrini 2027**. [ME 323]

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 27. märts 2019

I LISA

NAABRUSPOLIITIKA PIIRKONNAS ASUVATE RIIKIDE JA TERRITOORIUMIDE LOETELU

Alžeeria

Armeenia

Aserbaidžaan

Valgevene

Egiptus

Gruusia

Iisrael

Jordaania

Liibanon

Liibüa

Moldova Vabariik

Maroko

Okupeeritud Palestiina alad

Süüria

Tuneesia

Ukraina

Käesoleva valdkonna kohast liidu toetust võib kasutada ka selleks, et võimaldada Venemaa Föderatsioonil osaleda piiriülestes koostööprogrammides ja muudes mitmeid riike hõlmavates vastavates programmides, **mis hõlmavad haridusalast koostööd, eelkõige üliõpilasvahetust.** [ME 324]

Kolmapäev, 27. märts 2019

II LISA

GEOGRAAFILISTE PROGRAMMIDE KOOSTÖÖVALDKONNAD

A. Kõik geograafilised piirkonnad

INIMESED

1. Hea valitsemistava, demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõigused

- a) Demokraatia ja **kaasavate** demokraatlike protsesside, valitsemistava ja järelevalve tugevdamine, sealhulgas **kohtute sõltumatus, õigusriik ning** läbipaistvad, **rahumeelsed** ja usaldusväärsed valimisprotsessid. [ME 325]
- b) Inimõiguste ja põhiwabuste **ülddeklaratsioonis välja kuulutatud inimõiguste edendamise ja** kaitse tugevdamine ning **nendega seotud rahvusvaheliste vahendite toetamine, inimõiguslaste toetamine ja kaitsmine, üleilmsete ja piirkondlike paktide ja raamistike rakendamisele kaasaaitamine, kodanikuühiskonna suutlikkuse suurendamine nende rakendamisel ja järelevalvel ning kliimamuutuste tõttu ümberasustatud isikute kaitsmiseks õigusraamistiku loomisele aluse panemine.** [ME 326]
- c) Diskrimineerimise kõigi esinemisvormide vastase võitluse ning võrdõiguslikkuse põhimõtte, eelkõige soolise võrdõiguslikkuse **põhimõtte, naiste ja tütarlaste õiguste ja mõjuvõimu suurendamise ning laste, noorte, puuetega inimeste** ja vähemuste hulka kuuluvate isikute, **LGBTI-inimeste ja põlisrahvaste** õiguste edendamine. [ME 327]
- d) Eduka kodanikuühiskonna ja **toetamine, selle rolli toetamine tugevdamine poliitilistes üleminekutes,** reformiprotsessides ja demokraatlikes muutustes ning soodsa keskkonna edendamine, et kodanikuühiskond ja kodanikud saaksid osaleda **poliitilises elus ja järelevalves** otsuste tegemisel **tegemise üle.** [ME 328]
- e) Vaba ja sõltumatu meedia mitmekesisuse, sõltumatuse ja professionaalsuse suurendamine.
- f) Riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime suurendamine ~~poliitiliste, majanduslike, keskkonnamaalaste,~~ **et valmistada neid keskkonnamaalastele ja majanduslikele vapustustele, loodusõnnetustele ja inimtegevusest tingitud õnnetustele ning konfliktidele, tervisekriisidele ja** toiduga **kindlustatusega** seotud **kriisidele vastu panema, demograafiliste ja ühiskondlike kriiside ja vapustuste suhtes nendega kohanema ja neist kiiresti taastuma.** [ME 329]
- g) Demokraatlike riiklike institutsioonide arengu tugevdamine **rahvusvahelisel,** riiklikul ja piirkondlikul tasandil, sealhulgas sõltumatu, tulemuslik, tõhus ja vastutav kohtusüsteem, õigusriigi, **rahvusvahelise õigluse, vastutuse** edendamine ning õiguskaitse kättesaadavus kõigile. [ME 330]
- h) Avaliku halduse reformiprotsesside toetamine, sealhulgas kodanikule keskenduva e-valitsuse rakenduste kasutamise kaudu, õigusraamistike ja institutsioonilise ülesehituse, riiklike statistikasüsteemide ja suutlikkuse tugevdamine ning riigi rahanduse usaldusväärse juhtimise arendamine ja ~~korruptsioonivastase~~ **ning korruptsiooni, maksudest kõrvalehoidumise, maksustamise vältimise ja agressiivse maksuplaneerimise vastase** võitluse edendamine. [ME 331]
- i) Kaasava, tasakaalustatud ja integreeritud territoriaal- ja linnapoliitika edendamine, tugevdades avalikke institutsioone ja asutusi riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning toetades tulemuslikku detsentraliseerimist ja riigi struktuuride ümberkorraldamise protsesse.
- j) Avalike institutsioonide läbipaistvuse ja vastutuse suurendamine, riigihangete **tugevdamine, sealhulgas jätkusuutlikkuse (keskkonna-, sotsiaalsete ja majanduslike) kriteeriumide ja eesmärkide väljatöötamise ergutamine,** ja riigi rahanduse juhtimise tõhustamine, e-valitsuse arendamine ja teenuste osutamise tõhustamine. [ME 332]
- k) Loodusvarade ja nendest saadava tulu kestliku vastutustundliku ja läbipaistva kasutamise ning õiglase, põhjendatud ja kestliku maksupoliitika tagavate reformide toetamine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

ka) Parlamentaarse demokraatia edendamine. [ME 333]

2. Vaesuse kaotamine, võitlus ebavõrdsuse vastu ja inimareng

- a) Vaesuse kaotamine kõigis selle ~~mõõtmises~~ **vormides**, diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vähendamine ning mitte kellegi kõrvalejätmine **ning esimesena viimasteni jõudmine, seades esikohale investeeringud avalikesse tervishoiu-, toitlustamis-, haridus-, ja sotsiaalkaitse teenustesse. [ME 334]**
- b) Jõupingutuste tõhustamine, et võtta vastu strateegiad ja asjakohased investeeringud naiste ja, noorte, **laste ja puuetega inimeste** õiguste edendamiseks, **kaitsemiseks ja rakendamiseks**, et lihtsustada nende **kaasatust ja sisulist** osalemist ühiskonna- ja majanduselus ning tagada nende igakülgne panus kaasavasse majanduskasvu ja kestlikku arengusse. [ME 335]
- c) Naiste ja tütarlaste õiguste **edendamine ja nende mõjuvõimu suurendamine**, sealhulgas majanduslike, töö- ja sotsiaalsete õiguste, **maaomandiõiguste** ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvate õiguste edendamine, ning mis tahes vormis seksuaalse ja soolise vägivalda ennetamine **ja nende kaitsmine selle eest; see hõlmab kõigi juurdepääsu edendamist igakülgsele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja põhjalikule seksuaalhariduse; koostöö edendamine teadus- ja innovatsioonitegevuses seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu uute ja täiustatud vahendite valdkonnas, sealhulgas pereplaneerimine, eelkõige väikese sissetulekuga piirkondades. [ME 336]**
- d) Erilise tähelepanu pööramine ebasoodsas ja ~~haavatavas~~ **kaitsetus** olukorras olevatele või tõrjutud isikutele, sealhulgas lapsed, eakad, ~~puudega~~ **puuetega** inimesed, LGBTI-inimesed ja põlisrahvad. See hõlmab **nii puuetega kui ka puueteta** laste institutsiooniliselt hoolduselt kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku edendamist. [ME 337]
- e) Kogukondade, eriti kõige vaesemate **ja kõige raskemini ligipääsetavate** kogukondade toetamisel integreeritud lähenemisviisi edendamine, parandades põhivajaduste ja -teenuste **üldist** kättesaadavust, **eelkõige tervishoiu, sh seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenuste, info ja tarvete, hariduse, toitumise ja sotsiaalkaitse osas. [ME 338]**
- f) Lastele, eriti enim tõrjutud lastele elus parima lähtekoha andmine, investeerides varajase lapsepõlve aegsesse arengusse ja tagades, et vaesuse või ebavõrdsuse all kannatavatel lastel on juurdepääs põhiteenustele, nagu tervishoid, toitlustamine, haridus ja sotsiaalkaitse; lastele turvalise ja toetava keskkonna loomise edendamine, et aidata täie tervise juures oleval noorel elanikkonnal oma potentsiaali täiel määral realiseerida, **ja erilise tähelepanu pööramine tütarlaste vajadustele. [ME 339]**
- g) Piisava, taskukohase, ohutu ja täisväärtusliku toidu üldise kättesaadavuse tagamine eelkõige kõige ~~haavatavamatele~~ **kaitsetumatele, muu hulgas alla viieaastastele lastele, teismelistele, nii tütarlastele kui ka poistele, ja naistele, eelkõige raseduse ja rinnaga toitumise ajal**, ning toiduga kindlustatuse ja toitumisalase kindlustatuse tugevdamine, eelkõige pikaajaliste või korduvate kriisidega silmitsi seisvates riikides, **ning mitut valdkonda hõlmavate toitumist mõjutavate lähenemisviiside tõhustamine põllumajanduse valdkonnas. [ME 340]**
- h) Ohutule ja piisavale joogiveele, kanalisatsioonile ja hügieenile üldise juurdepääsu toetamine ning kestlikud ja integreeritud veemajandussüsteemid **kui tervise, hariduse, toitumise, kliimamuutustele vastupanuvõime ja soolise võrdõiguslikkuse põhitegurid. [ME 341]**
- i) Üldise tervisekindlustuse saavutamine, võrdne juurdepääs kvaliteetsetele ja taskukohastele tervishoiuteenustele, sealhulgas **seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenustele, ning kaasava, tugeva, kvaliteetse ja vastupidava, kõigile kättesaadava** tervishoiusüsteemi arendamise toetamise kaudu, ning varajase hoiatamise, riskide vähendamise, juhtimise ja võimekuse taastamise suutlikkuse suurendamine; **liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi tegevuse täiendamine, et võidelda üleilmsete terviseohtude vastu, töötada välja vaesusega seotud ja tähelepanuta jäänud haiguste vastased ohutud, tõhusad ja taskukohased vaktsiinid ja raviviisid ning parandada reageerimist terviseiga seotud probleemidele, sealhulgas nakkushaigustele, antimikroobikumiresistentsusele ning tekkivatele haigustele ja epideemiatele. [ME 342]**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- j) Üldise ja õiglase sotsiaalkaitsesüsteemi toetamine ja sotsiaalsete turvavõrkude tugevdamine, et tagada elementaarne edusamet, hoida ära äärmisesse vaesusesse langemine ning suurendada vastupanuvõimet.
- ja) *Inimeste ja kogukondade vastupanuvõime tugevdamine, sealhulgas suuremate investeeringute kaudu kogukonnapõhistesse katastroofiohu vähendamise ja selleks valmisolekuga seotud projektidesse.* [ME 343]
- jb) *Riiklike, piirkondlike ja kohalike valitsuste ja haldusasutuste toetamine nõutava taristu loomisel, muu hulgas füüsilised, tehnoloogilised ressursid ja töötajad, kasutades kõige uuemaid tehnoloogilisi ja halduslikke edusamme, et võimaldada kõigi ühiskondlike registrikannete (alates sünnist kuni surmani) täpset registreerimist ja ametlikult tunnustatud duplikaatdokumentide avaldamist, kui see on vajalik selle tagamiseks, et kõik kodanikud oleksid ametlikult olemas ja saaksid kasutada oma põhiõigusi.* [ME 344]
- k) Kaasava ja kestliku linnade arengu edendamine, eesmärgiga tegeleda ebavõrdsusega linnades, keskendudes kõige enam abi vajavatele inimestele *ning sooteadliku lähenemisviisi kasutamine.* [ME 345]
- l) ~~Kohalike ametiasutuste toetamine, et parandada linnatasandil põhiteenuste osutamist ja võrdset juurdepääsu toiduga kindlustatusele, kättesaadavatele, inimväärsetele ja taskukohastele eluasemetele ning eelkõige mitteametlike asunduste ja slummide elanike elukvaliteeti.~~ [ME 346]
- m) *Rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud eesmärkide saavutamise edendamine hariduse valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu tasuta riiklikele haridussüsteemidele* kõigile suunatud kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse formaalse, informaalse ja mitteformaalse hariduse, sealhulgas tehnilise ja kutseõppe *kaudu, ning elukestva õppe ja väikelapse arengu võimaluste edendamine kõikidele ja* kõigil tasanditel, sealhulgas häda- ja kriisiolukordades ning digitehnoloogiatega abil, et parandada õpetamise ja õppimise taset. [ME 347]
- ma) *Hariduskoridoride toetamine, et sõjategevuses osalevatel riikidel pärit üliõpilased saaksid õppida liidu ülikoolides.* [ME 348]
- n) ~~Suutlikkuse suurendamise ning~~ Partnerriikidesse suunduva või nende vahelise õpirändega, *suutlikkuse suurendamise ja kultuurialase koostööga* seotud meetmete toetamine, samuti koostöö ja poliitiline dialoog nendes riikides asuvate institutsioonide, organisatsioonide, kohalike rakendusametite ning ametiasutustega. [ME 349]
- na) *Suutlikkuse suurendamine ja koostöö edendamine teaduse, tehnoloogia ja uurimistegevuse valdkonnas, eelkõige tegeledes vaesusega seotud sotsiaalsete probleemidega, mis mõjutavad ebaproportsionaalselt partnerriike ning teadusuuringute ja innovatsiooni tähelepanuta jäetud valdkondi, kuhu tehakse vähe erasektori investeeringuid, ning avatud andmete ja sotsiaalse innovatsiooni edendamisega.* [ME 350]
- o) *Suutlikkuse suurendamise ja* koostöö arendamine teaduse, tehnoloogia ja teadusuuringute ning avatud andmete, suurandmete, tehisintellekti ja innovatsiooni valdkonnas *kooskõlas liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga, et võidelda ajude väljavoolu vastu.* [ME 351]
- p) Koordineerimise parandamine kõigi asjaomaste osalejate seas, et aidata neil hädaolukorrast arenguetappi üle minna.
- q) Kultuuridevahelise dialoogi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamine selle kõigis vormides, kultuuripärandi säilitamine ja edendamine, ning ~~loomemajanduse~~ *kultuuri- ja loomesektori* potentsiaali vallandamine kestliku, sotsiaalse ja majandusliku arengu hüvanguks. [ME 352]

Kolmapäev, 27. märts 2019

qa) **Meetmete toetamine ja koostöö edendamine spordi valdkonnas, et aidata kaasa naiste ja noorte, üksikisikute ja kogukondade võimestamisele ning kestliku arengu tegevuskava 2030 tervishoiu, hariduse ja sotsiaalse kaasamise eesmärkide täitmisele.** [ME 353]

(r) Pikaajaliselt ja sunniviisiliselt ümberasustatud isikute väärkuse ja toimetulekuvõime ning vastuvõtivate riikide ja kogukondade majandus- ja sotsiaalellu kaasamise edendamine.

3. Ränne ja liikuvus **ja sundränne** [ME 354]

-a) **Tulemusliku ja inimõigustel põhineva rändepoliitika toetamine kõigil tasanditel, sealhulgas kaitseprogrammide toetamine, et hõlbustada turvalist, korrapärast ja seaduslikku rännet.** [ME 355]

a) Rände ja liikuvuse alase **kahepoolse, piirkondliku, sealhulgas lõunapiirkonna, ja rahvusvahelise** partnerluse ~~tugevdamine~~ **tugevdamisele kaasaaitamine**, järgides integreeritud ja ühtlustatud lähenemisviisi ning rände kõiki aspekte arvesse võttes, ~~sealhulgas liidu kahepoolsete või piirkondlike lepingute ja kokkulepete, sealhulgas liikuvuspartnerluste rakendamise toetamine ning kooskõlas rahvusvahelise ja liidu õigusega ning inimõiguste alaste kohustustega.~~ [ME 356]

aa) **Abi andmine liidu ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete või piirkondlike lepingute ja kokkulepete, sealhulgas liikuvusega seotud partnerluste rakendamisel, ning turvaliste ja seaduslike rändeviiside loomine, sh viisalihtsustus- ja ümberasustamislepingute väljatöötamise teel, ning vastastikuse aruandekohustuse ja humanitaar- ja inimõiguste alaste kohustuste täieliku austamise alusel.** [ME 357]

b) Tagasipöörduvate rändajate jätkusuutliku **ja eduka sotsiaal-majandusliku** taasintegreerimise toetamine. [ME 358]

c) Ebaseadusliku rände ja sunniviisilise ümberasustamise algpõhjustega tegelemine.

d) ~~Ebaseadusliku rände, inimkaubanduse ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane võitlus, integreeritud piirihalduse alase koostöö tugevdamine~~ **Rändevaldkonna nõrkade kohtade vähendamine, sealhulgas tegeledes ebaseadusliku rände probleemiga, ning kooskõlas rahvusvahelise ja liidu õigusega jõulisem rahvusvaheline reageerimine inimkaubandusele ja rändajate ebaseaduslikule üle piiri toimetamisele.** [ME 359]

e) Rände haldamiseks teadusliku, tehnilise, inim- ja institutsioonide suutlikkuse suurendamine, **sealhulgas täpsete ja eristatud andmete kogumine ja kasutamine tõendipõhise poliitika alusena, et hõlbustada turvalist, korrakohast ja vastutustundlikku rännet.** [ME 360]

f) ~~Tõhusa ja inimõigustel põhineva rändepoliitika, sealhulgas kaitseprogrammide toetamine.~~ [ME 361]

g) Seaduslikku rännet ja hästi juhitud liikuvust ning inimestevahelisi kontakte lihtsustavate tingimuste edendamine, ~~maksimeerides selleks~~ **sealhulgas andes rände mõju arengule kõigis etappides täpset ja õigeaegset teavet.** [ME 362]

ga) **Rände mõju arengule maksimeerimine ning rände ja arengu seotusest ühise arusaama parandamine.** [ME 363]

h) Rändajate ja sunniviisiliselt ümberasustatud isikute kaitse tagamine, **pöörates erilist tähelepanu kaitsetutele rühmadele ja kohaldades õigustel põhinevat lähenemisviisi ning tagades rahvusvahelist kaitset vajavate isikute tunnustamise ja nende staatuse kindlaksmääramise segarändevoogudes.** [ME 364]

i) Sunniviisiliselt ümberasustatud isikute ja neid vastu võtvate kogukondade jaoks arengupõhiste lahenduste leidmise toetamine, **sealhulgas haridusele ja inimväärtetele töökohtadele juurdepääsu kaudu, et edendada ümberasustatud isikute väärkust, vastupanuvõimet ja iseseisvust ning nende kaasamist vastuvõtivate riikide majandus- ja ühiskonnaellu.** [ME 365]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- j) Päritoluriikides diasporaa kaasamise toetamine, *et aidata igakülgselt kaasa kestlikule arengule*. [ME 366]
- k) Kiiremate, odavamate ja turvalisemate rahaülekannete edendamine nii ülekandeid tegevates kui ka ülekandeid vastuvõtvates riikides, kasutades seega ära nende arengupotentsiaali.
- (ka) *Rändajatele ja ühiskondadele suuremate õiguste andmisele kaasaaitamine, et saavutada nende täielik kaasamine ja sotsiaalne ühtekuuluvus*. [ME 367]

Koostööd selles valdkonnas juhitakse kooskõlas [Varjupaiga- ja Rändefondiga], järgides täielikult poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet. [ME 368]

PLANEET MAA

4. Keskkond ja kliimamuutused

- a) Kliima ja keskkonna juhtimiseks ning nende küsimuste peavoolustamiseks ja jälgimiseks vajalike töötajate ja asutuste teadusliku ja tehnilise suutlikkuse suurendamine. Piirkondliku ja riikliku kliimaalase juhtimise toetamine.
- b) *Kliimamuutustega kohanemise toetamine, pannes erilist rõhku eriti kaitsetutele riikidele ja elanikkonna osadele, kellel puuduvad vahendid vajalike meetmete võtmiseks*. Partnerite jõupingutuste toetamine, et nad täidaksid oma kohustusi kliimamuutuste valdkonnas vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuse ning leevendus- ja kohandamiskavade rakendamine, sealhulgas kohandamis- ja leevendusmeetmete vaheline sünergia, ning täidaksid oma kohustusi, mis tulenevad muudest mitmepoolsetest keskkonnavalastest kokkulepetest, nagu bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsioon. [ME 369]
- c) Kestliku rohelise ja sinise majanduskasvu edendamine ja/või tõhustamine kõigis majandussektorites.
- d) *Säästvale energiale juurdepääsu edendamine arenguriikides, et järgida liidu 2012. aasta lubadust anda 2030. aastaks selline juurdepääs veel 500 miljonile inimesele, eelistades väike- ja minivõrkude ning autonoomse energiavarustusega seotud lahendusi, millel on suur keskkonna- ja arenguväärtus*. Kestliku energiakoostöö tugevdamine. Energiatõhusust ja taastuvate energiaallikate kasutamist käsitleva koostöö edendamine ja laiendamine. *Juurdepääsu tagamine usaldusväärsetele, turvalistele, taskukohastele, keskkonnasäästlikele ja säästvalele energiateenustele, eelkõige kohalikele ja detsentraliseeritud lahendustele, mis tagavad energia kättesaadavuse vaesuses elavatele inimestele ja äärepiirkondadele*. [ME 370]
- da) *Suutlikkuse suurendamine, mis võimaldab integreerida keskkonnasäästlikkuse ja kliimamuutustega seotud eesmärgid ning keskkonnasäästliku majanduskasvu eesmärkide poole püüdlamise riiklikesse ja kohalikesse arengustrateegiasse, sealhulgas toetada jätkusuutlikkuse kriteeriumeid riigihangetes*. [ME 371]
- db) *Ettevõtja sotsiaalse vastutuse, tarneahelates nõuetekohase hoolsuse ja ettevaatusprintsipi ning põhimõtte „saastaja maksab“ järjepideva kohaldamise edendamine*. [ME 372]
- dc) *Keskkonnasäästlike põllumajandustavade toetamine, sealhulgas agroökoloogia, mille kasulikkus ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ning pikas plaanis keskkonna ja sotsiaalse vastupanuvõime edendamiseks kliimamuutuste vastu on kinnitust leidnud*. [ME 373]
- e) Kohalike, riiklike, piirkondlike ja kontinentaalsete mitmeliigiliste transpordivõrkude ja -teenuste parandamine, et tugevdada kestliku ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise majandusarengu ja töökohtade loomise võimalusi, pidades silmas vähese süsinikdioksiidihetega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelist arengut. Transpordisektori lihtsustamise ja liberaliseerimise tõhustamine, transpordivaldkonna kestlikkuse, liiklusohutuse ja vastupanuvõime parandamine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- f) Kohalike kogukondade ja põlisrahvaste kliimamuutuse vastastesse meetmetesse, **bioloogilise mitmekesisuse kadumise ja looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastasesse võitlusse**, ökosüsteemide säilitamise ja loodusvarade majandamisse kaasamise tõhustamine, **sealhulgas parandades maa omandiõiguse ja veevarude haldamist**. Linnade kestliku arengu ja linnapiirkondades vastupanuvõime edendamine. [ME 374]
- fa) **Konfliktipiirkonnast pärit mineraalidega kauplemise ja kaevurite kuritarvitamise lõpetamine ning kohalike kogukondade arengu toetamine vastavalt määrusele (EL) 2017/821 tarneahelaga seotud hoolduskohustuse ja kaasnevate meetmete kohta, ning sellise lähenemisviisi väljatöötamine ka praegu veel hõlmamata mineraalide suhtes**. [ME 375]
- fb) **Kestlikku arengut toetava hariduse edendamine, et anda inimestele võimalusi ühiskonna muutmiseks ja jätkusuutliku tuleviku loomiseks**. [ME 376]
- g) Loodusvarade ja elujõuliste ökosüsteemide kestliku majandamise, kasutamise ning taastamise ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamise edendamine, ning eluslooduse kaitsmine, **sealhulgas salaküttimise ja looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemine**. [ME 377]
- ga) **Bioloogilise mitmekesisuse kadumise käsitlemine, rakendades selle lahendamiseks rahvusvahelisi ja liidu algatusi, eelkõige maa- ja mereökosüsteemide ning nendega seotud bioloogilise mitmekesisuse kaitse, säästva kasutamise ja majandamise edendamise kaudu**. [ME 378]
- h) Veevarude integreeritud ja kestliku majandamise ning piiriülese veealase koostöö edendamine **kooskõlas rahvusvahelise õigusega**. [ME 379]
- i) Süsinikuvaru säilitamise ja suurendamise edendamine maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse kestliku majandamise kaudu ning keskkonnaseisundi halvenemise, kõrbestumise ja mulla **ning metsade** degradeerumise ~~vastane~~ ja **põuavastane** võitlus. [ME 380]
- j) Metsade hävitamise piiramine ning metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse edendamine ning võitlus ebaseadusliku metsaraie ning ebaseaduslike raie- ja puittoodetega kauplemise vastu. **Loodusvarade jätkusuutliku majandamise eesmärgil parema valitsemise ja suutlikkuse suurendamise toetamine. Vabatahtlike partnerluslepingute üle läbirääkimise ja nende rakendamise toetamine**. [ME 381]
- k) Ookeanide majandamise toetamine, sealhulgas ranniku- ja mereökosüsteemide kaitsmine ja säilitamine nende kõigis vormides, sealhulgas ökosüsteemid, võitlus mereprügi, ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu ning merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitse **kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooniga (UNCLOS)**. [ME 382]
- l) Piirkondliku katastroofiohu vähendamise, **selleks valmisoleku ja sellele** vastupanuvõime tõhustamine **kogukonna-põhise, inimkeskse lähenemisviisi abil** koostöös ~~kliimamuutusega~~ **kliimamuutustega** kohanemist käsitlevate strateegiatega ja meetmetega. [ME 383]
- m) Ressursitõhusa ja kestliku tarbimise ning tootmise edendamine (**sh kogu tarneahelas**), sealhulgas **takistades loodusvarade kasutamist konfliktide rahastamiseks ja toetades sidusrühmi selliste algatuste nagu Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteem järgimisel**; reostuse ärahoidmine ning kemikaalide ja jäätmete usaldusväärne majandamine. [ME 384]
- n) Majanduse kestliku mitmekesistamise, konkurentsivõime, **väärtusi jagavate tarneahelate** ja **õiglase** kaubanduse parandamiseks tehtavate jõupingutuste ja erasektori arendamise toetamine, keskendudes eelkõige vähese süsinikdioksiidheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele rohelisele majanduskasvule, mikroettevõtjatele, **sotsiaalsete ettevõtete** ning VKEdele ja kooperatiividele, kasutades ära ELiga sõlmitud ~~kehtivaid kaubanduslepinguid~~ **kehtivate kaubanduslepingute arengualast kasu**. [ME 385]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- na) Sellistest lepingutest nagu bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioon (CITES), metsloomade rändliikide kaitse konventsioon ja muudest bioloogilist mitmekesisust käsitlevatest lepingutest tulenevate bioloogilise mitmekesisuse kaitse rahvusvaheliste kohustuste täitmine. [ME 386]
- nb) Kliimamuutustega seotud ja keskkonnanäesmärkide liidu arengukoostöösse integreerimise ning peavoolustamise tõhustamine – nii arenguriike käsitleva kui ka arenguriikides või arenguriikide tehtava koostöö osas – metoodilise töö ja teadustegevuse (sh järelevalve, aruandlus- ning kontrollimehhanismide, ökosüsteemide kaardistamise, hindamise ja väärtuse määramise, keskkonnateadmiste baasi täiendamise ning uuenduslike meetmete ja poliitikasidususe edendamise) toetamise kaudu. [ME 387]
- nc) Kliimamuutuste selliste ülemaailmsete ja piirkondadevaheliste tagajärgedega tegelemine, millel võib olla destabiliseeriv mõju arengule, rahule ja julgeolekule. [ME 388]

HEAOLU

5. Kaasav ja kestlik majanduskasv ning inimväärne tööhõive

- a) Ettevõtlikkuse **toetamine, sealhulgas mikrorahastamise kaudu**, inimväärse tööhõive ja tööalase konkurentsivõime toetamine oskuste ja pädevuste arendamise kaudu, hõlmates sealhulgas haridust, **sotsiaaldialoogi ja laste töö vastast võitlust hõlmavate ILO** tööstandardite ja **täieliku kohaldamise parandamist**, töötingimuste parandamist tervislikus keskkonnas, **äraelamist võimaldavat töötasu** ning eelkõige noorte jaoks võimaluste loomist. [ME 389]
- b) Selliste riiklike arengusuundade toetamine, mis võimendavad positiivset sotsiaalset tulemust ja mõju, ning **astmelise tulemusliku ja kestliku** maksustamise ja riikliku ümberjaotuspoliitika edendamine ning **kestlike sotsiaalkaitse-süsteemide ja sotsiaalkindlustusskeemide loomine ja tugevdamine. Maksudest kõrvalehoidumise ja maksupa-radiiside vastu võitlemiseks riigi ja rahvusvahelisel tasandil tehtavate jõupingutuste toetamine.** [ME 390]
- c) **Vastutustundliku** ettevõtlus- ja investeerimiskliima parandamine, majandusarengut toetava õiguskeskkonna loomine ning ettevõtjate, eelkõige VKEde, **ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete** toetamine äritegevuse laiendamisel ja **töökohta inimväärsete töökohtade** loomisel, **solidaarsusmajanduse arengu toetamine ning erasektori aruandluskohustuse parandamine.** [ME 391]
- ca) **Ettevõtjate vastutuse edendamine erasektori tegevusega seotud inimõiguste rikkumiste eest ja õiguskaitse-mehhanismide edendamine. Kohalikul, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil tehtavate jõupingutuste toetamine, et tagada ettevõtjate vastavus inimõiguste standardite ja õiguslike suundumuste järgimise eest, sealhulgas nõuetekohane hooldus ning rahvusvaheliselt siduv vahend, mis käsitleb äri- ja inimõigusi ülemaailmsel tasandil.** [ME 392]
- d) Sotsiaalse ja keskkonnavalase jätkusuutlikkuse, ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja vastutustundliku ettevõtluse tugevdamine kogu väärtusahela ulatuses, **tagades väärtuste jagamise, õiglased hinnad ja ausad kaubandustingi-mused.** [ME 393]
- e) Avaliku sektori kulutuste **tõhususe ja jätkusuutlikkuse** suurendamine, **sealhulgas jätkusuutlike riigihangete kaudu**, ja riigi rahaliste vahendite strateegilisema kasutamise edendamine, sealhulgas segarahastamisvahendite kaudu, et kaasata täiendavaid avaliku ja erasektori investeringuid. [ME 394]
- f) Linnade kui kestliku ja kaasava majanduskasvu ning innovatsiooni keskuste potentsiaali suurendamine.
- g) Sisemise majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine, linna- ja maapiirkondade vahel tugevamate sidemete loomine ning **turismisektori nii loomemajanduse kui ka kultuuriturismi sektori** arengu lihtsustamine säästva arengu võimendajana. [ME 395]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- h) **Kestlike ja kaasavate** põllumajanduslike ja toiduainete väärtusahelate tõhustamine ja mitmekesistamine, **toiduga kindlustatuse ja** majanduse **mitmekesistamise**, lisandväärtuse loomise ja piirkondliku integratsiooni, konkurentsi-võime ja **õiglase** kaubanduse edendamine ning kestliku, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliste uuenduste tugevdamine. [ME 396]
- ha) **Väiketalunike ja eelkõige naiste puhul keskendumine ökoloogiliselt tõhusale põllumajanduse intensiivistamisele, toetades tõhusaid ja jätkusuutlikke riiklikke poliitikasuundi, strateegiaid ja õigusraamistikke, ning õiglast ja jätkusuutlikku juurdepääsu vahenditele, sealhulgas maale, veele, (mikro)krediidile ja muudele põllumajanduslike tootmissisenditele.** [ME 397]
- hb) **Kodanikuühiskonna ja talunike organisatsioonide poliitiliste otsuste tegemisel ja uurimisprogrammides suurema osalemise aktiivne toetamine ning nende valitsusprogrammide rakendamisse ja hindamisse kaasatuse suurendamine.** [ME 398]
- i) Kalavarude kestliku majandamise ja kestliku põllumajanduse toetamine.
- j) **Ohutule, taskukohasele ja** säästvale energiale üldise juurdepääsu tagamine, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise ressursitõhusa ringmajanduse edendamine vastavalt Pariisi kliimakokkulepele. [ME 399]
- k) Aruka, kestliku, kaasava ja turvalise liikuvuse edendamine ning liidus transpordiühenduste parandamine.
- l) Taskukohase, kaasava ja, usaldusväärse **ja turvalise** digitaalse ühenduvuse edendamine ning digitaalmajanduse tugevdamine. **Digikirjaoskuse ja -oskuste edendamine. Digitaalse ettevõtluse ja töökohtade loomise soodustamine. Digitaaltehnoloogia kui kestliku arengu võimaldaja kasutamise edendamine. Küberturvalisuse, andmekaitse ja muude digitaliseerimisega seotud õiguslike küsimuste käsitlemine.** [ME 400]
- m) Turgude ja sektorite arendamine ja tugevdamine viisil, mis toetaks kaasavat ja kestlikku majanduskasvu **ja ausat kaubandust.** [ME 401]
- n) Piirkondlike integratsioonikavade ja optimaalse kaubanduspoliitika toetamine **kaasava ja kestliku arengu huvides ning ELi liidu ja selle partnerite vaheliste kaubanduslepingute ausa kaubanduse lepingute, sealhulgas arenguriikidest pärit partneritega sõlmitavate terviklike ja asümmeetriliste lepingute konsolideerimise ja rakendamise toetamine. Mitmepoolsuse, kestliku majanduskoostöö ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjade edendamine ja tugevdamine.** [ME 402]
- o) Koostöö arendamine teaduse, tehnoloogia ja teadusuuringute ning, **digitaliseerimise**, avatud andmete, **suurandmete ning tehisintellekti** ja innovatsiooni, **sealhulgas teadusdiplomaatia arendamise** valdkonnas. [ME 403]
- p) Kultuuridevahelise dialoogi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamine selle kõigis vormides, **kaasa arvatud kohalik käsitööndus, kaasaegne kunst ja kultuuriline väljendus, arendades kohalikku käsitööndust**, ning kultuuripärandi säilitamine ja edendamine. [ME 404]
- q) Naiste mõjuvõimu suurendamine, et nad osaleksid senisest enam majanduselus ja otsuste tegemisel.
- r) **Tervislikus keskkonnas tehtavale** inimväärsele tööle juurdepääsu parandamine **kõigi jaoks** ning kõigile, aga eelkõige **naistele ja** noortele inimväärse töö tagamiseks kaasavamate ja hästi toimivate tööturgude ja tööhõivepoliitika loomine, **inimõiguste ja tööõiguste austamine.** [ME 405]
- ra) **Selle tagamine, et juurdepääs kaevandussektorile oleks õiglane ja kestlik ega aitaks samal ajal kaasa konfliktidele või korrupsioonile.** [ME 406]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- s) Kaevandussektorile õiglase, kestliku ja moonutamata juurdepääsu **edendamine; suurema läbipaistvuse, hoolsuskohustuse ja investorite vastutuse** tagamine, **edendades samal ajal erasektori aruandluskohustust; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määruse (EL) 2017/821 (millega kehtestatakse konfliktija riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus) juurde kuuluvate meetmete kohaldamine.** [ME 407]

RAHU

6. **Rahu**, julgeolek, ja stabiilsus ~~ja rahu~~ [ME 408]

- a) **Rahu edendamine, konfliktide ennetamine ja seega stabiilsuse ja ~~rahu~~ edendamine**, suurendades riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõimet poliitiliste, majanduslike, keskkonnaalaste, demograafiliste ja ühiskondlike kriiside ja vapustuste suhtes, **sealhulgas toetades vastupanuvõime hindamist, mis on töötatud välja selleks, et määrata kindlaks ühiskonna sisemine suutlikkus, mis võimaldab sellistele kriisidele ja vapustustele vastu pidada, nendega kohaneda ja neist kiiresti taastuda.** [ME 409]
- aa) **Vägivallata suhtumise edendamine, sealhulgas rahualase formaal- ja informaalse hariduse toetamise abil.** [ME 410]
- b) Konfliktide ennetamise, varajase hoiatamise ja rahu kindlustamise toetamine vahendamise, kriisiohje ja stabiliseerimise ning konfliktijärgse taastamistegevuse kaudu, **sealhulgas naistele suurema rolli andmisega kõigil tasanditel. Usalduse loomise, vahendamise, dialoogi ja lepitamise, heanaaberlike suhete ja muude selliste meetmete edendamine, hõlbustamine ja suutlikkuse suurendamine, mis aitavad konflikte ennetada ja lahendada, pöörates eritähelepanu kogukonnas tekkivatele pingetele ning ühiskonna eri rühmade lepitamise meetmetele ning pikaajalistele konfliktidele ja kriisidele.** [ME 411]
- ba) **Relvastatud konfliktide ohvrite rehabiliteerimise ja taasintegreerimise toetamine ning endiste võitlejate desarmeerimise, demobiliseerimise ning nende ja nende perede tsiviilühiskonda taasintegreerimise toetamine, arvestades sealjuures naiste eriomaseid vajadusi.** [ME 412]
- bb) **Naiste ja noorte rolli tugevdamine rahu tagamisel ja konfliktide ennetamisel ning nende kaasamise, sisulise kodaniku- ja poliitilise osaluse ja ühiskondliku tunnustamise edendamine. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise toetamine, eelkõige ebastabiilsetes, konflikti- ja konfliktijärgsetes olukordades ja riikides.** [ME 413]
- c) Julgeolekusektori **konfliktiteadliku** reformi toetamine, mille käigus tagatakse üksikisikutele ja riigile järk-järgult kestlikuks arenguks **ja rahuks** vajalik tõhusam, **demokraatlikum** ja usaldusväärsem julgeolek. [ME 414]
- d) Sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamise toetamine julgeoleku ja arengu toetamiseks. [ME 415 ei puuduta eestikeelset versiooni.]
- da) **Piirkondlike ja rahvusvaheliste desarmeerimisalgatuste ning relvade ekspordi kontrollimise korra ja mehhanismide toetamine.** [ME 416]
- e) Julgeolekut, stabiilsust ja rahu soodustavate **kohalike**, piirkondlike ja rahvusvaheliste algatuste toetamine ning **selliste erinevate algatuste sidumine.** [ME 417]
- f) Vägivaldse äärmusluse ja terrorismi viiva radikaliseerumise ennetamine ja selle vastu võitlemine **konteksti arvestavate, konfliktiteadlike ja sooteadlike ning inimkesksete programmide ja meetmetega.** [ME 418]
- fa) **Jalaväemiinide, lõhkemata lahingumoono või sõjategevusest mahajäänud lõhkekehade tõttu tsiviilelanikkonnale avalduva sotsiaal-majandusliku mõjuga, sh naiste vajadustega tegelemine.** [ME 419]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- fb) Relvajõudude restruktureerimise sotsiaalse mõju, sh naiste vajadustega tegelemine. [ME 420]*
- fc) Ajutiste kohalike, riiklike, piirkondlike ja rahvusvaheliste kohtute, tõe ja leppimise komisjonide ja mehhanismide toetamine. [ME 421]*
- g) Mis tahes vormis vägivalda, korrupsiooni ning organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu vastu võitlemine.
- h) Ühiste loodusvarade kestliku haldamisega seotud piiriülese koostöö edendamine **kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja liidu õigusega**. [ME 422]
- i) Kolmandate riikidega tuumaenergia rahuotstarbelisel kasutamisel koostöö tegemine, eelkõige kolmandates riikides tervishoiu, põllumajanduse ja toiduohutuse valdkonnas suutlikkuse suurendamise ja taristu arendamise kaudu. Samuti sotsiaalsete meetmete toetamine, mis on suunatud kiirgusliku avariolukorra ohvriks langenud kõige haavatavamale **kaitsetuma** elanikkonnakihi abistamisele ning mille eesmärk on nende elutingimuste parandamine. Tuumavaldkonnas teadmiste haldamise, koolitustegevuse ja hariduse edendamine. **Sellised tegevused töötatakse välja koostöös tegevustega, mida hõlmab Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis on loodud Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määrusega**. [ME 423]
- j) Meresõidu turvalisuse **ja ohutuse** suurendamine, et ookeanid oleksid turvalisemad, puhtamad ja kestlikult majandatud. [ME 424]
- k) Küberturvalisuse, vastupanuvõimeliste digivõrkude, andmekaitse ja eraelu puutumatus suutlikkuse suurendamise toetamine.

PARTNERLUS

7. Partnerlus

- a) Riikide isevastutuse, partnerluse ja dialoogi edendamine, et saavutada arengukoostöö kõigis mõõtmetes suurem tõhusus (pöörates erilist tähelepanu vähim arenenud riikide ja konfliktist mõjutatud riikide spetsiifilistele probleemidele, samuti rohkem arenenud arengumaade spetsiifilistele üleminekuperioodi probleemidele).
- b) Liidu ning kolmandate riikide ja piirkondlike organisatsioonide vahelise poliitilise, majandusliku, sotsiaalse, keskkonnavalase ja kultuurialase dialoogi süvendamine, ning kahepoolsete ja rahvusvaheliste kokkulepete rakendamise toetamine.
- c) Heanaaberlike suhete, piirkondliku integratsiooni, parema ühenduvuse, koostöö ja dialoogi ergutamine.
- ca) Partnerriikide ja -piirkondade koostöö toetamine ja tugevdamine naabruses asuvate liidu äärepoolseimate piirkondadega ning ülemeremaade ja -territooriumidega, mis kuuluvad nõukogu otsuse (EL) .../...⁽¹⁾ (ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta) kohaldamisalasse. [ME 425]*
- d) Kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas fondide tegutsemist soodustava keskkonna edendamine, tõhustades nende ~~otstarbekat ja struktureeritud~~ osalemist sisepoliitikas ning nende suutlikkust arengu- ja juhtimisvaldkonnas sõltumatult tegutseda. Kodanikuühiskonna organisatsioonidega uut moodi partnerluste tugevdamine, **ELiga liiduga** sisulise ja struktureeritud dialoogi edendamine ning kodanikuühiskonna organisatsioonidega koostöö tegemisel **ELi liidu** riigipõhiste tegevuskavade tõhus kasutamine **ja rakendamine**. [ME 426]
- e) Koostöö kohalike ametiasutustega ning nende kui poliitikakujundajate ja otsustajate toetamine, et tõhustada kohalikku arengut ja valitsemist.

⁽¹⁾ Nõukogu ... otsus (EL) .../...ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ELT ...).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- f) Kolmandate riikide kodanike **ja inimõiguste kaitsjate** tõhusam kaasamine, sealhulgas majandus-, kultuuri-, **spordi-** ja avaliku diplomaatia abil. [ME 427]
- g) Tööstusriikide ja rohkem arenenud arengumaade kaasamine kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisse üleilmsete avalike hüvede ja probleemide, sealhulgas lõuna-lõuna suunalise ja kolmepoolse koostöö valdkonnas.
- h) Piirkondliku integratsiooni ja tulemustele suunatud koostöö edendamine piirkondliku integratsiooni ning dialoogi toetamise kaudu.

~~B. Naabruspoliitika piirkonna jaoks iseloomulikud küsimused~~

- ~~a) Tõhustatud poliitilise koostöö edendamine.~~
 - ~~b) Assotsieerimislepingute või muude kehtivate ja tulevaste lepingute ning ühiselt heakskiidetud tegevuskavade või nendega võrdväärsete dokumentide rakendamise toetamine.~~
 - ~~c) Liidu ja partnerriikide ühiskondade vaheliste tihedamate partnerluste edendamine, sealhulgas inimestevaheliste kontaktide kaudu.~~
 - ~~d) Piirkondliku koostöö edendamine, eelkõige idapartnerluse, Vahemere Liidu ja Euroopa naabruspoliitika ülese koostöö, samuti piiriülese koostöö raames.~~
 - ~~e) Järgjärgulise integratsiooni poole püüdemine liidu siseturul ning tõhusa sektoripõhise ja mitmeid sektoreid hõlmava koostöö arendamine, sh õigusaktide ühtlustamine liidu ja muude asjakohaste normidega ja nendele lähendamine ning parem juurdepääs turule, muu hulgas laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade kaudu, asjaomaste institutsioonide väljaarendamine ja investeeeringud. [ME 428]~~
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

III LISA

TEEMAPROGRAMMIDE KOOSTÖÖVALDKONNAD

1. INIMÕIGUSI JA DEMOKRAATIAT KÄSITLEVAD KOOSTÖÖVALDKONNAD

Demokraatia, õigusriigi, inimõiguste universaalsuse ja jagamatuse, inimväärikuse austamise, mittediskrimineerimise, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete austamise põhiväärtuste edendamise toetamine. [ME 429]

Kodanikuühiskonnaga inimõiguste ja demokraatia küsimustes, sealhulgas tundlikel ja pakilistel teemadel koostöö ja partnerluste võimaldamine. Allpool esitatud eesmärkide saavutamiseks töötatakse kõigil tasanditel välja sidus ja terviklik strateegia. [ME 430]

Inimõiguste ja põhivabaduste tagamine kõigi jaoks, panustades ühiskondadesse, kus valitsevad võrdsed võimalused, mittediskrimineerimine, tolerants, õiglus ja vastutus ning solidaarsus ja võrdsus. Kooskõlas universaalsuse, jagamatuse ja inimõiguste omavahelise seotuse põhimõtetega jälgitakse, edendatakse ja tõhustatakse inimõiguste ning põhivabaduste austamist ja järgimist. Programm hõlmab kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi. Inimõigustega seotud probleemide lahendamiseks tugevdatakse kodanikuühiskonda ning kaitstakse inimõiguste kaitsjaid ning suurendatakse nende mõjuvõimu, muu hulgas seoses nende aheneva tegutsemisruumiga. [ME 431]

Demokraatia arendamine, edendamine ja kaitsmine, hõlmates demokraatliku valitsemistava kõiki aspekte, sealhulgas demokraatliku pluralismi tugevdamine, kodanike osalemise parandamine ning usaldusväärse, kaasava ja läbipaistva valimisprotsessi toetamine. Demokraatia tugevdamiseks toetatakse demokraatliku süsteemi põhialuseid, nagu õigusriik, demokraatlikud normid ja väärtused, sõltumatu meedia, vastutusvõimelised ja kaasavad institutsioonid, sealhulgas erakonnad ja parlamendid, ning korrupsioonivastane võitlus. Valimisvaatlus täidab demokraatlike protsesside toetamisel tähtsat rolli. Selle taustal on ELi poolne valimisvaatlus ning ka ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude rakendamise jälgimine jätkuvalt programmi oluline osa. [ME 432]

Tõhusa mitmepoolsuse ja strateegilise partnerluse edendamine, toetades rahvusvaheliste, piirkondlike ja riiklike raamistike suutlikkust edendada ja kaitsta inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki. Toetatakse strateegilisi partnerlusi, pöörates erilist tähelepanu ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole, Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja asjaomastele piirkondlikele ja riiklikele inimõiguslastele mehhanismidele. Lisaks sellele edendatakse programmi abil eelkõige inimõiguste ja demokraatia üleilmse võrgustiku (Global Campus for Human Rights and Democracy) kaudu inimõiguste ja demokraatia alast haridust ning teadusuuringuid. [ME 433]

Käesoleva programmi raames annab liit abi, et lahendada üleilmseid, piirkondlike, riiklike ja kohaliku tasandi inimõiguste ja demokratiseerimisega seotud küsimusi partnerluses kodanikuühiskonnaga järgmistes strateegilistes sekkumisvaldkondades:

- 1a. Inimõiguste ja inimõiguste kaitsjate kaitsmine ja toetamine riikides ja hädaolukordades, kus inimõigused ja põhivabadused on enim ohustatud, sealhulgas tegeledes paindlikul ja terviklikul viisil inimõiguste kaitsjate kiireloomuliste kaitse vajadustega.**

Keskendutakse inimõiguste ja demokraatiaga seotud küsimustele, mida ei saa nende tundliku iseloomu või erakorralise laadi tõttu lahendada geograafiliste ega muude teemaprogrammide abil. Sellistel juhtudel peetakse esmatähtsaks asjaomase rahvusvahelise õiguse järgimise edendamist ning käegakatsutava toe ja tegevusvahendite andmist kohalikele kodanikuühiskonnale seal, kus meetmeid rakendatakse väga rasketes tingimustes. Erilist tähelepanu pööratakse ka konkreetsete inimõiguste kaitsjate kaitsemehhanismide tugevdamisele.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 1b. Inimõiguste ja põhivabaduste tagamine kõigile, panustades ühiskondadesse, kus valitsevad võrdsed võimalused, mittediskrimineerimine, võrdsus, sotsiaalne õiglus ja vastutus.

Liidu abiga on võimalik tegeleda kõige tundlikumate poliitiliste küsimustega, nagu surmanuhtlus, piinamine, sõnavabadus piiravates kontekstides, diskrimineerimine kaitsetute rühmade suhtes, samuti laste õiguste kaitsmine ja edendamine (nt lapstööjõud, lastega kaubitsemine, lasteprostitutsioon ja lapssõdurid) ning reageerida tekkivatele ja keerulistele probleemidele, nagu kliimamuutuste tõttu ümber asustatud isikute kaitsmine, tänu liidu tegevusvabadusele ja suurele paindlikkusele koostööviiside mõttes.

- 1c. Demokraatia konsolideerimine ja toetamine, tegeledes demokraatliku valitsemise kõigi aspektidega, sealhulgas demokraatliku mitmekesisuse tugevdamine, kodanike osalemise edendamine, kodanikuühiskonnale võimalusi pakkuva keskkonna loomine ning usaldusväärsete, kaasavate ja läbipaistvate valimisprotsesside toetamine, eelkõige ELi valimisvaatlusmissioonide abil.

Demokraatia tugevdamiseks toetatakse demokraatliku süsteemi põhialuseid, nagu õigusriik, demokraatlikud normid ja väärtused, sõltumatu meedia, vastutusvõimelised ja kaasavad institutsioonid, sealhulgas erakonnad ja parlamendid, vastutustundlik julgeolekusektor ning korrupsioonivastane võitlus. Esmatähtsaks peetakse käegakatsutava toe ja tegevusvahendite andmist väga rasketes tingimustes tegutsevatele poliitilistele jõududele. Valimisvaatlus täidab demokraatlike protsesside toetamisel tähtsat rolli. Selle taustal on ELi-poolne valimisvaatlus ning ka ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude rakendamise jälgimine jätkuvalt programmi oluline osa. Samuti keskendutakse kodanike valimisvaatlusorganisatsioonide ja nende piirkondlike võrgustike toetamisele kogu maailmas.

Euroopa ida- ja lõunanaabruse piirkonna kodanikuühiskonna valimisvaatlusorganisatsioonide ja vastavate piirkondlike platvormide organisatsioonide suutlikkust ja nähtavust suurendatakse sõltumatute, erapoolevõimeliste kodanikuühiskonna valimisvaatlusorganisatsioonide jaoks jätkusuutliku üksteiselt õppimise programmi edendamiseks. Liit püüab parandada riigisiseste kodanikuühiskonna valimisvaatlusorganisatsioonide suutlikkust, pakub valimisalast haridust, meediapädevust, riigisiseste ja rahvusvaheliste valimisvaatlusmissioonide soovitude rakendamise järelevalve programme, kaitseb valimisasutuste ja valimiste vaatlemise asutuste usaldusväärset ja usaldust nende vastu.

- 1d. Tõhusa mitmepoolsuse ja strateegiliste partnerluste edendamine, toetades rahvusvaheliste, piirkondlike ja riiklike raamistike suutlikkust ja suurendades kohalikul tasandil osalejate mõjuvõimu edendamist ja kaitsta inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki.

Inimõigustega seotud partnerlused, mis keskenduvad riikliku ja rahvusvahelise inimõiguste valdkonna ülesehituse tugevdamisele, sealhulgas mitmepoolsuse tugevdamisele, kuna ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo, Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja asjaomaste inimõigustega seotud mehhanismide sõltumatus ja tulemuslikkus on hädavajalikud. Jätkub inimõiguste ja demokraatia üleilmsele võrgustiku (Global Campus for Human Rights and Democracy), sealhulgas inimõiguste ja demokraatia alase hariduse ning teadusuuringute toetamine ning akadeemilise vabaduse edendamine.

- 1e. Uue piirkondadevahelise koostoime ja kohalikus kodanikuühiskonnas ning kodanikuühiskonna ja teiste asjaomaste inimõigusi käsitlevate asutuste ja mehhanismide vaheliste võrgustike loomise edendamine, et maksimeerida inimõiguste ja demokraatiaga seotud parimate tavade jagamist ning luua positiivset diinaamikat.

Põhitähelepanu pööratakse universaalsuse põhimõtte kaitsmisele ja edendamisele, nii kodanike kui ka poliitiliste või majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste inimõiguste valdkonna parimate tavade kindlakstegemisele ja jagamisele ning põhivabadustele, muu hulgas suurte probleemide lahendamisel, sealhulgas püsiv julgeolek, terrorismivastane võitlus, ebaseaduslik ränne ja valitsusväliste organisatsioonide tegutsemisruumi kahanemine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

See nõuab suuremat pingutust, et tuua kokku eri riikide ja mandrite inimõiguste valdkonna väga erinevad sidusrühmad (nt kohaliku kodanikuühiskonna ja inimõiguste aktivistid, juristid, teadlased, riigi tasandi inimõiguste ja naiste õiguste institutsioonid, ametiühingud), kes üheskoos suudavad luua mitmekordistuva mõjuga positiivse inimõiguste narratiivi.

1f. Liit edendab rahastamisvahendi raames oma suhetes kolmandate riikidega jätkuvalt rahvusvahelisi jõupingutusi mitmepoolse kokkuleppe saavutamiseks, et keelustada kauplemine kaupadega, mida kasutatakse piinamiseks ja surmanuhtluse täideviimiseks. [ME 434]

2. KODANIKUÜHISKONNA ORGANISATSIONE KODANIKUÜHISKONDA JA KOHALIKKE ASUTUSI KÄSITLEVAD KOOSTÖÖVALDKONNAD [ME 435]

1. Kaasav, osalusel põhinev, tugev ja sõltumatu kodanikuühiskonna tegutsemisruum *kodanikuühiskond ja kohalikud asutused* partnerriikides [ME 436]

a) Kodanike osalemist ja kodanikuühiskonna tegutsemist soodustava keskkonna loomine, *sealhulgas toetades kodanikuühiskonna aktiivset osalemist poliitilises dialoogis fondide kaudu.* [ME 437]

b) Kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas fondide *toetamine ja nende suutlikkuse* suurendamine, et nad saaksid tegutseda nii arengu- kui ka juhtimisvaldkonnas. [ME 438]

c) Partnerriikide kodanikuühiskonna võrgustike, platvormide ja liitude suutlikkuse suurendamine.

ca) Kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste, sealhulgas lõunapoolsete riikide kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste võrgustike ning katusorganisatsioonide suutlikkuse suurendamine, koordineerimine ja institutsiooniline tugevdamine, et nad peaksid oma organisatsioonides ja eri liiki sidusrühmadega arenguteemalisi avalikke arutelusid ning peaksid valitsustega dialoogi avaliku poliitika teemal ja osaleksid tõhusalt arenguprotsessis. [ME 439]

2. Arengupoliitikat käsitlev Dialoog kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja nende vahel [ME 440]

a) ~~Muude~~ Mitut sidusrühma hõlmavate dialoogifoorumite edendamine ning *kodanikuühiskonna ja kohalike asutuste võrgustike institutsiooniline tugevdamine*, sealhulgas kodanike, kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike ametiasutuste *asutuste*, liikmesriikide, partnerriikide ja muude oluliste sidusrühmade vaheline suhtlus ja *koordineerimine.* [ME 441]

b) Kodanikuühiskonna osalejate vahel koostöö ja kogemuste vahetamise võimaldamine.

c) ELiga sisulise ja pideva struktureeritud dialoogi ja partnerluse võimaldamine.

3. Euroopa kodanike teadlikkus ja teadmised arenguküsimustest ning nende lahendamises osalemine

a) Inimeste mõjuvõimu suurendamine, et neid rohkem kaasata.

b) Liidus, kandidaatriikides ning potentsiaalsetes kandidaatriikides partnerriikide *vaesuse vähendamisele ning* kestliku ja kaasava arengu strateegiatele üldsuse aktiivse toetuse tagamine. [ME 442]

ba) Teadlikkuse suurendamine säästvast tarbimisest ja tootmisest, tarneahelatest ja liidu kodanike ostujõu mõjust kestliku arengu võimaldamisel. [ME 443]

3a. Põhiliste sotsiaalteenuste osutamine abi vajavatele elanikkonna osadele.

Sekkumised partnerriikides, millega toetatakse kaitsetuid ja tõrjutud rühmi selliste põhiliste sotsiaalteenuste nagu tervishoid (sealhulgas toitumine, haridus, sotsiaalkaitse ning juurdepääs ohutule veele, kanalisatsioonile ja hügieenile) osutamiseга kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste kaudu. [ME 444]

Kolmapäev, 27. märts 2019

3b. Kohalike asutuste kui arenguvaldkonnas osalejate rolli suurendamine järgmiste meetmete abil.

- a) Liidu ja arenguriikide kohalike asutuste võrgustike, foorumite ja ühenduste suutlikkuse suurendamine, et tagada sisuline ja jätkuv poliitikadioloog ja aktiivne osalemine arenguvaldkonnas ning edendada demokraatlikku valitsemistava eelkõige kohaliku arengu suhtes territoriaalse lähenemisviisi rakendamise kaudu.
- b) Liidu kodanikega arenguküsimuste (teadlikkuse suurendamine, teadmiste jagamine, kaasamine, sealhulgas riigihangetes jätkusuutlikkuse kriteeriumide vastuvõtmise kaudu) arutamise laiendamine, eelkõige seoses kestliku arengu eesmärkidega, sealhulgas liidus ning kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides.
- c) Abi eest suurema vastutuse võtmine ja suurem suutlikkus abi ära kasutada kohalike asutuste ametnikele kohapeal pakutavate koolitusprogrammide kaudu, mis käsitlevad liidu rahastamise taotlemist. [ME 445]

3. RAHU KINDLUSTAMISE, KONFLIKTIDE ENNETAMISE JA STABIILSUSE JA RAHU TAGAMISEGA SEOTUD KOOSTÖÖVALDKONNAD [ME 446]

1. Abi konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ja kriisiks valmisolekuks

Liit annab tehnilist ja rahalist abi, mille raames toetatakse meetmeid, mille eesmärk on **liidu ja** partnerite suutlikkuse loomine ja suurendamine konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ning kriisieelse ja -järgsete vajadustega tegelemiseks tihedas koostöös ÜRO ja muude rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide ning riiklike ja kodanikuühiskonna osapooltega, et toetada nende jõupingutusi peamiselt järgmistes valdkondades, sealhulgas erilise tähelepanuga naiste **ja noorte** osalusele: [ME 447]

- a) varajane hoiatamine ja konfliktiriski analüüs **poliitika kujundamises ja rakendamises**; ~~usalduse suurendamine, vahendamine, dialoog ja lepitusmeetmed~~; [ME 448]
- aa) **usalduse suurendamise, vahendamise, dialoogi ja lepitamise suutlikkuse suurendamise hõlbustamine, pöörates eritähelpanu tekkivatele kogukonna sisepingetele ning genotsiidi ja eriti inimsusevastaste kuritegude ärahoidmisele**; [ME 449]
- ab) **stabiliseerimisele suunatud tsiviilmissioonides osalemiseks vajaliku suutlikkuse suurendamine; liidu, kodanikuühiskonna ja liidu partnerite suutlikkuse suurendamine tsiviilrahuvalve- ja rahutagamissioonidel osalemiseks ja nende lähetamiseks; rahu tagamise, konfliktianalüüsi, varajase hoiatamise või koolitamise ja teenuste osutamise valdkonnas teabe ja parimate tavade vahetamine**; [ME 450]
- b) ~~konflikti- ja~~ **konfliktijärgse taastumise toetamine, sealhulgas konfliktijärgses olukorras kadunud inimeste probleemiga tegelemine ning toetus asjakohaste mitmepoolsete kokkulepete rakendamisele, mis käsitlevad maamiine ja sõjategevusest maha jäänud lõhkekehi, samuti katastroofijärgne taastumine, mis puudutab poliitilist ja julgeolekuolukorda**; [ME 451]
- c) rahu kindlustamise ja riigi ülesehitamise ~~toetamise meetmed~~ **meetmete toetamine, kaasa arvatud kohalikud ja rahvusvahelised kodanikuühiskonna organisatsioonid, riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid; struktuurse dialoogi arendamine nende vahel eri tasanditel, kohaliku kodanikuühiskonna ja partnerriikide vahel ning liiduga**; [ME 452]
- d) konfliktide ennetamine ja kriisidele reageerimine;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- da) loodusvarade kasutamise piiramine konfliktide rahastamisel ja sidusrühmade toetamine, et nad vastaksid selliste algatuste tingimustele nagu Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteem, kaasa arvatud need, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrusega (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikti- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus⁽¹⁾, eriti mis puudutab tõhusat siseriiklikku kontrolli loodusvarade tootmise ja kaubanduse üle; [ME 453]
- e) sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamine julgeoleku ja arengu toetamiseks ning arenguks vajaliku julgeoleku toetamisel. [ME 454]
- ea) soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise meetmete toetamine, eelkõige ÜRO Julgeoleku nõukogu resolutsioonide 1325 ja 2250 rakendamisega, samuti naiste ja noorte ametlikes ja mitteametlikes rahuprotsessides osalemise ja esindatuse toetamisega; [ME 455]
- eb) meetmete toetamine, millega edendatakse vägivallata suhtumist, sealhulgas formaalne, informaalne ja mitteformaalne rahualane haridus; [ME 456]
- ec) meetmete toetamine, mis tugevdavad riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõimet, sealhulgas vastupanuvõime hindamised, mille eesmärk on teha kindlaks ühiskonna sisemine suutlikkus, mis võimaldab kriisidele ja vapustustele vastu panna, nendega kohaneda ja nendest kiiresti taastuda; [ME 457]
- ed) rahvusvahelistele inimõiguste ja õigusriigi alastele normidele vastavalt loodud rahvusvaheliste kriminaalkohtute ja ajutiste riiklike kohtute, õigus- ja lepituskomisjonide, üleminekuperioodi õigusemõistmise ning inimõigusi käsitlevate vaidluste õigusliku lahendamise ja omandiõiguse kehtestamise ning kindlakstegemise mehhanismide toetamine, [ME 458]
- ee) meetmete toetamine, et võidelda tulirelvade, väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kasutamise ja nendele juurdepääsu vastu; [ME 459]

Nimetatud valdkonna meetmed:

- a) hõlmavad oskusteabe edasiandmist, teabe ja hea tava jagamist, riski- või ohuhinnanguid, teadusuuringuid ja analüüsi, varajase hoiatamise süsteeme, koolitust ja teenuste osutamist;
- b) aitavad edasi arendada struktuurset dialoogi rahu kindlustamise küsimustes;
- c) võivad hõlmata tehnilist ja rahalist abi rahu kindlustamise ja riigi ülesehitamise toetamiseks. [ME 460]

2. Abi üleilmsete ja piirkonnaüleste ohtude ning tekkivate ohtudega tegelemisel

Liit annab tehnilist ja rahalist abi, mille raames toetatakse partnerite jõupingutusi ja liidu meetmeid üleilmsete ja piirkonnaüleste ohtude ning tekkivate ohtude lahendamisel peamiselt järgmistes valdkondades: [ME 461]

- a) avaliku korra ning üksikisikute julgeoleku ja turvalisuse ohustamine, sealhulgas terrorism, vägivaldne äärmuslus, organiseeritud kuritegevus, küberkuritegevus, hübriidohud, salakaubavedu, ebaseaduslik kauplemine ja transiit; nende õiguskaitse- ja õigusasutuste ning tsiviilametkondade suutlikkuse suurendamine, kes osalevad võitluses terrorismi, organiseeritud kuritegevuse (sealhulgas küberkuritegevus) ja kõigi salakaubaveo liikide vastu ning ebaseadusliku kaubanduse ja transiidi tõhusas kontrollis.

⁽¹⁾ ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Eelistatakse piirkondadevahelist koostööd, mis hõlmab kahte või enam kolmandat riiki, kes on näidanud üles selget poliitilist tahet tegeleda tekkivate probleemidega.

Meetmetes pööratakse erilist tähelepanu heale valitsemistavale ja neid võetakse kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Koostöö terrorismivastases võitluses võib toimuda ka üksikute riikide, piirkondade või rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonidega.

Terrorismivastases võitluses osalevatele ametiasutustele suunatud abi puhul eelistatakse nende meetmete toetamist, mis hõlmavad terrorismivastaste seaduste väljatöötamist ja karmistamist, finants-, tolli- ja sisserändealaste õigusaktide rakendamist ja kohaldamist, õiguskaitsemenetluste väljatöötamist, mis on kooskõlastatud kõrgeimate rahvusvaheliste nõuetega ning mis järgivad rahvusvahelist õigust, samuti demokraatliku kontrolli ja institutsiooniliste järelevalvemehhanismide tugevdamist ning vägivaldse radikalismi ennetamist.

Uimastite probleemiga seotud abi puhul pööratakse asjakohast tähelepanu rahvusvahelisele koostööle, mille eesmärk on uimastite nõudluse, tootmise ja tekitatud kahju vähendamiseks seotud hea tava edendamine. [ME 462]

- b) avaliku ruumi, elutähtsa infrastruktuuri, näiteks rahvusvaheline transport, sealhulgas reisijate- ja kaubavedu, energia- ja energiajaotuse valdkond, küberjulgeoleku, rahvatervise ohustamine, sealhulgas ootamatud epideemiad, millel võib olla piiriülene mõju, või keskkonna stabiilsuse ohustamine; meresõidu turvalisuse ohustamine, kliimamuutuste mõjust tulenevad üleilmsed või piirkondadeüleised ohud, millel võib olla destabiliseeriv mõju rahule ja julgeolekule;. [ME 463]
- c) keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainetega seotud tahtlike, õnnetusest tingitud või looduslikku päritolu riskide ning käitiste või tootmisaladega seotud riskide maandamine; eelkõige järgmistes valdkondades:
- 1) tsiviilvaldkonna teadusuuringute toetamine ja edendamine alternatiivina kaitsealastele teadusuuringutele;
 - 2) nende tsiviilrajatiste ohutuse suurendamine, kus ladustatakse või käideldakse tsiviilvaldkonna uurimisprogrammide raames tundlikke keemilisi, bioloogilisi, radioloogilisi ja tuumamaterjale või -aineid;
 - 3) liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames tsiviilinfrastruktuuri loomise ja asjaomaste tsiviiluuringute toetamine, mis on vajalikud relvadega seotud rajatiste ja hoonete demonteerimiseks, korrastamiseks või ümberkorraldamiseks, kui need rajatised ei ole enam kaitseprogrammi osad;
 - 4) nende pädevate tsiviilametkondade suutlikkuse suurendamine, kes on seotud keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainete (kaasa arvatud nende tootmiseks või transpordiks vajaliku varustuse) salakaubaveo tõhusa kontrolli väljatöötamise ja jõustamisega;
 - 5) õigusraamistiku ja institutsioonilise suutlikkuse arendamine tõhusa ekspordikontrolli kehtestamiseks ja jõustamiseks, eelkõige kahesuguse kasutusega kaupade puhul, sh piirkondliku koostöö meetmed, ning seoses relvakaubanduslepingu sätete rakendamise ja selle järgimise edendamisega;
 - 6) tsiviilõnnetusteks valmisoleku, hädaolukorras tegutsemise kavandamise, kriisile reageerimise ning korrastusmeetmete alase suutlikkuse arendamine.

Sellised tegevused töötatakse välja koostöös tegevustega, mida hõlmab Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis on loodud Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määrusega. [ME 464]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- d) **sõjaliste osalejate** suutlikkuse suurendamine julgeoleku ja arengu **ning arenguks vajaliku julgeoleku** toetamiseks. [ME 465]

4. ÜLEILMSEID PROBLEEME KÄSITLEVAD KOOSTÖÖVALDKONNAD

A. INIMESED

1. Tervishoid

- a) Tõhusa ja tervikliku tervishoiusüsteemi selliste põhiosade väljatöötamine, mida on kõige parem käsitleda riigiülesel tasandil, et tagada võrdne, **taskukohane, kaasav ja üldine** juurdepääs **avalikele** tervishoiuteenustele ning seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning sellega seonduvatele õigustele. [ME 466]
- aa) **Vägivalla ohvritele, eriti naistele ja lastele ning vägistamise ohvriks langenud naistele osutatavate peamiste teenuste ja psühholoogilise toe edendamine, pakkumine ja laiendamine.** [ME 467]
- b) Selliste üleilmsete algatuste toetamine, mis võimaldavad saavutada üldise tervisekindlustuse, järgides lähenemisi, mille kohaselt tuleb tervist arvesse võtta kõikides poliitikalvaldkondades, nii et oleks tagatud järjepidev hooldus, sealhulgas tervise edendamine, ennetusmeetmetest järeelhoolduseni.
- c) Üleilmse terviseohutuse tagamine järgmiste meetmete abil: nakkushaiguste uurimine ja tõrje, **sh vaesusega seotud ja tähelepanuta jäetud haigused, võitlus nende haiguste ja võltsitud ravimite vastu**, teadmiste ülekandmine **ohututeks, kättesaadavateks ja taskukohasteks** toodeteks ja strateegiateks, ~~millega võideldakse muutuva haiguskoormusega et tegeleda selliste probleemidega nagu immuniseerimine, mitmekesine nakkushaiguste koormus, levivad ja taaslevivad haigused ja epideemiad ning antimikroobikumiresistentsus~~ (mittenakkushaigused, alatoitluse kõik vormid ning keskkonnalased ohutegurid) ning kujundatakse maailmaturge, et parandada oluliste tervisetoodete ja tervishoiuteenuste kättesaadavust, eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervise puhul. [ME 468]
- ca) **Algatuste toetamine, et suurendada juurdepääsu ohututele, tõhusatele ja taskukohastele ravimitele, sealhulgas geneerilistele ravimitele, diagnostikale ja nendega seotud tervishoiutehnoloogiatele, kasutades kõiki olemasolevaid vahendeid, et vähendada elupäästvate ravimite ja diagnostika hinda.** [ME 469]
- cb) **Hea tervise edendamine ja võitlemine nakkushaiguste vastu tervishoiusüsteemide tugevdamise ja kestliku arengu eesmärkide saavutamise, sealhulgas suurema tähelepanu pööramise, vaksineerimise abil välditavate haiguste ennetamisele ja nende vastu võitlemisele.** [ME 470]

2. Haridus

- a) **Rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud haridusvaldkonna eesmärkide edendamine ja haridusvaesuse vastu võitlemine** kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse hariduse ning väljaõppega seotud ühiste jõupingutuste edendamine kaudu kõigil tasanditel, **kõigile vanuserühmadele, kaasa arvatud väikelapseareng**, sealhulgas häda- ja kriisiolukordades, **ning pidades esmatähtsaks tasuta riiklike haridussüsteemide tugevdamist.** [ME 471]
- b) Partnerluste ja liitude kaudu teadmiste, **teadusuuringute ja innovatsiooni**, oskuste ja väärtuste parandamine, et edendada kodanikuaktiivsust ning tootlikku, **haritud, demokraatlikku**, kaasavat ja vastupanuvõimelist ühiskonda. [ME 472]
- c) Selliste üleilmsete meetmete toetamine, millega vähendatakse **diskrimineerimise ja** ebavõrdsuse erinevaid avaldumisvorme, nagu tüdrukute/naiste ja poiste/meeste vahelised lõhed, tagamaks, et kõigil on võrdsed võimalused osaleda majandus-, **poliitilises, ühiskondlikus** ja ~~ühiskonnas~~ **kultuurielus.** [ME 473]
- ca) **Selliste jõupingutuste toetamine ja kodanikuühiskonna osalejate rakendatavate selliste heade tavade parandamine, millega tagatakse kaasav ja kvaliteetne haridus tundlikus keskkonnas, kus on nõrgad valitsusstruktuurid.** [ME 474]

Kolmapäev, 27. märts 2019

cb) Meetmete toetamine ja koostöö edendamine spordi valdkonnas, et aidata kaasa naiste ja noorte, üksikisikute ja kogukondade võimestamisele ning kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 tervishoiu, hariduse ja sotsiaalse kaasamise eesmärkide täitmisele. [ME 475]

3. Naised ja lapsed [ME 476]

a) Selliste **kohalike, riiklike, piirkondlike algatuste ja** üleilmsete jõupingutuste, partnerluste ja liitude juhtimine ning toetamine **naiste õiguste eest, mis on sätestatud ÜRO konventsioonis naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja selle fakultatiivprotokollis**, mille eesmärk on kaotada naiste- ja tütarlastevastase vägivalda kõik vormid, **kahjustavad tavad ja kõik diskrimineerimise vormid**; see hõlmab füüsilist, psühholoogilist, seksuaalset, majanduslikku, **poliitilist** ja muud liiki vägivalda ning diskrimineerimist, sealhulgas tõrjutust, mida naised kogevad oma era- ja tööelu erinevates valdkondades. [ME 477]

aa) Soolise ebavõrdsuse põhjustega tegelemine konfliktide ennetamise ja rahu tagamise vahendina. Naiste mõjuvõimu suurendamise (sh naiste tähtsus arengu soodustajate ja rahu kindlustajatena) edendamine. Naiste ja tütarlaste organisatsioonide, hääle ja osaluse võimestamine sotsiaalses, majanduslikus, poliitilises ja ühiskondlikus elus. [ME 478]

ab) Naiste ja tütarlaste õiguste, sealhulgas majanduslike, töö-, sotsiaalsete ja poliitiliste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seonduvate õiguste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise valdkonna teenuste, hariduse ja tarnete edendamine. [ME 479]

~~b) Uute algatuste edendamine, et luua kolmandates riikides tugevam lastekaitseüsteem, tagades, et lapsed on vägivalda, väärkohtlemise ja hooletussejätmise eest alati kaitstud, edendades sealhulgas lastehoiuasutuste süsteemilt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile üleminekut. [ME 480]~~

3a. Lapsed ja noored

a) Uute algatuste edendamine, et luua kolmandates riikides tugevam lastekaitseüsteem, tagades, et lapsed saaksid parimad võimalikud tingimused elu alustamiseks ja oleks vägivalda, väärkohtlemise ja hooletussejätmise eest alati kaitstud, edendades sealhulgas üleminekut lastehoiuasutuste süsteemilt kogukonnapõhisele hoolekandele.

b) Laste ja noorte, sealhulgas kõige tõrjutumate, juurdepääsu edendamine põhilistele sotsiaalteenustele, keskendudes tervisele, toitumisele, haridusele, väikelapse arengule ja sotsiaalkaitsele, ning kaasa arvatud seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenused, info ja tarbed, spetsiaalsed noortesõbralikud teenused ja terviklik seksuaalharidus, toitumine, haridus ja sotsiaalkaitse.

c) Noorte juurdepääsu edendamine oskustele, inimväärsetele ja kvaliteetsetele töökohtadele hariduse, kutse- ja tehnilise koolituse kaudu ning noorte digitehnoloogiatele juurdepääsu edendamine; noorte ettevõtluse toetamine ning inimväärsete töötingimustega püsivate töökohtade loomise edendamine.

d) Selliste algatuste edendamine, millega suurendatakse noorte ja laste mõjuvõimu ning toetatakse poliitikat ja meetmeid, mis tagavad nende kaasamise, sisulise ühiskondliku ja poliitilise osalemise ja sotsiaalse tunnustamise, tunnistades nende tõelist potentsiaali muutuse positiivsete eestvedajatena sellistes valdkondades nagu rahu, julgeolek, kestlik areng, kliimamuutused, keskkonnakaitse ja vaesuse vähendamine. [ME 481]

4. Ränne, liikuvus ja sundränne [ME 482]

a) ELi jätkuva juhtpositsiooni tagamine üleilmse rände tegevuskava kujundamisel ja sundränne juhtimisel selle kõigis mõõtmetes, et **hõlbustada turvalist, korrahast ja seaduslikku rännet**. [ME 483]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) Üleilmsete ja piirkondadevaheliste poliitikadioloogide, **sealhulgas lõunapiirkonna rännet käsitlevate poliitika-dialoogide** juhtimine ja toetamine, sealhulgas rännet ja sundrännet käsitlev teabevahetus ja koostöö. [ME 484]
 - c) Rände ja sundränne valdkonna rahvusvaheliste ja ELi kohustuste rakendamise toetamine, sealhulgas järelemeetmena üleilmsele rännet käsitlevale kokkuleppele ja üleilmsele pagulasi käsitlevale kokkuleppele.
 - d) Üleilmse töendibaasi tõhustamine, sealhulgas rände/arengu omavahelise seoses kohta, ning selliste katseprojektide laadsete algatuste käivitamine, mis on suunatud rände ja sundränne valdkonnas uuenduslike operatiivsete lähenemisviiside väljatöötamisele.
- da) Koostöö selles valdkonnas tugineb inimõigustele ja seda juhitakse kooskõlas [Varjupaiga- ja Rändefondiga], järgides täielikult inimväärikust ja poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet.** [ME 485]

5. Inimväärne töö, sotsiaalkaitse ja ebavõrdsus

- a) Võrdsusele ja sotsiaalsele õiglusele toetava samba integreerimist käsitlevate üleilmsete tegevuskavade kujundamine ja algatuste toetamine kooskõlas Euroopa väärtustega.
- b) **ILO tööõiguse põhireeglite kohast** inimväärsed tööd **kõigile tervislikus keskkonnas** käsitleva üleilmse tegevuskava, **sealhulgas sotsiaalse dialoogi, ärarealamist võimaldava töötasu ning laste töö vastase võitluse** toetamine eelkõige üleilmsete väärtusahelate ~~raames~~ **muutmisega kestlikuks ja vastutustundlikuks, tuginedes horisontaalsetele nõuetekohase hoolsuse kohustustele**, ning tööturuvajadustele vastava tõhusa tööhõivepoliitika kohta teadmiste laiendamine, ~~sealhulgas sh~~ **kutseharidus ja -õpe ning elukestev õpe.** [ME 486]
- ba) Ettevõtlust ja inimõigusi käsitlevate üleilmsete algatuste toetamine, sealhulgas ettevõtjate vastutus õiguste rikkumise eest ja õiguskaitsevahendite kättesaadavus.** [ME 487]
- c) Selliste üldist sotsiaalkaitset käsitlevate üleilmsete algatuste toetamine, mis järgivad tõhususe, kestlikkuse ja võrdsuse põhimõtteid, sealhulgas ebavõrdsuse vähendamise ja sotsiaalse sidususe tagamise toetamine, **eelkõige kestlike sotsiaalkaitse süsteemide, sotsiaalkindlustusskeemide süsteemide loomise ja tugevdamisega ning maksureformi abil, suurendades maksusüsteemide suutlikkust ja tugevdades pettuse, agressiivse maksuplaneerimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastast võitlust.** [ME 488]
- d) Üleilmse teadus- ja arendustegevuse jätkamine sotsiaalse innovatsiooni abil, millega edendatakse sotsiaalset kaasatust ning rahuldatakse ühiskonna kõige kaitsetumate osade vajadused.

6. Kultuur

- a) Kultuurilist mitmekesisust ja rahumeelsete kogukondadevaheliste suhete kujundamisel ~~kultuuridevahelist ning kultuuride- ja religioonidevahelist~~ dialoogi käsitlevate algatuste edendamine **rahumeelsete kogukondadevaheliste suhete kujundamiseks.** [ME 489]
- b) Kultuuri ~~kui~~ **ning loomingu- ja kunstilise enes väljenduse toetamine ning** kestliku ~~sotsiaals~~ **sotsiaalse** ja majandusarengu ~~edasivija~~ **toetamine mootorina** ning kultuuripärandid **ja ka nüüdiskunsti ja teisi kultuurilisi väljendusvorme** käsitleva koostöö tugevdamine **ning nende väärtuste säilitamine.** [ME 490]
- ba) Kohaliku käsitöönduse kui kohaliku kultuuripärandi säilitamise vahendi edendamine.** [ME 491]
- bb) Koostöö tugevdamine kultuuripärandi kaitsmiseks, säilitamiseks ja edendamiseks, sealhulgas eriti kaitsetu kultuuripärandi säilitamiseks, eelkõige vähemus- ja isoleeritud kogukondades ning põlisrahvaste juures.** [ME 492]

Kolmapäev, 27. märts 2019

bc) Selliste algatuste toetamine, mille eesmärk on tagastada kultuuriväärtused nende päritoluriikidele või tagastada need ebaseadusliku omandamise korral. [ME 493]

bd) Liiduga tehtava kultuurikoostöö toetamine, sealhulgas kultuurivahetuste, partnerluste ning muude algatuste kaudu, ning autorite, kunstnike ning kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate professionaalsuse tunnustamine. [ME 494]

be) Spordiorganisatsioonide koostöö ja partnerluse toetamine. [ME 495]

B. PLANEET MAA

1. Tervisliku keskkonna tagamine ja kliimamuutustega võitlemine

a) Üleilmse kliima- ja keskkonnalase juhtimise tugevdamine, Pariisi kliimakokkulepe, Rio konventsioonide ja muude mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamine.

b) Liidu keskkonna- ja kliimapoliitika välismõõtmelise toetamine, **järgides täiel määral poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet. [ME 496]**

c) Keskkonna, kliimamuutuste ja katastroofiohu vähendamise seotud eesmärkide integreerimine strateegiasse, tegevuskavadesse ja investeringutesse paremate teadmiste ja täpsema teabe kaudu, **muu hulgas ka piirkondadevahelistesse koostööprogrammidesse või -meetmetesse, mis on loodud ühelt poolt partnerrükkide ja -piirkondade ning teiselt poolt naabruses asuvate äärepoolseimate piirkondade ja ÜMTde otsuse kohaldamisalasse mittekuuluvate ülemeremaade ja -territooriumidega. [ME 497]**

d) Kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise ning kliimamuutustele vastupanuvõimelise vähese heitega arengu edendamiseks rahvusvaheliste ja ELi algatuste rakendamine, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuse ja vähese heitega kliimamuutustele vastupanuvõime strateegiate rakendamise kaudu, katastroofiohu vähendamise edendamine, keskkonnaseisundi halvenemise ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamise suhtes meetmete võtmine, maismaa ja mere ökosüsteemide ja taastuvate loodusvarade (sealhulgas maa, vesi, ookeanid, kalavarud ja metsad) säilitamine **säilitamine** ja kestliku kasutamise **kestlik kasutamine** ning ~~majandamise edendamine~~ **majandamine**, metsade hävitamise, **kõrbestumise**, mulla degradatsiooni, ebaseadusliku raie ja looduslike liikidega kaubitsemise vastane võitlus, reostuse ärahoidmine ja tervisliku keskkonna tagamine, esilekerkivate kliima- ja keskkonnaprobleemide lahendamine, ressursitõhususe, kestliku tarbimise ja tootmise edendamine, **veevarude integreeritud majandamine**, kemikaalide ja jäätmete usaldusväärne majandamine ning vähese süsinikdioksiidiheitega, kliimamuutustele vastupanuvõimelisele rohelisele ja ringmajandusele ülemineku toetamine. [ME 498]

da) Looduskeskkonda säästva põllumajanduse, sh agroökoloogia edendamine, et kaitsta ökosüsteeme ja elurikkust ning suurendada keskkonna ja sotsiaalset vastupanuvõimet kliimamuutustele, keskendudes eriti väiketalunike, töötajate ja käsitöölise toetamisele. [ME 499]

db) Rahvusvaheliste ja liidu algatuste elluviimine, et peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine, edendada maismaa- ja mereökosüsteemide säästvat kasutamist ja majandamist ning sellega seotud bioloogilist mitmekesisust. [ME 500]

2. Säästev energia

a) Üleilmsete jõupingutuste, kohustuste, partnerluste ja liitude toetamine, sealhulgas **elkõige** üleminek säästvale energiale. [ME 501]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- aa) **Partnerriikide ja kohalike kogukondade energiajulgeoleku edendamine, näiteks allikate ja energiavarustuskanalite mitmekesistamine, võttes arvesse hinnakõikumisega seotud probleeme ja heitkoguste vähendamise potentsiaali, täiustades turgusid ning soodustades energia- ja eriti elektrivõrkude sidumist ja kaubandust.** [ME 502]
- b) Partnerriikide valitsuste julgustamine, et nad viiksid läbi energiasektori poliitika ja turu reformi, mille abil luua soodne keskkond **kaasavale majanduskasvule ja** investeringutele, millega laiendatakse juurdepääsu **kliimasõbralikele**, taskukohastele, modernsetele, usaldusväärsetele ja kestlikele energiateenustele, mis ~~keskendu~~ **annavad eelise** taastuvenergiale ja energiatõhususele. [ME 503]
- c) Selliste skaleeritavuse ja korratavuse potentsiaaliga rahaliselt jätkusuutlike ärimudelite uurimine, kindlakstegemine, üleilmne ühtlustamine ja toetamine, mille raames toodetakse uuenduslike teadusuuringute abil uuenduslikke ja digitaalseid tehnoloogiaid, millega tagatakse eelkõige detsentraliseeritud lähenemisviiside puhul suurem tõhusus, võimaldades energia kättesaadavust taastuvenergia abil, sealhulgas valdkondades, kus kohaliku turu võimsus on piiratud.

C. HEAOLU

1. Kestlik ja kaasav majanduskasv, inimväärsed töökohad ning erasektori kaasamine

- a) Kestlike erainvesteeringute edendamine uuenduslike rahastamismehhanismide ja riskijagamise kaudu, **sealhulgas vähim arenenud riikide ja ebakindlate riikide jaoks, mis ei suudaks muidu selliseid investeeringuid ligi meelitada ja kui täiendavust on võimalik tõendada.** [ME 504]
- b) **Sotsiaalselt ja ökoloogiliselt vastutustundliku kohaliku tasandi erasektori arendamine**, ettevõtluskeskkonna ja investeerimiskliima parandamine, töhustatud avaliku ja erasektori vahelise dialoogi toetamine ning mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate, **samuti ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete** suutlikkuse, **konkurentsivõime ja vastupidavuse** suurendamine ning nende **loimimine kohalikku ja piirkondlikku majandusse ning maailmamajandusse.** [ME 505]
- ba) **Rahalise kaasamise edendamine, toetades mikroettevõtjate ja VKEde ning majapidamiste, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate ja kaitsetute rühmade juurdepääsu sellistele finantsteenustele nagu mikrokrediit ja säästmine, mikrokindlustus ja maksete ülekanded ning nimetatud teenuste tõhusat kasutamist.** [ME 506]
- c) Liidu kaubanduspoliitika ja kaubanduslepingute **rakendamise** toetamine **kestliku arengu huvides** ja nende rakendamine, ning liidu äriühingute jaoks partnerriikide turgudele pääsu parandamine ning nende ~~kaubandus-~~ **õiglase kaubanduse, vastutustundlike ja aruandekohustuslike** investeerimis- ja äri võimaluste suurendamine, kaotades tõkkes turulepääsult ja investeringutelt, **samuti eesmärk lihtsustada juurdepääsu kliimasõbralikele tehnoloogiatele ja intellektuaalomandile, tagades samas ka väärtuste jagamise ja nõuetekohase hoolsuse tarneahelates ning järgides täiel määral poliitika valdkondade arengusidusust, kui tegemist on arenguriikidega.** [ME 507]
- d) Majanduslikku mitmekesisust, lisandväärtust ja piirkondlikku integratsiooni ning kestlikku rohelist ja sinist majandust toetavate tõhusate meetmete edendamine.
- e) Digitehnoloogiate kättesaadavuse toetamine sealhulgas rahastamisvõimaluste ja finantskaasamise edendamise kaudu.
- f) Vähesese süsinikdioksiidiheittega, ressursitõhusa ja ringmajanduse tarbeks kestliku tarbimise ja tootmise ning uuenduslike tehnoloogiate ja tavade edendamine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Toiduga ja toitumisalane kindlustatus

- a) **Kestliku** toiduga ja toitumisalase kindlustatuse valdkonnas üleilmseid olulisi strateegilisi küsimusi ja raamistikke püstitavate rahvusvaheliste strateegiatega, organisatsioonide, mehhanismide ja osalejate toetamine ja mõjutamine ning vastutuse edendamine rahvusvaheliste kohustuste täitmise eest toiduga kindlustatuse, toitumise ja säästva põllumajanduse valdkonnas, sealhulgas kestliku arengu eesmärgid ja Pariisi kokkulepe. [ME 508]
- b) **Toidu võrdse kättesaadavuse tagamine, sealhulgas aidates kaotada toitumisalast rahastamispuudujääki.** Nälja ja alatoitumuse kaotamise eesmärgil üleilmsete avalike hüvede parandamine sellised vahendid nagu toidukriise käsitlev üleilmne võrgustik (Global Network on Food Crises) suurendavad võimekust reageerida asjakohaselt toidu- ja toitumisega seotud kriisidele humanitaarabi, arengu ja rahu omavahelise seose kontekstis (ning seega aidata kasutusele võtta 3. samba vahendeid). [ME 509]
- ba) **Koordineeritud, kiirendatud ja sektoriüleste pingutuste suurendamine kohaliku ja piirkondliku toidutootmise suutlikkuse suurendamiseks, toiduga kindlustatuse ja piisava toitumise, aga ka joogiveele juurdepääsu tagamiseks ning kõige kaitsetumate elanikkonnarühmade toimetulekuvõime parandamiseks eelkõige pikaajaliste või korduvate kriisidega silmitsi seisvates riikides.** [ME 510]
- c) Üleilmisel tasandil kestliku põllumajanduse, kalanduse ja vesiviljeluse, sealhulgas väiketalupidamisel põhineva põllumajanduse, loomapidamise ja karjakasvatuse keskse rolli taaskinnitamine seoses toiduohutuse toiduga kindlustatuse suurendamise, vaesuse kaotamise, töökohtade loomise, ressurssidele, sealhulgas maale ja maaõigustele, veele, (mikro)krediidile, kõigile kättesaadavatele seemnetele ja teistele põllumajanduslikele sisenditele võrdse ja kestliku juurdepääsu ning nende majandamise, kliimamuutuste mõjude leevendamise ja nendega kohanemise ning vastupanuvõime ja tervislike ökosüsteemide loomisega. [ME 511]
- d) Innovatsiooni võimaldamine rahvusvaheliste teadusuuringute kaudu ning üleilmisel tasandil teadmiste ja oskusteabe laiendamine, kohalike ja autonoomsete kliimamuutustega kohanemise strateegiatega edendamine ja tugevdamine, eelkõige seoses kliimamuutustega kohanemise ja nende mõjude leevendamise, bioloogilise mitmekesisusega põllumajanduses, üleilmsete ja kaasavate väärtusahelate, õiglase kaubanduse, toiduohutuse, vastutustundlike investeeringute, maa ning loodusvarade majandamisega. [ME 512]
- da) **Kodanikuühiskonna ja talunike organisatsioonide poliitiliste otsuste tegemisel ja uurimisprogrammides suurema osalemise aktiivne toetamine ning nende suurem kaasamine valitsusprogrammide rakendamisse ja hindamisse.** [ME 513]

D. KOOSTÖÖPROJEKTID

1. Kohalike ametiasutuste kui arenguvaldkonnas osalejate rolli suurendamine

- a) Euroopa ja lõunapoolsete riikide kohalike ametiasutuste võrgustike, foorumite ja ühenduste suutlikkuse suurendamine, et tagada sisuline ja jätkuv poliitikadialoog arenguvaldkonnas ning edendada demokraatlikku valitsemistava eelkõige kohaliku arengu suhtes territoriaalse lähenemisviisi rakendamise kaudu.
- b) Euroopa kodanikega arenguküsimuste (teadlikkuse suurendamine, teadmiste jagamine, kaasamine) arutamise laiendamine, eelkõige seoses kestliku arengu eesmärkidega, sealhulgas liidus ning kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides.

2. Kaasavate ühiskondade ja hea majandusjuhtimise edendamine, sealhulgas õiglase ja kaasav siseriiklike tulude kasutuselevõtmine ning maksude vältimise vastu võitlemine, läbipaistev riigi rahanduse juhtimine ning tõhusad ja kaasavad avaliku sektori kulutused. [ME 514]

4a. VÄLISPOLIITILISTE VAJADUSTE JA PRIORITEETIDEGA SEOTUD SEKKUMISVALDKONNAD

Punkti 4 alapunkti 3 alapunktis da sätestatud eesmärkide saavutamist toetavad meetmed toetavad liidu välispoliitikat poliitilistes, arengu-, majandus- ja julgeolekuküsimustes. Need meetmed võimaldavad liidul tegutseda välispoliitilise huvi korral või kui tekib selliste eesmärkide saavutamise võimalus, mida on muude vahenditega keeruline saavutada. Need võivad hõlmata järgmist:

Kolmapäev, 27. märts 2019

a) liidu kahepoolsete, piirkondlike ja piirkondadevaheliste koostööstrateegiate toetamine, poliitikadialoogi edendamine ning ühiste lähenemisviiside ja meetmete väljatöötamine üleilmsete probleemide, sealhulgas rände-, arengu-, kliimamuutuste ja julgeolekuküsimuste lahendamiseks ning sellega seoses võimaluste ärakasutamine,

— toetus partnerlus- ja koostöölepingute, tegevuskavade ja sarnaste kahepoolsete instrumentide rakendamisele;

— kolmandate riikidega poliitilise ja majandusliku dialoogi süvendamine, eelkõige maailmapoliitika, sealhulgas välispoliitika küsimustes;

— toetus asjaomaste kolmandate riikide kaasamisele ühist huvi pakkuvate kahepoolsete ja üleilmsete küsimuste käsitlemisel;

— asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel saavutatud järelduste ja võetud kohustuste piisavate järeelmeetmete või koordineeritud rakendamise edendamine;

b) liidu kaubanduspoliitika toetamine:

— toetus liidu kaubanduspoliitikale ning kaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamisele, rakendamisele ja jõustamisele, järgides täiel määral poliitikavaldkondade arengusidusust, kui see puudutab kolmandaid riike, ning täielikus kooskõlas kestliku arengu eesmärkide järgimisega;

— toetus majandusdiplomaatia ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu liidu äriühingute, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate partnerriiikide turgudele pääsu parandamisele ning nende kaubandus-, investeerimis- ja äriühingute suurendamisele, kaotades tõkkes turulepääsult ja investeringutelt ning kaitstes intellektuaalomandi õigusi, tehes vajalikke kohandusi seoses arenguriikidega;

c) liidu sisepoliitika välismõõtme rakendamisele kaasaaitamine:

— liidu sisepoliitika välismõõtme rakendamises osalemine, näiteks muu hulgas sellistes valdkondades nagu keskkond, kliimamuutused, teadus ja haridus, energeetika ning ookeanide majandamise ja juhtimisega seotud koostöö;

— peamiste partnerriiikidega seotud liidu sisepoliitika edendamine ja toetus sellega seotud õigusnormide lähendamisele;

d) liidust ja tema rollist laialt levinud arusaama ja nende nähtavuse edendamine maailmaareenil:

— liidu ja selle rahvusvahelise rolli laialdase mõistmise ning nähtavuse edendamine strateegilise kommunikatsiooni, avaliku diplomaatia, inimestevaheliste kontaktide, haridusala ja akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi ja huve;

— üliõpilaste ja akadeemilise personali liikuvuse suurendamine ning selliste partnerluste loomise edendamine, mille eesmärk on parandada kõrghariduse ja ühiskraadide kvaliteeti, mis võimaldab akadeemilist tunnustamist (programm „Erasmus+“).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Nende meetmetega kohaldatakse innovaatilisi põhimõtteid või algatusi, mis vastavad praegustele või muutuvatele lühi- ja pikaajalistele vajadustele, võimalustele ja prioriteetidele, sealhulgas võimaldades luua teadmistebaasi geograafiliste või teemaprogrammide tulevaste meetmete tarbeks. Meetmed keskenduvad liidu suhete ja dialoogide süvendamisele ning strateegilist huvi pakkuvate oluliste rükkidega partnerluste ja liitude loomisele, see hõlmab eelkõige neid tärkava turumajandusega riike ja keskmiste tuludega riike, kellel on maailma asjades, üleilmses juhtimises, välispoliitikas, rahvusvahelises majanduselus ning mitmepoolsetel foorumitel üha tähtsam roll.

[ME 515]

Kolmapäev, 27. märts 2019

IV LISA

KIIRREAGEERIMISTEGEVUST KÄSITLEVAD KOOSTÖÖVALDKONNAD

1. Tegevused, mis aitavad kiireloomulistes olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel kaasa **rahule**, stabiilsusele ja konfliktide ennetamisele [ME 516]

Artikli 4 lõike 4 punktis a osutatud kiirreageerimistegevus on loodud selleks, et liit saaks tõhusalt reageerida järgmistele erandlikele ja ettenägematutele olukordadele:

- a) kiireloomuline olukord, kriisiolukord, tekkiv kriisiolukord või looduskatastroof, **kui see on asjakohane stabiilsuse, rahu ja julgeoleku huvides**, [ME 517]
- b) olukord, mis ohustab **rahu**, demokraatiat, avalikku korda, inimõiguste ja põhivabaduste kaitset või üksikisikute, eelkõige ebastabiilsetes olukordades soopõhisest vägivallast ohustatud üksikisikute julgeolekut ja turvalisust, [ME 518]
- c) olukord, mis ähvardab laieneda relvastatud konfliktiks või oluliselt destabiliseerida asjaomast kolmandat riiki või asjaomaseid kolmandaid riike.

1a. Lõikes 1 osutatud tehniline ja rahaline abi võib hõlmata järgmist:

- a) *tehnilise ja logistilise abi andmisega nende jõupingutuste toetamine, mida rahvusvahelised, piirkondlikud ja kohalikud organisatsioonid ning riiklikud ja kodanikuühiskonna osapooled teevad usalduse suurendamise, vahendustegevuse, dialoogi ja lepitamise edendamiseks, üleminekuperioodi õigusemõistmise heaks, naiste ja noorte mõjuvõimu suurendamiseks, eelkõige seoses kogukonna pingete ja pikaajaliste konfliktidega;*
- b) *eeskätt naise, rahu ja julgeolekut ning noori käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamise toetamine, eelkõige ebakindlas, konflikt- ja konfliktijärgses olukorras olevates riikides;*
- c) *rahvusvahelisele õigusele vastavaid volitusi omavate ajutiste riigihaldusorganite loomise ja toimimise toetamine;*
- d) *demokraatlike, pluralistlike riigiasutuste loomise toetamine, sealhulgas meetmed, mille eesmärk on suurendada naiste rolli sellistes asutustes, edendada tõhusat tsiviilhaldust ja -järelevalvet julgeolekusüsteemi üle, samuti suurendada terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja kõigi salakaubaveo liikide vastu võitlevate õiguskaitse- ja õigusasutuste suutlikkust;*
- e) *rahvusvahelistele inimõiguste ja õigusriigi alastele normidele vastavalt loodud rahvusvaheliste kriminaalkohtute ja ajutiste riiklike kohtute, õigus- ja lepituskomisjonide, üleminekuperioodi õigusemõistmise ning inimõigusi käsitlevate vaidluste õigusliku lahendamise ja omandiõiguse kehtestamise ning kindlakstegemise mehhanismide toetamine,*
- f) *toetus riigi suutlikkuse suurendamisele, mis võimaldab luua, säilitada või taastada tugeva surve all riigi põhifunktsioone ja põhilist sotsiaalset ja poliitilist ühtekuuluvust;*
- g) *vajalike meetmete toetamine, et alustada olulise infrastruktuuri, elamute, üldkasutatavate hoonete ja majandusvara taastamist ja uuesti ülesehitamist, samuti olulise tootmisvõimsuse taastamist, ning et taaskäivitada majandustegevus, luua töökohti ning tagada jätkusuutlikuks ühiskondlikuks arenguks vajalikud miinimumtingimused;*
- h) *endiste võitlejate ja nende perekondade demobiliseerimise ja kodanikuühiskonda taasintegreerimisega ning, kui see on asjakohane, nende repatrieerimisega seotud tsiviilmeetmete, samuti laps- ja naisvõitlejate olukorraga tegelemise meetmete toetamine;*

Kolmapäev, 27. märts 2019

- i) relvajõudude ümberkorraldamisest tuleneva sotsiaalse mõju leevendamise meetmete toetamine;
- j) meetmete toetamine, et tegeleda liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames jalaväemiinide, lõhkemata lahingumoonna või sõjast maha jäänud lõhkekehade sotsiaal-majandusliku mõjuga tsiviilelanikkonnale. Käesoleva määruse alusel rahastatavad meetmed võivad muu hulgas hõlmata ohualast koolitust, miinide avastamist ja kõrvaldamist ning sellega seoses varude hävitamist;
- k) meetmete toetamine, et võidelda liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames tulirelvade, väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kasutamise ja nendele juurdepääsu vastu;
- l) meetmete toetamine, et tagada kriisi- ja konfliktiolukordades naiste ja laste erivajaduste piisav rahuldamine, sealhulgas nende soopõhise vägivalla ohvriks langemise ärahoidmine,
- m) toetus relvastatud konfliktide ohvrite rehabiliteerimiseks ja taasintegreerimiseks, sealhulgas meetmed naiste ja laste erivajadustega tegelemiseks;
- n) inimõiguste ja põhivabaduste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitsmise ja edendamise meetmete ning nendega seotud rahvusvaheliste vahendite toetamine;
- o) sotsiaal-majanduslike meetmete toetamine, et edendada loodusvarade läbipaistvat majandamist ja võrdset juurdepääsu neile kriisiolukorras või selle tekkimisel, sealhulgas rahu kindlustamisel;
- p) meetmete toetamine, et tegeleda elanikkonna ootamatu liikumise võimaliku mõjuga, mis omab tähtsust poliitilise ja julgeolekuolukorra seisukohast, sealhulgas meetmed, millega käsitletakse vastuvõtivate kogukondade vajadusi kriisiolukorras või selle tekkimisel, kaasa arvatud rahu kindlustamisel;
- q) meetmete toetamine, et edendada kodanikuühiskonna arengut ja korraldust ning selle osalemist poliitilises protsessis, sealhulgas meetmed naiste rolli suurendamiseks neis protsessides ning sõltumatu, pluralistliku ja professionaalse meedia edendamiseks;
- r) sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamine arengu ning arenguks vajaliku julgeoleku toetamisel. [ME 519]
2. Vastupanuvõimet tugevdavad ning humanitaarabi ja arengumeetmeid ühendavad tegevused

Artikli 4 lõike 4 punktis b osutatud kiirreageerimistegevuste eesmärk on vastupanuvõimet tõhusalt tugevdada ning selliseid humanitaarabi ja arengumeetmeid ühendada, mida ei ole võimalik geograafiliste ja temaatiliste programmide kaudu kiiresti rakendada **ja tagada ühtekuuluvus, sidusus ja vastastikune täiendavus humanitaarabiga, nagu on määratletud artiklis 5.** [ME 520]

Tegevus võivad hõlmata järgmist:

- a) vastupanuvõime tugevdamine, toetades üksikisikuid, kogukondi, institutsioone ja riike, et need saaksid valmistada enda paremini ette poliitilisteks, majanduslikeks ning ühiskondlikeks kriisideks ja vapustusteks, loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofideks, konfliktideks ja üleilmseteks ohtudeks ning et nad suudaksid need üle elada, nendega kohaneda ja neist kiiresti taastuda, suurendades sealhulgas riigi, **kogukondade ja üksikisikute suutlikkust juhtida võimalusi ja riske rahumeelsel ja konfliktiteadlikul viisil ning** luua, säilitada või taastada tugeva surve all oma põhifunktsioone, samuti ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute põhiline sotsiaalne ja poliitiline ühtekuuluvus, et juhtida võimalusi ja riske rahumeelsel ja stabiilsel viisil ning luua, säilitada või taastada suure surve all elatise teenimise võimalusi, **ning toetades üksikisikuid, kogukondi ja ühiskondi, et määrata kindlaks ja tugevdada nende olemasolevat sisemist suutlikkust sellistele kriisidele ja vapustustele – sealhulgas sellistele, mis võivad kaasa tuua vägivalla suurenemise, – vastu pidada, nendega kohaneda ja nendest kiiresti taastuda;** [ME 521]
- b) makromajanduslikku ebastabiilsust loovatest välistest vapustustest tulenevate lühiajaliste negatiivsete mõjude leevendamine, eesmärgiga kaitsta sotsiaal-majanduslikke reforme ja sotsiaal-majandusliku arengu ja vaesuse vähendamisele suunatud prioriteetseid avaliku sektori kulutusi;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) lühiajaliste taastus- ja ülesehitustööde teostamine, et tagada loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofide, konfliktide ja üleilmsete ohtude ohvrite minimaalne integreeritus ühiskonda ja majandusellu ning luua võimalikult ruttu tingimused arengu jätkumiseks asjaomaste riikide ja piirkondade seatud pikaajaliste eesmärkide kohaselt; see hõlmab loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofide järgest inimeste (pagulased, ümberasustatud isikud ja tagasipöördunud) **sunniviisilisest** ümberasustamisest tulenevate kiireloomuliste ja esmaste vajaduste rahuldamist, ning [ME 522]
- d) riikide **riigi-, piirkondlike ja kohalike asutuste või asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide** aitamine suurõnnetuste vältimise ja nendeks valmisoleku mehhanismide, sealhulgas ennustus- ja eelhoiatussüsteemide loomisel, et leevendada suurõnnetuste tagajärgi. [ME 523]

3. Välispoliitika vajadusi ja prioriteete käsitlevad tegevused

~~Artikli 4 lõike 4 punktis c sätestatud eesmärkide saavutamist toetavad kiirreageerimistegevused toetavad liidu välispoliitikat poliitilistes, majandus- ja julgeolekuküsimustes. Need võimaldavad liidul tegutseda kiireloomulise või olulise välispoliitilise huvi korral või kui tekib eesmärkide saavutamise võimalus, mis nõuab kiiret reageerimist ning mida on muude vahenditega keeruline saavutada.~~

~~Need tegevused võivad hõlmata järgmist:~~

- a) ~~liidu kahepoolsete, piirkondlike ja piirkondadevaheliste koostööstrateegiade toetamine, poliitikadialoogi edendamine ning ühiste lähenemisviiside ja meetmete väljatöötamine üleilmsete probleemide, sealhulgas rände- ja julgeolekuküsimuste lahendamiseks ning sellega seoses võimaluste ärakasutamine,~~
- b) ~~liidu kaubanduspoliitika ja kaubanduslepingute toetamine ja nende rakendamine ning majandusdiplomaatia ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu liidu äriühingute, eelkõige VKEde partnerriiikide turgudele pääsu parandamine ning nende kaubandus-, investeerimis- ja äriühingute suurendamine, kaotades tõkked turulepääsult ja investeringutelt,~~
- e) ~~liidu sisepoliitika välismõõtme rakendamises osalemine, näiteks muu hulgas sellistes valdkondades nagu keskkond, kliimamuutused, energeetika ning ookeanide majandamise ja juhtimisega seotud koostöö,~~
- d) ~~liidu ja selle rahvusvahelise rolli laialdase mõistmise ning nähtavuse edendamine strateegilise kommunikatsiooni, avaliku diplomaatia, inimestevaheliste kontaktide, haridusalase ja akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi ja huve.~~

~~Nende meetmetega rakendatakse innovaatilisi põhimõtteid või algatusi, mis vastavad praegustele või muutuvatele lühi- ja pikaajalistele vajadustele, võimalustele ja prioriteetidele, sealhulgas võimaldades luua teadmistebaasi geograafiliste või temaatiliste programmide tulevaste meetmete tarbeks. Meetmed keskenduvad liidu suhete ja dialoogide süvendamisele ning strateegilist huvi pakkuvate oluliste riikidega partnerluste ja liitude loomisele, see hõlmab eelkõige neid tärkava turumajandusega riike ja keskmiste tuludega riike, kes mängivad maailma asjades, üleilmses juhtimises, välispoliitikas, rahvusvahelises majanduselus ning mitmepoolsetel foorumitel üha tähtsamat rolli. [ME 524]~~

Kolmapäev, 27. märts 2019

V LISA

VÄLISTEGEVUSE TAGATISEGA KAETUD EFSD+ TOIMINGUID KÄSITLEVAD PRIORITEETSED VALDKONNAD

Välisgevuse tagatise alusel abikõlblikud EFSD+ toimingud on eelkõige suunatud järgmistele prioriteetsetele valdkondadele **toetavad järgmisi prioriteetseid valdkondi:** [ME 525]

- a) era-, **sotsiaalse ettevõtluse** ja avaliku sektori arendamise rahastamine ja toetamine kooskõlas [finantsmääruse] artikli 209 lõikes 2 sätestatud tingimustega, **et edendada kestlikku arengut majandus-, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas ning tegevuskava 2030 ning Pariisi kliimakokkuleppe rakendamist ja, kui see on asjakohane, Euroopa naabruspoliitika rakendamist ning IPA III määruse artiklis 3 sätestatud eesmärkide täitmist, vaesuse kaotamist, majanduslikke võimalusi, edendades oskusi ja ettevõtlust, soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja noorte mõjuvõimu suurendamist ning jätkates ja tugevdades samal ajal õigusriigi, hea valitsemistava ja inimõiguste austamist;** keskendudes eelkõige kohalikele ettevõtjatele ning mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, inimväärsete töökohtade loomise **loomisele vastavalt ILO standarditele, majanduslike võimaluste edendamisele, ning julgustades Euroopa ettevõtjate osalemist EFSD+ eesmärkide saavutamisel,** [ME 526]
- b) erasektori investeerimistakistuste kõrvaldamine, pakkudes rahastamisvahendeid, mis võivad olla nomineeritud asjaomase partnerriigi kohalikus valuutas, sealhulgas esimese järjekoha kahju tagatise erasektori projektide tagatiste portfelligele, näiteks laenu tagatised väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, taristuprojektide spetsiifiliste riskide ja muu riskikapitali tagatised;
- c) erasektoripoolse rahastamise võimendamine, pöörates erilist tähelepanu mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning kõrvaldades kitsaskohti ja takistusi investeringute tegemisel;
- d) sotsiaal-majandusliku keskkonna parandamise eesmärgil sotsiaal-majanduslike sektorite ja valdkondade ning nendega seotud avaliku ja erasektori taristu ning kestliku ühenduvuse tugevdamine, sealhulgas taastuv- ja säästev energia, veemajandus ja jäätmekäitlus, transport, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning keskkond, loodusvarade kestlik kasutamine, kestlik põllumajandus ja sinine majandus, sotsiaalne taristu, tervis ning inimkapital;
- e) kliimameetmete ning keskkonnakaitse ja -juhtimise toetamine, **tekitades seega kliimale ja keskkonnale positiivset kaasnevat mõju, eraldades vähemalt 45 % rahastusest investeringutele, mis toetavad kliimaeesmärkide saavutamist, keskkonna haldamist ja kaitsmist, bioloogilist mitmekesisust ja kõrbestumisega võitlemist, ning eraldades 30 % kogu rahastamispaketist kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks;** [ME 527]
- f) ~~kestlikku arengut edendades ebaseadusliku rände spetsiifiliste algpõhjuste kõrvaldamise~~ **kestliku arengu edendamine, et tegeleda vaesuse ja ebavõrdsusega, mis soodustavad rännet, sealhulgas ebaseaduslikku rännet ja sunniviisilist ümberasumist, ning turvalisele, korrakohasele ja seaduslikule rändele kaasa aitamine, tugevdades transiidi- ja vastuvõtivate kogukondade vastupanuvõime suurendamist vastupanuvõimet ning toetades oma päritoluriiki tagasi pöörduvate rändajate kestliku taasintegreerimise soodustamise toetamine kestlikku taasintegreerimist,** pidades nõuetekohaselt silmas õigusriigi, hea valitsemistava, **soolise võrdõiguslikkuse, sotsiaalse õigluse** ja inimõiguste tugevdamist. [ME 528]

Luuakse järgmised investeerimissuunad:

- säästev energia ja kestlik ühenduvus;
- mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahastamine;
- kestlik põllumajandus, maapiirkondade ettevõtjad, sealhulgas elatuspõllumajandus ja väiketalupidamine, karjakasvatajad ja keskkonnahoidlik agrotööstus;
- kestlikud linnad;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- *digiüleminek kestliku arengu jaoks;*
 - *inimareng.* [ME 529]
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

VI LISA

EFSD+ VALITSEMINE

1. EFSD+ struktuur

1. EFSD+ koosseisu kuuluvad piirkondlikud investeerimisplatvormid, mis on loodud liidu seniste välistegevuse segarahastute töömeetodite, menetluste ja struktuuride alusel ning mis võivad EFSD+ raames ühendada oma segarahastamistoimingud ja välistegevuse tagatisega kaetud toimingud.

2. EFSD+ valitsemise tagab komisjon.

2. EFSD+ strateegianõukogu

1. Komisjonile annab EFSD juhtimisel nõu strateegianõukogu, välja arvatud toimingute puhul, mis käsitlevad ELi laienemispoliitikat ning mida rahastatakse [IPA III] vahenditest, mille puhul tagatakse Lääne-Balkani investeerimisraamistiku alusel strateegilise nõukogu olemasolu.

2. Strateegianõukogu annab komisjonile EFSD+ raames nõu välistegevuse tagatise investeeringute strateegiliste suuniste ja prioriteetide valdkonnas ning aitab viia need kooskõlla liidu välistegevuse, arengupoliitika ja Euroopa naabruspoliitika juhtpõhimõtete ja eesmärkidega ning käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärkide ning artiklis 26 sätestatud EFSD+ eesmärgiga. Strateegianõukogu toetab komisjoni EFSD+ toetuseks antud välistegevuse tagatistega seotud üldiste investeerimiseesmärkide kindlaksmääramisel ning investeerimissuundade asjakohase ja mitmekesise geograafilise ja temaatilise kaetuse jälgimisel.

3. Strateegianõukogu peaks toetama üldist koordineerimist, täiendavust ja sidusust piirkondlike investeerimisplatvormide vahel, välisinvesteeringute kava kolme samba vahel, välisinvesteeringute kava ja muude jõupingutuste vahel, mida liit teeb rändeküsimustes ja tegevuskava 2030 rakendamisel, samuti muude käesolevas määruses sätestatud programmide vahel.

4. Strateegianõukogu koosneb komisjoni, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kõigi liikmesriikide ja Euroopa Investeerimispannga esindajatest. Euroopa Parlamendil on vaateleja staatus. Asjakohasel juhul võib vaateleja staatus anda rahastajatele, rahastamiskõhlikele lepingupartneritele, partnerriikidele, asjaomastele piirkondlikele organisatsioonidele ja muudele sidusrühmadele. Enne uue vaateleja lisamist tuleb konsulteerida strateegianõukoguga. Strateegianõukogu tegevust juhivad ühiselt komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja.

5. Strateegianõukogu kohtub vähemalt kaks korda aastas ja kui võimalik, võtab arvamusi vastu konsensuse alusel. Juhataja võib täiendavaid koosolekuid korraldada igal ajal, samuti võib täiendavaid koosolekuid korraldada ühe kolmandiku liikmete taotlusel. Kui konsensust ei saavutata, kohaldatakse hääleõigust, milles lepiti kokku strateegianõukogu esimesel koosolekul ja mis on sätestatud tema töökorras. Kõnealuse hääleõiguse puhul võetakse nõuetkohaselt arvesse rahastamisallikat. Töökorras sätestatakse vaatelejate rolli reguleeriv raamistik. Strateegianõukogu koosolekute päevakorrad ja protokollid avalikustatakse pärast nende vastuvõtmist.

6. Komisjon esitab strateegianõukogule kord aastas aruande EFSD+ rakendamisel tehtud edusammude kohta. Lääne-Balkani investeerimisraamistiku strateegianõukogu esitab eespool nimetatud aruandluse täiendamiseks kokkuvõtte laienemispiirkonnas tagatisvahendi rakendamisel tehtud edusammude kohta. Strateegianõukogu korraldab asjaomaste sidusrühmadega EFSD+ strateegilise suunitluse ja rakendamise teemal korrapäraselt konsultatsioone.

7. Kahe strateegianõukogu olemasolu ei mõjuta vajadust ühe, ühtse EFSD+ riskijuhtimise raamistiku järele.

3. Piirkondlikud tegevjuhatused

Kolmapäev, 27. märts 2019

~~Piirkondlike investeerimisplatvormide tegevjuhatused toetavad komisjoni rakendamistasandil piirkondlike ja valdkondlike investeerimisesmärkide ning piirkondlike, valdkondlike ja temaatiliste investeerimissuundade kindlaksmääramisel ning koostavad arvamusi seerahastamistoimingute ja EFSD+ toiminguid katva välistegevus tagatise kasutamise kohta. [ME 530]~~

Kolmapäev, 27. märts 2019

VII LISA

VÖTMEÄHTSUSEGA TULEMUSLIKKUSE PÕHINÄITAJATE LOETELU

Kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega kasutatakse liidu panuse hindamiseks nende erieesmärkide saavutamisel järgmist võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajate loetelu.

- 1) Õigusriigi indeks
- 2) Allpool rahvusvahelist vaesuspiiri elava elanikkonna osakaal
- 3) Reproduktiivses eas naiste, murdeas tütarlaste ja alla 5aastaste laste arv, kelleni jõuab ELi rahastatavate toitumisprogrammide abi
- 4) ELi abiga täielikult immuniseeritud 1aastaste laste arv
- 5) ELi Liidu toetuse abil ~~põhiharidust~~ **põhihariduse** ja/või ~~keskharidust~~ **keskhariduse** ning ~~väljaõpet omandavate~~ **lugemises ja matemaatikas minimaalsed oskused ning väljaõppe omandanud** õpilaste arv [ME 531]
- 6) ELi abiga vähendatud või välditud kasvuhoonegaaside heitkogused (CO₂-ekvivalentkilotonni)
- 7) ELi toetuse abil kaitstud ja/või kestlikult hallatud mere-, maismaa- ja mageveeökosüsteemide ala
- 8) Saavutatud investeeringute võimendus ja mitmekordistav mõju
- 9) Poliitiline stabiilsus ja vägivalda näitaja puudumine, **tuginedes lähteolukorra hinnangule** [ME 532]
- 10) Partnerriigi kaubandus-, investeerimis- ja ettevõtlustavadega seotud või ELi sisepoliitika välismõõdet edendavate protsesside arv, mida on mõjutatud

~~Kõik~~ **Näitaja 4 on soo alusel liigitatud ning** näitajad **2, 3 ja 5** on vajaduse korral soo ja vanuse alusel liigitatud. [ME 533]

Kolmapäev, 27. märts 2019

VIIa LISA

PARTNERRIIGID, KELLEGA SEoses ON LIIDU ABI ANDMINE PEATATUD.

[Selle koostab komisjon artikli 15a kohaselt.] [ME 534]

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0299

Ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III) *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III) (COM(2018)0465 – C8-0274/2018 – 2018/0247(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/36)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0465),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 212 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0274/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 6. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, eelarvekomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, regionaalarengukomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi (A8-0174/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0247

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 212 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 156.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 8.

Kolmapäev, 27. märts 2019

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrus (EL) nr 231/2014 ⁽⁴⁾ kaotab kehtivuse 31. detsembril 2020. Selleks et liidu välistegevus oleks tõhus ka tulevikus, tuleks jätkata välisabi kavandamise ja andmise raamistiku kasutamist.
- (2) Ühinemiseelse **abi** rahastamisvahendi eesmärgid erinevad põhimõtteliselt liidu välistegevuse üldeesmärkidest, sest selle rahastamisvahendiga soovitakse **eesmärk on** valmistada I lisas loetletud abisaajaid **abisaajariike (edaspidi „abisaajad“)** ette tulevikus ELiga liitumiseks ning toetada nende ühinemisprotsessi, **võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse üldeesmärke, sealhulgas põhiõiguste ja aluspõhimõtete austamist ning inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitsmist ja edendamist.** Seega on ülimalt oluline, et **Ühinemisprotsessi eripära tõttu on eraldiseisva rahastamisvahendi kasutamine** laienemise toetamiseks on eraldi rahastamisvahend ja tagada samas selle kooskõla **põhjustatud, kuid selle eesmärgid ja toimimine peaks olema kooskõlas** liidu välistegevuse üldeesmärkidega ning eelkõige naabrusspoliitika, ~~arengu~~ **arengu-** ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendiga **ja neid täiendada.** [ME 1]
- (3) Euroopa Liidu lepingu artiklis 49 on sätestatud, et liidu liikmeks saamise avalduse võib esitada iga Euroopa riik, kes austab selliseid väärtusi nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine ning võtab endale kohustuse neid väärtusi edendada. Euroopa riik, kes on esitanud liidu liikmeks saamise avalduse, võib liikmeks saada üksnes siis, kui on leidnud kinnitust, et ta vastab 1993. aasta juunis Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud liikmelisuse kriteeriumidele („Kopenhaageni kriteeriumid“), ning tingimusel, et liit suudab uue liikme integreerida. Kopenhaageni kriteeriumid käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitsset tagavate institutsioonide stabiilsust, toimiva turumajanduse olemasolu, suutlikkust toime tulla konkurentsiturve ja turujõududega liidus ning võimet mitte üksnes kasutada aluslepingute järgseid õigusi, vaid täita ka neis sätestatud kohustusi, sealhulgas järgida poliitilise ning majandus- ja rahaliidu eesmärgi. **Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.** [ME 2]
- (4) Laienemisprotsess rajaneb kindlaksmääratud kriteeriumidel ning õiglasel ja rangel tingimuslikkusel. Iga abisaajat hinnatakse vaid tema enda saavutuste põhjal. Tehtud edusammude hindamise ja puudujääkide kindlakstegemise eesmärk on pakkuda I lisas loetletud abisaajatele stiimuleid ja suuniseid vajalike ulatuslike reformide jätkamiseks. Selleks et laienemisväljavaadetest saaks reaalsus, on jätkuvalt väga oluline kindel juhendumine põhimõttest „põhialused kõigepealt“ ⁽⁵⁾. **Laienemisprotsessi olulisteks elementideks, mis on äärmiselt tähtsad ka kogu liidu julgeoleku ja stabiilsuse jaoks, on ka heanaaberlikud suhted ja piirkondlik koostöö, mille aluseks on kahepoolsete vaidluste lõplik, kaasav ja siduv lahendamise.** Ühinemise edenemine oleneb sellest, kuivõrd taotleja austab liidu

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 156.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 8.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 231/2014, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II) (ELT L 77, 15.3.2014, lk 11).

⁽⁵⁾ Põhimõttega „põhialused kõigepealt“ ühendatakse õigusriigi põhimõtte ja põhiõigused ühinemisprotsessi teise kahe olulise valdkonnaga – majanduse juhtimisega (suurem keskendumine majandusarengule ja konkurentsivõime suurendamisele) ning demokraatlike institutsioonide ja avaliku halduse reformi tõhustamisega. Kõik kolm põhialust on kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide reformiprotsessi jaoks määrava tähtsusega ning hõlmavad kodanike jaoks kõige olulisemaid küsimusi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

väärtusi ning suudab viia ellu **ja rakendada** reforme, mis on vajalikud selleks, et viia riigi poliitilised, institutsioonilised, õigus-, **sotsiaal**-, haldus- ja majandussüsteemid vastavusse liidu eeskirjade, nõuete, poliitika ja tavadega. **Läbirääkimisraamistikuga on ette nähtud kriteeriumid, mille alusel hinnatakse iga kandidaatriigiga peetavate ühinemisläbirääkimiste edusamme.** [ME 3]

- (4a) Iga Euroopa riik, kes on avaldanud soovi liiduga ühineda, võib saada liidu liikmeks, kuid üksnes siis, kui on leidnud kinnitust, et riik vastab täielikult 1993. aasta juunis Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud ühinemiskriteeriumidele (edaspidi „Kopenhaageni kriteeriumid“), ning tingimusel, et liit suudab uue liikme integreerida. Kopenhaageni kriteeriumid käsitlevad demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitsset tagavate institutsioonide stabiilsust, toimiva turumajanduse olemasolu, suutlikkust tulla toime konkurentsivõime ja turujõududega liidus ning võimet mitte üksnes kasutada aluslepingute järgseid õigusi, vaid täita ka neis sätestatud kohustusi, sealhulgas saavutada poliitilise ning majandus- ja rahaliidu eesmärgid. [ME 4]
- (5) Liidu laienemispoliitika on investering Euroopa rahu-, julgeoleku- ja stabiilsusse. **Laiemispoliitika on liidu välistegevuse lahutamatu osa, mis aitab samuti kaasa rahule, julgeolekule, heaolule ja stabiilsusele nii liidus kui ka väljaspool selle piire.** Seeläbi suurendatakse nii liidu kui ka tulevaste liikmesriikide majanduslikke ja kaubandusvõimalusi, **järgides progressiivse integratsiooni põhimõtet, et tagada abisaajate sujuv ümberkujundamine.** ELi liikmeks saamise väljavaatel on märkimisväärne ümberkujundav mõju, mis hõlmab positiivseid demokraatlikke, poliitilisi, majanduslikke ja ühiskondlikke muutusi. [ME 5]
- (6) Euroopa Komisjon kinnitas oma teatise „Lääne-Balkani riikide reaalne ELiga ühinemise väljavaade ning ELi töhestatud koostöö nende riikidega“⁽⁶⁾ Lääne-Balkani riikide kindlat ja saavutustel põhinevat väljavaadet saada ELi liikmeks. See on jõuline julgustav signaal kõigile Lääne-Balkani riikidele ning annab tunnistust sellest, et EL on pühendunud nende tuleviku sidumisele Euroopaga.
- (7) Abi andmisel tuleks järgida ka **rahvusvahelisi** kokkuleppeid, mis liit on sõlminud I lisas loetletud, **muu hulgas** abisaajatega. Abi peaks peamiselt keskenduma sellele, et aidata I lisas loetletud abisaajatel tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki, reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust, austada põhiõigusi, **sealhulgas vähemuste õigusi**, ning edendada soolist võrdõiguslikkust, sallivust, sotsiaalset kaasatust, **töötajate õigusi käsitlevate rahvusvaheliste tööstandardite järgimist ja vähekaitsitud rühmade, sh laste ja puuetega inimeste** ja mitte-diskrimineerimist. Samuti tuleks abiga toetada **sedu, et abisaajad järgiksid Euroopa sotsiaalõiguste samba**⁽⁷⁾ raames kindlaks määratud keskeid põhimõtteid ja õigusi, **sotsiaalset turumajandust ja lähenemist sotsiaalsele õigustikule.** Abiga tuleks jätkuvalt toetada nende jõupingutusi edendada piirkondlikku, makropiirkondlikku ja piiriülest koostööd ning territoriaalset arengut, sealhulgas liidu makropiirkondlike strateegiate rakendamise kaudu, **eesmärgiga arendada heanaaberlikke suhteid ning toetada leppimist.** Ühtlasi peaks abi edendama nende majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning majandusjuhtimist, **tugevdama majanduslikku integratsiooni liidu ühtsel turul, sealhulgas tollikoostööd, edendama avatud ja õiglast kaubandust,** et toetada aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu tegevuskava, sealhulgas regionaalarengu, **ühtekuuluvuse ja kaasamise,** põllumajanduse, maaelu arengu ning sotsiaal- ja tööhõivepoliitika rakendamise ning digitaalajanduse ja -ühiskonna arendamisega, samuti kooskõlas Lääne-Balkani riikide digitaalarengu tegevuskava juhtalgatusega. [ME 6]
- (7a) **Võttes arvesse reformiprotsessi ümberkujundavat olemust laienemisprotsessi ajal kandidaatriikides, peaks liit töhestama oma jõupingutusi, et eraldada liidu vahendeid esmatähtsatele valdkondadele, nagu institutsioonide arendamine ja julgeoleku suurendamine, ning pakkuma kandidaatriikidele suuremat tuge projektide rakendamisel, et kaitsta kandidaatriike liiduvälise mõju eest.** [ME 7]

⁽⁶⁾ COM(2018)0065.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid Euroopa sotsiaalõiguste samba üksmeelselt välja 17. novembril 2017 Göteborgis õiglase töö ja majanduskasvu teemalises sotsiaaltippkohtumisel.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (7b) *Liidu jõupingutustest kandidaatriikide reformide toetamisel ühinemiseelse abi rahastamisvahendist tuleks kandidaatriikides ja ka liikmesriikides tõhusalt teada anda. Liit peaks seetõttu tõhustama teabe edastamise ja teavituskampaaniatega seotud jõupingutusi, et ühinemiseelse abi rahastamisvahend kui laienemispüürkonna stabiilsuse ja rahu edendamise vahend oleks nähtavam.* [ME 8]
- (7c) *Tugi ja eelarvevahendid on institutsioonide ülesehitamise seisukohast üldtunnustatult olulised ning institutsioonide ülesehitamine omakorda aitab ennetada võimalikke julgeolekuprobleeme ja takistada võimalikke tulevasi ebaseaduslikke rändevoogusid liikmesriikidesse.* [ME 9]
- (8) Liit peaks oma liikmesriikide kogemusele tuginedes toetama I lisas loetletud abisaajaid teel ühinemise poole. Nimetatud koostöö peaks keskenduma eelkõige liikmesriikide reformiprotsessi käigus omandatud kogemuste jagamisele.
- (9) Julgeolekuvaldkonnas **ja kaitsesektori reformi küsimuses** on liidu ja I lisas loetletud abisaajate **tõhustatud** strateegiline ja operatiivkoostöö hädavajalik, et julgeoleku- ja terrorismiohtudega **terrorismohtude ning organiseeritud kuritegevusega** tulemuslikult ja tõhusalt toime tulla. [ME 10]
- (9a) *Käesoleva määrusega asutatud rahastamisvahendi meetmetega tuleks aidata abisaajatel järk-järgult üle võtta ka ühine välis- ja julgeolekupoliitika, sealhulgas piiravad meetmed, ning järgida liidu laiemat välispoliitikat rahvusvahelistes institutsioonides ja mitmepoolsetel foorumitel. Komisjon peaks ergutama abisaajaid, et nad toetaksid reeglitel ja väärtustel põhinevat maailmakorda ning teeksid koostööd mitmepoolsuse ja rahvusvahelise kaubandussüsteemi edasisel tugevdamisel, sh WTO reformide edendamisel.* [ME 11]
- (10) ~~Oluline on veelgi tugevdada rändealast koostööd~~ **Rändealane koostöö**, sealhulgas piirihaldust, et tagada **piirihaldus ja -kontroll**, rahvusvahelise kaitse ~~kättesaadavus~~ **kättesaadavuse tagamine**, jagada olulist teavet ~~olulise teabe jagamine~~, suurendada rändest tulenevat kasu arengule ~~tuleneva arengukasu suurendamine~~, hõlbustada seaduslikku ja tööjõurännet ~~seadusliku ja tööjõurände hõlbustamine~~, tugevdada piirikontrolli ning ühiselt võidelda ~~ja jõupingutuste tugevdamine~~ ebaseadusliku rände, ja ~~sundrände takistamiseks ja vähendamiseks ning võitlus inimkaubanduse ja rändajate~~ **inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu on liidu ja abisaajate vahelise koostöö oluline aspekt.** [ME 12]
- (11) ~~Enamikule I lisas loetletud abisaajatest jätkuvalt peamiseks väljakutseks olev~~ Õigusriigi tugevdamine, sealhulgas **kohtusüsteemi sõltumatuse suurendamine**, korrupsiooni, **rahapesu** ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, ning hea valitsemistava **toetamine**, sealhulgas avaliku halduse reformi tugevdamine, **inimõiguste kaitsjate toetamine ning jätkuv ühtlustamine läbipaistvuse, riigihangete, konkurentsi, riigiabi, intellektuaalomandi õiguste ja välisinvesteeringute osas** on abisaajatele oluline liidule lähenemiseks **endiselt kõige põhilisemad küsimused** ning hiljem **need on olulised, et abisaajad jõuaksid liidule lähemale ja oleksid valmis** liidu liikmelisusega kaasnevate kohustuste täielikuks täitmiseks. Pidades silmas nendes valdkondades ellu viidavate reformide pikemaajalist laadi ja vajadust saavutada tulemusi, peaks käesoleva määruse alusel antav finantsabi olema ~~suunatud I lisas loetletud abisaajatele kehtestatud nõuete rahuldamiseks~~ **kavandatud nende küsimuste lahendamiseks** võimalikult varakult. [ME 13]
- (12) **Parlamentaarne mõõde on ühinemisprotsessis väga oluline.** Kooskõlas osalusdemokraatia põhimõttega **Seetõttu** peaks komisjon ergutama I lisas loetletud igas **edendama kooskõlas osalusdemokraatia põhimõttega** abisaajariigis parlamentaarset **suutlikkuse suurendamist, parlamentaarset kontrolli teostamist, demokraatlikke menetlusi ja õiglast esindatust.** [ME 14]
- (13) ~~Hisas loetletud~~ Abisaajad peavad olema paremini valmis käsitlema üleilmseid probleeme, nagu jätkusuutlik areng ja kliimamuutused, ning viima oma jõupingutused nende küsimuste lahendamiseks kooskõlla liidu jõupingutustega. Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada kestliku arengu eesmärke, tuleks käesoleva programmiga toetada kliimameetmetega liidu poliitikas laiemalt arvestamist ja panustama üldeesmärki, et ELi eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Käesoleva programmi alusel rakendatavate ~~meetmete puhul eeldatakse, et meetmetega~~ **tuleks püüda eraldada** programmi kogu rahastamispaketi ~~eraldaks~~ **vähemalt** 16 % kliimaeesmärkidele, et

Kolmapäev, 27. märts 2019

2027. aastaks moodustaksid kliimaga seotud kulutused mitmeaastase finantsraamistiku kulutustest 30%. Prioriseerida tuleks selliseid keskkonnaprojekte, mis puudutavad piiriülest reostust. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise elluviimise käigus ning käesoleva programmi koondtulemusi tuleks arvestada asjakohastes hindamis- ja läbivaatamismenetlustes. [ME 15]

- (14) Käesoleva rahastamisvahendi raames võetavad meetmed peaksid toetama ÜRO säästva arengu tegevuskava 2030 rakendamist üldkohaldatava tegevuskavana, mille täitmist EL ja selle liikmesriigid täielikult toetavad ning mille on kõik I lisas loetletud abisaajad heaks kiitnud.
- (15) Käesoleva määrusega kehtestatakse kogu selle kehtivusajaks rahastamispakett, mis on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks [viide tuleb uue institutsioonidevahelise kokkuleppe alusel ajakohastada: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽⁸⁾ punkti 17] tähenduses.
- (16) Komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama antava abi välisabi eeskirjadele vastavuse, sidususe, järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse, eelkõige korrapäraste konsultatsioonide ja sagedase teabevahetuse kaudu abitsükli eri etappides. Samuti tuleks astuda samme, mis on vajalikud selleks, et tagada parem koordineerimine ja vastastikune täiendus teiste rahastajatega, sealhulgas korrapäraste konsultatsioonide abil. Selles protsessis peaks olema sisuline roll mitmekesistel sõltumatutel kodanikuühiskonna rolli tuleks tugevdada nii valitsusasutuste kaudu rakendatavates programmides kui ka liidu abi otsese saajana organisatsioonidel ning eri liiki ja eri tasandite kohalikel asutustel. Kooskõlas kaasava partnerluse põhimõtetega peaksid kodanikuühiskonna organisatsioonid osalema valitsusasutuste kaudu ellu viidavate programmide koostamisel, rakendamisel, seires ja hindamisel ning olema liidu abi otsesed saajad. [ME 16]
- (17) Käesoleva määruse alusel toetatavate Iga abisaaja puhul tuleks määratleda asjakohaste poliitikavaldkondade eesmärkide saavutamise tegevusprioriteedid tuleks määratleda programmi töö raamistikus, mille komisjon näeb ette aastateks 2021–2027 konkreetsed ja mõõdetavad eesmärgid ning seejärel ka prioriteedid seoses nende eesmärkide saavutamiseks võetavate meetmetega komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega kehtestatud liidu mitmeaastase finantsraamistiku kestuse ajaks programmi töö raamistikus. Programmi töö raamistik tuleks kehtestada partnerluses I lisas loetletud abisaajatega, lähtudes laienemise tegevuskavast ja nende konkreetsetest vajadustest kooskõlas käesolevas määruses määratletud üldiste ja eieesmärkidega ning liidu välistegevuse põhimõtetega, võttes nõuetekohaselt arvesse asjakohaseid riiklikke strateegiaid ning asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone. Partnerlus peaks hõlmama vajaduse korral pädevaid asutusi ning kodanikuühiskonna organisatsioone. Komisjon peaks ergutama koostööd asjaomaste sidusrühmade vahel ja rahastajate tegevuse koordineerimist. Programmi töö raamistik tuleks pärast vahehindamist läbi vaadata. Programmi töö raamistikus tuleks kindlaks määrata abi andmisega toetatavad valdkonnad, märkides vahendite soovitusliku jaotuse valdkondade kaupa, sh hinnangulised kliimaga seotud kulud. [ME 17]
- (18) Liidu ja abisaajate ühistes huvides on aidata kaasa I lisas loetletud abisaajate reformialastele jõupingutustele, mida abisaajad teevad oma poliitika-, õigus- ja majandussüsteemide reformimiseks, mis tehakse eesmärgiga astuda liidu liikmeks. Abi andmist andmisel tuleks juhtida kindlalt tulemustele keskendudes lähtuda tulemuspõhisest lähenemisviisist ning pakkuades stiimuleid neile, kes näitavad reformidele pühendumist ühinemiseelse abi tõhusa rakendamisega ja liikmelisuse kriteeriumide täitmisel tehtud edusammudega, tuleks ette näha arvestatavad stiimulid raha tulemuslikumaks ja tõhusamaks ärakasutamiseks. Abi tuleks eraldada kooskõlas „õiglase osa“ põhimõttega ja sellel, kui inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdõiguslikkuse, õigusriigi ja inimõiguste olukord tõsiselt halveneb või ei edene, peaksid olema selged tagajärjed. [ME 18]
- (18a) Komisjon peaks looma selged järelevalve- ja hindamismehhanismid tagamaks, et eri abisaajatega seotud eesmärgid ja meetmed jäävad asjakohaseks ja teostatavaks ja edusamme mõõdetakse korrapäraselt. Selleks peaks iga eesmärgiga olema seotud üks või mitu tulemuslikkuse näitajat, mille alusel hinnata abisaajariikides reforme ja nende konkreetset rakendamist. [ME 19]

⁽⁸⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (19) Üleminek ühinemiseelsete rahaliste vahendite puhul rakendatavalt komisjonipoolselt eelarve otseselt täitmiselt ~~Hisas loetletud~~ abisaajate poolsele eelarve kaudsele täitmisele peaks olema järkjärguline ning vastama abisaajate sellekohasele suutlikkusele. **Üleminekust tuleks loobuda või see tuleks peatada (konkreetses poliitika- või programmivaldkonnas), kui abisaaja ei täida asjakohaseid kohustusi või ei halda liidu raha vastavalt kehtestatud eeskirjadele, põhimõtetele ja eesmärkidele. Sellise otsuse puhul tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse kõiki võimalikke negatiivseid majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi.** Abi andmisel tuleks jätkuvalt kasutada struktuure ja rahastamisvahendeid, mis on oma väärtust ühinemiseelses protsessis tõestanud. [ME 20]
- (20) Liit peaks oma välistegevuse mõju optimeerimiseks püüdma olemasolevaid vahendeid võimalikult tõhusalt kasutada. **See Teiste olemasolevate välisrahastamisvahenditega kattumise vältimiseks** tuleks **see** saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite sidususe, **järjepidevuse** ja täiendavuse abil ning nende rahastamisvahendite ja liidu muude poliitikameetmete ja programmide vahel koostoime loomise kaudu. See hõlmab vajaduse korral ka sidusust ja täiendavust makromajandusliku finantsabiga. [ME 21]
- (21) Ühise eesmärgi saavutamiseks rakendatavate kombineeritud sekkumiste võimalikult suure mõju huvides peaks olema võimalik käesoleva määruse alusel panustada muude programmide raames elluviidavatesse meetmetesse, tingimusel et need ei kata samu kulusid.
- (21a) **Ilma et see piiraks eelarvemenetlust ja abi peatamise tingimusi, mis on ette nähtud rahvusvahelistes lepingutes abisaajatega, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse I lisa muutmiseks, et liidu abi peatada või osaliselt peatada. Seda õigust tuleks kasutada juhul, kui ühe või mitme Kopenhaageni kriteeriumi osas esineb pidev taandareng või kui abisaaja ei austa demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid, inimõigusi ja põhivabadusi või rikub liiduga sõlmitud asjakohastes kokkulepetes võetud kohustusi. Kui komisjon leiab, et abi peatamise põhjused on kõrvaldatud, peaks tal olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et liidu abi taastada.** [ME 22]
- (22) Käesoleva määruse rahastamispaketti tuleks kasutada programmi „Erasmus“ rahvusvahelisest mõõtmest tulenevate meetmete rahastamiseks ja need meetmed tuleks rakendada Erasmuse määruse ⁽⁹⁾ kohaselt.
- (23) Käesoleva määruse suhtes tuleks kohaldada horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁰⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ja nendega määratakse eelkõige kindlaks toetuste, hangete, auhindade, eelarve kaudse täitmise, finantsabi, eelarvetoetuste, usaldusfondide, rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kaudu eelarve koostamise ja täitmise kord, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides ja kolmandates riikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise alus.
- (24) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve ~~täitmise~~ **kasutamise** viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Muu hulgas tuleks kaaluda kindlasummalisi makseid, kindlamääralisi makseid ja ühikuhindu, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1. [ME 23]
- (25) Liit peaks välistegevuse rakendamisel jätkama ühiseeskirjade kohaldamist. Liidu välistegevuse rahastamisvahendite ~~rakendamise~~ **kasutamise** eeskirjad ja menetlused sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend]. Konkreetsete probleemidega tegelemiseks ja eelkõige piiriülese koostöö ning põllumajanduse ja maaelu arengu poliitika valdkonnas tuleks kehtestada üksikasjalikud lisasätted. [ME 24]

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../... (ELT ...).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (26) Välistegevusi viiakse tihti ellu väga ebastabiilses keskkonnas, kus on vaja pidevalt ja kiirelt reageerida liidu partnerite vajaduste muutumisele ning üleilmsetele probleemidele, mis on seotud näiteks inimõiguste, demokraatia ja hea valitsemistava, julgeoleku, **kaitse** ja stabiilsuse, kliimamuutuste ja keskkonna, **majandusliku proteksionismi**, ning ebaseadusliku **rände** ja **sundrände ning** selle algpõhjustega. Prognoositavuse põhimõtte ühitamiseks vajadusega kiirelt reageerida uute vajaduste tekkimisele tuleb kohandada programmide rahalist **rakendamist elluviimist**. Selleks et suurendada liidu suutlikkust reageerida ettenägematutele vajadustele ja järgida samas põhimõtet, et liidu eelarve kinnitatakse iga-aastaselt, tuleks käesolevas määruses säilitada võimalus kohaldada finantsmääruses muude poliitikameetmete puhul juba lubatud paindlikkust, nimelt ülekandmist ühest perioodist teise ja lubatud vahendite ümberpaigutamist (**järgides samal ajal käesolevas määruses sätestatud sihte ja eesmärke**), et tagada ELi vahendite tõhus kasutamine nii ELi kodanike kui ka I lisa loetletud abisaajate seisukohast ja maksimeerida seega ELi välistegevuses sekkumisteks kättesaadavaid ELi vahendeid. **Lisaks tuleks võimaldada veel muid paindlikkuse vorme, nagu prioriteetide ümberjaotamine, projektide etappideks jaotamine ja lepingus sätestatud summa ületamine (over-contracting)**. [ME 25]
- (27) Uus Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (edaspidi „EFSD+“) peaks eelmise fondi eeskujul toimima ühtse rahastamispaketina, millega üleilmselt, sh I lisa loetletud abisaajatele, pakkuda toetuste, eelarveliste tagatiste ja rahastamisvahendite kaudu rahastamissuutlikkust. Käesoleva määruse alusel elluviidavate meetmete valitsemist tuleks ka edaspidi tagada Lääne-Balkani investeerimisraamistikuga.
- (28) Välistegevuse tagatisega tuleks toetada EFSD+ meetmeid ja IPA III-ga tuleks panustada I lisa loetletud abisaajate huvides tehtavate toimingute jaoks vajaliku eraldise moodustamisse, sh makromajandusliku finantsabi laenudest tulenevad eraldised ja kohustused.
- (29) Piiriülese koostöö programmide rakendamisel on oluline tagada sidusus välistegevuse programmide ja territoriaalse koostöö määruse kohase raamistikuga. Konkreetsed kaasrahastamise sätted tuleks kehtestada käesolevas määruses.
- (29a) **Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi kõige nähtavamad ja kodanike seas tuntumad programmid on piiriüleised koostööprogrammid. Seega saaks piiriüleste koostööprogrammide abil liidu rahastatavate projektide nähtavust kandidaatriikides arvestatavalt parandada.** [ME 26]
- (30) Artiklis 8 osutatud iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed on tegevusprogrammid finantsmääruse tähenduses. Iga-aastaste või mitmeaastaste tegevuskavadega on mitmesugused meetmed koondatud ühte dokumenti.
- (31) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹¹⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95⁽¹²⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹³⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽¹⁴⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta tulemuslike ja proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud
-
- (11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).
- (12) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).
- (13) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).
- (14) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371⁽¹⁵⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, vajaduse korral Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. I lisa loetletud abisaajad peaksid samuti andma komisjonile viivitamata teada eeskirjade eiramiste, sealhulgas pettuste kahtlustest, mille kohta on olemas esmakordne halduslik või kohtulik tuvastamine, ja hoidma teda kursis haldus- ja kohtumenetluste edenemisega. Eesmärgiga viia see vastavusse liikmesriikide hea tavaga, tuleks kõnealuseks aruandluseks kasutada komisjoni loodud elektroonilist eiramisjuhtumite haldamise süsteemi.

- (31a) **Igasugune raha eraldamine käesoleva määruse alusel peaks toimuma läbipaistval, tõhusal, vastutustundlikul, depolitiseeritud ja mittediskrimineerival viisil, võttes muu hulgas arvesse tasakaalustatud jaotust, mis kajastab piirkondade ja omavalitsuste vajadusi. Komisjon, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning eriti liidu delegatsioonid peaksid jälgima tähelepanelikult, et need kriteeriumid on täidetud ja et vahendite eraldamisel järgitakse läbipaistvuse, aruandekohustuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.** [ME 27]
- (31b) **Komisjon, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning eelkõige liidu delegatsioonid ja abisaajariigid peaksid suurendama liidu ühinemisele abi nähtavust, et anda teavet liidu toetuse abil loodava lisaväärtuse kohta. Liidu raha saajad peaksid avalikustama liidu raha päritolu ning tagama selle nõuetekohase nähtavuse. IPAs tuleks aidata rahastada teavitusmeetmeid, et tutvustada abisaajariikides (eri sihtrühmade seas) liidu abi tulemusi.** [ME 28]
- (32) Selleks et võtta arvesse laienemispoliitika raamistiku muutusi või I lisa loetletud abisaajate osas toimunud olulisi muutusi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte II ja III lisa loetletud abi temaatiliste prioriteetide kohandamiseks ja ajakohastamiseks. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁶⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (33) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, eelkõige I lisa loetletud abisaajatega celarve kaudse täitmise eritingimused ja -struktuurid ning maaelu arenguabi rakendamise puhul, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁷⁾. Käesoleva määruse rakendamiseks ühetaoliste tingimuste kehtestamisel tuleks arvesse võtta ühinemisele abi haldamisel ja rakendamisel saadud varasemaid kogemusi. Neid ühtseid tingimusi tuleks muuta, kui see on arengutest lähtuvalt vajalik. [ME 29]
- (34) Käesoleva määruse alusel loodud komiteel peaks olema pädevus ka seoses määruse (EÜ) nr 1085/2006⁽¹⁸⁾ ja määruse (EL) nr 231/2014 rakendamise seotud õigusaktidega ning nõukogu määruse (EÜ) nr 389/2006⁽¹⁹⁾ artikli 3 rakendamise kohta. [ME 30]

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 17. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1085/2006, millega luuakse ühinemisele abi rahastamisvahend (IPA) (ELT L 210, 31.7.2006, lk 82).

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 27. veebruari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 389/2006, millega luuakse rahalise toetuse programm Küprose turgi kogukonna majandusarengu soodustamiseks ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2667/2000 Euroopa Üleschitusameti kohta (ELT L 65, 7.3.2006, lk 5).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (34a) Euroopa Parlament tuleks kaasata täiel määral rahastamisvahendite väljatöötamise, nendega seotud programmitöö, nende järelevalve ja hindamise etappidesse, et tagada liidu välistegevuse rahastamisvahendite üle poliitiline ja demokraatlik kontroll ning aruandekohustus. Institutsioonidevahelist dialoogi tuleks tõhustada, et tagada Euroopa Parlamendile positsioon, mis võimaldab teostada süstemaatilisel ja sujuval viisil poliitilist kontrolli käesoleva määruse rakendamise üle, suurendades nii selle tõhusust kui ka õiguspärasust. [ME 31]
- (35) Selleks et käesolevas määruses sätestatud meetmeid oleks võimalik viivitamata kohaldada, peaks määrus jõustuma [varem kui kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1
Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse programm „Ühinemiseelse abi rahastamisvahend“ (IPA III).

Sätestatakse selle eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidu abi vormid ja sellise abistamise eeskirjad.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „piiriülene koostöö“ – koostöö ELi liikmesriikide ja käesoleva määruse I lisas loetletud abisaajate vahel, kahe või enama I lisas loetletud abisaaja vahel või I lisas loetletud abisaajate ning kooskõlas [ETK määruse] ⁽²⁰⁾ artikli 3 lõike 1 punktiga b [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] I lisas osutatud riikide vahel;
- b) „õiglase osa põhimõte“ – tulemuspõhise lähenemisviisi täiendamine korrigeeriva jaotusmehhanismiga juhtudel, kui abisaajale pakutav abi oleks muude abisaajatega võrreldes muidu ebaproportsionaalselt väike või suur, võttes arvesse mõjutatava elanikkonna vajadusi ning ühinemisläbirääkimiste alustamise või nende edenemisega seotud reformide osas saavutatud suhtelisi edusamme. [ME 32]

Artikkel 3
IPA III eesmärgid

1. IPA III üldeesmärk on toetada I lisas loetletud abisaajaid, et nad võtaksid vastu ja viiksid ellu liidu väärtusega väärtuste ja õigustikuga kooskõla saavutamiseks vajalikud poliitilised, institutsioonilised, õigus-, haldus-, sotsiaal- ja majandusreformid ning kohanduksid liiduga ühinemise eesmärgil järk-järgult liidu õigusnormide, nõuete, poliitika ja tavadega, aidates seeläbi kaasa rahule, nende stabiilsusele, julgeolekule ja heaolule ning liidu strateegilistele huvidele. [ME 33]

⁽²⁰⁾ COM(2018)0374. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalset koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. IPA III erieesmärgid on järgmised:
 - a) tugevdada õigusriiki, demokraatiat, inimõiguste, **sh vähemuste ja laste õiguste** austamist, **soolist võrdõiguslikkust**, põhiõigusi ja rahvusvahelist õigust, kodanikuühiskonda, **akadeemilist vabadust, rahu** ja julgeolekut ning parandada rände haldamist, sealhulgas piirihaldust, **kultuurilise mitmekesisuse austamist, mittediskrimineerimist ja sallivust**; [ME 34]
 - aa) **tegeleda ebaseadusliku ja sundrändega ning tagada, et ränne toimub ohutult, korrapäraselt ja seaduslikult, samuti tagada rahvusvahelise kaitse kättesaadavus**; [ME 35]
 - b) tugevdada avaliku halduse tulemuslikkust ning toetada **läbipaistvust**, struktuurireforme, **kohtusüsteemi sõltumatust, võitlust korruptsiooni vastu** ja head valitsemistava kõikidel tasanditel, **muu hulgas avalike hangete, riigiabi, konkurentsi, välisinvesteeringute ja intellektuaalomandi valdkonnas**; [ME 36]
 - c) kujundada I lisas loetletud abisaajate õigusnorme, nõudeid, poliitikat ja tavasid kooskõlas liidu omadega, **muu hulgas ÜVJP osas**, ning tugevdada **reeglitel põhinevat mitmepoolset maailmakorda ning edendada** leppimist (nii riigisisel kui ka rahvusvahelisel tasandil) ja heanaaberlikke suhteid, samuti **rahu kindlustamist ja konfliktide ennetamist (muu hulgas usalduse suurendamise ja vahendamise kaudu), kaasavat ja integreeritud haridust**, inimestevahelisi kontakte ning meediavabadust ja suhtlust; [ME 37]
 - d) tugevdada majanduslikku, ja sotsiaalset **ja territoriaalset** arengut ning **ühtekuuluvust**, sh suurema ühenduvuse ja regionaalarenguga, põllumajanduse ja maaelu arenguga ning sotsiaal- ja tööhõivepoliitikaga, et parandada keskkonnakaitset, suurendada vastupanuvõimet kliimamuutustele ja kiirendada üleminekut vähese CO₂-heittega majandusele ning arendada digitaalrajandust ja ühiskonda **vähendades vaesust ja piirkondlikku tasakaalustamatust, edendades sotsiaalkaitset ja kaasamist, tugevdades riigi tasandi piirkondlikke koostööstruktuure, väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd) ja kogukonnapõhiste algatuste suutlikkust, toetades maapiirkondadesse investeerimist ning parandades ettevõtlus- ja investeerimiskliimat**; [ME 38]
 - da) tugevdada keskkonnakaitset, suurendada vastupanuvõimet kliimamuutustele, kiirendada üleminekut vähese CO₂-heittega majandusele, edendada digitaalrajandust ja ühiskonda ning luua seeläbi töövõimalusi (eriti noorte jaoks); [ME 39]
 - e) toetada territoriaalset ja piiriülest koostööd, sealhulgas üle merepiiride, ning tugevdada kaubandus- ja majandussuhteid, rakendades täielikult liiduga sõlmitud kehtivaid lepinguid ning vähendades piirkondlikku tasakaalustamatust. [ME 40]
3. Kooskõlas erieesmärkidega on I lisas loetletud abisaajate vajadustele ja suutlikkusele vastava abistamise temaatilised prioriteedid sätestatud II lisas. I lisas loetletud abisaajate vahelise piiriülese koostöö temaatilised prioriteedid on sätestatud III lisas. Iga temaatiline prioriteet võib aidata saavutada rohkem kui ühte erieesmärki.

Artikkel 4

Eelarve

1. Ajavahemikul 2021–2027 on käesoleva IPA III rakendamise rahastamisvahendi määruse 2018. aasta hindades ~~14 500 000 000~~ **13 009 976 000** eurot (jooksevhindades **14 663 401 000** eurot). [ME 41]
2. Kooskõlas [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artikliga 20 võib **Kindlaksmääratud protsentuaalset osa** lõikes 1 osutatud ~~summat~~ **summast kasutatakse** programmi rakendamise **elluviimisega seonduva** tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks **mis hõlmab** ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks **hindamistoiminguid, institutsioonide tugevdamise ja haldussuutlikkuse suurendamise toetamist**, sealhulgas **muu hulgas** ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide puhul, ja ühinemisele abi jätkuprogrammi ettevalmistamisega seotud muu tegevuse jaoks. [ME 42]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 5

Ristkasutuse sätted

1. Käesoleva määruse ~~rakendamisel~~ **kohaldamisel** tuleb tagada kooskõla, sünergiad ja vastastikused täiendavused muude liidu välistegevuse valdkondade ning asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, samuti poliitikavaldkondade arengusidusus. [ME 43]
 2. [Naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrust] kohaldatakse käesoleva määruse alusel ~~rakendatavate~~ **ellu viidavate** tegevuste suhtes, kui see on käesolevas määruses ette nähtud. [ME 44]
 3. IPA III-ga toetatakse [(Erasmuse)] määruse alusel kehtestatud meetmeid. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse [määrust (EL) (Erasmus)]. Selleks arvestatakse IPA III panust [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi] määruse artikli 11 lõikes 7 osutatud ühtsetes soovituslikes programmdokumentides ja see võetakse vastu kõnealuses määruses sätestatud korras.
 4. IPA III alusel võib abi anda sellist liiki meetmetele, mis on ette nähtud Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi ⁽²¹⁾, Euroopa Sotsiaalfond+ ⁽²²⁾ ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ⁽²³⁾ alusel **ning õigluse, õiguste ja väärtuste fondi** alusel, **riiklikul tasandil ning piiriüleses, riikide- või piirkondadevahelises või makropiirkondlikus kontekstis**. [ME 45]
- 4a. Komisjon eraldab teatava protsentuaalse osa IPA III vahenditest, et valmistada I lisan loetletud abisaajaid ette osalemiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondides, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondis (ESF).** [ME 46]
5. [Euroopa Regionaalarengu Fondist] panustatakse I lisan loetletud abisaajate ja liikmesriikide **ning ühe või mitme liikmesriigi** vaheliseks piiriüleseks koostööks loodud programmidesse või meetmetesse. Need programmid ja meetmed võtab komisjon vastu kooskõlas artikliga 16. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi ja piiriülese koostöö panus määratakse kindlaks [ETK määruse] artikli 10 lõike 3 kohaselt **ning IPA III toetus võib sellest moodustada maksimaalselt 85 %**. IPA piiriülese koostöö programme hallatakse kooskõlas [ETK määrusega]. [ME 47]
 6. IPA III-ga võib panustada riikide- ja piirkondadevahelise koostöö programmidesse või meetmetesse, mis kehtestatakse ja mida rakendatakse [ETK määruse] alusel ning milles käesoleva määruse I lisan loetletud abisaajad osalevad.
 7. Vajaduse korral võib kooskõlas artikliga 8 käesoleva määruse alusel kehtestatud meetmete jaoks toetust saada muude liidu programmide kaudu, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Käesoleva määruse kaudu võib toetada ka muude liidu programmide alusel kehtestatud meetmeid, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Sellisel juhul tehakse kohaldatavate eeskirjade valik kõnealuseid meetmeid käsitlevas tööprogrammis.
 8. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel ning liidu rahastamise sidususe ja tulemuslikkuse tagamiseks või piirkondliku koostöö soodustamiseks otsustada laiendada artikli 8 lõikes 1 osutatud tegevusprogrammide ja meetmete rahastamiskõlblikkust I lisan nimetatata riikidele, territooriumidele ning piirkondadele, kui ~~rakendatav~~ **kohaldatav** programm või meede on üleilmset, piirkondlikku või piiriülest laadi. [ME 48]

⁽²¹⁾ COM(2018)0372. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta.

⁽²²⁾ COM(2018)0382. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta.

⁽²³⁾ COM(2018)0392. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013.

Kolmapäev, 27. märts 2019

II PEATÜKK
STRATEEGILINE PLANEERIMINE

Artikkel 6

Poliitikaraamistik ja üldpõhimõtted

1. Käesoleva määruse ~~rakendamise üldine~~ **kohaldamise terviklik** poliitikaraamistik moodustub Euroopa Ülemkogu ja nõukogu määratletud laienemispoliitika raamistikust, kokkulepetest, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted I lisas loetletud abisaajatega, samuti asjakohastest Euroopa Parlamendi resolutsioonidest, komisjoni teatistest või komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatistest. Komisjon tagab sidususe abi ja laienemispoliitika raamistiku vahel.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning komisjon tagavad liidu välistegevuse ja laienemispoliitika koordineerimise artiklis 3 sätestatud poliitiliste eesmärkide raamistikus.

Komisjon koordineerib käesoleva määruse kohast programmitööd ning selles osaleb asjakohasel määral ka Euroopa välisteenistus.

Abi antakse lähtuvalt laienemispoliitika raamistikust. [ME 49]

2. Käesoleva määruse kohaste programmide ja meetmetega integreeritakse kliimamuutuste, keskkonnakaitse, **inimõiguste, konfliktide ennetamise ja lahendamise, rände ja sundrände, julgeoleku, sotsiaalse ja piirkondliku ühitekuuluvuse, vaesuse vähendamise** ja soolise võrdõiguslikkuse küsimused ning vajaduse korral kasutatakse kestliku arengu eesmärkide⁽²⁴⁾ vahelisi seoseid, et edendada integreeritud meetmeid, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki. **Nende eesmärk on eraldada vähemalt 16 % kogu rahastamispaketist kliimaeesmärkidele.** [ME 50]

3. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd sidususe tagamiseks ja ~~püüavad vältida~~ **väldivad** kattumist IPA III alusel antava abi ning muu liidu, liikmesriikide ja Euroopa Investeerimispannga antava abi vahel, kooskõlas välisabi valdkonnas tegevuse koordineerimise tõhustamise ning poliitikate ja menetluste ühtlustamise suhtes kehtestatud põhimõtetega, eelkõige arengu tõhusust käsitlevate rahvusvaheliste põhimõtetega⁽²⁵⁾. Koordineerimine hõlmab korrapäraselt konsulteerimist, sagedast teabevahetust abi andmise tsükli erinevates etappides ja abi koordineerimiseks kaasavate kohtumiste korraldamist ning see on liidu ja liikmesriikide programmitöö protsessi oluline osa. **Abi eesmärk on tagada selle ühitamine liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiaga, samuti vahendite tulemuslik ja tõhus rakendamine, partnerluse põhimõtte järgimise tingimused ning territoriaalse arengu terviklik käsitlus.** [ME 51]

3a. Komisjon tegutseb abisaajatega koostöös. Partnerluses osalevad olenevalt asjaoludest pädevad riiklikud ja kohalikud ametiasutused ning kodanikuühiskonna organisatsioonid, et võimaldada neil kavandamis-, rakendamise- ja jälgimisetappides sisuliselt osaleda.

Komisjon soodustab asjaomaste sidusrühmade tegevuse koordineerimist. IPA III rahalise abiga suurendatakse kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkust, käsitledes neid muu hulgas vajaduse korral otseste abisaajatena; [ME 52]

4. Samuti töötab komisjon koos liikmesriikidega selle nimel, et tagada koordineerimine ning vastastikune täiendus mitmepoolsete ja piirkondlike organisatsioonide ja üksustega, näiteks rahvusvaheliste organisatsioonide ja finantseerimisasutuste, ametite ning liiduväliste rahastajatega.

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

⁽²⁵⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

Kolmapäev, 27. märts 2019

III PEATÜKK

~~RAKENDAMINE~~ PROGRAMMITÖÖ RAAMISTIK JA ELLUVIIMINE [ME 53]

Artikkel 7

IPA programmitöö raamistik

1. ~~IPA III alusel antav abi põhineb Käesolevat määrust täiendatakse IPA programmitöö raamistikuga, milles kehtestatakse täiendavad sätted selle kohta, kuidas saavutatakse artiklis 3 osutatud erieesmärkide saavutamise IPA programmitöö raamistikul erieesmärgid. Vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 kehtestab IPA programmitöö raamistiku kehtestab komisjon liidu mitmeaastase finantsraamistiku kestuse ajaks, kes võtab selleks vastu delegeeritud õigusaktid.~~

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile õigeaegselt enne programmitöö perioodi algust asjakohased programmdokumendid. Nendes dokumentides esitatakse soovituslikud eraldised teema ja võimaluse korral ka riigi/piirkonna kaupa, samuti eeldatavad tulemused ning abi andmise võimalikud viisid. [ME 54]

1a. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad iga-aastased assigneeringud aastate 2021–2027 mitmeaastase finantsraamistiku ülemäärade raames. [ME 55]

2. IPA programmitöö raamistikus võetakse nõuetekohaselt arvesse asjakohaseid **Euroopa Parlamendi resolutsioone ja seisukohti ning** riiklike strateegiaid ja valdkondlike poliitikameetmeid. [ME 56]

Abi suunatakse ja kohandatakse olenevalt I lisas loetletud abisaajate konkreetsest olukorrast, pidades silmas edasisi jõupingutusi, mida on vaja kõnealuste abisaajate liikmesuse kriteeriumide täitmiseks ja suutlikkuse tagamiseks. Abi ulatus ja suurus on diferentseeritud vastavalt vajadustele, reformidele pühendumisele ning reformide rakendamisel tehtud edusammudele.

3. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, võtab komisjon IPA programmitöö raamistiku, **sh korraldused õiglase osa põhimõtte jõustamiseks** vastu rakendusaktiga **artikli 14 kohase delegeeritud õigusaktidega**. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artiklis 16 osutatud komitee kontrollimenetlusega. **IPA programmitöö raamistik kaotab kehtivuse hiljemalt 30. juuniks 2025. Komisjon võtab 30. juuniks 2025 vastu uue IPA programmitöö raamistiku, võttes aluseks vahehindamise kooskõlas muude rahastamisvahenditega ja võttes arvesse Euroopa Parlamendi asjakohaseid resolutsioone. Komisjon võib vajaduse korral IPA programmitöö raamistiku tulemusliku rakendamise ka läbi vaadata, eriti kui artiklis 6 osutatud poliitikaraamistikus tehakse olulisi muudatusi ja võttes arvesse Euroopa Parlamendi asjakohaseid resolutsioone. [ME 57]**

4. Komisjon võtab liikmesriikidega tehtava piiriülese koostöö kohta vastu programmitöö raamistiku kooskõlas [ETK määruse] artikli 10 lõikega 1.

5. IPA programmitöö raamistik ~~sisaldab näitajaid~~ **põhineb IV lisas sätestatud selgetel ja kontrollitavatel tulemuslikkuse näitajatel**, mille alusel hinnata sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, **muu hulgas edusamme ja eesmärgid järgmistes valdkondades:**

a) **demokraatia, õigusriik ning sõltumatu ja tõhus kohtusüsteem;**

b) **inimõigused ja põhivabadused, sealhulgas vähemuste ja vähekaitstud rühmadesse kuuluvate inimeste õigused;**

c) **sooline võrdõiguslikkus ja naiste õigused;**

d) **voitlus korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu;**

e) **leppimine, rahu tagamine, heanaaberlikud suhted;**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- f) meediavabadus;
- g) võitlus kliimamuutuste vastu kooskõlas Pariisi lepingus sätestatud kohustustega.

Komisjon lisab oma aastaaruannetesse edusammud nende näitajate suhtes.

Käesoleva määruse kohase tulemuspõhise lähenemisviisi teemal toimub Euroopa Parlamendis ja nõukogus korrapärane arvamuste vahetus. [ME 123]

Artikkel 7a

Vaheläbivaatamine ja hindamine

1. Komisjon võtab vahhindamise põhjal vastu uue IPA programmitöö raamistiku. Komisjon esitab hiljemalt 30. juuniks 2024 käesoleva määruse kohaldamise kohta vahhindamise aruande. Vahhindamise aruanne hõlmab ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2023 ja selles uuritakse liidu panust käesoleva määruse eesmärkide saavutamisse saavutatud tulemuste mõõtmise näitajate ning käesoleva määruse mõju suhtes tehtud tähelepanekute ja järelduste abil.

Euroopa Parlament võib selles hindamises osaleda. Komisjon ja Euroopa välisteenistus korraldavad konsulteerimise peamiste sidusrühmade ja abisaajatega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Komisjon ja Euroopa välisteenistus pööravad erilist tähelepanu selle tagamisele, et oleks kõige tõrjutumad rühmad oleksid esindatud.

Komisjon hindab samuti oma meetmete mõju ja tulemuslikkust igas sekkumispiirkonnas ning oma programmitöö tulemuslikkust, kasutades selleks välishindamist. Komisjon ja Euroopa välisteenistus võtavad arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekuid ja seisukohti sõltumatute välishindamiste kohta. Vahhindamisel hinnatakse, kuidas liit on täitnud käesoleva määrusega kehtestatud eesmärgid.

2. Vahhindamise aruandes käsitletakse ka tõhusust, lisaväärtust, lihtsustatud ja ühtlustatud välisfinantseerimisstruktuuri toimimist, sisemist ja välist ühtsust ning käesoleva määruse eesmärkide jätkuvat asjakohasust, rahastatud meetmete vastastikust täiendavust ja koostoimet, meetmete panust liidu järjepidevasse välistegevusse ning kui see on asjakohane, siis seda, mil määral on abi saavate riikide üldsus teadlik liidu rahalisest toetusest.

3. Vahhindamise aruande koostamise konkreetne eesmärk on parandada liidupoolse rahastamise kasutamist. Selle põhjal saab otsustada käesoleva määruse alusel rakendatud meetmeliikide pikendamise, muutmise või peatamise üle.

4. Vahhindamise aruanne sisaldab ka asjakohastest aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet käesoleva määrusega reguleeritud kogu rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja liidu usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus abisaajariikide, rahastamisvahendite kasutamise, kulukohustuste ja maksete kaupa.

5. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikidele. Tulemusi kasutatakse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel.

6. Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava liidupoolse rahastamise hindamisse kõik asjaomased sidusrühmad, sh kodanikuühiskonna organisatsioonid ning võib, kui see on asjakohane, korraldada ühiseid hindamisi liikmesriikidega, tehes abisaajatega tihedat koostööd.

7. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesolevas artiklis osutatud vahhindamise aruande, vajaduse korral seadusandlike ettepanekutega, milles sätestatakse käesoleva määruse vajalikud muudatusettepanekud.

8. Käesoleva määruse kohaldamisaja lõpul, kuid mitte hiljem kui kolm aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi määruse lõpphindamise samadel tingimustel, nagu on osutatud käesolevas artiklis osutatud vahhindamise aruandes. [ME 124]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 7b**Abi peatamine**

1. Kui abisaaja ei austa demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid, head haldustava, inimõigusi või põhivabadusi või tuumajulgeoleku põhimõtteid, või rikub liiduga sõlmitud asjakohastes kokkulepetes võetud kohustusi, või kui esineb järjepidevat tagasilangust seoses ühe või mitme Kopenhaageni kriteeriumi täitmisega, on komisjonil kooskõlas artikliga 14 õigus võtta vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva määruse I lisa muutmiseks, et peatada või osaliselt peatada liidu abi andmine. Osalise peatamise korral märgitakse ära programmid, mille suhtes peatamine kehtib.
2. Kui komisjon leiab, et abi peatamist selgitavad põhjused enam ei kehti, on tal kooskõlas artikliga 14 õigus võtta vastu delegeeritud õigusaktid I lisa muutmiseks, et taastada liidu abi.
3. Osalise peatamise korral kasutatakse liidu abi peamiselt kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsusväliste osalejate toetamiseks seoses meetmetega, mis on suunatud inimõiguste ja põhiõiguste edendamiseks ning demokratiseerumis- ja dialoogiprotsesside toetamiseks partnerrühkides.
4. Komisjon võtab oma otsuste tegemisel arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone. [ME 125]

Artikkel 7c**Juhtimine**

Horisontaalne juhtrihm, mis hõlmab komisjoni ja Euroopa välisteenistuse kõiki asjaomaseid talitusi ning mida juhivad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident või tema büroo esindaja, vastutab kogu juhtimistsükli jooksul selle vahendi juhtimise, koordineerimise ja haldamise eest, et tagada kogu liidu välistegevuse järjepidevus, tõhusus, läbipaistvus ja vastutus. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident tagab liidu välistegevuse üldise poliitilise koordineerimise. Selle vahendi programmitöö, kavandamise ja kohaldamise kogu tsükli jooksul teevad välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning Euroopa välisteenistus koostööd komisjoni asjaomaste liikmete ja talitustega, kes määratakse lähtuvalt kavandatava tegevuse laadist ja eesmärkidest ja tuginedes nende asjatundlikkusele. Välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident, Euroopa välisteenistus ning komisjon valmistavad vastavalt komisjoni menetlustele ette kõik otsuste ettepanekud ja esitavad need vastuvõtmiseks.

Euroopa Parlament tuleb kaasata täiel määral väliste rahastamisvahendite väljatöötamise, nendega seotud programmitöö, nende järelevalve ja hindamise etappidesse, et tagada liidu poliitiline ja demokraatlik kontroll ning aruandekohustus välistegevuse valdkonnas. [ME 126]

Artikkel 8**Rakendusmeetmed Täitmismeetmed ja -meetodid [ME 62]**

1. IPA III alusel ~~antav~~ **antavat** abi rakendatakse **kasutatakse** finantsmäärusega kooskõlas eelarve otsese või kaudse täitmise korras, kasutades naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse II jaotise III **IIIa** peatükis osutatud aastaseid või mitmeaastaseid tegevuskavu ja meetmeid. Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse ~~[naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] II jaotise III peatükki, v.a artikli 24 lõiget 1 [rahastamiskõlblikud isikud ja üksused].~~ [ME 63]

1a. Eelarve kaudsest täitmisest võib loobuda, kui abisaaja ei suuda või ei taha hallata eraldatud rahalisi vahendeid kooskõlas käesoleva määruse alusel kehtestatud eeskirjade, põhimõtete ja eesmärkidega. Kui abisaaja ei järgi demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste austamise põhimõtteid või rikub liiduga sõlmitud asjakohastes kokkulepetes võetud kohustusi, võib komisjon konkreetsete poliitikavaldkondade või programmide puhul minna koos abisaajaga toimuvalt eelarve kaudselt täitmiselt üle ühe või enama muu volitatud üksusega, kes ei ole abisaaja, teostatavale eelarve kaudsele täitmisele või eelarve otsesele täitmisele. [ME 64]

1b. Komisjon peab Euroopa Parlamendiga dialoogi ja võtab arvesse Euroopa Parlamendi seisukohti valdkondades, milles parlamendil on oma abiprogrammid, nagu suutlikkuse tõstmine ja valimiste vaatlemine. [ME 65]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Käesoleva määruse raames võib vastu võtta tegevuskavu kuni seitsmeks aastaks.

2a. Komisjon kaasab Euroopa Parlamendi täiel määral küsimustes, mis on seotud käesoleva artikli kohaste meetmete kavandamise ja rakendamisega, sealhulgas kõik kavandatavad olulised muudatused või eraldised. [ME 66]

2b. Üldise või valdkondliku eelarvetoetuse väljamaksmise tingimuseks on rahuldavad edusammud abisaajaga kokku lepitud eesmärkide täitmisel.

Komisjon kohaldab määruse (EL) .../... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artikli 23 lõikes 4 sätestatud eelarvetoetuse tingimuslikkuse kriteeriume. Komisjon võtab meetmeid eelarvetoetuse kaudu antava liidu rahastamise vähendamiseks või peatamiseks juhtudel, kui juhtimis- ja kontrollisüsteemides eiratakse süsteemselt eeskirju või ei tehta abisaajaga kokku lepitud eesmärkide saavutamisel rahuldavaid edusamme.

Kui komisjon taastab käesolevas artiklis osutatud peatamise järel abi andmise, tuleb ühtlasi anda suunatud abi riigi auditeerimisasutustele. [ME 67]

IIIa peatükk

Elluviimine [ME 68]

Artikkel 8a

Tegevuskavad ja meetmed

1. Komisjon võtab vastu aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, toetusmeetmed või eriabimeetmed. Tegevuskavades ja meetmetes määratakse kindlaks iga meetmega taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja peamised tegevused, kohaldamismeetodid, eelarve ja kõik seonduvad toetuskulud.

2. Tegevuskavad põhinevad programmdokumentidel, v.a lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel.

Vajaduse korral võidakse meede vastu võtta üksikmeetmena enne või pärast tegevuskavade vastuvõtmist. Üksikmeetmed põhinevad programmdokumentidel, v.a lõikes 3 osutatud juhtudel ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

Ettenägematute vajaduste või asjaolude korral ja juhul, kui rahalisi vahendeid ei ole võimalik saada asjakohasematest allikatest, on komisjonil kooskõlas määruse ... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artikliga 34 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse erimeetmed, mis ei põhine programmdokumentidel.

3. Aastaseid või mitmeaastaseid tegevuskavu ja üksikmeetmeid võib kasutada määruse ... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artikli 4 lõike 4 punktis b osutatud kiirreageerimistegevuse elluviimiseks.

4. Komisjon võib võtta vastu määruse ... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artikli 4 lõike 4 punktis a osutatud kiirreageerimistegevuse eriabimeetmed.

5. Artikli 19 lõigete 3 ja 4 alusel võetavate meetmete kestus võib olla kuni 18 kuud ning seda ajavahemikku võib elluviimisel esinevate objektiivsete ja ettenägematute takistuste korral pikendada kaks korda kuni kuue kuu võrra (mis teeb kogukestuseks maksimaalselt 30 kuud) eeldusel, et meetmele ettenähtud rahalised vahendid ei suurene.

Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus käesoleva lõike alusel on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega. [ME 69]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 8b**Toetusmeetmed**

1. Liidupoolne rahastamine võib hõlmata rahastamisvahendi kasutamise ja selle eesmärkide saavutamise seotud toetuskulusid, sealhulgas selliseks kasutamiseks vajaliku ettevalmistus-, jätku-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevusega seotud haldustuge, samuti peakorteri ja liidu delegatsioonide kulusid programmi jaoks vajaliku haldustoe tagamisel ning käesoleva määruse alusel rahastatava tegevuse haldamisel, sealhulgas teavitus- ja teabevahetusmeetmeid ning ettevõtte infotehnoloogiaüsteeme.
2. Kui artiklis 8c osutatud tegevuskavad või meetmed ei sisalda toetuskulusid, võtab komisjon vajaduse korral toetusmeetmeid. Toetusmeetmete liidupoolne rahastamine võib katta järgmist:
 - a) uuringud, koosolekud, teavitamine, teadlikkuse tõstmine, koolitus, saadud kogemuste ja parimate tavade ettevalmistamine ja vahetamine, teabe avaldamine ning muud programmitööks ja meetmete haldamiseks vajaliku haldus- või tehnilise toega seotud kulud, sealhulgas tasustatud välisekspertid;
 - b) teadus- ja innovatsioonitegevus ja uuringud asjakohastel teemadel ning nende tulemuste levitamine;
 - c) teavitamis- ja teabevahetusmeetmete, sealhulgas kommunikatsioonistrateegiade väljatöötamise ja liidu poliitilistest prioriteetidest teavitamise ja nende nähtavusega seotud kulud. [ME 70]

Artikkel 8c**Tegevuskavade ja meetmete vastuvõtmine**

1. Komisjon võtab tegevuskavad ja meetmed vastu komisjoni otsusega ja kooskõlas finantsmäärusega.
2. Liidu välistegevuse järjepidevuse huvides võtab komisjon selliste tegevuskavade ja meetmete kavandamisel ja järgneval kohaldamisel arvesse nõukogu ja Euroopa Parlamendi asjaomast poliitilist lähenemisviisi.

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti kohe käesoleva artikli kohaste tegevuskavade ja meetmete kavandamisest, sealhulgas kavandatud summadest, ning teavitab Euroopa Parlamenti ühtlasi sisuliste muudatuste tegemisest või sellise abi pikendamisest. Pärast meetme vastuvõtmist või sisuliste muudatuste tegemisest esitab komisjon võimalikult kiiresti, kuid igal juhul ühe kuu jooksul Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, andes ülevaate vastuvõetud meetme laadist ja põhjendustest, selle kestusest, eelarvest ja taustast, sealhulgas sellest, kuidas kõnealune meede täiendab liidu käimasolevat ja kavandatavat abi. Eriabimeetmete puhul märgib komisjon ka seda, kas, millises ulatuses ja kuidas ta tagab erakorralise abi kaudu teostatava poliitika järjepidevuse käesoleva määruse kohaste keskmise ja pika tähtajaga vahendite abil.

3. Enne tegevuskavade ja programmdokumentidele mitte tuginevate meetmete artikli 8a lõike 2 kohast rakendamist (muudel kui artikli 8a lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel) võtab komisjon vastu delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 14, et täiendada käesolevat määrust, sätestades nende tegevuskavade ja meetmete osas erieesmärgid, mida järgida, oodatavad tulemused, kasutatavad rahastamisvahendid, peamised tegevused ja soovituslikud rahaeraldised.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Meetmete tasandil toimub asjakohane inimõiguste, sotsiaalne ja keskkonnaalane sõelumine, sealhulgas seoses kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alase mõjuga, kooskõlas kohaldatavate liidu seadusandlike aktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/92/EL⁽²⁶⁾ ja nõukogu direktiiviga 85/337/EMÜ⁽²⁷⁾, hõlmates asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamist keskkonnatundlike meetmete, eelkõige uute suurte taristute puhul.

Lisaks viiakse läbi inimõigustealase, soolise, sotsiaalse ja tööhõivealase mõju eelhindamised ning konfliktianalüüs ja riskihindamine.

Kui see on asjakohane, kasutatakse valdkondlike programmide elluviimisel inimõigustele avalduva, sotsiaalse ja keskkonnamõju strateegilist hindamist. Komisjon tagab huvitatud sidusrühmade kaasamine nendesse hindamistesse ja üldsuse juurdepääsu selliste hindamiste tulemustele. [ME 127]

Artikkel 8d

Koostöömeetodid

1. Käesoleva rahastamisvahendi raames täidab eelarvet komisjon, nagu on ette nähtud finantsmääruses, kas otse komisjoni enda või liidu delegatsioonide ja rakendusametite kaudu või kaudselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c loetletud üksuste kaudu.

2. Käesoleva rahastamisvahendi raames võib rahalist abi anda ka toetusena rahvusvahelistele, piirkondlikele või riiklikele fondidele, nt EIP, liikmesriikide, partnerriiikide ja -piirkondade või rahvusvaheliste organisatsioonide või muude rahastajate loodud või hallatavatele fondidele.

3. Finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c ja määruse ... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artikli 29 lõikes 1 loetletud üksused täidavad igal aastal finantsmääruse artikli 155 kohaseid aruandekohustusi. Kõnealuste üksuste aruandlusnõuded on sätestatud partnerluse raamlepingus, rahalist toetust käsitlevas lepingus, eelarveliste tagatiste lepingus või rahastamislepingus.

4. Selle rahastamisvahendi alusel rahastatavaid meetmeid võib ellu viia paralleelse või ühise kaasrahastamise teel.

5. Paralleelse kaasrahastamise korral jagatakse meede mitmeks selgelt eristatavaks osaks, millest igaüht rahastab erinev kaasrahastav partner nii, et rahastamise lõppkasutust on alati võimalik kindlaks teha.

6. Ühise kaasrahastamise puhul jaotatakse meetme kogukulud kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid ühendatakse nii, et meetme konkreetsete tegevuste rahastamisallikat ei ole hiljem enam võimalik kindlaks teha.

7. Koostöö liidu ja tema partnerite vahel võib muu hulgas toimuda järgmises vormis:

a) kolmepoolsed kokkulepped, mille kaudu liit koordineerib partnerriiigile või -piirkonnale antava abi rahastamist kolmandate riikidega;

b) halduskoostöö meetmed, näiteks liikmesriigi ja partnerriiigi või -piirkonna avalike asutuste, kohalike asutuste, riigiasutuste või avalikke teenuseid osutavate eradigusslike üksuste vaheline mestimine, samuti liikmesriikide lähetatud avaliku sektori eksperte ning nende piirkondlike ja kohalikke ametiasutusi kaasavad koostöömeetmed;

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (kodifitseeritud tekst) (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

⁽²⁷⁾ Nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiiv 85/337/EMÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 175, 5.7.1985, lk 40).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) *toetus avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks ja haldamiseks vajalike kulude rahastamiseks, sealhulgas laialdase osalemise toetamine, luues avaliku ja erasektori partnerlusstruktuuride hindamiseks ja järelevalveks sõltumatu kolmandast isikust kodanikuühiskonna organisatsiooni;*
- d) *valdkondlikku poliitikat toetavad programmid, millega liit toetab partnerrügi valdkondlikke programme;*
- e) *toetus kulude katmiseks seoses riigi osalemisega sellistes liidu programmides ja meetmetes, mida viivad ellu liidu asutused ja organid, samuti asutused või isikud, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika meetmete rakendamine;*
- f) *intressitoetused. [ME 72]*

Artikkel 8e

Liidupoolse rahastamise vormid ja kohaldamismeetodid

1. *Liidupoolne rahastamine võib toimuda finantsmäärusega ette nähtud rahastamisliike kasutades ning eelkõige*
 - a) *toetustena;*
 - b) *teenuste, asjade või ehitustööde hankelepingutena;*
 - c) *eelarvetoetusena;*
 - d) *maksetena komisjoni poolt kooskõlas finantsmääruse artikliga 234 asutatud usaldusfondidesse;*
 - e) *finantsinstrumentidena;*
 - f) *eelarveliste tagatistena;*
 - g) *segarahastamistoimingutena;*
 - h) *võlakergendusena rahvusvaheliselt kokku lepitud võlakergendusprogrammi raames;*
 - i) *finantsabina;*
 - j) *tasustatud välisekspertide tööna.*
2. *Kui komisjon töötab koos partnerrüühmadega, võtab ta rahastamise viisi, osaluse liigi, toetuse andmise korra ja toetuste haldamise sätete kindlaksmääramisel arvesse nende sidusrühmade iseärasusi, sealhulgas nende vajadusi ja asjaomast konteksti eesmärgiga jõuda võimalikult paljude selliste sidusrühmadeni ja reageerida nende vajadustele kõige paremini. Sellise hindamise puhul võetakse arvesse kõigi sidusrühmade, eelkõige kohaliku kodanikuühiskonna sisuka osalemise ja kaasamise tingimusi. Julgustatakse kasutama finantsmääruse kohast erikorda, nt partnerluslepinguid, kolmandatele isikutele rahalise toetuse andmise lubamist, otselepinguid või piiratud rahastamiskõlblikkusega pakkumiskutseid või kindlasummalisi makseid, ühikuhindu ja kindlamääralisi makseid, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1. Need erinevad viisid tagavad läbipaistvuse, jälgitavuse ja innovatsiooni. Julgustatakse koostööd kohalike ja rahvusvaheliste VVOde vahel, et tugevdada kohaliku kodanikuühiskonna suutlikkust eesmärgiga saavutada kodanikuühiskonna täielik osalemine arenguprogrammides.*

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Lisaks finantsmääruse artiklis 195 nimetatud juhtudele võib kasutada otsulepingute sõlmimise menetlust järgmiste toetuste jaoks:

- a) väiketoetused inimõiguste kaitsjatele ja mehhanismide loomiseks kiireloomuliste kaitsemeetmete rahastamiseks ohus olevate inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist, samuti vahendajatele ja muudele kodanikuühiskonna osalejatele, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, konflikti lahendamises, lepitamises ja rahu tagamises;
- b) toetused, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et oleks vaja kaasrahastamist, meetmete rahastamiseks kõige raskemates tingimustes juhtudel, mil konkursikutse avaldamine oleks asjakohatu, sealhulgas olukorras, kus esineb tõsiseid puudujääke põhivabaduste vallas, kui ähvardatakse demokraatlikke institutsioone, kui kriis laieneb, kui tegemist on relvastatud konfliktiga, mil inimeste turvalisus on enim ohus, või kui inimõigusi kaitsvad organisatsioonid, üksikisikud, vahendajad ja muud kodanikuühiskonna osalejad, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, lepitamises ja rahu tagamises, tegutsevad kõige raskemates tingimustes. Niiugused toetused ei või olla suuremad kui 1 000 000 eurot ja nende kestus ei tohi ületada 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende kohaldamisel esineb objektiivseid ja ettenägematuid takistusi;
- c) toetused ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ja Euroopa ülikoolidevahelisele inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele (Global Campus), mis pakub Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi, ja sellega seotud võrgustikule, kuhu kuuluvad ülikoolid pakuvad kraadiõpet inimõiguste valdkonnas, sealhulgas stipendiume kolmandate riikide üliõpilastele, teadustöötajatele, õpetajatele ja inimõiguste kaitsjatele;
- d) väikesed projektid, mida on kirjeldatud määruse ... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artiklis 23a.

Lõike 1 punktis c osutatud eelarvetoetus, sealhulgas sektori reformi tulemuslikkuse lepingute kaudu, põhineb riigi isevastutusel, vastastikusel vastutusel ja pühendumusel universaalsetele väärtustele, demokraatialle, inimõigustele, soolisele võrdõiguslikkusele, sotsiaalsele kaasamisele, inimarengule ja õigusriigile, ning selle eesmärk on tugevdada liidu ja partnerriikide vahelisi partnerlusi. See hõlmab tugevdatud poliitilist dialoogi, suutlikkuse suurendamist ja paremat valitsemist, täiendades partnerite pingutusi rohkem vahendeid koguda ja paremini kulutada, et toetada kestlikku ja kaasavat sotsiaalmajanduslikku arengut, mis toob kasu kõigile, inimväärsete töökohtade loomist, pöörates erilist tähelepanu noortele, igasuguse ebavõrdsuse vähendamist ja vaesuse kaotamist, võttes nõuetekohaselt arvesse kohalikku majandust, keskkonna- ja sotsiaalõigusi.

Iga otsus anda eelarvetoetust peab põhinema liidu kokkulepitud eelarvetoetuse poliitikal, selgetel rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidel ning ohtude ja kasu hoolikal hindamisel. Üks peamisi tegureid nimetatud otsuse tegemisel on partnerriikide pühendumuse, tulemuste ja edusammude hindamine demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi seisukohalt.

4. Eelarvetoetus peab olema diferentseeritud, et paremini vastata partnerriigi poliitilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele keskkonnale, võttes arvesse ebakindlaid olukordi.

Finantsmääruse artikli 236 kohase eelarvetoetuse andmisel määratleb komisjon selgelt eelarvetoetuse tingimuslikkuse kriteeriumid ja jälgib nende täitmist, sealhulgas reformide ja läbipaistvusega tehtud edusamme, ning toetab parlamentaarse kontrolli arendamist, riiklikku auditivõimekust, kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist järelevalves ning suuremat läbipaistvust ja üldsuse paremat juurdepääsu teabele ning selliste tugevate riigi-hankesüsteemide väljatöötamist, mis toetavad kohaliku majanduse arengut ja kohalikke ettevõtjaid.

5. Eelarvetoetuse maksmisel lähtutakse näitajatest, millega tõendatakse edusamme asjaomase partnerriigiga kokku lepitud eesmärkide saavutamisel.

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. Käesoleva määruse kohased rahastamisvahendid võivad vormilt olla nt laenud, tagatised, omakapital või kvaasiomakapital, investeringud või osalused ja riskijagamisvahendid, kui see on võimalik ja kooskõlas finantsmääruse artikli 209 lõikes 1 sätestatud põhimõtetega, EIP, mitmepoolse Euroopa finantsasutuse, näiteks Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga või kahepoolse Euroopa finantsasutuse, näiteks kahepoolsete arengupankade juhtimisel, ühendades sellise toetuse võimaluse korral nii liikmesriikide kui ka kolmandate isikute antava täiendava muus vormis toetustega.

Käesoleva määruse alusel võivad liidu rahastamisvahenditesse osamakseid teha liikmesriigid, samuti finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud üksused.

7. Nimetatud rahastamisvahendeid võib kohaldamise ja aruandluse eesmärgil rahastuteks rühmitada.

8. Komisjon või Euroopa välisteenistus ei alusta uusi ega tee uuendatud toiminguid üksustega, mis asuvad või on asutatud jurisdiktsioonides, mis on liidu asjakohase poliitika alusel kantud koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu või mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849⁽²⁸⁾ artikli 9 lõike 2 kohaselt tehtud kindlaks kui suure riskiga kolmandad riigid või mis ei järgi liidu või rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud maksustandardeid seoses läbipaistvuse ja teabevahetusega.

9. Liidupoolne rahastamine ei või tekitada eriomaseid makse, tollimakse ega muid lõive ega anda alust nende kogumiseks.

10. Partnerriikide kehtestatud maksud, tollimaksud ja muud lõivud võivad olla käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblikud. [ME 73]

Artikkel 8f

Ülekandmised, aastased osamaksed, kulukohustuste assigneeringud, tagasimaksud ja rahastamisvahendite raames tekkinud tulud

1. Lisaks finantsmääruse artikli 12 lõikele 2 kantakse käesoleva määruse kohased kasutamata kulukohustuste ja maksete assigneeringud automaatselt üle ning neid võib kulukohustustega siduda kuni järgmise eelarveaasta 31. detsembrini. Järgmisel eelarveaastal tuleb esmalt kasutada üle kantud summa.

Komisjon esitab kooskõlas finantsmääruse artikli 12 lõikega 6 Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe assigneeringute kohta, mis kanti automaatselt üle, sealhulgas asjaomaste summade kohta.

2. Lisaks finantsmääruse artiklis 15 assigneeringute uuesti kättesaadavaks tegemise kohta sätestatud eeskirjadele tehakse esialgsel eelarveaastal uuesti kättesaadavaks kulukohustuste assigneeringud, mis vastavad nende kulukohustuste summale, mis vabastati käesoleva määruse alusel rakendatava meetme täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu.

Määruse (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik) artikli 12 lõike 1 punktis b esitatud viiteid finantsmääruse artiklile 15 tõlgendatakse käesoleva määruse kohaldamisel ka viidetena käesolevale lõikele.

3. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimivate tegevustega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale kooskõlas finantsmääruse artikli 112 lõikega 2.

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Finantsmääruse artikli 114 lõike 2 kolmandat lõiku selliste mitmeaastaste meetmete suhtes ei kohaldata. Komisjon vabastab automaatselt kõik meetme kulukohustuste osad, mida ei ole selle eelarvelise kulukohustuse viienda aasta 31. detsembriks kasutatud eelrahastamiseks või vahemaksete tegemiseks või mille kohta ei ole esitanud tõendatud kuluaruannet ega maksetaotlust.

Käesoleva artikli lõiget 2 kohaldatakse ka aastaste osamaksete suhtes.

4. Erandina finantsmääruse artikli 209 lõikest 3 kantakse tagasimaksed ja rahastamisvahendi raames tekkinud tulud pärast halduskulude ja -tasude mahaarvamist sihtotstarbelise sisetuluna nende esialgsele eelarvereale. Komisjon analüüsib iga viie aasta tagant olemasolevate rahastamisvahendite panust liidu eesmärkide saavutamisse ja nende rahastamisvahendite mõjusust. [ME 74]

Artikkel 9

Piiriülene koostöö

1. Soovituslikult eraldatakse kuni 3 % rahastamispaketist I lisas loetletud abisaajate ja ELi liikmesriikide vahelistele piiriülesele koostöö programmidele, kooskõlas nende vajaduste ja prioriteetidega.
2. Liidu kaasrahastamise määr iga prioriteedi tasandil ei ole rohkem kui 85 % piiriülesele koostöö programmi rahastamiskõlblikest kuludest. Tehnilise abi liidu poolt kaasrahastamise määr on 100 %.
3. Liikmesriikidega tehtava piiriülesele koostöö eelmaksete tase määratakse I lisas loetletud abisaajate vajadusi arvestades kindlaks tööprogrammis ning see võib ületada ETK määruse artiklis 49 osutatud protsendimäära.
4. Kui piiriülesele koostöö programmid [ETK määruse] artikli 12 kohaselt lõppevad, võib selliselt lõpetatud programmile käesoleva määruse raames eraldatud saadavalolevaid vahendeid kasutada muude käesoleva määruse kohaselt rahastamiskõlblike meetmete rahastamiseks. **Sellisel juhul, kui aasta jooksul rahastamiskõlblikke projekte ei ole, võib eraldised järgmisesse aastasse üle kanda.** [ME 75]

IV PEATÜKK

RAHASTAMISKÕLBLIKKUS JA MUUD ERISÄTTED

Artikkel 10

Rahastamiskõlblikkus IPA III alusel

1. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) alusel on rahastamiskõlblikud järgmistest riikidest pärit pakkujad, taotlejad ja kandidaadid:
 - a) liikmesriigid, käesoleva määruse I lisas loetletud abisaajad, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalised, [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] I lisaga hõlmatud riigid ning
 - b) riigid, mille puhul komisjon on kehtestanud vastastikuse juurdepääsu välisabile. Vastastikuse juurdepääsu võib vähemalt ühe aasta pikkuseks piiratud ajaks anda juhul, kui riik tagab võrdsetel tingimustel rahastamiskõlblikkuse liidust pärit üksustele ja käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblikest riikidest pärit üksustele. Komisjon otsustab vastastikuse juurdepääsu andmise pärast nõupidamist selle või nende abisaajariigi või -riikidega.

Kolmapäev, 27. märts 2019

V PEATÜKK
EFSD+ JA EELARVETAGATISED

Artikkel 11

Rahastamisvahendid ja välistegevuse tagatis

1. I lisas loetletud abisaajad on rahastamiskõlblikud nii EFSD+ kui ka [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] II jaotise IV peatükis sätestatud välistegevuse tagatise puhul. Selleks panustatakse IPA III-ga [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artiklis 26 osutatud välistegevuse tagatisega seotud eraldise moodustamise proportsionaalselt I lisas loetletud abisaajate huvides tehtud investeeringutega.

VI PEATÜKK

JÄRELEVALVE, ARUANDLUS, JA HINDAMINE JA TEAVITAMINE [ME 76]

Artikkel 12

Järelevalve, audit, hindamine ja liidu finantshuvide kaitse

1. Käesoleva määruse puhul kohaldatakse järelevalve, aruandluse ja hindamise suhtes [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] II jaotise V peatükki.

2. IPA III ~~rakendamise~~ **elluviimise** ja artiklis 3 sätestatud erieesmärkide saavutamisel tehtavate edusammude järelevalveks kasutatavad näitajad sätestatakse käesoleva määruse IV lisas. [ME 77]

3. Liikmesriikidega tehtavas piiriüleses koostöös kasutatakse [ETK määruse] artiklis 33 osutatud näitajaid. [ME 78]

4. IPA III abi tulemuste raamistikus arvestatakse lisaks IV lisas osutatud näitajatele laienemisaruandeid **ja komisjoni hinnanguid majandusreformiprogrammide kohta**. [ME 78]

4a. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EL) .../... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrus] artiklis 32 osutatud vahe- ja lõpphindamise aruanded ja tutvustab neid. Komisjon avaldab need aruanded. [ME 79]

5. Lisaks finantsmääruse artiklile 129 liidu finantshuvide kaitse tagamise kohta annavad ~~I lisas loetletud~~ abisaajad eelarve kaudse täitmise korral komisjonile viivitamata teada eeskirjade eiramiste, sealhulgas pettuste kahtlustest, mille kohta on olemas esmakordne halduslik või kohtulik tuvastamine, ja hoiavad teda kursis haldus- ja kohtumenetluste edenemisega. Aruandluseks toimub elektrooniliselt, kasutades komisjoni loodud eiramisjuhtumite haldamise süsteemi. **Komisjon aitab edendada abisaajate parlamentaarset kontrolli ja auditivõimekust ning suuremat läbipaistvust ja üldsuse juurdepääsu teabele. Komisjon, komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning eelkõige liidu delegatsioonid abisaajariikides tagavad, et kõik rahaliste vahendite eraldamised eelarve kaudse täitmise raames toimuvad läbipaistval, depolitiseeritud ja erapooletul viisil ning vahendid jaotatakse õiglaselt piirkondade ja kohalike omavalitsuste vajadusi arvesse võttes.** [ME 80]

Kolmapäev, 27. märts 2019

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 13

Volituste delegeerimine

Komisjonil on artikli 14 kohaselt õigus võtta käesoleva määruse II, III ja IV lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte.

Artikkel 14

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Komisjonile antakse **artikli 7 lõikes 3**, artiklis **7a**, **artikli 7b lõigetes 1 ja 2**, **artikli 8c lõikes 3 ning artiklites 13 13 ja 15** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte. [ME 128]
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 13 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 13 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 14a

Demokraatlik vastutus

1. Selleks et tõhustada liidu institutsioonide ja teenistuste, eelkõige Euroopa Parlamendi, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahelist dialoogi, soodustada välisrahastamisvahendite üldist sidusust ja tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, samuti otstarbekus komisjoni õigusaktide ja meetmete vastuvõtmisel, võib Euroopa Parlament kutsuda komisjoni ja Euroopa välisteenistuse parlamendi ette, et arutada strateegilisi suundumusi ja suuniseid seoses käesoleva määruse kohase programmitööga. See dialoog võib vajaduse korral toimuda Euroopa Parlamendi, komisjoni või Euroopa välisteenistuse taotluse alusel ka enne delegeeritud õigusaktide ja aastaeelarve projekti vastuvõtmist komisjonis, pidades silmas olulisi poliitilisi arenguid.
2. Enne lõikes 1 osutatud dialoogi toimumist esitavad komisjon ja Euroopa välisteenistus Euroopa Parlamendile kõik selle dialoogiga seotud asjakohased dokumendid. Kui dialoog on seotud aastaeelarvega, esitatakse konsolideeritud teave kõigi kooskõlas artikliga 8c vastu võetud või kavandatavate tegevuskavade ja meetmete kohta, teave koostöö kohta riikide, piirkondade ja valdkondade lõikes ning teave kiirreageerimismeetmete ja välistegevuse tagatise kasutamise kohta.
3. Komisjon ja Euroopa välisteenistus võtavad täiel määral arvesse Euroopa Parlamendi väljendatud seisukohta. Juhul kui komisjon või Euroopa välisteenistus Euroopa Parlamendi seisukohta arvesse ei võta, esitavad nad nõuetekohase põhjenduse.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Komisjon ja Euroopa väliseenistus vastutavad eelkõige artiklis 7c osutatud juhtrühma kaudu Euroopa Parlamendi teavitamise eest käesoleva määruse kohaldamise seisu, eriti käimasolevate meetmete, tegevuste ja tulemuste kohta. [ME 82]

Artikkel 15

Täiendavate ~~rakenduseeskirjade~~ **eeskirjade** vastuvõtmine [ME 83]

1. Erieeskirjad, millega kehtestatakse käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, eelkõige ühinemiseks ettevalmistumiseks loodavate struktuuride ja maaelu arenguabi kohta, võetakse vastu artiklis 16 osutatud kontrollimeetlusega **delegeeritud õigusaktidega**. [ME 84]

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5 **Komisjon võtab tegevuskavad ja meetmed vastu otsusega kooskõlas finantsmäärusega**. [ME 85]

Artikkel 16

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee („ühinemiseelse rahastamisvahendi komitee“). Kõnealune komitee on komitee [määruse (EL) nr 182/2011] tähenduses.

2. Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemusteta, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul komitee esistuja niimoodi otsustab või kui seda nõutakse komitee liikmete lihthälteenamusega.

3. Euroopa Investeerimispanka vaatleja võtab komitee menetlustest osa Euroopa Investeerimispanka puudutavate küsimuste puhul.

4. IPA III komitee toetab komisjoni ja on pädev teostama määruse (EÜ) nr 1085/2006 ja määruse 231/2014 alusel õigustoiminguid ja võtma kohustusi ning rakendama määruse (EÜ) nr 389/2006 artiklit 3.

5. IPA III komitee pädevus ei hõlma artikli 5 lõike 3 kohast panust programmi Erasmus+. [ME 86]

Artikkel 17

Teavitamine, teabevahetus, **nähtavus** ja avalikustamine [ME 87]

1. Kohaldatakse [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] artikleid 36 ja 37. **Käesoleva määruse alusel rahalist abi andes võtavad komisjon, komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning eelkõige liidu delegatsioonid abisaajariikides kõik vajalikud meetmed, et tagada liidu rahalise toetuse nähtavus, sealhulgas jälgides toetusesaajate vastavust neile nõuetele. IPAst rahastatud meetmete suhtes kohaldatakse nõudeid, mis on sätestatud ELi välistegevuse nähtavuse ja teavitamise käsiraamatus. Komisjon võtab liidu rahastatud projektide jaoks vastu suunised iga abisaaja nähtavus- ja teavitusalaste meetmete kohta.** [ME 88]

1a. **Komisjon võtab meetmeid, et tugevdada strateegilist teavitustegevust ja avalikku diplomaatiat liidu väärtuste edastamiseks ning liidu toetuse lisaväärtuse esiletoomiseks.** [ME 89]

1b. **Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahastamise päritolu ning tagavad selle nõuetekohase nähtavuse,**

a) **tehes avalduse, mille abil tuuakse rahaliste vahendite rakendamisega seotud dokumentides ja teabematerjalides, sealhulgas ametlikul veebisaidil (kui see on olemas), nähtaval viisil välja liidult saadud toetus, ning**

b) **edendades meetmeid ja nende tulemusi, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, mõjusat ja proportsionaalset suunatud teavet.**

Kolmapäev, 27. märts 2019

Komisjon kohaldab käesoleva määruse, selle alusel loodud meetmete ja saavutatud tulemustega seoses teabe- ja teabevahetusmeetmeid. Käesolevale määrusele eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele niivõrd, kuivõrd need on otseselt seotud artiklis 3 ning II ja III lisas osutatud eesmärkidega. [ME 90]

Artikkel 18

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning määrust (EL) nr 231/2014 [IPA II] ja määrust (EÜ) nr 1085/2006 [IPA] kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni. Kõnealuste meetmete suhtes kohaldatakse varasema määruse (EL) nr 236/2014 asemel [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse] II jaotise III peatükki, v.a artikli 24 lõiget 1.
2. IPA III rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek IPA III ja selle eelkäija (IPA II) alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikes 2 ette nähtud kulud, selleks et oleks võimalik hallata lõpuleviimata meetmeid.

Artikkel 19

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [...] [kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021 **kuni 31. detsembrini 2027**. [ME 91]

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 27. märts 2019

I LISA

Albaania

Bosnia ja Hertsegoviina

Island

Kosovo (*)

Montenegro

Serbia

Türgi

~~Endine Jugoslaavia Makedoonia~~ **Põhja-Makedoonia** vabariik [ME 129]

(*) Kõnealune nimekasutus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

II LISA

Abi temaatilised prioriteedid

Abi võidakse asjakohasel juhul anda järgmiste temaatiliste prioriteetide käsitlemiseks.

- a) Õigusriigi tagamiseks vajalike institutsioonide loomine ja nende nõuetekohase toimimise edendamine varasest etapist alates. Kõnealuses valdkonnas võetavate meetmete eesmärgiks on **võimude lahusus**, luua sõltumatud, vastutustundlikud ja tõhusad kohtusüsteemid, sealhulgas läbipaistvad ja tulemustel põhinevad tööle värbamise, hindamis- ja edutamissüsteemid ning väärtegede korral kohaldatavad tulemuslikud distsiplinaarmedetlused; tagada ~~tõhusate asjakohaste~~ **asjakohaste** süsteemide loomine piiride kaitsmiseks, rändevoogude haldamiseks ja varjupaiga andmiseks seda vajavatele inimestele; töötada välja tõhusad vahendid organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse, rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise, **uimastite salakaubaveo**, rahapesu ja terrorismi rahastamise ning korruptsiooni vältimiseks ja nende vastu võitlemiseks; kaitsta ja edendada ~~inimõiguste~~ **inimõigusi, sealhulgas lapse õigusi, soolist võrdõiguslikkust** ja vähemuste hulka kuuluvate inimeste (sealhulgas romade ning lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste) õigusi ning põhivabadusi, sealhulgas ~~meediavabadus~~ **meediavabadust** ja ~~andmekaitse andmekaitset~~. [ME 92]
- b) Avaliku halduse reformimine kooskõlas avaliku halduse põhimõtetega. Kõnealuses valdkonnas võetavate meetmete eesmärgiks on parandada avaliku halduse reformi raamistikke; parandada strateegilist planeerimist ning kaasavat ja tõenditel põhinevat poliitikat ja õigusloomet; edendada avaliku teenistuse professionaalseks muutmist ja depolitiseerimist meritokraatia põhimõtete juurutamise teel; edendada läbipaistvust ja vastutust; parandada teenuste kvaliteeti ja osutamist, sealhulgas vajalikud haldusmenetlused ja kodanikele suunatud e-valitsuse kasutamine; parandada avaliku sektori finantsjuhtimist ja toota usaldusväärset statistikat.
- c) Majandusjuhtimise parandamine. Sekkumiste eesmärk on toetada majandusreformi programmi protsessis osalemist ja süsteemset koostööd rahvusvaheliste finantseerimisasutustega majanduspoliitika põhialuste **ning mitmepoolsete majandusinstitutsioonide tugevdamise** valdkonnas ning tõhustada makromajandusliku stabiilsuse suurendamise suutlikkust, **sotsiaalset sidusust** ning toetada liikumist **kestliku arengu ja** toimiva turumajanduse suunas, mis suudab konkurentsiturve ja turujõududega liidus toime tulla. [ME 93]
- d) Liidu ja selle partnerite konfliktide ennetamise, rahu kindlustamise, **heanaaberlike suhete** ning kriisieelsete ja -järgsete olukordade lahendamise suutlikkuse edendamine, sealhulgas varajase hoiatamise ja konfliktiriski analüüsi kaudu; inimestevaheliste kontaktide, lepitus-, **vastutus-, rahvusvahelise õigusemõistmise**, rahutagamis- ja usalduse suurendamise meetmete edendamine, ~~arendades~~ **sealhulgas piirkondliku komisjoni loomine endise Jugoslaavia territooriumil toimepandud sõjakuritegude ja muude inimõiguste rikkumistega seotud faktiliste asjaolude tuvastamiseks, ning** julgeoleku- ja arengumeetmete võtmise suutlikkust **suutlikkuse arendamine, küberkaitse ja strateegilise kommunikatsiooni suutlikkuse tugevdamine, et edendada väärinfo süstemaatilist paljastamist.** [ME 94]
- e) ~~I-lisas loetletud~~ Abisaajariikide kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite organisatsioonide, sealhulgas kutseliitude suutlikkuse, **sõltumatuse ja pluralismi** tugevdamine ning liidu organisatsioonide ja ~~I-lisas loetletud~~ abisaajariikide organisatsioonide vaheliste võrgustike loomise innustamine kõigil tasanditel, mis läbi võimaldatakse neil osaleda tulemuslikus dialoogis nii avaliku kui ka erasektori osapooltega. **Abi püütakse teha kättesaadavaks mitmesuguste organisatsioonidele abisaajariikides, st võimalikult laiaulatuslikult.** [ME 95]
- f) Partnerriikide õigusnormide, standardite, poliitika ja tavade, **sealhulgas ÜVJP, avaliku sektori hangete ja riigiabi eeskirjade** liidu omadega ühtlustamise edendamine. [ME 96]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- g) Kvaliteetsele haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele kõikidel tasanditel juurdepääsu parandamine ning kultuuri- ja loomesektori **ning spordi** toetamine. Kõnealuses valdkonnas võetavate meetmete eesmärgiks on edendada võrdset juurdepääsu kvaliteetsetele, **kaasavatele ja kogukonnapõhiste** väikelaste haridus- ja hooldusvõimalustele, alg- ja keskharidusele ning parandada põhioskuste õpetamist; tõsta haridustaset, alandada madala haridustasemega noorte osakaalu ja parandada õpetajate koolitamist; **anda lastele ja noortele rohkem õigusi ning võimaldada neil saavutada oma täielik potentsiaal**. Arendada välja kutsehariduse ja -õppe süsteemid ning edendada töökohal õppimise süsteeme, et hõlbustada üleminekut tööturule; parandada kõrghariduse kvaliteeti ja asjakohasust; soodustada vilistlaste tegevust; parandada juurdepääsu elukestvale õppele **füüsilisele tegevusele ning** ja toetada investeringuid hariduse, ja koolituse **ja spordi** infrastruktuuridesse, eelkõige selleks et vähendada piirkondlikku ebavõrdsust ja edendada segregeerimata haridust ning teha seda muu hulgas digitehnoloogiate kasutamise kaudu. [ME 97]
- h) Kvaliteetsete töökohtade osakaalu ja tööturule juurdepääsu edendamine. Kõnealuses valdkonnas võetavate meetmete eesmärgiks on lahendada kõrge töötuse määra ja mitteaktiivsuse probleem, toetades eelkõige (mittetöötavate ja mitteõppivate) noorte, naiste, pikaajaliste töötute ja alaesindatud rühmade püsivat kaasamist tööturule. Meetmetega tahetakse stimuleerida kvaliteetsete töökohtade loomist ja toetada tööõigusnormide ja **rahvusvaheliselt kokku lepitud** standardite tõhusat jõustamist kogu territooriumil, **sealhulgas soodustades Euroopa sotsiaalõiguste samba raames osutatud keskmise põhimõtete ja õiguste austamist**. Meetmete teisteks ~~põhiesmärgideks~~ **muud põhiesmärgid** on soolise võrdsuslikkuse toetamine, tööalase konkurentsivõime ja tootlikkuse edendamine, töötajate ja ettevõtjate kohanemine muutustega, kestliku sotsiaaldialoogi loomine ning tööturuasutuste, nagu riiklike tööturuasutuste ja tööinspeksioonide moderniseerimine ja tugevdamine. [ME 98]
- i) Sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse vastu võitlemine. Kõnealuses valdkonnas võetavate meetmete eesmärgiks on moderniseerida sotsiaalkaitse süsteeme, et tagada tõhus, tulemuslik ja piisav kaitse inimese igas eluetapis, edendada sotsiaalset kaasatust ja võrdseid võimalusi, ning tegeleda ebavõrdsuse ja vaesusega **ning edendada üleminekut hoolduselt hoolekandeesutuses perekonna- ja kogukonnapõhisele hooldusele**. Kõnealuses valdkonnas võetavate meetmete puhul keskendutakse marginaliseerunud kogukondade, näiteks romade integreerimisele; soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel toimuva diskrimineerimise tõkestamisele; taskukohastele, jätkusuutlikele ja kvaliteetsetele **perekonna- ja kogukonnapõhiste** teenustele, sealhulgas **kaasavale ja segregeerimata** alusharidusele ja lapsehoiule, eluasemetele, tervishoiuteenustele, esmastele sotsiaalteenustele ja pikaajalisele hooldusele juurdepääsu parandamisele, sealhulgas sotsiaalkaitse süsteemide ajakohastamise abil. **Ei toetata meetmeid, mis aitavad kaasa mis tahes segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele**. [ME 99]
- j) Aruka, säästva, kaasava ja turvalise transpordi edendamine ja tähtsate võrguinfrastruktuuride kitsaskohtade kõrvaldamine, investeerides suure ELi lisandväärtusega projektidesse. Investeeringute tähtsuse järjekorda seadmisel tuleks lähtuda sellest, kui olulised on need ELiga ühenduse loomiseks üleeuroopalise transpordivõrgu TEN-T abil, **piiriüleste ühenduste ja töökohtade loomiseks** ning säästliku liikuvuse, heitekoguste vähendamise, keskkonnamõju ja turvalise liikuvuse seisukohalt, võttes arvesse sünergiaid transpordiühenduse lepinguga edendatavate reformidega. [ME 100]
- k) Erasektori tegevuskeskkonna ja ettevõtete, **eelkõige VKEd** konkurentsivõime, sealhulgas aruka spetsialiseerumise parandamine, mis on majanduskasvu, töökohtade loomise ja ühtekuuluvuse peamised tõukejõud. Esmatähtsad on **kestlikud** projektid, mis parandavad ettevõtluskeskkonda. [ME 101]
- l) Digitehnoloogiatele ja -teenustele juurdepääsu parandamine ning teadustegevuse, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni edendamine, investeerides digitaalsesse ühenduvusse, digitaalsesse usaldusse ja turvalisusse, digioskustesse ja -ettevõtlusesse ning teadusuuringute infrastruktuuri ja neid soodustavasse keskkonda ning edendades võrgustike loomist ja koostööd.
- m) ~~Toetada~~ **Toidu ja veega** kindlustatuse ja toiduohutuse toetamine ning mitmekesiste ja elujõuliste põllumajandusliku tootmise süsteemide toetamine aktiivsetes maakogukondades ja maal. [ME 102]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- n) Keskkonnakvaliteedi kaitsmine ja parandamine, käsitledes keskkonnaseisundi halvenemist ja peatades elurikkuse kadumise, edendades maismaa ja mere ökosüsteemide ning taastuenergia allikate kaitset ja säästvat haldamist, edendades ressursitõhusust, säästvat tarbimist ja tootmist ning toetades üleminekut keskkonnasäästlikule ja ringmajandusele, aidates kaasa kasvuhoonegaaside heite vähendamisele, suurendades vastupanuvõimet kliimamuutustele ja edendades kliimameetmete juhtimist ja nendest teavitamist ning energiatõhusust. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga IPA III toetatakse poliitikat, millega soodustatakse liikumist ressursitõhusa, ohutu ja säästva vähese CO₂-heitega majanduse suunas ning parandatakse katastroofidele vastupanu võimet ning nende ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist. Sellega toetatakse ka tuumaohutuse kõrget taset, kiirguskaitset ning tuumamaterjalide tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete rakendamist kolmandates riikides, samuti raamistike ja meetodikate väljatöötamist tuumamaterjali suhtes tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete rakendamiseks.
- o) Tuumaohutuse kõrgeimate standardite edendamine, sealhulgas tuumaohutuskultuur, hädaolukorras valmisolek, kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlik ja ohutu käitlemine ning endiste tuumaobjektide ja -rajatiste dekomisjoneerimine ja saneerimine; kiirguskaitse ning tuummaterjalide arvestuse ja kontrolli süsteem.
- p) Põllumajandus- ja toiduainete sektori suutlikkuse suurendamine konkurentsiturve ja turujõududega toimetulekuks ning järkjärguliseks vastavusse viimiseks liidu eeskirjade ja standarditega **eesmärgiga suurendada liidu turule eksportimise suutlikkust**, püüdes samas täita majandus-, sotsiaal- ja keskkonnanäesmärke maapiirkondade ja rannikualade tasakaalustatud territoriaalse arengu raames. [ME 103]
- (pa) **Selliste tegevuste edendamine ja pikaajaliste strateegiate ja poliitika parandamine, mille eesmärk on hoida ära radikaliseerumine ja vägivaldne äärmuslus ning nende nähtuste vastu võidelda.** [ME 104]
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

III LISA

Piiriüleseks koostööks antava abi temaatilised prioriteetidid

Piiriüleseks koostööks ettenähtud abi võidakse asjakohasel juhul anda järgmiste temaatiliste prioriteetide käsitlemiseks:

- a) piiriülese tööhõive, tööjõu liikuvuse ning sotsiaalse ja kultuurilise kaasatuse edendamine muu hulgas järgmise tegevuse abil: piiriüleste tööturgude integreerimine, sealhulgas piiriülene liikuvus; ühised kohalikud tööhõivealgatused; teabe- ja nõustamisteenused ning ühised koolitused; sooline võrdõiguslikkus; võrdsed võimalused; sisserändajate kogukondade ja haavatavate rühmade integreerimine; investeerimine riiklikesse tööturuasutustesse; riiklikesse ~~tervishoiu- tervishoiuteenustesse, samuti perekonna- ja sotsiaalteenustesse~~ **kogukonnapõhistele sotsiaalteenustele üleminekusse** tehtavate investeeringute toetamine; [ME 105]
 - b) keskkonnakaitse, kliimamuutustega kohanemise ja nende mõjude leevendamise edendamine, riskide ennetamine ja juhtimine muu hulgas järgmise tegevuse abil: keskkonnakaitsealased ühismeetmed; loodusvarade säästva kasutamise, mereala koordineeritud ruumilise planeerimise, ressursitõhususe ja ringmajanduse, taastuvate energiaallikate ning ohutu, kestliku ning keskkonnasäästliku vähese CO₂-heitega majanduse suunas liikumise edendamine; konkreetseid riske käsitlevate investeeringute edendamine, katastroofidele vastupanu võime, nende ennetamine, nendeks valmisoleku ja neile reageerimise tagamine;
 - c) säästva transpordi edendamine ja avalike infrastruktuuride parandamine muu hulgas järgmise tegevuse abil: eraldatuse vähendamine transpordile, info- ja sidevõrkudele ning -teenustele juurdepääsu parandamise abil; investeerimine piiriülestesse vee-, jäätmekäitlus- ning energiasüsteemidesse ja -vahenditesse;
 - d) digitaalrajanduse ja -ühiskonna, muu hulgas digitaalse ühenduvuse, e-valitsuse teenuste, digitaalse usalduse ja turvalisuse ning digioskuste ja -ettevõtluse soodustamine;
- da) tarbetute kaubandustõkete, sh bürokraatlike takistuste, tollimaksude ja mittetariifsete tõkete kõrvaldamise edendamine;** [ME 106]
- e) turismi, **spordi** ning kultuuri- ja looduspärandi edendamine; [ME 107]
 - f) investeerimine noortesse, **spordi**, haridusse ja oskustesse muu hulgas järgmise tegevuse abil: **oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamise tagamine**, ühiste haridus-, kutsekoolitus- ja koolituskavade ning ühist noorsoo-tegevust toetava infrastruktuuri väljatöötamine ja rakendamine; [ME 108]
 - g) kohaliku ja piirkondliku valitsemise edendamine, **sealhulgas haldusasutuste vahelise piiriülese koostöö edendamine eesmärgiga soodustada leppimist ja rahu tagamist**, ning kohalike ja piirkondlike ametiasutuste planeerimis- ja haldussuutlikkuse tõhustamine; [ME 109]
- ga) investeerimine kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamisse;** [ME 110]
- gb) haldusasutuste vahelise piiriülese koostöö edendamine eesmärgiga soodustada leppimist ja rahu tagamist, sealhulgas piirkondliku komisjoni loomine endise Jugoslaavia territooriumil toimepandud sõjakuritegude ja muude inimõiguste rikkumistega seotud faktiliste asjaolude tuvastamiseks (RECOM);** [ME 111]
- h) konkurentsivõime, ettevõtluskeskkonna ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengu, kaubanduse ja investeeringute tõhustamine muu hulgas järgmise tegevuse abil: ettevõtlikkuse edendamine ja toetamine, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul, ning kohalike piiriüleste turgude areng ja rahvusvahelistumine;
 - i) teadustöö, tehnoloogiaarengu, innovatsiooni ja digitehnoloogiate soodustamine muu hulgas järgmise tegevuse abil: inimressursside ning teadustöö ja tehnoloogiaarengu vahendite vahetamise edendamine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- ia) piiriülese politsei- ja õiguslase koostöö ning teabevahetuse parandamine, et lihtsustada piiriüleste organiseeritud kuritegude ning seotud majandus- ja finantskuritegude ning korrupsiooni-, inimkaubandus- ja salakaubaveo-juhtumite uurimist ja nende eest vastutusele võtmist; [ME 112]
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

IV LISA

Tulemuslikkuse põhinäitajate loetelu

Järgmist tulemuslikkuse põhinäitajate loetelu **ning nende iga-aastast arengut** kasutatakse selleks, et mõõta, kuidas liit on oma erieesmärkide saavutamisele kaasa aidanud **ning milliseid edusamme on abisaajad teinud**. [ME 113]

1. Koondnäitaja ⁽¹⁾, millega mõõdetakse kandidaatriikide valmisolekut poliitiliste ühinemiskriteeriumide põhivaldkondades (sealhulgas demokraatia, õigusriik (kohtusüsteem, võitlus korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevusega) ja inimõigused) (allikas: Euroopa Komisjon).
 - 1a. **Koondnäitaja, millega mõõdetakse partnerite pingusi seoses leppimise, rahu tagamise, heanaaberlike suhete, rahvusvaheliste kohustuste, soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õigustega**. [ME 114]
 - 1b. **Vägivalla puudumise näitaja, millega koos mõõdetakse konfliktide tõuketegurite (nt poliitiline või majanduslik tõrjutus) vähenemist lähteolukorra hinnangule tuginedes**. [ME 115]
 - 1c. **Abisaajariikide nende kodanike osakaal, kes arvavad, et nad on hästi informeeritud käesoleva määruse kohasest liidu abist (allikas: Euroopa Komisjon)**. [ME 116]
 2. Kandidaatriikide valmisolek avaliku halduse reformimiseks (allikas: Euroopa Komisjon).
 3. Koondnäitaja, millega mõõdetakse kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide valmisolekut võtta üle ELi õigustik (allikas: Euroopa Komisjon).
 - 3a. **ÜVJP otsuste ja meetmetega vastavusse viimise määr ja aastane areng (allikas: Euroopa välisteenus)**. [ME 117]
 4. Koondnäitaja, millega mõõdetakse kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide valmisolekut majanduskriteeriumide põhivaldkondades (toimiv turumajandus ja konkurentsivõime) (allikas: Euroopa Komisjon).
 5. Riigi kulutused sotsiaalkindlustusele (protsent SKPst), **mille on esitanud (allikas: ILO), tervishoiukulutused, sissetulekute ebavõrdsus, vaesuse määr, ~~+~~ tööhõive määr ja töötuse määr ametliku riikliku statistika alusel (allikas: riiklik statistika)**. [ME 118]
 - 5a. **Abisaaja Gini kordaja muutumine aja jooksul**. [ME 119]
 6. Digilõhe sotsiaalkindlustuse saajate ja ELi keskmise vahel (allikas: Euroopa Komisjoni digitaalrajanduse ja ühiskonna indeks (DESI)).
 7. Kaugus parimast tulemusest (*Doing Business*) (allikas: Maailmapank).
 8. Energiamahukus mõõdetuna primaarenergia ja SKP vahelise suhtena (allikas: Eurostat).
 9. ELi toetusel vähendatud või välditud kasvuhoonegaasid (kilotonnid süsinikdioksiidi ekvivalendi kohta).
 10. IPA toetuse saajate ning IPA ja ELi liikmesriikide vahel sõlmitud **ja ellu viidud** piiriüleste koostööprogrammide arv, **mille on esitanud (allikas: Euroopa Komisjon)**. [ME 120]
 - 10a. **Meetmetes ja programmides aja jooksul osalevate uute organisatsioonide arv**. [ME 121]
- Näitajad esitatakse vajaduse korral ~~sugupoole lõikes~~ **vanuse alampiiri ja soo tasandil**. [ME 122]

⁽¹⁾ Kolm koondnäitajat on välja töötanud Euroopa Komisjon, tuginedes laienemisaruannetele, mis samuti põhinevad mitmel sõltumatul allikal.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0300

Kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistik ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365 (COM(2016)0856 – C8-0484/2016 – 2016/0365(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/37)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0856),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0484/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Itaalia Senati, Hispaania parlamendi ja Rumeenia Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Keskpanka 20. septembri 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 29. märtsi 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0015/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2016)0365

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/... kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

⁽¹⁾ ELT C 372, 1.11.2017, lk 6.

⁽²⁾ ELT C 209, 30.6.2017, lk 28.

Kolmapäev, 27. märts 2019

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut ⁽¹⁾,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽³⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Finantsturud on tänapäevase majanduse toimimiseks väga tähtsad. Mida integreeritumad nad on, seda **tõenäolisem on, et majandusressursid jaotuvad tõhusalt**, mis **võib soodustada** majanduse arengut. Et finantsteenuste ühtne turg toimiks paremini, tuleb kehtestada kord, mille alusel **tegeleda turutõrgetega ja tagada**, et kui turul tegutseval finantsasutusel või finantsturutaristul on finantsraskusi või ta on muutumas maksejõuetuks, ei tekita see ebastabiilsust kogu finantsturul ega mõju negatiivselt üldisele majanduskasvule. Kesksed vastaspoolad on määrava tähtsusega finantsturgude osised, kes tegutsevad turuosaliste vahendajana ning täidavad müüja jaoks ostja ja ostja jaoks müüja rolli ning kellel on keskne osa finantstehingute töötlemises ja nende tehingutega kaasnevate erinevate riskipositsioonide juhtimises. Kesksed vastaspoolad tsentraliseerivad vastaspoolte tehingute ja positsioonide haldamise, täidavad tehingutest tulenevaid kohustusi ning koguvad oma liikmetelt marginaalina ja tagatisfondide osamaksetena asjakohaseid tagatisi.
- (2) Kesksed vastaspoolad on määrava tähtsusega **ülemaailmsete** finantsturgude osised, kes tegutsevad turuosaliste vahendajana ning täidavad iga müüja jaoks ostja ja iga ostja jaoks müüja rolli ning kellel on keskne osa finantstehingute töötlemises ja nende tehingutega kaasnevate eri riskipositsioonide juhtimises. Kesksed vastaspoolad tsentraliseerivad vastaspoolte tehingute ja positsioonide haldamise, täidavad tehingutest tulenevaid kohustusi ning **nõuavad** oma liikmetelt võimendustagatise kujul ja tagatisfondide osamaksetena asjakohaseid tagatisi.
- (3) Liidu finantsturgude integratsioon tähendab, et keskestest vastaspooltest, kes alguses tegelesid riigisiseste vajaduste ja turgudega, on saanud liidu laiematel finantsurgudel tähtsad sõlmpunktid. Praegu kliirivad liidus tegevusluba omavad kesksed vastaspoolad mitmeid tooteliike, mille hulka kuuluvad noteeritud ning börsivälised finants- ja kaubatuletisinstrumentid, hetketurul kaubeldavad omakapitaliinstrumentid, võlakirjad ja muud tooted, nagu repolepingud. Nad osutavad piiriüleseid teenuseid mitmesugustele finants- ja muudele asutustele kogu liidus. Liidus on küll keskseid vastaspooli, kes tegutsevad peamiselt riigisisel turul, kuid vähemalt oma päritoluriigi turul on kõik kesksed vastaspoolad süsteemselt olulised.
- (4) Kuna kesksed vastaspoolad käitlevad ja koondavad kliirivate liikmete ja nende klientide nimel suurt osa liidu finantssüsteemi finantsriskist, on kesksete vastaspoolte tõhus reguleerimine ja range järelevalve väga tähtis. 2012. aasta augustist kehtiva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ⁽⁴⁾ kohaselt peavad kesksed vastaspoolad järgima rangeid usaldatavus-, korralduslikke ja äritegevuse nõudeid. Pädevatele asutustele on tehtud ülesandeks kogu nende tegevust jälgida. Asutused teevad koostööd **järelevalvekolleegiumides**, mis koondavad asutusi, kes täidavad neile antud konkreetseid ülesandeid. Kuna G20 juhid on seda finantskriisist saadik lubanud, on määruses (EL) nr 648/2012 nõutud, et kesksed vastaspoolad kliiriks keskselt ka standardiseeritud börsiväliseid tuletisinstrumente. Börsiväliste tuletisinstrumentide keskselt kliirimise kohustuse jõustumisega suureneb tõenäoliselt kesksete vastaspoolte tegevuse maht ja ulatus, mis võib tähendada seda, et kesksete vastaspoolte riskijuhtimisstrateegias tuleb arvestada lisatingimustega.

⁽¹⁾ ELT C, lk .

⁽²⁾ ELT C 209, 30.6.2017, lk 28.

⁽³⁾ ELT C 372, 1.11.2017, lk 6.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsivälise tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (5) Tänu määrusele (EL) nr 648/2012 on kesksed vastaspoolled ja laiemad finantsturud muutunud kesksete vastaspoolle hallatavatele ja koondatavatele riskidele vastupidavamaks. Ent ühegi reeglite ega töökordade süsteemiga ei suudeta ära hoida olukordi, kus olemasolevatest vahendites keskse vastaspoolle riskide juhtimiseks ei piisa, näiteks kui ühel või mitmel kliirival liikmel tekib makseviivitus. Suurtesse raskustesse sattunud või maksejõuetuse äärel olevate finantsasutuste suhtes tuleks üldjuhul ka edaspidi kohaldada tavalist maksejõuetusmenetlust. Ent nagu finantskriis on näidanud, võib majanduse seisukohast kriitiliste funktsioonide täitmine sellise menetluse tõttu ennekõike pikaajalise majandusliku ebastabiilsuse ja ebakindluse ajal katkeda, mis seab ohtu finantsstabiilsuse. Tavalise äriühingute maksejõuetusmenetlusega ei pruugi alati olla tagatud, et sekkutakse piisavalt kiiresti või et finantsstabiilsuse säilitamise nimel peetaks finantsasutuste kriitiliste funktsioonide jätkumist piisavalt tähtsaks. Et tavalise maksejõuetusmenetluse negatiivseid tagajärgi vältida, tuleb kesksete vastaspoolle jaoks luua eraldi kriisilahendusraamistik.
- (6) Kriisi tõttu selgus samuti, et maksejõuetuse ohus finantsasutuste kriitiliste funktsioonide säilitamiseks ei ole vajalikke vahendeid. Kriis näitas ühtlasi, et puudub raamistik, mis võimaldaks eri asutuste vahel – eriti kui need asuvad erinevates liikmesriikides või jurisdiktsioonides – koostööd teha ja tegevust koordineerida, et saaks tegutseda kiiresti ja otsustavalt. Kuna selliseid vahendeid ega koostöö- ja koordineerimisraamistikke ei olnud, olid liikmesriigid ülekanduva mõju vältimiseks ja paanika vähendamiseks sunnitud finantsasutusi päästma maksumaksja raha eest. Ehkki kriisi kestel kesksetele vastaspoolle otseselt avaliku sektori finantstoetust ei antud, said nad kaudselt kasu pankadele kohaldatud päästemeetmetest ja neid kaitsti tagajärgede eest, mis oleksid kaasnenud, kui pangad oleksid jätnud oma kohustused täitmata. Seega on vaja kesksete vastaspoolle finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistikku, et vältida olukorda, kus keskne vastaspool muutub maksejõuetuks, kuid vastava korra puudumise tõttu tuleb loota maksumaksja rahale. **Raamistikus tuleks arvestada sellega, et keskse vastaspoolle suhtes võidakse algatada kriisilahendusmenetlus ka muul põhjusel kui ühe või mitme kliiriva liikme makseviivitus.**
- (7) Usaldusväärse finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku eesmärk on tagada võimalikult suurel määral, et kesksed vastaspoolled kehtestaksid meetmed finantsprobleemidest ülesaamiseks, maksejõuetuse ohus oleva või tõenäoliselt maksejõuetuks muutva keskse vastaspoolle kriitiliste funktsioonide säilitamiseks ja tavalise maksejõuetusmenetluse kaudu ülejäänud tegevuse likvideerimiseks, ning säilitada finantsstabiilsus, minimeerides samas **lõppkliientide ja maksumaksjate** jaoks keskse vastaspoolle maksejõuetuse kulud. Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistik aitab kesksel vastaspooltel ja ametiasutustel olla paremini valmis finantsprobleemide leevendamiseks ja annab ametiasutustele parema ülevaate sellest, kui hästi on kesksed vastaspoolled erinevate stressistsenaariumide jaoks valmis. Samuti annab see ametiasutustele õigused teha ettevalmistusi keskse vastaspoolle võimalikuks kriisilahenduseks ja tegeleda selle halveneva seisundiga koordineeritult, mis omakorda aitab kaasa finantsturgude sujuvale toimimisele.
- (8) Praegu liidus kesksete vastaspoolle finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta ühtseid sätteid ei ole. Mõned liikmesriigid on juba vastu võtnud õigusaktide muudatused, millega kohustatakse keskseid vastaspooli koostama finantsseisundi taastamise kava ja millega on kehtestatud mehhanismid maksejõuetuse ohus kesksete vastaspoolle kriisilahenduseks. Peale selle on kesksete vastaspoolle maksejõuetuse puhul kohaldatavad õigus- ja haldusnormid praegu liikmesriigiti sisu ja menetluse poolest väga erinevad. Kesksete vastaspoolle finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse ühtsete tingimuste, õiguste ja menetluste puudumine tõkestab tõenäoliselt siseturu sujuvat toimimist ning takistab liikmesriikide ametiasutuste vahelist koostööd keskse vastaspoolle maksejõuetusega tegelemisel ja sobilike kahjude jaotamise mehhanismide kohaldamisel tema liikmetele nii liidu kui ka maailma mastaabis. See kehtib eriti juhul, kui liikmesriikide ametiasutustel ei ole eri lähenemisviiside tõttu kesksete vastaspoolle üle ühesugust kontrolli või ühesugust suutlikkust nende kriisilahenduseks. Sellised erinevused finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korras võivad keskseid vastaspooli ja nende liikmeid liikmesriigiti erinevalt mõjutada, mis võib moonutada konkurentsi siseturul. Keskse vastaspoolle probleemide või maksejõuetuse käsitlemise ühiseeskirjade ja ühtsete vahendite puudumine võib mõjutada turuosaliste kliirimisotsuseid ja keskse vastaspoolle asukohavalikut, mis ei võimalda kesksel vastaspoollel oma põhivabadusi ühtsel turul täies ulatuses kasutada. See omakorda võib heidutada turuosalisi kasutamast siseturul teises liikmesriigis asuvaid keskseid vastaspooli ja takistada Euroopa kapitaliturgude integratsiooni jätkumist. Seega on vaja kõigis liikmesriikides ühiseid finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse eeskirju, tagamaks, et kesksed vastaspoolled ei oleks siseturul kehtivate õiguste kasutamisel piiratud liikmesriikide finantssuutlikkuse ja ametiasutuste suutlikkusega maksejõuetust hallata.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (9) Pankadele ja muudele finantsasutustele kohaldatava õigusraamistiku läbivaatamine, mis kriisi ajal toimus, ja eelkõige pankade kapitali- ja likviidsuspuhvrite suurendamine, paremad vahendid makrotasandi usaldatavusmeetmeteks ja ammendavad pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse eeskirjad on vähendanud tulevaste kriiside tõenäosust ning suurendanud kõigi finantsasutuste ja finantsturutaristute, sealhulgas kesksete vastaspoolte vastupidavust majanduspingetele, olgu nende põhjuseks siis kas süsteemsed häired või üksikutes asutustes toimuvad konkreetset sündmused. Alates 1. jaanuarist 2015 on kõigis liikmesriikides kehtinud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kord vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/59/EL⁽¹⁾.
- (10) Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse juures kasutatud lähenemisviisist juhindudes peaksid **pädevad asutused ja kriisilahendusasutused** olema valmis tegelema olukordadega, mis hõlmavad kesksete vastaspoolte maksejõuetust, ja omama selleks kohaseid finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse vahendeid. Kuid pankade ja kesksete vastaspoolte erinevatest funktsioonidest ja ärimudelitest tulenevalt on neile omased riskid erinevad. Seega on vaja spetsiaalseid vahendeid ja õigusi kesksete vastaspoolte maksejõuetusega tegelemiseks nii juhul, kui selle põhjuseks on kesksete vastaspoolte kliirivate liikmete maksejõuetus, kui ka siis, kui selle tingivad muud sündmused kui makseviivituse juhud.
- (11) Määrus on vajalik selleks, et täiendada ja arendada edasi lähenemisviisi, mis kehtestati määrusega (EL) nr 648/2012, millega nähakse ette kesksetele vastaspooltele kohaldatavad ühtsed usaldatavusnõuded. Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse nõuete kehtestamine direktiiviga võib tekitada ebaühtlust, kuna võidakse vastu võtta erinevad riigisisened õigusaktid valdkonnas, mida reguleerib muus osas otsekohaldatav liidu õigus ja millele on järjest iseloomulikum kesksete vastaspoolte osutatavate teenuste piiriülesus. Seega on asjakohane võtta ka kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta vastu ühtsed ja otsekohaldatavad eeskirjad.
- (12) Et tagada kooskõla kehtivate liidu finantsteenuste valdkonna õigusaktidega ning kogu liidus võimalikult suur finantsstabiilsus, tuleks finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korda kohaldada kõigi kesksete vastaspoolte suhtes, mille suhtes kehtivad määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud usaldatavusnõuded, sõltumata sellest, kas neil on panganduslitsents. **Kuna eri ettevõtete struktuuriga kaasnev risk võib olla erinev, koheldakse konsolideerimisgruppi või turustruktuuri kuuluvaid keskseid vastaspooli käesolevas määruses sõltumatute üksustena ning tagatakse, et keske vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kava on eraldiseisev ega sõltu keskse vastaspoolte konsolideerimisgrupi struktuurist. Eelkõige puudutab see nõuet hoida üksuse tasandil piisavalt finantsressursse, et tulla toime olukorras, kus on tekkinud makseviivitus või mõni muu probleem.**
- (13) Et kriisilahenduse meetmed oleksid tõhusad ja tulemuslikud, peaksid liikmesriigid vastavalt kriisilahenduse eesmärkidele määrama kriisilahendusega seonduvaid funktsioone ja ülesandeid täitma avalik-õiguslikud haldusasutused või asutused, millele on antud avaliku halduse õigused. Liikmesriigid peaksid samuti tagama, et kriisilahendusasutustele oleksid eraldatud vajalikud vahendid. Kui liikmesriik määrab kriisilahendusasutuseks kesksete vastaspoolte usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eest vastutava asutuse, tuleks **tagada otsustamisprotsessi sõltumatus ja** kehtestada järelevalve- ja kriisilahenduse funktsioonide üksteisest eraldamiseks vajalik kord, et vältida huvide konflikti ja regulatiivse tolerantsuse ohtu.
- (14) Arvestades keske vastaspoolte maksejõuetuse ja sellel järgnevate sammude võimalikke tagajärgi asjaomase liikmesriigi finantssüsteemile ja majandusele ning võimalikku vajadust kasutada kriisilahenduseks häda korral **viimase võimalusena** avaliku sektori vahendeid, peaks finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse olemasoleva varases staadiumis tihedalt kaasatud liikmesriikide rahandusministeeriumid või muud asjaomased ministeeriumid.
- (15) Kuna kesksed vastaspoolad osutavad sageli teenuseid kogu liidus, peavad pädevad asutused ja kriisilahendusasutused tegema finantsseisundi taastamiseks ning kriisi lahendamiseks järelevalve- ja kriisilahenduse kolleegiumides koostööd, seda eelkõige finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse ettevalmistavates etappides. Selle hulka kuulub kesksete vastaspoolte väljatöötatud finantsseisundi taastamise kavade hindamine, **keskse vastaspoolte kriisilahendusasutuse koostatud kriisilahenduse kava hindamine** ning kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistustega tegelemine.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (16) Kesksete vastaspoolte kriisilahendusel tuleks jälgida seda, et tasakaalus oleksid ühelt poolt vajadus menetluse järele, mis võtaks arvesse olukorra kiireloomulisust ning võimaldaks tõhusaid, õiglasi ja õigeaegseid lahendusi, ning teiselt poolt vajadus kaitsta finantsstabiilsust kõigis liikmesriikides, kus keskne vastaspool teenuseid osutab. Ametiasutused, kelle pädevusse kuuluvad valdkondi keskse vastaspoole maksejõuetus mõjutaks, peaksid kõnealuste eesmärkide saavutamiseks esitama kriisilahenduse kolleegiumides oma seisukohad. Samamoodi tuleks selleks, et tagada kolmandate riikide asjaomaste asutustega korrapärane arvamuste vahetamine ja koordineerimine, kutsuda need asutused vajadusel osalema kriisilahenduse kolleegiumides vaatlajatena. Ametiasutused peaksid alati arvesse võtma nendepoolsete otsuste mõju finantsstabiilsusele liikmesriikides, kus keskse vastaspoole tegevus on kohalike finantsturgude jaoks kriitilise tähtsusega või oluline, sealhulgas liikmesriikides, kus asuvad kliirivad liikmed ning keskse vastaspoolega seotud kauplemiskohad ja finantsturutaristud.
- (16a) ***Kuna mõned kesksed vastaspooled teevad toiminguid ka piiriülel, st globaalselt, võib kriisilahendusametuste otsustel olla majanduslik ja fiskaalmõju ka muudes jurisdiktsioonides. Finantsseisundi taastamisel ja kriisi lahendamisel tuleks piiriülel mõju mõistlikkuse piirides silmas pidada ning arvesse võtta ka seda, et muude jurisdiktsioonide maksuhaldurid on suveräänsed.***
- (17) Selleks et valmistada ette ESMA otsused seoses talle antud ülesannetega ning tagada Euroopa Pangandusjärelevalve ja selle liikmete igakülgne kaasamine nende otsuste ettevalmistamisse, peaks ESMA moodustama asutusesisesse kriisilahenduskomitee ning kutsuma seal vaatlajatena osalema Euroopa Pangandusjärelevalve määruse kohased pädevad asutused.
- (18) Et keskse vastaspoole võimaliku maksejõuetuse korral tõhusalt ja proportsionaalselt tegutseda, peaksid ametiasutused võtma finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusi kasutades arvesse mitmesuguseid asjaolusid, nagu keskse vastaspoole äritegevuse laad, ***õiguslik ja organisatsiooniline struktuur***, riskiprofiil, suurus, õiguslik staatus ning seotus finantsüsteemiga. Samuti peaksid ametiasutused arvesse võtma seda, kas keskse vastaspoole maksejõuetusel ja selle järgneval likvideerimisel tavalise maksejõuetusmenetluse korras on finantsturgudele, muudele finantsasutustele või majandusele laiemalt tõenäoliselt märkimisväärne negatiivne mõju.
- (19) Selleks et maksejõuetuse ohus kesksete vastaspooltega tõhusalt tegeleda, peaks ametiasutustel olema õigus kehtestada nende suhtes ettevalmistavad meetmed. Finantsseisundi taastamise kava kohustusliku sisu ja teabe kohta tuleks kehtestada miinimumstandardid, tagamaks, et igal liidu kesksel vastaspoolel oleks olemas piisavalt üksikasjalik finantsseisundi taastamise kava, mida rakendada juhul, kui tal tekivad finantsprobleemid. ***Kavades tuleks käsitleda piisaval hulgal stsenaariume, milles on arvestatud nii süsteemse stressiga kui ka stressiga, mis võib tekkida konkreetse keskse vastaspoole puhul. Stsenaariumides tuleks analüüsida stressiolukordi, mis on äärmuslikumad kui need, mida kasutatakse regulaarsete stressitestide tegemiseks komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 153/2013 XII peatüki kohaselt, kuid mis on siiski reaalsed, näiteks olukord, kus maksejõuetuks muutub rohkem kui kaks kliirivat liiget, mille suhtes kesksel vastaspoolel on suurimad riskipositsioonid, ja üks või mitu muud kesksed vastaspoolt.*** Finantsseisundi taastamise kava peaks olema osa keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest, mille kohta on kliirivate liikmetega sõlmitud leping. Lisaks peaksid tegevuseeskirjad sisaldama sätteid kavas ette nähtud finantsseisundi taastamise meetmete täitmise tagamiseks mis tahes stsenaariumi korral. Finantsseisundi taastamise kavades ei tohiks eeldada, et kättesaadav on avaliku sektori finantstoetus, või tekitada maksumaksjatele kahjuriski.
- (19a) ***Finantsseisundi taastamise kavades tuleks ette näha stiimulid, millega vältida, et kesksed vastaspooled, kliirivad liikmed või kliendid laseksid olukorral halvemaks minna, ning mis soodustaksid koostööd. Et stiimulid oleksid usaldusväärsed, peaks finantsseisundi taastamise kavast olema võimalik erandeid teha ainult siis, kui pädev asutus on selle heaks kiitnud.***
- (20) Kesksed vastaspooled peaksid koostama finantsseisundi taastamise kavad ja neid korrapäraselt ajakohastama. ***Finantsseisundi taastamine peaks selle kohaselt algama siis, kui keskse vastaspoole finantsseisund halveneb oluliselt või kui on olemas määrusest (EL) 648/2012 tulenevate usaldatavusnõuete rikkumise oht. See peaks ilmnema seoses finantsseisundi taastamise kavas sisalduvate kvalitatiivsete või kvantitatiivsete näitajate raamistikuga.***

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (20a) *Finantsseisundi taastamise kavades tuleks tagada, et sellega, millises järjekorras finantsseisundi taastamise vahendeid kasutatakse, jaotatakse kahju kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja nende klientide vahel õiglaselt. Üldpõhimõtte peaks olema jaotada kahju kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja klientide vahel vastavalt sellele, kui palju neil on võimalik riske ohjata. Eesmärk on luua mõjusad ennetavad stiimulid ja tagada kahju õiglane jaotumine; selle põhimõtte kohaselt peaks ka kahju, mis on tekkinud muu kui makseviivituse tagajärjel, jaotatama proportsionaalselt sellega, kui suur on sidusrühma vastutus. Finantsseisundi taastamise kavaga tuleks tagada, et makseviivituse puhul – ja veel enam kahju puhul, mis on tekkinud muu kui makseviivituse tagajärjel – kasutatakse esmase kahju katmiseks keskse vastaspoole kapitali. Tuleks ette näha, et enne, kui kahju kantakse üle klientidele, kannavad sellest suure osa kliirivad liikmed.*
- (21) Keskne vastaspool peaks esitama oma finantsseisundi taastamise kava pädevatele asutustele ja määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt loodud järelevalvekolleegiumile täieliku hinnangu saamiseks, mis tuleb anda kolleegiumi ühisotsusega. Hinnata tuleks seda, kas kava on laiaulatuslik ning kas selle abil on võimalik keskse vastaspoole elujõulisuse õigeaegne taastamine ka tõsistes stressiolukordades.
- (22) Finantsseisundi taastamise kavades tuleks ammendavalt esitada meetmed, mille keskne vastaspool võtaks seoses kõigi sobitamata täitmata kohustustega, katmata kahjumiga, likviidsuse puudujäägiga või kapitali ebapiisavusega, samuti meetmed kõigi ammendatud eelrahastatud rahaliste vahendite taastamiseks ja likviidsuskord, et taastada keskse vastaspoole elujõulisus ja selle jätkuv suutlikkus täita tegevusloa saamiseks vajalikke nõudeid, **ning need peaksid sisaldama sellel eesmärgil piisavat kahjumikatmisvõimet. Kavandatud vahendid peaksid olema ammendavad. Kõik vahendid peaksid olema usaldusväärsed, ajakohased ja põhinema kindlal õiguslikul alusel. Nendega tuleks anda kesksete vastaspoolte sidusrühmadele, liikmetele ja nende klientidele stiimulid, et nad ohjaksid riski, mille nad süsteemi toovad või mis süsteemis tekib, seiraksid keskse vastaspoole riskivõtmist ja riskijuhimist ning osaleksid makseviivituse haldamise protsessis.**
- (22a) *Finantsseisundi taastamise kavades tuleks selgelt sätestada meetmed, mille keskne vastaspool peab võtma, kui toimub küberrünnak, mille tagajärjel tema finantsseisund märgatavalt halveneb või tekib oht, et ta rikub määruse (EL) nr 648/2012 kohaseid usaldatavusnõudeid.*
- (23) Kesksete vastaspoolde peaksid veenduma, et kavad on mittediskrimineerivad ning et nende mõju ja nendega loodud stiimulid on tasakaalus. Kavad ei tohiks kliirivaid liikmeid või kliente ebaproportsionaalselt kahjustada. Ennekõike peaksid kesksete vastaspoolde kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012 veenduma, et nende kliirivatel liikmetel on keskses vastaspooles piiratud riskipositsioonid. Kesksete vastaspoolde peaksid tagama, et finantsseisundi taastamise **kava koostamises osalevad kõik sidusrühmad.** Sel eesmärgil tuleb nad **vajaduse korral** kaasata riskikomiteesse ja **nen dega tuleb konsulteerida. Kuna sidusrühmade arvamus võib olla erinev, peaksid kesksete vastaspoolde kehtestama selge korra, kuidas sidusrühmade eriarvamuse korral tegutseda ning kuidas lahendada nende sidusrühmade ja keskse vastaspoole huvide konflikte.**
- (23a) *Kesksete vastaspoolde peaksid tagama, et makseviivituses mitteolevate kliirivate liikmete kliendid, kelle vara finantsseisundi taastamisel kasutatakse, saavad asjakohase hüvitise.*
- (24) **Kuna kesksete vastaspoolde teenindavad ülemaailmseid turge, tuleks tagada keskse vastaspoole suutlikkus rakendada finantsseisundi taastamise vahendeid vajadusel kolmandate riikide õigusega reguleeritavatele lepingutele või varadele või kolmandates riikides asuvatele üksustele. Keskse vastaspoole tegevuseeskirjad peaksid seetõttu sisaldama lepingusätteid, millega see suutlikkus tagatakse.**
- (25) Kui keskne vastaspool ei esita asjakohast finantsseisundi taastamise kava, peaks pädevatel asutustel olema õigus nõuda keskselt vastaspoolelt kava oluliste puuduste kõrvaldamiseks vajalike meetmete võtmist, et tugevdada keskse vastaspoole äritegevust ning tagada, et keskne vastaspool suudaks maksejõuetuse korral oma kapitali taastada või portfelli sobitada. See õigus peaks võimaldama pädeval asutusel ennetusmeetmete võtmist ulatuses, mis on vajalik puuduste kõrvaldamiseks ja seega finantsstabiilsuse eesmärkide saavutamiseks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (25a) **Kui keskne vastaspool, mille finantsseisundit taastatakse, on kohaldanud makseviivitusesse mitteolevate kliirivate liikmete ja nende klientide suhtes positsioonide ja kahju jaotamise vahendeid, mis on määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud kaskaadi põhimõttest ulatuslikumad, ning selle tulemusel ei ole tema suhtes kriisilahendusmenetlust algatatud, peaks pädeval asutusel olema pärast seda, kui portfell on uuesti sobitatud, õigus nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta hüvitaks osalistele kahju rahaliste maksetena või vajaduse korral emiteeriks omandiõiguse instrumendid, mis võimaldavad keskse vastaspoole tulevasest kasumist osa saada.**
- (26) Kriisilahenduse kavandamine on tulemusliku kriisilahenduse oluline osa. Kavad peaks koostama keskse vastaspoole kriisilahendusamet ja need peaks ühiselt heaks kiitma kriisilahenduse kolleegiumisse kuuluvad asjaomased asutused. Ametiasutustel peaks olema kogu vajalik teave, et teha kindlaks kriitilised funktsioonid ja tagada nende täitmise jätkumine. **Keskse vastaspoole tegevuseeskirjad, mille kohta on kliirivate liikmetega leping sõlmitud, peaksid sisaldama sätteid, millega tagada, et kriisilahendusamet on võimalik kriisilahenduse meetmed jõustada, sh nõuda kriisilahenduse korral sisse rahalisi makseid.**
- (27) Kriisilahendusamet peaks kriisilahenduskõlblikkuse hindamise põhjal olema õigus nõuda keskse vastaspoole **õigusliku** struktuuri või ülesehituse muutmist kas otse tema enda poolt või kaudselt pädeva asutuse kaudu, et võtta vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, mille abil kõrvaldada olulised kriisilahenduse vahendite kasutamist pärssivad takistused või neid vähendada ning tagada asjaomaste üksuste kriisilahenduskõlblikkus.
- (28) Kriisilahenduse kavad ja hinnangud kriisilahenduskõlblikkuse kohta on valdkond, kus igapäevastest järelevalvekaalutlustest tähtsam on vajadus kiirendada restruktureerimismeetmeid ja tagada nende võtmine, et kindlustada keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide jätkumine ja säilitada finantsstabiilsus. Kui kriisilahenduse kolleegiumi liikmete vahel esineb seoses otsustega keskse vastaspoole kriisilahenduse kava, keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse ja seda pärssivate asjaolude kõrvaldamise kohta erimeelsusi, peaks ESMA täitma kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19 vahendaja rolli. Ent sellise ESMA poolse siduva vahendamise peaks talle kaalumiseks ette valmistama ESMA asutusesisene komitee, võttes arvesse asjaolu, et ESMA liikmetel on pädevus tagada finantsstabiilsus ja teha järelevalvet kliirivate liikmete üle mitmes liikmesriigis. ESMA sisekomiteesse tuleks vaatlejatena kutsuda teatud Euroopa Pangandusjärelevalve määruse kohased pädevad asutused, kuna direktiivi 2014/59/EL alusel täidavad sellised asutused sarnaseid ülesandeid. Siduv vahendamine ei tohiks takistada mittedividu vahendamist muudel juhtudel vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 31.
- (29) **Sõltuvalt selle konsolideerimisgrupi struktuurist, millesse keskne vastaspool kuulub, võib olla vajalik, et keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas oleksid sätestatud tingimused, mille täitmise korral jõustuvad vabatahtlikult sõlmitud lepingulised või muud siduvad kokkulepped, mis puudutavad näiteks emattevõtja poolt antavaid tagatisi või tehtavat kontrolli ning kasumi ja kahjumi ülekandmise kokkuleppeid** või muus vormis tegevustoetust, mida emattevõtja või muu grupisisene üksus annab samasse gruppi kuuluvale kesksele vastaspoolele. Selliste kokkulepete läbipaistvus maandaks grupi selle üksuse likviidsust ja maksevõimelisust ohustavaid riske, kes annab toetust finantsprobleemidega kesksele vastaspoolele. Kõiki selliste kokkulepete muudatusi tuleks finantsseisundi taastamise kava läbivaatamisel käsitleda olulise muudatusena.
- (30) Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavades sisalduva teabe konfidentsiaalsust arvestades tuleks nende kavade suhtes kohaldada asjakohaseid konfidentsiaalsussätteid.
- (31) Pädevad asutused peaksid edastama finantsseisundi taastamise kavad ja nende muudatused asjaomastele kriisilahendusametitele ning viimased peaksid edastama kriisilahenduse kavad ja nende muudatused pädevatele asutustele, nii et kõiki asjaomaseid asutusi hoitakse olukorraga pidevalt ja täielikult kursis.
- (32) Finantsstabiilsuse säilitamiseks on vajalik, et pädevad asutused oleksid suutelised peatama keskse vastaspoole finants- ja majandusliku olukorra halvenemise enne, kui keskne vastaspool jõuab punkti, millest alates ametiasutustel ei ole muud võimalust kui algatada selle suhtes kriisilahendusmenetlus või suunata keskne vastaspool uuele kursile, kui selle tegevusel võib olla negatiivne mõju üldisele finantsstabiilsusele. Seega tuleks pädevatele asutustele anda varajase sekkumise õigused, et vältida või minimeerida negatiivset mõju finantsstabiilsusele või klientide huvidele, mis võiks

Kolmapäev, 27. märts 2019

tuleneda sellest, et keskne vastaspool võtab teatavaid meetmeid. Pädevatele asutustele tuleks anda varajase sekkumise õigused lisaks neil olevatele õigustele, mis on ette nähtud liikmesriikide enda õigusega või määrusega (EL) nr 648/2012 muudel asjaoludel kui need, mida loetakse varajase sekkumise juhtudeks. **Varajase sekkumise õiguste hulka kuulub õigus võimalikult suures ulatuses piirata omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sh keske vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, või need keelata, ilma et see tooks kaasa otsese makseviivituse, ja õigus piirata kõiki direktiivi 2013/36/EL ja EBA suuniste EBA/GL/2015/22 kohaseid juhtkonna vabatahtlike pensionihüvitiste ja lahkumishüvitiste muutuvtasude makseid või need keelata või külmutada.**

- (33) Finantsseisundi taastamise ja varajase sekkumise etappides peaksid aktsionärid säilitama kõik oma õigused. **Nad kaotavad** õigused juhul, kui keske vastaspoole suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus. **Finantsseisundi taastamise ajal tuleks omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sh keske vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, võimalik suures ulatuses piirata või need keelata.**
- (34) Kriisilahenduse raamistikuga tuleks ette näha kriisilahendusmenetluse algatamine õigeaegselt, see tähendab enne, kui keskne vastaspool muutub maksejõuetuks. Keskset vastaspoolt tuleks pidada maksejõuetuse ohus olevaks või tõenäoliselt maksejõuetuks muutuvaks, kui ta rikub või lähiajal tõenäoliselt rikub tegevusloa kehtivuse jätkumisega seotud nõudeid, kui kriisilahendusmenetlus ei ole selle elujõulisust taastanud, kui keske vastaspoole vara on kohustustest väiksem või lähiajal tõenäoliselt jääb kohustustest väiksemaks, kui keskne vastaspool ei suuda või lähiajal tõenäoliselt ei suuda õigeaegselt oma võlgu tasuda või kui keskne vastaspool vajab avaliku sektori finantstoetust. Ent asjaolu, et keskne vastaspool ei vasta kõigile tegevusloa nõuetele, ei tohiks iseenesest õigustada kriisilahendusmenetluse algatamist. **Et kriisilahendusmenetlust saaks alustada õigel ajal, võib otsuse, mille kriisilahendusametlus on teinud selle kohta, et finantsseisundi taastamise asemel hakatakse kiiresti lahendama kriisi, vaidlustada vaid mõjuval põhjusel, st kui otsus oli selle tegemise ajal siis kasutada olnud teavet arvestades meelevaldne ja põhjendamatu.**
- (35) Keskpanka erakorralise likviidsusabi andmine (kui selline võimalus on olemas) ei peaks olema tingimus, mis näitab, et keskne vastaspool ei suuda juba praegu või lähiajal oma kohustusi õige ajal tasuda. Selleks et säilitada finantsstabiilsus, eelkõige süsteemse likviidsuspuudujäägi korral, ei tohiks garantiid, mille riik on andnud keskpankade pakutavatele likviidsusvahenditele või liikmesriigi majanduses tõsiste häirete likvideerimiseks asja välja antud kohustustele, käivitada kriisilahenduse õigusraamistiku kohaldamist, seda eeldusel, et täidetud on mitu tingimust.
- (36) Juhul kui keskne vastaspool täidab kriisilahenduse tingimusi, peaks keske vastaspoole kriisilahendusametluse käsutuses olema ühtlustatud kriisilahenduse vahendid ja õigused. Nende kasutamine peaks toimuma ühesugustel tingimustel ja eesmärkidel ning ühesuguste üldpõhimõtete kohaselt. Kui kriisilahendusametlused kasutavad lisavahendeid ja -õigusi, peaks see olema kooskõlas kriisilahenduse põhimõtete ja eesmärkidega. Eelkõige ei tohiks selliste vahendite või õiguste kasutamine mõjutada piiriüleste konsolideerimisgruppide tulemuslikku kriisilahendust. **Kuna eesmärk on vältida avaliku sektori raha kasutamist nii palju kui võimalik ja kuna on keeruline prognoosida, milline täpselt on ränk kriis, milles kriisilahendusametlus peaks meetmeid võtma, ei tohiks ükski kriisilahendusvahend olla juba ette välistatud. Et vähendada moraalariski ja kaitsta maksumaksjaid paremini, peaksid pädevad asutused sätestama selged ja ammendavad meetmed, millega nõuda see raha võimalikult suures summas kliirivatelt osalistelt sisse.**
- (37) Kriisilahenduse peamine eesmärk peaks olema kriitiliste funktsioonide katkematu täitmise tagamine, et vältida negatiivset mõju finantsstabiilsusele ja kaitsta avaliku sektori vahendeid .
- (38) Maksejõuetuse ohus keske vastaspoole kriitiliste funktsioonide täitmist tuleks jätkata (korraldades selle juhtkonna vahetuse läbi ümber, kui see on asjakohane) kriisilahenduse vahendite kasutamise abil, võttes võimalikult suures ulatuses kasutusele erasektori vahendid. **See eesmärk** oleks võimalik saavutada, **kui müüa keskne vastaspool maksejõulisele kolmandale isikule või keskne vastaspool sellise kolmanda isikuga liita või kui keskne vastaspoole lepingud ja kohustused restruktureerida või alla hinnata sel teel, et makseviivituses oleva liikme kahju jaotatakse ümber ja positsioonid kantakse üle makseviivituses mitteolevatele liikmetele, või kui keskne vastaspool rekaptaliseerida sel teel, et selle aktsiad hinnatakse alla või võlg hinnatakse alla ja konverteeritakse omakapitaliks . Kuna eesmärk on säilitada keskne vastaspoole kriitilised funktsioonid, peaks kriisilahendusametlus enne eespool kirjeldatud meetmete võtmist kaaluma, kas on võimalik tagada keskne vastaspoole võetud, kuid**

Kolmapäev, 27. märts 2019

täitmata lepinguliste kohustuste täitmine, **sealhulgas eelkõige kliirivate liikmete lepingulised kohustused teha sissenõutavaid rahalisi makseid või võtta üle makseviivituses olevate kliirivate liikmete positsioonid, tehes seda enampakkumisel või kasutades muid keskse vastaspoole tegevuseeskirjades ette nähtud võimalusi, ning muude kui kliirivate liikmete võetud, kuid täitmata lepingulised kohustused anda mis tahes liiki rahalist toetust. Kriisilahendusamet peaks lepinguliste kohustuste täitmise tagama** samamoodi, kui nende täitmist nõutaks tavalises maksejõuetusmenetluses.

- (39) Turu usalduse hoidmiseks ja finantsraskuste ülekandumise minimeerimiseks on vaja tegutseda kiiresti ja otsustavalt. Kui kriisilahenduse tingimused on täidetud, ei tohiks keskse vastaspoole kriisilahendusamet avalikkuse huvides asjakohaste ja koordineeritud kriisilahenduse meetmete võtmisega viivitada. Keskne vastaspool võib maksejõuetuks muutuda asjaoludel, mis nõuavad asjaomase kriisilahendusameti viivitamatut tegutsemist. Niisiis peaks sellisel asutusel olema lubatud võtta kriisilahenduse meetmeid ka juhul, kui keskne vastaspool on võtnud meetmeid oma finantsseisundi taastamiseks või olemata kohustatud eelnevalt kasutama varajase sekkumise õigusi.
- (40) Kriisilahenduse meetmete võtmisel peaks keskse vastaspoole kriisilahendusamet võtma arvesse ja järgima meetmeid, mis on ette nähtud kriisilahenduse kolleegiumis välja töötatud kriisilahenduse kavades, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusamet leiab juhtumi asjaolusid arvestades, et kriisilahenduse eesmärke on võimalik saavutada tulemuslikumalt meetmetega, mida ei ole kriisilahenduse kavades ette nähtud. Kriisilahendusamet peaks kriisilahenduse kolleegiumi kohe teavitama kriisilahenduse meetmetest, mida ta võtta kavatseb, eelkõige juhul, kui need kavast kõrvale kalduvad.
- (41) Sekkumine omandiõigusesse peaks olema proportsionaalne ohuga finantsstabiilsusele. Seepärast tuleks kriisilahenduse vahendeid rakendada ainult nende kesksete vastaspoole suhtes, mis täidavad kriisilahenduse tingimusi, eriti juhul, kui see on vajalik finantsstabiilsuse eesmärgi saavutamiseks avalikes huvides. Kuna kriisilahenduse vahendid ja õigused võivad riivata aktsionäride, kliirivate **liikmete, nende klientide ja laiemalt** võlausaldajate õigusi, tuleks kriisilahenduse meetmeid rakendada üksnes juhul, kui see on vajalik avalikes huvides, ning nende õiguste mis tahes mõjutamine peaks olema hartaga kooskõlas. Eelkõige, kui ühe ja sama klassi võlausaldajaid koheldakse kriisilahenduse raames erinevalt, peaks niisugune eristamine olema põhjendatud avaliku huviga ja proportsionaalne riskiga, mille vastu võideldakse, ning ei tohiks olla kodakondsuse alusel otse ega kaudselt diskrimineeriv.
- (42) Mõjutatud aktsionärid, kliirivad **liikmed** ja võlausaldajad ei peaks kandma suuremat kahju kui siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud seoses keskse vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja selle asemel oleks nende suhtes kohaldatud võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele või kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara osalise ülekandmise korral erasektorist pärit omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele tuleks järelejäänud osa sellest kesksest vastaspoolest likvideerida tavalise maksejõuetusmenetluse kaudu.
- (43) Et kaitsta aktsionäride, võlausaldajate, **kliirivate liikmete ja nende klientide** õigust, tuleks kehtestada selged kohustused seoses keskse vastaspoole vara ja kohustuste hindamisega ning sellise kohtlemise hindamisega, mille osaliseks **need pooled** oleksid saanud juhul, kui kriisilahendusamet ei oleks kriisilahenduse meetmeid võtnud. Sellist hindamist peaks olema võimalik alustada juba finantsseisundi taastamise etapis. Enne mis tahes kriisilahenduse meetmete võtmist tuleks keskse vastaspoole vara ja kohustuste väärtust õiglaselt ja realistlikult hinnata, **sh teha kindlaks, millise hinna juures oleks keskses vastaspooles lepingud lõpetatud, võttes seejuures arvesse turu volatiilsust ja likviidsust kriisilahendusmenetluse ajal**. Sellist väärtuse hindamist peaks olema võimalik vaidlustada ainult koos kriisilahenduse otsusega. Lisaks sellele tuleks mõnedel juhtudel pärast kriisilahenduse vahendite kasutamist hinnata aktsionäridele, võlausaldajatele, **kliirivatele liikmetele ja nende klientidele** tegelikult osaks saanud kohtlemist ja seda, kuidas neid oleks koheldud siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud seoses keskse vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja kui selle asemel oleks nende suhtes oleks kohaldatud võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele, või tavalise maksejõuetusmenetluse korral, **võttes arvesse kõiki reaalseid süsteemse ebastabiilsuse ja turuhäirete negatiivseid mõjusid**. Kui aktsionäride ja võlausaldajate, **kliirivate liikmete ja nende klientide** nõuded on tasutud või rahuldatud väiksemal määral kui siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud seoses keskse vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja kui selle asemel oleks nende suhtes kohaldatud võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele, või tavalise maksejõuetusmenetluse korral, **võttes arvesse kõiki reaalseid süsteemse**

Kolmapäev, 27. märts 2019

ebastabiilsuse ja turuhäirete negatiivseid mõjusid, peaks neil teatud juhtudel olema õigus vahe kompenseerimisele. **Kui arvutatakse summat, mille nad oleksid saanud, ei tohiks arvestada sellega, et avalikult sektorilt saadakse finantstoetust.** Vastupidiselt väärtuse hindamisele, mis toimub enne kriisilahenduse meetmete võtmist, peaks olema võimalik kõnealuse võrdluse vaidlustamine kriisilahenduse otsusest eraldi. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada menetluse üle, mida kasutatakse aktsionäridele, võlausaldajatele, **kliirivatele liikmetele ja nende klientidele** erisugusest kohtlemisest tingitud kindlakstehtud vahe hüvitamiseks.

- (44) Tõhusa kriisilahenduse tagamiseks tuleks hindamisprotsessi käigus võimalikult täpselt kindlaks teha kogu kahju, mis jäetakse keskse vastaspoole kanda selleks, et avatud positsioonid portfellis uuesti vastavusse viia ja maksekohustused täita. Maksejõuetuse ohus keskse vastaspoole vara ja kohustuste hindamine peaks põhinema õiglastel, mõistlikel ja realistlikel eeldustel kriisilahenduse vahendite kasutamise hetkel. Keske vastaspoole finantsseisundi hindamine ei tohiks siiski kuidagi mõjutada kohustuste väärtust. Küsimuse pakilisust arvestades peaks kriisilahendusametustel olema võimalik teostada maksejõuetuse ohus keskse vastaspoole vara või kohustuste kiirhindamine. See hindamine peaks olema esialgne ning kehtima hetkeni, kui on toimunud sõltumatu väärtuse hindamine.
- (45) Kriisilahendusmenetluse algatamisel **peaks kriisilahendusametust tagama kõigi** keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud **keskse vastaspoole, kliirivate liikmete ja muude vastaspoole** täitmata **lepinguliste kohustuste täitmise**, sealhulgas rakendamata finantsseisundi taastamise meetmed, välja arvatud juhul, kui muu kriisilahenduse õiguse või vahendi kasutamine on kohasem selleks, et **leevendada** negatiivset mõju finantsstabiilsusele või tagada õigeaegselt keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide täitmine. Seejärel tuleks kahjud katta täies mahus omavahendite koosseisu arvatud instrumentidest ning jagada aktsionäride vahel vastavalt nende kahjumikatmisvõimele kas omandiõiguse instrumentide tühistamise või ülekandmisega või siis tõsise lahjenduse teel, **võttes arvesse kogu kahju, mis tuleb katta keskse vastaspoole kõigi kohustuste täitmise tagamise teel.** Kui nimetatud instrumentidest ei piisa, peaks kriisilahendusametustel olema õigus hinnata vajalikus ulatuses alla tagamata võlainstrumente ja tagamata kohustusi, seadmata ohtu üldist finantsstabiilsust ja kooskõlas nende nõudeõiguse järguga kohaldatava riigisisese maksejõuetusõiguse alusel.
- (46) Juhul kui keskse vastaspoole võetud finantsseisundi taastamise meetmed ei ole suutnud kahju vähendada, taastada tema tasakaalustatud seisundit (portfell, kus avatud positsioonid on sobitatud, või täielikult taastatud eelrahastatud vahendid) või kui kriisilahendusametust on kindlaks teinud, et nende meetmete võtmine keskse vastaspoole poolt kahjustaks finantsstabiilsust, peaks asutuse kahju ja positsioonide jaotamise õiguste kasutamise eesmärk olema katmata kahjude jaotamine, mis tagaks keskse vastaspoole olukorra tasakaalustamise ja nõutavate eelrahastatud vahendite taastamise kas keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud vahendite jätkuva rakendamise või muude meetmete võtmise läbi.
- (47) Samuti peaksid kriisilahendusametused tagama, et keskse vastaspoole kriisilahenduse kulud on minimaalsed ja et samasse klassi kuuluvaid võlausaldajaid koheldakse võrdselt. Kui ühe ja sama klassi võlausaldajaid koheldakse kriisilahenduse meetmete võtmisel erinevalt, peaks niisugune erinev kohtlemine olema põhjendatud avaliku huviga ning ei tohiks olla otse ega kaudselt diskrimineeriv kodakondsuse või mõne muu asjaolu alusel.
- (48) **Finantsseisundi taastamise ja** kriisilahenduse vahendeid tuleks rakendada nii ulatuslikult kui võimalik enne seda, kui kesgne vastaspool saab mis tahes kapitalisüsti avalikust sektorist või samaväärset avaliku sektori finantstoetust. Avaliku sektori finantstoetuse kasutamine maksejõuetute asutuste kriisilahenduse toetuseks peab olema kooskõlas asjakohaste riigiabi sätetega **ning seda tuleks pidada viimaseks abinõuks.**
- (49) Tõhusa kriisilahenduskorra raames peaks see määr, mille ulatuses maksejõuetuse ohus keskse vastaspoole kriisilahenduse kulud jäävad maksumaksjate kanda, olema võimalikult väike. Sellega tuleks tagada, et keskkete vastaspoole kriisilahendus ei ohustaks finantsstabiilsust. Kahju ja positsioonide jaotamise vahenditega **tuleks** see eesmärk **saavutada**, tagades, et maksejõuetu keskse vastaspoole võlausaldajate hulgas olevad aktsionärid ja vastaspooled kannavad asjakohaseid kahjusid ning asjakohase osa kuludest, mis tulenevad keskse vastaspoole maksejõuetusest. Kahju ja positsioonide jaotamise vahendid **peaksid** seega **innustama** keskkete vastaspoole aktsionäre ja võlausaldajaid keskse vastaspoole olukorda tavaoludes paremini jälgima, kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu soovitustega²¹.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (50) Et kriisilahendusasiutused saaksid kahjud ja positsioonid vastaspooltele jaotada eri olukordades vajaliku paindlikkusega, peab neil olema õigus **esmal** rakendada kahju ja positsioonide jaotamise vahendeid, kui eesmärk on jätkata **kriisilahendusmenetluses olevas keskses vastaspooles kriitiliste kliiringuteenuste osutamist, ja seejärel kanda kriitilised teenused vajadusel korral** üle sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele või kolmandale isikule ning **lasta** keskse vastaspoole **järelejääval** osa **tegevus lõpetada** ja **see osa likvideerida**.
- (51) Kui kahju ja positsioonide jaotamise vahendeid rakendatakse eesmärgiga taastada maksejõuetuse ohus oleva keskse vastaspoole elujõulisus ja võimaldada tal oma igapäevast tegevust jätkata, peaks kriisilahendusega koos toimuma juhtkonna väljavahetamine ning seejärel keskse vastaspoole ja selle tegevusvaldkondade restruktureerimine viisil, mille puhul võetakse arvesse keskse vastaspoole maksejõuetuse põhjuseid. Restruktureerimine tuleks saavutada ettevõtte reorganiseerimise kava rakendamisega .
- (52) Kahju ja positsioonide jaotamise vahendeid tuleks kasutada keskse vastaspoole portfelli uuesti sobitamiseks, täiendava kahju tõkestamiseks ja täiendavate vahendite omandamiseks, et aidata kesket vastaspoolt rekapitalizeerida ja tema eelrahastatud ressursse taastada. Vahendite tõhususe ja eesmärgipärasuse tagamiseks peaks olema võimalik nende kasutamine võimalikult paljude erinevate maksejõuetuse ohus oleva keskse vastaspoole lepingute suhtes, millest tulenevad tagamata kohustused või sobitamata portfelli. Need peaksid ette nägema võimaluse makseviivituses oleva liikme positsioonide enampakkumiseks ülejäänud kliirivate liikmete osalusel, **sellistele liikmetele ja nende klientidele minevate** variatsioonitagatise maksete väärtuse vähendamiseks, kõigi finantsseisundi taastamise kavas sätestatud kasutamata sissenõutavate rahaliste maksete sissenõudmiseks, **keskse vastaspoole tegevuseeskirjades** spetsiaalselt kriisilahendusasiutusele ette nähtud täiendavate, **kriisilahenduse korral** sissenõutavate rahaliste maksete sissenõudmiseks, keskse vastaspoole emiteeritud kapitali- ja võlainstrumentide või muude tagatiseta kohustuste allahindamiseks ning kõigi võlainstrumentide aktsiateks konverteerimiseks. **Kriisilahendusasiutustel peaks olema võimalik makseviivituses olevate kliirivate liikmete, tootegruppide ja keskse vastaspoole lepingud osaliselt või täielikult tühistada, kui seda peetakse kriisilahenduse eesmärkide õigeaegseks saavutamiseks vajalikuks ning kui oht finantsstabiilsusele hoitakse võimalikult väikseks ja välditakse avaliku sektori rahaliste vahendite kasutamist.**
- (53) **Kriisilahendusasiutused peaksid viimase võimalusena kaaluma, kas** teatavatel juhtudel **oleks võimalik kaasata** kahju ja positsioonide **jaotamise mõned lepingud vaid** osaliselt, **kuid seejuures tuleb arvesse võtta mõju, mida see avaldab finantsstabiilsusele. Kui need lepingud kaasatakse ainult osaliselt** võib muudele lepingutele määratud kahju või riskipositsioonide taset **muuta**, tingimusel et järgitakse võlausaldajate halvemasse olukorda panemise vältimise põhimõtet.
- (54) Kui kriisilahenduse vahendite rakendamise raames on keskse vastaspoole kriitilised funktsioonid või elujõulised tegevusvaldkonnad üle antud usaldusväärsele ettevõtjale, näiteks eraõiguslikule omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele, tuleks keskne vastaspool ülejäänud osas likvideerida sobiva aja jooksul, pidades silmas maksejõuetuse ohus oleva keskse vastaspoole võimalikku vajadust pakkuda teenuseid või toetust, et võimaldada omandajal või sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel nimetatud üleandmise tulemusena omandatud tegevusega tegelemist või teenuste osutamist.
- (55) Ettevõtte võõrandamise vahend peaks võimaldama ametiasutustel keskse vastaspoole või tema äritegevuse osade müüki ühele või mitmele omandajale ilma aktsionäride nõusolekuta. Võõrandamise korral peaksid ametiasutused korraldama asjaomase keskse vastaspoole või selle äritegevuse osa turundamise avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil, püüdes samas saavutada võimalikult kõrge müügihinna.
- (56) Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara või kohustiste ülekandmisest võõrandamise teel tekkinud puhastulu peaks saama likvideerimismenetlusesse jäetud üksus. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentide ülekandmisest ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamisel tekkiva puhastulu peaksid saama aktsionärid. Tulu arvutamisel tuleks sellest maha arvata keskse vastaspoole maksejõuetuse tõttu ja kriisilahenduse käigus tekkinud kulud.
- (57) Et rakendada ettevõtte võõrandamise vahendit õigeaegselt ja kaitsta finantsstabiilsust, tuleks olulise osaluse omandajat hinnata õigeaegselt viisil, mis ei pidurda ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (58) Enne ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist maksejõuetu keskse vastaspoole turundamise ning võimalike omandajatega peetavate läbirääkimiste kohta käiv teave on tõenäoliselt süsteemse olulisusega. Finantsstabiilsuse tagamiseks on oluline, et selle teabe avalikustamisega, mis on nõutav vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 596/2014,⁽¹⁾ saaks viivitada nii kaua, kui on vajalik keskse vastaspoole kriisilahenduse kavandamiseks ja struktureerimiseks kooskõlas viivitamise sätetega turukuritarvitusi käsitleva korra raames.
- (59) Täielikult või osaliselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse omanduses oleva või kriisilahendusasutuse kontrolli all oleva keskse vastaspoolena peaks sildasutusena toimiva keskse vastaspoole peamine eesmärk olema tagada, et oluliste finantsteenuste osutamine kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliirivatele liikmetele ja klientidele jätkuks ning et olulised finantstegevused ei katkeks. Sildasutusena toimivat kesket vastaspoolt tuleks juhtida kui elujulist tegevust jätkavat üksust ning see tuleks panna uuesti turule niipea, kui tingimused selleks on sobilikud, või likvideerida, kui see ei ole enam elujõuline.
- (60) Kui ühtegi muud võimalust ei saa praktikas kasutada või kui need ei ole finantsstabiilsuse säilitamiseks tõestatavalt piisavad, peaks olema võimalik riigi sekkumine omakapitali toetuse või ajutisse riigi omandusse võtmise kujul kooskõlas kohaldatavate riigiabi eeskirjadega, sealhulgas keskse vastaspoole tegevuse restruktureerimine, ja **finantsstoetust saanud kliirivatelt osalistelt** peaks olema võimalik nõuda eraldatud vahendid **aja jooksul** sisse. Valitsuse stabiliseerimisvahendite kasutamine on sõltumatu rollist, mis on keskpankadel finantssüsteemile likviidsuse pakkumisel isegi rasketel aegadel, **mis sõltub nende äranägemisest ja mida ei tohiks pidada tõenäoliseks. See peaks olema ajutine. Seetõttu tuleks kehtestada terviklik ja toimiv kord, mille alusel on võimalik avaliku sektori raha kohase aja jooksul tagasi nõuda.**
- (61) Selleks et tagada liidu **kriisilahendusasutusele** võimalus kasutada kahju ja positsioonide jaotamise vahendeid kolmandates riikides asutatud üksustega sõlmitud lepingute suhtes, peaks see võimalus olema sisse kirjutatud keskse vastaspoole tegevuseeskirjadesse.
- (62) Kriisilahendusasutustel peaksid olema kõik vajalikud õigused, mida saaks kriisilahenduse vahendite kasutamisel erinevates kombinatsioonides kasutada. Need peaksid hõlmama õigust kanda maksejõuetuse ohus keskse vastaspoole omandiõiguse instrumente, varasid, õigusi, kohustusi või kohustisi üle muule üksusele, näiteks teisele kesksele vastaspoolele või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele, õigust hinnata alla või tühistada maksejõuetuse ohus keskse vastaspoole omandiõiguse instrumente või hinnata alla või konverteerida tema kohustisi, õigust hinnata alla variatsioonitagatist, õigust jõustada kõik kolmandate isikute poolt keskse vastaspoole suhtes täitmata kohustused (sealhulgas **finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korral** sissenõutavad rahalised maksed, **k.a need, mis on sätestatud keskse vastaspoole tegevuseeskirjades**, ja positsioonide jaotamine), õigust tühistada keskse vastaspoole lepingud osaliselt või täielikult, õigust vahetada välja juhtkond ning õigust seada nõuete tasumisele ajutine moratorium. Keskne vastaspool ning tema juhtorgani ja kõrgema juhtkonna liikmed peaksid olema vastutavad keskse vastaspoole maksejõuetuse eest vastavalt liikmesriigi tsiviil- või kriminaalõigusele.
- (63) Kriisilahendusraamistik peaks hõlmama menetluslikke nõudeid, millega tagatakse, et kriisilahenduse meetmetest korrektselt teavitatakse ning et need avalikustatakse. Arvestades aga, et teave, mis kriisilahenduse käigus kriisilahendusasutuste ja nende kutseliste nõustajate kätte satub, on tõenäoliselt konfidentsiaalne, peaksid enne kriisilahendusotsuse avalikustamist kehtima selle teabe suhtes ranged konfidentsiaalsusnõuded. Tuleks arvesse võtta asjaolu, et finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade sisu ning üksikasju puudutav teave ja nende kavade hindamise tulemused võivad avaldada kaugeleulatavat mõju, eriti asjaomastele ettevõtjatele. Tuleb eeldada, et mis tahes teave otsuse kohta enne selle tegemist, olenemata sellest, kas see puudutab kriisilahenduse eeltingimuste täitmist, konkreetse vahendi kasutamist või menetluse ajal võetavat meetet, mõjutab selle meetmega seotud avalikke

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvitus määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

ja erahuve. Juba teave selle kohta, et kriisilahendusasutus konkreetset kesket vastaspoolt uurib, võib avaldada kahjulikku mõju sellele keskele vastaspoolele. Seetõttu tuleb tingimata tagada asjakohane konfidentsiaalsuse säilitamise kord sellise teabe puhul nagu finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade sisu ja üksikasjad ning sellega seoses tehtava mis tahes hindamise tulemused.

- (64) Kriisilahendusasutustel peaksid olema ka lisaõigused, millega tagataks omandiõiguse instrumentide või võlainstrumentide ning vara, õiguste ja kohustiste ülekandmise tulemuslikkus. Kooskõlas kaitsemeetmetega peaksid sellised õigused sisaldama õigust kõrvaldada üle kantud instrumentidelt või varalt kolmandate isikute õigused ja õigust tagada lepingute täitmine ning näha ette üle antud vara ja omandiõiguse instrumentide saajaga vastastikuste kokkulepete jätkuv kehtivus. Samas ei peaks see mõjutama töötajate õigust lõpetada tööleping. Samuti ei peaks see mõjutama poole õigust lõpetada leping kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoolega või konsolideerimisgrupi ettevõtjaga muul põhjusel kui maksejõuetuse ohus oleva keske vastaspoole suhtes kriisilahendusmenetluse alustamine. Kriisilahendusasutustel peaks olema ka lisaõigus nõuda, et allesjäänud keskne vastaspool, mis likvideeritakse tavalise maksejõuetusmenetluse käigus, osutaks teenuseid, mis on vajalikud, et võimaldada keskel vastaspoolel, kellele vara, lepingud või omandiõiguse instrumendid ettevõtte võõrandamisega või sildasutusena toimiva keske vastaspoole vahendi rakendamise raames üle kanti, tegeleda äritegevusega.
- (65) Kooskõlas harta artikliga 47 on asjaomastel isikutel õigus nõuetekohasele menetlusele ning tõhusale õiguskaitsevahendile neid mõjutavate meetmete vastu. Seepärast peaks kriisilahendusasutuste tehtud otsust olema võimalik **sisulisel põhjusel, st kui otsus oli selle tegemise ajal siis kasutada olnud teavet arvestades meelevaldne ja põhjendamatu**, edasi kaevata.
- (66) Riiklike kriisilahendusasutuste võetavad kriisilahenduse meetmed võivad eeldada majanduslikke hinnanguid ja ulatuslikku kaalutlusruumi. Riiklikud kriisilahendusasutused omavad asjatundlikkust, mida on vaja kõnealuste hinnangute andmiseks ja kaalutlusruumi asjakohase kasutamise üle otsuse tegemiseks. Seetõttu on oluline tagada see, et liikmesriikide kohtud tugineksid asjaomaseid kriisiohjemeetmeid läbi vaadates riiklike kriisilahendusasutuste tehtud majanduslikele hinnangutele.
- (67) Et hõlmata äärmiselt kiireloomulisi olukordi ning kuna kriisilahendusasutuse otsuse peatamine võib takistada kriitiliste funktsioonide täitmise jätkumist, on vaja ette näha, et kaebuse või apellatsiooni esitamine ei tohiks automaatselt peatada vaidlustatud otsuse mõju ning kriisilahendusasutuse otsus peaks kuuluma viivitamata täitmisele.
- (68) Lisaks, kui see on vajalik selleks, et kaitsta kolmanda isikuid, kes on heas usus omandanud kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole vara, lepinguid, õigusi ja kohustisi, kuna ametiasutus on kasutanud kriisilahendusõigusi, ning selleks et tagada finantsturgude stabiilsus, ei tohiks kaebeõigus mõjutada hiljem tühistatavale otsusele järgnenud haldustoiminguid või tehinguid. Niisugustel juhtudel peaksid ebaõige otsuse puhul kohaldatavad õiguskaitsevahendid seepärast piirduma sellise kahju hüvitamisega, mida kandsid kannatanud.
- (69) Võttes arvesse, et kriisilahenduse meetmeid võib liikmesriigis ja liidus avalduvatest tõsistest riskidest finantsstabiilsusele olla vaja võtta viivitamata, peaks riigisisese õiguse kohaselt kriisiohjemeetme eelneva kohtuliku heakskiidu taotlemise ja selle taotluse kohtuliku arutamise menetlus toimuma kiiresti. See ei piira huvitatud isikute võimalikku huvi taotleda kohtult otsuse täitmise peatamist piiratud aja jooksul pärast seda, kui kriisilahendusasutus on rakendanud kriisiohjemeetmeid.
- (70) Tõhusa kriisilahenduse ja kohtualluvuse konfliktide vältimise huvides on, et maksejõuetuse ohus oleva keske vastaspoole suhtes ei algatataks ega jätkataks tavalist maksejõuetusmenetlust, kui kriisilahendusasutus on rakendamas oma kriisilahendusõigusi või kasutamas kriisilahenduse vahendeid, välja arvatud kriisilahendusasutuse algatusel või selle nõusolekul. Samuti on kasulik ja vajalik teatavad lepingulised kohustused lühikeseks ajaks peatada, nii et kriisilahendusasutusel oleks aega kriisilahenduse vahendeid tegelikkuses rakendada. Seda ei tohiks siiski kohaldada maksejõuetuse ohus keske vastaspoole kohustuste suhtes, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ²³ alusel määratud süsteemidega, **sh** muude kesksete vastaspoole ja keskpankadega. Direktiiviga 98/26/EÜ vähendatakse makse- ja väärtpapieriarveldussüsteemides osalemisega seostatavat riski, eelkõige

Kolmapäev, 27. märts 2019

vähendades häireid sellise süsteemi osalise maksejõuetuse korral. Et tagada kõnealuse kaitse asjakohane kohaldamine kriisiolukorras ning ühtlasi hoida makse- ja väärtpaperisüsteemide korraldajate ja muude turuosaliste asjakohast kindlustunnet, ei tohiks kriisiennetusmeetet ega kriisilahenduse meetet iseenesest käsitada maksejõuetusmenetlusena direktiivi 98/26/EÜ tähenduses, kui lepingukohaseid sisulisi kohustusi täidetakse jätkuvalt. Ent see ei tohiks mõjutada direktiivi 98/26/EÜ alusel määratud süsteemi toimimist ega õigust direktiiviga 98/26/EÜ tagatud tagatisele.

- (71) Tagamaks, et kriisilahendusametustel, kui nad kannavad vara ja kohustised üle eraõiguslikule omandajale või sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele, oleks piisavalt aega, et teha kindlaks lepingud, mis tuleks üle kanda, võiks olla asjakohane kehtestada proportsionaalsed kitsendused vastaspoolte õigustele viia finantslepingud lõpule, kiirendada nende täitmist või lõpetada need muul viisil enne, kui ülekandmine on sooritatud. Selline kitsendus oleks vajalik, võimaldamaks ametiasutustel saada tõene pilt maksejõuetu keske vastaspoole bilansist, ilma et selles peegelduksid väärtuste ja mahtude muutused, mis kaasneksid lepingute lõpetamise õiguse arvuka kasutamisega. Et sekkuda vastaspoolte lepingulistesse õigustesse nii minimaalselt kui võimalik, peaks lepingu lõpetamise õiguse kitsendamine kehtima ainult seoses kriisiennetusmeetme või kriisilahenduse meetmega, sealhulgas niisuguse meetme kohaldamisega vahetult seotud mis tahes sündmuse esinemise korral, ning alles peaks jääma õigus lõpetada leping mõne muu rikkumise tõttu, sealhulgas makse mittesooritamise või võimendustagatise mittesaavutamise tõttu.
- (72) Et säilitada õiguspärased kapitalituru kokkulepped, juhul kui mõned, kuid mitte kõik maksejõuetu keske vastaspoole varad, lepingud, õigused või kohustised üle kantakse, on asjakohane kehtestada kaitsemeetmed, et takistada asjakohasel juhul seotud kohustiste, õiguste ja lepingute üksteisest eraldamist. Selline piirang teatud käitumisele omavahel seotud lepingute ja asjaomase tagatise suhtes peaks samuti hõlmama ühe vastaspoolega sõlmitud lepinguid, mis on kaetud tagatiskokkulepetega, omandiõiguse üleminekul põhinevate finantssttagatiskokkulepetega, tasaarvestuskokkulepetega, lepingu lõpuleviimisel tehtava tasaarvestuse kokkulepetega (set-off) ning struktureeritud finantskokkulepetega. Kui kohaldatakse kaitsemeetmed, peaksid kriisilahendusametused püüdma kanda kõik kaitstud kokkuleppega hõlmatud seotud lepingud üle või jätta need kõik järelejäänud maksejõuetule keskele vastaspoolele. Need kaitsemeetmed peaksid tagama, et direktiivi 2013/36/EL kohaldamisel avaldaks see võimalikult vähe mõju tasaarvestuskokkuleppega kaetud riskipositsioonide käsitamisele regulatiivse kapitalina.
- (73) ELis asuvad kesksed vastaspoolel osutavad teenuseid kliirivatele liikmetele ja klientidele kolmandates riikides ning kolmandate riikide kesksed vastaspoolel osutavad teenuseid ELis asuvatele kliirivatele liikmetele ja klientidele. Rahvusvaheliselt tegutsevate kesksete vastaspoolte tulemuslikuks kriisilahenduseks on vajalik koostöö liikmesriikide ja kolmandate riikide ametiasutuste vahel. Sel eesmärgil peaks ESMA esitama suunised kolmandate riikide ametiasutustega sõlmitavate koostöökokkulepete asjakohase sisu kohta. Sellised koostöökokkulepped peaksid tagama tõhusa kavandamise, otsuste vastuvõtmise ja koordineerimise seoses rahvusvaheliselt tegutsevate kesksete vastaspooltega. Riiklikud kriisilahendusametused peaksid teatud juhtudel tunnustama kolmandate riikide kriisilahendusmenetlusi ja tagama nende täitmise. Samuti tuleks koostööd teha liidu või kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tüdarettevõtjate ning nende kliirivate liikmete ja klientidega.
- (74) Et tagada järjepidev ühtlustamine ja turuosaliste piisav kaitse kogu liidus, peaks komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 ning kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14 võtma vastu ESMA koostatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, millega täpsustatakse kriisilahenduse kolleegiumide toimimisega seotud kirjaliku korra sisu ja menetlused, kriisilahenduse kavade sisu ja hindamiste läbiviimise seotud elemendid.
- (75) Komisjonil peaks olema võimalus peatada kõik määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 kohased kliirimiskohustused seoses konkreetsete kriisilahendusmenetluses keske vastaspoole kliiritavate börsiväliste tuletisinstrumentide liikidega, kui kriisilahendusmenetluses keske vastaspoole kriisilahendusametust või kriisilahendusmenetluses keske vastaspoole kliiriva liikme pädev asutus on esitanud selleks taotluse ja pärast ESMAlt mittesiduva arvamuse saamist. Peatamisotsus tuleks teha ainult juhul, kui see on vajalik finantsstabiilsuse ja turu usalduse säilitamiseks, ennekõike selleks, et vältida negatiivset ülekanduvat mõju ning vastaspoolte ja investorite ulatuslikke ja ebakindlaid riskipositsioone keske vastaspoole suhtes. Sellise otsuse vastuvõtmiseks peaks komisjon seoses nende börsiväliste tuletisinstrumentidega, mille kliirimise peatamist taotletakse, arvestama kriisilahenduse eesmärke ja määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud kriteeriume, millega kehtestatakse börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimise kohustus. Peatamine peaks olema ajutine ja seda peaks olema võimalik pikendada. Samuti tuleks suurendada määruse (EL)

Kolmapäev, 27. märts 2019

nr 648/2012 artikli 28 kohase keskse vastaspoolle riskikomitee rolli, et õhutada keskset vastaspoolt juhtima oma riske ettevaatlikult ja suurendama oma vastupidavust. Riskikomitee liikmetel peaks olema võimalus teavitada pädevat asutust sellest, kui keskne vastaspool ei järgi riskikomitee nõuandeid, ning kliirivate liikmete ja klientide esindajatel peaks olema võimalus kasutada esitatud teavet, et jälgida kooskõlas konfidentsiaalsustagatistega oma riskipositsioone keskse vastaspoolle suhtes. Lõpuks peaks kesksete vastaspoolte kriisilahendusametustel olema juurdepääs kogu vajalikule teabele kauplemisteabehoidlates. Seega tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja määrust (EL) 2365/2015 ⁽¹⁾ vastavalt muuta.

- (76) Et tagada kesksete vastaspoolte kriisilahendusametuste esindatus kõigil asjakohastel foorumitel ning et tagada ESMA-le vajalik oskusteave kesksete vastaspoolte finantsstabiilsuse taastamise ja kriisilahendusega seotud ülesannete täitmiseks, tuleks määrust (EL) nr 1095/2010 muuta, et kaasata kesksete vastaspoolte riiklikud kriisilahendusametused pädevate ametuste määratlusse, mis on kõnealuses määruses esitatud.
- (77) Et valmistada ette ESMA otsused seoses talle antud ülesannetega, mis hõlmavad eel- ja järelhindamise ning kriisilahenduse kolleegiumide ja kavade seotud tehniliste standardite eelnõude ning kriisilahenduse tingimusi ja siduvat vahendamist käsitlevate suuniste väljatöötamist, ning et tagada Euroopa Pangandusjärelevalve ja selle liikmete igakülgne kaasamine nende otsuste ettevalmistamisse, peaks ESMA looma asutusesisese kriisilahenduskomitee ning kutsuma seal vaatlejatenä osalema asjaomased Euroopa Pangandusjärelevalve määruse kohased pädevad ametused.
- (78) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja eelkõige hartas tunnustatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid, eelkõige õigust omandile, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning õigust kaitsele.
- (79) Tehes otsuseid või võttes meetmeid käesoleva määruse alusel, peaksid pädevad ametused ja kriisilahendusametused alati võtma nõuetekohaselt arvesse oma otsuste ja meetmete mõju teiste **jurisdiktsioonide** finantsstabiilsusele ja majanduslikule olukorrale ning peaksid kaaluma iga kliiriva liikme olulisust selle **jurisdiktsiooni** finantssektori ja majanduse jaoks, kus kõnealune kliiriv liige on asutatud.
- (80) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt ühtlustada kesksete vastaspoolte kriisilahenduse eeskirju ja protsesse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda keskse vastaspoolle maksejõuetuse mõju liidus tervikuna silmas pidades paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (81) Et vältida vastuolusid kesksete vastaspoolte finantsstabiilsuse taastamise ja kriisilahendusega seonduvate sätete ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsstabiilsuse taastamise ja kriisilahenduse reguleeriva õigusraamistiku vahel, on asjakohane lükata käesoleva määruse kohaldamine edasi kuupäevani, mil liikmesriigid peavad hakkama kohaldama meetmeid, mis on vajalikud, et võtta üle [Väljaannete talitus: palun sisestada selle direktiivi viide, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL].

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS REGULEERIMISE JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse määruse (EL) nr 648/2012 kohase tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte finantsstabiilsuse taastamise ja kriisilahenduse eeskirjad ja kord ning eeskirjad kokkulepete kohta kolmandate riikidega kesksete vastaspoolte finantsstabiilsuse taastamise ja kriisilahenduse valdkonnas.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtipaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „keskne vastaspool“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud keskne vastaspool;
- 2) „kriisilahenduse kolleegium“ – vastavalt artiklile 4 loodud kolleegium;
- 3) „kriisilahendusasutus“ – artikli 3 kohaselt määratud ametiasutus;
- 4) „kriisilahenduse vahend“ – artikli 27 lõikes 1 osutatud kriisilahenduse vahend;
- 5) „kriisilahendusõigus“ – artiklis 48 osutatud õigus;
- 6) „kriisilahenduse eesmärgid“ – artiklis 21 sätestatud kriisilahenduse eesmärgid;
- 7) „pädev asutus“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 kohaselt määratud ametiasutus;
- 7a) **„makseviivituse juht“ – stsenaarium, mille puhul üks või mitu kliirivat liiget ei täida finantskohustusi, mis neil keskse vastaspoole vastu on;**
- 7b) **„muu kui makseviivituse juht“ – stsenaarium, mille puhul tekib kesksel vastaspoolel kahju muul põhjusel kui kliiriva liikme makseviivituse tõttu, näiteks äritegevuse, väärtpaberite hoidmise, investeerimise või õiguslase ebaõnnestumise või süsteemi puuduliku toimimise tõttu või pettuse tõttu, sh küberrünnakute tagajärjel tekkinud tõrgete tõttu või katmata likviidsuspuudujäägi tõttu;**
- 8) „kriisilahenduse kava“ – keskse vastaspoole jaoks artikli 13 kohaselt koostatud kriisilahenduse kava;
- 9) „kriisilahenduse meede“ – kriisilahenduse vahendi kohaldamine või ühe või enama kriisilahendusõiguse kasutamine, **kui artiklis 22 sätestatud kriisilahenduse tingimused on täidetud;**
- 10) „kliiriv liige“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 14 määratletud kliiriv liige;
- 11) „emaettevõtja“ – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 15 alapunktis a määratletud emaettevõtja;
- 12) „kolmanda riigi keskne vastaspool“ – keskne vastaspool, mille peakontor on asutatud kolmandas riigis;
- 13) „tasaarvestuskokkulepe (set-off)“ – kokkulepe, mille puhul võib kaks või enam nõuet või kohustust kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ja vastaspoole vahel üksteisega tasaarvestada;
- 14) „finantsturutaristu“ – keskne vastaspool, väärtpaberite keskdepositoorium, kauplemisabehoidla, maksesüsteem või muu süsteem, mille liikmesriik on määratlenud ja määranud vastavalt direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktile a;
- 15) „klient“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 15 määratletud klient;
- 15a) **„muu süsteemselt oluline ettevõtja“ – muu süsteemselt oluline ettevõtja, nagu on osutatud direktiivi 2013/36/EÜ artikli 131 lõikes 3;**
- 16) „koostalitlev keskne vastaspool“ – keskne vastaspool, kes on sõlminud koostalitluskokkulepe vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 V jaotisele;

■

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 18) „finantsseisundi taastamise kava“ – artikli 9 kohaselt keskse vastaspoole koostatav ja hallatav finantsseisundi taastamise kava;
- 19) „juhtorgan“ – juhatus, nõukogu või mõlemad, mis on moodustatud vastavalt riigisisesele äriühinguõigusele kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 27 lõikega 2;
- 20) „**järelevalvekolleegium**“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõikes 1 osutatud kolleegium, **milles osaleb Ühtne Kriisilahendusnõukogu**;
- 21) „kapital“ – kapital, **nagu on määratletud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 25**;
- 22) „kaskaadi põhimõte“ – kaskaadi põhimõte kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45;
- 23) „kriitilised funktsioonid“ – tegevused, teenused või toimingud, mida pakutakse või tehakse keskse vastaspoole välisele kolmandatele isikutele, mille seiskumine toob ühes või enamas liikmesriigis tõenäoliselt kaasa reaalmajanduse jaoks oluliste teenuste osutamise katkemise või häirib tõenäoliselt finantsstabiilsust keskse vastaspoole või konsolideerimisgrupi suuruse, turuosa, välise ja sisemise seotuse, keerukuse või piiriülese tegevuse tõttu, pidades eelkõige silmas kõnealuste tegevuste, teenuste või toimingute asendatavust;
- 24) „konsolideerimisgrupp“ – **konsolideerimisgrupp, nagu on määratletud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 16**;
- 25) „seotud finantsturutaristu“ – **koostalitlev** keskne vastaspool või muu finantsturutaristu **või keskne vastaspool**, millel kesksel vastaspoolel on lepingupõhised kokkulepped;
- 26) „**avaliku sektori finantstoetus**“ – riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses või mis tahes muu riigiülel tasandil pakutav avaliku sektori finantstoetus, mis oleks riigiabi, kui seda pakutaks riigi tasandil, mida antakse keskse vastaspoole või konsolideerimisgrupi, millesse keskne vastaspool kuulub, elujõulisuse, likviidsuse või maksevõimelisuse säilitamiseks või taastamiseks;
- 27) „finantslepingud“ – direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 100 määratletud lepingud ja kokkulepped;
- 28) „tavaline maksejõuetusmenetlus“ – maksejõuetusmenetlus võlgniku kõigi võlakohustuste suhtes, mille käigus võlgnik kaotab täielikult või osaliselt oma vara käsutamise õiguse ja määratakse likvideerija või haldur ning mida tavaliselt rakendatakse kesksete vastaspoole suhtes vastavalt riigisisesele õigusele, mis on kehtestatud konkreetselt nende üksuste suhtes või on üldiselt kohaldatav mis tahes juriidilise või füüsilise isiku suhtes;
- 29) „omandiõiguse instrumendid“ – aktsiad, osad, osakud, muud omandiõigust tõendavad instrumendid või instrumendid, mis on konverteeritavad aktsiateks, osadeks, osakuteks või muudeks omandiõiguse instrumentideks või annavad õiguse omandada aktsiaid, osi, osakuid või muid omandiõiguse instrumente, ning instrumendid, mis väljendavad osalust aktsiates, osades, osakutes või muudes omandiõiguse instrumentides;
- 30) „makrotasandi usaldatavusjärelevalvet teostav määratud riiklik asutus“ – asutus, mille ülesanne on teostada makrotasandi poliitikat, millele on osutatud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu riiklike asutuste makrotasandi pädevusi käsitleva 22. detsembri 2011. aasta soovitusel ESRB/2011/3 soovitusel B1;
- 31) „tagatisfond“ – keskse vastaspoole valduses olev tagatisfond kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 42;
- 32) „eelrahastatud vahendid“ – vahendid, mis on asjaomase juriidilise isiku valduses ja tema käsutuses;
- 33) „kõrgem juhtkond“ – isik või isikud, kes tegelikult juhivad keskse vastaspoole tegevust ning juhtorgani juhtiv liige või juhtivad liikmed;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 34) „kauplemisteabehoidla“ – kauplemisteabehoidla määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punkti 2 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/2365⁽¹⁾ artikli 3 punkti 1 tähenduses;
- 35) „liidu riigiabi raamistik“ – Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 107, 108 ja 109 kehtestatud ning ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 4 või artikli 109 alusel vastu võetud määrustega ja kõigi muude liidu aktidega, sealhulgas suuniste, teatiste ja teadete loodud raamistik;
- 36) „võlainstrumendid“ – võlakirjad ja muud liiki vabalt võõrandatavad tagamata võlainstrumendid, finantsinstrumendid, mille alusel tekib võlg või tunnustatakse võla olemasolu, ning finantsinstrumendid, mis annavad õiguse võlaväärtpaberite omandamiseks;
- 37) „kriisilahenduse korral sissenõutavad rahalised maksed“ – kriisilahendusametusele kooskõlas artikliga 31 oleval seadusjärgsel volitusel põhinev nõue kliirivatele liikmetele anda kesksele vastaspoolele rahalisi vahendeid, mis lisanduvad eelrahastatud vahenditele, **nagu on sätestatud ka keskse vastaspoole tegevuseeskirjades**;
- 38) „**finantsseisundi taastamisel** sissenõutavad rahalised maksed“ – keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud lepingupõhiste kokkulepetel põhinevad nõuded kliirivatele liikmetele anda kesksele vastaspoolele rahalisi vahendeid, mis lisanduvad eelrahastatud vahenditele;
- 39) „ülekanemisõigused“ – artikli 48 lõike 1 punktis c või d sätestatud õigus kanda aktsiad või muud omandiõiguse instrumendid, võlainstrumendid, varad, õigused, kohustused või kohustised või nende mis tahes kombinatsioon üle kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt saajale;
- 40) „tuletisinstrument“ – tuletisinstrument määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 lõike 5 tähenduses;
- 41) „tasaarvestuskokkulepe (netting)“ – kokkulepe, mille puhul mitu nõuet või kohustust saab konverteerida üheks netonõudeks, sealhulgas lõpetamisel toimuv tasaarvestus, mille puhul (mis tahes viisil määratletud) täitmist tingiva juhtumi toimumisel poolte kohustusi kiirendatakse, nii et need kuuluvad kohesele täitmisele, või need lõpetatakse, ning kummalgi juhul konverteeritakse kohustused üheks netonõudeks või asendatakse ühe netonõudega; mõiste hõlmab lõpetamisel toimuvat tasaarvestust käsitlevaid sätteid, nagu on määratletud direktiivi 2002/47/EÜ⁽²⁾ artikli 2 lõike 1 punkti n alapunktis i, ja tasaarvestust, nagu on määratletud direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis k;
- 42) „kriisiennetusmeede“ – keskselt vastaspoolelt tema finantsseisundi taastamise kavas sisalduvate puuduste kõrvaldamise nõudmise õiguse kasutamine artikli 10 lõigete 8 ja 9 alusel, kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistustega tegelemise või nende kõrvaldamise õiguste kasutamine artikli 17 alusel või varajase sekkumise meetme võtmine artikli 19 alusel;
- 43) „lõpetamisõigus“ – õigus leping lõpetada, õigus nõuda kohustuste täitmise kiirendamist või lõpuleviimist või nende mahakandmist või tasaarvestamist või mis tahes sarnane säte, mis näeb ette lepingupoole kohustuse edasilükkamise, muutmise või kustutamise, või säte, mis takistab tekkimast sellist lepingust tulenevat kohustust, mis muul juhul tekiks;
- 44) „omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe“ – direktiivi 2002/47/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis b määratletud omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe;

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1).

(²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 45) „pandikiri“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ⁽¹⁾ artikli 52 lõikes 4 osutatud instrument;
- 46) „kolmanda riigi kriisilahendusmenetlus“ – kolmanda riigi seaduste kohane meede kolmanda riigi keskse vastaspoole maksejõuetuse haldamiseks, mis on eesmärkide ja eeldatavate tulemuste poolest võrreldav käesoleva määruse kohaste kriisilahenduse meetmetega;
- 47) „asjaomased riiklikud asutused“ – käesoleva määruse kohaselt või vastavalt direktiivi 2014/59/EL artiklile 3 määratud kriisilahendusasutused, pädevad asutused või liikmesriikide muud asutused, kellel on õigused seoses nende jurisdiktsioonis kliirimisteenuseid osutavate kolmandate riikide kesksete vastaspoolte varade, õiguste, kohustuste või kohustistega;
- 48) „asjaomane kolmanda riigi asutus“ – kolmanda riigi asutus, mis vastutab selliste ülesannete täitmise eest, mis on võrreldavad kriisilahendusasutuste või pädevate asutuste ülesannetega vastavalt käesolevale määrusele.

II JAOTIS**ASUTUSED, KRIISILAHENDUSE KOLLEGIUM JA MENETLUSED****I JAGU****KRIISILAHENDUSASUTUSED, KRIISILAHENDUSE KOLLEGIUMID JA EÜROOPA JÄRELEVALVEASUTUSTE OSALUS***Artikkel 3**Kriisilahendusasutuste ja pädevate ministeeriumide määramine*

1. **Liikmesriigid, kus on asutatud keskseid vastaspooli, peavad määrama ning liikmesriigid, kus ei ole asutatud ühtegi vastaspoolt, võivad määrata kriisilahendusasutuse**, kellel on õigus **kohaldada** kriisilahenduse vahendeid ja teostada käesolevas määruuses sätestatud kriisilahendusõigusi.

Kriisilahendusasutusteks on liikmesriigi keskpangad, pädevad ministeeriumid, muud avalik-õiguslikud haldusasutused või muud asutused, millele on antud avaliku halduse pädevus.

2. Kriisilahendusasutusel peavad olema vajalikud teadmised, ressursid ja tegevussuutlikkus kriisilahenduse meetmete võtmiseks ning oma õiguste kasutamiseks sellise kiiruse ja paindlikkusega, nagu on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

3. Kui lõike 1 kohaselt määratud kriisilahendusasutusele on antud muid ülesandeid, **tuleb tagada, et see kriisilahendusasutus on oma tegevuses tõepoolest sõltumatu, seahulgas on tal eraldi töötajad, aruandlusahelad ja otsustamisprotsess, ning eelkõige peab ta olema sõltumatu määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 alusel määratud pädevast asutusest ning nimetatud määruse artikli 18 lõike 2 punktis c osutatud kliirivate liikmete pädevatest asutustest ja kriisilahendusasutustest**, ning **tuleb kehtestada vajalik kord**, millega hoida ära huvide konfliktid käesoleva määruse kohaselt kriisilahendusasutusele antud ülesannete täitmise ja kõigi muude sellisele asutusele antud ülesannete täitmise vahel, **ning seda korda tuleb ESMA-le rahuldaval viisil tõendada**.

Esimeses lõigus esitatud nõuded ei tähenda seda, et mitmest asutusest koosneva organisatsiooni kõrgeimal tasandil ei võiks aruandlusahelad ühtida või et töötajaid ei võiks eelnevalt kindlaksmääratud tingimustel lähendada ajutise suure töökoormuse leevendamiseks ühest asutusest teise.

4. **■** Kriisilahendusasutus võtab vastu ja avalikustab sise-eeskirjad, millega tagatakse esimeses lõigus osutatud struktuurne eraldamine, mis hõlmavad ametisladuse hoidmise eeskirju ja eri funktsionaalsete valdkondade vahelise teabevahetuse eeskirju.

5. Iga liikmesriik määrab ühe ministeeriumi, mis vastutab käesoleva määruse alusel pädevale ministeeriumile usaldatud funktsioonide täitmise eest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. **Kriisilahendusasutus** teavitab [] pädevat ministeeriumit **aegsasti** käesoleva määruse kohaselt tehtud otsustest.
7. Kui lõikes 6 osutatud otsustel on otsene eelarvemõju [], peab kriisilahendusasutus [] saama **õigusaktides sätestatud vajaliku** heakskiidu [] .
8. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevat (edaspidi „ESMA“) lõike 1 kohaselt määratud kriisilahendusastutustest.
9. []
10. ESMA avaldab lõike 8 kohaselt teada antud kriisilahendusastutuste ja kontaktastutuste nimekirja.

Artikkel 4

Kriisilahenduse kolleegiumid

1. Keskse vastaspoole kriisilahendusastutus loob artiklites 13, 16 ja 17 osutatud ülesannete täitmiseks ning kolmandate riikide kriisilahendusastutustega tehtava koostöö ja kooskõlastamise tagamiseks kriisilahenduse kolleegiumi, mida ta eesistujana juhib.

Kriisilahenduse kolleegiumid kehtestavad kriisilahendusastutuste ja muude asjaomaste astutuste jaoks raamistiku järgmiste ülesannete täitmiseks:

- a) teabe vahetamine kriisilahenduse kavade väljatöötamiseks, **keskse vastaspoole ja selle osaliste seotuse hindamiseks koos muude asjaomaste keskpankadega**, ettevalmistavate ja ennetavate meetmete rakendamiseks ning kriisilahenduseks;
 - b) kriisilahenduse kavade **hindamine** artikli 13 kohaselt;
 - c) keskkete vastaspoolte kriisilahenduskõlblikkuse hindamine artikli 16 kohaselt;
 - d) keskkete vastaspoolte kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistuste tuvastamine, nendega tegelemine ja nende kõrvaldamine artikli 17 kohaselt;
 - e) kriisilahenduse strateegiatest ja skeemidest avalikkuse teavitamise koordineerimine;
- ea) kliirivate liikmete finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade vahetamine ning võimaliku mõju ja keskse vastaspoolega seotuse hindamine.**

2. Kriisilahenduse kolleegiumisse kuuluvad järgmised astutused:

- a) keskse vastaspoole kriisilahendusastutus;
 - b) keskse vastaspoole pädev astutus;
 - c) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis c osutatud kliirivate liikmete pädevad astutused ja kriisilahendusastutused;
 - d) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis d osutatud pädevad astutused;
 - e) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis e osutatud keskkete vastaspoolte pädevad astutused ja kriisilahendusastutused;
 - f) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis f osutatud pädevad astutused;
 - g) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis g osutatud EKPSi liikmed;
 - h) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud **emitentidest** keskpangad;
 - i) emaettevõtja pädev astutus, kui kohaldatakse artikli 11 lõiget 1;
- ia) pädevad astutused, kes teevad järelevatet direktiivi 2013/36/EÜ artikli 131 lõikes 3 osutatud muude süsteemselt oluliste ettevõtjate üle;**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- j) pädev ministeerium, kui pädev ministeerium ei ole punktis a osutatud kriisilahendusasutus;
- k) ESMA;
- l) Euroopa Pangandusjärelevalve (edaspidi „EBA“).

3. ESMA-l, EBA-l **ega pädevatel asutustel, kes teostavad järelevalvet muude süsteemselt oluliste ettevõtjate üle**, ei ole kriisilahenduse kolleegiumides hääleõigust.

4. Kriisilahenduse kolleegiumis võidakse kutsuda vaateajatena osalema kolmandates riikides asutatud kliirivate liikmete pädevad ja kriisilahendusasutused ning kolmandate riikide nende kesksete vastaspoolte pädevad ja kriisilahendusasutused, kellega keskne vastaspool on sõlminud koostalitluskokkulepped. Nende osalemise tingimuseks on, et kõnealuste asutuste suhtes kohaldatakse konfidentsiaalsusnõudeid, mis on **kriisilahenduse** kolleegiumi eesistuja hinnangul samaväärsed artiklis 71 sätestatud nõuetega.

Kolmandate riikide asutuste osalemine kriisilahenduse kolleegiumis **võib piirduda** aruteludega **valitud** piiriülese jõustamise tagamise küsimustes, **mis võib muu hulgas olla seotud** järgmisega:

- a) kriisilahenduse meetmete tõhus ja kooskõlastatud jõustamine, eelkõige kooskõlas artiklitega 53 ja 75;
- b) selliste võimalike tõhusat kriisilahendust pärssivate takistuste kindlakstegemine ja kõrvaldamine, mis võivad tuleneda tagatis- ja tasaarvestuskokkuleppeid (*netting* ja *set-off*) reguleerivatest lahknevatest õigusaktidest ning erinevatest finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigustest või strateegiatest;
- c) uute litsentsimise, tunnustamise või tegevusloa saamisega seonduvate nõuete vajaduste kindlakstegemine ja koordineerimine, võttes arvesse vajadust kriisilahenduse meetmete õigeaegseks rakendamiseks;
- d) keskse vastaspoolte kriisilahenduse algatamisest mõjutatud asjaomaste varaklasside puhul kõikide kliirimiskohustuste võimalik peatamine vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 6a või mis tahes samaväärsele sättele asjaomase kolmanda riigi õiguses;
- e) erinevate ajavööndite võimalik mõju kohaldatavale tööpäeva lõpule seoses kauplemise lõpetamisega.

5. Kriisilahenduse kolleegiumi eesistuja vastutab järgmiste ülesannete täitmise eest:

- a) pärast teiste kriisilahenduse kolleegiumi liikmetega konsulteerimist kriisilahenduse kolleegiumi toimimisega seotud kirjaliku korra ja kirjalike menetluste kehtestamine;
 - b) kogu kriisilahenduse kolleegiumi tegevuse koordineerimine;
 - c) kriisilahenduse kolleegiumi koosolekute kokkukutsumine ja juhatamine;
 - d) kõigi kriisilahenduse kolleegiumi liikmete eelnev täielik teavitamine kõnealuste koosolekute korraldamisest, peamistest arutatavatest küsimustest ja aspektidest, mida tuleb aruteludega seoses arvesse võtta;
 - e) otsuste tegemine selle kohta, kas ja millised kolmandate riikide asutused kutsutakse kooskõlas lõikega 4 kriisilahenduse kolleegiumi konkreetsetele koosolekutele;
 - f) kriisilahenduse kolleegiumi liikmete vahelise õigeaegse asjaomase teabe vahetamise koordineerimine;
 - g) kõigi kriisilahenduse kolleegiumi liikmete õigeaegne teavitamine kõnealuste koosolekute otsustest ja tulemustest;
- ga) selle tagamine, et kolleegiumi liikmed vahetaksid aegsasti kogu teavet, mida neil on käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks vaja.**

6. Selleks et tagada kriisilahenduse kolleegiumide järjepidev ja ühetaoline toimimine kogu liidus, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega täpsustatakse lõikes 1 osutatud kriisilahenduse kolleegiumide toimimisega seotud kirjaliku korra sisu ja menetlusi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Esimeses lõigus osutatud regulatiivsete standardite koostamisel võtab ESMA arvesse asjaomaseid sätteid komisjoni delegeeritud määruses (EL) nr 876/2013⁽¹⁾ ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) XXX/2016⁽²⁾ (millega täiendatakse direktiivi 2014/59/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis on vastu võetud direktiivi 2014/59/EL artikli 88 lõike 7 alusel) VI peatüki 1. jaos.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile [Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu lõikes 6 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 5

ESMA kriisilahenduskomitee

1. ESMA moodustab kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 41 kriisilahenduskomitee, kes valmistab ette käesoleva määruse kohaselt ESMA-le usaldatud otsused, välja arvatud need otsused, mis võetakse vastu käesoleva määruse artikli 12 kohaselt.

Kriisilahenduskomitee edendab **ühtlasi** kriisilahenduse kavade väljatöötamist ja koordineerimist ning töötab välja **strateegiad** makserakstuses keskkete vastaspoolte kriisilahenduseks.

2. Kriisilahenduskomiteesse kuuluvad käesoleva määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt määratud asutused.

Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõike 2 punktides i ja iv osutatud asutused **ja muude süsteemselt oluliste ettevõtjate üle järelevalvet tegevad pädevad asutused** kutsutakse kriisilahenduskomitees osalema vaatlejatena.

2a. ESMA hindab, kuidas liidu keskkete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korrad liidu finantsstabiilsusele kokku mõjuvad, tehes selleks kogu süsteemi hõlmavate võimalike stressiolukordade kohta korrapäraseid stressiteste ja kriisisimulatsioone. Oma ülesandeid täites tagab ESMA, et testide sagedus ja ülesehitus on vastavuses analüüsides, mis iga keskse vastaspoolte kohta on tehtud vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 153/2013 XII peatükile, ning teeb tihedat koostööd määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 kohaselt asutatud järelevalvekolleegiumidega, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ja direktiivi 2013/36/EL artikli 4 kohaselt määratud pädevate asutustega, sealhulgas EKPga, kui see täidab ühtse järelevalvemehhanismi raames määrusest (EL) nr 1024/2013 tulenevaid ülesandeid, ja kõigi riigisiseste pädevate asutustega, kelle ülesanne on keskkete vastaspoolte üle järelevalvet teha. Kui põhjalike stressitestide tulemusel jõutakse järeldusele, et need korrad on millegi poolest puudulikud, peab (peavad) vastutav(ad) krediitiasutus(ed) või investeerimisühing(ud) puudused kõrvaldama ja esitama oma korrad kuue kuu jooksul pärast eelmisi stressiteste uuesti testimiseks.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel teeb ESMA määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 54, määruse (EL) nr 1094/2010 artikli 54 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 54 alusel asutatud Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee raames koostööd Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (edaspidi „EIOPA“) ning EBAGA.

4. Käesoleva määruse kohaldamisel tagab ESMA kriisilahenduskomitee ja teiste määruses (EL) nr 1095/2010 osutatud funktsioonide struktuurilise eraldatuse.

⁽¹⁾ Komisjoni 28. mai 2013. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 876/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses keskkete vastaspoolte kolleegiumeid käsitlevate regulatiivsete tehniliste standarditega (ELT L 244, 13.9.2013, lk 19).

⁽²⁾ Komisjoni 23. märtsi 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) [.../...], millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks finantsseisundi taastamise kavade, kriisilahenduse kavade ja konsolideerimisgrupi kriisilahenduse kavade sisu, miinimumkriteeriumid, mille alusel peab pädev asutus finantsseisundi taastamise kavu ja konsolideerimisgrupi finantsseisundi taastamise kavu hindama, konsolideerimisgrupi finantstoetuse andmise tingimused, sõltumatute hindajate suhtes kohaldatavad nõuded, allahindamise ja konverteerimise õiguse lepingukohane tunnustamine, teavitamisnõuete ja peatamisteate menetlused ja sisu ning kriisilahenduse kolleegiumide tegevus, C(2016)1691 [Väljaannete talitus: palun sisestada delegeeritud määruse number].

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 6

Asutuste koostöö

1. Pädevad asutused ja kriisilahendusasutused **ning ESMA** teevad kriisilahendusotsuste ettevalmistamisel, kavandamisel ja rakendamisel **võimalikult** tihedalt koostööd. **Elkõige teevad kriisilahendusasutus ja muud asjaomased asutused, sealhulgas ESMA, direktiivi 2014/59/EL artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusasutused ning pädevad asutused ja seotud finantsturutaristu asutused, koostööd finantsseisundi taastamise menetluses ja teavitavad üksteist tulemuslikult, et kriisilahendusasutusel oleks võimalik õigel ajal tegutseda.**

2. Pädevad asutused ja kriisilahendusasutused teevad käesoleva määruse kohaldamisel ESMAga koostööd vastavalt määrusele (EL) nr 1095/2010.

Pädevad asutused ja kriisilahendusasutused edastavad ESMA-le viivitamata kogu teabe, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 35.

II JAGU

OTSUSTE TEGEMINE JA MENETLUSED

Artikkel 7

Otsuste tegemise üldpõhimõtted

Pädevad asutused, kriisilahendusasutused ja ESMA võtavad käesoleva määruse kohaste otsuste tegemisel ja meetmete võtmisel arvesse kõiki järgmisi põhimõtteid ja aspekte:

- a) kõigi ühe konkreetse keskse vastaspoolega seonduvate otsuste või meetmete **tulemuslikkus ja** proportsionaalsus on tagatud ja seejuures on arvesse võetud vähemalt järgmisi tegureid:
 - i) **keskse vastaspoole omandistruktuur ning õiguslik ja organisatsiooniline struktuur, sh see, kas see kuulub suuremasse finantsturutaristute või muude finantsasutuste konsolideerimisgruppi;**
 - ii) keskse vastaspoole äritegevuse laad, ulatus ja keerukus;
 - iii) keskse vastaspoole kliiriva liikme staatuse **struktuuri laad ja mitmekesisus, sh kliirivad liikmed, nende kliendid ja teised vastaspooled (kui nad on võimalik kohe hõlpsasti kindlaks teha), kellele need kliirivad liikmed ja nende kliendid osutavad selle keskse vastaspoole all kliirimisteenuseid;**
 - v) keskse vastaspoole seotus muude finantsturutaristute ja muude finantsasutustega ning finantssüsteemiga üldiselt;
 - va) **kas keskne vastaspool kliirib börsiväliseid tuletislepinguid, mis kuuluvad nende börsiväliste tuletislepingute hulka, mille suhtes kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõikele 2 kliiringukohustust;**
 - vb) **kas on võimalik kasutada muid keskseid vastaspooli, kes võiksid kriitilisi funktsioone keskse vastaspoole asemel ise usaldusväärselt ja mõistlikult täita;**
 - vi) artikli 19 lõikes 1 ja artikli 22 lõikes 2 osutatud rikkumiste tegelikud või potentsiaalsed tagajärjed;
- b) varajase sekkumise või kriisilahenduse meetmete võtmisel peetakse kinni otsuste tegemise tõhususe ja kulude võimalikult väikestena hoidmise nõuetest, **et hoida ära avaliku sektori rahaliste vahendite kasutamine, ennetades samal ajal turuhäired;**
- c) otsuseid tehakse ja meetmeid võetakse õigeaegselt ja vajaduse korral kiirkorras;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- d) kriisilahendusasutused, pädevad asutused ja muud ametiasutused teevad üksteisega koostööd, et tagada kooskõlastatud ja tõhus otsuste tegemine ning meetmete võtmine;
- e) iga liikmesriigi asjaomaste ametiasutuste ülesanded ja kohustused on selgelt kindlaks määratud;
- f) võetakse arvesse nende liikmesriikide huve, kus keskne vastaspool teenuseid osutab ning kus asuvad tema kliirivad liikmed, nende kliendid ja ükskõik milline koostalitlev keskne vastaspool, ning eelkõige mis tahes otsuse tegemise või meetme võtmise või meetme võtmata jätmise konkreetset mõju kõnealuste liikmesriikide ja kogu liidu finantsstabiilsusele või eelarvevahenditele;
- g) võetakse arvesse eesmärki tasakaalustada erinevate asjaomastes liikmesriikides asuvate **kesksete vastaspoolte** kliirivate **liikmete, nende klientide, laiemalt** võlausaldajate ja **sidusrühmade** huve ning hoida ära mõnedes liikmesriikides asuvate teatavate osaliste huvide ebaõiglast kahjustamist või ebaõiglast kaitsmist, sealhulgas liikmesriikidele ebaõiglase koormuse põhjustamist;
- ga) kui see on vähegi võimalik, välditakse avaliku sektori finantstoetuse kasutamist, seda kasutatakse viimase võimalusena ja vastavalt artiklis 45 sätestatud tingimustele ning avaliku sektori finantstoetuse saamist ei eeldata;**
- h) käesolevast määrusest tulenev kohustus konsulteerida ametiasutusega enne mis tahes otsuse tegemist või meetme võtmist tähendab vähemalt kohustust konsulteerida kavandatava otsuse või meetme nende elementide osas, millel on või tõenäoliselt on:
- i) mõju kliirivatele liikmetele, klientidele või seotud finantsturutaristutele;
- ii) mõju selle liikmesriigi finantsstabiilsusele, kus on asutatud või kus asuvad kliirivad liikmed, kliendid või seotud finantsturutaristud;
- i) artiklis 13 osutatud kriisilahenduse kavadest peetakse kinni, välja arvatud juhul, kui kavadest kõrvalekaldumine on vajalik paremaks kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks;
- j) läbipaistvus on **asjaomaste asutuste jaoks** tagatud iga kord **kui võimalik ja eriti**, kui kavandataval otsusel või meetmel on tõenäoliselt mõju **finantsstabiilsusele või eelarvevahenditele, ning muu jurisdiktsiooni või muude osaliste jaoks, kui seda peetakse võimalikuks;**
- k) nende vahel toimub võimalikult tihe koordineerimine ja koostöö, sealhulgas eesmärgiga vähendada kriisilahenduse kogukulusid;
- l) kõigis liikmesriikides ja kolmandates riikides, kus keskne vastaspool teenuseid osutab, leevendatakse mis tahes otsuse negatiivset majanduslikku ja sotsiaalset mõju, sealhulgas negatiivset mõju finantsstabiilsusele.

Artikkel 8

Teabevahetus

1. Kriisilahendusasutused, pädevad asutused **ja ESMA** esitavad omal algatusel või taotluse alusel üksteisele **aegsasti** kogu teabe, mis on vajalik neile käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
2. Kriisilahendusasutused avaldavad kolmanda riigi asutuselt saadud konfidentsiaalse teabe ainult juhul, kui see asutus on selleks eelnevalt oma kirjaliku nõusoleku andnud.

Kriisilahendusasutused esitavad pädevale ministeeriumile kogu teabe seoses otsuste või meetmetega, mis nõuavad sellise ministeeriumi teavitamist, temaga konsulteerimist või temalt nõusoleku saamist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

III JAOTIS
VALMISTUMINE

I PEATÜKK

Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavandamine

1. JAGU

FINANTSSEISUNDI TAASTAMISE KAVANDAMINE

Artikkel 9

Finantsseisundi taastamise kavad

1. Keskset vastaspoolde koostavad **põhjalikud ja tõhusad** finantsseisundi taastamise kavad, milles nähakse ette meetmed, mis tuleb võtta, **kui esineb makseviivituse juht või muu kui makseviivituse juht või mõlemad**, et kesksete vastaspoolde finantsseisund – kui see on oluliselt halvenenud või kui on olemas määrusest (EL) nr 648/2012 tulenevate usaldatavusnõuete rikkumise oht – **ilma avaliku sektori finantstoetuseta taastada, et neil oleks võimalik kliirimisteenuste osutamist jätkata**, ning haldavad neid kavasid.

1a. Finantsseisundi taastamise kavas tuleb selgelt eristada – eraldi osade kaupa, kui see on võimalik – stsenaariume, mis põhinevad

a) makseviivituse juhtudel;

b) muu kui makseviivituse juhtudel.

Finantsseisundi taastamise kavas peab olema kirjas, kuidas võtta punktide a ja b kohastes stsenaariumides ette nähtud meetmeid koos, kui mõlemad stsenaariumid saavad korraga teoks.

2. Finantsseisundi taastamise kava sisaldab **keskse vastaspoolde riskiprofiilil põhinevate** näitajate raamistikku, mille alusel tehakse kindlaks olukord, kui tuleb võtta finantsseisundi taastamise kava kohaseid meetmeid, võttes arvesse eri stsenaariume. Kõnealused näitajad võivad iseloomustada keskse vastaspoolde finantsseisundit kas kvalitatiivselt või kvantitatiivselt.

Keskset vastaspoolde kehtestavad kõnealuste näitajate regulaarseks seireks asjakohase korra **ja seavad asjaomaste asutustega sisse tiheda koostöö. Keskset vastaspoolde annavad ESMA-le ja pädevatele asutustele seiretulemustest teada.**

2a. ESMA annab koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, milles täpsustatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete näitajate minimaalset loetelu.

3. **Keskset vastaspoolde lisavad oma tegevuseeskirjadesse sätteid, milles on välja toodud menetlused, mida nad peavad järgima, kui nad teevad finantsseisundi taastamise protsessi eesmärkide saavutamiseks ettepaneku**

a) võtta finantsseisundi taastamise kavas sätestatud meetmed hoolimata sellest, et asjaomased näitajad ei ole saavutatud, või

b) hoiduda finantsseisundi taastamise kavas sätestatud meetmete võtmisest hoolimata sellest, et asjaomased näitajad on saavutatud.

3a. Kõigi lõike 3 kohaselt võetavate meetmete jaoks on vaja pädeva asutuse heakskiitu.

4. **■** Kui keskne vastaspoold kavatab käivitada oma finantsseisundi taastamise kava, teavitab ta pädevat asutust **ja ESMA**t tema poolt tuvastatud probleemide laadist ja ulatusest, kirjeldab kõiki nendega seotud asjaolusid ja loetleb kõik finantsseisundi taastamise meetmed või muud meetmed, mille ta kavatab olukorra lahendamiseks võtta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui pädev asutus leiab, et keskse vastaspoole kavandataval meetmel võib olla finantsüsteemile märkimisväärne negatiivne mõju, **et meede ei ole tõenäoliselt mõjus või võib kliirivate liikmete kliente mõjutada ebaproportsionaalselt**, võib ta keskselt vastaspoolelt **pärast ESMA teavitamist** nõuda sellise meetme võtmisest hoidumist.

5. Pädev asutus teavitab kriisilahendusametust kiiresti kõigist lõike 4 esimese lõigu kohaselt saadud teadetest ja pädeva asutuse kõigist sellele järgnevatelt juhustest kooskõlas lõike 4 teise lõiguga.

Kui pädevat asutust on lõike 4 esimese lõigu kohaselt teavitatud, piirab ta nii ulatuslikult kui võimalik omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sh keskse vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, või keelab need, ilma et see tooks kaasa otsese makseviivituse, ja ta võib keelata või külmutada kõik direktiivi 2013/36/EL ja EBA suuniste EBA/GL/2015/22 kohased juhtkonna vabatahtlike pensionihüvitiste või lahkumishüvitiste muutuvtasude maksed või neid piirata.

6. Kesksed vastaspooled **vaatavad** finantsseisundi taastamise **kavad läbi ja vajaduse korral** ajakohastavad **neid** vähemalt kord aastas ja **iga kord**, kui nende õiguslikus või organisatsioonilises struktuuris või äritegevuses või finantsolukorras toimub muudatus, mis võib kõnealuseid kavasid oluliselt mõjutada või muul viisil tingida vajaduse kavade muutmiseks. Pädevad asutused võivad nõuda, et kesksed vastaspooled ajakohastaksid oma finantsseisundi taastamise kavasid sagedamini.

7. Finantsseisundi taastamise kavades

a) **ei eeldata, et on võimalik saada või saadakse avaliku sektori finantstoetust, keskpanga erakorralist likviidsusabi või keskpanga likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, tähtaja või intressimääraga;**

b) **võetakse arvesse kõigi kavast tõenäoliselt mõjutatud sidusrühmade otseseid ja ka kaudseid huve, eriti seoses kliirivate liikmete ja nende klientidega, ning**

c) **veendutakse, et kliirivate liikmete riskipositsioonid keskses vastaspooles ei ole piiramatud.**

7a. **Finantsseisundi taastamise vahenditega peab olema võimalik**

a) **vähendada muu kui makseviivituse juhul tekkivat kahju;**

b) **vähendada makseviivituse juhul tekkivat kahju;**

c) **portfelli makseviivituse järel uuesti sobitada;**

d) **vähendada katmata likviidsuse puudujääki ning**

e) **taastada keskse vastaspoole rahalised vahendid, sealhulgas selle omavahendid, summas, millest piisab, et keskne vastaspool saaks täita määruse (EL) nr 648/2012 tulevad kohustused, ning mis aitaks tal täita oma kriitilisi funktsioone pidevalt ja kiiresti.**

7b. **Finantsseisundi taastamise kavades käsitletakse paljusid äärmuslikke stsenaariume, sealhulgas olukordi, kus makseviivitus tekib rohkem kui kahel suurimal kliirival liikmel ja teiste kesksete vastaspoole kliirivatel liikmetel, mis on konkreetse keskse vastaspoole tingimusi, sealhulgas selle tootevalikut, ärimudelit ning likviidsus- ja riskiohjeraamistikku arvestades olulised. Stsenaariumide hulka kuuluvad nii kogu süsteemi hõlmavad stressiolukorrad kui ka konkreetse keskse vastaspoolega seotud stressiolukorrad ning arvesse võetakse mõju, mis võib olla riigisisel ja teistesse riikidesse levival kriisil ning kriisidel, mis tekivad korraga mitmel olulisel turul.**

Kolmapäev, 27. märts 2019

7c. ESMA annab koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga hiljemalt ... [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, milles täpsustatakse stsenaariumeid, mida tuleb lõike 1 kohaldamisel arvesse võtta. Suuniste koostamisel võtab ESMA vajaduse korral arvesse rahvusvahelist tööd, mida on kesksete vastaspoolte järelevalves tehtavate stressitestide ja kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise valdkonnas tehtud. ESMA püüab võimaluse korral järelevalves tehtavate stressitestide ja finantsseisundi taastamise stsenaariumide modelleerimise vahelist koostööd ära kasutada.

7d. Kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi ja finantsseisundi taastamise kavas on ette nähtud lepingulised kokkulepped, mille kohaselt annab emattevõtja toetust, sealhulgas hulgas rahastatakse emattevõtja emiteeritud omandiõiguse instrumentidega keskse vastaspoole kapitalinõudeid, mis on kindlaks määratud kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 16, käsitletakse finantsseisundi taastamise kavas stsenaariume, mille korral ei ole neid kokkuleppeid võimalik täita.

7e. Finantsseisundi taastamise kava sisaldab järgmist teavet:

- a) kava põhielementide ülevaade ja üldise taastumissuutlikkuse kokkuvõte;
- b) keskses vastaspooles pärast kõige viimase finantsseisundi taastamise kava esitamist toimunud oluliste muutuste ülevaade;
- c) kommunikatsiooni- ja avalikustamise kava, milles antakse ülevaade sellest, kuidas keskne vastaspool kavatses toime tulla võimalike negatiivsete turureaktsioonidega, toimides seejuures võimalikult läbipaistvalt;
- d) ammendav valik kapitali, kahjude jaotamise ja likviidsusega seonduvaid meetmeid, mis on vajalikud keskse vastaspoole elujõulisuse ja finantsseisundi säilitamiseks või taastamiseks, sealhulgas selleks, et tema portfelli uuesti sobitada ning taastada kapital ja eelrahastatud vahendid, mis on kesksele vastaspoolele vajalikud tema igapäevase tegevuse ja kriitiliste teenuste osutamise jätkamiseks kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 152/2013 artikli 1 lõikega 2 ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 153/2013 artikli 32 lõigetega 2 ja 3;
- e) asjakohased tingimused ja kord finantsseisundi taastamise meetmete õigeaegse elluviimise tagamiseks, samuti lai valik võimalusi finantsseisundi taastamiseks, sealhulgas kava iga olulise aspekti elluviimise prognoositav ajakava;
- f) kriisilahenduse kava tõhusat ja õigeaegset rakendamist pärssida võiva igasuguse olulise takistuse üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas kaalutlused seoses mõjuga kliirivatele liikmetele ja nende klientidele, muu hulgas juhul, kui kliirivad liikmed võiksid tõenäoliselt võtta meetmeid kooskõlas omaenese finantsseisundi taastamise kavadega vastavalt direktiivi 2014/59/EL artiklitele 5 ja 7, ning ülejäänud konsolideerimisgrupile, kui see on asjakohane;
- g) kriitiliste funktsioonide loetelu;
- h) keskse vastaspoole põhiariliinide, funktsioonide ja vara väärtuse ning turustatavuse määramise protsessi üksikasjalik kirjeldus;
- i) üksikasjalik kirjeldus selle kohta, kuidas finantsseisundi taastamise kava on integreeritud keskse vastaspoole juhtimisstruktuuri, mil viisil see moodustab osa keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest (mille kohta on olemas nõusolek kliirivatelt liikmetelt), samuti finantsseisundi taastamise kava heakskiitmisele kehtivad põhimõtted ja menetlused ning kava koostamise ja elluviimise eest organisatsioonis vastutavate inimeste määramine;
- j) kokkulepped ja meetmed, millega motiveeritakse makseviivitusesse mitteolevaid kliirivaid liikmeid tegema konkureerivaid pakkumisi makseviivitusesse liikmete positsioonide enampakkumisel;
- k) kokkulepped ja meetmed, millega tagatakse, et kesksel vastaspoolel oleks piisav juurdepääs hädaloorkorra rahastamisallikatele, sh võimalikele likviidsusallikatele, hinnang olemasoleva tagatise ja selle kohta, kui võrd on võimalik kanda likviidsus- või muid vahendeid üle ühelt ariliinilt teisele, et tagada keskse vastaspoole suutlikkus jätkata oma tegevust ja täita oma kohustused nende sissenõutavaks muutumise korral;

Kolmapäev, 27. märts 2019

l) kokkulepped ja meetmed seoses järgneva:

- i) riski vähendamine;
- ii) lepingute, õiguste, vara ja kohustiste restruktureerimine, sh selleks et
 - a) lõpetada lepingud osaliselt või täielikult;
 - b) vähendada keskse vastaspoole poolt makseviivituses mitteolevatele kliirivatele liikmetele ja nende klientidele makstava mis tahes tulu väärtust;
- iii) äriiliinide restruktureerimine;
- iv) vajadus säilitada pidev juurdepääs finantsturutaristutele;
- v) vajadus säilitada keskse vastaspoole tegevusprotsesside, sealhulgas taristu ja IT-teenuste pidev toimimine;
- vi) juhtimismeetmete või -strateegiate kirjeldus majandusliku usaldusvärsuse taastamiseks ning nende meetmete või strateegiate prognoositav finantsmõju;
- vii) ettevalmistavad meetmed, mille keskne vastaspool on võtnud või kavatses võtta, et soodustada finantsseisundi taastamise kava rakendamist, sealhulgas meetmed, mis on vajalikud keskse vastaspoole õigeaegseks rekapiitaliseerimiseks, tema portfelli uuesti sobitamiseks ja eelrahastatud vahendite taastamiseks, ning et tagada kava piiriülene jõustatus; see sisaldab kokkuleppeid, mille kohaselt makseviivituses mitteolevad kliirivad liikmed teevad keskselle vastaspoole minimaalse rahalise makse, mille maksimaalne suurus on võrdväärne nende osamaksega keskse vastaspoole tagatisfondi;
- viii) näitajate raamistik, milles on kindlaks määratud, millal võib võtta kavas osutatud asjakohaseid meetmeid;
- ix) kui see on asjakohane, analüüs selle kohta, kuidas ja millal võib keskne vastaspool taotlema kavas käsitlevate tingimuste korral võimalust kasutada keskpanga vahendeid, ja loetelu keskpanga tingimuste kohaselt eeldatavalt tagatiseks kvalifitseeruvast varast;
- x) võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 49 lõike 1 sätteid, valik äärmuslikke stressistsenaariume, mis lähtuvad keskse vastaspoole eripäradest, sealhulgas kogu süsteemi hõlmavad sündmused, stressiolukord, mis on eriomane juriidilisele isikule ja konsolideerimisgrupile, kuhu ta kuulub, ning stressiolukord, mis on omane keskse vastaspoole üksikutele kliirivatele liikmetele või seotud finantsturutaristule, kui see on asjakohane;
- xi) võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 34 ja artikli 49 lõike 1 sätteid, selliste olukordade stsenaariumid, mille põhjuseks on ühe või mitme tema liikme stress või makseviivitus või muud tegurid, sealhulgas kahju johtuvalt keskse vastaspoole investeerimistegevusest või muudest talitusprobleemidest (sealhulgas tõsine väline oht keskse vastaspoole tegevusele tulenevalt välistest tõrgetest, šokkidest või küberkuritegevusest).

7f. Makseviivituse juhul kasutab keskne vastaspool enne käesoleva artikli lõike 7 e punktis l osutatud vahendite kasutamist täiendavalt selleks otstarbeks määratud omavahendeid ulatuses, mis on nõutav määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 lõike 4 kohaselt. Kui pädev asutus leiab, et kahju tekkimiseni viinud riskid olid keskse vastaspoole kontrolli all, võib ta nõuda keskselt vastaspoolelt selleks otstarbeks määratud omavahendite kasutamist suuremas summas, mille määrab kindlaks pädev asutus.

7g. Keskne vastaspool kasutab muul kui makseviivituse juhul enne käesoleva artikli lõike 7 e punktis l osutatud vahendite kasutamist selleks otstarbeks määratud omavahendeid kolm korda suuremas summas, kui on nõutav vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 lõikele 4, ning keskne vastaspool ei kasuta rangelt stimuleeritud protsessi tagamise eesmärgil ei tagatisfondi ega ka kaskaadi põhimõtet. Kui pädev asutus leiab, et kahju tekkimiseni viinud riskid ei olnud keskse vastaspoole kontrolli all, võib ta lubada kesksel vastaspoolel kasutada selleks otstarbeks määratud omavahendeid väiksemas summas, mille määrab kindlaks pädev asutus.

Kolmapäev, 27. märts 2019

7h. Keskne vastaspool kasutab kokkuleppel pädeva asutusega lõike 7 e punkti l alapunktis ii osutatud vahendeid ainult seejärel, kui keskse vastaspoole tagatisfondi miinimumsummale vastavad sissenõutavad rahalised maksed on tehtud lõike 7 e punkti l alapunktis vii osutatud tingimuste kohaselt.

7i. Pädevad asutused võivad nõuda, et kesksed vastaspooled esitaksid finantsseisundi taastamise kavades lisaandmeid.

8. Enne finantsseisundi taastamise kava esitamist pädevale asutusele **ja ESMA-le** peab keskse vastaspoole juhtorgan seda hindama, võttes arvesse riskikomitee arvamust kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 28 lõikega 3, ja finantsseisundi taastamise kava heaks kiitma.

9. Finantsseisundi taastamise kavasid käsitletakse osana keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest ja kesksed vastaspooled **ning klientidega seotud sätete puhul nende kliirivad liikmed** tagavad, et finantsseisundi taastamise kavas sätestatud meetmed on igal ajal jõustatavad.

9a. Kesksed vastaspooled teevad lõike 7e punktides a–g loetletud teabe avalikult kättesaadavaks. Nimetatud lõike punktides h–l loetletud teave peaks olema avalikult kättesaadav, kui selle teabe läbipaistvus pakub avalikku huvi. Kliirivad liikmed tagavad, et klientidele antakse asjakohast teavet kõigi kliente mõjutavate sätete kohta.

9b. Siseriiklikke maksejõuetusõiguse norme, mis on seotud võlausaldajaid kahjustavate õigustoimingute tühistamise või kehtetusega, ei kohaldata meetmete suhtes, mida keskne vastaspool võtab käesoleva määruse alusel koostatud finantsseisundi taastamise kava kohaselt.

Artikkel 10

Finantsseisundi taastamise kavade hindamine

1. Kesksed vastaspooled **■** esitavad finantsseisundi taastamise kavad pädevale asutusele **■**.
2. Pädev asutus edastab kõik kavad põhjendamatu viivitusega **järelevalekolleegiumile** ja kriisilahendusasutusele.

Pädev asutus vaatab kuue kuu jooksul pärast iga finantsseisundi taastamise kava esitamist ja artiklis 12 sätestatud menetluse kohaselt **järelevalekolleegiumiga** kooskõlastades kava läbi ja hindab seda, kuivõrd kava vastab artiklis 9 sätestatud nõuetele.

3. Finantsseisundi taastamise kava hindamisel **konsulteerib** pädev asutus **Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ja võtab** arvesse keskse vastaspoole kapitali struktuuri, tema kaskaadi põhimõtet, keskse vastaspoole organisatsioonilise struktuuri keerukust ja riskiprofiili, **sh finants-, tegevus- ja küberriske, tema tegevuste asendatavust ning** mõju, mida finantsseisundi taastamise kava rakendamine avaldaks kliirivatele liikmetele, nende klientidele, keskse vastaspoole teenindatavatele finantsturgudele ja finantssüsteemile tervikuna. **Pädev asutus võtab nõuetekohaselt arvesse, kas finantsseisundi taastamise kava tagab keskse vastaspoole omanikele ja kliirivatele liikmetele ning nende klientidele asjakohased stiimulid ohjata riski, mille nad süsteemi kaasa toovad või millega nad seal kokku puutuvad. Pädev asutus julgustab tegema keskse vastaspoole riskivõtmise ja riskijuhtimise seiret ning julgustab võimalikult ulatuslikku osalemist keskse vastaspoole makseviivituse haldamise protsessis.**

3a. Finantsseisundi taastamise kava hindamisel loeb pädev asutus nõuetekohasteks osadeks üksnes kokkulepped, mille kohaselt annab emattevõtja toetust, kui need kokkulepped on lepinguliselt siduvad.

4. Kriisilahendusasutus vaatab finantsseisundi taastamise kava läbi, et teha kindlaks kõik meetmed, mille võib olla negatiivne mõju keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkusele. **Kui selgitatakse välja sellised seigid, juhib** kriisilahendusasutus **neile pädeva asutuse tähelepanu** ja esitab pädevale asutusele **■** oma soovitusel, **kuidas käsitada nende meetmete negatiivset mõju keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkusele.**

5. Kui pädev asutus otsustab mitte tegutseda vastavalt kriisilahendusasutuse lõike 4 kohastele soovitudele, esitab ta sellise otsuse kohta kriisilahendusasutusele täieliku põhjenduse.

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. Kui pädev asutus nõustub kriisilahendusasutuse soovitustega või leiab, et finantsseisundi taastamise kavas on olulisi puudusi või selle rakendamisel võib ette tulla olulisi takistusi, teavitab ta keskset vastaspoolt või tema emaaettevõtjat ning annab kesksele vastaspoolele võimaluse esitada oma seisukohad.

7. Keskse vastaspoole seisukohti arvesse võttes võib pädev asutus nõuda, et keskne vastaspool või tema emaaettevõtja esitaks kahe kuu jooksul (seda tähtaega võib pädeva asutuse nõusolekul ühe kuu võrra pikendada) muudetud kava, milles näidatakse ära, kuidas need puudused või takistused kõrvaldatakse. Muudetud kava hinnatakse kooskõlas lõike 2 teise lõiguga.

8. Kui pädev asutus leiab, et muudetud kavas ei ole puudusi või et takistusi on asjakohaselt käsitletud, või kui keskne vastaspool või tema emaaettevõtja ei ole muudetud kava esitanud, nõuab ta, et keskne vastaspool või emaaettevõtja teeks kavas konkreetseid muudatused.

9. Kui puudusi ja takistusi ei ole võimalik asjakohaselt kõrvaldada kavas konkreetsete muudatustega tegemisega, nõuab pädev asutus, et keskne vastaspool või tema emaaettevõtja teeks mõistliku aja jooksul kindlaks, milliseid muudatusi ta võib oma äritegevuses teha finantsseisundi taastamise kava puuduste või selle rakendamisel tekkivate takistuste kõrvaldamiseks.

Kui keskne vastaspool või tema emaaettevõtja ei suuda pädeva asutuse kehtestatud tähtaja jooksul selliseid muudatusi välja pakkuda või kui pädev asutus leiab, et kavandatud meetmed ei ole finantsseisundi taastamise kava puuduste või selle rakendamisel tekkivate takistuste asjakohaseks kõrvaldamiseks **või keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse parandamiseks** piisavad, nõuab pädev asutus, et keskne vastaspool või tema emaaettevõtja võtaks **pädeva asutuse määratava mõistliku aja jooksul** mõne järgmistest meetmetest, võttes arvesse kõnealuste puuduste ja takistuste raskusastet, meetmete mõju keskse vastaspoole äritegevusele **ning keskse vastaspoole suutlikkust täita jätkuvalt määrust (EL) nr 648/2012**:

- a) alandaks keskse vastaspoole riskiprofiili;
- b) parandaks keskkete vastaspoolte suutlikkust õigeaegseks rekapitaliseerimiseks, et täita oma usaldatavusnõudeid;
- c) vaataks läbi keskse vastaspoole strateegia ja struktuuri;
- d) muudaks kaskaadi põhimõtet, finantsseisundi taastamise meetmeid ja muid kahjude jaotamise eeskirju, et parandada kriisilahenduskõlblikkust ja kriitiliste funktsioonide vastupanuvõimet;
- e) muudaks keskse vastaspoole juhtimisstruktuuri.

10. Lõike 9 teises lõigus osutatud nõuet põhjendatakse ja see tehakse kesksele vastaspoolele kirjalikult teatavaks.

10a. ESMA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks miinimumkriteeriumid, mida pädev asutus peab käesoleva artikli lõike 2 ja artikli 11 lõike 1 kohasel hindamisel arvestama.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt ... [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 11

Konsolideerimisgruppi kuuluvate keskkete vastaspoolte finantsseisundi taastamise kavad

1. Kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi, mille emaaettevõtja on direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 23 määratletud krediidasutus või investeerimisühing või kõnealuse direktiivi artikli 1 lõike 1 punktis c või d osutatud üksus, nõuab kõnealuse direktiivi artikli 2 lõike 1 punktis 21 osutatud pädev asutus, et emaaettevõtja esitaks kooskõlas kõnealuse direktiiviga konsolideerimisgrupi finantsseisundi taastamise kava. Kõnealune pädev asutus esitab konsolideerimisgrupi finantsseisundi taastamise kava keskse vastaspoole pädevale asutusele.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi, mille emaettevõtja ei ole esimeses lõigus viidatud krediitiasutus või investeerimisühing või üksus, ja kui see on **vajalik**, et **hinnata** lisa A jao **kõiki elemente**, võivad pädevad asutused kooskõlas käesoleva määruse artiklis 10 sätestatud menetlusega nõuda, et **keskne vastaspool** esitaks **keskse vastaspoole** finantsseisundi taastamise **kava, võttes arvesse kõiki konsolideerimisgrupi struktuuriga seotud olulisi elemente**. Sellist nõuet põhjendatakse ning see esitatakse kirjalikult kesksele vastaspoolele ja tema emaettevõtjale.

2. Kui emaettevõtja esitab kooskõlas **lõike 1 esimese lõiguga** finantsseisundi taastamise kava, moodustavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamist käsitlevad sätted eraldi osa sellisest finantsseisundi taastamise kavast ja vastavad käesoleva määruse nõuetele ning keskselt vastaspoolelt **võidakse mitte nõuda** eraldi finantsseisundi taastamise kava koostamist.

3. Keskse vastaspoole pädev asutus hindab kooskõlas artikliga 10 keskse vastaspoole finantsseisundi taastamist käsitlevaid sätteid, ja kui see on asjakohane, konsulteerib konsolideerimisgrupi pädeva asutusega.

Artikkel 12*Finantsseisundi taastamise kavade kooskõlastamise menetlus*

1. **Järelevalvekolleegium** teeb ühisotsuse kõigis järgmistes küsimustes:

a) finantsseisundi taastamise kava läbivaatamine ja hindamine;

b) artikli 9 lõigetes 6, 7, 8 ja 9 osutatud meetmete kohaldamine;

c) kas emaettevõtja peab koostama finantsseisundi taastamise kava kooskõlas artikli 11 lõikega 1.

2. Kolleegium teeb punktides a ja b osutatud küsimustes ühisotsuse nelja kuu jooksul pärast finantsseisundi taastamise kava esitamist pädevale asutusele.

Kolleegium teeb punktis c osutatud küsimuses ühisotsuse nelja kuu jooksul pärast kuupäeva, mil pädev asutus otsustab nõuda emaettevõtjalt, et see koostaks finantsseisundi taastamise kava konsolideerimisgrupi jaoks.

ESMA võib **järelevalvekolleegiumisse** kuuluva pädeva asutuse taotluse korral kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 punktiga c **järelevalvekolleegiumit** ühisotsusele jõudmisel abistada.

3. Kui **järelevalvekolleegium** ei ole nelja kuu jooksul pärast finantsseisundi taastamise kava edastamise kuupäeva jõudnud ühisotsusele lõike 1 punktides a ja b osutatud küsimustes, teeb keskse vastaspoole pädev asutus ise oma otsuse.

Keskse vastaspoole pädev asutus võtab esimeses lõigus osutatud otsuse tegemise juures arvesse kolleegiumi teiste liikmete seisukohti, mida nad on väljendanud neljakuise perioodi jooksul. Keskse vastaspoole pädev asutus teeb selle otsuse kirjalikult teatavaks kesksele vastaspoolele, keskse vastaspoole emaettevõtjale, kui see on asjakohane, ja teistele **järelevalvekolleegiumi** liikmetele.

4. Juhul kui mõni **järelevalvekolleegiumi liikmete rühm, kes esindab selle kolleegiumi liikmete lihthäälteenamust**, on enne neljakuise perioodi lõppu edastanud vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19 ESMA-le küsimuse, mis seondub finantsseisundi taastamise kavade hindamise ja käesoleva määruse artikli 10 lõike 9 punktide a, b ja d kohaste meetmete rakendamisega, ootab keskse vastaspoole pädev asutus ära otsuse, mille ESMA teeb määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõike 3 kohaselt, ja teeb seejärel oma otsuse kooskõlas ESMA otsusega.

5. Neljakuist perioodi käsitletakse lepitusetapina määruse (EL) nr 1095/2010 tähenduses. ESMA teeb oma otsuse ühe kuu jooksul pärast seda, kui küsimus temani jõuab. Küsimust ei suunata ESMA-le pärast neljakuise perioodi lõppu ega pärast ühisele otsusele jõudmist. Kui ESMA ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, kohaldatakse keskse vastaspoole pädeva asutuse otsust.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. JAGU

KRIISILAHENDUSE KAVANDAMINE

Artikkel 13

Kriisilahenduse kavad

1. Keskse vastaspoole kriisilahendusasutus koostab pärast konsulteerimist pädeva **asutuse ja ESMaga** ja artiklis 15 sätestatud menetluse kohaselt kriisilahenduse kolleegiumiga kooskõlastades iga keskse vastaspoole jaoks kriisilahenduse kava.
2. Kriisilahenduse kavas nähakse ette kriisilahenduse meetmed, mille kriisilahendusasutus võib võtta, kui keskne vastaspool vastab artiklis 22 osutatud kriisilahenduse tingimustele.
3. Kriisilahenduse kavas võetakse arvesse vähemalt järgmist:
 - a) keskse vastaspoole maksejõuetust, mis tuleneb:
 - i. **makseviivituse juhtudest;**
 - ii. **muust kui makseviivituse juhtudest;**
 - iii. laiemast finantsilisest ebastabiilsusest või kogu süsteemi haaravatest sündmustest;
 - b) mõju, mis kriisilahenduse kaval võib olla kliirivatele liikmetele ja nende klientidele, sealhulgas juhul, kui kliirivatele liikmetele kohaldatakse tõenäoliselt kooskõlas direktiiviga 2014/59/EL finantsseisundi taastamise või kriisilahenduse meetmeid, kõigile seotud finantsturutaristutele, finantsturgudele, mida keskne vastaspool teenindab, ja finantsüsteemile tervikuna;
 - c) kuidas ja millal võib keskne vastaspool taotleda võimalust kasutada keskpanga vahendeid ning loetelu varadest, mis võivad eeldatavalt kvalifitseeruda tagatiseks.
4. Kriisilahenduse kavas ei eeldata:
 - a) avaliku sektori finantstoetust;
 - b) keskpanga erakorralise likviidsusabi saamist;
 - c) keskpanga sellise likviidsusabi saamist, mida antakse mittestandardse tagatise, tähtaja või intressimääraga.

4a. Kriisilahenduskavas esitatakse mõistlikud eeldused kriisilahendusvahenditena kättesaadavate rahaliste vahendite kohta, mida võib minna vaja kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, ja vahendid, mis on kriisilahenduse algatamise ajal kesksete vastaspoole eeskirjade ja kokkulepete kohaselt eeldatavalt kättesaadavad. Need mõistlikud eeldused põhinevad artikli 5 lõike 2 a kohaselt tehtud kõige hiljutisema stressitesti leidudel ja kehtivad ka äärmuslike turutingimuste stsenaariumide korral, mida raskendab ühe või mitme keskse vastaspoole finantsseisundi taastamine või kriisilahendus, sh ühe või mitme muu kliiriva liikme makseviivitus lisaks kahele kliirivale liikmele, kelle suhtes kesksel vastaspoolel on kõige suurem riskipositsioon.

5. Kriisilahendusasutused vaatavad kriisilahenduse kavad läbi ja vajaduse korral ajakohastavad neid vähemalt kord aastas ning igal juhul pärast muudatusi keskse vastaspoole õiguslikus või organisatsioonilises struktuuris, äritegevuses või finantsolukorras või pärast mis tahes muud muudatust, mis mõjutab oluliselt kava tõhusust.

Kesksed vastaspoole ja pädevad asutused teavitavad kriisilahendusasutusi kohe kõigist sellistest muudatustest.

Kolmapäev, 27. märts 2019

5a. Kriisilahenduse kavas tuleb selgelt eristada – eraldi osade kaupa, kui see on võimalik – stsenaariume, mis põhinevad asjaoludel, millele on osutatud lõike 3 punkti a alapunktides i, ii ja iii.

6. Kriisilahenduse kavas täpsustatakse kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste kasutamise asjaolud ja eri stsenaariumid. Kriisilahenduse kava sisaldab järgmisi elemente, mis on vajadusel ja võimaluse korral arvuliselt väljendatud:

- a) ülevaade kava põhielementidest, milles on eristatud makseviivituse juhud, muud kui makseviivituse juhud ja need kaks koos;
- b) ülevaade keskses vastaspooles pärast viimast kriisilahenduse kava ajakohastamist toimunud olulistest muutustest;
- c) selgitus, kuidas on võimalik keskse vastaspoole kriitilised funktsioonid vajalikul määral õiguslikult ja majanduslikult teistest funktsioonidest eraldada, et tagada nende jätkumine keskse vastaspoole kõigi võimalike kriisilahenduse menetluse liikide algatamise, sh maksejõuetuse korral;
- d) kava iga olulise aspekti, **sh keskse vastaspoole rahaliste vahendite taastamise** elluviimise prognoositav ajakava;
- e) artikli 16 kohaselt läbi viidud kriisilahenduskõlblikkuse hindamise üksikasjalik kirjeldus;
- (f) ülevaade artikli 17 kohaselt nõutavatest meetmetest artikli 16 kohaselt läbi viidud hindamise tulemusena kindlaks tehtud kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaoludega tegelemiseks või nende kõrvaldamiseks;
- g) keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide ja vara väärtuse ning turustatavuse kindlaksmääramise protsessi üksikasjalik kirjeldus;
- h) üksikasjalik ülevaade meetmetest, millega tagatakse, et artikli 14 kohaselt nõutav teave on alati ajakohastatud ning kriisilahendusasutustele kättesaadav;
- i) selgitus selle kohta, kuidas oleks võimalik kriisilahenduse meetmeid rahastada, eeldamata seejuures lõikes 4 loetletu olemasolu;
- j) üksikasjalik ülevaade erinevatest kriisilahenduse strateegiatest, mida saaks mitmesuguste võimalike stsenaariumide kohaselt rakendada, ja neile kohaldatavatest ajakavadest;
- k) keskse vastaspoole ja muude turuosaliste vaheliste kriitilise tähtsusega seoste, **sh konsolideerimisgrupi sees olevate seoste, koostalitluskokkulepete ja muude finantsturutaristutega eksisteerivate seoste kirjeldus koos selliste seoste käsitamise meetoditega;**
- l) kirjeldus erinevate võimaluste kohta tagada järgmine:
 - i. juurdepääs maksetele, kliirimisteenustele ning muudele taristutele;
 - ii. kliirivate liikmete ja nende klientide ja kõigi seotud finantsturutaristute ees olevate kohustuste õigeaegne täitmine;
 - iii. kliirivate liikmete ja nende klientide juurdepääs keskse vastaspoole pakutavatele väärtpaberi- või sularahakontodele ning kesksele vastaspoolele antud ja tema hoitavatele väärtpaberitele või rahalistele tagatistele, mis sellistele osalistele võlgnetakse, läbipaistval ja diskrimineerimist välistaval moel;
 - iv. keskse vastaspoole ja muude finantsturutaristute vaheliste seoste toimimise jätkuvus;

Kolmapäev, 27. märts 2019

v. kliirivate liikmete klientide **ja kaudsete klientide** vara ja positsioonide ülekantavus, nagu on **sätetatud** määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 39;

vi. litsentside, tegevuslubade, tunnustuste ja õiguslike määratluste (sealhulgas keskse vastaspoole tunnustamine asjaomaste arvelduse lõplikkuse eeskirjade rakendamisel) ning muudes finantsturutaristutes osalemise või nendega seotuse säilitamine, kui see on keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide täitmise jätkumiseks vajalik;

la) lähenemisviisi kirjeldus, mida kriisilahendusasutus kavatses järgida, et määrata kindlaks artikli 29 kohaselt lõpetatavate lepingute ulatus ja väärtus;

m) analüüs kava mõju kohta keskse vastaspoole töötajatele, sealhulgas sellega seotud võimalike kulude hinnang, ja kriisilahenduse vältel personaliga konsulteerimiseks kavandatava korra kirjeldus, võttes arvesse riiklike eeskirju ja süsteeme sotsiaalpartneritega dialoogi pidamiseks;

n) meedia ja avalikkusega suhtlemise kava **võimalikult suure läbipaistvuse tagamiseks;**

o) keskse vastaspoole toimimispidevuseks vajalike oluliste toimingute ja süsteemide kirjeldus;

oa) kriisilahenduse eel ja ajal kriisilahenduse kolleegiumis toimuva teabevahetuse korra kirjeldus kooskõlas artikli 4 lõikes 1 osutatud kriisilahenduse kolleegiumide tegevuse kirjalike kokkulepete ja menetlustega.

Lõike 6 punktis a osutatud teave avaldatakse asjaomasele kesksele vastaspoolele. Keskne vastaspool võib esitada kriisilahendusasutusele kirjalikult oma arvamuse kriisilahenduse kava kohta. Selline arvamus lisatakse kavale.

7. Kriisilahendusasutused võivad nõuda, et keskne vastaspool esitaks neile üksikasjalikud andmed määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 29 osutatud lepingute kohta, mille osaline ta on. Kriisilahendusasutused võivad määrata tähtaja, mille jooksul sellised andmed tuleb esitada, ja eri liiki lepingutega seoses võidakse määrata erinevad tähtajad.

7a. Keskse vastaspoole kriisilahendusasutus teeb tihedat koostööd keskse vastaspoole kliirivate liikmete kriisilahendusasutustega eesmärgiga tagada takistusteta kriisilahendus.

8. Olles konsulteerinud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ja võttes arvesse asjaomaseid sätteid komisjoni delegeeritud määruses (EL) XXX/2016 (millega täiendatakse direktiivi 2014/59/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis on vastu võetud direktiivi 2014/59/EL artikli 10 lõike 9 alusel) **ning järgides proportsionaalsuse põhimõtet**, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega täpsustatakse kooskõlas lõikega 6 täiendavalt kriisilahenduse kava sisu.

Regulatiivsete tehniliste standardite väljatöötamisel võtab ESMA nõuetekohaselt arvesse riikide õigusraamistike erinevusi kogu liidus, eriti maksejõuetusõiguse valdkonnas, ning liidus asutatud keskkete vastaspoole eri suurust ja laadi.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile [Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 14

Keskse vastaspoole kohustus teha koostööd ja esitada teavet

Kesksed vastaspooled teevad vastavalt vajadusele koostööd kriisilahenduse kavade koostamisel ning esitavad kriisilahendusasutustele kas otse või pädeva asutuse vahendusel kogu teabe, mis on vajalik selliste kavade koostamiseks ja rakendamiseks, sealhulgas lisa B jaos täpsustatud teabe ja analüüsi.

Pädevad asutused esitavad kriisilahendusasutustele kogu esimeses lõigus osutatud teabe, mis on juba nende käsutuses.

Keskne vastaspool vahetab pädevate asutuste ja ESMaga õigeaegselt teavet, et hõlbustada keskkete vastaspoolte riskiprofiilide ja seotuse hindamist muude finantsturutaristute, muude finantsasutuste ning finantssüsteemiga üldiselt, nagu on määratletud käesoleva määruse artiklites 9 ja 10.

Artikkel 15

Kriisilahenduse kavade kooskõlastamise menetlus

1. Kriisilahenduse kolleegium teeb ühisotsuse seoses kriisilahenduse kava ja kõigi selle muudatustega nelja kuu jooksul pärast nimetatud kava edastamist kriisilahendusasutuse poolt vastavalt lõikele 2.
2. Kriisilahendusasutus edastab kriisilahenduse kolleegiumile kriisilahenduse kava projekti, artikli 14 kohaselt edastatud teabe ja kogu täiendava asjaomase teabe.

Kriisilahendusasutus tagab, et ESMA-le esitatakse kogu teave, mis on asjakohane tema käesoleva artikli kohaste ülesannetega seoses.

3. Kriisilahendusasutus võib otsustada kaasata kriisilahenduse kava koostamise ja läbivaatamise kolmandate riikide asutused, tingimusel et nad vastavad artiklis 71 sätestatud konfidentsiaalsusnõuetele ja kuuluvad jurisdiktsioonidesse, kus asub ükskõik milline järgmistest üksustest:

- i. keskse vastaspoole emaettevõtja, kui see on asjakohane;
- ii. kliirivad liikmed, ***kelle suhtes kesksel vastaspoolel on märkimisväärne riskipositsioon;***
- iii. keskse vastaspoole tütarettevõtjad, kui see on asjakohane;
- iv. muud kesksele vastaspoolele kriitiliste teenuste osutajad;

iva. keskse vastaspoolega koostalitluskokkulepet omav keskne vastaspool.

4. ESMA võib kriisilahendusasutuse taotluse alusel kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 punktiga c kriisilahenduse kolleegiumi ühisotsusele jõudmisel abistada.

5. Kui ***kriisilahenduse*** kolleegium ei ole nelja kuu jooksul pärast kriisilahenduse kava edastamise kuupäeva jõudnud ühisotsusele, teeb kriisilahendusasutus ise oma otsuse kriisilahenduse kava kohta. Kriisilahendusasutus teeb oma otsuse ***kriisilahenduse*** kolleegiumi teiste liikmete poolt nelja kuu jooksul esitatud seisukohti arvesse võttes. Kriisilahendusasutus teeb otsuse kirjalikult teatavaks kesksele vastaspoole, selle emaettevõtjale, kui see on asjakohane, ja teistele ***kriisilahenduse*** kolleegiumi liikmetele.

6. Juhul kui mõni ***järelevalvekolleegiumi liikmete rühm, kes esindab selle kolleegiumi liikmete lihthälteenamust,*** on enne neljakuise perioodi lõppu edastanud vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19 ESMA-le küsimuse, mis seondub kriisilahenduse kavaga, ootab keskse vastaspoole kriisilahendusasutus ära otsuse, mille ESMA teeb nimetatud määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt, ja teeb seejärel oma otsuse kooskõlas ESMA otsusega.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Neljakuist perioodi käsitatakse lepitusetapina määruse (EL) nr 1095/2010 tähenduses. ESMA teeb oma otsuse ühe kuu jooksul pärast seda, kui küsimus temani jõuab. Küsimust ei suunata ESMA-le pärast neljakuise perioodi lõppu ega pärast ühisele otsusele jõudmist. Kui ESMA ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, kohaldatakse kriisilahendusasutuse otsust.

7. Juhul kui tehakse ühisotsus vastavalt lõikele 1 ja kui kriisilahendusasutuse lõike 6 kohasel hinnangul läheb lahkarvamust tekitav küsimus vastuollu tema liikmesriigi eelarvepädevusega, algatab kriisilahendusasutus kriisilahenduse kava ümberhindamise.

II PEATÜKK

Kriisilahenduskõlblikkus

Artikkel 16

Kriisilahenduskõlblikkuse hindamine

1. Kriisilahendusasutus hindab koostöös kriisilahenduse kolleegiumiga vastavalt artiklile 17 seda, kuivõrd keskne vastaspool on kriisilahenduskõblilik, ilma et eeldataks ühtegi järgmistest:

- a) avaliku sektori finantstoetus;
- b) keskpanga erakorraline likviidsusabi;
- c) keskpanga likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, tähtaja või intressimääraga.

2. Keskset vastaspoolt peetakse kriisilahenduskõblilikuks juhul, kui kriisilahendusasutus leiab, et teostatav ja usutatav on kas keskse vastaspoole likvideerimine tavalises maksejõuetusmenetluses või siis keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse vahendite ja õiguste kasutamine, tagades samal ajal keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide täitmise jätkumise ja vältides **avaliku sektori rahaliste vahendite ükskõik millist kasutamist ning** võimalikult suures ulatuses mis tahes negatiivset mõju finantsüsteemile.

Esimese lõigus osutatud negatiivne mõju on muu hulgas üldine finantsiline ebastabiilsus või kogu süsteemi haaravad sündmused ükskõik millises liikmesriigis.

Kui kriisilahendusasutus ei pea keskset vastaspoolt kriisilahenduskõblilikuks, annab ta sellest ESMA-le õigeaegselt teada.

3. Kui kriisilahendusasutus seda nõuab, esitab keskne vastaspool tõendid selle kohta, et:

- a) puuduvad takistused omandiõiguse instrumentide väärtuse vähendamisele kriisilahendusõiguste kasutamise tulemusena, sõltumata sellest, kas kehtivad lepingupõhised kokkulepped või muud keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas sisalduvad meetmed on täielikult ära kasutatud;
- b) keskse vastaspoole lepingud kliirivate liikmete või kolmandate isikutega ei võimalda neil kliirivatel liikmetel ega kolmandatel isikutel tulemuslikult vaidlustada kriisilahendusõiguste kasutamist kriisilahendusasutuse poolt või muul moel vältida nimetatud õigustele allumist.

4. Et hinnata kriisilahenduskõblikkust, nagu on osutatud lõikes 1, uurib kriisilahendusasutus lisa C jaos sätestatud aspekte, nagu on asjakohane.

4a. ESMA võtab vastu suunised, et edendada järelevalve- ja kriisilahenduse tavade lähenemist seoses lisa C jao kohaldamisega hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

5. Kriisilahendusasutus viib **koostöös kriisilahenduse kolleegiumiga** kriisilahenduskõblikkuse hindamise läbi samal ajal kui kriisilahenduse kava koostamise ja ajakohastamise vastavalt artiklile 13.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 17

Kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistustega tegelemine või nende kõrvaldamine

1. Kui kriisilahendusasutus **leiab** pärast vastavalt artiklile 16 läbiviidud kriisilahenduskõlblikkuse hindamist ja **konsulteerimist kriisilahenduse kolleegiumiga**, et keske vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust pärssivad olulised takistused, koostab kriisilahendusasutus koostöös pädeva asutusega aruande ning esitab selle keskele vastaspoolele ja kriisilahenduse kolleegiumile.

Esimeses lõigus osutatud aruandes analüüsitakse keske vastaspoole suhtes kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste tulemuslikku kasutamist pärssivaid takistusi, vaagitakse nende mõju keske vastaspoole ärimudelile ja pakutakse välja sihipäraseid meetmeid nende kõrvaldamiseks, **kui see on võimalik**.

2. Artiklis 15 sätestatud nõue, et kriisilahenduse kolleegium peab jõudma ühisotsusele seoses kriisilahenduse kavadega, peatatakse pärast lõikes 1 osutatud aruande esitamist, kuni kriisilahendusasutus on käesoleva artikli lõike 3 kohaselt heaks kiitnud kriisilahendust pärssivate oluliste asjaolude kõrvaldamise meetmed või on otsustatud võtta alternatiivsed meetmeid käesoleva artikli lõike 4 kohaselt.

3. Nelja kuu jooksul pärast vastavalt lõikele 1 esitatud aruande kättesaamist esitab keskne vastaspool kriisilahendusasutusele ettepaneku võimalike meetmete kohta aruandes märgitud oluliste takistustega tegelemiseks või nende kõrvaldamiseks. Kriisilahendusasutus teavitab kriisilahenduse kolleegiumit kõigist keske vastaspoole väljapakutud meetmetest. Kriisilahendusasutus ja kriisilahenduse kolleegium hindavad kooskõlas artikli 18 lõike 1 punktiga b seda, kas need meetmed on tõhusad takistustega tegelemisel või takistuste kõrvaldamisel.

4. Kui kriisilahendusasutus **leiab** kriisilahenduse **kolleegiumi arvamust arvesse võttes**, et keske vastaspoole poolt vastavalt lõikele 3 välja pakutud meetmed ei vähenda ega kõrvalda aruandes välja toodud takistusi tulemuslikult, teeb kriisilahendusasutus kindlaks alternatiivsed meetmed ja annab need teada kriisilahenduse kolleegiumile artikli 18 kohase ühisotsuse tegemiseks.

Esimeses lõigus osutatud alternatiivsete meetmete juures võetakse arvesse järgmist:

- a) oht, mida kõnealused takistused enesest keske vastaspoole kriisilahenduskõlblikkusele kujutavad;
- b) alternatiivsete meetmete mõju konkreetsele keskele vastaspoolele, tema kliirivatele liikmetele ja nende klientidele, kõigile seotud finantsturutaristutele ning siseturule;

ba) mõju integreeritud kliirimisteenuste osutamisele eri toodete ja portfelli tagatisvara arvutamise osas varaklasside lõikes.

Teise lõigu punkti b kohaldamisel konsulteerib kriisilahendusasutus pädeva asutuse, **järelevalvekolleegiumi ja kriisilahenduse kolleegiumiga ning, kui see on asjakohane, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga**.

5. Kriisilahendusasutus teavitab kooskõlas artikliga 18 keskset vastaspoolt kirjalikult kas otse või pädeva asutuse vahendusel alternatiivsetest meetmetest, mis tuleb võtta eesmärgiga kõrvaldada kriisilahenduskõlblikkust pärssivad takistused. Kriisilahendusasutus esitab põhjendused selle kohta, miks keske vastaspoole pakutud meetmed ei võimaldaks kriisilahenduskõlblikkust pärssivaid takistusi kõrvaldada ja kuidas alternatiivsed meetmed seda suudaksid.

6. Keskne vastaspool pakub ühe kuu jooksul välja kava, **milles on välja toodud, kuidas ta kavatseb ellu viia alternatiivsed meetmed kriisilahendusasutuse kehtestatud ajakava raames**.

7. **Ainult** lõike 4 kohaldamisel võib kriisilahendusasutus **pädeva asutusega koordineerides**:

- a) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see vaataks läbi või koostaks grupisisised või kolmandate isikutega sõlmitavad teenuslepingud, mis hõlmaksid oluliste funktsioonide täitmist;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see piiraks oma maksimaalset individuaalset ja agregeeritud katmata riskipositsiooni;
- c) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see muudaks viisi, kuidas ta võtab ja hoiab määruse (EL) nr 648/2012 artikli 41 kohaselt tagatisi;
- d) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see muudaks määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 42 osutatud tagatisfondide koosseisu ja arvu;
- e) seada kesksele vastaspoolele spetsiifilised või regulaarsed täiendava teabe esitamise nõuded;
- f) nõuda keskselt vastaspoolelt teatavast varast loobumist;
- g) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see piiraks teatavat praegust või kavandatud tegevust või lõpetaks selle tegevuse;
- h) nõuda keskselt vastaspoolelt muudatuste tegemist oma finantsseisundi taastamise kavasse, **tegevuseeskirjadesse ja muudesse kokkulepetesse**;
- i) piirata või takistada uute või seniste äriiinide arendamist või uute või seniste teenuste osutamist;
- j) nõuda keskse vastaspoole või konsolideerimisgrupi mõne ettevõtja, mis on otse või kaudselt tema kontrolli all, õiguslike või tegevusstruktuuride muutmist, tagamaks, et kriisilahenduse vahendite rakendamisel oleks võimalik kriitilised funktsioonid teistest funktsioonidest õiguslikult ja tegevuslikult eraldada;
- k) nõuda keskselt vastaspoolelt liikmesriigis ematettevõtjana tegutseva finantsvaldusettevõtja või liidus ematettevõtjana tegutseva finantsvaldusettevõtja loomist;
- l) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta emiteeriks kohustisi, mida on võimalik alla hinnata ja konverteerida, või teeks kättesaadavaks muud vahendeid, et suurendada kahjumikatmise, rekapitalizeerimise ja eelrahastatud vahendite taastamise võimet;
- m) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta võtaks muid meetmeid, mis võimaldaksid kahjumi katmist, keskse vastaspoole rekapitalizeerimist või eelrahastatud vahendite taastamist kapitali, muude kohustiste ja lepingutega. **Kaalutavad meetmed võivad** eelkõige **hõlmata püüdeid** rääkida uuesti läbi **keskse vastaspoole** emiteeritud mis tahes kohustise või lepingu tingimused, eesmärgiga tagada, et kriisilahendusasutuse otsust kõnealuse kohustise, instrumendi või lepingu allahindamiseks, konverteerimiseks või restruktureerimiseks täidetaks selle jurisdiktsiooni õigusnormide kohaselt, mille alla kõnealune kohustis või instrument kuulub;
- n) **et**
- na) **piirata keskse vastaspoole koostalitlusühendusi või need peatada, kui selline piiramine või peatamine on vajalik selleks, et vältida negatiivset mõju, mida finantsseisundi taastamise vahendite kohaldamine ja kriisilahendusõiguste kasutamine võivad koostalitlevatele kesksetele vastaspoolele avaldada.**

Artikkel 18

Kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistustega tegelemise või nende kõrvaldamise kooskõlastamise menetlus

1. Kriisilahenduse kolleegium teeb ühisotsuse seoses järgmisega:
 - a) kriisilahenduskõlblikkust pärssivate oluliste takistuste kindlakstegemine vastavalt artikli 16 lõikele 1;
 - b) keskse vastaspoole väljapakutud meetmete hindamine artikli 17 lõike 3 alusel vastavalt vajadusele;
 - c) nõutavad alternatiivsed meetmed vastavalt artikli 17 lõikele 4.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Lõike 1 punktis a osutatud ühisotsus kriisilahenduskõlblikkust pärssivate oluliste takistuste kohta võetakse vastu nelja kuu jooksul pärast artikli 17 lõikes 1 osutatud aruande esitamist kriisilahenduse kolleegiumile.

Lõike 1 punktides b ja c osutatud ühisotsus võetakse vastu nelja kuu jooksul pärast seda, kui keskne vastaspool on esitanud ettepanekud meetmete kohta kriisilahenduskõlblikkust pärssivate oluliste takistuste kõrvaldamiseks.

Lõikes 1 osutatud ühisotsused peavad olema põhjendatud ja kriisilahendusasutus peab nendest kirjalikult teavitama kesket vastaspoolt ja tema emaettevõtjat, kui see on asjakohane.

ESMA võib kriisilahendusasutuse taotluse korral kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 punktiga c kriisilahenduse kolleegiumi ühisotsusele jõudmisel abistada.

3. Kui **kriisilahenduse** kolleegium ei ole nelja kuu jooksul pärast artikli 17 lõike 1 kohase aruande esitamise kuupäeva jõudnud ühisotsusele, teeb kriisilahendusasutus ise oma otsuse asjakohaste meetmete kohta, mis tuleb võtta kooskõlas artikli 17 lõikega 5. Kriisilahendusasutus teeb oma otsuse **kriisilahenduse** kolleegiumi teiste liikmete poolt nelja kuu jooksul esitatud seisukohti arvesse võttes.

Kriisilahendusasutus teeb otsuse kirjalikult teatavaks keskele vastaspoolele, selle emaettevõtjale, kui see on asjakohane, ja teistele **kriisilahenduse** kolleegiumi liikmetele.

4. Juhul kui mõni **järelevalekolleegiumi liikmete rühm, kes esindab selle kolleegiumi liikmete lihthälteenamust**, on enne neljakuise perioodi lõppu vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19 edastanud ESMA-le artikli 17 lõike 7 punktides j, k või n osutatud küsimuse, lükkab keske vastaspoole kriisilahendusasutus otsustamise edasi ja ootab ära otsuse, mille ESMA teeb kõnealuse määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt. Sel juhul teeb kriisilahendusasutus oma otsuse kooskõlas ESMA otsusega.

Neljakuist perioodi käsitletakse lepitusetapina määruse (EL) nr 1095/2010 tähenduses. ESMA teeb oma otsuse ühe kuu jooksul pärast seda, kui küsimus temani jõuab. Küsimust ei suunata ESMA-le pärast neljakuise perioodi lõppu ega pärast ühisele otsusele jõudmist. Kui ESMA ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, kohaldatakse kriisilahendusasutuse otsust.

IV JAOTIS**VARAJANE SEKKUMINE***Artikkel 19**Varajase sekkumise meetmed*

1. Kui keskne vastaspool rikub või tõenäoliselt rikub määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud usaldatavusnõudeid **või kui ta ohustab ülemaailmse finantssüsteemi, kogu liidu finantssüsteemi või nende osa finantsstabiilsust** või kui pädev asutus on tuvastanud näitajad, mis annavad tunnistust **arengutest**, mis **võivad** mõjutada keske vastaspoole toimimist, eriti tema võimet osutada kliirimisteenuseid, võib pädev asutus:

- a) nõuda, et keskne vastaspool ajakohastaks oma finantsseisundi taastamise kava vastavalt **artiklile 9**, kui varajase sekkumise tinginud asjaolud erinevad algses finantsseisundi taastamise kavas esitatud eeldustest;
- b) nõuda keskselt vastaspoolelt ühe või mitme finantsseisundi taastamise kavas kindlaks määratud kokkuleppe või meetme rakendamist konkreetse ajavahemiku jooksul. Kui kava on punkti a kohaselt ajakohastatud, hõlmavad nimetatud kokkulepped või meetmed kõiki ajakohastatud kokkuleppeid või meetmeid;
- c) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta teeks kindlaks lõikes 1 nimetatud rikkumise või tõenäolise rikkumise põhjused ja koostaks tegevuskava, mis sisaldab sobilikke meetmeid ja ajakava;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- d) nõuda keskselt vastaspoolelt oma aktsionäride koosoleku kokkukutsumist või kui keskne vastaspool seda nõuet ei täida, kutsuda koosoleku ise kokku. Mõlemal juhul määrab pädev asutus kindlaks päevakorra, sh otsused, mida aktsionärid peavad nende vastuvõtmiseks arutama;
- e) nõuda juhtorgani või kõrgema juhtkonna ühe või mitme liikme tagasikutsumist või asendamist, kui leitakse, et mõni kõnealustest isikutest ei ole määruse (EL) nr 648/2012 artikli 27 kohaselt oma ametikohustuste täitmiseks sobiv;
- f) nõuda, et keskne vastaspool muudaks oma äristrateegiat;
- g) nõuda muudatuste tegemist keskse vastaspoole õiguslikus või tegevusstruktuuris;
- h) esitada kriisilahendusasutusele kogu teave, mis on vajalik keskse vastaspoole kriisilahenduse kava ajakohastamiseks ja keskse vastaspoole võimaliku kriisilahenduse ettevalmistamiseks ning tema vara ja kohustuste hindamiseks vastavalt artiklile 24, sealhulgas kohapealsete kontrollide kaudu kogutav mis tahes teave;
- i) nõuda vajaduse korral ja kooskõlas lõikega 4 keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise meetmete rakendamist;
- j) nõuda, et keskne vastaspool hoiduks konkreetsete finantsseisundi taastamise meetmete võtmisest, kui pädev asutus on kindlaks teinud, et selliste meetmete võtmisel võib olla negatiivne mõju finantsstabiilsusele **või kui need võivad alusetult kahjustada klientide huve**;
- k) nõuda, et keskne vastaspool taastaks õigeaegselt oma rahalised vahendid;
- ka) **lubada kliirivate liikmete klientidel erandkorras ja ühekordselt osaleda vahetult enampakkumistel, loobudes kõnealuste klientide puhul määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotise 3. peatüki kohastest usaldatavusnõuetest, välja arvatud määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 41 sätestatud tagatise nõuetest. Klientide kliirivad liikmed teavitavad kliente enampakkumistest põhjalikult ja teevad pakkumise klientide jaoks lihtsamaks. Klientidelt nõutavad tagatismaksud kantakse üle makseviivituses mitteoleva kliiriva liikme kaudu;**
- kb) **piirata nii ulatuslikult kui võimalik omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sh keskse vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, või need keelata, ilma et see tooks kaasa otsese makseviivituse, ja keelata või külmutada kõik direktiivi 2013/36/EL ja EBA suuniste EBA/GL/2015/22 kohased juhtkonna vabatahtlike pensionihüvitiste või lahkumishüvitiste muutuvtasude maksed või neid piirata.**

2. Pädev asutus kehtestab kõikide nende meetmete elluviimiseks sobiva tähtaja ja hindab pärast meetmete võtmist nende tulemuslikkust.

2a. Siseriiklikke maksejõuetusõiguse norme, mis on seotud võlausaldajaid kahjustavate õigustoimingute tühistamise või kehtetusega, ei kohaldata varajase sekkumise meetmete suhtes, mida pädev asutus võtab käesoleva määruse kohaselt.

3. Pädev asutus võib lõike 1 punktide a–k alusel võetavaid meetmeid kohaldada ainult tingimusel, et ta on arvesse võtnud kõnealuste meetmete mõju muudes liikmesriikides, kus keskne vastaspool tegutseb või teenuseid osutab, eriti juhul, kui keskne vastaspoole tegevus on kohalike finantsturgude jaoks kriitilise tähtsusega või oluline, sealhulgas riikides, kus asuvad kliirivad liikmed, seotud kauplemisskohad ja finantsturutaristud.

4. Pädev asutus võib kohaldada lõike 1 punkti i meedet ainult juhul, kui see on avalikes huvides ja vajalik selleks, et saavutada ükskõik milline järgmistest eesmärkidest:

- a) liidu finantsstabiilsuse säilitamine;
- b) keskse vastaspoole oluliste funktsioonide järjepidevuse tagamine **läbipaistvalt ja diskrimineerimist välistavalt**;
- c) keskse vastaspoole finantsilise vastupidavuse säilitamine ja parandamine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Pädev asutus ei kohalda lõike 1 punkti i meedet seoses meetmetega, millega kaasneb teise vastaspoole omandi, õiguste või kohustiste ülekandmine.

5. Kui keskne vastaspool on võtnud kasutusele kaskaadi põhimõtte kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45, teavitab ta pädevat asutust **ja kriisilahendusasutust** asjatu viivitusega ja selgitab, kas see annab tunnistust asjaomase keskse vastaspoole nõrkustest või probleemidest.

6. Kui lõikes 1 osutatud tingimused on täidetud, teavitab pädev asutus ESMAt ja kriisilahendusasutust ning konsulteerib **järelevalvekolleegiumiga**.

Pärast kõnealuseid teavitamisi ja **järelevalvekolleegiumiga** konsulteerimist otsustab pädev asutus, kas kohaldada mõnd lõikes 1 sätestatud meedet. Pädev asutus teavitab **järelevalvekolleegiumi**, kriisilahendusasutust ja ESMAt otsusest meetmete kohta, mis tuleb võtta.

7. Lõike 6 esimese lõigu kohase teavitamise järel võib kriisilahendusasutus nõuda, et keskne vastaspool võtaks ühendust võimalike omandajatega tema kriisilahenduse ettevalmistamiseks vastavalt artiklis 41 sätestatud tingimustele ja artiklis 71 sätestatud konfidentsiaalsuse sätetele **ning määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 11 ning asjaomastes delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud turu sondeerimise raamistikule**.

Artikkel 20

Kõrgema juhtkonna ja juhtorgani tagasikutsumine

Juhul kui keskse vastaspoole finantsseisund on oluliselt halvenenud või kui keskne vastaspool rikub talle kehtivaid õiguslikke nõudeid, sealhulgas oma tegevuseeskirju, ja artikli 19 kohaste muude meetmete võtmine ei ole olukorra parandamiseks piisav, võivad pädevad asutused nõuda keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna või juhtorgani osalist või täielikku tagasikutsumist.

Kõrgema juhtkonna või juhtorgani uus koosseis nimetatakse ametisse kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 27 ja selle eelduseks on pädeva asutuse heakskiit või nõusolek.

IVA JAOTIS

KAHJU KORVAMINE

Artikkel 20a

Tulevasest kasumist osasaamist võimaldavate omandiõiguse instrumentide emiteerimine kahju kannatanud kliirivatele liikmetele ja klientidele

1. Kui muust kui makseviivituse juhust tingitud finantsseisundi taastamist läbib keskne vastaspool on kohaldanud makseviivituses mitteolevate kliirivate liikmete ja nende klientide suhtes kokkuleppeid ja meetmeid, et vähendada keskse vastaspoole poolt makseviivituses mitteolevatele kliirivatele liikmetele ja nende klientidele makstava mis tahes tulu väärtust, nagu on sätestatud keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas vastavalt artikli 9 lõike 7 b punkti 1 alapunkti ii alapunktile b, määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 45 sätestatud kaskaadi põhimõttest ulatuslikumalt ning ei ole selle tulemusel algatanud kriisilahendusmenetlust, võib keskse vastaspoole pädev asutus pärast portfelli uuesti sobitamist nõuda keskselt vastaspoolelt osalejatele kahju hüvitamist kas rahaliste maksetena või vajaduse korral emiteerida keskse vastaspoole tulevasest kasumist osasaamist võimaldavaid omandiõiguse instrumente.

Kõigile makseviivituses mitteolevatele mõjutatud kliirivatele liikmetele emiteeritud keskse vastaspoole tulevasest kasumist osasaamist võimaldavate omandiõiguse instrumentide (mis tuleb anda sobival kujul klientidele üle) väärtus peab olema proportsionaalne kantud kahjuga ja põhinema vastavalt artikli 24 lõikele 3 tehtud hindamisel. Need omandiõiguse instrumentid annavad omanikule õiguse saada keskselt vastaspoolelt iga-aastaseid makseid maksimaalse asjakohase arvu aastate jooksul alates emiteerimise kuupäevast, kuni kahju on täielikult korvatud. Asjakohast maksimaalset osa keskse vastaspoole aastakasumist tuleb kasutada nende omandiõiguse instrumentidega seotud makseteks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Käesoleva artikliga ei vähendata kliirivate liikmete vastutust kaskaadi põhimõtet ületavate kahjude kandmisel.
3. ESMA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada, millises järjekorras tuleb hüvitist maksta, asjakohase maksimaalse aastate arvu ning asjakohase maksimaalse osa keskse vastaspoole aastakasumist, millele on osutatud lõike 1 teises lõigus.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [XXX pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonil on õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

V JAOTIS KRIISILAHENDUS

I PEATÜKK Eesmärgid, tingimused ja üldpõhimõtted

Artikkel 21

Kriisilahenduse eesmärgid

1. Kriisilahenduse vahendeid ja kriisilahendusõigusi kasutades peab kriisilahendusasutus silmas kõiki järgnevaid kriisilahenduse eesmärgi ning rakendab neid sobilikul määral ja vastavalt iga konkreetse juhtumi iseloomule ja asjaoludele selleks, et:
 - a) tagada keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide järjepidevus, eelkõige:
 - i) kesksel vastaspoolel oma kliirivate liikmete ja nende klientide ees olevate kohustuste õigeaegne täitmine;
 - ii) kliirivate liikmete alaline juurdepääs keskse vastaspoole pakutavatele väärtpaberi- või rahakontodele ning väärtpaberite või rahalisele tagatisele, mida keskne vastaspool nende kliirivate liikmete nimel hoiab;
 - b) tagada, et säiliks sidemed teiste finantsturutaristutega, mille katkemisel oleks oluline negatiivne mõju finantsstabiilsusele või makse-, kliiringu-, arveldus- ja **arvestuse pidamise** funktsioonidele;
 - c) vältida olulist negatiivset mõju finantssüsteemile, eelkõige hoides ära **finantsraskuste ülekandumist keskse vastaspoole kliirivatele liikmetele, nende klientidele või finantssüsteemile laiemalt, sh finantsturutaristutele, ning** säilitades turudistsipliini ja **üldsuse usalduse**;
 - d) avaliku sektori vahendite kaitsmine, vähendades tuginemist avaliku sektori finantstoetusele **ning võimalikku kahju maksumaksjale**;
 - e) mõjutatud sidusrühmade kanda jäävate kulude minimeerimine ning keskse vastaspoole väärtuse vähenemise vältimine, **välja arvatud juhul, kui selline vähenemine on vajalik kriisilahenduse eesmärkide täitmiseks**.
2. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorgan ja kõrgem juhtkond osutavad kriisilahendusasutusele igakülgselt vajalikku abi kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 22

Kriisilahenduse tingimused

1. Kriisilahendusasutus võtab keskse vastaspoolle suhtes kriisilahenduse meetmeid juhul, kui täidetud on kõik järgnevad tingimused:
- a) keskne vastaspool on maksejõuetuse ohus või muutub tõenäoliselt maksejõuetuks. Sellekohase otsuse teeb üks järgnevatest:
 - i) pädev asutus, kes on eelnevalt konsulteerinud kriisilahendusasutusega;
 - ii) kriisilahendusasutus, kes on eelnevalt konsulteerinud pädeva asutusega, kui kriisilahendusasutusel on olemas selle järelduse tegemiseks vajalikud vahendid;
 - b) kõigi asjakohaste asjaoludega arvestades puudub põhjendatud väljaavaade, et mis tahes alternatiivne erasektoris võetav meede või järelevalvemeede, sealhulgas võetud varajase sekkumise meetmed, aitaks keskse vastaspoolle maksejõuetust mõistliku aja jooksul ära hoida, **ning**
 - c) kriisilahenduse meetmed on vajalikud avaliku huvi seisukohast, et saavutada kriisilahenduse eesmärgid **keskse vastaspoolle lepinguliste kahjude jaotamise eeskirjade täitmisel või kui sellised eeskirjad ei ole katvad ning** kui keskse vastaspoolle likvideerimine tavalises maksejõuetusmenetluses ei aitaks neid eesmäärke samas ulatuses saavutada.

Punkti a alapunkti ii kohaldamisel esitab pädev asutus **kriisilahendusasutusele** viivitusega **ja omal algatusel** kogu asjaomase teabe, **mis võib näidata, et keskne vastaspool on maksejõuetuse ohus või tõenäoliselt muutub maksejõuetuks. Pädev asutus annab kriisilahendusasutusele taotluse alusel ka muud teavet**, mida kriisilahendusasutus vajab oma hinnangu andmiseks.

2. Lõike 1 punkti a kohaldamisel käsitatakse keskset vastaspoolt maksejõuetuse ohus olevana või tõenäoliselt maksejõuetuks muutuvana juhul, kui esineb üks või mitu järgmist asjaolu:
- a) keskne vastaspool rikub või tõenäoliselt rikub oma tegevusloa nõudeid viisil, mis võiks õigustada tema tegevusloa kehtetuks tunnistamist vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 20;
 - b) keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda täita mõnd kriitilist funktsiooni;
 - c) keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda taastada oma elujõulisust omapoolsete finantsseisundi taastamise meetmete rakendamisega;
 - d) keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda tähtjaks maksta oma võlgu või muid kohustusi;
 - e) keskne vastaspool vajab ■ avaliku sektori finantstoetust.

Punkti e ■ kohaldamisel ei **loeta meedet** avaliku sektori **finantstoetuseks, kui on täidetud kõik järgnevad tingimused**:

- i) seda antakse kas riigigarantiina keskpanga poolt võimaldatud likviidsusvahenditele keskpanga tingimustel või siis riigigarantiina äsja välja lastud kohustistele;
- ia) **avaliku sektori rahalist toetuse andmise ajal ei esine ühtegi käesoleva lõike punktides a, b, c ja d osutatud asjaoludest;**
- ib) **punktis i osutatud riigigarantiid on vajalikud, et likvideerida tõsised häired liikmesriigi majanduses ja säilitada finantsstabiilsus;**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- ii) punktis i osutatud riigigarantiisid antakse ainult maksevõimelistele kesksetele vastaspooltele, nende tingimuseks on lõplik kinnitamine vastavalt liidu riigiabi raamistikule, **need on ajutist laadi ettevaatusabinõud ning proportsionaalsed alapunktis i b osutatud** tõsiste häirete tagajärgede leevendamiseks ning neid ei tohi kasutada selleks, et arvata maha kahjumit, mis kesksel vastaspooltel on tekkinud või tulevikus tõenäoliselt tekib.

3. Samuti võib kriisilahendusamet võtta kriisilahenduse meetmeid juhul, kui ta leiab, et keskne vastaspool rakendab või kavatses rakendada finantsseisundi taastamise meetmeid, mis hoiaksid ära keskse vastaspoolde maksejõuetuse, ent millel oleks märkimisväärne negatiivne mõju finantsüsteemile.

3a. Kriisilahendusameti otsuse käsitada kesksel vastaspoolde maksejõuetuse ohus olevana või tõenäoliselt maksejõuetuks muutuvana võib vaidlustada vaid põhjendusel, et otsus oli selle tegemise ajal siis kasutada olnud teavet arvestades meelevaldne ja põhjendamatu.

4. ESMA võtab vastu suunised, et edendada järelevalve- ja kriisilahenduse tavade lähenemist seoses selliste asjaolude tõlgendamiseks, mille korral tuleb kesksel vastaspoolde käsitada maksejõuetuse ohus olevana või tõenäoliselt maksejõuetuks muutuvana, hiljemalt [Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist], **kui see on asjakohane ja võttes arvesse liidus asutatud kesksel vastaspoolde eri suurust ja laadi.**

Kõnealuste suuniste **vastuvõtmisel** võtab ESMA arvesse direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 6 alusel välja antud suuniseid.

Artikkel 23

Kriisilahenduse üldpõhimõtted

Kriisilahendusamet võtab kõik asjakohased meetmed, et rakendada artiklis 27 osutatud kriisilahenduse vahendeid ja kasutada artiklis 48 osutatud kriisilahendusõigusi kooskõlas järgmistel põhimõtetega:

- kõik keskse vastaspoolde finantsseisundi taastamise kavas sisalduvad lepingulised kohustused ja muud kokkulepped jõustatakse **niivõrd**, kuivõrd neid pole enne kriisilahenduse algatamist ammendatud, välja arvatud **äärmiste asjaolude korral**, kui kriisilahendusamet otsustab, et kriisilahenduse eesmärkide õigeaegseks saavutamiseks on asjakohasem kriisilahenduse vahendite või kriisilahendusõiguste kasutamine;
- kahju, mis tuleneb punktis a osutatud kohustuste ja kokkulepete jõustamisest kooskõlas kõnealuse punktiga, katavad esimeses järjekorras kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoolde aktsionärid;
- teises järjekorras katavad kahju kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoolde võlausaldajad pärast aktsionäre vastavalt nende nõuete rahuldamise järgule tavalises maksejõuetusmenetluses, välja arvatud juhul, kui käesoleva määrusega on sõnaselgelt ette nähtud teisiti;
- keskse vastaspoolde ühte ja samasse klassi kuuluvaid võlausaldajaid koheldakse võrdselt;
- mitte ükski keskse vastaspoolde **aktsionäridest**, võlausaldajatest **ega kliirivatest liikmetest või nende klientidest** ei kannaks suuremat kahju kui see, mida ta oleks kandnud **vastavalt artiklile 60**;

f) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoolde juhtorgan ja kõrgem juhtkond vahetatakse välja, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusamet leiab, et kogu juhtorgani ja kõrgema juhtkonna või nende osa ametissejäämine on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks;

g) kriisilahendusamet teavitavad töötajate esindajaid ja konsulteerivad nendega vastavas riigis kehtiva õiguse või tava kohaselt;

h) kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi, võtavad kriisilahendusamet arvesse mõju teistele gruppidele kuuluvatele üksustele ja kogu gruppile.

Kolmapäev, 27. märts 2019

II PEATÜKK

Väärtuse hindamine

Artikkel 24

Väärtuse hindamise eesmärgid

1. Kriisilahendusasutused tagavad, et kõik kriisilahenduse meetmed põhinevad väärtuse hindamisel, millega on tagatud, et keskse vastaspoole varasid, kohustisi, õigusi ja kohustusi hinnatakse õiglaselt, mõistlikult ja realistlikult.
2. Enne keskse vastaspoole suhtes kriisilahendusmenetluse algatamist tagab kriisilahendusasutus, et läbi on viidud esimene väärtuse hindamine, millega määratakse kindlaks, kas artikli 22 lõike 1 kohased kriisilahenduse tingimused on täidetud.
3. Pärast seda, kui kriisilahendusasutus on otsustanud keskse vastaspoole suhtes kriisilahendusmenetluse algatada, tagab ta, et tehakse teine väärtuse hindamine, mille eesmärk on:
 - a) koguda teavet, mis võimaldab teha otsuse asjakohaste kriisilahenduse meetmete kohta, mida tuleb võtta;
 - b) tagada, et mis tahes kahju, mis vähendab keskse vastaspoole vara ja õigusi, võetakse kriisilahenduse vahendite rakendamise hetkel täies ulatuses arvesse;
 - c) koguda teavet, mis võimaldab teha otsuse omandiõiguse instrumentide tühistamise või nende väärtuse alandamise ulatuse kohta, ja otsuse kriisilahendusõiguste kasutamise tulemusena emiteeritud või ülekantud omandiõiguse instrumentide väärtuse ja hulga kohta;
 - d) koguda teavet, mis võimaldab teha otsuse kõigi tagamata kohustiste, sealhulgas võlainstrumentide allahindamise või konverteerimise ulatuse kohta;
 - e) koguda teavet, mis võimaldab teha otsuse selle kohta, kui suures ulatuses koormatakse kahjuga keskse vastaspoolega seotud mõjutatud võlausaldajate nõuded, täitmata kohustused või positsioonid, **ning kriisilahenduse korral sissenõutavate rahaliste maksete ulatuse ja vajaduse kohta**, kui kasutatakse kahju ja positsioonide jaotamise vahendeid;
 - f) kui kasutatakse sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahendit, koguda teavet, mis võimaldab teha otsuse vara, kohustiste, õiguste ja kohustuste või omandiõiguse instrumentide kohta, mis võidakse üle kanda sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele, ja otsus vastusoorituse kohta, mis võidakse maksta kriisilahendusmenetluses olevale kesksele vastaspoolele või, kui see on asjakohane, omandiõiguse instrumentide omajatele;
 - g) koguda teavet, mis võimaldab teha otsuse ülekantavate varade, kohustiste, õiguste ja kohustuste või omandiõiguse instrumentide kohta, mis võidakse üle kanda kolmandast isikust omandajale, ja teha kriisilahendusasutusele selgeks, mida peetakse artikli 40 kohaldamisel äritingimusteks, kui kasutatakse ettevõtte võõrandamise vahendit;
- ga) **kui kriisilahendusasutus katkestab lepingu, põhineb katkestamise hind võimaluse korral õiglasel turuhinnal, mis määratakse kindlaks keskse vastaspoole eeskirjade ja kokkulepete alusel ja asendatakse muu hinna leidmise meetodiga vaid juhul, kui kriisilahendusasutus peab seda oluliseks.**

Punkti d kohaldamisel võetakse väärtuse hindamisel arvesse mis tahes kahju, mis oleks kaetud, kui sisse nõutaks täitmata kohustused, mis on kliirivatel liikmetel või muudel kolmandatel isikutel keskse vastaspoole ees, ja võlainstrumentide suhtes kohaldatavat konverteerimise taset.

4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud väärtuse hindamised on võimalik artikli 72 alusel vaidlustada ainult koos otsusega kasutada kriisilahenduse vahendit või kriisilahendusõigusi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 25

Väärtuse hindamisele esitatavad nõuded

1. Kriisilahendusamet tagab, et artiklis 24 osutatud väärtuse hindamised viib läbi:
 - a) isik, kes on sõltumatu mis tahes avaliku sektori asutusest ja keskest vastaspoolest;
 - b) kriisilahendusamet, kui kõnealuseid hindamisi ei saa läbi viia punktis a osutatud isik.
 2. Artiklis 24 osutatud väärtuse hindamised loetakse lõplikuks, kui need on läbi viinud lõike 1 punktis a osutatud isik ja kui täidetud on kõik käesolevas artiklis sätestatud nõuded.
 3. Ilma et see piiraks liidu riigiabi raamistiku kohaldamist, põhineb lõplik hindamine mõistlikel oletustel ja selle juures ei eeldata võimalikku avaliku sektori finantstoetust, keskpanga erakorralist likviidsusabi ega keskpanga mis tahes likviidsusabi, mida antakse kesksele vastaspoolele mittestandardse tagatise, tähtaja või intressimääraga alates ajahetkest, mil kriisilahenduse meetmeid võetakse. Väärtuse hindamisel võetakse samuti arvesse võimalikku kõigi mõistlike kulude, mida kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool kandis, sissenõudmist kooskõlas artikli 27 lõikega 9.
 4. Lõplikule väärtuse hindamisele lisatakse järgnev keskse vastaspoole valduses olev teave:
 - a) keskse vastaspoole ajakohastatud bilanss ja finantsseisundi aruanne, sealhulgas allesolevad kasutatavad eelrahastatud vahendid ja täitmata rahalised kohustused;
 - b) määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 29 osutatud andmed kliiritud lepingute kohta;
 - c) kogu teave tema vara, kohustiste ja positsioonide turu- ja bilansilise väärtuse kohta, sealhulgas asjaomased nõuded ja täitmata kohustused, mis kesksele vastaspoolele võlgnetakse.
 5. Lõpliku väärtuse hindamisega näidatakse ära võlausaldajate jaotus klassidesse vastavalt nende nõuete rahuldamisjärkudele kooskõlas kohaldatava maksejõuetusõigusega. Samuti esitatakse prognoos selle kohta, kuidas aktsionäride ja võlausaldajate klasse oleks eeldatavalt koheldud artikli 23 punktis e sätestatud põhimõtte kohaldamise korral.
- Esimeses lõigus osutatud prognoos ei mõjuta artiklis 61 osutatud väärtuse hindamist.
6. Võttes arvesse kõiki direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõigete 14 ja 15 kohaselt koostatud regulatiivseid tehnilisi standardeid, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse:
 - a) asjaolud, mille korral loetakse isik sõltumatuks nii kriisilahendusametusest kui ka keskest vastaspoolest käesoleva artikli lõike 1 tähenduses;
 - b) meetodika keskse vastaspoole vara ja kohustiste väärtuse hindamiseks;
 - c) artiklite 24 ja 61 kohaste väärtuse hindamiste eraldiseisvus.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile [*Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 26

Esialgne väärtuse hindamine

1. Artiklis 24 osutatud väärtuse hindamine, mis ei vasta artikli 25 lõikes 2 sätestatud nõuetele, loetakse esialgseks väärtuse hindamiseks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Esialgne hindamine peab sisaldama täiendava kahjumi puhvrit, mida tuleb asjakohaselt põhjendada.

2. Kui kriisilahendusasutused võtavad kriisilahenduse meetmeid esialgse väärtuse hindamise põhjal, tagavad nad, et nii kiiresti kui võimalik viiakse läbi lõplik väärtuse hindamine.

Kriisilahendusasutus tagab, et esimeses lõigus osutatud lõplik väärtuse hindamine:

- a) võimaldab kajastada keskse vastaspoole raamatupidamisarvestuses kogu tema kahjumit;
- b) annab teavet, mis võimaldab teha otsuse taastada võlausaldajate nõuded või suurendada vastusoorituse väärtust kooskõlas lõikega 3.

3. Juhul kui keskse vastaspoole vara netoväärtus on lõpliku väärtuse hindamise kohaselt suurem kui keskse vastaspoole vara netoväärtus esialgse väärtuse hindamise kohaselt, võib kriisilahendusasutus:

- a) suurendada mõjutatud võlausaldajate selliste nõuete väärtust, mis eelnevalt alla hinnati või restruktureeriti;
- b) kohustada sildasutusena toimivat kesket vastaspoolt suurendama seoses vara, kohustiste, õiguste ja kohustustega kriisilahendusmenetluses olevale kesksele vastaspoolele tehtava vastusoorituse väärtust või sõltuvalt asjaoludest seoses omandiõiguse instrumentidega nende instrumentide omanikele tehtava vastusoorituse väärtust.

4. Võttes arvesse kõiki direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 15 kohaselt koostatud regulatiivseid tehnilisi standardeid, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega täpsustatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaldamiseks meetodikat täiendava kahjumi puhvri arvutamiseks, mis tuleb lisada esialgsele väärtuse hindamisele.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile [*Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

III PEATÜKK**Kriisilahenduse vahendid****1. JAGU****ÜLDPÕHIMÕTTED***Artikkel 27**Üldsätted kriisilahenduse vahendite kohta*

1. Kriisilahendusasutused võtavad artiklis 21 osutatud kriisilahenduse meetmeid, kasutades järgnevaid kriisilahenduse vahendeid kas ükshaaval või mis tahes kombinatsioonis:

- a) positsioonide ja kahju jaotamise vahendid;
- b) allahindamise ja konverteerimise vahend;
- c) ettevõtte võõrandamise vahend;
- d) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahend;
- e) mis tahes muu artiklitega 21 ja 23 kooskõlas olev kriisilahenduse vahend.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Süsteemse kriisi korral võib kriisilahendusasutus samuti anda **█** avaliku sektori finantstoetust, kasutades valitsuse stabiliseerimisvahendeid kooskõlas artiklitega 45, 46 ja 47, tingimusel et see on liidu riigiabi raamistiku kohaselt eelnevalt ja lõplikult heaks kiidetud **ning et paika on pandud põhjalik ja usutav kord antud rahaliste vahendite sissenõudmiseks asjakohase ajavahemiku jooksul.**

3. Enne lõikes 1 osutatud vahendite kasutamist jõustab kriisilahendusasutus

- a) keskse vastaspoole mis tahes olemasolevad ja kehtivad õigused, sealhulgas kliirivate liikmete mis tahes lepingulised kohustused teha sissenõutavaid rahalisi makseid, anda keskse vastaspoole käsutusse täiendavaid vahendeid või võtta üle positsioone makseviivituses kliirivates liikmetes kas enampakkumise teel või muul keskse vastaspoole tegevuseeskirjades kokkulepitud viisil;
- b) olemasolevad ja täitmata lepingulised kohustused, millega kohustatakse muid pooli kui kliirivaid liikmeid andma mis tahes kujul rahalist toetust.

Kriisilahendusasutus võib punktides a ja b osutatud lepingulised kohustused jõustada osaliselt, kui kõnealuseid lepingulisi kohustusi ei ole võimalik mõistliku aja jooksul täies ulatuses jõustada.

4. Erandina lõikest 3 võib kriisilahendusasutus loobuda asjaomaste olemasolevate ja täitmata kohustuste osalisest või täielikust jõustamisest, et vältida märkimisväärset ebasoodsat mõju finantsüsteemile või ulatuslikku negatiivse mõju ülekandumist või kui kriisilahenduse eesmärkide õigeaegsaks saavutamiseks on kohasem kasutada lõikes 1 osutatud vahendeid.

█ 6. Kui kliirivad liikmed kannavad kahju muude kriisilahenduse vahendite kui allahindamise ja konverteerimise vahendi rakendamise tulemusena, kasutab kriisilahendusasutus vahetult enne kriisilahenduse vahendi rakendamist või sellega samal ajal omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamise või konverteerimise õigust.

7. Kui rakendatakse ainult lõike 1 punktides c ja d osutatud kriisilahenduse vahendeid ning kooskõlas artiklitega 40 ja 42 kantakse üle vaid osa kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole varast, õigustest, kohustustest või kohustistest, likvideeritakse järelejäänud osa sellest keskest vastaspoolest tavalises maksejõuetusmenetluses.

8. Siseriiklike maksejõuetusõiguse norme, mis on seotud võlausaldajaid kahjustavate õigustoimingute tühistamise või kehtetusega, ei kohaldata vara, õiguste, kohustuste ja kohustiste ülekandmise suhtes keskselt vastaspoolelt, kelle suhtes kasutatakse kriisilahenduse vahendeid või valitsuse finantsstabiilsusvahendeid.

9. Kriisilahendusasutus **nõuab asjakohase ajavahemiku jooksul** sisse kõik kriisilahenduse vahendite ja õiguste või valitsuse finantsstabiilsusvahendite kasutamise seoses tekkinud mõistlikud kulud, **sh asjakohase riskipreemia**, mis tahes järgmisel viisil:

- a) eelisvõlausaldajana kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt;
- b) omandaja makstud vastusoorituselt, kui on kasutatud ettevõtte võõrandamise vahendit;
- c) eelisvõlausaldajana sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamise tulemusena saadud tulust;

ca) **kliirivatelt liikmetelt sellises ulatuses, et kliiriv liige ei kannaks suuremat kahju kui siis, kui kriisilahendusasutus ei oleks võtnud seoses keskse vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja selle asemel oleks nende suhtes kohaldatud võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele või kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses;**

Kolmapäev, 27. märts 2019

cb) tulust, mis saadakse valitsuse stabiliseerimisvahendite kasutamisest, sh artiklis 46 osutatud omandiõiguse instrumentide ja artiklis 47 osutatud ajutiselt riigi omandisse võetud keskse vastaspoole müügist saadud tulust.

9a. Eelmise löike kohaselt korvataivate summade kindlaksmääramisel võtab kriisilahendusamet arvesse summat, mille kliendid ja keskse vastaspoole liikmed oleksid muidu pidanud nii keskse vastaspoole eeskirjade ja kokkulepete kohaselt kui ka kriisilahenduse puhul tasuma, kui ametiasutused ei oleks andnud avaliku sektori toetust.

10. Kriisilahenduse vahendeid kasutades tagavad kriisilahendusametused artikliga 25 kooskõlas oleva hinnangu põhjal kahju täieliku jaotamise, **portfelli uuesti sobitamise**, keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole eelrahastatud vahendite taastamise ja keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole rekapiitaliseerimise.

Artikkel 27a

Võimalust maksta kesksete vastaspoolte osalejatele hüvitist ei kohaldata nende kantud lepinguliselt siduva kahju suhtes makseviivituse haldamise või finantsseisundi taastamise etappides.

2. JAGU

POSITSIIONIDE JAOTAMISE JA KAHJUDE JAOTAMISE VAHENDID

Artikkel 28

Positsioonide ja kahjude jaotamise vahendite eesmärk ja kohaldamisala

1. Kriisilahendusametused kasutavad positsioonide jaotamise vahendit kooskõlas artikliga 29 ning kahjude jaotamise vahendeid kooskõlas artiklitega 30 ja 31.

2. Lõikes 1 osutatud vahendeid **võib kasutada** seoses kliirimisteenustega seotud kõigi lepingutega ja kesksele vastaspoolele nende teenustega seoses antud tagatisega.

3. Kriisilahendusametused kasutavad artiklis 29 osutatud positsioonide jaotamise vahendit selleks, et sobitada uuesti keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole portfelli, kui see on asjakohane.

Kriisilahendusametused kasutavad artiklites 30 ja 31 osutatud kahjude jaotamise vahendeid mis tahes järgmisel eesmärgil:

a) et katta keskse vastaspoole kahju, mida on hinnatud artikli 27 lõike 10 kohaselt;

b) et taastada keskse vastaspoole suutlikkus täita maksekohustusi õigel ajal;

ba) et lihtsustada portfelli uuesti sobitamist;

c) **et lihtsustada portfelli uuesti sobitamist, andes kesksele vastaspoolele rahalised vahendid enampakkumisele vastamiseks, mis võimaldab kesksel vastaspoolele jaotada makseviivituses liikme positsioonid või teha makseid artikli 29 kohaselt lõpetatud lepingute kohaselt;**

d) et saavutada punktides a, b ja c osutatud eesmärgid sildasutusena toimiva keskse vastaspoole puhul;

e) et toetada keskse vastaspoole äritegevuse üleandmist maksevõimelisele kolmandale isikule, kasutades ettevõtte võõrandamise vahendit.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 29

Lepingute osaline või täielik lõpetamine

1. Kriisilahendusasutus võib lõpetada teatavad või kõik järgnevad lepingud:

- a) makseviivituses oleva kliiriva liikme lepingud;
- b) mõjutatud kliirimisteenuse või varaklassiga seotud lepingud;
- c) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole lepingud.

1a. Kriisilahendusasutus lõpetab lõike 1 kohast õigust kasutades selle lõike punktides a, b ja c osutatud lepingud sarnasel viisil, diskrimineerimata nende lepingute vastaspooli, välja arvatud lepingulised kohustused, mida ei ole võimalik täita mõistliku aja jooksul.

2. Kriisilahendusasutus võib lõpetada lõike 1 punktis a osutatud lepingud ainult juhul, kui ei ole toimunud nendest lepingutest tulenevate varade ja positsioonide ülekandmine määruse (EL) nr 648/2012 artikli 48 lõigete 5 ja 6 tähenduses.

3. Kriisilahendusasutus teavitab kõiki asjaomaseid kliirivaid liikmeid kuupäevast, mil lõpetatakse mis tahes lõikes 1 osutatud leping.

4. Enne lõikes 1 osutatud lepingute lõpetamist teeb kriisilahendusasutus järgmist:

- a) kohustab kriisilahendusmenetluses olevat keskset vastaspoolt hindama kõigi lepingute väärtust ja ajakohastama kõikide kliirivate liikmete kontojääki;
- b) määrab iga kliiriva liikme kohta kindlaks netosumma, mis kuulub tema poolt või temale tasumisele, võttes arvesse kõiki võlgnetavaid, kuid maksmata variatsioonitagatise, sealhulgas punktis a osutatud lepingute väärtuse hindamisest tulenevalt võlgnetavat variatsioonitagatist;
- c) annab igale kliirivale liikmele teada kindlaksmääratud netosummadest ja nõuab need vastavalt sisse.

Kui leping on lõpetatud, teavitab kriisilahendusasutus sellest õigeaegselt iga muuks süsteemselt oluliseks ettevõtjaks määratud kliendi (kelle leping on lõpetatud) pädevat asutust.

4a. Kui kriisilahendusasutus lõpetab lepingu selle artikli kohaselt, põhineb lõpetamise hind õiglasel turuhinnal, mis määratakse kindlaks keskse vastaspoole eeskirjade ja kokkulepete alusel või asendatakse muu asjakohase hinna leidmise meetodiga juhul, kui kriisilahendusasutus peab alternatiivse meetodi kasutamist vajalikuks.

5. Kui makseviivituses mitteolev kliiriv liige ei suuda maksta kooskõlas lõikega 4 kindlaksmääratud netosummat, võib kriisilahendusasutus nõuda, et keskne vastaspool käsitleks makseviivituses mitteolevat kliirivat liiget makseviivituses oleva kliiriva liikmena ning kasutaks tema poolt makstud alustamise tagatist ja tagatistfondi osamakset kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45.

6. Kui kriisilahendusasutus on lõpetanud ühe või mitu lõike 1 punktides a, b ja c osutatud liiki lepingut, ei luba ta kesksel vastaspoolel **ajutiselt** kliirida uusi lepinguid, mis on lõpetatud lepinguga sama liiki.

Kriisilahendusasutus võib lubada kesksel vastaspoolel selliste lepingute kliirimist jätkata ainult juhul, kui täidetud on järgnevad tingimused:

- a) keskne vastaspool täidab määruse (EL) nr 648/2012 nõudeid;
- b) kriisilahendusasutus annab välja ja avaldab sellekohase teatise, kasutades artikli 70 lõikes 3 osutatud vahendeid.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 30

Keskse vastaspoole poolt makseviivituses mitteolevatele kliirivatele liikmetele **ja nende klientidele** makstava mis tahes tulu väärtuse vähendamine

1. Kriisilahendusasutus võib vähendada kesksel vastaspoolel makseviivituses mitteolevate kliirivatele liikmete **ja nende klientide** ees olevat maksekohustuste **summat**, kui sellised kohustused tulenevad tulust, mis kuulub maksmisele vastavalt tema variatsioonitagatise maksmise protsessidele või majanduslikult **samaväärsele** maksele. **Kliirivad liikmed teavitavad oma kliente viivitamata kriisilahenduse vahendite kasutamisest ja sellest, kuidas nende vahendite kasutamine neid mõjutab.**

2. Lõikes 1 osutatud maksekohustuste vähendamise arvutamiseks kasutab kriisilahendusasutus võrdsel kohtlemisel põhinevat jaotusmehhanismi, mis on artikli 24 lõike 3 kohases väärtuse hindamises kindlaks määratud ja millest on kliirivatele liikmetele kohe kriisilahenduse vahendi kasutamisel teada antud. Iga kliiriva liikme puhul lahutatav kogu netotulu on proportsionaalne keskse vastaspoole võlgnetavate summadega.

3. Makstava tulu väärtuse vähendamine jõustub ning on keskse vastaspoole ja mõjutatud kliirivate liikmete jaoks siduv kohe, kui kriisilahendusasutus võtab kriisilahenduse meetmed.

3a. Muuks süsteemselt oluliseks ettevõtjaks määratud kliendi positsioone mõjutavate selles artiklis osutatud õiguste kasutamisest teavitatakse õigeaegselt selle kliendi pädevat asutust.

4. **Makseviivituses mitteolev liige ei saa järgnevates keskse vastaspoole või tema õigusjärglasest üksuse vastastes menetlustes esitada nõudeid, mis tulenevad lõikes 1 osutatud maksekohustuste väärtuse vähendamisest.**

█

5. Kui kriisilahendusasutus vähendab makstava tulu väärtust ainult osaliselt, säilib makseviivituses mitteoleval kliirival liikmel õigus ülejäänud osale tasumisele kuuluvast summast.

5a. Keskse vastaspoole tegevuseeskirjad peavad sisaldama viidet lõikes 1 osutatud maksekohustuste vähendamise õigusele lisaks muudele sarnastele kokkulepetele, mis on tegevuseeskirjades finantsseisundi taastamise etapis ette nähtud. Keskne vastaspool tagab kokkulepete sõlmimise, et võimaldada kriisilahendusasutusel kasutada selle artikli kohaseid õigusi.

Artikkel 31

Kriisilahenduse korral sissenõutavad rahalised maksed

1. Kriisilahendusasutus võib nõuda, et makseviivituses mitteolevad kliirivad liikmed teeksid kesksele vastaspoole **osamakseid. Nende osamaksete suuruse määrab kindlaks kriisilahendusasutus, et kõige paremini saavutada artikli 21 lõikes 1 osutatud kriisilahenduse eesmärgid.**

Kui kesksel vastaspool on mitu tagatisfondi, on esimeses lõigus osutatud rahalise makse suurus seotud kliiriva liikme osamaksega mõjutatud kliirimisteenuse või varaklassi tagatisfondi või tagatisfondidesse.

Kriisilahendusasutus võib kriisilahenduse korral nõuda rahalise makse tegemist, sõltumata sellest, kas lepingulised kohustused, milleks on vaja makseviivituses mitteolevate kliirivate liikmete poolseid rahalisi osamakseid, on ammendatud.

Kriisilahendusasutus määrab kindlaks kõigi makseviivituses mitteolevate kliirivate liikmete rahalise osamakse summa, mis on proportsionaalne kliiriva liikme panusega tagatisfondi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Kui makseviivituses mitteolev kliiriv liige nõutud summat ei maksa, võib kriisilahendusasutus nõuda, et keskne vastaspool käsitaks seda kliirivat liiget makseviivituses oleva kliiriva liikmena ning kasutaks tema poolt makstud alustamise tagatist ja tagatistfondi osamakset kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45.

2a. Keskne vastaspool peab lisama oma tegevuseeskirjadesse lisaks finantsseisundi taastamisel sissenõutavatele rahalistele maksetele viite kriisilahenduse korral sissenõutavatele rahalistele maksetele ja tagama kokkulepete sõlmimise, mis võimaldaks kriisilahendusasutusel rakendada selle artikli kohaseid õigusi.

2b. Kriisilahendusasutus määrab kindlaks tegevuseeskirjadesse lisatava finantsseisundi taastamisel sissenõutava rahalise makse summa, mis on vähemalt samaväärne kliirivate liikmete rahalise maksega tagatistfondi.

2c. Kriisilahendusasutus määrab kindlaks tegevuseeskirjadesse lisatava kriisilahenduse korral sissenõutava rahalise makse summa.

3. JAGU

OMANDIÕIGUSE INSTRUMENTIDE JA VÕLAINSTRUMENTIDE VÕI MUUDE TAGAMATA KOHUSTUSTE ALLAHINDAMINE JA KONVERTEERIMINE

Artikkel 32

Nõue hinnata alla ja konverteerida omandiõiguse instrumendid ja võlainstrumendid või muud tagamata kohustused

1. Kriisilahendusasutus kasutab kooskõlas artikliga 33 allahindamise ja konverteerimise vahendit seoses omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentidega, mille on emiteerinud kriisilahendusmenetluses keskne vastaspool, või muude tagamata kohustustega, et katta kahjum, rekapitalizeerida asjaomane keskne vastaspool või sildasutusena toimiv keskne vastaspool või toetada ettevõtte võõrandamise vahendi kasutamist.

2. Artikli 24 lõike 3 alusel tehtud väärtuse hindamise põhjal määrab kriisilahendusasutus kindlaks järgmise:

a) summa, mille võrra omandiõiguse instrumente ja võlainstrumente või muid tagamata kohustusi tuleb alla hinnata, võttes arvesse kogu kahjumit, mis tuleb katta kliirivate osaliste või muude kolmandate isikute selliste kohustuste sissenõudmise teel, mis on keskse vastaspoole ees;

b) summa, mille võrra võlainstrumente või muid tagamata kohustusi tuleb konverteerida omandiõiguse instrumentideks, et taastada keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vastavus usaldatavusnõuetele.

Artikkel 33

Omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamist ja konverteerimist reguleerivad sätted

1. Kriisilahendusasutus kasutab allahindamise ja konverteerimise vahendit kooskõlas nõuete nõudeõiguse järkudega tavalises maksejõuetusmenetluses.

2. Enne võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste põhisumma vähendamist või konverteerimist hindab kriisilahendusasutus omandiõiguse instrumentide tingliku väärtuse alla proportsionaalselt kahjuga ja vajaduse korral kogu nende väärtuse ulatuses.

Juhul kui kooskõlas artikli 24 lõike 3 kohaselt läbiviidud väärtuse hindamisega jääb keskse vastaspoole vara ja kohustuste netoväärtus pärast omandiõiguse instrumentide väärtuse allahindamist positiivseks, tühistab kriisilahendusasutus sellised omandiõiguse instrumendid või vähendab neid (vastavalt asjaoludele).

3. Kriisilahendusasutus vähendab võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste põhisummat, konverteerib selle või teeb mõlemat ulatuses, mis on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, ja vajaduse korral kogu nende väärtuse ulatuses.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Kriisilahendusasutus ei kasuta võlgade allahindamise ja konverteerimise vahendeid järgmiste kohustuste suhtes:
- a) kohustused töötajate ees seoses palgavõlgnevuse, pensionihüvitise või muu kindlaksmääratud tasuga, välja arvatud tulemustasud, mis ei ole reguleeritud kollektiivlepinguga;
 - b) kohustused kaubakrediiti andnud võlausaldaja ees seoses keskse vastaspoole igapäevaseks tegevuseks vältimatult vajalike kaupade või teenuste tarnetega, sealhulgas IT teenused, kommunaalteenused ning ruumide rent, teenindus ja korrashoid;
 - c) kohustused maksu- ja sotsiaalkindlustusasutuste ees, kui sellised kohustused on kohaldatava maksejõuetusõiguse alusel eelisnõudeõigusega;
 - d) kohustused vastavalt direktiivile 98/26/EÜ määratud süsteemide või süsteemide korraldajate ees.
5. Omandiõiguse instrumendi tingliku väärtuse või võlainstrumenti või muude tagamata kohustuste põhisumma vähendamisel kehtivad järgmised tingimused:
- a) kõnealune vähendamine on püsiv;
 - b) instrumendi omanikul ei säili seoses kõnealuse vähendamisega nõudeid, välja arvatud võimalikud juba tekkinud kohustused, võimalik vastutus kahju eest, mis võib tekkida vähendamise õiguspärasuse vaidlustanud kaebuse tagajärjel, ja võimalikud nõuded, mis põhinevad lõike 6 kohaselt emiteeritud või üle kantud omandiõiguse instrumentidel;
 - c) kui kõnealune vähendamine on ainult osaline, jääb kohustuse jäägi suhtes kehtima algse kohustuse aluseks olnud leping, võttes arvesse kõiki selle lepingu tingimustes kõnealusest vähendamisest tulenevalt vajalikke muudatusi.

Punkt a ei takista kriisilahendusasutustel kasutamast üleshindamismehhanismi, et maksta hüvitist võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste ja seejärel omandiõiguse instrumentide omanikele, kui selgub, et esialgsel väärtuse hindamisel põhineva allahindamise ulatus on suurem kui artikli 26 lõikes 2 osutatud lõpliku väärtuse hindamise tulemuste põhjal nõutavad summad.

6. Võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste konverteerimisel vastavalt lõikele 3 võib kriisilahendusasutus nõuda keskselt vastaspoolelt või tema emaettevõtjalt omandiõiguse instrumentide emiteerimist või ülekandmist võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste omanikele.

7. Kriisilahendusasutus viib lõike 3 kohase võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste konverteerimise läbi ainult juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kriisilahendusasutus on saanud nõusoleku emaettevõtja pädevalt asutuselt, kui omandiõiguse instrumendid peab emiteerima emaettevõtja;
- b) omandiõiguse instrumendid emiteeritakse enne seda, kui keskne vastaspool emiteerib omandiõiguse instrumente riigi või valitsusüksuse poolseks omavahendite eraldamiseks;
- c) konverteerimise määr kujutab endast asjakohast hüvitist mõjutatud võlakohustuste omanikele ja vastab kohtlemisele, mis saab neile osaks harilikus maksejõuetusmenetluses.

Pärast võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste mis tahes konverteerimist omandiõiguse instrumentideks tuleb viimased kohe konverteerimise järel märkida või üle kanda.

8. Keskse vastaspoole kriisilahenduse kava väljatöötamise ja ajakohastamise kontekstis ning osana keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust pärssivate tegurite kõrvaldamise õigusest tagab kriisilahendusasutus lõike 7 kohaldamisel, et keskne vastaspool võib mis tahes hetkel emiteerida vajaliku arvu omandiõiguse instrumente.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 34

Allahindamise ja konverteerimise mõju

Kriisilahendusasutus täidab või nõuab, et täidetakse kõiki allahindamise ja konverteerimise vahendi kasutamiseks vajalikke haldus- ja menetlustoiminguid, sealhulgas:

- a) kõigi asjaomaste registrite muutmine;
- b) omandiõiguse instrumentide või võlainstrumentide noteerimise lõpetamine või nendega kauplemise lõpetamine;
- c) uute omandiõiguse instrumentide noteerimine või kauplemisele lubamine;
- d) allahinnatud võlainstrumentide uuesti noteerimine või kauplemisele lubamine ilma, et tuleks täita prospekti avaldamise nõuet kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/71/EÜ⁽¹⁾.

Artikkel 35

Menetluslike takistuste kõrvaldamine allahindamisel ja konverteerimisel

Artikli 32 lõike 1 teise lõigu kohaldamise korral nõuab pädev asutus, et kesksed vastaspoolad või nende emaettevõtjad säilitaksid alati piisava arvu omandiõiguse instrumente, et tagada, et kõnealustel kesksel vastaspooltel või nende emaettevõtjatel oleks võimalik emiteerida piisav arv uusi omandiõiguse instrumente ja et omandiõiguse instrumentide emiteerimine või nendeks konverteerimine oleks tulemuslik.

Kriisilahendusasutus kasutab allahindamise ja konverteerimise vahendit sõltumatult kõigist keskse vastaspoole asutamislepingu või põhikirja sätetest, sealhulgas nõuded, mis käsitlevad aktsionäride ostueesõigust või aktsionäridelt kapitali suurendamiseks nõusoleku saamist.

Artikkel 36

Ettevõtte reorganiseerimise kava esitamine

1. Ühe kuu jooksul pärast artiklis 32 osutatud vahendite kasutamist **analüüsib** keskne vastaspool **oma maksejõuetuse põhjuseid** ja esitab selle **analüüsi** kriisilahendusasutusele **koos artikli 37 kohaselt koostatud ettevõtte reorganiseerimise kavaga**. Kui kohaldatakse liidu riigiabi raamistikku, peab selline kava olema kooskõlas restruktureerimiskavaga, mis kesksel vastaspoolel tuleb kõnealuse raamistiku kohaselt komisjonile esitada.

Kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, võib kriisilahendusasutus pikendada esimeses lõigus osutatud perioodi kõige rohkem kahe kuuni.

2. Kui restruktureerimiskavast tuleb teatada ka liidu riigiabi raamistiku alusel, ei mõjuta ettevõtte reorganiseerimise kava esitamine tähtaega, mis on sätestatud kõnealuse restruktureerimiskava esitamiseks liidu riigiabi raamistiku alusel.

3. Kriisilahendusasutus esitab ettevõtte **tegevuse läbivaatamise ja** reorganiseerimise kava ja kõik selle läbivaadatud versioonid kooskõlas artikliga 38 pädevale asutusele ja kriisilahenduse kolleegiumile.

Artikkel 37

Ettevõtte reorganiseerimise kava sisu

1. Artiklis 36 osutatud ettevõtte reorganiseerimise kavaga kehtestatakse meetmed, mille eesmärk on keskse vastaspoole või tema äritegevuse osa pikaajalise elujõulisuse taastamine mõistliku aja jooksul. Kõnealused meetmed põhinevad realistlikel eeldustel majanduslike ja finantsturutingimuste kohta, milles keskne vastaspool tegutseb.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (EÜT L 345, 31.12.2003, lk 64).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Ettevõtte reorganiseerimise kavas võetakse arvesse finantsturgude hetkeolukorda ja tulevikuväljavaateid ning see kajastab parima ja halvima stsenaariumi eeldusi, sealhulgas sündmuste kombinatsiooni keskse vastaspoole peamiste nõrkuste väljaselgitamiseks. Eeldusi võrreldakse sektori asjakohaste näitajatega.

2. Ettevõtte reorganiseerimise kava koosneb vähemalt järgmistest osadest:
 - a) keskse vastaspoole maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse tinginud tegurite ja asjaolude üksikasjalik analüüs;
 - b) keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastamiseks vajalike meetmete kirjeldus;
 - c) ajakava kõnealuste meetmete rakendamiseks.
3. Keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastamise eesmärgil võetavad meetmed võivad hõlmata järgmist:
 - a) keskse vastaspoole tegevussuundade ümberkorraldamine ja restruktureerimine;
 - b) keskse vastaspoole toimimissüsteemides ja taristus tehtavad muudatused;
 - c) varade või äriiinide võõrandamine.

3a. Kui kohaldatakse liidu riigiabi raamistikku kooskõlas artikli 36 lõigetega 1 ja 2, peaksid kriisilahendusasutus, pädev asutus ja komisjon kooskõlastama keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastamiseks võetavate meetmete hindamist, kõiki keskse vastaspoole taotlusi muudetud kava uuesti esitada ja ettevõtte reorganiseerimise kava või restruktureerimiskava lõplikku vastuvõtmist.

3b. ESMA annab hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, milles täpsustatakse minimaalseid elemente, mis tuleks lõike 2 kohaselt ettevõtte reorganiseerimise kavasse lisada.

3c. Võttes asjakohasel juhul arvesse lõikes 3 a osutatud suuniste kohaldamisel saadud kogemust, võib ESMA töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse minimaalseid elemente, mis tuleks lõike 2 kohaselt ettevõtte reorganiseerimise kavasse lisada.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 38

Ettevõtte reorganiseerimise kava hindamine ja vastuvõtmine

1. Kriisilahendusasutus ja pädev asutus annavad ühe kuu jooksul pärast ettevõtte reorganiseerimise kava esitamist kooskõlas artikli 36 lõikega 1 hinnangu sellele, kas kavaga ette nähtud meetmed suudaksid usaldusväärset taastada keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse.

Kui kriisilahendusasutus ja pädev asutus on veendunud, et kava suudaks keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastada, kiidab kriisilahendusasutus kava heaks.

2. Kui kriisilahendusasutus ja pädev asutus ei ole veendunud, et kavaga ettenähtud meetmed suudaksid keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastada, teavitab kriisilahendusasutus keskset vastaspoolt kavas esinevatest probleemidest ning nõuab, et keskne vastaspool esitaks kahe nädala jooksul pärast teatamist muudetud kava, milles kõnealused probleemid on lahendatud.

3. Kriisilahendusasutus ja pädev asutus hindavad neile esitatud uut kava ning annavad ühe nädala jooksul pärast kava kättesaamist keskele vastaspoolele teada, kas probleemid on asjakohaselt lahendatud või on vaja täiendavaid muudatusi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

3a. ESMA annab hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, et täpsustada miinimumnõudeid, millele ettevõtte reorganiseerimise kava peab vastama, et kriisilahendusasutus selle lõike 1 kohaselt heaks kiidaks.

3b. Võttes asjakohasel juhul arvesse lõikes 3 a osutatud suuniste kohaldamisel saadud kogemust, võib ESMA töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada miinimumnõudeid, millele ettevõtte reorganiseerimise kava peab vastama, et kriisilahendusasutus selle lõike 1 kohaselt heaks kiidaks.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 39

Ettevõtte reorganiseerimise kava rakendamine ja järelevalve

1. Keskne vastaspool rakendab reorganiseerimise kava ning esitab vastavalt nõuetele ja vähemalt iga kuue kuu tagant kriisilahendusasutusele ja pädevale asutusele aruande kava rakendamise edenemise kohta.
2. Kriisilahendusasutus võib kokkuleppel pädeva asutusega nõuda, et keskne vastaspool vaataks kava läbi, kui see on vajalik artikli 37 lõikes 1 osutatud eesmärgi saavutamiseks.

Keskne vastaspool esitab esimeses lõigus osutatud läbivaadatud kava kooskõlas artikli 38 lõikega 3 kriisilahendusasutusele hindamiseks. **Kriisilahendusasutus kooskõlastab seda hinnangut komisjoniga, juhul kui kohaldatakse liidu riigiabi raamistikku.**

4. JAGU

ETTEVÕTTE VÕÕRANDAMISE VAHEND

Artikkel 40

Ettevõtte võõrandamise vahend

1. Kriisilahendusasutus võib kanda üle omandajale, kes ei ole sildasutusena toimiv keskne vastaspool, järgmise:
 - a) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentid;
 - b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole mis tahes vara, õigused, kohustused või kohustised.

Esimeses lõigus osutatud ülekandmine toimub, küsimata selleks kriisilahenduse objektiks oleva keskse vastaspoole aktsionäride või mis tahes sellise kolmanda isiku nõusolekut, kes ei ole omandaja, ning sellele ei laiene äriühinguõiguses või väärtpapereid käsitlevas õiguses sätestatud menetlusnormid, välja arvatud artiklis 41 sätestatud menetlusnormid.

2. Lõike 1 kohane ülekandmine toimub äris tavalistel tingimustel, asjaolusid arvesse võttes, ja vastavalt liidu riigiabi raamistikule.

Esimese lõigu kohaldamisel võtab kriisilahendusasutus kõik mõistlikud meetmed, et saavutada äritingimused, mis vastavad artikli 24 lõike 3 kohaselt läbi viidud väärtuse hindamisele.

3. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, saavad omandaja mis tahes vastusooritusest kasu:
 - a) omandiõiguse instrumentide omanikud, kui ettevõtte võõrandamine on toimunud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole poolt emiteeritud omandiõiguse instrumentide ülekandmisega (kõnealuste omandiõiguse instrumentide omanikelt omandajale);
 - b) keskne vastaspool, kui ettevõtte võõrandamine on toimunud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kogu vara või kõigi kohustuste või nende teatava osa ülekandmise teel omandajale;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) kõik makseviivituses mitteolevad kliirivad liikmed, kes on enne kriisilahendusmenetluse algatamist kahju saanud.

Omandaja makstud mis tahes vastusoorituse jaotamine toimub kooskõlas keskse vastaspoole kaskaadi põhimõttega kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artiklitega 43 ja 45 ning nõuete nõudeõiguse järkudega tavalises maksejõuetusmenetluses.

4. Kriisilahendusamet võib kasutada lõikes 1 osutatud üleandmisõigust rohkem kui korra, et kanda täiendavalt üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumente või vajaduse korral keskse vastaspoole vara, õigusi, kohustusi või kohustisi.

5. Omandaja nõusolekul võib kriisilahendusamet kanda omandajale üle antud vara, õigused, kohustused või kohustised tagasi kesksele vastaspoolele või anda omandiõiguse instrumentid tagasi nende algsetele omanikele.

Kui kriisilahendusamet kasutab esimeses lõigus osutatud üleandmisõigust, võtavad keskne vastaspool või algsed omanikud kõik sellised varad, õigused, kohustused või kohustised või omandiõiguse instrumentid tagasi.

6. Kõik lõike 1 kohaselt tehtud üleandmised toimuvad sõltumata sellest, kas omandajal on luba omandamisest tulenevaid teenuseid osutada ja tegevusi jätkata või mitte.

Kui omandajal ei ole luba omandamisest tulenevate teenuste osutamiseks ja tegevuste jätkamiseks, viib kriisilahendusamet pädeva asutusega konsulteerides asjakohasel viisil läbi omandaja hoolduskohustuse auditi ning tagab, et omandaja taotleb tegevusluba nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt kuu aja jooksul pärast ettevõtte võõrandamise vahendi kasutamist. Pädev asutus tagab, et kõik sellised tegevusloa taotlused vaadatakse läbi kiirkorras.

7. Kui lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumentide üleandmise tulemusena toimub määruse (EL) nr 648/2012 artikli 31 lõike 2 kohane olulise osaluse omandamine või selle suurendamine, viib pädev asutus läbi kõnealuses artiklis osutatud hindamise, tehes seda sellise aja jooksul, mis ei lükka edasi ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist ega takista kriisilahenduse meetmetega taotletavate asjaomaste kriisilahenduse eesmärkide saavutamist.

8. Kui pädev asutus ei ole lõikes 7 osutatud hindamist lõpule viinud omandiõiguse instrumentide üleandmise jõustumise kuupäevaks, kohaldatakse järgmist:

- a) omandiõiguse instrumentide üleandmine jõustub õiguslikult kohe alates instrumentide üleandmise kuupäevast;
- b) hindamisajal ja punktis f sätestatud käsutusõiguse kaotuse perioodi jooksul on peatatud omandaja õigus kasutada nende omandiõiguse instrumentidega seotud hääleõigusi ja see õigus on ainult kriisilahendusametusele, kes ei ole kohustatud neid õigusi kasutama ja kes ei vastuta nende kasutamise või nende kasutamisest loobumise tagajärgede eest;
- c) hindamisajal ja punktis f sätestatud käsutusõiguse kaotuse perioodi jooksul ei ole olulise osaluse omandamise või võõrandamise nõuete rikkumise eest kohaldatavad karistused ja muud meetmed, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 12, sellisele üleandmisele kohaldatavad;
- d) kohe pärast hindamise lõpuleviimist teavitab pädev asutus kriisilahendusametust ja omandajat kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 32 kirjalikult hindamise tulemustest;
- e) kui pädev asutus ei ole üleandmise vastu, loetakse kõnealuste omandiõiguse instrumentidega kaasnev hääleõigus alates punktis d osutatud teavitamisest täies ulatuses omandajale ülekantuks;
- f) kui pädev asutus on omandiõiguse instrumentide üleandmise vastu, jätkatakse punkti b kohaldamist ja kriisilahendusamet võib turutingimusi arvesse võttes määrata käsutusõiguse kaotuse perioodi, mille jooksul omandaja loobub selliste omandiõiguse instrumentide kasutuse õigusest.

Kolmapäev, 27. märts 2019

9. Et kasutada teenuste osutamise õigust kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012, käsitatakse omandajat kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole majandustegevust jätkavana ning omandaja võib kasutada üle kantud vara, õiguste, kohustuste või kohustiste suhtes kõiki õigusi, mida kasutas kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

10. Lõikes 1 osutatud omandajal ei takistata kasutamast kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole õigusi olla makse- ja arveldussüsteemide või mis tahes muu finantsturutaristu liige ja omada neile juurdepääsu, eeldusel et omandaja täidab sellistes süsteemides osalemist reguleerivaid liikmesuse või osalemise kriteeriume.

Kui omandaja ei täida esimeses lõigus osutatud kriteeriume, võib omandaja jätkuvalt omada keskse vastaspoole õigust olla selliste süsteemide ja taristute liige ning omada neile juurdepääsu, **kui kriisilahendusmenetlus on selle heaks kiitnud. Selline heakskiit antakse ainult ajavahemikuks, mis ei ületa 12 kuud.**

11. Omandajale ei keelata **12 kuu jooksul** juurdepääsu makse- ja arveldussüsteemidele või mis tahes muule finantsturutaristule põhjusel, et omandajal ei ole reitinguagentuuri reitingut või et see reiting ei vasta reitingutasemetele, mida nõutakse sellistele süsteemidele või taristutele juurdepääsu andmiseks.

12. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäridel, võlausaldajatel, kliirivatel liikmetel ja klientidel ning muudel kolmandatel isikutel, kelle vara, õigusi, kohustusi või kohustisi ei ole üle kantud, ei ole mingeid õigusi seoses üle antavate varade, õiguste, kohustuste või kohustistega või nende suhtes, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 41

Ettevõtte võõrandamise vahend: menetlusnõuded

1. Kui kriisilahendusmenetlus kasutab keskse vastaspoole puhul ettevõtte võõrandamise vahendit, reklaamib ta seda osa keskse vastaspoole varast, õigustest, kohustustest, kohustistest või omandiõiguse instrumentidest, mida ta kavatses üle kanda, või korraldab selle turundamise. Vara, õiguste, kohustuste ja kohustiste kogumeid võib turundada eraldi.

2. Ilma et see piiraks liidu riigiabi raamistiku kohaldamist, toimub lõikes 1 osutatud turundamine vajaduse korral vastavalt järgmistele kriteeriumidele:

- a) see on võimalikult läbipaistev ega esita sisuliselt eksitavat teavet keskse vastaspoole vara, õiguste, kohustuste, kohustiste või omandiõiguse instrumentide kohta, võttes arvesse asjaolusid ning eelkõige finantsstabiilsuse säilitamise vajadust;
- b) ühtki võimalikku omandajat ei asetata teiste võimalike omandajatega võrreldes põhjendamatult soodsamasse ega ebasoodsamasse olukorda;
- c) puudub huvide konflikt;
- d) võetakse arvesse vajadust kriisilahenduse meede kiiresti lõpule viia;
- e) eesmärk on saavutada asjaomaste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste, kohustuste või kohustiste võimalikult kõrge võõrandamishind.

Esimeses lõigus osutatud kriteeriumid ei takista kriisilahendusmenetlust võtmast ühendust konkreetsete võimalike omandajatega.

3. Erandina lõikest 1 võib kriisilahendusmenetlus varade, õiguste, kohustuste, kohustiste või omandiõiguse instrumentide turundamisel mitte täita lõikes 2 osutatud kriteeriume, kui nende kriteeriumide täitmine tõenäoliselt pärsiks ühe või mitme kriisilahenduse eesmärgi saavutamist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. JAGU

SILDASUTUSENA TOIMIVA KESKSE VASTASPOOLE VAHEND

Artikkel 42

Sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahend

1. Kriisilahendusasutus võib sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle kanda järgneva:

- a) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentid;
- b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole mis tahes varad, õigused, kohustused või kohustised.

Esimeses lõigus osutatud ülekandmine võib toimuda, küsimata selleks kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäride või mis tahes sellise kolmanda isiku nõusolekut, kes ei ole sildasutusena toimiv keskne vastaspool, ning sellele ei laiene äriühinguõiguses või väärtpapereid käsitlevas õiguses sätestatud menetlusnormid, välja arvatud artiklis 43 sätestatud menetlusnormid.

2. Sildasutusena toimiv keskne vastaspool on juriidiline isik, kes täidab kõiki järgmisi nõudeid:

- a) seda kontrollib kriisilahendusasutus ning see on täielikult või osaliselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse (kelle hulka võib kuuluda ka kriisilahendusasutus) omanduses;
- b) see asutatakse eesmärgiga võtta vastu ja saada oma valdusesse kõik kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentid või osa nendest või võtta vastu ja saada oma valdusesse keskse vastaspoole kogu vara ja kõik õigused, kohustused ja kohustised või osa nendest, et säilitada keskse vastaspoole kriitilised funktsioonid ja keskne vastaspool seejärel müüa.

3. Sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahendit rakendades tagab kriisilahendusasutus, et sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle kantud kohustiste ja kohustuste koguväärtus ei ületa kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle antud õiguste ja vara koguväärtust.

4. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, saavad sildasutusena toimiva keskse vastaspoole makstud mis tahes vastusooritusest kasu:

- a) omandiõiguse instrumentide omajad, kui ülekandmine sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele on toimunud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentide ülekandmise teel (kõnealuste instrumentide omanikelt sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele);
- b) kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool, kui ülekandmine sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele on toimunud sellise keskse vastaspoole kogu vara või kõigi kohustiste või nende teatava osa ülekandmise teel sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele.

5. Kriisilahendusasutus võib kasutada lõikes 1 osutatud ülekandmisõigust rohkem kui korra, et kanda täiendavalt üle keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumente või tema vara, õigusi, kohustusi või kohustisi.

6. Kriisilahendusasutus võib kanda sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle kantud vara, õigused, kohustused või kohustised tagasi kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele või kanda omandiõiguse instrumentid tagasi nende algsetele omanikele, kui ülekandmine on sõnaselgelt ette nähtud dokumendis, mille alusel lõikes 1 osutatud ülekandmine toimub.

Kui kriisilahendusasutus kasutab esimeses lõigus osutatud ülekandmisõigust, võtavad kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool või algsed omanikud kõik sellised varad, õigused, kohustused või kohustised või omandiõiguse instrumentid tagasi, tingimusel et täidetud on käesoleva lõike esimeses lõigus või lõikes 7 sätestatud tingimused.

7. Kui asjaomased omandiõiguse instrumentid, vara, õigused, kohustused või kohustised ei kuulu tegelikult selliste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste, kohustuste või kohustiste klassi või ei vasta kõnealuste omandiõiguse instrumentidele, varale, õigustele, kohustustele või kohustistele seatud ülekandmise tingimustele, mis on kindlaks määratud ülekandmise aluseks olevas dokumendis, võib kriisilahendusasutus kanda need sildasutusena toimivalt keskselt vastaspoolelt kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele või algsetele omanikele tagasi.

8. Lõigetes 6 ja 7 osutatud ülekandmine võib toimuda mis tahes ajal ja see peab olema kooskõlas kõigi muude tingimustega, mis on ülekandmise aluseks olevas dokumendis ülekandmisega seoses kindlaks määratud.

Kolmapäev, 27. märts 2019

9. Kriisilahendusasutus võib kanda omandiõiguse instrumente või vara, õigusi, kohustusi või kohustisi sildasutusena toimivalt keskselt vastaspoolelt üle kolmandale isikule.

10. Et kasutada teenuste osutamise õigust kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012, käsitatakse sildasutusena toimivat keskselt vastaspoolt kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole majandustegevust jätkavana ning ta võib kasutada üle kantud vara, õiguste, kohustuste või kohustiste suhtes kõiki õigusi, mida kasutas kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

Muudel eesmärkidel võivad kriisilahendusasutused nõuda, et sildasutusena toimivat keskselt vastaspoolt käsitataks kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevust jätkavana ning et sildasutusena toimiv keskne vastaspool võib kasutada üle kantud vara, õiguste, kohustuste või kohustiste suhtes kõiki õigusi, mida kasutas kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

11. Sildasutusena toimivat keskselt vastaspoolt ei takistata kasutamast kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole õigusi olla makse- ja arveldussüsteemide või mis tahes muu finantsturutaristu liige ja omada neile juurdepääsu, eeldusel et ta täidab sellistes süsteemides ja taristutes osalemist reguleerivaid liikmesuse või osalemise kriteeriume.

Kui sildasutusena toimiv keskne vastaspool ei täida esimeses lõigus osutatud kriteeriume, võib sildasutusena toimiv keskne vastaspool jätkuvalt kasutada keskse vastaspoole õigust olla selliste süsteemide ja taristute liige ning omada neile juurdepääsu kriisilahendusasutuse poolt kindlaksmääratud perioodi vältel. See ajavahemik ei tohi olla pikem kui 12 kuud.

12. Sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele ei keelata juurdepääsu makse- ja arveldussüsteemidele või mis tahes muule finantsturutaristule põhjusel, et sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel ei ole reitinguagentuuri reitingut või et see reiting ei vasta reitingutasemetele, mida nõutakse sellistele süsteemidele või taristutele juurdepääsu andmiseks.

13. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäridel või võlausaldajatel ning muudel kolmandatel isikutel, kelle vara, õigusi, kohustusi või kohustisi ei ole sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle kantud, ei ole õigust esitada nõudeid sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle kantud varade, õiguste, kohustuste või kohustiste kohta või nendega seoses või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgani või kõrgema juhtkonna vastu.

14. Sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel ei ole kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäride ega võlausaldajate ees kohustusi ega vastutust ning sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgan või kõrgem juhtkond ei vastuta kõnealuste aktsionäride ega võlausaldajate ees kahjude eest, mis tulenevad nende tegevusest või tegevusetusest nende ametialaste kohustuste täitmisel, kui sellise tegevuse või tegevusetusega ei kaasne rasket hooletust või tõsist üleastumist vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele.

Artikkel 43

Sildasutusena toimiv keskne vastaspool: menetlusnõuded

1. Sildasutusena toimiv keskne vastaspool peab vastama kõigile järgmistele nõuetele:

a) sildasutusena toimiv keskne vastaspool taotleb kriisilahendusasutuselt heakskiitu kõigele järgnevale:

i) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole põhikiri;

ii) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgani liikmed, kui kõnealuseid liikmeid ei ole ametisse nimetanud kriisilahendusasutus otse;

iii) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgani liikmete vastutusala ja tasustamine, kui kriisilahendusasutus ei ole nende tasustamist ja vastutusala kindlaks määranud;

iv) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole strateegia ja riskiprofiil;

b) sildasutusena **toimiv keskne vastaspool võtab üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevusloa, et osutada teenuseid või jätkata tegevusi, mis tulenevad artikli 42 lõikes 1 osutatud ülekandmisest kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012.**

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel ei ole lõike 1 punkti b kohast luba, taotleb kriisilahendusasutus pädeva asutuse heakskiitu artikli 42 lõike 1 kohase ülekandmise läbiviimiseks. Kui pädev asutus kiidab ülekandmise heaks, märgib ta ära ajavahemiku, mille jooksul sildasutusena toimiv keskne vastaspool on vabastatud määruse (EL) nr 648/2012 nõuete täitmise kohustusest.

Määruse (EL) nr 648/2012, täpsemalt selle IV jaotise 3. peatüki kohaste usaldatavusnõuete täitmisest võib vabastada kuni kolmeks kuuks ning kõigi muude määruse (EL) nr 648/2012 sätete täitmisest kuni 12 kuuks.

2. Kõiki liidu või liikmesriikide konkurentsioigusest lähtuvaid piiranguid arvestades juhib sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtkond sildasutusena toimivat kesksel vastaspoolt eesmärgiga säilitada sidusrühmade juurdepääs sildasutusena toimiva keskse vastaspoole kriitilistele funktsioonidele ja müüa sildasutusena toimiv keskne vastaspool või selle vara, õigused, kohustused ja kohustised ühele või enamale erasektori omandajale. Kõnealune müük toimub siis, kui turutingimused on soodsad, ja ajavahemiku jooksul, mis on sätestatud käesoleva artikli lõikes 5 ja, kui see on asjakohane, lõikes 6.

3. Kriisilahendusasutus lõpetab sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse mis tahes järgmisel juhul:

- a) kriisilahenduse eesmärgid on saavutatud;
- b) sildasutusena toimiv keskne vastaspool ühineb mõne muu üksusega;
- c) sildasutusena toimiv keskne vastaspool ei täida enam artikli 42 lõikes 2 sätestatud nõudeid;
- d) sildasutusena toimiv keskne vastaspool või põhiline osa tema varadest, õigustest, kohustustest või kohustistest on lõike 4 kohaselt müüdüd;
- e) lõikes 5 sätestatud ajavahemik on lõppenud;
- f) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole kliiritud lepingud on arveldatud, lõppenud või tasaarvestatud ning keskse vastaspoole õigused ja kohustused seoses kõnealuste lepingutega on seega täies ulatuses täidetud.

4. Enne sildasutusena toimiva keskse vastaspoole või selle varade, õiguste, kohustuste või kohustiste müüki reklaamib kriisilahendusasutus müügiks mõeldud elemente ning tagab, et neid turundatakse avalikult ja läbipaistvalt ning et nende kohta ei esitata sisuliselt eksitavat teavet.

Kriisilahendusasutus viib esimeses lõigus osutatud müügi läbi äritingimustel ega aseta ühtki võimalikku omandajat teistega võrreldes soodsamasse ega ebasoodsamasse olukorda.

5. Kriisilahendusasutus lõpetab sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse kaks aastat pärast kuupäeva, mil toimus viimane ülekandmine kriisilahendusmenetluses olevast kesksel vastaspooltest.

Kui kriisilahendusasutus lõpetab sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse, taotleb ta pädevalt asutuselt sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

6. Kriisilahendusasutus võib pikendada lõikes 5 osutatud perioodi ühe või rohkema üheaastase perioodi võrra, kui pikendamine on vajalik sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamiseks kooskõlas lõike 3 punktidega a–d.

Lõikes 5 osutatud pikendamisotsus peab olema põhjendatud ja sisaldama sildasutusena toimiva keskse vastaspoole olukorra üksikasjalikku hinnangut asjaomaste turutingimuste ja turuväljavaadete kontekstis.

7. Kui sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevus lõpetatakse lõike 3 punktis d või e osutatud asjaoludel, likvideeritakse sildasutusena toimiv keskne vastaspool tavalise maksejõuetusmenetluse kaudu.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, saavad sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamisest saadavast mis tahes tulust kasu selle aktsionärid.

Kui sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt kasutatakse enam kui ühe kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara ja kohustiste ülekandmiseks, jagatakse teises lõigus osutatud tulu vastavalt iga kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle antud varadele ja kohustistele.

6. JAGU

TÄIENDAV RAHASTAMINE

Artikkel 44

Alternatiivsed rahastamisviisid

Kui see on vajalik kriisilahenduse vahendite tulemuslikuks kasutamiseks, võib kriisilahendusamet sõlmida lepinguid laenude või muu rahalise toetuse saamiseks, sealhulgas kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ammendamata tagatisfondides olevatest eelrahastatud vahenditest.

7. JAGU

VALITSUSE KASUTATAVAD STABILISEERIMISVAHENDID

Artikkel 45

Valitsuse finantsstabiilsusvahendid

1. Kriisilahendusamet võib kooskõlas artiklitega 46 ja 47 kasutada keskse vastaspoole kriisilahenduseks valitsuse stabiliseerimisvahendeid **ainult juhul**, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) rahaline toetus on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks;
- b) rahalist toetust kasutatakse liikmesriigi pädeva ministeeriumi või valitsuse otsuse alusel pärast kriisilahendusametusega konsulteerimist ning viimase võimalusena pärast muude kriisilahenduse vahendite hindamist ja kasutamist nii ulatuslikult, kui see on finantsstabiilsust säilitades võimalik;

c) rahaline toetus on kooskõlas liidu riigiabi raamistikuga;

ca) rahalist toetust kasutatakse piiratud ajavahemiku jooksul;

d) **█**

da) kriisilahendusamet on eelnevalt kindlaks määranud tervikliku ja usaldusväärse korra selleks, et saada avaliku sektori vahendid sobiva ajavahemiku jooksul avaliku sektori toetust saanud osalejatelt tagasi, välja arvatud juhul, kus sellised vahendid on juba tagasi saadud müügist erasektorist pärit omandajale vastavalt artikli 46 lõikele 3 või artikli 47 lõikele 2.

2. Valitsuse finantsstabiilsusvahendite rakendamiseks peavad pädevatel ministeeriumidel või valitsustel olema asjakohased kriisilahendusõigused, mis on sätestatud artiklites 48–59, ning nad peavad tagama artiklite 52, 54 ja 70 järgimise.

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Lõike 1 punkti b kohaldamisel käsitatakse valitsuse finantsstabiilsusvahendite kasutamist viimase võimalusena, kui täidetud on vähemalt üks järgnevatest tingimustest:

- a) pädev ministeerium või valitsus ja kriisilahendusasutus teevad pärast keskpanga ja pädeva asutusega konsulteerimist kindlaks, et kriisilahenduse vahendite rakendamisest ei piisaks, et vältida märkimisväärset negatiivset mõju finantssüsteemile;
- b) pädev ministeerium või valitsus ja kriisilahendusasutus otsustavad, et kriisilahenduse vahendite rakendamisest ei piisaks avaliku huvi kaitsmiseks, kui kesksele vastaspoolele on eelnevalt antud keskpanga erakorralist likviidsusabi;
- c) seoses ajutiselt riigi omandisse võtmise vahendiga otsustab pädev ministeerium või valitsus pärast pädeva asutuse ja kriisilahendusasutusega konsulteerimist, et kriisilahenduse vahendite rakendamisest ei piisaks avaliku huvi kaitsmiseks, kui kesksele vastaspoolele on eelnevalt antud omakapitalitoetuse vahendi kaudu avaliku sektori omakapitalitoetust.

*Artikkel 46**Avaliku sektori omakapitalitoetuse vahend*

1. Avaliku sektori rahalist toetust võidakse anda keskse vastaspoole rekapitalizeerimiseks omandiõiguse instrumentide vastu.
2. Keskseid vastaspooli, kelle suhtes rakendatakse avaliku sektori omakapitalitoetuse vahendit, juhitakse äriatel alustel ja professionaalselt.
3. Lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumendid müüakse erasektorist pärit omandajale niipea, kui ärilised ja finantsolud seda võimaldavad.

*Artikkel 47**Ajutiselt riigi omandisse võtmise vahend*

1. Keskne vastaspool võidakse ajutiselt võtta riigi omandisse ühe või mitme omandiõiguse instrumentide ülekande korraldusega, mille teeb liikmesriik ülevõtjale, kes on üks kahest järgnevast:
 - a) liikmesriigi nimetatud esindaja;
 - b) äriühing, mis kuulub tervikuna liikmesriigile.
2. Keskseid vastaspooli, kelle puhul rakendatakse ajutiselt riigi omandisse võtmise vahendit, juhitakse äriatel alusel ja professionaalselt ning need müüakse erasektorist pärit omandajale niipea, kui ärilised ja finantsolud seda võimaldavad, **kaaludes ühtlasi võimalust nõuda sisse kriisilahenduse kulud.**

IV PEATÜKK**Kriisilahendusõigused***Artikkel 48**Üldised õigused*

1. Kriisilahendusasutusel on kõik õigused kriisilahenduse vahendite tulemuslikuks kasutamiseks, sealhulgas kõik järgnevad õigused:
 - a) õigus nõuda kõigilt isikutelt kriisilahendusasutusele sellise teabe esitamist, mida ta vajab kriisilahenduse meetmete üle otsustamiseks ja nende ettevalmistamiseks, sealhulgas kriisilahenduse kavades esitatud teabe või kohapealsete kontrollide kaudu kogutava teabe ajakohastamised ja täiendused;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) õigus omandada kontroll kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle ning kasutada kõiki õigusi ja volitusi, mis on antud omandiõiguse instrumentide omanikele ja keskse vastaspoole juhtorganile;
- ba) õigus muuta või parandada keskse vastaspoole tegevuseeskirju, sealhulgas seoses tema osalemistingimustega, kui sellised muudatused on vajalikud kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistuste kõrvaldamiseks;**
- bb) õigus jätta jõustamata keskse vastaspoole eeskirjadest ja kokkulepetest tulenevad teatavad lepingulised kohustused või vajaduse korral eirata muul viisil keskse vastaspoole eeskirju ja kokkuleppeid, et saavutada kriisilahenduse eesmärgid ja vältida märkimisväärset ebasoodsat mõju finantsüsteemile;**
- c) õigus kanda üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentid;
- d) õigus kanda muule ettevõtjale tema nõusolekul üle keskse vastaspoole õigused, vara, kohustused või kohustised;
- e) õigus vähendada, sealhulgas nullini, kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste põhiosa või maksmisele kuuluvat jääki;
- f) õigus konverteerida kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole võlainstrumentid või muud tagamata kohustused omandiõiguse instrumentideks kõnealuses keskses vastaspooles või sildasutusena toimivas keskses vastaspooles, kellele on üle kantud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara, õigused, kohustused või kohustised;
- g) õigus tühistada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud võlainstrumente;
- h) õigus vähendada, sealhulgas nullini, kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentide nimiväärtust ja selliseid omandiõiguse instrumente tühistada;
- i) õigus nõuda kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt ■ uute omandiõiguse instrumentide (sealhulgas eelisaktsiad ja tingimusega vahetusvõlakirjad) emiteerimist;
- j) õigus muuta seoses keskse vastaspoole võlainstrumentide ja muude kohustistega nende tagasimakse tähtaega, maksmisele kuuluva intressi summat või tähtpäeva, millest alates tuleb hakata intressi maksuma, sealhulgas makseid ajutiselt peatades;
- k) õigus lõpule viia ja lõpetada finantslepinguid;
- l) õigus kutsuda tagasi või vahetada välja kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorgan ja kõrgem juhtkond;
- m) õigus nõuda pädevalt asutuselt olulise osaluse omandaja hindamist võimalikult kiiresti, erandina määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 31 sätestatud tähtaegadest;
- n) õigus vähendada, sealhulgas nullini, kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole variatsioonitagatise summat, mis võlgnetakse kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliirivale liikmele **või selle kliiriva liikme kliendile, kohaldades artiklis 30 sätestatud tingimusi;**
- o) õigus kanda makseviivituses oleva kliiriva liikme arvelt makseviivituses mitteoleva kliiriva liikme arvele üle avatud positsioone ja mis tahes seotud varasid, sealhulgas asjaomaseid omandiõiguse üleminekul või pandiõigusel põhinevaid finantstagatiskokkuleppeid ning tasaarvestuskokkuleppeid (set-off ja netting) viisil, mis on kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 48;
- p) õigus jõustada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole liikmete kõik olemasolevad ja täitmata lepingulised kohustused;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- q) õigus jõustada kõik kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emattevõtja olemasolevad ja täitmata kohustused, sealhulgas kohustus anda keskele vastaspoolele rahalist toetust garantiide või krediidiinidena;
- r) õigus nõuda kliirivatelt liikmetelt täiendavaid rahalisi makseid.

Kriisilahendusametkonnad võivad esimeses lõigus osutatud õigusi kasutada üksikult või nende üksikõik millises kombinatsioonis.

2. Kui käesolevas määruses ja liidu riigiabi raamistikus ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata kriisilahendusametkonna suhtes lõikes 1 osutatud õiguste kasutamisel ühtegi järgnevatest nõuetest:

- a) nõue saada avalik-õigusliku või eraõigusliku isiku heakskiit või nõusolek;
- b) nõuded, mis seonduvad kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole finantsinstrumentide, õiguste, kohustuste, vara või kohustuste ülekandmisega;
- c) nõue teavitada avalik-õiguslikku või eraõiguslikku isikut;
- d) nõue avaldada teade või prospekt;
- e) nõue esitada dokument muule ametiasutusele või registreerida see mõnes ametiasutuses.

*Artikkel 49**Kaasnevad õigused*

1. Artikli 48 lõikes 1 osutatud õiguste kasutamisel võib kriisilahendusametkonnas samuti kasutada üksikõik millist järgnevatest kaasnevatest õigustest:

- a) kui artiklis 65 ei ole sätestatud teisiti, näha ette, et ülekandmine toimub, ilma et ülekantavaid finantsinstrumente, õigusi, kohustusi, varasid või kohustusi mõjutaksid kohustused või koormatised;
- b) tühistada õigus omandada täiendavaid omandiõiguse instrumente;
- c) nõuda, et asjaomane ametiasutus lõpetaks või peataks kõigi keskse vastaspoole poolt emiteeritud finantsinstrumentide kauplemisele lubamise reguleeritud turul või selliste instrumentide ametliku noteerimise kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/34/EÜ⁽¹⁾;
- d) näha ette, et kooskõlas artikliga 40 või artikliga 42 koheldakse vastavalt omandajat või sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt seoses kõigi kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole õiguste või kohustuste või sellise keskse vastaspoole võetud meetmetega, sealhulgas turutaristus osalemisega seotud mis tahes õiguste või kohustustega, nii, nagu ta oleks kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool;
- e) nõuda, et kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool või omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool annaksid üksteisele teavet ja abi;
- f) näha ette, et kliiriv liige, kellele on artikli 48 lõike 1 punktide o ja p kohaste õigustega jaotatud positsioone, võtaks kõnealuste positsioonidega seoses üle kõik keskse vastaspoole osalemisega seonduvad õigused või kohustused;
- g) tühistada või muuta kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole sõlmitud lepingu tingimusi või asendada kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool lepingupoolena omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega;
- h) muuta kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevuseeskirju ■ ;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. mai 2001. aasta direktiiv 2001/34/EÜ, mis käsitleb väärtpaberite ametlikku noteerimist väärtpaberibörsil ja nende väärtpaberite kohta avaldatavat teavet (EÜT L 184, 6.7.2001, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- i) kanda kliiriva liikme liikmestaatus kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt üle kõnealuse keskse vastaspoole omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele.

Käesoleva määrusega ette nähtud mis tahes õigust kompensatsioonile ei käsitata kohustise või koormatisena esimese lõigu punkti a tähenduses.

2. Kriisilahendusasutus võib näha ette talitluspidevuse korra, mis võimaldab tagada, et kriisilahenduse meede on tulemuslik ning omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool saab üle kantud tegevust jätkata. Kõnealune talitluspidevuse kord võib hõlmata järgmist:

- a) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole sõlmitud lepingute jätkamine, et omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool võtaks üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole õigused ja kohustised seoses mis tahes üle kantud finantsinstrumendi, õiguse, kohustuse, vara või kohustisega, ning et kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool asendataks kõigis asjakohastes lepingudokumentides kas otseselt või kaudselt omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega;
- b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole asendamine omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega kõigis kohtumenetlustes seoses mis tahes üle kantud finantsinstrumendi, õiguse, kohustuse, vara või kohustisega.

3. Lõike 1 punktiga d ja lõike 2 punktiga b ette nähtud õigused ei mõjuta:

- a) keskse vastaspoole töötaja õigust tööleping lõpetada;
- b) kui artiklitest 55, 56 ja 57 ei tulene teisiti, lepingu osapoolde õigust kasutada lepingujärgseid õigusi, sealhulgas õigust leping lõpetada, kui lepingutingimused seda võimaldavad, keskse vastaspoole tegevuse või tegevusetuse tõttu enne ülekandmist või omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse või tegevusetuse tõttu pärast ülekandmist.

Artikkel 50

Erihaldur

1. Kriisilahendusasutus võib ametisse nimetada ühe **või mitu erihaldurit asendama** kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorganit. Erihalduril peab olema piisavalt hea maine ja piisavad ekspertteadmised finantsteenuste, riskijuhtimise ja kliirimisteenuste alal kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 27 lõike 2 teise lõiguga.

2. Erihalduril on kõik keskse vastaspoole aktsionäride ja juhtorgani õigused. Erihaldur võib kõnealuseid õigusi kasutada ainult kriisilahendusasutuse kontrolli all. Kriisilahendusasutus võib seada erihalduri tegevusele piiranguid või nõuda teatavate tegevuste jaoks eelnevat nõusolekut.

Kriisilahendusasutus avalikustab lõikes 1 osutatud ametissenimetamise ning kõnealuse ametissenimetamisega seonduvad tingimused.

3. Erihaldurit ei nimetata ametisse kauemaks kui üheks aastaks. Kriisilahendusasutus võib nimetatud perioodi pikendada, kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

4. Erihaldur rakendab kõik vajalikud meetmed, et toetada kriisilahenduse eesmärkide saavutamist ning rakendada kriisilahendusasutuse võetud kriisilahenduse meetmeid. Vasturääkivuse või vastuolu korral on kõnealune seadusjärgne kohustus kõigi teiste keskse vastaspoole põhikirjast või siseriiklikust õigusest juhtkonnale tulenevate kohustuste suhtes ülimalislik.

5. Erihaldur koostab kriisilahendusasutuse määratud korrapärase ajavahemike tagant ning erihalduri mandaadi alguses ja lõpus tema ametisse nimetanud kriisilahendusasutusele aruande. Kõnealustes aruannetes kirjeldatakse üksikasjalikult keskse vastaspoole finantsseisundit ja esitatakse võetud meetmete põhjused.

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. Kriisilahendusasutus võib erihalduri igal ajal tagasi kutsuda. Ta kutsub erihalduri tingimata tagasi järgmistel juhtudel:
- kui erihaldur ei täida oma ülesandeid vastavalt kriisilahendusasutuse kehtestatud tingimustele;
 - kui konkreetse erihalduri tagasikutsumise või asendamisega oleks kriisilahenduse eesmärke parem saavutada;
 - kui ametisse nimetamise tingimused ei ole enam täidetud.
7. Kui siseriiklik õigus näeb maksejõuetuse korral ette pankrotihalduri nimetamise, võib lõike 1 kohaselt ametisse nimetatud erihalduri samuti nimetada pankrotihalduriks **või vastupidi**.

*Artikkel 51**Õigus nõuda teenuste osutamist ja vahendite andmist*

1. Kriisilahendusasutus võib nõuda kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt või ükskõik millisel temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvalt ettevõtjalt või kliirivalt liikmelt selliste teenuste osutamist ja vahendite andmist, mis on omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele vajalikud temale üle antud äritegevuse tulemuslikuks juhtimiseks.

Esimest lõiku kohaldatakse ka juhul, kui keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse või keskse vastaspoole ühe kliiriva liikme suhtes on algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus või ta on ise kriisilahendusmenetluses.

2. Kriisilahendusasutus võib kriisilahendusasutuste poolt vastavalt lõikele 1 kehtestatud kohustused jõustada muudes liikmesriikides, kui kõnealuseid õigusi kasutatakse seoses kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtjatega või asjaomase keskse vastaspoole kliirivate liikmetega.

3. Lõikes 1 osutatud teenused ja vahendid ei hõlma üheski vormis rahalist toetust.

4. Lõikes 1 osutatud teenuseid osutatakse ja vahendeid antakse:

- samadel äritingimustel, kui neid osutati ja anti kesksele vastaspoolele vahetult enne kriisilahenduse meetmete võtmist, kui on olemas sellekohane leping;
- mõistlikel äritingimustel, kui sellekohane leping puudub või kui leping on lõppenud.

*Artikkel 52**Õigus jõustada muude liikmesriikide poolt võetud kriisilahenduse või kriisiennetusmeetmeid*

1. Kui kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentid, vara, õigused, kohustused või kohustised asuvad muus liikmesriigis kui kriisilahendusasutuse liikmesriik või neid reguleeritakse muu liikmesriigi kui kriisilahendusasutuse liikmesriigi õigusega, toimub kõnealuste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste, kohustuste või kohustiste ülekandmine **või nendega seotud kriisilahendusmeetmete võtmine** asjaomase muu liikmesriigi õiguse kohaselt.

2. Muude asjaomaste liikmesriikide ametiasutused osutavad liikmesriigi kriisilahendusasutusele igakülgset abi selleks, et tagada omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste, kohustuste või kohustiste ülekandmine omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele **või kõigi muude kriisilahendusmeetmete elluviimine** kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt.

3. Aktsionäridel, võlausaldajatel ja kolmandatel isikutel, keda lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste, kohustuste või kohustiste ülekandmine mõjutab, ei ole õigust ülekandmist takistada, vaidlustada ega tühistada selle liikmesriigi õigusnormide alusel, mille õigust ülekandmisele kohaldatakse.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Kui liikmesriigi kriisilahendusamet kasutab artiklites 28 või 32 osutatud kriisilahenduse vahendeid ja kui kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole lepingud, kohustised, omandiõiguse instrumentid või võlainstrumentid hõlmavad instrumente, lepinguid või kohustisi, mida reguleeritakse muu liikmesriigi õigusega, või kohustisi muus liikmesriigis asuvate võlausaldajate ees ja lepinguid muus liikmesriigis asuvate kliirivate **liikmete või nende klientidega**, tagavad asjaomase muu liikmesriigi vastavad asutused, et mis tahes kõnealustest kriisilahenduse vahenditest tulenevad meetmed võetakse.

Esimese lõigu kohaldamisel ei ole aktsionäridel, võlausaldajatel ja kliirivatel **liikmetel ega nende klientidel**, keda nimetatud kriisilahenduse vahendid mõjutavad, õigust vaidlustada instrumendi või kohustise põhisumma või maksmisele kuuluva summa vähendamist või selle konverteerimist või restruktureerimist.

5. Järgmised õigused ja kaitsemeetmed kehtestatakse kooskõlas kriisilahendusametuse liikmesriigi õigusnormidega:
- aktsionäride, võlausaldajate ja kolmandate isikute õigus vaidlustada kooskõlas artikliga 72 käesoleva artikli lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste, kohustuste või kohustiste ülekandmine;
 - mõjutatud võlausaldajate õigus vaidlustada kooskõlas artikliga 72 käesoleva artikli lõikega 4 hõlmatud instrumendi, kohustise või lepingu põhisumma või maksmisele kuuluva summa vähendamine või konverteerimine või restruktureerimine;
 - V peatükis osutatud osalise ülekandmise kaitsemeetmed seoses käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vara, õiguste, kohustuste või kohustistega.

Artikkel 53

Õigused seoses vara, lepingute, õiguste, kohustiste, kohustuste ja omandiõiguse instrumentidega, mis kuuluvad kolmandas riigis asuvatele isikutele või mida reguleeritakse kolmanda riigi õigusega

1. Kui kriisilahenduse meede on seotud kolmandas riigis asuvate isikute vara või lepingutega või omandiõiguse instrumentide, õiguste, kohustuste või kohustistega, mida reguleeritakse kolmanda riigi õigusega, võib kriisilahendusamet nõuda, et:

- kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool ja kõnealuste varade, lepingute, omandiõiguse instrumentide, õiguste, kohustuste või kohustiste saaja teeksid kõik vajaliku meetme jõustumise tagamiseks;
- kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool haldaks saaja nimel omandiõiguse instrumente, vara või õigusi või täidaks kohustisi või kohustusi kuni meetme jõustumiseni;
- saaja mõistlikud kulud, mis on nõuetekohaselt tekkinud käesoleva lõike punktidega a ja b ette nähtud meetmete rakendamisel, kompenseeritaks ühel artikli 27 lõikes 9 osutatud viisil.

2. Lõike 1 kohaldamisel võib kriisilahendusamet nõuda keskselt vastaspoolelt, et see tagaks, et tema lepingutele ja muudele kokkulepetele kolmandates riikides asuvate **või nende riikide õigusega reguleeritavate** kliirivate liikmete ning omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude kohustiste omajatega lisatakse säte, millega nad nõustuvad kriisilahendusametuse poolt võetava mis tahes meetmega nende varade, lepingute, õiguste, kohustuste ja kohustiste suhtes, sealhulgas artiklite 55, 56 ja 57 kohaldamisega. **Kriisilahendusamet võib nõuda, et keskne vastaspool esitaks talle õigusliku arvamuse selliste sätete õigusliku jõustatavuse ja mõjususe kohta.**

3. Kui lõikes 1 osutatud kriisilahenduse meede ei jõustu, on kõnealune meede asjaomaste omandiõiguse instrumentide, varade, õiguste, kohustuste ja kohustiste suhtes kehtetu.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 54

Teatavate lepinguliste tingimuste väljajätmine varajase sekkumise ja kriisilahenduse puhul

1. Kriisiennetusmeedet või kriisilahenduse meetet, mis on võetud käesoleva määruse kohaselt, või kõnealuse meetme kohaldamisega vahetult seotud mis tahes sündmust ei käsitata täitmist tingiva või maksejõuetuse juhtumina direktiivi 2002/47/EÜ ja direktiivi 98/26/EÜ tähenduses, tingimusel et jätkatakse lepingust tulenevate materiaalõiguslike kohustuste, sealhulgas makse- ja ülekandekohustuste täitmist ning tagatise andmist.

Esimese lõigu kohaldamisel käsitatakse kolmanda riigi kriisilahendusmenetlusi, mida tunnustatakse vastavalt artiklile 75 või kriisilahendusametuse vastava otsuse alusel, käesoleva määrusega kooskõlas võetud kriisilahenduse meetmena.

2. Lõikes 1 osutatud kriisiennetusmeedet või kriisilahenduse meetet ei kasutata selleks, et:

- a) kasutada lõpetamise, peatamise, muutmise või tasaarvestuse (netting või set-off) õigust, sealhulgas seoses lepinguga, mille sõlmib keske vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluv ettevõtja ja mis hõlmab vastastikuse kohustuste täitmata jätmise sätet või kohustusi, mida tagab või toetab muul viisil ükskõik milline konsolideerimisgrupi ettevõtja;
- b) saada enda omandisse, kontrollida või tagatisena sisse nõuda asjaomase keske vastaspoole või konsolideerimisgrupi ettevõtja vara seoses lepinguga, mis hõlmab vastastikuse kohustuste täitmata jätmise sätet;
- c) mõjutada asjaomase keske vastaspoole või konsolideerimisgrupi ettevõtja lepingulist õigust seoses lepinguga, mis hõlmab vastastikuse kohustuste täitmata jätmise sätet.

Artikkel 55

Õigus peatada teatavaid kohustusi

1. Kriisilahendusametust võib peatada mõlema vastaspoole makse- või ülekandekohustused seoses kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole sõlmitud lepingutega alates artikli 70 kohasest peatamisteate avaldamisest kuni avaldamisele järgneva tööpäeva lõpuni.

Esimese lõigu kohaldamisel tähendab tööpäeva lõpp keskööd kriisilahendusametuse liikmesriigis.

2. Kui makse- või ülekandekohustus oleks tulnud täita peatamisajal, peab makse tegemine või ülekanne toimuma kohe pärast peatamisaja lõppu.

3. Kriisilahendusametust ei kasuta lõikes 1 osutatud õigust makse- ja ülekandekohustuste suhtes süsteemide või süsteemikorraldajate vastu, kes on määratud direktiivi 98/26/EÜ kohaldamise eesmärgil, sealhulgas muude kesksete vastaspoole ja keskpankade vastu.

Artikkel 56

Õigus piirata tagatistest tulenevate õiguste jõustamist

1. Kriisilahendusametust võib takistada kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole tagatud võlakohustuste omanikel jõustada tagatisest tulenevaid õigusi seoses kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole mis tahes varadega alates piiramisteate avaldamisest vastavalt artiklile 70 kuni avaldamisele järgneva tööpäeva lõpuni.

Esimese lõigu kohaldamisel tähendab tööpäeva lõpp keskööd kriisilahendusametuse liikmesriigis.

2. Kriisilahendusametust ei kasuta lõikes 1 osutatud õigust seoses süsteemide või süsteemikorraldajate, kes on määratud direktiivi 98/26/EÜ kohaldamise eesmärgil, ega muude kesksete vastaspoole ja keskpankade mis tahes tagatistest tulenevate õigustega vara suhtes, mille kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool on pantinud või tagatiseks andnud.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 57

Õigus lõpetamisõigus ajutiselt peatada

1. Kriisilahendusametlus võib peatada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole mis tahes lepingupoole õiguse leping lõpetada alates artikli 70 kohasest lõpetamisteate avaldamisest kuni avaldamisele järgneva tööpäeva lõpuni tingimusel, et jätkatakse makse- ja ülekandekohustuste ning tagatise andmise kohustuse täitmist.

Esimese lõigu kohaldamisel tähendab tööpäeva lõpp keskööd kriisilahenduse liikmesriigis.

2. Kriisilahendusametlus ei kasuta lõikes 1 osutatud õigust seoses süsteemide või süsteemikorraldajatega, kes on määratud direktiivi 98/26/EÜ kohaldamise eesmärgil, sealhulgas seoses muude kesksete vastaspoole ja keskpankadega.

3. Lepingupool võib kasutada kõnealusest lepingust tulenevat lõpetamisõigust enne lõikes 1 osutatud ajavahemiku lõppu, kui see lepingupool saab kriisilahendusametlusest teate, et lepinguga hõlmatud õigusi ja kohustusi:

a) ei kanta üle teisele ettevõtjale;

b) ei hinnata alla ega konverteerita ja nende suhtes ei kasutata kriisilahenduse vahendit kahjude või positsioonide jaotamiseks.

4. Kui lõikes 3 osutatud teadet ei ole esitatud, võib lõpetamisõigust peatamisaja lõppedes kasutada vastavalt artiklile 54 järgmiselt:

a) kui lepinguga hõlmatud õigused ja kohustised on üle kantud muule ettevõtjale, võib vastaspool kasutada lõpetamisõigust vastavalt asjaomase lepingu tingimustele üksnes siis, kui saajast ettevõtjast tulenevalt ilmneb või jätkub täitmist tingiv juhtum;

b) kui lepinguga hõlmatud õigused ja kohustised jäävad kesksele vastaspoolele, **kohaldatakse lõpetamisõigust vastavalt keskse vastaspoole ja asjaomase vastaspoole vahelises lepingus sätestatud lõpetamistingimustele üksnes juhul, kui täitmist tingiv juhtum toimub või jätkub pärast peatamisaja lõppu.**

Artikkel 58

Õigus teostada kontrolli keskse vastaspoole üle

1. Kriisilahendusametlus võib teostada kontrolli kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle, et:

a) hallata keskse vastaspoole tegevusi ja teenuseid, kasutada tema aktsionäride ja juhtorgani õigusi ning konsulteerida riskikomiteega;

b) hallata ja võrandada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara ja omandit.

Esimeses lõigus osutatud kontrolli võib kriisilahendusametlus teostada vahetult ise või kaudselt kriisilahendusametluse nimetatud isiku või isikute kaudu.

2. Kui kriisilahendusametlus teostab kontrolli keskse vastaspoole üle, ei loeta kriisilahendusametlust siseriikliku õiguse kohaseks varijuhiks ega de facto juhiks.

Artikkel 59

Õiguste kasutamine kriisilahendusametluste poolt

Kui artiklis 72 ei ole sätestatud teisiti, võtavad kriisilahendusametlused kriisilahenduse meetmeid riigisisesele halduspädevusele ja -menetlustele vastava korralduse alusel.

Kolmapäev, 27. märts 2019

V PEATÜKK
Kaitsemeetmed

Artikkel 60

Võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõte

Kui kriisilahendusasutus kasutab üht või mitut kriisilahenduse vahendit, **peaks ta püüdma tagada**, et aktsionärid, võlausaldajad, **kliirivad liikmed ja nende kliendid** ei kannaks suuremat kahju kui siis, kui kriisilahendusasutus ei oleks võtnud ajal, mil kriisilahendusasutus leidis, et artikli 22 lõike 1 kohased tingimused olid täidetud, keske vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid ja kui tema suhtes oleks selle asemel kohaldatud kõiki võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keske vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale **ja kõigile** muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele **nii makseviivituse kui ka muu kui makseviivituse juhtumi puhuks ning kui keske vastaspoole tegevus oleks katkenud frantsiisi jääkväärtuseta ning ta** oleks likvideeritud tavalise maksejõuetusmenetluse kohaselt, **võttes nõuetekohaselt arvesse süsteemse ebastabiilsuse ja turuhäirete võimalikku negatiivset mõju.**

Esimeses lõigus osutatud süsteemse ebastabiilsuse ja turuhäirete võimalikku negatiivset mõju ei võeta arvesse enne, kui artikli 61 lõikes 5 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid võimaldavad hinnata selle väärtust.

Kui artikli 61 lõikes 5 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid on jõustunud, võtavad kriisilahendusasutused süsteemse ebastabiilsuse ja turuhäirete võimalikku negatiivset mõju käesoleva artikli esimese lõigu kohaldamisel arvesse.

Artikkel 61

Väärtuse hindamine võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise puhul

1. **Kesksest vastaspoolest sõltuvate sidusrühmade teavitamiseks koostab keskne vastaspool igal aastal ajakohastatava hinnangu selle kohta, kuidas mõjutaks kahju iga võlausaldajate kategooriat äärmuslike, kuid võimalike makseviivituse ja muude kui makseviivituse juhtude puhul, mis toovad kaasa keske vastaspoole maksejõuetuse.**

Hinnangus on täielikult välja toodud lepingulised tingimused, mis puudutavad keske vastaspoole kahjukaskaadi, ning see on kooskõlas võimendustagatise kasutamise ja stressitestimise meetodikaga, mida kasutatakse keske vastaspoole kohustuste täitmiseks vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012.

1a. **Selleks et hinnata kooskõla võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega, mis on sätestatud artiklis 60, tagab kriisilahendusasutus, et sõltumatu isik viib võimalikult ruttu pärast kriisilahenduse meetmete rakendamist läbi väärtuse hindamise.**

2. Lõikes 1 osutatud väärtuse hindamine hõlmab järgmist:

a) kohtlemine, mille osaliseks oleksid aktsionärid, võlausaldajad ja kliirivad **liikmed või nende kliendid** saanud juhul, kui kriisilahendusasutus ei oleks siis, kui kriisilahendusasutus leidis, et artikli 22 lõike 1 kohased tingimused olid täidetud, võtnud seoses keske vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja selle asemel oleks nende suhtes kohaldatud võimalike täitmata kohustuste sundtäitmist vastavalt keske vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale **ja** muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele ning kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses **ja tema tegevus oleks katkenud frantsiisi jääkväärtuseta, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse süsteemse ebastabiilsuse ja turuhäirete võimalikku negatiivset mõju;**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) kohtlemine, mis aktsionäridele, võlausaldajatele ja kliirivatele **liikmetele või nende klientidele** keskse vastaspoole kriisilahendusmenetluses tegelikult osaks sai;
- c) kas punktis a osutatud kohtlemine erineb punktis b osutatud kohtlemisest.

3. Lõike 2 punktis a osutatud kohtlemise summade arvutamisel ei võeta lõikes 1 osutatud väärtuse hindamisel arvesse mis tahes erakorralist avaliku sektori finantstoetust kriisilahendusmenetluses olevale kesksele vastaspoolele **ning kõrvale jäetakse ka keskse vastaspoole enda hinnakujundusmetoodika, kui see ei kajasta tegelikke turutingimusi.**

4. Lõikes 1 osutatud väärtuse hindamist tuleb eristada artikli 24 lõike 3 kohasest hindamisest.

5. Võttes arvesse kõiki direktiivi 2014/59/EL artikli 74 lõike 4 kohaselt koostatud regulatiivseid tehnilisi standardeid, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega täpsustatakse lõikes 1 osutatud väärtuse hindamise metoodika **ning, kui see on tehniliselt võimalik, metoodika süsteemse ebastabiilsuse ja turuhäirete võimaliku negatiivse mõju väärtuse hindamiseks.**

ESMA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 62

Meetmed aktsionäride, võlausaldajate, kliirivate liikmete ja kliirivate liikmete klientide kaitseks

Kui artikli 61 alusel läbi viidud väärtuse hindamise kohaselt on mis tahes aktsionär, võlausaldaja, **kliiriv liige või kliiriva liikme klient** kandnud suuremat kahju kui siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud seoses keskse vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja selle asemel oleks nende suhtes kohaldatud võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele, või kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalise maksejõuetusmenetluse kaudu, on kõnealusel aktsionäril, võlausaldajal või kliirival liikmel õigus vahe kompenseerimisele.

Artikkel 62a

Vahe kompenseerimine

Kriisilahendusamet nõuab kõik mõistlikud kulud, mis on kantud seoses artiklis 62 osutatud kompenseerimisega, ühel järgmistest viisidest sisse:

- a) eelisvõlausaldajana kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt;
- b) kui kasutatud on ettevõtte võõrandamise vahendit, siis omandaja makstud tasust;
- c) eelisvõlausaldajana sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamise tulemusena saadud tulust;
- d) mis tahes kliirivalt liikmelt, **pidades silmas, et kliiriv liige ei kannaks suuremat kahju kui siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud seoses keskse vastaspoolega kriisilahenduse meetmeid ja selle asemel oleks kohaldatud võimalikke täitmata kohustusi vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele või kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalise maksejõuetusmenetluse kaudu.**

Artikkel 63

Vastaspoole kaitse osalise ülekandmise korral

Artiklite 64, 65 ja 66 kohaseid kaitsemeetmeid rakendatakse järgmistel asjaoludel:

- a) kui kriisilahendusamet kannab kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vara, õigused, kohustused või kohustised omandajale üle osaliselt, aga mitte täielikult;
- b) kui kriisilahendusamet kasutab artikli 49 lõike 1 punktis g osutatud õigusi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 64

Finantstagatis- ja tasaarvestuskokkulepete (set-off ja netting) kaitse

Kriisilahendusasiutus tagab, et kriisilahenduse vahendi kasutamise tulemuseks ei ole see, et üle kantakse mitte kõik, vaid ainult osa õigustest ja kohustistest, mis on kaitstud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ja kolmanda isiku vahelise omandiõiguse üleminekul põhineva finantstagatiskokkuleppega või tasaarvestuskokkuleppega (set-off ja netting), või et kaasnevaid õigusi kasutades muudetakse kõnealuste kokkulepetega kaitstud õigusi või kohustisi või lõpetatakse need.

Esimeses lõigus osutatud kokkulepped hõlmavad mis tahes kokkuleppeid, mille raames on pooltel õigus selliseid õigusi ja kohustisi tasaarvestada või maha arvata.

Artikkel 65

Tagatiskokkulepete kaitse

Ilma et see piiraks artikli 29 kohast positsioonide jaotamise vahendi kasutamist, tagab kriisilahendusasiutus, et kriisilahenduse vahendi kasutamisel ei ole ühtegi järgnevatest tagajärgedest seoses tagatiskokkulepetega kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ja nende kokkulepete muude poolte vahel:

- a) kohustise tagamiseks oleva vara ülekandmine, välja arvatud juhul, kui üle kantakse ka asjaomane kohustis ja tagatisest saadav kasu;
- b) tagatud kohustise ülekandmine, välja arvatud juhul, kui üle kantakse ka tagatisest saadav kasu;
- c) tagatisest saadava kasu ülekandmine, välja arvatud juhul, kui üle kantakse ka tagatud kohustis;
- d) tagatiskokkuleppe muutmine või lõpetamine kaasnevaid õigusi kasutades, kui sellise muutmise või lõpetamise tagajärjel ei ole kohustis enam tagatud.

Artikkel 66

Struktureeritud finantskokkulepete ja pandikirjade kaitse

Kriisilahendusasiutus tagab, et kriisilahenduse vahendi kasutamisel ei teki ühtegi järgnevatest tagajärgedest seoses struktureeritud finantskokkulepete, sealhulgas pandikirjadega:

- a) osa, kuid mitte kõigi varade, õiguste ja kohustiste ülekandmine, mis kujutavad endast või moodustavad osa struktureeritud finantskokkulepeest, milles osaleb kriisilahendusmenetluses olev **keskne vastaspool**;
- b) kaasnevate õiguste kasutamisest tulenev selliste varade, õiguste ja kohustiste lõpetamine või muutmine, mis kujutavad endast või moodustavad osa struktureeritud finantskokkulepeest, milles osaleb kriisilahendusmenetluses olev **keskne vastaspool**.

Esimese lõigu kohaldamisel hõlmavad struktureeritud finantskokkulepped väärtpaberistamisi ja riskide maandamise eesmärgil kasutatavaid finantsinstrumente, mis moodustavad lahutamatu osa tagatiste kogumist ning mis on siseriikliku õiguse kohaselt tagatud sarnaselt pandikirjadele, hõlmates kokkuleppe poole, usaldusisiku, agendi või esindaja poolt tagatise andmist ja hoidmist.

Artikkel 67

Osaline ülekandmine: kauplemis-, kliiring- ja arveldussüsteemide kaitse

1. Kriisilahendusasiutus tagab, et kriisilahenduse vahendi rakendamine ei mõjuta direktiiviga 98/26/EÜ hõlmatud süsteemide toimimist ja eeskirju, kui kriisilahendusasiutus:

- a) kannab omandajale üle osa, kuid mitte kõik kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole varad, õigused, kohustused või kohustised;

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) tühistab või muudab kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole sõlmitud lepingu tingimusi, muu hulgas selleks, et asendada üks lepingupool omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega.

2. Lõike 1 kohaldamisel tagab kriisilahendusasutus, et kriisilahenduse vahendi kasutamisel ei teki ühtegi järgnevatest tagajärgedest:

- a) direktiivi 98/26/EÜ artikli 5 kohase maksejuhise tühistamine;
- b) direktiivi 98/26/EÜ artiklitega 3 ja 5 nõutava maksejuhise ja tasaarvelduste täitmisele pööratavuse mõjutamine;
- c) direktiivi 98/26/EÜ artikliga 4 ette nähtud rahaliste vahendite, väärtpaberite või laenuvõimaluste kasutamise mõjutamine;
- d) direktiivi 98/26/EÜ artikliga 9 ette nähtud tagatise kaitse mõjutamine.

VI PEATÜKK

Menetluslikud kohustused

Artikkel 68

Teavitamisnõuded

1. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust, kui ta on arvamisel, et ta on maksejõuetuse ohus või satub tõenäoliselt maksejõuetusse artikli 22 lõike 2 tähenduses.

2. Pädev asutus teavitab kriisilahendusasutust kõigist lõike 1 alusel saadud teadetest ja kõigist finantsseisundi taastamise või muudest IV jaotise kohastest meetmetest, mille võtmist pädev asutus keskselt vastaspoolelt nõuab.

Pädev asutus teavitab kriisilahendusasutust igasugusest määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 24 osutatud eriolukorrast seoses keskse vastaspoolega ja kõigist kõnealuse määruse artikli 48 kohaselt saadud teadetest.

3. Kui pädev asutus või kriisilahendusasutus leiab, et artikli 22 lõike 1 punktides a ja b osutatud tingimused on seoses keskse vastaspoolega täidetud, teavitab ta sellest **õigeaegselt** järgmisi asutusi:

- a) kõnealuse keskse vastaspoole pädev asutus või kriisilahendusasutus;
- b) keskse vastaspoole emattevõtja pädev asutus;

ba) keskse vastaspoole järelevalvekolleegium;

bb) keskse vastaspoole kriisilahenduse kolleegium;

- c) keskpank;
- d) pädev ministeerium;
- e) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja riiklik makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutus.

Artikkel 69

Kriisilahendusasutuse otsus

1. Pädevalt asutuselt artikli 68 lõike 3 kohase teate saamise järel otsustab kriisilahendusasutus, kas kriisilahenduse meetmed on vajalikud.

2. Otsus selle kohta, kas võtta keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid või mitte, sisaldab järgnevat teavet:

- a) kriisilahendusasutuse hinnang sellele, kas keskne vastaspool vastab kriisilahenduse tingimustele;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) mis tahes meetmed, mis kriisilahendusasutus kavatses võtta, sealhulgas otsus teha likvideerimise taotlus, halduri nimetamine või mis tahes muu meetme võtmine tavalise maksejõuetusmenetluse kohaselt või, kohaldades artikli 27 lõike 1 punkti e, siseriikliku õiguse alusel.

*Artikkel 70**Kriisilahendusasutuste menetluslikud kohustused*

1. Kriisilahendusasutus teavitab kõiki järgmisi asutusi võimalikult kiiresti pärast kriisilahenduse meetme võtmist:
- a) kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool;
 - b) kriisilahenduse kolleegium;
 - c) makrotasandi usaldatavusjärelvalvet teostav määratud riiklik asutus ning Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu;
 - d) Euroopa Komisjon, Euroopa Keskpang ja EIOPA;
 - e) direktiiviga 98/26/EÜ hõlmatud selliste süsteemide korraldajad, milles kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool osaleb.
2. Lõikes 1 osutatud teade sisaldab koopiat mis tahes korraldusest või dokumendist, mille alusel asjaomane meede võetakse, ning selles märgitakse ka kriisilahenduse meetme jõustumise kuupäev.

Lõike 1 punkti b kohases teates kriisilahenduse kolleegiumile on samuti märgitud, kas kriisilahenduse meede kaldub kõrvale kriisilahenduse kavast või mitte, ja selles esitatakse kõigi selliste kõrvalekaldumiste põhjused.

3. Kriisilahenduse meetme võtmise aluseks oleva korralduse või dokumendi koopia või kokkuvõttev teade kriisilahenduse meetme mõju kohta ning – kui see on kohaldatav – artiklites 55, 56 ja 57 osutatud peatamise või piiramise tingimused ja tähtaeg avaldatakse kõigis järgnevatel kohtades:

- a) kriisilahendusasutuse veebisait;
 - b) pädeva asutuse (kui see ei ole kriisilahendusasutus) veebisait ja ESMA veebisait;
 - c) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole veebisait;
 - d) kui kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentid või võlainstrumentid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, siis kriisilahendusmenetluses olevat keskset vastaspoolt puudutava korraldatud teabe avaldamiseks kasutatav meediakanal kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ⁽¹⁾ artikli 21 lõikega 1.
4. Kui omandiõiguse instrumentid või võlainstrumentid ei ole reguleeritud turul kauplemisele lubatud, tagab kriisilahendusasutus, et lõikes 3 osutatud korraldust tõendavad dokumendid saadetakse kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole teadaolevatele omandiõiguse instrumentide omanikele ja võlausaldajatele, kes on teada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole registreeritud või andmebaaside kaudu, mis on kriisilahendusasutusele kättesaadavad.

*Artikkel 71**Konfidentsiaalsus*

1. Ametisladuse hoidmise nõuet kohaldatakse järgmiste isikute suhtes:
- a) kriisilahendusasutused;
 - b) pädevad asutused, ESMA ja EBA;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) pädevad ministeeriumid;
- d) käesoleva määruse kohaselt nimetatud erihaldurid või ajutised haldurid;
- e) võimalikud omandajad, kellega pädev asutus või kriisilahendusasutus on ühendust võtnud, sõltumata sellest, kas ühendust võeti ettevõtte võõrandamise vahendi kasutamise ettevalmistamiseks või mitte ja kas ühenduse võtmine päädis omandamisega või mitte;
- f) audiitorid, raamatupidajad, juristid ja konsultandid, hindajad ja muud eksperdid, kelle teenuseid kriisilahendusasutus, pädev asutus, pädevad ministeeriumid või punktis e osutatud võimalikud omandajad otseselt või kaudselt kasutavad;
- g) keskpangad ja muud ametiasutused, kes on kaasatud kriisilahenduse protsessi;
- h) sildasutusena toimiv keskne vastaspool;
- i) mis tahes muu isik, kes osutab või on osutanud otseselt või kaudselt ning alaliselt või aeg-ajalt teenuseid punktides a–k osutatud isikutele;
- j) keskse vastaspoole kõrgem juhtkond ja juhtorgani liikmed ning punktides a–k osutatud asutuste või üksuste töötajad enne nende ametisse nimetamist, nende ametissenimetamise ajal ja pärast seda;
- k) kõik muud kriisilahenduse kolleegiumi liikmed, keda ei ole loetletud punktides a, b, c ja g.

2. Selleks et tagada lõigetes 1 ja 3 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõuete järgimine, tagavad lõike 1 punktides a, b, c, g, h ja k osutatud isikud, et kehtestatud on konfidentsiaalsust käsitlevad sise-eeskirjad, sealhulgas eeskirjad, mis tagavad, et teave on kättesaadav ainult kriisilahendusega otseselt seotud isikutele.

3. Lõikes 1 osutatud isikutel keelatakse avalikustada töö käigus või seoses käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisega pädevalt asutuselt või kriisilahendusasutuselt saadud konfidentsiaalset teavet ühelegi isikule või asutusele, välja arvatud juhul, kui see toimub nende käesolevale määrusele vastavate ülesannete täitmisel käigus või kui kõnealune teave esitatakse kokkuvõtlikult või on koostatud sellisel, et konkreetset kesket vastaspoolt ei ole võimalik kindlaks teha, või kui asutuselt või keskselt vastaspoolelt, kes selle teabe andis, on saadud eelnev selgesõnaline nõusolek.

Enne mis tahes teabe avaldamist hindavad lõikes 1 osutatud isikud seda, kuidas avaldamine võib mõjutada rahandus-, rahaja majanduspoliitikaga seonduvaid avalikke huvisid, füüsiliste ja juriidiliste isikute ärihuvisid ning kontrollid, uurimisi või auditeid.

Teabe avaldamise mõju kontrollimise menetlus hõlmab artiklites 9 ja 13 osutatud finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade sisu ja üksikasjade ning artiklite 10 ja 16 kohaselt läbi viidud hindamiste tulemuste avaldamise mõju erihindamist.

Lõikes 1 osutatud mis tahes isik või üksus kannab käesoleva artikli nõuete rikkumise korral tsiviilvastutust kooskõlas siseriikliku õigusega.

4. Erandina lõikest 3 võivad lõikes 1 osutatud isikud vahetada konfidentsiaalset teavet kõigi järgnevatega tingimusel, et sellise teabevahetuse kohta on olemas konfidentsiaalsuskokkulepped:

- a) mis tahes muu kolmanda isikuga, kui see on vajalik kriisilahenduse meetme kavandamiseks või läbiviimiseks;
- b) oma liikmesriigi parlamendi uurimiskomisjoniga, oma liikmesriigi riigikontrolliga või muude liikmesriigis uurimisega tegelevate organitega;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) liikmesriigi ametiasutustega, mille ülesandeks on teha järelevalvet maksesüsteemide üle, ametiasutustega, mille vastutusalas on tavaline maksejõuetusmenetlus, ametiasutustega, mis teevad avalikes huvides järelevalvet muude finantssektori ettevõtjate üle, ametiasutustega, mille vastutusalas on finantsturgude ja kindlustusandjate järelevalve, ning nende nimel tegutsevate inspektoritega, ametiasutustega, mille vastutusalas on liikmesriigis finantsüsteemi stabiilsuse säilitamine makrotasandi usaldatavusnõuete rakendamise kaudu, ametiasutustega, mille vastutusalas on finantsüsteemi stabiilsuse kaitsmine, ning isikutega, kelle ülesanne on teha kohustuslikke auditeid.
5. Käesoleva artikli sätted ei takista:
- a) lõike 1 punktides a–g ja punktis k osutatud asutuste või ettevõtjate töötajaid või eksperte jagamast teavet omavahel või asutuse või üksuse siseselt;
- b) kriisilahendusasutusi ja pädevaid asutusi, sealhulgas nende töötajaid ja eksperte jagamast kriisilahenduse meetme kavandamise või rakendamise eesmärgil teavet omavahel ning teiste liidu kriisilahendusasutuste, teiste liidu pädevate asutuste, pädevate ministeeriumide, keskpankade, tavalise maksejõuetusmenetluse eest vastutavate ametiasutuste, makromajanduslike usaldatavusnõuete rakendamise teel liikmesriigi finantsüsteemi stabiilsuse säilitamise eest vastutavate asutuste, raamatupidamisaruannete kohustusliku auditi eest vastutavate isikute, EBA või ESMAGA või, kui see on kooskõlas artikliga 78, kolmandate riikide asutustega, kes täidavad kriisilahendusasutustega sarnaseid ülesandeid, või võimaliku omandajaga, tingimusel et järgitakse rangeid ametisaladuse hoidmise nõudeid.
6. Käesolev artikkel ei piira teabe avaldamist käsitleva siseriikliku õiguse kohaldamist kriminaal- või tsiviilasjade kohtumenetlustes.

VII PEATÜKK***Edasikaebamise õigus ja muude meetmete välistamine****Artikkel 72**Kohtu eelnev nõusolek ja edasikaebamise õigus*

1. ■
2. Kõigil isikutel, keda mõjutab kriisiennetusmeetme võtmise otsus või otsus kasutada mis tahes õigusi, välja arvatud kriisilahenduse meetme korral, on õigus kõnealune otsus edasi kaevata.
3. Kõigil isikutel, keda kriisilahenduse meetme rakendamise otsus mõjutab, on õigus kõnealune otsus edasi kaevata.
4. Lõikes 3 osutatud edasikaebamise õiguse suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:
- a) kriisilahendusasutuse otsus on viivitamata täitmisele pööratav ja sellega kaasneb vaidlustatav eeldus, et selle täitmise peatamine on vastuolus avaliku huviga;
- b) kaebust menetletakse kiirendatud korras;
- c) kohus võtab oma hinnangu aluseks faktide majandusliku sisu hindamise, mille on läbi viinud kriisilahendusasutus.
- 4a. Kriisilahendusasutuse otsus võtta kasutusele kriisilahenduse meede, kriisiennetusmeede või otsus kasutada mis tahes muud õigust peale kriisilahenduse meetme tühistatakse sisulisel põhjusel ainult siis, kui otsus oli selle tegemise ajal siis üldkasutada olnud teavet arvestades meelevaldne ja põhjendamatu.**
- 4b. Kaebuse esitamine ei peata automaatselt vaidlustatud otsuse täitmist.**

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Kriisilahendusasetuse otsuse tühistamine ei mõjuta asjaomase kriisilahendusasetuse mis tahes hilisemaid haldustoiminguid ega tehinguid, mis põhinesid tühistatud otsusel, kui seda on vaja selliste kolmandate isikute huvide kaitseks, kes tegutsesid heas usus ja omandasid kriisilahenduse meetme tulemusena kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumente, vara, õigusi, kohustusi või kohustisi.

Esimese lõigu kohaldamisel on õiguskaitsvahendid, mida kaebuse esitaja saab kriisilahendusasetuse otsuse tühistamise korral kasutada, piiratud kõnealuse otsuse tagajärjel kantud kahju korvamiseks.

Artikkel 73

Piirangud muude menetluste puhul

1. Keskse vastaspoole suhtes ei algatata tavalist maksejõuetusmenetlust, välja arvatud kriisilahendusasetuse algatusel või selle nõusolekul kooskõlas lõikega 3.
2. Pädevaid asutusi ja kriisilahendusasetusi teavitatakse viivitusega mis tahes taotlusest algatada keskse vastaspoole suhtes tavaline maksejõuetusmenetlus, olenemata sellest, kas keskne vastaspool on kriisilahendusmenetluses või kas on avalikustatud artikli 70 lõike 3 kohane otsus.
3. Tavalise maksejõuetusmenetluse eest vastutavad ametiasutused võivad sellise menetluse algatada ainult pärast seda, kui kriisilahendusasetus on neid teavitanud otsusest mitte võtta keskse vastaspoole suhtes mis tahes kriisilahenduse meetmeid või kui neid ei ole teavitanud seitsme päeva jooksul pärast lõikes 2 osutatud teavitamist.

Kriisilahendusasetused võivad paluda kohtul asjakohasest eesmärgist lähtuvalt ajaks peatada mis tahes kohtumenetluse, milles osaleb või võib osaleda kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool, kui see on vajalik kriisilahenduse vahendite ja õiguste tõhusaks kasutamiseks.

VI JAOTIS

SUHTED KOLMANDATE RIIKIDEGA

Artikkel 74

Lepingud kolmandate riikidega

1. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218 võib komisjon esitada nõukogule soovitusi läbirääkimiste pidamiseks ühe või mitme kolmanda riigiga, et sõlmida lepingud, mis käsitlevad kriisilahendusasetuste ja asjaomase kolmanda riigi ametiasutuste vahelise koostöö viise seoses kesksete vastaspoolte ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavandamisega järgmistes olukordades:

- a) kui kolmanda riigi keskne vastaspool osutab teenuseid või omab tüdarettevõtjaid ühes või mitmes liikmesriigis;
 - b) kui liikmesriigis asutatud keskne vastaspool osutab teenuseid või omab üht või mitut tüdarettevõtjat kolmandas riigis;
- ba) kui märkimisväärne arv keskse vastaspoole kliirivaid liikmeid on asutatud selles kolmandas riigis;**
- bb) kui kolmanda riigi kesksel vastaspoolel on märkimisväärne arv liidus asutatud kliirivaid liikmeid.**

2. Lõikes 1 osutatud lepingutega püütakse ennekõike tagada koostööprotsesside ja -korra kehtestamine artiklis 77 osutatud ülesannete täitmiseks ja õiguste kasutamiseks, sealhulgas selleks vajaliku teabe vahetamiseks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 75

Kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamine ja nende jõustamine

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste suhtes, välja arvatud juhul kui, ja kuni selle ajani, mil asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 74 lõikes 1 osutatud rahvusvaheline leping jõustub. Seda kohaldatakse ka pärast asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 74 lõikes 1 osutatud rahvusvahelise lepingu jõustumist niivõrd, kui võrd kõnealune leping ei reguleeri kolmanda riigi kriisilahendusmenetluse tunnustamist ja selle jõustamist.

2. Asjaomased riiklikud asutused tunnustavad kolmandate riikide kriisilahendusmenetlusi seoses kolmanda riigi keskse vastaspoolega mis tahes järgneval juhul:

- a) kolmanda riigi keskne vastaspool osutab teenuseid või omab tütaretevõtjaid ühes või enamas liikmesriigis;
- b) kolmanda riigi kesksel vastaspoolel on vara, õigusi, kohustusi või kohustisi, mis asuvad ühes või enamas liikmesriigis või mida reguleeritakse nende liikmesriikide õigusega.

Asjaomased riiklikud asutused tagavad kolmanda riigi tunnustatud kriisilahendusmenetluste jõustamise kooskõlas siseriikliku õigusega.

3. Asjaomastel riiklikel asutustel on vähemalt järgnevad õigused:

- a) õigus kasutada kriisilahendusõigusi seoses:
 - i) kolmanda riigi keskse vastaspoole varadega, mis asuvad nende liikmesriigis või mida reguleeritakse nende liikmesriigi õigusega;
 - ii) kolmanda riigi keskse vastaspoole õiguste või kohustistega, mille on kirjendanud nende liikmesriigi asuv filiaal või mida reguleeritakse nende liikmesriigi õigusega või kui selliste õiguste ja kohustistega seotud nõuded on sisse nõutavad nende liikmesriigis;
- b) õigus viia lõpule, sealhulgas nõuda teiselt isikult meetmete võtmist, et viia lõpule omandiõiguse instrumentide ülekandmine tütaretevõtjas, mis on asutatud määravas liikmesriigis;
- c) õigus kasutada artiklites 55, 56 ja 57 sätestatud õigusi seoses käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ettevõtja mis tahes lepingupoole õigustega, kui sellised õigused on vajalikud kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste jõustamiseks;
- d) õigus tunnustada mittetäidetavaks lepinguline õigus üles öelda, lõpetada või kiirendada lepinguid, mille on sõlminud, või mõjutada lepingulisi õigusi, mille omanik on lõikes 2 osutatud ettevõtja või muu konsolideerimisgrupi ettevõtja, kui selline õigus tuleneb kriisilahenduse meetmest, mille on kolmanda riigi keskse vastaspoole suhtes võtnud kas kolmanda riigi kriisilahendusasutus ise või mis on võetud muul viisil vastavalt selles riigis kohaldatavatele kriisilahenduskorda reguleerivatele õiguslikele või regulatiivsetele nõuetele, tingimusel et jätkatakse lepingust tulenevate materiaalsoiguste kohustuste, sealhulgas makse- ja ülekandekohustuse täitmist ning tagatise andmist.

4. Kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamine ja jõustamine ei piira tavalist maksejõuetusmenetlust, mida kohaldatakse siseriikliku õiguse kohaselt.

Artikkel 76

Õigus keelduda kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamisest või jõustamisest

Erandina artikli 75 lõikest 2 võivad asjaomased riiklikud asutused keelduda kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamisest või jõustamisest mis tahes järgnevatel juhtudel:

- a) kolmanda riigi kriisilahendusmenetlusel oleks ebasoodne mõju nende liikmesriigi finantsstabiilsusele;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) võlausaldajaid või kliirivaid **liikmeid või nende kliirivate liikmete kliente**, kes asuvad nende liikmesriigis, ei kohelda kolmandas riigis toimivas kriisilahendusmenetluses samaväärselt kolmanda riigi võlausaldajatega või kliirivate **liikmete või nende kliirivate liikmete klientidega**, kellel on sarnased seaduslikud õigused;
- c) kolmanda riigi kriisilahendusmenetluse tunnustamisel või nendes tehtud otsuste täitmisel oleks oluline mõju liikmesriigi eelarvele;
- d) tunnustamine või jõustamine oleks vastuolus siseriikliku õigusega.

Artikkel 77

Koostöö kolmandate riikide ametiasutustega

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kolmanda riigiga tehtava koostöö suhtes, välja arvatud juhul kui, ja kuni selle ajani, mil asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 74 lõikes 1 osutatud rahvusvaheline leping jõustub. Seda kohaldatakse ka pärast asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 74 lõikes 1 osutatud rahvusvahelise lepingu jõustumist niivõrd, kui võrd kõnealune leping ei reguleeri käesoleva artikli eset.
2. Pädevad asutused või kriisilahendusasutused, kui see on asjakohane, sõlmivad koostöökokkulepped järgmiste asjaomaste kolmandate riikide asutustega, võttes arvesse olemasolevat koostöökorda, mis on kehtestatud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 7 kohaselt:
 - a) kui kolmanda riigi keskne vastaspool osutab teenuseid või kui tal on tüdrettevõtjad ühes või mitmes liikmesriigis, asjaomaste ametiasutustega kolmandas riigis, kus keskne vastaspool on asutatud;
 - b) kui keskne vastaspool osutab teenuseid või kui tal on üks või mitu tüdrettevõtjat kolmandas riigis, asjaomaste ametiasutustega neis kolmandates riikides, kus selliseid teenuseid osutatakse või kus tüdrettevõtjad on asutatud.
3. Lõikes 2 osutatud koostöökorraga kehtestatakse osalevate ametiasutuste vahel menetlus ja kord vajaliku teabe vahetamiseks ja koostööks järgmiste ülesannete täitmisel ning järgmiste õiguste kasutamisel seoses lõike 2 punktides a ja b osutatud kesksete vastaspooltega või neid hõlmavate konsolideerimisgruppidega:
 - a) kriisilahenduse kavade väljatöötamine vastavalt artiklile 13 ning sarnaste nõuete väljatöötamine vastavalt asjaomase kolmanda riigi õigusele;
 - b) kõnealuste asutuste ja gruppide kriisilahenduskõlblikkuse hindamine vastavalt artiklile 16 ja asjaomase kolmanda riigi õiguse sarnastele nõuetele;
 - c) õiguste kohaldamine, et tegeleda kriisilahenduskõlblikkuse takistustega või need kõrvaldada vastavalt artiklile 17, ja mis tahes sarnaste õiguste kasutamine vastavalt asjaomase kolmanda riigi õigusele;
 - d) varajase sekkumise meetmete rakendamine vastavalt artiklile 19 ja sarnaste õiguste kasutamine vastavalt asjaomase kolmanda riigi õigusele;
 - e) kriisilahenduse vahendite kasutamine ning asjaomastele kolmanda riigi asutustele antud kriisilahendusõiguste ja sarnaste õiguste rakendamine.
4. Lõike 2 kohaselt liikmesriikide ja kolmandate riikide kriisilahendusasutuste ja pädevate asutuste vahel sõlmitud koostöölepingud võivad sisaldada sätteid järgmiste küsimuste kohta:
 - a) teabevahetus, mida on vaja kriisilahenduse kavade koostamiseks ja uuendamiseks;
 - b) konsulteerimine ja koostöö kriisilahenduse kavade väljatöötamisel, sealhulgas artikli 75 kohaste õiguste kasutamise põhimõtted ning asjaomase kolmanda riigi õiguses sätestatud sarnaste õiguste kasutamise põhimõtted;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) teabevahetus, mida on vaja kriisilahenduse vahendite ning kriisilahendusõiguste ja asjaomaste kolmanda riigi õiguses sätestatud sarnaste õiguste kasutamiseks;
- d) koostöölepingu poolte varajane hoiatamine ja nendega konsulteerimine enne märkimisväärse meetme võtmist vastavalt käesolevale määrusele või asjaomase kolmanda riigi õigusele, mis mõjutab kesksel vastaspoolt või konsolideerimisgruppi, millega leping on seotud;
- e) avalikkuse teavitamise koordineerimine ühiste kriisilahenduse meetmete korral;
- f) punktide a–e alusel toimuva teabevahetuse ja koostöö menetlus ja kord, sealhulgas vajaduse korral kriisiohjerühmade loomise ja nende tegevuse kaudu.

Selleks et tagada lõike 3 ühtne, ühesugune ja järjepidev kohaldamine, annab ESMA välja suunised seoses lõikes 4 osutatud sätete liikide ja sisuga hiljemalt [Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

5. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused teavitavad ESMAt kõigist käesoleva artikli kohaselt sõlmitud koostöölepingutest.

Artikkel 78**Konfidentsiaalse teabe vahetamine**

1. Kriisilahendusasutused, pädevad asutused, pädevad ministeeriumid ja muud asjaomased riiklikud ametiasutused, kui see on asjakohane, vahetavad konfidentsiaalset teavet, sh finantsseisundi taastamise kavasad, asjaomase kolmanda riigi asutustega ainult juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kõnealuste kolmanda riigi ametiasutuste suhtes kehtivad ametisladuse hoidmise nõuded ja standardid, mida kõik asjaomased ametiasutused peavad samaväärseks vähemalt artiklis 71 sätestatuga;
- b) asjaomase kolmanda riigi asutustel on teavet vaja oma siseriikliku õiguse kohaste ülesannete täitmiseks, mis on võrreldavad käesoleva määruse kohaste ülesannetega, ja seda ei kasutata ühelgi teisel eesmärgil.

2. Kui teabevahetus puudutab isikuandmeid, kohaldatakse isikuandmete töötlemisel ja kolmanda riigi ametiasutustele edastamisel liidu ja liikmesriigi tasandi andmekaitseõigust.

3. Kui konfidentsiaalne teave pärineb teisest liikmesriigist, ei avalda kriisilahendusasutused, pädevad asutused ega pädevad ministeeriumid kõnealust teavet asjaomastele kolmanda riigi asutustele, välja arvatud juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) selle liikmesriigi asjaomane asutus, kust teave pärineb, on avaldamisega nõus;
- b) teave avaldatakse üksnes punktis a osutatud asutuse poolt heakskiidetud eesmärgil.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse teavet konfidentsiaalsena, kui selle suhtes kehtivad konfidentsiaalsusnõuded vastavalt liidu õigusele.

Artikkel 78a**Halduskaristused ja muud haldusmeetmed**

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust näha ette ja kehtestada kriminaalkaristusi, sätestavad liikmesriigid õigusnormid halduskaristuste ja muude haldusmeetmete kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi sätete mittetäitmise eest, ning nad võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kui liikmesriigid otsustavad mitte näha ette halduskaristusi õigusrikkumiste eest, mille suhtes kohaldatakse siseriiklikku kriminaalõigust, edastavad nad komisjonile vastavad kriminaalõiguse sätted. Halduskaristused ja muud haldusmeetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Liikmesriigid tagavad, et kui kesksete vastaspoolte, keske vastaspoole kliirivate liikmete või emaettevõtjate suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud kohustusi, võib rikkumise korral kohaldada vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustele halduskaristusi keske vastaspoole juhtorgani liikmete ning teiste füüsiliste isikute suhtes, kes on siseriikliku õiguse kohaselt rikkumise eest vastutavad.

3. Käesolevas määruses ette nähtud halduskaristuste määramise õigus antakse kriisilahendusametitele või, kui need ei ole samad asutused, pädevatele asutustele, olenevalt õigusrikkumisest. Kriisilahendusametitel ja pädevatel asutustel on kõik teabe kogumise ja uurimise korraldamise õigused, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks. Karistuste määramise õiguse kasutamisel teevad kriisilahendusametid ja pädevad asutused tihedat koostööd tagamaks, et halduskaristused või muud haldusmeetmed annavad soovitud tulemuse, ja piiriülestel juhtudel tegevust koordineeritakse.

4. Kriisilahendusametid ja pädevad asutused kasutavad kooskõlas käesoleva määruse ja siseriikliku õigusega oma halduspädevust kohaldada karistusi mis tahes järgmisel viisil:

- a) vahetult;
- b) koostöös teiste asutustega;
- c) enda vastutusel, kuid delegeerides kohaldamise teistele ametiasutustele;
- d) suunates küsimuse pädevatele kohtuasutustele.

Artikkel 78b

Erisätted

1. Liikmesriigid tagavad, et nende õigus- ja haldusnormidega on karistused ja muud haldusmeetmed ette nähtud vähemalt järgmisteks juhtudeks:

- a) kui finantsseisundi taastamise kava ei koostata, hallata ega uuendada, st rikutakse artiklit 9;
- b) kui ei esitata kogu teavet, mida on vaja kriisilahenduse kavade koostamiseks, st rikutakse artiklit 14;
- c) kui keske vastaspoole juhtorgan ei teavita pädevat asutust sellest, et keskne vastaspool on maksejõuetuse ohus või tõenäoliselt maksejõuetuks muutumas, st rikutakse artikli 68 lõiget 1.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud juhtudel hõlmavad halduskaristused ja muud kohaldatavad haldusmeetmed vähemalt järgmist:

- a) avalik teadaanne, milles on märgitud vastutav füüsiline isik, institutsioon, liidus tegutsev emaettevõtja, keskne vastaspool või muu juriidiline vastutav isik ning õigusrikkumise olemus;
- b) ettekirjutus, millega nõutakse, et vastutav füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle kordamisest;
- c) rikkumise eest vastutavate keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna liikmete või teiste füüsiliste isikute suhtes kehtestatav ajutine keeld täita keskses vastaspooles ametikohustusi;
- d) juriidilise isiku puhul haldustrahv kuni 10 % kõnealuse juriidilise isiku eelmise majandusaasta netokäibest. Kui juriidiline isik on emaettevõtja tütarettevõtja, arvestatakse asjaomane käive põhiemaettevõtja eelmise majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- e) füüsilise isiku puhul rahaline halduskaristus kuni 5 000 000 eurot või liikmesriigis, kus euro ei ole ametlik vääring, vastav summa omavääringus [käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] seisuga;
- f) haldustrahv, mis vastab kuni kahekordsele õigusrikkumisest saadud kasule, kui selle puhul on võimalik kasu kindlaks määrata.

Artikkel 78c

Halduskaristuste avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kriisilahendusasutused ja pädevad asutused avalikustavad oma veebisaidil vähemalt kõik halduskaristused, mille nad on määranud käesoleva määruse sätete rikkumise eest, kui selliseid halduskaristusi ei ole edasi kaevatud või kui edasikaebedõigus on ammendatud. Selline avalikustamine toimub viivitamata pärast seda, kui füüsilist või juriidilist isikut on vastavast karistusest teavitatud, koos teabega rikkumise liigi ja laadi ning karistatava füüsilise või juriidilise isiku identiteedi kohta.

Kui liikmesriigid lubavad avaldada teavet edasikaevatud karistuste kohta, avaldavad kriisilahendusasutused ja pädevad asutused oma ametlikul veebisaidil viivitamata ka teabe edasikaebuse seisu ja tulemuse kohta.

2. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused avaldavad määratud karistused anonüümselt, kooskõlas siseriikliku õigusega, kui täidetud on ükskõik milline järgmistest tingimustest:

- a) kui karistust kohaldatakse füüsilise isiku suhtes ning andmete avaldamise proportsionaalsuse kohustuslik eelnev hindamine on näidanud, et isikuandmete avaldamine on ebaproportsionaalne;
- b) kui avaldamine ohustaks finantsturgude stabiilsust või käimasolevat kriminaaluurimist;
- c) kui avaldamine põhjustaks niivõrd, kuivõrd seda on võimalik kindlaks teha, asjaomastele kesksetele vastaspooltele või füüsilistele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

Alternatiivina võib sel juhul kõnealuste andmete avaldamise mõistlikul määral edasi lükata, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul kaovad põhjused andmete anonüümseks avaldamiseks.

3. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avaldatud andmed jäävad nende ametlikul veebisaidil kättesaadavaks vähemalt viieks aastaks. Avaldatud teabes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse kriisilahendusasutuse või pädeva asutuse ametlikul veebisaidil ainult nii kaua, kui on kohaldatavate andmekaitse-eeskirjade kohaselt vajalik.

4. Hiljemalt ... [Väljaannete talitus, palun sisestada kuupäev: 18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab ESMA komisjonile aruande liikmesriikide poolt käesoleva määruse sätete mittetäitmise eest määratud selliste karistuste kohta, mida puudutav teave on avaldatud vastavalt lõikele 2 anonüümselt, ja elköige selle kohta, kas liikmesriikide vahel on selles osas olnud olulisi erinevusi. Aruandes käsitletakse ka olulisi erinevusi karistusandmete avaldatuks jäämise kestuses vastavalt karistuste avalikustamist käsitlevale siseriiklikule õigusele.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 78d

ESMA keskse andmebaasi haldamine

1. Võttes arvesse artiklis 71 osutatud ametisaladuse nõudeid, teavitavad kriisilahendusasutused ja pädevad asutused ESMAt kõikidest halduskaristustest, mis nad on artikli 78 a alusel käesoleva artikli sätete rikkumise eest määranud, ning annavad teavet esitatud kaebuse seisu ja tulemuste kohta.
2. ESMA haldab talle teatatud karistuste kohta keskset andmebaasi, mille ainus eesmärk on kriisilahendusasutuste vaheline teabevahetus ning mis on juurdepääsetav ainult kriisilahendusasutustele ja mida ajakohastatakse kriisilahendusasutuste esitatud teabe põhjal.
3. ESMA haldab talle teatatud karistuste kohta keskset andmebaasi, mille ainus eesmärk on pädevate asutuste vaheline teabevahetus ning mis on juurdepääsetav ainult pädevatele asutustele ja mida ajakohastatakse pädevate asutuste esitatud teabe põhjal.
4. ESMA haldab veebilehte, millel on lingid teabele karistuste kohta, mille iga kriisilahendusasutus ja pädev asutus on artikli 78 c kohaselt avalikustanud, ning kus on märgitud, kui kauaks karistused liikmesriigis avaldatuks jäävad.

Artikkel 78e

Karistuse tõhus kohaldamine ja karistuste määramise õiguse kasutamine pädeva asutuse ja kriisilahendusasutuse poolt

Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuste või muude haldusmeetmete liigi ja haldustrahvide suuruse kindlaksmääramisel võtavad pädev asutus ja kriisilahendusasutus arvesse kõiki olulisi asjaolusid, sealhulgas asjakohasel juhul järgmist:

- a) rikkumise raskus ja kestus;
- b) vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
- c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, millele osutab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastasissetulek;
- d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku saadud kasu või välditud kahju suurus, kui seda saab kindlaks määrata;
- e) rikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha;
- f) vastutava füüsilise või juriidilise isiku koostöövalmidus pädeva asutuse ja kriisilahendusasutusega;
- g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad õigusrikkumised;
- h) rikkumise võimalikud süsteemsed tagajärjed.

VII JAOTIS

MÄÄRUSTE (EL) NR 1095/2010, (EL) NR 648/2012 JA (EL) 2015/2365 MUUDATUSED

Artikkel 79

Määruse (EL) nr 1095/2010 muudatused

Määrust (EL) nr 1095/2010 muudetakse järgmiselt.

22) Artikli 4 lõikele 3 lisatakse punkt iv:

- „iv) määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] puhul kriisilahendusasutused, nagu see on määratletud määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artikli 2 lõike 1 punktis 3.“

Kolmapäev, 27. märts 2019

23) Artikli 40 lõikele 5 lisatakse järgmine lõik:

„Määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] reguleerimisalas tegutsemisel võib lõike 1 punktis b osutatud järelevalvenõukogu liiget vajaduse korral saata iga liikmesriigi kriisilahendusametuse esindaja, kuid kõnealusel esindajal ei ole hääleõigust.“

Artikkel 80

Määruse (EL) nr 648/2012 muudatused

Määrust (EL) nr 648/2012 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse artikkel 6a:

„Artikkel 6a

Kliiringukohustuse peatamine kriisilahenduse korral

1. Kui keskne vastaspool täidab määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artikli 22 tingimusi, võib keskse vastaspoolte kriisilahendusametuse, kes on määratud kõnealusel määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt, taotleda komisjonilt, et konkreetsete börsiväliste tuletisinstrumentide klasside puhul peatataks ajutiselt artikli 4 lõikes 1 sätestatud kliiringukohustus, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kriisilahendusmenetluses oleval kesksel vastaspoolel on artikli 14 kohaselt luba kiirida vastavalt artikli 4 lõikele 1 kliirimisele kuuluvaid konkreetseid börsiväliste tuletisinstrumentide klasse, millega seoses peatamist taotletakse;
- b) artiklis 4 sätestatud kliiringukohustuse peatamine nende konkreetsete börsiväliste tuletisinstrumentide klasside puhul on vajalik selleks, et vältida tõsist ohtu liidu finantsstabiilsusele tulenevalt keskse vastaspoolte kriisilahendusest, eelkõige juhul, kui täidetud on **kõik** järgnevad kriteeriumid:
 - i) esinevad negatiivsed sündmused või arengud, mis ohustavad tõsiselt finantsstabiilsust;
 - ii) meede on vajalik ohu kõrvaldamiseks ja see ei avalda finantsstabiilsusele kahjulikku mõju **ega ka võimalikku protsüklilist mõju**, mis oleks võrreldes meetmest saadava kasuga ebaproportsionaalselt suur;
 - iii) **kriisilahenduses oleva keskse vastaspoolte kliirivatele osalistele ei saa kliirimisteenust pakkuda ükski teine alternatiivne keskne vastaspool või ei ole kliirivad liikmed ja kliendid praktiliselt ega tehniliselt suutelised mõistliku aja jooksul täitma kõiki nende alternatiivsete kesksete vastaspoolte juriidilisi või tegevusnõudeid.**

Esimeses lõigus osutatud taotlusele tuleb lisada tõendid selle kohta, et esimese lõigu punktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud.

Esimeses lõigus osutatud **kriisilahendusametuse** teavitab ESMA-t ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu oma põhjendatud taotlusest komisjonile taotluse esitamisega üheaegselt.

2. 24 tunni jooksul alates lõikes 1 osutatud taotlusest teavitamist ja pärast konsulteerimist Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga esitab ESMA kavandatava peatamise kohta arvamuse, võttes arvesse vajadust vältida tõsist ohtu liidu finantsstabiilsusele, määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artiklis 21 sätestatud kriisilahenduse eesmärke ja käesoleva määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriume.

3. Lõikes 2 osutatud arvamust ei avalikustata.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. 48 tunni jooksul pärast lõikes 1 osutatud taotluse esitamist ja kooskõlas artikliga 6 teeb komisjon otsuse, millega peatatakse ajutiselt konkreetsete börsiväliste tuletisinstrumentide klasside kliiringukohustus või millega peatamise taotlus tagasi lükatakse.

5. Komisjoni otsusest teavitatakse peatamist taotlenud ametiasutust ja ESMA-t ning see avaldatakse komisjoni veebisaidil. Kui komisjon otsustab kliiringukohustuse peatada, avaldatakse see otsus artiklis 6 osutatud avalikus registris.

6. Komisjon võib otsustada lõikes 1 osutatud kliiringukohustuse seoses konkreetsete börsiväliste tuletisinstrumentide klassidega ajutiselt peatada, tingimusel et täidetud on lõike 1 punktide a ja b tingimused. Sellise otsuse tegemise juures võtab komisjon arvesse ESMA esitatud arvamust, millele on osutatud lõikes 2, määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artiklis 21 osutatud kriisilahenduse eesmärke, kõnealuse määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 kõnealuste börsiväliste tuletisinstrumentide klassidega seoses sätestatud kriteeriume ning peatamise vajadust finantsstabiilsust mõjutava tõsise ohu ärahoidmiseks.

7. Lõike 4 kohane kliiringukohustuse peatamine kehtib esialgse perioodi kestel, mis ei ole pikem kui **üks kuu** alates kuupäevast, kui see avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

8. Komisjon võib pärast konsulteerimist **kriisilahendusametuse, ESMA ja** Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga pikendada lõikes 7 osutatud peatamist ühe või mitme perioodi võrra, mis ei välda ühtekokku kauem kui kuus kuud alates esialgse peatamisperioodi lõpust, kui peatamise põhjused jätkuvalt püsivad.

9. Kui peatamise kestust ei pikendata enne esialgse tähtaja möödumist või mis tahes järgneva pikendatud tähtaja möödumist, lõpeb see automaatselt.

10. Komisjon teavitab ESMA-t oma kavatsusest kliiringukohustuse peatamist pikendada.

48 tunni jooksul pärast komisjoni teadet kavatsuse kohta kliiringukohustuse peatamist pikendada, esitab ESMA peatamise pikendamise kohta arvamuse, võttes arvesse vajadust vältida tõsist ohtu liidu finantsstabiilsusele, määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artiklis 21 sätestatud kriisilahenduse eesmärke ja kõnealuse määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriume.“

2) Artikli 28 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Riskikomitee annab juhtorganile nõu keskse vastaspoolte riskijuhtimist mõjutada võiva mis tahes sellise tegevuse nagu riskimudeli olulise muutmise, rikkumismenetluse, kliirivate liikmete vastuvõtmise kriteeriumide, instrumentide uute liikide kliirimise või funktsioonide allhanke kohta. Riskikomitee teavitab juhtorganit õigeaegselt kõigist uutest riskidest, mis mõjutavad keskse vastaspoolte vastupanuvõimet. Riskikomitee nõuanne ei ole nõutav keskse vastaspoolte igapäevategevuse korraldamisel. Ilma et see mõjutaks liidu konkurentsioiguses sätestatud piiranguid teabevahetusele, tehakse kõik mõistlikud jõupingutused, et konsulteerida riskikomiteega arengute asjus, mis mõjutavad keskse vastaspoolte riskijuhtimist eriolukordades, sealhulgas seoses arengutega, mis on seotud kliirivate liikmete riskipositsioonidega keskse vastaspoolte suhtes ja sidemetega muude kesksete vastaspooltega.“

3) Artikli 28 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust ja riskikomiteed kohe mis tahes küsimusest, mille puhul juhtorgan otsustab mitte järgida riskikomitee nõuannet, ja põhjendab sellist otsust. Riskikomitee või riskikomitee mis tahes liige võib teavitada pädevat asutust kõigist valdkondadest, mille puhul ta leiab, et riskikomitee nõuandeid ei ole järgitud.“

Kolmapäev, 27. märts 2019

4) Artiklisse 38 lisatakse lõige 6:

„Keskse vastaspoole kliirivad liikmed teavitavad oma olemasolevaid ja potentsiaalseid kliente selgelt konkreetsest võimalikust kahjust või muudest kuludest, mida nad võivad kanda keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud rikkumismenetluse ja kahjude jaotamise eeskirjade kohaldamise tulemusel, sealhulgas kompensatsioonist, mille nad võivad saada, võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 48 lõiget 7. Klientidele antakse piisavalt teavet, et tagada, et nad mõistavad kõige halvemal juhul tekkivat kahju või muid kulusid, mida nad võivad kanda, kui keskne vastaspool rakendab finantsseisundi taastamise meetmeid.“;

5) Artikli 81 lõikele 3 lisatakse punkt q:

„q) määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusametused.“.

Artikkel 81

Määruse (EL) 2015/2365 muutmine

Artikli 12 lõikele 2 lisatakse punkt n:

„n) määruse (EL) nr [kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta] artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusametused.“.

VIII JAOTIS LÕPPSÄTTED

Artikkel 82

Läbivaatamine

ESMA hindab hiljemalt ... [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] või varem, kui see on vajalik teiste vastuvõetud õigusaktide tõttu, kui palju töötajaid ja ressursse on tal käesoleva määruse kohaste volituste ja ülesannete täitmiseks vaja, ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile selle kohta aruande.

Komisjon vaatab hiljemalt ... [kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva või teiste asjakohaste õigusaktide vastuvõtmisel] käesoleva määruse ja selle rakendamise läbi ning hindab kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse juhtimiskorra tulemuslikkust liidus ja esitab selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

Eelkõige on kõnealuse aruande eesmärk:

- hinnata, kas ühtse kriisilahendusametuse loomine liidu kesksete vastaspoolte jaoks on kasulik, õigeaegne ning kooskõlas muude arengutega liidu kesksete vastaspoolte järelevalvestruktuuri vallas ja sellise järelevalvestruktuuri integreerituse astmega, ning**
- sõeluda ja hinnata liidu institutsioone, organeid ja asutusi, kes võiksid täita liidu kesksete vastaspoolte ühtse kriisilahendusametuse ülesandeid.**

Kui kõnealuse aruande esitamise ajaks on liidu kesksete vastaspoolte ühtne järelevalveasutus juba määratud või kui aruandes jõutakse järeldusele, et liidu kesksete vastaspoolte järelevalvestruktuur on piisavalt integreeritud, et kesksete vastaspoolte ühtne kriisilahendusametuse oleks sellega kooskõlas, teeb komisjon ettepaneku muuta käesolevat määrust, et luua kesksete vastaspoolte ühtne kriisilahendusametuse või, sõltuvalt olukorrast, teha liidu kesksete vastaspoolte kriisilahendusametuseks sobivale liidu institutsioonile, organile või asutusele.

Kolmapäev, 27. märts 2019

*Artikkel 83**Jõustumine*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

See hakkab kehtima alates [Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis on sätestatud direktiivi 2014/59/EL muutmise direktiivi artikli 9 lõike 1 teises lõigus].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 27. märts 2019

LISA

A JAGU

FINANTSSEISUNDI TAASTAMISE KAVADELE ESITATAVAD NÕUDED

1. Finantsseisundi taastamise kavas:

- 1) ei eeldata juurdepääsu erakorralisele riiklikule finantstoetusele ega selle saamist;
- 2) võetakse arvesse kõigi tõenäoliselt kavast mõjutatud sidusrühmade huvisid;
- 3) veendutakse, et kliirivate liikmete riskipositsioonid keskses vastaspooles ei ole piiramatud.

Keskne vastaspool töötab välja sobilikud mehhanismid selleks, et kaasata kõnealuse kava koostamisse seotud finantsturutaristud ja sidusrühmad, kes juhul, kui finantsseisundi taastamise kava rakendatakse, kannaksid kahju või kulusid või panustaksid likviidsuse puudujääkide katmisesse.

B JAGU

TEAVE, MILLE ESITAMIST KRIISILAHENDUSASUTUSED VÕIVAD KESKSETELT VASTASPOOLTEL NÕUDA KRIISILAHENDUSE KAVA KOOSTAMISEKS JA HALDAMISEKS

Kriisilahendusasutused võivad institutsioonidelt nõuda kriisilahenduse kava koostamiseks ja haldamiseks vähemalt järgmise teabe esitamist:

- 2) keskse vastaspoole organisatsioonilise struktuuri üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas kõigi juriidiliste isikute loetelu;
- 3) iga juriidilise isiku hääleõiguslike ja mittehääleõiguslike õiguste otseste omanike andmed ning osakaal;
- 4) iga juriidilise isiku asukoht, asutamise jurisdiktsioon, tegevusloa jurisdiktsioon ning tippjuhtkonna liikmed;
- 5) keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide ja põhiäriiliinide kaardistus, sealhulgas bilansiandmed selliste funktsioonide ja äriiliinide kohta, viitega igale juriidilisele isikule;
- 6) keskse vastaspoole osade ja kõigi tema juriidiliste isikute äritegevuse üksikasjalik kirjeldus, tuues eraldi välja vähemalt teenuste liigid ja vastavad kliiringumahu summad, avatud kogupositsiooni, alustamise tagatise, variatsioonitagetise vood ja tagatistfondid, samuti kõik nende äriiliinidega seotud hindamisõigused või muud finantsseisundi taastamise õigused;
- 7) keskse vastaspoole ja tema juriidiliste isikute kapital ja nende poolt emiteeritud võlainstrumendid;
- 8) loetelu isikutest, kellelt keskne vastaspool on saanud tagatist ja millisel kujul (omandiõiguse üleminek või koormatis) ning kellele ta on pantinud tagatise ja millisel kujul, koos tagatise valdaja nimega ning mõlemal juhul jurisdiktsiooniga, kus tagatis asub;
- 9) keskse vastaspoole ja selle juriidiliste isikute bilansiväliste riskipositsioonide kirjeldus, sealhulgas keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide ja põhiäriiliinide kaardistus;
- 10) olulised keskse vastaspoole riskimaandustehingud, sealhulgas nende jaotus juriidiliste isikute lõikes;
- 11) keskse vastaspoole iga kliiriva liikme riskipositsioon ja olulisus, samuti analüüs suuremate kliirivate liikmete maksejõuetuse mõju kohta kesksele vastaspoolele;
- 12) kõik kauplemisüsteemid, mille kaudu keskne vastaspool sooritab arvuliselt või tehingute väärtuselt olulisel hulgal tehinguid, sealhulgas nende jaotus keskse vastaspoole juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriiliinide vahel;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 13) kõik makse-, kliiring- ja arveldussüsteemid, milles keskne vastaspool on otseselt või kaudselt liige, sealhulgas nende jaotus keskse vastaspoole juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriühisuste vahel;
- 14) keskses vastaspooles kasutatavate põhiliste juhtimisinfosüsteemide loetelu ja üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas riskijuhtimise, raamatupidamise ning finants- ja regulatiivaruandluse infosüsteemid, sealhulgas nende jaotus keskse vastaspoole juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriühisuste vahel;
- 15) punktis 13 nimetatud infosüsteemide, nendega seotud teenustaseme kokkulepete ning tarkvara ja süsteemide või litsentside omanike loetelu, sealhulgas nende jaotus juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriühisuste vahel;
- 16) juriidiliste isikute loetelu ja kaardistus ning erinevate juriidiliste isikute vaheliste vastastikuste seoste ja vastastikuse sõltuvuse kirjeldus, sealhulgas:
 - ühised või ühiselt kasutatavad töötajad, töövahendid ja süsteemid;
 - kapitali-, rahastamis- või likviidsuskokkulepped;
 - olemasolevad või tingimuslikud krediidiriskipositsioonid;
 - ristgarantii lepingud, risttagatiskokkulepped, samaaegse makseviivituse tingimused ning sidusüksuste vahelise tasaarvestuse kokkulepped (netting);
 - riskide ülekandmised ja kompensatsioonitehingud; teenustaseme kokkulepped;
- 17) iga juriidilise isiku pädev ja kriisilahendusasutus, kui see erineb määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 22 ja käesoleva määruse artiklis 3 osutatust;
- 18) keskse vastaspoole kriisilahenduse kava koostamiseks vajaliku teabe esitamise eest vastutav juhtorgani liige ning – juhul kui need on erinevad inimesed – erinevate juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriühisuste eest vastutavad isikud;
- 19) ülevaade keskses vastaspooles kehtivatest reeglitest, millega tagatakse, et kriisilahendusasutusel on kriisilahenduse korral olemas kogu vajalik teave, mida on tarvis kriisilahenduse vahendite ja õiguste rakendamiseks, nagu kriisilahendusasutus on kindlaks teinud;
- 20) kõik keskse vastaspoole ja selle juriidiliste isikute poolt kolmandate isikutega sõlmitud lepingud, mis võidakse lõpetada, kui ametiasutused võtavad vastu otsuse rakendada kriisilahenduse vahendit, ning analüüs, kas lepingu lõpetamise tagajärjed võivad mõjutada kriisilahenduse vahendi rakendamist;
- 21) kriisilahenduse toetamiseks kasutatavate võimalike likviidsusallikate kirjeldus;
- 22) teave vara koormatise, likviidse vara, bilansiväliste tegevuste, riskimaandusstrateegiate ja kirjendamistavade kohta.

C JAGU

KÜSIMUSED, MIDA KRIISILAHENDUSASUTUS PEAB KESKSE VASTASPOOLE KRIISILAHENDUSKÕLBLIKKUSE HINDAMISEL KAALUMA

Keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse hindamisel võtab kriisilahendusasutus arvesse järgmist:

- 23) ulatust, mil määral on kesksel vastaspoolel võimalik näidata põhiäriühisuste ja kriitilisi funktsioone teiste juriidiliste isikute kaupa;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 24) ulatust, mil määral on õiguslikud ja organisatsioonilised struktuurid viidud kooskõlla põhiariliinide ja kriitiliste funktsioonidega;
- 25) ulatust, mil määral on olemas kehtivad kokkulepped oluliste töötajate, taristu, rahastuse, likviidsuse ja kapitaliga varustamiseks, et toetada põhiariliine ja kriitilisi funktsioone ning säilitada nende toimimine;
- 26) ulatust, mil määral on keskse vastaspoole teenuslepingud keskse vastaspoole kriisilahenduse korral täielikult täitmisele pööratavad;
- 27) ulatust, mil määral on keskse vastaspoole juhtimisstruktuur asjakohane keskse vastaspoole teenuslepingutega seonduvate sise-eeskirjade järgimise haldamiseks ja tagamiseks;
- 28) ulatust, mil määral on keskses vastaspooles olemas kord, mille alusel kanda kriitiliste funktsioonide või põhiariliinide eraldamise korral teenuslepingute alusel pakutavad teenused üle kolmandatele isikutele;
- 29) ulatust, mil määral on olemas kehtivad hädaolukorra lahendamise plaanid ja meetmed, et tagada pidev juurdepääs makse- ja arveldussüsteemidele;
- 30) juhtimisinfosüsteemide asjakohasust selleks, et tagada, et kriisilahendusasutused saavad koguda täpset ja kõikehõlmavat teavet põhiariliinide ja kriitiliste funktsioonide kohta, nii et need aitaksid kaasa otsuste kiirele vastuvõtmisele;
- 31) juhtimisinfosüsteemide suutlikkust pakkuda igal ajal keskse vastaspoole tulemuslikuks kriisilahenduseks vajalikku teavet isegi kiiresti muutuvates tingimustes;
- 32) ulatust, mil määral on keskne vastaspool testinud oma juhtimisinfosüsteeme kriisilahendusasutuse poolt välja töötatud raskustesse sattumise stsenaariumide korral;
- 33) ulatust, mil määral suudab keskne vastaspool tagada oma juhtimisinfosüsteemide katkematu toimimise nii kahjustatud keskses vastaspooles kui ka uues keskses vastaspooles, juhul kui kriitilised funktsioonid ja põhiariliinid teistest funktsioonidest ja ariliinidest eraldatakse;
- 34) juhul kui keskne vastaspool kasutab konsolideerimisgrupiseseid garantiisid, siis ulatust, mil määral antakse neid garantiisid turutingimustel ning kuivõrd usaldusväärsed on nende garantiidega seotud riskijuhtimissüsteemid;
- 35) juhul kui keskne vastaspool tegeleb kompensatsioonitehingute sõlmimisega, siis ulatust, mil määral sõlmitakse neid tehinguid turutingimustel ning kuivõrd usaldusväärsed on nende tehingutega seotud riskijuhtimissüsteemid;
- 36) ulatust, mil määral suurendab konsolideerimisgrupiseste garantiide andmine või kompensatsioonitehingute sõlmimine konsolideerimisgrupisest negatiivse mõju ülekandumist;
- 37) ulatust, mil määral takistab keskse vastaspoole õiguslik struktuur kriisilahenduse vahendite rakendamist – tingitult juriidiliste isikute arvust, konsolideerimisgrupi struktuuri keerukusest või raskustest ariliinide ja konsolideerimisgrupi ettevõtjate kokkuviiimisel;
- 38) ulatust, mil määral võiks keskse vastaspoole kriisilahendusel olla negatiivne ülekanduv mõju tema konsolideerimisgrupi muule osale, kui see on asjakohane;
- 39) teenustaseme kokkulepete olemasolu ja usaldusväarsust;
- 40) seda, kas kolmanda riigi asutustel on vajalikud kriisilahenduse vahendid, et toetada liidu kriisilahendusasutuste kriisilahenduse meetmeid, ning liidu ja kolmanda riigi asutuste vahelise kooskõlastatud tegevuse ulatust;
- 41) kriisilahenduse vahendite kasutamise võimalikkust viisil, mis vastab kriisilahenduse eesmärkidele, võttes arvesse kasutada olevaid vahendeid ning keskse vastaspoole struktuuri;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 42) kõiki erinõudeid, mis on vajalikud uute omandiõiguse instrumentide emiteerimiseks vastavalt artikli 33 lõikele 1;
 - 43) kokkuleppeid ja viise, mille abil saaks kriisilahendust tõkestada kesksete vastaspoolte puhul, millel on eri jurisdiktsioonides asutatud kliirivad liikmed või sõlmitud tagatiskokkulepped;
 - 44) kriisilahenduse vahendite usaldusväärset kasutamist viisil, mis vastab kriisilahenduse eesmärkidele, võttes arvesse võimalikku mõju kliirivatele liikmetele, muudele vastaspooltele ja töötajatele ning võimalikke meetmeid, mida võivad võtta kolmanda riigi asutused;
 - 45) ulatust, mil määral saab keskse vastaspoole kriisilahenduse mõju finantssüsteemile ja finantsturu usaldusele adekvaatselt hinnata;
 - 46) ulatust, mil määral võib keskse vastaspoole kriisilahendusel olla märkimisväärne otsene või kaudne ebasoodne mõju finantssüsteemile, turu usaldusele või majandusele;
 - 47) ulatust, mil määral saaks kriisilahenduse vahendite ja õiguste rakendamise abil piirata negatiivse mõju ülekandumist teistele kesksetele vastaspooltele või finantsturgudele;
 - 48) ulatust, mil määral võiks keskse vastaspoole kriisilahendusel olla oluline mõju makse- ja arveldussüsteemide toimimisele.
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0301

Ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajad ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta (COM(2018)0113 – C8-0103/2018 – 2018/0048(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/38)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0113),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0103/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 11. juuli 2018. aasta arvamust⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0364/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0048

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 65.

Kolmapäev, 27. märts 2019

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühisrahastamine on üha sagedamini üks alternatiivse rahastamise viise **idufirmade ja** varajases kasvuetapis olevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks, kes tuginevad tavaliselt väikestele investeringutele. Ühisrahastamine esindab **aina suureneva tähtsusega** uut liiki vahendust, kus ühisrahastamisteenuse osutaja **käitab üldsusele avatud digitaalset platvormi**, et viia **või aidata viia** potentsiaalsed investorid **või laenuandjad** kokku rahastamist vajavate ettevõtjatega, sõltumata sellest, kas rahastamise tulemuseks on laenuleping, osalus aktsiakapitalis või muu vabalt võõrandatava väärtpaberi põhine osalus, **ilma et ühisrahastamisteenuse osutaja ise riske võtaks**. Seepärast on asjakohane lisada käesoleva määruse kohaldamisalasse nii laenu- kui ka investeerimispõhine ühisrahastamine.
- (2) Ühisrahastamine võib parandada **VKEde** juurdepääsu rahastamisele ja edendada kapitaliturgude liidu kujundamist. Isegi liikmesriikides, kus pangapõhine rahastamine on finantskriisi ajal jäänud stabiilseks, põhjustavad tagasihoidlikud rahastamisvõimalused sellistele ettevõtjatele probleeme. Ühisrahastamise puhul on välja kujunenud tava, et projekti või **ettevõtet** rahastab internetipõhise platvormi kaudu tavaliselt suur hulk inimesi või organisatsioone ning **eraisikud**, organisatsioonid ja ettevõtted, sealhulgas idufirmad, kaasavad selle kaudu suhteliselt väikseid rahasummasid.
- (3) Üldiselt tuginevad ühisrahastamisteenused kolme liiki osalejatele: projektiomanik, kes esitab rahastamiseks projekti **või ärilaenu**; investorid, kes tavaliselt väikeste investeringute **või laenudega** rahastavad esitatud projekti, ning teenust osutav vahendav organisatsioon, kes internetipõhise platvormi kaudu viib kokku projektiomanikud ja investorid **või laenuandjad**.
- (4) Ühisrahastamine ei ole ettevõtjatele mitte ainult alternatiivne rahastamisallikas, nagu riskikapital, vaid võib neile pakkuda ka muid eeliseid. See võib toetada projekti **või ettevõtte** kontseptsiooni ja ideed, anda juurdepääsu suurele hulga inimestele, pakkudes ettevõtjale teadmisi ja teavet, ning olla turundusmeetodiks.
- (5) Mitu liikmesriiki on juba kehtestanud riigisisese sihtotstarbelise ühisrahastamiskorra. Kõnealune kord on kohandatud kohalike turgude ja investorite omaduste ja vajadustega. Selle tulemusena lahknevad liikmesriikide eeskirjad nii ühisrahastamisplatvormide kasutamistingimuste, lubatud tegevuste kohaldamisala kui ka tegevusloa-nõuete osas.
- (6) Olemasolevate siseriiklike õigusnormide erinevused takistavad piiriüleste ühisrahastamisteenuste osutamist ja seega mõjutavad nad otseselt selliste teenuste siseturu toimimist. Eelkõige asjaolu, et õigusraamistik on liikmesriigiti killustunud, toob kaasa õiguslike nõuete täitmisega seotud olulised kulud jaeinvestorite jaoks, kes on sageli silmitsi raskustega, mis on disproportsionaalsed investeringute suurusega, kui nad püüavad määrata kindlaks, milliseid õigusnorme piiriüleste ühisrahastamisteenuste suhtes kohaldatakse. Seepärast ei julge sellised investorid tihti investeerida piiriüleste ühisrahastamisplatvormide kaudu. Samadel põhjustel hoiduvad ühisrahastamisplatvormide

⁽¹⁾ ELT C ..., ..., lk

⁽²⁾ ELT C ..., ..., lk

Kolmapäev, 27. märts 2019

kaudu tegutsevad ühisrahastamisteenuse osutajad osutamast oma teenuseid muudes liikmesriikides peale selle, kus on nende asukoht. Selle tulemusena piirdub ühisrahastamistevõime senini suuresti siseriikliku turuga, kahjustades sellega kogu liitu hõlmavat turgu, võttes ettevõtjalt ühisrahastamisteenustele juurdepääsu võimaluse, **eriti kui ettevõtte asub liikmesriigis, kus selle suhteliselt väiksema rahvaarvu tõttu ei leidu piisavalt võimalikke rahastajaid.**

- (7) Selleks et edendada piiriülest ühisrahastamistevõimet ja hõlbustada ühisrahastamise pakkujatele kõnealuste teenuste osutamise ja vastuvõtmise vabaduse kasutamist siseturul, on vaja kõrvaldada ühisrahastamisteenuste siseturu nõuetekohase toimimise takistused. Selliste ühtsete ühisrahastamisteenuste osutamise eeskirjade kehtestamine, millega antakse ühisrahastamisteenuse osutajale võimalus taotleda ühtset, tervet liitu hõlmavat tegevusluba, et tegutseda kõnealuste eeskirjade kohaselt, on asjakohane esimene samm selleks, et edendada piiriülest ühisrahastamistevõimet ja seeläbi tõhustada siseturu toimimist.
- (8) Käesoleva määruse eesmärk on edendada ettevõtjate piiriülest rahastamist, kõrvaldades siseturu toimimise takistused. Seepärast ei tuleks käesolevat määrust kohaldada ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutatakse seoses laenuandmisega isikutele, kes on tarbijad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ⁽¹⁾ artikli 3 punkti a tähenduses.
- (9) Vältimaks seda, et sama tegevuse jaoks on liidus vaja erinevaid tegevuslubasid, tuleks need ühisrahastamisteenused, mida osutavad isikud, kellel on kehtiv tegevusluba kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL⁽²⁾ või kes on selle saanud kooskõlas siseriikliku õigusega, jätta käesoleva määruse kohaldamisalast välja.
- (10) Seoses laenu põhise ühisrahastamisega peaks laenude vahendamine, sealhulgas sellised teenused nagu klientidele ühisrahastamispakkumiste tutvustamine või projektiomanike krediitvõime hindamine, hõlmama erinevaid ärimudeleid, et võimaldada ühisrahastamisplatvormi kaudu laenulepingute sõlmimist ühe või mitme kliendi ja ühe või mitme projektiomaniku vahel.
- (11) Investeeringupõhise ühisrahastamise korral on vabalt võõrandatav väärtpaber investorile tähtis tagatis, sest see võimaldab neil investeeringust väljuda, kuna annab neile õigusliku võimaluse võõrandada oma osalus kapitaliturgudel. Käesolev määrus hõlmab ja lubab seepärast investeeringupõhiseid ühisrahastamisteenuseid üksnes seoses vabalt võõrandatavate väärtpaberitega. Muud finantsinstrumentid kui vabalt võõrandatavad väärtpaberid tuleks siiski käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta, kuna nendega kaasneb investorite jaoks risk, mida ei suudeta käesolevas õigusraamistikus nõuetekohaselt hallata.
- (11a) **Algmüntide pakkumiste omadused erinevad märkimisväärselt käesolevas määruses reguleeritud ühisrahastamisest. Algmüntide pakkumisel ei kasutata tavaliselt vahendajaid, näiteks ühisrahastamisplatvorme, ja sageli kaasatakse rahalisi vahendeid rohkem kui 1 000 000 euro väärtuses. Algmüntide pakkumise lisamine käesolevasse määrusesse ei lahendaks kõiki algmüntide pakkumisega seotud probleeme.**
- (12) Ühisrahastamisinvesteeringutega seotud riske arvestades on investorite tõhusa kaitse ja turudistsipliini mehhanismi kehtestamise huvides asjakohane kehtestada iga ühisrahastamispakkumise maksimaalse müügihinna piirmäär. Seepärast tuleks kehtestada piirmäär **8 000 000 eurot, mis on maksimaalne piirmäär, milleni liikmesriigid võivad teha väärtpaberite avalike pakkumiste puhul erandi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129⁽³⁾ kohasest prospekti koostamise kohustusest. Mõjutamata vajadust range investorikaitse standardi järele, tuleks see piirmäär kehtestada kooskõlas riiklike turgude tavade, et muuta liidu platvorm ettevõtete piiriülese rahastamise jaoks atraktiivseks.**

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediitilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (12a) *Selles määruses sätestatakse potentsiaalsetele investoritele iga ühisrahastamispakkumise korral edastatava investeerimist käsitleva põhiteabedokumendi sisu. Kuna investeerimist käsitlev põhiteabedokument koostatakse nii, et see oleks kooskõlas ühisrahastamispakkumise eriomaduste ja investorite teabevajadustega, peaks see asendama määruse (EL) 2017/1129 kohaselt väärtpaperite avaliku pakkumise korral nõutavat prospekti. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohased ühisrahastamispakkumised määruse (EL) 2017/1129 kohaldamisalast välja arvata ja seda määrust tuleks vastavalt muuta.*
- (13) Selleks et vältida õiguslikku arbitraaži ja tagada tõhus järelevalve ühisrahastamisteenuse osutajate üle, tuleks ühisrahastamisteenuse osutajatel keelata avalikkuselt hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine, välja arvatud juhul, kui neil on krediidasutuse tegevusluba kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽¹⁾ artikliga 8.
- (14) Selleks et kõnealune eesmärk saavutada, tuleks ühisrahastamisteenuse osutajatele anda võimalus taotleda ühtne kogu liitu hõlmav tegevusluba ja tegutseda kooskõlas sellega seotud ühtsete nõuetega. Selleks et säilitada selliste ainult riiklikule turule suunatud ühisrahastamispakkumiste lai kättesaadavus, mille korral ühisrahastamisteenuse osutajad otsustavad osutada oma teenuseid vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele, peaks neil olema võimalik seda teha ka edaspidi. Seepärast peaks käesolevas määruses sätestatud ühtsete nõuete kohaldamine olema vabatahtlik ja neid ei tuleks kohaldada sellistele ühisrahastamisteenuse osutajatele, kes otsustavad tegutseda üksnes riiklikul tasandil.
- (15) Selleks et säilitada kõrgetasemeline investorikaitse, vähendada ühisrahastamisega seotud riske ning tagada kõikide klientide õiglane kohtlemine, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad kehtestama korra, et tagada projektide valimine ja ühisrahastamisteenuste osutamine asjatundlikul, õiglasel ja läbipaistval viisil.
- (15a) *Samal põhjusel tuleks käesolevast määrusest välja jätta ühisrahastamisteenuse osutajad, kes kasutavad oma platvormil algiintide pakkumisi. Selle kujuneva tehnoloogia tõhusaks reguleerimiseks võiks komisjon esitada tulevikus põhjaliku mõjuhindamise alusel ettepaneku tervikliku ELi tasandi õigusraamistiku kohta.*
- (15b) *Alternatiivsetel investeerimisvahenditel, nagu algiintide pakkumine, on VKEde, uuenduslike idufirmade ja kasvufirmade rahastamise ning tehnosiirde kiirendamise potentsiaal ja need võivad moodustada kapitaliturgude liidu olulise osa. Komisjon peaks hindama, kas oleks vaja teha eraldi liidu õigusraamistiku ettepanek algiintide pakkumiste kohta. Õiguskindluse üldine suurenemine võib aidata suurendada investori ja tarbija kaitset ja vähendada asümmeetrilisest teabest, petturlikust käitumisest ning ebaseaduslikust tegevusest tulenevaid riske.*
- (16) Selleks et parandada klientidele (*kes võivad olla potentsiaalsed või tegelikud investorid või projektiomanikud*) pakutavaid teenuseid, peaks ühisrahastamisteenuse osutajal olema võimalik kasutada klientide nimel otsustusõigust seoses korralduste täitmise kriteeriumidega, eeldusel et võetakse kõik vajalikud meetmed klientide jaoks parima võimaliku tulemuse saamiseks ja et klientidele avaldatakse otsustusõiguse meetod ja kriteeriumid. Selleks et tagada potentsiaalsetele investoritele erapooletu investeerimisvõimaluste pakkumine, ei tohiks ühisrahastamisteenuse osutajad maksta või anda ega saada tasu, allahindlust või mitterahalist hüve investorite korralduste suunamise eest konkreetse pakkumise juurde enda platvormil või konkreetse pakkumise juurde kolmanda osapoole platvormil.
- (17) Käesoleva määruse eesmärk on hõlbustada otseinvesteeringuid ja takistada õigusliku arbitraaži võimaluste loomist finantsvahendajatele, kelle tegevust reguleerivad muud liidu õigusaktid, eelkõige varahaldureid käsitlevad liidu õigusnormid. Õiguslike struktuuride, sealhulgas eriotstarbeliste üksuste kasutamine ühisrahastamisprojektide *või ettevõtete* ja investorite vahendamise korral peaks seepärast olema rangelt reguleeritud ja seda tuleks lubada üksnes *nõuetele vastavatele vastaspooltele või valitavatele kutselistele investoritele, nagu on määratletud direktiivis 2014/65/EL.*

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (18) Tõhusa juhtimissüsteemi tagamine on vajalik selleks, et juhtida riske nõuetekohaselt ja ennetada mis tahes huvide konflikti. Ühisrahastamisteenuse osutaja peaks seepärast kehtestama sellise juhtimiskorra, millega tagatakse tõhus ja usaldusväärne juhtimine, ning tema juhtkonnal peaks olema hea maine ning piisavad teadmised ja kogemused. Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid kehtestama menetluse kliendikaebuste vastuvõtmiseks ja käsitlemiseks.
- (19) Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid oma ühisrahastamisplatvormil tegutsema klientide erapooletute vahendajatenä. Selleks et ennetada huvide konflikte, tuleks ühisrahastamisteenuse osutajatele, juhtidele ja töötajatele või mis tahes neid otseselt või kaudselt kontrollivatele isikutele kehtestada kindlad nõuded. **Ühisrahastamisteenuste osutajad peaksid** hoiduma rahalise osaluse omamisest ühisrahastamispaakumistes, mida nende ühisrahastamisplatvormide kaudu korraldatakse, **välja arvatud siis, kui nad avalikustavad oma rahalise osaluse projektides või paakumistes eelnevalt oma veebisaidil. See võimaldab ühisrahastamisteenuse osutajatel oma huvid investorite huvidega kooskõlla viia.** Aktsionärid, kes omavad 20 % või enam aktsiakapitalist või hääletarvust, ja juhid või mis tahes isikud, kes otseselt kontrollivad ühisrahastamisplatvormi, ei tohiks olla asjaomase ühisrahastamisplatvormi kaudu osutatavate ühisrahastamisteenuste klientideks.
- (20) Ühisrahastamisteenuste tõhusa ja toimiva osutamise eesmärgil peaks ühisrahastamisteenuste osutajatel olema võimalik usaldada teistele teenuseosutajatele kas täielikult või osaliselt tööülesannete täitmine, tingimusel et selline tegevuse edasiandmine ei kahjusta oluliselt ühisrahastamisteenuse osutaja sisekontrolli kvaliteeti ega tõhusa järelevalve teostamist. Ühisrahastamisteenuste osutajad peaksid täielikult vastutama käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise eest.
- (21) Kliendi vara hoidmiseks ja makseteenuste osutamiseks tuleb taotleda makseteenuse pakkuja tegevusluba kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) direktiiviga 2015/2366⁽¹⁾. Kohustusliku tegevusloa nõue ei ole täidetud, kui on olemas ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba. Seepärast on asjakohane täpsustada, et juhul, kui ühisrahastamisteenuse osutaja osutab koos ühisrahastamisteenustega selliseid makseteenuseid, on tal vaja ka makseasutuse tegevusluba kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/2366. Selleks et võimaldada selliste tegevuste üle nõuetekohase järelevalve teostamist, tuleks **riiklikku pädevat asutust** teavitada sellest, kas ühisrahastamisteenuse osutaja ise kavatses asjakohase tegevusloa alusel osutada makseteenuseid või annab ta selliste teenuste osutamise tegevusloaga kolmandale osapoolele edasi.
- (22) Piiriüleste ühisrahastamisteenuste kasv ja sujuv toimimine nõuab piisavat ulatust ja avalikkuse usaldust selliste teenuste vastu. Seepärast on vaja tegevuslubadele sätestada ühtsed, proportsionaalsed ja otse kohaldatavad nõuded ning määrata ühtne järelevalveasutus.
- (23) Ühisrahastamisteenuste kasvule aitab kaasa investorite suur usaldus. Seepärast peaksid ühisrahastamisteenuste nõuded soodustama kõnealuste teenuste piiriülest osutamist, vähendama tegevusriske ning tagama suure läbipaistvuse ja investorikaitse.
- (24) Ühisrahastamisteenuste korral ei ole välistatud rahapesu ega terrorismi rahastamise oht, nagu on rõhutatud komisjoni aruandes siseturgu mõjutavate ja piiriülese tegevusega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamise kohta⁽²⁾. Seetõttu tuleks ette näha kaitsemeetmed, mille kohaselt reguleeritakse vastavust tegevusloa saamise tingimustele ja hinnatakse juhtkonna head mainet, ning millega tagatakse, et makseteenuseid osutavad ainult tegevusloaga üksused, kelle suhtes kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid. Selleks et edaspidi tagada rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtu ennetades finantsstabiilsus **ning võttes arvesse käesoleva määruse kohaselt ühisrahastamispaakumisega kaasatavatele vahenditele seatud maksimaalset piirmäära**, peaks komisjon hindama, kas on vajalik ja proportsionaalne, et asjaomaste ühisrahastamisteenuste osutajad, **kes on**

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

(2) COM(2017)0340, komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule siseturgu mõjutavate ja piiriülese tegevusega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamise kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

käesoleva määruse alusel tegevusloa saanud, järgiksid **kõiki või osa** siseriiklikke õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega, ning kas ühisrahastamisteenuste osutajad tuleks lisada kohustatud isikute loetellu direktiivi (EL) 2015/849 tähenduses.

- (25) Selleks et võimaldada ühisrahastamisteenuste osutajatel erinevaid õigusnorme arvestamata piiriüleselt tegutseda ja soodustada nii erinevate liikmesriikide investorite projektide rahastamist kogu liidus, ei tohiks liikmesriigid kehtestada täiendavaid nõudeid ühisrahastamisteenuste osutajatele, kes on saanud **käesoleva määruse kohaselt** tegevusloa.
- (26) Tegevusloa andmise protsess peaks võimaldama **riiklikul pädeval asutusel** saada teavet teenuste kohta, mida potentsiaalsed ühisrahastamisteenuste osutajad kavatsevad osutada, **ning ühisrahastamisplatvormide kohta, mida nad kavatsevad hallata**, hinnata nende juhtimise kvaliteeti ning hinnata potentsiaalsete ühisrahastamisteenuste osutajate sisemist töökorraldust ja menetlusi, et tagada käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmine.
- (27) Ühisrahastamisteenuste osutamise läbipaistvuse edendamiseks ja investitorite huvides peaks ESMA kooskõlas käesoleva määrusega looma **liidus tegevusloa saanud ning platvorme haldavate** ühisrahastamisteenuste osutajate avaliku registri ja ajakohastama seda.
- (28) Tegevusluba tuleks kehtetuks tunnistada, kui tegevusloa andmise tingimused ei ole enam täidetud. **Riiklik pädev asutus** peaks eelkõige hindama, kas juhtide hea maine on kahjustatud või kas sisemistes menetlustes ja süsteemides esineb tõsiseid puudujääke. Selleks et **riiklik pädev asutus** saaks hinnata, kas ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba tuleks kehtetuks tunnistada, **tuleks riiklikku pädevat asutust teavitada** iga kord, kui ühisrahastamisteenuse osutaja või tema nimel tegutseva kolmanda osapoole makseasutuse tegevusluba on kehtetuks tunnistatud, või kui on tuvastatud, et ta on rikkunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849⁽¹⁾ nõudeid.
- (29) Selleks et potentsiaalsetel investoritel oleks selge arusaamine ühisrahastamisteenuste olemusest, riskidest, kuludest ja tasudest, peaksid ühisrahastamisteenuste osutajad esitama kliendile **selget ja liigendatud** teavet.
- (30) Investeeringud ühisrahastamisplatvormidel turustatavatesse toodetesse ei ole võrreldavad tavapäraste investeermistoodete või säästutoodetega ja neid tooteid ei tohiks kõnealuste toodetena turustada. Selleks et tagada, et potentsiaalsed investorid mõistavad ühisrahastamisinvesteeringutega seotud riske, **on** ühisrahastamisteenuse osutajad **kohustatud** tegema potentsiaalsete investorite teadmiste testi, et selgitada välja nende **investeermisalasel arusaamad**. Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid potentsiaalseid investoreid sõnaselgelt hoiatama iga kord, kui osutatavaid ühisrahastamisteenuseid peetakse neile sobimatuks.
- (31) Selleks et potentsiaalsed investorid saaksid teha teadliku investeermisotsuse, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad esitama neile põhiteabedokumendi. Põhiteabedokument peaks potentsiaalset investorit hoiatama, et asjaomases investeermiskeskkonnas esinevad riskid ja seda ei hõlma ei hoiuste tagamise skeem ega investeeringute tagamise skeem.
- (32) Põhiteabedokumendis tuleks arvestada ka varajases etapis ettevõtjate tunnusjooni ja nendega seotud riske ning tuleks keskenduda põhiteabele projektiomanike kohta, investorite õigustele ja tasudele ning pakutavate väärtpaberite liigile ja laenulepingutele. Kuna kõnealust teavet saab kõige paremini edastada projektiomanik, peaks põhiteabedokumendi koostama tema. Kuna potentsiaalsete investorite teavitamise eest vastutavad ühisrahastamisteenuse osutajad, **vastutavad** nemad **põhiteabedokumendi terviklikkuse eest**.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (33) Selleks et tagada idufirmadele ja VKEdele sujuv ja otstarbekas juurdepääs kapitaliturgudele, vähendada nende rahastamiskulusid ning vältida ühisrahastamisteenuse osutajate viivitusi ja kulusid, ei nõuta pädevalt asutuselt põhiteabedokumendi heakskiitmist.
- (34) Selleks et vältida piiriüleste ühisrahastamisteenuste osutamise asjatuid kulusid ja kaasnevat halduskoormust, ei tuleks kehtestada reklaamteadete tõlkimise kohustust.
- (35) Ühisrahastamisteenuse osutajatel ei peaks olema võimalik omandamis- või võõrandamishuvide valikuline või mittevalikuline kokkuviiimine, kuna kõnealune tegevus nõuab investeerimisühingu tegevusluba kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artikliga 5 või reguleeritud turu tegevusluba kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 44. Ühisinvesteerimisteenuse osutajatel peaks läbipaistvuse ja teabevoogu tagamise huvides olema võimalik lubada nende platvormi kaudu investeerinud investoritel üksteisega oma platvormi kaudu seoses algse investeeringuga ühendust võtta ja teha seotud tehinguid. Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid siiski teavitama oma kliente sellest, et nad ei halda kauplemissüsteemi ja et nende platvormide kaudu toimuva omandamise ja võõrandamise kohta teeb otsuse klient ja vastutab selle eest.
- (36) Selleks et suurendada läbipaistvust ja tagada kliendisuhtluse nõuetekohane dokumenteerimine, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad kõik oma osutatud teenuste ja tehtud tehingute andmed nõuetekohaselt säilitama.
- (37) Selleks et tagada investorite ja **projektiomanike** õiglane ja mittediskrimineeriv kohtlemine, ei tohiks ühisrahastamisteenuse osutajad, kes reklaamivad oma teenuseid reklaamteadete kaudu, kohelda ühtegi konkreetset projekti soodsamalt teistest projektidest, mida platvormi kaudu pakutakse, **välja arvatud juhul, kui selleks on objektiivne põhjus, näiteks investori erinõudmised või investori eelnevalt kindlaks määratud riskiprofiil**. Ühisrahastamisteenuse osutajaid ei tohiks siiski takistada mainimast edukalt lõppenud pakkumisi, millesse platvormi kaudu investeringuid enam teha ei saa, **ning neid julgustatakse võimaldama oma lõppenud projektide tulemuste võrdlemist**.
- (38) Selleks et pakkuda kogu liidus tegutsevatele ühisrahastamisteenuse osutajatele suuremat õiguskindlust ja et tagada lihtsam turulepääs, tuleks elektrooniliselt avaldada täielik teave liikmesriikides kohaldatavate õigus- ja haldusnormide kohta, mis konkreetselt käsitlevad ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteateid, ning nende normide kokkuvõtted. Sellel eesmärgil peaksid pädevad asutused ja ESMA haldama keskeid andmebaase.
- (39) Selleks et paremini mõista reklaamteadetele kohaldatavate nõuete regulatiivseid erinevusi liikmesriikides, peaksid pädevad asutused esitama ESMA-le igal aastal üksikasjaliku aruande oma täitemetmete kohta selles valdkonnas.
- (39a) **Selleks et tagada kogu liidus tegutsevatele ühisrahastamisteenuse osutajatele tegevuslubade andmise ja neile kehtivate nõuete ühtne kohaldamine, peaks ESMA komisjonile esitamiseks välja töötama regulatiivsed tehnilised standardid.**
- (40) On oluline tõhusalt ja tulemuslikult tagada tegevuslubade andmise ja ühisrahastamisteenuste osutamise nõuete järgimine kooskõlas käesoleva määrusega. **Riiklik pädev asutus peaks välja andma tegevuslubasid ja teostama järelevalvet. Riiklikul pädeval asutusel peaks olema pädevus nõuda teavet, korraldada üldisi uurimisi ja kohapealseid kontrolle, avaldada avalikke teadaandeid ja hoiatusi ning määrata sanktsioone. Riiklik pädev asutus peaks kasutama oma järelevalve- ja karistuste määramise pädevust proportsionaalselt.**
- █
- (42) **Riiklik pädev asutus** peaks võtma tasu üksustelt, kelle üle ta otsest järelevalvet teostab, et katta oma kulusid, sealhulgas üldkulusid. Tasu suurus peaks olema proportsionaalne selle üksuse suurusega, kelle üle otsest järelevalvet teostatakse, võttes arvesse seda, et ühisrahastamisector on varajases arengujärgus.
- (43) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on ühisrahastamisteenuste suhtes kohaldatava õigusraamistiku killustatuse vähendamine, et tagada selliste teenuste siseturu nõuetekohane toimimine, parandades samas investorite kaitset ja turu tõhusust ning toetades kapitaliturgude liidu loomist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5

Kolmapäev, 27. märts 2019

sätetatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealus artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (44) Käesoleva määruse kohaldamist tuleks edasi lükata, et viia see kooskõlla nende siseriiklike õigusnormide kohaldamise algusega, millega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv XXX/XXXX/EL, millega vabastatakse käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad ühisrahastamisteenuse osutajad direktiivi 2014/65/EL kohaldamisest.
- (45) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Seepärast tuleks määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega.
- (46) Euroopa Andmekaitseinspektoriga on konsulteeritud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 ⁽¹⁾ artikli 28 lõikele 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtsed nõuded järgmisele:

- a) ühisrahastamisteenuse osutajate tegevus ja korraldus;
- b) ühisrahastamisteenuse osutajatele tegevuslubade andmine ja järelevalve nende üle;
- c) läbipaistvus ja ühisrahastamisteenuste osutamisega seotud reklaamteated liidus.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, kes otsustavad taotleda tegevusluba ühisrahastamisteenuse osutamiseks kooskõlas artikliga 10, ja ühisrahastamisteenuse osutajate suhtes, kes on saanud tegevusloa kooskõlas kõnealuse artikliga. **Selleks, et need juriidilised isikud võiksid luba taotleda, peab nende tegelik ja püsiv asukoht olema liidu liikmesriigis.**
2. Käesolevat määrust ei kohaldata:
 - a) ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutatakse projektiomanikele, kes on tarbijad direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti a tähenduses;
 - b) ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutab füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud investimisühingu tegevusloa kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artikliga 7;
 - c) ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutab füüsiline või juriidiline isik kooskõlas siseriikliku õigusega;
 - d) ühisrahastamispaakumiste suhtes, mille müügihind on suurem kui **8 000 000** eurot ühisrahastamispaakumise kohta, mis arvestatakse 12-kuulise perioodi ja iga konkreetse ühisrahastamisprojekti kohta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

2a. Liikmesriikide seadused, mis käsitlevad projektiomanikele või investoritele esitatavaid litsentsimisnõudeid, ei tohi neid takistada kasutamast ühisrahastamisteenuseid, mida käesoleva määruse kohaselt tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutajad selle määruse kohaselt pakuvad.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „ühisrahastamisteenus“ – **ühisrahastamisplatvormi pakkumine, et osutada** järgmist:
 - i) **otsene ühisrahastamisteenus, mis lihtsustab investori kokkuvii mist konkreetse projektiomanikuga ja konkreetse projektiomaniku kokkuvii mist investoriga;**
 - ii) **vahendatud ühisrahastamisteenus, mis lihtsustab investori kokkuvii mist projektiomanikuga ning võimaldab sellega seoses kindlaks määrata pakkumiste hinna ja esitam sviisi või mis lihtsustab projektiomaniku kokkuvii mist investoriga ja võimaldab sellega seoses kindlaks määrata pakkumiste hinna, või mõlemat;**
 - b) „ühisrahastamisplatvorm“ – ühisrahastamisteenuse osutaja käitatav või hallatav elektrooniline **süsteem**;
 - c) „ühisrahastamisteenuse osutaja“ – juriidiline isik, kes osutab **ühte või enamat ühisrahastamisteenust** ja kellele **asjaomane riiklik pädev asutus** on kooskõlas käesoleva määruse **artikliga 10** andnud selleks tegevusloa;
 - d) „ühisrahastamis pakkumine“ – ühisrahastamisteenuse osutaja mis tahes teade, milles esitatakse teavet selleks, et potentsiaalne investor saaks teha otsuse ühisrahastamistehingu tegemise asjaolude üle;
 - e) „klient“ – potentsiaalne või tegelik investor või projektiomanik, kellele ühisrahastamisteenuse osutaja osutab või võib osutada ühisrahastamisteenuseid;
 - f) „projektiomanik“ – isik, kes soovib ühisrahastamisplatvormi kaudu **rahastamist leida**;
 - g) „investor“ – isik, kes ühisrahastamisplatvormi kaudu annab laenu või omandab vabalt võõrandatavaid väärtpabereid;
 - h) „ühisrahastamisprojekt“ – **eesmärk, mida** projektiomanik ühisrahastamis pakkumise kaudu **rahastab või soovib rahastada**;
 - i) „vabalt võõrandatav väärtpaber“ – vabalt võõrandatav väärtpaber, nagu on määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 44;
 - j) „reklaamteade“ – ühisrahastamisteenuse osutaja teave või teade potentsiaalsele investorile või projektiomanikule ühisrahastamisteenuse osutaja teenuste kohta, välja arvatud käesoleva määruse nõuete kohaselt investorile avalikustamisele kuuluv teave;
 - k) „püsiv andmekandja“ – vahend, mis võimaldab salvestada teavet nii, et seda saab tulevikus asjaomase teabe otstarbe seisukohast piisava aja jooksul kasutada, ja mis võimaldab salvestatud teavet muutmata kujul taasesitada;
 - l) „eriotstarbeline üksus“ – üksus, **mis on loodud ainult väärtpaberistamiseks või** mille ainsaks eesmärgiks on väärtpaberistamine Euroopa Keskpanga määruse (EL) nr 1075/2013 ⁽¹⁾ artikli 1 lõike 2 tähenduses;

⁽¹⁾ ELT L 297, 7.11.2013, lk 107.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- la) „laen“ – leping, mis kohustab investorit andma projektiomaniku käsutusse kokkulepitud ajaks kokkulepitud rahasumma ning mille kohaselt on projektiomanik kohustatud nimetatud summa kokkulepitud aja jooksul tagasi maksma;
- lb) „riiklik pädev asutus“ – liikmesriigi määratud asutus või asutused, millele on antud vajalikud volitused ja mis tegeleb või mis tegelevad käesoleva määruse kohaldamise huvides ühisrahastamisteenuse osutajate tegevuslubade ja järelevalvega seotud ülesannetega.

I

II peatükk

Ühisrahastamisteenuste osutamine ning korralduslikud ja tegevusnõuded ühisrahastamisteenuste osutajatele

Artikkel 4

Ühisrahastamisteenuste osutamine

1. Ühisrahastamisteenuseid võivad osutada üksnes juriidilised isikud, kelle tegelik ja püsiv asukoht on liidu liikmesriigis ning kellele on antud ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba kooskõlas käesoleva määruse artikliga 10.

Kolmandas riigis asutatud juriidilised isikud ei saa käesoleva määruse kohaselt ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba taotleda.

2. Ühisrahastamisteenuse osutaja tegutseb ausalt, õiglaselt ja professionaalselt kooskõlas oma klientide ja potentsiaalsete klientide parimate huvidega.

3. Ühisrahastamisteenuse osutaja ei maksa või ei anna ega saa tasu, allahindlust või mitterahalist hüve investorite korralduste suunamise eest konkreetse pakkumise juurde enda platvormil või konkreetse pakkumise juurde kolmanda osapoole platvormil.

4. Ühisrahastamisteenuse osutaja võib kasutada oma klientide nimel otsustusõigust seoses klientide korralduste täitmise kriteeriumidega, avaldades klientidele otsustusõiguse täpse meetodi ja kriteeriumid ning võttes kõik vajalikud meetmed klientide jaoks parima võimaliku tulemuse saamiseks.

5. Kui ühisrahastamisteenuste osutamiseks **investoritele, kes ei ole nõuetele vastavad vastaspooled, nagu on määratletud direktiivis 2014/65/EL**, kasutatakse eriotstarbelist üksust, on ühisrahastamisteenuse osutajal õigus kanda eriotstarbelisele üksusele üle üksnes üks vara, et võimaldada investoritel võtta väärtpaberite omandamise kaudu kõnealuses varas positsioon. Investor teeb aluseks olevas varas positsiooni võtmise kohta otsuse iseseisvalt.

Artikkel 4a

Vahendatud ühisrahastamisteenused

Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmavad vahendatud ühisrahastamisteenused järgmist:

- a) projektiomanike vabalt võõrandatavate väärtpaberite emissioon ilma kindla kohustuseta, nagu on osutatud direktiivi 2014/65/EL I lisa A jao punktis 7, või projektiomaniku laenu vahendamine;
- b) projektiomanike vabalt võõrandatavaid väärtpabereid või projektiomaniku laenu vahendamist puudutav investeerimisenõustamine, nagu on osutatud direktiivi 2014/65/EL I lisa A jao punktis 5 ja

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) *projektiomanike vabalt võõrandatavate väärtpaberite või projektiomaniku laenu vahendamisega seotud kliendikorralduste vastuvõtmine ja edastamine, nagu on osutatud direktiivi 2014/65/EL I lisa A jao punktis 1.*

Artikkel 5

Tõhus ja usaldusväärne juhtimine

Ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkond kehtestab asjakohase korra ja asjakohased menetlused, et tagada tõhus ja usaldusväärne juhtimine, sealhulgas ülesannete lahusus, talitluspidevus ja huvide konfliktide vältimine, ja teostab järelevalvet nende rakendamise üle, tehes seda turu usaldusväärsust ja klientide huve toetaval viisil. **Ühisrahastamisteenuse osutajad, kes pakuvad artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis ii a osutatud teenuseid, tagavad, et neil on teenuste pakkumisega kaasnevate riskide haldamiseks ja finantsmodelleerimiseks asjakohased süsteemid ja kontrollid.**

Artikkel 5a

Hoolsuskohustusega seotud nõuded

1a. *Ühisrahastamisteenuse osutajad tagavad, et projektiomanike suhtes, kes esitavad ühisrahastamisteenuse osutaja ühisrahastamisplatvormil rahastamiseks projekti, järgitakse vähemalt minimaalset nõuetekohast hoolsust.*

2a. *Lõikes 1 osutatud minimaalne nõuetekohane hoolsus hõlmab kõike järgmist:*

- a) *tõendite saamist selle kohta, et projektiomanikul puuduvad varasemad karistused äriühinguõiguse, maksejõuetusõiguse, finantsteenuseid käsitleva õiguse, rahapesuvastase õiguse, pettusi käsitlevate õigusaktide või ametialast vastutust puudutavate riiklike sätete rikkumise eest;*
- b) *tõendite saamist selle kohta, et projektiomanik, kes soovib leida ühisrahastamisplatvormi kaudu rahastamist:*
- i) *ei ole asutatud liidu asjaomase poliitika alusel määratletud koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis ega direktiivi (EL) 2015/849 artikli 9 lõike 2 kohases suure riskiga kolmandas riigis ja*
- ii) *täidab tõhusalt kõiki läbipaistvust ja teabevahetust käsitlevaid maksustandardeid, mis on kokku lepitud liidu või rahvusvahelisel tasandil.*

Artikkel 6

Kaebuste käsitlemine

1. *Ühisrahastamisteenuse osutaja näeb ette klientidelt saadud kaebuste kiireks, õiglaseks ja järjekindlaks käsitlemiseks tõhusa ja läbipaistva korra ning avalikustab selle kirjelduse.*

2. *Ühisrahastamisteenuse osutaja tagab, et kliendil on võimalik tema vastu tasuta kaebus esitada.*

3. *Ühisrahastamisteenuse osutaja koostab ning teeb klientidele kättesaadavaks standardse kaebuste esitamise vormi ning registreerib kõik saadud kaebused ja võetud meetmed.*

3a. *Ühisrahastamisteenuse osutaja uurib kõiki kaebusi õigeaegselt ja õiglaselt ning teavitab kaebuse esitajat uurimise tulemusest mõistliku aja jooksul.*

4. *ESMA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täpsustada kaebuste käsitlemise nõuded, standardvormingud ja menetlused.*

Kolmapäev, 27. märts 2019

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt ... [XXX kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 7

Huvide konflikt

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja ei või omada rahalist osalust mis tahes ühisrahastamispaigutamises oma ühisrahastamispaigutamisel.

Erandina esimesest lõigust võib ühisrahastamisteenuse osutaja omada oma ühisrahastamispaigutamisel olevas ühisrahastamispaigutamises rahalist osalust juhul, kui teave selle osaluse kohta on klientidele selgelt kättesaadav, st avaldatud on selged ja läbipaistvad valikumenetlused.

2. Ühisrahastamisteenuse osutaja ei tohi võtta klientideks oma aktsionäre, kellele kuulub 20 % või enam aktsiakapitalist või häälearvust, oma juhte või teisi isikuid, kes on nende aktsionäride ja juhtidega otseselt seotud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 35 alapunktis b määratletud kontrolli kaudu.

3. Ühisrahastamisteenuse osutaja omab ja kohaldab tõhusaid sisekorra eeskirju, et ära hoida huvide konflikt, ning tagab, et tema töötajatel puudub otsene või kaudne mõju projektide üle, milles nad omavad rahalist osalust.

4. Ühisrahastamisteenuse osutaja võtab kõik asjakohased meetmed, et vältida, tuvastada, hallata ja avalikustada huvide konflikte ühisrahastamisteenuse osutajate endi, nende aktsionäride, juhtide ja töötajate või direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 35 määratletud kontrolli kaudu nendega otseselt või kaudselt seotud isikute ning nende klientide või kahe kliendi vahel.

5. Ühisrahastamisteenuse osutaja avaldab kliendile teave huvide konflikti üldise laadi ja allika ning asjaomaste riskide maandamiseks võetud meetmete kohta.

6. Lõikes 5 osutatud teave:

a) avaldatakse püsival andmekandjal;

b) sisaldab piisavalt üksikasju, võttes arvesse iga kliendi olemust, et võimaldada igal kliendil teha teadlikke otsuseid teenuse kohta, millega seoses huvide konflikt on tekkinud.

7. **ESMA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et määrata kindlaks:**

a) lõigetes 1 ja 3 osutatud rahalist osalust puudutavate valikumenetluste ja sisekorra eeskirjade säilitamise ja kohaldamise nõuded;

b) lõikes 4 osutatud meetmed;

c) lõigetes 5 ja 6 osutatud teabe avaldamiskord.

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt ... [XXX kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 7a

Ühisrahastamisplatvormi ja investorite huvide kooskõlastamine

1. Selleks et ühisrahastamisplatvormid kooskõlastaksid oma stiimulid investorite omadega, ergutatakse stimuleerivate mehhanismide kasutuselevõttu.
2. Ühisrahastamisplatvormid võivad projekti rahastamises osaleda. Osalus ei tohi olla suurem kui 2 % projekti jaoks kogunenud kapitalist.
3. Ühisrahastamisteenuse osutajale võib maksa edukustasu (intressi), kui projekt väljub ühisrahastamisplatvormilt edukalt.
4. Ühisrahastamisteenuse osutaja kirjeldab ESMA-le enne tegevusloa saamist huvide kooskõlastamise põhimõtteid, mida ta kavatseb kasutada, ja taotleb nendele heakskiitu.
5. Ühisrahastamisplatvormid võivad huvide kooskõlastamise põhimõtteid muuta iga kolme aasta tagant. Mis tahes muudatusele tuleb taotleda ESMA heakskiitu.
6. Ühisrahastamisplatvorm avaldab oma veebisaidil silmapaistvas kohas huvide kooskõlastamise põhimõtete üksikasjaliku kirjelduse.

Artikkel 8

Tegevuse edasiandmine

1. Kui ühisrahastamisteenuse osutaja usaldab tööülesannete täitmise kolmandale osapoolle, peab ta võtma kõik mõistlikud meetmed, et vältida võimalikke täiendavaid tegevusriske.
2. Oluliste tööülesannete edasiandmine ei tohi kahjustada ühisrahastamisteenuse osutaja sisekontrolli kvaliteeti ja **riikliku pädeva asutuse** võimet jälgida seda, kas ühisrahastamisteenuse osutaja täidab kõiki käesolevas määruuses sätestatud kohustusi.
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja vastutab edasiantud tegevuse korral täielikult käesoleva määruuse nõuete täitmise eest.

Artikkel 9

Kliendi vara hoidmine, rahaliste vahendite hoidmine ja makseteenuste osutamine

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja teavitab klienti järgmisest:
 - a) kas ja millistel tingimustel ta osutab varahoidmisteenuseid, lisades viited kohaldatavale siseriiklikule õigusele;
 - b) kas varahoidmisteenuseid osutatakse ise või teeb seda kolmas isik;
 - c) kas makseteenuseid osutab ning rahalisi vahendeid hoiab ja kaitseb ühisrahastamisteenuse osutaja või teeb seda tema nimel tegutsev kolmas osapool.
2. Ühisrahastamisteenuse osutaja või tema nimel tegutsev kolmas osapool ei hoi klientide rahalisi vahendeid ega osuta makseteenuseid, välja arvatud juhul, kui neid rahalisi vahendeid on kavas kasutada ühisrahastamisteenustega seotud makseteenuste osutamiseks ning ühisrahastamisteenuse osutaja või tema nimel tegutsev kolmas osapool on direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 punktis 11 määratletud makseteenuse pakkuja.
3. Lõikes 2 osutatud rahalisi vahendeid kaitstakse kooskõlas siseriiklike õigusnormidega, millega on üle võetud direktiiv (EL) 2015/2366.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Kui ühisrahastamisteenuse osutaja ei osuta makseteenuseid ega hoiu või kaitse ühisrahastamisteenusega seotud rahalisi vahendeid ise või kolmanda osapoole kaudu, peab ta nägema ette korra, millega tagatakse, et projektiomanik võtab vastu rahalisi vahendeid ühisrahastamispakkumiste jaoks või muid makseid ainult direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 punktis 11 määratletud makseteenuse pakkuja **või artiklis 19 määratletud makseteenuseid osutava agendi** kaudu, ja ta peab seda korda ajakohastama.

II peatükk

Ühisrahastamisteenuse osutajate tegevusload ja järelevalve

Artikkel 10

Ühisrahastamisteenuse osutajale tegevusloa andmine

1. **Selleks et saada käesoleva määruse kohaseks ühisrahastamisteenuse osutajaks, peab potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja taotlema selle liikmesriigi riiklikult pädevalt asutuselt, kus ta on asutatud, tegevusluba ühisrahastamisteenuste osutamiseks.**
2. Lõikes 1 osutatud taotlus peab sisaldama kogu järgmist teavet:
 - a) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja aadress;
 - b) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja õiguslik seisund;
 - c) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja põhikiri;
 - d) tegevuskava, milles on loetletud ühisrahastamisteenuste liigid, mida potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja kavatses osutada, **ning platvorm, mida ta kavatses kasutada, sealhulgas see, kus ja kuidas pakkumisi reklaamitakse;**
 - e) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimiskorra ja sisekontrollimehhanismide, sealhulgas riskijuhtimis- ja raamatupidamisprotseduuride kirjeldus, et tagada vastavus käesoleva määruse nõuetele;
 - f) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja süsteemide ning andmetöötlussüsteemide kontrolli ja kaitse vahendite ja korra kirjeldus;
 - g) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja talitluspidevuse tagamise korra kirjeldus, **et tagada, et potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja maksejõuetuse korral jätkatakse laenu tagasimaksete ja investorite investeringute haldamist;**
 - h) andmed potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimise eest vastutavate isikute kohta;
 - i) tõendid, et punktis h osutatud isikutel on hea maine ning potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimiseks kohased teadmised ja kogemus;
 - j) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja sisekorraeskirjade kirjeldus, et vältida seda, et aktsionärid, kes omavad 20 % või enam ühisrahastamisteenuse osutaja aktsiakapitalist või häältearvust, samuti juhid või mis tahes isikud, kes on otseselt kontrolli kaudu nendega seotud, osalevad ühisrahastamistehingutes, mida potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja pakub, **ning kirjeldus peab hõlmama ka potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja sisekorraeskirju projektidega kokku puutuvate töötajate huvide konfliktide kohta;**
 - k) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja tegevuse edasiandmise korra kirjeldus;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- l) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja kliendikaebuste käsitlemise korra kirjeldus;
- m) vajaduse korral selliste makseteenuste kirjeldus, mida potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja kavatseb kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/2366 osutada;

ma) tõendid selle kohta, et ühisrahastamisteenuse osutaja on piisavalt kindlustatud või et tal on piisav kapital ametialase vastutuse rahalise külje kandmiseks juhul, kui ta ei täida käesoleva määrusega kehtestatud ametialaseid kohustusi.

3. Seoses lõike 2 punktiga i esitab potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja tõendid järgmise kohta:

- a) et kõikidel potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkonda kaasatud isikutel puuduvad äriühinguõiguse, maksejõuetusõiguse, finantsteenuseid käsitlevate õigusaktide, rahapesuvastaste õigusaktide, pettuse või ametialase vastutuse valdkonnas kehtiva siseriikliku õiguse rikkumisest tulenevate süüdimõistvate kohtuotsuste ja sanktsioonidega seotud karistusregistri andmed;
- b) et kõikidel ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkonda kaasatud isikutel ühiselt on ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimiseks piisavad teadmised, oskused ja kogemused ning et kõnealustel isikutel on kohustus pühendada oma ülesannete täitmisele piisavalt aega.

4. **Riiklik pädev asutus** hindab 30 tööpäeva jooksul pärast lõikes 1 osutatud tegevusloa taotluse saamist, kas taotlus on täielik. Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab **riiklik pädev asutus** tähtaja, mille jooksul peab potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja puuduva teabe esitama.

5. Kui lõikes 1 osutatud taotlus on täielik, teavitab **riiklik pädev asutus** sellest potentsiaalset ühisrahastamisteenuse osutajat viivitamatult.

5a. Riiklik pädev asutus konsulteerib enne ühisrahastamisteenuste osutamiseks esitatud tegevusloa taotluse heakskiitmist või tagasilükkamist teise asjaomase liikmesriigi riikliku pädeva asutusega järgmistel juhtudel:

- a) **potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja on teises liikmesriigis tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutaja tütarettevõtte;**
- b) **potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja on teises liikmesriigis tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutaja emaettevõtja tütarettevõtte;**
- c) **potentsiaalset ühisrahastamisteenuse osutajat juhib sama juriidiline või füüsiline isik, kes juhib teises liikmesriigis tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutajat;**
- d) **potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja kavatseb turustada pakkumisi otse teises liikmesriigis.**

5b. Kui üks lõikes 5a osutatud riiklikest pädevatest asutustest ei ole teise riikliku pädeva asutuse menetluse või meetme sisu või meetme võtmatajätmisega nõus, lahendatakse erimeelsus vastavalt artiklile 13a.

6. **Kolme** kuu jooksul pärast täieliku taotluse saamist hindab **riiklik pädev asutus** seda, kas potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele, ning teeb igakülgset põhjendatud otsuse ühisrahastamisteenuse osutajale tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta. **Riiklik pädev asutus** võib tegevusloa andmisest keelduda juhul, kui on objektiivne ja tõendatav alus arvata, et ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkond võib seada ohtu selle tõhusa, kindla ja usaldusväärse juhtimise ning talitluspidevuse ning klientide huvide ja turu usaldusväärse nõuetekohase arvessevõtmise.

Kolmapäev, 27. märts 2019

6a. Riiklik pädev asutus teavitab ESMA tegevusloa taotluse heakskiitmisest vastavalt käesolevale artiklile. ESMA kannab taotluse heakskiidetud platvormide registre, mida käsitletakse artiklis 11. ESMA võib nõuda teavet veendumaks, et riiklik pädev asutus tegutseb käesoleva artikli kohaste tegevuslubade andmisel järjekindlalt. Kui ESMA ei nõustu riikliku pädeva asutuse otsusega tegevusloa taotlus käesoleva artikli alusel heaks kiita või tagasi liikata, esitab ta eriarvamusele jäämise põhjused ning selgitab ja põhjendab igasugust märkimisväärset kõrvalekaldumist otsusest.

7. Riiklik pädev asutus teavitab potentsiaalset ühisrahastamisteenuse osutajat oma otsusest **kahe** tööpäeva jooksul pärast asjaomase otsuse tegemist.

7a. Kooskõlas käesoleva artikliga tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutaja peab tegevusloa saamise tingimusi täitma igal ajal.

8. Lõikes 1 osutatud tegevusluba kehtib kogu liidu territooriumil.

9. Liikmesriigid ei nõua ühisrahastamisteenuse osutajalt selleks, et osutada piiriülese ühisrahastamisteenuseid, muud füüsilist kohalolekut mõne liikmesriigi territooriumil peale **rajatiste liikmesriigis**, kus on ühisrahastamisteenuse osutaja asukoht **ning kus ta on saanud tegevusloa**.

10. ESMA töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud, et kehtestada tegevusloa taotlemiseks standardvormid, mudelid ja menetlused.

ESMA esitab rakenduslike tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt ... [XX kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 15 sätestatud korras.

Artikkel 11

Ühisrahastamisteenuse osutajate register

1. ESMA loob ühisrahastamisteenuse osutajate registri. Register on avalikkusele kättesaadav ESMA veebisaidil ja registrit ajakohastatakse korrapäraselt.

2. Lõikes 1 nimetatud register sisaldab järgmisi andmeid:

- a) ühisrahastamisteenuse osutaja nimi ja õiguslik vorm;
- b) ühisrahastamisteenuse osutaja hallatava ühisrahastamisplatvormi ärinimi ja veebiaadress;
- c) teave ühisrahastamisteenuse osutaja teenuste kohta, mille osutamiseks tal on tegevusluba;
- d) teave ühisrahastamisteenuse osutajale või tema juhtidele määratud sanktsioonide kohta.

3. Teave artikli 13 kohaselt kehtetuks tunnistatud tegevuslubade kohta on registris kättesaadav viie aasta jooksul.

Artikkel 12

Järelevalve

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja osutab oma teenuseid **selle liikmesriigi riikliku pädeva asutuse järelevalve all, kus ühisrahastamisteenuse osutajale on antud tegevusluba**.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Ühisrahastamisteenuse osutaja peab igal ajal vastama tegevusloa saamise tingimustele, **mis on sätestatud käesoleva määruse artiklis 10.**
3. **Riiklik pädev asutus** hindab seda, kas ühisrahastamisteenuse osutaja täidab käesolevas määruses sätestatud kohustusi. **Ta määrab kindlaks hindamiste sageduse ja põhjalikkuse, võttes arvesse ühisrahastamisteenuse osutaja suurust ja tema tegevuse keerukust. Hindamise käigus võib riiklik pädev asutus teostada ühisrahastamisteenuse osutaja juures kohapealseid kontrolle.**
4. Ühisrahastamisteenuse osutaja teatab põhjendamatu viivitusega **riiklikule pädevale asutusele** olulistest muutustest tegevuslubade andmise tingimustes ning esitab taotluse korral vajalikku teavet, et oleks võimalik hinnata nende vastavust käesoleva määruse sätetega.

Artikkel 12a

Pädeva asutuse nimetamine

1. **Iga liikmesriik nimetab riikliku pädeva asutuse, kes vastutab ühisrahastamisteenuse osutajate tegevuslubade ja järelevalve asjus käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmise eest, ning teavitab sellest ESMA-t.**

Kui liikmesriik nimetab rohkem kui ühe pädeva asutuse, määrab ta kindlaks nende vastavad ülesanded ja nimetab ühe asutuse, kes vastutab koostöö eest teiste liikmesriikide riiklike pädevate asutuste ja ESMAga vastavalt käesoleva määruse sätetele.

2. **ESMA avaldab oma veebisaidil esimese lõigu kohaselt nimetatud riiklike pädevate asutuste loetelu.**
3. **Riiklikele pädevatele asutustele antakse nende ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisõigused.**

Artikkel 13

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. **Riiklikud pädevad asutused võivad** ühisrahastamisteenuse osutajale antud tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui ühisrahastamisteenuse osutaja:
 - a) ei ole kasutanud tegevusluba 18 kuu jooksul pärast tegevusloa saamist;
 - b) on sõnaselgelt loobunud tegevusloast;
 - c) ei ole osutanud ühisrahastamisteenuseid kuue järjestikuse kuu jooksul;
 - d) on saanud tegevusloa ebaausal viisil, sealhulgas taotluses valeandmeid esitades;
 - e) ei vasta enam nende tingimustele, mille alusel tegevusluba anti;
 - f) on raskelt rikkunud käesoleva määruse sätteid;
 - g) **tegevusluba, mis võimaldab tal tegutseda makseasutusena, on tunnistatud kehtetuks vastavalt direktiivi (EL) 2015/2366 artiklile 13 või tema nimel tegutseva kolmanda osapoole tegevusluba on tunnistatud kehtetuks;**
 - h) **on rikkunud siseriiklikke õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu või terrorismi rahastamisega, või neid õigusnorme on rikkunud tema juhid, töötajad või tema nimel tegutsevad kolmandad osapooled.**

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. **Riiklik pädev asutus** teavitab **ESMAT põhjendamatu viivitusega** oma otsusest tunnistada ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba kehtetuks **■**.

4a. Riiklik pädev asutus konsulteerib enne ühisrahastamisteenuse osutajale antud tegevusloa kehtetuks tunnistamist teise asjaomase liikmesriigi riikliku pädeva asutusega, kui:

- a) ühisrahastamisteenuse osutaja on teises liikmesriigis tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutaja tütarettevõtte;
- b) ühisrahastamisteenuse osutaja on teises liikmesriigis tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutaja emaettevõtja tütarettevõtte;
- c) ühisrahastamisteenuse osutajat juhib sama juriidiline või füüsiline isik, kes juhib teises liikmesriigis tegevusloa saanud ühisrahastamisteenuse osutajat;
- d) ühisrahastamisteenuse osutaja turustab pakkumisi otse teises liikmesriigis.

Artikkel 13a

Pädevate asutuste vaheliste vaidluste lahendamine

1. Kui pädev asutus ei ole käesoleva määruse kohaldamisel nõus teise liikmesriigi riikliku pädeva asutuse menetluse või meetme sisu või meetme võtmatajätmisega, võib ESMA ühe või mitme asjaomase pädeva asutuse taotlusel aidata asjaomastel asutustel jõuda kokkuleppele käesoleva artikli lõigetes 2–4 osutatud korras.

Kui objektiivsete kriteeriumite alusel on kindlaks tehtud, et eri liikmesriikide pädevad asutused on eriarvamusel, võib ESMA omal algatusel aidata asjaomastel asutustel jõuda kokkuleppele käesoleva artikli lõigetes 2–4 osutatud korras.

2. ESMA kehtestab pädevate asutuste vahelise lepitusmenetluse tähtaja, võttes arvesse mis tahes asjakohaseid tähtaegu ning vaidlusaluse küsimuse keerukust ja kiireloomulisust. Selles etapis toimib ESMA vahendajana.

Kui esimeses lõigus osutatud lepitusetapi lõpuks ei ole asjaomased pädevad asutused kokkuleppele jõudnud, võib ESMA teha määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 44 lõike 1 kolmandas ja neljandas lõigus sätestatud korras asjaomaste pädevate asutuste jaoks vaidluse lahendamiseks siduva otsuse, mille kohaselt peavad kõnealused asutused erimeelsuste lahendamiseks võtma konkreetseid meetmeid või meetmete võtmisest loobuma, et tagada kooskõla liidu õigusega.

3. Kui pädev asutus ei täida ESMA otsust ja ei suuda seetõttu tagada, et ühisrahastamisteenuse osutaja täidab käesolevast määrusest tingitud kohustusi, võib ESMA, ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaseid komisjoni volitusi, võtta vastu ühisrahastamisteenuse osutajale adresseeritava üksikotsuse, millega nõutakse meetmete võtmist, mis on vajalikud liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmiseks, sealhulgas mis tahes tegevuse lõpetamine.

4. Lõike 3 kohased otsused on pädeva asutuse poolt samas küsimuses varem vastu võetud otsuste suhtes ülimuslikud. Kõik meetmed, mida pädevad asutused võtavad seoses asjaoludega, mille kohta võetakse vastu lõigetes 2 või 3 osutatud otsus, peavad olema selle otsusega kooskõlas.

5. ESMA eesistuja toob määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 50 lõikes 2 osutatud aruandes välja pädevate asutuste vaheliste erimeelsuste laadi ja liigi, saavutatud kokkulepped ning nende erimeelsuste lahendamiseks tehtud otsused.

Kolmapäev, 27. märts 2019

IV peatükk

Läbipaistvus ja ühisrahastamisteenuse osutaja korraldatav teadmiste test

Artikkel 14

Klienditeave

1. Kogu teave, sealhulgas artiklis 19 osutatud reklaamteated, ühisrahastamisteenuse osutajatelt klientidele **■** enda kohta, ühisrahastamisteenuste või investeeringutega seotud kulude, **rahaliste riskide** ja tasude kohta, **sealhulgas ühisrahastamisteenuse osutaja maksejõuetusega seotud riskide kohta**, ühisrahastamistingimuste, sealhulgas ühisrahastamisprojektide valikukriteeriumide kohta või nende ühisrahastamisteenuste laadi ja seotud riskide kohta, peab olema **aus**, selge **ja mitte eksitav**.
2. Kogu teave, mis tuleb klientidele **lõike 1 kohaselt esitada, tuleb esitada kokkuvõtlikul, täpsel ja kergesti kättesaadaval viisil, sealhulgas ühisrahastamisteenuse osutaja veebisaidil. Teave esitatakse asjakohasel ajal, sh enne ühisrahastamistehingu sooritamist.**

■

Artikkel 14a

Makseviivituse määra avalikustamine

1. Ühisrahastamisteenuse osutajad avalikustavad igal aastal oma ühisrahastamisprojektide platvormidel vähemalt viimase 24 kuu jooksul pakutud ühisrahastamisprojektide makseviivituse määrad.
2. Lõikes 1 osutatud makseviivituse määrad avaldatakse ühisrahastamisteenuse osutaja veebisaidil silmapaistvas kohas.
3. ESMA töötab koos EBAGA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles kirjeldatakse ühisrahastamisplatvormi kaudu pakutavate projektide makseviivituse määra arvutamise metoodikat.

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt ... [XX kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 15

Teadmiste test ja kahju kandmise võime simuleerimine

1. **■** Ühisrahastamisteenuse osutaja hindab seda, kas osutatav ühisrahastamisteenus on potentsiaalsele investorile asjakohane.
2. Selleks et teostada lõike 1 kohane hindamine, palub ühisrahastamisteenuse osutaja potentsiaalsel investoril esitada teavet tema **kogemuste, investeerimiseesmärkide, finantsolukorra ja** arusaamade kohta seoses üldiste investeerimiskriisidega ning ühisrahastamisplatvormi kaudu pakutavate investeeringutega kaasnevate riskidega, sealhulgas teavet järgmise kohta:
 - a) potentsiaalse investori varasemad investeeringud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse või laenulepingutesse, sealhulgas varajases arengujärgus või laienemisjärgus ettevõtetesse;
 - b) **potentsiaalse investori arusaam riskidest, mis kaasnevad laenuandmise ja vabalt võõrandatavate väärtpaberite omandamisega ühisrahastamisteenuse platvormi kaudu**, ning erialane kogemus seoses ühisrahastamisinvesteeringutega.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Kui ühisrahastamisteenuse osutaja on lõike 2 kohaselt saanud teabe põhjal veendunud, et potentsiaalsel investoril on ebapiisavad teadmised või et teenused ei ole tema jaoks asjakohased, teavitab ühisrahastamisteenuse osutaja potentsiaalset investorit sellest, et tema platvormi kaudu osutatav teenus ei ole pruugi olla investori jaoks asjakohane, ja edastab talle riskihoiatuse. Kõnealune teade või riskihoiatus ei takista potentsiaalsel investoril investeerimast ühisrahastamisprojekti-desse. **Teates või hoiatuses tuleb selgelt esile tuua risk, et investeeritud raha võidakse täielikult kaotada.**

5. **Kõik** ühisrahastamisteenuse **osutajad pakuvad** igal ajal potentsiaalsetele investoritele ja investoritele võimalust simuleerida kahju kandmise võimet, arvestades 10 % nende netoväärtusest, tuginedes järgmisele teabele:

- a) regulaarne sissetulek, kogutulu **ja vajaduse korral leibkonna sissetulek, ning** kas sissetulek on püsiv või ajutine;
- b) varad, sealhulgas finantsinvesteeringud, isiklik vara ja kinnisvarainvesteeringud, pensionifondid ja rahahoiused;
- c) rahalised kohustused, sealhulgas korrapärased, olemasolevad või tulevikukohustused.

Tuginedes simulatsiooni **tulemustele võivad ühisrahastamisteenuse osutajad takistada** potentsiaalseid investoreid ja investoreid investeerimast ühisrahastamisprojektidesse. **Vastutus investeringu tegemise kogu riski eest jääb siiski investoritele.**

6. **ESMA töötab tihedas koostöös EBAGA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud**, et täpsustada meetmeid, mis on vajalikud järgmiseks:

- a) lõikes 1 osutatud hindamiste läbiviimiseks;
- b) lõikes 5 osutatud simulatsiooni läbiviimiseks;
- c) lõigetes 2 ja 4 osutatud teabe edastamiseks.

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt ... [XX kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 16

Põhiteabedokument

-1. Ühisrahastamisteenuse osutajad, kes pakuvad artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud teenuseid, esitavad potentsiaalsetele investoritele kogu käesolevas artiklis osutatud teabe.

1. Potentsiaalsele kliendile **esitatakse põhiteabedokument**, mille koostab projektiomanik iga ühisrahastamispakkumise kohta. Põhiteabedokument koostatakse vähemalt ühes asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles või **inglise keeles, mis on üldkasutatav keel.**

2. Lõikes 1 osutatud põhiteabedokument sisaldab järgmist teavet:

- a) lisa esitatud teave;

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) vahetult põhiteabedokumendi pealkirja all esitatakse järgmine selgitus:

„Käesolevat ühisrahastamispakumist ei ole kontrollinud ega heaks kiitnud ESMA ega riiklikud pädevad asutused.

Enne Teile käesolevale investeeringule juurdepääsu võimaldamist ei ole Teie hariduse ja teadmiste asjakohasust hinnatud. Tehes käesoleva investeeringu, võtate kogu sellega seotud riski, sealhulgas riski, et kaotate kas osaliselt või täielikult investeeritud raha.“;

c) riskihoiatus, mille sõnastus on järgmine:

„Investeerimine ühisrahastamispakumisse sisaldab riske, sealhulgas riski, et kaotate kas osaliselt või täielikult investeeritud raha. Teie investeering ei ole tagatud hoiuste tagamise skeemi ega investeeringute tagamise skeemiga kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/49/EL (*) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/9/EÜ (**).

Võib juhtuda, et Te ei saa investeeringult mitte mingit tulu.

Tegemist ei ole säästutootega ja **me ei soovita Teil investeerida** ühisrahastamisprojektidesse rohkem kui 10 % oma netovarast.

Võib juhtuda, et Te ei saa investeerimisinstrumenti soovi korral müüa. **Isegi kui Te saate müüa, võite ikkagi raha kaotada.**

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiv 97/9/EÜ investeeringute tagamise skeemide kohta (EÜT L 084, 26.3.1997, lk 22).“

3. Põhiteabedokument peab olema **aus**, selge ja **mitte eksitav** ning ei tohi sisaldada muid allmärkusi peale viidete kohaldatavatele õigusaktidele. Põhiteabedokument on püsival andmekandjal eraldiseisev dokument, mis on selgelt eristatav reklaamteadetest ning on trükituna maksimaalselt **kolmel** A4 lehel.

4. Ühisrahastamisteenuse osutaja ajakohastab põhiteabedokumenti kogu aeg ja ühisrahastamispakumise kogu kehtivusperioodi jooksul.

4a. Käesoleva artikli lõike 3 punktis a osutatud nõuet ei kohaldata ühisrahastamisteenuse osutajate suhtes, kes pakuvad artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud teenuseid. Nimetatud osutajad koostavad selle asemel ühisrahastamisteenuse osutaja kohta põhiteabedokumendi, mis sisaldab üksikasjalikku teavet ühisrahastamisteenuse osutaja, tema süsteemide ja riskijuhtimise kontrollimehhanismide, ühisrahastamispakumise finantsmudeli ning selle varasema tulemuslikkuse kohta.

5. **Kõik** ühisrahastamisteenuse **osutajad kehtestavad** asjakohase menetluskorra ja **kohaldavad** seda, et kontrollida põhiteabedokumendis sisalduva teabe terviklikkust, **õigsust** ja selgust.

6. Kui ühisrahastamisteenuse osutaja tuvastab põhiteabedokumendis **puudujäägi**, **vea** või **ebatäpsuse**, **millel võib olla oluline mõju eeldatavale investeeringutasuvusele, võetakse järgmised parandusmeetmed:**

a) **ühisrahastamisteenuse osutaja, kes pakub artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud teenuseid, teavitab puudujäägist, veast või ebatäpsusest viivitamata projektiomanikku, kes seejärel teavet täiendab või muudab;**

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) *ühisrahastamisteenuse osutaja, kes pakub artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud teenuseid, parandab puudujäägi, vea või ebatäpsuse põhiteabedokumendis ise.*

Kui täiendusi ja muudatusi ei **tehta**, siis ühisrahastamisteenuse osutaja ei tee ühisrahastamispakkumist või ta tühistab olemasoleva pakkumise, kuni põhiteabedokument on kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud nõuetega.

7. Investor võib ühisrahastamisteenuse osutajalt nõuda, et ta korraldaks põhiteabedokumendi tõlkimise sellesse keelde, mille investor valib. Tõlge peab **usaldusväärselt ja** täpselt kajastama põhiteabedokumendi originaali sisu.

Kui ühisrahastamisteenuse osutaja ei esita põhiteabedokumendi nõutud tõlget, peab ta sõnaselgelt soovitama investoril hoiduda investeringu tegemisest.

8. Riiklikud pädevad asutused ei nõua eelnevat teavitamist ja põhiteabedokumendi heakskiitmist.

9. **ESMA võib koostada regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, määrates kindlaks alljärgneva:**

a) nõuded lõikes 2 ja lisa osutatud teabe esitamisele ja näidise sisule;

b) riskide liigid, mis omavad ühisrahastamispakkumise korral olulist tähtsust ja mis seepärast tuleb kooskõlas lisa osaga C avalikustada;

ba) *teatavate finantssuhtarvude kasutamine, et suurendada põhifinantsteabe selgust;*

c) lisa osa H punktis a osutatud **vahendus- ja teenustasud ja tehingukulud**, sealhulgas üksikasjalik ülevaade otsestest ja kaudsetest kuludest, mis jäävad investori kanda.

Standardite väljatöötamisel eristab ESMA artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis i ja artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud teenuseid.

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt ... [XXX kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 17

Teadetetahvel

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja, kes võimaldab oma investoritel otse omavahel suhelda, et omandada ja võõrandada laenulepinguid või vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, mida algselt tema platvormi kaudu rahastati, teavitab oma kliente sellest, et ta ei halda kauplemissüsteemi ning selline ostu- ja müügitgevus tema platvormi kaudu toimub klientide endi äranägemisel ja nende endi vastutusel. **Selline ühisrahastamisteenuse osutaja teavitab oma kliente ka sellest, et direktiivis 2014/65/EL sätestatud nõudeid kauplemiskohtade kohta, nii nagu määratletud selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis 24, tema platvormi suhtes ei kohaldata.**

2. Ühisrahastamisteenuse osutaja, kes **esitab** lõikes 1 osutatud ostu-müügitgevuse **võrdlushinna**, teavitab oma kliente sellest, **kas** võrdlushind **on** siduv **või mitte**, ja põhjendab **alust, mille põhjal võrdlushind arvutati.**

Kolmapäev, 27. märts 2019

2a. Selleks et investorid saaksid ühisrahastamisteenuse osutaja platvormi kaudu omandatud laene osta ja müüa, edendavad ühisrahastamisteenuse osutajad investorite huvides oma platvormi läbipaistvust, andes teavet antud laenude tulemuslikkuse kohta.

Artikkel 18

Juurdepääs andmetele

Ühisrahastamisteenuse osutaja on kohustatud tegema järgmist:

- a) säilitama andmeid osutatud teenuste ja tehtud tehingute kohta püsival andmekandjal viis aastat;
- b) tagama, et klientidel on igal ajal juurdepääs andmetele neile osutatud teenuste kohta;
- c) säilitama ühisrahastamisteenuse osutaja ja tema klientide vahelisi lepinguid viis aastat.

V peatükk

Reklaamteated

Artikkel 19

Reklaamteadetega seotud nõuded

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja tagab, et kõik **tema** investoritele suunatud reklaamteated oleks selgesti tuvastatavad.
2. Reklaamteated ei tohi **olla ebaproportsionaalselt suunatud konkreetsetele kavandatud, pooleliolevatele või käimasolevatele ühisrahastamisprojektidele või pakkumistele, mis ei ole veel lõppenud.** ■
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja kasutab oma reklaamteates ühte või enamat selle liikmesriigi ametlikku keelt, kus ühisrahastamisteenuse osutaja tegutseb, või **inglise** keelt.
4. Riiklikud pädevad asutused ei nõua eelnevat teavitamist ega reklaamteadete heakskiitmist.

Artikkel 20

Turustusnõudeid käsitlevate siseriiklike õigusnormide avaldamine

1. Riiklikud pädevad asutused avaldavad ja ajakohastavad oma veebisaidil teavet siseriiklike õigus- ja haldusnormide kohta, mida kohaldatakse ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteadete suhtes.
2. Pädevad asutused teavitavad ESMA-t lõikes 1 osutatud õigus- ja haldusnormidest ning edastavad teabe pädevate asutuste veebisaidi hüperlinkide kohta, mille kaudu kõnealune teave on kättesaadav. Pädevad asutused edastavad viivitamata ESMA-le rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles kokkuvõtte asjakohaste siseriiklike õigusnormide kohta.
3. Pädevad asutused teavitavad ESMA-t muudatustest lõikes 2 sätestatud teabes ja edastavad viivitamata ajakohastatud kokkuvõtte siseriiklike õigusnormide kohta.
4. ESMA avalikustab oma veebisaidil rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles kokkuvõtte asjakohaste siseriiklike õigusnormide kohta ning avalikustab lõikes 1 osutatud pädevate asutuste hüperlingid ja ajakohastab kõnealust teavet. ESMA ei vastuta kokkuvõttes esitatud teabe eest.

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Riiklikud pädevad asutused on ühtseteks kontaktpunktideks, kes vastutavad asjaomaste liikmesriikide turunduseeskirjade kohta teabe esitamise eest.

7. Pädevad asutused esitavad korrapäraselt ja vähemalt kord aastas ESMA-le aruande täitemeetmete kohta, mis nad võtsid eelmisel aastal ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteadete suhtes kohaldatavate siseriiklike õigus- ja haldusnormide kohaselt. Eelkõige peab aruanne sisaldama järgmist:

- a) võetud täitemeetmete koguarv väärkäitumise liigi kohta, kui see on asjakohane;
- b) täitemeetmete tulemused, sealhulgas kohaldatud sanktsioonid iga kohaldatud sanktsiooni liigi järgi või ühisrahastamisteenuse osutaja võetud parandusmeetme järgi, kui teave on kättesaadav;
- c) näited pädevate asutuste tegevuse kohta juhul, kui ühisrahastamisteenuse osutajad ei järgi siseriiklike õigusnorme, kui teave on kättesaadav.

VI peatükk

Asjaomaste riiklike pädevate asutuste volitused ja pädevus

I JAOTIS

PÄDEVUS JA MENETLUSED

Artikkel 21

Kutsesaladus

Riiklikule pädevale asutusele või selle ametnikele või teistele **riikliku pädeva asutuse** poolt volitatud isikutele artiklitega 22–25 antud volitusi ei tohi kasutada sellise teabe avaldamise nõudmiseks, millele kehtib kutsesaladus.

Artikkel 25

Teabevahetus

ESMA ja pädevad asutused annavad üksteisele põhjendamatult viivituseeta teavet, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Artikkel 26

Ametisaladus

Direktiivi 2014/65/EL artiklis 76 osutatud ametisaladuse hoidmise kohustust kohaldatakse **riiklike pädevate asutuste**, ESMA ja kõikide isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud **riiklike pädevate asutuste või** ESMA heaks või mõne teise isiku heaks, kellele ülesandeid **delegeeriti**, sealhulgas lepinguliste audiitorite ja ekspertide suhtes.

II JAOTIS

HALDUSKARISTUSED JA MUUD HALDUSMEETMED

Artikkel 27a

Halduskaristused ja muud haldusmeetmed

1. Piiramata liikmesriikide õigust näha ette ja kehtestada kriminaalkaristused vastavalt artiklile 27c, kehtestavad liikmesriigid eeskirjad, millega sätestatakse asjakohased halduskaristused ja muud haldusmeetmed, mida kohaldatakse vähemalt juhul, kui ühisrahastamisteenuse osutaja ei ole täitnud I–V peatükis sätestatud nõudeid. Kõnealused halduskaristused ja muud haldusmeetmed peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Liikmesriigid tagavad, et nimetatud halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid rakendatakse mõjusalt.

2. Liikmesriigid annavad riiklikele pädevatele asutustele siseriikliku õiguse kohaselt õiguse kohaldada käesoleva määruse I–V peatükis osutatud õigusrikkumiste korral vähemalt järgmisi halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid:

- a) avalik teadaanne, milles märgitakse ära õigusrikkumise eest vastutava isiku nimi ja õigusrikkumise olemus;
- b) korraldus, millega nõutakse, et see isik lõpetaks rikkuva tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;
- c) ajutine keeld või korduva raske rikkumise korral alaline keeld, millega keelatakse rikkumise eest vastutaval juriidilise isiku juhtorgani liikmel või mis tahes muul rikkumise eest vastutaval füüsilisel isikul asjaomases ettevõttes juhtimisülesandeid täita;
- d) füüsilise isiku puhul maksimaalne rahaline haldustrahv kuni 5 % ühisrahastamisteenuse osutaja selle kalendriaasta kogukäibest, mil rikkumine toime pandi;
- e) maksimaalne rahaline haldustrahv, mis on vähemalt kaks korda nii suur kui rikkumisest saadud kasu, kui selle kasu suurus on võimalik kindlaks teha, isegi kui see ületab punktis d sätestatud maksimumsummat.

3. Kui lõike 1 sätteid kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, annavad liikmesriigid pädevatele asutustele õiguse kohaldada lõikes 2 sätestatud halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustele juhtorgani liikmete ja teiste isikute suhtes, kes on siseriikliku õiguse alusel asjaomase rikkumise eest vastutavad.

4. Liikmesriigid tagavad, et iga otsus või meede, millega määratakse lõikes 2 sätestatud halduskaristused või muud haldusmeetmed, on nõuetekohaselt põhjendatud ja seda saab edasi kaevata kohtusse.

Artikkel 27b

Volituste kasutamine halduskaristuste ja muude haldusmeetmete määramiseks

1. Olenevalt asjaoludest kasutavad pädevad asutused oma volitusi artiklis 27 a osutatud halduskaristuste ja muude haldusmeetmete määramisel kooskõlas käesoleva määruse ja oma riigi õigusraamistikuga kas:

- a) otse;
- b) koostöös teiste asutustega;
- c) omal vastutusel, delegeerides volitused teistele asutustele
- d) või suunates küsimuse pädevale õigusasutusele.

2. Kui pädevad asutused määravad artikli 27 a alusel määratava halduskaristuse või muu haldusmeetme liiki ja taset, võtavad nad arvesse, mil määral on rikkumine tahtlik või tuleneb hooletusest, ja kõiki muid asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas vajaduse korral järgmist:

- a) rikkumise olulisus, raskus ja kestus;
- b) rikkumise eest vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) rikkumise eest vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantstugevus;
- d) rikkumise toime pannud vastutava füüsilise või juriidilise isiku teenitud kasumi või välditud kahju suurus, kui neid saab kindlaks teha;
- e) kolmandatele isikutele rikkumisega tekitatud kahju, kui seda on võimalik kindlaks teha;
- f) õigusrikkumise eest vastutava füüsilise või juriidilise isiku valmidus teha pädeva asutusega koostööd, ilma et see piiraks vajadust tagada selle isiku teenitud kasumi või ärahoitud kahjumi sissenõudmine;
- g) rikkumise toime pannud füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised.

Artikkel 27c

Kriminaalkaristused

1. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada halduskaristusi või muid haldusmeetmeid käsitlevaid õigusnorme selliste rikkumiste eest, mille suhtes siseriiklikus õiguses kohaldatakse kriminaalkaristusi.
2. Kui liikmesriigid on käesoleva artikli lõike 1 alusel otsustanud kehtestada artikli 27 a lõikes 1 osutatud rikkumise eest kriminaalkaristuse, tagavad nad, et on olemas asjakohased meetmed selleks, et riiklikel pädevatel asutustel oleksid kõik vajalikud volitused suhelda oma jurisdiktsiooni piires kohtute, prokuratuuri või kriminaalõigusasutustega, et saada konkreetset teavet artikli 27 a lõikes 1 osutatud rikkumiste asjus algatatud kriminaaluurimiste või menetluste kohta, ning anda sama teavet teistele pädevatele asutustele ja ESMA-le, et täita käesoleva määruse alusel oma koostöökohustust.

Artikkel 27d

Teatamiskohustus

Liikmesriigid teatavad komisjonile, ESMA-le oma õigus- ja haldusnormid, millega käesolevat peatükki rakendatakse, sealhulgas asjaomased kriminaalõigusnormid, hiljemalt ... [ühe aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja ESMA-t kõnealuste normide hilisematest muudatustest põhjendamatu viivitusega.

Artikkel 27e

Pädevate asutuste ja ESMA vaheline koostöö

1. Riiklikud pädevad asutused ning ESMA teevad omavahel tihedat koostööd ja vahetavad teavet, et täita oma käesolevast peatükist tulenevaid ülesandeid.
2. Riiklikud pädevad asutused kooskõlastavad tihedalt oma järelevalvetegevust, et teha kindlaks ja heastada käesoleva määruse rikkumised, töötada välja ja edendada parimaid tavasid, hõlbustada koostööd, edendada tõlgendamise järjepidevust ning anda lahkkelide korral jurisdiktsiooniüleseid hinnanguid.
3. Kui riiklik pädev asutus leiab või kui tal on põhjust uskuda, et I–V peatükis esitatud nõuet on rikutud, teavitab ta oma leiust piisava üksikasjalikkusega sellises rikkumises kahtlustatava(te) üksus(t)e pädevat asutust. Et tagada oma otsuste ühtsus, koordineerivad asjaomased pädevad asutused tihedalt oma järelevalvet.

Artikkel 27f

Halduskaristuste ja muude haldusmeetmete avaldamine

1. Võttes arvesse lõiget 4, tagavad liikmesriigid, et riiklikud pädevad asutused avaldavad oma veebisaidil ilma põhjendamatu viivitusega vähemalt kõik halduskaristuse või muu haldusmeetme määramise otsused, mille suhtes ei ole esitatud edasikaebust pärast seda, kui isikut, kellele karistus või meede määrati, on sellest otsusest teavitatud.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Lõikes 1 osutatud teabes avalikustatakse teave rikkumise liigi ja laadi kohta, selle eest vastutatavate isikute nimed ja kehtestatud halduskaristused või muud haldusmeetmed.

3. Kui pädev asutus on iga üksikjuhtumit eraldi hinnates jõudnud järeldusele, et juriidilise isiku identiteedi või füüsilise isiku identiteedi ja isikuandmete avaldamine on ebaproportsionaalne, või kui pädev asutus leiab, et nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat kriminaaluurimist, või kui avaldamine põhjustaks niivõrd, kui võrd seda on võimalik kindlaks teha, asjaomasele isikule ebaproportsionaalset kahju, tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused kas:

a) viivitavad halduskaristuse või muu haldusmeetme määramise otsuse avaldamisega kuni hetkeni, mil viivitamise põhjused lakkavad eksisteerimast;

b) avaldavad halduskaristuse või muu haldusmeetme määramise otsuse anonüümselt kooskõlas siseriikliku õigusega või

c) jätavad halduskaristuse või muu haldusmeetme määramise otsuse avaldamata, kui pädev asutus on arvamusel, et punktides a ja b sätestatud võimalused on ebapiisavad, et tagada:

i) et finantsturgude stabiilsus ei satuks ohtu, või

ii) et sellise otsuse avaldamine on õiges proportsioonis vähemolulisteks peetavate meetmetega.

4. Kui on tehtud otsus avaldada halduskaristus või muud haldusmeede anonüümselt, võib asjaomaste andmete avaldamise edasi lükata. Kui riiklik pädev asutus avaldab halduskaristuse või muu haldusmeetme määramise otsuse, mis on asjaomastele kohtuasutustele edasi kaevatud, lisavad pädevad asutused selle teabe ja kogu edaspidise teabe edasikaebamise tulemuste kohta viivitamata ka oma ametlikule veebisaidile. Samuti avaldatakse halduskaristuse või muu haldusmeetme määramise otsust tühistav kohtuotsus.

5. Riiklikud pädevad asutused tagavad, et kõik lõigete 1–4 kohaselt avaldatud otsused on nende ametlikul veebisaidil kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul pärast nende avaldamist. Kõnealustes otsustes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil üksnes aja jooksul, mis on kohaldatavate andmekaitse normide kohaselt vajalik.

6. Riiklikud pädevad asutused teatavad ESMA-le kõikidest määratud halduskaristustest ja muudest haldusmeetmetest, sealhulgas vajaduse korral nende edasikaebamisest ja selle tulemustest.

7. ESMA haldab talle teatatud halduskaristuste ja muude haldusmeetmete keskandmebaasi. Sellele andmebaasile pääsevad ligi ainult ESMA, EBA, EIOPA ja pädevad asutused ning seda ajakohastatakse riiklike pädevate asutuste poolt lõike 6 kohaselt esitatud teabe põhjal.

Artikkel 36

Andmekaitse

1. Kui käesoleva määruse raames töödeldakse isikuandmeid, täidavad pädevad asutused käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikke ülesandeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679.

2. Kui ESMA töötleb käesoleva määruse raames isikuandmeid, järgib ta määrust (EÜ) nr 45/2001.

Kolmapäev, 27. märts 2019

VII peatükk

Delegeeritud õigusaktid

Artikkel 37

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 3 lõikes 2, artikli 31 lõikes 10 ja artikli 34 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile **viieks aastaks** alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.**
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 3 lõikes 2, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 7, artikli 10 lõikes 10, artikli 15 lõikes 6, artikli 16 lõikes 9, artikli 31 lõikes 10 ja artikli 34 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 3 lõike 2, artikli 6 lõike 4, artikli 7 lõike 7, artikli 10 lõike 10, artikli 15 lõike 6, artikli 16 lõike 9, artikli 31 lõike 10 ja artikli 34 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

VIII peatükk

Lõppsätted

Artikkel 38

Aruandlus

1. Enne ... [ELT: palun sisestage kuupäev 24 kuud pärast käesoleva määruse kohaldamise algust] esitab komisjon pärast konsulteerimist ESMAga Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, lisades vajaduse korral õigusakti ettepaneku.
2. Aruandes hinnatakse järgmist:
 - a) turu toimimist liidu ühisrahastamisteenuse osutajate jaoks, sealhulgas turu arengusuundumused ja nende turuosa ning eriti käesolevas määruses sätestatud määratluste ja **kiinniste** kohandamise vajadust, samuti seda, kas käesolevas määrusega hõlmatud teenuste kohaldamisala on jätkuvalt asjakohane;
 - b) käesoleva määruse mõju ühisrahastamisteenuste siseturu nõuetekohasele toimimisele, sealhulgas mõju VKEde juurdepääsule rahastamisele, samuti investoritele ja teistele isikute kategooriatele, keda need teenused mõjutavad;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) tehnoloogiliste uuenduste rakendamist ühisrahastamisectoris, sealhulgas **pangavälise rahastamise meetodid (kaasa arvatud kriiptoraha esmane müük)**, uuenduslike ärimudelite ja tehnoloogiate rakendamine;
- d) kas artikli 2 lõike 2 punktis d kehtestatud piirmäär on endiselt asjakohane käesoleva määruse eesmärkide taotlemisel;
- e) ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteateid reguleerivate siseriiklike õigus- ja haldusnormide mõju teenuste osutamise vabadusele, konkurentsile ja investorikaitsele;
- f) halduskaristuste kohaldamist ja eelkõige vajadust veelgi ühtlustada käesoleva määruse nõuete rikkumise eest ette nähtud halduskaristusi;
- g) kas on vajalik ja proportsionaalne, et asjaomaste ühisrahastamisteenuste osutajad järgiksid siseriiklike õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega, ning kas ühisrahastamisteenuste osutajad tuleks lisada kohustatud isikute loetellu direktiivi (EL) 2015/849 tähenduses;
- h) kas käesoleva määruse kohaldamisala laiendamine kolmandatele riikidele oleks asjakohane;**
- i) koostöö riiklike pädevate asutuste ja ESMA vahel ning riiklike pädevate asutuste sobivus käesoleva määruse järelevalvajana;**
- j) võimalus sätestada käesolevas määruses erimeetmed kestlike ja uuenduslike ühisrahastamisprojektide edendamiseks ning ELi fondide kasutamiseks.**

Artikkel 38a

Määruse (EL) 2017/1129 muutmine

Määruse (EL) 2017/1129 artikli 1 lõikesse 4 lisatakse järgmine punkt:

„k) Euroopa ühisrahastamisteenuse osutaja tehtud ühisrahastamispakkumine määruse (EL) .../... (*) artikli 3 lõike 1 punkti c tähenduses, kui ei ületata selle määruse artikli 2 lõike 2 punktis d sätestatud künnist.“

Artikkel 39

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [ELT: palun sisestage kuupäev 12 kuud pärast jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

(*) ELT: palun sisestada selle määruse number ja avaldamisviide.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0302

Finantsinstrumentide turud: ühisrahastamisteenuste osutajad *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta (COM(2018)0099 – C8-0102/2018 – 2018/0047(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/39)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0099),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 53 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0102/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 11. juuli 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A8-0362/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0047

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 65.

Kolmapäev, 27. märts 2019

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühisrahastamine **on finantstehnoloogiline lahendus, mis pakub VKEdele ning eelkõige idufirmadele ja kasvufirmadele** alternatiivset juurdepääsu rahastamisele, **et edendada liidus uuenduslikku ettevõtlust ning tugevdada seeläbi kapitaliturgude liitu. Selle tulemusel muutub finantssüsteem mitmekesisemaks ja pankade kaudu rahastamisest vähem sõltuvaks, mis piirab süsteemseid ja kontsentratsiooniriske. Muud ühisrahastamise kaudu uuendusliku ettevõtluse edendamise eelised on külmutatud kapitali vabastamine investeringuteks uutesse ja uuenduslikesse projektidesse, vahendite tõhusa eraldamise kiirendamine ja varade mitmekesistamine.**
- (2) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) XXX/XXX ⁽³⁾ võivad juriidilised isikud taotleda **riiklikult pädevalt asutuselt** luba tegutseda ühisrahastamisteenuse osutajana.
- (3) Määrusega (EL) XXX/XXXX [määrus Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta] nähakse ette ühisrahastamisteenuse osutajate tegevuslubade ja järelevalve ühetaolised, proportsionaalsed ja otsekohalduvad nõuded **█**.
- (4) Õiguskindluse tagamiseks määruse (EL) XXX/XXXX või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ⁽⁴⁾ kohaldamisalasse kuuluvate isikute ja tegevuse osas ning selleks, et sama tegevuse jaoks ei oleks liidus vaja mitut luba, tuleks juriidilised isikud, kes on saanud loa tegutseda ühisrahastamisteenuse osutajana vastavalt määrusele (EL) XXX/XXXX [määrus Euroopa ühisrahastamisteenuse osutajate kohta], direktiivi 2014/65/EL kohaldamisalast välja jätta.
- (5) Käesolevas direktiivis sätestatud muudatus on otseselt seotud määrusega (EL) XXX/XXXX [määrus ühisrahastamisteenuse osutajate kohta Euroopa Liidus] ja seepärast tuleks kuupäev, millest alates peaksid liikmesriigid hakkama kohaldama muudatuse siseriikliku õigusse üle võtmise sätteid, edasi lükata, et see kattuks nimetatud määruses sätestatud kohaldamiskuupäevaga,
- (5a) **Jaeinvestorid kasutavad virtuaalvääringsid muude varade asendajana. Erinevalt muudest finantsinstrumentidest on virtuaalvääringsid praegu suures osas reguleerimata. Virtuaalvääringsute turud ei ole selle tulemusena läbipaistvad, neid võib ohustada turu kuritarvitamine ja neil ei ole tagatud investorite elementaarne kaitse. Komisjon peaks virtuaalvääringsid tähelepanelikult jälgima ja esitama selged suunised, milles sätestatakse tingimused, mille kohaselt võib virtuaalvääringsid liigitada finantsinstrumentideks, ning vajaduse korral lisama virtuaalvääringsid finantsinstrumentide loetellu uue kategooriana. Kui komisjon jõuab järeldusele, et virtuaalvääringsute reguleerimine on asjakohane, peaks ta esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule sellekohase ettepaneku.**

⁽¹⁾ ELT C [...], [...], lk [...].

⁽²⁾ ELT C [...], [...], lk [...].

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) XXX/XXX Euroopa ühisrahastamisteenuse osutajate kohta (ELT L [...], [...], lk [...]).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Kolmapäev, 27. märts 2019

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2014/65/EL artikli 2 lõikesse 1 lisatakse punkt p:

„p) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) XXX/XXX (*) artikli 3 lõike 1 punktis c määratletud ühisrahastamisteenuse osutajate **ja juriidiliste isikute** suhtes, **kes osutavad ühisrahastamisteenuseid kooskõlas siseriikliku õigusega, kui need jäävad alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) XXX/XXX* artikli 2 punktis d sätestatud künnist.**

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) XXX/XXX Euroopa ühisrahastamisteenuse osutajate kohta (ELT L [...], [...], lk [...]).“

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [väljaannete talitus: 6 kuud pärast ühisrahastamismääruse jõustumist].

Liikmesriigid kohaldavad neid meetmeid alates ... [väljaannete talitus: ühisrahastamismääruse kohaldamise kuupäev].

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0303

Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (COM(2018)0372 – C8-0227/2018 – 2018/0197(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/40)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0372),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ning artikleid 177, 178 ja 349, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C8-0227/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni arvamust, eelarvekontrollikomisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi (A8-0094/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukohta;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0197

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 177 teist lõiku ning artikleid 178 ja 349,

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 90.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 115.

Kolmapäev, 27. märts 2019

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 176 on sätestatud, et Euroopa Regionaalarengu Fond (edaspidi „ERF“) on mõeldud selleks, et olla abiks põhiliste regionaalsete ebavõrdsuste korvamisel liidus. ELi toimimise lepingu kõnealuse artikli ja artikli 174 teise ja kolmanda lõigu kohaselt on ERFi eesmärk aidata kaasa eri regioonide arengutaseme ühtlustamisele ja mahajäämise vähendamisele kõige ebasoodsamates piirkondades, mille seas tuleks erilist tähelepanu pöörata regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele.
- (2) Ühtekuuluvusfond loodi selleks, et aidata saavutada üldist eesmärki tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, andes rahalist abi keskkonnaprojektidele ning üleeuroopaliste võrkude projektidele transpordi infrastruktuuri valdkonnas (edaspidi „TEN-T“), nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1315/2013 ⁽⁴⁾.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [2018/XXX] [uus ühissätete määrus] ⁽⁵⁾ kehtestatakse ühiseeskirjad, mida kohaldatakse ühises raamistikus toimivate fondide suhtes, sealhulgas Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“), Euroopa Sotsiaalfond Plussi (edaspidi „ESF+“), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa **Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (edaspidi „EAFRD“)**, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (edaspidi „EMKF“), Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (~~Asylum and Migration Fund – AMIF~~, edaspidi „AMIF“), Sisejulgeolekufondi (~~Internal Security Fund – ISF~~, edaspidi „ISF“) ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (~~Border Management and Visa Instrument – BMVI~~, edaspidi „BMVI“) suhtes (edaspidi „fondid“). [ME 1]
- (3a) **Liikmesriigid ja komisjon tagavad Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Sotsiaalfond Plussi (edaspidi „ESF+“), Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (edaspidi „EMKF“) ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (edaspidi „EAFRD“) vahelise kooskõlastamise, täiendavuse ja sidususe, nii et seal, kus see on edukate projektide loomiseks kasulik, saavad need fondid üksteist täiendada.** [ME 2]
- (4) Nii ERFi kui ka Ühtekuuluvusfondi suhtes programmitöö perioodil 2014–2020 kohaldatavate eeskirjade lihtsustamiseks tuleks mõlema fondi suhtes kohaldatavad eeskirjad sätestada ühes määruses.
- (5) ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamisel tuleks kinni pidada Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklis 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 10 sätestatud horisontaalsetest põhimõtetest, sealhulgas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttest, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste Liikmesriigid peaksid ka järgima ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja tagama selle artiklis 9 sätestatud ligipääsetavuse kooskõlas toodete ja teenuste ligipääsetavusnõudeid ühtlustava liidu õigusega. Liikmesriikide ja komisjoni eesmärk peaks olema kaotada ebavõrdsus, edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust ja soolise perspektiivi arvestamist ning hartat ja Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Liikmesriikide ja komisjoni eesmärk peaks olema kaotada sotsiaalne ebavõrdsus ja sissetulekute ebavõrdsus, edendada võitlust vaesuse vastu, soodustada kõrgevaliteediliste töökohtade loomist ja säilitamist koos nendega kaasnevate õigustega, tagades, et ERF ja Ühtekuuluvusfond edendavad võrdeid võimalusi kõigile, võidelda diskrimineerimisega soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 90.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 115.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

⁽⁵⁾ [Täielik viide – uus ühissätete määrus]

Kolmapäev, 27. märts 2019

veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. **Fondid peaksid ühtlasi edendama üleminekut hooldusastutustes toimuvalt hoolduselt pere- ja kogukonnapõhisele hooldusele, eelkõige mitmekordselt diskrimineeritavate isikute puhul.** Fondidest ei tohiks toetada tegevust, mis aitab kaasa eraldatusele mis tahes kujul. ERFi ja Ühtekuuluvusfondi eesmärged tuleks ellu viia säästva arengu raames ning seejuures peaks liit edendama keskkonna säilitamise, kaitsmise ja selle kvaliteedi parandamise eesmärki, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1, võttes arvesse põhimõtet, et saastaja maksab. Siseturu terviklikkuse säilitamiseks peavad tegevused, millest ettevõtjad kasu saavad, vastama ELi toimimise lepingu artiklites 107 ja 108 sätestatud riigiabi eeskirjadele. **ERFi raames tehtavad investeeringud peaksid koostöös ESF-ga aitama edendada sotsiaalset kaasatust ja vaesusevastast võitlust ning tõsta kodanike elukvaliteeti kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja ÜRO lapse õiguste konventsiooni kohaste kohustustega aidata kaasa laste õiguste edendamisele.** [ME 3]

- (6) On vaja hõlmata sätteid, mis käsitlevad ERFi toetust tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ja Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) (edaspidi „ETK/Interreg“) saavutamiseks.
- (7) ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate tegevuste liigi kindlakstegemiseks tuleks sätestada nendest fondidest toetuse andmise konkreetset poliitilist eesmärki, millega tagatakse, et need aitavad kaasa ühe või enama määruse (EL) 2018/xxx [uus ühissätete määrus] artikli 4 lõikes 1 sätestatud ühise poliitikaeesmärgi saavutamisele.
- (8) Üha enam ühendatud maailmas ning pidades silmas **sisemist ja välist** demograafilist ja rände dünaamikat, on ilmne, et liidu rändepoliitika vajab ühtset käsitlust, mis tugineb eri rahastamisvahendite koostoimele ja vastastikusele täiendavusele. **ERF peaks pöörama programmi koostamise ja täitmisel erilist tähelepanu demograafilistele muutustele kui keskssele probleemile ja esmatähtsale tegevusvaldkonnale.** Selleks et tagada sidus, tugev ja järjepidev toetus liikmesriikidevahelisele solidaarsusele ja vastutuse jagamise püüdlustele **vastutus ning jagatud püüdlused** rände haldamisel, **peaks ERF toetama rändajate pikaajalise integreerimise hõlbustamist võiks ühtekuuluvuspoliitika aidata kaasa rahvusvahelise kaitse all olevate pagulaste ja rändajate integratsioonile; selleks tuleks võtta vastu käsitlus nende väärkuse ja õiguste kaitsmiseks, muu hulgas integratsiooni ja kohaliku majanduskasvu vahelist vastastikku tugevdavat seost silmas pidades, pakkudes eelkõige taristutoetust integratsioonipoliitika elluviimisel osalevatele linnadele ja kohalikele omavalitsustele.** [ME 4]
- (9) ~~Uute~~ **Sotsiaalse ebavõrdsuse ja uute** probleemidega silmitsi seisvate liikmesriikide ja piirkondade ~~joopingutuste pingutuste~~ **pingutuste** toetamiseks **arengutaseme erinevuste vähendamisel** ja nende kodanike **ELi piirkondade eri olukordade ühtlustamisel ning kaasava ühiskonna ja** kõrgetasemelise turvalisuse tagamiseks ning **tõrjutuse ja** radikaliseerumise ärahoidmiseks, tuginedes koostoimele ja vastastikusele täiendavusele muude liidu poliitikavaldkondadega, peaksid ERFi toel tehtavad investeeringud suurendama julgeolekut valdkondades, nagu ~~transport~~ **kommunikatsioon, ühistransport, energia ning universaalsed kvaliteetsed avalikud teenused, mis on hädavajalikud selleks, et vähendada piirkondlikku ja sotsiaalset ebavõrdsust, edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ja piirkondlikku arengut ning veenda elanikke ja ettevõtjaid jääma piirkonda** ~~energia~~, kus on vajadus ohutu, **kaasaegse, kättesaadava** ja turvalise avaliku ruumi ja elutähtsa taristu järele. [ME 5]
- (10) Lisaks sellele peaksid ERFi investeeringud aitama välja töötada tervikliku kiire ja digitaalse taristuvõrgu **kogu liidus, sh maapiirkondades, kus see on eluliselt vajalik väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEdele), ning** soodustada **mittesaastavat ja säästvat** mitmeliigilist ~~linnalist liikumiskeskonda~~ **liikumiskeskonda**, pöörates **tähelepanu jalakäimisele, jalgrattasõidule, ühistranspordile ja jagatud liikuvusele.** [ME 6]
- (10a) **Paljud Euroopas esinevad tõsised probleemid mõjutavad üha enam tõrjutud roma kogukondi, kes elavad sageli kõige basoosamates mikropiirkondades, kus puuduvad ohutu ja kättesaadav joogivesi, kanalisatsioon ja elekter ning kus ei saa kasutada transpordivõimalusi, digiühendust, taastuenergia süsteeme ning kus puudub**

Kolmapäev, 27. märts 2019

vastupanuvõime katastroofidele. Seepärast tuleb ERFi ja Ühtekuuluvusfondi toel aidata parandada romade elutingimusi ja realiseerida nende kui ELi kodanike tõeline potentsiaal, ning liikmesriigid peavad tagama selle, et ka romad saaksid kasu kõigist viiest ERFi ja Ühtekuuluvusfondi poliitikaeesmärgist. [ME 7]

- (11) ELi toimimise lepingus sätestatud Ühtekuuluvusfondi üldisest eesmärgist tulenevalt on vaja kehtestada ja piiritleda erieemärgid, millele Ühtekuuluvusfond peaks tuginema.
- (12) *Asjakohasele valitsemisele, jõustamisele, piiriülesele koostööle ning parimate tavade ja innovatsiooni levikule kaasa aitamiseks aruka spetsialiseerumise valdkonnas ja ringmajanduses, tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaseid programme rakendavate liikmesriikide institutsioonide üldise haldussuutlikkuse ja juhtimise parandamiseks tuleb võimaldada võtta, sh piirkondlikul ja kohalikul tasandil mitmetasandilise valitsemise põhimõtete kohaselt, tuleb soodustada struktuurset laadi haldussuutlikkuse tugevdamise meetmeid kõikide erieesmärkide raames toetusmeetmeid toetamiseks. Kui meetmed lähtuvad mõõdetavatest eesmärkidest ja kodanikke ja ettevõtjaid teavitatakse, et nendega lihtsustatakse ja vähendatakse toetusesaajate ja korraldusametuste halduskoormust, on nende abil võimalik leida õige tasakaal poliitika tulemuspõhisuse ning inspekteerimiste ja kontrollide taseme vahel.* [ME 8]
- (13) Koostöömeetmete edendamiseks ja elavdamiseks tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaste programmide puhul on vaja edendada kõikide erieesmärkide raames antava toetusega seoses koostöömeetmeid partnerite (*sealhulgas kohaliku ja piirkondliku tasandi partnerite*) vahel asjaomases liikmesriigis või eri liikmesriikide vahel. Selline tõhustatud koostöö toimub lisaks ETK/Interregi raames toimuvale koostööle ning peab toetama eelkõige struktureeritud partnerluste koostööd eesmärgiga rakendada piirkondlikke strateegiaid, millele osutatakse komisjoni teatises „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“⁽⁶⁾. Partnerid võivad seega olla pärit liidu mis tahes piirkonnast, kuid võivad olla ka piiriülestest piirkondadest ja piirkondadest, mis on hõlmatud *Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste*, makropiirkondliku või mere vesikonna strateegia või nende kahe *strateegia* kombinatsiooniga. [ME 9]
- (13a) *Tulevases ühtekuuluvuspoliitikas võib piisavalt arvesse võtta ja toetada neid liidu piirkondi, mida Ühendkuningriigi liidust lahkumise tagajärjed kõige rohkem mõjutavad, eriti piirkondi, mis jäävad selle tagajärjel merel või maismaal liidu välispiirile.* [ME 10]
- (14) *Kajastades kliimamuutusega ERFi ja Ühtekuuluvusfondi eesmarke tuleks viia ellu kestliku arengu raames, võttes eelkõige arvesse, et väga tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega viia ellu Pariisi kokkulepe, ÜRO 2030. aasta tegevuskava ja kestliku arengu eesmärgid, ning seejuures peaks liit edendada keskkonna säilitamise, kaitsmise ja selle kvaliteedi parandamise eesmärki, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1, võttes arvesse põhimõtet, et saastaja maksab, keskendudes seejuures vaesusele, ebavõrdule ja õiglasele üleminekile sotsiaalselt jätkusuutlikule ja keskkonda säästvale majandusele kaasava lähenemisviisi raames koostöös asjaomaste avaliku sektori ja majandus- ja sotsiaalpartnerite ning kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Kajastades kliimamuutustega toimetuleku olulisust ja selleks, et osaleda niisuguste meetmete rahastamises, mida on vaja võtta ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO säästva kestliku arengu eesmarke ja samuti tagada terviklike poliitikameetmete kasutamine katastroofide ärahoidmiseks, milles ühendatakse vastupanuvõime, riskide ennetamine, etevalmistus ja reageerimistegevused, aitavad fondid kliimameetmeid ja elurikkuse kaitsmist liidu poliitikas laiemalt kajastada ja liikuda selle üldeesmärgi suunas, et ELi eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks, eraldades 30 % ELi eelarvekulutustest kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Fondid peavad oluliselt kaasa aitama ringmajanduse ja süsinikuvaese majanduse saavutamisele kõigil liidu territooriumidel ja piirkondlikku mõõdet täielikult arvestades. ERFi meetmed peaksid toetama kliimaeesmärkide saavutamist 30% vähemalt 35 % ulatuses fondi kogu rahastamispa-*

⁽⁶⁾ Komisjoni 8. juuli 2017. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, COM(2017)0376.

Kolmapäev, 27. märts 2019

ketist. Ühtekuuluvusfondi meetmed peaksid toetama kliimaeesmärkide saavutamist 37% 40 % ulatuses fondi kogu rahastamispaketist. **Nendest protsendimääradest tuleks kogu programmitöö perioodi kestel kinni pidada. Selleks selgitatakse kõnealuste fondide ettevalmistamisel ja rakendamisel välja asjakohased meetmed ning neid hinnatakse uuesti asjakohaste hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus. Need meetmed ja nende rakendamiseks eraldatud rahalised vahendid tuleb lisada riiklikesse integreeritud energia- ja kliimakavadesse kooskõlas määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] IV lisaga ning hoonete energiatõhususe muudetud direktiivi (EL) 2018/844 raames kehtestatud pikaajalise renoveerimisstrateegiaga, et aidata saavutada 2050. aastaks hoonete CO₂ heitkoguste vähendamine ja lisada need programmidesse. Erilist tähelepanu tuleks pöörata CO₂-mahukatele valdkondadele, kus on oodata raskusi seoses CO₂-heite vähendamise kohustustega, et aidata neil järgida strateegiaid, mis on kooskõlas liidu kliimakoostustega ja mis on sätestatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades ning HKSi direktiivis 2018/410, ning kaitsta töötajaid ka koolituse ja ümberõppe võimaluste kaudu.** [ME 11]

- (15) Selleks et ERFil oleks võimalik toetada ETK/Interregi raames nii investeeringuid taristusse ja sellega kaasnevat investeeringuid kui ka koolitus- ja integratsioonitegevusi **haldussuutlikkuse ja -pädevuse parandamiseks ja arendamiseks**, on vaja ette näha, et ERF võib toetada ka tegevusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/XXX [uus ESF+] ⁽⁷⁾ loodud ESF+ erieesmärkide raames. [ME 12]
- (16) Selleks et kasutada piiratud ressursse kõige tõhusamal viisil, peaks ERFi toetus tulustele investeeringutele asjaomase erieesmärgi raames ~~piirduma~~ **olema suunatud üksnes** mikro-, väikeste **väikestele** ja keskmise suurusega ettevõtjate **ettevõtjatele** (edaspidi „VKEd“) komisjoni soovitus 2003/361/EÜ ⁽⁸⁾ tähenduses, ~~välja arvatud juhul, mil investeeringud hõlmavad koostööd VKEdega teadus- ja uuendustegevuse raames ning muudele ettevõtetele kui VKEdele, ilma et see mõjutaks sama või sarnase tegevusalaga seotud töökohti teistes Euroopa piirkondades määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 60 tähenduses.~~ [ME 190/rev]
- (17) ERF peaks aitama **üleminekuperioodil antava rahalise abi kaudu** korvata põhilisi regionaalseid ebavõrdsusi liidus ja ühtlustada eri regioonide arengutaset ning vähendada mahajäämust kõige ebasoodsamates piirkondades, sealhulgas neis piirkondades, mis seisavad silmitsi CO₂-heite vähendamise kohustustega kaasnevate probleemidega. **Fond peaks ka suurendama toimetulekuvõimet ja hoidma ära haavatavate territooriumide mahajäämuse.** ERFi toetus tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgil tuleks seega suunata liidu peamistele prioriteetidele kooskõlas määruses (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] sätestatud poliitikaeesmärkidega. Seega peaks ERFi toetus keskenduma sellistele poliitikaeesmärkidele nagu **konkreetselt kahele poliitikaeesmärgile, milleks on** arukam Euroopa uuenduslike, **arukate** ja **arukate kaasavate** majanduslike muutuste ja **majandusarengu** edendamise, **tehnoloogiavaldkonna piirkondliku ühendatuse, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) arendamise, ühendatuse ja mõjusa avaliku halduse** teel ning keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega **vastupanuvõimeline** Euroopa **kõigile**, edendades energiasüsteemi ümberkujundamist keskkonnasäästlikul ja õiglasel viisil, rohelist ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutustega kohanemist ning riskide ennetamist ja juhtimist, **võttes seejuures arvesse üldist poliitikaesmärki, milleks on suuremale ühtekuuluvusele ja solidaarsusele tuginev Euroopa, aidates vähendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ebavõrdsust. Kõnealuse** ~~Selle~~ valdkondliku keskendamiseni tuleks jõuda riigi tasandil, võimaldades ~~seejuures paindlikust~~ **paindlikkuse määra** üksikute programmide tasandil ja liikmesriikidest kogurahvatulu alusel moodustatud kolme rühma vahel **piirkondade eri kategooriate vahel, võttes arvesse ka erinevaid arengutasemeid.** Lisaks sellele tuleb sätestada üksikasjalikult liikmesriikide **piirkondade** klassifitseerimise meetodika, võttes arvesse äärepoolseimate piirkondade eriolukorda. [ME 14]

⁽⁷⁾ [Täielik viide – uus ESF+]

⁽⁸⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (17a) **ERFist ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate investeeringute strateegilise tähtsuse tagamiseks võiksid liikmesriigid esitada nõuetekohaselt põhjendatud taotluse lisapaindlikkuse saamiseks stabiilsuse ja kasvu pakti praeguses raamistikus avalike või samaväärsete struktuursete kulude osas. [ME 15]**
- (18) Toetuse suunamisel liidu peamistele prioriteetidele **ning kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 174 sätestatud sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide ning määruses (EL) 2018/xxx [uus ühissätete määrus] sätestatud poliitikaeesmärkidega** on samuti asjakohane pidada kinni valdkondliku keskendamise nõuetest kogu programmi töö perioodil, sealhulgas juhul, kui toimub prioriteetide siire programmi raames või programmide vahel. [ME 16]
- (18a) **ERF peaks tegelema 1994. aasta ühinemisakti protokollis nr 6 struktuurifondide raames eesmärgiga 6 seotud erisätete kohta Rootsis ja Soomes osutatud probleemidega, mis on seotud äärmiselt väikese rahvastikutihedusega piirkondade ligipääsuga suurtele turgudele ja neist kaugel asumisega. ERF peaks käsitlema ka eriomaseid raskusi, millega seisavad silmitsi teatavad saared, piirialad, mägipiirkonnad ja hõredalt asustatud alad, mille arengut aeglustab nende geograafiline asend, pidades silmas nende kestliku arengu toetamist. [ME 17]**
- (19) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada eri liiki tegevused, mille kulusid võivad ERF ja Ühtekuuluvusfond investeeringutega toetada ELi toimimise lepingust tulenevate asjaomaste eesmärkide raames, **sh ühisrahastamine**. Ühtekuuluvusfond peaks olema võimeline toetama investeeringuid keskkonda ja TEN-T-sse. ERFi puhul tuleks tegevuste loetelu lihtsustada ning **võtta arvesse riiklikke ja piirkondlikke vajadusi ja sisemist potentsiaali ning** fond peaks olema võimeline toetama investeeringuid taristusse, **sh teadusuuringute ja innovatsiooni taristusse ja rajatistesse, kultuuri- ja päranditaristusse, kestliku turismi taristusse, sh turismipiirkondade kaudu, ettevõtetele osutatavatesse teenustesse, elamutesse tehtavaid investeeringuid**, teenustele juurdepääsuks vajalikke investeeringuid, **keskendudes eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele, tõrjutud ja eraldatud kogukondadele**, tulusaid investeeringuid VKEdesse, seadmetesse, tarkvarasse ja immateriaalsesse varasse, **piirkondade üleminekuperioodi stiimuleid CO₂-heite vähendamise protsessis** ning meetmeid seoses teabe, teabevahetuse, uuringute, koostöövõrkude loomise, koostöö, kogemuste vahetamise **vahetamisega partnerite vahel** ja klastreid hõlmavate tegevustega. Programmide rakendamise toetamiseks peaksid mõlemad fondid olema ka võimelised toetama tehnilise abi meetmeid. Selleks et toetada Interregi programmide puhul rohkem sekkumismeetmeid, tuleks kohaldamisala laiendada nii, et see hõlmaks ka suure hulga rajatiste, inimressursside ja kulude jagamist, mis on seotud ESF+ raames võetavate meetmetega. [ME 18]
- (20) Määruse (EL) nr 1316/2013 kohaste üleeuroopalise transpordivõrgu projektide rahastamine jätkub Ühtekuuluvusfondist nii ühise haldamise kui ka otsese rakendamise mudeli kaudu Euroopa ühendamise rahastu raames, **mille raames lahendatakse puuduvate ühendusülilide ja kitsaskohtadega seonduvad probleemid tasakaalustatult ning parandatakse olemasolevate sildade ja tunnelite ohutust. Nendes võrgustikes tuleb edendada avalikke teenuseid maapiirkondades, eelkõige hõredalt asustatud piirkondades ja peamiselt vananeva elanikkonnaga piirkondades, et edendada linnade ja maapiirkondade omavahelist ühendatust, edendada maaelu arengut ja ületada digilõhe. [ME 19]**
- (21) Samal ajal on oluline täpsustada tegevused, mis jäävad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast välja, sealhulgas investeeringud kasvuhõonegaaside heitkoguste vähendamiseks, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁽⁴⁾ I lisas loetletud tegevustest, eesmärgiga hoiduda dubleerimast selle direktiiviga juba ette nähtud rahalisi vahendeid **teha ühelt poolt kindlaks koostoime ja teisalt täpsustada tegevused**, mis jäävad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast välja; seda tehakse mitmekordistava mõju saavutamiseks või rahaliste vahendite dubleerimisest hoidumiseks. Lisaks sellele tuleb sõnaselgelt sätestada, et ELi toimimise lepingu II lisas loetletud ülemeremaad ja -territooriumid ei vasta ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele. [ME 20]

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhõonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (22) Liikmesriigid peaksid edastama komisjonile korrapäraselt teavet edusammude kohta, kasutades I lisas sätestatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Vajaduse korral saab ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid täiendada programmipõhiste väljund- ja tulemusnäitajatega. Liikmesriikide edastatava teabe põhjal peaks komisjon andma aru konkreetsete eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest kogu programmitöö perioodil, kasutades selleks II lisas sätestatud põhinäitajaid.
- (23) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb fonde hinnata konkreetse järelevalvekorra alusel kogutud teabe põhjal, vältides ülereguleerimist ning halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. See kord võib vajaduse korral hõlmata mõõdetavaid näitajaid, et hinnata nende põhjal fondide mõju kohapeal. [ME 21]
- (24) Territoriaalsesse arengusse tehtava panuse maksimeerimiseks **ning majanduslike, demograafiliste, keskkonnaalaste ja sotsiaalprobleemide mõjusamaks lahendamiseks, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 174, looduslikult või demograafiliselt ebasoodsate tingimustega (sh elanikkonna vananemine, maapiirkondade kõrbestumine ja rahvastiku vähenemine, aga ka demograafiline surve, kui põhiteenused on raskesti ligipääsetavad) piirkondades** peaksid selle valdkonna meetmed põhinema **programmidel, tegevussuundadel või integreeritud territoriaalsetel strateegiatel, sealhulgas linnapiirkondades ja maakogukondades. Need meetmed peaksid olema ühe mündi kaks külge, mis põhinevad nii kesksematel linnastutel ja nende ümbrusel kui ka kaugematel maapiirkondadel. Nende strateegiate puhul võib ka kasutada mitmeid fonde (ERF, ESF+, EMKF, EAFRD) hõlmavat integreeritud lähenemisviisi. Liikmesriigi tasandil tuleks integreeritud territoriaalse arengu jaoks eraldada vähemalt 5 % ERFi vahenditest.** Seepärast tuleks ERFi toetust anda määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artiklis 22 sätestatud vormis **toetust anda**, tagades kohalike, piirkondlike ja linnaasutuste, **majandus- ja sotsiaalpartnerite ning kodanikuühiskonna esindajate ja valitsusväliste organisatsioonide** asjakohase kaasamise. [ME 22]
- (24a) **Erilist tähelepanu tuleks pöörata CO₂-mahukatele valdkondadele, mis seisavad silmitsi CO₂-heite vähendamise kohustustest tulenevate probleemidega, et aidata neil viia ellu strateegiaid, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe kohaste liidu kliimakoostustega, mis kaitsevad nii töötajaid kui ka mõjutatud kogukondi. Sellised piirkonnad peaksid saama kasutada sihtotstarbelist toetust oma majanduses CO₂-heite vähendamise kavade koostamiseks ja elluviimiseks, võttes arvesse, et töötajatele tuleb pakkuda sihipäraseid kutseõppe ja ümberõppe võimalusi.** [ME 23]
- (25) Linnade säästva **kestliku** arengu raames peetakse vajalikuks toetada integreeritud territoriaalset arengut, et tulla paremini toime linnapiirkondade, sealhulgas funktsionaalsete linnapiirkondade **ja maakogukondade** majanduslike, keskkonnaalaste, kliima-, demograafiliste, **tehnoloogiliste** ja sotsiaalsete **ning kultuuriliste** probleemidega, võttes samal ajal arvesse vajadust edendada linna- ja maapiirkondade vahelisi sidemeid, **sh vajaduse korral linnalähedaste piirkondade kaudu.** Põhimõtted, mille alusel valitakse linnapiirkonnad, kus rakendada linnade säästva **kestliku** arengu integreeritud meetmeid, ning neile meetmetele eraldatavad soovituslikud summad tuleks sätestada tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alla kuuluvates programmides, ~~eraldades nimetatud eesmärgil.~~ **Nimetatud meetmete puhul võib kasutada ka mitmeid fonde (ERF, ESF+, EMKF, EAFRD) hõlmavat integreeritud lähenemisviisi.** Liikmesriigi tasandil **tuleks linnade kestliku arengu eesmärgi tarbeks eraldada vähemalt 6% 10 % ERFi vahenditest.** Tuleks ka sätestada, et sellest protsendist peab kinni pidama kogu programmitöö perioodi vältel, kui toimub prioriteetide siire programmi raames või programmide vahel, sealhulgas vahetekokkuvõtte tegemisel. [ME 24]
- (26) Selleks et leida või pakkuda välja uusi lahendusi linnade säästva **kestlikus** arenguga seotud probleemidega tegelemiseks liidu tasandil, tuleks asendada linnadega seotud uuenduslikud meetmed **uuenduslike meetmeid** linnade säästva **kestliku** arengu valdkonnas Euroopa linnaalgatusega, mis viiakse ellu otsese või kaudse eelarve täitmise raames **jätkata ja kujundada need Euroopa linnaalgatuseks.** See algatus peaks hõlmama kõiki linnapiirkondi ja toetama Euroopa Liidu linnade tegevuskava⁽¹⁰⁾ **eesmärgiga ergutada majanduskasvu ja innovatsiooni, parandada elukeskkonda ning selgitada välja sotsiaalprobleemid ning neid edukalt lahendada.** [ME 25]

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 24. juuni 2016. aasta järeldused ELi linnade tegevuskava kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (27) Erilist tähelepanu tuleb pöörata äärepoolseimatele piirkondadele, võttes eelkõige vastu meetmed ELi toimimise lepingu artikli 349 alusel, millega nähakse ette täiendavate rahaliste vahendite eraldamine äärepoolseimatele piirkondadele, eesmärgiga katta nende piirkondade lisakulud, mis tekivad ELi toimimise lepingu artiklis 349 loetletud ühe või mitme piirava teguri tõttu, mille püsivus ja ühismõju takistavad olulisel määral kõnealuste piirkondade arengut, eelkõige eraldatus teistest piirkondadest, paiknevus saartel, väiksus, keeruline topograafia ja kliima ning majanduslik sõltuvus teatavatest toodetest. Kõnealuste eraldistega saab katta investeeringuid, tegevuskulusid ja avaliku teenindamise kohustust, eesmärgiga hüvitada sellistest piirangutest tulenevad lisakulud. Tegevusabiga võib rahastada kulutusi kaubaveoteenustele, **keskkonnahoidlikule logistikale ja liikuvuskorraldusele**, transporditeenuste starditoetusi ning kulutusi seoses tootmisvahendite ladustamispiirangutega, nende ülemääraste mõõtmete ja hooldusega ning kohalikul tööturul inimkapitali puudusega seotud tegevustega. **Selle eraldise suhtes ei kohaldata käesolevas määruses sätestatud valdkondlikku keskendamist**. Siseturu terviklikkuse säilitamiseks peaks ERFi toetus tegevus- ja investeerimisabi rahastamiseks äärepoolseimates piirkondades, nagu kõigi ERFi ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate tegevuste puhul tavaks, vastama riigiabi eeskirjadele, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklites 107 ja 108. [ME 26]
- (28) Käesoleva määruse teatavate väheoluliste sätete muutmiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et teha muudatusi, kui see on põhjendatud, II lisasse, milles sätestatakse näitajate loetelu, mille alusel antakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule teavet programmide tulemuslikkuse kohta. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (29) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tugevdada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, korvates põhilisi piirkondlikke ebavõrdsusi liidus **kodanikele suunatud lähenemisviisi abil, mille eesmärk on toetada arengut kogukondade eestvedamisel ja kodanikuaktiivsuse suurendamist**, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda eri piirkondade arengutaseme erinevuse, kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade mahajäämuse ning liikmesriikide ja piirkondade piiratud rahaliste vahendite tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale, [ME 27]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Ühissätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega nähakse ette Euroopa Regionaalarengu Fondist (edaspidi „ERF“) antava toetuse konkreetset eesmärgid ja kohaldamisala seoses tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Euroopa piirkondliku koostöö (Interreg) eesmärgiga, millele on osutatud määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [4 lõikes 2].

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Käesoleva määrusega nähakse ette ka Ühtekuuluvusfondist antava toetuse konkreetset eesmärgid ja kohaldamisala seoses tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgiga, millele on osutatud määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [4 lõike 2 punktis a].

Artikkel 1a

ERFi ja Ühtekuuluvusfondi ülesanded

ERF ja Ühtekuuluvusfond aitavad saavutada üldist eesmärki – tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

ERF aitab kaasa erinevuste vähendamisele liidu eri piirkondade arengutasemetel vahel ning piirkondade majanduse kestliku arendamise ja struktuuriliste kohanduste kaudu mahajäämuse vähendamisele, sh keskkonnaprobleemide lahendamisele kõige ebasoodsamates piirkondades.

Ühtekuuluvusfond aitab kaasa üleeuroopaliste võrkude ja keskkonna valdkonna projektide elluviimisele. [ME 28]

Artikkel 2

Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi erieesmärgid

1. Koosõlas määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [4 lõikes 1] sätestatud poliitikaeesmärkidega toetab ERF järgmiste erieesmärkide saavutamist.

a) „**Arukam Euroopa majanduse uuendusliku, aruka ja aruka kaasava arendamise ja** ümberkujundamise kaudu „**ning piirkondliku ühendatuse kaudu tehnoloogiavaldkonnas, arendades info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (IKT), ühendatust ja mõjusat avalikku haldust**“ (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 1“), [ME 29]

i) **suurendada toetada** teaduspotsentiaali ja **innovaatilisust ning innovaatilisuse arendamist ja suurendamist, investeeringuid ja taristut**, kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõttu kasutuselevõttu **ning toetada ja edendada ettevõtjate, teadlaste, akadeemiliste ringkondade ja avaliku sektori asutuste vahelisi innovatsiooni-klastreid**; [ME 30]

ii) **suurendada digitaalset ühenduvust ja** kasutada hüvesid, mida saavad digitaliseerimisest kodanikud, **teadusasutused, ettevõtjad, valitsused ja valitsused avaliku halduse asutused piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kaasa arvatud arukad linnad ja arukad külad**; [ME 31]

iii) soodustada VKEde **jätksuutlikku** majanduskasvu ja konkurentsivõimet **ning anda toetust töökohtade loomiseks ja kaitsmiseks ning toetada tehnoloogilisi uuendusi ja ajakohastamist**; [ME 32]

iv) arendada aruka spetsialiseerumise, **õiglase tööstusliku ülemineku ja, ringmajanduse, sotsiaalse innovatsiooni, ettevõtjate, turismisektori ja tööstus 4.0-le ülemineku alaseid oskusi ja strateegiaid ning suurendada sellealast suutlikkust**. [ME 33]

b) „**Keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega ja vastupanuvõimeline** Euroopa **kõigile** puhtale energeetikale õiglase ülemineku, roheliste ja siniste investeeringute, ringmajanduse, kliimamuutustega kohanemise ning riskiennetuse ja -juhtimise kaudu“ (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 2“), [ME 34]

i) edendada energiatõhususe **ja energiasäästu meetmeid ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemise** meetmeid; [ME 35]

ii) arendada **säästvat** taastuvenergiat; [ME 36]

iii) töötada välja arukad energiasüsteemid, nutivõrgud ja ~~aruka energiasalvestuse kohalikul tasandil~~ **arukas energiasalvestus**; [ME 37]

iv) soodustada kliimamuutustega kohanemist, riskide ennetamist, **äärmuslikele ilmastikunähtustele ja loodusõnnetustele, sh maavärinatele, metsatulekahjudele, üleujutustele ja põuale katastroofidele** vastupanu võimet **võime haldamist, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid käsitlusi**; [ME 38]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- v) edendada **üldist juurdepääsu veele ja** säästvat veemajandust; [ME 39]
- vi) soodustada üleminekut ringmajandusele **ja parandada ressursitõhusust**; [ME 40]
- via) toetada piirkondlikku üleminekut CO₂-heite vähendamiseks ning üleminekut vähese CO₂-heitega energia- tootmisele**; [ME 41]
- vii) **kaitsta ja** suurendada elurikkust, rohelist taristut linnakeskkonnas ning looduspärandit, säilitada ja tõsta esile looduskaitsealasid, loodusvarasid ja vähendada **igat liiki** saastet, nt õhu-, vee-, pinnase-, müra- ja valgusreostust; [ME 42]
- viiia) edendada rohelist taristut funktsionaalsetes linnapiirkondades, arendades väiksemahulist mitmeliigilist linnalist liikumiskeskonda, mis moodustab osa CO₂-neutraalsest majandusest**; [ME 43]
- c) „Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse ja piirkondliku IKT ühenduvuse **kõigile liikuvuse** tõhustamise kaudu“ (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 3“), [ME 44]
- i) suurendada digitaalset ühenduvust; [ME 45] (selle muudatusettepaneku tõttu tuleb muuta ka I ja II lisa)
- ii) edendada säästvat, kliimamuutustele vastupanuvõimelist, intelligentset, turvalist **vastupanuvõimelisi, intelligentseid, turvalisi ja kestlikke maantee- ja raudteeühendusi ning** mitmeliigilist üleeuroopalist transpordivõrku (TEN-T) ja piiriüleseid ühendusi, keskendudes müra vähendamise meetmetele, kliima- ja keskkonnasõbralikele ühistranspordi- ja raudteevõrkudele; [ME 46]
- iii) arendada säästvat, kliimamuutustele vastupanuvõimelist, intelligentset ja mitmeliigilist riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi liikuvust, sealhulgas parandada juurdepääsu TEN-T võrgule, ja piiriülest liikuvust ning keskkonnasõbralikke ühistranspordivõrke; [ME 47]
- iv) soodustada säästvat mitmeliigilist linnalist liikumiskeskonda; [ME 48] (selle muudatusettepaneku tõttu tuleb muuta ka I ja II lisa)
- d) „Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu“ (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 4“), [ME 49]
- i) suurendada tööturgude tulemuslikkust ja kaasavust ning juurdepääsu kvaliteetsetele tippkvaliteediga töökohtadele sotsiaalse innovatsiooni ja taristu arendamise ning sotsiaalmajanduse ja innovatsiooni edendamise kaudu; [ME 50]
- ii) hõlbustada võrdset juurdepääsu kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele hariduse, koolituse ja elukestva õppe ning spordi valdkonnas ligipääsetava taristu ja ligipääsetavate teenuste arendamise kaudu; [ME 51]
- iiia) investeerida avaliku sektori asutustele või mittetulundusühistutele kuuluvatesse elamutesse, mis on mõeldud väikese sissetulekuga leibkondade või erivajadustega isikute majutamiseks; [ME 52]
- iii) tõhustada edendada tõrjutud ja mahajäänud kogukondade, migrantide nt romade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaal-majanduslikku lõimumist kaasatust integreeritud meetmete, sealhulgas eluasemete võimaldamise ja sotsiaalteenuste kaudu; [ME 53]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- iii) edendada rahvusvahelise kaitse all olevate pagulaste ja rändajate pikaajalist sotsiaal-majanduslikku lõimimist integreeritud meetmete, sealhulgas majutuse ja sotsiaalteenuste kaudu, pakkudes taristutoetust asjaomastele linnadele ja kohalikele omavalitsustele; [ME 54]
- iv) tagada võrdse juurdepääsu tervishoiuteenustele, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenustele ~~taristu~~, tervishoiutaristu ja muude varade arendamise kaudu ning ennetusmeetmete abil ning edendades üleminekut hooldusasutustes toimuvalt hoolduselt pere- ja kogukonnapõhisele hooldusele; [ME 55]
- iva) toetada füüsilist, majanduslikku ja sotsiaalset taaselustamist puudust kannatavate kogukondades. [ME 56]
- e) „Kodanikele lähemal olev Euroopa linna- ja ~~maapiirkondade ning rannikualade~~ kõigi muude piirkondade kestliku ja tervikliku arengu ning kohalike algatuste soodustamise kaudu“ (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 5“), [ME 57]
- i) edendada soodustada terviklikku ja kaasavat sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnavalast arengut, kultuuripärandit kultuuri- ja looduspärandit, säästvat turismi, ka turismi piirkondade kaudu, sporti ja julgeolekut linnapiirkondades, sealhulgas funktsionaalsetes linnapiirkondades; [ME 58]
- ii) soodustada terviklikku ja kaasavat sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnavalast piirkondlikku arengut, kultuuripärandit kultuuri- ja julgeolekut, sealhulgas looduspärandit, säästvat turismi, ka turismi piirkondade kaudu, sporti ja julgeolekut piirkondlikul tasandil, maa-, mägi-, saare- ja rannikupiirkondades, eraldatud ja hõredalt asustatud ja kõigis muudes piirkondades, kus on raskusi põhiteenusele juurdepääsuga, sh ka kogukonna juhitud kohaliku arengu NUTS 3 tasandil, territoriaalsete ja kohalike arengustrateegiate kaudu määruse (EL) 2018/xxx [uus ühissätete määrus] artikli 22 punktides a, b ja c sätestatud vormis. [ME 59]
- 1a. Tõhustatakse selle artikli punkti b alapunktis vii a osutatud väiksemahulist mitmeliigilist linnalist liikumiskeskonda, mis loetakse toetuskõlblikuks, kui ERFi toetus ei ole suurem kui 10 000 000 eurot. [ME 60]
2. Ühtekuuluvusfondist toetatakse poliitikaeesmärki nr 2 ja poliitikaeesmärgi nr 3 erieesmärgi, mis on sätestatud lõike 1 punkti c alapunktides ii, iii ja iv.
3. Seoses lõikes 1 sätestatud erieesmärkidega erieesmärkide saavutamisega võidakse ERFist või vastavalt vajadusele, Ühtekuuluvusfondist toetada ka tööhoiusesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alla kuuluvaid meetmeid, kui nendega: [ME 61]
- a) parandatakse parandada programmi juhtivate asutuste ja fondide rakendamise seotud asutuste suutlikkust ning toetada ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamise eest vastutavaid avaliku sektori asutusi, kohalikke ja piirkondlikke haldusasutusi, rakendades konkreetseid haldussuutlikkuse suurendamise kavu, mille eesmärk on viia kestliku arengu eesmärgid kohalikele tasandile, lihtsustada menetlusi ja lühendada meetmete elluviimise aega tingimusel, et need on struktuurse iseloomuga ja programmil on mõõdetavad eesmärgid; [ME 62]
- b) tõhustatakse koostööd partneritega nii asjaomases liikmesriigis kui ka sellest väljaspool.

Selle artikli punkti a kohast suutlikkuse suurendamise toetust võib täiendada määruse (EL) nr 2018/xxx (reformide tugiprogramm) alusel loodud reformide tugiprogrammi toetusega. [ME 63]

Punktis b osutatud koostöö hõlmab koostööd partneritega piiriladelt, mittekülgnevatelt aladelt või aladelt, mis on hõlmatud Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste, makropiirkondlike või merepiirkondade strateegiate või nende kombinatsiooniga. [ME 64]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Piirkondlike ja kohalike omavalitsuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas toetusesaajate sisuline osalemine ERFi programmide ettevalmistamise, rakendamise, järelevalve ja hindamise kõigis etappides tagatakse kooskõlas Euroopa partnerluse käitumisjuhendis ettenähtud põhimõtetega. [ME 65]

Artikkel 3

ERFi toetuse valdkondlik keskendamine

1. Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames rakendatavate programmide puhul keskendatakse iga liikmesriigi ERFi vahendite kogusumma riigi tasandil kooskõlas lõigetega 3 ja 4.

2. Sellistele liikmesriikidele antava toetuse valdkondliku keskendamise puhul, mis hõlmavad äärepoolseimaid piirkondi, käsitletakse eraldi ERFi vahendeid, mis on eraldatud konkreetselt äärepoolseimate piirkondade programmidele, ja ERFi vahendeid, mis on eraldatud kõigile muudele piirkondadele.

3. Liikmesriigid **NUTS 2 tasandi piirkonnad** liigitakse kogurahvatulu **ühe elaniku kohta arvestatava sisemajanduse koguprodukti (SKP)** alusel järgmiselt: [ME 66]

a) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv **SKP elaniku kohta** on võrdne **üle 100 %** ga **27-liikmelise** ELi keskmisest või ületab seda **SKPst** (edaspidi „1. rühm“); [ME 67]

b) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv **SKP elaniku kohta** on võrdne **vahemikus 75 %** ga ELi keskmisest või ületab seda, kuid jääb alla **100 %** **27-liikmelise** ELi keskmisest **SKPst** (edaspidi „2. rühm“); [ME 68]

c) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv **SKP elaniku kohta** jääb alla **75 %** **27-liikmelise** ELi keskmisest **SKPst** (edaspidi „3. rühm“). [ME 69]

Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab kogurahvatulu suhtarv liikmesriigi kogurahvatulu **toimub piirkonna liigitamine ühte kolmest piirkonnakategooriast selle alusel, milline on iga piirkonna SKP** elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardina ja arvatatuna liidu 2014.–2016. aasta arvudena) ja **EL arvnäitajate alusel) ning 27-liikmelise ELi** keskmise kogurahvatulu **SKP suhe** elaniku kohta suhet ostujõu standardina samal võrdlusperioodil. [ME 70]

Äärepoolseimate piirkondade tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgiga hõlmatud programmid liigitatakse 3. rühma kuuluvateks.

4. Liikmesriigid peavad vastama järgmistele valdkondliku keskendamise nõuetele.

a) 1. rühma kuuluvad liikmesriigid **nad** eraldavad vähemalt **85 %** oma ERFi vahendite kogusummast muude kui tehnilise abi prioriteetide raames poliitikaeesmärkidele nr 1 ja nr 2 ning vähemalt **60 %** poliitikaeesmärgile nr 1. **enam arenenud piirkondade kategooriale (1. rühm):** [ME 71]

i) vähemalt **50 % ERFi vahendite kogusummast riigi tasandil poliitikaeesmärgile nr 1 ning** [ME 72]

ii) vähemalt **30 % ERFi vahendite kogusummast riigi tasandil poliitikaeesmärgile nr 2.** [ME 73]

b) 2. rühma kuuluvad liikmesriigid **nad** eraldavad vähemalt **45 %** oma ERFi vahendite kogusummast muude kui tehnilise abi prioriteetide raames poliitikaeesmärgile nr 1 ja vähemalt **30 %** poliitikaeesmärgile nr 2. **üleminekupiirkondade kategooriale (2. rühm):** [ME 74]

i) vähemalt **40 % ERFi vahendite kogusummast riigi tasandil poliitikaeesmärgile nr 1 ning** [ME 75]

ii) vähemalt **30 % ERFi vahendite kogusummast riigi tasandil poliitikaeesmärgile nr 2.** [ME 76]

Kolmapäev, 27. märts 2019

c) 3. rühma kuuluvad liikmesriigid **nad** eraldavad vähemalt 35 % oma ERFi vahendite kogusummost muude kui tehnilise abi prioriteetide raames poliitikaeesmärgile nr 1 ja vähemalt 30 % poliitikaeesmärgile nr 2: **vähem arenenud piirkondade kateegoriale (3. rühm):** [ME 77]

i) vähemalt 30 % ERFi vahendite kogusummost riigi tasandil poliitikaeesmärgile nr 1 ning [ME 78]

ii) vähemalt 30 % ERFi vahendite kogusummost riigi tasandil poliitikaeesmärgile nr 2. [ME 79]

4a. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib asjaomane liikmesriik taotleda ressursside koondamise taseme vähendamist piirkonnakateegoriale tasandil kuni viie protsendi võrra või äärepoolseimate piirkondade puhul kümne protsendi võrra valdkondliku eesmärgi puhul, mis on määratletud vastavalt [uue ERFi/Ühtekuuluvusfondi] artikli 3 lõike 4 punkti a alapunktile i; artikli 3 lõike 4 punkti b alapunktile i ja artikli 3 lõike 4 punkti c alapunktile i. [ME 80]

5. Lõike 4 kohaseid valdkondliku keskendamise nõudeid järgitakse kogu programmitöö perioodi jooksul, sealhulgas siis, kui ERFi eraldised paigutatakse ümber programmi prioriteetide või programmide vahel ning vahehindamise käigus kooskõlas määruse (EL) nr 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikliga [14].

6. Kui asjaomase programmi ERFi eraldisi, mis on seotud poliitikaeesmärgiga **puudutavad poliitikaeesmärki** nr 1 või nr 2, **mis on peamised poliitikaeesmärgid**, või **mõlema eesmärgiga mõlemat eesmärki**, vähendatakse pärast määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [99] kohast vabastamist või tulenevalt kõnealuse määruse artikli [98] kohastest komisjoni finantskorrektsioonidest, ei hinnata lõikes 4 sätestatud valdkondliku keskendamise nõude järgimist uuesti. [ME 81]

Artikkel 4

Euroopa Regionaalarengu Fondist antava toetuse kohaldamisala

1. ERFist toetatakse järgmist:

a) taristuinvesteeringud;

aa) investeeringud teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni; [ME 83 ja ME 191/rev]

b) investeeringud teenuste kättesaadavusse;

c) tulused investeeringud VKEdesse ja investeeringud, mis aitavad kaitsta olemasolevaid töökohti ja luua VKEdes uusi töökohti ning mis tahes toetus VKEdele toetuste ja rahastamisvahendite kujul; [ME 84 ja ME 192/rev]

d) seadmed, tarkvara ja immateriaalne vara;

e) teave, teavitamine, uuringud, võrgustike loomine, koostöö, kogemuste vahetamine ja klastreid hõlmavad meetmed;

f) tehniline abi.

Lisaks võidakse toetada muudesse ettevõtetesse kui VKEdesse tehtavaid tulusaid investeeringuid, kui need hõlmavad koostööd VKEdega artikli 2 lõike 1 punkti a alapunkti i kohaselt toetatavates teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud meetmetes või VKEdele kasu toovat ettevõtlustaristut.

Lisaks võidakse toetada muudesse ettevõtetesse kui VKEdesse tehtavaid tulusaid investeeringuid ka teadus- ja innovatsioonitegevuse alal, mida toetatakse artikli 2 lõike 1 punkti a alapunkti i alusel, ning energiatõhususe ja taastuvenergiaga seotud tegevuste alal vastavalt artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktide i ja ii alusel kooskõlas määruse (EL) .../... [uus ühissätete määrus] artikli 59 lõike 1 punktiga a ja artikliga 60. [ME 193/rev]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Et aidata kaasa poliitikaeesmärgi nr 1 artikli 2 lõike 1 punkti a alapunktis **iv** sätestatud erieesmärgi saavutamisele, toetatakse ERFist ka koolituse, **mentorluse**, elukestva õppe, **ümbereõppe** ja hariduse valdkonna meetmeid. [ME 87 ja ME 194/rev]

2. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames võib ERFist ühtlasi toetada:
 - a) vahendite ja inimressursi jagamist;
 - b) kaasnevaid „pehmeid“ investeeringuid ja muid poliitikaeesmärgiga nr 4 seotud tegevusi Euroopa Sotsiaalfond Plussi raames, nagu on sätestatud määruses (EL) 2018/xxxx [uus ESF+].

Artikkel 5

Ühtekuuluvusfondist antava toetuse kohaldamisala

1. Ühtekuuluvusfondist toetatakse järgmist:
 - a) investeeringud keskkonda, sealhulgas **ringmajanduse**, kestliku arengu ja ~~energiaga~~ **taastuveni energiaga** seotud investeeringud, millel on selge keskkonnakasu; [ME 88]
 - b) investeeringud TEN-T võrku **põhi- ja üldvõrku**; [ME 89]
 - c) tehniline abi, **sealhulgas kohalike omavalitsuste haldussuutlikkuse ja -pädevuse parandamine ja arendamine nende vahendite haldamisel**; [ME 90]
- ca) teave, teavitamine, uuringud, võrgustike loomine, koostöö, kogemuste vahetamine ja klastreid hõlmavad meetmed**; [ME 91]

Liikmesriigid tagavad asjakohase tasakaalu punktide a ja b kohaste investeeringute vahel **iga liikmesriigi investeerimis- ja erivajaduste põhjal**. [ME 92]

2. ~~Summat~~ **Summa**, mis paigutatakse Ühtekuuluvusfondist ümber Euroopa ühendamise rahastusse, ⁽¹²⁾ **on proportsionaalne ja seda** kasutatakse TEN-T projektide toetamiseks. [ME 93]

Artikkel 6

Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast väljajätmine

1. ERFist ja Ühtekuuluvusfondist ei toetata järgmist:
 - a) tuumajaamade tegevuse lõpetamine või nende rajamine;
 - b) investeeringud selliste kasvuhoonegaaside vähendamisse, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ ⁽¹³⁾ I lisas loetletud tegevustest;
 - c) tubaka ja tubakatoodete valmistamine, töötlemine ja turustamine;
 - d) määruse (EL) nr 651/2014 ⁽¹⁴⁾ artikli 2 punktis 18 määratletud raskustes olevad ettevõtjad;
 - e) investeeringud **uude piirkondlikku lennujaama ja** lennujaamataristusse, välja arvatud äärepoolseimates piirkondades; [ME 94]

⁽¹²⁾ Viide.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ.

⁽¹⁴⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- ea) investeeringud, mis on seotud äärepoolseimate piirkondadega; [ME 95]
- eb) toetus, mis on seotud TEN-T põhivõrkudega; [ME 96]
- ec) investeeringud, mis on seotud keskkonnakaitsega ja mille eesmärk on ebasoodsa keskkonnamõju leevendamine või vähendamine. [ME 97]
- f) investeeringud jäätmete prügilasse ladustamise, välja äärepoolseimates piirkondades, ja toetus olemasolevate rajatiste käitusest võõrandamiseks, tegevuse ümberkorraldamiseks või turvaliseks muutmiseks, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁽¹⁵⁾ artikli 4 lõike 2 kohaldamist; [ME 98]
- g) investeeringud jäätmejäätmete käitlemise rajatistesse, välja arvatud äärepoolseimates piirkondades ning juhul, kui on tegemist tippasemel ringlussevõtu lahendustega kooskõlas ringmajanduse ja jäätmehierarhia põhimõtetega, järgides täielikult direktiivi (EL) 2008/98 artikli 11 lõikes 2 sätestatud eesmärke ning tingimusi, et liikmesriigid on koostanud oma jäätmekavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/851 artikliga 29. Jäätmejäätmete all tuleks mõista peamiselt olmejäätmeid, mida ei koguta liigiti, ja jäätmete töötlemisel tekkinud jääke; [ME 99]
- h) investeeringud fossiilkütuste tootmise, töötlemise, **transpordi, jaotuse**, ladustamise või põlemise, välja arvatud investeeringud, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/33/EÜ⁽¹⁶⁾ artiklis 4 määratletud keskkonnasõbralike sõidukitega; [ME 100]
- i) investeeringud lairibataristusse piirkondades, kus on vähemalt kaks samaväärse kategooria lairibavõrku; [ME 102]
- jj) rahastamine raudteevõre ostmiseks, välja arvatud juhul, kui see on seotud:
- i) määruse (EÜ) nr 1370/2007 (muudetud) kohase avaliku pakkumismenetluse teel saadud avaliku teenindamise kohustuse täitmisega;
- ii) raudteevõre teenuste osutamisega liinidel, mis on täielikult konkurentsile avatud ja toetusesaaja on määruse (EL) 2018/xxxx [InvestEU määruse] alusel rahastamiskõlblik uus turule siseneja. [ME 103 ja ME 245]
- ja) investeeringud selliste hoolekandeesutuste ehitamise, mis on segregeerivad või piiravad isiklikku valikut ja sõltumatust; [ME 104]
- 1a. Punktis h nimetatud erandeid piiratakse summaga, mis moodustab ERFi ja Ühtekuuluvusfondi vahendite kogusumma riiklikul tasandil kuni 1 %. [ME 101]
2. Lisaks ei toetata Ühtekuuluvusfondist investeeringuid eluasemetesse, välja arvatud seoses energiatõhususe **energia- ja ressursitõhususe** või taastuvenergia kasutamise edendamisega ning eakatele ja puudega inimestele juurdepääsetavate elamistingimuste edendamise ning maavärinakindlaks kohandamisega. [ME 105]

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maanteesõidukite edendamise kohta (ELT L 120, 15.5.2009, lk 5).

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Ülemeremaad ja -territooriumid ei ole ERFi ega Ühtekuuluvusfondi raames rahastamiskõlblikud, kuid võivad osaleda Interregi programmides vastavalt määruses (EL) 2018/xxxx [ETK (Interreg)] sätestatud tingimustele.

Artikkel 6a

Partnerlus

Iga liikmesriik tagab kooskõlas kavandatud ühissätete määruse (komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014) artikliga 6 sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja teenusekasutajate sisulise ja kaasava osalemise ERFist ja Ühtekuuluvusfondist eelarve jagatud täitmise raames toetatud tegevuste ja poliitikameetmete haldamises, programmitöös, rakendamises, järelevalves ja hindamises. [ME 106]

Artikkel 7

Näitajad

1. I lisa sätestatud **ja määratletud** ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid, mis on seotud ERFi ja Ühtekuuluvusfondiga, ning, ~~vajaduse korral~~ **kui see on asjakohane**, programmipõhiseid väljund- ja tulemusnäitajaid kasutatakse kooskõlas määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [12 lõike 1] teise lõigu punktiga a, artikli [17 lõike 3] punkti d alapunktiga ii ja artikli [37 lõike 2] punktiga b. [ME 107]

2. Väljundnäitajate puhul võetakse baasväärtuseks null. 2024. aastaks seatud vahe-eesmärgid ja 2029. aastaks seatud sihid on kumulatiivsed.

3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 38 lõike 3 punkti e alapunkti i kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe tulemuslikkuse kohta vastavalt II lisale.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 13 vastu delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et teha vajalikud kohandused liikmesriikidele kasutamiseks ettenähtud näitajate loetellu, ning II lisa muutmiseks, et teha vajalikud kohandused Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavasse tulemuslikkust käsitlevasse teabesse.

4a. Liikmesriigid võivad esitada nõuetekohaselt põhjendatud taotluse lisapaindlikkuse võimaldamiseks stabiilsuse ja kasvu pakti praeguses raamistikus avaliku sektori või samaväärsete struktuuriliste kulude osas, mida avalikud haldusasutused toetavad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi raames investeeringute kaasfinantseerimise kaudu. Komisjon hindab stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslike või paranduslike sätete kohase eelarve kohandamise kindlaksmääramisel hoolikalt asjaomast taotlust, võttes arvesse ERFist ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate investeeringute strateegilist tähtsust. [ME 108]

II PEATÜKK

Territooriumide eripära käsitlemise erisätted

Artikkel 8

Integreeritud territoriaalne areng

1. ERFist ~~võidakse toetada~~ **toetatakse** integreeritud territoriaalset arengut määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli 4 lõikes 2 osutatud mõlema eesmärgi programmide raames kooskõlas kõnealuse määruse [uus ühissätete määrus] III jaotise II peatükiga. [ME 109]

Kolmapäev, 27. märts 2019

1a. Vähemalt 5 % ERFi vahenditest, mis on liikmesriigi tasandil kättesaadavad tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames muuks kui tehniliseks abiks, suunatakse integreeritud territoriaalse arengu tarbeks mitte-linnalistes piirkondades, mis kannatavad ebasoodsate looduslike, geograafiliste või demograafiliste tingimuste või ebasoodsa olukorra tõttu või kus on raskusi põhiteenuste kättesaadavusega. Sellest summast vähemalt 17,5 % eraldatakse maapiirkondadele ja kogukondadele, võttes arvesse arukate külade pakti sätteid selliste projektide arendamiseks nagu arukad külad. [ME 110]

2. Liikmesriigid rakendavad ERFi toetatavat integreeritud territoriaalset arengut üksnes **konkreetsena või programmi kaudu või** määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artiklis [22] osutatud **muude** vormide kaudu ning nad võivad kasutada mitmeid фонде (ERF, ESF+, EMKF, EAFRD) hõlmavat ja integreeritud lähenemisviisi. [ME 111]

Artikkel 9

Kestlik linnaareng

1. ERFist Selleks, et tulla toime majanduslike, keskkonna- ja kliimaalaste, demograafiliste ja sotsiaalsete probleemidega, toetatakse ERFist territoriaalsetel strateegiatel põhinevat integreeritud territoriaalset arengut kooskõlas määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikliga [23], kusjuures kasutada võib ka mitmeid фонде (ERF, ESF+) hõlmavat ja integreeritud lähenemisviisi, ja see areng on suunatud funktsionaalsetele linnapiirkondadele („kestlik linnaareng“) kõnealuse määruse artikli 4 lõikes 2 osutatud mõlema eesmärgi programmide raames. [ME 112]

2. Vähemalt 6% 10 % ERFi vahenditest, mis on eraldatud liikmesriigi tasandil tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames muuks kui tehniliseks abiks, suunatakse kestliku linnaarengu tarbeks **konkreetsena programmi, kindla prioriteetse tegevussuuna**, kogukonna juhitud kohaliku arengu, integreeritud territoriaalsete investeeringute või mõne muu territoriaalse vahendi vormis, nagu on osutatud määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli 22 punktis c. Määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artiklis 6 osutatud linnaasutustele antakse õigus valida välja meetmed ja kaasatavad projektid. Poliitikaeesmärgist nr 5 erinevate poliitikaeesmärkide raames välja arendatud tegevused võivad, kui nad on ühtlustatud, aidata kaasa kestliku linnaarengu tarbeks tehtavate eraldiste 10 % alammäära saavutamisele. Poliitikaeesmärgi nr 5 kohase territoriaalse vahendi vormis alusel tehtud investeeringuid ja muude poliitikaeesmärkide raames toimuvat tegevust, kui need on kooskõlas kestliku linnaarenguga, tuleks lugeda selle 10 % saavutamisele kaasa aitavaks. [ME 113]

Asjaomases programmis või asjaomastes programmides sätestatakse selleks kavandatud summad vastavalt määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [17 lõike 3] punkti d alapunktile vii.

3. Lõike 2 kohast kestlikule linnaarengule eraldatud toetuse osakaalu järgitakse kogu programmitöö perioodi jooksul, kui ERFi eraldised paigutatakse ümber programmi prioriteetide või programmide vahel, sealhulgas vahehindamise käigus kooskõlas määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikliga [14].

4. Kui ERFi eraldist vähendatakse pärast määruse (EL) 2018/xxxx [uus ühissätete määrus] artikli [99] kohast vabastamist või tulenevalt kõnealuse määruse artikli [98] kohastest komisjoni finantskorrektsioonidest, ei hinnata lõike 2 järgimist uuesti.

Artikkel 10

Euroopa linnaarengu algatus

1. ERFist toetatakse ka Euroopa linnaarengu algatust, mida rakendab komisjon otseselt ja kaudselt hallatavate vahendite abil.

Kõnealune algatus hõlmab kõiki funktsionaalseid linnapiirkondi ja toetab sellega toetatakse liidu linnade tegevuskava partnerlusi ja aidatakse katta organisatsioonilisi kulusid. Kohalikud omavalitsused tuleks Euroopa linnaarengu algatuse väljatöötamise ja rakendamisse aktiivselt kaasata. [ME 114]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Euroopa linnaarengu algatus koosneb järgnevast kolmest tegevussuunast, mis kõik on seotud linnade säästva arenguga:

- a) toetus suutlikkuse suurendamiseks, *sealhulgas vahetustegevus piirkondlike ja kohalike esindajate jaoks piirkondlikul tasandil*; [ME 115]
- b) toetus uuenduslikeks tegevusteks, *mis võivad saada täiendavat kaasrahastust määruse (EL) 2018/xxx (EAFRD) raames ning mida võib eraldada ühiselt Euroopa maaelu arengu võrgustikuga, eriti seoses maa- ja linnapiirkondade vaheliste sidemete ning projektidega, millega toetatakse linna- ja funktsionaalsete linnapiirkondade arengut*; [ME 116]
- c) toetus teabele, *territoriaalse mõju hindamisele*, poliitilise strateegia väljatöötamisele ja teavitamisele. [ME 117]

Ühe või mitme liikmesriigi taotlusel võidakse Euroopa linnaarengu algatuse raames toetada ka valitsustevahelist koostööd linnu käsitlevatel teemadel, *näiteks kestlike linnade võrdlusraamistikku ja Euroopa Liidu territoriaalset tegevuskava ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide kohaandamist kohaliku tasandi oludega*. [ME 118]

Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile aruande Euroopa linnaarengu algatuse raames saavutatud arengutest. [ME 119]

Artikkel 10a

Piirkonnad, kus on ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused ja probleemid

ERFist kaasrahastatavate programmide puhul, mis hõlmavad ELi toimimise lepingu artiklis 174 osutatud raskete ja püsivate ebasoodsate looduslike või demograafiliste tingimuste ja probleemidega piirkondi, tuleb erilist tähelepanu pöörata nendele piirkondadele raskustega tegelemisele.

Täpsemalt tuleb NUTS 3 tasandi piirkondade või kohalike haldusüksuste klastrite suhtes, kus rahvastiku tihedus on hõredalt asustatud piirkondade puhul väiksem kui 12,5 inimest km² kohta või väga hõredalt asustatud piirkondade puhul väiksem kui 8 inimest km² kohta või kus rahvastik on vahemikus 2007–2017 vähenenud keskmiselt enam kui 1 % võrra, kohaldada konkreetseid piirkondlikke ja riiklikke kavasid, et suurendada piirkonna atraktiivsust ja äriinvesteeringuid ning edendada digitaalsete ja avalike teenuste kättesaadavust, kaasa arvatud partnerluslepinguga seotud rahalisi vahendeid. Sihtotstarbelised rahalised vahendid võib määrata kindlaks partnerluskokkuleppega. [ME 120]

Artikkel 11

Äärepoolseimad piirkonnad

1. *Äärepoolseimatele Artiklit 3 ei kohaldata äärepoolseimatele piirkondadele ette nähtud spetsiaalse lisaeraldise suhtes. Seda äärepoolseimatele piirkondadele ettenähtud ette nähtud spetsiaalset lisaeraldist kasutatakse lisakulude hüvitamiseks, mis tulenevad kõnealuste piirkondade arengut ühel või mitmel, ELi toimimise lepingu artiklis 349 loetletud viisil püsivalt piiravast asjaolust.* [ME 121]

2. Lõikes 1 osutatud eraldisega toetatakse järgmist:

- a) artikli 4 kohaldamisalasse kuuluvad meetmed;
- b) erandina artiklist 4 meetmed, millega kaetakse tegevuskulud selliste äärepoolseimate piirkondade lisakulude hüvitamiseks, mis tulenevad kõnealuste piirkondade arengut ühel või mitmel, ELi toimimise lepingu artiklis 349 loetletud viisil püsivalt piiravast asjaolust.

Lõikes 1 osutatud eraldistega võidakse toetada ka kulutusi, millega kaetakse äärepoolseimates piirkondades avaliku teenindamise kohustuse ja lepingutega seotud hüvitisi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Lõikes 1 osutatud eraldisega ei toetata järgmist:
 - a) tegevused, mis on seotud ELi toimimise lepingu I lisa käsitletud toodetega;
 - b) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punktis a lubatud abi reisijateveoks;
 - c) maksuvabastused ja vabastus sotsiaalmaksudest;
 - d) avaliku teenindamise kohustus, mida ettevõtjad ei ole täitnud ja kus riik teostab avalikku võimu.

3a. Erandina artikli 4 lõikest 1 võib ERF toetada tulusaid investeeringuid äärepoolseimate piirkondade ettevõtetesse, olenemata nende ettevõtete suurusest. [ME 122]

III PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 12

Üleminekusätted

Määrusi (EL) nr 1300/2013 ja (EL) nr 1301/2013 ning nende kohaselt vastuvõetud mis tahes õigusakte kohaldatakse jätkuvalt ERFi või Ühtekuuluvusfondi raames programmitöö perioodil 2014–2020 toetust saavate programmide ja tegevuste suhtes.

Artikkel 13

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 7 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile ~~määramata ajaks~~ alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast **kuni 31. detsembrini 2027. [ME 123]**
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 4 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes ⁽¹⁷⁾ sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 7 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

⁽¹⁷⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 13.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 13a**Kehtetuks tunnistamine**

Määrused (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1300/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021, piiramata käesoleva määruse artikli 12 kohaldamist. [ME 124]

Artikkel 13b**Läbivaatamine**

Euroopa Parlament ja nõukogu vaatavad käesoleva määruse läbi 31. detsembriks 2027 vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 177. [ME 125]

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ERFi ja Ühtekuuluvusfondi ühised väljund- ja tulemusnäitajad – artikli 7 lõige 1⁽¹⁾

Tabel 1. ERFi (tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimine ning Euroopa piirkondlik koostöö (Interreg)) ja Ühtekuuluvusfondi ühised väljund- ja tulemusnäitajad (**)

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
1. Arukam Euroopa majanduse innovaativse ja aruka ümberkujundamise kaudu, piirkondliku ühendatuse kaudu tehnoloogiavaldkonnas, arendades info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (IKT), ühendatust ja tõhusat avalikku haldust “ (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 1“) [ME 126]	<p>RÜV⁽¹⁾ 01 – toetatavad ettevõtjad (nende hulgas: mikro-, väikesi, keskmise suurusega ja suuri ettevõtjaid)*</p> <p>RÜV - 01a – piirkondlik keskmine sissetulek [ME 127]</p> <p>RÜV 02 – toetust saavad ettevõtjad*</p> <p>RÜV 03 – rahastamisvahenditest toetatavad ettevõtjad*</p> <p>RÜV 04 – mitterahalist toetust saavad ettevõtjad*</p> <p>RÜV 05 – toetust saavad idufirmad*</p> <p>RÜV 06 – toetust saavates asutustes töötavad teadlased</p> <p>RÜV 07 – ühistes teadusprojektides osalevad teadusasutused</p> <p>RÜV 08 – uurimis- ja innovatsiooniseadmete nimiväärtus</p> <p>RÜV 10 – teadusasutustega koostööd tegevad ettevõtjad</p> <p>RÜV 10a – ettevõtjad, kes on saanud toetust oma toodete ja teenuste ringmajandusse üleviimiseks [ME 128]</p> <p>RÜV 96 – piirkondandevahelised investeeringud ELi projektidesse*</p>	<p>RÜT⁽²⁾ 01 – toetust saavates ettevõtetes loodud töökohad*</p> <p>RÜT - 01 – artikli 3 lõikes 3 määratletud piirkondliku tulu suhtarvu kasv [ME 131]</p> <p>RÜT 02 – erasektori investeeringud, mis täiendavad riigi toetusi (sellest: toetused, rahastamisvahendid)*</p> <p>RÜT 03 – toote- või protsessiinnovatsiooni kasutusele võtvad VKEd*</p> <p>RÜT 04 – turundus- või organisatsiooniinnovatsiooni kasutusele võtvad VKEd*</p> <p>RÜT 05 – ettevõttesesise innovatsiooniga tegelevad VKEd*</p> <p>RÜT 06 – Euroopa Patendiametile esitatud patenditaotlused*</p> <p>RÜT 07 – kaubamärgi- ja disainitaotlused*</p> <p>RÜT 08 – avaliku ja erasektori koostööväljaanded</p>
	<p>RÜV 12 – ettevõtjad, kes saavad toetust oma toodete ja teenuste digiteerimiseks</p> <p>RÜV 13 – ettevõtjate jaoks väljatöötatud digitaalteenused ja -tooted</p> <p>RÜV 14 – avaliku sektori asutused, kes saavad toetust digitaalteenuste ja -rakenduste väljatöötamiseks</p>	<p>RÜT 11 – uute avalike digitaalteenuste ja -rakenduste kasutajad*</p> <p>RÜT 12 – ettevõtete poolt välja töötatud uute digitaaloodete, -teenuste ja -rakenduste kasutajad*</p> <p>RÜT 13 – suurt digitaalset mahukust saavutavad ettevõtted*</p>

(¹) Kasutada tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Euroopa piirkondliku koostöö eesmärgi (edaspidi „Interreg“) puhul kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [12 lõike 1] teise lõigu punktiga a ja artikli [36 lõike 2] punktiga b [andmete edastamine] ning tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise puhul kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli [17 lõike 3] punkti d alapunktiga ii ning Interregi puhul kooskõlas määruse (EL) [uus ETK määrus] artikli 17 lõike 4 punkti e alapunktiga ii.

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
	RÜV 14a – ülikiirele lairibaiühendusele juurdepääsuga täiendavad sotsiaalmajanduslikud keskused [ME 129]	<p>RÜT 14 – avalikke digitaalteenuseid kasutavad ettevõtted avalike digitaalteenuste kasutajad* [ME 132]</p> <p>RÜT 14a – sotsiaalmajanduslikud keskused, kes on tellinud lairibaiühenduse väga suure läbilaskevõimega võrku [ME 130]</p>
	RÜV 15 – loodud ettevõtlusalase inkubatsiooni suutlikkus*	<p>RÜT 16 – toetust saavad suure kasvupotentsiaaliga ettevõtted*</p> <p>RÜT 17 – kolm aastat tagasi asutatud ettevõtted, mis endiselt tegutsevad*</p> <p>RÜT 18 – VKEd, kes kasutavad ettevõtlusinkubaatori teenuseid aasta pärast inkubaatori asutamist</p> <p>RÜT 19 – suurema käibega ettevõtted</p> <p>RÜT 25 – lisaväärtus töötaja kohta toetust saavates VKEdes *</p>
	<p>RÜV 16 – ettevõtluse vaimus toimivas avastamisprotsessis osalevad sidusrühmad</p> <p>RÜV 17 – investeeringud piirkondlikesse/kohalikesse ökosüsteemidesse oskuste arendamiseks</p> <p>RÜV 101 – oskuste arendamisse investeerivad VKEd</p> <p>RÜV 102 – koolituste juhtimissüsteemidesse investeerivad VKEd*</p>	<p>RÜT 24 – VKEd, kes kasutavad piirkondliku/kohaliku ökosüsteemi pakutavaid oskuste arendamise tegevusi</p> <p>RÜT 97 – toetust saavate õpipoisiõppes osalejate arv VKEdes</p> <p>RÜT 98 – täiendusõppe läbiv VKEde personal (oskuste liigi järgi: tehnilised, juhtimis-, ettevõtlusalased, keskkonnahoidlikud jm oskused)</p> <p>RÜT 99 – VKEde personal, kes läbib alternatiivse koolituse teadmispõhiste teenustega seotud tegevusteks (oskuste liigi järgi: tehnilised, juhtimis-, ettevõtlusalased, keskkonnahoidlikud jm oskused)</p> <p>RÜT 100 – VKEde personal, kes läbib ametliku koolituse teadmispõhiste teenustega seotud oskuste arendamiseks (oskuste liigi järgi: tehnilised, juhtimis-, ettevõtlusalased, keskkonnahoidlikud jm oskused)*</p>

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
<p>2. Keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega ja vastupanuvõimeline Euroopa kõigile puhtale energeetikale õiglase ülemineku, roheliste ja siniste investeeringute, ringmajanduse, kliimamuutustega kohanemise ning riskiennetuse ja -juhtimise kaudu [ME 133]</p>	<p>RÜV 18 – kodumajapidamised, kes saavad toetust oma hoone energiatõhususe parandamiseks</p> <p>RÜV 18a – kõigi hoonete iga-aastase energiasäästu protsent (võrreldes lähtetasemega) kooskõlas eesmärgiga saavutada suure tõhususe ja vähendatud CO₂-heitega hooned, nagu on sätestatud riiklikus pikaajalises renoveerimisstrateegias, et toetada riigi eluhoonete ja mitteeluhoonete renoveerimist [ME 134]</p> <p>RÜV 18b – leibkonnad, kellel on suurema energiatõhususega hooned, mille energiasääst on vähemalt 60 % [ME 135]</p> <p>RÜV 18c – leibkonnad, kelle hoone energiatõhusus on paranenud ja kelle energiasääst ulatub pärast renoveerimist liginullenergiahoone standardtasemeni [ME 136]</p> <p>RÜV 19 – üldkasutatavad hooned, mis saavad toetust energiatõhususe parandamiseks (sh eluhooned, erasektori mitteeluhooned, avaliku sektori mitteeluhooned) [ME 137]</p> <p>RÜV 19a – eluaseme energiatõhususe parandamiseks toetust saavate energiaostuvõimetute/haavatavate tarbijate arv [ME 138]</p> <p>RÜV 20 – äsja ehitatud või parandatud kaugküttevõrgud</p> <p>RÜV 20a – nutivalmiduse parandamiseks toetust saavad hooned [ME 139]</p>	<p>RÜT 26 – aastane lõppenergiatarbimine (millest: eluhooned, erasektori mitteeluhooned, avaliku sektori mitteeluhooned)</p> <p>RÜT 27 – kodumajapidamised leibkonnad, kellel on suurema energiatõhususega hooned, mille energiasääst on vähemalt 60 % [ME 150]</p> <p>RÜT 28 – parema energiatarbimisklassiga hooned (millest: eluhooned, erasektori mitteeluhooned, avaliku sektori mitteeluhooned)</p> <p>RÜT 28a – suurenenud energiatõhususega hooned tulenevalt lepingupõhistest kokkulepetest, millega tagatakse kontrollitav energiasääst ja suurem tõhusus, nt direktiivi 2012/27/EL⁽³⁾ artikli 2 punktis 27 määratletud energiatõhususe lepingud [ME 151]</p> <p>RÜT 29 – hinnangulised kasvuhoonegaaside heitkogused*</p> <p>RÜT 30 – suurema energiatõhususega ettevõtted</p> <p>RÜT 30a – parandatud nutivalmidusega hooned [ME 152]</p>
	<p>RÜV 22 – täiendav võimsus taastuvenergia tootmiseks (millest: elektrienergia, soojusenergia)</p> <p>RÜV 22a – taastuvenergia lõplik kogutarbimine ja tarbimine sektori kaupa (kütmine ja jahutamine, transport, elekter) [ME 140]</p> <p>RÜV 22b – kogu toodetud taastuvenergia osakaal [ME 141]</p> <p>RÜV 22c – mittetaastuvenergia iga-aastase impordi vähenemine [ME 142]</p>	<p>RÜT 31 – taastuvenergia kodutoodang (millest: elektrienergia, soojusenergia)</p> <p>RÜT 32 – taastuvenergia: võrguga ühendatud tegev võimsus*</p>

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
	RÜV 97 – toetust saavate energiakogukondade ja taastuenergiakogukondade arv* RÜV 97a – omatarbeks toodetud taastuenergia tarbijate osakaal kogu paigaldatud elektrivõimsuses [ME 143]	
	RÜV 23 – nutivõrkude digitaalsed juhtimissüsteemid RÜV 98 – kodumajapidamised, kes saavad toetust nutivõrkude kasutamiseks RÜV 98a – toetus CO₂-heite vähendamisest mõjutatud üleminekupiirkondadele [ME 144]	RÜT 33 – nutivõrkudega ühendatud kasutajad RÜT 34 – nutivõrkudega seotud projektide käivitamine
	RÜV 24 – uued või uuendatud katastroofide loodusõnnetuste (näiteks maavärinad, metsatulekahjud, üleujutused või põuad) ohu jälgimise, valmisoleku, hoiatamise ja reageerimise süsteemid* [ME 145] RÜV 25 – uued või tugevdatud rajatised rannikuribal, jõe- ja järvekallastel ning uued ja tugevdatud rajatised maalihete ennetamiseks, et kaitsta inimesi, varasid ja looduskeskkonda RÜV 26 – kliimamuutustega kohanemiseks rajatud roheline taristu RÜV 27 – kliimamuutustega kohanemist käsitlevad riiklikud / piirkondlikud / kohaliku tasandi strateegiad RÜV 28 – piirkonnad, mis on hõlmatud kaitsemeetmetega metsatulekahjude, maavärinate, üleujutuste või põudade ennetamiseks [ME 146]	RÜT 35 – üleujutuste vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond RÜT 36 – metsatulekahjude vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond RÜT 37 – kliimaga seotud loodusõnnetuste vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond (muud kui üleujutused ja metsatulekahjud) RÜT 96 – muude kui kliimaga seotud loodusriskide ja inimtegevusega seotud riskide vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond* RÜT 38 – hinnanguline keskmine reageerimisaeg õnnetuse korral*
	RÜV 30 – kodumajapidamiste veeühendustes kasutatavate uute või tugevdatud torude pikkus RÜV 31 – uute või tugevdatud kanalisatsioonivõrkude pikkus RÜV 32 – reoveekäitluse uus või uuendatud võimsus RÜV 32a – vähese heitega energiaallikatega asendatud fossiilkütuste koguhulk [ME 147]	RÜT 41 – parema veevarustuse seadmetega ühendatud elanikkond RÜT 42 – vähemalt bioloogilise reoveekäitluse seadmetega ühendatud elanikkond RÜT 43 – veekad veekao vähendamine [ME 153] RÜT 44 – nõuetekohaselt puhastatud reovesi

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
	<p>RÜV 34 – täiendav jäätmetekke vältimise ja jäätmete ringlussevõtu suutlikkus [ME 148]</p> <p>RÜT 34a – muudetud töökohtade arv [ME 149]</p>	<p>RÜT 46 – elanikkond, kes kasutab jäätmete ringlussevõtu kohti ja väikeste jäätmete korralduse süsteeme</p> <p>RÜT - 46a – jäätmetekke inimese kohta [ME 154]</p> <p>RÜT - 46b – kõrvaldamisele saadetavate jäätmete kogus inimese kohta ja energia taaskasutamine [ME 155]</p> <p>RÜT 47 – ringlussevõetud jäätmed</p> <p>RÜT 47a – ringlussevõetud biojätmed [ME 156]</p> <p>RÜT 48 – toorainena kasutatavad ringlussevõetud jäätmed</p> <p>RÜT 48a – elanikkond, kes kasutab jäätmeid korduskasutamiseks ettevalmistavaid rajatisi [ME 157]</p> <p>RÜT 48b – ringlussevõetava materjali kasutamise määr [ME 158]</p> <p>RÜT 49 – taaskasutatavad korduskasutatavad jäätmed [ME 159]</p> <p>RÜT 49a – korduskasutamiseks ettevalmistatud jäätmed [ME 160]</p>
	<p>RÜV 36 – linnapiirkondades toetust saava rohelise taristu pindala</p> <p>RÜV 37 – tähtsujärjestatud tegevuskavade kohaselt kaitse- ja taastamismeetmetega hõlmatud Natura 2000 alade pindala</p> <p>RÜV 99 – kaitse- ja taastamismeetmetega hõlmatud selliste alade pindala, mis jäävad väljaspoole Natura 2000 alasid</p> <p>RÜV 38 – toetust saava taastatud maa pindala</p> <p>RÜV 39 – paigaldatud õhusaaste seiresüsteemid</p>	<p>RÜT 50 – õhukvaliteedi parandamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond</p> <p>RÜT 95 – linnapiirkondades asuvale uuele või uuendatud rohelisele taristule juurdepääsu omav elanikkond</p> <p>RÜT 51 – müra vähendamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond</p> <p>RÜT 52 – taastatud maa, mida kasutatakse rohealade, sotsiaaleluruumide, majandusliku või kogukondliku tegevuse jaoks</p>
<p>3. Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse ja piirkondlike IKT-ühenduste kõigile liikuvuse tõhustamise kaudu [ME 161]</p>	<p>RÜV 41 – täiendav arv kodumajapidamisi, kellel on juurdepääs ülikiirele lairibaühendusele</p> <p>RÜV 42 – täiendav arv ettevõtteid, kellel on juurdepääs ülikiirele lairibaühendusele</p>	<p>RÜT 53 – kodumajapidamised, kes on tellinud lairibaühenduse väga suure läbilaskevõimega võrku</p> <p>RÜT 54 – ettevõtted, kes on tellinud lairibaühenduse väga suure läbilaskevõimega võrku</p>

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
	<p>RÜV 43 – toetust saavate uute teede pikkus – TEN-T (*) (põhi- ja üldvõrgud) [ME 162]</p> <p>RÜV 44 – toetust saavate uute teede pikkus – muud</p> <p>RÜV 45 – rekonstrueeritud või uuendatud teede pikkus – TEN-T (põhi- ja üldvõrgud) [ME 163]</p> <p>RÜV 46 – rekonstrueeritud või uuendatud teede pikkus – muud</p>	<p>RÜT 55 – uute, rekonstrueeritud või uuendatud teede kasutajad</p> <p>RÜT - 55a – TEN-T koridori lõpuleviimise määr riigi territooriumil [ME 166]</p> <p>RÜT 56 – paranenud maanteetaristust tulenev ajasääst</p> <p>RÜT 101 – paranenud raudteetaristust tulenev ajasääst</p>
	<p>RÜV 47 – toetust saavate uute raudteede pikkus – TEN-T (põhi- ja üldvõrgud) [ME 164]</p> <p>RÜV 48 – toetust saavate uute raudteede pikkus – muud</p> <p>RÜV 49 – rekonstrueeritud või uuendatud raudteede pikkus – TEN-T (põhi- ja üldvõrgud) [ME 165]</p> <p>RÜV 50 – rekonstrueeritud või uuendatud raudteede pikkus – muud</p> <p>RÜV 51 – toetust saavate uute või uuendatud siseveeteede pikkus – TEN-T</p> <p>RÜV 52 – toetust saavate uute või uuendatud siseveeteede pikkus – muud</p> <p>RÜV 53 – raudteejaamad ja -rajatised – uued või uuendatud</p> <p>RÜV 54 – mitmeliigilised ühendused – uued või uuendatud</p> <p>RÜV 100 – toetust saavate sadamate arv</p>	<p>RÜT 57 – Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga varustatud kasutuses olevate raudteede pikkus</p> <p>RÜT - 57a – TEN-T koridori lõpuleviimise määr riigi territooriumil [ME 167]</p> <p>RÜT 58 – toetust saavatel raudteedel reisijate arv aastas</p> <p>RÜT 59 – raudtee-kaubavedu</p> <p>RÜT 60 – kaubavedu siseveeteedel</p>
	<p>RÜV 55 – trammi- ja metrooliinide pikkus – uued</p> <p>RÜV 56 – trammi- ja metrooliinide pikkus – rekonstrueeritud/uuendatud</p> <p>RÜV 57 – keskkonnahoidlik veerem ühistranspordiks</p> <p>RÜV 58 – toetust saav sihtotstarbeline jalgrattataristu</p> <p>RÜV 59 – toetust saav alternatiivkütuste taristu (tankimis-/laadimispunktid)</p> <p>RÜV 60 – linnad ja suurlinnad, kus kasutatakse uusi või uuendatud digiteeritud linnatranspordi süsteeme</p>	<p>RÜT 62 – ühistranspordi kasutajate arv aastas</p> <p>RÜT 63 – uute/uuendatud trammi- ja metrooliinide kasutajate arv aastas</p> <p>RÜT 64 – sihtotstarbelise jalgrattataristu kasutajate arv aastas</p>

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
4. Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu [ME 168]	RÜV 61 – tööhõiveteenuste ulatuslikumaid vahendeid kasutavate töötute arv aastas (suutlikkus)	RÜT 65 – iga aastal toetust saavaid tööhõiveteenuseid kasutavate töötajate arv
	RÜV 63 – loodud ajutise vastuvõtutaristu suutlikkus RÜV 64 – taastatud eluasemete suutlikkus – rändajad, põgenikud ja rahvusvahelise kaitse all olevad või seda taotlevad isikud RÜV 65 – taastatud eluasemete suutlikkus – muud	RÜT 66 – ehitatud või renoveeritud ajutise vastuvõtutaristu täituvus RÜT 67 – taastatud eluasemete täituvus – rändajad, põgenikud ja rahvusvahelise kaitse all olevad või seda taotlevad isikud RÜT 68 – taastatud eluasemete täituvus – muud RÜT - 68a – tõrjutud kogukondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade liikmed integreeritud meetmete, sealhulgas eluaseme võimaldamise ja sotsiaalteenuste kaudu (v.a romad) [ME 169] RÜT - 68b – tõrjutud kogukondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade liikmed integreeritud meetmete, sealhulgas eluaseme võimaldamise ja sotsiaalteenuste kaudu (romad) [ME 170]
	RÜV 66 – toetust saava lapsehoiutaristu suutlikkus (uus või uuendatud) RÜV 67 – toetust saava haridustaristu suutlikkus (uus või uuendatud)	RÜT 70 – toetust saavat lapsehoiutaristu teenuseid kasutavate laste aastane arv RÜT 71 – toetust saavat haridustaristu teenuseid kasutavate õpilaste aastane arv
	RÜV 69 – toetust saava tervishoiutaristu suutlikkus RÜV 70 – toetust saava sotsiaaltaristu suutlikkus (muud kui eluasemed)	RÜT 72 – parematele tervishoiuteenustele juurdepääsu omavate inimeste arv RÜT 73 – toetust saavate tervishoiuasutuste teenuseid kasutavate inimeste arv aastas RÜT 74 – toetust saavate sotsiaalhoolekandeesutuste teenuseid kasutavate inimeste arv aastas RÜT 75 – keskmine reageerimisaeg meditsiinilisele hädaolukorrale toetust saavas piirkonnas
	5. Kodanikele lähemal olev Euroopa, soodustades linna- ja maapiirkondade ning rannikualade kõigi muude piirkondade kestlikku ja terviklikku arengut kohalike algatuste kaudu ning kohalikke algatusi [ME 171]	RÜV 74 – linnade integreeritud arengustrateegiatega hõlmatud inimesed RÜV 75 – linnade integreeritud arengustrateegiad RÜV 76 – koostööprojektid RÜV 77 – toetust saava kultuuri- ja turismitaristu võimekus

Poliitiline eesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)
	RÜV 80 – kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiad	
Horisontaalne rakendamine	RÜV 95 – ERFist ja Ühtekuuluvusfondist rahastatav personal	<p>RÜT 91 – keskmine aeg, mis kulub projektikonkursside algatamiseks, projektide valimiseks ja lepingute allkirjastamiseks*</p> <p>RÜT 92 – keskmine aeg, mis kulub hankemenetluseks (hankemenetluse algatamisest kuni lepingu allkirjastamiseni) *</p> <p>RÜT 93 – keskmine aeg, mis kulub projekti elluviimiseks (lepingu allkirjastamisest kuni viimase makseni) *</p> <p>RÜT 94 – üksikud pakkumused ERFi ja Ühtekuuluvusfondi sekkumiste puhul*</p>

(¹) RÜV: regionaalpoliitika ühine väljundnäitaja (*regional policy common output indicator – RCO*)

(²) RÜT: regionaalpoliitika ühine tulemusnäitaja (*regional policy common result indicator – RCR*)

(³) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).**

(⁴) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

(**) Esitamise huvides on näitajad rühmitatud poliitiliste eesmärkide alla, kuid ei piirdu sellega. Eelkõige võib poliitilise eesmärgi nr 5 raames kasutada poliitiliste eesmärkide nr 1–4 alla kuuluvaid erieesmärke koos asjaomaste näitajatega. Lisaks võib programmide oodatavast ja tegelikust tulemuslikkusest tervikliku ülevaate saamiseks kasutada tärniga (*) märgitud näitajaid vajaduse korral rohkem kui ühe poliitilise eesmärgi nr 1–4 alla kuuluvate erieesmärkide puhul.

Tabel 2. ERFi täiendavad ühised väljund- ja tulemusnäitajad Interregi jaoks

<p>Interregi iseloomustavad näitajad</p>	<p>RÜV 81 – piiriülest liikuvust käsitlevates algatustes osalejad RÜV 82 – soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi ja sotsiaalset kaasatust edendavates ühismeesmetes osalejad RÜV 83 – väljatöötatud või rakendatud ühisstrateegiad/tegevuskavad RÜV 84 – projektide raames võetud katsemeetmed RÜV 85 – ühistel koolitustel osalejad RÜV 96 – tuvastatud õiguslikud või haldustõkked RÜV 86 – allkirjastatud ühised haldus- või õiguskokkulepped RÜV 87 – piiriülest koostööd tegevad organisatsioonid RÜV 88 – piiriülesed projektid vastastikuseks õppeks, et tõhustada koostööd RÜV 89 – piiriülesed projektid mitmetasandilise valitsemise parandamiseks RÜV 90 – piiriülesed projektid võrgustike/klastrite moodustamiseks</p>	<p>RÜT 79 – ühisstrateegiad/tegevuskavad, mille organisatsioonid võtavad kasutusele projekti lõpetamisel või pärast seda RÜT 80 – ühised katsemeetmed, mille organisatsioonid võtavad kasutusele või mida nad täiustavad projekti lõpetamisel või pärast seda RÜT 81 – ühiskoolitused läbinud osalejad RÜT 82 – kõrvaldatud või leevendatud õiguslikud või haldustõkked RÜT 83 – allkirjastatud ühislepetega hõlmatud isikud RÜT 84 – organisatsioonid, kes teevad piiriülest koostööd 6–12 kuud pärast projekti lõpuleviimist RÜT 85 – osalejad, kes osalevad ühismeesmetes 6–12 kuud pärast projekti lõpuleviimist RÜT 86 – sidusrühmad/institutsioonid, kellel on suurem piiriülene koostöövõimekus</p>
--	--	---

II LISA

Artikli 7 lõikes 3 viidatud ERFi ja Ühtekuuluvusfondi tulemuslikkuse põhinäitajad ⁽¹⁾

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Väljundid	Tulemused
1)	2)	3)	4)
1. Arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise kaudu, piirkondliku ühendatuse kaudu tehnoloogia-valdkonnas, arendades info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (IKT), ühendatust ja tõhusat avalikku haldust [ME 172]	i) Teaduspotentsiaali ja innovatiivsuse suurendamine ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtmine	CCO 01 – innovatsiooniks toetust saavad ettevõtjad CCO - 01a – kestliku majandustegevuse arendamiseks toetust saavad ettevõtted [ME 173] CCO 02 – toetust saavates asutustes töötavad teadlased	CCR 01 – turundus- või organisatsiooniinnovatsiooni kasutuselevõtavad VKEd CCR - 01a – piirkondliku sissetuleku määra kasv [ME 175]
	ii) Digiteerimisest saadud hüvede kasutamine kodanike, ettevõtjate ja valitsuste poolt	CCO 03 – avaliku sektori asutused, kes saavad toetust digitaalteenuste ja -rakenduste väljatöötamiseks	CCR 02 – ettevõtete poolt välja töötatud uute digitaaltoodete, -teenuste ja -rakenduste uued kasutajad
	iii) VKEde majanduskasvu ja konkurentsivõime soodustamine	CCO 04 – töökohtade ja kestliku majanduskasvu loomiseks toetust saavad VKEd [ME 174]	CCR 03 – toetust saavates VKEdes loodud töökohad
	iv) Aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuse arendamine.	CCO 05 – oskuste arendamisse investeerivad VKEd	CCR 04 – VKEde töötajad, kes läbivad koolituse oskuste arendamiseks

⁽¹⁾ Neid näitajaid kasutab komisjon kooskõlas oma aruandlusnõuetega [kohaldatava] finantsmääruse artikli 38 lõike 3 punkti e alapunkti i kohaselt.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Väljundid	Tulemused
1)	2)	3)	4)
2. Keskkonnahoidlikum, vähese CO ₂ -heitega ja vastupanuvõime-line Euroopa kõigile puhtale energeetikale õiglase ülemineku, roheliste ja siniste investeeringute, ringmajanduse, kliimamuutustega kohanemise ning riskiennetuse ja -juhtimise kaudu [ME 176]	i) Energiatõhususe meetmete edendamine	CCO 06 – investeeringud energiatõhususe parandamise meetmetesse	CCR 05 – suurema energiatõhususega toetusesaajad
	ii) Taastuvenergia arendamine	CCO 07 – täiendav võimsus taastuvenergia tootmiseks	CCR 06 – toodetud täiendava taastuvenergia kogus
	iii) Arukate energiasüsteemide, nutivõrkude ja aruka energiasalvestuse väljatöötamine kohalikul tasandil	CCO 08 – nutivõrkude jaoks välja töötatud digitaalsed juhtimissüsteemid CCO 08a – uute ettevõtete arendamine [ME 177]	CCR 07 – nutivõrkudega ühendatud uued kasutajad CCR 07a – loodud töökohtade arv [ME 179]
	iv) Kliimamuutustega kohanemise, riskide ennetamise ja katastroofidele vastupanu võime soodustamine	CCO 09 – katastroofide seire, nendest teavitamise ja neile reageerimise uued või täiustatud süsteemid CCO 09a – parem kliimamuutustega kohanemine, parem loodusõnnetuste riskide ennetamine ning parem vastupanuvõime katastroofidele ja äärmuslikele ilmastikunähtustele [ME 178]	CCR 08 – täiendav elanikkond, kes saab kasu kaitsemeetmetest üleujutuste, metsatulekahjude ja muude kliimaga seotud loodusõnnetuste vastu
	v) Jätkusuutliku veemajanduse edendamine	CCO 10 – reoveekäitluse uus või uuendatud võimsus	CCR 09 – vähemalt bioloogilise reoveekäitluse seadmetega ühendatud täiendav elanikkond
	vi) Ringmajandusele ülemineku soodustamine	CCO 11 – jäätmete ringlussevõtu uus või täiustatud suutlikkus	CCR 10 – täiendavad ringlusse võetud jäätmed
	vii) Elurikkuse, linnakeskkonnas rohelse taristu suurendamine ja saaste vähendamine	CCO 12 – linnapiirkondade rohelse taristu pindala	CCR 11 – õhukvaliteedi parandamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Väljundid	Tulemused
1)	2)	3)	4)
3. Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse ja piirkondlike IKT-ühenduste kõigile liikuvuse tõhustamise kaudu [ME 180]	i) Digitaalse ühenduvuse suurendamine	CCO 13 – väga suure läbilaskevõimega lairibavõrguga kaetud täiendavad majapidamised ja ettevõtted	CCR 12 – täiendavad majapidamised ja ettevõtted, kes on tellinud lairibahenduse väga suure läbilaskevõimega võrku
	ii) Säästva, kliimamuutustele vastupanuvõimelise, intelligentse, turvalise ja mitmeliigilise üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) arendamine	CCO 14 – TEN-T teedevõrk: uued või uuendatud teed ja sillad [ME 181]	CCR 13 – paranenud maanteetaristust maantee- ja sillataristust tulenev ajasääst [ME 182]
	iii) Säästva, kliimamuutustele vastupanuvõimelise, intelligentse ja mitmeliigilise riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi liikuvuse arendamine, sealhulgas TEN-T võrgule juurdepääsu ja piiriülese liikuvuse parandamine	CCO 15 – TEN-T raudteede võrk: uued või uuendatud raudteed	CCR 14 – parandatud raudteetranspordi abil teenindatud reisijate arv aastas
	iv) Säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna soodustamine	CCO 16 – trammi- ja metrooliinide pikendamine ja uuendamine	CCR 15 – uute ja uuendatud trammi- ja metrooliinide kasutajate arv aastas
4. Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa sotsiaaloiguste samba rakendamise kaudu [ME 183]	i) Tööturgude tulemuslikkuse ja kvaliteetsetele töökohtadele juurdepääsu suurendamine sotsiaalse innovatsiooni ja taristu kaudu	CCO 17 – tööhõiveteenuste ulatuslikumaid vahendeid kasutavate töötute arv aastas	CCR 16 – igal aastal tööhõiveteenuste ulatuslikumaid vahendeid kasutavate töötajate arv
	ii) Juurdepääsu parandamine kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonnas taristu väljatöötamise kaudu	CCO 18 – lastehoiu- või haridusasutuste uus või uuendatud taristu	CCR 17 – lastehoiu- või haridusasutuste uue või uuendatud taristu kasutajate arv aastas
	iii) Tõrjutud kogukondade, rändajate ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaal-majandusliku lõimimise suurendamine integreeritud meetmete, sealhulgas eluasemete võimaldamise ja sotsiaalteenuste kaudu	CCO 19 – loodud või uuendatud vastuvõtutaristu täiendav suutlikkus	CCR 18 – uute ja uuendatud vastuvõtu- ja majutusvõimaluste kasutajate arv aastas

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Väljundid	Tulemused
1)	2)	3)	4)
	iv) Võrdse juurdepääsu tagamine tervishoiuteenustele, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenustele taristu arendamise kaudu	CCO 20 – uus või uuendatud tervishoiutaristu	CCR 19 – parematele tervishoiuteenustele juurdepääsu omavate inimeste arv
5. Kodanikele lähemal olev Euroopa, soodustades linna- ja maapiirkondade ning rannikualade kõigi muude piirkondade kestlikku ja terviklikku arengut kohalike algatuste kaudu [ME 184]	i) Tervikliku sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase arengu, kultuuripärandi ja linnapiirkondades julgeoleku edendamine	CCO 21 – linnade integreeritud arengustrateegiatega hõlmatud inimesed	

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0304

Uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite heitenormid *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite heitenormid, lähtudes kergsõidukite CO₂-heite vähendamist käsitlevast liidu terviklikust lähenemisviisist, ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 (uuesti sõnastatud) (COM(2017)0676 – C8-0395/2017 – 2017/0293(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – uuesti sõnastamine)

(2021/C 108/41)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2017)0676),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0395/2017),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. veebruari 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 3. mai 2018. aasta kirja keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 16. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 104 ja 59,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamust (A8-0287/2018),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitusi ⁽³⁾;

⁽¹⁾ ELT C 227, 28.6.2018, lk 52.

⁽²⁾ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

⁽³⁾ Käesolev seisukoht asendab 3. oktoobril 2018. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0370).

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avalduse;
3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2017)0293

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (uuesti sõnastatud)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/631) lõplikule kujule).

Kolmapäev, 27. märts 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

Komisjoni avaldus artikli 15 kohta

Artiklis 15 sätestatud läbivaatamise käigus ja tehes vajaduse korral ettepaneku kõnealuse määruse muutmiseks, viib komisjon kooskõlas aluslepingutega läbi asjakohased konsultatsioonid. Eelkõige konsulteeritakse selles küsimuses Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega.

Kõnealuse läbivaatamise raames uurib komisjon ka I lisa A osa punktis 6.3 täpsustatud 5 % ülemmäära asjakohasust, võttes arvesse vajadust kiirendada asjaomastes liikmesriikides heiteta ja vähese heitega sõidukite edendamist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0305

Teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamine ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (COM(2018)0340 – C8-0218/2018 – 2018/0172(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/42)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0340),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0218/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 10. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 18. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ning kalanduskomisjoni arvamusi (A8-0317/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽³⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 207.

⁽²⁾ ELT C 461, 21.12.2018, lk 210.

⁽³⁾ Käesolev seisukoht asendab 24. oktoobril 2018. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0411).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0172

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/... teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/904) lõplikule kujule).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0306

ELi väetisetooted ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad CE-märgisega väetisetoodete turul kättesaadavaks tegemise kohta ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 (COM(2016)0157 – C8-0123/2016 – 2016/0084(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/43)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0157),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0123/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 12. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamusi (A8-0270/2017),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽²⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 389, 21.10.2016, lk 80.

⁽²⁾ Käesolev seisukoht asendab 24. oktoobril 2017. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0392).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2016)0084

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega kehtestatakse ELi väetisainete turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2019/1009) lõplikule kujule).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0307

Töötajate kaitse tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (COM(2018)0171 – C8-0130/2018 – 2018/0081(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/44)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0171),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 153 lõike 2 punkti b ning artikli 153 lõike 1 punkti a, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0130/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. septembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 18. veebruari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning õiguskomisjoni arvamust (A8-0382/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 145.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0081

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/983) lõplikule kujule).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0308

Ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta ***I

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 92/106/EMÜ (millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel) (COM(2017)0648 – C8-0391/2017 – 2017/0290(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/45)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2017)0648),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 91 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0391/2017),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Rootsi Riksdagi poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. aprilli 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. juuli 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A8-0259/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 262, 25.7.2018, lk 52.

⁽²⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2017)0290

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega muudetakse direktiivi 92/106/EMÜ (millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, ⁽²⁾

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) **Käesoleva direktiivi üldeesmärk on luua ressursitõhus mitmeliigiline transpordivõrk ning vähendada** transpordi ~~negatiivne~~ **negatiivset** mõju õhusaastele, kasvuhoonegaaside heitele, liiklusõnnetustele, mürale ja ummikutele ~~on~~ majanduse ning Euroopa elanike tervise ja heaolu seisukohast jätkuvalt problemaatiline. Vaatamata sellele, et negatiivse mõju peamiseks põhjuseks on maanteevedu, kasvab kaupade maanteeveo maht 2050. aastaks prognooside kohaselt 60%. [ME 1]
- (2) Veotoimingute negatiivse mõju vähendamine on üks liidu transpordipoliitika peamistest eesmärkidest. Nõukogu direktiiv 92/106/EMÜ, ⁽⁴⁾ millega kehtestatakse kombineeritud veo arengut soodustavad meetmed, on ainus liidu õigusakt, millega luuakse otsesed stiimulid üleminekuks kaupade maanteeveolt sellistele väiksema heitega transpordiliikidele nagu siseveetransport, meretransport ja raudteevedu. **Selleks et kaupade maanteeveo negatiivset mõju veelgi vähendada, tuleks julgustada liikmesriike uurima ja jagama parimaid tavasid seoses lahendustega, mille tulemuseks on paremad marsruudid, võrkude optimeerimine, veokite tõhusam koormatus ning väliskulude maksustamise võimalused.** [ME 2]
- (3) Kaupade maanteevedude puhul, mille pikkus on üle 300 km, on eesmärgiks seatud üleminek muudele transpordiliikidele (**näiteks raudtee- või veetransport**) 30 % ulatuses 2030. aastaks ja enam kui 50 % ulatuses 2050. aastaks, et optimeerida mitmeliigiliste logistikasüsteemide toimimist muu hulgas energiatõhusamate transpordiliikide kasutamise edendamise kaudu; selle eesmärgi poole pürgimine on kulgenud oodatust aeglasemalt ja praeguste prognooside kohaselt eesmärki ei saavutata **see eesmärk tuleb saavutada raudtee- ja veetranspordisektori tõhustamise ja taristu parandamise kaudu.** [ME 3]

⁽¹⁾ ELT C 262, 25.7.2018, lk 52.

⁽²⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/106/EMÜ, millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel (EÜT L 368, 17.12.1992, lk 38).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (4) Direktiiv 92/106/EMÜ on aidanud kaasa kombineeritud vedu käsitleva liidu poliitika arengule ning kaubaveo puhul minna märkimisväärsel määral üle maanteeveolt muudele transpordiliikidele. Kõnealuse direktiivi rakendamise seotud puudused, eelkõige selle mitmetähenduslik sõnastus ja aegunud sätted, ning selle toetusmeetmete piiratud ulatus **ning bürookraatlikud ja protektsionistlikud takistused raudteesektoris**, on selle mõju oluliselt vähendanud. [ME 4]
- (4a) **Käesolev direktiiv peaks andma võimalused tõhusateks ühend- ja mitmeliigilisteks kaubaveoteenusteks, võimaldades eri transpordiliikidele võrdseid tingimusi.** [ME 5]
- (5) Direktiivi 92/106/EMÜ tuleks lihtsustada ja selle rakendamist parandada, vaadates läbi kombineeritud veoga seotud majanduslikud stiimulid, et soodustada kaubaveo puhul üleminekut maanteeveolt sellistele transpordiliikidele, mis on keskkonnasõbralikumad, ohutumad, energiatõhusamad ja tekitavad vähem ummikuid **suurendada raudtee- ja veetranspordi konkurentsivõimet võrreldes maanteeveoga.** [ME 6]
- (6) Riigisisesed ühendvedud moodustavad 19,3% kõigist liidu ühendvedudest. Selliseid ühendvedusid ei toetata praegu direktiiviga 92/106/EMÜ ette nähtud toetusmeetmetega direktiivis sätestatud kombineeritud veo kitsa määratluse tõttu. Samas ulatub riigisestest maanteevedudest tulenev negatiivne mõju ning eelkõige kasvuhooenergia heite ja ummikute mõju väljapoole riigipiire. Seega on vaja laiendada direktiivi 92/106/EMÜ kohaldamisala riigisestele (liikmesriigi piires toimuvatele) kombineeritud vedudele, et toetada kombineeritud veo edasist arengut liidus ning seega laialdasemat üleminekut maanteeveolt raudtee-, sisevee- ja lähimerevedudele. **Kabotaažieskirjadest erandi tegemine piirdub aga endiselt mitme liikmesriigi vahel toimuvate rahvusvaheliste kombineeritud vedudega. Liikmesriigid peavad korraldama tõhusaid kontrollid, et tagada nende eeskirjade järgimine ning edendada töö- ja sotsiaalsete tingimuste ühtlustamist eri transpordiliikide ja liikmesriikide vahel.** [ME 7]
- (7) Kombineeritud vedu käsitatakse lähtekohast lõpliku sihtkohani ühe veotoiminguna, mis konkureerib otseselt üheliigiliste veotoimingutega. Regulaatiivsete tingimustega tuleks tagada võrdväärsed tingimused rahvusvahelise kombineeritud veo ja rahvusvahelise üheliigilise veo ning riigisese kombineeritud veo ja riigisese üheliigilise veo jaoks.
- (7a) **Siseturu hea toimimise tagamiseks tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 1071/2009⁽⁵⁾ ning (EÜ) nr 1072/2009⁽⁶⁾ kombineeritud vedude maanteeveoetappidele, kui need moodustavad vastavalt osa rahvusvahelisest veost või riigisisesest veost. Tagada tuleb ka teises liikmesriigis tegutsevate sõidukijuhtide sotsiaalkaitse. Kombineeritud vedude maanteeveoetappidel tegutsevate veotevõtjate suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 96/71/EÜ⁽⁷⁾ sätteid sõidukijuhtide lähetamise kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/67/EL⁽⁸⁾ sätteid kõnealuste sätete jõustamise kohta. Maanteeveoetappe tuleks lugeda ühe kombineeritud veotoimingu lahutamatuks osadeks. Eelkõige tuleks rahvusvaheliste kombineeritud vedude maanteeveoetappide suhtes kohaldada nimetatud direktiivide rahvusvahelisi vedusid käsitlevaid eeskirju. Lisaks tuleks kabotaažvedude korral riigisestse kombineeritud vedude maanteeveoetappide suhtes kohaldada määruses (EÜ) nr 1072/2009 sätestatud kabotaažvedusid käsitlevaid eeskirju.** [ME 8]

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/67/EL, mis käsitleb direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamist ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd („IMI määrus“) (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (8) Kombineeritud veo kehtivas määratluses sätestatakse kombineeritud vedude maanteeveoetappide jaoks erinevad läbitava vahemaa pikkuse piirangud vastavalt maanteevälise etapi liigile; kui maanteeväline etapp on raudteevedu, siis ei ole vahemaa ülempiiri kindlaks määratud, vaid kohaldatakse lähima sobiva terminali mõistet, et võimaldada teatavat paindlikkust eriolukordades. Selline määratlus on tekitanud mitmeid rakendamisprobleeme, mis tulenevad eri tõlgendustest ja konkreetsetest raskustest rakendamistingimuste kindlaksmääramisel. Oleks kasulik kõnealused ebaselgused kõrvaldada, kuid samas säilitada teatav paindlikkus.
- (9) Kombineeritud veo kehtivas määratluses tagatakse enamiku kombineeritud vedude hõlmamine maanteevälise etapi suhtes kohaldatava nõudega, mille kohaselt peab selle pikkus kombineeritud veo puhul olema vähemalt 100 km. Raudtee- ja lähimereveoga kaetakse pikki vahemaid, et konkureerida maanteeveoga. Kõnealuse etapi miinimum-pikkusega tagatakse samuti, et kohaldamisalast jäävad välja sellised eritoimingud nagu lühikesed parvlaevasõidud või avamereveod, mis toimuvad nagunii. Samas ei peeta selle piirangu tulemusena kombineeritud vedude osaks mitmesuguseid siseveeteede veotoiminguid, mis toimuvad sadamate ümbruses ning linnastutes ja nende ümbruses ning aitavad märkimisväärselt kaasa meresadamates ja nende lähedal sisemaal asuva teedevõrgu liikluse ülekoormatuse ning linnastute keskkonnakoormuse vähendamisele. Seepärast oleks vaja kõnealune etapi miinimumpikkus välja jätta, kuid säilitada samas olukord, kus direktiivi kohaldamisalast jäävad välja teatavad toimingud, näiteks avamereveod ja lühikesed parvlaevasõidud.
- (9a) **Tuleb täpsustada, et kraanaga tõstetavate haagiste ja poolhaagiste lubatud täismass on 44 tonni, kui laadimisüksused on identifitseeritud vastavalt rahvusvahelistele standarditele ISO 6346 ja EN 3044.** [ME 9]
- (10) Kombineeritud veo määratluses praegu sätestatud laadimisüksuste suuruse alampiir võib tulevikus takistada uuenduslike linnatranspordi ühendveolahenduste arengut. Seevastu kehtivate standardite järgi laadimisüksuste tuvastamise võimalus kiirendaks nende käitlemist terminalides ja suurendaks kombineeritud vedude sujuvust, tagades kindlaksmääratud laadimisüksuste hõlpsama käitlemise ja tulevikukindluse.
- (11) Aegunud kord, mille alusel kasutatakse kombineeritud vedude toimumise tõendamiseks pitsereid, takistab direktiivi 92/106/EMÜ täitmise tulemuslikku tagamist ning selles sätestatud meetmete kohaldamiseks sobivuse kontrollimist. Tuleks täpsustada, milliseid tõendeid on vaja kombineeritud veo toimumise tõendamiseks ning millisel viisil selliseid tõendeid esitatakse. ~~Edendada~~ **Edaspidi paberdokumentide kasutamisest järk-järgult loobumiseks** tuleks ~~edendada~~ elektroonilise veoteabe kasutamist ja edastamist, mis võiks lihtsustada **peaks lihtsustama** asjakohaste tõendite esitamist ja nende menetlemist asjaomaste ametiasutuste poolt. Kasutada tuleks usaldusväärset ja autentset vormingut. Regulaatiivse raamistiku ja algatuste puhul, millega lihtsustatakse haldusmenetlusi ja veotoimingutega seonduvat digiteerimist, tuleks arvesse võtta liidu tasandi suundumusi. [ME 10]
- (11a) **Selleks et muuta kombineeritud vedu konkurentsivõimeliseks ja atraktiivseks ettevõtjatele, eeskätt väga väikestele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE'd), tuleks võimalikult suurel määral vähendada halduskoormust, mis võib võrreldes üheliigilise veoga kaasnedä kombineeritud veoga.** [ME 11]
- (12) Direktiivis 92/106/EMÜ kindlaks määratud kehtivate majanduslike toetusmeetmete ulatus on väga piiratud; need koosnevad maksuametmetest (nimelt maksutagastustest või maksude vähendamisest), mida kohaldatakse ainult kombineeritud raudtee- ja maanteevedude puhul. Selliseid meetmeid tuleks laiendada kombineeritud vedudele, mis hõlmavad sisevee- ja meretransporti. Toetada tuleks ka muid asjaomast liiki meetmeid, näiteks ~~taristuinvesteeringute~~ **taristusse ja digitaaltehnoloogiasse tehtavate investeeringute** toetusmeetmeid ja mitmesuguseid majanduslikke toetusmeetmeid. **Seoses digitaaltehnoloogiaga tuleks ette näha üleminekuperiood kombineeritud veo toimumist tõendavate dokumentide elektrooniliseks muutmiseks. Selle aja jooksul tuleks kontrolliasutuste vahendeid tehnoloogiliselt ajakohastada. Liikmesriigid peaksid seadma esmatähtsale kohale investeeringud ümberlaadimisterrinaalidesse, et vähendada teedel ummikuid, leevendada sellise taristuta tööstuspiirkondade eraldatust ning parandada kaubakäitlusrajatiste juurdepääsetavust ning füüsilist ja digitaalset ühenduvust.** [ME 12]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (13) Peamine taristuga seotud kitsaskoht, mis takistab üleminekut kaupade maanteeveolt muudele transpordiliikidele, on seotud ümberlaadimisterminalidega **ning probleemi süvendab üleeuroopalise transpordivõrgu ebahühtlane rakendamine**. Ümberlaadimisterminalide praegune paiknemine ja katvus liidus, vähemalt olemasoleva TEN-T põhivõrgu ja üldvõrgu ulatuses, on ebapiisav; samas ollakse lähedal olemasolevate ümberlaadimisterminalide mahutavuse piirile ning mahutavust tuleb suurendada, et tulla toime kaubaveomahu üldise kasvuga. Ümberlaadimisterminalide mahutavusse investeerimine võib vähendada üldisi ümberlaadimiskulusid ja tuua kaasa ühelt transpordiliigilt teisele ülemineku, nagu on juhtunud teatavates liikmesriikides. Seega peaksid liikmesriigid koostöös naaberliikmesriikide ja komisjoniga tagama **vajaduse korral olemasolevate ümberlaadimisterminalide laiendamise ning** uute kombineeritud veoks kasutatavate ümberlaadimisterminalide ehitamise ja ümberlaadimis-suutlikkuse suurendamise või veoettevõtjatele kättesaadavaks tegemise **või ümberlaadimispunktide rajamise piirkondadesse, kus neid vajatakse**. See stimuleeriks alternatiivsete kaubaveoviiside kasutamist ja soodustaks ühelt transpordiliigilt teisele üleminekut, muutes kombineeritud veod seeläbi maanteeveoga võrreldes konkurentsivõimelisemaks. Ümberlaadimisterminalide katvust ja mahutavust tuleks suurendada vähemalt olemasoleva TEN-T põhivõrgu ja üldvõrgu ulatuses. Keskmiselt peaks igast liidus asuvast laadimispaigast kõige enam 150 km kaugusel asuma üks sobiv ümberlaadimisterminal. **Kombineeritud veod peaksid saama kasu tuludest, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/62/EÜ⁽⁹⁾ artiklis 2 sätestatud väliskulumaksudest.** [ME 13]
- (13a) Liikmesriigid peaksid seadma esmatähtsale kohale investeeringud ümberlaadimisterminalidesse, et vähendada kitsaskohti ja ummikupiirkondi, eeskätt linnapiirkondade ja linnalähedaste piirkondade lähedal, hõlbustada looduslike takistuste, nagu mägiipiirkondade ületamist, tõhustada piiriüleseid ühendusi, vähendada kahjulikku õhusaasteainete heidet ning nende tööstuspiirkondade eraldatust, kus sellised taristud puuduvad. [ME 14]
- (14) Liikmesriigid peaksid lisaks kehtivatele meetmetele rakendama täiendavaid majanduslikke toetusmeetmeid, mis oleks suunatud kombineeritud veo eri etappidele, et vähendada kaupade maanteevedu ning soodustada muude transpordiliikide, näiteks raudtee-, sisevee- ja meretranspordi kasutamist, kahandades nii õhusaastet, kasvuhoonegaaside heidet, liiklusõnnetuste arvu, müra ja liiklusummikuid, **ning edendama meetmeid, millega hoogustada sektori ja siseturu digiteerimist ja see teoks teha**. Sellised meetmed võivad **muu hulgas** hõlmata teatavate maksude või veotasude vähendamist, kombineeritud vedude käigus tegelikult veetud ühendveo-laadimisüksustega seotud toetusi ning ümberlaadimiskulude osalist hüvitamist. **Need meetmed võiksid hõlmata ühendatud süsteemide integreerimist ja toimingute automatiseerimist ning investeerimist digitaalsesse logistikasse, uuenduslikesse kaubakäitlussüsteemidesse, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasse ja intelligentsetesse transpordisüsteemidesse, et soodustada teabevooge. Need meetmed võiksid samuti hõlmata kombineeritud veo keskkonnatoime, tõhususe ja säästlikkuse parandamist, soodustades keskkonnahoidlike või vähese heitega sõidukite ning alternatiivkütuste kasutamist, toetades energiatõhususe alaseid jõupingutusi ja taastuvenergia kasutamist kogu kombineeritud veo ahelas ning vähendades transpordiga seotud mitmesuguseid häirivaid tegureid, sealhulgas müra.** [ME 15]
- (14a) Liidu eri vahenditest ja teadusuuringute rahastamise programmidest tuleks jätkata liikmesriikide toetamist käesoleva direktiivi eesmärkide täitmisel. [ME 16]
- (14b) Logistikasse investeerimine on ka oluline võimendav tegur kombineeritud veo konkurentsivõime suurendamiseks. Digitaalsete lahenduste, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning intelligentsete ühendatud süsteemide süstemaatilisem kasutamine hõlbustaks andmete vahetamist ning aitaks muuta ümberlaadimistoi- mingud tõhusamaks, soodsamaks ja vähem aeganõudvaks. [ME 17]

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 1999. aasta direktiiv 1999/62/EÜ raskete kaubaveokite maksustamise kohta teatavate infrastruktuuride kasutamise eest (EÜT L 187, 20.7.1999, lk 42).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (14c) *Investeeringud logistikaahela ja eeskätt ümberlaadimisterminalide tööjõu koolitamisest aitaks samuti suurendada kombineeritud veo konkurentsivõimet.* [ME 18]
- (15) Kombineeritud vedude toetusmeetmeid tuleks rakendada Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) sätestatud riigiabi eeskirjade põhimõtete kohaselt. **Riigiabi soodustab majandustegevuse arengut siis, kui see ei mõjuta kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, ning see on kasulik vahend üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide elluviimiseks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses. Seepärast peaks komisjon sellistel juhtudel kaaluma võimalust vabastada liikmesriigid osaliselt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud kohustusest komisjoni teavitada.** [ME 19]
- (16) ~~Toetusmeetmeid~~ **Lähestikku asuvate liikmesriikide investeeringute võimaliku kattumise vältimiseks tuleks toetusmeetmeid** vastavalt vajadusele koordineerida liikmesriikide ja komisjoni vahel **liikmesriikide pädevate asutuste tiheda koostöö kaudu.** [ME 20]
- (17) Liikmesriigid peaksid toetusmeetmeid ka regulaarselt läbi vaatama, et tagada nende tulemuslikkus ja tõhusus, **ning hinnata tuleks nende üldist mõju Euroopa transpordisektorile, nagu on kirjeldatud Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegias. Vastavalt vajadusele tuleks võtta parandusmeetmeid. Komisjon peaks liikmesriikide esitatava teabe alusel hindama liikmesriikide võetavaid eri meetmeid ja nende tõhusust ning soodustama heade tavade jagamist.** [ME 21]
- (18) Käesoleva direktiivi kohaldamisel ei tohiks eristada rendi või tasu eest osutatavat kombineeritud vedu ja omal kulul toimuvat kombineeritud vedu.
- (18a) **Võrreldava ja usaldusväärse statistika puudumine takistab praegu kombineeritud veo hindamist liidus ning meetmete võtmist selle potentsiaali kasutamiseks.** [ME 22]
- (19) Et pidada sammu liidu transpordi ja eelkõige kombineeritud vedude turu arenguga, peaksid liikmesriigid koguma asjakohaseid andmeid ja teavet ning nende kohta komisjonile regulaarselt aruandeid esitama; komisjon peaks iga nelja aasta tagant esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule **ning liikmesriikide pädevatele asutustele** käesoleva direktiivi kohaldamist käsitleva aruande. [ME 23]
- (19a) **Komisjon peaks vastutama käesoleva direktiivi nõuetekohase rakendamise eest ning kogu liidus kombineeritud veo arendamise eesmärgi täitmise eest 2030. ja 2050. aastaks. Selleks peaks komisjon regulaarselt hindama kombineeritud veo osakaalu suurendamisel tehtud edusamme igas liikmesriigis, võttes aluseks liikmesriikide esitatud teabe, ning peaks vajaduse korral esitama ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks, et saavutada kõnealune kogu liitu hõlmav eesmärk.** [ME 24]
- (20) Läbipaistvus on oluline kõigi kombineeritud veoga seotud sidusrühmade jaoks ja eelkõige nende sidusrühmade jaoks, keda käesolev direktiiv mõjutab. Sellise läbipaistvuse toetamiseks ja täiendava koostöö edendamiseks tuleks igas liikmesriigis määrata pädevad asutused.
- (21) Selleks et võtta arvesse turumuutusi ja tehnika arengut, tuleks komisjonile anda õigus võtta ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte, et lisada käesolevale direktiivile täiendavaid üksikasju selle teabe kohta, mida liikmesriigid peavad esitama kombineeritud vedusid käsitlevates aruannetes. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega⁽¹⁰⁾. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel peaks olema pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁽¹⁰⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (22) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on ~~maanteeveolt keskkonnahoidlikumatele transpordiliikidele ülemineku edendamine ning seeläbi liidu transpordisüsteemi negatiivse välismõju vähendamine~~ **elkõige kombineeritud veo maanteeveoga võrreldes konkurentsivõimeliseks muutmise**, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning neid saab paremini saavutada liidu tasandil, võttes arvesse kombineeritud kaubaveo peamiselt piiriülest iseloomu ja taristute omavahelist seotust ning probleeme, mille lahendamiseks direktiiv on ette nähtud, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. [ME 25]
- (23) Seetõttu tuleks direktiivi 92/106/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 92/106/EMÜ muudetakse järgmiselt:

- 1) Pealkiri asendatakse järgmisega:

„Nõukogu direktiiv 92/106/EMÜ, 7. detsember 1992, millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta“.

- 2) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kombineeritud vedude suhtes.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „kombineeritud vedu“ kaubavedu, mis koosneb teekonna alguse või lõpu maanteeveoetapist või mõlemast ning raudtee-, sisevee- või meretranspordivahendi abil toimuvast maanteevälisest veoetapist, mille puhul kasutatakse:

- a) haagist või poolhaagist, vedukiga või ilma, vahetusveovahendit või konteinerit, mis on identifitseeritud vastavalt rahvusvaheliste standardite ISO 6346 ja EN 13044 alusel kehtestatud identifitseerimiskorrale (**sealhulgas kraanaga tõstetavad poolhaagised, mille lubatud täismass on 44 tonni**), kui **sõidukijuhita ühendvedude** laadimisüksust laaditakse ümber ühelt transpordiliigilt teisele (**kombineeritud vedu ilma sõidukijuhita**), või [ME 26]
- b) **juhiga** maanteesõidukit, mida veetakse maanteevälisel etapil raudtee-, sisevee- või meretranspordivahendiga (**vedu koos sõidukijuhiga**). [ME 27]

Ühtlasi hõlmab käesoleva lõike punkt a erandina kuni ... [5 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] sõidukijuhita kombineeritud veo puhul kraanaga mittetõstetavaid haagiseid ja poolhaagiseid, mis ei ole identifitseeritud vastavalt rahvusvaheliste standardite ISO 6346 ja EN 13044 alusel kehtestatud identifitseerimiskorrale. [ME 28]

Kombineeritud veo osana ei võeta arvesse sisevee- või meretranspordivahendi abil toimuvaid maanteeväliseid etappe, mille puhul puudub võrdväärne ~~maanteetranspordi alternatiiv~~ või mis on majanduslikult tasuva veotoimingu puhul ~~võimalik~~ **tasuv maanteetranspordi alternatiiv.** [ME 29]

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Lõikes 2 osutatud maanteeveoetapid ei ületa liidu territooriumil järgmistest vahelaugustest kõige suuremat:

- a) 150 km linnulennul;
- b) 20 % esimese etapi laadimiskoha ja viimase etapi mahalaadimiskoha vahemaast linnulennul, kui see on pikem kui punktis a osutatud vahemaa 150 km. [ME 30]

Kõnealust maanteeveoetapi pikkuse piirangut kohaldatakse iga maanteeveoetapi kogupikkuse suhtes, sealhulgas kõigi teel toimuvate kauba pealevõtmiste ja kättetoimetamiste suhtes. Piirangut ei kohaldata vedude suhtes, mille eesmärk on tühja laadimisüksuse vedamine pealevõtmise või kohaletoimetamise paika.

Maanteeveoetapi pikkuse piirangut võib ületada kombineeritud maantee- ja raudteevõrkude puhul, kui selleks on loa andnud Liikmesriik või liikmesriigid, kelle territooriumil maanteeveoetapp toimub, **lubab/lubavad kombineeritud maantee- ja raudteevõrkude maanteeveoetapi pikkuse piirangut ületada, kui see on vajalik**, et jõuda geograafiliselt lähimasse transporditerminali või **ümberlaadimispunkti**, kus on olemas peale- või mahalaadimiseks vajalik ümberlaadimissuutlikkus, mis hõlmab ümberlaadimisvahendeid, terminali mahutavust, **terminali lahtiolekuaegu** ja asjakohaseid raudtee-kaubaveoteenuseid, **kui pikkuse piirangu ulatuses ei leidu kõikidele nimetatud nõuetele vastavat ümberlaadimisterminali või -punkti**. Piirangu ületamist tuleks nõuetekohaselt põhjendada kooskõlas artikli 3 lõike 2 punktiga ea. Liikmesriigid võivad keskkonnakaalutlustel vähendada maanteeveoetapi pikkust (150 km) kuni 50 % oma territooriumi täpselt kindlaksmääratud osas toimuvate kombineeritud maantee- ja raudteevõrkude puhul, kui asjaomase pikkuse piirangu ulatuses leidub sobiv terminal. [ME 31]

4. Kombineeritud vedu loetakse liidus toimuvaks, kui kõnealune liidus toimuv vedu või selle osa vastab lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuetele. **Käesoleva direktiivi kohaldamisel ei loeta kombineeritud veo osaks selle väljaspool liidu territooriumi toimuvat maanteeveo- ja/või maanteevälise veo etappi või selle osi.** [ME 32]

3) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

1. Liikmesriigid tagavad, et maanteevedu peetakse käesoleva direktiiviga hõlmatud kombineeritud veo osaks üksnes juhul, kui vedaja esitab ~~selged tõendid selle kohta~~ **teabe, mis selgelt tõendab**, et kõnealune maanteevedu on kombineeritud veo maanteeveoetapp, ~~mis võib seisneda ka tühjade laadimisüksuste vedamises enne ja pärast kaubavedu~~ **ning kui kõnealune teave edastatakse nõuetekohaselt enne veo algust vedu teostavale veoettevõtjale**. [ME 33]

2. Lõikes 1 osutatud ~~tõendid hõlmavad~~ **teave loetakse selgeks tõendiks, kui see esitatakse või edastatakse lõikes 5 osutatud vormis ja hõlmab** kõigi kombineeritud vedude puhul järgmisi üksikasju: [ME 34]

a) kaubasaatja nimi, aadress, kontaktandmed ja allkiri;[.]

aa) **kombineeritud veo marsruudi eest vastutava ettevõtja nimi, aadress, kontaktandmed ja allkiri, kui ta on kaubasaatjast erinev isik**; [ME 35]

b) kombineeritud veo liidus asuv lähtekoht ja alguskuupäev;

c) kaubasaaja nimi, aadress ja kontaktandmed;

d) kombineeritud veo sihtkoht liidus;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- e) vahemaa linnulennul kombineeritud veo liidus asuva lähtekoha ja sihtkoha vahel;
- ea) kui see vahemaa ületab artikli 1 lõikes 3 osutatud piiranguid, asjaomase lõike viimases lõigus esitatud kriteeriumidele vastav põhjendus; [ME 36]**
- f) ~~kaubasaatja~~ **veo kavandamise eest vastutava ettevõtja** allkirjastatud (**mille puhul võib olla tegemist elektroonilise allkirjaga**) kombineeritud veo marsruudi kirjeldus, mis sisaldab veotoimingu iga liidus toimuva etapi, sealhulgas iga maanteevälise etapina käsitatava transpordiliigi kohta vähemalt järgmisi üksikasju: [ME 37]
- i) etapi järjestus (st teekonna alguse etapp, maanteeväline etapp või teekonna lõpu etapp);
- ii) vedaja(**te**) nimi/**nimed**, aadress(**id**) ja kontaktandmed; [ME 38]
- iii) transpordiliik ja selle järjekord veotoimingu;
- g) veetava ühendveo-laadimisüksuse tunnus;
- h) teekonna alguse maanteeveoetapi puhul:
- i) ~~maanteeväliseks etapiks ümberlaadimise koht; [ME 39]~~
- ii) teekonna alguse maanteeveoetapi lähtekoha ja esimese **transporditerminali või** ümberlaadimisterminali ~~vahemaa linnulennul~~ **punkti vahemaa; [ME 40]**
- iii) kui teekonna alguse maanteeveoetapp on lõpetatud, siis ~~vedaja~~ **veoettevõtja** allkiri, millega kinnitatakse maanteeveoetapi veotoimingu teostamist; [ME 41]
- i) teekonna lõpu maanteeveoetapi puhul:
- i) kauba maanteeväliselt etapilt (raudtee-, sisevee- või meretransport) ülevõtmise koht;
- ii) teekonna lõpu maanteeveoetapi ümberlaadimiskoha ja kombineeritud veo liidus asuva sihtkoha vahemaa ~~linnulennul; [ME 42]~~
- j) maanteevälise etapi puhul:
- i) kui maanteeväline etapp on lõpetatud, siis vedaja (või vedajate, kui maanteevälise etapi jooksul toimub kaks või enam maanteevälist veotoimingu) allkiri, millega kinnitatakse maanteevälise etapi veotoimingu teostamist;
- ii) võimaluse korral ~~asjaomaste raudtee-~~ **asjaomase raudteeameti** või ~~sadamaametnike~~ **vastutava organi** allkiri või pitsar, mis on antud maanteevälisel etapil asuvates terminalides (raudteejaamad või sadamad) ning millega kinnitatakse maanteevälise etapi asjaomase osa lõpuleviimist. [ME 43]
- ja) kui maanteeveoetapi pikkuse piiranguid ületatakse vastavalt artikli 1 lõike 3 kolmandale lõigule, siis põhjendus selle kohta. [ME 44]**
3. Vedajalt ei nõuta muude täiendavate dokumentide esitamist tõendamaks, et ta teostab kombineeritud vedu.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Lõikes 1 osutatud tõendid esitatakse või edastatakse kontrolli toimumise liikmesriigi volitatud kontrollametniku nõudmisel nõudmisel **ja lõikes 5 osutatud vormis**. Teel toimuva kontrolli puhul esitatakse tõendid kontrolli käigus **ja maksimaalselt 45 minuti jooksul**. Kui lõike 2 punktis h alapunktis iii ja punktis j osutatud allkirju ei saa teel toimuva kontrolli ajal kättesaadavaks teha, esitatakse või edastatakse need 5 tööpäeva jooksul pärast kontrolli asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele. Tõendid on kõnealuse liikmesriigi ametlikus keeles või inglise keeles. Teel toimuva kontrolli jooksul on juhul lubatud võtta ühendust peakontori, veokorraldaja või muu isiku või üksusega, kes võib talle osutada abi seoses lõikes 2 osutatud tõendite teabe esitamisel. [ME 45]

5. Tõendid võib esitada veodokumendina, mis vastab nõukogu määruse nr 11 (*) artiklis 6 sätestatud nõuetele, või ~~muu~~ olemasoleva veodokumendina, näiteks rahvusvahelise kaupade autoveolepingu konventsiooni kohase veodokumendina või kaupade rahvusvahelise raudteeveo lepingut käsitlevatele ühtsetele eeskirjadele vastava veodokumendina **kehtivates rahvusvahelistes või siseriiklikes veokonventsioonides sätestatud saatekirjana, kuni komisjon näeb rakendusaktidega ette standardvormi**. [ME 46]

Sellised tõendid võib esitada või edastada elektrooniliselt, kasutades muudetavat struktureeritud vormingut, mida saab arvutites kasutada andmete salvestamiseks ja töötlemiseks, näiteks täiendades rahvusvahelise kaupade autoveolepingu konventsiooni **kehtivate rahvusvaheliste või siseriiklike veokonventsioonide** kohast elektroonilist saatekirja. **Liikmesriikide asutustelt nõutakse tõenditega seotud teabe aktsepteerimist elektroonilisel kujul. Ettevõtjate ja asutuste vaheline elektrooniline teabevahetus ja elektroonilise teabe salvestamine toimub elektrooniliste andmetöötlusvahendite abil**. [ME 47]

Liikmesriigid lähevad järk-järgult üle elektroonilistele dokumentidele ning näevad ette ülemineku perioodi, kuni paberdokumentide kasutamisest on täielikult loobunud. [ME 48]

6. Teel toimuvate kontrollide puhul lubatakse nõuetekohase põhjenduse esitamise korral lahknemise veotoimingu ja esitatud tõendite vahel, eriti seoses lõike 2 punktis g **punktides f, h ja i** kirjeldatud marsruuditeabega, kui ~~vedaja(te)~~ **veoettevõtja(te)** kontrollile allumatute erandlike asjaolude tõttu on tulnud teha kombineeritud veoga seotud muudatusi. Selleks lubatakse juhul võtta ühendust peakontori, veokorraldaja või muu isiku või üksusega, kes võib anda täiendavaid selgitusi esitatud tõendite ja tegeliku veotoimingu erinevuste kohta. [ME 49]

(*) Määrus nr 11 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta 16. augusti 1960. aasta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel (EÜT 52, 16.8.1960, lk 1121).“

4) Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile esmakordselt ... [~~18~~ 12 kuud pärast direktiivi ülevõtmist] ja seejärel iga kahe aasta tagant aruande, mis sisaldab ~~teema~~ **nende** territooriumil toimuvate käesoleva direktiiviga hõlmatud kombineeritud vedude kohta järgmist teavet: [ME 50]

a) kombineeritud vedude puhul kasutatavad riigisisised ja piiriülesed ~~transpordivõrgu ühendused~~ **transpordikori-dorid**; [ME 51]

b) kombineeritud vedude ~~maht~~ **aastane ja kogumaht** väljendatuna TEU (20 jala pikkusel kontaineril põhinev standardühik) ja tonnkilomeetritena ning liigitatuna veotoimingu liigi (~~raudteevedud, maanteevedud, siseveeteed jne~~ **maanteevedu ja maanteeväline vedu, s.t raudtee-, sisevee- ja meretransport**) ja geograafilise ulatuse (riigisisene ja liidusisene) järgi; [ME 52]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) ~~kombineeritud~~ **bimodaalse tehnoloogia abil teostatud ümberlaadimiste arv ja asjaomaste ümberlaadimis-punktide geograafiline katvus ning kombineeritud** vedusid teenindavate terminalide arv, **asukoht** ja geograafiline katvus ~~ning nendes, tuues välja igas terminalis teenindatud veoliigid (maanteevedu ja maanteeväline vedu, s.t raudtee-, sisevee- ja meretransport)~~ **ning** terminalides aastas tehtavate ümberlaadimiste arv **ja hinnang terminalide mahutavuse ärakasutamisele**; [ME 53]
- ca) **kombineeritud veo ja erinevate transpordiliikide osakaalu muutumine territooriumil**; [ME 54]
- d) ülevaade kõigist liikmesriigi rakendatud ja ette nähtud toetusmeetmetest, sealhulgas nende kasutamisest ja hinnangulisest mõjust **kombineeritud vedude kasutamisele ning nende mõjust sotsiaalsele jätkusuutlikkusele ja keskkonnasäästlikkusele, kitsaskohtadele, ummikutele, ohutusele ja tõhususele**; [ME 55]
- da) **artikli 1 lõikes 3 osutatud maanteeveoetapi pikkuse piirangu ületanud vedude arv ja geograafiline asukoht**; [ME 56]
- db) **kaubavoogude lähte- ja sihtkohad NUTS 3 tasandil Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1315/2013 (*) määratletud üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) teedel**. [ME 57]
- 1a. **Komisjon avaldab liikmesriikide edastatud andmed kujul, mis võimaldab liikmesriike võrrelda**. [ME 58]
2. Komisjonil on õigus võtta artikli 10a kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat direktiivi, kirjeldades lõikes 1 osutatud kombineeritud vedusid käsitleva teabe sisu ja üksikasju.
3. Liikmesriikide aruannete **ning kogu liidus kasutatavate näitajate ja meetodite alusel koostatud statistiliste andmete** põhjal koostab ja esitab komisjon esmakordselt ... [9 kuud pärast liikmesriikide aruannete esitamise tähtaega] ja seejärel iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule **ning liikmesriikide pädevatele asutustele** aruande, milles käsitletakse järgmist: [ME 59]
- a) kombineeritud veo majanduslik areng **liikmesriikide ja liidu tasandil**, eelkõige eri transpordiliikide keskkonnatoime muutumist silmas pidades; [ME 60]
- b) direktiivi ja sellega seotud valdkondlike liidu õigusaktide rakendamise mõju;
- c) artikliga 6 ette nähtud toetusmeetmete tulemuslikkus ja tõhusus, **tuues välja meetmed, mida ta peab kõige tõhusamaks käesoleva direktiivi esialgse eesmärgi täitmiseks, ja liikmesriikide parimad tavad**; [ME 61]
- ca) **kombineeritud veo osakaalu muutumine igas liikmesriigis ja liidu tasandil, et saavutada liidu transpordieesmärgid aastateks 2030 ja 2050**; [ME 62]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- d) võimalikud täiendavad meetmed, sealhulgas artiklis 1 määratletud kombineeritud veo määratluse läbivaatamine, **andmete kogumise ja liidu tasandil avaldamise täiustamine** ning artikliga 6 ette nähtud meetmete loetelu kohandamine **koos võimalike muudatustega riigiabi normides**. [ME 63]

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1):“

4a) Artikli 6 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, millega tagatakse, et lõikes 3 loetletud makse, mida kohaldatakse kombineeritud vedudel kasutatavatele maanteeõidukitele (veoautod, traktorid, haagised, **poolhaagised, siseveeteedel kasutatavad konteinerid** või **poolhaagised mitmeliigilised laadimisüksused**), vähendatakse või need hüvitatakse kas kindla summa ulatuses või proportsionaalselt teekonnaga, mida sellised sõidukid läbivad ~~raudteel~~ **raudtee- või siseveetranspordiga**, vastavalt piirangutele ning kooskõlas tingimuste ja eeskirjadega, mille nad määravad kindlaks pärast komisjoniga konsulteerimist.“ [ME 64]

4b) Artikli 6 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimeses lõigus osutatud vähendamised või hüvitamised tagab riik, milles sõidukid on registreeritud, asjaomases riigis raudteel **või siseveeteedel** läbitud teekonna alusel.“ [ME 65]

4c) Artikli 6 lõike 1 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võivad siiski tagada nimetatud vähendamisi või hüvitamisi, võttes aluseks raudteel **või siseveeteedel** läbitud teekonna, mis on osaliselt või täielikult väljaspool seda liikmesriiki, milles sõidukid on registreeritud.“ [ME 66]

5) Artiklile 6 lisatakse lõiked 4, 5, 6, 7 ja 8:

„4. Kui see on vajalik lõikes 8 osutatud eesmärgi saavutamiseks, võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et toetada investeerimist ~~ümberlaadimisterminalidesse~~ seoses **transporditerminalidesse ja ümberlaadimispunktidesse** järgmisega: [ME 67]

- a) selliste kombineeritud vedudel kasutatavate ~~ümberlaadimisterminalide~~ **transporditerminalide** ehitamine ja vajaduse korral nende laiendamine **või ümberlaadimispunktide rajamine piirkondades, kus sobivad rajatised artikli 1 lõikes 3 osutatud maanteeveoetapi pikkuse piirangu ulatuses puuduvad, välja arvatud juhul, kui selleks puudub majanduslik vajadus või kui seda takistavad piirkonna looduslikud või geograafilised iseärasused**; [ME 68]

- aa) olemasolevate terminalide laiendamine või täiendavate ümberlaadimispunktide rajamine piirkondades, kus on vaja täiendavat terminalimahutavust, ning kombineeritud vedudel kasutatavate uute terminalide ehitamine pärast majandusliku mõju hindamist, millest nähtub, et see ei mõjutaks turgu negatiivselt ja et uued terminalid on vajalikud, ning tingimusel, et arvesse on võetud keskkonnakaalutlusi; [ME 69]

- b) olemasolevate terminalide toimimistõhususe suurendamine, muu hulgas juurdepääsu tagamisega nendele terminalidele. [ME 70]

Kombineeritud vedude toetusmeetmed loetakse siseturuga kokkusobivaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 tähenduses ja need on vabastatud ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui need ei moodusta rohkem kui 35 % toimingu kogukuludest. [ME 71]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Liikmesriigid koordineerivad meetmeid naaberliikmesriikide ja komisjoniga tagamaks, et selliste meetmete rakendamisel on prioriteet sobivate terminalide tasakaalustatud ja piisava geograafilise jaotuse tagamine liidus ning eelkõige TEN-T põhivõrgu ja üldvõrgu ulatuses nii, et ükski paik liidus ei oleks kõnealust liiki terminalist kaugemal kui ~~150 km~~. **artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud piirangu ulatus. Käesolevas lõikes osutatud meetmete võtmisel võtavad liikmesriigid nõuetekohaselt arvesse vajadust:**

- a) vähendada liiklussummikuid, eriti linnapiirkondade ja linnalähedaste piirkondade lähedal või looduslike piirangutega piirkondades;
- b) parandada piiriüleseid transpordiühendusi;
- c) leevendada puuduliku taristuga piirkondade eraldatust, võttes samal ajal arvesse äärealade ja äärepoolseimate piirkondade erivajadusi ja piiranguid;
- d) parandada juurdepääsetavust ja ühenduvust ning eelkõige ümberlaadimisterminalide juurdepääsutaristuid ning
- e) kiirendada digiteerimisele üleminekut ning
- f) vähendada kaubavedude mõju keskkonnale ja inimeste tervisele, edendades näiteks sõidukite tõhusust, alternatiivsete ja vähem saastavate kiituste kasutamist, taastuenergia kasutamist, sh terminalides, või transpordivõrkude tõhusama kasutamise kaudu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rakendamise abil. [ME 72]

Liikmesriigid tagavad, et ümberlaadimisterminale, mille suhtes toetusi kohaldatakse, saavad diskrimineerimiseta kasutada kõik ettevõtjad.

Liikmesriigid võivad kehtestada täiendavaid toetuse saamise tingimusi. **Nad teevad kõnealused tingimused huvitatud isikutele teatavaks.** [ME 73]

5. **31. detsembriks 2021 võtavad** liikmesriigid võivad võtta täiendavaid **täiendavaid majanduslikku ja õiguslikku laadi** meetmeid kombineeritud vedude konkurentsivõime suurendamiseks võrreldes nende alternatiiviks olevate samaväärsete maanteevedudega, **eelkõige selleks, et vähendada ümberlaadimistoimingute ajakulu ja maksumust.** [ME 74]

Sellised meetmed võivad olla seotud mis tahes kombineeritud veo või selle osaga, näiteks maanteeveoetapi, maanteevälise etapi, nende läbimiseks kasutatava sõiduki, asjaomase laadimisüksuse või ümberlaadimistoimingutega.

Kombineeritud vedude ajakulu ja maksumuse vähendamiseks hõlmavad esimeses lõigus osutatud meetmed vähemalt üht või mitut alljärgnevat stiimulit:

- a) veoettevõtjate vabastamine direktiivi 1999/62/EÜ artiklis 2 osutatud väliskulumaksudest ja/või ummikumaksudest, soodustades eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/94/EL (*) artiklis 2 osutatud alternatiivkiituseid kasutavaid sõidukeid;
- b) kombineeritud veo raames toiminguid teostavatele ettevõtetele teatava taristu kasutamise tasude hüvitamine;
- c) veoettevõtjate vabastamine siseriiklike keeldudega kehtestatud liikluspiirangutest. [ME 75]

Liikmesriigid võtavad täiendavate meetmete rakendamisel nõuetekohaselt arvesse ka vajadust kiirendada üleminekut kombineeritud vedude sektori digiteerimisele ning eelkõige:

- a) edendavad ühendatud süsteemide integreerimist ja toimingute automatiseerimist;

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) suurendavad investeeringuid digitaalsesse logistikasse, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasse ning intelligentsetesse transpordisüsteemidesse ning

c) loobuvad järk-järgult paberdokumentide kasutamisest. [ME 76]

5a. Sellised täiendavad meetmed hõlmavad stiimuleid, millega soodustatakse maanteeväliste veoetappide kasutamist. Liikmesriigid võtavad muu hulgas veetranspordi konkurentsivõime suurendamise meetmeid, nagu rahalised stiimulid lähimereveomarsruutide või siseveeteede kasutamiseks või uute lähimereühenduste loomiseks. [ME 77]

6. Liikmesriigid teatavad komisjonile käesoleva artikli kohaselt võetud meetmetest ja nende täpsemast sisust.

7. Liikmesriik hindab kõnealuste meetmete mõju ja hindab oma vajadusi uuesti vähemalt iga nelja aasta järel, kohandades meetmeid vastavalt vajadusele.

8. Liikmesriigid tagavad, et kombineeritud veo toetusmeetmete eesmärk on vähendada kaupade maanteevedu ja soodustada muude transpordiliikide, näiteks raudtee-, sisevee- ja meretranspordi, **vähese heitega sõidukite või väiksema heitega alternatiivkütuste, näiteks biokütused, taastuvenergiast toodetud elektri, maagaasi või vesinikkütuseelementide** kasutamist, kahandades nii õhusaastet, kasvuhoonegaaside heidet, liiklusõnnetuste arvu, müra ja liiklusummikuid. [ME 78]

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiv 2014/94/EL alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu kohta (ELT L 307, 28.10.2014, lk 1).“

6) Artiklid 7 ja 9 jäetakse välja.

7) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 9a

1. Liikmesriigid määravad vähemalt ühe pädeva asutuse, kelle ülesanne on tagada käesoleva direktiivi rakendamine ja olla selle rakendamisega seoses peamine kontaktpunkt.

Liikmesriigid teatavad esimeses lõigus osutatud pädevatest asutustest teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et riigi pädevad asutused teevad koostööd teiste liikmesriikide pädevate asutustega. Selleks tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused vahetavad üksteisega käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalikku teavet. Vahetatava teabe puhul peab teave vastu võtnud asutus tagama sama konfidentsiaalsustaseme kui asutus, kust teave pärit on.

3. Liikmesriigid avaldavad kergesti kättesaadaval viisil **internetis** ja tasuta artikli 6 kohaselt vastuvõetud meetmeid käsitleva asjakohase teabe ning muu käesoleva direktiivi kohaldamise seisukohast asjakohase teabe. [ME 79]

4. Komisjon avaldab **internetis** ja vajaduse korral ajakohastab lõikes 1 osutatud pädevate asutuste loetelu ning artiklis 6 osutatud meetmete loetelu.“ [ME 80]

(8) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10a

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Artikli 5 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile ~~määramata ajaks viieks aastaks~~ alates ... [käesoleva (muutmis)direktiivi jõustumise kuupäev]. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist. [ME 81]**
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 5 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses täpsustatud õiguste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes (*) sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

(*) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.“

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [aasta pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist]. Nad edastavad kõnealuste meetmete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0309

Tulumaksualase teabe avalikustamine teatavate äriühingute ja filiaalide poolt *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses tulumaksualase teabe avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt (COM(2016)0198 – C8-0146/2016 – 2016/0107(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/46)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0198),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 50 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0146/2016),
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Iirimaa parlamendi kodade ja Rootsi Riksdagi poolt protokoll nr 2 (subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidaarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 21. septembri 2016. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse OECD maksubaasi vähenemise ja kasumite kõrvalesuunamise vastast tegevuskava,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 39,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid majandus- ja rahanduskomisjoni ning õiguskomisjoni ühiseid arutelusid,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni ning õiguskomisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A8-0227/2017),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽²⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 487, 28.12.2016, lk 62.

⁽²⁾ Käesolev seisukoht vastab 4. juulil 2017. aastal vastuvõetud muudatusettepanekutele (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0284).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2016)0107

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses tulumaksualase teabe avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 50 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (-1) **Kõigi, ja eeskätt kõigi ettevõtjate võrdne kohtlemine maksundusküsimustes on ühtse turu vältimatu eeltingimus. Riiklike maksusüsteemide rakendamise kooskõlastatud ja ühtlustatud käsitusviis on ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks eluliselt tähtis ning aitab tõkestada maksustamise vältimist ja kasumite ümberpaigutamist.** [ME 1]
- (-1a) **Maksude vältimine ja maksudest kõrvalehoidumine koos kasumi ümberpaigutamise skeemidega on võtnud valitsustelt ja elanikelt vahendid, millega tagada muu hulgas riikliku hariduse ja tervishoiuteenuste ning riiklike sotsiaalteenuste üldkättesaadavus, ning võtnud riikidelt võimaluse pakkuda taskukohaseid eluasemeid ja ühistransporti ning rajada sotsiaalse arengu ja majanduskasvu jaoks vajalikke taristuid. Lühidalt öeldes on sellised skeemid süvendanud ebaõiglust, ebavõrdsust ning majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset lahknemist.** [ME 2]
- (-1b) **Õiglane ja tulemuslik äriühingute maksustamise süsteem peaks rahuldama pakilise vajaduse progressiivse ja õiglase üldise maksupoliitika järele, edendama rikkuse ümberjaotamist ja leevendama ebavõrdsust.** [ME 3]

- (1) **Läbipaistvus on siseturu tõrgeteta toimimiseks hädavajalik.** Viimastel aastatel on äriühingu tulumaksust kõrvalehoidumise probleem märgatavalt suurenenud ja see on muutunud suureks mureküsimuseks nii liidus kui ka kogu maailmas. Euroopa Ülemkogu tunnistas oma 18. detsembri 2014. aasta järeldustes pakilist vajadust suurendada jõupingutusi võitluses maksudest kõrvalehoidumisega nii üleilmsel kui ka ELi tasandil. Oma teatistes „Komisjoni 2016. aasta tööprogramm – Vanamoodi edasi minna ei saa“ ⁽³⁾ ja „Komisjoni 2015. aasta tööprogramm – Uus algus“ ⁽⁴⁾ on komisjon seadnud prioriteediks vajaduse minna üle süsteemile, mille puhul on riik, kus kasum luuakse, ühtlasi ka maksustamisriik. Samuti on komisjon seadnud prioriteediks vajaduse reageerida meie ühiskondade vajadusele õiglase Euroopa kodanike nõudmisele läbipaistvuse järele ja maksude läbipaistvuse järele vajaduse toimida nii, et olla teistele riikidele eeskujuks. Läbipaistvuse juures tuleb kindlasti arvestada konkurentidevahelise vastastikkuse küsimusega. [ME 4]

⁽¹⁾ ELT C 487, 28.12.2016, lk 62.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽³⁾ COM(2015)0610.

⁽⁴⁾ COM(2014)0910.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (2) Euroopa Parlament tunnistas oma 16. detsembri 2015. aasta resolutsioonis „Läbipaistvuse, kooskõlastatuse ning lähenemise tagamise kohta liidu äriühingute tulumaksu poliitikas“⁽⁵⁾, et suurem läbipaistvus, **koostöö ja lähenemine liidu** äriühingute maksustamise valdkonnas **poliitikas** võib parandada maksukogumist, muuta maksuhaldurite töö tõhusamaks ning **tõhustada maksuametite tööd, aidata poliitikakujundajatel uute õigusaktide väljatöötamiseks praegust maksusüsteemi hinnata**, suurendada üldsuse usaldust maksusüsteemide ja valitsuste vastu ning **tänu äriühingute täpsematele riskiprofiilidele parandada investeerimisotsuste tegemist**. [ME 5]
- (2a) **Riikide lõikes koostatav avalik aruandlus on sobiv ja tõhus vahend, mis aitab muuta rahvusvaheliste ettevõtete tegevust läbipaistvamaks ja laseb üldsusel hinnata selle mõju reaalmajandusele. Lisaks aitab see aktsionäridel õigemini hinnata ettevõtete võetud riske ja seega koostada täpsel teabel põhinevad investeerimisstrateegiad, ning aitab otsustajatel paremini hinnata riiklike seaduste mõju ja tõhusust**. [ME 6]
- (2b) **Samuti tugevdab riikide lõikes koostatav aruandlus direktiivis 2002/14/EÜ sätestatud töötajate õigust teabele ja nendega konsulteerimisele ning parandab, tänu teadmistele ettevõtte tegevuse kohta, firmasisese dialoogi kvaliteeti**. [ME 7]
- (3) Tulenevalt Euroopa Ülemkogu 22. mai 2013. aasta järeldustest lisati Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁽⁶⁾ läbivaatamisklausel, et komisjon kaaluks võimalust kehtestada teatavate sektorite suurettevõtjatele kohustus koostada riikide lõikes iga-aastane aruandlus, võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arengusuundumusi ja Euroopa asjaomaste algatuste tulemusi.
- (4) Novembris 2015 nõudis G20 ülemaailmselt õiglase ja kaasaegse rahvusvahelise maksusüsteemi kehtestamist ja kiitis heaks OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise ~~tegevuskava~~ (BEPS) **tegevuskava**, mille eesmärk on pakkuda valitsustele selged rahvusvahelised lahendused, et kõrvaldada kehtivates eeskirjades esinevad lüngad ja ebakõlad, mis võimaldavad suunata äriühingu kasumi asukohtadesse, kus tegevust ei maksustata või kohaldatakse äärmiselt madalat maksimumäära, ning kus tegelikku väärtust võib-olla ei looda. Eelkõige nähakse BEPSi tegevuskava 13. meetmega ette, et teatavatel rahvusvahelistel ~~ettevõtjatel~~ **ettevõtetel** tuleb riigi maksuhaldurile konfidentsiaalselt esitada ~~aruandlus~~ **aruandlus** riikide lõikes. 27. jaanuaril 2016 võttis komisjon vastu maksustamise vältimise vastase paketi. Selle üks eesmärk on võtta üle liidu õigusesse BEPSi tegevuskava 13. meede, muutes nõukogu direktiivi 2011/16/EL⁽⁷⁾. **Kuid kasumi maksustamiseks väärtuse loomise kohas on vaja avalikul aruandlusel põhineva riikide lõikes koostatava aruandluse põhjalikumat käsitlust**. [ME 8]
- (4a) **Riikide lõikes koostatava avaliku aruandluse kehtestamise hõlbustamiseks peaks Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) ajakohastama asjaomased rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja rahvusvahelised raamatupidamisstandardid (IAS)**. [ME 9]
- (4b) **Riikide lõikes koostatav avalik aruandlus on liidus juba juurutatud pangandussektoris (direktiiviga 2013/36/EL) ning mää- ja raietööstuses (direktiiviga 2013/34/EL)**. [ME 10]

⁽⁵⁾ 2015/2010(INL).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁽⁷⁾ Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (4c) Riikide lõikes koostatava avaliku aruandluse juurutamine näitab, et liit on saavutanud maksude vältimise vastases võitluses liidriolli. [ME 11]
- (4d) Kuna maksude vältimise, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastases võitluses võib edu saavutada üksnes ühise tegevusega rahvusvahelisel tasandil, on tähtis, et liit, olles jätkuvalt selle võitluse eestvedaja, kooskõlastaks oma tegevust rahvusvaheliste osapooltega, näiteks OECD raames. Kui tahes ambitsioonikatel ühepoolsetel meetmetel puudub realistlik eduvõimalus ning pealegi ohustavad need Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet ja kahjustavad liidus investeerimiskliimat. [ME 12]
- (4e) Suuremast läbipaistvusest finantsandmete avalikustamisel võidavad kõik – maksuametid töötavad tõhusamalt, kodanikuühiskond kaasatakse ulatuslikumalt, töötajaid teavitatakse paremini ja investorite riskivalmidus kasvab. Lisaks saavad äriühingud kasu paranenud suhetest sidusrühmadega, mis suurendab stabiilsust ja muudab kättesaadavamaks rahastamise – tänu ettevõtete paranenud mainele ja selgematele riskiprofiilidele. [ME 13]
- (5) ~~Suurem~~ Lisaks maksuametitele riikide lõikes esitatavast aruandlusest tingitud suuremale läbipaistvusele on põhjalikum avalik kontroll liidu territooriumil tegutsevate rahvusvaheliste äriühingute tulumaksu üle on oluline, et edendada ettevõtjate vastutust, tugevdada veelgi ettevõtjate sotsiaalset vastutust, aidata maksude kaudu kaasa heaolu suurendamisele, edendada paremini informeeritud avaliku arutelu kaudu ausamat maksukonkurentsi liidus ja taastada üldsuse usaldus riiklike maksusüsteemide vastu. Selline kontroll võib toimuda tulumaksualast teavet käsitleva aruande vormis, olenemata sellest, kus on asutatud rahvusvahelise kontserni põhiiaettevõtja. Avalik kontroll ei tohi aga kahjustada liidu investeerimiskliimat ega liidu ettevõtete, eelkõige käesolevas direktiivis määratletud VKEde ja määruses (EL) 2015/1017⁽⁸⁾ määratletud keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtete konkurentsivõimet, mistõttu mõlemad nimetatud tuleks käesoleva direktiiviga kehtestatud aruandluskohustusest vabastada. [ME 14]
- (5a) Komisjon on määratlenud ettevõtja sotsiaalset vastutust kui ettevõtjate vastutust mõju eest, mida nad ühiskonnale avaldavad. Sellekohane algatus peab tulema ettevõtjatelt. Avaliku sektori asutused võivad toetada vabatahtlike poliitikameetmete aruka valikuga ja vajaduse korral täiendavate õigusnormidega. Ettevõtjad võivad muutuda sotsiaalselt vastutustundlikuks kas seadusi järgides või loimides oma äritegevusse ja äristrateegiasse sotsiaalsed, ökoloogilised, eetilised ning tarbijate või inimõigustega seotud kaalutlused, või siis tehes nii ühte kui teist. [ME 15]
- (6) Avalikkusel Üldsusel peaks olema võimalik kogu kontserni tegevust kontrollida, kui kontsernil on liidus ja väljaspool liitu teatavaid üksuseid üksusi. Kontsernide puhul, mis tegutsevad liidus ainult tütarettevõtjate või filiaalide kaudu, peavad tütarettevõtjad ja filiaalid avaldama põhiiaettevõtja aruande ja tegema selle kättesaadavaks. Ent proportsionaalsuse ja tõhususe põhjustel peaks aruande avaldamise ja kättesaadavaks tegemise kohustus piirduma liidus asutatud keskmise suuruse ja suurte tütarettevõtjatega või liikmesriigis avatud võrreldava suurusega filiaalidega. Seepärast tuleks direktiivi 2013/34/EL kohaldamisala laiendada nii, et see hõlmaks ka liikmesriigi filiaale, mille on avanud väljaspool liitu asutatud äriühing. Liidus asuvaid üksusi omavad kontsernid peaksid järgima liidu hea maksuhaldustava põhimõtteid. Rahvusvahelised äriühingud tegutsevad ülemaailmselt ja äriühingute käitumine avaldab arenguriikidele olulist mõju. Kui teha selliste riikide kodanikele riikide lõikes esitatav teave kättesaadavaks, saaksid nende maade kodanikud ja maksuametid rahvusvahelisi äriühinguid jälgida, nende tegevust hinnata ja neid vastutusele võtta. Kõnealuse teabe avaldamine kõigis maksujurisdiktsioonides, kus rahvusvaheline ettevõtte tegutseb, suurendaks liidu poliitikavaldkondade arengusidusust ning tõkestaks võimalikke maksustamise vältimise skeme riikides, kus kohalike ressursside mobiliseerimist loetakse liidu arengupoliitika keskseks komponendiks. [ME 16]

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (7) Pangandussektoris aruandluse dubleerimise vältimiseks peaksid põhiamaetevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽⁹⁾ ning kes esitavad kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 89 koostatavas aruandes andmed kogu oma tegevuse ja finantsaruannetesse konsolideeritud sidusettevõtjate tegevuse kohta, sealhulgas muu tegevuse kohta, mille suhtes ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽¹⁰⁾ III osa I jaotise 2. peatüki sätteid, olema vabastatud käesolevas direktiivis sätestatud aruandluskohustusest.
- (8) Tulumaksualast teavet käsitlevas aruandes tuleks esitada teave äriühingu või põhiamaetevõtja kontrolli alla kuuluva kontserni kõigi sidusettevõtjate kogu tegevuse kohta. ~~Kõnealune teave peaks põhinema~~ **Kõnealuse teabe juures tuleks võtta arvesse** BEPSi tegevuskava 13. meetme aruandlust käsitlevatel üksikasjadel **käsitlevaid üksikasju ja see peaks** piirduma tõhusa avaliku kontrolli jaoks vajalikuga, et tagada, et avalikustamine ei tekita **asjaomastele ettevõtjatele** ebaproportsionaalseid riske ega puudusi **kas konkurentsivõime osas või seoses väärtõlgendusteg**. Aruanne peaks sisaldama ka lühikest kirjeldust tegevuse iseloomu kohta. Selline kirjeldus võib põhineda OECD siirdehindade dokumenteerimise suuniste V peatüki III lisa tabelis 2 ette nähtud kategooriatel. Aruanne peaks sisaldama üldist kirjeldust, millele on lisatud **selgitused, muu hulgas** oluliste lahknevuste korral ~~selgitused~~ kontserni tasandil kogunenud maksusummade ja tasutud maksusummade vahel, võttes arvesse eelmiste majandusaastate vastavaid andmeid. [ME 17]
- (9) Et kodanikud saaksid paremini hinnata rahvusvaheliste äriühingute panust iga liikmesriigi heaolusse, tuleks vajaliku üksikasjalikkuse tagamiseks teave esitada liikmesriikide lõikes. Lisaks tuleb rahvusvaheliste äriühingute tegevust käsitlev teave esitada samuti väga üksikasjalikult, eriti seoses teatavate maksujurisdiiktsioonidega, mis tekitavad spetsiifilisi probleeme. Kõigi muude kolmandate riikide tegevuse puhul tuleks see teave esitada koondatult. **sellise nii ELis kui ka sellest väljaspool asuva jurisdiktsiooni heaolusse, kus nad tegutsevad, tuleks vajaliku üksikasjalikkuse tagamiseks teave esitada jurisdiktsioonide lõikes, kahjustamata seejuures äriühingute konkurentsivõimet. Tulumaksualast teavet käsitlevaid aruandeid saab sisuliselt mõista ja kasutada vaid juhul, kui esitatakse üksikasjalikud andmed iga maksujurisdiiktsiooni kohta.** [ME 18]
- (9a) **Kui äriühing võib pidada avalikustatavat teavet tundlikuks äriteabeks, peaks tal olema võimalik taotleda oma asukohariigi pädevalt asutuselt luba mitte avaldada teavet täies ulatuses. Kui riigi pädev asutus ei ole maksuhaldur, peaks olema otsuse tegemisse kaasatud pädev maksuhaldur.** [ME 82]
- (10) Et tugevdada vastutust kolmandate isikute suhtes ning tagada nõuetekohane juhtimine, peaksid aruandluskohustuse täitmise tagamise eest vastutama selle põhiamaetevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorganite liikmed, kes on asutatud liidus ja kellel on kohustus tulumaksuteavet käsitlev aruanne koostada, avaldada ja see kättsaadavaks teha. Arvestades, et liidus asutatud ning väljaspool liitu asutatud põhiamaetevõtja kontrolli alla kuuluvate tütarettevõtjate haldus-, juhtimis- või järelevalveorganite liikmetel, aga ka filiaali andmete avalikustamise eest vastutavatel isiku(te)l, võivad olla põhiamaetevõtja koostatud tulumaksuteavet käsitleva aruande sisu kohta piiratud teadmised, mistõttu peaks olema samuti piiratud nende kohustus tulumaksuteavet käsitlevat aruannet avaldada ja kättsaadavaks teha.
- (11) ~~Rikkumise juhtudest üldsuse~~ **Üldsuse rikkumisjuhtudest** teavitamiseks tuleb vannutatud audiitori(te)l või audiitorühingu(te)l kontrollida, kas tulumaksuteavet käsitlev aruanne on koostatud ja esitatud kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega ja tehtud kättsaadavaks asjaomase ettevõtja või sidusettevõtja veebisaidil, **ning kas käesolevas direktiivis sätestatud ajavahemiku kohta avaldatud teave langeb kokku ettevõtja auditeeritud finantsalase teabega.** [ME 19]

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (11a) **Direktiivi 2013/34/EL kohaselt karistatavad tulumaksualase teabe esitamise nõuete ettevõtete ja nende filiaalide poolse rikkumise juhtumid tuleb kanda komisjoni hallatavasse avalikku registrisse. Nimetatud karistusteks peavad olema muu hulgas haldustrahvid või avalikel hankemenetlustel osalemise ja liidu struktuurifondidest rahastamise keeld.** [ME 20]
- (12) Direktiivi eesmärk on suurendada läbipaistvust ja avalikku kontrolli äriühingu tulumaksu üle, kohandades kehtivat õigusraamistikku seoses äriühingutele pandud aruannete avaldamise kohustustega, et kaitsta äriühingu liikmete ja teiste isikute huve Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõike 2 punkti g tähenduses. Euroopa Kohus on kohtuasjas C-97/96 *Verband deutscher Daihatsu-Händler*⁽¹¹⁾ sedastanud, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõike 2 punkt g osutab vajadusele kaitsta „teiste isikute“ huve, ilma et tehtaks vahet või välistataks selle mõiste alla kuuluvaid mis tahes kategooriaid. Asutamisvabaduse eesmärki, mille saavutamine on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõike 1 väga üldsõnalise sõnastuse kohaselt institutsioonide ülesanne, ei saa piirata Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõikega 2. Arvestades seda, et käesolev direktiiv ei hõlma maksude ühtlustamist, vaid üksnes tulumaksuteavet käsitlevate aruannete avaldamise kohustust, on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 lõige 1 sobiv õiguslik alus.
- (12) Selliste maksujurisdiiktsioonide kindlaksmääramiseks, mille puhul tuleb tagada kõrge üksikasjalikkuse tase, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta vastu õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290, et koostada sellistest maksujurisdiiktsioonidest liidu ühine loetelu. Kõnealune loetelu tuleb koostada teatavate kriteeriumide alusel, mis on kindlaks määratud komisjoni teatise Euroopa Parlamendile ja nõukogule (tõhusa maksustamise välisstrateegia kohta) 1. lisas (COM(2016)24). On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus ja enne ametlikku allkirjutamist läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ning et need konsultatsioonid toimuksid kooskõlas põhimõtetega, mis on ette nähtud paremat õigusloomet käsitlevas institutsioonidevahelises kokkuleppes, mille on heaks kiitnud Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon. Võrdse osalemise tagamiseks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning ekspertidel on süstemaatiline juurdepääs delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisega tegelevatele komisjoni eksperdirühmade koosolekutele. [ME 21]
- (13a) **Et tagada direktiivi 2013/34/EL artikli 48b lõigete 1, 3, 4 ja 6 ning artikli 48c lõike 5 ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda ka rakendamisolulised. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹²⁾.** [ME 22]
- (14) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. **Liidu tasandi meede on põhjendatud agressiivse maksuplaneerimise või siirdehindade kokkulepetega seotud piiriülese mõõtme korral. Käesolev algatus on vastuseks huvitatud isikute soovile vähendada ühtsel turul esinevaid moonutusi, kahjustamata seejuures liidu konkurentsivõimet. See ei tohiks põhjustada ühtsetul turul esinevaid moonutusi, tekitada täiendavaid maksukonflikte ega topeltmaksustamise ohtu.** Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. [ME 23]
- (15) Käesoleva direktiiviga austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mis on eelkõige tunnustatud **direktiivi raames avalikustatav teave on üldjuhul proportsionaalne suurema läbipaistvuse ja üldsuse kontrolli eesmärkidega. Seepärast loetakse, et käesolev direktiiv on põhiõigustega kooskõlas ja selles järgitakse eelkõige** Euroopa Liidu põhiõiguste hartas **tunnustatud põhimõtteid.** [ME 24]

⁽¹¹⁾ Euroopa Kohtu 4. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-97/96 *Verband deutscher Daihatsu-Händler* (ECLI:EU:C:1997:581).

⁽¹²⁾ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamissoolustite teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (16) Vastavalt liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühisele poliitilisele deklaratsioonile selgitavate dokumentide kohta ⁽¹³⁾ on liikmesriigid kohustunud põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, **näiteks võrdlustabelite kujul**, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud **direktiivi eesmärgi saavutamiseks ja selleks, et direktiivi siseriiklike seaduste kohasel rakendamisel liikmesriikides vältida võimalikke väljajätmissi ja järjekindluseta**. [ME 25]
- (17) Seepärast tuleks direktiivi 2013/34/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2013/34/EL muudatused

Direktiivi 2013/34/EL muudetakse järgmiselt.

- 1) Artiklisse 1 lisatakse lõige 1a:

„1a. Artiklites 2, 48a–48 g ja 51 sätestatud kooskõlastamismeetmeid kohaldatakse ka liikmesriikide nende filiaalidega seotud õigus- ja haldusnormide suhtes, mille on liikmesriigis avanud ettevõtja, kelle suhtes ei kohaldata liikmesriigi õigust, kuid kelle õiguslik vorm on võrreldav I lisas loetletud ettevõtjatega.“;

- 2) Lisatakse 10.a peatükk:

„10.a peatükk

Tulumaksuteavet käsitlev aruanne

Artikkel 48a

Tulumaksuteabe esitamisega seonduvad mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „põhiemaettevõtja“ – ettevõtja, kes koostab suurima ettevõtjate ühenduse konsolideeritud finantsaruanded;
- 2) „konsolideeritud finantsaruanded“ – kontserni emaaettevõtja koostatud finantsaruanded, milles varad, kohustused, tulud ja kulud on esitatud nii, nagu oleks tegemist ühe majandusüksusega;
- 3) „maksujurisdiktsioon“ – riik või ka mitteriiklik jurisdiktsioon, kellel on seoses äriühingu tulumaksuga maksualane autonoomia.

Artikkel 48b

Äriühingutelt ja filiaalidelt nõutakse tulumaksuteabe esitamist

1. Liikmesriigid näevad ette, et põhiemaettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust ning kelle konsolideeritud käive on ~~üle vähemalt 750 000 000 euro~~ **vähemalt 750 000 000 euro**, aga ka äriühingud, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust, **kes ei ole sidusettevõtjad** ning kelle netokäive on ~~üle vähemalt 750 000 000 euro~~ **vähemalt 750 000 000 euro**, peavad igal aastal koostama tulumaksuteavet käsitleva aruande ja **tegema selle avaldamise üldsusele tasuta kättesaadavaks**. [ME 26]

⁽¹³⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tulumaksuteavet käsitlev aruanne **avaldatakse ühist vormi järgides, tasuta ning avatud andmete vormingus kättesaadaval kujul, ning** tehakse üldsusele kättesaadavaks äriühingu veebisaidil kõnealuse aruande avaldamise päeval **vähemalt ühes liidu ametlikus keeles. Samal päeval esitab äriühing ühtlasi aruande komisjoni hallatavas avalikus registris.**

Liikmesriigid ei kohalda käesolevas lõikes sätestatud eeskirju äriühingute suhtes, mis asuvad eranditult vaid ühe liikmesriigi territooriumil. [ME 27]

2. Liikmesriigid ei kohalda käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eeskirju põhiemaettevõtjate suhtes, kui nende või nende sidusettevõtjate suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu (*) direktiivi 2013/36/EL artiklit 89 ja kui aruandlus riikide lõikes hõlmab teavet põhiemaettevõtjate finantsaruandesse konsolideeritud kõigi sidusettevõtjate kogu tegevuse kohta.

3. Liikmesriigid kohustavad artikli 3 lõigetes 3 ja 4 osutatud keskmise suurusega ja suuri tütarettevõtjaid, kelle suhtes kohaldatakse nende siseriiklikku õigust ja kelle üle omab kontrolli põhiemaettevõtja, kelle **majandusaasta** konsolideeritud netokäive on ~~üle~~ **kasumiaruande kohaselt vähemalt** 750 000 000 ~~eur~~ **eurot** ja kelle suhtes ei kohaldata liikmesriigi õigust, igal aastal avaldama põhiemaettevõtja tulumaksuteavet käsitleva aruande. **[ME 28]**

Tulumaksuteavet käsitlev aruanne **avaldatakse ühist vormi järgides, tasuta ning avatud andmete vormingus kättesaadaval kujul, ja** tehakse üldsusele kättesaadavaks tütarettevõtja või sidusettevõtja veebisaidil kõnealuse aruande avaldamise päeval **vähemalt ühes liidu ametlikus keeles. Samal päeval esitab äriühing ühtlasi aruande komisjoni hallatavas avalikus registris. [ME 29]**

4. Liikmesriigid kohustavad filiaale, mille on avanud nende territooriumil äriühing, kelle suhtes ei kohaldata liikmesriigi õigust, **igal aastal** avaldama ~~igal aastal~~ **ja tegema üldsusele tasuta kättesaadavaks** põhiemaettevõtja tulumaksuteavet käsitleva aruande, nagu osutatud käesoleva artikli lõike 5 punktis a. **[ME 30]**

Tulumaksuteavet käsitlev aruanne ~~tehakse üldsusele kättesaadavaks~~ **avaldatakse ühist vormi järgides, tasuta ning avatud andmete vormingus kättesaadaval kujul** filiaali või sidusettevõtja veebisaidil kõnealuse aruande avaldamise päeval **vähemalt ühes liidu ametlikus keeles. Samal päeval esitab äriühing ühtlasi aruande komisjoni hallatavas avalikus registris. [ME 31]**

Liikmesriigid kohaldavad käesoleva lõike esimest lõiku üksnes filiaalide suhtes, mille netokäive ületab käibekünnist, mis on kindlaks määratud iga liikmesriigi õigusega vastavalt artikli 3 lõikele 2.

5. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 4 sätestatud eeskirju filiaali suhtes, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) filiaali avanud äriühing on kas sidusettevõtja kontsernis, mida kontrollib põhiemaettevõtja, mille suhtes ei kohaldata liikmesriigi õigust ning mille **kasumiaruandes näidatud** konsolideeritud netokäive on ~~üle~~ **vähemalt** 750 000 000 ~~eur~~ **eurot**, või äriühing, kes ~~mis~~ ei ole sidusettevõtja, ning mille netokäive on ~~üle~~ **vähemalt** 750 000 000 ~~eur~~ **eurot**; **[ME 32]**

b) punktis a osutatud põhiemaettevõtjal ei ole **lõikes 3 osutatud** keskmise suurusega ega suurt tütarettevõtjat, ~~nagu osutatud lõikes 3~~ **kellele on juba kehtestatud aruandekohustus. [ME 33]**

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. Liikmesriigid ei kohalda käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 sätestatud eeskirju, kui põhiemaettevõtja, kelle suhtes ei kohaldata liikmesriigi õigust, teeb kooskõlas artikliga 48c koostatud tulumaksuteavet käsitleva aruande üldsusele kättesaadavaks oma veebisaidil mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva, ning kui aruandes on näidatud tütarettevõtja nimi ja registreeritud asukoht või kui filiaal, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust, on avaldanud aruande kooskõlas artikli 48d lõikega 1.

7. Liikmesriigid nõuavad, et tütarettevõtjad või filiaalid, mille suhtes ei kohaldata lõikeid 3 ja 4, peavad avaldama tulumaksuteavet käsitleva aruande ja tegema selle kättesaadavaks, kui sellised tütarettevõtjad või filiaalid on asutatud eesmärgiga vältida käesolevas peatükis sätestatud aruandlusnõudeid.

7a. Nendes liikmesriikides, kus ei ole eurot kasutusele võetud, arvutatakse lõigetes 1, 3 ja 5 esitatud summad omavääringusse ümber Euroopa Liidu Teatajas avaldatud ja käesoleva peatüki jõustumise päeval kehtinud vahetuskursi alusel. [ME 34]

Artikkel 48c

Tulumaksuteavet käsitleva aruande sisu

1. Tulumaksuteavet käsitlev aruanne peab sisaldama teavet äriühingu ja põhiemaettevõtja kogu tegevuse kohta, sealhulgas finantsaruannetes konsolideeritud kõigi sidusettevõtjate tegevuse kohta vastaval majandusaastal.

2. Lõikes 1 osutatud teave ~~sisaldab järgmist~~ **esitatakse ühtses vormingus ning see peab sisaldama maksujurisdiktsioonide lõikes järgmisi andmeid:** [ME 35]

a) ~~tegevuse~~ **emaettevõtja nimi ja vajadusel kõigi tema tütarettevõtjate nimed, nende tegevuste iseloomu lühikirjeldus ja nende geograafilised asukohad;** [ME 36]

b) töötajate arv **täistööaja ekvivalendi alusel;** [ME 37]

ba) materiaalne vara, v.a raha või raha ekvivalendid; [ME 38]

c) netokäive, sealhulgas käive **eristades** seotud osapooltega **käibe tehingutest seotud isikutega ja käibe tehingutest mitteseotud isikutega;** [ME 39]

d) tulumaksueelne kasum või kahjum;

e) kogunenud (jooksva aasta) tulumaksusumma, mille puhul on tegemist praeguse maksukuluga, mis kajastatakse nende äriühingute ja filiaalide majandusaasta maksustatavas kasumis või kahjumis, kes on maksuresidendid asjaomases maksujurisdiktsioonis;

f) makstud tulumaks, mille puhul on tegemist nende äriühingute ja filiaalide poolt asjaomase majandusaasta jooksul tasutud tulumaksuga, kes on maksuresidendid asjaomases maksujurisdiktsioonis;

g) jaotamata kasum;

ga) deklareeritud kapital; [ME 40]

gb) andmed saadud riiklike toetuste ning poliitikutele, poliitilistele organisatsioonidele või poliitilistele sihtasutustele tehtud mis tahes annetuste kohta; [ME 65]

gc) teave, kas tütar- või sidusettevõtjad või filiaalid kasutavad patentidega seotud või muid nendega võrdväärseid maksusoodustusi. [ME 41]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Punkti e esimese lõigu kohaldamisel seondub praegune maksukulu ainult jooksva aastaga ning ei sisaldada edasilükkunud tulumaksu ega ebakindlaid maksukohustusi.

3. Aruandes esitatakse lõikes 2 osutatud teave iga liikmesriigi kohta eraldi. Kui liikmesriigil on mitu maksujurisdiiktsiooni, ühendatakse *esitatakse* teave liikmesriigi tasandil *eraldi iga maksujurisdiiktsiooni kohta*. [ME 42]

Aruandes esitatakse ka käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teave eraldi iga *väljaspool liitu asuva* maksujurisdiiktsiooni kohta, mis eelmise majandusaasta lõpus kuulus artikli 48 g alusel koostatud teatavate maksujurisdiiktsioonide liidu ühisesse loetellu, välja arvatud juhul, kui aruandes kinnitatakse selgesõnaliselt, lähtudes artiklis 48e osutatud vastutusest, et sellise maksujurisdiiktsiooni õigusaktidega hõlmatud kontserni sidusettevõtjad ei osale otse tehingutes samasse kontserni kuuluvate mis tahes sidusettevõtjatega, mille suhtes kohaldatakse mis tahes liikmesriigi õigusakte. [ME 43]

Aruandes esitatakse lõikes 2 osutatud teave muude maksujurisdiiktsioonide kohta koondatult. [ME 44]

Tundliku äriteabe kaitsmiseks ja ausa konkurentsi tagamiseks võivad liikmesriigid lubada jätta ühe või mitu punkti käesolevas artiklis loetletud teabest ajutiselt aruandes esitamata, kui need seonduvad ühes või mitmes maksujurisdiiktsioonis toimuva sellise iseloomuga tegevusega, mille avalikustamine kahjustaks tõsiselt artikli 48b lõigetes 1 ja 3 osutatud ja antud tegevustega seotud äriühingute ärialast seisundit. Väljajätmine ei tohi takistada õiglase ja tasakaalustatud ülevaate saamist äriühingu maksuandmetest. Väljajätmisest teatatakse aruandes koos nõuetekohaselt põhjendatud selgitusega iga maksujurisdiiktsiooni kohta ning märgitakse, millist maksujurisdiiktsiooni või milliseid maksujurisdiiktsioone see puudutab. [ME 83]

Liikmesriigid näevad ette, et selliseks väljajätmiseks on eelnevalt vaja riikliku pädeva asutuse luba. Äriühing taotleb igal aastal uut luba pädevalt asutuselt, kes hindab olukorda uuesti ja teeb seejärel otsuse. Teave avalikustatakse otsekohe, kui selle väljajätmine ei ole enam lõigus 3a sätestatud nõudega kooskõlas. Kui avalikustamata jätmise periood on lõppenud, avalikustab äriühing ka tagasiulatuvalt avalikustamata jätmise perioodiga hõlmatud eelnevate aastate kohta aritmeetilise keskmise kujul teabe, mida nõutakse käesoleva artikli kohaselt. [ME 69/rev]

Liikmesriigid teatavad kõnealusest ajutisest erandist komisjonile ning edastavad talle konfidentsiaalselt välja jätud teabe ja selle väljajätmise üksikasjaliku põhjenduse. Komisjon avaldab igal aastal oma veebisaidil liikmesriikidelt saadud teatised ja lõigu 3a kohaselt esitatud põhjendused. [ME 47]

Komisjon kontrollib, kas lõigus 3a sätestatud nõue on korralikult täidetud, ning jälgib liikmesriigi asutuste poolt lubatud ajutise erandi kasutamist. [ME 48]

Kui komisjon lõigu 3c kohaselt saadud teabe hindamise järel leiab, et lõigus 3a sätestatud nõuet ei ole täidetud, teeb asjaomane äriühing vastava teabe viivitamata üldsusele kättesaadavaks. Kui avalikustamata jätmise periood on lõppenud, avalikustab äriühing ka tagasiulatuvalt avalikustamata jätmise perioodiga hõlmatud eelnevate aastate kohta aritmeetilise keskmise kujul teabe, mida nõutakse käesoleva artikli kohaselt. [ME 70/rev]

Komisjon võtab delegeeritud õigusaktiga vastu suunised, mis aitavad liikmesriikidel otsustada, millistel juhtudel lugeda teabe avaldamine äriühingu ärialast seisundit tõsiselt kahjustavaks. [ME 50]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Teave tuleb seostada iga asjaomase maksujurisdiiktsiooniga äritegevuse kindla koha või alalise majandustegevuse alusel, mis tulenevalt kontserni tegevusest võib endaga kaasa tuua tulumaksukohustuse asjaomases maksujurisdiiktsioonis.

Kui mitme sidusettevõtja tegevus võib endaga kaasa tuua maksukohustuse teatavas maksujurisdiiktsioonis, peab selle maksujurisdiiktsiooniga seonduv teave hõlmama kogu teavet, mis on seotud iga sidusettevõtja ja selle filiaalide kogu tegevusega selles konkreetses maksujurisdiiktsioonis.

Mis tahes konkreetset tegevust käsitlevat teavet ei seostata samaaegselt rohkem kui ühe maksujurisdiiktsiooniga.

4. Aruanne sisaldab kontserni tasandil üldist kirjeldust, milles esitatakse selgitused oluliste erinevuste kohta lõike 2 punktide e ja f kohaselt avaldatud summade vahel, kui erinevusi esineb, võttes vajaduse korral arvesse eelmiste majandusaastate vastavad näitajad.

5. Tulumaksuteavet käsitlev aruanne avaldatakse **ühist vormi järgides, tasuta ning avatud andmete vormingus kättesaadaval kujul**, ja tehakse **üldsusele kättesaadavaks tüürettevõtja või sidusettevõtja** veebisaidil **kõnealuse aruande avaldamise päeval** kättesaadavaks vähemalt ühes Euroopa liidu ametlikus keeles. **Samal päeval esitab äriühing ühtlasi aruande komisjoni hallatavas avalikus registris.** [ME 51]

6. Tulumaksuteavet käsitleva aruande vääringuna kasutatakse vääringut, milles koostatakse konsolideeritud finantsaruanded. Liikmesriigid ei nõua nimetatud aruande avaldamist muus vääringus kui finantsaruannetes kasutatav vääring.

7. Kui liikmesriik ei ole eurot kasutusele võtnud, arvutatakse artikli 48b lõikes 1 osutatud künnis ümber riigi omavääringusse, kasutades ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] Euroopa Liidu Teatajas avaldatud kehtivat vahetuskurssi, ning suurendades või vähendades seda mitte rohkem kui 5 %, selleks et saada riigi omavääringus ümardatud summad.

Artikli 48b lõikes 3 ja 4 osutatud künnised arvutatakse ümber samaväärseks summaks mis tahes asjaomase kolmanda riigi omavääringus, kohaldades vahetuskurssi seisuga ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] ümardatuna lähima tuhandeni.

Artikkel 48d

Avaldamine ja kättesaadavus

1. Tulumaksuteavet käsitlev aruanne avaldatakse vastavalt iga liikmesriigi õigusaktidele ja kooskõlas direktiivi 2009/101/EÜ 2. peatükiga, samuti koos käesoleva direktiivi artikli 30 lõikes 1 osutatud dokumentidega ning vajaduse korral nõukogu direktiivi 89/666/EMÜ (**) artiklis 9 osutatud arvestusdokumentidega.

2. Artikli 48b lõigetes 1, 3, 4 ja 6 osutatud aruanne on veebisaidil kättesaadav vähemalt viis järjestikust aastat.

Artikkel 48e

Tulumaksuteavet käsitleva aruande koostamise, avaldamise ja kättesaadavaks tegemise kohustus

1. Liikmesriigid **Selleks et tugevdada vastutust kolmandate isikute ees ja tagada nõuetekohane juhtimine**, tagavad **liikmesriigid**, et artikli 48b lõikes 1 osutatud põhiamaettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed, kes tegutsevad siseriiklike õigusaktidega antud pädevuste piires, vastutavad ühiselt tulumaksuteavet käsitleva aruande koostamise, avaldamise ja selle kättesaadavaks tegemise eest kooskõlas artiklitega 48b, 48c ja 48d. [ME 52]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi artikli 48b lõikes 3 osutatud sidusettevõtjate haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed ja isikud, kes vastutavad käesoleva direktiivi artikli 48b lõikes 4 osutatud filiaalide direktiivi 89/666/EMÜ artiklis 3 sätestatud vorminõuete täitmise avalikustamise eest, ning kes tegutsevad siseriiklike õigusaktidega antud pädevuste piires, vastutavad ühiselt selle tagamise eest, et nende teadmiste ja võimete piires koostatakse, avaldatakse ja tehakse kättesaadavaks tulumaksuteavet käsitlev aruanne kooskõlas artiklitega 48b, 48c ja 48d.

*Artikkel 48f**Sõltumatu kontroll*

Liikmesriigid tagavad, et kui sidusettevõtja finantsaruandeid auditeerib üks või mitu vannutatud audiitorit või audiitorühingut vastavalt artikli 34 lõikele 1, kontrolli(b)vad vannutatud audiitor(id) või audiitorühing(ud) ka seda, kas tulumaksuteavet käsitlev aruanne on tehtud kättesaadavaks kooskõlas artiklitega 48b, 48c ja 48d. Vannutatud audiitor (id) või audiitorühing(ud) märgivad auditi aruandes, kui tulumaksuteavet käsitlev aruanne ei ole esitatud või kättesaadavaks tehtud kooskõlas osutatud artiklitega.

~~*Artikkel 48g*~~~~*Liidu ühine loetelu teatavate maksujurisdiktsioonide kohta*~~

~~Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 49 seoses liidu ühise loetelu koostamisega teatavate maksujurisdiktsioonide kohta. Kõnealune loetelu peab põhinema maksujurisdiktsioonide hindamisele, mis ei vasta järgmistele kriteeriumidele:~~

- ~~1) läbipaistvus ja teabevahetus, sealhulgas teabevahetus taotluse alusel ja finantskontode andmete automaatne vahetamine;~~
- ~~2) õiglane maksukonkurents;~~
- ~~3) G20 ja/või OECD kehtestatud standardid;~~
- ~~4) muud asjakohased standardid, sealhulgas rahapesuvastase töökonna kehtestatud standardid.~~

~~Komisjon vaatab loetelu korrapäraselt läbi ja vajaduse korral muudab seda, et võtta arvesse uusi asjaolusid. [ME 53]~~

*Artikkel 48h**Tulumaksuteabe esitamise alguskuupäev*

Liikmesriigid tagavad, et õigus- ja haldusnorme, millega võetakse üle artiklid 48a–48f, kohaldatakse hiljemalt alates esimese majandusaasta alguskuupäevast, mis algab ... [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] või pärast seda.

*Artikkel 48i**Aruanne*

Komisjon annab aru artiklites 48a–48f sätestatud aruandlusnõuete järgimise ja mõju kohta. Aruanne sisaldab hinnangut selle kohta, kas tulumaksuteavet käsitlevas aruandes esitatud tulemused on asjakohased ja proportsionaalsed, ~~võttes arvesse~~ **samuti hinnatakse, millist kasu ja milliseid kulusid tooks kaasa see, kui alandada konsolideeritud netokäibe piirmäära, mille ületamisel peavad ettevõtted ja nende filiaalid tulumaksuteabe aruande esitama. Veel hinnatakse aruandes täiendavate lisameetmete võtmise vajalikkust, arvestades** vajadust tagada piisav läbipaistvus ja **ning tagada ja säilitada äriühingute ja erainvesteeringute jaoks** konkurentsivõimeline keskkond äriühingute jaoks. [ME 54]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Aruanne esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ... [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

- (*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).
- (**) Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta üheteistkümnese direktiiv 89/666/EMÜ avalikustamismääruste kohta, mis on seotud liikmesriigi filiaali asutamisega teise liikmesriigi õigusele alluva teatud liiki äriühingu poolt (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 36).

2a) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 48ia

Hiljemalt neli aastat pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist viib komisjon, OECD tasandil valitsevat olukorda arvestades, läbi käesoleva peatüki läbivaatamise ja hindamise ning koostab hindamisaruande, käsitledes eelkõige järgmisi küsimusi:

- *millised äriühingud ja filiaalid peavad esitama tulumaksuteavet käsitleva aruande ja eelkõige, kas oleks asjakohane käesoleva peatüki kohaldamisala laiendada nii, et see hõlmaks ka käesoleva direktiivi artikli 3 lõikes 4 määratletud suurettevõtteid ja artikli 3 lõikes 7 määratletud suurkorporatsioone;*
- *artiklis 48c sätestatud tulumaksuteavet käsitleva aruande sisu;*
- *artikli 48c lõike 3 lõikudes 3a–3f sätestatud ajutine erand.*

Komisjon esitab nimetatud aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, lisades sellele vajaduse korral seadusandliku ettepaneku.“ [ME 55]

2b) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 48ib

Ühine aruandevorm

Komisjon sätestab rakendusaktidega ühise vormi, millele osutatakse artikli 48b lõigetes 1, 3, 4 ja 6 ning artikli 48c lõikes 5. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 50 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“ [ME 56]

3) Artiklit 49 muudetakse järgmiselt:

a) Lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 1 lõikes 2, artikli 3 lõikes 13, artikli 46 lõikes 2 ja artiklis 48 g osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates artiklis 54 osutatud kuupäevast.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 1 lõikes 2, artikli 3 lõikes 13, artikli 46 lõikes 2 ja artiklis 48 g osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) Lisatakse lõige 3a:

„3a. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon liikmesriikide koostöös **13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes** (***) sätestatud põhimõtete ja iga liikmesriigi määratud ekspertidega, koostöös [kuupäev] institutsioonidevahelise kokkuleppega parema õigusloome kohta **pöörates erilist tähelepanu aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatudle.** [ME 57]

(***) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.“

c) Lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Artikli 1 lõike 2, artikli 3 lõike 13, artikli 46 lõike 2 ja artikli 48 g alusel vastu võetud delegeeritud õigusakti jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Kõnealust ajavahemikku pikendatakse Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral kahe kuu võrra.“

3a) Artikli 51 lõik 1 asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid sätestavad eeskirjad, mis käsitlevad karistusi käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid näevad äriühingutele ette haldusmeetmed ja karistused vähemalt käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise eest.

Liikmesriigid teevad kõnealused sätted komisjonile teatavaks hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja teavitavad teda viivitamatult kõigist hilisematest neid sätteid mõjutavatest muudatustest.

Hiljemalt ... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] koostab komisjon loetelu liikmesriikide poolt käesoleva direktiivi kohaselt kehtestatud meetmetest ja karistustest.“ [ME 58]

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste õigus- ja haldusnormide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0310

Ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende suhtes kohaldatavad finantsreeglid *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad (COM(2018)0375 – C8-0230/2018 – 2018/0196(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/47)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0375),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 177, artikli 322 lõike 1 punkti a ja artiklit 349, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0230/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kontrollikoja 25. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning samuti eelarvekomisjoni arvamust, eelarvekontrollikomisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta, majandus- ja rahanduskomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi ning naiste õiguste ja soolise võrdsuse komisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta (A8-0043/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽⁴⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 83.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 41.

⁽³⁾ ELT C 17, 14.1.2019, lk 1.

⁽⁴⁾ Käesolev seisukoht vastab 13. veebruaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekutele (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0096).

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TC1-COD(2018)0196

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad [ME 1]

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 177, artikli 322 lõike 1 punkti a ja artiklit 349,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽³⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 174 kohaselt taotleb liit majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks eri regioonide arengutaseme ühtlustamist ning mahajäämuse vähendamist kõige ebasoodsamates piirkondades või saartel, erilist tähelepanu pööratakse maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ja regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, muu hulgas äärepoolseimad piirkonnad, väga väikese asustustihedusega põhjapoolseimad piirkonnad ning saared, piiriülesed ja mäestikualad. **Need piirkonnad saavad ühtekuuluvuspoliitikast eriti suurt kasu.** ELi toimimise lepingu artikli 175 kohaselt on nõutav, et liit toetaks nende eesmärkide saavutamist Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi arendusrahastu, Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi „ESF“), Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“), Euroopa Investeeringuspanga ja teiste rahastamisvahendite kaudu võetavate meetmetega. ELi toimimise lepingu artikkel 322 on aluseks finantseeskirjade vastuvõtmisel, millega määratakse kindlaks eelarve koostamise ja täitmise ning aruannete esitamise ja auditeerimise, samuti finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontrollimise kord. [ME 2]

(1a) **Euroopa Liidu ja tema kodanike tuleviku jaoks on oluline, et ühtekuuluvuspoliitika jääks liidu peamiseks investeerimispoliitikaks ja selle rahastamine jääks perioodil 2021–2027 vähemalt programmitöö perioodi 2014–2020 tasemele. Liidu muude tegevusvaldkondade või programmide uus rahastamine ei tohiks Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+ või Ühtekuuluvusfondi kahjustada.** [ME 3]

(2) Et arendada edasi koostöös liikmesriikidega hallatavate liidu fondide, ERFi, Euroopa Sotsiaalfondi+ (edaspidi „ESF+“), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist (edaspidi „EMKF“) koos liikmesriikidega rahastatavate meetmete, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (Asylum and Migration Fund – AMIF, edaspidi „AMIF“), Sisejulgeolekufondi (Internal Security Fund – ISF, edaspidi „ISF“) ja Integreeritud piirihalduse fondi (Integrated Border Management Fund – BMVI, edaspidi „BMVI“) koordineeritud ja ühtlustatud rakendamist, tuleks kehtestada kõigi

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 83.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 41.

⁽³⁾ ELT C 17, 14.1.2019, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht.

Kolmapäev, 27. märts 2019

nende fondide suhtes (edaspidi „fondid“) ELi toimimise lepingu artiklil 322 põhinevad finantseeskirjad, milles oleks selgesti määratletud asjaomaste sätete kohaldamisala. Peale selle tuleks kehtestada ELi toimimise lepingu artiklil 177 põhinevad ühissätted, et hõlmata ERFi, ESF+i, Ühtekuuluvusfondi, **EMKFi** ja **EMKFi konkreetsetes ulatuses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD)** poliitika kohased eeskirjad. [ME 430]

- (3) Iga fondi eripärade tõttu tuleks iga fondi ja ERFi raames toimuva Euroopa territoriaalse koostöö (Interreg) suhtes kohaldatavad erieeskirjad sätestada lisaks käesoleva määruse sätetele eraldi määrustes (edaspidi „fondispetsiifilised määrused“).
- (4) Äärepoolseimatele ja põhjapoolsetele hõredalt asustatud piirkondadele tuleks ette näha vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 ja 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklile 2 erimeetmed ja lisarahastus, **et tegeleda nende geograafilisest asukohast põhjustatud konkreetsete ebasoodsate asjaoludega.** [ME 5]
- (5) Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 10 sätestatud horisontaalsed põhimõtteid, k. a Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, tuleb fondide kasutamisel järgida, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat. Liikmesriigid peaksid järgima ka **ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja ÜRO** puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja tagama juurdepääsu kooskõlas selle artikliga 9 ja vastavalt liidu õigusele, millega ühtlustatakse juurdepääsunõuded toodetele ja teenustele. **Sellega seoses tuleks fonde rakendada viisil, millega edendatakse deinstiitutsionaliseerimist ja kogukonnapõhist hooldust.** Liikmesriigid ja komisjon peaksid püüdma kõrvaldada ebavõrdsust ja edendada soolist võrdsust ning kaasata soolist perspektiivi, samuti võidelda soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel toimuva diskrimineerimisega. Fondid ei peaks toetama meetmeid, mis aitavad kaasa segregatsioonile **või tõrjumisele** mis tahes kujul, **ega taristut, mis ei ole puuetega inimestele juurdepääsetav.** Fondide eesmärged tuleks ellu viia kestliku arengu raames ning seejuures peaks liit edendama keskkonna säilitamise, keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamise eesmärgi, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1, võttes arvesse põhimõtet „saastaja maksab“ **ja Pariisi kokkuleppes kokku lepitud kohustusi.** Et kaitsta siseturu terviklikkust, peab ettevõtjatele kasu toov tegevus toimuma ELi toimimise lepingu artiklites 107 ja 108 sätestatud liidu riigiabi eeskirjade kohaselt. **Vaesus on üks ELi suurimaid probleeme. Seepärast peaksid fondid aitama vaesust kaotada. Samuti peaksid nad aitama täita liidu ja selle liikmesriikide kohustust saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid.** [ME 6]
- (6) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve koostamiseks ja täitmiseks toetuste, avalike hangete, auhindade, kaudse eelarve täitmise teel ning neis nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutus. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitsmist üldistunud puuduste korral õigusriigi toimimises liikmesriikides, sest õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi rahastamise oluline eeltingimus.
- (7) Kui komisjonile on määratud tähtaeg meetmete võtmiseks liikmesriikide suhtes, peaks komisjon võtma aegsasti ja tõhusalt arvesse kogu vajalikku teavet ja dokumente. Kui liikmesriikide esitatud teave ei ole täielik või ei vasta käesoleva määruse või fondispetsiifiliste määruste nõuetele, nii et komisjon ei saa võtta täielikult informeeritud meetmeid, tuleks tähtaeg peatada, kuni liikmesriigid täidavad regulatiivsed nõuded.
- (8) Et aidata kaasa liidu prioriteetide saavutamisele, peaksid fondid keskendama oma toetuse piiratud arvule poliitikaeesmärkidele vastavalt nende fondispetsiifilistele ülesannetele aluslepingul põhinevate eesmärkide kohaselt. AMiFi, ISFi, ja BMVi poliitikaeesmärgid tuleks sätestada vastavates fondispetsiifilistes määrustes.
- (9) Võttes arvesse, kui oluline on võidelda kliimamuutuse vastu kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO kestliku arengu eesmärgi, jätkavad fondid kliimameetmete kaasamisele ja üldise eesmärgi –

Kolmapäev, 27. märts 2019

pühendada 25% 30% ELi eelarve kuludest kliimaeesmärkide toetamisele – saavutamisele kaasa aitamist. **Ilmastikukindluse tagamise mehhanismid peaksid olema kavandamise ja rakendamise lahutamatu osa.** [ME 7]

- (9a) **Võttes arvesse kolmandatest riikidest pärit rändevoogude mõju, peaks ühtekuuluvuspoliitika integratsiooni-protsessidele kaasa aitama, eelkõige taristutoetuse pakkumisega linnadele ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes on kõige suurema surve all ja kes tegelevad kõige rohkem integratsioonipoliitika rakendamisega.** [ME 8]
- (10) Komisjon peaks täitma fondidele eraldatud liidu eelarve osa koostöös liikmesriikidega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) [uue finantsmääruse number] ⁽⁵⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) tähenduses. Seepärast peaksid komisjon ja liikmesriigid fondide rakendamisel koostöös liikmesriikidega järgima finantsmääruses osutatud põhimõtteid, nagu usaldusväärne finantsjuhtimine, läbipaistvus ja diskrimineerimiskeeld. **Kõnealuste programmide ettevalmistamise ja rakendamise eest peaksid vastutama liikmesriigid. Seda tuleks teha sobival territoriaalsel tasandil kooskõlas asjaomase liikmesriigi institutsioonilise, õigus- ja finantsraamistikuga ja tema selleks otstarbeks nimetatud asutuste poolt. Liikmesriigid peaksid hoiduma selliste eeskirjade lisamisest, mis muudavad fondide vahendite kasutamise toetusesaajate jaoks keerulisemaks.** [ME 9]
- (11) Fondide rakendamise oluline tunnus on partnerluse põhimõte, mis põhineb mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisil ning tagab **piirkondlike, kohalike ja muude avaliku sektori asutuste**, kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite kaasatuse. Et tagada partnerluse korralduse jätkuvus, **peaks jääma kehtima tuleks anda komisjonile volitused muuta ja kohandada** komisjoni delegeeritud määrus määrust (EL) nr 240/2014 ⁽⁶⁾. [ME 10]
- (12) Liidu tasandil on majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta riikide reformiprioriteetide kindlaksmääramise ja nende rakendamise raamistik. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetamiseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Need strateegiad tuleks esitada koos iga aastaste riiklike reformikavadega, et kirjeldada ja koordineerida prioriteetseid investeerimisprojekte, mida toetada riikliku ja liidu rahastusega. Need peaksid aitama ka kasutada liidu rahastust järjekindlalt ja maksimeerida eelkõige fondidelt, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendilt ja InvestEU-lt saadava rahalise toetuse lisandväärtust. [ME 11]
- (13) Liikmesriigid peaksid ~~otsustama, kuidas võtta~~ **võtma** programmitöö dokumentide koostamisel arvesse asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, mis on võetud vastu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikega 2 ja nõukogu asjakohaste soovitustega, mis on võetud vastu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikega 4, **kui need on kooskõlas programmi eesmärgiga**. Programmitöö perioodil 2021–2027 (edaspidi „programmitöö periood“) peaksid liikmesriigid andma regulaarselt seirekomisjonile ja komisjonile aru edust programmide rakendamisel riigipõhiste soovitude täitmise toetamisel **ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel**. Vahehindamise ajal peaksid liikmesriigid kaaluma muu hulgas programmi muudatusi, et täita asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, mis on programmitöö perioodi algusest vastu võetud või muudetud. [ME 12]
- (14) Liikmesriigid peaksid võtma oma programmides, **sealhulgas vahekokkuvõttes**, ja rahalistes vajadustes vähese CO₂-heitega investeringuteks arvesse oma riikliku energia- ja kliimakava projekti sisu, mis tuleb välja töötada vastavalt energialiidu juhtimist käsitlevale määrusele, ⁽⁷⁾ ja protsessi tulemust, mille käigus liit esitab soovitud nimetatud kavade kohta. [ME 13]

⁽⁵⁾ ELT L [...], [...], lk [...].

⁽⁶⁾ Komisjoni 7. jaanuari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014, millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend (ELT L 74, 14.3.2014, lk 1).

⁽⁷⁾ [Määrus, milles käsitletakse energialiidu juhtimist ja millega muudetakse direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ ja 2009/31/EÜ, määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, direktiivi 2009/73/EÜ, nõukogu direktiivi 2009/119/EÜ, direktiive 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 525/2013 (COM(2016)0759/2 – 2016/0375(COD))].

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (15) Partnerlusleping, mille iga liikmesriik koostab, peaks olema strateegiline dokument, mille alusel komisjon ja asjaomane liikmesriik peavad läbirääkimisi programmide ülesehituse üle. Et vähendada halduskoormust, ei peaks olema vaja partnerluslepinguid programmitöö perioodi jooksul muuta. Programmitöö lihtsustamiseks ja programmidokumentide sisu kattuvuse vältimiseks ~~võib~~ **peaks olema võimalik** partnerluslepinguid kaasata programmi osana. [ME 14]
- (16) Iga liikmesriik ~~peaks olema~~ **võiks olla** paindlik, et anda **käesoleva määruse artiklis 10 sätestatud teatavatel tingimustel** oma panus InvestEU-sse eelarveliste tagatiste andmiseks investeeringutele selles liikmesriigis. [ME 15]
- (17) Tagamaks vajalikud eeltingimused fondidest antava liidu toetuse **kaasavaks, mittediskrimineerivaks**, tulemuslikuks ja tõhusaks kasutamiseks, tuleks kehtestada lühike rakendamistingimuste loend ning kokkuvõtlikud ja täielikud objektiivsed kriteeriumid nende hindamiseks. Iga rakendamistingimus peaks olema seotud erieesmärgiga ja automaatselt kohaldatav, kui valitakse toetamiseks erieesmärk. Kui tingimused ei ole täidetud, ei tuleks asjaomaste erieesmärkide raames toimuva tegevuse kulusid maksetaotlustesse lisada. Et säilitada soodne investeerimisraamistik, tuleks regulaarselt jälgida rakendamistingimuste jätkuvat täitmist. Peale selle on oluline tagada, et toetamiseks valitud tegevus toimuks kooskõlas kehtivate strateegiatega ja planeerimisdokumentidega, rõhutades täidetud rakendamistingimusi, tagades seeläbi, et kaasrahastatav tegevus on kooskõlas liidu poliitikaraamistikuga. [ME 16]
- (18) Liikmesriigid peaksid kehtestama igale programmile tulemusraamistiku, mis hõlmab kõiki näitajaid, vahe-eesmärke ja sihtväärtusi seireks, aruandluseks ja programmi tulemuslikkuse hindamiseks. **See peaks võimaldama, et projekte valitakse ja hinnatakse tulemustest lähtuvalt.** [ME 17]
- (19) Liikmesriigid peaksid viima läbi iga ERFist, ESF-ist ja Ühtekuuluvusfondist toetatava programmi vahehindamise. See hindamine peaks võimaldama programmi kohandamist tulemuslikkuse alusel, andes samal ajal võimaluse võtta arvesse uusi probleeme ja 2024. aastal väljastatud asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi **ning edusamme riiklike energia- ja kliimakavade ja Euroopa sotsiaalõiguste samba vallas. Samuti tuleks arvesse võtta demograafilisi probleeme.** Paralleelselt peaks komisjon 2024. aastal koos tehnilise kohandusega 2025. aastaks hindama kõigi liikmesriikide kogueraldised ühtekuuluvuspoliitika tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi aastateks 2025, 2026 ja 2027, kohaldades asjaomases alusaktis sätestatud vahendite eraldamise meetodit. Selle läbivaatuse ja vahehindamise tulemuseks peaksid olema programmi muudatused, mille käigus muudetakse aastate 2025, 2026 ja 2027 rahaeraldisi. [ME 18]
- (20) Liidu rahastamispoliitika ja liidu majanduse juhtimise vahelist seost tagavaid mehhanisme tuleks jätkuvalt täiustada, võimaldades komisjonil teha nõukogule, kui liikmesriik ei võta majanduse juhtimise protsessis tulemuslike meetmeid, ettepanek peatada osa või kõik selle liikmesriigi programmidele ettenähtud kulukohustustest. Tagamaks ühetaoline rakendamine, ning arvestades võetavate meetmete olulist finantsmõju, tuleks rakendamisolulised anda nõukogule, kes peaks toimima komisjoni ettepaneku alusel. Et lihtsustada otsuste tegemist, mida on vaja tulemusliku tegevuse tagamiseks majanduse juhtimise protsessis, tuleks kasutada kvalifitseeritud hääletamust nõudvat pöördhääletust. [ME 425rev, ME 444rev, ME 448 ja ME 469]
- (20a) Liikmesriigid võiksid esitada nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel taotluse paindlikkuse saamiseks stabiilsuse ja kasvu pakti praeguses raamistikus avaliku sektori või samaväärsete struktuuriliste kulude osas, mida avalik haldus toetab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames käivitatud investeeringute kaasfinantseerimise kaudu. Stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavate või korrigeerivate sätete kohase eelarve kohandamise kindlaksmääramisel peaks komisjon asjaomast taotlust hoolikalt hindama. [ME 20]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (21) On vaja sätestada ühised nõuded programmide sisule, võttes arvesse iga fondi erijooni. Neid ühisenõudeid saab täiendada fondispetsiifiliste eeskirjadega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [XXX] ⁽⁸⁾ (Euroopa territoriaalse koostöö määrus) peaks sisaldama erisätteid Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) programmide sisu kohta.
- (22) Selleks, et võimaldada programmi rakendamisel paindlikkust ja vähendada halduskoormust, tuleks lubada vahendite piiratud ümberpaigutamine sama programmi prioriteetide vahel ilma, et oleks vaja komisjoni otsust programmi muutmise kohta. Selleks, et tagada ajakohane teave iga prioriteedi eraldiste kohta, tuleks esitada komisjonile ajakohastatud finantstabelid.
- (22a) *Suurprojektid moodustavad olulise osa liidu kulutustest ning on sageli liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia eesmärkide saavutamise seisukohast strateegilise tähtsusega. Seepärast on õigustatud, et teatud lävendit ületavate toimingute suhtes kehtiksid käesoleva määruse alusel ka edaspidi heakskiitmise erimenetlused. See lävend tuleks kehtestada seoses rahastamiskõlblike kogukuludega pärast eeldatavate netotulude arvesse võtmist. Selguse huvides oleks vaja sel juhul kindlaks määrata suurprojekti taotluse sisu. Taotlus peaks sisaldama teavet, mis on vajalik kindluse saamiseks selle kohta, et fondidest eraldatav rahaline toetus ei põhjusta märkimisväärset töökohtade kaotust nende praeguses asukohas liidus. Liikmesriik peaks esitama kogu nõutud teabe ning komisjon peaks suurprojekti hindama, et teha kindlaks, kas taotletav rahaline osalus on õigustatud.* [ME 21]
- (23) Integreeritud territoriaalse arengu lähenemisviisi tugevdamiseks peaksid investeeringud territoriaalsete vahendite kujul, nagu integreeritud territoriaalsed investeeringud, kogukonna juhitud kohalik areng (*EAFRDs tuntud kui „LEADER“*) või mõni muu territoriaalne vahend „kodanikele lähemal oleva Euroopa“ poliitikaeesmärgi raames, mis toetab algatusi, mille liikmesriik on kavandanud ERFi investeeringute jaoks, põhinema territoriaalse ja kohaliku arengu strateegiatel. *Sama peaks kehtima ka seonduvate algatuste kohta, nagu arukad külad.* Integreeritud territoriaalsete investeeringute ja liikmesriikide kavandatud vahendite miinimumnõuded tuleks sätestada vastavalt territoriaalsete strateegiade sisule. Nende territoriaalsete strateegiade arendamise ja edendamise eest peaks vastutama asjakohased ametiasutused või organid. Asjakohaste ametiasutuste või organite osalemise tagamiseks territoriaalsete strateegiade rakendamises, peaksid need ametiasutused või organid vastutama toetatava tegevuse valimise eest või selles valimises osalema. [ME 22]
- (24) Võimaluste paremaks ärakasutamiseks kohalikul tasandil on vaja tugevdada ja soodustada kogukonna juhitud kohalikku arengut. See peaks võtma arvesse kohalike vajadusi ja võimalusi ning sotsiaal-kultuurilisi karakteristikuid, tagama struktuurilised muutused, arendama kogukonna ~~suutlikkust~~ **haldussuutlikkust** ja stimuleerima innovatsiooni. Tihendada tuleks koostööd ja tugevdada fondide integreeritud kasutamist kohalike arengustrateegiade täitmiseks. Kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiade kujundamise ja rakendamise eest peaksid põhimõtteliselt vastutama kogukonna huve esindavad kohalikud tegevusrühmad. Et soodustada erinevate fondide koordineeritud toetust kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiatele ja hõlbustada nende rakendamist, tuleks kasutada juhtfondi lähenemisviisi. [ME 23]
- (25) Et vähendada halduskoormust, tuleks liikmesriigi algatusel antavat tehnilist abi rakendada, kasutades programmi rakendamise edukusel põhinevat kindlat määra. Seda tehnilist abi võib täiendada sihitud haldussuutlikkuse arendamismeetmetega, *näiteks inimressursside oskuste kogumi hindamisega*, kasutades hüvitamismeetodeid, mis ei ole seotud kuludega. Meetmed ja tulemused ning vastavad liidu maksed saab kokku leppida tegevuskavas, mis võib viia kohalike tulemuste põhiste makseteni. [ME 24]

⁽⁸⁾ Määrus (EL) nr [...] Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välistest rahastamisvahenditest toetatava Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) suhtes kohaldatavate erisätete kohta (ELT L [...], [...], lk [...]).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (26) On kohane selgitada, et kui liikmesriik teeb komisjonile ettepaneku toetada programmi või selle osa rahastamisskeemi kaudu, mis ei ole kuludega seotud, peaksid kokkulepitud meetmed, tulemused ja tingimused olema seotud koostöös liikmesriikidega täidetavate programmide raames selles liikmesriigis või piirkonnas tehtud konkreetsete investeeringutega.
- (27) Liikmesriigid peaksid moodustama programmide tulemuslikkuse seireks seirekomisjonid, **mis koosnevad ka kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite esindajatest**. ERFi, ESF-i ja Ühtekuuluvusfondi iga-aastased rakendamisaruanded tuleks asendada iga-aastase struktureeritud poliitilise dialoogiga, mis põhineb liikmesriigi esitatud uusimal teabel ja andmetel programmi rakendamise kohta. [ME 25]
- (28) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽⁹⁾ punktidele 22 ja 23 on vaja fonde hinnata konkreetsete seireõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Need nõuded võivad hõlmata mõõdetavaid näitajaid, kui see on vajalik fondide kohapealse mõju mõõtmise alusena. **Näitajad peaksid võimaluse korral olema välja töötatud sootundlikult**. [ME 26]
- (29) Tagamaks igakülgse ajakohase teabe kättesaadavuse programmi rakendamise kohta, tuleks nõuda ~~sagedasemat~~ **tulemuslikku ja õigeaegset** elektroonilist aruandlust kvantitatiivsete andmete kohta. [ME 27]
- (30) Et toetada järgmise programmitöö perioodi asjaomaste programmide ja meetmete ettevalmistamist, peaks komisjon viima läbi fondide vahehindamise. Programmitöö perioodi lõpus peaks komisjon viima läbi fondide järelhindamised, milles tuleks keskenduda fondide mõjule. **Hindamiste tulemused tuleks avalikustada**. [ME 28]
- (31) Programmi haldavad asutused, toetusesaajad ja sidusrühmad liikmesriikides peaksid tõstma teadlikkust liidu rahastamise tulemustest ja teavitama sellest üldsust. Liidu meetmete nähtavuse tagamiseks kohapeal on oluline läbipaistvus, teavitamine ja nähtavuse suurendamise meetmed, mis peaksid põhinema tõesel, täpsel ja ajakohasel teabel. Et neid nõudeid oleks võimalik rakendada, peaksid programmi haldavad asutused ja komisjon saama võtta nõuete täitmata jätmise korral parandusmeetmeid.
- (32) Korraldusasutused peaksid avaldama programmi tööd toetaval veebisaidil struktureeritud teavet valitud tegevuse ja toetusesaajate kohta, võttes arvesse isikuandmete kaitse nõudeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679⁽¹⁰⁾.
- (33) Et lihtsustada fondide kasutamist ja vähendada vigade ohtu, on asjakohane määratleda nii liidu rahalise toetuse vorm liikmesriikidele kui ka liikmesriikide toetuse vormid toetusesaajatele.
- (34) Toetusesaajatele antavate toetuste puhul peaksid liikmesriigid rohkem kasutama lihtsustatud kuluvõimalusi. Lihtsustatud kuluvõimaluste kohustusliku kasutamisega seotud lävi peaks olema seotud tegevuse kogukuludega, et tagada kõigi künnisest allapoole jäävate tegevuste ühetaoline kohtlemine, hoolimata sellest, kas toetus tuleb avalikult või erasektorilt. **Kui liikmesriik kavatses teha ettepaneku lihtsustatud kuluvõimaluse kasutamise kohta, võib ta konsulteerida seirekomisjoniga**. [ME 29]
- (35) Selleks et kindlaid maksemäärasid saaks kohe rakendada hakata, peaksid liikmesriigid käesoleva määruse raames toetatavate samalaadsete tegevuste suhtes, ilma uut arvutusmeetodit nõudmata, jätkama selliste kindlate määrade kohaldamist, mille nad on aastatel 2014–2020 kindlaks määranud ausa, õiglase ja kontrollitava arvutusmeetodi kohaselt.

⁽⁹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 13.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (36) Et optimeerida keskkonnainvesteeringuid toetavate fondide kasutamist, tuleks tagada koostoime keskkonna- ja kliimameetmete programmiga LIFE, **eelkõige** LIFE strateegiliste integreeritud projektide ja strateegiliste loodusprojektide kaudu, **ning programmi „Euroopa horisont“ ja muude liidu programmide raames rahastatavate projektidega.** [ME 30]
- (37) Õigusliku selguse tagamiseks tuleks ette näha fondide poolt käesoleva määruse alusel toetatavate tegevuste kulude ja kulutuste toetuskõlblikkuse periood ning piirata toetuse andmist lõpetatud tegevustele. Samuti tuleks täpsustada kuupäev, millest alates pärast uue programmi vastuvõtmist või programmi muutmist tekib õigus saada kuludele fondist toetust, ning näha ette võimalus erandjuhul pikendada abikõlblikkusperioodi loodusõnnetuse korral, kui on tekkinud pakiline vajadus kasutada vahendeid loodusõnnetusele reageerimiseks.
- (38) Fondide tegevuse **kaasavuse**, tulemuslikkuse, õigluse ja püsiva mõju kindlustamiseks tuleks näha ette sätted, mis tagaksid taristusse tehtavate ja tulusate investeeringute **mittediskrimineeriva olemuse ja** pikaajalisuse ning hoiaksid ära fondide kasutamise põhjendamatu eeliste saamiseks. Korraldusasutused peaksid pöörama erilist tähelepanu sellele, et tegevuste valikul mitte toetada ümberpaigutamist, ning käsitama nõuete täitmata jätmisena seda, kui summasid on makstud tegevuse kestvuse nõuetele mittevastavale tegevusele. [ME 31]
- (39) Vastastikuse täiendavuse parandamiseks ja rakendamise lihtsustamiseks peaks olema võimalik kombineerida Ühtekuuluvusfondist ja ERFist saadavaid toetusi ESF+ist saadavate toetustega tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaste ühisprojektide raames.
- (40) Selleks et suurendada lisandväärtust, mida saadakse investeeringutest, mida rahastatakse täielikult või osaliselt liidu eelarvest, tuleks taotleda fondide ja otseselt juhivate rahastamisvahendite, sealhulgas reformitoetusvahendi vahelise koostoime suurendamist. **Selline poliitika koordineerimine peaks edendama kasutajasõbralikke mehhanisme ja mitmetasandilist juhtimist.** Koostoime saavutamist peaks eelkõige võimaldama see, kui programmi „Euroopa horisont“ raames kehtestatakse ühtne rahastamiskõlblike kulude määr sarnaste tegevuste puhul ning kui sama tegevuse puhul saaks kasutada eri liidu rahastamisvahenditest pärit vahendeid, tingimusel et tegemist ei oleks topeltrahastamisega. Seepärast tuleks käesolevas määruses sätestada eeskirjad fondidepoolse täiendava rahastamise kohta. [ME 32]
- (41) Rahastamisvahendeist ei tohiks toetada refinantseerimistoiminguid, näiteks kasutades neid olemasolevate, investeerimisotsuse kuupäevaks juba lõpetatud või täielikult rakendatud laenulepingute või muud liiki investeeringute asemel, vaid ainult mis tahes laadi uusi investeeringuid vastavalt aluseks olevatele poliitikaeesmärkidele.
- (42) Otsus toetusmeetmete rahastamisvahenditest rahastamise kohta tuleb teha eelhindamise põhjal. Käesolevas määruses tuleks sätestada eelhindamise kohustuslikud miinimumelemendid ning liikmesriikidel tuleks võimaldada ära kasutada ajavahemikuks 2014–2020 tehtud eelhindamise tulemusi, mida vajaduse korral tuleks ajakohastada, et vältida halduskoormust ja viivitusi rahastamisvahendite loomisel.
- (42a) **Korraldusasutustel peaks olema võimalik sõlmida rahastamisvahendite rakendamiseks leping otse EIP grupi, riiklike tugipankade ja rahvusvaheliste finantsasutustega.** [ME 33]
- (43) Teatavat liiki rahastamisvahendite rakendamist juhul, kui on kavas kasutada ka täiendava toetuse andmist, hõlbustaks see, kui rahastamisvahendi ühe tehingu suhtes kohaldataks rahastamisvahendi kombineeritud toetuse kohta kehtestatud eeskirju. Selliseks puhuks tuleks kehtestada eritingimused, et hoida ära topeltrahastamist.
- (44) Võttes täielikult arvesse riigiabi ja riigihanke eeskirju, mis on välja töötatud juba 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil, peaks korraldusasutustel olema võimalus valida kõige sobivamad viisid, kuidas kasutada rahastamisvahendeid sihtpiirkondade erivajaduste rahuldamiseks. **Selles raamistikus peaks komisjon koostöös Euroopa Kontrollikojaga andma audiitoritele, korraldusasutustele ja toetusesaajatele suuniseid riigiabi nõuete täitmise hindamiseks ja riigiabi kavade väljatöötamiseks.** [ME 34]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (45) Vastavalt koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise põhimõttele ja eeskirjadele peaksid liikmesriigid ja komisjon tagama programmide juhtimise ja kontrollimise ning vastutama fondide õiguspärase ja nõuetekohase kasutamise eest. Kuna liikmesriikidel peaks lasuma esmane vastutus sellise juhtimise ja kontrolli eest ning nad peaksid tagama, et fondide toetatavad tegevused on kohaldatava õigusega kooskõlas, tuleks sätestada nende kohustused neis küsimustes. Sätestada tuleks ka komisjoni sellealased volitused ja kohustused.
- (45a) **Läbipaistvuse ja aruandekohustuse suurendamiseks peaks komisjon nägema ette kaebuste lahendamise süsteemi, mis on kättesaadav kõikidele kodanikele ja sidusrühmadele programmide ettevalmistamise ja rakendamise kõikides etappides, sealhulgas seire- ja hindamisetaapis.** [ME 35]
- (46) Selleks et programme saaks hakata kiiremini rakendama, tuleks võimaluse korral võimaldada jätkata eelmisel programmitöö perioodil kasutusel olnud rakenduslike vahendite, sh haldus- ja IT-süsteemid, kasutamist. Eelmisel programmitöö perioodil juurutatud arvutipõhise süsteemi kasutamist tuleks jätkata ja seda vajaduse korral kohandada, välja arvatud juhul, kui on vaja rakendada uut tehnoloogiat. [ME 36]
- (47) Programmijuhtimise paremaks korraldamiseks tuleks pikendada Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist, Sisejulgeolekufondist ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendist toetatavate programmide raamatupidamise lõimimist korraldusasutuse raamatupidamisega ning selline võimalus peaks olema olema ka teiste fondide puhul.
- (48) Kuna korraldusasutus kannab peamist vastutust fondide tulemusliku ja tõhusa rakendamise eest, täites seetõttu paljusid eri ülesandeid, tuleks üksikasjalikult sätestada tema ülesanded projektide valimise, programmijuhtimise ja seirekomisjoni töö toetamise valdkonnas. Valitud tegevus peaks olema kooskõlas valdkonnaüleselt kehtivate põhimõtetega.
- (48a) **Fondide tulemusliku kasutamise toetamiseks peaks EIP toetus olema taotluse korral kättesaadav kõigile liikmesriikidele. See võiks hõlmata suutlikkuse suurendamist, toetust projektide kindlaksmääramisel, ettevalmistamisel ja elluviimisel, samuti rahastamisvahendite ja investeerimisplatvormide alast nõustamist.** [ME 37]
- (49) Selleks et suurendada fondide ja otseselt juhitavate rahastamisvahendite koostoimet, tuleks edendada selliste tegevuste toetamist, mis on saanud kvaliteedimärgise.
- (50) Selleks et tagada asjakohane tasakaal fondide tulemusliku ja tõhusa rakendamise ning sellega seotud halduskulude ja -koormuse vahel, tuleks juhtimiskontrolli sagedus, teemad ja ulatus kindlaks määrata vastavalt riskianalüüsi tulemustele, võttes arvesse selliseid tegureid nagu rakendatava tegevuse liik, tegevuste keerukus ja arv, abisaajate laad ning eelmiste juhtimiskontrollide ja auditite käigus väljaselgitatud riskitase. **Fondide juhtimis- ja kontrollimeetmed peaksid olema proportsionaalsed liidu eelarvele avalduva riski tasemega.** [ME 38]
- (51) Auditeerimisasutus peaks auditite läbiviimisel tagama komisjonile esitatava auditiarvamuse usaldusväärsuse. Auditiarvamus tuleks anda komisjonile kinnitus kolmes küsimuses – deklareeritud kulude seaduslikkus ja korrektsus, juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemuslik toimimine ning raamatupidamisarvestuse täielikkus, täpsus ja õigsus.
- (52) Juhtudel, kui on saadud kinnitus selle kohta, et programm on kahe viimase aasta jooksul toiminud tõhusalt ning seega on fonde tõhusalt ja tulemuslikult rakendatud pikema aja jooksul, tuleks võimaldada neile esitatavate kontrolli- ja auditeerimisnõuete vähendamist.
- (53) Selleks et vähendada toetusesaajate halduskoormust ja halduskulusid, tuleks kindlaks määrata fondide ühekordse audiitorkontrolli põhimõtte rakendamise konkreetne kord.
- (54) Finantsjuhtimise parandamiseks tuleks lihtsustada eelmaksete tegemise kava. Eelmaksete tegemise kava peaks pakkuma liikmesriigile vahendeid toetusesaajatele toetuse maksmiseks kohe programmi rakendamise algusest peale.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (55) Liikmesriikide ja komisjoni halduskoormuse vähendamiseks tuleks kehtestada kord, mille kohaselt maksetaotlusi esitatakse kord kvartalis kindlaksmääratud ajal. Komisjoni maksetest tuleks endiselt kinni pidada 10 % kuni aastasaldo tasumiseni, mil komisjonil on võimalik kindlaks teha, kas raamatupidamise aastaaruanded on täielikud, täpsed ja õiged.
- (56) Halduskoormuse vähendamiseks tuleks lihtsustada raamatupidamise aastaaruannete heakskiitmise menetlust, lihtsustades maksete ja tagasimaksete tegemist juhul, kui komisjoni ja liikmesriigi vahel puuduvad lahkarvamused.
- (57) Liikmesriigid ja komisjon peaksid liidu finantshuvide ja eelarve kaitsmiseks rakendama proportsionaalseid meetmeid. Asjaomaste tingimuste täitmisel peaks komisjonil olema võimalik maksetähtaega edasi lükata, peatada vahemaksed ja kohaldada finantskorrektsiooni. Komisjon peaks järgima proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse eeskirjade eiramise olemust, raskust ja sagedust ning nende finantsmõju liidu eelarvele.
- (58) Ka liikmesriigid peaksid olema kohustatud ära hoidma, välja selgitama ja lahendama eeskirjade eiramisi ning toetusesaajate toime pandud pettusi. Lisaks võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾ ning määrustega (Euratom, EÜ) nr 2988/95⁽²⁾ ja nr 2185/96⁽³⁾ viia läbi haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealset kontrolli, et teha kindlaks, kas on toime pandud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939⁽⁴⁾ võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muud liidu finantshuve kahjustavat tegevust ning esitada nende kohta süüdistusi kooskõlas direktiiviga (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil⁽⁵⁾. Liikmesriigid peaksid võtma vajalikke meetmeid, et iga liidu vahendeid saav füüsiline ja juriidiline isik teeks igakülgset koostööd liidu finantshuvide kaitseks, et komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale antaks vajalikud õigused, sealhulgas juurdepääsuõigus, ning et liidu rahaliste vahendite rakendamise seotud kolmandatel isikutel oleksid samaväärsed õigused. Liikmesriigid peaksid komisjonile **üksikasjalikult** teatama eeskirjade eiramisest, sealhulgas pettustest, meetmetest, mis nende suhtes võetud, ning OLAFi juurdluste tulemusel võetud meetmetest. **Liikmesriigid, kes ei osale tõhustatud koostöös Euroopa Prokuratuuriga, peaksid komisjonile liikmesriikide prokuratuuride poolt liidu eelarvet mõjutavate rikkumiste kohta tehtud otsustest aru andma.** [ME 39]
- (59) Finantsdistipliini edendamiseks tuleks määrata kindlaks programmi tasandil eelarveliste kulukohustuste vabastamise kord.
- (60) ELi toimimise lepingus sätestatud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide täitmiseks tuleks kõikidele piirkondadele anda toetust vastavalt tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgile. Et anda tasakaalustatud ja järkjärgulist abi vastavalt majandusliku ja ühiskondliku arengu tasemele, tuleks sellel eesmärgil ERFist ja ESF+ist vahendite eraldamisel aluseks võtta peamiselt SKP elaniku kohta. Liikmesriigid, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % liidu keskmisest, peaksid saama abi Ühtekuuluvusfondist tööhõive ja majanduskasvu investeeringute eesmärgi raames.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ja millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, 11. november 1996, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽⁴⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (61) Tuleks kehtestada objektiivsed kriteeriumid, et valida välja rahastamiskõlblikud piirkonnad ja alad, mis võivad saada fondidelt toetust. Selleks peaks liidu tasandil piirkondade ja alade kindlakstegemine põhinema ühisel piirkondade klassifitseerimise süsteemil, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1059/2003⁽¹⁶⁾, mida viimati on muudetud komisjoni määrusega (EL) nr ~~868/2014~~ **2016/2066**⁽¹⁷⁾. [ME 40]
- (62) Selleks et kehtestada sobiv finantsraamistik ERFi, ESF+, **EMKFi** ja Ühtekuuluvusfondi jaoks, peaks komisjon tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt kehtestama eraldiste jaotuse liikmesriikide ja aastate kaupa koos abikõlblike piirkondade loeteluga, samuti Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) kohased eraldised. Võttes arvesse, et liikmesriikidele ettenähtud eraldised tuleks kehtestada 2018. aastal kättesaadavate statistiliste andmete ja prognooside alusel ning et prognoosimine on ebakindel, peaks komisjon 2024. aastal kõigi liikmesriikide eraldiste kogusumma kõige värskemate kättesaadavate statistiliste andmete alusel läbi vaatama ning kui eraldiste vaheline kumulatiivne erinevus on suurem kui +/-5 %, tegema kogueraldistes vastava kohanduse aastateks 2025–2027, et kajastada programmis üheaegselt nii vaheläbivaatuse tulemusi ning tehnilisi kohandusi. [ME 41]
- (63) Määruse (EL) nr [uus Euroopa ühendamise rahastu määrus]⁽¹⁸⁾ kohaseid üleeuroopalisi transpordivõrke käsitlevaid projekte rahastatakse endiselt Ühtekuuluvusfondist ning neid rakendatakse Euroopa ühendamise rahastu (CEF) kaudu nii koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise kui ka otsese eelarve täitmise teel. Lähtudes 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil edukaks osutunud lähenemisviisist tuleks Ühtekuuluvusfondist sel eesmärgil Euroopa ühendamise rahastusse ümber paigutada ~~10 000 000 000~~ **4 000 000 000** eurot. [ME 42]
- (64) Teatav summa ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi vahenditest tuleks eraldada komisjoni otsese või kaudse haldamise all olevale Euroopa linnade algatusele. **Tulevikus tuleks arutleda ebasoodsas olukorras olevate piirkondade ja kogukondade eritoetuse üle.** [ME 43]
- (65) Et tagada asjakohane vahendite eraldamine iga kategooria piirkondadele, ei tohiks liikmesriikide poolt vähem arenenud, ülemineku- ja enam arenenud piirkondadele eraldatud koguvahendid üldjuhul olla eri kategooria piirkondade vahel ümberpaigutatavad. Siiski peaks liikmesriikidel olema võimalik oma valikut põhjendades taotleda enamarenenud ja üleminekuapiirkondadele ettenähtud eraldiste ümberpaigutamist vähem arenenud piirkondade kasuks. Vähem arenenud piirkondadele piisavate rahaliste vahendite tagamiseks tuleks kehtestada arenenumate ja üleminekuapiirkondade kasuks tehtavate ümberpaigutuste ülemmäär. Vahendite eesmärkide vahelist ümberpaigutamist ei tohiks lubada.
- (65a) **Et lahendada probleeme, millega seisavad silmitsi keskmise sissetulekuga piirkonnad, nagu on kirjeldatud 7. ühtekuuluvusaruandes⁽¹⁹⁾ (väike majanduskasv võrreldes rohkem arenenud piirkondadega, kuid võrreldes ka vähem arenenud piirkondadega; see puudutab eelkõige piirkondi, mille SKP elaniku kohta on 90 %–100 % EL 27 keskmisest SKPst), peaksid „üleminekuapiirkonnad“ saama asjakohast toetust ja neid tuleks määratleda piirkondadena, mille SKP elaniku kohta on 75 %–100 % EL 27 keskmisest SKPst.** [ME 44]
- (66) Pidades silmas Iirimaa saare ainulaadset ja -omast olukorda ning eesmärki toetada saare põhja- ja lõunaosa vahelist koostööd vastavalt suure reede kokkuleppele, tuleks ellu viia uut piiriülest programmi PEACE PLUS, arendades edasi Iirimaa ja Põhja-Iirimaa piiräärsete maakondade vaheliste eelmiste piiriüleste programmide PEACE ja INTERREG tööd. Praktilisest tähtsusest lähtudes tuleks programmi toetada sihtotstarbelise eraldisega, et ka edaspidi toetada rahu ja leppimise saavutamist, ning programmile tuleks ette näha ka asjakohane osa Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) kohastest Iirimaa eraldistest.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Komisjoni ~~8. augusti 2014.~~ **21. novembri 2016.** aasta määrus (EL) nr ~~868/2014~~ **2066/2016**, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1059/2003 (millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS)) lisasid (ELT L ~~241, 10.2.2014~~ **322, 29.11.2016**, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) [...], mis käsitleb [Euroopa ühendamise rahastut] (ELT L [...], [...], lk [...]).

⁽¹⁹⁾ **Komisjoni 7. aruanne majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse kohta „Minu piirkond, minu Euroopa, meie tulevik: majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitlev seitsmes aruanne“ (COM(2017)0583), 9. oktoober 2017).**

Kolmapäev, 27. märts 2019

- (66a) *Seoses Ühendkuningriigi väljaastumisega liidust puutuvad mitmed piirkonnad ja liikmesriigid tulenevalt oma geograafilisest asendist, olemusest ja/või kaubandussidemete ulatusest väljaastumise tagajärgedega rohkem kokku kui teised. Seetõttu on oluline leida praktilised lahendused toetuse saamiseks ka ühtekuuluvuspoliitika raames, et lahendada pärast Ühendkuningriigi väljaastumist asjaomaste piirkondade ja liikmesriikide ees seisvad probleemid. Lisaks tuleb luua pidev koostöö, mis hõlmab teabe ja heade tavade vahetamist kõige enam mõjutatud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja liikmesriikide tasandil. [ME 45]*
- (67) Tuleb kehtestada ühtekuuluvuspoliitika valdkonna kaasrahastamise ülemmäärad iga piirkonnakategooria jaoks, et nii riigi avalik kui ka erasektor osaleksid rahastamises vajalikul määral ning seega oleks tagatud kaasfinantseerimise põhimõtte järgimine. Need määrad peaksid lähtuma piirkondade majandusarengu tasemest vastavalt nende sisemajanduse koguproduktile (SKP) ühe elaniku kohta võrrelduna 27-liikmelise ELi keskmisega, **tagades samas, olenemata nende kategooria muutusest, mitte vähemsoodsa kohtlemise.** [ME 46]
- (68) Selleks et täiendada ja muuta käesoleva määruse teatavaid vähem olulisi sätteid, tuleks komisjonile delegeerida volitus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega muudetakse käesoleva määruse teatavate lisade üksikasju – sekkumise liikide valdkondi ja koode, partnerluslepingu ja programmide vorme, andmete edastamise vorme, liidu embleemi kasutamist, rahastamislepingute ja strateegiadokumentide elemente, kontrollijälge ja elektroonseid andmevahetussüsteeme, samuti juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjelduse, liidu vahendite haldaja kinnituse, auditiarvamuse, iga-aastase kontrolliaruande, auditistrateegia ning maksetaotluse ja raamatupidamisaruande vorme ning finantskorrektsiooni suurust.
- (69) Lisaks tuleks komisjonile delegeerida volitus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega **muudetakse Euroopa partnerluse käitumisjuhendit, et kohandada seda juhendit vastavalt käesolevale määrusele**, kehtestatakse eeskirjade eiramise juhtudest teatamise kriteeriumid, ühikuhinnad, kindlasummalised ja kindlamääralsed maksed, kõigi liikmesriikide suhtes kohaldatavad kindlasummalised maksed ja kõigi liikmesriikide suhtes kohaldatav kuludega sidumata rahastamine ning ühtne, eelnevalt väljatöötatud valimi koostamise meetodika. [ME 47]
- (70) On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohased **ja läbipaistvad** konsultatsioonid **kõikide huvitatud pooltega**, sealhulgas ekspertide tasandil, ning et need konsultatsioonid toimuksid vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetele. Eelkõige selleks et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende eksperdid saavad alati osaleda komisjoni eksperdirühmade koosolekul, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. [ME 48]
- (71) Selleks et tagada ühetaolised tingimused partnerluslepingute sõlmimiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisolitus muuta programme ja kohaldada finantskorrektsioone. Rakendamisolitust, mis on seotud eeskirjade eiramist käsitlevate aruannete esitamise vormi, salvestatavate ja säilitatavate digitaalsete ning lõpliku tulemusaruande vormiga, tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²⁰⁾. Need õigusaktid on küll üldist laadi, kuid kuna neis sätestatakse ainult tehnilisi küsimusi, vorme ja malle, tuleks kasutada nõuandemenetlust. ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondiga eraldiste jaotuse kehtestamise rakendamisolitused saab vastu võtta ilma komiteemenetluseta, kuna nendega ainult rakendatakse kindlaksmääratud arvutusmeetodikat.
- (72) Tuleks jätkata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁽²¹⁾ ja muude 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi suhtes kohaldatavate õigusaktide kohaldamist 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi kohastest fondidest toetatavate programmide ja tegevuste suhtes. Võttes arvesse, et määruse (EL) nr 1303/2013

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

Kolmapäev, 27. märts 2019

rakendamisperiood kestab eeldatavasti käesoleva määrusega hõlmatud programmitöö perioodist kauem, tuleks kõnealuse määrusega heakskiidetud teatavate meetmete rakendamise järjepidevuse tagamiseks kehtestada etappideks jaotamise sätted. Kõik etappideks jaotatud tegevuse üksikud etapid, mis teenivad ühte ja sama üldeesmärki, tuleks rakendada kooskõlas selle programmiperioodi eeskirjadega, mille alusel tegevust rahastatakse.

- (73) Käesoleva määruse eesmärke, nimelt majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamist ning koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames toimuva liidu eelarve osa suhtes ühiste finantseeskirjade kehtestamist ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ühelt poolt eri piirkondade arengutaseme erinevuse, kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade ~~mahajäämise~~ **konkreetsete probleemide** ning liikmesriikide ja piirkondade rahaliste vahendite piiratuse tõttu ning teiselt poolt põhjusel, et vaja on ühtset rakendusraamistikku, mis hõlmab mitut liidu rahastamisvahendit koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames. Kuna neid eesmärke saab paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. [ME 49]
- (74) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

EESMÄRGID JA TOETUSI KÄSITLEVAD ÜLDEESKIRJAD

I PEATÜKK

Reguleerimise ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse
 - a) Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfondi, **Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD)**, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF), Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (Asylum and Migration Fund – AMIF), Sisejulgeolekufondi (Internal Security Fund – ISF) ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi (Border Management and Visa Instrument – BMVI) (edaspidi „fondid“) suhtes kohaldatavad finantseeskirjad; [ME 50]
 - b) ERFi, ESF+, Ühtekuuluvusfondi ja EMKFi suhtes **ning EAFRD suhtes vastavalt käesoleva artikli lõikes 1a sätestatule** kohaldatavad ühissätted. [ME 431]

1a. I jaotise I peatüki artikli 2 punkti 4 a, II peatüki artiklit 5, III jaotise II peatüki artikleid 22–28 ning IV jaotise III peatüki I jao artikleid 41–43 kohaldatakse EAFRD raames rahastatavate abimeetmete suhtes ning I jaotise I peatüki artikli 2 punkte 15–25 ning V jaotise II peatüki II jao artikleid 52–56 kohaldatakse määruse (EL) .../... [ÜPP strateegiakavade määrus] artikliga 74 ette nähtud ja EAFRD raames toetatavate rahastamisvahendite suhtes. [ME 432]

2. Määrust ei kohaldata ESF+ tööõhve ja sotsiaalse innovatsiooni haru ning terviseharu suhtes, ega EMKFi, AMIFi, ISFi ning BMVI nende osade suhtes, mille puhul kohaldatakse otsest või kaudset eelarve täitmist, välja arvatud komisjoni algatusel osutatav tehniline abi.
3. Artikleid 4 ja 10, II jaotise III peatükki, III jaotise II peatükki ja VIII jaotist ei kohaldata AMIFi, ISFi ning BMVI suhtes.

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. VIII jaotist ei kohaldata EMKFi suhtes.
5. Interregi programmide suhtes ei kohaldata II jaotise II peatüki artiklit 11 ja III peatüki artiklit 15, III jaotise I peatükki, IV jaotise I peatüki artikleid 33–36 ja artikli 38 lõikeid 1–4, II peatüki artiklit 39 ning III peatüki artiklit 45, VI jaotise II peatüki artikleid 67, 71, 73 ja 74 ning III peatükki.
6. Allpool loetletud fondispetsiifiliste määrustega võidakse kehtestada käesolevat määrust täiendavaid eeskirju, mis ei ole käesoleva määrusega vastuolus. Kui tekib kahtlus, kas kohaldada käesolevat määrust või fondispetsiifilisi määrusi, käsitatakse ülimuslikuna käesolevat määrust.
 - a) Määrus (EL) [...] (ERFi ja Ühtekuuluvusfondi määrus) ⁽²²⁾;
 - b) Määrus (EL) [...] (ESF+ määrus) ⁽²³⁾;
 - c) Määrus (EL) [...] (ETK määrus) ⁽²⁴⁾;
 - d) Määrus (EL) [...] (EMKFi määrus) ⁽²⁵⁾;
 - e) Määrus (EL) [...] (AMIFI määrus) ⁽²⁶⁾;
 - f) Määrus (EL) [...] (ISFi määrus) ⁽²⁷⁾;
 - g) Määrus (EL) [...] (BMVI määrus) ⁽²⁸⁾.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „asjaomased riigipõhised soovitused“ – nõukogu soovitus, mis on võetud vastu ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 ning artikli 148 lõike 4 kohaselt seoses struktuursete probleemidega, mis kuuluvad fondide kohaldamisalasse vastavalt fondispetsiifilistes määrustes sätestatud, ning asjaomased soovitus, mis on võetud vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [energialiidu juhtimist käsitleva uue määruse number] artikli [XX] kohaselt; [ME 54]
- 1a) „**rakendamistingimus**“ – **konkreetne ja täpselt määratletud tingimus, millel on tegelik seos otsese mõjuga programmi erieesmärgi tõhusale ja tulemuslikule saavutamisele**; [ME 55]
- 2) „kohaldatav õigus“ – liidu õigus ja selle kohaldamisega seotud riiklik õigus;
- 3) „tegevus“ –
 - a) projekt, leping, meede või projektide rühm, mis on valitud välja asjaomaste programmide raames;
 - b) rahastamisvahendite puhul programmimakse rahastamisvahendisse ja seejärel kõnealusest rahastamisvahendist lõppsaajatele antav rahaline toetus;
- 4) „strateegiliselt oluline tegevus“ – tegevus, millega antakse märkimisväärne panus programmi eesmärkide saavutamisse ja mille suhtes kohaldatakse erilisi seire- ja teabevahetusmeetmeid;

⁽²²⁾ ELT L, , lk .

⁽²³⁾ ELT L, , lk .

⁽²⁴⁾ ELT L, , lk .

⁽²⁵⁾ ELT L, , lk .

⁽²⁶⁾ ELT L, , lk .

⁽²⁷⁾ ELT L, , lk .

⁽²⁸⁾ ELT L, , lk .

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 4a) „programm“ – EAFRD puhul tähendab see määruses (EL) [...] („ÜPP strateegiakavade määrus“) osutatud ÜPP strateegiakavasid; [ME 56]
- 5) „prioriteet“ – AMiFi, ISFi ning BMVi puhul tähendab see erieesmärki; EMKFi puhul tähendab see toetusvaldkonna liiki, nagu on osutatud EMKFi määruse III lisas sätestatud nomenklatuuris;
- 6) „erieesmärk“ – EMKFi puhul tähendab see toetusvaldkondi, nagu on osutatud EMKFi määruse III lisas;
- 7) „vahendusasutus“ – mis tahes avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, mis tegutseb korraldusasutuse alluvuses või täidab sellise asutuse nimel funktsioone või ülesandeid;
- 8) „toetusesaaja“ –
- a) selline avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, üksus, mis võib olla juriidiline isik, või füüsiline isik, kes vastutab tegevuse algatamise eest või selle algatamise ja rakendamise eest;
- b) avaliku ja erasektori partnerluste puhul avalik-õiguslik asutus, kes algatab avaliku ja erasektori partnerlustegevuse, või partnerlustegevust rakendama valitud erasektori partner;
- c) riigiabi kavade puhul üksus **vastavalt asutus või ettevõtja**, mis saab toetust, **välja arvatud juhul, kui toetus ettevõtja kohta on väiksem kui 200 000 eurot, mille puhul liikmesriik võib otsustada, et toetusesaaja on abi andev asutus, ilma et see piiraks komisjoni määruste (EL) nr 1407/2013 ⁽²⁹⁾, (EL) nr 1408/2013 ⁽³⁰⁾ ja (EL) nr 717/2014 ⁽³¹⁾ kohaldamist**; [ME 57]
- d) rahastamisvahendite puhul haldusfondi rakendav asutus või haldusfondi struktuuri puudumise korral erifondi rakendav asutus või korraldusasutus, kui rahastamisvahendit haldamise eest vastutab korraldusasutus;
- 9) „väikeprojektide fond“ – Interregi programmi raames toimuv tegevus, mille eesmärk on piiratud rahalise mahuga projektide, **sh inimestevaheliste projektide** valimine ja rakendamine; [ME 58]
- 10) „sihtväärtus“ – erieesmärgiga seotud näitaja eelnevalt kokkulepitud väärtus, mis tuleb saavutada programmitöö perioodi lõpuks;
- 11) „vahe-eesmärk“ – vaheväärtus, mis tuleb erieesmärgiga seotud näitaja puhul saavutada kindlaks ajaks programmitöö perioodi jooksul;
- 12) „väljundnäitaja“ – näitaja, mille abil mõõdetakse sekkumise konkreetseid tulemusi;
- 13) „tulemusnäitaja“ – näitaja, mille abil mõõdetakse toetatud sekkumiste lühiajalist mõju ning mis kajastab eelkõige vahetule sihtrühmale, hõlmatud toetusesaajatele või taristu kasutajatele avalduvat mõju;
- 14) „avaliku ja erasektori partnerlustegevus“ – tegevus, mida viiakse ellu avaliku sektori asutuste ja erasektori vahelise partnerluse raames vastavalt avaliku ja erasektori partnerluse lepingule ning mille eesmärk on rakendada avalike teenuste pakkumisel riskijagamist, erasektori oskusteabe koondamist või kapitali lisaallikaid;
- 15) „rahastamisvahend“ – struktuur, mille kaudu finantstooted kättesaadavaks tehakse;
- 16) „finantstode“ – omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringud, laenud ja tagatised, nagu need on määratletud määruse (EL, Euratom) [...] (edaspidi „finantsmäärus“) artiklis 2;
- 17) „lõppsaaja“ – juriidiline või füüsiline isik, kes saab fondidest toetust väikeprojektide fondi toetusesaaja vahendusel või rahastamisvahendite kaudu;

⁽²⁹⁾ ELT L 352, 24.12.2013, lk 1.

⁽³⁰⁾ ELT L 352, 24.12.2013, lk 9.

⁽³¹⁾ ELT L 190, 28.6.2014, lk 45.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 18) „programmimakse“ – rahastamisvahendile fondidest antav toetus ning (olemasolu korral) riigi avaliku sektori ja erasektori kaasrahastamine;
- 19) „rahastamisvahendit rakendav asutus“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, mis tegutseb haldusfondi või erifondina;
- 20) „haldusfond“ – korraldusasutuse poolt ühe või mitme programmi raames asutatud fond, mille eesmärk on rakendada rahastamisvahendeid kas ühe või mitme erifondi kaudu;
- 21) „erifond“ – korraldusasutuse või haldusfondi asutatud fond, mille kaudu pakutakse ta pakub finantstooteid lõppsaajatele; [ME 59]
- 22) „finantsvõimendus“ – lõppsaajatele eraldatud hüvitatava rahastamise summa jagatuna fondidest saadava toetuse summaga;
- 23) „kordaja suhe“ – tagatisvahendite kontekstis tähendab see suhet alusvarana välja antud uute laenude, omakapitali või kvaasiomakapitali investeringute väärtuse ning programmimaksest tagatislepingute kohaselt eraldatud summa vahel, mis on ette nähtud kõnealustest uutest laenudest ja omakapitali või kvaasiomakapitali investeringutest tuleneva oodatud ja ootamatu kahju korvamiseks;
- 24) „halduskulud“ – otsesed või kaudsed kulud, mis hüvitatakse rahastamisvahendite rakendamisel kantud kulusid tõendavate dokumentide alusel;
- 25) „haldustasu“ – tasu osutatud teenuste eest, nagu on kindlaks määratud rahastamislepingus, mis on sõlmitud korraldusasutuse ja haldusfondi või erifondi rakendava asutuse vahel või, kui see on asjakohane, korraldusfondi rakendava asutuse ja erifondi rakendava asutuse vahel.
- 26) „ümberpaigutamine“ – sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimine komisjoni määruse (EL) nr 651/2014⁽³²⁾ (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) artikli 2 punkti 61a tähenduses;
- 27) „avaliku sektori toetus“ – mis tahes selline osalus tegevuste rahastamises, mis on saadud riigi või piirkondlike või kohalike ametiasutuste eelarvest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006⁽³³⁾ kohaselt asutatud Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse eelarvest, fondidele kättesaadavaks tehtud liidu eelarvest, avaliku sektori asutuste või nende ühingute eelarvest, ning mis võib ESF+ programmide või prioriteetide kaasrahastamismäära kindlaksmääramise eesmärgil hõlmata tööandjate ja töötajate ühiselt panustatud rahalisi vahendeid;
- 28) „aruandeaasta“ – ajavahemik 1. juulist kuni järgmise aasta 30. juunini, välja arvatud programmitöö perioodi esimese aruandeaasta puhul, mil see tähendab ajavahemikku alates kulutuste rahastamiskõlblikkuse alguskuupäevast kuni 30. juunini 2022; viimase aruandeaasta puhul tähendab see ajavahemikku 1. juulist 2029 kuni 30. juunini 2030;
- 29) „eeskirjade eiramine“ – kohaldatava õiguse rikkumine, mis tuleneb fondide rakendamisega seotud ettevõtja tegevusest või tegevusetusest, mis on kahjustanud või oleks võinud kahjustada liidu eelarvet sellest põhjendamatu kulutuse debiteerimise tõttu;
- 30) „tõsine puudus“ – programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi tulemusliku toimimise puudus, mille korvamiseks on vaja juhtimis- ja kontrollisüsteemi märkimisväärselt täiustada ning mille puhul X lisa osutatud põhinõuetest 2, 4, 5, 9, 12, 13 ja 15 üks või muudest põhinõuetest kaks või enam kuuluvad hinnangu kohaselt kõnealuse lisa kategooriatesse 3 ja 4;

⁽³²⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 31) „koguveamäär“ – prognoositavate juhuslike vigade ja, kui see on asjakohane, süsteemsete vigade ja korrigeerimata anomaalsete vigade summa jagatuna andmekogumiga;
- 32) „jääkvigade määr“ – koguveamäär, millest arvestatakse maha finantskorrektsioonid, mida kohaldab liikmesriik, et leevendada auditeerimisasutuse poolt tegevusauditite käigus kindlaks tehtud riske;
- 33) „lõpetatud tegevus“ – tegevus, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud ning mille puhul on toetusesaajad teinud kõik asjaomased maksed ja vastav avaliku sektori toetus on toetusesaajatele välja makstud;
- 34) „valimikontrolli ühik“ – üks ühikutest (see võib olla tegevus, tegevuse raames teostatav projekt või toetusesaaja maksetaotlus), milleks andmekogum jagatakse valimi moodustamise eesmärgil;
- 35) „tinghoiukonto“ – avaliku ja erasektori partnerlustegevuse puhul pangakonto, mille kohta sõlmitakse kirjalik leping toetusesaajast avaliku sektori asutuse ja erasektori partneri vahel, kelle on heaks kiitnud korraldusasutus või vahendusasutus; kõnealust kontot kasutatakse maksete jaoks rahastamiskõlblikkusperioodi jooksul ja/või pärast selle lõppu;
- 36) „osaleja“ – füüsiline isik, kes saab tegevusest kasu, kuid ei saa fondidest rahalist toetust;
- 36a) „energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte“ – selliste meetmete esikohale seadmine energeetika planeerimisel, poliitika kujundamisel ja investeerimisotsuste tegemisel, mis muudavad energia nõudluse ja pakkumise tõhusamaks; [ME 60]**
- 37) „ilmastikukindluse tagamine“ – protsess, mille abil tagatakse **rahvusvaheliselt tunnustatud standardite või** riiklike eeskirjade ja juhiste (kui need on olemas) **või rahvusvaheliselt tunnustatud standardite kohaselt taristu vastupidavus negatiivsele kliimamõjule. kohaselt, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ning valitakse konkreetsed heite vähendamise ja dekarboniseerimise variandid; [ME 61]**
- 37a) „EIP“ – Euroopa Investeerimispank, Euroopa Investeerimisfond või Euroopa Investeerimispanga tütarettevõte. [ME 62]**

Artikkel 3

Komisjoni tegevuse tähtaja arvutamine

Kui komisjon määrab tegevusele tähtaja, algab selle tähtaja arvestamine ajast, kui liikmesriik on esitanud kogu käesolevas määruses või fondispetsiifilistes määrustes sätestatud nõuetele vastava teabe.

Kõnealuse tähtaja arvestamine peatatakse järgmisel päeval pärast seda, kui komisjon saadab liikmesriigile oma tähelepanekud või taotluse läbivaadatud dokumentide esitamiseks, kuni kuupäevani, mil liikmesriik komisjonile vastab.

II PEATÜKK

Poliitikaeesmärgid ja fondidest toetuse saamise põhimõtted

Artikkel 4

Poliitikaeesmärgid

1. ERFist, ESF+ist, Ühtekuuluvusfondist ja EMKFist toetatakse järgmisi poliitikaeesmärke:
- a) ~~arukam~~ **konkurentsivõimelisem ja arukam** Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise **ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tugevdamise** kaudu; [ME 63]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega **majanduselt CO₂-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline** Euroopa puhtale energeetikale õiglase ülemineku, roheliste ja siniste investeeringute, ringmajanduse, ~~kliimamuutustega kohanemise~~ **kliimamuutuste leevendamise** ning riskiennetuse ja -juhtimise kaudu; [ME 64]
- c) paremini ühendatud Euroopa liikuvuse, **sh aruka ja säästva liikuvuse, ning** piirkondlike IKT-ühenduste tõhustamise kaudu; [ME 65]
- d) sotsiaalsem **ja kaasavam** Euroopa, kus rakendatakse Euroopa sotsiaalõiguste sammast; [ME 66]
- e) kodanikele lähemal olev Euroopa, soodustades ~~linna- ja maapiirkondade ning rannikualade~~ **kõigi piirkondade ja alade** kestlikku ja terviklikku arengut kohalike algatuste kaudu. [ME 67]

2. ERFist, ESF+ist ja Ühtekuuluvusfondist toetatakse liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust tugevdavat tegevust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 174, tegutsedes järgmiste eesmärkide saavutamise nimel:

- a) liikmesriikides ja regioonides tehtavad investeeringud tööhõivesse ja majanduskasvu, mida toetavad ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfond ning
- b) Euroopa territoriaalne koostöö (Interreg), mida toetab ERF.

3. Liikmesriigid **tagavad asjakohase tegevuse kogu kavandamis- ja rakendamisprotsessis ilmastikukindluse ning** annavad teavet keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud toetuse kohta, kasutades metoodikat, mis põhineb iga fondi sekkumise liikidel. See metoodika hõlmab antava toetuse kaalu kindlaksmääramist tasemel, mis kajastab toetuse panuse ulatust keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisse. ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi puhul seotakse kaal I lisas sätestatud sekkumise liikide valdkondade ja koodidega. [ME 68]

4. Liikmesriigid ja komisjon tagavad **vastavalt oma asjakohastele ülesannetele ning kooskõlas subsidiaarsuse ja mitmetasandilise juhtimise põhimõtetega** koordineerimise, vastastikuse täiendavuse ja sidususe fondide ja selliste muude liidu rahastamisvahendite vahel, nagu reformide tugiprogramm, kaasa arvatud reformitoetusvahend ja tehnilise toetuse vahend. Nad optimeerivad vastutavate osaliste vahelisi koordineerimismehhanisme, et vältida kavandamise ja rakendamise dubleerimist. [ME 69]

4a. Liikmesriigid ja komisjon tagavad vastavuse asjakohastele riigiabi eeskirjadele. [ME 70]

Artikkel 5

Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

1. Liikmesriik, **kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga**, ja komisjon rakendavad fondidele eraldatud liidu eelarvet vastavalt määruse (EL, Euratom) [uue finantsmääruse number] (edaspidi „finantsmäärus“) artikli [63] kohasele eelarve täitmisele koostöös liikmesriikidega. [ME 71]

2. ~~Samas~~ **Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 2 kohaldamist**, rakendab komisjon toetussummat, mis on Ühtekuuluvusfondist ümber paigutatud Euroopa ühendamise rahastusse, Euroopa linnaarengu algatusse, piirkondadevahelisesse uuenduslikesse investeeringutesse, samuti toetussummat, mis on ~~ESF+ist~~ **ESF+ist** ümber paigutatud riikidevahelisse koostöösse ning InvestEU⁽³⁴⁾ ja tehnilise abi jaoks eraldatud summasid komisjoni algatusel otsese või kaudse eelarve täitmise raames vastavalt finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punktidele a ja c]. [ME 72]

⁽³⁴⁾ [Määrus (EL) nr [...], mis käsitleb [...] (ELT L [...], [...], lk [...])].

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Komisjon võib rakendada **liikmesriigi ja asjaomase piirkonna nõusolekul** Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) kohast äärepoolseimate piirkondade koostööd kaudse eelarve täitmise raames. [ME 73]

Artikkel 6

Partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine

1. Iga liikmesriik korraldab ~~partnerlussuhte pädevate piirkondlike ja kohalike asutustega~~ **partnerluslepingu ja iga programmi tarbeks kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga täieliku ja tulemusliku partnerlussuhte**. Kõnealune partnerlussuhe hõlmab vähemalt järgmisi partnereid: [ME 74]

a) **piirkondlikud, kohalikud**, linnade ja muud avaliku sektori asutused; [ME 75]

b) majandus- ja sotsiaalpartnerid;

c) pädevad asutused, kes esindavad kodanikuühiskonda, **nt** keskkonnavaldkonna partnerid, **vabaihendused** ning sotsiaalse kaasamise, põhiõiguste, puudega inimeste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse edendamise ning diskrimineerimise vastu võitlemise eest vastutavad asutused; [ME 76]

ca) **teadusasutused ja ülikoolid, kui see on asjakohane**. [ME 77]

2. Vastavalt mitmetasandilise valitsemise põhimõttele **ja järgides alt-üles lähenemisviisi** kaasab liikmesriik eespool nimetatud partnerid partnerluslepingute ettevalmistamisse ning jätkab kaasamist kogu programmide ettevalmistamise, **hindamise** ja rakendamise ajal; see hõlmab ka osalemist programmide seirekomisjonides kooskõlas artikliga 34. **Liikmesriigid eraldavad sellega seoses asjakohase protsendi fondide vahenditest sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide haldussuutlikkuse suurendamiseks. Piiriüleste programmide puhul kaasavad asjaomased liikmesriigid partnerid kõikidest osalevatest liikmesriikidest**. [ME 78 ja ME 459]

3. Partnerluse korraldamine ja rakendamine toimub kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 240/2014⁽³⁵⁾. **Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 107 vastu delegeeritud õigusakte seoses delegeeritud määruse (EL) 240/2014 muutmisega, et kohandada seda delegeeritud määrust käesoleva määrusega**. [ME 79]

4. Vähemalt kord aastas konsulteerib komisjon liidu tasandil partnereid esindavate organisatsioonidega programmide rakendamise teemal **ning annab tulemustest aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule**. [ME 80]

Artikkel 6a

Horisontaalsed põhimõtted

1. **Liikmesriigid ja komisjon tagavad fondide rakendamisel põhiõiguste austamise ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimise**.

2. **Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et kogu programmide ettevalmistamise ja elluviimise ajal võetakse arvesse ja toetatakse meeste ja naiste võrdsuslikkust, soolise aspekti arvestamist ning sooküsimuste lõimimist, sealhulgas seoses programmide seire, aruandluse ja hindamisega**.

⁽³⁵⁾ Komisjoni 7. jaanuari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014, millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend (ELT L 74, 14.3.2014, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Liikmesriigid ja komisjon võtavad vajalikud meetmed, et välistada programmide ettevalmistamise, rakendamise, järelevalve, aruandluse ja hindamise ajal igasugune diskrimineerimine soo, rassi või rahvuse, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal. Eelkõige võetakse kogu programmide ettevalmistamise ja rakendamise ajal arvesse puuetega inimeste juurdepääsu.

4. Fondide eesmärged tuleb ellu viia kooskõlas kestliku arengu põhimõttega, võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärged, ning seejuures peab liit edendama keskkonna säilitamist, keskkonnakaitset ja keskkonna kvaliteedi parandamist ning kliimamuutuste vastu võitlemise eesmärged, võttes arvesse põhimõtet „saastaja maksab“, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 191 lõigetes 1 ja 2.

Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et programmide ettevalmistamisel ja rakendamisel edendatakse keskkonnakaitse nõudeid, ressursitõhusust, energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet, sotsiaalselt õiglast energiasüsteemi ümberkujundamist, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, bioloogilist mitmekesisust, vastupanuvõimet katastroofidele ning riskiennetust ja -juhtimist. Nad väldivad investeeringuid, mis on seotud fossiilkütuste tootmise, töötlemise, turustamise, ladustamise või põletamisega. [ME 81]

II JAOTIS

STRATEEGILINE LÄHENEMISVIIS

I PEATÜKK

Partnerlusleping

Artikkel 7

Partnerluslepingu ettevalmistamine ja esitamine

1. Iga liikmesriik koostab partnerluslepingu, kus sätestatakse fondide tulemusliku ja tõhusa kasutamise kord ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. **Partnerlusleping koostatakse vastavalt komisjoni delegeritud määruses (EL) nr 240/2014 sätestatud käitumisjuhendile.** [ME 82]
2. Liikmesriik esitab partnerluslepingu komisjonile enne esimese programmi esitamist või selle esitamisega samal ajal, **kuid mitte hiljem kui 30. aprillil 2021.** [ME 83]
3. Partnerluslepingu võib esitada koos asjakohase iga-aastase riikliku ~~reformikavaga~~ **reformikava ning riikliku energia- ja kliimakavaga.** [ME 84]
4. Liikmesriik koostab partnerluslepingu vastavalt II lisas sätestatud vormile. Liikmesriik võib partnerluslepingu lisada ühele oma programmidele.
5. Interregi programmid võib komisjonile esitada enne partnerluslepingu esitamist.

Artikkel 8

Partnerluslepingu sisu

Partnerlusleping peab sisaldama järgmist:

- a) valitud poliitikaeesmärgid, mille puhul on näidatud, milliste fondide ja programmide abil nende saavutamiseks tegutsetakse, ning esitatud asjaomane põhjendus ja, kui see on asjakohane, põhjendus InvestEU rakendusviisi kasutamise kohta, võttes arvesse asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi **võttes arvesse asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi ja loetledes need, ning piirkondlikke probleeme;** [ME 85]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) iga punktis a osutatud valitud poliitikaeesmärgi kohta tuleb esitada:
- i) kokkuvõtte poliitikavalikutest ja peamistest tulemustest, mida oodatakse iga fondi puhul, ~~sealhulgas, kui see on asjakohane, InvestEU kasutamise puhul~~; [ME 86]
 - ii) teave fondide koordineerimise, piiritlemise ja nendevahelise vastastikuse täiendavuse kohta ning, kui see on asjakohane, riiklike ja piirkondlike programmide koordineerimise kohta, **eelkõige seoses määruses (EL) [...] osutatud ÜPP strateegiakavadega („ÜPP strateegiakavade määrus“)**; [ME 87]
 - iii) teave fondide ja muude liidu vahendite, sealhulgas LIFE strateegiliste integreeritud projektide ja strateegiliste loodusprojektide **ja, kui see on asjakohane, programmi „Euroopa horisont“ kohaselt rahastatud projektide** vahelise vastastikuse täiendavuse **ja koostoime** kohta; [ME 88]
- iiia) riiklike energia- ja kliimakavade kohaste eesmärkide, poliitikameetmete ja muude meetmete täitmine;** [ME 89]
- c) iga fondi esialgsed rahaeraldised poliitikaeesmärkide kaupa riigi **ja, kui see on asjakohane, piirkonna** tasandil, mille puhul järgitakse valdkondlikku keskendamist käsitlevaid fondispetsiifilisi eeskirju; [ME 90]
- d) ~~vajaduse korral~~ rahaliste vahendite jaotus piirkonnakategooriate kaupa, mis on sätestatud vastavalt artikli 102 lõikele 2, ning artikli 105 kohaselt piirkonnakategooriate vahel ümberpaigutatavate eraldiste summad; [ME 91]
- e) ~~InvestEU-le eraldatavad summad fondide ja piirkonnakategooriate kaupa~~; [ME 92]
- f) fondidest rahastatavate kavandatud programmide loetelu, kus on esitatud asjaomased esialgsed rahaeraldised fondide kaupa ja asjaomased riiklikud rahalised osalused piirkonnakategooriate kaupa;
- g) kokkuvõtte meetmetest, mida asjaomane liikmesriik võtab, et tugevdada oma haldussuutlikkust fondide rakendamisel **ning oma juhtimis- ja kontrollisüsteemi**; [ME 93]
- ga) vajaduse korral demograafiliste probleemide ja/või piirkondade ja alade erivajadustega tegelemise integreeritud käsitus**; [ME 94]
- gb) kommunikatsiooni- ja nähtavusstrateegia**. [ME 95]

EIP võib liikmesriikide taotluse korral osaleda partnerluslepingu ettevalmistamisel ning tegevustes, mis on seotud toimingute, rahastamisvahendite ning avaliku ja erasektori partnerluste ettevalmistamisega. [ME 96]

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgiga (Interreg) seoses tuleb partnerluslepingus esitada üksnes kavandatud programmide loetelu **ja asjaomase liikmesriigi piiriülesed investeringuvajadused**. [ME 97]

Artikkel 9

Partnerluslepingu heakskiitmine

1. Komisjon hindab partnerluslepingut ja selle vastavust käesolevale määrusele ning fondispetsiifilistele eeskirjadele. Oma hinnangu koostamisel võtab komisjon eelkõige arvesse **artiklite 4 ja 6 sätteid**, asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi **ning lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega seotud meetmeid ja seda, kuidas nendega tegeletakse**. [ME 98]
2. Komisjon võib esitada oma tähelepanekud ~~kolme~~ **kahe** kuu jooksul alates kuupäevast, kui liikmesriik esitas partnerluslepingu. [ME 99]

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Liikmesriik vaatab partnerluslepingu läbi, võttes arvesse komisjoni tähelepanekuid, **ühe kuu jooksul alates nende esitamise kuupäevast. [ME 100]**
4. Komisjon võtab vastu otsuse rakendusaktiga, mis käsitleb partnerluslepingu heakskiitmist, hiljemalt neli kuud pärast seda, kui asjaomane liikmesriik on partnerluslepingu **esmakordselt** esitanud. Partnerlusleping **Partnerluslepingut** ei tohi muuta. [ME 101]
5. Kui partnerluslepingu on artikli 7 lõike 4 kohaselt hõlmatud programmiga, siis võtab komisjon vastu otsuse rakendusaktiga, mis käsitleb kõnealuse programmi heakskiitmist, hiljemalt kuus kuud pärast seda kui asjaomane liikmesriik on kõnealuse programmi esitanud.

Artikkel 10

ERFi, ESF+, Ühtekuuluvusfondi ja EMKFi toetuste kasutamine InvestEU kaudu

1. Liikmesriigid võivad partnerluslepingus või **alates 1. jaanuarist 2023 asjaomaste korraldusasutuste nõusolekul** programmi muutmise taotluses määrata summa, mis tuleks **et kuni 2 %** ERFist, ~~ESF+ist~~ **ESF+ist**, Ühtekuuluvusfondist ja EMKFi eraldada **eraldatakse** InvestEU-le ja anda **antakse** välja eelarvelise **eelarveliste** tagatistena. InvestEU-le eraldatav summa ei või ületada **5 %** **Vahetamisel raames võib InvestEU-le eraldada veel kuni 3 %** iga fondi kogueraldisest, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Selliseid eraldisi ei käsitata vahendite ümberpaigutamisenä artikli 21 tähenduses. **Sellised eraldised tehakse kättesaadavaks investeeringutele, mis on kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika eesmärkidega ja kuuluvad samasse piirkondade kategooriasse, millele fondid algselt mõeldud olid. Alati kui ERFist, ESF+ist ja Ühtekuuluvusfondist eraldatakse teatav summa InvestEU-le, kohaldatakse käesoleva määruse artiklis 11 ning III ja IV lisan kirjeldatud rakendamistingimusi. Eraldada võib üksnes tulevaste kalendriaastate vahendeid. [ME 428]**
2. Partnerluslepingu puhul võib eraldada jooksva kalendriaasta ja tulevaste kalendriaastate vahendeid. Programmi muutmise taotluse puhul võib eraldada üksnes tulevaste kalendriaastate vahendeid. [ME 103]
3. Lõikes 1 osutatud summat kasutatakse **asjaomase** liikmesriigi osa alla kuuluva ELi tagatise rahastamiseks. [ME 104]
4. Kui 31. detsembriks ~~2021~~ **2023** ei ole partnerluslepinguga eraldatud summa suhtes, millele on **lõikes 1** osutatud ~~lõikes 1~~ **summa suhtes**, sõlmitud [InvestEU määruse] artiklis [9] sätestatud rahalist toetust käsitlevat lepingut, esitab liikmesriik programmi või programmide muutmise taotluse, et asjaomast summat kasutada. [ME 105]

Rahalist toetust käsitlev leping, mis käsitleb programmi muutmise taotlusega eraldatud summat, millele on osutatud lõikes 1, sõlmitakse **(või muudetakse, kui see on asjakohane)** üheaegselt programmi muutmise otsuse vastuvõtmisega. [ME 106]

5. Kui [InvestEU määruse] artikli [9] kohast tagatislepingut ei sõlmita üheksa kuu jooksul pärast rahalist toetust käsitleva lepingu heakskiitmist, siis tagastatakse rahastamise eesmärgil ühisesse eraldisfondi makstud asjaomased summad **algsele** programmile või **algsetele** programmidele ja liikmesriik esitab vastava programmi muutmise taotluse. **Sellel konkreetsel juhul võib viimaste kalendriaastate vahendeid muuta, kui kulukohustusi ei ole veel rakendatud. [ME 107]**
6. Kui [InvestEU määruse] artikli [9] kohast tagatislepingut ei rakendata täielikult nelja aasta jooksul pärast tagatislepingu allkirjastamist, võib liikmesriik taotleda, et summasid, mis on tagatislepingust tulenevalt kulukohustusega seotud, kuid millega ei ole kaetud tagatise aluseks olevaid laene või muid riski kandvaid vahendeid, menetletaks vastavalt lõikele 5.
7. InvestEU-le eraldatud ja eelarveliste tagatistena välja antud summadest tulenevad või nendega seotud vahendid tehakse liikmesriigile **ja eraldisega seotud kohalikule või piirkondlikule ametiasutusele** kättesaadavaks ja **ning** neid kasutatakse rahastamisvahendi vormis sama eesmärgi või samade eesmärkide saavutamise toetamiseks. [ME 108]

Kolmapäev, 27. märts 2019

8. Komisjon paigutab ümber eraldatud summad, mida ei ole InvestEU raames kasutatud asjaomase programmi muudatuse heakskiitmise aastal. Selliseid summasid saab ümber paigutada hiljemalt 2027. aasta eelarvesse.

Ümberpaigutatud summa artikli 99 kohast kulukohustusest vabastamise tähtaega hakatakse arvestama alates aastast, mil eraldas ümber paigutatakse.

II PEATÜKK

Rakendamistingimused ja tulemusraamistik

Artikkel 11

Rakendamistingimused

1. Käesolevas määruses sätestatakse iga erieesmärgi tulemusliku ja tõhusa rakendamise eeltingimused (edaspidi „rakendamistingimused“). **Rakendamistingimusi kohaldatakse määral, mil nad aitavad saavutada programmi erieesmäärke.** [ME 109]

III lisas sätestatakse horisontaalsed rakendamistingimused, mida kohaldatakse kõikide erieesmärkide suhtes, ning nende tingimuste täitmise hindamiseks vajalikud kriteeriumid.

IV lisas sätestatakse ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESF+ valdkondlikud rakendamistingimused ning nende tingimuste täitmise hindamiseks vajalikud kriteeriumid.

2. Programmi ettevalmistamise ning programmi muudatuse kaudu uue erieesmärgi kehtestamise puhul hindab liikmesriik, kas valitud erieesmärgiga seotud rakendamistingimused on täidetud. Rakendamistingimus on täidetud, kui on saavutatud vastavus kõikidele asjaomastele kriteeriumidele. Liikmesriik esitab iga programmi või programmi muudatuse puhul teabe täidetud ja täitmata rakendamistingimuste kohta ning rakendamistingimuse täidetuks lugemisel esitab põhjenduse sellise hinnangu andmise kohta. **Liikmesriigi taotluse korral võib EIP aidata hinnata meetmeid, mida on vaja asjakohaste rakendamistingimuste täitmiseks.** [ME 110]

3. Kui rakendamistingimus ei ole programmi heakskiitmise või programmi muudatuse heakskiitmise ajal täidetud, edastab liikmesriik komisjonile rakendamistingimuse täidetuks lugemist käsitleva teate koos põhjendusega niipea, kui liikmesriik rakendamistingimust täidetuks peab.

4. Komisjon koostab hinnangu kolme kahe kuu jooksul pärast lõikes 3 osutatud teabe saamist ja teatab liikmesriigile, kui on rakendamistingimuse täidetuks lugemisega nõus. [ME 111]

Kui komisjon ei nõustu liikmesriigi hinnanguga, teatab ta sellest liikmesriigile ja annab talle võimaluse esitada ~~üh~~ **hiljemalt kahe** kuu jooksul oma tähelepanekud. [ME 112]

5. Asjaomase erieesmärgiga seotud tegevuste ~~kulusid ei saa~~ **kulud võib** maksetaotluse kanda enne, kui komisjon teatab liikmesriigile, et lõike 4 kohane rakendamistingimus on täidetud, **ilma et see piiraks hüvitamise enda peatamist kuni tingimuse täitmiseni.** [ME 113]

Esimest lõiku ei kohaldata tegevuse suhtes, millega aidatakse kaasa asjaomase rakendamistingimuse täitmisele.

6. Liikmesriik tagab, et rakendamistingimusi täidetakse ja kohaldatakse kogu programmitöö perioodi vältel. Liikmesriik teavitab komisjoni kõigist rakendamistingimuse täitmist mõjutavatest muudatustest.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui komisjon on seisukohal, et rakendamistingimus ei ole enam täidetud, teatab ta sellest liikmesriigile ja annab talle võimaluse esitada ühe kuu jooksul oma tähelepanekud. Kui rakendamistingimus ei ole komisjoni hinnangul täidetud, ei või asjaomase erieesmärgiga seotud kulused kanda maksetaotlusse alates kuupäevast, mil komisjon liikmesriiki kõnealuselt asjaolust teavitab.

7. IV lisa ei kohaldata EMKFist toetatavate programmide suhtes.

Artikkel 12

Tulemusraamistik

1. Liikmesriik kehtestab **vajaduse korral koostöös kohalike ja piirkondlike asutustega** tulemusraamistiku, mis võimaldab programmi rakendamise vältel teha selle tulemuslikkuse seiret, programmi tulemuslikkust hinnata ning selle kohta aru anda; samuti aitab tulemusraamistik kaasa fondide üldise tulemuslikkuse mõõtmisele. [ME 115]

Tulemusraamistik koosneb järgmisest:

a) fondispetsiifilistes määrustes sätestatud erieesmärkidega seotud väljund- ja tulemusnäitajad;

b) väljundnäitajate vahe-eesmärgid, mis tuleb saavutada 2024. aastaks ning

c) väljund- ja tulemusnäitajate sihtväärtused, mis tuleb saavutada 2029. aasta lõpuks.

2. Vahe-eesmärgid ja sihtväärtused kehtestatakse programmi iga erieesmärgi puhul, välja arvatud tehniline abi ja ESF+ määruse artikli [4] punkti [c] alapunktis [vi] **lõike 1 punktis xi** sätestatud erieesmärk, mis käsitleb materiaalsel puudust. [ME 116]

3. Vahe-eesmärgid ja sihtväärtused võimaldavad komisjonil ja liikmesriikidel mõõta erieesmärkide saavutamisel tehtavaid edusamme. Vahe-eesmärgid ja sihtväärtused peavad vastama finantsmääruse artikli [33] lõikes [3] sätestatud nõuetele.

Artikkel 13

Tulemusraamistiku kindlaksmääramise meetodikad

1. Tulemusraamistiku kindlaksmääramise meetodikad hõlmavad:

a) liikmesriikide poolt näitajate valimiseks kohaldatud kriteeriume;

b) kasutatud andmeid või tõendeid, andmete kvaliteedi tagamise meetodit ja arvutusmeetodit;

c) tegureid, mis võivad mõjutada vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamist, ning nende tegurite arvessevõtmise meetodit.

2. Liikmesriik teeb kõnealused meetodikad kättesaadavaks, kui seda taotleb komisjon.

Artikkel 14

Vahehindamine

1. Liikmesriik ~~vaatab~~ ja **asjaomased korraldusasutused vaatavad** läbi kõik ERFist, ~~ESF+ist~~ **ESF+ist** ja Ühtekuuluvusfondist toetatavad programmid, võttes arvesse järgmist: [ME 117]

a) 2024. aastal vastu võetud ~~asjaomastes~~ **asjakohastes** riigipõhistes soovitusel kindlaks määratud **tehtud uusi** probleeme **ning lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade rakendamisel kindlaks tehtud sihtväärtuseid, kui see on asjakohane;** [ME 118]

b) asjaomase liikmesriigi või piirkonna sotsiaal-majanduslikku olukorda, **sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise seisu ning territoriaalseid vajadusi, et vähendada erinevusi, samuti majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust;** [ME 119]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) vahe-eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme;
- d) vajaduse korral artikli 104 lõikes 2 sätestatud tehniliste kohanduste tulemust;

da) olulisi negatiivseid finantsalaseid, majanduslikke ja sotsiaalseid arengusuundumusi, mis eeldavad programmide kohandamist, sealhulgas liikmesriike ja nende piirkondi tabanud sümmeetriliste või asümmeetriliste šokkide tagajärjel. [ME 120]

2. ~~Liikmesriik~~ **Vastavalt läbivaatamise tulemustele** esitab **liikmesriik** komisjonile 31. märtsiks 2025 taotluse kõigi programmide muutmiseks vastavalt artikli 19 lõikele 1 **või teatab, et muutmist ei taotle**. Liikmesriik põhjendab programmi muutmist lõikes 1 sätestatud tingimuste alusel **või esitab vajaduse korral põhjendused, miks programmi muutmist ei taotle**. [ME 121]

Läbivaadatud programm peab sisaldama järgmist:

- a) rahaliste vahendite **läbivaadatud algseid** eraldisi prioriteetide kaupa, sealhulgas 2026. ja 2027. aasta summasid, [ME 122]
- b) muudetud või uusi sihtväärtusi;

ba) InvestEU-le eraldatavaid summasid fondide ja piirkonnakategooriate kaupa, kui see on asjakohane; [ME 123]

- c) artikli 104 lõikes 2 sätestatud tehnilise kohanduse tulemusena läbi vaadatud rahaliste vahendite eraldisi, kaasa arvatud 2025., 2026. ja 2027. aasta summad, kui see on asjakohane.

3. Kui läbivaatamise tulemusena esitatakse uus programm, peab artikli 17 lõike 3 punkti f alapunkti ii kohane rahastamiskava katma iga fondi rahalise assigneeringu kogusumma alates programmi heakskiitmise aastast.

3a. Komisjon võtab 31. märtsiks 2026 vastu aruande, milles tehakse kokkuvõtte lõigetes 1 ja 2 osutatud läbivaatamise tulemustest. Komisjon esitab aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. [ME 124]

III PEATÜKK

Usaldusväärse majandusjuhtimisega seotud meetmed

Artikkel 15

~~Meetmed fondide tulemuslikkuse sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega~~

~~1. Komisjon võib esitada liikmesriigile taotluse, et see vaataks läbi asjaomased programmid ja teeks nendega seoses muudatusettepanekuid, kui see on vajalik nõukogu asjaomaste soovitude rakendamise toetamiseks.~~

~~Kõnealuse taotluse võib esitada järgmistel eesmärkidel:~~

- ~~a) toetamaks liikmesriigile ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 alusel antud asjaomase riigipõhise soovitude rakendamist või ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 kohaselt vastu võetud ning asjaomasele liikmesriigile adresseeritud asjaomase nõukogu soovitude rakendamist;~~
- ~~b) toetamaks asjaomasele liikmesriigile adresseeritud nõukogu asjaomaste soovitude rakendamist, mis on vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽³⁶⁾ (makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta) artikli 7 lõike 2 või artikli 8 lõike 2 kohaselt.~~

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Lõike 1 kohaselt komisjoni poolt liikmesriigile esitatud taotlus peab olema põhjendatud ja selles peab olema viidatud vajadusele toetada asjaomaste soovituste rakendamist, samuti peavad seal olema ära toodud programmid ja prioriteedid, mis komisjoni hinnangul on asjakohased, ja eeldatavate muudatuste laad.
3. Liikmesriik esitab oma vastuse lõikes 1 osutatud taotlusele kahe kuu jooksul alates selle saamisest, esitades muudatused, mida ta peab asjakohastes programmides vajalikuks, selliste muudatuste põhjendused, tuues ära asjaomased programmid ning näidates, milline on kavandatavate muudatuste laad ja nende eeldatav mõju soovituste täitmisele ning fondide rakendamisele. Kui vaja, esitab komisjon tähelepanekuid ühe kuu jooksul alates vastuse saamisest.
4. Liikmesriik esitab ettepaneku asjakohaste programmide muutmiseks kahe kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud vastuse esitamise kuupäevast.
5. Kui komisjon ei ole tähelepanekuid esitanud või kui komisjon on veendunud, et esitatud tähelepanekuid on nõuetekohaselt arvesse võetud, võtab komisjon vastu otsuse, millega kiidetakse heaks asjakohaste programmide muutmine kooskõlas artikli 19 lõikes 4 sätestatud tähtajaga.
6. Kui liikmesriik ei võta lõike 1 kohaselt esitatud taotlusele reageerimiseks lõigetes 3 ja 4 sätestatud tähtaegade jooksul tulemuslikke meetmeid, võib komisjon vastavalt artiklile 91 peatada kõik maksed või osa makseid asjaomastele programmidele või prioriteetidele.
7. Komisjon teeb nõukogule ettepaneku peatada kõik kulukohustused või maksed või osa kulukohustusi või makseid liikmesriigi programmi(de)le juhul, kui:
- a) nõukogu otsustab ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 8 või 11 kohaselt, et liikmesriik ei ole võtnud tulemuslikke meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi likvideerimiseks;
 - b) nõukogu võtab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011⁽³⁷⁾ artikli 8 lõike 3 kohaselt sama tasakaalustamatuse menetluse kohta vastu kaks järjestikust soovitust põhjusel, et liikmesriik on esitanud ebapiisava parandusmeetmete kava;
 - c) nõukogu teeb määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 10 lõike 4 kohaselt sama tasakaalustamatuse menetluse kohta kaks järjestikust otsust, milles soovitatud parandusmeetmete rakendamata jätmisest tulenevalt tuvastatakse nõuete täitmata jätmise;
 - d) komisjon teeb järelduse, et liikmesriik ei ole võtnud meetmeid nagu on osutatud nõukogu määruses (EÜ) nr 332/2002⁽³⁸⁾ ning selle tulemusena otsustab mitte lubada sellele liikmesriigile antud rahalise abi väljamaksmist;
 - e) nõukogu otsustab, et liikmesriik ei täida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013⁽³⁹⁾ artiklis 7 osutatud makromajandusliku kohandamisprogrammi nõudeid või ELi toimimise lepingu artikli 136 lõike 1 kohaselt vastu võetud nõukogu otsuses nõutud meetmeid.

Esmatähtsaks peetakse kulukohustuste peatamist; maksed peatatakse ainult juhul, kui taotletakse koheseid meetmeid ja nõuete olulise eiramise korral. Maksete peatamist kohaldatakse maksetaotlustele, mis asjaomaste programmide suhtes on esitatud pärast peatamisotsuse tegemise kuupäeva.

Komisjon võib erakorraliste majandusolude tõttu või põhjendatud taotluse korral, mille asjaomane liikmesriik on esitanud komisjonile 10 päeva jooksul pärast eelmises lõigus osutatud otsuse või soovituse vastuvõtmist, soovitada nõukogul tühistada kõnealuses lõigus osutatud peatamise.

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁽³⁸⁾ Nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem (EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1).

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

8. Komisjoni ettepanek kulukohustuste peatamiseks loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks, välja arvatud kui nõukogu liikkab ühe kuu jooksul alates komisjoni ettepaneku esitamisest sellise ettepaneku rakendusakti kaudu kvalifitseeritud häälteenamusega tagasi.

Kulukohustuste peatamist kohaldatakse fondide kulukohustustele asjaomase liikmesriigi suhtes alates peatamise otsusele järgneva aasta 1. jaanuarist.

Nõukogu võtab rakendusaktiga vastu otsuse lõikes 7 osutatud maksete peatamist käsitleva komisjoni ettepaneku kohta.

9. Kohaldatava kulukohustuste või maksete peatamise ulatus ja määr peab olema proportsionaalne ja mõjus, selle puhul tuleb tagada liikmesriikide võrdne kohtlemine ja võtta arvesse asjaomase liikmesriigi majanduslikku ja sotsiaalset olukorda, eelkõige tööpuuduse määra ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse taset asjaomases liikmesriigis võrreldes liidu keskmisega ning peatamise mõju asjaomase liikmesriigi majandusele. Eriti tuleb arvesse võtta peatamise mõju kriitilise tähtsusega programmidele, millele püütakse leida lahendust negatiivsetele majandus- ja sotsiaalingimustele.

10. Kulukohustuste peatamise suhtes kohaldatakse järgmistel juhtudel piirangut, mis on kuni 25 % fondide järgmise kalendriaastaga seotud kulukohustustest või kuni 0,25 % nominaalsest SKPst, olenevalt sellest, kumb on madalam:

- a) esmakordne nõuete täitmata jätmise juhtum seoses ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega, nagu on osutatud lõike 7 punktis a;
- b) esmakordne nõuete täitmata jätmise juhtum seoses parandusmeetmete kava esitamisega ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames, nagu on osutatud lõike 7 punktis b;
- c) nõuete täitmata jätmise seoses soovitatud parandusmeetmete rakendamata jätmisega ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames, nagu on osutatud lõike 7 punktis c;
- d) esmakordne nõuete täitmata jätmise juhtum, nagu on osutatud lõike 7 punktides d ja e.

Jätkuva nõuete täitmata jätmise korral võib kulukohustuste peatamisel ületada esimeses lõigus sätestatud maksimaalseid protsendimäärasid.

11. Nõukogu tühistab komisjoni ettepanekule tuginedes kulukohustuste peatamise vastavalt lõikes 8 sätestatud menetlusele

- a) kui ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peatatakse vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97⁽⁴⁰⁾ artiklile 9 või nõukogu on ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 12 kohaselt otsustanud tühistada otsuse ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta;
- b) kui nõukogu on toetanud parandusmeetmete kava, mille asjaomane liikmesriik on esitanud vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 8 lõikele 2 või ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus peatatakse vastavalt kõnealuse määruse artikli 10 lõikele 5 või nõukogu on lõpetanud ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse vastavalt kõnealuse määruse artiklile 11;
- c) kui komisjon on teinud järelduse, et liikmesriik on võtnud asjakohased meetmed, nagu on osutatud määruses (EÜ) nr 332/2002;
- d) kui komisjon on teinud järelduse, et asjaomane liikmesriik on võtnud asjakohased meetmed, et rakendada määruse (EL) nr 472/2013 artiklis 7 osutatud kohandamisprogramm, või meetmed, mida nõutakse ELi toimimise lepingu artikli 136 lõike 1 kohases nõukogu otsuses.

⁽⁴⁰⁾ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui nõukogu on kulukohustuste peatamise tühistanud, paigutab komisjon peatatud kulukohustused eelarves ümber vastavalt nõukogu määruse (EL, Euratom) [...] (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklile [8].

Peatatud kulukohustusi saab ümber paigutada hiljemalt 2027. aasta eelarvesse.

Ümberpaigutatud summa artikli 99 kohast kulukohustusest vabastamise tähtaega hakatakse arvestama alates aastast, mil peatatud kulukohustus ümber paigutatakse.

Otsuse maksete peatamise tühistamise kohta teeb nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal juhul, kui on täidetud esimeses lõigus sätestatud tingimused.

12. Komisjon hoiab Euroopa Parlamenti käesoleva artikli rakendamiseks kursis. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata celkõige juhul, kui üks lõikes 7 sätestatud tingimus osutub liikmesriigi puhul täidetuks, ning annab üksikasjalikud andmed fondide ja programmide kohta, mille kulukohustused või maksed võidakse peatada.

Võttes arvesse esimeses lõigus osutatud teabe edastamise kohustust, võib Euroopa Parlament kutsuda komisjoni käesoleva artikli kohaldamist käsitlevale struktureeritud dialoogile.

Komisjon edastab kulukohustuste peatamise ettepaneku või peatamise tühistamise ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

13. Lõikeid 1–12 ei kohaldata ESF+ määruse artikli [4 punkti c alapunkti v alapunkti ii] kohaste prioriteetide või programmide suhtes. [ME 425/rev, ME 444/rev, ME 448 ja ME 469]

III JAOTIS PROGRAMMITÖÖ

I PEATÜKK Üldsätted fondide kohta

Artikkel 16

Programmide ettevalmistamine ja esitamine

1. Liikmesriigid valmistavad **koostöös artiklis 6 osutatud partneritega** ette programmid fondide rakendamiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. [ME 140]
2. Liikmesriigid esitavad programmid komisjonile hiljemalt kolm kuud pärast partnerluslepingu esitamist.
3. Liikmesriik valmistab programmid ette vastavalt V lisas esitatud programmi vormile.

AMiFi, ISFi ning BMVi puhul valmistab liikmesriik programmid ette vastavalt VI lisas esitatud programmi vormile.

Artikkel 17

Programmide sisu

1. Igas programmis sätestatakse strateegia, mis käsitleb programmi kaudu antavat panust poliitikaeesmärkide saavutamise ja programmi tulemuste kohta teabe levitamisse.
2. Programm koosneb prioriteetidest. Iga prioriteet vastab ühele **või mitmele** poliitikaeesmärgile või tehnilisele abile. Poliitikaeesmärgile vastav prioriteet koosneb ühest või mitmest erieesmärgist. Samale poliitikaeesmärgile võib vastata mitu prioriteeti. [ME 141]

Kolmapäev, 27. märts 2019

EMKFist toetatavate programmide puhul võib iga prioriteet vastata ühele või mitmele poliitikaeesmärgile. Erieesmärgid vastavad EMKFi määruse [III] lisas määratletud toetusvaldkondadele.

AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavad programmid koosnevad erieesmärkidest.

3. Igas programmis sätestatakse:

a) kokkuvõtte peamistest probleemidest, võttes arvesse

i) majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset **erinevust ning** ebavõrdsust, välja arvatud EMKFist toetatavate programmide puhul; [ME 142]

ii) turutõrkeid, investeerimisvajadusi ja vastastikust täiendavust **ning koostoimet** muude toetusvormidega; [ME 143]

iii) ~~asjaomastes~~ **asjakohastes** riigipõhistes soovitusetes ja ~~muudes asjaomastes liikmesriigile adresseeritud liidu soovitusetes~~ kindlaks määratud **tehtud** probleeme; [ME 144]

iv) haldussuutlikkuse ja juhtimisega seotud probleeme **ning lihtsustamismeetmeid**; [ME 145]

iva) integreeritud lähenemisviisi demograafiliste probleemidega tegelemiseks, kui see on asjakohane; [ME 146]

v) varasematest kogemustest saadud õppetunde;

vi) makropiirkondlikke strateegiaid ja merepiirkondade strateegiaid, kui liikmesriigid ja piirkonnad sellistes strateegiates osalevad;

via) riiklikes energia- ja kliimakavades ning Euroopa sotsiaalõiguste samba raames kindlaks tehtud probleeme ja seonduvaid eesmäärke; [ME 147]

vii) AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide puhul asjakohase liidu õigustiku ja asjakohaste tegevuskavade rakendamisel tehtavaid edusamme **ja tuvastatud puudusi**; [ME 148]

b) põhjendus valitud poliitikaeesmärkide, neile vastavate prioriteetide, erieesmärkide ja toetusvormide kohta;

c) erieesmärgid iga prioriteedi kohta, välja arvatud tehniline abi;

d) iga erieesmärgi puhul

i) ~~asjaomased meetmed~~ **sellega seotud meetmete liigid**, sealhulgas kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste **soovituslik** loetelu loetelu **ja ajakava** ning nende eeldatav panus erieesmärkide ning, kui see on asjakohane, makropiirkondlike strateegiate ja merepiirkondade strateegiate saavutamisse; [ME 149]

ii) väljundnäitajad ja tulemusnäitajad koos asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega;

iii) peamised sihtrühmad;

iiia) võrdõiguslikkuse, kaasatuse ja mittediskrimineerimise tagamise meetmed; [ME 150]

iv) konkreetset sihtpiirkonnad, sealhulgas integreeritud territoriaalsete investeeringute, kogukonna juhitud kohaliku arengu või muude territoriaalse arengu vahendite kavandatav kasutamine;

v) piirkondade- ja riikidevahelised **ning piiriülesed** meetmed, mille puhul asuvad toetusesaajad vähemalt ühes muus liikmesriigis; [ME 151]

Kolmapäev, 27. märts 2019

va) *investeeringute jätkusuutlikkus*; [ME 152]

vi) rahastamisvahendite kavandatav kasutamine;

vii) sekkumise liigid ja programmile eraldatud vahendite soovituslik jaotus sekkumise liikide või toetusvaldkondade kaupa;

viii) *kirjeldus selle kohta, kuidas tuleb saavutada vastastikune täiendavus ja koostoime muude fondide ja vahenditega*; [ME 153]

e) tehnilise abi kavandatav kasutamine vastavalt artiklitele 30–32 ja asjakohased sekkumise liigid;

f) rahastamiskava, mis sisaldab

i) tabelit, kus täpsustatakse kõik rahalised eraldised fondide ja piirkonnakategooriate kaupa kogu programmitöö perioodiks ja aastate kaupa, sealhulgas kõik artikli 21 kohaselt ümberpaigutatud summad;

ii) tabelit, kus täpsustatakse iga prioriteedi kõik rahalised eraldised fondide ja piirkonnakategooriate kaupa, samuti riiklik rahaline osalus ja see, kas osalus koosneb avaliku sektori ja erasektori vahenditest;

iii) EMKFist toetatavate programmide puhul tabelit, kus täpsustatakse iga toetusvaldkonna liigi kohta kõigi fondi toetusena ja riikliku rahalise osalusena saadud rahaliste eraldiste summa;

iv) AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide puhul tabelit, kus täpsustatakse erieesmärkide kaupa kõik rahalised eraldised, mis jagunevad meetme liigi alusel, samuti riiklik rahaline osalus ja see, kas osalus koosneb avaliku sektori ja erasektori vahenditest;

g) meetmed, mida võetakse, et kaasata artiklis 6 osutatud asjakohased partnerid programmi ettevalmistamisse, ning partnerite roll programmi rakendamises, seires ja hindamises;

h) iga artikli 11, III lisa ja IV lisa kohaselt kehtestatud rakendamistingimuse puhul hinnang selle kohta, kas rakendamistingimus on täidetud programmi esitamise kuupäeval;

i) programmi teabevahetuse ja nähtavusega seotud kavandatav lähenemisviis, millega määratakse kindlaks selle eesmärgid, sihtrühmad, teabevahetuskanalid, **vajaduse korral** teavitamine sotsiaalmeedia kaudu, **samuti** kavandatud eelarve ning asjakohased seire- ja hindamisnäitajad; [ME 154]

j) korraldusasutus, auditeerimisasutus, **artikli 70 kohaste raamatupidamisülesannete täitmise eest vastutav asutus** ja asutus, ~~millele~~ **kellele** komisjon makseid teeb. [ME 155]

Käesoleva lõike punkte c ja d ei kohaldata erieesmärgi suhtes, mis on sätestatud ESF+ määruse artikli [4] ~~punkti~~ [e] ~~alampunktis~~ [vi] **lõike 1 punktis xi**. [ME 156]

Programmile lisatakse kooskõlas direktiiviga 2001/42/EÜ keskkonnamõju hindamise aruanne, mis sisaldab asjakohast teavet keskkonnamõju kohta ning milles võetakse arvesse kliimamuutuste leevendamise vajadusi. [ME 157]

4. Erandina lõike 3 punktist d esitatakse iga sellise programmi erieesmärgi kohta, mida toetatakse AMIFist, ISFist ning BMVist, järgmised andmed:

a) esialgse olukorra, probleemide ja fondist toetatavate meetmete kirjeldus;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) teave tegevuseesmärkide kohta;
 - c) esialgne nimekiri meetmetest ja nende eeldatavast panusest erieesmärkide ja tegevuseesmärkide saavutamisse;
 - d) vajaduse korral AMIFI määruse artiklites [16 ja 17] osutatud tegevustoetuse, konkreetsete meetmete, erakorralise toetuse ja meetmetega seotud põhjendused;
 - e) väljund- ja tulemusnäitajad koos asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega;
 - f) programmile eraldatud vahendite soovituslik jaotus sekkumise liikide kaupa.
5. Sekkumiste liigitamisel lähtutakse I lisas sätestatud nomenklatuurist. AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide puhul lähtutakse sekkumiste liigitamisel fondispetsiifilises määrusest sätestatud nomenklatuurist.
6. ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi programmide puhul, mis on esitatud vastavalt artiklile 16, kantakse lõike 3 punkti f alapunktis ii osutatud tabelisse ~~üksnes~~ 2021. ja ~~2025.~~ **2027.** aasta summad. [ME 158]
7. Liikmesriik teavitab komisjoni lõike 3 punktis j osutatud teabe mis tahes muudatustest, millega seoses ei ole vaja programmi muuta.

Artikkel 18

Programmide heakskiitmine

1. Komisjon hindab programmi, selle vastavust käesolevale määrusele ja fondispetsiifilistele määrustele ning kooskõla partnerluslepinguga. Oma hinnangu koostamisel võtab komisjon eelkõige arvesse ~~asjaomaseid~~ **asjakohaseid** riigipõhiseid soovitusi **ning lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade rakendamisel ja Euroopa sotsiaalõiguste samba raames kindlaks tehtud probleeme ning nende käsitlemise viisi.** [ME 160]
2. Komisjon võib esitada oma tähelepanekud ~~kolme~~ **kahe** kuu jooksul alates kuupäevast, mil liikmesriik programmi esitas. [ME 161]
3. Liikmesriik vaatab **komisjoni tähelepanekuid arvesse võttes** programmi läbi, ~~võttes arvesse komisjoni tähelepanekuid~~ **kahe kuu jooksul alates nende esitamisest.** [ME 162]
4. Komisjon võtab vastu otsuse rakendusaktiga, mis käsitleb programmi heakskiitmist, hiljemalt ~~kuus~~ **viis** kuud pärast seda kui liikmesriik on programmi **esimest korda** esitanud. [ME 163]

Artikkel 19

Programmide muutmise

1. Liikmesriik võib esitada programmi muutmise põhjendatud taotluse koos muudatud programmiga, kus sätestatakse kõnealuse muudatuse eeldatav mõju eesmärkide saavutamisele.
2. Komisjon hindab muudatust ja selle vastavust käesolevale määrusele ja fondispetsiifilistele määrustele, sealhulgas eeskirjadele riigi ~~tasandil~~ **tasandi nõuetele** ning võib esitada tähelepanekuid ~~kolme~~ **kahe** kuu jooksul alates muudatud programmi esitamise kuupäevast. [ME 164]
3. Liikmesriik vaatab muudatud programmi läbi ja võtab arvesse komisjoni tähelepanekuid **kahe kuu jooksul alates nende esitamisest.** [ME 165]
4. Komisjon kiidab programmi muutmise heaks hiljemalt ~~kuus~~ **kolm** kuud pärast seda, kui liikmesriik esitas muudatud programmi. [ME 166]

Kolmapäev, 27. märts 2019

5. Liikmesriik võib programmitöö perioodi vältel sama fondi sama programmi muu prioriteedi alla ümber paigutada summa, mis moodustab kuni ~~5%~~ 7 % **prioriteedi** esialgsest eraldisest ja kuni ~~3%~~ 5 % programmi eelarvest. **Seejuures järgib liikmesriik komisjoni delegeeritud määruses (EL) nr 240/2014 sätestatud käitumisjuhendit.** ERFist ja ~~ESF+ist~~ **ESF+ist** toetatavate programmide puhul saab ümber paigutada üksnes sama piirkonnakategooria eraldisi. [ME 167]

Sellised ümberpaigutused ei mõjuta varasemaid aastaid. Neid ei loeta märkimisväärseks ja nende tegemiseks ei ole vaja komisjoni otsust programmi muutmise kohta. Samas peavad need vastama kõigile regulatiivsetele nõuetele. Liikmesriik esitab komisjonile vastavalt vajadusele artikli 17 lõike 3 punkti f alapunktis ii, iii või iv osutatud läbivaadatud tabeli.

6. Komisjoni heakskiit ei ole vajalik pelgalt **kirjavigade**, tehniliste või redaktsiooniliste paranduste puhul, mis ei mõjuta programmi rakendamist. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest parandustest. [ME 168]

7. EMKFist toetatavate programmide puhul ei ole komisjoni heakskiitu vaja programmide muudatusteks, mis on seotud näitajate kasutuselevõtuga.

Artikkel 20

ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi ühine toetus

1. ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfond võivad ühiselt toetada tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi programme.

2. ERFist ja ~~ESF+ist~~ **ESF+ist** võib täiendavalt rahastada tegevust või selle osa, mille kulud vastavad teise fondi suhtes kehtivate rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kohaselt sellest teisest fondist toetuse saamise tingimustele, kui need kulud on vajalikud tegevuse rakendamiseks; seejuures tuleb kinni pidada kõnealustest fondidest rahastamise ~~10%~~ 15 % ülempiirist, mis kehtib programmi iga prioriteedi puhul. [ME 169]

Artikkel 21

Vahendite ümberpaigutamine

1. ~~Liikmesriigid~~ **Paindlikkuse tagamiseks** võivad **liikmesriigid kokkuleppel seirekomisjoniga** taotleda kuni 5 % programmi rahaliste eraldiste ümberpaigutamist mis tahes fondist ~~mis tahes muusse fondi, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, või mis tahes vahendisse, mida rakendatakse kas otsese Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+i, Ühtekuuluvusfondi~~ või kaudse eelarve täitmise raames **Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi**. [ME 170]

2. Ümberpaigutatud vahendeid rakendatakse vastavalt selle fondi või rahastamisvahendi eeskirjadele, kuhu need ümber paigutatakse, ning otsese või kaudse eelarve täitmise raames rakendatavatesse rahastamisvahenditesse kantavate vahendite puhul sama liikmesriigi toetuseks. [ME 171 ja ME 434]

3. Lõike 1 kohastes taotlustes sätestatakse igal aastal ümberpaigutatav kogusumma fondide ja piirkonnakategooriate kaupa, kui see on asjakohane, taotluses esitatakse nõuetekohased põhjendused, **pidades silmas saavutatavat vastastikust täiendavust ja mõju, ning** sellele lisatakse läbivaadatud programm või programmid, millest vahendid artikli 19 kohaselt ümber paigutatakse ja millega seoses on märgitud, millisesse muusse fondi või rahastamisvahendisse kõnealused summad ümber paigutatakse. [ME 172, ME 433 ja ME 434]

4. Komisjon võib esitada ümberpaigutamise taotluse kohta vastuväiteid asjaomases programmi muudatuses, kui vahendite ümberpaigutamine kahjustaks selle programmi eesmärkide saavutamist, kust kõnealused vahendid pärinevad.

5. Ümber võib paigutada üksnes tulevaste kalendriaastate vahendeid.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Ia PEATÜKK –
Suurprojektid [ME 173]

Artikkel 21a

Sisu

Programmi või programmide raames võib ERFist ja Ühetekeuluvusfondist toetada tegevust, mis seisneb ehitustöodes, tegevustes või teenustes, mille eesmärk on viia ellu täpse majandusliku või tehnilise olemusega jagamatu ülesanne, millel on selgelt määratletud eesmärgid ja mille rahastamiskõlblikud kogukulud ületavad 100 000 000 eurot („suurprojekt“). Rahastamisvahendeid ei käsitleta suurprojektidena. [ME 174]

Artikkel 21b

Suurprojekti heakskiitmiseks vajalik teave

Enne suurprojekti heakskiitmist esitab korraldusamet komisjonile järgmise teabe:

- a) suurprojekti elluviimise eest vastutavat asutust puudutavad üksikasjad ja tema suutlikkus;
- b) investeeringu ja selle asukoha kirjeldus;
- c) kogumaksumus ja rahastamiskõlblikud kulud kokku;
- d) tehtud teostatavusuuringud, sealhulgas variantide analüüs ja tulemused;
- e) kulude-tulude analüüs, sealhulgas majanduslik ja finantsanalüüs ning riskianalüüs;
- f) keskkonnamõju analüüs, võttes arvesse kliimamuutusega kohanemise ja kliimamuutuse mõju leevendamise vajadusi ning katastroofidele vastupanu võimet;
- g) selgitus selle kohta, kuidas suurprojekt on kooskõlas kõnealuse programmi või kõnealuste programmide asjakohaste prioriteetidega, ja suurprojekti eeldatav panus nende prioriteetide eriesmärkide saavutamisse ja eeldatav panus sotsiaal-majanduslikku arengusse;
- h) rahastamiskava, milles on näidatud kavandatavate rahaliste vahendite kogumaht ning kavandatav toetus fondidest, EIPst ja kõigist teistest rahastamisallikatest koos füüsiliste ja finantsnäitajatega edusammude jälgimiseks, võttes arvesse avastatud riske;
- i) suurprojekti elluviimise ajakava ja juhul, kui elluviimis periood on eeldatavalt pikem kui programmitöö periood, etapid, mille jaoks programmitöö perioodil fondidest toetust taotletakse. [ME 175]

Artikkel 21c

Otsus suurprojekti kohta

1. Komisjon annab artiklis 21b osutatud teabe alusel suurprojektile hinnangu, et teha kindlaks, kas taotletud rahaline toetus korraldusametuse poolt välja valitud suurprojektile on õigustatud. Komisjon võtab valitud suurprojekti rahalise toetamise heakskiitmise otsuse vastu rakendusaktiga hiljemalt kolm kuud pärast artiklis 21b osutatud teabe esitamise kuupäeva.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Komisjon teeb lõike 1 kohaselt heakskiitva otsuse tingimusel, et esimene ehitustööde hankeleping või avaliku ja erasektori partnerluse struktuuride raames rakendatavate tegevuste puhul avaliku ja erasektori partnerlusleping avaliku sektori asutuse ja erapartneri vahel sõlmitakse kolme aasta jooksul alates heakskiitmise kuupäevast.
3. Kui komisjon ei kiida valitud suurprojektile rahalise toetuse andmist heaks, esitab ta oma otsuses keeldumise põhjused.
4. Lõike 1 kohaselt heakskiitmiseks esitatud suurprojektid peavad olema esitatud programmi suurprojektide loetelus.
5. Suurprojektiga seotud kulud võib lisada maksetaotlusesse pärast seda, kui projektile on taotletud lõikes 1 osutatud heakskiitu. Kui komisjon ei kiida korraldusasutuse valitud suurprojekti heaks, muudetakse sellele vastavalt ka liikmesriigipoolsele taotluse tagasivõtmisele või komisjoni otsuse vastuvõtmisele järgnevat kuludeklaratsiooni. [ME 176]

II PEATÜKK

Territoriaalne areng

Artikkel 22

Integreeritud territoriaalne areng

Liikmesriigid toetavad integreeritud territoriaalset arengut territoriaalse ja kohaliku arengu strateegiate kaudu, kasutades selleks järgimisi lahendusi:

- a) integreeritud territoriaalsed investeeringud;
- b) kogukonna juhitud kohalik areng;
- c) muu territoriaalne vahend, millega toetatakse liikmesriikide algatusi seoses ~~ERFist~~ kavandatud investeeringutega, mis lähtuvad artikli 4 lõike 1 punktis e osutatud poliitikaeesmärgist. [ME 177]

Liikmesriik tagab sidususe ja koordineerimise, kui kohaliku arengu strateegiaid rahastatakse rohkem kui ühest fondist. [ME 178]

Artikkel 23

Territoriaalsed strateegiad

1. Territoriaalsed strateegiad, mida rakendatakse vastavalt artikli 22 punktile a või c, sisaldavad järgmist teavet:
 - a) strateegiaga hõlmatud geograafiline piirkond, **kaasa arvatud majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnavalased seosed;** [ME 179]
 - b) piirkonna arenguvajaduste ja -potentsiaali analüüs;
 - c) kindlakstehtud arenguvajaduste ja -potentsiaaliga tegelemiseks rakendatava integreeritud lähenemisviisi kirjeldus;
 - d) kirjeldus, mis käsitleb artikli 6 kohaselt **alusel toimuvat** partnerite kaasamist strateegia ettevalmistamisse ja rakendamisse. [ME 180]

Strateegiad võivad samuti sisaldada toetatavate tegevuste loetelu.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Territoriaalsete strateegiate koostamise **ettevalmistamise ja heakskiitmise** eest vastutavad ~~asjakohased linna-, kohaliku tasandi või asjaomased piirkondlikud, kohalikud ja muud territoriaalsed avaliku sektori asutused või organid.~~ **Juba olemasolevaid strateegilisi dokumente, mis käsitlevad hõlmatud alasid, võib ajakohastada ja kasutada territoriaalsete strateegiate tarbeks.** [ME 181]

3. Kui territoriaalsele strateegiale ei ole lisatud toetatavate tegevuste loetelu, valivad tegevused välja või osalevad tegevuste valimises ~~asjakohased linna-, kohaliku tasandi~~ **asjaomased piirkondlikud, kohalikud** või muud territoriaalsed asutused või organid. [ME 182]

Valitud tegevused peavad olema kooskõlas territoriaalse strateegiaga.

3a. Territoriaalsete strateegiate ettevalmistamisel teevad lõikes 2 osutatud asutused koostööd asjaomaste korraldusasutustega, et määrata kindlaks asjakohasest programmist toetatavate tegevuste ulatus. [ME 183]

4. Kui ~~linna-, kohaliku tasandi piirkondlik, kohalik~~ või muu ~~territoriaalne~~ **avaliku sektori** asutus või **muu** organ täidab muid korraldusasutuse vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid peale tegevuste valimise, määrab korraldusasutus kõnealuse asutuse vahendusasutuseks. [ME 184]

Valitud tegevusi võib toetada sama programmi rohkem kui ühe prioriteedi raames. [ME 185]

5. Territoriaalsete strateegiate ettevalmistamiseks ja kavandamiseks võib anda toetust.

Artikkel 24

Integreeritud territoriaalsed investeeringud

1. Kui artikli 23 kohaselt rakendatud strateegia hõlmab investeeringuid, mida toetatakse ühest või ~~mitmest~~ **rohkem kui ühest** fondist, mitmest programmist või sama programmi mitme prioriteedi kaudu, võib ~~asjaomased asjakohased~~ meetmed ellu viia integreeritud territoriaalsete investeeringutena. **Vajaduse korral võib igat integreeritud territoriaalset investeeringut täiendada EAFRDst antava toetusega.** [ME 186]

2. Korraldusasutus tagab, et programmi või programmide elektrooniline süsteem määrab kindlaks ITI-t toetava prioriteetse suuna või liidu prioriteedi tegevused ja väljundid.

2a. Kui territoriaalsele strateegiale ei ole lisatud toetatavate tegevuste loetelu, osalevad tegevuste valimises asjaomased piirkondlikud, kohalikud, muud avaliku sektori asutused või organid. [ME 187]

Artikkel 25

Kogukonna juhitud kohalik areng

1. ~~ERFist, ESF+ist ja Ühtekuuluvusfondist~~ **voidakse toetada Kogukonna juhitud kohaliku arengut toetatakse ERFist, ESF+ist, EMKFist ja EAFRDst. EAFRD puhul nimetatakse niisugust arengut programmi „LEADER“ kohalikuks arenguks.** [ME 188]

2. Liikmesriik tagab, et kogukonna juhitud kohalik areng vastab järgmistele tingimustele:

a) see on suunatud allpiirkondadele;

b) seda juhivad kohalikud tegevusrühmad, kuhu kuuluvad avaliku ja erasektori kohalike sotsiaal-majanduslike huvide esindajad ning mille otsustusprotsessi ei kontrolli vaid üks huvirühm, **sealhulgas avalik sektor;** [ME 189]

c) seda viiakse ellu integreeritud strateegiatega vastavalt artiklile 26;

d) selle raames toetatakse võrgustike loomist, **alt ülespoole lähenemisviise, juurdepääsetavust**, kohalikul tasandil uuenduste rakendamist ja vajaduse korral koostööd muude piirkondlike osalejatega. [ME 190]

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. Kui lõike 2 punktis c osutatud strateegiaid saab toetada mitmest fondist, korraldavad asjakohased korraldusasutused selliste strateegiade valimiseks ühise konkursi ning moodustavad ühiskomitee, et kõik asjaomased fondid saaksid jälgida kõnealuste strateegiade rakendamist. Asjakohased korraldusasutused võivad valida ühe asjaomase fondi, millest toetatakse kõnealuste strateegiatega seotud kõikide selliste ettevalmistamis-, juhtimis- ja elavdamiskulude katmist, millele on osutatud artikli 28 lõike 1 punktides a ja c.
4. Kui sellise strateegia rakendamine hõlmab mitmest fondist pärinevat **antavat** toetust, võivad asjakohased **asjaomased** korraldusasutused välja valida ühe **asjaomase asjakohase** fondi ja määrata selle juhtfondiks. **Täpsustada võib ka igast asjakohasest fondist rahastatavate meetmete ja tegevuste liigi.** [ME 191]
5. Kõnealuse strateegia suhtes kohaldatakse juhtfondi eeskirju. Muude fondide asutused sõltuvad juhtfondi pädeva asutuse tehtud otsustest ja juhtimise kontrollitoimingutest.
6. Juhtfondi haldajad edastavad muude fondide haldajatele teavet, mis on vajalik seire teostamiseks ja maksete tegemiseks vastavalt fondispetsiifilises määruses sätestatud eeskirjadele.

Artikkel 26

Kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiad

1. Asjakohased korraldusasutused tagavad, et kõigis artikli 25 lõike 2 punktis c osutatud strateegiates sätestatakse järgmised elemendid:
 - a) kõnealuse strateegiaga hõlmatud geograafiline piirkond ja elanikkond;
 - b) kõnealuse strateegia arendamisse kogukonna kaasamise protsess;
 - c) piirkonna arenguvajaduste ja -potentsiaali analüüs;
 - d) kõnealuse strateegia eesmärgid, sealhulgas tulemuste mõõdetavad sihtväärtused, ning nendega seoses kavandatavad meetmed **vastuseks kohalikele vajadustele, mille on välja selgitanud kohalik kogukond;** [ME 192]
 - e) juhtimise, seire ja hindamise kord, millega näidatakse kohaliku tegevusrühma suutlikkust kõnealust strateegiat rakendada;
 - f) rahastamiskava, sealhulgas ~~kõigist asjaomastest fondidest~~ **igast asjakohasest fondist, sealhulgas vajaduse korral EAFRDst, ja programmidest igast asjakohasest programmist** kavandatud eraldised. [ME 193]
2. Asjakohased korraldusasutused määravad kindlaks kõnealuste strateegiade valikukriteeriumid, moodustavad strateegiade valimisega tegeleva komitee ja kiidavad heaks selle komitee poolt valitud strateegiad.
3. Asjakohased korraldusasutused korraldavad strateegiade esimese valikuvooru ja tagavad, et valitud kohalikud tegevusrühmad suudavad täita neile artikli 27 lõikega 3 ette nähtud ülesanded 12 kuu jooksul alates asjaomase programmi heakskiitmise kuupäeva või mitmest fondist toetatavate strateegiade puhul 12 kuu jooksul alates viimase asjaomase programmi heakskiitmise kuupäevast.
4. Strateegia heakskiitmise otsuses sätestatakse iga **asjaomase asjakohase** fondi ja programmi eraldis ning programmi või programmide raames täidetavate juhtimis- ja kontrolliülesannetega seotud vastutusala. **Sellele vastavad avaliku sektori toetused tagatakse ette kogu perioodiks.** [ME 194]

Artikkel 27

Kohalikud tegevusrühmad

1. Kohalikud tegevusrühmad kavandavad ja rakendavad artikli 25 lõike 2 punktis c osutatud strateegiaid.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Korraldusasutused tagavad, et kohalikud algatusrühmad **on kaasavad ning et nad** kas valivad rühmast ühe partneri haldus- ja finantsjuhiks või moodustavad seadusjärgselt asutatud ühisstruktuuri, **et täita kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiaga seotud ülesandeid.** [ME 195]
3. Kõiki järgmisi ülesandeid täidavad üksnes kohalikud tegevusrühmad:
 - a) kohalike osalejate ~~suutlikkuse~~ **haldussuutlikkuse** suurendamine tegevuste väljatöötamisel ja rakendamisel; [ME 196]
 - b) mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse ning -kriteeriumide koostamine, millega välditakse huvide konflikte ja tagatakse, et valikuga seotud otsuseid ei kontrolli vaid üks huvirühm;
 - c) projektikonkursside ettevalmistamine ja avaldamine;
 - d) tegevuste valimine ja toetuse summa kindlaksmääramine ning taotluste edastamine toetuse heakskiitmise eest vastutavale asutusele;
 - e) strateegia eesmärkide saavutamisel tehtavate edusammude seire;
 - f) strateegia rakendamise hindamine.
4. Kui kohalikud tegevusrühmad täidavad ülesandeid, mida ei ole käsitletud lõikes 3 ja mis kuuluvad korraldusasutuse või makseasutuse vastutusalasse, käsitab korraldusasutus kohalikke tegevusrühmasid vahendusasutustena vastavalt fondispetsiifilistele eeskirjadele.
5. Kohalik tegevusrühm **võib** olla toetusesaaja ning viia ellu tegevusi kooskõlas strateegiaga, **edendades kohalikus tegevusrühmas ülesannete lahusust.** [ME 197]

Artikkel 28

Fondide toetus kogukonna juhitud kohalikule arengule

1. ~~Liikmesriik~~ **Vastastikuse täiendavuse ja koostoime tagamist silmas pidades** tagab **liikmesriik**, et fondidest ~~saadav~~ **toetus** kogukonna juhitud kohalikule arengule **antav toetus** hõlmab järgmist: [ME 198]
 - a) ~~suutlikkuse~~ **haldussuutlikkuse** suurendamise meetmed ja ettevalmistavad meetmed, mis toetavad strateegiate kavandamist ja tulevast rakendamist; [ME 199]
 - b) kohaliku arengu strateegia raames valitud tegevuste, sealhulgas koostöö rakendamine ja ettevalmistamine;
 - ba) kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia elavdamine, et soodustada sidusrühmade teabevahetust, anda neile teavet ning toetada potentsiaalseid toetusesaajaid taotluste ettevalmistamisel;** [ME 200]
 - c) strateegia ja selle koostamise elavdamise juhtimine, seire ning hindamine.
2. Lõike 1 punktis a osutatud toetus on kättesaadav sõltumata sellest, kas strateegia edaspidi rahastamiseks välja valitakse.

Lõike 1 punktis c osutatud toetus ei või ületada 25 % strateegiale eraldatud avaliku sektori toetuse kogusummat.

Kolmapäev, 27. märts 2019

III PEATÜKK

Tehniline abi

Artikkel 29

Komisjoni algatusel antav tehniline abi

1. Komisjoni algatusel võib fondidest toetada ettevalmistavaid, seire, juhtimise, auditi, hindamise, teabevahetuse (sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamise), nähtavuse ning igasuguse haldus- ja tehnilise abiga seotud meetmeid, mis on vajalikud käesoleva määruse rakendamiseks; vajaduse korral võib loetletud meetmeid toetada ka seoses kolmandate riikidega.

1a. Lõikes 1 osutatud meetmed võivad hõlmata eelkõige järgmist:

- a) *abi projekti ettevalmistamisel ja hindamisel;*
- b) *toetust institutsionaalseks tugevdamiseks ja haldussuutlikkuse suurendamiseks fondide tulemusliku haldamise eesmärgil;*
- c) *uuringuid, mis on seotud komisjoni aruandlusega fondide kohta ja ühtekuuluvusaruandega;*
- d) *fondide analüüsi, halduse, seire, teabevahetuse ja rakendamisega seotud meetmeid ning kontrollisüsteemide ja tehnilise ja haldusabi rakendamisega seotud meetmeid;*
- e) *hindamisi, ekspertide aruandeid, statistikat ja uuringuid, sh fondide praegust ja tulevast tegevust käsitlevaid üldist laadi uuringuid;*
- f) *meetmeid, mis hõlmavad teabe levitamist, vajaduse korral võrgustike loomise toetamist, teavitamistoiminguid, pöörates erilist tähelepanu fondidest antava toetuse tulemustele ja lisaväärtusele, teadlikkuse suurendamist ja koostöö edendamist ning kogemuste vahetamist, sh kolmandate riikidega;*
- g) *juhtimiseks, seireks, auditeerimiseks, kontrollimiseks ja hindamiseks kasutatavate arvutisüsteemide paigaldamist, kasutamist ning omavahel ühendamist;*
- h) *meetmed, mis hõlmavad hindamismeetodite täiendamist ja teabevahetust hindamistavade valdkonnas;*
- i) *auditeerimisega seotud meetmeid;*
- j) *riikliku ja piirkondliku suutlikkuse tugevdamist seoses investeeringute kavandamise, rahastamisvajaduste, ettevalmistustööde, rahastamisvahendite kavandamise ja rakendamise, ühiste tegevuskavade ning suurprojektidega;*
- k) *heade tavade levitamist, et aidata liikmesriikidel suurendada artikli 6 lõikes 1 osutatud asjaomaste partnerite ja nende katusorganisatsioonide suutlikkust. [ME 201]*

Kolmapäev, 27. märts 2019

1b. Komisjon eraldab komisjoni algatusel antava tehnilise abi vahenditest vähemalt 15 % selleks, et tagada üldsuse tõhusam teavitamine ja tugevam koostoime komisjoni algatusel tehtavate teavitustoimingute vahel, laiendades tulemustealast teadmusbasi, eeskätt tulemuslikuma andmete kogumise ja levitamise, hindamise ja aruandluse kaudu, ning rõhutades eriti fondide panust kodanike elu parandamisse ning suurendades fondidest antava toetuse nähtavust ja teadlikkust sellise toetuse tulemustest ja lisaväärtusest. Vajaduse korral jätkatakse pärast programmide lõpetamist niisuguste teavitus-, teabevahetus- ja nähtavusmeetmete võtmist, mis puudutavad fondidest antava toetuse tulemusi ja lisaväärtust, pöörates erilist tähelepanu tegevustele. Need meetmed aitavad ka tutvustada liidu poliitilisi prioriteete sel määral, mil need on seotud käesoleva määruse üldeesmärkidega. [ME 202]

2. Sellised meetmed võivad hõlmata ~~tulevasi~~ **eelneva**id ja ~~eelneva~~ **tulevasi** programmitöö perioode. [ME 203]

2a. Selleks et vältida olukordi, kus maksed peatatakse, tagab komisjon, et liikmesriigid ja piirkonnad, kellel on väikese haldussuutlikkuse tõttu probleeme nõuete täitmisega, saaksid oma haldussuutlikkuse parandamiseks piisavat tehnilist abi. [ME 204]

3. Komisjon määrab oma kava kindlaks, kui fondide antav toetus on ette nähtud vastavalt finantsmääruse artiklile [110].

4. Sõltuvalt eesmärgist võidakse käesolevas artiklis osutatud tegevust rahastada kas tegevus- või halduskuludest.

Artikkel 30

Tehniline abi liikmesriikide algatusel

1. Liikmesriigi algatusel ~~võivad fondid~~ **võib fondidest** toetada meetmeid, mis võivad olla seotud eelnevate ja järgnevate programmitöö perioodidega ning mis on vajalikud kõnealuste fondide tulemuslikuks haldamiseks ja kasutamiseks, **artiklis 6 osutatud partnerite suutlikkuse suurendamiseks ning niisuguste ülesannete tagamiseks nagu ettevalmistus, koolitus, juhtimine, seire, hindamine, nähtavus ja teabevahetus.** [ME 205]

2. Iga fond võib toetada tehnilise abi meetmeid, mis on rahastamiskõlblikud mõne muu fondi raames.

3. Iga programmi raames antakse tehnilist abi **kas ühe või mitme** fondiga seotud prioriteedi kaudu. [ME 206]

Artikkel 31

Kindlamääralsed maksed liikmesriikide algatusel osutatava tehnilise abi jaoks

1. Igale programmile antud tehniline abi hüvitatakse kindlamääralise maksega, mis põhineb lõikes 2 sätestatud protsendimäärade kohaldamisel rahastamiskõlblike kulude suhtes, mis on esitatud maksetaotluses vastavalt vajadusele artikli 85 lõike 3 punkti a või c kohaselt.

2. ~~Tehnilise~~ **Komisjoni ja liikmesriikide vahelise kokkuleppe alusel ning programmi rahastamiskava arvesse võttes võivad tehnilise** abiga seotud kulude hüvitamisel kohaldatakse fondide puhul järgmisi protsendimäärasid **hüvitamise maksimaalsed protsendimäärad olla järgmised:** [ME 207]

a) ERFist tööhöivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames antav toetus ja Ühtekuuluvusfondist antav toetus: ~~2,5%~~ **3 %;** [ME 208]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) ~~ESF+ist~~ **ESF+ist** antav toetus: ~~4% 5 %~~; ESF+ määruse artikli 4 lõike 1 punkti ~~e~~ **alpunkt** ~~vii~~ **xi** kohased programmid: ~~5% 6 %~~; [ME 209]
- c) EMKFist antav toetus: 6 %;
- d) AMIFist, ISFist ning BMVist antav toetus: ~~6% 7 %~~. [ME 210]

Äärepoolseimate piirkondade puhul on punktides a, b ja c sätestatud protsendimäär kuni 1 % kõrgem. [ME 211]

3. Interregi programmide puhul osutatava tehnilise abiga seotud erieeskirjad sätestatakse ETK määruses.

Artikkel 32

Liikmesriikide algatusel osutatava tehnilise abi kuludega sidumata maksed

Lisaks artiklile 31 võivad liikmesriigid teha ettepaneku täiendavate tehnilise abi meetmete võtmiseks, et suurendada liikmesriikide **avaliku sektori** asutuste **ja teenistuste**, toetusesaajate ja asjakohaste partnerite **institutsioonilist** suutlikkust **ja tõhusust**, mis on vajalik fondide tulemuslikuks haldamiseks ja kasutamiseks. [ME 212]

Selliseid meetmeid toetatakse kuludega sidumata maksetega vastavalt artiklile 89. **Vabatahtliku konkreetse programmi vormis tehnilist abi võib rakendada kas tehnilise abi kuludega sidumata maksete või otseste kulude hüvitamise kaudu.** [ME 213]

IV JAOTIS

SEIRE, HINDAMINE, TEABEVAHETUS JA NÄHTAVUS

I PEATÜKK

Seire

Artikkel 33

Seirekomisjon

1. Liikmesriik moodustab **pärast korraldusasutusega konsulteerimist** programmi rakendamise seire eest vastutava komisjoni (edaspidi „seirekomisjon“) kolme kuu jooksul pärast asjaomasele liikmesriigile programmi heakskiitmise otsusest teatamise kuupäeva. [ME 214]

Liikmesriik võib asutada ühe seirekomisjoni rohkem kui ühe programmi jaoks.

2. Iga seirekomisjon võtab vastu oma kodukorra, **võttes arvesse vajadust täieliku läbipaistvuse järele.** [ME 215]
3. Seirekomisjon tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ning vaatab läbi kõik programmi eesmärkide saavutamist mõjutavad küsimused.
4. Liikmesriik avaldab seirekomisjoni menetlusi käsitlevad eeskirjad ning seirekomisjoniga jagatud andmed ja teabe tervikuna artikli 44 lõikes 1 osutatud veebisaidil.
5. Lõikeid 1–4 ei kohaldata ESF+ määruse artikli [4] **lõike 1** punkti ~~e~~ **alpunkt** ~~vii~~ **xi** kohaste programmide ja nendega seotud tehnilise abi suhtes. [ME 216]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 34

Seirekomisjoni koosseis

1. Liikmesriik määrab kindlaks seirekomisjoni koosseisu ning tagab ~~asjakohaste~~ **asjaomaste** liikmesriigi asutuste ja vahendusasutuste ning artiklis 6 osutatud partnerite esindajate tasakaalustatud esindatuse **läbipaistva menetluse teel**. [ME 217]

Seirekomisjoni igal liikmel on üks hääl.

Liikmesriik avaldab seirekomisjoni liikmete loetelu artikli 44 lõikes 1 osutatud veebisaidil.

2. Komisjoni esindajad osalevad seirekomisjoni töös **seirava ja** nõuandva pädevusega. **Vajaduse korral võib EIP esindajaid kutsuda seirekomisjoni töös osalema nõuandva pädevusega**. [ME 218]

2a. AMiFi, ISFi ja BMVI puhul osalevad seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega asjaomased detsentraliseeritud asutused. [ME 219]

Artikkel 35

Seirekomisjoni ülesanded

1. Seirekomisjon kontrollib

a) programmi rakendamise ning vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise edenemist;

aa) toetusesaajatele suunatud võimalike lihtsustamismeetmete ettepanekuid; [ME 220]

b) kõiki probleeme, mis mõjutavad programmi tulemusi, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid **ning sealhulgas ka mis tahes eeskirjade eiramisi, kui see on asjakohane**; [ME 221]

c) programmi panust asjaomastes riigipõhistes soovitusetes kindlaks määratud probleemide lahendamisse;

d) artikli 52 lõikes 3 loetletud eelhindamise elemente ja artikli 53 lõikes 2 osutatud strateegiadokumendi elemente;

e) hindamiste, nende kokkuvõtete ja hindamistulemuste järelmeetmetega seotud edusamme;

f) teabevahetus- ja nähtavusmeetmete rakendamist;

g) strateegiliselt oluliste tegevuste rakendamise edenemist, kui see on asjakohane;

h) rakendamistingimuste täitmist ja nende kohaldamist kogu programmitöö perioodi vältel;

i) **asjakohasel juhul** avaliku sektori asutuste, **partnerite** ja toetusesaajate haldussuutlikkuse suurendamise edenemist. [ME 222]

2. Seirekomisjon kiidab heaks

a) tegevuste valimise meetodika ja kriteeriumid, sealhulgas kõik nende muudatused, pärast komisjoniga konsulteerimist vastavalt artikli 67 lõikele 2, ilma et see piiraks artikli 27 lõike 3 punktide b, c ja d kohaldamist;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) EMKFist, AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide iga-aastased tulemusaruanded ning ERFist, ~~ESF+ist~~ **ESF+ist** ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate programmide lõplikud tulemusaruanded; [ME 224]
- c) hindamiskava ja selle mis tahes muudatused;
- d) kõik korraldusasutuse ettepanekud programmi muutmiseks, sealhulgas artikli 19 lõike 5 ja artikli 21 kohased ümberpaigutamist käsitlevad ettepanekud;

da) artikli 17 lõike 3 punktis d osutatud kavandatud strateegiliselt oluliste tegevuste loetelu muudatused. [ME 225]

2a. Seirekomisjon võib teha korraldusasutusele ettepanekuid muude sekkumisülesannete kohta. [ME 226]

Artikkel 36

Iga-aastane tulemuslikkuse hindamine

1. Komisjoni ja iga liikmesriigi vahel korraldatakse igal aastal koosolek iga programmi tulemuste hindamiseks. **Korraldusasutus peab olema sellesse protsessi nõuetekohaselt kaasatud.** [ME 227]

Iga-aastast hindamiskoosolekut juhatab komisjon või kui liikmesriik soovib, juhatavad seda asjaomane liikmesriik ja komisjon ühiselt.

2. AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide puhul korraldatakse hindamiskoosolek vähemalt kaks korda programmitöö perioodi jooksul.

3. ERFist, ESF+ist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate programmide kohta esitab liikmesriik hiljemalt üks kuu enne iga-aastast hindamiskoosolekut teabe artikli 35 lõikes 1 loetletud elementide kohta.

ESF+ määruse artikli [4] lõike [1] punkti [c] alapunkti [vii] kohaste programmide puhul esitatakse üksnes artikli 35 lõike 1 punktides a, b, e, f ja h loetletud teave.

4. Iga-aastase hindamiskoosoleku tulemused kantakse kooskõlastatud protokoll.

5. Liikmesriigid võtavad järeelmeetmeid seoses komisjoni tõstatatud küsimustega ja teavitavad komisjoni võetud meetmetest kolme kuu jooksul.

6. EMKFist, AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide kohta esitab liikmesriik iga-aastase tulemusaruande kooskõlas fondispetsiifiliste määrustega. **[ME 228 ei puuduta eestikeelset versiooni]**

Artikkel 37

Andmete edastamine

1. Korraldusasutus edastab komisjonile elektrooniliselt koondandmed iga programmi kohta iga aasta 31. jaanuariks, 31. märtsiks, 31. maiks, 31. juuliks, 30. septembriks ja 30. novembriks vastavalt VII lisas esitatud vormile.

Andmed tuleb esmakordselt edastada ~~31. jaanuaril~~ **28. veebruariks** 2022 ja viimast korda ~~31. jaanuaril~~ **28. veebruariks** 2030. [ME 229]

ESF+ määruse artikli 4 lõike 1 punkti ~~e~~ ~~alapunkti vii~~ ~~xi~~ kohaste programmidega seotud andmed edastatakse kord aastas 30. ~~novembril~~ **novembriks**. [ME 230]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Andmed jaotatakse iga prioriteedi puhul erieesmärgi ja piirkonnakategooria alusel ning need kajastavad järgmist:
 - a) **iga aasta 31. jaanuariks, 31. märtsiks, 31. maiks, 31. juuliks, 30. septembriks ja 30. novembriks edastatavates andmetes:** valitud tegevuste arv, nende rahastamiskõlblike kulude kogusumma, fondidest antud toetus ja toetusesaajate poolt korraldusasutusele deklareeritud rahastamiskõlblikud kulud kokku, mis kõik on jaotatud sekkumise liikide kaupa; [ME 231]
 - b) **ainult iga aasta 31. maiks ja 30. novembriks edastatavates andmetes:** valitud tegevuste väljund- ja tulemusnäitajate väärtused ning tegevustega saavutatud väärtused. [ME 232]
3. Rahastamisvahenditega seoses esitatakse ka järgmised andmed:
 - a) rahastamiskõlblike kulude kogusumma finantstoote liikide kaupa;
 - b) rahastamiskõlbliku kuluna deklareeritud halduskulude ja -tasude summa;
 - c) lisaks fondidele kaasatud avaliku ja erasektori vahendite summa finantstoote liikide kaupa;
 - d) artikli 54 kohaselt fondide toetusest rahastamisvahendile tekkinud intress ning tagastatud vahendid, mis on seotud fondidest antud toetusega, nagu on osutatud artiklis 56.
4. Käesoleva artikli kohaselt esitatud andmed peavad olema usaldusväärsed ja ajakohased esitamisele eelneva kuu lõpu seisuga.
5. Korraldusasutus avaldab kõik komisjonile edastatud andmed artikli 44 lõikes 1 osutatud veebisaidil.
6. EMKFist toetatavate programmide kohta võtab komisjon artikli 109 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu rakendusakti, et kehtestada käesoleva artikli rakendamiseks kasutatav vorm.

Artikkel 38**Lõplik tulemusaruanne**

1. ERFist, ESF+ist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate programmide kohta esitab iga korraldusasutus komisjonile programmi lõpliku tulemusaruande 15. veebruariks 2031.
2. Lõplikus tulemusaruandes hinnatakse programmi eesmärkide saavutamist artikli 35 lõikes 1 loetletud elementidest lähtudes, välja arvatud artikli 35 lõike 1 punktis d osutatud teave.
3. Komisjon vaatab lõpliku tulemusaruande läbi ja teavitab korraldusasutust kõigist tähelepanekutest viie kuu jooksul alates lõpliku tulemusaruande kättesaamise kuupäevast. Kui sellised tähelepanekud esitatakse, edastab korraldusasutus kogu vajaliku teabe seoses kõnealuste tähelepanekutega ning vajaduse korral teavitab ta komisjoni kolme kuu jooksul võetud meetmetest. Komisjon teavitab liikmesriiki aruande vastuvõtmisest.
4. Korraldusasutus avaldab lõplikud tulemusaruanded artikli 44 lõikes 1 osutatud veebisaidil.
5. Käesoleva artikli rakendamiseks ühetaoliste tingimuste tagamiseks võtab komisjon vastu rakendusakti, millega kehtestatakse lõpliku tulemusaruande vorm. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artiklis 108 osutatud nõuandemenetlusega.

Kolmapäev, 27. märts 2019

II PEATÜKK

Hindamine

Artikkel 39

Liikmesriigi teostatavad hindamised

1. Korraldusasutus teeb programmi hindamise. Iga hindamise käigus hinnatakse programmi **kaasavust, mitte-diskrimineerivat laadi**, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust, **nähtavust** ja ELi lisaväärtust, et parandada programmide kavandamise ja rakendamise kvaliteeti. [ME 233]
2. Lisaks hindab korraldusasutus 30. juuniks 2029 iga programmi mõju.
3. Korraldusasutus delegeerib hindamised sõltumatult tegutsevatele ekspertidele.
4. Liikmesriigi korraldusasutus tagab hindamiseks vajalike andmete esitamise ja kogumise menetluste kehtestamise.
5. Liikmesriigi korraldusasutus koostab hindamiskava. Hindamiskava võib hõlmata rohkem kui ühte programmi. AMIFI, ISFi ning BMVI puhul peab selle kavaga olema ette nähtud vahehindamine, mis teostatakse 31. märtsiks 2024.
6. Korraldusasutus esitab hindamiskava seirekomisjonile hiljemalt üks aasta pärast programmi heakskiitmist.
7. Korraldusasutus avaldab kõik hinnangud artikli 44 lõikes 1 osutatud veebisaidil.

Artikkel 40

Komisjoni teostatav hindamine

1. Komisjon teostab 2024. aasta lõpuks vahehindamise, et kontrollida iga fondi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust. Komisjon võib kasutada kogu asjakohast teavet, mis on juba kättesaadav vastavalt finantsmääruse artiklile [128].
2. Komisjon teostab järelhindamise, et kontrollida iga fondi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust 31. detsembri 2031 seisuga.

2a. Lõikes 2 osutatud hindamine hõlmab ka programmide sisese ja vahelise, artikli 4 lõikes 1 osutatud poliitikaeesmärkidega seotud sotsiaal-majandusliku mõju ja rahastamisvajaduse hindamist, milles keskendutakse konkurentsivõimelisemale ja arukamale Euroopale uuendusliku ja aruka ümberkujundamise kaudu ning paremini ühendatud Euroopale liikuvuse (sealhulgas aruka ja säästva liikuvuse) ja piirkondlike IKT-ühenduste tõhustamise kaudu. Komisjon avaldab hindamise tulemused oma veebisaidil ning edastab need tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. [ME 234]

III PEATÜKK

Nähtavus, läbipaistvus ja teabevahetus

I JAGU

FONDIDEST SAADAVA TOETUSE NÄHTAVUS

Artikkel 41

Nähtavus

Iga liikmesriik tagab

- a) kõigi fondidest toetatavate tegevustega seotud meetmete puhul toetuse nähtavuse, pöörates eelkõige tähelepanu strateegiliselt olulistele tegevustele;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) liidu kodanike teavitamise fondide rollist ja saavutustest ühtse veebiportaali kaudu, kus esitatakse teave kõigi kõnealust liikmesriiki hõlmavate programmide kohta.

Artikkel 42

Liidu embleem

Nähtavus-, läbipaistvus- ja teavitamistoimingute puhul kasutavad liikmesriigid, korraldusasutused ja toetusesaajad Euroopa Liidu embleemi vastavalt VIII lisale.

Artikkel 43

Teabevahetusametnikud ja -võrgud

1. Iga liikmesriik määrab kindlaks teabevahetuskoordinaatori, kes vastutab fondidest saadava toetusega seotud nähtavus-, läbipaistvus- ja teavitamistoimingute eest, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) alla kuuluvates programmide puhul, kui asjaomane liikmesriik on korraldusasutuse asukohariik. Teabevahetuskoordinaator koordineerib teabevahetus- ja nähtavusmeetmeid programmiüleselt.

Teabevahetuskoordinaator kaasab nähtavus-, läbipaistvus- ja teavitamistoimingutesse järgmised asutused:

- a) liikmesriikides asuvad Euroopa Komisjoni esindused ja Euroopa Parlamendi bürood; samuti Europe Directi teabekeskused ja muud võrgud; õppe- ja teadusasutused;
- b) muud ~~asjakohased~~ **asjaomased** partnerid ja asutused, **sealhulgas piirkondlikud, kohalikud ja muud avaliku sektori asutused ning majandus- ja sotsiaalpartnerid.** [ME 235]

2. Korraldusasutused määravad igale programmile teabevahetusametniku (edaspidi „programmi teabevahetusametnik“).

3. Komisjon hoiab töös teabevahetuskoordinaatoritest, programmi teabevahetusametnikest ja komisjoni esindajatest koosnevat võrku, mille kaudu vahetatakse teavet nähtavus-, läbipaistvus- ja teavitamistoimingute kohta.

II JAGU

FONDIDE RAKENDAMISE LÄBIPAISTVUS JA PROGRAMMIDEGA SEOTUD TEABEVAHETUS

Artikkel 44

Korraldusasutuse kohustused

1. Korraldusasutus tagab, et kuue kuu jooksul pärast programmi heakskiitmist on loodud veebisait, kus on esitatud korraldusasutuse vastutusalasse kuuluvaid programme käsitlev teave, mis hõlmab programmi eesmärke, meetmeid, **projektikonkursside soovituslikku ajakava**, olemasolevaid rahastamisvõimalusi ja saavutusi. [ME 236]

2. Korraldusasutus avaldab lõikes 1 osutatud veebisaidil hiljemalt üks kuu enne konkursikutse avaldamist lühikokkuvõtte kavandatud ja avaldatud konkursikutsetest koos järgmiste andmetega:

- a) konkursikutsega hõlmatud geograafiline piirkond;
- b) asjaomane poliitikaeesmärk või erieesmärk;
- c) toetuse saamise tingimustele vastavate taotlejate liik;
- d) konkursikutse toetuse kogusumma;

Kolmapäev, 27. märts 2019

e) konkursikutse algus- ja lõppkuupäev.

3. Korraldusasutus avaldab veebisaidil vähemalt ühes liidu ametlikest keeltest loetelu fondidest toetuse saajaks valitud tegevustest ja ajakohastab seda loetelu vähemalt iga kolme kuu tagant. Igal tegevusel on kordumatu kood. Loetelu sisaldab järgmisi andmeid:

a) juriidiliste isikute puhul toetusesaaja **ja töövõtja** nimi; [ME 237]

b) kui toetusesaaja on füüsiline isik, siis tema ees- ja perekonnanimi;

c) kalalaeva puhul liidu kalalaevastikuregistri tunnusnumber, nagu on osutatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2017/218⁽⁴¹⁾;

d) tegevuse nimetus;

e) tegevuse eesmärk ja selle saavutused;

f) tegevuse alguskuupäev;

g) tegevuse eeldatav või tegelik lõpuleviimise kuupäev;

h) tegevuse kogumaksumus;

i) asjaomane fond;

j) asjaomane erieesmärk;

k) liidu kaasrahastamise määr;

l) tegevuse ja asjaomase riigi asukohatähis või asukohatuvastus;

m) liikuva tegevuse või mitut tegevuskohta hõlmava tegevuse puhul toetusesaaja asukoht, kui toetusesaaja on juriidiline isik; kui toetusesaaja on füüsiline isik, siis NUTS 2 tasandi piirkond;

n) tegevuse sekkumise liik vastavalt artikli 67 lõike 3 punktile g.

Esimese lõigu punktides b, c ja k osutatud andmed kustutatakse kaks aastat pärast nende esmakordset avaldamist veebisaidil.

EMKFist toetatavate programmide puhul avaldatakse esimese lõigu punktis b ja c osutatud andmed ainult sellisel juhul, kui selline andmete avaldamine on kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate riiklike õigusnormidega.

4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud andmed avaldatakse veebisaidil masinloetavat avatud vormingut kasutades, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/98/EÜ⁽⁴²⁾ artikli 5 lõikes 1, et neid saaks sortida, otsida, võrrelda ja uuesti kasutada ning neist taas väljavõtteid teha.

5. Korraldusasutus teavitab toetusesaajaid andmete avaldamisest enne seda, kui need käesoleva artikli kohaselt avaldatakse.

6. Korraldusasutus tagab, et kõik teabevahetuse ja nähtavusega seotud materjalid, kaasa arvatud toetusesaajate tasandil, tehakse taotluse korral kättesaadavaks liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele, ning et liidule antakse kasutustasuta, mittevälistav ja tagasivõtmatu litsents kõnealuste materjalide kasutamiseks ning kõik materjalidega seotud olemasolevad õigused vastavalt VIII lisale.

⁽⁴¹⁾ Komisjoni 6. veebruari 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/218 liidu kalalaevastikuregistri kohta (ELT L 34, 9.2.2017, lk 9).

⁽⁴²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/98/EÜ avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 90).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 45

Toetusesaajate kohustused

1. Toetusesaajad ja rahastamisvahendeid rakendavad asutused juhvivad tähelepanu fondidest saadavale toetusele, sealhulgas artikli 56 kohaselt uuesti kasutatud vahenditele, järgmisel viisil:
 - a) toetusesaaja veebisaidil ~~või ja~~ sotsiaalmeediakanalites, kui toetusesaajal on veebisait ~~või ja~~ ta on sotsiaalmeedias esindatud, esitatakse toetuse tasemega proportsionaalne tegevuse lühikirjeldus koos tegevuse eesmärkide ja tulemustega, tõstes esile liidu antavat rahalist toetust; [ME 240]
 - b) tegevuse rakendamisega seotud dokumentidel ja teabematerjalides, mida jagatakse üldsuse või osalejatega, rõhutatakse nähtaval viisil fondidest saadavat toetust;
 - c) kohe materiaalseid investeeringuid või seadmete ostu hõlmava tegevuse füüsilise rakendamise alguses ~~paigutatakse seatakse üles~~ üldsusele ~~nähtavasse kohta~~ **selgelt nähtavad alalised** tahvlid või stendid järgmistel juhtudel: [ME 241]
 - i) ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavad tegevused, mille kogumaksumus on enam kui 500 000 eurot;
 - ii) ESF+ist, EMKFist, ISFist, AMFist ning BMVist toetatavad tegevused, mille kogumaksumus on enam kui 100 000 eurot;
 - d) tegevuste puhul, mis ei ole hõlmatud punktiga c, paigutatakse **avalikult** üldsusele **selgelt** nähtavasse kohta vähemalt üks A3-formaadis või suurem trükis või tablo, millel on esitatud tegevuse kohta teave, kus tõstetakse esile fondidest saadavat toetust; [ME 243]
 - e) strateegiliselt oluliste tegevuste ja selliste tegevuste puhul, mille kogumaksumus on enam kui 10 000 000 eurot, korraldatakse teavitussüritus ning kaasatakse õigeaegselt komisjon ja vastutav korraldusasutus;
- ea) kohe füüsilise rakendamise alguses paigutatakse liidu embleem avalikult ja alaliselt nii, et see oleks üldsusele selgesti nähtav ning kooskõlas VIII lisas sätestatud tehniliste näitajatega.** [ME 244]

Käesolevat nõuet ei kohaldata tegevuste suhtes, mida toetatakse ESF+ määruse artikli 4 lõike 1 ~~punkti c alapunktis vii~~ **punktis xi** sätestatud erieesmärgi raames. [ME 245]

2. Väikeprojektide fondide puhul tagab toetusesaaja, et lõppsaajad täidavad lõikes 1 sätestatud nõuded.

Rahastamisvahendite puhul tagab toetusesaaja, et lõppsaajad täidavad lõike 1 punktis c sätestatud nõuded.

3. Kui toetusesaaja ei täida oma kohustusi, mis tulenevad artiklist 42 või käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2, kohaldab liikmesriik finantskorrektsiooni, tühistades kuni 5 % fondidest asjaomasele tegevusele antavast toetusest.

V JAOTIS

FONDIDEST SAADAV RAHALINE TOETUS

I PEATÜKK

Liidu rahalise toetuse vormid

Artikkel 46

Programmidele antava liidu rahalise toetuse vormid

Liidu rahalist toetust võidakse anda järgmises vormis:

- a) artikli 89 kohased asjaomase tegevuse kuludega sidumata maksed, mis põhinevad kas

Kolmapäev, 27. märts 2019

- i) tingimuste täitmisel või
- ii) tulemuste saavutamisel;
- b) tegevuste elluviimisel toetusesaajatel või avaliku ja erasektori partnerlustegevuse puhul erasektori partneril tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine;
- c) artikli 88 kohased ühikuhinnad, mida kasutatakse kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, väljendatuna summana ühiku kohta;
- d) artikli 88 kohased kindlasummalised maksed, mida kasutatakse üldises mõistes kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul;
- e) artikli 88 kohased kindlamääralsed maksed, mida kasutatakse teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, kohaldades protsendimäära;
- f) punktides a–e nimetatud vormide kombinatsioon.

II PEATÜKK

Liikmesriikide antava toetuse vormid

Artikkel 47

Toetuse vormid

Liikmesriigid kasutavad fondidest saadavat rahalist toetust, et toetada toetusesaajaid toetuste, **piiratud** rahastamisvahendite või auhindadega või nende kombinatsiooniga. [ME 246]

I JAGU

TOETUSTE VORMID

Artikkel 48

Toetuste vormid

1. Liikmesriikide antavate toetuste vormid võivad olla järgmised:
 - a) tegevuste elluviimisel toetusesaajal või avaliku ja erasektori partnerlustegevuste puhul erasektori partneril tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kulude, sealhulgas mitterahalise osaluse ja amortisatsiooni hüvitamine;
 - b) ühikuhinnad;
 - c) kindlasummalised maksed;
 - d) kindlamääralsed maksed;
 - e) punktides a–d osutatud vormide kombinatsioon, kui iga vorm hõlmab eri kulukategooriaid või kui neid kasutatakse eri projektide jaoks, mis moodustavad osa tegevusest, või tegevuse järjestikuste etappide jaoks.

Kui tegevuse kogumaksumus ei ületa 200 000 eurot, antakse toetusesaajale ERFist, ESF+ist, AMIFist, ISFist ning BMVist toetust ühikuhindade, kindlasummaliste maksete või kindlamääralsed maksetena, välja arvatud tegevused, mille puhul toetus kujutab endast riigiabi. Kindlamääralsed maksete kasutamise korral võidakse esimese lõigu punkti a kohaselt hüvitada üksnes kulukategooriad, mille suhtes kohaldatakse kindlat määra.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Lisaks võidakse hüvitada osalejatele makstavad toetused ja töötasud vastavalt esimese lõigu punktile a.

2. Lõike 1 punktides b, c ja d osutatud vormis antavate toetuste summad määratakse kindlaks ühel alljärgnevatest viisidest:

- a) ausa, õiglase ja kontrollitava arvutusmeetodiga, mis põhineb
 - i) statistilistel andmetel, muul objektiivsel tabelil või eksperdi hinnangul;
 - ii) toetusesaaja varasemat tegevust käsitlevatel kontrollitud andmetel;
 - iii) toetusesaaja tavapäraste kuluarvestustavade rakendamisel;
- b) üksikjuhtumipõhine tegevuste valimise eest vastutava asutusega eelnevalt kokkulepitud eelarveprojekt, kui tegevuse kogumaksumus ei ületa 200 000 eurot;
- c) kooskõlas rakenduseeskirjadega vastavate ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade kohta, mida kohaldatakse liidu poliitikas sarnast tüüpi tegevuste suhtes;
- d) kooskõlas rakenduseeskirjadega vastavate ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade kohta, mida kohaldatakse sama tüüpi tegevustega seotud toetuseskeemide suhtes, mida rahastavad täielikult liikmesriigid.
- e) käesoleva määruse või fondispetsiifiliste määrustega kehtestatud kindlad määrad ja erimeetodid.

Artikkel 49**Kindlamääralsed maksed toetustega seotud kaudsete kulude jaoks**

Kui tegevuse kaudsed kulud kaetakse kindla määra alusel, põhineb see ühel järgmistest:

- a) kindel määr, mis on kuni 7 % rahastamiskõlblikest otsestest kuludest ning mille puhul liikmesriik ei pea tegema arvutusi kohaldatava määra kindlakstegemiseks;
- b) kindel määr, mis on kuni 15 % rahastamiskõlblikest otsestest personalikuludest ning mille puhul liikmesriik ei pea tegema arvutusi kohaldatava määra kindlakstegemiseks;
- c) kindel määr, mis on kuni 25 % rahastamiskõlblikest otsestest kuludest, tingimusel et määr arvutatakse vastavalt artikli 48 lõike 2 punktile a **või artikli 48 lõike 2 punktile c. [ME 247]**

Lisaks, kui liikmesriik on arvutanud kindla määra vastavalt määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 67 lõike 5 punktile a, võib kõnealust kindlat määra kasutada sarnaste tegevuste puhul punkti c kohaldamisel.

Artikkel 50**Toetuste otsesed personalikulud**

1. Tegevuse otsesed personalikulud võib arvutada kindla määra alusel, mis võib olla kuni 20 % otsestest kuludest, mis ei sisalda selle tegevuse otseseid personalikulusid, ilma et liikmesriigilt nõutaks arvutusi kohaldatava määra kindlakstegemiseks, tingimusel et tegevuse otsesed kulud ei sisalda ehitustööde riigihankelepinguid ega asjade või teenuste riigihankelepinguid, mille maksumus ületab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL⁽⁴³⁾ artiklis 4 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL⁽⁴⁴⁾ artiklis 15 punktis a kindlaks määratud piirmäärasid.

⁽⁴³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽⁴⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

Kolmapäev, 27. märts 2019

AMiFi, ISFi ning BMVi puhul ei arvestata kindla määra arvutamisel riigihankemenetlustest sõltuvaid kulusid ja asjaomase tegevuse otseseid personalikulusid.

2. Personalikulude kindlaksmääramiseks võib arvutada välja tunnimäära järgmistel viisidel:

a) viimane dokumenteeritud aastane tööjõukulude brutosumma **koos eeldatavate lisakuludega, et võtta arvesse selliseid tegureid nagu tariifide tõusud või töötajate edutamised**, jagatakse 1720 tunniga täistööajaga töötavate isikute puhul või asjakohase proportsionaalse osaga 1720 tunnist osalise tööajaga töötavate isikute puhul; [ME 248]

b) viimane dokumenteeritud igakuine tööjõukulude brutosumma **koos eeldatavate lisakuludega, et võtta arvesse selliseid tegureid nagu tariifide tõusud või töötajate edutamised**, jagatakse asjaomase isiku igakuise tööajaga vastavalt kohaldatavatele riiklikele õigusnormidele, millele on osutatud töölepingus. [ME 249]

3. Vastavalt lõikele 2 arvatud tunnimäära kohaldamisel ei või tundide koguarv, mis isiku kohta kõnealusel aastal või kuul deklareeritakse, olla suurem selle tunnimäära arvutamiseks kasutatud töötundide arvust.

4. Kui aastane tööjõukulude brutosumma ei ole kättesaadav, võidakse see tuletada kättesaadava dokumenteeritud aastase tööjõukulude brutosumma või töölepingu põhjal, kohandades selle nõuetekohaselt 12-kuulisele perioodile.

5. Personalikulud, mis on seotud tegevuse raames osalise tööajaga töötavate isikutega, võidakse arvutada kindlaks määratud protsendina tööjõukulude brutosummast vastavalt igakuiselt tegevusega seoses töötatud aja kindlaks määratud protsendile, ilma kohustuseta kehtestada eraldi tööaja registreerimise süsteem. Tööandja annab töötajatele dokumendi, milles on see protsent kindlaks määratud.

Artikkel 51

Kindlamääralsed maksed rahastamiskõlblike kulude jaoks, mis ei ole toetuste otsesed personalikulud

1. Tegevuse ülejäänud rahastamiskõlblike kulude katmiseks võib kasutada kindlamääralist makset, mis moodustab kuni 40 % rahastamiskõlblikest otsestest personalikuludest. Liikmesriik ei pea tegema arvutusi kohaldatava määra kindlakstegemiseks.

2. AMiFist, ISFist, BMVist, ESF+ist ja ERFist toetatavate tegevuste puhul käsitatakse osalejatele makstavaid töötasusid ja toetusi täiendatavate rahastamiskõlblike kuludena, mida kindel määr ei hõlma.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kindlat määra ei kohaldata personalikulude suhtes, mis on arvatud kindla määra alusel, nagu on osutatud artikli 50 lõikes 1.

II JAGU

RAHASTAMISVAHENDID

Artikkel 52

Rahastamisvahendid

1. Korraldusasutused võivad teha ühest või mitmest programmist programmimakse erieesmärkide saavutamisele kaasa aitavatesse rahastamisvahenditesse, mis on loodud riiklikul, piirkondlikul, riikide- või piiriülel tasandil ning mida haldab korraldusasutus või mida hallatakse korraldusasutuse vastutusel.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Rahastamisvahenditest antakse lõppsaajatele toetust üksnes selliste uute investeeringute jaoks, mida peetakse rahaliselt elujõuliseks, näiteks tulu või kulude kokkuhoidu toovad investeeringud, ning mis ei leia turult piisavaid rahastamisallikaid. **Selline toetus võib vastavalt kohaldatavatele liidu riigiabi eeskirjadele olla suunatud nii investeeringutele materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse kui ka käibekapitali.** [ME 250]

3. Fondidest rahastamisvahendite kaudu saadav toetus põhineb eelhindamisel, mille koostamise eest vastutab korraldusasutus. Eelhindamine tuleb sooritada enne seda, kui korraldusasutus otsustab teha programmimakseid rahastamisvahendisse.

Eelhindamine peab hõlmama vähemalt järgmisi elemente:

- a) rahastamisvahendisse tehtava programmimakse kavandatud summa ja selle eeldatav finantsvõimendus **koos asjakohaste hinnangutega;** [ME 251]
- b) kavandatud pakutavad finantstooted, sealhulgas investorite diferentseeritud kohtlemise võimalik vajadus;
- c) lõppsaajate kavandatud sihtrühm;
- d) rahastamisvahendi eeldatav panus erieesmärkide saavutamisse.

Eelhinnangut võidakse läbi vaadata või ajakohastada, see võib hõlmata liikmesriigi osa või kogu selle territooriumi, ning see võib põhineda olemasolevatel või ajakohastatud eelhinnangutel.

4. Lõppsaajatele antava toetuse võib kombineerida kõigi liidu rahalise toetuse vormidega, kaasa arvatud samast fondist antava toetuse vormid, ning kombineeritud toetus võib hõlmata sama kuluartiklit. Sellisel juhul ei esitata kulusid, mis on kaetud rahastamisvahendi tegevuse raames fondilt saadud rahastamisvahendi toetusega, komisjonile hüvitamiseks mõnes teises vormis, teisest fondist või muust rahastamisvahendist.

5. Rahastamisvahendeid võib kombineerida programmist toetuse vormis antava täiendava rahastamisega sama rahastamisvahendi tegevuse raames, kusjuures mõlemad põhinevad samal lepingul ja mõlemat eri vormis toetust annab rahastamisvahendit rakendav asutus. Sellisel juhul kohaldatakse kogu kõnealuse **Kui programmist toetuse vormis antava rahastuse summa on väiksem kui programmist** rahastamisvahendi tegevusele rahastamisvahendi **vormis antava rahastuse summa, kohaldatakse rahastamisvahendite** suhtes kohaldatavaid eeskirju. [ME 252]

6. Lõigete 4 ja 5 kohase kombineeritud toetuse puhul peetakse toetusallikate üle eraldi arvet.

7. Kõigi kombineeritud toetusevormide kogusumma ei või olla suurem asjaomase kuluartikli kogusummast. Toetusi ei kasutata rahastamisvahenditest saadud abi hüvitamiseks. Rahastamisvahendeid ei kasutata toetuste eelrahastamiseks.

Artikkel 53

Rahastamisvahendite rakendamine

1. Korraldusasutuse hallatavatest rahastamisvahenditest võib anda vaid laene ja tagatise. Korraldusasutus sätestab rahastamisvahendisse programmimaksete tegemise tingimused strateegiadokumendis, mis sisaldab kõiki IX lisas sätestatud osi.

2. Korraldusasutuse vastutusel hallatavad rahastamisvahendid võib luua ühena järgmistest:

- a) programmivahendite investeering juriidilise isiku kapitali;
- b) asutuse eraldi rahastamisblokid või usalduskontod.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Korraldusasutus valib rahastamisvahendit rakendava asutuse **kas otse- või kaudse lepingu sõlmimisega**. [ME 253]

Korraldusasutus võib otselepingu sõlmimisega usaldada rakendusülesanded.

- a) EIP-le;
- b) rahvusvahelisele finantseerimisasutusele, milles liikmesriigil on osalus;
- c) avalikus omandis pangale või asutusele, mis on asutatud juriidilise isikuna ja tegutseb kutseliselt finantseerimise alal. [ME 254]

Kui korraldusasutuse valitud asutus rakendab haldusfondi, võib kõnealune asutus valida muid asutusi, kellele tehakse ülesandeks erifondi rakendamine.

3. Lõike 2 kohaselt rakendatavasse rahastamisvahendisse tehtavate programmimaksete tingimused sätestatakse rahastamislepingutes, mille sõlmivad omavahel

- a) korraldusasutuse ja haldusfondi rakendava asutuse nõuetekohaselt volitatud esindajad, kui see on asjakohane;
- b) korraldusasutuse või, kui see on asjakohane, haldusfondi rakendava asutuse ning erifondi rakendava asutuse nõuetekohaselt volitatud esindajad.

Kõnealused rahastamislepingud hõlmavad kõiki IX lisas sätestatud osi.

4. Korraldusasutuse finantsvastutus ei ületa summat, mille korraldusasutus on rahastamisvahendile eraldanud asjakohase rahastamislepingu alusel.

5. Asjaomaseid rahastamisvahendeid rakendavad asutused või tagatiste puhul nende aluseks olevaid laene andev asutus valivad välja lõppsaajad, võttes nõuetekohaselt arvesse programmi eesmärgi ja investeringu rahalist elujõulisust, mida põhjendatakse äriplaani või samaväärse dokumendiga. Lõppsaajate valimise menetlus peab olema läbipaistev ja meetme laadi arvestades põhjendatud ega või põhjustada huvide konflikti.

6. Programmi riikliku kaasrahastamise võib eraldada korraldusasutus või selle võib tagada haldusfondi, erifondide või lõppsaajatesse tehtavate investeeringute kaudu kooskõlas fondispetsiifiliste eeskirjadega. Kui riiklik kaasrahastamine toimub lõppsaajatesse investeerimise tasandil, säilitab rahastamisvahendeid rakendav asutus dokumentaalseid tõendeid kaasrahastamise aluseks olevate kulude rahastamiskõlblikkuse kohta.

7. Korraldusasutus, kes haldab rahastamisvahendit vastavalt lõikele 2, või rahastamisvahendit rakendav asutus, kes haldab rahastamisvahendit vastavalt lõikele 3, kasutab eraldi kontosid või eristatavaid raamatupidamiskoode iga programmimakse kohta prioriteetide ja piirkonnakategooriate **või EAFRD puhul sekkumise liigi** kaupa ning eraldi vastavalt artiklites 54 ja 56 osutatud vahendite kohta. [ME 255]

7a. Rahastamisvahendi ettenähtud otstarbel kasutamist käsitlevate aruandlusnõuete puhul piirduakse korraldusasutuste ja finantsvahendajatega. [ME 256]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 54

Fondide toetusest rahastamisvahendile tekkiv intress ja muud tulud

1. Fondidest rahastamisvahenditele makstud toetus kantakse liikmesriikides asuvate finantseerimisasutuste intressi teenivatele kontodele ja seda hallatakse kooskõlas aktiivse rahavoogude juhtimise ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega.
2. Intresse ja muid tulusid, mis on seotud fondidest rahastamisvahenditele makstud toetusega, kasutatakse ~~sama~~ **kuni rahastamiskõlblikkusperioodi lõpuni sama** eesmärgi või ~~sama~~ **samade** eesmärkide saavutamiseks nagu algset fondidest saadud toetust kas sama rahastamisvahendi raames või pärast rahastamisvahendi tegevuse lõpetamist muude rahastamisvahendite ~~raames~~ või ~~muude~~ toetuse vormide kaudu ~~kuni rahastamiskõlblikkusperioodi lõpuni~~ **täiendavate investeringute tegemiseks lõppsaajatesse või vajaduse korral selleks, et korvata fondidest rahastamisvahendisse tehtavate maksete nimiväärtuse vähenemist, mis on tingitud negatiivsest intressist, kui selline vähenemine esineb hoolimata rahastamisvahendeid rakendavate asutuste aktiivsest rahavoogude juhtimisest.** [ME 257]
3. Lõikes 2 osutatud intress ja muud tulud, mida ei kasutata kõnealuse sätte kohaselt, arvatakse rahastamiskõlblikest kuludest maha.

Artikkel 55

Investorite diferentseeritud kohtlemine

1. Fondidest saadud toetust rahastamisvahenditele, mis on investeeritud lõppsaajatesse, ning igasugust sellistest investeringutest tulenevat tulu, mis on seotud fondidest saadud toetusega, võib kasutada turumajanduse põhimõttel tegutsevate investorite diferentseeritud kohtlemiseks **või muus vormis liidu toetuseks** riskide ja kasumi nõuetekohase jagamise kaudu, **võttes arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.** [ME 258]
2. Diferentseeritud kohtlemine ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik erasektori kaasamise stiimulite loomiseks ning põhineb konkrentsil või ~~sohtumatul hindamisel~~ **eelhindamisel, mis tehakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 52.** [ME 259]

Artikkel 56

Fondidest saadud toetusel põhinevate vahendite uuesti kasutamine

1. Rahastamisvahenditele lõppsaajatesse tehtud investeringutest või tagatislepingute kohaselt eraldatud vahendite vabanemise tulemusena tagasi makstud vahendeid, sealhulgas kapitali tagasimakseid ja igasugust fondidest saadud toetusega seotud tulu, kasutatakse uuesti sama või muu rahastamisvahendi raames täiendavate investeringute tegemiseks lõppsaajatesse sama erieesmärgi või erieesmärkide saavutamiseks ning selliste täiendavate investeringutega seotud halduskulude ja -tasude katmiseks, **võttes arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.** [ME 260]

Esimese lõigu kohaldamisel ei käsitleta tõhusamate tegevustest tulenevat säästu saadud tuluna. Eelkõige ei too energiatõhususe meetmetest tulenev kulude kokkuhoid kaasa sellele vastavat tegevustoetuste vähendamist. [ME 261]

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et vahendeid, millele osutatakse lõikes 1 ja mis makstakse rahastamisvahenditele tagasi vähemalt kaheksa aasta jooksul pärast rahastamiskõlblikkusperioodi lõppu, kasutatakse uuesti vastavalt selle programmi või nende programmide poliitikaeesmärkidele, mille kohaselt asjaomased rahastamisvahendid loodi, kas sama rahastamisvahendi või, kõnealuste ressursside eraldamisel rahastamisvahendi koosseisust, muude rahastamisvahendite raames või muude toetuste raames.

III PEATÜKK

Rahastamiskõlblikkuse eeskirjad

Artikkel 57

Rahastamiskõlblikkus

1. Kulude rahastamiskõlblikkus määratakse kindlaks riiklike eeskirjade põhjal, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses või fondispetsiifilistes määrustes või käesoleva määruse või fondispetsiifilistes määruste alusel on kehtestatud erieeskirjad.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Kulused võib fondist **fondidest** rahastada juhul, kui need on tekkinud tegevuste elluviimisel toetusesaajal või avaliku ja erasektori partnerlustegevuse puhul erasektori partneril ajavahemikus alates programmi komisjonile esitamise kuupäevast või 1. jaanuarist 2021 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem – kuni 31. detsembrini ~~2029~~ **2030**. [ME 262]

Artikli 48 lõike 1 punktide b ja c kohaselt hüvitatavate kulude puhul peavad hüvitamise aluseks olevad meetmed olema teostatud ajavahemikus alates programmi komisjonile esitamise kuupäevast või 1. jaanuarist 2021 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem – kuni 31. detsembrini 2029.

3. ERFi puhul eraldatakse kulud seoses tegevustega, mis hõlmavad rohkem kui ühte artikli 102 lõike 2 kohast piirkonnakategooriat, asjaomastele piirkonnakategooriatele proportsionaalselt, tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele.

ESF+ puhul peavad tegevustega seotud kulud aitama saavutada programmi eesmäärke.

4. Tegevuse **ERFist, ESF+ist** või **Ühtekuuluvusfondist toetatavat tegevust võib** tervikuna või osaliselt rakendada väljaspool liikmesriiki, sealhulgas väljaspool liitu, kui tegevus **kuulub Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) viiest komponendist ühe alla, nagu on määratletud määruse (EL) [...] („Euroopa territoriaalse koostöö määrus“) artiklis 3, ning** aitab saavutada programmi eesmäärke. [ME 263]

5. Artikli 48 lõike 1 punktides b, c ja d sätestatud kujul antavate toetuste puhul peavad fondidest toetuse saamiseks kõlblikud kulud olema võrdsed artikli 48 lõike 2 kohaselt arvutatud summadega.

6. Tegevusi ei valita fondidest toetuse saajaks juhul, kui need on füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud enne, kui korraldusasutusele on esitatud programmi alusel rahastamisaotlus, olenemata sellest, kas kõik asjassepuutuvad maksed on tehtud või mitte. **Käesolevat lõiget ei kohaldata EMKFi abile kalapüügi- ja vesiviljelustoodetega seotud lisakulude hüvitamiseks äärepoolseimates piirkondades ega ERFi ja ESF+-i spetsiaalsetele lisaeraldistele äärepoolseimates piirkondades.** [ME 264]

7. Programmi muutmise tõttu rahastamiskõlblikuks muutuvad kulud on rahastamiskõlblikud alates asjaomase taotluse komisjonile esitamise kuupäevast.

See tähendab ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul seda, kui programmi lisatakse uus sekkumise liik, millele on osutatud I lisa 1. tabelis, ning AMFi, ISFi ja BMVI puhul seda, kui programmi lisatakse uus sekkumise liik, millele on osutatud fondispetsiifilistes määrustes.

Kui programmi muudetakse loodusõnnetusele reageerimiseks, võib programmis ette näha, et sellise muudatusega seotud kulud on rahastamiskõlblikud alates loodusõnnetuse toimumise kuupäevast.

8. Kui uus programm kiidetakse heaks artikli 14 kohase vahehindamise käigus, on kulud rahastamiskõlblikud alates asjaomase taotluse komisjonile esitamise kuupäevast.

9. Tegevus võib saada toetust ühest või mitmest fondist või ühest või mitmest programmist ning muudest liidu vahenditest. Sellistel juhtudel ei deklareerita ühele fondidest esitatavas maksetaotluses deklareeritud kulused toetuse saamiseks

a) muult fondilt või muust liidu vahendist;

b) samalt fondilt muu programmi raames.

Fondile esitatavas maksetaotluses kajastatavate kulude summa võidakse arvutada iga fondi ning asjaomase programmi või asjaomaste programmide puhul proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitleva dokumendiga.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 58

Rahastamiskõlbmatud kulud

1. Järgmised kulud ei vasta fondidest rahastamise tingimustele:
 - a) laenuintress, välja arvatud toetuste puhul, mis on antud intressitoetusena või tagatistasu toetusena **või rahastamisvahenditele antava toetuse puhul tulenevalt negatiivsest intressist**; [ME 265]
 - b) maa ostmine summa eest, mis moodustab enam kui 10 % asjaomase toimingu rahastamiskõlblikest kogukulutustest; mahajäetud aladel ja varem tööstuslikus kasutuses olnud aladel, millel on hooned, on see piir 15 %; tagatiste puhul kohaldatakse kõnealuseid protsendimäärasid laenusumma suhtes, millele tagatis on antud;
 - e) käibemaks, välja arvatud tegevuste puhul, mille kogumaksumus on vähem kui 5 000 000 eurot. [ME 266]

Punkti b puhul ei kohaldata piirmäärasid keskkonnakaitsega seotud tegevuste suhtes.

Käibemaksu rahastamiskõlblikkus määratakse kindlaks iga juhtumi puhul eraldi, välja arvatud tegevuste puhul, mille kogumaksumus on vähem kui 5 000 000 eurot või lõpliku toetusesaaja investeringute ja kulutuste puhul. [ME 267]

2. Fondispetsiifilistes määrustes võidakse kindlaks määrata täiendavad kulud, mis ei ole konkreetse fondi jaoks rahastamiskõlblikud.

Artikkel 59

Tegevuste kestvus

1. Liikmesriik maksab tagasi toetuse, mis on saadud fondidelt tegevuse jaoks, mis hõlmab taristuinvesteeringut või tulusat investeeringut, kui viie aasta jooksul pärast toetusesaajale lõppmakse tegemist või, kui see on asjakohane, riigiabi eeskirjades kehtestatud aja jooksul leiab kõnealuse tegevusega aset mõni alljärgnev sündmus:
 - a) tootmistegevuse lõpetamine või üleviimine;
 - b) selline muutus taristuüksuse omandisuhetes, mis annab ettevõttele või avaliku sektori asutusele põhjendamatu eelise;
 - c) oluline muutus selle iseloomus, eesmärkides või rakendustingimustes, mille tulemusena kahjustatakse selle algseid eesmärke.

Liikmesriik võib **punktides a, b ja c osutatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** lühendada esimeses lõigus sätestatud tähtaega kolme aastani, kui tegu on VKEde investeeringute säilitamisega või nende loodud töökohtadega. [ME 268]

2. ESF+ist toetust saanud tegevused peavad maksma ESF+ toetuse tagasi ainult siis, kui nende suhtes kehtib riigiabi eeskirjadest tulenevalt investeeringu säilitamise kohustus.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata **rahastamisvahenditele antud toetuste või rahastamisvahenditelt saadud programmikohaste toetuste suhtes või** tegevuse suhtes, mille tootmistegevus on lõpetamisel pankroti tõttu, mis ei ole seotud pettusega. [ME 269]

Artikkel 60

Ümberpaigutamine

1. Artikli 2 punktis 26 määratletud ümberpaigutamise toetamisega seotud kulud ei ole fondidest toetuse saamiseks kõlblikud.
2. Kui fondidest saadav toetus kujutab endast riigiabi, veendub korraldusasutus, et ei toetata komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 14 lõike 16 kohast ümberpaigutamist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 61

Toetuste rahastamiskõlblikkuse erieeskirjad

1. Mitterahaline osalus tööde, kaupade, teenuste, maa ja kinnisvara pakkumise vormis, mille kohta ei ole makseid tõendavaid arveid ega samaväärsse tõendusjõuga dokumente, võib olla rahastamiskõlblik, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) avaliku sektori toetus, mida makstakse mitterahalist osalust hõlmavale tegevusele, ei ületa tegevuse lõpus rahastamiskõlblikke kogukulusid (v.a mitterahaline osalus);
- b) mitterahalise osaluse väärtus ei ületa kõnealusel turul üldiselt aktsepteeritud kulusid;
- c) mitterahalise osaluse väärtust ja olemasolu saab sõltumatult hinnata ja kontrollida;
- d) kui tegemist on maa või kinnisvara soetamisega, on lubatud sularahamakse seoses rendilepinguga, mille aastane nominaalväärtus ei ületa liikmesriigi rahauhikut;
- e) tasustamata töö vormis mitterahalise osaluse korral määratakse selle töö väärtus, võttes arvesse kontrollitud kulutatud aega ja samaväärsse töö eest makstava tasu määra.

Käesoleva artikli esimese lõigu punktis d osutatud maa või kinnisvara väärtust tõendab sõltumatu kvalifitseeritud ekspert või nõuetekohaselt volitatud ametiasutus ning see väärtus ei või ületada artikli 58 lõike 1 punktis b sätestatud piirmäära.

2. Amortisatsioonikulusid, mille kohta ei ole makseid tõendavaid arveid ega samaväärsse tõendusjõuga dokumente, võidakse pidada rahastamiskõlblikuks, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) programmi rahastamiskõlblikkuse eeskirjad võimaldavad seda;
- b) kulude summa on nõuetekohaselt põhjendatud tõendavate dokumentidega, millel on võrdväärne tõendusjõud selliste rahastamiskõlblike kulude arvetega, mis hüvitati artikli 48 lõike 1 punktis a osutatud vormis;
- c) kulud on seotud ainuüksi tegevuse toetusperioodiga;
- d) avaliku sektori toetust ei ole panustatud amortisatsiooni arvestamise aluseks oleva vara soetamiseks.

Artikkel 62

Rahastamisvahendite rahastamiskõlblikkuse erieeskirjad

1. Rahastamisvahendi rahastamiskõlblik kulu on rahastamisvahendile rahastamiskõlblikkusperioodi jooksul tasutud programmimakse kogusumma või tagatiste puhul tagatislepingute kohaselt eraldatud summa, kui kõnealune summa vastab järgmisele:

- a) laenude, omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringute puhul maksed lõppsaajatele;
- b) tagatislepingute kohaselt eraldatud veel välja maksmata või juba välja makstud vahendid, mis on ette nähtud tagatiste võimalikuks realiseerimiseks kahjude eest ning mille arvutamisel on lähtutud kordaja suhtest, mis hõlmab mitut summat välja antud uute laenude eest või lõppsaajasse tehtud omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringute eest;
- c) maksed lõppsaajatele või nende kasuks, kui rahastamisvahendid on kombineeritud liidu muu rahalise toetusega sama rahastamisvahendi tegevusse kooskõlas artikli 52 lõikega 5;
- d) rahastamisvahendit rakendavate asutuste haldustasude maksed ja halduskulude tagasimaksed.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Lõike 1 punkti b puhul peab kordaja suhe olema kindlaks määratud riskide mõistliku eelhindamise tulemusena ja kokku lepitud asjaomases rahastamislepingus. Kordaja suhte võib läbi vaadata, kui see on põhjendatud turutingimustes vahepeal toimunud muutustega. Sellisel läbivaatamisel ei ole tagasiulatuvat mõju.

3. Lõike 1 punkti d puhul peavad haldustasud põhinema toimunud tegevusel. **Rahastamisvahendi rakendamise esimese 12 kuu jooksul on baastasu halduskulude ja -tasude kohta rahastamiskõlblik.** Kui asutused, kes vastavalt artikli 53 lõikele 2 haldusfondi ja/või erifonde rakendavad, on välja valitud otselepingu sõlmimise teel, kohaldatakse kõnealustele asutustele makstavate halduskulude ja -tasude puhul, mida saab deklareerida rahastamiskõlblike kuludena, piirmäära suurusega kuni 5 % programmimaksete kogusummast, mis on lõppsaajatele välja makstud laenude, omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringutena või tagatislepingute kohaselt eraldatud. [ME 270]

~~Kõnealust piirmäära ei kohaldata~~ Juhul, kui rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimine toimub võistupakkumise teel kooskõlas kohaldatava õigusega, ning võistupakkumise raames kehtestatakse vajadus halduskulude ja -tasude kõrgema taseme järele, **mis peavad olema tulemuspõhised.** [ME 271]

4. Kui korraldustasud või osa neist nõutakse sisse lõppsaajatelt, ei deklareerita neid rahastamiskõlblike kuludena.

5. Lõike 1 kohaselt deklareeritud rahastamiskõlblikud kulud ei või ületada fondidest kõnealuse lõike kohaldamisel makstud toetuse ja asjaomase riikliku kaasrahastamise kogusummat.

VI JAOTIS

JUHTIMINE JA KONTROLL

I PEATÜKK

Juhtimise ja kontrolli üldeeskirjad

Artikkel 63

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriikidel peavad olema oma programmide jaoks käesoleva jaotise kohased juhtimis- ja kontrollisüsteemid, mille puhul on tagatud nende usaldusväärsele finantsjuhtimisele vastav toimimine ja see, et täidetud on X lisas loetletud peamised nõuded.

2. Liikmesriigid tagavad komisjonile esitatud raamatupidamisaruandega hõlmatud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et eeskirjade eiramist (sealhulgas pettusi) takistada, avastada ja korrigeerida ning selle kohta aru anda. **Liikmesriigid teevad OLAFigatäielikku koostööd.** [ME 272]

3. Liikmesriigid võtavad komisjoni taotlusel vajalikud meetmed, et tagada oma juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemuslik toimimine ning komisjonile esitatud kulude seaduslikkus ja korrektsus. Kui kõnealune meede on audit, võivad selles osaleda komisjoni ametnikud või nende volitatud esindajad.

4. Liikmesriigid ~~tagavad~~ **tagavad** seiresüsteemi ning näitajaid käsitlevate andmete kvaliteedi, **sõltumatuse** ja usaldusväärsuse. [ME 273]

5. Liikmesriikidel peavad olema süsteemid ja menetlused tagamaks kõigi XI lisas sätestatud kontrolljalje jaoks nõutavate dokumentide hoidmise vastavalt artiklis 76 sätestatud nõuetele.

6. Liikmesriigid ~~näeb~~ **näevad** ette korra, millega tagatakse fondidega seotud kaebuste tulemuslik läbivaatamine. **Sellise korra ulatuse, eeskirjade ja menetluste eest vastutavad liikmesriigid vastavalt oma institutsioonilisele ja õigusraamistikule.** Liikmesriigid vaatavad komisjoni taotlusel **kooskõlas artikli 64 lõike 4 punktiga a** läbi komisjonile esitatud kaebused, mis kuuluvad nende programmide kohaldamisalasse, ja teavitavad komisjoni selliste läbivaatamiste tulemustest. [ME 274]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmavad kaebused mis tahes potentsiaalsete ja valitud toetusesaajate vahelisi vaidlusi seoses kavandatud või valitud tegevusega ning mis tahes vaidlusi kolmandate isikutega programmi või selle raames toimuvate tegevuste rakendamise teemal, sõltumata riikliku õiguse kohaselt kindlaks määratud õiguskaitsevahenditele.

7. Liikmesriigid tagavad, et kogu teabevahetus toetusesaajate ja programme haldavate asutuste vahel toimub **kasutajasõbralike** elektroonilise andmevahetuse süsteemide kaudu vastavalt XII lisale. [ME 275]

EMKFist, AMFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide suhtes kohaldatakse esimest lõiku alates 1. jaanuarist ~~2023~~ **2022**. [ME 276]

Esimest lõiku ei kohaldata ESF+ määruse artikli [4] lõike [1] ~~punkti (c)~~ alapunkti ~~(vi)~~ **(xi)** kohaste programmide suhtes. [ME 277]

8. Liikmesriigid tagavad, et kogu ametlik teabevahetus komisjoniga toimub elektroonilise andmevahetuse süsteemi kaudu vastavalt XIII lisale.

9. Iga liikmesriik koostab pärast programmi heakskiitmist ja hiljemalt esimese aasta lõppmaksetaotluse esitamise ajaks (kõige hiljem 30. juuniks 2023) juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjelduse vastavalt XIV lisas esitatud vormile. Liikmesriik ajakohastab kõnealust kirjeldust, et see kajastaks kõiki hilisemaid muudatusi.

10. Komisjonil on õigus võtta vastu artikli 107 kohaseid delegeeritud õigusakte, et täiendada käesoleva artikli lõiget 2, sätestades kriteeriumid aruannetes kajastatavate eeskirjade eiramise juhtumite ning esitatavate andmete kindlaksmääramiseks.

11. Komisjon võtab artikli 109 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu rakendusakti, milles sätestatakse eeskirjade eiramise kohta aruannete esitamise vorming, et tagada käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused **ja reeglid**. [ME 278]

Artikkel 64

Komisjoni volitused ja kohustused

1. Komisjon veendub, et liikmesriikidel on käesolevale määrusele vastavad juhtimis- ja kontrollisüsteemid ning et kõnealused süsteemid toimivad programmide rakendamisel tulemuslikult **ja tõhusalt**. Komisjon koostab **liikmesriikidele** riskihindamisel põhineva auditistrateegia ja auditikava. [ME 279]

Komisjon ja auditeerimisasutused kooskõlastavad oma auditikavad.

2. Komisjoni audit teostatakse kuni ~~kolme~~ **kahe** kalendriaasta jooksul pärast selle raamatupidamisaruande heakskiitmist, mis hõlmab asjaomast kulu. Seda tähtaega ei kohaldata olukorras, kus tegevuse puhul kahtlustatakse pettust. [ME 280]

3. Auditite teostamiseks peab komisjoni ametnikel või nende volitatud esindajatel olema juurdepääs kõigile vajalikele fondidest toetust saanud tegevuste või juhtimis- ja kontrollisüsteemidega seotud andmetele, dokumentidele ja metaandmetele, sõltumata nende säilitamiseks kasutatud andmekandjast, ning nende koopiad edastatakse ametnikele või nende volitatud esindajatele kindlas taotletud vormingus.

4. Kohapealsete auditite puhul kehtivad järgmised tingimused:

a) komisjon peab auditi toimumisest pädevale programmi haldavale asutusele vähemalt ~~12~~ **15** päeva ette teatama, välja arvatud kiireloomulistel juhtudel. Sellistes auditites võivad osaleda liikmesriikide ametnikud või volitatud esindajad; [ME 281]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) kui riiklike õigusnormide kohaselt peavad teatavate toimingutega tegelema selleks riikliku õiguse alusel spetsiaalselt määratud ametnikud, peab komisjoni ametnikel ja nende volitatud esindajatel olema juurdepääs sel teel saadud teabele, ilma et see piiraks liikmesriikide kohtute pädevust ja austades täielikult asjaomaste õigussubjektide põhiõigusi;
- c) komisjon edastab esialgsed auditileiud liikmesriigi pädevale asutusele vähemalt ühes liidu ametlikus keeles hiljemalt ~~kolme~~ **kahe** kuu jooksul pärast auditi viimast päeva; [ME 282]
- d) komisjon edastab auditiaruande vähemalt ühes liidu ametlikus keeles hiljemalt ~~kolme~~ **kahe** kuu jooksul pärast kuupäeva, mil komisjon sai kätte liikmesriigi pädeva asutuse täieliku vastuse esialgsete auditileidude kohta. **Liikmesriigi vastus loetakse täielikuks, kui komisjon ei ole 2 kuu jooksul teatanud, et menetluses on veel dokumente.** [ME 283]

Komisjon võib **piisavalt põhjendatud juhtudel** punktides c ja d sätestatud tähtaegu pikendada ~~kolme~~ **kahe** kuu võrra. [ME 284]

4a. Ilma et see piiraks artikli 63 lõike 6 kohaldamist, näeb komisjon ette kaebuste käsitlemise süsteemi, mis on kodanikele ja sidusrühmadele juurdepääsetav. [ME 285]

Artikkel 65

Programmi haldavad asutused

1. Finantsmääruse artikli [63] lõike [3] kohaldamiseks määrab liikmesriik iga programmi jaoks korraldusasutuse ja auditeerimisasutuse. Kui liikmesriik kasutab artikli 66 lõikes 2 osutatud võimalust, klassifitseeritakse asjaomane asutus programmi haldavaks asutuseks. Sama asutus võib vastutada enam kui ühe programmi eest.
2. Auditeerimisasutus peab olema avaliku ~~sektori või erasektori~~ **või erasektori** asutus, mis tegutseb ~~auditeeritavatest sõltumatult sõltumatult korraldusasutusest, ning organitest või üksustest, kellele on ülesanded usaldatud või delegeeritud.~~ [ME 286]
3. Korraldusasutus võib määrata ühe või mitu vahendusasutust, kes täidavad teatavaid korraldusasutuse vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid. Korraldusasutuse ja vahendusasutuste omavahelised kokkulepped vormistatakse kirjaliku dokumendina.
4. Liikmesriigid tagavad, et järgitakse programmi haldavate asutuste ülesannete lahususe põhimõtet eri asutuste vahel ja asutuse sees.
5. Programmi korraldusasutus määrab programmi kaasrahastamist rakendava asutuse, nagu on osutatud määruse EL (...) [Programmis „Euroopa horisont“ osalemise eeskirjad] artiklis 11, vahendusasutuseks vastavalt lõikele 3.

II PEATÜKK

Standardsed juhtimis- ja kontrollisüsteemid

Artikkel 66

Korraldusasutuse ülesanded

1. Korraldusasutuse vastutab programmi juhtimise eest, mille eesmärk on saavutada programmi eesmärgid. Eelkõige täidab korraldusasutus järgmisi ülesandeid:
 - a) tegevuste valimine vastavalt artiklile 67;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) programmi juhtimisega seotud ülesannete elluviimine vastavalt artiklile 68;
- c) seirekomisjoni töö toetamine vastavalt artiklile 69;
- d) järelevalve vahendusasutuste üle;
- e) iga tegevuse kohta ~~elektronilises süsteemis~~ **elektronilistes süsteemides** seire, hindamise, finantsjuhtimise, kontrollimise ja auditite jaoks vajalike andmete salvestamine ja säilitamine ning andmete turvalisuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse ning kasutajate autentimise tagamine. [ME 287]
2. Liikmesriik võib artiklis 70 osutatud raamatupidamisülesannete täitmise usaldada korraldusasutusele või muule asutusele.
3. AMFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide puhul täidab raamatupidamisülesandeid korraldusasutus või toimub nende täitmine tema vastutusel.
4. Komisjon võtab artikli 109 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu rakendusakti, et tagada lõike 1 punktis e osutatud elektrooniliste andmete salvestamise ja säilitamise ühetaolised tingimused. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 109 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 67

Tegevuste valimine korraldusasutuse poolt

1. Tegevuste valimiseks koostab korraldusasutus kriteeriumid ja menetlused, mis on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, millega tagatakse **kättesaadavus puuetega inimetele ning** sooline võrdsus ja milles võetakse arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, kestliku arengu põhimõtet ning liidu keskkonnapoliitikat kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 11 ja artikli 191 lõikega 1, ning kohaldab neid. [ME 288]

Kriteeriumide ja menetlustega tagatakse valitavate tegevuste prioriseerimine eesmärgiga maksimeerida liidu rahastamise panust programmi eesmärkide saavutamisse.

2. Komisjoni taotluse korral konsulteerib korraldusasutus komisjoniga ja võtab arvesse tema märkusi enne valikukriteeriumide esmast esitamist seirekomisjonile ning sellele järgneda võivat kõnealuste kriteeriumide muutmist.
3. Tegevuste valimisel korraldusasutus
- a) tagab, et valitud tegevused **on kestlikud**, vastavad programmile ja **territoriaalsele strateegiale ning** aitavad tulemuslikult kaasa programmi erieesmärkide saavutamisele; [ME 289]
- b) tagab, et valitud tegevused on kooskõlas rakendamistingimuste täitmiseks kehtestatud asjaomaste strateegiate ja planeerimisdokumentidega;
- c) tagab, et valitud tegevused esindavad toetuse summa, teostatavate tegevuste ja eesmärkide saavutamise vahelist ~~parimat~~ **asjakohast** suhet; [ME 290]
- d) kontrollib, et toetusesaajal on vajalikud rahalised vahendid ja mehhanismid tegevus- ja hoolduskulude katmiseks;
- e) tagab, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL⁽⁴⁵⁾ kohaldamisalasse kuuluvate valitud tegevuste suhtes kohaldatakse keskkonnamõju hindamist või sõelumismenetlust **ning et on piisavalt arvesse võetud alternatiivsete lahenduste hindamist, samuti põhjalikku avalikku arutelu**, võttes aluseks nõuded, mis on sätestatud kõnealuses direktiivis, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/52/EL⁽⁴⁶⁾; [ME 291]

⁽⁴⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

⁽⁴⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/52/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 124, 25.4.2014, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- f) ~~kontrollib~~ **tagab**, et juhul kui tegevused on alanud enne rahastamisaotluse korraldusasutusele esitamist, on järgitud kohaldatavat õigust; [ME 292]
- g) tagab, et valitud tegevused on asjaomase fondi kohaldamisalas ja omistatud ühele sekkumise liigile või EMKFi puhul toetusvaldkonnale;
- h) tagab, et tegevused ei hõlma selliseid toiminguid, mis olid osa tegevusest, mille suhtes kohaldati ümberpaigutamist vastavalt artiklile 60 või mis kujutaksid endast tootmistevõime üleviimist vastavalt artikli 59 lõike 1 punktile a;
- i) tagab, et valitud tegevusi ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või tegevuste tulemuslikkuse;
- j) tagab **enne investeerimisotsuste tegemist** selliste taristuinvesteeringute ilmastikukindluse, mille eeldatav kestvus on vähemalt viis aastat, **samuti energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamise**. [ME 293]

4. Korraldusasutus tagab, et toetusesaajale antakse dokument, milles on sätestatud iga tegevuse toetamise kõik tingimused, sealhulgas tegevuse raames tarnitavate toodete ja osutatavate teenuste, selle rahastamiskava ja elluviimise tähtajaga seotud erinõuded ning vajaduse korral meetod, mida tuleb kohaldada tegevuse kulude ja toetuse maksmise tingimuste kindlaksmääramiseks.

5. Korraldusasutus võib otsustada, et tegevusi, millele on antud kvaliteedimärgis või mis on valitud programmi kaasrahastamiseks programmi „Euroopa horisont“ raames, toetatakse otse ERFist või ESF+ist, kui sellised tegevused on kooskõlas programmi eesmärkidega.

Kohaldatakse kvaliteedimärgise andnud või programmi kaasrahastamisega seotud valiku teinud rahastamisvahendi kaasrahastamise määra, mis sätestatakse lõikes 4 osutatud dokumendis.

5a. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib korraldusasutus ka otsustada eraldada kuni 5 % programmi ERFi ja ESF+ kohastest rahalistest eraldistest raamprogrammi „Horisont“ raames liikmesriikide rahastamiskõlblikele eriprojektidele, sh neile, mis valiti teises etapis, tingimusel et need eriprojektid aitavad kaasa selle liikmesriigi programmi eesmärkide saavutamisele. [ME 294]

6. Kui korraldusasutus valib välja strateegiliselt olulise tegevuse, teatab ta sellest ~~viivitamata~~ **ühe kuu jooksul** komisjoni ja esitab komisjonile kogu asjaomase teabe kõnealuse tegevuse kohta, **sh kulude-tulude analüüsi**. [ME 295]

Artikkel 68

Korraldusasutuse tehtav programmijuhtimine

1. Korraldusasutus

- a) teeb juhtimiskontrolle kontrollimaks, et kaasrahastatavad tooted on tarnitud ja teenused osutatud ning et tegevus vastab kohaldatavale õigusele, programmile ja tegevusele toetuse andmise tingimustele, ning
- i) kui kulud hüvitatakse vastavalt artikli 48 lõike 1 punktile a, et toetusesaaja poolt nende kuludega seoses deklareeritud kulude summa on tasutud ja toetusesaaja peab kõigi tegevusega seotud tehingute kohta eraldi raamatupidamisarvestust;
- ii) kui kulud hüvitatakse vastavalt artikli 48 lõike 1 punktidele b, c ja d, et toetusesaajale kulude hüvitamise tingimused on täidetud;
- b) tagab ~~sõltuvalt rahalistest vahendite kättesaadavusest~~ **eelrahastamise ja vahemaksete puhul**, et toetusesaaja saab **tõendatud kulude eest** talle lubatud summa tervikuna kätte hiljemalt ~~90~~ **60** päeva pärast seda, kui ta on esitanud maksetaotluse; [ME 296]

Kolmapäev, 27. märts 2019

- c) rakendab tulemuslikke ja proportsionaalseid peetusevastaseid meetmeid ja menetlusi, arvestades kindlakstehtud riske;
- d) ennetab, avastab ja kõrvaldab eeskirjade eiramisi;
- e) kinnitab, et kirjendatud kulud on seaduslikud ja korrektset;
- f) koostab XV lisas esitatud vormi kohaselt liidu vahendite haldaja kinnituse;
- g) koostab prognoosid jooksva kalendriaastal ja järgnevatel kalendriaastatel esitatavate maksetaotluse summa kohta 31. jaanuariks ja 31. juuliks vastavalt VII lisale.

Esimese lõigu punkti b puhul ei arvata kõnealusest summast midagi maha ega peeta midagi kinni, samuti ei nõuta täiendavaid eritasusid ega muid samaväärse toimega tasusid, mis võiksid toetusesaajatele makstavaid summasid vähendada.

Avaliku ja erasektori partnerlustegevuse puhul teeb korraldusasutus maksed tinghoidukontole, mis on selleks otstarbeks toetusesaaja nimel avatud; tinghoidukontot kasutatakse vastavalt avaliku ja erasektori partnerluse lepingule.

2. Lõike 1 punktis a osutatud juhtimiskontroll peab olema riskipõhine ja proportsionaalne riskijuhtimisstrateegia kohaselt kindlaksmääratud riskidega.

Juhtimiskontroll peab hõlmama toetusesaajate esitatavate maksetaotluste halduskontrolli ja tegevuste kohapealset kontrolli. Juhtimiskontroll tuleb teostada hiljemalt enne raamatupidamisaruande koostamist vastavalt artiklile 92.

3. Kui korraldusasutus on rakenduskava alusel ühtlasi toetusesaaja, tuleb juhtimiskontrolli korraldamisel tagada ülesannete lahusus.

4. Erandina lõikest 2 võib ETK määrusega kehtestada Interregi programmide suhtes kohaldatava juhtimiskontrolli erieeskirjad.

Artikkel 69

Korraldusasutuse pakutav tugi seoses seirekomisjoni tööga

Korraldusasutus

- a) edastab seirekomisjonile aegsasti kogu teabe, mida komisjon vajab oma ülesannete täitmiseks;
- b) tagab järeelmeetmete võtmise seirekomisjoni otsuste ja soovitude põhjal.

Artikkel 70

Raamatupidamisülesanded

1. Raamatupidamisülesanded koosnevad järgmisest:

- a) maksetaotluste koostamine ja esitamine komisjonile vastavalt artiklitele 85 ja 86 **ja võttes arvesse auditeerimisasutuse poolt või vastutusel tehtud auditeid; [ME 297]**
- b) raamatupidamisaruannete koostamine **ja esitamine, täielikkuse, täpsuse ja õigsuse kinnitamine** vastavalt artiklile 92 ning kõigi raamatupidamisaruannete andmete registreerimine elektroonilises süsteemis; **[ME 298]**
- c) muus valuutas tehtud kulutuste konverteerimine eurodesse, kasutades komisjoni igakuist raamatupidamise vahetuskurssi, mil kulud registreeriti käesolevas artiklis sätestatud ülesannete täitmise eest vastutava asutuse raamatupidamissüsteemis.

2. Raamatupidamisülesanded ei hõlma kontrollimist toetusesaajate tasandil.

3. Erandina lõike 1 punktist c võib ETK määrusega kehtestada teistsuguse meetodi muus valuutas tehtud kulutuste konverteerimiseks eurodesse.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 71

Auditeerimisasutuse ülesanded

1. Auditeerimisasutus teeb süsteemiauditeid, tegevusauditeid ja raamatupidamisaruannete auditeid, et pakkuda komisjonile sõltumatut kindlust juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemusliku toimimise ning komisjonile esitatud raamatupidamisaruannetega hõlmatud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.
2. Auditeerimist tehakse kooskõlas rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditeerimisstandarditega.
3. Auditeerimisasutus koostab ja esitab komisjonile
 - a) finantsmääruse artikli [63 lõike 7] kohase iga-aastase auditiarvamuse kooskõlas XVI lisas esitatud vormiga; auditiarvamus põhineb tehtud audititel ja hõlmab järgmisi osi:
 - i) raamatupidamisaruande täielikkus, täpsus ja tõesus;
 - ii) komisjonile esitatud raamatupidamisaruandega hõlmatud kulude seaduslikkus ja korrektsus;
 - iii) juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemuslik toimimine;
 - b) finantsmääruse artikli [63 lõike 5 punkti b] nõuetele vastav iga-aastane kontrolliaruanne kooskõlas XVII lisas esitatud vormiga, mis toetab punktis a osutatud auditiarvamust ja milles esitatakse kokkuvõtte auditileidudest, sealhulgas analüüs süsteemides tuvastatud vigade ja puudujääkide laadi ja ulatuse kohta, samuti kavandatud ja rakendatud parandusmeetmed ning tulenev koguveamäär ja jääkvigade määr seoses komisjonile esitatud raamatupidamisaruannetes kantud kuludega.
4. Kui programme rühmitatakse artikli 73 lõike 2 kohaste tegevusauditite jaoks, võib lõike 3 punkti b kohaselt nõutavad andmed rühmitada ühte aruandesse.

Kui auditeerimisasutus kasutab seda võimalust AMIFist, ISFist ning BMVist toetatavate programmide puhul, esitab lõike 3 punkti b kohaselt nõutavad andmed fond.

5. Auditeerimisasutus edastab süsteemiauditite aruanded komisjonile kohe, kui ärakuulamismenetlus asjaomaste auditeeritavatega on lõpule viidud.
6. Komisjon ja auditeerimisasutus kohtuvad regulaarselt ja vähemalt üks kord aastas, kui ei ole kokku lepitud teisiti, et läbi vaadata auditistrateegia, iga-aastane kontrolliaruanne ja auditiarvamus, koordineerida oma auditikavasid ja -meetodeid ning vahetada arvamusi juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhustamiseks.

6a. Auditeerimine toimub auditeeritud toimingu ajal kehtinud standardi alusel, välja arvatud juhul, kui uued standardid on toetusesaajale soodsamad. [ME 299]

6b. Auditi käigus sellise eeskirjade eiramise tuvastamine, mis toob kaasa rahalise karistuse, ei tohi põhjustada olukorda, kus laiendatakse kontrolli kohaldamisala või kus finantskorrektsioonid on suuremad kui auditeeritud kulude aruandeaasta kulud. [ME 300]

Artikkel 72

Auditistrateegia

1. Auditeerimisasutus koostab riskihindamisel **pärast korraldusasutusega konsulteerimist riskihindamisel** põhineva auditistrateegia, võttes arvesse artikli 63 lõikega 9 ette nähtud juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjeldust; koostatud strateegia hõlmab süsteemiauditeid ja tegevusauditeid. Auditistrateegia hõlmab süsteemiauditite teostamist hiljuti määratud korraldusasutustes ja raamatupidamisülesannete eest vastutavates asutustes. **Audit tehakse** üheksa kuu jooksul pärast nende esimest tegevusaastat **esimesest tegevusaastast**. Auditistrateegia koostatakse kooskõlas XVIII lisas esitatud vormiga ning seda ajakohastatakse igal aastal pärast esimese iga-aastase kontrolliaruande ja auditiarvamuse esitamist komisjonile. Auditistrateegia võib hõlmata ühte või mitut programmi. **Auditeerimisasutus võib auditistrateegias kindlaks määrata ühe konto auditi piirmäära. [ME 301]**

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Auditistrateegia esitatakse komisjonile, kui viimane seda taotleb.

Artikkel 73

Tegevusauditid

1. Tegevusaudititega hõlmatakse kulud, mis on komisjonile aruandeaastal deklareeritud valimi põhjal. Valim peab olema representatiivne ja põhinema statistilistel valimi moodustamise meetoditel.
2. Kui andmekogum koosneb vähem kui 300 valimikontrolli ühikust, võib auditeerimisasutuse ametialasele arvamusele tuginedes kasutada mittestatistilist valimi moodustamise meetodit. Sellistel juhtudel peab valimi suurus olema piisav selleks, et võimaldada auditeerimisasutusel koostada põhjendatud auditiarvamus. Mittestatiline valimi moodustamise meetod peab hõlmama vähemalt 10 % aruandeaasta andmekogumi valimikontrolli ühikutest, mis valitakse juhumeetodil.

Statistiline valim võib hõlmata ühte või mitut programmi, mis saavad toetust ERFist, Ühtekuuluvusfondist ja ESF+ist, ning ühte või mitut programmi töö perioodi (mille suhtes kohaldatakse vajaduse korral kihitamist) sõltuvalt auditeerimisasutuse ametialasest arvamusest.

AMIFist, ISFist, BMVist ning EMKFist toetatavate tegevuste puhul kuuluvad valimisse igast fondist toetatavad tegevused eraldi.

3. Tegevusauditid hõlmavad tegevuse füüsilise rakendamise kohapealset kontrolli üksnes juhul, kui see on nõutav asjaomase tegevuse laadi tõttu.

Kui komisjon ja liikmesriik on auditi tulemuste osas lahkarvamusel, rakendatakse vaidluste lahendamise menetlust. [ME 302]

ESF+ määrusega võidakse kehtestada erisätted ESF+ määruse artikli [4 lõike 1 punkti c alapunkti vii] kohaste programmide suhtes.

4. Komisjonil on õigus käesoleva artikli täiendamiseks vastu võtta artikli 107 kohane delegeeritud õigusakt, et sätestada valimi moodustamise kasutusvalmis meetodid ja nendega seotud üksikasjad, mida kohaldatakse ühele või mitmele programmi töö perioodile.

Artikkel 74

Ühekordse auditi korraldus

1. Auditeid tehes võtavad komisjon ja auditeerimisasutus nõuetekohaselt arvesse ühekordse auditi ja proportsionaalsuse põhimõtet seoses liidu eelarvele avalduva riski tasemega. Välditakse sama komisjonile deklareeritud kulu korduvat auditeerimist, et vähendada juhtimiskontrollide ja audititega seotud kulutusi ning toetusesaajate halduskoormust.

Komisjon ja auditeerimisasutused kasutavad esmalt kogu teavet ja kõiki andmeid, mis on kättesaadavad artikli 66 lõike 1 punktis e osutatud ~~elektronilise süsteemi~~ **elektroniliste süsteemide** kaudu, sealhulgas juhtimiskontrollide tulemusi, ning taotlevad ja omandavad asjaomastelt toetusesaajatelt täiendavaid dokumente ja auditi tõendusmaterjale üksnes juhul, kui nende ametialasele arvamusele tuginedes on see vajalik põhjalike auditijärelduste koostamiseks. [ME 303]

2. Programmide puhul, millega seoses komisjon leiab, et auditeerimisasutuse arvamus on usaldusväärne, ning mille puhul asjaomane liikmesriik osaleb Euroopa Prokuratuuriga seotud tõhustatud koostöös, piirduvad komisjoni enda auditid auditeerimisasutuse töö auditeerimisega.

3. Tegevuste suhtes, mille rahastamiskõlblikud kulud kokku ei ületa ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul 400 000 eurot, ESF+ puhul 300 000 eurot ning EMKFi, AMIFI, ISFi ning BMVI puhul 200 000 eurot, ei tee auditeerimisasutus ega komisjon üle ühe auditi enne viimast kulu sisaldava raamatupidamisaruande esitamist selle aruandeaasta kohta, mil tegevus on lõpetatud.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Muude tegevuste suhtes teeb auditeerimisasutus või komisjon kõige rohkem ühe auditi aruandeaastas enne viimast kulu sisaldava raamatupidamisaruande esitamist aruandeaasta kohta, mil tegevus on lõpetatud. Komisjon ega auditeerimisasutus ei auditeeri tegevusi, mida kontrollikoda on kõnealuse aasta jooksul auditeerinud, tingimusel et auditeerimisasutus ja komisjon saavad kontrollikoja auditit kõnealuse tegevuse kohta oma ülesannete täitmiseks kasutada.

4. Olenemata lõikes 3 sätestatust võib iga tegevuse puhul teha rohkem kui ühe auditi, juhul kui auditeerimisasutus järeltab oma ametialasele arvamusele tuginedes, et ei ole võimalik koostada põhjendatud auditiarvamust.

5. Lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata, kui

a) ilmneb konkreetne eeskirjade eiramise oht või märk pettusest;

b) on vaja korrata auditeerimisasutuse tööd, et saada auditeerimisasutuste tulemusliku töö kohta kindlust;

c) leitakse tõendeid tõsistest puudustest auditeerimisasutuse töös.

Artikkel 75**Rahastamisvahendite juhtimiskontroll ja auditid**

1. Korraldusasutus teeb artikli 68 lõike 1 kohaseid kohapealseid juhtimiskontrolle üksnes rahastamisvahendit rakendavate asutuste tasandil ning tagatisfondide puhul tagatiste aluseks olevaid uusi laene andvate asutuste tasandil. **Ilma et see mõjutaks finantsmääruse artikli 127 sätete kohaldamist, kui rahastamisvahend sisaldab maksetaotlusi tõendavaid kontrolliaruandeid, võib korraldusasutus otsustada, et ei tee kohapealseid juhtimiskontrolle.** [ME 304]

2. Korraldusasutus ei tee kohapealseid kontrolle Euroopa Investeeringupanga (EIP) või muude selliste rahvusvaheliste finantseerimisasutuste tasandil, milles liikmesriigil on osalus.

EIP või muud sellised rahvusvahelised finantseerimisasutused, milles liikmesriigil on osalus, esitavad siiski korraldusasutusele maksetaotlusi tõendavaid kontrolliaruandeid. [ME 305 ei puuduta eestikeelset versiooni]

3. Auditeerimisasutus teeb artiklite 71, 73 või 77 kohaseid kohapealseid süsteemiauditeid ja tegevusauditeid rahastamisvahendit rakendavate asutuste tasandil ning tagatisfondide puhul tagatiste aluseks olevaid uusi laene andvate asutuste tasandil. **Ilma et see mõjutaks finantsmääruse artikli 127 sätete kohaldamist, kui rahastamisvahend esitab auditeerimisasutusele iga-aastase auditiaruande, mille on koostanud tema välisaudiitorid iga kalendriaasta lõpus ja mis hõlmab XVII lisas esitatud teavet, võib auditeerimisasutus otsustada mitte teha uusi auditeid.** [ME 306]

3a. Tagatisfondide puhul võivad programmide auditi eest vastutavad asutused korraldada uusi tagatise aluseks olevaid laene andvate organite kontrolli või auditi ainult siis, kui esineb üks või mitu järgmistest olukordadest:

a) **tõendavad dokumendid, mis annavad tõendust selle kohta, et lõppsaajad said rahastamisvahendist toetust, ei ole kättesaadavad korraldusasutuse tasandil või nende asutuste tasandil, kes rakendavad rahastamisvahendeid;**

b) **on tõendeid, et korraldusasutuse või rahastamisvahendeid rakendavate asutuste tasandil kättesaadavad dokumendid ei kajasta antud toetuse tõest ja täpset olukorda.** [ME 307]

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. Auditeerimisasutus ei teosta auditit EIP või muude selliste rahvusvaheliste finantseerimisasutuste tasandil, milles liikmesriigil on osalus, nende poolt rakendatavate rahastamisvahendite üle.

EIP või muud sellised rahvusvahelised finantseerimisasutused, milles liikmesriigil on osalus, esitavad siiski komisjonile ja auditeerimisasutusele iga-aastase auditiaruande, mille nende välisaudiitorid koostavad iga kalendriaasta lõpuks. Kõnealustes aruannetes esitatakse XVII lisas käsitletud teave.

5. EIP või muud sellised rahvusvahelised finantseerimisasutused peavad esitama programmi haldavatele asutustele kõik vajalikud dokumendid, et võimaldada neil täita oma kohustusi.

Artikkel 76

Dokumentide kättesaadavus

1. Ilma et see piiraks riigiabi eeskirjade kohaldamist, tagab korraldusasutus, et fondidest toetust saava tegevusega seotud tõendavaid dokumente säilitatakse asjakohasel tasemel ~~viie~~ **kolme** aasta jooksul alates selle aasta 31. detsembrist, mil korraldusasutus teeb toetusesaajale viimase makse. [ME 308]

2. See ajavahemik katkestatakse kas kohtumenetluste korral või komisjoni taotluse alusel.

2a. Dokumentide säilitamise aega võib lühendada korraldusasutuse otsusega vastavalt toetusesaajate riskiprofiilile ja suurusele. [ME 309]

III PEATÜKK

Riiklikele haldussüsteemidele tuginemine

Artikkel 77

Laiendatud proportsionaalne kord

Kui on täidetud artiklis 78 sätestatud tingimused, võib liikmesriik kohaldada järgmist laiendatud proportsionaalset korda seoses programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemiga:

- a) erandina artikli 68 lõike 1 punktist a ja artikli 68 lõikest 2 võib korraldusasutus juhtimiskontrolli tegemisel piirduda üksnes riiklike menetluste kohaldamisega;
- b) erandina artikli 73 lõigetest 1 ja 3 võib auditeerimisasutus piirata oma auditeerimistegevust asjaomase programmi või programmide rühma puhul 30 valimikontrolli ühikust koosnevale statistilisele valimile;
- c) komisjon piirdub oma auditite puhul auditeerimisasutuse töö kontrollimisega üksnes auditeerimisasutuse tasandil toimuva korduskontrolli kaudu, välja arvatud juhul, kui olemasolevast teabest ilmneb, et auditeerimisasutuse töös esineb tõsiseid puudusi.

Punkti b kohaldamisel võib auditeerimisasutus juhul, kui andmekogum koosneb vähem kui 300 valimikontrolli ühikust, kohaldada mittestatistilist valimi moodustamise meetodit vastavalt artikli 73 lõikele 2.

Artikkel 78

Laiendatud proportsionaalse korra kohaldamistingimused

1. Liikmesriik võib kohaldada artiklis 77 sätestatud laiendatud proportsionaalset korda kogu programmitöö perioodi vältel, kui komisjon on iga-aastastes tegevusaruannetes, mis on avaldatud kahe aasta jooksul, mis eelnevad liikmesriigi otsusele käesoleva artikli sätteid kohaldada, kinnitanud programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi tulemuslikku toimimist ning asjaolu, et mõlemal aastal on koguveamäär jäänud alla 2%. Programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimise tulemuslikkust hinnates võtab komisjon arvesse asjaomase liikmesriigi osalust Euroopa Prokuratuuriga seotud tõhustatud koostöös.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kui liikmesriik otsustab kõnealust võimalust kasutada, teavitab ta komisjoni artiklis 77 sätestatud proportsionaalse korra kohaldamisest, mis algab järgneva aruandeaasta algusest.

2. Liikmesriik võib programmitöö perioodi algul rakendada artiklis 77 osutatud korda, kui käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud 2014.–2020. aastal rakendatud sarnase programmi puhul ja kui 2021.–2027. aasta programmi jaoks kehtestatud juhtimise ja kontrolli kord põhineb suures osas kõnealuse varasema programmi puhul rakendatud korral. Sellistel juhtudel kohaldatakse laiendatud proportsionaalset korda alates programmi algusest.

3. Liikmesriik peab kehtestama artikli 63 lõikes 9 ja artiklis 72 kirjeldatud juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjelduse ja auditistrateegia või peab seda vastavalt ajakohastama.

Artikkel 79**Kohandamine programmitöö perioodi jooksul**

1. Kui komisjon või auditeerimisasutus jõuavad tehtud auditite ja iga-aastase kontrolliaruande põhjal järeldusele, et artiklis 78 sätestatud tingimused ei ole enam täidetud, taotleb komisjon, et auditeerimisasutus korraldaks artikli 63 lõike 3 kohaselt täiendava auditeerimise ja võtaks parandusmeetmeid.

2. Kui seejärel esitatud iga-aastasest kontrolliaruandest selgub, et tingimused ei ole jätkuvalt täidetud, mis vähendab komisjoni kindlust seoses juhtimis- ja kontrollisüsteemide tulemusliku toimimise ning kulude seaduslikkuse ja korrektsusega, taotleb komisjon, et auditeerimisasutus teeks süsteemiauditid.

3. Komisjon võib pärast liikmesriigile tähelepanekute esitamiseks võimaluse andmist liikmesriiki teavitada, et artiklis 77 sätestatud laiendatud proportsionaalne korra kohandamine lõpetatakse.

VII JAOTIS**FINANTSJUHTIMINE, RAAMATUPIDAMISARUANNETE ESITAMINE JA KONTROLLIMINE NING FINANTSKORREKTSIOONID****I PEATÜKK****Finantsjuhtimine****I JAGU****ÜLDISED ARVESTUSEESKIRJAD****Artikkel 80****Eelarvelised kulukohustused**

1. Otsus, millega programm kooskõlas artikliga 18 heaks kiidetakse, kujutab endast rahastamisotsust finantsmääruse [artikli 110 lõike 3] tähenduses, ning kui see on asjaomasele liikmesriigile teatavaks tehtud, siis ka juriidilist kulukohustust.

Otsuses määratakse kindlaks liidu rahaline toetus iga fondi ja aasta kohta.

2. Liidu eelarvelised kulukohustused iga programmi suhtes määrab komisjon iga fondi iga-aastaste osamaksetena ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

3. Erandina finantsmääruse artikli 111 lõikest 2 võetakse esimese osamakse eelarveline kulukohustus pärast seda, kui komisjon programmi vastu võtab.

Artikkel 81**Euro kasutamine**

Kõik programmides sätestatud summad, mis liikmesriik komisjonile aruandluses teatab või deklareerib, esitatakse eurodes.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 82

Tagasimaksed

1. Tagasimaksed liidu eelarvesse tuleb teha enne tähtpäeva, mis on näidatud [finantsmääruse artikli 98] alusel koostatud sissenõudekorralduses. See tähtpäev on korralduse väljastamise kuule järgneva teise kuu viimane päev.
2. Iga hilinenud tagasimakse puhul nõutakse viivist, mida hakatakse arvestama alates tähtpäevast ja mis lõpeb makse tegeliku tegemise päeval. Sellise viivise määr on poolteist protsendipunkti kõrgem kui määr, mida Euroopa Keskpank kohaldab oma põhiliste refinantseerimistingute puhul selle kuu esimesel tööpäeval, millesse tähtpäev langeb.

II JAGU

LIIKMESRIIKIDELE TEHTAVAIK MAKSEID KÄSITLEVAD EESKIRJAD

Artikkel 83

Maksete liigid

Maksed tehakse eel- ja vahemaksetena ning asjaomase aruandeaasta lõppmaksetena.

Artikkel 84

Eelmaksed

1. Komisjon teeb eelmaksed kogutoetuse alusel, mis eraldatakse fondidest, mis on sätestatud komisjoni otsuses, millega programm heaks kiidetakse, vastavalt artikli 17 lõike 3 punkti f alapunktile i.
2. Iga fondile tehakse eelmaksed aastaste osamaksetena ~~lahtuvalt rahaliste vahendite olemasolust~~ enne iga aasta 1. juulit järgmiselt: **[ME 310]**
 - a) 2021: 0,5 %;
 - b) 2022: ~~0,5 %~~ **0,7 %**; **[ME 311]**
 - c) 2023: ~~0,5 %~~ **1 %**; **[ME 312]**
 - d) 2024: ~~0,5 %~~ **1,5 %**; **[ME 313]**
 - e) 2025: ~~0,5 %~~ **2 %**; **[ME 314]**
 - f) 2026: ~~0,5 %~~ **2 %**; **[ME 315]**

Kui programm võetakse vastu pärast 1. juulit 2021, tasutakse varasemad osamaksed vastuvõtmise aastal.

3. Erandina lõikest 2 sätestatakse ETK määruses erieeskirjad Interregi programmide eelmaksete kohta.
4. Eelmaksena makstud summad kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest välja hiljemalt viimase aruandeaasta jooksul.
5. Eelmaksete tagajärjel kogunenud intresse kasutatakse asjaomase programmi jaoks samamoodi nagu fondide vahendeid ja need kajastatakse viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 85
Maksetaotlused

1. Liikmesriik esitab maksimaalselt neli maksetaotlust programmi, fondi ja aruandeaasta kohta. Igal aastal on iga maksetaotluse esitamise tähtajaks 30. aprill, 31. juuli, 31. oktoober ja 26. detsember.

31. juuliks esitatud viimane maksetaotlus loetakse 30. juunil lõppenud aruandeaasta lõppmaksetaotluseks.

2. Maksetaotlust ei loeta vastuvõetavaks enne, kui viimane nõutud kinnituspakett on esitatud.

3. Maksetaotlused esitatakse komisjonile vastavalt XIX lisas esitatud näidisvormile ja need sisaldavad iga prioriteedi ja piirkonnakategooria kohta:

a) rahastamiskõlblike kulude kogusummat, mis on tekkinud toetuse saajal ja mis on tasutud tegevuste rakendamisel, nagu see on kirjendatud raamatupidamisega tegeleva üksuse süsteemis;

b) tehnilise abi summat, mis on arvatud artikli 31 ~~lõike 2~~ kohaselt; **[ME 316]**

c) makstud või makstavat avaliku sektori toetuse kogusummat, nagu see on kirjendatud raamatupidamisega tegeleva üksuse süsteemis.

4. Erandina lõike 3 punktist a kohaldatakse järgmist:

a) kui antakse liidu rahalist toetust artikli 46 punkti a kohaselt, on maksetaotluse kantavateks summadeks sellised summad, mis on õigustatud eduka tingimuste täitmise või tulemuste saavutamisega kooskõlas artikli 89 lõikes 2 nimetatud otsusega;

b) kui antakse liidu rahalist toetust artikli 46 punktide c, d ja e kohaselt, on maksetaotluse kantavateks summadeks artikli 88 lõikes 3 nimetatud otsuse kohaselt kindlaksmääratud summad.

c) Artikli 48 lõike 1 punktides b, c ja d osutatud toetusevormide puhul on maksetaotluse kantavateks summadeks kohaldatava aluse põhjal arvatud kulud;

ca) Riigiabi puhul võib maksetaotlus sisaldada abi andva organi tehtud ettemakseid abisaajale järgmistel kumulatiivsetel tingimustel: neil on panga või samaväärne tagatis, need ei ületa 40 % abisaajale konkreetseks tegevuseks antava abi kogusummast ja on kaetud toetusesaajate kantud kuludega, mida tõendatakse maksekviitungitega 3 aasta jooksul. [ME 317]

5. Erandina lõike 3 punktist c maksab ELi toimimise lepingu artiklis 107 sätestatud abiskeemide puhul abi andev organ abisaajatele avaliku sektori toetuse, mis vastab maksetaotluse kantud kulutustele.

Artikkel 86

Maksetaotlustes esitatavate rahastamisvahendite spetsiifilised aspektid

1. Kui rahastamisvahendeid rakendatakse kooskõlas artikli 53 lõikega 2 I, peavad XIX lisa kohaselt esitatavad maksetaotlused sisaldama väljamakstud kogusummat, mille korraldusasutus on lõppsaajale välja maksnud, või tagatiste puhul tagatislepingutes kokku lepitud kõrvalepandud summasid, nii nagu on ette nähtud artikli 62 lõike 1 punktidega a, b ja c. **[ME 318]**

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Kui rahastamisvahendeid rakendatakse kooskõlas artikli 53 lõikega 2, esitatakse maksetaotlused, mis sisaldavad rahastamisvahendite kulusid, kooskõlas järgmiste tingimustega: **[ME 319]**
- (a) esimeses maksetaotluses sisalduv summa peab olema makstud rahastamisvahenditesse ja see võib ulatuda 25 %-ni vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud programmi toetuse kogusummast, võttes arvesse asjaomast prioriteeti ja piirkonna kategooriat, kui see on asjakohane;
- (b) rahastamiskõlblikkusperioodi jooksul esitatud järgmiste maksetaotluste summad peavad sisaldama artikli 62 lõikes 1 nimetatud rahastamiskõlblike kulusid.
3. Lõike 2 punktis a osutatud esimeses maksetaotluses sisalduv summa kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest välja hiljemalt viimase aruandeaasta jooksul.

See avaldatakse eraldi maksetaotlustes.

Artikkel 87

Ühised makse-eeskirjad

1. ~~Vabade vahendite olemasolu korral~~ **Komisjon** teeb komisjon vahemaksed hiljemalt 60 päeva möödumisel kuupäevast, mil komisjon maksetaotluse kätte saab. **[ME 320]**
2. Iga makse suunatakse fondi varaseima avatud eelarvelise kulukohustuse ja asjaomase piirkonnakategooria alla. Komisjon hüvitab vahemaksetena 90 % maksetaotluses sisalduvatest summadest; see määr saadakse, kui iga prioriteedi kaasrahastamismäära kohaldatakse vastavalt kas rahastamiskõlblike kogukuludele või avaliku sektori toetusele. Komisjon määrab lõppmakse arvutamisel vastavalt artiklile 94 kindlaks veel hüvitamisele või sissenõudmisele kuuluvad summad.
3. Fondidest teatavale prioriteedile vahemaksena eraldatav toetussumma ei tohi olla suurem kui fondidest makstav toetussumma prioriteedile, mis on sätestatud komisjoni otsuses, millega programm heaks kiidetakse.
4. Kui liidu rahalist toetust antakse artikli 46 punkti a kohaselt või kui toetus esineb artikli 48 lõike 1 punktides b, c ja d osutatud vormis, ei maksa komisjon liikmesriigi küsitud summast rohkem.
5. Lisaks sellele ei tohi fondidest prioriteedile viimase aruandeaasta lõppmakse kaudu makstav toetussumma olla suurem ühestki järgmisest summast:
- a) maksetaotluses teatatud avaliku sektori toetus;
- b) fondidest toetusesaajatele makstav toetus;
- c) liikmesriigi küsitud summa.
6. Liikmesriigi taotlusel võib vahemakseid suurendada 10 % üle kaasfinantseerimismäära, mis kehtib fondide iga prioriteedi suhtes, kui liikmesriik vastab pärast [käesoleva määruse vastuvõtmiskuupäeva] ühele järgmistest tingimustest:
- a) asjaomane liikmesriik saab liidult laenu nõukogu määruse (EL) nr 407/2010 alusel;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) asjaomane liikmesriik saab keskmise tähtajaga finantsabi ESMist nagu on ette nähtud 2. veebruari 2012. aasta ESMi asutamislepinguga või määrusega (EÜ) nr 332/2002⁽⁴⁷⁾, sõltuvalt makromajandusliku kohandamisprogrammi elluviimisest;
- c) asjaomasele liikmesriigile tehakse kättesaadavaks finantsabi sõltuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 472/2013⁽⁴⁸⁾ sätestatud makromajandusliku kohandamisprogrammi elluviimisest.

Suurendatud määra, mis ei ületa 100 %, kohaldatakse maksetaotluste suhtes selle kalendriaasta lõpuni, mil vastava finantsabi andmine lõpeb.

7. Lõiget 6 ei kohaldata Interregi programmide suhtes.

Artikkel 88

Rahastamiskõlblike kulude hüvitamine ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel

1. Komisjon võib programmile makstava liidu rahalise toetuse hüvitamiseks ette nähtud ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel hüvitada liidu rahalise toetuse programmile.
2. Selleks et kasutada programmile makstavat liidu rahalist toetust, mis põhineb artiklis 46 nimetatud ühikuhindadel, ühekordsetel maksetel ja kindlatel määradel, esitab liikmesriik komisjonile V ja VI lisas esitatud näidisvormide põhjal ettepaneku kas programmi või selle muutmissettepaneku osana.

Liikmesriigi ettepanekus esitatud summade ja määrade suurus määratakse kindlaks lõikes 4 osutatud delegeeritud akti põhjal või võetakse aluseks

- a) aus, õiglane ja kontrollitav arvutusmeetod, mis põhineb ühel järgmistest:
- i) statistilistel andmetel, muul objektiivsel teabel või eksperdi hinnangul;
 - ii) varasemat tegevust puudutavatel kontrollitud andmetel;
 - iii) tavapärase kuluarvestustavade rakendamisel;
- b) eelarveprojekt;
- c) eeskirjad, mis on kehtestatud vastavate ühikuhindade ja ühekordsete maksete suhtes, mida kohaldatakse liidu poliitikas sarnast tüüpi tegevuste suhtes.
- d) vastavate ühikuhindade ja ühekordsete maksete suhtes kehtestatud eeskirjad, mida kohaldatakse sama tüüpi tegevuste ja toetusesaajatega seotud toetuseskeemide suhtes, mida rahastavad täielikult liikmesriigid;

3. Komisjoni otsusega, millega kiidetakse heaks programm või selle muudatus, nähakse ette tegevuste liigid, mida hüvitatakse ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel, ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade määratlus ja summad ning selliste summade kohandamismeetodid.

Liikmesriigid kasutavad üht artikli 48 lõikes 1 nimetatud toetusevormi, et toetada tegevust, mille kulutused hüvitab komisjon käesoleva artikli alusel.

⁽⁴⁷⁾ Nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem (EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1).

⁽⁴⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

Kolmapäev, 27. märts 2019

Komisjoni või liikmesriikide auditite eranditu eesmärk on kontrollida, et komisjonipoolse hüvitamise tingimused on täidetud.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 107 vastu delegeeritud õigusakt, et täiendada käesolevat artiklit, määrates kindlaks ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade suuruse ja kohandamismeetodid viisil, mida on kirjeldatud lõike 2 teises lõigus.

Artikkel 89

Kuludega sidumata rahastamine

1. Selleks et kasutada kõigile või osadele prioriteetsetele programmidele makstavat liidu rahalist toetust, mis põhineb kuludega sidumata rahastamisel, esitab liikmesriik komisjonile V ja VI lisas esitatud näidisvormide põhjal ettepaneku kas programmi või selle muutmissettepaneku osana. Ettepanek peab sisaldama järgmist teavet:

- a) asjaomase prioriteedi kindlakstegemine ja kogusumma, mille suhtes kohaldatakse kuludega sidumata rahastamist; programmi osa ja tegevusliigi kirjeldus, mille suhtes kohaldatakse kuludega sidumata rahastamist;
- b) täidetavate tingimuste või saavutatavate eesmärkide kirjeldus ja ajakava;
- c) vahetulemused, mille komisjon võtab hüvitamisel aluseks;
- d) mõõdetühikud;
- e) komisjonipoolse hüvitamise ajakava ja summad, mis on seotud tingimuste täitmise ja eesmärkide saavutamisega;
- f) vahetulemuste ning tingimuste täitmise või eesmärkide saavutamise kontrollimise kord;
- g) summade kohandamise meetodid, kui see on asjakohane;
- h) tingimuste täitmist ja eesmärkide saavutamist tõendava kontrollijälje tagamise kord kooskõlas XI lisaga.

2. Komisjoni otsuses programmi heakskiitmise kohta või programmi muutmise taotluses esitatakse kõik lõikes 1 loetletud andmed.

3. Liikmesriigid kasutavad üht artikli 48 lõikes 1 nimetatud toetusevormi, et toetada tegevust, mille kulutused hüvitab komisjon käesoleva artikli alusel.

Komisjoni või liikmesriikide auditite eranditu eesmärk on kontrollida, kas komisjonipoolse hüvitamise tingimused on täidetud või ettenähtud tulemused saavutatud.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 107 vastu delegeeritud õigusakt, et täiendada käesolevat artiklit, määrates kindlaks kuludega sidumata rahastamise summad tegevusliikide kaupa, summade kohandamise meetodid ning täidetavad tingimused ja saavutatavad eesmärgid.

III JAGU

MAKSETE KATKESTAMINE JA PEATAMINE

Artikkel 90

Maksetähtaja edasilükkamine

1. Komisjon võib maksetähtaja edasi lükata, välja arvatud eelmaksete puhul, maksimaalselt kuue kuu võrra, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

Kolmapäev, 27. märts 2019

- a) on **arvestatavaid** tõendeid selle kohta, et esineb märkimisväärseid puudusi, mille suhtes ei ole võetud parandusmeetmeid; [ME 321]
 - b) komisjon peab korraldama täiendava kontrollimise pärast temani jõudnud teavet, et maksetaotluses sisalduvad kulud võivad olla seotud eeskirjade eiramisega.
2. Liikmesriigid võivad kokku leppida, et maksetähtaja edasilükkamist pikendatakse kolme kuu võrra.
 3. Komisjon piirab edasilükkamist nii, et see puudutab ainult kulude seda osa, mille suhtes kehtivad lõikes 1 osutatud asjaolud, välja arvatud juhul, kui seda osa ei ole võimalik kindlaks teha. Komisjon teatab liikmesriigile kirjalikult edasilükkamise põhjusest ja palub neil olukorda parandada. Komisjon lõpetab edasilükkamise niipea, kui on võetud vajalikud meetmed lõikes 1 osutatud asjaolude parandamiseks.
 4. EMKFi fondispetsiifilistes eeskirjades võib sätestada konkreetsed alused selliste maksete katkestamiseks, mis on seotud ühise kalanduspoliitika eeskirjade eiramisega.

Artikkel 91

Maksete peatamine

1. Komisjon võib peatada kõik maksed või osa nendest pärast seda, kui ta on andnud liikmesriigile võimaluse esitada kahe kuu jooksul oma tähelepanekud, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a) liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid olukorra parandamiseks, mis oli artikli 90 kohase edasilükkamise põhjuseks;
 - b) esineb suuri puudusi,
 - c) maksetaotluses sisalduvad kulud on seotud eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud;
 - d) komisjon on esitanud asutamislepingu artikli 258 kohaselt põhjendatud arvamuse rikkumise kohta, mis ohustab kulude seaduslikkust ja korrektsust;
 - e) ~~liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid kooskõlas artikli 15 lõikega 6;~~ [ME 322]
2. Komisjon lõpetab kõikide või mõnede maksete peatamise niipea, kui on võetud vajalikud meetmed lõikes 1 osutatud asjaolude parandamiseks.
3. EMKFi fondispetsiifilistes eeskirjades võib sätestada konkreetsed alused selliste maksete peatamiseks, mis on seotud ühise kalanduspoliitika eeskirjade eiramisega.

II PEATÜKK

Raamatupidamisaruannete esitamine ja kontrollimine

Artikkel 92

Raamatupidamisaruannete esitamine ja kontrollimine

1. Liikmesriik esitab komisjonile 15. veebruariks iga sellise aruandeaasta kohta, mille kohta on esitatud maksetaotlus, järgmised dokumendid (edaspidi „kinnituspaket”), mis käsitlevad eelnevat aruandeaastat, nagu see on määratletud artikli 2 punktis 28:
 - a) raamatupidamisaruande, mis vastab XX lisas esitatud näidisvormile;
 - b) artikli 68 lõike 1 punktis f osutatud liidu vahendite haldaja kinnituse, mis vastab XV lisas esitatud näidisvormile;
 - c) artikli 71 lõike 3 punktis a osutatud auditiarvamuse, mis vastab XVI lisas esitatud näidisvormile;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- d) artikli 71 lõike 3 punktis b osutatud iga-aastase kontrolliaruande, mis vastab XVII lisas esitatud näidismallile;
2. Komisjon võib lõikes 1 osutatud tähtaega erandkorras pikendada 1. märtsini, kui asjaomane liikmesriik seda taotleb.
3. Raamatupidamisaruanded sisaldavad iga prioriteedi ning vajaduse korral fondi ja piirkonna kategooria tasandil:
- a) raamatupidamisega tegeleva üksuse raamatupidamissüsteemi kirjendatud rahastamiskõlblike kulude summat, mis sisaldub komisjonile esitatud kõnealuse aruandeaasta lõppmaksetaotluses, ja makstud või makstavat avaliku sektori toetuse kogusummat;
- b) aruandeaasta jooksul tühistatud summasid;
- c) igasse rahastamisvahendisse makstud avaliku sektori toetuse summasid;
- d) iga prioriteedi puhul punkti a kohaselt deklareeritud summade ja sama aruandeaasta maksetaotlustes deklareeritud summade erinevuste selgitust.
4. Raamatupidamisaruanne ei ole vastuvõetav, kui liikmesriik ei ole teinud vajalikke parandusi, et vähendada raamatupidamisarvestuses esitatud kulutuste seaduslikkuse ning korrektsusega seotud jääkriski nii, et see oleks alla 2 %.
5. Eelkõige jäetakse raamatupidamisaruandest välja:
- a) eeskirjadevastasel tehtud kulutused, mille suhtes on kohaldatud finantskorrektsioone koosõlas artikliga 97;
- b) kulutused, mille seaduslikkust ja korrektsust parajasti hinnatakse;
- c) muud summad, mida on vaja, et vähendada 2 %-ni aruandes esitatud kulude jääkvigade määra.
- Liikmesriik võib lisada esimese lõigu punktis b nimetatud kulutused mõne järgneva aruandeaasta maksetaotluse, tingimusel et nende seaduslikkus ja korrektsus on kinnitatud.
6. Liikmesriik võib asendada eeskirjadevastasel makstud summad, mis avastatakse pärast raamatupidamisaruande esitamist, tehes vastavad parandused selle aruandeaasta raamatupidamisaruandesse, mil eeskirjade eiramist märgati, ilma et see piiraks artikli 98 kohaldamist.
7. Liikmesriik esitab kinnituspaketis viimase aruandeaasta kohta artiklis 38 nimetatud lõpliku tulemusaruande või EMKFi, AMIFI, ISFi ning BMVI viimase aasta rakendusaruande.

Artikkel 93

Raamatupidamisaruande kontrollimine

Komisjon selgitab aruandeaasta lõpule järgneva aasta 31. maiks välja, kas raamatupidamisaruanne on täielik, täpne ja õige, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklit 96.

Artikkel 94

Bilansi arvutamine

1. Kui komisjon määrab kindlaks fondidest aruandeaastal tasumisele kuuluva summa ning sellest tulenevad kohandused liikmesriikidele tehtavates maksetes, võtab ta arvesse järgmist:
- a) artikli 95 lõike 2 punktis a osutatud arvestuskannete summasid, millele kohaldatakse iga prioriteedi kaasrahastamismäära;

Kolmapäev, 27. märts 2019

b) komisjoni poolt selle aruandeaasta jooksul tehtud vahemaksete kogusummat.

2. Kui liikmesriigilt on vaja summa sisse nõuda, esitab komisjon liikmesriigile sissenõudekorralduse, mis viiakse võimaluse korral täide nii, et see summa arvestatakse maha liikmesriigile sama programmi alusel makstavatest järgmistest summadest. Selline sissenõudmine ei kujuta endast finantskorrektsiooni ning sellega ei kaasne fondide toetuste vähenemine programmile. Sissenõutud summad loetakse vastavalt finantsmääruse artikli 177 lõikele 3 sihtotstarbeliseks tuluks.

Artikkel 95

Raamatupidamisaruande kontrollimise kord

1. Mõlemal järgmisel juhul kohaldatakse artiklis 96 sätestatud korda:

a) kui auditeerimisasutus on esitanud märkusega või eitava auditiarvamuse seoses raamatupidamisaruande täielikkust, täpsust ja õigsust puudutavate asjaoludega;

b) kui komisjonil on tõendeid, mis seavad kahtluse alla märkuseta auditiarvamuse usaldusväärsuse.

2. Kõikidel muudel juhtudel arvutab komisjon fondidest tasumisele kuuluva summa kooskõlas artikliga 94 ja teeb vastavad maksed või esitab sissenõuded enne 1. juulit. Kõnealune makse või sissenõue kujutab endast raamatupidamisaruande heakskiitmist.

Artikkel 96

Raamatupidamisaruande kontrollimise ärakuulamismenetlus

1. Kui auditeerimisasutus esitab märkusega auditiarvamuse seoses raamatupidamisaruande täielikkust, täpsust ja õigsust puudutavate asjaoludega, palub komisjon liikmesriigil kõnealune aruanne läbi vaadata ning esitada ühe kuu jooksul uuesti artikli 92 lõikes 1 nimetatud dokumendid.

Kui esimeses lõigus osutatud tähtaja möödudes:

a) on auditiarvamus märkuseta, kohaldatakse artiklit 94 ja komisjon tasub kahe kuu jooksul vajalikud juurdemaksed või alustab sissenõudemenetlust;

b) on auditiarvamus endiselt märkusega või kui liikmesriik ei ole dokumente uuesti esitanud, kohaldatakse lõikeid 2, 3 ja 4.

2. Kui auditiarvamus on endiselt märkusega seoses raamatupidamisaruande täielikkust, täpsust ja õigsust puudutavate asjaoludega või kui auditiarvamus on endiselt ebausaldusväärne, teatab komisjon liikmesriigile kõnealusel aruandeaastal fondidest tasumisele kuuluva summa.

3. Kui liikmesriik nõustub selle summaga ühe kuu jooksul, tasub komisjon kahe kuu jooksul vajalikud juurdemaksed või alustab sissenõudemenetlust kooskõlas artikliga 94.

4. Kui liikmesriik ei nõustu lõikes 2 osutatud summaga, kehtestab komisjon kõnealusel aruandeaastal fondidest tasumisele kuuluva summa. See ei kujuta endast finantskorrektsiooni ning sellega ei kaasne fondide toetuste vähenemine programmile. Komisjon tasub kahe kuu jooksul vajalikud juurdemaksed või alustab sissenõudemenetlust kooskõlas artikliga 94.

5. Viimase aruandeaasta puhul teeb komisjon ESF+-st, ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetust saavate programmide aastase lõppmakse või esitab sissenõudekorralduse mitte hiljem kui kaks kuud pärast artiklis 38 osutatud lõpliku tulemusaruande vastuvõtmise kuupäeva.

Kolmapäev, 27. märts 2019

III PEATÜKK Finantskorrektsioonid

Artikkel 97

Liikmesriikide tehtavad finantskorrektsioonid

1. Liikmesriigid kaitsevad liidu eelarvet ja kohaldavad finantskorrektsioone, tühistades kõik või osa fondidest teatavale tegevusele või programmile makstavatest toetussummadest, kui leitakse, et komisjonile deklareeritud kulu on eeskirjadevastane.
2. Finantskorrektsioonid kirjendatakse selle aruandeaasta raamatupidamisaruannetesse, mille jooksul tühistamine otsustati.
3. Fondidest makstavaid toetussummasid, mis on tühistatud, võib liikmesriik uuesti kasutada asjaomase programmi raames, välja arvatud sellise tegevuse jaoks, millele korrektsiooni kohaldati, või kui finantskorrektsioon tehakse süstemaatilise eeskirjade eiramise tõttu, ei või tühistatud toetussummat uuesti kasutada ühegi tegevuse jaoks, mida see süstemaatiline eeskirjade eiramine mõjutab.
4. EMKFi fondispetsiifilistes eeskirjades võib ette näha täiendavaid nõudeid liikmesriikidele finantskorrektsioonide tegemiseks seoses ühise kalanduspoliitika raames kohaldatavate eeskirjade eiramisega.
5. Erandina lõigetest 1 ja 3 võib rahastamisvahendeid hõlmava tegevuse puhul käesoleva artikli kohaselt tühistatud toetussummasid sama tegevuse raames uuesti kasutada, kui tegemist oli ühekordse eeskirjade eiramisega ja täidetud on järgmised tingimused:
 - a) kui toetussumma tühistamise tinginud eeskirjade eiramine on tuvastatud toetuse lõppsaaja tasandil: võivad seda teha ainult teised lõppsaajad sama rahastamisvahendi raames;
 - b) kui toetussumma tühistamise tinginud eeskirjade eiramine on tuvastatud erifondi rakendava asutuse tasandil, kus rahastamisvahendit rakendatakse haldusfondiga struktuuri kaudu, võivad seda teha ainult teised erifonde rakendavad asutused.

Kui toetussumma tühistamise tinginud eeskirjade eiramine on tuvastatud haldusfondi rakendava asutuse tasandil või erifondi rakendava asutuse tasandil, kus rahastamisvahendit rakendatakse haldusfondita struktuuri kaudu, ei või tühistatud toetussummat sama tegevuse raames uuesti kasutada.

Kui finantskorrektsioon tehakse süstemaatilise eeskirjade eiramise tõttu, ei või tühistatud toetussummat uuesti kasutada ühegi tegevuse jaoks, mida see süstemaatiline eiramine puudutas.

6. Rahastamisvahendeid rakendavad asutused hüvitavad liikmesriigile eeskirjade eiramisest mõjutatud programmitoetuse summad koos intressiga ning mis tahes muu asjaomaste toetussummade abil saadud tuluga.

Rahastamisvahendeid rakendavad asutused ei hüvita liikmesriigile esimeses lõigus osutatud summasid juhul, kui nad tõendavad, et asjaomase rikkumise puhul on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

- a) eeskirjade eiramine esines toetuse lõppsaajate tasandil või haldusfondi puhul erifonde rakendavate asutuste või lõppsaajate tasandil;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) rahastamisvahendeid rakendavad asutused on täitnud oma kohustused seoses programmi toetussummadega, mida eeskirjade eiramine mõjutas, kooskõlas kehtivate õigusaktidega ning tegutsevad sellise kutsealase tähelepanelikkuse, tõhususe, läbipaistvuse ja hoolsuse tasemel, mida eeldatakse rahastamisvahendite rakendamisel kogenud professionaalselt asutuselt.
- c) eeskirjade eiramisest mõjutatud summasid ei õnnestunud tagasi nõuda hoolimata sellest, et rahastamisvahendeid rakendavad asutused on piisava hoolsusega rakendanud kõiki kohaldatavaid lepingulisi ja õiguslikke meetmeid.

Artikkel 98

Komisjoni tehtavad finantskorrektsioonid

1. Komisjon teeb finantskorrektsioone, vähendades fondidest programmile makstavat toetust, kui ta on jõudnud järeldusele, et:
- a) esineb suuri puudusi, mis ohustavad fondidest programmile juba antud liidu rahalist toetust;
- b) vastuvõetud raamatupidamisaruandes sisalduv kulu on eeskirjadevastane ja liikmesriik ei ole seda avastanud ega sellest teatanud;
- c) enne seda, kui komisjon alustas käesolevas lõikes sätestatud korrektsioonimenetlust, ei ole liikmesriik täitnud artiklist 91 tulenevaid kohustusi.

Kui komisjon kohaldab kindla määraga või ekstrapoleeritud finantskorrektsioone, toimub see kooskõlas XXI lisaga.

2. Enne finantskorrektsiooni kohta otsuse tegemist teatab komisjon liikmesriigile oma järeldused ning annab liikmesriigile võimaluse avaldada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul.
3. Kui liikmesriik ei aktsepteeri komisjoni järeldusi, kutsub komisjon liikmesriigi ärakuulamisele, tagamaks, et komisjonile on kättesaadav kogu asjakohane teave ja kõik seisukohad, millele rajada järeldus finantskorrektsiooni kohaldamise kohta.
4. Komisjon võtab finantskorrektsiooni kohta vastu otsuse rakendusaktiga 12 kuu jooksul alates ärakuulamisest või komisjoni nõutud täiendavate andmete esitamisest.

Finantskorrektsiooni kohta otsust tehes võtab arvesse kõiki esitatud andmeid ja tähelepanekuid.

Kui liikmesriik nõustub lõike 1 punktides a ja c kirjeldatud juhtude korral tehtud finantskorrektsiooniga enne lõikes 1 osutatud otsuse vastuvõtmist, võib ta asjaomaseid summasid uuesti kasutada. Seda võimalust ei ole lõike 1 punktis b kirjeldatud juhul tehtud finantskorrektsiooni puhul.

5. EMKFi fondispetsiifilistes eeskirjades võib ette näha täiendavad nõuded liikmesriikidele finantskorrektsioonide tegemiseks seoses ühise kalanduspoliitika raames kohaldatavate eeskirjade eiramisega.

IV PEATÜKK

Kulukohustustest vabastamine

Artikkel 99

Kulukohustustest vabastamise põhimõtted

1. Komisjon vabastab kohustustest kõik programmi summad, mida ei ole kasutatud eelmakseteks kooskõlas artikliga 84 või mille kohta ei ole esitatud maksetaotlust kooskõlas artiklitega 85 ja 86 aastate 2021–2026 eelarveliste kulukohustuste täitmise aastale järgneva ~~teise~~ **kolmanda** kalendriaasta ~~26~~ **31.** detsembriks. [ME 323]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Summa, mis peab 2021. aasta eelarvelise kulukohustuse puhul olema lõikes 1 kindlaksmääratud tähtjaks hõlmatud eelmaksete või maksetaotlustega, on 60 % sellest kulukohustusest. 10 % 2021. aasta eelarvelistest kulukohustustest lisatakse aastatel 2022–2025 igale eelarvelisele kulukohustusele, et arvutada kaetavad summad. [ME 324]

3. See osa kulukohustustest, mis on 31. detsembril ~~2029~~ 2030 veel avatud, vabastatakse, kui komisjonile ei ole artikli 38 lõikes 1 sätestatud tähtjaks esitatud kinnituspaketti ega ESF+ist, ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetust saavate programmide lõplikku tulemusaruannet. [ME 325]

Artikkel 100

Erand kulukohustustest vabastamisel

1. Kulukohustustest vabastamisega seotud summat vähendatakse summade võrra, mis on võrdsed selle osaga eelarvelisest kulukohustusest:

- a) millega seotud tegevused on peatatud kohtumenetluse või halduskaebusega, millel on peatav toime; või
- b) mille kohta pole olnud võimalik koostada maksetaotlust vääramatü jõu tõttu, mis mõjutab oluliselt kogu programmi või selle osa rakendamist.

ba) mille kohta ei olnud võimalik maksetaotlust õigeaegset teha viivituste tõttu liidu tasandil ajavahemikus 2021–2027 eraldatavatele rahalistele vahenditele õigus- ja haldusraamistiku loomisega. [ME 326]

Vääramatü jõudu põhjusena esitavad riiklikud ametiasutused peavad tõendama vääramatü jõu otsest mõju kogu programmi või selle osa rakendamisele.

2. Liikmesriik saadab 31. jaanuariks komisjonile lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b osutatud erandeid puudutavad andmed 26. detsembril deklareeritava summa kohta.

Artikkel 101

Kulukohustustest vabastamise kord

1. Lähtudes andmetest, mis ta on saanud 31. jaanuari seisuga, teeb komisjon liikmesriigile teatavaks nendest andmetest tuleneva kulukohustustest vabastamise summa.

2. Liikmesriigil on ~~üks kuu~~ **kaks kuud** aega, et nõustuda kulukohustustest vabastatava summaga või esitada oma tähelepanekud. [ME 327]

3. Liikmesriik esitab komisjonile 30. juuniks muudetud rahastamiskava, mis kajastab asjaomaseks kalendriaastaks programmi ühel või mitmel prioriteetsel suunal vähendatud toetuse summat. Rohkem kui ühest fondist toetatavate programmide puhul vähendab fond toetussummat proportsionaalselt kulukohustustest vabastamisega seotud summadega, mis olid asjaomase kalendriaasta jooksul kasutamata jäänud.

Kui muudetud rahastamiskava ei esitata, vaatab komisjon rahastamiskava läbi, vähendades fondidest makstavat toetust asjaomaseks kalendriaastaks. Vähendamine määratakse igale prioriteedile proportsionaalselt kulukohustustest vabastamisega seotud summadega, mis olid asjaomase kalendriaasta jooksul kasutamata jäänud.

4. Komisjon muudab otsust programmi heakskiitmise kohta hiljemalt 31. oktoobril.

Kolmapäev, 27. märts 2019

VIII JAOTIS
FINANTSRAAMISTIK

Artikkel 102

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi toetuse geograafiline ulatus

1. ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfond toetavad investeringuid tööhõivesse ja majanduskasvu kõigis piirkondades, mis vastavad ühise statistiliste territoriaalüksuste liigituse 2. tasandile (edaspidi „NUTS 2. tasand“), mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1059/2003, mida on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr ~~868/2014~~ **2016/2066**. [ME 328]
2. ERFi ja ESF+ vahendid majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide täitmiseks eraldatakse järgmisele kolmele NUTS 2. tasandi piirkonna kategooriale:
 - a) vähem arenenud piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on alla 75 % 27-liikmelise ELi keskmisest SKPst (edaspidi „vähem arenenud piirkonnad“);
 - b) üleminekupiirkonnad, mille SKP elaniku kohta on vahemikus 75–100 % 27-liikmelise ELi keskmisest SKPst (edaspidi „üleminekupiirkonnad“);
 - c) enam arenenud piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on suurem kui 100 % 27-liikmelise ELi keskmisest SKPst (edaspidi „enam arenenud piirkonnad“).

Piirkondade klassifitseerimine ühte kolmest piirkonnakategooriast määratakse kindlaks selle alusel, kuidas iga piirkonna ostujõu standardites väljendatud ja liidu arvandmete alusel ajavahemikuks 2014–2016 arvatud SKP elaniku kohta on seotud 27-liikmelise ELi sama võrdlusperioodi keskmise SKPga.

3. Ühtekuuluvusfondist toetatakse neid liikmesriike, mille ostujõu standardites väljendatud ja liidu arvandmete alusel ajavahemikuks 2014–2016 arvatud kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % 27-liikmelise ELi sama võrdlusperioodi keskmisest kogurahvatulust.
4. Komisjon võtab rakendusaktiga vastu otsuse, millega avaldatakse kolmest piirkonnakategooriast ühe kriteeriumidele vastavate piirkondade ja lõike 3 kriteeriumidele vastavate liikmesriikide loetelu. Loetelu kehtib 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Artikkel 103

Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tagamiseks ettenähtud vahendid

1. Aastatel 2021–2027 eelarveliste kulukohustuste täitmiseks ette nähtud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse rahaliste vahendite maht on ~~330 624 388 630~~ **378 097 000 000** eurot 2018. aasta hindades. [ME 329]

Programmitöö ja edasise liidu üldeelarvesse lisamise eesmärgil korrigeeritakse seda summat aastas 2 % indeksiga.

2. Komisjon võtab rakendusaktiga vastu otsuse, milles on sätestatud tööhõive ja majanduskasvu investeringute eesmärgi kohaselt ette nähtud iga-aastane koguvahendite jaotus liikmesriikide lõikes ja piirkonnakategooriate kaupa ning rahastamiskõlblike piirkondade loetelu vastavalt XXII lisas esitatud meetodile. **Fondi minimaalne kogueraldis riiklikul tasandil peaks olema 76 % igale liikmesriigile või piirkonnale ajavahemikul 2014–2020 eraldatud eelarvest.** [ME 330]

Kõnealusel otsuses on sätestatud ka Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) kohaselt ette nähtud iga-aastane koguvahendite jaotus liikmesriikide lõikes.

Ilma et see piiraks liikmesriikidele eraldatud riiklikke eraldisi, säilitatakse 2014.–2020. aasta eraldiste tasemel nende piirkondade rahalised vahendid, mille kategooriat 2021.–2027. perioodiks alandati. [ME 429]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Pidades silmas ühtekuuluvuse rahastamise erilist tähtsust piiriülese ja rahvusvahelise koostööle ning äärepoolseimate piirkondade jaoks, ei tohiks rahastamise abikõlblikkuse kriteeriumid olla vähem soodsad kui perioodil 2014–2020 ning peaksid tagama maksimaalse järjepidevuse olemasolevate programmidega. [ME 331]

3. Komisjoni algatusel eraldatakse 0,35 % koguvahenditest tehniliseks abiks pärast artikli 104 lõikes 4 osutatud Euroopa ühendamise rahastule antava toetuse mahaarvamist.

Artikkel 104

Vahendid investeerimiseks tööhõive ja majanduskasvu eesmärgi ning Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg)

1. Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi vahendid moodustavad ~~97,5%~~ **97%** koguvahenditest (st **2018. aasta hindades** kokku **366 754 000 000** eurot). **Sellest summast eraldatakse 5 900 000 000 eurot lastegarantii jaoks ESF+ vahenditest. Ülejäänud 360 854 000 000 eurot (2018. aasta hindades)** jaotatakse järgmiselt: [ME 332]

a) 61,6 % (st kokku ~~198 621 593 157~~ **222 453 894 000** eurot) vähem arenenud piirkondadele; [ME 333]

b) 14,3 % (st kokku ~~45 934 516 595~~ **51 446 129 000** eurot) üleminekupiirkondadele; [ME 334]

c) 10,8 % (st kokku ~~34 842 689 000~~ **39 023 410 000** eurot) enam arenenud piirkondadele; [ME 335]

d) 12,8 % (st kokku ~~41 348 556 877~~ **46 309 907 000** eurot) Ühtekuuluvusfondist toetust saavatele liikmesriikidele; [ME 336]

e) 0,4 % (st kokku ~~1 447 034 001~~ **1 620 660 000** eurot) täiendava toetusena ELi toimimise lepingu artiklis 349 määratletud äärepoolseimatele piirkondadele ja NUTS 2. tasandi piirkondadele, mis vastavad 1994. aasta ühinemisakti protokollile nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele. [ME 337]

2. Komisjon vaatab 2024. aastal määruse (EL, Euratom [nr [...] (mitmeaastase finantsraamistiku määrus)] artikli 6 kohase 2025. aastat puudutava tehnilise kohandamise käigus läbi iga liikmesriigi jaoks aastateks 2025–2027 tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt ette nähtud kogueraldised.

Läbivaatamisel kohaldab komisjon XXII lisas sätestatud eraldamismeetodit kõige uuema sel ajal kättesaadava statistika põhjal.

Pärast tehnilise kohanduse tegemist muudab komisjon rakendusakti, milles on sätestatud artikli 103 lõikes 2 osutatud iga-aastane muudetud jaotus.

3. **ESF+-le eraldatud vahendid moodustavad 28,8%** tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ~~raames ESF+-le eraldatud vahendite summa on 88 646 194 590 vahenditest~~ **raames ESF+-le eraldatud vahendite summa on 105 686 000 000 eurot 2018. aasta hindades**). **See ei hõlma tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni tegevussuuna või tervise tegevussuuna rahalisi vahendeid.** [ME 338]

Lõike 1 punktis e nimetatud äärepoolseimatele piirkondadele ette nähtud täiendavate vahendite summa, mis eraldatakse ESF+-le, ~~on 376 928 934 vastab~~ **0,4 %-le esimeses lõigus osutatud vahenditest (st 424 296 054 eurot 2018. aasta hindades)**. [ME 339]

4. Ühtekuuluvusfondist Euroopa ühendamise rahastusse üle kantav toetussumma on ~~10 000 000 000~~ **4 000 000 000** eurot **2018. aasta hindades**. Sellest summast, **võttes arvesse liikmesriikide ja piirkondade taristu investeerimisvajadusi**, rahastatakse transporditaristu projekte spetsiaalsete projektikonkursside kaudu kooskõlas määrusega [uue Euroopa ühendamise rahastu määruse number], kuid üksnes liikmesriikides, mis vastavad Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele. [ME 340]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles sätestatakse summa, mis kantakse igale liikmesriigile Ühtekuuluvusfondist ette nähtud eraldisest üle Euroopa ühendamise rahastusse; see summa määratakse proportsionaalselt kogu perioodiks.

Ühtekuuluvusfondist liikmesriigile tehtavaid eraldisi vähendatakse vastavalt.

Esimeses lõigus osutatud Ühtekuuluvusfondi eraldistele vastavad iga-aastased assigneeringud tuleb kirjendada Euroopa ühendamise rahastu asjakohastele eelarveridadele alates 2021. aasta eelarve menetlemisest.

~~30 % Euroopa ühendamise rahastusse üle kantud vahenditest tehakse kohe pärast ülekandmist kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele, kes vastavad Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele, et nad saaksid rahastada transporditaristu projekte kooskõlas määrusega [the CEF Regulation]. [ME 341]~~

Esimeses lõigus osutatud spetsiaalsete projektikonkursside suhtes kohaldatakse määruse (EL) [uus Euroopa ühendamise rahastu määrus] alusel transpordisektori suhtes kohaldatavaid eeskirju. Kuni 31. detsembrini 2023 peetakse rahastamiskõlblike projektide valimisel kinni Ühtekuuluvusfondist riikidele tehtavatest eraldistest, ~~võttes arvesse, et 70 % vahenditest on üle kantud Euroopa ühendamise rahastusse.~~ [ME 342]

Alates 1. jaanuarist 2024 tehakse Euroopa ühendamise rahastusse üle kantud vahendid, mis ei ole transpordiprojektidele määratud, kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele, mis vastavad Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele, et nad saaksid rahastada transporditaristu projekte kooskõlas määrusega [uus Euroopa ühendamise rahastu määrus].

5. ~~500 000 000~~ **2018. aasta hindades 560 000 000** eurot tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi vahenditest eraldatakse Euroopa linnaarengu algatusele, mida komisjon haldab otse või kaudselt. [ME 343]

6. ~~175 000 000~~ **2018. aasta hindades 196 000 000** eurot ESF+ tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi vahenditest eraldatakse uuenduslike lahendusi toetavale riikidevahelisele koostööle, mida komisjon haldab otse või kaudselt. [ME 344]

7. Ajavahemikul 2021–2027 moodustavad Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) vahendid eelarveliste kulukohustuste täitmiseks fondidest kättesaadavatest koguvahenditest ~~2,5 %~~ **3 %** (st kokku ~~8 430 000 000~~ **11 343 000 000** eurot **2018. aasta hindades**). [ME 345]

Artikkel 105

Vahendite ülekantavus

1. Komisjon võib nõustuda partnerluslepingu esitamise ajal või selle vahehindamise raames liikmesriigi ettepanekuga kanda üle:

a) kuni ~~15 %~~ **5 %** vähem arenenud piirkondade kogueraldistest üleminekupiirkondadele või enam arenenud piirkondadele ning üleminekupiirkondadelt enam arenenud piirkondadele; [ME 346]

b) enam arenenud piirkondade või üleminekupiirkondade eraldistest vähem arenenud piirkondadele.

2. Igale liikmesriigile tehtud kogueraldised tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks ei ole nende eesmärkide vahel ülekantavad.

Artikkel 106

Kaasfinantseerimise määrade kehtestamine

1. Komisjoni otsuses programmi heakskiitmise kohta määratakse kindlaks kaasfinantseerimise määr ja fondidest igale prioriteedile antav maksimumtoetus.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Komisjoni otsuses sätestatakse iga prioriteedi kohta, kas kõnealuse prioriteedi kaasfinantseerimise määra kohaldatakse:

- a) toetuse kogusummale, sealhulgas avaliku ja erasektori toetusele; või
- b) avaliku sektori toetusele.

3. Iga prioriteedi kaasfinantseerimise määr tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames ei tohi olla suurem kui:

- a) ~~70%~~ **85%** vähem arenenud piirkondadele; [ME 347]
- b) ~~55%~~ **65%** üleminekupiirkondadele; [ME 348]
- c) ~~40%~~ **50%** enam arenenud piirkondadele. [ME 349 ja ME 447]

Punktis a sätestatud kaasfinantseerimise määra kohaldatakse ka äärepoolseimate piirkondade suhtes **ning äärepoolseimatele piirkondadele eraldatava lisatoetuse suhtes**. [ME 350]

Iga prioriteedi kaasfinantseerimise määr Ühtekuuluvusfondi raames ei tohi olla suurem kui ~~70%~~ **85%**. [ME 351]

ESF+ määrusega võidakse **piisavalt põhjendatud juhtudel** kehtestada kõrgemad kaasfinantseerimise määrad **kuni 90%** prioriteetidele, millega toetatakse uuendusmeetmeid kooskõlas kõnealuse määruse artikliga ~~[14]~~ [13] ja artikli [4 lõike 1 punktidega x ja xi], samuti programmidele, mis käsitlevad materiaalsel puudust kooskõlas artikliga [9], toetavad võitlust noorte tööpuuduse vastu kooskõlas artikliga [10], Euroopa lastegarantiid kooskõlas artikliga [10a] ja riikidevahelist koostööd kooskõlas artikliga [11b]. [ME 352]

4. Interregi programmide kaasfinantseerimise määr ei tohi olla kõrgem kui ~~70%~~ **85%**. [ME 353]

ETK määrusega võidakse kehtestada kõrgemad kaasfinantseerimise määrad Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames toetatavatele piiriülese väliskoostöö programmidele.

4a. Liikmesriigid võiksid esitada nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel taotluse lisapaindlikkuse saamiseks stabiilsuse ja kasvu pakti praeguses raamistikus avaliku sektori või samaväärsete struktuuriliste kulude osas, mida avalik haldus toetab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames investeringute kaasfinantseerimise kaudu. Komisjon hindab hoolikalt asjaomast taotlust stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslike või paranduslike sätete kohase eelarve kohandamise kindlaksmääramisel, võttes arvesse investeringute strateegilist tähtsust. [ME 453]

5. Komisjoni algatusel või komisjoni nimel rakendatavaid tehnilise abi meetmeid võib rahastada 100 % ulatuses.

IX JAOTIS

VOLITUSTE DELEGEERIMINE, RAKENDUS-, ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED

I PEATÜKK

Volituste delegeerimine ja rakendussätted

Artikkel 107

Volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 108 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse lisade muutmise kohta, et kohendada käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi programmiperioodi jooksul tekkinud muutustega, välja arvatud III, IV, X ja XXII lisa. **Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 108 vastu delegeeritud õigusakte seoses delegeeritud määrusega (EL) 204/2014, millele on osutatud artikli 6 lõikes 3, et seda muuta ja käesoleva määrusega kohendada.** [ME 354]

Kolmapäev, 27. märts 2019

Artikkel 108

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli **6 lõikes 3, artikli 63 lõikes 10**, artikli 73 lõikes 4, artikli 88 lõikes 4, artikli 89 lõikes 4 ja artiklis 107 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile ~~määramata ajaks alates~~ käesoleva määruse jõustumise kuupäevast **kuni 31. detsembrini 2027**. [ME 355]
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli **6 lõikes 3, artikli 63 lõikes 10**, artikli 73 lõikes 4, artikli 88 lõikes 4 ja artikli 89 lõikes ~~4~~ **ja artiklis 107** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. [ME 356]
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli **6 lõike 3, artikli 63 lõike 10**, artikli 73 lõike 4, artikli 88 lõike 4, artikli 89 lõike 4 ja artikli 107 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra. [ME 357]

Artikkel 109

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

II PEATÜKK

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 110

Üleminekusätted

Määrust (EÜ) nr 1303/2013 või mis tahes muud õigusakti, mida kohaldatakse programmitöö perioodi 2014–2020 suhtes, kohaldatakse jätkuvalt programmide ja tegevuse suhtes, mida kõnealusel perioodil toetatakse ERFist, ESF+-st, Ühtekuuluvusfondist ja EMKFist.

Artikkel 111

Etapipõhiselt rakendatava tegevuse tingimused

1. Korraldusasutus võib asuda välja valima tegevust, mis kujutab endast sellise tegevuse teist etappi, mis oli määruse (EÜ) nr 1303/2013 alusel toetuse saamiseks välja valitud ja alustatud, tingimusel et on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:
 - a) määruse (EÜ) nr 1303/2013 alusel toetuse saamiseks välja valitud tegevusel on rahastamise seisukohast kaks eristatavat etappi, millest kummalgi on eraldi kontrolljälg;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) tegevuse kogukulud on üle 10 miljoni euro;
 - c) esimest etappi käsitlevas maksetaotluses esitatud kulud ei ole esitatud üheski teist etappi käsitlevas maksetaotluses.
 - d) tegevuse teine etapp on kooskõlas kohaldatava õigusega ja vastab ERFist, ESF+-st ja Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele vastavalt käesolevale määrusele või fondipõhiste määruste;
 - e) liikmesriik kohustub määruse (EÜ) nr 1303/2013 artikli 141 kohaselt esitatavas rakendamise lõpparuandes programmitöö perioodil teise ja viimase etapi lõpule viima ja toimivaks muutma.
2. Tegevuse teise etapi suhtes kohaldatakse käesoleva määruse sätteid.

Artikkel 112

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LLISA

Sekkumise liikide valdkonnad ja koodid ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi puhul – artikli 17 lõige 5

TABEL 1. SEKKUMISVALDKONDA KÄSITLEVAD KOODID

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
POLIITIKAEESMÄRK 1: ARUKAM EÜROOPA MAJANDUSE INNOVAATILISE JA ARUKA ÜMBERKIJUNDAMISE KAUDU			
001	Investeeringud mikroettevõtjate põhivarasse, mis on otseselt seotud teadustegevuse ja innovatsiooniga seotud mikroettevõtjate põhivarasse või konkurentsivõimega [ME 359]	0 %	0 %
002	Investeeringud otseselt teadustegevuse ja innovatsiooniga seotud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (sh erasektori uurimiskeskused) põhivarasse, mis on otseselt seotud teadustegevuse ja innovatsiooniga või konkurentsivõimega [ME 360]	0 %	0 %
003	Investeeringud otseselt teadustegevuse ja innovatsiooniga seotud avaliku sektori uurimiskeskuste ja kõrgharidusasutuste põhivarasse	0 %	0 %
004	Investeeringud mikroettevõtjate immateriaalsesse varasse, mis on otseselt seotud teadustegevuse ja innovatsiooniga seotud mikroettevõtjate immateriaalsesse varasse või konkurentsivõimega [ME 361]	0 %	0 %
005	Investeeringud otseselt teadustegevuse ja innovatsiooniga seotud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (sh erasektori uurimiskeskused) immateriaalsesse varasse, mis on otseselt seotud teadustegevuse ja innovatsiooniga või konkurentsivõimega [ME 362]	0 %	0 %
006	Investeeringud otseselt teadustegevuse ja innovatsiooniga seotud avaliku sektori uurimiskeskuste ja kõrgharidusasutuste immateriaalsesse varasse	0 %	0 %
007	Teadusuuringud ja innovatsioonitegevus mikroettevõtetes, sh võrgustike loomine (rakendusuringud, tootearendus ja teostatavusuuringud)	0 %	0 %
008	Teadusuuringud ja innovatsioonitegevus väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, sh võrgustike loomine	0 %	0 %
009	Teadusuuringud ja innovatsioonitegevus avaliku sektori uurimiskeskustes kõrgharidusasutustes ja pädevuskeskustes, sh võrgustike loomine (rakendusuringud, tootearendus ja teostatavusuuringud)	0 %	0 %

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
010	Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete digiteerimine (sh e-kaubandus, e-äri ja võrgustikupõhised äriprotsessid, digitaalse innovatsiooni keskused, eluslaborid, veebiettevõtjad ja IKT idufirmad, B2B)	0 %	0 %
011	Valitsuse IKT-lahendused, e-teenused, rakendused	0 %	0 %
012	IT-teenused ja -rakendused digitaaloskuste ja e-kaasatuse jaoks	0 %	0 %
013	E-tervise teenused ja rakendused (sh e-hooldus, asjade internet füüsilise aktiivsuse ja intelligentse elukeskkonna jaoks)	0 %	0 %
014	VKEde ettevõtlustaristu (sh tööstuspargid ja tootmiskohad)	0 %	0 %
015	VKEde äritegevuse arendamine ja rahvusvahelistumine	0 %	0 %
016	Aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine	0 %	0 %
017	Kõrgetasemelised tugiteenused VKEdele ja VKEde rühmadele (sh juhtimis-, turundus- ja kujundusega seotud teenused)	0 %	0 %
018	Ettevõtlusinkubatsioon, <i>spin-off</i> - ja <i>spin-out</i> -firmade ning idufirmade toetamine	0 %	0 %
019	Innovatsiooniklastrite toetamine ja ärivõrgustikud, mis toetavad eelkõige VKEsid	0 %	0 %
020	Innovatsiooniprotsessid VKEdes (protsessist, organisatsioonist, turundusest, koosloomest, kasutajast ja nõudlusest lähtuv innovatsioon)	0 %	0 %
021	Tehnosiire ning ettevõtjate, uurimiskeskuste ja kõrgharidussektori vaheline koostöö	0 %	0 %
022	Teadusuuringute ja innovatsiooni protsessid, tehnosiire ja ettevõtjate koostöö, mis keskendub vähese CO ₂ -heitega majanduse edendamisele ning kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamisele ja nende mõjuga kohanemisele	100 %	40 %

Kolmapäev, 27. märts 2019

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnavalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
023	Teadusuuringute ja innovatsiooni protsessid, tehnosiire ja ettevõtjate koostöö, mis keskendub ringmajandusele	40 %	100 %
POLIITIKAEESMÄRK 2: KESKKONNAHOIDLIKUM, VÄHESE CO₂-HEITEGA EÜROOPA PUHTALE ENERGEETIKALE ÕIGLASE ÜLEMINEKU, ROHELISTE JA SINISTE INVESTEERINGUTE, RINGMAJANDUSE, KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMISE NING RISKIENNETUSE JA -JUHTIMISE KAUDU			
024	Energiatõhusus ja näidisprojektid VKEdes ning toetusmeetmed	100 %	40 %
025	Olemasolevate eluruumide energiatõhususe parandamine, näidisprojektid ja toetusmeetmed	100 %	40 %
026	Riikliku taristu energiatõhususe parandamine, näidisprojektid ja toetusmeetmed	100 %	40 %
027	Toetus ettevõtjatele, kes osutavad teenuseid, mis aitavad kaasa vähese CO ₂ -heitega majanduse edendamisele ja kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamisele	100 %	40 %
028	Taastuvenergia: tuuleenergia	100 %	40 %
029	Taastuvenergia: päikeseenergia	100 %	40 %
030	Taastuvenergia: biomassienergia	100 %	40 %
031	Taastuvenergia: mereenergia	100 %	40 %
032	Muu taastuvenergia (sh geotermiline energia)	100 %	40 %
033	Keskmisel ja madalpingel töötavad arukad energijaotussüsteemid (sh nutivõrgud ja IKT-süsteemid) ning nendega seotud salvestus	100 %	40 %
034	Suure tõhususega koostootmine, kaugküte ja -jahutus	100 %	40 %

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
035	Kliimamuutustega kohanemise meetmed ja kliimaga seotud riskide ennetamine ja ohjamine: üleujutused ja maalihked (sealhulgas teadlikkuse tõstmine, kodanikukaitse ja katastroofi tagajärgedega toimetulemise süsteemid ja taristud) [ME 363]	100 %	100 %
036	Kliimamuutustega kohanemise meetmed ja kliimaga seotud riskide ennetamine ja ohjamine: tulekahjud (sealhulgas teadlikkuse tõstmine, kodanikukaitse ja katastroofi tagajärgedega toimetulemise süsteemid ja taristud)	100 %	100 %
037	Kliimamuutustega kohanemise meetmed ja kliimaga seotud riskide ennetamine ja ohjamine: muu, nt tormid ja pöud (sealhulgas teadlikkuse tõstmine, kodanikukaitse ja katastroofi tagajärgedega toimetulemise süsteemid ja taristud)	100 %	100 %
038	Muude kui kliimaga seotud loodusriskide (st maavärinad) ning inimtegevusega seotud riskide (nt tehnoloogiaalased õnnetusjuhtumid) ennetamine ja ohjamine, sealhulgas teadlikkuse tõstmine, kodanikukaitse ja katastroofi tagajärgedega toimetulemise süsteemid ja taristud	0 %	100 %
039	Inimtarbeks vajalik veevarustus (veevõtu, vee puhastamise, hoidmise ja jaotamise taristu, tõhustamise meetmed, joogiveega varustamine)	0 %	100 %
040	Veemajandus ja veevarude kaitse (sh vesikonna majandamine, konkreetsed kliimamuutustega kohanemise meetmed, taaskasutus, lekete vähendamine)	40 %	100 %
041	Reovee kogumine ja puhastamine	0 %	100 %
042	Kodumajapidamisjätmete käitlus: vältimis-, minimeerimis-, sorteerimis- ja ringlussevõtumeetmed	0 %	100 %
043	Kodumajapidamisjätmete käitlus: mehaaniline biotöötlus, termiline töötlemine	0%	100% [ME 364]
044	Kaubandus-, tööstus- või ohtlike jätmete käitlemine	0 %	100 %
045	Ringlussevõetud materjalide toormena kasutamise soodustamine	0 %	100 %
046	Tööstuspiirkondade ja saastunud maa taastamine	0 %	100 %

Kolmapäev, 27. märts 2019

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
047	Keskkonnasõbralike tootmisprotsesside ja ressursitõhususe toetamine VKEdes	40 %	40 %
048	Õhukvaliteedi parandamise ja müra vähendamise meetmed	40 %	100 %
049	Natura 2000 alade kaitse, taastamine ja säästev kasutamine	40 %	100 %
050	Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse, roheline taristu	40 %	100 %
POLIITIKAESMÄRK 3: PAREMINI ÜHENDATUD EÜROOPA LIKUVUSE JA PIIRKONDLIKE IKT-ÜHENDUSTE TÕHUSTAMISE KAUDU			
051	IKT: Väga suure läbilaskevõimega lairibavõrk (sh tuum- ja tagasiühenduse võrk)	0 %	0 %
052	IKT: Väga suure läbilaskevõimega lairibavõrk (juurdepääs/kliendiliin samaväärne võrgu jõudlusega, mis saavutatakse korterelamute teenuse osutamise kohas asuva jaotuspunktini paigaldatud kiudoptikaga)	0 %	0 %
053	IKT: Väga suure läbilaskevõimega lairibavõrk (juurdepääs/kliendiliin samaväärne võrgu jõudlusega, mis saavutatakse elumajade või äripindade teenuse osutamise kohas asuva jaotuspunktini paigaldatud kiudoptikaga)	0 %	0 %
054	IKT: Väga suure läbilaskevõimega lairibavõrk (juurdepääs/kliendiliin samaväärne võrgu jõudlusega, mis saavutatakse täiustatud traadita andmeside tugijaamani paigaldatud kiudoptikaga)	0 %	0 %
055	IKT: Muud liiki IKT-taristu (sealhulgas suuremahulised arvutisüsteemid/-seadmed, andmekeskused, sensorid ja muud traadita seadmed)	0 %	0 %
056	Uued kiirteed, sillad ja maanteed – TEN-T põhivõrk [ME 365]	0 %	0 %
057	Uued kiirteed, sillad ja maanteed – TEN-T üldvõrk [ME 366]	0 %	0 %
058	Uued kõrvalmaanteed ühendused TEN-T teedevõrgu ja -sõlmedega	0 %	0 %
059	Muud uued riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud juurdepääsuteed	0 %	0 %

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnanalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
060	Taastatud või täiustatud kiirteed, <i>sillad</i> ja maanteed – TEN-T põhivõrk [ME 367]	0 %	0 %
061	Taastatud või täiustatud kiirteed, <i>sillad</i> ja maanteed – TEN-T üldvõrk [ME 368]	0 %	0 %
062	Muud taastatud või täiustatud teed (kiirteed, riiklikud, piirkondlikud või kohalikud teed)	0 %	0 %
063	Transpordi digiteerimine: maantee	40 %	0 %
064	Uued raudteed – TEN-T põhivõrk	100 %	40 %
065	Uued raudteed – TEN-T üldvõrk	100 %	40 %
066	Muud uued raudteed	100 %	40 %
067	Taastatud või täiustatud raudteed – TEN-T põhivõrk	0 %	40 %
068	Taastatud või täiustatud raudteed – TEN-T üldvõrk	0 %	40 %
069	Muud taastatud või täiustatud raudteed	0 %	40 %
070	Transpordi digiteerimine: raudtee	40 %	0 %
071	Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteem (ERTMS)	0 %	40 %
072	Raudteeveerem	40 %	40 %
073	Puhta linnatranspordi taristu	100 %	40 %
074	Puhta linnatranspordi veerem	100 %	40 %
075	Jalgrattataristu	100 %	100 %
076	Linnatranspordi digiteerimine	40 %	0 %

Kolmapäev, 27. märts 2019

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
077	Alternatiivkütuste taristu	100 %	40 %
078	Mitmeliigiline transport (TEN-T)	40 %	40 %
079	Mitmeliigiline transport (v.a linnatransport)	40 %	40 %
080	Meresadamad (TEN-T)	40 %	0 %
081	Muud meresadamad	40 %	0 %
082	Siseveeteed ja -sadamad (TEN-T)	40 %	0 %
083	Siseveeteed ja -sadamad (piirkondlikud ja kohalikud)	40 %	0 %
084	Transpordi digiteerimine: muud transpordiliigid	40 %	0 %
POLIITIKAEESMÄRK 4: SOTSIAALSEM EÜROOPA EÜROOPA SOTSIAALÕIGUSTE SAMBA RAKENDAMISE KAUDU			
085	Väikelaste hariduse ja hoiu jaoks vajalik taristu	0 %	0 %
086	Põhi- ja keskhariduse jaoks vajalik taristu	0 %	0 %
087	Kolmanda taseme hariduse jaoks vajalik taristu	0 %	0 %
088	Kutsehariduse ja -koolituse ning täiskasvanuhariduse jaoks vajalik taristu	0 %	0 %
089	Rändajate, põgenike ja rahvusvahelise kaitse all olevate või seda taotlevate isikute eluasemetaristu	0 %	0 %
090	Eluasemetaristu (v.a rändajate, põgenike ja rahvusvahelise kaitse all olevate või seda taotlevate isikute jaoks)	0 %	0 %
091	Muu sotsiaalse kogukonda kaasatuse jaoks vajalik sotsiaalvaldkonna taristu	0 %	0 %

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
092	Tervishoiutaristu	0 %	0 %
093	Tervishoiuseadmed	0 %	0 %
094	Tervishoiusektori veerem	0 %	0 %
095	Tervishoiuteenuste digiteerimine	0 %	0 %
096	Rändajate, põgenike ja rahvusvahelise kaitse all olevate või seda taotlevate isikute ajutine vastuvõtutaristu	0 %	0 %
097	Tööturule juurdepääsu parandamise meetmed	0 %	0 %
098	Pikaajaliste töötute töövõimaluste edendamise meetmed	0 %	0 %
099	Eritoetus noorte tööhõive ja sotsiaalmajandusliku lõimimise jaoks	0 %	0 %
100	Füüsilisest isikust ettevõtjana tegevuse alustamise ja ettevõtete asutamise toetamine	0 %	0 %
101	Sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete toetamine	0 %	0 %
102	Tööturuasutuste ja -teenuste nüüdisajastamise ja tugevdamise meetmed vajalike oskuste hindamiseks ja prognoosimiseks ning õigeaegse ja vajadusekohase abi tagamiseks	0 %	0 %
103	Tööturu ja oskuste sobitamise ning tööturustaatuste vahelise liikumise toetamine	0 %	0 %
104	Tööjõu liikuvuse toetamine	0 %	0 %
105	Naiste tööturul osalemise edendamise ja tööturul esineva soopõhise segregatsiooni vähendamise meetmed	0 %	0 %

Kolmapäev, 27. märts 2019

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
106	Töö- ja eraelu tasakaalu edendamise meetmed, sh lastehoiu ja hooldusteenuse kättesaadavuse hõlbustamine	0 %	0 %
107	Meetmed tervisliku ja hästi kohandatud töökeskkonna loomiseks, kus ohjatakse terviseriske, sh kehalise aktiivsuse edendamine	0 %	0 %
108	Digioskuste arendamise toetamine	0 %	0 %
109	Töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate toetamine muutustega kohanemisel	0 %	0 %
110	Aktiivsena ja tervena vananemist edendavad meetmed	0 %	0 %
111	Väikelaste hariduse ja hoiu toetamine (v.a taristu)	0 %	0 %
112	Põhi- ja keskhariduse toetamine (v.a taristu)	0 %	0 %
113	Kolmanda taseme hariduse toetamine (v.a taristu)	0 %	0 %
114	Täiskasvanuhariduse toetamine (v.a taristu)	0 %	0 %
115	Võrdsete võimaluste ja aktiivse ühiskonnaelus osalemise edendamise meetmed	0 %	0 %
116	Ebasoodsas olukorras olevate inimeste kaasamine tööhõivesse ja uuesti tööturule toomine	0 %	0 %
117	Meetmed tõrjutud rühmade (nt romad) juurdepääsu parandamiseks haridusele ja tööle ning nende sotsiaalse kaasamise edendamiseks	0 %	0 %
118	Tõrjutud rühmadega (nt romad) töötava kodanikuühiskonna toetamine	0 %	0 %
119	Konkreetsed meetmed kolmandate riikide kodanike osaluse suurendamiseks tööhõives	0 %	0 %
120	Kolmandate riikide kodanike sotsiaalse integratsiooni meetmed	0 %	0 %

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
121	Meetmed kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele võrdse ja õigeaegse juurdepääsu parandamiseks	0 %	0 %
122	Pere- ja kogukonnapõhiste hooldusteenuste edendamise meetmed	0 %	0 %
123	Tervishoiusüsteemide piiriüleselt kättesaadavamaks, tulemuslikumaks ja vastupanuvõimelisemaks muutmise meetmed (v. taristu)	0 %	0 %
124	Pikaajalise hoolduse kättesaadavamaks muutmise meetmed (v. taristu)	0 %	0 %
125	Sotsiaalkaitsesüsteemide nüüdisajastamise meetmed, sh sotsiaalkaitsele juurdepääsu edendamine	0 %	0 %
126	Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste, sh enim puudust kannatavate isikute ja laste sotsiaalse lõimimise edendamine	0 %	0 %
127	Materiaalse puuduse vähendamine toidu ja/või materiaalse abi pakkumisega enim puudust kannatavate isikutele, sh kaasnevate meetmetega	0 %	0 %
POLIITIKAEESMÄRK 5: KODANIKELE LÄHEMAL OLEV EÜROOPA, SOODUSTADES LINNA- JA MAAPIIRKONDADE NING RANNIKUALADE KESTLIKKU JA TERVIKKIKU ARENGUT KOHALIKE ALGATUSTE KAUDU ⁽¹⁾			
128	Riigi turismialaste väärtuste kaitse, arendamine ja edendamine ning sellega seotud turismiteenused [ME 369]	0 %	0 %
129	Kultuuripärandi kaitse, arendamine ja edendamine ning kultuuriteenused	0 %	0 %
130	Looduspärandi kaitse, arendamine ja edendamine ning ökoturism, v.a Natura 2000 alad [ME 370]	0 %	100 %
131	Avaliku ruumi taaselustamine ja turvalisus	0 %	0 %
MUUD POLIITIKAEESMÄRKIDEGA 1–5 SEOTUD KOODID			
132	Programmi haldavate asutuste ja fondide rakendamisega seotud asutuste suutlikkuse parandamine	0 %	0 %

Kolmapäev, 27. märts 2019

SEKKUMISVALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks	Koefitsient keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
133	Partneritega tehtava koostöö tõhustamine nii liikmesriigis kui ka sellest väljaspool	0 %	0 %
134	Ristfinantseerimine ERFi vahenditest (toetus ESFi tüüpi meetmetele, mis on vajalikud ERFi osa rakendamiseks ja sellega vahetult seotud)	0 %	0 %
135	Riigiasutuste ja sidusrühmade institutsioonilise suutlikkuse parandamine territoriaalse koostöö projektide ja algatuste rakendamisel piiriüleses, riikidevahelises, merendusosalases ja piirkondadevahelises kontekstis	0 %	0 %
136	Äärepoolseimad piirkonnad: kõigi juurdepääsuga seotud probleemidest ja territoriaalsest killustatusest tulenevate lisakulude hüvitamine	0 %	0 %
137	Äärepoolseimad piirkonnad: erimeetmed turu suurusega seotud teguritest tulenevate lisakulude hüvitamiseks	0 %	0 %
138	Äärepoolseimad piirkonnad: toetus kliimatingimustest ja pinnamoest tulenevate lisakulude hüvitamiseks	40 %	40 %
139	Äärepoolseimad piirkonnad: lennujaamad	0 %	0 %
TEHNILINE ABI			
140	Teave ja teavitamine	0 %	0 %
141	Ettevalmistamine, rakendamine, seire ja kontroll	0 %	0 %
142	Hindamine ja uuringud, andmete kogumine	0 %	0 %
143	Liikmesriikide asutuste, toetusesaajate ja asjakohaste partnerite suutlikkuse suurendamine	0 %	0 %
(*) Poliitikaeesmärgi 5 puhul võib lisaks poliitikaeesmärgi 5 all loetletutele valida ka kõik poliitikaeesmärkide 1–4 all loetletud valdkonnakoodid.			

Kolmapäev, 27. märts 2019

TABEL 2. RAHASTAMISVIISI KÄSITLEVAD KOODID

RAHASTAMISVIIS	
01	Toetus
02	Toetus rahastamisvahendite kaudu: omakapital või kvaasikapital
03	Toetus rahastamisvahendite kaudu: laen
04	Toetus rahastamisvahendite kaudu: tagatis
05	Toetus rahastamisvahendite kaudu: lisatoetus
06	Auhind

TABEL 3. TERRITORIAALSET RAKENDUSMEHCHANISMI JA TERRITORIAALSET SUUNITLUST KÄSITLEVAD KOODID

TERRITORIAALNE RAKENDUSMEHCHANISM JA TERRITORIAALNE SUUNITLUS	
INTEGREERITUD TERRITORIAALSED INVESTEERINGUD (ITI)	Kestlikule linnaarengule suunatud ITI
11 Eeslinnad	x
12 Suurlinnad, linnad ja äärelinnad <i>ja ühendatud maapiirkonnad</i> [ME 371]	x
13 Funktsionaalsed linnapiirkonnad	x
14 Mägipiirkonnad	
15 Saared ja rannikualad	
16 <i>Maapiirkonnad ja</i> hõreda asustusega alad [ME 372]	
17 Muud liiki sihtterritooriumid	
KOGUKONNA JUHITUD KOHALIK ARENG (CLLD)	Kestlikule linnaarengule suunatud CLLD
21 Eeslinnad	x
22 Suurlinnad, linnad ja äärelinnad <i>ja ühendatud maapiirkonnad</i> [ME 373]	x
23 Funktsionaalsed linnapiirkonnad	x
24 Mägipiirkonnad	
25 Saared ja rannikualad	

Kolmapäev, 27. märts 2019

TERRITORIAALNE RAKENDUSMEHCHANISM JA TERRITORIAALNE SUUNITLUS	
26	Maapiirkonnad ja hõreda asustusega alad [ME 374]
27	Muud liiki sihtterritooriumid
POLIITIKAEESMÄRGI 5 RAAMES KASUTATAV MUUD LIIKI TERRITORIAALNE VAHEND	
Kestlikule linnaarengule suunatud muud liiki territoriaalne vahend	
31	Eeslinnad
32	Suurlinnad, linnad ja äärelinnad ja ühendatud maapiirkonnad [ME 375]
33	Funktsionaalsed linnapiirkonnad
34	Mägipiirkonnad
35	Saared ja rannikualad
36	Maapiirkonnad ja hõreda asustusega alad [ME 376]
37	Muud liiki sihtterritooriumid

MUUD LÄHENEMISVIISID ⁽¹⁾

41	Eeslinnad
42	Suurlinnad, linnad ja äärelinnad
43	Funktsionaalsed linnapiirkonnad
44	Mägipiirkonnad
45	Saared ja rannikualad
46	Hõreda asustusega alad
47	Muud liiki sihtterritooriumid
48	Sihtterritoorium puudub

(¹) Muude poliitikaeesmärkide kui poliitikaeesmärgi 5 raames kasutatud lähenemisviisid muus vormis kui ITI või CLLD

TABEL 4. MAJANDUSTEGEVUST KÄSITLEVAD KOODID

MAJANDUSTEGEVUS	
01	Põllumajandus ja metsandus
02	Kalandus

Kolmapäev, 27. märts 2019

MAJANDUSTEGEVUS

-
03	Vesiviljelus
04	Muud sinise majanduse sektorid
05	Toiduainete ja jookide tootmine
06	Tekstiili ja tekstiiltoodete tootmine
07	Transpordivahendite tootmine
08	Arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tootmine
09	Muu mujal liigitamata tootmine
10	Ehitustööstus
11	Mäetööstus
12	Elektrienergia, gaas, aur, kuum vesi ja õhu konditsioneerimine
13	Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus
14	Veondus ja laondus
15	Info- ja kommunikatsioonitegevus, sh telekommunikatsioon
16	Hulgi- ja jaekaubandus
17	Turism , majutus ja toitlustus [ME 377]
18	Finants- ja kindlustustegevus
19	Kinnisvara-, rendi- ja äriteenindus
20	Avalik haldus
21	Haridus
22	Tervishoid
23	Sotsiaaltöö, ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus
24	Keskkonnaga seotud tegevus
25	Kunst, meelelahutus, loomemajandus ja vaba aeg
26	Mujal liigitamata teenindus
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

TABEL 5. ASUKOHTA KÄSITLEVAD KOODID

ASUKOHT	
Kood	Asukoht
	Tegevuse asukoha/toimumiskoha piirkonna või ala kood, nagu on sätestatud ühises statistiliste territoriaalüksuste liigituses (NUTS) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1059/2003 ⁽¹⁾ (mida on viimati muudetud komisjoni määrusega (EL) nr 868/2014) lisas

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

TABEL 6. ESFi TEISESE VALDKONNA KOODID

ESFi TEISENE VALDKOND		Koefitsient kliimamuutuste alaste eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste arvutamiseks
01	Roheliste kutseoskuste ja töökohtade ning roheline majanduse toetamine	100 %
02	Digitaaloskuste ja töökohtade arendamine	0 %
03	Investeerimine teadusesse ja innovatsiooni ning arukasse spetsialiseerumisse	0 %
04	Investeerimine väikestesse ja keskmise suurusega ettevõtetesse (VKEd)	0 %
05	Mittediskrimineerimine	0 %
06	Sooline võrdõiguslikkus	0 %
07	Sotsiaalpartnerite suutlikkuse suurendamine	0 %
08	Kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamine	0 %
09	Ei kohaldata	0 %

TABEL 7. MAKROPIIRKONDLIKE JA MERE VESIKONNA STRATEEGIATE KOODID

MAKROPIIRKONDLIKUD JA MERE VESIKONNA STRATEEGIAD	
11	Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia
12	Alpi piirkonna strateegia
13	Läänemere piirkonna strateegia
14	Doonau piirkonna strateegia

Kolmapäev, 27. märts 2019

MAKROPIIRKONDLIKUD JA MERE VESIKONNA STRATEEGIAD

21	Põhja-Jäämere strateegia
22	Atlandi ookeani strateegia
23	Musta mere strateegia
24	Vahemere strateegia
25	Põhjamere strateegia
26	Vahemere lääneosa strateegia
30	Osalus makropiirkondlikes ja mere vesikonna strateegiates puudub
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

II LISA**Partnerluslepingu vorm – artikli 7 lõige 4**

CCI	[15 tähemärki]
Pealkiri	[255]
Versioon	
Esimene aasta	[4]
Viimane aasta	[4]
Komisjoni otsuse number	
Komisjoni otsuse kuupäev	

1. Poliitikaeesmärkide valik

Viide: ühissätete määruse artikli 8 punkt a, AMIFI, ISFi ja BMVI määruste artikkel 3

Tabel 1. Poliitikaeesmärgi valik koos põhjendusega

Valitud poliitikaesmärk	Programm	Fond	Poliitikaeesmärgi valimise põhjendus
			[3 500 poliitikaeesmärgi kohta]

2. Poliitikavalikud, koordineeritus ja vastastikune täiendavus

Viide: ühissätete määruse artikli 8 punkti b alapunktid i–iii

Tekstiväli [60 000]

3. InvestEU raames eelarvelise tagatise vormis antav rahaline toetus koos põhjendusega

Viide: ühissätete määruse artikli 8 punkt e; ühissätete määruse artikli 10 punkt a;

Tabel 2. Ümberpaigutamine fondi InvestEU

	Piirkondade kategooria*	Investeeringisaken 1 (a)	Investeeringisaken 2 (b)	Investeeringisaken 3 (c)	Investeeringisaken 4 (d)	Investeeringisaken 5 (e)	Summa (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ERF	Enam arenenud piirkonnad						
	Vähem arenenud piirkonnad						
	Üleminekupiirkonnad						
	Äärepoolseimad piirkonnad ja põhjapoolseimad hõredalt asustatud piirkonnad						

Kolmapäev, 27. märts 2019

	Piirkondade kategooria*	Investeerimis- saken 1 (a)	Investeerimis- saken 2 (b)	Investeerimis- saken 3 (c)	Investeerimis- saken 4 (d)	Investeerimis- saken 5 (e)	Summa (f)=(a)+(b)+(c)+(d) +(e))
ESF+	Enam arenenud piirkonnad						
	Vähem arenenud piirkonnad						
	Üleminekupiirkonnad						
	Äärepoolseimad piirkonnad						
Ühtekuuluvusfond							
EMKF							
AMIF							
ISF							
BMVI							
Kokku							

Tekstiväli [3 500] (põhjendus)

4. Piirkonnakategooriate vahelised ümberpaigutamised koos põhjendusega

Viide: Ühissätete määruse artikli 8 punkt d ja artikkel 105;

Tabel 3. Piirkonnakategooriate vahelised ümberpaigutamised

Piirkonnakategooria	Eraldised piirkonnakategooriate lõikes (*)	Ümber paigutatud:	Ümberpaigutatud summa	Osa esialgselt ümberpaigutatud eraldisest	Eraldised piirkonnakategooriate lõikes pärast ümberpaigutamist
(a)	(b)	(c)	(d)	(g)=(d)/(b)	(h)=(b)-(d)
Vähem arenenud piirkonnad		Enam arenenud piirkonnad			
		Üleminekupiirkonnad			
Enam arenenud piirkonnad		Vähem arenenud piirkonnad			

Kolmapäev, 27. märts 2019

Piirkonnakategooria	Eraldised piirkonnakategooriate lõikes (*)	Ümber paigutatud:	Ümberpaigutatud summa	Osa esialgselt ümberpaigutatud eraldisest	Eraldised piirkonnakategooriate lõikes pärast ümberpaigutamist
(a)	(b)	(c)	(d)	(g)=(d)/(b)	(h)=(b)-(d)
Üleminekupiirkonnad		Vähem arenenud piirkonnad			

(*) Esialgsed eraldised piirkonnakategooriate lõikes, nagu komisjon on teatanud pärast tabelites 2-4 osutatud ümberpaigutamisi; kohaldatav ainult ERFi ja ESF+ suhtes

Tekstiväli [3 500] (põhjendus)

5. Esialgsed rahaeraldised poliitikaeesmärgi kaupa

Viide: ühissätete määruse artikli 8 punkt c

Tabel 4. Esialgsed rahaeraldised ERFist, Ühtekuuluvusfondist, ESF+-st ja EMKFist poliitikaeesmärgi kaupa (*)

Poliitikaeesmärgid	ERF	Ühtekuuluvusfond	ESF+	EMKF	Kokku
Poliitikaeesmärk 1					
Poliitikaeesmärk 2					
Poliitikaeesmärk 3					
Poliitikaeesmärk 4					
Poliitikaeesmärk 5					
Tehniline abi					
Eraldised aastateks 2026–2027					
Kokku					

(*) Ühissätete määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud poliitikaeesmärgid. ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESF+ puhul aastateks 2021–2025; EMKFi puhul aastateks 2021–2027.

Tekstiväli [3 500] (põhjendus)

Tabel 5. Esialgsed rahaeraldised AMIFist, ISFist, BMVist poliitikaeesmärgi kaupa (*)

Poliitikaeesmärk	Eraldis
[AMIFi määruse] artiklis 3 osutatud poliitikaeesmärk	

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Eraldis
[ISFi määruse] artiklis 3 osutatud poliitikaeesmärk	
[BMVI määruse] artiklis 3 osutatud poliitikaeesmärk	
Tehniline abi	
Kokku	

(*) Konkreetselt EMKFi, AMIFI, ISFi ja BMVID käsitlevates määrustes sätestatud poliitikaeesmärgid; Eraldised aastateks 2021–2027

6. Programmide loetelu

Viide: ühissätete määruse artikli 8 punkt f; artikkel 104

Tabel 6. Programmide loetelu koos esialgsete rahaeraldistega (*)

Pealkiri [255]	Fond	Piirkondade kategooria	ELi toetus	Riigi toetus (**)	Kokku
Programm 1	ERF	Enam arenenud piirkonnad			
		Üleminekupiirkonnad			
		Vähem arenenud piirkonnad			
		Äärepoolseimad piirkonnad ja põhjapoolseimad hõredalt asustatud piirkonnad			
Programm 1	Ühtekuuluvusfond				
Programm 1	ESF+	Enam arenenud piirkonnad			
		Üleminekupiirkonnad			
		Vähem arenenud piirkonnad			
		Äärepoolseimad piirkonnad			
Kokku	ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF+				
Programm 2	EMKF				
Programm 3	AMIF				

Kolmapäev, 27. märts 2019

Pealkiri [255]	Fond	Piirkondade kategooria	ELi toetus	Riigi toetus (**)	Kokku
Programm 4	ISF				
Programm 5	BMVI				
Kokku	Kõik fondid				

(*) Ühissätete määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud poliitikaeesmärgid. ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESF+ puhul aastateks 2021–2025; EMKFi puhul aastateks 2021–2027.

(**) kooskõlas kaasfinantseerimise määrade kehtestamist käsitleva artikli 106 lõikega 2.

Viiide: ühissätete määruse artikkel 8

Tabel 7. Interregi programmide loetelu

Programm 1	Nimetus 1 [255]
Programm 2	Nimetus 1 [255]

7. Kokkuvõtte haldussuutlikkuse tugevdamiseks võetavatest meetmetest

Viiide: ühissätete määruse artikli 8 punkt g

Tekstiväli [4 500]

Kolmapäev, 27. märts 2019

III LISA**Horisontaalsed rakendamistingimused – artikli 11 lõige 1****Kohaldatakse kõikide erieesmärkide suhtes**

Rakendamistingimuse nimetus	Täitmise kriteeriumid
Tõhusad riigihanketuru seiremehhanismid	<p>Olemas on kõiki riigihankeid käsitlevate õigusaktide kohaseid menetlusi hõlmavad seiremehhanismid, mis sisaldavad järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kord, millega tagatakse kasulike, usaldusväärsete ja ammendavate andmete ja näitajate kogumist ühes IT-süsteemis või koostalitlusvõimeliste süsteemide võrgus, et rakendada ühekordsuse põhimõtet ja hõlbustada kooskõlas e-riigihangete tingimustega direktiivi 2014/24/EL artikli 83 lõike 3 kohast aruandluskohustust ja ka direktiivi 2014/24/EL artikli 84 kohast aruandluskohustust. Andmed ja näitajad hõlmavad vähemalt järgmisi elemente: <ol style="list-style-type: none"> a. konkurentsi kvaliteet ja tugevus: nii edukate kui ka esialgsete pakkujate nimed, esialgsete pakkujate arv, valitud pakkujate arv, lepinguline hind – võrreldes esialgse eelarveeraldise ja kui see on lepinguregistrite kaudu võimalik, siis ka lõplik hind pärast hanke lõpuleviimist; b. VKEde osalemine otsepakkujatena; c. hankijate otsuste kohta esitatud kaebused, sh vähemalt nende arv, esimese astme kohtus kaebuse kohta otsuse tegemiseks kuluv aeg ja teise astme kohtusse esitatud kaebuste arv; d. Loetelu kõigist riigihankest kõrvalejätamise eeskirjade alusel sõlmitud lepingutest koos märkega kasutatud erisätte kohta. 2. Kord, millega tagatakse asjaomaste pädevate riigiasutuste piisav suutlikkus andmete seireks ja analüüsiks. 3. Kord, millega võimaldatakse teha andmed ja näitajad ning analüüsitulemused kasutajasõbralike avatud andmete abil üldsusele kättesaadavaks. 4. Kord, millega tagatakse, et kogu pakkumismahhinatsioonide kahtlusega olukordadele osutav teave edastatakse süstemaatiliselt pädevatele riikide konkurentsiasutustele.
Vahendid ja suutlikkus riigiabi eeskirjade tõhusaks rakendamiseks	<p>Korraldusasutustel on vahendid ja suutlikkus riigiabi eeskirjadele vastavuse kontrollimiseks järgmise abil.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lihtne ja ulatuslik juurdepääs pidevalt ajakohastatud teabele raskustes ja tagasimakse nõudega ettevõtjate kohta. 2. Juurdepääs riigiabi käsitlevatele ekspertide nõuannetele ja suunistele, mida antakse kohaliku või riikliku eksperdikeskuse kaudu riiklike riigiabiasutuste koordineerimisel, koos töökorraga, mis tagab, et eksperdiarvamuste üle peetakse tõhusaid konsultatsioone sidusrühmadega.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kohaldatakse kõikide erieesmärkide suhtes

Rakendamistingimuse nimetus	Täitmise kriteeriumid
Euroopa Liidu põhiõiguste harta tõhus kohaldamine ja rakendamine	<p>Olemas on tõhusad mehhanismid kooskõla tagamiseks Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga ja need sisaldavad järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kord, millega tagatakse fondidest toetatavate tegevuste kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. 2. Aruandluskord seirekomisjoni jaoks, mis jälgib fondidest toetatavate tegevuste kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.
ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamine vastavalt nõukogu otsusele 2010/48/EÜ	<p>On olemas riiklik raamistik ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamiseks ja see sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mõõdetavate tulemustega eesmärgid, andmete kogumine ja järelevalvemehhanism, mis on kohaldatav kõigi poliitikaeesmärkide suhtes. 2. Kord, millega tagatakse, et juurdepääsetavuse poliitikat, õigusakte ja standardeid kajastatakse programmide ettevalmistamisel ja rakendamisel nõuetekohaselt, kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni sätetega ning need lisatakse projektide valiku kriteeriumidesse ja kohustustesse. <p>2a. Kord, mille alusel antakse seirekomisjonile aru, kuidas on toetatavad tegevused konventsiooniga kooskõlas. [ME 378]</p>
Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete ja õiguste rakendamine, mis aitavad kaasa tegelikule lähenemisele ja ühtekuuluvusele Euroopa Liidus.	<p>Riigi tasandi kord, millega tagatakse Euroopa sotsiaalõiguste samba selliste põhimõtete korrektne rakendamine, mis aitavad ELis kaasa sotsiaalsele lähenemisele ja ühtekuuluvusele, eelkõige põhimõtted, mille otstarve on vältida siseturul kõlbatut konkurentsi. [ME 379]</p>
Partnerluse põhimõtte tõhus rakendamine	<p>Kehtestatud on raamistik, mille alusel saavad kõik partnerid programmide koostamisest, rakendamisest, seirest ja hindamisest täielikult osa võtta ja mis sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kord, millega tagatakse partnerite kaasamiseks läbipaistev menetlus. 2. Kord, mille alusel levitatakse ja avaldatakse teavet, mida partnerid enne ja pärast kohtumisi vajavad. 3. Toetus partnerite mõjuvõimu suurendamisele ja suutlikkuse suurendamisele. [ME 380]

IV LISA

ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi suhtes kohaldatavad valdkondlikud rakendamistingimused – artikli 11 lõige 1

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
<p>1. Arukam Euroopa majanduse innovaatilise ja aruka ümberkujundamise kaudu</p>	<p>ERF: Kõik kõnealuse poliitikaeesmärgi erieesmärgid</p>	<p>Riikliku või regionaalse aruka spetsialiseerumise strateegia hea haldus</p>	<p>Aruka spetsialiseerumise strateegiat (strateegiaid) toetatakse järgnevalt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innovatsiooni levitamise (sh digiteerimine) kitsaskohtade ajakohane analüüs. 2. Aruka spetsialiseerumise strateegia juhtimise eest vastutava pädeva piirkondliku/riikliku institutsiooni või organi olemasolu. 3. Seire- ja hindamisvahendid strateegiaeesmärkide saavutamise tulemuslikkuse hindamiseks. 4. Ettevõtluse vaimus toimivas avastamisprotsessi tulemuslik toimimine. 5. Riiklike või piirkondlike teadus- ja innovatsioonisüsteemide parandamiseks vajalikud meetmed. 6. Tööstusliku ülemineku haldamise meetmed. 7. Rahvusvahelise koostöö meetmed.
<p>2. Keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega Euroopa puhtale energeetikale õiglase ülemineku, roheliste ja siniste investeeringute, ringmajanduse, kliimamuutustega kohanemise ning riskiennetuse ja juhtimise kaudu</p>	<p>ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.1. Energiatõhususe meetmete edendamine</p>	<p>Strateegiline poliitikaraamistik elu- ja mittelehoonete energiatõhususe parandamise toetamiseks</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kooskõlas hoonete energiatõhusust käsitleva direktiivi 2010/31/ EL nõuetega on vastu võetud riiklik pikaajaline renoveerimisstrateegia elu- ja mittelehoonete renoveerimise toetamiseks, milles on: <ol style="list-style-type: none"> a. esitatud soovituslikud vahe-eesmärgid aastateks 2030 ja 2040 ning eesmärgid aastaks 2050; b. esitatud soovituslik eelarvevahendite kava strateegia rakendamise toetamiseks; c. määratletud tõhusad mehhanismid hoonete renoveerimisse tehtavate investeeringute edendamiseks. 2. Energiatõhususe parandamise meetmed nõutava energiasäästu saavutamiseks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.1. Energiatõhususe meetmete edendamine 2.2. Taastuvenergia edendamine tootmisvõimsusesse investeerimise kaudu	Energiasectori juhtimine	Vastu on võetud riiklik energia- ja kliimakava, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga hoida globaalne soojenemine 1,5 °C juures või alla selle, ja see mis sisaldab järgmist. <ol style="list-style-type: none"> Kõik energialiidu juhtimise määruse⁽¹⁾ I lisa vormis nõutud elemendid. Vähese CO₂-heitega energiat edendavate meetmete jaoks kavandatud rahastamisvahendite ja -mehhanismide soovituslik kava. [ME 381]
	ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.2. Taastuvenergia edendamine tootmisvõimsusesse investeerimise kaudu	Taastuvenergia kasutamise tulemuslik edendamine eri sektorites ja kogu ELis	Olemas on meetmed, mis tagavad järgmise. <ol style="list-style-type: none"> Vastavus 2020. aasta riiklikele taastuvenergia eesmärkidele ja lähtetasele kuni 2030. aastani kooskõlas uuesti sõnastatud direktiiviga 2009/28/EÜ⁽²⁾. Taastuvenergia osatähtsuse kasv kütte- ja jahutussektoris 1 protsendi võrra aastas kuni 2030. aastani.
	ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.4. Kliimamuutustega kohanemise, riskide ennetamise ja katastroofidele vastupanu edendamine [ME 382]	Tõhus katastroofiohu juhtimise raamistik	On olemas kehtivate kliimamuutustega kohanemise strateegiatega kooskõlas olev riiklik või piirkondlik katastroofiohu juhtimise kava ja see sisaldab järgmist. <ol style="list-style-type: none"> Kooskõlas otsuse nr 1313/2013/EL artikli 6 punkti a sätetega hinnatud põhiriskide kirjeldus, milles on kajastatud päevakajalisi ja pikaajalisi (25–35 aastat) ohtusid. Kliimaga seotud riskide puhul rajaneb hinnang kliimamuutuste prognoosidel ja stsenaariumidel. Tuvastatud põhiriskidega tegelemiseks võetud katastroofiennetuse, katastroofiks valmisoleku ja katastroofide reageerimise meetmete kirjeldus. Meetmed seatakse tähtsuse järjekorda vastavalt riskidele ja nende majanduslikule mõjule, reageerimissuutlikkuse puudujääkidele,⁽³⁾ tulemuslikkusele ja tõhususele, võttes arvesse võimalikke alternatiive.

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
			<p>3. Teave ennetuse, valmisoleku ja reageerimisega seotud tegevus- ja hoolduskulude katmiseks kättesaadavate eelarve- ja rahastamisvahendite ja mehhanismide kohta.</p>
	<p>ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.5. Vee mõistliku kasutuse edendamine</p>	<p>Ajakohastatud kava vee- ja reoveesektori vajalike investeeringute kohta</p>	<p>Olemas on riiklik investeerimiskava, mis sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hinnang asulareovee puhastamise direktiivi 91/271/EMÜ ja joogiveedirektiivi 98/83/EÜ rakendamise praegusele seisule. 2. Selliste avaliku sektori investeeringute kindlaksmääramine ja kavandamine (sh orienteeruv kulude prognoos), mida on vaja: <ol style="list-style-type: none"> a. vastavuse saavutamiseks asulareovee puhastamise direktiivi nõuetega, sh tähtsuse järjekorda seadmine aglomeratsiooni suuruse ja keskkonnamõju alusel koos investeeringute näitamisega iga reovee aglomeratsiooni kohta; b. joogiveedirektiivi 98/83/EÜ rakendamiseks; c. uuesti sõnastamise ettepanekust (COM(2017)0753) tulenevate vajaduste katmiseks, eelkõige seoses I lisas üksikasjalikult esitatud läbivaadatud kvaliteedinäitajatega. 3. Olemasolevate reovee- ja veevarustustaristute (sh võrgud) uuendamiseks vajalike investeeringute hinnanguline suurus nende vanuse ja amortisatsioonikavade põhjal. 4. Võimalike avaliku sektori rahastamisallikate äramärgimine, kui neid on vaja kasutustasude täiendamiseks.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.6. Ringmajanduse(le ülemineku) edendamine jäätmesektori investeeringute ja ressursitõhususe kaudu	Ajakohastatud kava jäätmekäitluse kohta	Olemas on direktiivi 2008/98/EÜ (mida on muudetud direktiiviga EL 2018/xxxx) artikli 28 kohased kogu liikmesriigi territooriumi hõlmavad jäätmekäitluskava(d), mis sisaldavad järgmist. <ol style="list-style-type: none"> 1. Praeguse jäätmekäitlusalase olukorra analüüs asjaomases geograafilises üksuses, sh tekkivate jäätmete liik, kogus ja allikas ning hinnang nende arengule tulevikus, võttes arvesse direktiivi 2008/98/EÜ (mida on muudetud direktiiviga 2018/xx/EL) artikli 29 kohaselt väljatöötatud jäätmetekke vältimise programmi(de)s sätestatud meetmete oodatavat mõju. 2. Hinnang olemasolevatele jäätmete kogumise süsteemidele, sh milliseid materjale ja millistes piirkondades liigiti kogutakse ja meetmed selle toimimise parandamiseks, samuti sellele, kas on vajadus uute kogumissüsteemide järele. 3. Hinnang investeerimispuudujäägi kohta, milles põhjendatakse vajadust täiendava või täiustatud jäätmetaristu järele, koos teabega tegevus- ja hoolduskulude katmiseks kättesaadavate tuluallikate kohta. 4. Teave asukoha kriteeriumide kohta tegevuskoha identifitseerimiseks ning tulevaste jäätmekäitlusrajatiste võimsus.
	ERF ja Ühtekuuluvusfond: 2.6. Rohelise taristu edendamine linnakeskkonnas ja saaste vähendamine	Tähtsusjärjestatud tegevuskavad vajalike kaitsemeetmete jaoks, sh liidu kaasrahastamine	Olemas on direktiivi 92/43/EMÜ artikli 8 kohane prioriteetse tegevuse raamistik ja see sisaldab järgmist. <ol style="list-style-type: none"> 1. Kõik komisjoni ja liikmesriikide vahel kokkulepitud 2021.–2027. aasta prioriteetse tegevuse raamistikku käsitlevas vormis nõutud elemendid, sh esmatähtsad meetmed ja rahastamisvajaduse prognoos. 2. Esmatähtsate meetmete kindlaksmääramine ja rahastamisvajaduse hindamine. [ME 383]

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
3. Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse ja piirkondlike IKT-ühenduste tõhustamise kaudu	ERF: 3.1. Digitaalse ühenduvuse suurendamine	Riiklik või piirkondlik lairibaühenduse kava	<p>Olemas on riiklik või piirkondlik lairibaühenduse kava, mis sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hinnang investeerimispuudujäägi kohta, mis tuleb kõrvaldada, et saavutada ELi gigabitiühenduvuse eesmärgid ⁽⁴⁾, mis põhinevad järgmisel: <ul style="list-style-type: none"> — hiljutine olemasoleva avaliku ja erasektori taristu ning teenusekvaliteedi kaardistus, ⁽⁵⁾ milles kasutati standardseid lairibaühenduse kaardistamisnäitajaid; — konsultatsioon kavandatud investeeringute üle. 2. Avaliku sektori kavandatud sekkumise põhjendus jätkusuutliku investeerimise mudelite alusel, mis: <ul style="list-style-type: none"> — aitavad avatud, kvaliteetseid ja tulevikukindlaid taristuid ja teenuseid taskukohaseks ja kättesaadavaks muuta; — kohandavad finantsabi vorme tuvastatud turutõrgetega; — võimaldavad ELi, riiklikest või piirkondlikest allikatest rahastamise eri vormide täiendavat kasutamist. 3. Väga suure läbilaskevõimega võrkude nõudlust ja kasutust toetavad meetmed, sh nende kasutuselevõtu hõlbustamine, eelkõige ELi lairibaühenduse kulude vähendamist käsitleva direktiivi ⁽⁶⁾ tõhusa rakendamise kaudu. 4. Tehnilise abi mehhanismid, sh pädevad lairibaühenduse asutused kohalike sidusrühmade suutlikkuse suurendamiseks ja projektiedendajate nõustamiseks. 5. Standardsetel lairibaühenduse kaardistamisnäitajatel põhinev seiremehhanism.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	<p>ERF ja Ühtekuuluvusfond:</p> <p>3.2. Säästva, kliimamuutustele vastupanuvõimelise, intelligentse, turvalise ohutu ja mitmeliigilise üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) edendamine [ME 384]</p>	<p>Laiahaardeline transpordiplaaneerimine asjakohasel tasandil</p>	<p>Olemas on olemasolevate ja kavandatud taristute mitmeliigilise transpordi kaardistus 2030. aastani, mis:</p> <p>-1a. nõuab sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse tagamist ning suuremal määral TEN-T võrgu puuduvate ühenduste väljaehitamist ja kitsaskohtade kõrvaldamist, mis tähendab ka investeeringuid nn kõvasse taristusse; [ME 385]</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sisaldab kavandatud investeeringute majanduslikku põhjendust, mida toetab usaldusväärne nõudluse analüüs ja liikluse modelleerimine ja milles tuleks arvesse võtta raudteesektori liberaliseerimise raudteeteenuste turu avamise eeldatavat mõju; [ME 386] 2. kajastab õhukvaliteedi kavasad, võttes eelkõige arvesse riiklike CO₂ heite transpordisektori heite vähendamise kavasid riiklike strateegiaid; [ME 387] 3. hõlmab investeeringuid määruses (EL) nr 1316/2013 määratletud TEN-T põhivõrgukoridoridesse kooskõlas asjakohaste TEN-T-töökavadega ning eelnevalt kindlaks määratud üldvõrgu lõikudesse; [ME 388] 4. tagab väljaspool TEN-T põhivõrke tehtavate investeeringute puhul vastastikuse täiendavuse, pakkudes linnade võrgustikele, piirkondadele ja kohalikele kogukondadele piisavat ühendatust TEN-T põhivõrkude ja selle transpordisõlmedega; [ME 389] 5. tagab vähemalt Euroopa arenduskava hõlmava 3. lähtestsenaariumile vastava ERTMSi kasutuselevõtu kaudu raudteevõrgu koostalitlusvõime; 6. edendab mitmeliigilist transporti, selgitades välja mitmeliigiliste või ümberlaadimisega kaubavedude ning reisijate terminalide ja aktiivsete liiklusvormide vajaduse; 7. sisaldab meetmeid, mille eesmärk on kooskõlas asjakohaste riiklike poliitikaraamistikuga edendada alternatiivsete kütuste kasutuselevõttu;

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	<p>3.3. Säästev, kliimamuutustele vastupanuvõimeline, intelligentne ja mitmeliigiline riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi liikuvus, sealhulgas parem juurdepääs TEN-T võrgule, ja piiriülene liikuvus</p>		<p>8. sisaldab olemasolevate riiklike liiklusohutuse strateegiatega kooskõlas olevat liiklusohutuse riskide hinnangut koos kahjustatud teede ja teelõikude kaardistusega vastavate investeeringute tähtsuse järjekorraga;</p> <p>9. pakub teavet kavandatud investeeringutele vastavate eelarve- ja rahastamisvahendite kohta, mis peavad katma olemasolevate ja kavandatud taristute tegevus- ja hoolduskulud.</p> <p>9a. edendab jätkusuutlikke piirkondlikke ja piiriüleseid turismialgatusi, millest võidavad nii turistid kui ka elanikud, näiteks ühendades EuroVelo võrgustiku Euroopa raudteevõrgustikuga TRAN [ME 390]</p>
<p>4. Sotsiaalsem Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu</p>	<p>ERF:</p> <p>4.1. Tööturgude tulemuslikkuse ja kvaliteetsetele töökohtadele juurdepääsu parandamine taristu arendamise kaudu</p> <p>ESF:</p> <p>4.1.1. Kõigi töötajate, sh eelkõige noorte ja pikaajaliste töötute ning tööturult eemalejäänud isikute töösaamisvõimaluste parandamine ning füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ja sotsiaalmajanduse edendamine</p> <p>4.1.2. Tööturuasutuste ja -teenuste nüüdisajastamine, et hinnata ja prognoosida vajalikke oskusi ning tagada õigeaegne ja vajadusekohane abi ja tugi tööturu ja oskuste sobitamiseks, tööturustaatuste vaheliseks liikumiseks ning liikuvuseks tööturul [ME 391]</p>	<p>Aktiivse tööturupoliitika strateegiline poliitikaraamistik</p>	<p>Olemas on tööhõivesuuniseid arvessevõttev strateegiline poliitikaraamistik aktiivse tööturupoliitika jaoks ja see sisaldab järgmist.</p> <p>1. Töötajate profiili koostamise ja nende vajaduste hindamise kord, sh ettevõtjaks hakkamise võimaluste korral.</p> <p>2. Teave vabade töökohtade ja töövõimaluste kohta, võttes arvesse tööturu vajadusi.</p> <p>3. Kord, millega tagatakse, et raamistiku kavandamine, rakendamine, seire ja läbivaatamine toimub tihedas koostöös asjaomaste sidusrühmadega.</p> <p>4. Aktiivse tööturupoliitika seire, hindamise ja läbivaatamise kord.</p> <p>5. Noorte tööhõivemeetmete korral tõenditel põhinevad ning mitte-töötavatele ja mitteõppivatele noortele suunatud võimalused (sh kaasamismeetmed), mis põhinevad kvaliteedinõuetel, mille puhul võetakse arvesse kvaliteetse õpipoisiõppe ja praktika kriteeriume, sh noortegarantii kavade rakendamise raames.</p>

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	<p>ERF:</p> <p>4.1. Tööturgude tulemuslikkuse ja kvaliteetsetele töökohtadele juurdepääsu parandamine taristu arendamise kaudu</p> <p>ESF:</p> <p>4.1.3. Paremat Naiste aktiivsema tööturul osalemise ning parema töö- ja eraelu tasakaalu edendamine, sh juurdepääs lapsehoiule, tervislik ja hästi kohandatud töökeskkond, kus ohjatakse terviseriske, töötajate, ettevõtete ja ettevõtjate kohanemine muutustega ning tervena ja aktiivsena vananemine [ME 392]</p>	<p>Soolise võrdõiguslikkuse riiklik strateegiline raamistik</p>	<p>Olemas on soolise võrdõiguslikkuse riiklik strateegiline raamistik ja see sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tõenditel põhinev soolise võrdõiguslikkuse probleemide tuvastamine. 2. Meetmed soolise ebavõrdsuse kõrvaldamiseks tööhõives, palgas, sotsiaalkindlustuses ja pensionites ning töö- ja eraelu tasakaalu edendamiseks, sh alusharidusele ja lapsehoiule juurdepääsu parandamise kaudu, koos sihtidega. [ME 393] 3. Strateegilise poliitikaraamistiku seire, hindamise ja läbivaatamise kord ning andmekogumismeetodid. 4. Kord, millega tagatakse, et raamistiku kavandamine, rakendamine, seire ja läbivaatamine toimub tihedas koostöös võrdõiguslikkuse asutuste, sotsiaalpartnerite ja asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega.
	<p>ERF:</p> <p>4.2. Juurdepääsu parandamine kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonnas taristu väljatöötamise kaudu</p> <p>ESF:</p> <p>4.2.1. Haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteedi, kaasavuse, tulemuslikkuse ja tööturu vajadustele vastavuse parandamine, et toetada võtmepädevuste, sh digitaal-oskuste omandamist ning hõlbustada üleminekut haridussüsteemist tööturule;</p>	<p>Haridus- ja koolitussüsteemide strateegiline poliitikaraamistik kõigil tasanditel</p>	<p>Olemas on riiklik ja/või piirkondlik haridus- ja koolitussüsteemide strateegiline poliitikaraamistik ning see sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tõenditel põhinevad süsteemid kutseoskuste hindamiseks ja prognoosimiseks ning hariduse omandamise edasise tegevuse jälgimise mehhanismid ning teenused igas vanuses õppurite kvaliteetseks ja tõhusaks juhendamiseks, kaasa arvatud õppurikesksed lähenemisviisid. [ME 395] 2. Meetmed, millega tagatakse võrdne juurdepääs kvaliteetsele, taskukohasele, asjakohasele, segregatsioonita ja kaasavale haridusele ja koolitusele, selles osalemine ja selle lõpetamine ning võtmepädevuste omandamine kõikidel tasemetel, sh kõrgharidus. [ME 396]

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	<p>4.2.2. Pidevõppe, eelkõige oskuste täiendamise ja ümberõppe, samuti mitteformaalse ja informaalset õpetamist võimaluste loomine kõigile, muu hulgas karjäärialaseid üleminekuid hõlbustades ning ametialast liikuvust soodustades</p> <p>4.2.3 Eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade jaoks võrdse juurdepääsu edendamine kvaliteetsele ja kaasavale haridusele ja koolitusele alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni üld- ja kutsehariduse ja -õpetamise ning kolmanda taseme hariduseni, samuti täiskasvanuharidusele ja -koolitusele, ning hariduse omandamise ja koolituse läbimise toetamine, sh kõigile suuremate õpirände võimaluste andmine [ME 394]</p>		<p>3. Kõigi tasandite hariduse ja koolituse (sh kolmanda taseme haridus ning mitteformaalse ja informaalset hariduse teenuste osutajad) ülene koordineerimismehhanism ja selge ülesannete jaotus asjaomaste riiklike ja/või piirkondlike asutuste vahel. [ME 397]</p> <p>4. Strateegilise poliitikaraamistiku seire, hindamise ja läbivaatamise kord.</p> <p>5. Väheste oskuste ja madala kvalifikatsiooniga ning ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga täiskasvanutele suunatud meetmed ja oskuste parandamise võimalused.</p> <p>6. Meetmed õpetajate, koolitajate ja akadeemilise personali toetamiseks asjakohaste õpimeetodite ning võtmepädevuste hindamise ja valideerimise osas.</p> <p>7. Meetmed õppurite ja hariduse ja koolituse valdkonna töötajate liikuvuse ning haridus- ja koolitusteenuse osutajate riikidevahelise koostöö edendamiseks, sh õpitulemuste ja kvalifikatsioonide tunnustamise kaudu.</p>
	<p>ERF:</p> <p>4.3. Tõrjutud kogukondade, rahvusvahelise kaitse all olevate rändajate ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaal-majandusliku loimumist loimumise suurendamine integreeritud meetmete, sealhulgas eluasemete võimaldamise ja sotsiaalteenuste kaudu [ME 398]</p>	<p>Sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse vähendamise riiklik strateegiline poliitikaraamistik</p>	<p>Olemas on sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse vähendamise riiklik strateegiline raamistik ja tegevuskava ning see sisaldab järgmist.</p> <p>1. Tõenditel põhinev vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tuvastamine, sh laste vaesus, kodutus, ruumiline ja hariduslik segregatsioon, piiratud juurdepääs põhiteenustele ja -taristule ning haavatavate isikute erivajadused.</p> <p>2. Eraldatuse ennetamise ja sellega võitlemise meetmed kõigis valdkondades, sh piisava sisetulekutoetuse, sotsiaalkaitse, kaasavate tööturgude ja haavatavatele isikutele, sh rändajatele ja pagulastele kvaliteetsetele teenustele juurdepääsu võimaldamise abil.</p>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	<p>ESF:</p> <p>4.3.1. Aktiivse kaasamise edendamine toetamine muu hulgas selleks, et edendada võrdseid võimalusi ja aktiivset osalemist ning parandada tööalast konkurentsivõimet [ME 399]</p> <p>4.3.1a. Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste, sh enim puudust kannatavate isikute ja laste sotsiaalse lõimimise edendamine [ME 400]</p>		<p>3. Meetmed üleminekuks institutsioonilistelt hooldusteenustelt pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile, mis põhineb riiklikul deinstitutsionaliseerimise strateegial ja tegevuskaval.</p> <p>4. Kord, millega tagatakse, et raamistiku kavandamine, rakendamine, seire ja läbivaatamine toimub tihedas koostöös sotsiaalpartnerite ja asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega. [ME 401]</p>
	<p>ESF:</p> <p>4.3.2. Marginaliseerunud Kolmandate riikide kodanike ja tõrjutud kogukondade, nt romade sotsiaal-majandusliku lõimimise edendamine [ME 402]</p>	<p>Romade integreerimise riiklik strateegia</p>	<p>Olemas on romade integreerimise riiklik strateegia ja see sisaldab järgmist.</p> <p>1. Meetmed romade integratsiooni hoogustamiseks, segregatsiooni ärahoidmiseks ja kaotamiseks, võttes arvesse soolist mõõdet ning roma noorte olukorda, ning lähte- ja mõõdetavad vahe-eesmärgid ja eesmärgid.</p> <p>2. Romade integreerimise meetmete seire, hindamise ja läbivaatamise kord.</p> <p>3. Romade kaasamise süvalaiendamise kord kohalikul ja piirkondlikul tasandil.</p> <p>4. Kord, millega tagatakse, et raamistiku kavandamine, rakendamine, seire ja läbivaatamine toimub tihedas koostöös romade kodanikuühiskonna ja kõigi teiste asjaomaste piirkondlike ja kohalike sidusrühmadega.</p>

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rakendamistingimuse nimetus	Rakendamistingimuse täitmise kriteeriumid
	<p>ERF:</p> <p>4.4. Võrdse juurdepääsu tagamine tervishoiuteenustele, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenustele taristu arendamise kaudu</p> <p>ESF:</p> <p>4.3.4. Võrdse ja õigeaegse juurdepääsu võimaldamine kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele; sotsiaalkaitse-süsteemide nüüdisajastamine, sealhulgas sotsiaalkaitse kättesaadavuse soodustamine tervishoiusüsteemide kättesaadavaks, tulemuslikumaks ja vastupanuvõimelisemaks muutmine; pikaajalise hoolduse teenustele kättesaadavuse parandamine [ME 403]</p>	Tervishoiualane strateegiline poliitikaraamistik	<p>Olemas on riiklik või piirkondlik tervishoiualane strateegiline poliitika- raamistik ja see sisaldab järgmist.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tervishoiuteenuste ja pikaajalise hoolduse vajaduste kaardistamine, sh meditsiinitöötajate osas, et tagada jätkusuutlikud ja koordineeritud meetmed. 2. Tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse teenuste tõhususe, jätkusuutlikkuse, juurdepääsetavuse ja taskukohasuse tagamise meetmed, sh keskendudes erilisel tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse süsteemidest eemale jäänud isikutele ja isikutele, kelleni on kõige keerulisem jõuda. 3. Kogukonnapõhiste teenuste, sh haigusennetuse, esmatasandi tervishoiu, koduhoolduse ja kogukonnapõhiste hoolekandeteenuste edendamise meetmed ning meetmed üleminekuks institutsioonilistelt hooldusteenustelt pere- ja kogukonnapõhisele hoolekandele. <p>3a. Sotsiaalkaitse-süsteemide tõhususe, jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja taskukohasuse tagamise meetmed. [ME 404]</p>

⁽¹⁾ ELT [ei ole veel vastu võetud].

⁽²⁾ ELT [ei ole veel vastu võetud].

⁽³⁾ Nagu on hinnatud otsuse nr 1313/2013/EL artikli 6 punktis c nõutud riskijuhtimissuutlikkuse hinnangus.

⁽⁴⁾ Nagu on määratletud Euroopa Komisjoni teatises „Euroopa gigabitühiskonna poole“ – COM(2016)0587: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>.

⁽⁵⁾ Kooskõlas [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku (millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik)] artikliga 22.

⁽⁶⁾ Direktiiv 2014/61/EL.

Kolmapäev, 27. märts 2019

V LISA

Näidisvorm ERFist, ESF+-st, Ühtekuuluvusfondist ja EMFF-st toetatavate programmide jaoks (artikli 16 lõige 3)

CCI	
Nimetus inglise keeles	[255 täarki ⁽¹⁾]
Nimetus liikmesriigi keel(t)es	[255]
Versioon	
Esimene aasta	[4]
Viimane aasta	[4]
Toetuskõlblik alates	
Toetuskõlblik kuni	
Komisjoni otsuse number	
Komisjoni otsuse kuupäev	
Liikmesriigi muutmisotsuse number	
Liikmesriigi muutmisotsuse jõustumise kuupäev	
Mitteoluline ümberpaigutamine (artikli 19 lõige 5)	Jah/Ei
Selle programmiga hõlmatud NUTS piirkonnad (ei kohaldata EMKFi suhtes)	
Asjaomane fond	☐ ERF
	☐ Ühtekuuluvusfond
	☐ ESF+
	☐ EMKF

⁽¹⁾ Nurksulgudes esitatud arv viitab tärkide arvule.

Kolmapäev, 27. märts 2019

1. Programmi strateegia: peamised arenguga seotud probleemid ja poliitilised lahendused

Viide: artikli 17 lõike 3 punkti a alapunktid i–vii ja artikli 17 lõike 3 punkt b

Tekstiväli [30 000]

Majanduskasvu ja tööhõive eesmärk:

Tabel 1

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk või prioriteetne suund (*)	Põhjendus (kokkuvõtlik)
		[2 000 erieesmärgi või prioriteetse suuna kohta]

(*) Prioriteetne suund vastavalt ESF+ määrusele

EMKF puhul:

Tabel 1 A.

Poliitikaeesmärk	Prioriteet	SWOT-analüüs (iga prioriteedi kohta)	Põhjendus (kokkuvõtlik)
		Tugevad küljed [10 000 prioriteedi kohta]	[20 000 prioriteedi kohta]
		Nõrgad küljed [10 000 prioriteedi kohta]	
		Võimalused [10 000 prioriteedi kohta]	
		Ohutegurid [10 000 prioriteedi kohta]	
		Vajaduste kindlakstegemine SWOT-analüüsi põhjal ja võttes arvesse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi määruse artikli 6 lõikes 6 sätestatud elemente [10 000 prioriteedi kohta]	

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. Muud prioriteetidid kui tehniline abi

Viide: artikli 17 lõige 2 ja artikli 17 lõike 3 punkt c

Tabel 1 T. Programmi struktuur (*)

Tunnus-kood	Pealkiri [300]	Tehniline abi	Arvutamise alus	Fond	Abistatava piirkonna liik	Valitud erieesmärk
1	Prioriteet nr 1	Ei		ERF	Lisateave	Erieesmärk 1
					Üleminekupiirkonnad	
					Vähem arenenud piirkonnad	Erieesmärk 2
					Äärepoolseimad piirkonnad ja hõredalt asustatud piirkonnad	
Lisateave	Erieesmärk 3					
2	Prioriteet nr 2	Ei		ESF+	Lisateave	Erieesmärk 4
					Üleminekupiirkonnad	
					Vähem arenenud piirkonnad	Erieesmärk 5
					Äärepoolseimad piirkonnad	
3	Prioriteet nr 3	Ei		Ühtekuuluvusfond	Ei kohaldata	
3	Tehnilise abi prioriteet	Jah				Ei kohaldata
..	Prioriteetne suund „Noorte tööhõive“	Ei		ESF+		
	Prioriteetne suund „Lastegarantii“	Ei		ESF+		
..	Prioriteetne suund „Riigipõhised soovitused“	Ei		ESF+		
..	Prioriteetne suund „Uuenduslikud meetmed“	Ei		ESF+		Erieesmärk 8
	Prioriteetne suund „Materiaalne puudus“	Ei		ESF+		Erieesmärk 9

(*) Selle tabeli teavet kasutatakse tehnilise sisendina näidise teiste väljade täitmiseks elektroonilises dokumendis. Ei kasutata EMKFi puhul. [ME 405]

Kolmapäev, 27. märts 2019

2.1 Prioriteedi pealkiri [300] (korratakse iga prioriteedi puhul)

 See on asjakohasele riigipõhisele soovitusel vastav prioriteet See on noorte tööhõivele vastav prioriteet **See on lastegarantiile vastav prioriteet** See on uuenduslikele meetmetele vastav prioriteet See on materiaalsele puudusele (**) vastav prioriteet

* Tabel, mida kasutatakse ESFi + prioriteetide puhul.

(**) Kui märgistatud, minna edasi punkti 2.1.2. [ME 406]

2.1.1. Erieesmärk⁽¹⁾ (majanduskasv ja tööhõive) või toetusvaldkond (EMKF) – korratakse iga valitud erieesmärgi või toetusvaldkonna puhul, v.a tehnilise abi prioriteedid [ME 407]

2.1.1.1. Fondide sekkumised

Viide: artikli 17 lõike 3 punkti d alapunktid i, iii, iv, v ja vi;

sellega seotud tegevusalad – artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt i:

tekstiväli [8 000]

Kavandatud strateegilise tähtsusega tegevuste loetelu – artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt i:

tekstiväli [2 000]

Peamised sihtrühmad – artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt iii:

tekstiväli [1 000]

Teatavad sihtpiirkonnad, sealhulgas territoriaalsete vahendite kavandatud kasutamine – artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt iv

tekstiväli [2 000]

Piirkondade- ja riikidevahelised tegevusalad – artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt v

tekstiväli [2 000]

Rahastamisvahendite plaanitud kasutamine – artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt vi

tekstiväli [1 000]

(¹) Välja arvatud erieesmärk, mis on sätestatud ESFi määruse artikli 4 lõike 1 punkti c alapunktis vii punktis xi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2.1.1.2 Näitajad⁽⁴⁾ [ME 408]

Vüide: artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt ii

Tabel 2. Väljundnäitajad

Prioriteet	Erieesmärk (majanduskasvu ja tööhõive eesmärk) või toetusvaldkond (EMKF)	Fond	Piirkonnakate- gooria	Tun- nus- kood [5]	Näitaja [255]	Möötühik	Vahe-eesmärk (2024)	Eesmärk (2029)

Tabel 3. Tulemusnäitajad

Prioriteet	Eriees- märk (ma- janduskas- vu ja tööhõive eesmärk) või toetus- valdkond (EMKF)	Fond	Piirkonna- kate- gooria	Tun- nus- kood [5]	Näita- ja [255]	Möötühik	Lähtetase või võrd- lusväärtus	Võrdlus- aasta	Eesmärk (2029)	Andmete allikas [200]	Märkused (200)

2.1.1.3 Programmi rahaliste vahendite (EL) esialgne jaotus sekkumise liigi järgi⁽³⁾ (ei kohaldata EMKFi puhul) [ME 409]

Vüide: Artikli 17 lõike 3 punkti d alapunkt vii

Tabel 4. Mõõde 1 – sekkumise valdkond

Prioriteedi number	Fond	Piirkonnakate- gooria	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

Tabel 5. Mõõde 2 – rahastamise vorm

Prioriteedi number	Fond	Piirkonnakate- gooria	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

Tabel 6. Mõõde 3 – territoriaalne rakendusmehhanism ja territoriaalne suunitlus

Prioriteedi number	Fond	Piirkonnakate- gooria	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

(4) Enne ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi osas toimuvat vahehindamist 2025. aastal – vahendite jaotus üksnes aastate 2021–2025 kohta.

(3) Enne ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi osas toimuvat vahehindamist 2025. aastal – vahendite jaotus üksnes aastate 2021–2025 kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tabel 7. Mõõde 6 – ESF+ teised teemad

Prioriteedi number	Fond	Piirkonnakategooria	Erieesmärk	Kood	Summa (eurodes)

2.1.2 Erieesmärgid materiaalse puudusega tegelemiseks

Viide: artikli 17 lõige 3 CPR

Toetuse liigid

tekstiväli [2 000 täarki]

Peamised sihtrühmad

tekstiväli [2 000 täarki]

Riiklike või piirkondlike toetuskavade kirjeldus

tekstiväli [2 000 täarki]

Tegevuste valimise kriteeriumid ⁽⁴⁾ [ME 410]

tekstiväli [4 000 täarki]

2.T Tehnilise abi prioriteet

Viide: artikli 17 lõike 3 punkt e; artiklid 29–31 ja artikkel 89 CPR;

Tehnilise abi kirjeldus ühtse määraga maksete korral – artikkel 30

tekstiväli [5 000]

Kuludega sidumata maksete alusel toimuva tehnilise abi kirjeldus – artikkel 31

tekstiväli [3 000]

Tabel 8. Mõõde 1 – sekkumise valdkond

Prioriteedi number	Fond	Piirkonnakategooria	Kood	Summa (eurodes)

⁽⁴⁾ Ainult ESF+ määruse artikli 4 lõike 1 punkti c alapunktis vii sätestatud erieesmärk.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tabel 9. Mõõde 5 – ESF+ teised teemad

Prioriteedi number	Fond	Piirkonnakategooria	Kood	Summa (eurodes)

3. Rahastamiskava

Viide: artikli 17 lõike 3 punkti f alapunktid i–iii; artikli 106 lõiked 1–3, artikkel 10; artikkel 21; CPR.

3.A Ümberpaigutamised ja osalused ⁽⁵⁾

Viide: artikkel 10; artikkel 21; CPR

- Programmi muudatus seoses CPR artikliga 10 (InvestEU programmi osalused)
- Programmi muudatus seoses CPR artikliga 21 (otsese või kaudse täitmise kaudu tehtavad ümberpaigutamised vahenditesse ühiselt hallatavates fondides)

Tabel 15. Osalused programmis InvestEU (*)

	Piirkonnakategooria	Investeeri-	Investeeri-	Investeeri-	Investeeri-	Investeeri-	summa f)=a)+b)+c)+d)+e)
		misaken 1 a)	misaken 2 b)	misaken 3 c)	misaken 4 d)	misaken 5 e)	
ERF	Enam arenenud piirkonnad						
	Vähem arenenud piirkonnad						
	Üleminekupiirkonnad						
	Äärepoolseimad piirkonnad ja põhja- poolseimad hõredalt asustatud piir- konnad						
ESF+	Enam arenenud piirkonnad						
	Vähem arenenud piirkonnad						
	Üleminekupiirkonnad						
	Äärepoolseimad piirkonnad						

(5) Kohaldatav üksnes programmi muudatuste suhtes vastavalt CPR artiklitega 10 ja 21.

Kolmapäev, 27. märts 2019

	Piirkonnakategooria	Investeeri-	Investeeri-	Investeeri-	Investeeri-	Investeeri-	summa f)=a)+b)+c)+d)+e)
		misaken 1 a)	misaken 2 b)	misaken 3 c)	misaken 4 d)	misaken 5 e)	
Ühtekuuluvusfond							
EMKF							
Kokku							

(*) Kõikide programmiperioodi panuste summa.

Tabel 16. Rahastamisvahendite ümberpaigutamised otsese või kaudse eelarve täitmise kaudu (*)

Fond	Piirkonnakategooria	Rahastamis-	Rahastamis-	Rahastamis-	Rahastamis-	Rahastamis-	Ümberpaigutatav summa f)=a)+b)+c)+d)+e)
		vahend 1 a)	vahend 2 b)	vahend 3 c)	vahend 4 d)	vahend 5 e)	
ERF	Enam arenenud piirkonnad						
	Üleminekupiirkonnad						
	Vähem arenenud piirkonnad						
	Äärepoolseimad piirkonnad ja põhjapoolseimad hõredalt asustatud piirkonnad						
ESF+	Enam arenenud piirkonnad						
	Üleminekupiirkonnad						
	Vähem arenenud piirkonnad						
	Äärepoolseimad piirkonnad						
Ühtekuuluvusfond							
EMKF							
Kokku							

(*) Kõikide programmiperioodil tehtavate ümberpaigutamiste summa.

[ME 411]

	ERF				ESF+				Ühte- kuulu- vusfond	EMKF	Varju- paiga- ja Rände- fond (AMF)	(Sisejul- geoleku- fond) ISF	(Piirihal- duse ja viisade rahasta- misvah- end) BMVI	Kokku
	Enam are- nenud piir- konnad	Ülemineku- piirkonnad	Vähem are- nenud piir- konnad	Äärepoolseimad piir- konnad ja põhjapool- seimad hõredalt asustatud piirkonnad	Enam are- nenud piir- konnad	Ülemineku- piirkonnad	Vähem are- nenud piir- konnad	Äärepool- seimad piir- konnad						
EMKF														
Kokku														

(*) Kõikide programmiperioodil tehtavate ümberpaigutamiste summa.

3.1 Rahalised assigneeringud aastate lõikes

Viide: artikli 17 lõike 3 punkti f alapunkt i

Tabel 10. Rahalised assigneeringud aastate lõikes

Fond	Piirkonnakategooria	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
ERF	Vähem arenenud piirkonnad								
	Enam arenenud piirkonnad								
	Üleminekupiirkonnad								
	Äärepoolseimad piirkonnad ja põhjapoolseimad hõredalt asustatud piirkonnad								
Kokku									

3.2 Kõik rahalised assigneeringud fondide ja riiklike kaasrahastamiste kaupa ⁽⁶⁾ [ME 412]

Viide: artikli 17 lõike 3 punkti f alapunkt ii ja artikli 17 lõige 6

Ainult majanduskasvu ja tööhõive eesmärk:

Tabel 11. Kõik rahalised assigneeringud fondide ja riiklike kaasrahastamiste kaupa

Poliitikaeesmärk nr või TA	Prioriteet	ELi toetuse arvutamise alus (kogusumma või avaliku sektori osa)	Fond	Piirkonnakategooria (*)	ELi toetus a)	Riiklik rahaline osalus b)= c) + d)	Riikliku rahalise osaluse esialgne jaotus		Kokku e)=a)+b) (**)	Kaasrahastamise osa f)=a)/e) (**)
							Avalikud allikad c)	Erarahastus d)		
Prioriteet nr 1	P/T		ERF	Vähem arenenud piirkonnad						
				Enam arenenud piirkonnad						
				Üleminekupiirkonnad						
				Äärepoolseimatele piirkondadele või hõredalt asustatud põhjapoolsetele aladele antav eritoetus						
Prioriteet nr 2			ESF+	Vähem arenenud piirkonnad						
				Enam arenenud piirkonnad						
				Üleminekupiirkonnad						
				Äärepoolseimad piirkonnad						

⁽⁶⁾ Enne ERF, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi osas toimuvat vahetamist 2025. aastal rahalised assigneeringud üksnes aastate 2021–2025 kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tabel 11. Kõik rahalised assigneeringud fondide ja riiklike kaasrahastamiste kaupa

Poliitikaeesmärk nr või TA	Prioriteet	ELi toetuse arvutamise alus (kogusumma või avaliku sektori osa)	Fond	Piirkonnakategooria (*)	ELi toetus a)	Riiklik rahaline osalus b)= c) + d)	Riikliku rahalise osaluse esialgne jaotus		Kokku e)=a) +b) (**)	Kaasrahastamise osa f)=a)/e) (**)
							Avalikud allikad c)	Erarahastus d)		
	Prioriteet nr 3		Ühtekuuluvusfond							
Tehniline abi	TA CPR art 29		ERF või ESF+ või ÜF							
	TA CPR art 30		ERF või ESF+ või ÜF							
ERF kokku				Enam arenenud piirkonnad						
				Üleminekupiirkonnad						
				Vähem arenenud piirkonnad						
				Äärepoolseimatele piirkondadele või hõredalt asustatud põhjapoolsetele aladele antav eritoetus						
ESF+ kokku				Enam arenenud piirkonnad						
				Üleminekupiirkonnad						

Tabel 11. Kõik rahalised assigneeringud fondide ja riiklike kaasrahastamiste kaupa

Poliitikaeesmärk nr või TA	Prioriteet	ELi toetuse arvutamise alus (kogusumma või avaliku sektori osa)	Fond	Piirkonnakategooria (*)	ELi toetus a)	Riiklik rahaline osalus b)= c) + d)	Riikliku rahalise osaluse esialgne jaotus		Kokku e)=a)+b) (**)	Kaasrahastamise osa f)=a)/e) (**)
							Avalikud allikad c)	Erarahastus d)		
				Vähem arenenud piirkonnad						
				Äärepoolseimad piirkonnad						
Kogu ühtekuuluvusfond			Ei kohaldata							
Kogusumma										

(*) ERF: vähem arenenud piirkonnad, üleminekupiirkonnad, rohkem arenenud piirkonnad ja, kui see on asjakohane, eritoetus äärepoolseimatele ja hõreda asustusega põhjapoolsetele piirkondadele. ESF+: vähem arenenud piirkonnad, üleminekupiirkonnad, rohkem arenenud piirkonnad ja, kui see on asjakohane, lisatoetus äärepoolseimatele piirkondadele. ÜF: ei kohaldata. Tehnilise abi puhul sõltub piirkonnakategooria fondist, mis on valitud.

(**) Kui see on asjakohane, kõik piirkonna kategooriad.

Kolmapäev, 27. märts 2019

EMKF:

Vüide: artikli 17 lõike 3 punkti f alapunkt iii

Tabel 11 A.

Prioriteet	Toetusvaldkonna liik (nomenklatuur on sätestatud EMKF määruses)	Arvutamise alus ELi toetuse puhul	ELi toetus	Riiklik avalik sektor	Kokku	Kaasrahastamise osa
Prioriteet nr 1	1.1	Avalik sektor				
	1.2	Avalik sektor				
	1.3	Avalik sektor				
	1.4	Avalik sektor				
	1.5	Avalik sektor				
Prioriteet nr 2	2.1	Avalik sektor				
Prioriteet nr 3	3.1	Avalik sektor				
Prioriteet nr 4	4.1	Avalik sektor				
Tehniline abi	5.1	Avalik sektor				

4. Rakendamistingimused

Vüide: artikli 19 lõike 3 punkt h

Tabel 12. Rakendamistingimused

Rakendamistingimused	Fond	Erieesmärk (Ei kohaldata EMKF puhul)	Rakendamistingimuse täitmine	Kriteeriumid	Kriteeriumide täitmine	Vüide asjakohastele dokumentidele	Põhjendus
			Jah/Ei	Kriteerium 1	Jah/Ei	[500]	[1 000]
				Kriteerium 2	Jah/Ei		

5. Programmi haldavad asutused

Vüide: CPR artikli 17 lõike 3 punkt j; artiklid 65 ja 78

Tabel 13. Programmi haldavad asutused

Programmi haldavad asutused	Asutuse nimetus [500]	Kontaktisiku nimi [200]	E-post [200]
Korraldusasutus			

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tabel 13. Programmi haldavad asutused

Programmi haldavad asutused	Asutuse nimetus [500]	Kontaktisiku nimi [200]	E-post [200]
Auditeerimisasutus			
Organ, kellele laekuvad komisjoni maksed			

6. Partnerlus

Viide: artikli 17 lõike 3 punkt g

tekstiväli [10 000]

7. Teavitamine ja nähtavus

Viide: CPR artikli 17 lõike 3 alapunkt i ja artikli 42 lõige 2

tekstiväli [4 500]

8. Ühiku hinna, ühekordsete maksete, kindla määraga maksete ja kuludest sõltumatu rahastamise kasutamine

Viide: CPR artiklid 88 ja 89

Tabel 14. Ühiku hinna, ühekordsete maksete, kindla määraga maksete ja kuludest sõltumatu rahastamise kasutamine

Märkida artiklite 88 ja 89 kasutamine: (*)	Prioriteedi number	Fond	Erieesmärk (majanduskasvu ja tööhõive eesmärk) või toetusvaldkond (EMKF)
Abikõlblike kulude hüvitise kasutamine ühiku hinna, ühekordsete maksete ja kindla määraga maksete alusel prioriteedi raames vastavalt CPR artiklile 88	Prioriteet nr 1	ERF	Erieesmärk 1
			Erieesmärk 2
	Prioriteet nr 2	ESF+	Erieesmärk 3
			Erieesmärk 4
	Prioriteet nr 3	Ühtekuuluvusfond	Erieesmärk 5
			Erieesmärk 6

Kolmapäev, 27. märts 2019

Märkida artiklite 88 ja 89 kasutamine: (*)	Prioriteedi number	Fond	Erieesmärk (majanduskasvu ja tööhõive eesmärk) või toetusvaldkond (EMKF)
Rahastuse kasutamine ei ole seotud kuludega vastavalt CPR artiklile 89	Prioriteet nr 1	ERF	Erieesmärk 7
			Erieesmärk 8
	Prioriteet nr 2	ESF+	Erieesmärk 9
			Erieesmärk 10
	Prioriteet nr 3	Ühte- kuulu- vus- fond	Erieesmärk 11
			Erieesmärk 12

(*) Täielik teave esitatakse CPR lisades toodud näidiste kohaselt.

LIITED

- Abikõlblike kulude hüvitised ühiku hinna, ühekordsete maksete ja kindla määraga maksete alusel (CPR artikkel 88)
- Rahastus ei ole seotud kuludega (CPR artikkel 89)
- EMKF tegevuskava väikeses ulatuses toimuva rannaäärse kalastamise kohta
- EMKF tegevuskava iga äärepoolseima piirkonna jaoks

Kolmapäev, 27. märts 2019

1. liide. Abikõlblike kulude hüvitamine komisjonilt liikmesriigile ühiku hinna, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel

Näidisvorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks

(Artikkel 88)

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

Kolmapäev, 27. märts 2019

B. Andmed tegevuste lõikes (täita iga tegevuse kohta)**Kas korraldusasutus on saanud abi välisettevõtjalt allpool toodud lihtsustatud kulude esitamiseks?****Kui jah, palun täpsustage, milliselt ettevõtjalt: Jah/Ei – ettevõtja nimi**

Tegevuste liigid:

1.1. Tegevuse kirjeldus	
1.2 Asjakohane prioriteet/erieesmärk (majanduskasvu ja tööhõive eesmärk) või toetusvaldkond (EMKF)	
1.3 Näitaja ⁽¹⁾	
1.4 Näitaja mõõtühik	
1.5 Ühikuhindade standardiseeritud astmik, ühekordsed summad või kindlad määrad	
1.6 Summa	
1.7 Kulukategooriad, mis on kaetud ühikuhinna, ühekordse summa või kindla määraga	
1.8 Kas need kategooriad hõlmavad tegevuse kõiki abikõlblikke kulusid? (Jah/Ei)	
1.9 Kohandamismeetod	
11.10 Saavutuste mõõtmise kontrollimine — Milliseid dokumente kasutatakse saavutuste mõõtmise kontrollimiseks? — Kirjeldada, mida kontrollitakse juhtimise kontrollimisel (sh kohapeal), ja kes kontrollib. — Kuidas kogutakse ja säilitatakse kirjeldatud andmeid/dokumente?	
11.11 Selle näitajaga seotud võimalikud hälbega stiimulid või probleemid, nende leevendamise võimalused ja hinnatud riskitase	
1.12 Kokku (riiklik ja ELi) hüvitatav summa	

⁽¹⁾ Ühe tegevuse korral võib esitada mitu täiendavat näitajat (näiteks üks väljundnäitaja ja üks tulemusnäitaja). Sellistel juhtudel täidetakse väljad 1.3 kuni 1.11 iga näitaja kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

C. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete summade või kindlate määradega seotud arvutused

1. Kust pärinevad andmed, mida kasutatakse ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete summade või kindlate määradega tehtavates arvutustes (kes on andmed ette valmistanud, kogunud ja salvestanud; kus andmeid säilitatakse; andmete kogumise tähtpäevad; valideerimine jne).

2. Täpsustada, miks on väljapakutud meetod ja arvutus sobiv asjaomase tegevuse puhul.

3. Täpsustada, kuidas on arvutused tehtud, kas on tehtud teatud eeldusi kvaliteedi või koguse osas. Vajaduse korral tuleks kasutada statistilisi tõendeid ja võrdlusväärtuseid ning lisada need käesolevale lisale sellisel kujul, mis võimaldaks komisjonil neid kasutada.

4. Selgitada, kuidas on tagatud, et ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete summade ja kindlate määradega tehtavates arvutustes on kasutatud üksnes abikõlblikke kulusid.

5. Audiitorite hinnangud arvutusviisi, summade ning andmete kvaliteedi, kogumise, säilitamise ja kontrollimise kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. liide. Kuludega sidumata rahastamine

Näidisvorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks**(Artikkel 89)**

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

Kolmapäev, 27. märts 2019

B. Andmed tegevuste lõikes (täita iga tegevuse kohta)

Tegevuste liigid:

1.1. Tegevuse kirjeldus			
1.2. Prioriteet/ Erieesmärk (majanduskasvu ja tööhõive eesmärk) või toetusvaldkond (EMKF)			
1.3. Tingimused, mis tuleb täita või tulemused, mis on vaja saavutada			
1.4. Tingimuste täitmise tähtaeg või tulemuste saavutamise tähtaeg			
1.5. Tulemuste esitamise näitaja määratlus			
1.6. Tulemuste esitamise näitaja mõõtühik			
1.7. Vahetulemused (vajaduse korral), millega käivitatakse komisjonilt saadav rahastus, koos rahastamise ajakavaga	Vahetulemused	Kuupäev	Summad
1.8. Kogusumma (sh ELi ja riiklikud vahendid)			
1.9. Kohandamismeetod			
1.10. Tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimine (vajaduse korral vahetulemused)			
— Kirjeldada, milliseid dokumente kasutatakse tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimiseks.			
— Kirjeldada, mida kontrollitakse juhtimise kontrollimisel (sh kohapeal), ja kes kontrollib.			
— Kirjeldada, kuidas kogutakse ja säilitatakse kirjeldatud andmeid/dokumente.			
1.11. Meetmed auditijälje tagamiseks			
Nimetada asutused, kes vastutavad selliste toimingute eest.			

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. liide. EMKF tegevuskava väikeses ulatuses toimuva rannaäärse kalastamise kohta

Näidisvorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

1. Väikese rannapüügilaevastiku kirjeldus

tekstiväli [5 000]

2. Väikese rannapüügilaevastiku strateegia kirjeldus

tekstiväli [5 000] ja EMKF esialgne eraldatav summa

3. Kirjeldada väikese rannapüügilaevastiku strateegia erimeetmeid rannapüügi tulukuse ja kestlikkuse saavutamiseks

Peamiste meetmete kirjeldus	Esialgne EMKF rahaeraldus (eurodes)
Püügivõimsuse kohandamine ja haldamine tekstiväli [10 000]	
Kestliku, kliima- ja keskkonnasõbraliku, vähe heidet tekitava kalapüügi edendamine tekstiväli [10 000]	
Sektori väärtusahela tugevdamine ja turundusstrateegia propageerimine tekstiväli [10 000]	
Oskuste, teadmiste, uuenduslikkuse ja suutlikkuse suurendamise tutvustamine tekstiväli [10 000]	
Terviseolude, ohutuse ja töötingimuste parandamine kalapüügilaevadel tekstiväli [10 000]	
Suurendatud vastavus andmete kogumise, jälgitavuse, järelevalve, kontrollimise ja jälgimise tingimustele tekstiväli [10 000]	
Väikeettevõtjate kaasamine osalemist võimaldavasse juhtimisse laevanduses, sealhulgas merekaitsealad ja Natura 2000 alad tekstiväli [10 000]	

Kolmapäev, 27. märts 2019

Peamiste meetmete kirjeldus	Esialgne EMKF rahaeraldus (eurodes)
Tegevuse mitmekesistamine laiahaardelisemas sinises majanduses tekstiväli [10 000]	
Väikeettevõtjate kollektiivne organisatsioon ja osalemine nõustamis- ja otsustusprotsessis tekstiväli [10 000]	

4. Kui see on asjakohane, FAO vabatahtliku juhise järgimine väikeste kalandusettevõtjate kestlikkuse tagamiseks

tekstiväli [10 000]

5. Kui see on asjakohane, Vahemere üldise kalanduskomisjoni väikeste kalandusettevõtjate piirkondliku tegevuskava rakendamine

tekstiväli [10 000]

6. Näitajad

Tabel 1. Väljundnäitajad

Väljundnäitaja	Mõõtühik	Vahe-eesmärk (2024)	Eesmärk (2029)

Tabel 2: Tulemusnäitajad

Tulemusnäitaja	Mõõtühik	Lähtetase	Võrdlusaasta	Eesmärk (2029)

Kolmapäev, 27. märts 2019

4. liide. EMKF tegevuskava äärepoolseimate piirkondade jaoks

Näidisvorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

1. Kalandusettevõtete kestliku kasutamise ja kestliku sinise majanduse arendamise strateegia kirjeldus

tekstiväli [30 000]

2. Kavandatud peamiste meetmete kirjeldus ja asjaomased rahastamisvahendid

Peamiste meetmete kirjeldus	EMKF rahaeraldus (eurodes)
Kalandus- ja vesiviljelussektori struktuuriabi EMKF raames tekstiväli [10 000]	
Täiendavate kulude kompensatsioon EMKF raames vastavalt artiklile 21 tekstiväli [10 000]	
Muud investeeringud kestlikku sinisesse majandusesse rannapiirkonna kestliku arengu jaoks tekstiväli [10 000]	

3. Muude liidu fondidega saavutatava koosmõju kirjeldus

tekstiväli [10 000]

4. Kirjeldada koosmõju väikesemahulise rannapüügi tegevuskavaga

tekstiväli [10 000]

Kolmapäev, 27. märts 2019

VI LISA

Näidisvorm Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi jaoks – artikli 16 lõige 3

Ühtne tunnuscode	
Pealkiri inglise keeles	[255 tärki ⁽¹⁾]
Pealkiri liikmesriigi keeles	[255]
Versioon	
Esimene aasta	[4]
Viimane aasta	[4]
Toetuskõlblik alates	
Toetuskõlblik kuni	
Komisjoni otsuse number	
Komisjoni otsuse kuupäev	
Liikmesriigi muutmisotsuse number	
Liikmesriigi muutmisotsuse jõustumise kuupäev	

⁽¹⁾ Nurksulgudes esitatud arv viitab tärkide arvule.

Kolmapäev, 27. märts 2019

3.2. Kõik rahalised assigneeringud fondide ja riiklike kaasrahastamiste lõikes

Viide: artikli 17 lõike 3 punkti f alapunkt iv

Tabel 7.

Erieesmärk	Meetme liik	ELi toetuse arutamise alus (kogu-summa või avaliku sektori osa)	ELi osalus a)	Riiklik rahaline osalus b)= c) + d)	Riikliku rahalise osaluse esialgne jaotus		Kokku e)=a)+b)	Kaasrahastamismäär f) = a)/e)
					avalik c)	erasektor d)		
Erieesmärk 1	Meetme liik 1 [viide artikli 8 lõikele 1, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							
	Meetme liik 2 [viide artikli 8 lõikele 2, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							
	Meetme liik 3 [viide artikli 8 lõigetele 3 ja 4, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							
	Meetme liik 4 [viide artiklitele 14 ja 15, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus]							
Kokku EL 1.								
Erieesmärk 2	Meetme liik 1 [viide artikli 8 lõikele 1, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							
	Meetme liik 2 [viide artikli 8 lõikele 2, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							
	Meetme liik 3 [viide artikli 8 lõigetele 3 ja 4, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							
Kokku erieesmärgi 2 jaoks								
Erieesmärk 3	Meetme liik 1 [viide artikli 8 lõikele 1, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus/Sisejulgeolekufondi määrus/piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi määrus]							

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tabel 8 [ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määrus]	Inimeste arv aasta kohta							
	Kategooria	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ümberasustamine								
Humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine								
[Muud kategooriad]								

4. Rakendamistingimused

Vüide: artikli 17 lõike 3 punkt h

Tabel 9.

Rakendamistingimused	Rakendamistingimuse täitmine	Kriteeriumid	Kriteeriumide täitmine	Viide asjakohastele dokumentidele	Põhjendus
		Kriteerium 1	Jah/Ei	[500]	[1000]
		Kriteerium 2			

5. Programmi haldavad asutused

Vüide: CPR artikli 17 lõike 3 punkt j; CPR artiklid 65 ja 78

Tabel 10.	Asutuse nimetus [500]	Kontaktisiku nimi ja töökoht [200]	E-post [200]
Korraldusasutus			
Auditeerimisasutus			
Organ, kellele laekuvad komisjoni maksed			

Kolmapäev, 27. märts 2019

6. Partnerlus

Viide: artikli 17 lõike 3 punkt g

tekstiväli [10 000]

7. Teavitamine ja nähtavus

Viide: CPR artikli 17 lõike 3 alapunkt i ja artikli 42 lõige 2

Tekstiväli [4 500]

8. Ühiku hinna, ühekordsete maksete, kindla määraga maksete ja kuludest sõltumatu rahastamise kasutamine

Viide: CPR artiklid 88 ja 89

Märkida artiklite 88 ja 89 kasutamine: (*)	Erieesmärk
Abikõlblike kulude hüvitise kasutamine ühiku hinna, ühekordsete maksete ja kindla määraga maksete alusel prioriteedi raames vastavalt CPR artiklile 88	
Rahastuse kasutamine ei ole seotud kuludega vastavalt CPR artiklile 89	

(*) Täielik teave esitatakse CPR liidetes toodud näidiste kohaselt.

LIITED

- Abikõlblike kulude hüvitised ühiku hinna, ühekordsete maksete ja kindla määraga maksete alusel (CPR artikkel 88)
- Rahastus ei ole seotud kuludega (CPR artikkel 89)

Kolmapäev, 27. märts 2019

1. liide. Abikõlblike kulude hüvitamine komisjonilt liikmesriigile ühiku hinna, ühekordsete maksete ja kindlate määrade alusel

Näidisvorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks

(Artikkel 88)

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

Kolmapäev, 27. märts 2019

B. Andmed tegevuste lõikes (täita iga tegevuse kohta)

Kas korraldusasutus on saanud abi välisettevõtjalt allpool toodud lihtsustatud kulude esitamiseks?

Kui jah, palun täpsustada, milliselt ettevõtjalt: Jah/Ei – ettevõtja nimi

Tegevuste liigid:

1.1. Tegevuse kirjeldus	
1.2. Prioriteet/ Erieesmärk (majanduskasvu ja tööhõive eesmärk) või toetusvaldkond (EMKF)	
1.3. Näitaja (¹)	
1.4. Näitaja mõõtühik	
1.5. Ühikuhindade standardiseeritud astmik, ühekordsed summad või kindlad määrad	
1.6. Summa	
1.7. Kulukategooriad, mis on kaetud ühikuhinna, ühekordse summa või kindla määraga	
1.8. Kas need kategooriad hõlmavad tegevuse kõiki abikõlblikke kulusid? (Jah/Ei)	
1.9. Kohandamismeetod	
11.10. Saavutuste mõõtmise kontrollimine — täpsustada, milliseid dokumente kasutatakse saavutuste mõõtmise kontrollimiseks — täpsustada, mida kontrollitakse juhtimise kontrollimisel (sh kohapeal), ja kes kontrollib — täpsustada, kuidas kogutakse ja säilitatakse kirjeldatud andmeid/dokumente	
1.11. Selle näitajaga seotud võimalikud hälbega stiimulid või probleemid, nende leevendamise võimalused ja hinnatud riskitase	
1.12. Kokku (riiklik ja ELi) hüvitatav summa	

(¹) Ühe tegevuse kohta võib esitada mitu täiendavat näitajat (näiteks üks väljundnäitaja ja üks tulemusnäitaja). Sellistel juhtudel täidetakse väljad 1.3 kuni 1.11 iga näitaja kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

C. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete summade või kindlate määradega seotud arvutused

1. Kust pärinevad andmed, mida kasutatakse ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete summade või kindlate määradega tehtavates arvutustes (kes on andmed ette valmistanud, kogunud ja salvestanud; kus andmeid säilitatakse; andmete kogumise tähtpäevad; valideerimine jne).

2. Täpsustada, miks on väljapakutud meetod ja arvutus sobiv asjaomase tegevuse puhul.

3. Täpsustada, kuidas on arvutused tehtud, kas on tehtud teatud eeldusi kvaliteedi või koguse osas. Vajaduse korral tuleks kasutada statistilisi tõendeid ja võrdlusväärtuseid ning lisada käesolevale lisale need sellisel kujul, mis võimaldaks komisjonil neid kasutada.

4. Selgitada, kuidas on tagatud, et ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete summade või kindlate määradega tehtavates arvutustes on kasutatud üksnes abikõlblikke kulusid.

5. Audiitorite hinnangud arvutusviisi, summade ning andmete kvaliteedi, kogumise, säilitamise ja kontrollimise kohta.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. liide. Kuludega sidumata rahastamine

Näidisvorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks

(Artikkel 89)

Ettepaneku esitamise kuupäev	
Praegune versioon	

A. Peamiste elementide kokkuvõte

Prioriteet	Fond	Kuludega sidumata rahastamisega kaetud summa	Tegevuste liigid	Tingimused, mis tuleb täita/saavutatavad tulemused	Vastavad näitajad		Näitaja mõõtühik
					Kood	Kirjeldus	
Kaetud üldsumma							

Kolmapäev, 27. märts 2019

B. Andmed tegevuste lõikes (täita iga tegevuse kohta)

Tegevuste liigid:

1.1. Tegevuse kirjeldus			
1.2. Asjaomane prioriteet/erieesmärk			
1.3. Tingimused, mis tuleb täita või tulemused, mis on vaja saavutada			
1.4. Tingimuste täitmise tähtaeg või tulemuste saavutamise tähtaeg			
1.5. Tulemuste esitamise näitaja määratlus			
1.6. Tulemuste esitamise näitaja mõõtühik			
1.7. Vahetulemused (vajaduse korral), millega käivitatakse komisjonilt saadav rahastus, koos rahastamise ajakavaga	Vahetulemused	Kuupäev	Summad
1.8. Kogusumma (sh ELi ja riiklikud vahendid)			
1.9. Kohandamismeetod			
1.10. Tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimine (vajaduse korral vahetulemused)			
— Täpsustada, milliseid dokumente kasutatakse tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimiseks.			
— Täpsustada, mida kontrollitakse juhtimise kontrollimisel (sh kohapeal) ja kes kontrollib.			
— Kuidas kogutakse ja säilitatakse kirjeldatud andmeid/dokumente?			
1.11. Meetmed auditijälje tagamiseks			
Nimetada asutused, kes vastutavad selliste toimingute eest.			

VII LISA

Andmete edastamise näidisvorm (vastavalt artiklile 37 ja artikli 68 lõike 1 punktile g) ⁽¹⁾

TABEL 1. Prioriteedi ja programmi tasandi finantsteave (artikli 37 lõike 2 punkt a)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Programmi kohaselt prioriteedile vastav rahaline assigneering							Programmi finantsedusammude koondandmed					
Prioriteet	Erieesmärk	Fond	Piirkonnakate- gooria	Liidu rahalise toetuse arvuta- mise alus* (avaliku sektori toetus või toetuse kogusumma)	Rahalise assig- neeringu kogusumma (eurodes)	Kaasrahastamise osa (%)	Toetuse jaoks väljavalitud tege- vuste rahasta- miskõlblikud kulud kokku (eurodes)	Toetuse jaoks väljavalitud tege- vuste toetus fondidest (eurodes)	Väljavalitud tegevustega kaetud osa ko- gueraldisest (%) [veerg 7/ veerg 5x 100]	Tegevuste lõpule viimisel toetuse- saajate kantud ning toetusesaa- jate poolt maks- tud rahastamis- kõlblike kulude kogusumma	Tegevuste lõpule viimisel toetuse- saajate kantud ning toetusesaa- jate poolt maks- tud rahastamis- kõlblike kulude osa kogueraldi- sest (%) [veerg 10/veerg 5x100]	Valitud tegevuste arv
									Arvutuskäik		Arvutuskäik	
<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" sise- stamisviis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" sise- stamisviis="G">	<tüüp="S" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="M">		<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="M">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="M">
Prioriteet nr 1	Erieesmärk 1	ERF										
Prioriteet nr 2	Erieesmärk 2	ESF+										
Prioriteet nr 3	Erieesmärk 3	Ühtekuulu- vusfond	Ei kohaldata									

⁽¹⁾ Väljaelementide seletus:
andme tüüp: N = number, D = kuupäev, S = string, C = märkeruut, P = protsendimäär, B = kahendmuutuja, Cu = rahühik
sisestamisviis: M = käsitsi, S = valiku hulgast, G = süsteem on sisestanud

Kolmapäev, 27. märts 2019

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Programmi kohaselt prioriteedile vastav rahaline assigneering							Programmi finantsedusammude koondandmed					
Prioriteet	Erieesmärk	Fond	Piirkonnakategooria	Liidu rahalise toetuse arvutamise alus* (avaliku sektori toetus või toetuse kogusumma)	Rahalise assigneeringu kogusumma (eurodes)	Kaasrahastamise osa (%)	Toetuse jaoks väljavalitud tegevuste rahastamiskõlblikud kulud kokku (eurodes)	Toetuse jaoks väljavalitud tegevuste toetusfondidest (eurodes)	Väljavalitud tegevustega kaetud osa kogueraldisest (%) [veerg 7/ veerg 5x 100]	Tegevuste lõpule viimisel toetusaajate kantud ning toetusaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste lõpule viimisel toetusaajate kantud ning toetusaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude osa kogueraldisest (%) [veerg 10/veerg 5x100]	Valitud tegevuste arv
									Arvutuskäik		Arvutuskäik	
Kokku		ERF	Vähem arenenud piirkonnad		<tüüp="N" sisetamisviis="G">		<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">		<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">	<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="N" sisetamisviis="G">
Kokku		ERF	Ülemineku- piirkonnad		<tüüp="N" sisetamisviis="G">		<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">		<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">	<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="N" sisetamisviis="G">
Kokku		ERF	Enam arenenud piirkonnad		<tüüp="N" sisetamisviis="G">		<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">		<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">	<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="N" sisetamisviis="G">
Kokku		ERF	Äärepoolseimatele piirkondadele või hõredalt asustatud põhjapoolsetele aladele antav eritoetus		<tüüp="N" sisetamisviis="G">		<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">		<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">	<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="N" sisetamisviis="G">
Kokku		ESF	Vähem arenenud piirkonnad		<tüüp="N" sisetamisviis="G">		<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">		<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="Cu" sisetamisviis="G">	<tüüp="P" sisetamisviis="G">	<tüüp="N" sisetamisviis="G">

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Programmi kohaselt prioriteedile vastav rahaline assigneering							Programmi finantsedusammude koondandmed					
Prioriteet	Erieesmärk	Fond	Piirkonnakate- gooria	Liidu rahalise toetuse arvuta- mise alus* (avaliku sektori toetus või toetuse kogusumma)	Rahalise assig- neeringu kogusumma (eurodes)	Kaasrahastamise osa (%)	Toetuse jaoks väljalatitud tege- vuste rahasta- miskõlblikud kulud kokku (eurodes)	Toetuse jaoks väljalatitud tege- vuste toetus fondidest (eurodes)	Väljalatitud tegevustega kaetud osa ko- gueraldiseist (%) [veerg 7/ veerg 5x 100]	Tegevuste lõpule viimisel toetuse- saajate kantud ning toetusesaa- jate poolt maks- tud rahastamis- kõlblike kulude kogusumma	Tegevuste lõpule viimisel toetuse- saajate kantud ning toetusesaa- jate poolt maks- tud rahastamis- kõlblike kulude osa kogueraldi- sest (%) [veerg 10/veerg 5x100]	Valitud tegevuste arv
									Arvutuskäik		Arvutuskäik	
Kokku		ESF	Ülemineku- piirkonnad		<tüüp="N" sise- stamisviis="G">		<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">		<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">
Kokku		ESF	Enam arene- nud piirkon- nad		<tüüp="N" sise- stamisviis="G">		<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">		<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">
Kokku		ESF	Eritoetus ääre- poolseimatele piirkondadele		<tüüp="N" sise- stamisviis="G">		<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">		<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">
Kokku		Ühtekuulu- vusfond	Ei kohaldata		<tüüp="N" sise- stamisviis="G">		<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">		<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">

Kolmapäev, 27. märts 2019

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Programmi kohaselt prioriteedile vastav rahaline assigneering							Programmi finantsedusammude koondandmed					
Prioriteet	Erieesmärk	Fond	Piirkonnakate- gooria	Liidu rahalise toetuse arvuta- mise alus* (avaliku sektori toetus või toetuse kogusumma)	Rahalise assig- neeringu kogusumma (eurodes)	Kaasrahastamise osa (%)	Toetuse jaoks väljavalitud tege- vuste rahasta- miskõlblikud kulud kokku (eurodes)	Toetuse jaoks väljavalitud tege- vuste toetus fondidest (eurodes)	Väljavalitud tegevustega kaetud osa ko- gueraldiseist (%) [veerg 7/ veerg 5x 100]	Tegevuste lõpule viimisel toetuse- saajate kantud ning toetusesaa- jate poolt maks- tud rahastamis- kõlblike kulude kogusumma	Tegevuste lõpule viimisel toetuse- saajate kantud ning toetusesaa- jate poolt maks- tud rahastamis- kõlblike kulude osa kogueraldi- sest (%) [veerg 10/veerg 5x100]	Valitud tegevuste arv
									Arvutuskäik		Arvutuskäik	
Kõik kokku		Kõik fondid			<tüüp="N" sise- stamisviis="G">		<tüüp="N" sise- stamisviis="G">		<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">	<tüüp="P" sise- stamisviis="G">	<tüüp="N" sise- stamisviis="G">

TABEL 2. Koondfinantsandmed sekkumiste kaupa (artikli 37 lõike 2 punkt a)

Prioriteet	Erieesmärk	Kulutuste näitajad		Liigitamismõõtmed							Finantsandmed		
		Fond	Piirkonnakate- gooria	1. Sekkumisvald- kond	2. Rahastamise vorm	3. Territoriaalse rakenduse mõõde	4. Majandus- tegevuse mõõde	5. Asukoha mõõde	6. ESF+ sekun- daarne teema	7. Makropiir- kondlikud ja merepiirkonna strateegiad	Toetuse jaoks väljavalitud te- gevuste rahas- tamiskõlblikud kulud kokku (eurodes)	Tegevuste lõ- pule viimisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõl- blike kulude kogusumma	Valitud tegevuste arv
<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="M">	<tüüp="Cu" si- sestamis- viis="M">	<tüüp="N" si- sestamis- viis="M">

TABEL 3. Üldised ja programmikohased väljundnäitajad ERF ja Ühtekuuluvusfondi korral (artikli 37 lõike 2 punkt b)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Rakenduskava väljundnäitajate andmed [väljavõte rakenduskava tabelist 2]										Väljundnäitajate senine areng			
Prioriteet	Erieesmärk	Fond	Piirkonnakate- gooria	Tunnuskood	Näitaja	Näita ja jaotus (1) (millest)	Mõõtühik	Vahe-eesmärk (2024)	Sihtväärtus 2029. aastaks	Senine prognoos [pp/kk/aa]	Saavutatud senini [pp/kk/aa]	Kas on tugine- tud komisjoni suunistele (Jah/Ei)	Märkused
<tüüp="S" si- sestamis- viis="G"> (2)	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="N" si- sestamis- viis="G">	<tüüp="N" si- sestamis- viis="M">	<tüüp="N" si- sestamis- viis="M">	<tüüp="C" si- sestamis- viis="S">	<tüüp="S" si- sestamis- viis="M">
...													

(1) Kohaldatakse ainult teatavate näitajate suhtes. Vt lisateavet komisjoni suunistest.

(2) Väljaelementide seletus:

andme tüüp: N = number, S = string, C = märkeruut

sisestamisviis: M = käsitsi, S = valiku hulgast, G = süsteem on sisestanud

Kolmapäev, 27. märts 2019

TABEL 4. Töötajate palgad, mida rahastatakse programmi tasandil ERFst ja Ühtekuuluvusfondist (artikli 37 lõike 2 punkt b)

Fond	Tunnuskood	Näitaja	Mõõtühik	Seni saavutatud aastaväärtus [pp/kk/aa]			Kas on tuginetud komisjoni suunistele (Jah/Ei)	Märkused
				2021	...	2029		
<tüüp="S" sisestamisviis="M">	<tüüp="S" sisestamisviis="G">	<tüüp="S" sisestamisviis="G">	<tüüp="S" sisestamisviis="G">	<tüüp="N" sisestamisviis="M">	<tüüp="N" sisestamisviis="M">	<tüüp="N" sisestamisviis="M">	<tüüp="C" sisestamisviis="S">	<tüüp="S" sisestamisviis="M">
	RÜV xx	Fondist rahastatud töötajad	TTE					

TABEL 5. Mitmesugune toetus ettevõtjatele, mida rahastatakse programmi tasandil ERFst ja Ühtekuuluvusfondist (artikli 37 lõike 2 punkt b)

Tunnuskood	Näitaja	Näitaja jaotus (millest:)	Ettevõtjate arv, võtmata arvesse mitmekordseid toetusi [pp/kk/aa]	Kas on tuginetud komisjoni suunistele (Jah/Ei)	Märkused
<tüüp="S" sisestamisviis="G">	<tüüp="S" sisestamisviis="G">	<tüüp="S" sisestamisviis="G">	<tüüp="N" sisestamisviis="M">	<tüüp="C" sisestamisviis="S">	<tüüp="S" sisestamisviis="M">
RÜV 01	Toetust saavad ettevõtjad	Mikroettevõtjad			
RÜV 01	Toetust saavad ettevõtjad	Väikeettevõtjad			
RÜV 01	Toetust saavad ettevõtjad	Keskmise suurusega ettevõtjad			
RÜV 01	Toetust saavad ettevõtjad	Suurettevõtjad			
RÜV 01	Toetust saavad ettevõtjad	Kokku	<tüüp="N" sisestamisviis="G">		

TABEL 6. Üldised ja programmikohased tulemusnäitajad ERF ja Ühtekuuluvusfondi korral (artikli 37 lõike 2 punkt b)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Rakenduskava tulemusnäitajate andmed [väljavõte rakenduskava tabelist 3]										Tulemusnäitajate senine areng					
Prioriteet	Erieesmärk	Fond	Piirkonnakateooria	Tunnuskood	Näitaja	Näitaja jaotus (1) (millest:)	Möödühik	Programmi lähtetase	Sihtväärtus 2029. aastaks	Ajakohastatud lähtetase [pp/kk/aa]		Seni saavutatud väärtus [pp/kk/aa]		Kas on tuginetud komisjoni suunistele (Jah/Ei)	Märkused
										Prognosis	Lõpetatud	Prognosis	Saavutatud		
<tüüp="S" s- isestamis- viis="G"> (?)	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="G">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="M">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="M">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="M">	<tüüp="S"- sisestamis- viis="M">	<tüüp="C"- sisestamis- viis="S">	<tüüp="S" s- isestamis- viis="M">
...															

(1) Kohaldatakse ainult teatavate näitajate suhtes. Vt lisateavet komisjoni suunistest.

(2) Väljaelementide seletus:

andme tüüp: N = number, S = string, C = märkeruut

sisestamisviis: M = käsitsi, S = valiku hulgast, G = süsteem on sisestanud

TABEL 7. Prognoositav summa, mille kohta liikmesriik kavatses esitada maksetaotlusi jooksva ja järgmise kalendriaasta kohta (artikli 68 lõike 1 punkt g)

Täita iga kava kohta fondi ja piirkonnaliigi kaupa, nagu asjakohane

Fond	Piirkonnakateooria	Liidu toetus		
		[jooksev kalendriaasta]		[järgmine kalendriaasta]
		Jaauar-oktoober	November-detsember	Jaauar-detsember
ERF	Vähem arenenud piirkonnad	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
	Üleminekupiirkonnad	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
	Enam arenenud piirkonnad	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

Fond	Piirkonnakategooria	Liidu toetus		
		[jooksev kalendriaasta]		[järgmine kalendriaasta]
		Jaanuar-oktoober	November-detsember	Jaanuar-detsember
	Äärepoolseimad piirkonnad ja põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad ⁽¹⁾	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
ETK		<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
ESF	Vähem arenenud piirkonnad	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
	Üleminekupiirkonnad	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
	Enam arenenud piirkonnad	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
	Äärepoolseimad piirkonnad ⁽²⁾	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
Ühtekuuluvusfond		<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">	<tüüp="Cu" sisestamisviis="M">
EMKF				
Varjupaiga- ja Rändefond (AMF)				
Sisejulgeolekufond (ISF)				
Piirihalduse ja viisade rahastamisvahend (BMVI)				

⁽¹⁾ Siin tuleks näidata üksnes äärepoolseimate piirkondade / põhjapoolsete hõredalt asustatud piirkondade spetsiaalset eraldist.

⁽²⁾ Siin tuleks näidata üksnes äärepoolseimate piirkondade spetsiaalset eraldist.

Kolmapäev, 27. märts 2019

VIII LISA

Teavitamine ja nähtavus (artiklid 42 ja 44)

1. Liidu embleem, selle kasutamine ja tehnilised näitajad

- 1.1. Tegevuse lõpetamisel esitatakse Euroopa Liidu embleem hästi nähtavalt kõikides teabematerjalides, nii trükistes kui ka digimaterjalides, veebilehtedel ja nende mobiilsetes esitustes avalikkusele või tegevuses osalejatele.
- 1.2. Embleemi juures esitatakse alati täielikult välja kirjutatult kas tekst „Rahastanud Euroopa Liit“ või „Kaasrahanud Euroopa Liit“.
- 1.3. Liidu embleemiga koos võib kasutada mis tahes järgmist kirjatüüpi: Arial, Auto, Calibri, Garamond, Trebuchet,Tahoma, Verdana, Ubuntu. Kaldkirja, allajoonitud teksti ja teisi teksti esiletõstmise viise ei tohi kasutada.
- 1.4. Tekst ei tohi liidu embleemiga mingil viisil kattuda.
- 1.5. Kasutatava kirjatüübi suurus peab olema vastavuses embleemi suurusega.
- 1.6. Kirjatüübi värv peab sõltuvalt taustast olema kas Reflex Blue, must või valge.
- 1.7. Euroopa Liidu embleemi ei tohi muuta ega lisada muid graafilisi elemente või tekste. Kui lisaks liidu embleemile esitatakse teisi logosid, peab liidu embleem olema vähemalt sama suur kui suurim muu logo. Lisaks liidu embleemile ei tohi liidu toetuse esiletoomiseks kasutada muud visuaalset tähist ega logo.
- 1.8. Kui ühes kohas toimub mitu tegevust, mida toetatakse kas samast või muust rahastamisvahendist, või kui sama tegevuse jaoks antakse hiljem uuesti toetust, kasutatakse üksnes ühte tahvlit või stendi.
- 1.9. Liidu embleemi trükkimise standardid ja standardvärvid:

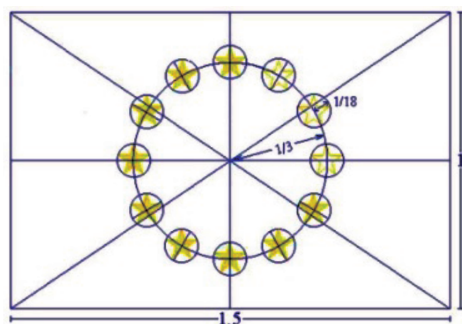
A) SÜMBOLITE TÄHENDUS

Kaksteist kuldset tähte moodustavad taevasinisel taustal ringi, mis sümboliseerib Euroopa rahvaste ühtsust. Tähtede arv on kindlaks määratud – kaksteist on täiuslikkuse ja ühtsuse sümbol.

B) HERALDILINE KIRJELDUS

Taevasinisel taustal on ring kaheteistkümnest kuldsest tähest, mille tipud ei puutu kokku.

C) GEOMEETRILINE KIRJELDUS

Embleem on sinine ristkülikukujuline lipp, mille laius on poolteist korda lipu kõrgus. Lipul asuvad kaksteist võrdsete vahedega kuldset tähte, mis moodustavad mõttelise ringjoone, mille keskpunkt asub ristküliku diagonaalide ristumispunkti. Selle ringjoone raadius on üks kolmandik lipu kõrgusest. Kõik tähed on viisnurksed ja nende tipud paiknevad sellisel mõttelisel ringjoonel, mille raadius on üks kaheksateistkümnendik lipu kõrgusest. Kõik tähed on püstiasendis, st üks tipp on vertikaalselt suunaga üles ning kahe külgmise tipu vaheline sirge asetseb lipumastiga risti. Tähering on paigutatud selliselt, et iga täht vastab ühele täistunnile kella numbrilaua. Nende arv on muutumatu.

Kolmapäev, 27. märts 2019

D) NÕUETEKOHASED VÄRVID

Embleem on järgmistes värvides: PANTONE REFLEX BLUE: risküliku pind, PANTONE YELLOW: tähed.

E) NELJAVÄRVITRÜKK

Kui kasutatakse neljavärvitrükki, tuleb kahe standardvärvi saamiseks kasutada neljavärvitrüki nelja värvi.

PANTONE YELLOW saadakse 100 %lise „Process Yellow“ kasutamise teel.

PANTONE REFLEX BLUE saadakse 100 %lise „Process Cyan“ ja 80 %lise „Process Magenta“ segamisel.

INTERNET

PANTONE REFLEX BLUE vastab värvipaleti värvile RGB: 0/51/153 (kuueteistkümnendsüsteemis: 003399) ja PANTONE YELLOW vastab värvipaleti värvile RGB: 255/204/0 (kuueteistkümnendsüsteemis: FFCC00).

MUSTVALGE TRÜKK

Kui kasutatakse ainult musta värvi, peab risküliku raam olema must ning tähed mustad valgel taustal.

Kui kasutatakse ainult sinist värvi (Reflex Blue), trükitakse kogu taust sinine ja tähed valgena, nagu negatiivis.

EMBLEEMI PAIGUTAMINE VÄRVILISELE TAUSTALE

Kui värvilisest taustast loobuda ei saa, tuleb riskülik ümbritseda valge piirjoonega, mille laius on 1/25 risküliku kõrgusest.

Euroopa embleemi kolmandate isikute poolt kasutamise põhimõtted on sätestatud Euroopa Nõukoguga sõlmitud halduskokkuleppes ⁽¹⁾

2. Intellektuaalomandiõiguse litsents, millele on osutatud artikli 44 lõikes 6, annab ELile järgmised õigused:
 - 2.1. sisekasutuse õigus, st õigus reprodutseerida, kopeerida ja teha ELile ning ELi liikmesriikide asutustele, ametitele ja nende töötajatele kättesaadavaks teabe- ja nähtavusmaterjalid;
 - 2.2. õigus reprodutseerida teabe- ja nähtavusmaterjale igal viisil ja igal kujul, nii tervikuna kui ka osaliselt;
 - 2.3. õigus üldsust teavitada teabe- ja nähtavusmaterjalidest igasuguste teabevahendite abil;

⁽¹⁾ ELT 2012/C 271/04 , 8.9.2012.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 2.4. õigus teabe- ja nähtavusmaterjale ja nende koopiaid levitada üldsusele igasugusel kujul;
 - 2.5. õigus teabe- ja nähtavusmaterjale arhiveerida ja säilitada;
 - 2.6. õigus teabe- ja nähtavusmaterjalide õigusi edasi litsentsida kolmandatele isikutele.
 - 2.7. ELile võidakse anda täiendavaid õigusi.
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

IX LISA**Rahastamislepingute ja strateegiadokumentide elemendid – artikkel 53**

1. Artikli 53 lõike 3 kohaselt rakendatavaid rahastamisvahendeid käsitleva rahastamislepingu elemendid:

a)	investeeringustrateegia või -poliitika, mis hõlmab rakendamiskorda, pakutavaid finantstooteid, sihtgrupiks olevaid lõppsaajaid ja (vajaduse korral) kavandatud kombineerimist toetustega;
b)	rakendatava rahastamisvahendi äriplaan või samaväärsed dokumendid, sealhulgas artikli 52 lõike 3 punktis a osutatud eeldatav võimendav mõju;
c)	eesmärgiks seatud tulemused, mida asjaomase rahastamisvahendi abil loodetakse saavutada, et anda panus asjakohase prioriteedi või meetme alaeesmärkide ja tulemuste saavutamisse;
d)	sätted investeeringute kasutamise ja investeerimispakkumiste seire kohta, sealhulgas rahastamisvahendi aruandlus haldusfondile ja korraldusasutusele, et tagada vastavus artiklile 37;
e)	auditeerimisnõuded, näiteks miinimumnõuded rahastamisvahendi tasandil (ja vajaduse korral haldusfondi tasandil) säilitatava dokumentatsiooni kohta, nõuded seoses eraldi arvepidamisega erinevat liiki toetuste kohta vastavalt artiklile 52 (vajaduse korral), sealhulgas sätted ja nõuded liikmesriikide asutuste, komisjoni audiitorite ja Euroopa Kontrollikoja juurdepääsu kohta dokumentidele, et tagada selge kontrolljälg vastavalt artiklile 76;
f)	nõuded ja menetlused rakenduskavast vastavalt artiklile 86 saadavate maksete haldamiseks ja investeerimispakkumiste prognoosimiseks, sealhulgas nõuded usalduskontode/ eraldi arvepidamise kohta, nagu on sätestatud artiklis 53;
g)	nõuded ja menetlused intresside ja artiklis 54 osutatu kohaselt tekkinud muude tulude haldamiseks, sealhulgas nõuetekohased sularahatehingud/investeeringud ning asjaosaliste vastutus ja kohustused;
h)	kohta kooskõlas artikliga 62;
i)	sätted fondidest saadud toetusele lisanduvate vahendite uuesti kasutamise kohta vastavalt artiklile 56 ning fondidest saadud toetuste rahastamisvahendist väljaviimise poliitika;
j)	tingimused programmist saadud rahalise toetuse võimalikuks täielikuks või osaliseks väljaviimiseks programmidest rahastamisvahenditesse, sealhulgas vajaduse korral fondifondi;
k)	sätted, millega tagatakse, et rahastamisvahendeid rakendavad asutused haldavad rahastamisvahendeid sõltumatult ja kooskõlas vastavate kutsenõuetega ning tegutsevad vaid rahastamisvahendisse rahalist toetust andvate poolte huvides;

Kolmapäev, 27. märts 2019

l)	sätted rahastamisvahendi tegevuse lõpetamise kohta;
m)	muud rakenduskavast rahastamisvahendisse maksete tegemise tingimused;
n)	rahastamisvahendeid rakendavate asutuste hindamine ja valimine, sh hankemenetluses osalemise taotluste esitamise ettepanekud või riigihangete kord (ainult juhul, kui rahastamisvahendid on korraldatud fondi kaudu).

2. Artikli 53 lõikes 1 osutatud strateegiadokumendi(-dokumentide) elemendid:

a)	rahastamisvahendi investeerimisstrateegia või -poliitika, kavandatud laenuoodete üldtingimused, sihtgrupid ja toetatavad tegevused;
b)	rakendatava rahastamisvahendi äriplaan või samaväärsed dokumendid, sealhulgas artiklis 52 osutatud eeldatav võimendav mõju;
c)	fondidest saadud toetusele lisanduvate vahendite kasutamine ja uuesti kasutamine vastavalt artiklitele 54 ja 56;
d)	rahastamisvahendi rakendamise seire ja aruandlus, et tagada vastavus artiklile 37.

Kolmapäev, 27. märts 2019

X LISA**Juhtimis- ja kontrollisüsteemidele esitatavad peamised nõuded ning nende klassifitseerimine – artikli 63 lõige 1**

Tabel 1. Juhtimis- ja kontrollisüsteemidele esitatavad peamised nõuded		Asjaomased asutused
1	Asjakohane ülesannete lahusus ja vahendusasutusele delegeeritud ülesannete aruandluse, järelevalve ja seire kirjalik kord	Korraldusasutus
2	Tegevuste asjakohased valikukriteeriumid ja -menetlused	Korraldusasutus
3	Toetusesaajate asjakohane teavitamine valitud tegevuste puhul kohaldatavatest toetustingimustest	Korraldusasutus
4	Asjakohane juhtimiskontroll, sh asjakohane kord, mille alusel kontrollitakse kuludega mitte seotud rahastamisega ja lihtsustatud kuluvõimalustega seotud tingimuste täitmist	Korraldusasutus
5	Tõhus süsteem, mis aitab tagada kõigi auditeerimiseks vajalike dokumentide säilitamise	Korraldusasutus
6	Usaldusväärne elektrooniline süsteem (sealhulgas ühendused toetusesaajatega elektroonilise andmevahetuse süsteemide kaudu) andmete salvestamiseks ja säilitamiseks seire, hindamise, finantsjuhtimise, kontrolli ja auditeerimise otstarbel, sh asjakohased protsessid, millega tagatakse andmete turvalisus, terviklikkus ja konfidentsiaalsus ning kasutajate autentimine	Korraldusasutus
7	Proportsionaalsete pettustevastaste meetmete tõhus rakendamine	Korraldusasutus
8	Juhtkonna kinnitava avalduse koostamise asjakohased menetlused	Korraldusasutus
9	Asjakohane kord, mis võimaldab kinnitada, et kirjendatud kulud on seaduslikud ja korrektsed	Korraldusasutus
10	Asjakohane vahemaksetaotluste ja aastaaruannete koostamise ja esitamise kord	Korraldusasutus / raamatupidamisüksandeid täitev asutus
11	Asjakohane ülesannete lahusus ning auditeerimisasutuse (ja muude, auditeerimise või kontrolliga tegelevate asutuste, kellele auditeerimisasutus tugineb ja kelle üle ta järelevalvet teeb, kui see on asjakohane) ja muude programmi haldavate asutuste vahelise tegevuse sõltumatus ning kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud auditistandarditega tehtud auditeerimine	Auditeerimisasutus
12	Asjakohased süsteemiauditid	Auditeerimisasutus
13	Asjakohased tegevusauditid	Auditeerimisasutus

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tabel 1. Juhtimis- ja kontrollisüsteemile esitatavad peamised nõuded		Asjaomased asutused
14	Asjakohased raamatupidamisaruannete auditid	Auditeerimisasutus
15	Asjakohased menetlused usaldusväärse auditiarvamuse pakkumiseks ja iga-aastase kontrolliaruande koostamiseks	Auditeerimisasutus

Tabel 2. Juhtimis- ja kontrollisüsteemide klassifikatsioon seoses nende tulemusliku toimimisega

Kategooria 1	Toimib hästi. Ei vaja parandamist või vajab seda vähesel määral.
Kategooria 2	Toimib. Vajab mõningast parandamist.
Kategooria 3	Toimib osaliselt. Vajab olulist parandamist.
Kategooria 4	Sisuliselt ei toimi.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XI LISA**Kontrolljälje elemendid – artikli 63 lõige 5****I. Kontrolljälje kohustuslikud elemendid toetuste puhul:**

1. dokumendid, mis võimaldavad kontrollida valikukriteeriumide kohaldamist korraldusasutuse poolt, samuti üldise valikumenetlusega ja tegevuse heakskiitmisega seotud dokumendid;
2. dokument (toetusleping või samaväärne dokument), milles on sätestatud toetuse tingimused ja millele on alla kirjutanud toetusesaaja ja korraldusasutus/vahendusasutus;
3. toetusesaaja esitatud maksenõuete arvestuskirjed, nagu need on registreeritud korraldusasutuse/vahendusasutuse elektroonilises süsteemis;
4. dokumendid tootmise ümberpaigutamisest hoidumise ja vastupidavusnõuete kontrollimise kohta, nagu on sätestatud artiklis 59, artikli 60 lõikes 2 ja artikli 67 lõike 3 punktis h;
5. kinnitus toetusesaajatele avaliku sektori toetuse väljamaksmise ja makse tegemise kuupäeva kohta;
6. dokumendid, mis tõendavad halduskontrollide ja vajaduse korral ka kohapealsete kontrollide tegemist korraldusasutuse/vahendusasutuse poolt;
7. teave tehtud auditite kohta;
8. dokumendid korraldusasutuse/vahendusasutuse poolt juhtimiskontrolli ja auditileidudega seoses võetud järelemeetmete kohta;
9. dokumendid, mis võimaldavad veenduda kohaldatava õiguse järgimises;
10. väljund- ja tulemusnäitajatega seotud andmed, mis võimaldavad kontrollida vastavust asjakohastele sihtidele ja teatatud vahe-eesmärkidele;
11. dokumendid, mis on seotud korraldusasutuse/vahendusasutuse poolt artikli 92 lõike 5 kohaselt tehtud finantskorrektsioonide ja mahaarvamistega komisjonile deklareeritud kulude osas;
12. artikli 48 lõike 1 punktis a sätestatud vormis toetuste puhul: arved (või samaväärse tõendusjõuga dokumendid) ning tõendid nende tasumise kohta toetusesaaja poolt, samuti toetusesaaja arvestuskirjed, mis on seotud komisjonile deklareeritud kuludega;
13. artikli 48 lõike 1 punktides b, c ja d sätestatud vormis toetuste puhul ja siis, kui see on asjakohane: dokumendid, milles selgitatakse ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlate määrade arvutamise meetodi valikut; arvutamise aluseks olevad kulukategooriad; dokumendid, mis tõendavad kulusid, mis on deklareeritud muude kulukategooriate all, mille suhtes kohaldatakse kindlat määra; korraldusasutuse sõnaselge nõusolek toetuse tingimusi sätestavat dokumenti käsitleva eelarveprojekti kohta; tööjõukulude brutosummat ja tunnimäära arvutamist käsitlevad dokumendid; kui kasutatakse olemasolevatel meetoditel põhinevaid lihtsustatud kuluvõimalusi: dokumendid, milles kinnitatakse vastavust sama tüüpi tegevustele ja olemasoleva meetodi puhul nõutavatele dokumentidele, kui need on olemas.

II. Kontrolljälje kohustuslikud elemendid rahastamisvahendite puhul:

1. dokumendid rahastamisvahendi loomise kohta, nt rahastamislepingud jne;
2. dokumendid, mis näitavad rahastamisvahendile iga programmi poolt ja iga prioriteetse valdkonna raames antud summasid, iga programmi raames rahastamiskõlblike kulusid ning fondidelt saadud toetuse ja fondidele omistatavate ressursside taaskasutamise abil loodud intressi ja muid tulusid kooskõlas artiklitega 54 ja 56;

Kolmapäev, 27. märts 2019

3. dokumendid rahastamisvahendi toimimise kohta, sealhulgas seire, aruandluse ja kontrollidega seotud dokumendid;
4. dokumendid programmimaksete eraldamise kohta ning rahastamisvahendi lõpetamise kohta;
5. dokumendid halduskulude ja -tasude kohta;
6. lõppsaajate esitatud taotlusvormid või nendega samaväärsed dokumendid koos tõendavate dokumentidega, kaasa arvatud äriplaanid ja asjakohasel juhul varasemad raamatupidamise aastaaruanded;
7. rahastamisvahendit rakendavate asutuste kontrollnimekirjad ja aruanded;
8. vähese tähtsusega abi kohta esitatud deklaratsioonid;
9. rahastamisvahendi poolt toetuse, sealhulgas omakapitali, laenude, tagatiste või muude lõppsaajatele antud investeringuvormide andmise kohta sõlmitud lepingud;
10. tõendid selle kohta, et rahastamisvahendi kaudu antud toetust tuleb kasutada / kasutati ettenähtud otstarbel;
11. kirjed korraldusasutuse ja rahastamisvahendi vaheliste finantsvoogude ning kõigi rahastamisvahendi siseste finantsvoogude kohta kõigil tasanditel kuni lõppsaajateni ning tagatiste korral tõendid selle kohta, et nendega seotud laenud maksti välja;
12. omaette kirjed või raamatupidamiskoodid rahastamisvahendi poolt lõppsaaja heaks makstud programmimakse või antud tagatise kohta.

Auditijälge käsitlevad sätted komisjoni poolt asjaomasele programmile lihtsustatud kuluvõimaluste või kuludega sidumata rahastamise alusel fondidest antava toetuse hüvitamise korral**III. Lihtsustatud kuluvõimaluste korral kohustuslikud kontrollijälje elemendid, mida tuleb pidada korraldusasutuse/vahendusasutuse tasemel:**

1. dokumendid, mis tõendavad kulusid, mis on deklareeritud muude kulukategooriate all, mille suhtes kohaldatakse kindlat määra;
2. kulukategooriad ja arvutamise aluseks olevad kulud;
3. vajaduse korral dokumendid, mis tõendavad summade kohandamist;
4. dokumendid, mis tõendavad arvutusmeetodi kasutamist, kui kohaldatud on artikli 48 lõike 2 punkti a.

IV. Kuludega mitte seotud rahastamise korral kohustuslikud kontrollijälje elemendid, mida tuleb pidada korraldusasutuse/vahendusasutuse tasemel:

1. dokument, milles on sätestatud toetuse tingimused ja millele on alla kirjutanud toetusesaaja ja korraldusasutus/vahendusasutus ning milles on kinnitatud toetusesaajale antud toetuse vorm;
 2. dokumendid, mis tõendavad komisjoni eelnevat nõusolekut täidetavate tingimuste või saavutatavate tulemuste ja vastavate summadega (programmi heakskiitmine või muutmise);
 3. dokumendid, mis tõendavad tingimuste täitmist või tulemuste saavutamist igas etapis, kui seda tehakse järk-järgult, samuti enne lõplike kulude deklareerimist komisjonile;
 4. dokumendid, mis on seotud nende tegevuste valimise ja heakskiitmisega, mille suhtes kohaldatakse kuludega sidumata rahastamist.
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

XII LISA**E-ühtekuuluvus: programmi haldavate asutuste ja toetusesaajate vahelised elektroonilised andmevahetussüsteemid – artikli 63 lõige 7**

- 1. Programmi haldavate asutuste ülesanded seoses elektrooniliste andmevahetussüsteemide toimimisega**
 - 1.1. Andmeturbe, andmeterviklikkuse, andmete konfidentsiaalsuse ning saatja autentimise tagamine kooskõlas käesoleva määruse artikli 63 lõigetega 5 ja 7, artikli 66 lõikega 4 ja artikliga 76.
 - 1.2. Süsteemide kättesaadavuse ja toimimise tagamine tavalisel tööajal ja väljaspool tavalist tööaega (välja arvatud tehnilise hoolduse korral).
 - 1.3. Selliste süsteemi funktsioonide kasutamine, mis võimaldavad järgmist:
 - a) interaktiivsed vormid ja/või vormid, mille süsteem on menetluse järjestikustes etappides salvestatud andmete alusel eelnevalt täitnud;
 - b) automaatsed arvutused, kui see on asjakohane;
 - c) automaatkontrollid, mis vähendavad dokumentide või teabe korduvat edastamist;
 - d) süsteemi loodud teated, millega teavitatakse toetusesaajat teatavate toimingute teostatavusest;
 - e) veebipõhine jälgimine, mis võimaldab toetusesaajal jälgida projekti hetkestaatust;
 - f) kõik elektroonilise andmevahetussüsteemiga töödeldud varasemad kättesaadavad andmed ja dokumendid.
 - 1.4. Dokumentide säilitamise ja andmete talletamise tagamine süsteemis, et võimaldada nii taotlejate poolt artikli 68 lõike 2 alusel esitatud maksetaotluste halduskontrolli kui ka auditite tegemist
- 2. Programmi haldavate asutuste ülesanded seoses kogu teabevahetuse dokumentide ja andmete edastamise korraga**
 - 2.1. Ühele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 1999/93/EÜ⁽¹⁾ sätestatud kolmest elektroonilise allkirja tüübist vastava elektroonilise allkirja kasutamise tagamine.
 - 2.2. Salvestamisvõimaluste tagamine kuupäevaks, mil toetusesaaja edastab dokumendid ja andmed programmi haldavatele asutustele ja vastupidi.
 - 2.3. Juurdepääsu tagamine otse interaktiivse kasutajaliidese (veebirakendus) või sellise tehnilise liidese kaudu, mis võimaldab toetusesaajate ja liikmesriikide süsteemide vahel andmeid automaatselt sünkroniseerida ja edastada.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/93/EÜ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta (EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 2.4. Üksikisikute privaatsuse ja isikuandmete kaitse ja juriidiliste isikute puhul ärisaladuse hoidmise tagamine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/58/EÜ, ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/136/EÜ, ⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrusele (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (EMPs kohaldatav tekst) ⁽⁴⁾.
-

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/136/EÜ, 25. november 2009, millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (ELT L 337, 18.12.2009, lk 11).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

Kolmapäev, 27. märts 2019

XIII LISA**SFC2021: liikmesriikide ja komisjoni vaheline elektrooniline andmevahetussüsteem – artikli 63 lõige 8****1. Komisjoni ülesanded**

- 1.1. Tagada kogu liikmesriikide ja komisjoni vahel toimuva ametliku teabevahetuse jaoks loodud elektroonilise andmevahetussüsteemi (edaspidi „SFC2021“) toimimine. SFC2021 sisaldab vähemalt teavet, mis on ette nähtud käesoleva määruse kohaselt koostatud vormides.
- 1.2. Tagada SFC2021 järgmised karakteristikud:
 - a) interaktiivsed blanketid või süsteemis juba varem salvestatud andmete põhjal süsteemi poolt eeltäidetud blanketid;
 - b) automaatsed arvutused, kui see vähendab kasutajatepoolse kodeerimise vajadust;
 - c) automaatkontrollid, et kontrollida edastatud andmete sisemist kooskõla ja nende andmete kooskõla kohaldatavate eeskirjadega;
 - d) süsteemi loodud hoiatusteated, mis hoiatavad SFC2021 kasutajaid, et teatavaid toiminguid saab või ei saa teha;
 - e) süsteemi sisestatud teabe töötlemise jälgimine võrgus;
 - f) varasemate andmete kättesaadavus seoses meetmeprogrammiga sisestatud kogu teabe puhul;
 - g) kohtumenetlustes tõendina tunnustatava, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/93/EÜ tähenduses elektroonilise allkirja kättesaadavus.
- 1.3. Tagada SFC2021 infoturvapoliitika, mida kohaldatakse süsteemi kasutavate töötajate suhtes vastavalt asjaomastele liidu eeskirjadele, eelkõige komisjoni otsusele K(2006) 3602⁽¹⁾ ja selle rakenduseeskirjadele.
- 1.4. Määrata üks või mitu isikut, kes vastutavad SFC2021 infoturvapoliitika määramise, säilitamise ja nõuetekohase kohaldamise eest.

2. Liikmesriikide ülesanded

- 2.1. Tagada, et nii käesoleva määruse artikli 65 lõike 1 kohaselt kindlaks määratud programmi haldavad liikmesriigi asutused kui ka artikli 65 lõike 3 kohaselt kindlaks määratud asutused, kes täidavad teatavaid korraldusametuse vastutusalasse kuuluvaid ülesandeid, sisestavad SFC2021-sse teabe, mille edastamise eest nad vastutavad, ja kõik selle ajakohastatud versioonid.
- 2.2. Tagada sellise teabe kontrollimine, mille on esitanud muu isik kui see, kes nimetatud ülekandes sisalduvad andmed sisestab.
- 2.3. Tagada eespool nimetatud ülesannete lahusus SFC2021 või liikmesriigi infotehnoloogiliste juhtimis- ja kontrollisüsteemide kaudu, mis on SFC2021-ga automaatselt ühendatud.
- 2.4. Määrata isik või isikud, kelle ülesandeks on hallata SFC2021-le juurdepääsu õigusi ning kes täidab järgmisi ülesandeid:
 - a) tuvastab juurdepääsu taotlevad kasutajad ning veendub, et kõnealused kasutajad on organisatsiooni töötajad;

⁽¹⁾ Komisjoni 16. augusti 2006. aasta otsus K(2006) 3602, milles käsitletakse Euroopa Komisjoni kasutatavate infosüsteemide turvalisust.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) teavitab kasutajaid nende kohustusest kaitsta süsteemi turvalisust;
 - c) kontrollib, kas taotletav kasutusõiguse tase on vastavuses kasutaja ülesannete ja ametikohaga;
 - d) taotleb kasutusõiguste äravõtmist, kui kasutusõigusi ei ole enam vaja või kui need ei ole põhjendatud;
 - e) teavitab viivitamata kahtlastest juhtumitest, mis võiksid ohustada süsteemi turvalisust;
 - f) tagab kasutaja isikuandmete õigsuse ja teavitab mis tahes muudatustest isikuandmetes;
 - g) võtab vajalikud ettevaatusabinõud seoses andmekaitse ja ärisaladuse hoidmisega kooskõlas liidu ja riiklike eeskirjadega;
 - h) teavitab komisjoni kõigist muudatustest, mis mõjutavad liikmesriikide ametiasutuste või SFC2021 kasutajate suutlikkust täita lõikes 1 osutatud kohustusi või nende endi suutlikkust täita punktides a–g nimetatud ülesandeid.
- 2.5. Kehtestada üksikisikute privaatsust ja isikuandmete kaitset ning juriidiliste isikute ärisaladust tagav kord vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/58/EÜ,⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/136/EÜ,⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 1995/46/EÜ⁽⁴⁾ ja määrusele (EÜ) nr 45/2001.
- 2.6. Võtta vastu SFC2021-le juurdepääsu käsitlev riiklik, piirkondlik või kohalik infoturvapoliitika, mis põhineb kõigi SFC2021 kasutavate asutuste suhtes kohaldataval riskihinnangul ja milles käsitletakse järgmisi aspekte:
- a) süsteemi vahetu kasutamise korral sellis(t)e isiku(te) töö infoturbe aspektid, kes vastutavad II jao punktis 3 osutatud juurdepääsuõiguste haldamise eest.
 - b) Selliste riiklike, piirkondlike või kohalike arvutisüsteemide puhul, mis on ühendatud SFC2021-ga punktis 1 osutatud tehnilise liidese kaudu, turvameetmed, mis võimaldavad viia kõnealused süsteemid kooskõlla SFC2021 turvanõuetega ja hõlmavad järgmist:
 - i) füüsiline turvalisus;
 - ii) andmekandjate kontroll ja juurdepääsu reguleerimine;
 - iii) säilitamise kontroll;
 - iv) juurdepääsu ja salasõnade kontroll;
 - v) järelevalve;
 - vi) ühendus SFC2021-ga;
 - vii) sideinfrastruktuur;
 - viii) personalijuhtimine enne töölevõtmist, töötamise ajal ja pärast töösuhte lõppu;
 - ix) vahejuhtumite lahendamine.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/136/EÜ, 25. november 2009, millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseasutuste loomise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (ELT L 337, 18.12.2009, lk 11).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 1995/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 2.7. Teha komisjonile taotluse korral kättesaadavaks punktis 2.6 osutatud dokument.
- 2.8. Määrata SFC2021 riikliku, piirkondliku või kohaliku infoturvapoliitika säilitamise ja nõuetekohase kohaldamise eest vastutav(ad) ning komisjoni poolt määratud ja punktis 1.4 osutatud isiku(te) kontaktisiku(te)na tegutsev(ad) isik(ud).

3. Komisjoni ja liikmesriikide ühised ülesanded

- 3.1. Tagada juurdepääs kas otse interaktiivse kasutajaliidese (veebirakendus) või tehnilise liidese kaudu (veebiteenused), kasutades eelnevalt kindlaksmääratud protokolle, mis võimaldab liikmesriikide infosüsteemide ja SFC2021 vahel andmeid automaatselt sünkroniseerida ja edastada.
- 3.2. Näha ette kuupäev, mil liikmesriik edastab elektroonilise teabevahetuse käigus teabe elektrooniliselt komisjonile ja vastupidi; see kuupäev on asjaomase dokumendi esitamise kuupäev.
- 3.3. Tagada, et ametlikke andmeid vahetatakse ainult SFC2021 kaudu (välja arvatud vääramatu jõu korral) ja et SFC2021-sse manustatud elektroonilistel vormidel esitatud teavet (edaspidi „struktureeritud andmed“) ei asendata struktureerimata andmetega ning et vasturääkivuste korral on struktureeritud andmed struktureerimata andmete suhtes ülimuslikud.

Vääramatu jõu, SFC2021 talitlushäire või SFC2021-ga ühenduse puudumise korral kauem kui ühe tööpäeva jooksul viimasel nädalal enne teabe edastamiseks ette nähtud tähtaega või ajavahemikul 18.–26. detsember või viie tööpäeva jooksul muudel juhtudel võivad liikmesriigid ja komisjon kasutada teabe vahetamiseks paber kandjal, kasutades käesolevas määruses sätestatud vorme; sel juhul loetakse esitamise kuupäevaks asjaomase dokumendi esitamise kuupäev. Kui vääramatu jõu põhjus kõrvaldatakse, sisestab asjaomane isik paber kandjal juba esitatud teabe viivitamata SFC2021-sse.

- 3.4. Tagada SFC2021-portaalil avaldatud infoturbe tingimuste ning komisjoni poolt andmeedastuse turvalisuse tagamiseks SFC2021-s rakendatavate meetmete järgmine, eelkõige seoses punktis 1 osutatud tehnilise liidese kasutamisega.
- 3.5. Rakendada SFC2021-s salvestatud ja selle kaudu edastatud andmete kaitseks võetud turvameetmeid ning tagada nende tõhusus.
- 3.6. Ajakohastada ja läbi vaadata igal aastal SFC-süsteemi infoturvapoliitika ning asjaomased riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud infoturvapoliitikad tehnoloogiliste muutuste, uute ohtude tuvastamise või muude oluliste muutuste korral.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XIV LISA

Juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjelduse vorm – artikli 63 lõige 9

1. ÜLDANDMED

1.1. Teabe esitaja:

— liikmesriik:

— programmi(de) nimetus(ed) ja CCI number(numbrid): (ühise juhtimis- ja kontrollisüsteemi korral kõik korraldusasutuse alla kuuluvad programmid):

— peamise kontaktpunkti nimi ja e-posti aadress: (kirjelduse eest vastutav organ)

1.2. Esitatud teabes kirjeldatakse olukorda seisuga: (pp/kk/aa)

1.3. Süsteemi struktuur (üldteave ja voodiagramm, mis näitab juhtimis- ja kontrollisüsteemi kuuluvate asutuste/organite vahelisi organisatsioonilisi sidemeid)

1.3.1. Korraldusasutus (nimi, aadress ja kontaktsik korraldusasutuses)

1.3.2. Vahendusasutused (nimi, aadress ja kontaktsik vahendusasutustes)

1.3.3. Raamatupidamisega tegelev üksus (nimi, aadress ja kontaktsikud raamatupidamisega tegelevad korraldusasutuses või programmi haldavas asutuses)

1.3.4. Näidata, kuidas järgitakse programmi haldavate asutuste ülesannete lahususe põhimõtet eri asutuste vahel ja asutuse sees.

2. KORRALDUSASUTUS

2.1. Korraldusasutus ja tema peamised ülesanded

2.1.1. Korraldusasutuse staatus (riiklik, piirkondlik või kohalik avalik või eraõiguslik organ) ja organ, kuhu see kuulub.

2.1.2. Otseselt korraldusasutuse poolt täidetavate ülesannete kirjeldus.

2.1.3. Kui see on asjakohane, siis iga vahendusasutuse kohta kõigi korraldusasutuse poolt talle delegeeritud tegevuste⁽¹⁾ ja ülesannete kirjeldus, vahendusasutuse andmed ja delegeerimisvorm. Viidata tuleks asjaomastele dokumentidele (kirjalikud lepingud).

2.1.4. Korraldusasutuse poolt delegeeritud tegevuste ja ülesannete järelevalve kord.

2.1.5. Raamistik, millega tagatakse, et vajaduse korral toimub asjakohane riskijuhtimine, eelkõige juhul, kui juhtimis- ja kontrollisüsteemi muudetakse märkimisväärselt.

2.2. Korraldusasutuse tegevuste ja ülesannetega seotud töökorralduse ja menetluste kirjeldus⁽²⁾

2.2.1. Korraldusasutuse ülesannete, sh raamatupidamisülesande kirjeldus ja täidetud ülesanded.

2.2.2. Kirjeldus selles kohta, kuidas eri ülesannete, sh raamatupidamisülesande raames tehtav töö on korraldatud, milliseid menetlusi kohaldatakse, millised ülesanded on delegeeritud (kui on), kuidas nende üle järelevalvet tehakse jne.

⁽¹⁾ Sh raamatupidamine AMiFi, ISFi ja IMBFi korral, kuna see kuulub artikli 66 lõike 3 kohaselt korraldusasutuse vastutusalasse.

⁽²⁾ Sh raamatupidamine AMiFi, ISFi ja IMBFi korral, kuna see kuulub artikli 66 lõike 3 kohaselt korraldusasutuse vastutusalasse.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 2.2.3. Korraldusasutuse organisatsiooni skeem ja teave tema sidemete kohta muude (asutusesiseste või -väliste) organite või üksustega, mis täidavad artiklites 66–69 sätestatud ülesandeid.
- 2.2.4. Märge korraldusasutuse eri ülesannetega seoses kavandatud vahendite kohta (sealhulgas vajaduse korral teave iga kavandatud tegevuse edasiandmise ja selle ulatuse kohta).
3. RAAMATUPIDAMISEGA TEGELEV ÜKSUS
- 3.1. **Raamatupidamisega tegeleva üksuse staatus ning tema ülesannetega seotud organisatsiooni ja menetluste kirjeldus**
- 3.1.1. Raamatupidamisega tegeleva üksuse staatus (riiklik, piirkondlik või kohalik avalik või eraõiguslik organ) ja organ, kuhu see kuulub, kui see on asjakohane.
- 3.1.2. Raamatupidamisega tegeleva üksuse tegevuste ja ülesannete kirjeldus vastavalt artiklile 70.
- 3.1.2. Töökorralduse kirjeldus (töövood, protsessid, sisejaotus), millist korda millal kohaldatakse, kuidas selle üle järelevalvet tehakse jne.
- 3.1.3. Märge eri raamatupidamisülesannetega seoses kavandatud vahendite kohta.
4. ELEKTROONILINE SÜSTEEM
- 4.1. **Elektroonilis(t)e süsteemi(de) kirjeldus, sealhulgas vooskeem (kesk- või ühisvõrgusüsteem või süsteemidevaheliste linkidega detsentraliseeritud süsteem) järgmiseks otstarbeks:**
- 4.1.1. andmete elektrooniline salvestamine ja säilitamine iga tegevuse kohta, sh vajaduse korral andmed tegevuses osalevate isikute kohta ja näitajaid käsitlevate andmete liigendamise, kui see on määrusega ette nähtud;
- 4.1.2. selle tagamine, et iga tegevuse arvestuskirjed salvestatakse ja säilitatakse ning et need kirjed toetavad maksetaotluste ja raamatupidamise aastaaruannete koostamiseks vajalikke andmeid;
- 4.1.3. komisjonile deklareeritud kulude ja toetusesaajatele makstud vastava avaliku sektori toetuse kohta raamatupidamisarvestuse pidamine;
- 4.1.4. kõigi artikli 92 lõike 5 kohaselt maksetaotlustest ja raamatupidamise aastaaruannetest mahaarvatud summade salvestamine ja sellise mahaarvamise põhjused;
- 4.1.5. märge selle kohta, kas süsteemid toimivad tõhusalt ja nendega saab usaldusväärselt salvestada nimetatud andmeid kuupäeval, mil käesolev kirjeldus vastavalt punktile 1.2. koostatakse;
- 4.1.6. elektroonilise süsteemi turvalisuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks vajalike menetluste kirjeldamine.
-

Kolmapäev, 27. märts 2019

XV LISA

Juhtkonna kinnitava avalduse vorm – artikli 68 lõike 1 punkt f

Mina/meie, allakirjutanu(d) (*perekonnanimi, eesnimi, ametinimetus või ametikoht*), rakenduskava (*rakenduskava nimetus, komisjoni viitenumber*) korraldusasustuse juhataja,

lähtudes (*rakenduskava nimetus*) rakendamisest 30. juunil (*aasta*) lõppenud aruandeaasta jooksul, lähtudes minu/meie hinnangust ja kogu teabest, mis on mulle/meile kättesaadav kuupäeval, mil raamatupidamise aastaaruanne esitati komisjonile, sealhulgas määruse (EL) xx/xx artikli 68 kohaste juhtimiskontrollide tulemustest ja 30. juunil ... (*aasta*) lõppenud aruandlusaasta eest komisjonile esitatud maksetaotluste hulgas sisalduvate kulude kohta tehtud auditite tulemustest,

ning võttes arvesse minu/meie kohustusi vastavalt määrusele (EL) xx/xx,

kinnitan/kinnitame käesolevaga järgmist:

- a) raamatupidamise aastaaruannetes on teave asjakohaselt esitatud, terviklik ja täpne ning kooskõlas määruse (EL) XX artikliga 92;
- b) raamatupidamise aastaaruannetes kantud kulud vastavad kohaldatavale õigusele ning neid on kasutatud ettenähtud otstarbel.

Kinnitan/kinnitame, et lõplikes auditiaruannetes või auditeerimise aastaaruannetes aruandeaasta kohta välja selgitatud eeskirjade eiramistega on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt tegeldud, eelkõige selleks, et täita artikli 92 nõudeid aruande esitamiseks, millega kinnitatakse, et eeskirjade eiramine on alla 2 % olulisuse läve.

Samuti kinnitan/kinnitame, et kulud, mille seaduslikkust ja korrektsust praegu hinnatakse, on kuni hindamise lõpuni jäetud välja sertifitseeritud kulude aastaaruandest ja need võidakse lisada järgmise aruandeaasta vahemaksetaotlusesse.

Lisaks kinnitan/kinnitame rakenduskava näitajate, vahe-eesmärkide ja edusammudega seotud andmete usaldusvärsust.

Kinnitan/kinnitame ka, et kasutusele on võetud tõhusad ja proportsionaalsed pettusevastased meetmed, mille puhul võetakse arvesse sellega seoses avastatud riske.

Lõpuks kinnitan/kinnitame, et ei ole teadlik/teadlikud rakenduskava rakendamisega seotud mis tahes avaldamata asjaolust, mis võiks kahjustada ühtekuuluvuspoliitika mainet.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XVI LISA**Auditiarvamuse vorm – artikli 71 lõike 3 punkt a**

Euroopa Komisjoni ... peadirektoraadile

1. SISSEJUHATUS

Mina, allakirjutanu, esindades [auditeerimisasutuse nimi], olles määruse (EL) nr [...] artikli 65 lõike 2 tähenduses sõltumatu, olen auditeerinud

- i) 1. juulil ... [aasta] alanud ja 30. juunil ... [aasta] lõppenud aruandeaasta raamatupidamisarvestust ⁽¹⁾ (dateeritud ...) [raamatupidamisarvestuse komisjonile esitamise kuupäev] (edaspidi „raamatupidamisarvestus“),
- ii) nende kulude seaduslikkust ja korrektsust, mille hüvitamist on komisjonilt taotletud kõnealusel aruandeaastal (ja mis on esitatud raamatupidamisarvestuses), ning
- iii) juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimist, ning kontrollitud vahendite haldaja kinnitust seoses programmiga [programmi nimetus ja viitenumber] (edaspidi „programm“),

et esitada auditiarvamus vastavalt artikli 71 lõikele 3.

2. KORRALDUSASUTUSE KOHUSTUSED

[Korraldusasutuse nimi], kes on nimetatud programmiga seotud korraldusasutus, peab tagama artiklitega 66–70 kehtestatud ülesannete ja töökohustustega seotud juhtimis- ja kontrollisüsteemi nõuetekohase toimimise.

Lisaks peab [korraldusasutuse või, kui see on asjakohane, raamatupidamisüksandeid täitva asutuse nimi] tagama raamatupidamisarvestuse täielikkuse, täpsuse ja õigsuse ning seda kinnitama, nagu on nõutud määruse (EL) nr [...] artiklis 70.

Kooskõlas määruse (EL) nr [...] artikliga 68 peab korraldusasutus lisaks kinnitama, et raamatupidamisarvestusse kantud kulud on õiguspärased ja nõuetekohased ning vastavad kohaldatavatele õigusaktidele.

3. AUDITEERIMISASUTUSE KOHUSTUSED

Vastavalt määruse (EL) nr [...] artiklile 71 pean ma esitama sõltumatu arvamuse raamatupidamisarvestuse täielikkuse, õigsuse ja täpsuse kohta ning selle kohta, kas kulud, mille hüvitamist on komisjonilt taotletud ning mis on deklareeritud raamatupidamisarvestuses, on õiguspärased ja nõuetekohased, ning kas kehtiv juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt.

Samuti pean ma esitama arvamuse selle kohta, kas audit seab kahtluse alla vahendite haldaja kinnituses esitatud väited.

Programmiga seotud auditid tehti kooskõlas auditistrateegiaga ja need vastavad rahvusvaheliselt heakskiidetud auditeerimisstandarditele. Kõnealuste standardite kohaselt peab auditeerimisasutus täitma eetikanõudeid ning kavandama ja tegema auditeid, et saada põhjendatud kindlustunne auditiarvamuse esitamiseks.

Audit hõlmab menetlusi, mille kohaldamisega saadakse piisavalt asjakohaseid tõendeid allpool esitatud arvamuse tõenduseks. Kohaldatud menetlused sõltuvad audiitori professionaalsest hinnangust, k.a pettuse või eksimuse tõttu nõuete olulise täitmata jätmise ohu hindamine. Kohaldatud audititoimingud on minu arvates asjaoludele vastavad ning on kooskõlas määruse (EL) nr [...] nõuetega.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Ma leian, et auditi käigus kogutud tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane auditiarvamuse esitamiseks, [*kui auditi ulatuse suhtes kehtivad mingid piirangud:*] välja arvatud tõendusmaterjal, mis on nimetatud jaotises „Auditiulatuse piirangud“.

Programmiga seotud auditite käigus tehtud tähelepanekute kokkuvõtte esitatakse määruse (EL) nr [...] artikli 71 lõike 3 punkti b kohases auditeerimise aastaaruandes.

4. AUDITIULATUSE PIIRANGUD

Kas

Auditi ulatusele ei olnud piiranguid.

või

Auditi ulatust piirasid järgmised asjaolud:

- a) ...
- b) ...
- c)

[Märkida auditiulatuse mis tahes piirangud, (1) näiteks tõendavate dokumentide mis tahes puudumine, õigusmenetluse alla kuuluvad juhtumid ning prognoosid märkustega auditiarvamust käsitlevas punktis, kulude summa ja asjaomaste fondide panus ning ulatuspiirangu mõju auditiarvamusele. Vajaduse korral esitatakse sellekohased lisaselgitused auditeerimise aastaaruandes.]

5. ARVAMUS

Kas

(märkusteta arvamus)

Minu arvates ja tehtud auditile tuginedes:

- i) raamatupidamisarvestus väljendab olukorda täpselt ja õiglaselt,
- ii) raamatupidamisarvestuses sisalduvad kulud on õiguspärased ja nõuetekohased (2),
- iii) juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt.

Auditeerimine ei sea kahtluse alla vahendite haldaja kinnituses esitatud väiteid.

või

(märkustega arvamus)

Minu arvates ja tehtud auditile tuginedes:

1) Raamatupidamisarvestus

- Raamatupidamisarvestus annab täpse ja õiglase ülevaate, [raamatupidamisarvestust käsitlevate märkuste korral, lisatakse järgmine tekst:] välja arvatud järgmised sisulised aspektid:

(1) Sh seoses Interregi programmidega, mis ei kuulu tegevusauditi aastavalimisse, mille komisjon koostab vastavalt ETK määruse artiklile 48.

(2) V.a Interregi programmide puhul, mis ei kuulu komisjoni poolt vastavalt ETK määruse artiklile 48 koostatud tegevusauditi aastavalimisse, ning mille puhul ei ole kõnealuse aruandeaasta lõikes võimalik kontrollida raamatupidamisarvestuses esitatud kulusid, mille hüvitamist on taotletud.

Kolmapäev, 27. märts 2019

2) Raamatupidamisarvestuses tõendatud kulude seaduslikkus ja korrektsus

— Raamatupidamisarvestuses sisalduvad kulud on õiguspärased ja nõuetekohased, [raamatupidamisarvestust käsitlevate märkuste korral lisatakse järgmine tekst:] välja arvatud järgmised aspektid:

Märkuste mõju on väike [või märkimisväärne] ja vastab summale [...] (tõendatud kulude kogusumma eurodes).

3) Auditiarvamuse koostamise ajal kehtinud juhtimis- ja kontrollisüsteemid

— Kehtiv juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt, [märkuste korral lisatakse järgmine tekst:] välja arvatud järgmised aspektid:

Märkuste mõju on väike [või märkimisväärne] ja vastab summale [...] (tõendatud kulude kogusumma eurodes).

Auditeerimine ei sea / seab [üleliigne maha tõmmata] kahtluse alla vahendite haldaja kinnituses esitatud väiteid.

[Kui tehtud audit seab kahtluse alla vahendite haldaja kinnituses esitatud väiteid, peab auditeerimisasutus esitama siin seda järeldust põhjendavad asjaolud.]

või**(eitav arvamus)**

Minu arvates ja tehtud auditile tuginedes:

- i) raamatupidamisarvestus *kajastab* / **ei kajasta** [üleliigne maha tõmmata] olukorda täpselt ja õiglaselt, ja/või
- ii) raamatupidamisarvestusse kantud kulud, mille hüvitamist komisjonilt on taotletud, *on* / **ei ole** [üleliigne maha tõmmata] õiguspärased ja nõuetekohased, ja/või
- iii) kehtiv juhtimis- ja kontrollisüsteem *toimib* / **ei toimi** [üleliigne maha tõmmata] nõuetekohaselt.

Käesolev eitav arvamus põhineb järgmistel asjaoludel:

— raamatupidamisarvestusega seotud olulised küsimused

ja/või [üleliigne maha tõmmata]

— raamatupidamisarvestusse kantud selliste kulude seaduslikkus ja korrektsus, mille hüvitamist on komisjonilt taotletud

ja/või [üleliigne maha tõmmata]

— juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimisega seotud olulised küsimused ⁽³⁾

Tehtud audit seab kahtluse alla vahendite haldaja kinnituses esitatud väited järgmiste asjaolude puhul:

[Auditeerimisasutus võib rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardite kohaselt lisada teatavaid asjaolusid rõhutava lõigu, mis ei mõjuta tema arvamust. Erandjuhtudel võib arvamuse avaldamisest loobuda ⁽⁴⁾.]

⁽³⁾ Vt eelmist joonealust märkust.

⁽⁴⁾ Need erandjuhud peaksid olema seotud ettenägematute väliste asjaoludega, mis ei kuulu auditeerimisasutuse vastutusalasse.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Kuupäev

Allkiri

(²) Lisatakse Interregi programmide puhul.

(³) Kui juhtimis- ja kontrollisüsteem on mõjutatud, tuleb arvamuses märkida asutus või asutused ja nende süsteemide asjaolu(d), mis ei vasta nõuetele ja/või ei toimi nõuetekohaselt, v.a juhul, kui see teave on juba selgelt esitatud auditeerimise aastaaruandes ja kui auditiarvamuse osas viidatakse seda teavet sisaldava(te)le aruande konkreetse(te)le osa (de)le.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XVII LISA**Auditeerimise aastaaruande vorm – artikli 71 lõike 3 punkt b****1. Sissejuhatus**

- 1.1 Auditeerimisasutus ja aruande koostamises osalenud muud asutused.
- 1.2 Võrdlusperiood (s.o aruandeaasta).
- 1.3 Auditeerimisperiood (mille vältel auditeerimine toimus).
- 1.4 Aruandega hõlmatud programm(id) ning selle/nende korraldusasutus(ed). Kui auditeerimise aastaaruanne hõlmab rohkem kui üht programmi või fondi, jaotatakse teave programmi ja fondi alusel ning igas osas esitatakse täpne teave konkreetse programmi ja/või fondi kohta.
- 1.5 Aruande ja vastava auditiarvamuse koostamiseks võetud meetmete kirjeldus. See punkt peaks hõlmama ka teavet selle kohta, kas auditeerimisasutus on kontrollinud kooskõla vahendite haldaja kinnitusega.

Interregi programmide puhul on punkti 1.5 vaja kohandada, et see kirjeldaks meetmeid, mis on võetud aruande koostamiseks vastavalt erieeskirjadele, mida kohaldatakse Interregi programmidega seotud tegevusauditite korral, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48.

2. Juhtimis- ja kontrollisüsteemi(de) olulised muudatused

- 2.1 Üksikasjalikud andmed korraldusasutuste kohustustega seotud juhtimis- ja kontrollisüsteemide mis tahes oluliste muudatuste kohta, eelkõige seoses ülesannete delegeerimisega vahendusasutustele ja selle vastavuse kinnitamisega artiklitele 66–70 ja 75, lähtuvalt auditeerimisasutuse tehtud auditist.
- 2.2 Teave laiendatud proportsionaalse korra kohaldamise kohta vastavalt artiklitele 77–79.

3. Auditistrateegia muudatused

- 3.1 Auditistrateegia kõikide muudatuste üksikasjalik kirjeldus ja selgitus. Eelkõige märkige kõik muudatused, mis on tehtud valimi koostamise meetodis (vt punkt 5 allpool), ning selgitage, kas strateegiat on muudetud seoses laiendatud proportsionaalse korra kohaldamisega vastavalt määruse artiklitele 77–79.
- 3.2 Interregi programmide puhul on eespool esitatud punkti 1 vaja kohandada, et kirjeldada auditistrateegia muudatusi, mis on tehtud vastavalt erieeskirjadele, mida kohaldatakse Interregi programmidega seotud tegevusauditite korral, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48.

4. Süsteemiauditid (vajaduse korral)

Käesolevat punkti kohaldatakse selliste auditeerimisasutuste puhul, kes ei kohalda kõnealuse aruandeaasta suhtes laiendatud proportsionaalset korda:

- 4.1 Nende asutuste (sh auditeerimisasutus) üksikasjalikud andmed, kes on auditeerinud programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi nõuetekohast toimimist (edaspidi „süsteemiauditid“).
- 4.2 Tehtud auditite aluse kirjeldus, sh kohaldatav auditistrateegia, ning eelkõige riskihindamise meetoodika ja tulemused, mis viisid konkreetse süsteemiauditite kava kindlaksmääramiseni. Riskihindamise ajakohastamist tuleb kirjeldada eespool punktis 3, mis hõlmab auditistrateegia muudatusi.
- 4.3 Allpool punktis 9.1 toodud tabeli puhul süsteemiaudititega, sealhulgas konkreetsete teemavaldkondadega seotud audititega seoses tehtud oluliste tähelepanekute ja nende alusel tehtud järelduste kirjeldus.

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 4.4 Märge selle kohta, kas kindlakstehtud eeskirjade eiramisi peeti olemuselt süsteemseks, ja võetud meetmetega seotud üksikasjade kohta, sealhulgas eeskirjade eiramisega seotud kulude suuruse ja nendega seotud mis tahes finantskorrektsioonide kindlaksmääramine kooskõlas määruse artikli 71 lõike 3 punktiga b ja artikliga 97.
- 4.5 Teave varasemate aruandeaastate süsteemiauditite auditisoovituste alusel võetud järelmeetmete kohta.
- 4.6 Rahastamisvahenditega või konkreetsete eeskirjadega (nt riigiabi, riigihanked, lihtsustatud kuluvõimalused, kuludega sidumata maksed) hõlmatud muude kululiikidega seotud eeskirjade eiramiste või puuduste kirjeldus, mis avastati süsteemiauditite käigus ja korraldusasutuse võetud järelmeetmed nende vajakajäämistele kõrvaldamiseks.
- 4.7 Pärast süsteemiauditite saavutatud kindluse tase (madal/keskmine/kõrge) ja selle põhjendus.

5. Tegevusauditid

Interregi programmide puhul on eespool esitatud punkte 5.1–5.10 vaja kohandada, et need kirjeldaks meetmeid, mis on võetud aruande koostamisel vastavalt erieeskirjadele, mida kohaldatakse Interregi programmidega seotud toimingute auditeerimisel, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48.

- 5.1 Tegevusauditite teostavad asutused (sh auditeerimisasutus), nagu on sätestatud artiklis 73.
- 5.2 Kasutatud valimi koostamise meetodika kirjeldus ja teave selle kohta, kas meetodika on auditistrateegiaga kooskõlas.
- 5.3 Märge statistilise valimi koostamisel kasutatud näitajate kohta ning valimi aluseks olevate arvutuste ning kohaldatud professionaalse hinnangu selgitus. Statistilise valimi koostamisel kasutatakse järgmisi näitajaid: olulisustase, usaldusvärsustase, valimikontrolli ühik, eeldatav veamäär, valikusamm, standardhälve, populatsiooniväärtus, populatsiooni suurus ja valimi suurus ning teave stratifitseerimise kohta. Valimi koostamise, summaarse veamäära ja jääkveamäära aluseks olevad arvutused on esitatud punktis 9.3 allpool sellises vormis, mis võimaldab mõista võetud peamisi meetmeid kooskõlas kasutatud konkreetse valimi koostamise meetodiga.
- 5.4 Raamatupidamisarvestuses sisalduvate summade, aruandeaastal vahemaksete taotlustes deklareeritud summade ja juhusliku valimi aluseks olnud populatsiooni (punktis 9.2 esitatud tabeli veerg A) kooskõlastav võrdlemine. Kooskõlastav võrdlemine hõlmab negatiivseid valimikontrolli ühikuid, kui finantskorrektsioonid on tehtud.
- 5.5 Kui on negatiivseid elemente, siis kinnitus selle kohta, et neid käsitatakse eraldi populatsioonina. Kõnealuste ühikute auditite põhitulemuste analüüs, keskendudes eelkõige selle kontrollimisele, kas finantskorrektsioonide kohaldamise otsused (mille on teinud kas liikmesriik või komisjon) on kantud raamatupidamisarvestusse tagasisivõtmisena
- 5.6 Mittestatistilise valimimeetodi kasutamise korral, tuleb lisada meetodi kasutamise põhjused, audititega hõlmatud valimikontrolli ühikute protsent ning juhuslikkuse tagamiseks võetud meetmed, pidades silmas, et valim peab olema representatiivne.

Lisaks tuleb kirjeldada meetmeid, mis on võetud valimi piisava suuruse tagamiseks, et võimaldada auditeerimisasutusel koostada kehtiv auditiarvamus. Mittestatistilise valimimeetodi kasutamise korral tuleb arvutada ka summaarne (prognoositav) veamäär.

- 5.7 Tegevusauditite põhitulemuste analüüs, milles esitatakse:

1) auditeeritud valimikontrolli ühikute arv ja vastav veasumma;

Kolmapäev, 27. märts 2019

- 2) veatüüp valimikontrolli ühikute kaupa ⁽¹⁾;
- 3) leitud vigade laad ⁽²⁾;
- 4) kihtide ⁽³⁾ veamäär ja vastavate tõsiste puuduste või eeskirjade eiramiste veamäära ülempiir, algpõhjused, väljapakutud parandusmeetmed (sh juhtimis- ja kontrollisüsteemide parandamiseks) ja mõju auditiarvamusele.

Esitada lisaselgitused allpool punktides 9.2 ja 9.3 toodud andmete kohta, eelkõige seoses summaarse veamääraga.

- 5.8 Selgitused jooksva aruandeaastaga seotud finantskorrektsioonide kohta, mida korraldusasutus on rakendanud enne raamatupidamisarvestuse esitamist komisjonile ja mis on saadud tegevusauditite tulemusena, sealhulgas püsivalt määratud või ekstrapoleeritud korrektsioonid, mille tulemusena väheneb raamatupidamisarvestuses sisalduvate kulude jääkveamäär 2 %ni, mis on kooskõlas artikliga 92.
- 5.9 Summaarse veamäära ja jääkveamäära (esitatud allpool punktis 9.2) võrdlus olulisuse piirmääraga 2 %, et teha kindlaks, kas populatsiooni kohta on esitatud olulisi valeandmeid, ja mõju auditiarvamusele.
- 5.10 Üksikasjalikud andmed selle kohta, kas kindlakstehtud eeskirjade eiramisi peeti olemuselt süsteemseks, ja võetud meetmete kohta, sealhulgas abikõlbmatute kulude suuruse ja nendega seotud mis tahes finantskorrektsioonide kindlaksmääramine.
- 5.11 Teave selliste tegevusauditite alusel võetud järelmeetmete kohta, mis on tehtud Interregi programmidega ühise valimi põhjal, lähtudes konkreetsetest eeskirjadest, mida kohaldatakse Interregi programmide tegevusauditite suhtes, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48.
- 5.12 Teave varasemate aruandeaastate tegevusauditite tulemuste alusel võetud järelmeetmete kohta, eelkõige seoses tõsiste süsteemsete puudustega.
- 5.13 Tabel, milles kajastatakse vigade liigitust, mis võib olla komisjoniga kokku lepitud.
- 5.14 Juhtimis- ja kontrollisüsteemi nõuetekohase toimimisega seotud tegevusauditite peamiste tähelepanekute põhjal tehtud järeldused.

Interregi programmide puhul on punkti 5.14 vaja kohandada, et see kirjeldaks meetmeid, mis on võetud järelduste koostamiseks vastavalt erieeskirjadele, mida kohaldatakse Interregi programmidega seotud toimingute auditeerimisel, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48.

6. Raamatupidamisarvestuse auditid

- 6.1 Raamatupidamisarvestuse auditeid teinud asutused/üksused.
- 6.2 Auditeerimis põhimõtted, mida kasutati kontrollimaks, et raamatupidamisarvestus on täielik, täpne ja õige. See hõlmab viidet süsteemi- ja tegevusaudititega seoses tehtud auditeerimisele, mis on asjakohane raamatupidamisarvestusega seotud vajaliku kindlustunde saavutamiseks ja raamatupidamisaruannete projektide täiendavaks kontrollimiseks enne kui need komisjonile saadetakse.

⁽¹⁾ Juhuslik, süsteemne, anomaalne.

⁽²⁾ Näiteks: rahastamiskõlblikkus, riigihanked, riigiabi.

⁽³⁾ Eri kihtide veamäär avaldatakse juhul, kui kohaldata üldpopulatsiooni stratifitseerimist, mis hõlmab sarnaste omadustega allpopulatsioone, nt toiminguid, mis koosnevad programmist tehtavatest rahalistest maksetest rahastamisvahenditesse, suure väärtusega ühikute jaoks või fondidele (mitut fondi hõlmavate programmide korral).

Kolmapäev, 27. märts 2019

6.3 Järeldused, mis on tehtud raamatupidamisarvestuse terviklikkuse, täpsuse ja õigsuse auditeerimisel, sealhulgas märke raamatupidamisarvestuses tehtud ja väljenduvate asjakohaste finantskorrektsioonide kohta selliste järelduste järelmeetmetena.

6.4 Märke selle kohta, kas väljaselgitatud eeskirjade eiramisi peeti olemuselt süsteemseks, ja võetud meetmete kohta.

7. Muu teave

7.1 Auditeerimisasutuse hinnang tehtud auditite käigus teatatud pettuste ja avastatud pettusekahtluste kohta (sh muude liikmesriigi või ELi asutuste teatatud juhud, mis on seotud auditeerimisasutuse tehtud tegevusaudititega) ning võetud meetmed. Teave juhtumite arvu, raskusastme ja asjaomaste summade kohta, kui need on teada.

7.2 Edasised sündmused, mis toimusid pärast aruandeaasta lõppu ja enne auditeerimise aastaaruande edastamist komisjonile ning mida võetakse arvesse kindluse taseme määramisel ja auditeerimisasutuse arvamuse koostamisel.

8. Üldine kindlustase

8.1 Märke juhtimis- ja kontrollisüsteemi nõuetekohase toimimisega seoses saavutatud üldise kindlustaseme kohta ja selgitus, kuidas selline tase süsteemi- ja tegevusauditite tulemusi kombineerides saavutati. Asjakohasel juhul peab auditeerimisasutus võtma arvesse ka liikmesriikides või Euroopa Liidus saadud muid auditeerimistulemusi.

8.2 Hinnang kõikide leevendamismeetmete kohta, mis ei ole seotud kohaldatud finantskorrektsioonidega, hinnang kohaldatud finantskorrektsioonide kohta ning vajaduse kohta täiendavate parandusmeetmete järele nii juhtimis- kui ka kontrollisüsteemide parandamise seisukohast ja hinnang mõju kohta ELi eelarvele.

9. AUDITEERIMISE AASTAARUANDE LISAD

9.1 Süsteemiauditite tulemused

Auditeeritud asutus	Fond (mitut fondi hõlmavad programmid)	Auditi nimetus	Lõpliku auditiaaruande kuupäev	Programm [Viitenumber ja programmi nimetus]										Üldhindamine (kateegooria 1, 2, 3, 4) [nagu on määratud tabelis 2 – määruse X lisa]	Märkused	
				Põhinõuded (vastavalt asjaoludele) [nagu on määratud tabelis 1 – määruse X lisa]												
				1. põhinõue	2. põhinõue	3. põhinõue	4. põhinõue	5. põhinõue	6. põhinõue	7. põhinõue	8. põhinõue	9. põhinõue	10. põhinõue			
Korraldusasutus																
Vahendusasutus(ed)																
Raamatupidamisülesandeid täitev asutus (kui neid ei täida korraldusasutus)																

Märkus: Põhinõuded, mida käsitlevad lahtrid on tabelis tühjaks jäetud, ei kehti auditeeritud üksuse suhtes.

Kolmapäev, 27. märts 2019

9.2 Tegevusauditite tulemused

Fond	Programmi viitenumber	Programmi nimetus	A	B		C	D	E	F	G	H
			Summa eurodes vastavalt populatsioonile, millest valim võeti ⁽⁷⁾	Juhusliku valimi puhul auditeeritud aruandeaasta kulud		Juhuslikus valimis esinenud abikõlbmatute kulude summa	Summaarne veamäär ⁽⁸⁾	Summaarse veamäära tõttu rakendatud korrektsioonid	Summaarne jääkveamäär (F = (D * A) – E)	Muud auditeeritud kulud ⁽⁹⁾	Abikõlbmatute kulude summa muudes auditeeritud kuludes
				Summa ⁽¹⁰⁾	% ⁽¹¹⁾						

⁽¹⁾ Nagu on määratletud määruse artikli 2 lõikes 29.

⁽²⁾ Juhuslik, süsteemne, anomaalne.

⁽³⁾ Näiteks: rahastamiskõlblikkus, riigihanked, riigiabi.

⁽⁴⁾ Eri kihtide veamäär avaldatakse juhul, kui kohaldati üldpopulatsiooni stratifitseerimist, mis hõlmab sarnaste omadustega allpopulatsioone, nt toiminguid, mis koosnevad programmist tehtavatest rahalistest maksetest rahastamisvahenditesse, suure väärtusega ühikute jaoks või fondidele (mitut fondi hõlmavate programmide korral).

⁽⁵⁾ Koguveamäär, millest on maha arvatud eespool punktis 5.8 osutatud korrektsioonid, jagatuna kogupopulatsiooniga.

⁽⁶⁾ Üldine kindlustase vastab ühele määruse X lisa tabelis 2 esitatud neljast kategooriast.

⁽⁷⁾ Veerus A viidatakse populatsioonile, millest juhuslik valim on võetud, s.o korraldusasutuse / raamatupidamisüksusteid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlusesse ja millest on olemasolu korral maha arvatud negatiivsed valimikontrolli ühikud. Vajaduse korral esitatakse selgitused punktis 5.4.

⁽⁸⁾ Summaarne veamäär arvutatakse enne seda, kui tehakse finantskorrektsioonid seoses auditeeritud valimiga või juhusliku valimi aluseks olnud populatsiooniga. Kui juhuslik valim hõlmab rohkem kui üht fondi või programmi, on veerus D esitatud (arvutatud) summaarne veamäär seotud kogu populatsiooniga. Kui kasutatakse stratifitseerimist, esitatakse punktis 5.7 lisateave kihtide kaupa.

⁽⁹⁾ Vajaduse korral viidatakse veerus G täiendava valimiga seoses auditeeritud kuludele.

⁽¹⁰⁾ Auditeeritud kulude summa (kui kohaldatakse allvalimit, kantakse sellesse veergu üksnes tegelikult auditeeritud kuluartiklite summa).

⁽¹¹⁾ Populatsiooniga seoses auditeeritud kulude protsentuaalne osakaal.

9.3 Juhusliku valimi koostamise, summaarse veamäära ja summaarse jääkveamäära aluseks olevad arvutused.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XVIII LISA**Auditistrateegia vorm – artikkel 72****1. SISSEJUHATUS**

- a) Auditistrateegiaga hõlmatud programm(id) (nimetus/nimetused ja komisjoni viitenumber/viitenumbrid ⁽¹⁾), fondid ja ajavahemik.
- b) Auditistrateegia koostamise, järelevalve ja ajakohastamise eest vastutav auditeerimisasutus ja mis tahes muud kõnealuse dokumendi väljatöötamises osalenud asutused.
- c) Viide auditeerimisasutuse staatusele (riiklik, piirkondlik või kohalik avaliku sektori asutus) ja asutus, kuhu see kuulub.
- d) Viide ülesande kirjeldusele, auditi põhimäärusele või liikmesriigi õigusaktidele (vajaduse korral), märkides auditeerimisasutuse ja tema vastutuse all auditeid tegevate muude asutuste ülesanded ja kohustused.
- e) Auditeerimisasutuse kinnitus, et auditeid tegevatel asutustel on nõutav funktsionaalne ja korralduslik sõltumatus.

2. RISKIHINDAMINE

- a) Järgitava riskihindamismeetodi ning
- b) riskihindamise ajakohastamise sisekorra selgitus.

3. METOODIKA**3.1. Ülevaade**

- a) Viide rahvusvaheliselt tunnustatud auditistandarditele, mida auditeerimisasutus kohaldab oma audititöös.
- b) Teave selle kohta, kuidas määrab auditeerimisasutus kindlaks usaldatavustaseme standardsete juhtimis- ja kontrollisüsteemiga programmide ning laiendatud proportsionaalse korruga programmide puhul (põhielementide kirjeldus, auditi liik ja ulatus).
- c) Viide kehtivatele menetlustele, mille kohaselt koostatakse auditeerimise aastaaruanne ja auditiarvamus, mis esitatakse komisjonile vastavalt määruse artikli 71 lõikele 3, tehes Interregi programmide jaoks vajalikud erandid, lähtudes konkreetsetest eeskirjadest, mida kohaldatakse Interregi programmide tegevusauditite suhtes, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48.
- d) Viide auditijuhenditele või -menetlustele, milles kirjeldatakse põhilisi auditietappe, sh komisjonile vastavalt määruse artikli 71 lõikele 3 esitava auditeerimise aastaaruande koostamisel avastatud vigade liigitamist.
- e) Interregi programmide puhul viide konkreetsele auditeerimiskorrale ja selgitus selle kohta, kuidas kavatses auditeerimisasutus tagada koostöö komisjoniga tegevusauditite puhul, mis hõlmavad Interregi programmide ühist valimit, mille komisjon koostab vastavalt määruse (EL) nr [...] [ETK määrus] artiklile 48.
- f) Interregi programmid, mille puhul võidakse nõuda täiendavat auditit, nagu on sätestatud määruse (EL) nr [ETK määrus] artiklis 48, (viide sellisel juhul kohaldatavale konkreetsele auditeerimiskorrale ja viide täiendava auditi järeelmeetmetele).

⁽¹⁾ Märkida ühise juhtimis- ja kontrollisüsteemiga hõlmatud programmid, kui mitme programmi jaoks on loodud ühtne auditistrateegia.

Kolmapäev, 27. märts 2019

3.2. Juhtimis- ja kontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise auditid (süsteemiauditid)

Auditeeritavad asutused ja süsteemiaudititega seotud põhinõuded. Loetelu peaks hõlmama kõiki asutusi, mis on valitud viimase kaheteistkümneme kuu jooksul.

Vajaduse korral viide sellele audititükkusele, kellele tugineb kõnealuseid auditid tegev auditeerimisasutus.

Märge konkreetsetele teemavaldkondadele suunatud mis tahes süsteemiauditite kohta, näiteks:

- a) riigihanke-eeskirjade, riigiabi-eeskirjade, keskkonnanõuete ja muude kohaldatavate õigusaktide järgimisega seotud haldus- ja kohapealsete kontrollide kvaliteet ja arv;
- b) korraldus- või vahendusasutuse tegevuse kvaliteet projektide valikul ning halduskontrollide teostamisel;
- c) rahastamisvahendite loomine ja rakendamine rahastamisvahendeid rakendavate asutuste poolt;
- d) elektrooniliste süsteemide turvalisus ja toimimine ning nende koostalitlusvõime komisjoni elektroonilise andmevahetussüsteemiga;
- e) korraldusasutuse esitatud ning vahe-eesmärke, eesmärke ja programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme käsitlevate andmete usaldusväärsus;
- f) finantskorrektsioonid (mahaarvamised);
- g) tõhusate ja proportsionaalsete pettusevastaste meetmete rakendamine, mille aluseks on pettuste riskihindamine.

3.3. Tegevusauditid (v.a Interregi programmid)

- a) Määruse artikli 73 kohaselt kasutatava valimimethodika ja tegevusauditite suhtes kohaldatavate muude erimenetluste kirjeldus (või viide täpsustavale sisedokumentidele), eelkõige seoses avastatud vigade, sh kahtlustatava pettuse liigitamise ja käsitlemisega.
- b) Eraldi kirjeldus esitatakse nende aastate kohta, kui liikmesriik otsustab kohaldada ühe või mitme programmi puhul laiendatud proportsionaalset korda, nagu on sätestatud määruse artiklis 77.

3.4. Interregi programmide tegevusauditid

- a) Audititulemuste ja leitud vigade määruse EL nr [ETK määrus] artikli 48 kohase käsitlemise ning tegevusauditite suhtes kohaldatavate muude erimenetluste kirjeldus (või viide täpsustavale sisedokumentidele), eelkõige seoses komisjoni poolt igal aastal koostatava ühise valimiga Interregi programmide jaoks.
- b) Eraldi kirjeldus esitatakse nende aastate kohta, kui Interregi programmide tegevusauditite ühine valim ei hõlma kõnealuse programmi toiminguid või valimikontrolli ühikuid.

Sellisel juhul esitatakse kirjeldus valimi koostamise methodika kohta, mida auditeerimisasutus peab kasutama, ja tegevusauditite jaoks kehtestatud muude konkreetsete menetluste kohta, eelkõige seoses avastatud vigade liigitamise ja käsitlemisega.

3.5. Raamatupidamisarvestuse auditid

Raamatupidamisarvestuse auditeerimisviisi kirjeldus.

Kolmapäev, 27. märts 2019

3.6. Vahendite haldaja kinnituse kontrollimine

Viide vahendite haldaja kinnituses esitatud väidete kontrollimiseks korraldusasutuse poolt auditiarvamuse koostamise eesmärgil loodud sisekorrale.

4. KAVANDATUD AUDITEERIMINE

- a) Jooksva ja kahe järgmise aruandeaasta auditeerimisprioriteetide ja eesmärkide kirjeldus ja põhjendus koos selgitusega selle kohta, kuidas riskihindamise tulemused on seotud kavas oleva auditeerimisega.
- b) Süsteemiauditite (sh konkreetsete teemavaldkondadega seotud sihtotstarbeliste auditite) puhul jooksva aruandeaastaga ja kahe järgmise aruandeaastaga seotud auditiülesannete hinnanguline ajakava järgmiselt:

Auditeeritavad asutused või konkreetsed teemavaldkonnad	Viite-number	Programmi nimetus	Auditeerimise eest vastutav asutus	Riskihindamise tulemus	20xx Auditi eesmärk ja ulatus	20xx Auditi eesmärk ja ulatus	20xx Auditi eesmärk ja ulatus

5. VAHENDID

- a) Auditeerimisasutuse organisatsiooniline struktuur
- b) Märge kavandatud vahendite eraldamise kohta jooksva aruandeaastal ja kahel järgmisel aruandeaastal (sh teave kõikide kavandatud allhangete ja nende ulatuse kohta, kui see on asjakohane).

Kolmapäev, 27. märts 2019

XIX LISA**Maksetaotluste vorm – artikli 85 lõige 3****MAKSETAOTLUS
EUROOPA KOMISJON**

Asjaomane fond ⁽¹⁾ :	<type="S" input="S" > ⁽²⁾
Viitenumber:	<type="S" input="S">
Programmi nimetus:	<type="S" input="G">
Komisjoni otsus:	<type="S" input="G">
Komisjoni otsuse kuupäev:	<type="D" input="G">
Maksetaotluse number:	<type="N" input="G">
Maksetaotluse esitamise kuupäev:	<type="D" input="G">
Riiklik viitenumber (vabatahtlik):	<type="S" maxlength="250" input="M">

⁽¹⁾ Kui programm on seotud rohkem kui ühe fondiga, esitatakse iga fondi kohta eraldi maksetaotlus.

⁽²⁾ Koodide seletus:
tüüp: N = number, D = kuupäev, S = string, C = märkeruut, P = protsendimäär, B = kahendmuutuja, Cu = rahaühik
sisestus: M = käsitsi, S = valiku hulgast, G = sisestati süsteemis

Vastavalt määruse (EL) nr 2018/yyyy [ühissätete määrus] artiklile 85 käsitletakse selles maksetaotluses aruandeaastat

alates ⁽¹⁾	<type="D" input="G">	kuni	<type="D" input="G">
-----------------------	----------------------	------	----------------------

⁽¹⁾ Aruandeaasta esimene päev, mille elektrooniline süsteem automaatselt kodeerib.

Kulud prioriteetide ja piirkonnakategooriate kaupa vastavalt sellele, nagu need on kirjendatud raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamisarvestuses

(Sealhulgas rahastamisvahendisse tehtud programmi maksed (määruse artikkel 86))

Prioriteet	Toetuse arvutamise põhimõtte (avaliku sektori toetus või kokku) (1)	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ja toetusesaajate makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma artikli 85 lõike 3 punkti a ja artikli 85 lõike 4 tähenduses.	Tehniliseks abiks ettenähtud summa artikli 85 lõike 3 punkti b tähenduses.	Avaliku sektori makstud või makstava toetuse kogusumma artikli 85 lõike 3 punkti c tähenduses.
	A	B	C	D
<u>Prioriteet nr 1</u>				
Vähem arenenud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
<u>Prioriteet nr 2</u>				
Vähem arenenud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

Prioriteet	Toetuse arvutamise põhimõte (avaliku sektori toetus või kokku) ⁽¹⁾	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ja toetusesaajate makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma artikli 85 lõike 3 punkti a ja artikli 85 lõike 4 tähenduses.	Tehniliseks abiks ettenähtud summa artikli 85 lõike 3 punkti b tähenduses.	Avaliku sektori makstud või makstava toetuse kogusumma artikli 85 lõike 3 punkti c tähenduses.
	A	B	C	D
Prioriteet nr 3				
Vähem arenenud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Kõik kokku		<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

⁽¹⁾ EMKFi puhul kehtib kaasrahastamine ainult avaliku sektori kulude kogusumma suhtes. Seepärast kohandatakse arvutamise põhimõtet EMKFi puhul selles vormis automaatselt avalikule sektorile.

VÕI

Kulud erieesmärkide kaupa, nagu need on kirjendatud korraldusasutuse raamatupidamisarvestuses

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

Erieesmärk	Toetuse arvutamise põhimõtte (avaliku sektori toetus või kokku)	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel kantud avaliku sektori kulude kogusumma
	A	B	C
Erieesmärk nr 1:			
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 4 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artiklid 14 ja 15]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Erieesmärk nr 2:			
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Erieesmärk	Toetuse arvutamise põhimõte (avaliku sektori toetus või kokku)	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel kantud avaliku sektori kulude kogusumma
	A	B	C
Erieesmärk nr 3:			
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type="S" input="G">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Kõik kokku		<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

Prioriteet	Toetuse arvutamise põhimõte (avaliku sektori toetus või kokku) () A	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ja toetusesaajate makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma artikli 85 lõike 3 punkti a ja artikli 85 lõike 4 tähenduses. B	Tehniliseks abiks ettenähtud summa artikli 85 lõike 3 punkti b tähenduses. C	Avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma artikli 85 lõike 3 punkti c tähenduses. D
<u>Prioriteet nr 1</u>	<type="S" input="C">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type="S" input="C">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
<u>Prioriteet nr 3</u>	<type="S" input="C">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Kõik kokku		<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

Kolmapäev, 27. märts 2019

DEKLARATSIOON

Seda maksetaotlust kinnitades taotleb raamatupidamisülesandeid täitev asutus / korraldusasutus järgmiste summade tasumist.

Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse nimel: või Raamatupidamisülesandeid täitva korraldusasutuse nimel:	<type="S" input="G">
--	----------------------

MAKSETAOTLUS

FOND	Vähem arenenud piirkonnad	Üleminekupiirkonnad	Enam arenenud piirkonnad	Äärepoolseimad piirkonnad ja põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad
	A	B	C	D
<type="S" input="G">	<type="Cu" input="G">		<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

või

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

Fond		Summad
<type="S" input="G">	Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="Cu" input="G">
	Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type="Cu" input="G">
	Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type="Cu" input="G">
	Meetmeliik 4 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artiklid 14 ja 15]	<type="Cu" input="G">
FOND		SUMMA
<type="S" input="G">		<type="Cu" input="G">

Kolmapäev, 27. märts 2019

Makse tehakse järgmisele pangakontole:

Määratud asutus	<type="S" maxlength="150" input="G">
Pank	<type="S" maxlength="150" input="G">
BIC KOOD	<type="S" maxlength="11" input="G">
Pangakonto IBAN	<type="S" maxlength="34" input="G">
Konto omanik (kui erineb määratud asutusest).	<type="S" maxlength="150" input="G">

Kolmapäev, 27. märts 2019

Liide: Teave programmist rahastamisvahenditesse tehtud maksete kohta, millele on viidatud määruse artiklis 86 ja mis on lisatud maksetaotlusesse (kumulatiivselt alates programmi algusest)

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 (¹)	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
<u>Prioriteet nr 1</u>				
Vähem arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Vähem arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
<u>Prioriteet nr 3</u>	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Vähem arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 ⁽¹⁾	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Enam arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Kõik kokku	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

(¹) See summa ei sisaldu maksetaotluses.

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 ⁽¹⁾	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
<u>Prioriteet nr 1</u>				
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 ⁽¹⁾	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Prioriteet nr 3	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Kõik kokku	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

(1) See summa ei sisaldu maksetaotluses.

või

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 ⁽¹⁾	
	A	B	C	D
	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Erieesmärk nr 1:				
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 ⁽¹⁾	
	A	B	C	D
	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Erieesmärk nr 2:				
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeoleku- fondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Erieesmärk nr 3:				
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeoleku- fondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">
Kõik kokku	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">

⁽¹⁾ See summa ei sisaldu maksetaotluses.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XX LISA

Raamatupidamisarvestuse vorm – artikli 92 lõike 1 punkt a

ARUANDEAASTA RAAMATUPIDAMISARVESTUS

<type=„D“ – type=„D“ input=„S“>

EUROOPA KOMISJON

Asjaomane fond ⁽¹⁾ :	<type=„S“ input=„S“ > ⁽²⁾
Viitenumber:	<type=„S“ input=„S“>
Programmi nimetus:	<type=„S“ input=„G“>
Komisjoni otsus:	<type=„S“ input=„G“>
Komisjoni otsuse kuupäev:	<type=„D“ input=„G“>
Raamatupidamisarvestuse versioon:	<type=„S“ input=„G“>
Raamatupidamisarvestuse esitamise kuupäev:	<type=„D“ input=„G“>
Riiklik viitenumber (vabatahtlik):	<type=„S“ maxlength=„250“ input=„M“>

⁽¹⁾ Kui programm on seotud rohkem kui ühe fondiga, esitatakse raamatupidamisarvestus iga fondi kohta eraldi.

⁽²⁾ Koodide seletus:
tüüp: N = number, D = kuupäev, S = string, C = märkeruut, P = protsendimäär, B = kahendmuutuja, Cu = rahaühik
sisestus: M = käsitsi, S = valiku hulgast, G = sisestati süsteemis

DEKLARATSIOON

Programmi eest vastutav korraldusasutus kinnitab, et:

- 1) raamatupidamisarvestus on terviklik, täpne ja õige, kirjendatud kulud vastavad kohaldatavatele õigusnormidele ning on seaduslikud ja korrektsed;
- 2) fondispetsiifiliste määruste, määruse (EL, Euratom) nr [finantsmäärus] artikli 63 lõike 5 ning määruse artikli 68 punktide a–e nõuded on täidetud;
- 3) artiklis 76 käsitletud dokumentide kättesaadavuse nõuded on täidetud.

Korraldusasutuse nimel:	<type=„S“ input=„G“>
-------------------------	----------------------

Kolmapäev, 27. märts 2019

1. liide: Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse / korraldusasutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud summad

Prioriteet	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud aruandeaasta maksetaotlustesse artikli 92 lõike 3 punkti a tähenduses. A	Tehniliseks abiks ettenähtud summa artikli 85 lõike 3 punkti b tähenduses. B	Avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma artikli 92 lõike 3 punkti a tähenduses. C
<u>Prioriteet nr 1</u>			
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 2</u>			
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 3</u>			
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Prioriteet	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud aruandeaasta maksetaotlusesse artikli 92 lõike 3 punkti a tähenduses. A	Tehniliseks abiks ettenähtud summa artikli 85 lõike 3 punkti b tähenduses. B	Avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma artikli 92 lõike 3 punkti a tähenduses. C
<u>Prioriteet nr 4</u>			
<u>Kokku</u>			
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Kõik kokku	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

või

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

Erieesmärk	Korraldusametuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse. A	Tegevuse sooritamisel kantud vastavate avaliku sektori kulude kogusumma B
<u>Erieesmärk nr 1:</u>		
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 4 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artiklid 14 ja 15]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Erieesmärk nr 2:</u>		
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

Prioriteet	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud aruandeaasta maksetaotlustesse artikli 92 lõike 3 punkti a tähenduses. A	Tehniliseks abiks ettenähtud summa artikli 85 lõike 3 punkti b tähenduses. B	Avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma artikli 92 lõike 3 punkti a tähenduses. C
<u>Prioriteet nr 1</u>	<type=„Cu“ input=„M“>		<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type=„Cu“ input=„M“>		<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 3</u>	<type=„Cu“ input=„M“>		<type=„Cu“ input=„M“>
Kõik kokku	<type=„Cu“ input=„G“>		<type=„Cu“ input=„G“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

2. liide: Aruandeaasta jooksul tagasi võetud summad

Prioriteet	TAGASIVÕTMISED	
	Vahemaksete taotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastav avaliku sektori toetus
	A	B
<u>Prioriteet nr 1</u>		
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 2</u>		
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 3</u>		
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad		
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Prioriteet	TAGASIVÕTMISED	
	Vahemaksete taotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastav avaliku sektori toetus
	A	B
<u>Prioriteet nr 4</u>		
<u>Kokku</u>		
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
KÕIK KOKKU	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

Aruandeaasta jooksul tagasivõetud summade jaotus vastavate kulude deklareerimise aruandeaasta kaupa

Seotud 30. juunil XX... lõppeva aruandeaastaga (kokku)	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Eelkõige tegevusauditite tulemusel korrigeeritud summad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Seotud 30. juunil ... lõppeva aruandeaastaga (kokku)	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Eelkõige tegevusauditite tulemusel korrigeeritud summad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

Prioriteet	TAGASIVÕTMISED	
	Maksetaotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastav avaliku sektori toetus
	A	B
<u>Prioriteet nr 1</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Prioriteet	TAGASIVÕTMISED	
	Maksetaotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastav avaliku sektori toetus
	A	B
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 3</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
KÕIK KOKKU	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

Aruandeaasta jooksul tagasivõetud summade jaotus vastavate kulude deklareerimise aruandeaasta kaupa

Seotud 30. juunil XX... lõppeva aruandeaastaga (kokku)	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Eelkõige tegevusauditite tulemusel korrigeeritud summad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Seotud 30. juunil ... lõppeva aruandeaastaga (kokku)	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Eelkõige tegevusauditite tulemusel korrigeeritud summad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

või

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

Erieesmärk	TAGASIVÕTMISED	
	Maksetaotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastavad avaliku sektori kulutused
	A	B
<u>Erieesmärk nr 1:</u>		
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Erieesmärk	TAGASIVÕTMISED	
	Maksetaotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastavad avaliku sektori kulutused
	A	B
Meetmeliik 4 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artiklid 14 ja 15]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Erieesmärk nr 2:</u>		
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Erieesmärk nr 3:</u>		
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Kokku</u>		
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi/ Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

Erieesmärk	TAGASIVÕTMISED	
	Maksetaotlustes esitatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Vastavad avaliku sektori kulutused
	A	B
Meetmeliik 4 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artiklid 14 ja 15]	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
KÕIK KOKKU	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

Aruandeaasta jooksul tagasivõetud summade jaotus vastavate kulude deklareerimise aruandeaasta kaupa

Seotud 30. juunil ... lõppeva aruandeaastaga (kokku)	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Eelkõige tegevusauditite tulemusel korrigeeritud summad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Seotud 30. juunil ... lõppeva aruandeaastaga (kokku)	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Eelkõige tegevusauditite tulemusel korrigeeritud summad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

2. liide: programmist rahastamisvahenditesse makstud summad (kumulatiivselt alates programmi algusest) – artikkel 86

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 (!)	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
<u>Prioriteet nr 1</u>				
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>

Kolmapäev, 27. märts 2019

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 (!)	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 3</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 4</u>				
<u>Kokku</u>				
Vähem arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Üleminekupiirkonnad	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Enam arenenud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 ⁽¹⁾	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Äärepoolseimad piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>
Kõik kokku	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

(¹) Seda summat ei lisata maksetaotlustesse.

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 (!)	
	A	B	C	D
Prioriteet	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
<u>Prioriteet nr 1</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<u>Prioriteet nr 3</u>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
<i>Kõik kokku</i>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

(!) Seda summat ei lisata maksetaotlustesse.

või

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

	Esimeses maksetaotluses esitatud summa, mis maksti rahastamisvahendisse kooskõlas artikliga 86 (maksimaalselt [25 %] programmist vastava rahastamislepingu alusel rahastamisvahendi jaoks eraldatud maksete kogusummast.)		Vastav kontrollitud summa, nagu on osutatud artikli 86 lõikes 3 (!)	
	A	B	C	D
	Rahastamisvahendisse tehtud programmi maksete kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa	Artikli 86 tähenduses rahastamiskõlblike kuludena tegelikult tehtud programmi maksete kogusumma või tagatiste puhul võetud kulukohustustega seotud kogusumma	Vastava avaliku sektori toetuse summa
Erieesmärk nr 1:				
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Erieesmärk nr 2:				
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Erieesmärk nr 3:				
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>	<type=„Cu“ input=„M“>
Kõik kokku	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>	<type=„Cu“ input=„G“>

(!) See summa ei sisaldu maksetaotluses.

4. liide: Kulude vastavusse viimine – artikkel 92

Prioriteet	Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma		Määruse artikli 92 kohaselt deklareeritud kulud		Vahe		Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)
	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.	Raamatupidamisüksandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma.	(E = A - C)	(F = B - D)	
	A	B	C	D	E	F	G
<u>Prioriteet nr 1</u>							
Vähem arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">

Prioriteet	Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma		Määruse artikli 92 kohaselt deklareeritud kulud		Vahe		Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)
	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma.	(E = A - C)	(F = B - D)	
	A	B	C	D	E	F	G
<u>Prioriteet nr 2</u>							
Vähem arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Üleminekupiirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Enam arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

Prioriteet	Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma		Määruse artikli 92 kohaselt deklareeritud kulud		Vahe		Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)
	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma.	(E = A - C)	(F = B - D)	
	A	B	C	D	E	F	G
<u>Prioriteet nr 3</u>							
<u>Kokku</u>							
Vähem arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Üleminekupiirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Enam arenenud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Äärepoolseimad piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Põhjapoolsed hõredalt asustatud piirkonnad	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Kõik kokku	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Sellest auditite tulemusel jooksvas arvestuses korrigeeritud summad					<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	

Kohaldatakse ainult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi suhtes

Erieesmärk	Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma		Määruse artikli 92 kohaselt deklareeritud kulud		Vahe		Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)
	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma.	(E = A – C)	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.
	A	B	C	D	E	A	B
<u>Erieesmärk nr 1:</u>							
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Meetmeliik 4 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artiklid 14 ja 15]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">

Kolmapäev, 27. märts 2019

Erieesmärk	Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma		Määruse artikli 92 kohaselt deklareeritud kulud		Vahe		Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)
	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud maksetaotlustesse	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma.	(E = A - C)	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.
	A	B	C	D	E	A	B
<u>Erieesmärk nr 2:</u>							
Meetmeliik 1 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 1]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Meetmeliik 2 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõige 2]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Meetmeliik 3 [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi / Sisejulgeolekufondi ning välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahendi määruse artikli 8 lõiked 3 ja 4]	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
jne							
Kõik kokku	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Sellest auditite tulemusel jooksvas arvestuses korrigeeritud summad					<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	

Vormi kohandatakse automaatselt komisjoni viitenumbri põhjal. Näiteks regioonide kategooriaid mittesisaldavate programmide korral (Ühtekuuluvusfond, ETK, EMKF, kui see on asjakohane) või selliste programmide korral, mille prioriteetide (erieesmärkide) suhtes ei kohaldata kaasrahastamismäära, näeb tabel välja selline:

Prioriteet	Komisjonile esitatud maksetaotlustesse lisatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma		Määruse artikli XX kohaselt deklareeritud kulud		Vahe		Märkused (vahe esinemise korral kohustuslik)
	Tegevuste sooritamisel toetusesaajate kantud ning toetusesaajate poolt makstud rahastamiskõlblike kulude kogusumma	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav toetuse kogusumma.	Raamatupidamisülesandeid täitva asutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on lisatud komisjonile esitatud vahemaksete taotlustesse.	Tegevuste sooritamisel avaliku sektori makstud või makstav asjakohase toetuse kogusumma.	(E = A - C)	(F = B - D)	
	A	B	C	D	E	F	G
<u>Prioriteet nr 1</u>	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
<u>Prioriteet nr 2</u>	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="S" maxlength="500" input="M">
Kõik kokku	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	<type="Cu" input="G">	
Sellest auditite tulemusel jooksvas arvestuses korrigeeritud summad					<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	

Kolmapäev, 27. märts 2019

XXI LISA

Finantskorrektsioonide taseme määramine: kindlasummalised ja ekstrapoleeritud finantskorrektsioonid – artikli 98 lõige 1

Ekstrapoleeritud korrektsiooni kohaldamine

Ekstrapoleeritud finantskorrektsioonide kohaldamisel, ekstrapoleeritakse esindusliku valimi kontrolli tulemusi ülejäänud populatsioonile, millest valim finantskorrektsiooni määramiseks võeti.

Asjaolud, mida kindla määraga korrektsioon kohaldamisel tuleb arvesse võtta

- a) suure puuduse või suurte puuduste mõju juhtimis- ja kontrollisüsteemi terviklikkusele;
- b) suure puuduse või suurte puuduste sagedus ja ulatus;
- c) liidu eelarvele põhjustatava kahju tase.

Kindla määraga finantskorrektsiooni tase määratakse kindlaks järgmiselt:

- a) kui suur puudus või suured puudused on nii põhimõttelised, sagedased või laialt levinud, et see/need kujutab/kujutavad endast süsteemi täielikku ebaõnnestumist, mis seab ohtu seonduvate kulude seaduslikkuse ja eeskirjadele vastavuse, kohaldatakse kindlat määra 100 %;
- b) kui suur puudus või suured puudused on nii sagedased ja laialt levinud, et see/need kujutab/kujutavad endast süsteemi äärmiselt tõsist ebaõnnestumist, mis seab ohtu väga suure osa seonduvate kulude seaduslikkuse ja eeskirjadele vastavuse, kohaldatakse kindlat määra 25 %;
- c) kui suur puudus või suured puudused tuleneb/tulenevad süsteemi mittetäielikust toimimisest või nii kehvast või nii harvast toimimisest, et see seab ohtu suure osa seonduvate kulude seaduslikkuse ja eeskirjadele vastavuse, kohaldatakse kindlat määra 10 %;
- d) kui suur puudus või suured puudused tuleneb/tulenevad süsteemi ebajärjepidevast toimimisest, mis seab ohtu suure osa seonduvate kulude seaduslikkuse ja eeskirjadele vastavuse, kohaldatakse kindlat määra 5 %.

Kui tulenevalt vastutavate asutuste tegematajätmisest korrektsioonimeetmete võtmisel finantskorrektsiooni kohaldamise järgselt ühel aruandlussaastal tuvastatakse järgneval aruandlussaastal sama suur puudus või samad suured puudused, võib suurendada korrektsiooni määra tulenevalt suure puuduse või suurte puuduste püsimisest tasemele, mis ei ületa järgmise kategooria taset.

Kolmapäev, 27. märts 2019

XXII LISA**Koguvahendite liikmesriikidele eraldamise meetodika – artikli 103 lõige 2****Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt rahastamiskõlblikele vähem arenenud piirkondadele toetuse eraldamise meetod – artikli 102 lõike 2 punkt a**

1. Iga liikmesriigile ettenähtud eraldised on tema rahastamiskõlblikele piirkondadele eraldatavate vahendite summa, mis arvutatakse vastavalt järgmistele alapunktidele:
 - a) aasta absoluutsumma (eurodes) määratakse kindlaks, korrutades kõnealuse piirkonna rahvaarvu kõnealuse piirkonna elaniku kohta arvestatava SKP (möödetuna ostujõu pariteetides) ja EL 27 elaniku kohta arvestatava keskmise SKP (möödetuna ostujõu pariteetides) vahega;
 - b) kõnealusele piirkonnale eraldatava kogueraldise kindlaksmääramiseks kohaldatakse ülaltoodud absoluutsumma suhtes protsendimäära; selline protsendimäär on astmeline, et võtta arvesse rahastamiskõlbliku piirkonna asukohaks oleva liikmesriigi suhtelist jõukust ostujõu pariteetides võrreldes EL 27 keskmisega, s.o
 - i. piirkondade puhul liikmesriikides, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 82 % EL 27 keskmisest: 2,8 %;
 - ii. piirkondade puhul liikmesriikides, mille kogurahvatulu elaniku kohta on 82–99 % EL 27 keskmisest: 1,3 %;
 - iii. piirkondade puhul liikmesriikides, mille kogurahvatulu elaniku kohta on üle 99 % EL 27 keskmisest: 0,9 %;
 - c) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti b kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 500 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga töötü elaniku kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna töötute arv nende inimeste arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide vähem arenenud piirkondade keskmist tööpuuduse määra.
 - d) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti c kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 500 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga noore töötü elaniku (vanuserühmas 15–24) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna noorte töötute arv nende noorte arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide vähem arenenud piirkondade keskmist noorte tööpuuduse määra;
 - e) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti d kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 250 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku (vanuserühmas 25–64) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mis tuleb maha arvata asjaomase piirkonna elanike arvust, et saavutada kõikide vähem arenenud piirkondade madala haridustaseme (vähem kui algharidus, algharidus ja teise taseme alumise astme haridus), keskmine määr;
 - f) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti e kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 1 euro suuruse makse eraldamisega iga CO₂ tonni kohta aastas, mis vastab piirkonna rahvastiku osatähtsusele CO₂ koguses, mille võrra ületab liikmesriik 2016. aastal komisjoni poolt 2030. aastaks seatud eesmärki kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta väljaspool heitkogustega kauplemise süsteemi;
 - g) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti f kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 400 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku kohta aastas, lähtudes piirkonna elanike osakaalust rändesaldos, mis hõlmab liikmesriiki alates 1. jaanuarist 2013 väljastpoolt ELi saabunud isikuid.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt rahastamiskõlblikele üleminekupiirkondadele toetuse eraldamise meetod – artikli 102 lõike 2 punkt b

2. Igale liikmesriigile ettenähtud eraldised on tema rahastamiskõlblikele piirkondadele eraldatavate vahendite summa, mis arvutatakse vastavalt järgmistele alapunktidele:
 - a) abi minimaalse ja maksimaalse teoreetilise osatähtsuse kindlaksmääramine iga rahastamiskõbliku ülemineku-piirkonna kohta. Toetuse miinimumtaseme vastab kõigi enam arenenud piirkondade abi keskmisele algele osatähtsusele elaniku kohta, s.o 18 eurole inimese kohta aastas. Toetuse maksimumtaseme puhul kasutatakse teoreetilist piirkonda, mille SKP elaniku kohta on 75 % EL 27 keskmisest, ja see arvutatakse punkti 1 alapunktides a ja b sätestatud meetodit kasutades. Nii saadud summast võetakse arvesse 60 %;
 - b) algsete piirkondlike eraldiste arvutamine, mille puhul võetakse arvesse piirkonna SKPd elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu pariteetides), kasutades piirkonna ühe elaniku kohta arvestatava suhtelise SKP kohta lineaarset interpoleerimist 27-liikmelise ELiga võrreldes;
 - c) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti b kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 500 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga töötü elaniku kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna töötute arv nende inimeste arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide vähem arenenud piirkondade keskmist tööpuuduse määra.
 - d) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti c kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 500 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga noore töötü elaniku (vanuserühmas 15–24) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna noorte töötute arv nende noorte arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide vähem arenenud piirkondade keskmist noorte tööpuuduse määra;
 - e) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti d kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 250 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku (vanuserühmas 25–64) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mis tuleb maha arvata asjaomase piirkonna elanike arvust, et saavutada kõikide vähem arenenud piirkondade madala haridustaseme (vähem kui algharidus, algharidus ja teise taseme alumise astme haridus) keskmine määr;
 - f) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti e kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 1 euro suuruse makse eraldamisega iga CO₂ tonni kohta aastas, mis vastab piirkonna rahvastiku osatähtsusele CO₂ koguses, mille võrra ületab liikmesriik 2016. aastal komisjoni poolt 2030. aastaks seatud eesmärki kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta väljaspool heitkogustega kauplemise süsteemi;
 - g) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti f kohaselt saadud summale summa, mis saadakse 400 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku kohta aastas, lähtudes piirkonna elanike osakaalust rändesaldos, mis hõlmab liikmesriiki alates 1. jaanuarist 2013 väljastpoolt ELi saabunud isikuid.

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt rahastamiskõlblikele enam arenenud piirkonda-dele toetuse eraldamise meetod – artikli 102 lõike 2 punkt c

3. Algne teoreetiline rahastamise kogusumma saadakse, korrutades abi osatähtsuse 18 eurot elaniku kohta aastas abikõlblike elanike arvuga.
4. Igale asjaomasele liikmesriigile kuuluv osa on riigi rahastamiskõblike piirkondade osade summa, mis määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide alusel vastavalt esitatud osakaalule:
 - a) kogu piirkonna rahvaarv (osakaal 20 %);
 - b) töötute arv NUTS 2. tasandi piirkondades, mille tööpuuduse määr on suurem kui kõigi enam arenenud piirkondade keskmine (osakaal 15 %);
 - c) täiendav tööhõive, mida on tarvis kõigi enam arenenud piirkondade keskmise tööhõive määra (20–64aastase elanikkonna seas) saavutamiseks (osakaal 20 %);

Kolmapäev, 27. märts 2019

- d) kolmanda taseme hariduse omandanud 30–34aastaste inimeste täiendav arv, mida on tarvis kõigi enam arenenud piirkondade kolmanda taseme hariduse omandanute keskmise määra (30–34aastase elanikkonna seas) saavutamiseks (osakaal 20 %);
- e) madala haridustasemega noorte arv (vanuses 18–24 aastat), mis tuleb praegusest lahutada, et saavutada kõigi enam arenenud piirkondade madala haridustasemega noorte (vanuses 18–24 aastat) keskmine määr (osakaal 15 %);
- f) piirkonna tegeliku SKP (mõõdetuna ostujõu pariteetides) ja piirkonna teoreetilise SKP vaheline erinevus, kui piirkonnas oleks sama SKP elaniku kohta mis kõige jõukamal NUTS 2. tasandil piirkonnal (osakaal 7,5 %);
- g) rahvaarv NUTS 3. tasandi piirkondades, mille rahvastiku tihedus on alla 12,5 elaniku/km² (osakaal 2,5 %).
5. Kui see on kohaldatav, lisatakse summadele, mille NUTS 2. tasandi piirkond on saanud vastavalt punktile 4, veel summa, mis saadakse 1 euro suuruse makse eraldamisega iga CO₂ tonni kohta aastas, mis vastab piirkonna rahvastiku osatähtsusele CO₂ koguses, mille võrra ületab liikmesriik 2016. aastal komisjoni poolt 2030. aastaks seatud eesmärgi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta väljaspool heitkogustega kauplemise süsteemi.
6. Kui see on kohaldatav, lisatakse summale, mille NUTS 2. tasandi piirkond on saanud vastavalt punktile 5, veel summa, mis saadakse 400 euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku kohta aastas, lähtudes piirkonna elanike osakaalust rändesaldos, mis hõlmab liikmesriiki alates 1. jaanuarist 2013 väljastpoolt ELi saabunud isikuid.

Ühtekuuluvusfondi tingimuste kohaselt rahastamiskõlblikele liikmesriikidele toetuse eraldamise meetod – artikli 102 lõige 3

7. Rahastamise kogusumma saadakse, korrutades abi keskmise osatähtsuse 62,9 eurot elaniku kohta aastas abikõlblike elanike arvuga. Sellest teoreetilisest kogueraldisest igale rahastamiskõlblikule liikmesriigile antav summa vastab protsendimäärale, mis põhineb riigi elanikkonnal, pindalal ja riigi jõukusel, ning saadakse järgmiste alapunktide rakendamise abil:
- a) liikmesriigi rahvaarvu ja pindala aritmeetilise keskmise osakaalu arvutamine kõigi rahastamiskõlblike liikmesriikide kogu rahvaarvust ja pindalast. Kui liikmesriigi osakaal kogu elanikkonnast ületab tema osakaalu kogupindalast teguri võrra, mis on viis või suurem, peegeldades äärmiselt suurt rahvastikutihedust, kasutatakse selles etapis ainult liikmesriigi osakaalu kogu elanikkonnast;
- b) sellisel viisil saadud protsendimäär korrigeeritakse koefitsiendiga, mis moodustab ühe kolmandiku protsendimäärast, mille võrra selle liikmesriigi 2014.–2016. aasta kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu pariteetides) ületab kõigi rahastamiskõlblike liikmesriikide keskmist kogurahvatulu elaniku kohta või jääb sellest allapoole (keskmine vastab 100 %-le).

Ühegi rahastamiskõlbliku liikmesriigi puhul ei tohi Ühtekuuluvusfondi eraldiste osa olla suurem kui üks kolmandik kogusummast, millest on pärast punktide 10–16 kohaldamist maha arvatud Euroopa territoriaalse arengu eesmärgi kohased eraldised. Sellise korrigeerimise tulemusena suurenevad proportsionaalselt kõik muud punktide 1–6 kohased ülekanded.

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgiga seotud toetuse eraldamise meetod – artikkel 9

8. Liikmesriigi poolt eraldatavad vahendid piiriülesele ja äärepoolseimate piirkondade koostööle määratakse järgmiste kriteeriumide alusel ja esitatud osakaalude kaalutud summana:
- a) kogurahvastik kõikides maismaapiiri äärsetes NUTS 3. tasandi piirkondades ja muudes NUTS 3. tasandi piirkondades, kus vähemalt pool elanikkonnast elab vähem kui 25 km kaugusel maismaapiirist (osakaal 36 %);

Kolmapäev, 27. märts 2019

- b) rahvastik, kes elab vähem kui 25 km kaugusel maismaapiirist (osakaal 24 %);
- c) liikmesriikide kogurahvastik (osakaal 20 %);
- d) kogurahvastik kõikides piki rannikupiiri paiknevates NUTS 3. tasandi piirkondades ja muudes NUTS 3. tasandi piirkondades, kus vähemalt pool elanikkonnast elab kuni 25 km kaugusel rannikupiirist (osakaal 9,8 %);
- e) merepiiri äärse piirkonna rahvastik, kes elab kuni 25 km kaugusel rannikupiirist (osakaal 6,5 %);
- f) äärepoolseimate piirkondade kogurahvastik (osakaal 3,7 %).

Piiriülese mõõtme osatähtsus vastab kriteeriumide a ja b osakaalude summale. Riikidevahelise mõõtme osatähtsus vastab kriteeriumide c, d ja e osakaalude summale. Äärepoolseimate piirkondade koostöö osatähtsus vastab kriteeriumi f osakaalule.

Täiendava toetuse eraldamise meetodit ELi toimimise lepingu artiklis 349 määratletud äärepoolseimatele piirkondadele ja NUTS 2. tasandi piirkondadele, mis täidavad 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriume – artikli 104 lõike 1 punkt e

- 9. Äärepoolseimatele NUTS 2. tasandi piirkondadele ja hõredalt asustatud põhjapoolsetele NUTS 2. tasandi piirkondadele on ette nähtud täiendav eritoetus, mis vastab abi osatähtsusele 30 eurot elaniku kohta aastas. See eraldis jaotatakse piirkonna ja liikmesriigi kohta proportsionaalselt nende piirkondade kogurahvastikuga.

Majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust toetavatest fondidest tehtavate ülekannete miinimum- ja maksimummäär

- 10. Selleks, et soodustada ühtekuuluvusvahendite asjakohast koondamist vähem arenenud piirkondadesse ja liikmesriikidesse ning erinevuste vähendamist elaniku kohta antava keskmise abi osatähtsuses, määratakse igale liikmesriigile fondidest ülekantavate summade maksimummäär protsendina liikmesriigi SKPst ning need määrad on järgmised:
 - a) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (möödetuna ostujõu pariteetides) moodustab EL 27 keskmisest vähem kui 60 %: 2,3 % liikmesriigi SKPst,
 - b) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (möödetuna ostujõu pariteetides) on EL 27 keskmisega võrdne või moodustab sellest rohkem kui 60 %, kuid vähem kui 65 %: 1,85 % liikmesriigi SKPst,
 - c) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (möödetuna ostujõu pariteetides) on EL 27 keskmisega võrdne või moodustab sellest rohkem kui 65 %: 1,55 % liikmesriigi SKPst,

Ülemmäärasid kohaldatakse aastapõhiselt ning kohaldamise korral vähendatakse nendega proportsionaalselt kõiki asjaomastele liikmesriikidele tehtavaid ülekandeid (välja arvatud ülekanded enam arenenud piirkondadele ja ülekanded Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames), et saavutada ülekannete maksimummäär.

- 11. Punktis 10 kirjeldatud eeskirjade alusel ei tohi ühelegi liikmesriigile määrata eraldist, mis on suurem kui 108 % liikmesriigi programmiperioodi 2014–2020 tegelikust määrast. Kohandamist kohaldatakse proportsionaalselt kõikide asjaomastele liikmesriikidele tehtavate ülekannete suhtes (välja arvatud ülekanded Euroopa territoriaalse arengu eesmärgi raames), et saavutada ülekannete maksimummäär.
- 12. Liikmesriigile fondidest tehtava kogueraldise miinimummäär on 76 % aastate 2014–2020 kogueraldisest sellele riigile. Selle nõude täitmiseks tehtavat kohandust kohaldatakse proportsionaalselt fondide eraldistele, välja arvatud Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames tehtavad eraldised.

Kolmapäev, 27. märts 2019

13. Fondide maksimaalne kogutoetus liikmesriigile, mille kogurahvatulu inimese kohta (mõõdetuna ostujõu pariteetides) on vähemalt 120 % EL 27 keskmisest, vastab liikmesriigi toetuste kogueraldisele aastatel 2014–2020. Selle nõude täitmiseks tehtavat kohandust kohaldatakse proportsionaalselt fondide eraldistele, välja arvatud Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames tehtavad eraldised.

Lisasätted

14. Kõikide piirkondade puhul, mis olid programmitöö perioodil 2014–2020 liigitatud vähem arenenud piirkondadeks, kuid mille SKP elaniku kohta on üle 75 % EL 27 keskmisest, võrdub majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames neile igal aastal eraldatava toetuse miinimumtase 60 %ga nende varasemast keskmisest soovituslikust aastaeraldiseist, mille komisjon arvutas välja mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames.
15. Ükski üleminekupiirkond ei saa vähem, kui ta oleks saanud siis, kui ta oleks olnud enam arenenud piirkond.
16. Rahu ja leppimist toetava programmi „PEACE PLUS“ jaoks eraldatakse kokku 60 000 000 eurot. Lisaks eraldatakse programmile „PEACE PLUS“ vähemalt 60 000 000 eurot lirimaale Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alusel (Interreg) eraldatavatest vahenditest, et tagada põhja-lõuna piiriülese koostöö jätkumine.

Kolmapäev, 27. märts 2019

Punktide 1–16 kohaldamise tulemusena on liikmesriikidele ette nähtud eraldised järgmised:

	2018. aasta hinnad	Jooksevhinnad
BE	2 443 732 247	2 754 198 305
BG	8 929 511 492	10 081 635 710
CZ	17 848 116 938	20 115 646 252
DK	573 517 899	646 380 972
DE	15 688 212 843	17 681 335 291
EE	2 914 906 456	3 285 233 245
IE	1 087 980 532	1 226 203 951
EL	19 239 335 692	21 696 841 512
ES	34 004 950 482	38 325 138 562
FR	16 022 440 880	18 058 025 615
HR	8 767 737 011	9 888 093 817
IT	38 564 071 866	43 463 477 430
CY	877 368 784	988 834 854
LV	4 262 268 627	4 812 229 539
LT	5 642 442 504	6 359 291 448
LU	64 879 682	73 122 377
HU	17 933 628 471	20 247 570 927
MT	596 961 418	672 802 893
NL	1 441 843 260	1 625 023 473
AT	1 279 708 248	1 442 289 880
PL	64 396 905 118	72 724 130 923
PT	21 171 877 482	23 861 676 803
RO	27 203 590 880	30 765 592 532
SI	3 073 103 392	3 463 528 447
SK	11 779 580 537	13 304 565 383
FI	1 604 638 379	1 808 501 037
SE	2 141 077 508	2 413 092 535

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0311

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni 14. detsembri 2018. aasta delegeeritud määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 516/2014 (millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond) II lisa (C(2018)08466 – 2018/2996(DEA))

(2021/C 108/48)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni delegeeritud määrust (C(2018)08466),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 290,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ⁽¹⁾, eriti selle artikli 16 lõiget 2 ning artikli 26 lõiget 5,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõiget 3,
- A. arvestades, et komisjoni delegeeritud määruse artiklis 1 tehakse ettepanek muuta määruse (EL) nr 516/2014 II lisa, lisades erimeetme, mille eesmärk on „rahvusvahelise kaitse taotlejatele või kolmandate riikide kodanikele, kes viibivad liikmesriigis ning kes ei vasta või enam ei vasta liikmesriigi territooriumile sisenemise ja/või seal viibimise tingimustele, nõuetekohaste vastuvõtu-, majutus- ja kinnipidamisasutuste vastavate teenuste loomine, arendamine ja käitamine“;
- B. arvestades, et komisjoni delegeeritud määruses tehakse ettepanek lisada selle uue erimeetme alla kontseptsioon „kontrollitavad keskused“ ning seeläbi näha liikmesriikidele ette rahastamine nimetatud kontrollitavate keskuste loomiseks, arendamiseks ja käitamiseks;
- C. arvestades, et kontseptsioon „kontrollitavad keskused“ on õiguslikult küsitav vastuoluline kontseptsioon, mida liidu õiguses ei ole ja mida kaasseadusandjad ei ole heaks kiitnud;
- D. arvestades, et parlament on seisukohal, et sellist kontseptsiooni ei tohiks rahastada, välja arvatud juhul, kui see on nõuetekohaselt määratletud asjakohases õigusaktis, mille kaasseadusandjad on vastu võtnud ja milles on üksikasjalikult esitatud sellise kontseptsiooni õiguslik alus, olemus ja eesmärk;
1. esitab komisjoni delegeeritud määrusele vastuväiteid;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ning teatada talle, et delegeeritud määrus ei saa jõustuda;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT L 150, 20.5.2014, lk 168.

Kolmapäev, 27. märts 2019

P8_TA(2019)0312

Välispiiride ja viisade rahastamisvahend Sisejulgeolekufondi osana

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta resolutsioon komisjoni 14. detsembri 2018. aasta delegeeritud määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 515/2014 (millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend) II lisa (C(2018)08465 – 2018/2994(DEA))

(2021/C 108/49)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni delegeeritud määrust (C(2018)08465),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 290,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 2 ja artikli 17 lõiget 5,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõiget 3,
- A. arvestades, et komisjoni delegeeritud määruse artiklis 1 tehakse ettepanek muuta määruse (EL) nr 515/2014 II lisa, lisades sinna erimeetme, mille eesmärk on „[...] esmase vastuvõtu piirkondade loomine, arendamine ja käitamine, sealhulgas selliste teenuste osutamiseks nagu isiku tuvastamine, [...] registreerimine ja esmane vastuvõtt“;
- B. arvestades, et komisjoni delegeeritud määruses tehakse ettepanek lisada selle uue erimeetme alla kontseptsioon „kontrollitavad keskused“ ning seeläbi näha liikmesriikidele ette rahastamine teenuste osutamiseks sellistes kontrollitavates keskustes;
- C. arvestades, et kontseptsioon „kontrollitavad keskused“ on õiguslikult küsitav vastuoluline kontseptsioon, mida liidu õiguses ei ole ja mida kaasseadusandjad ei ole heaks kiitnud;
- D. arvestades, et parlament on seisukohal, et sellist kontseptsiooni ei tohiks rahastada, välja arvatud juhul, kui see on nõuetekohaselt määratletud asjakohases õigusaktis, mille kaasseadusandjad on vastu võtnud ja milles on üksikasjalikult esitatud sellise kontseptsiooni õiguslik alus, olemus ja eesmärk;
1. esitab komisjoni delegeeritud määrusele vastuväiteid;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ning teatada talle, et delegeeritud määrus ei saa jõustuda;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT L 150, 20.5.2014, lk 143.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0319

Kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (Kosovo) *I**

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (Kosovo (*)) (COM(2016)0277 – C8-0177/2016 – 2016/0139(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/50)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0277),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 77 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0177/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning väliskomisjoni arvamust (A8-0261/2016),
1. võtab vastu esimese lugemise seisukoha, võttes üle komisjoni ettepaneku;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

(*) Kõnealune määratlus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0320

Olmevee kvaliteet ***I

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2017)0753 – C8-0019/2018 – 2017/0332(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – uuesti sõnastamine)

(2021/C 108/51)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2017)0753),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0019/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Tšehhi Esindajatekoja, Iirimaa parlamendi, Austria Liidunõukogu ja Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoja poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. juuli 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 16. mai 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 18. mai 2018. aasta kirja keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 104 ja 59,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A8-0288/2018),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽⁴⁾, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitusi;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 107.

⁽²⁾ ELT C 361, 5.10.2018, lk 46.

⁽³⁾ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ Käesolev seisukoht vastab 23. oktoobril 2018. aastal vastuvõetud muudatusettepanekutele (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0397).

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TC1-COD(2017)0332

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../... olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse regioonide komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides artiklis seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivi 98/83/EÜ ⁽⁴⁾ on korduvalt oluliselt muudetud ⁽⁵⁾. Kuna sellesse tuleb teha uusi muudatusi, tuleks kõnealune direktiiv selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Direktiiviga 98/83/EÜ sätestati õigusraamistik, millega kaitstakse inimeste tervist olmevee mis tahes saastatusest tuleneva kahjuliku mõju eest, tagades olmevee tervislikkuse ja puhtuse. Käesoleva direktiivi eesmärk peaks olema sama **ning see peaks tagama liidus kõigile sellise vee üldise kättesaadavuse**. Selleks on tarvis liidu tasandil ette näha miinimumnõuded, millele nimetatud vesi peab vastama. Liikmesriigid peaksid võtma **kõik** vajalikud meetmed tagamaks, et olmevees ei esine mikroorganisme, parasiite ega aineid, mis võivad teatavatel juhtudel kujutada ohtu inimeste tervisele, ning et vesi vastab kõnealustele miinimumnõuetele. [ME 161, 187, 206 ja 213]
- (2a) **Kooskõlas komisjoni 2. detsembri 2015. aasta teatisega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava“, tuleks käesoleva direktiiviga püüda edendada vee ressursitõhusust ja kestlikkust, et saavutada seeläbi ringmajanduse eesmäärke.** [ME 2]
- (2b) **ÜRO Peaassamblee tunnustas 28. juulil 2010. aastal inimõigust juurdepääsule joogiveele ja kanalisatsioonile inimõigusena ning seega ei tohiks lõppkasutaja juurdepääsu puhtale joogiveele piirata ka juhul, kui see ei ole talle taskukohane.** [ME 3]
- (2c) **Vajalik on luua sidusus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ ⁽⁶⁾ ja käesoleva direktiivi vahel.** [ME 4]

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 107.

⁽²⁾ ELT C 361, 5.10.2018, lk 46.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

⁽⁵⁾ Vt V lisa.

⁽⁶⁾ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).**

Neljapäev, 28. märts 2019

- (2d) **Käesolevas direktiivis sätestatud nõuded peaksid kajastama riigis valitsevat olukorda ja liikmesriikide veekäitlejate tingimusi.** [ME 5]
- (3) Käesoleva direktiivi kohaldamisalast on tarvis välja jätta looduslikud mineraalveed ja raviotstarbelised veed, kuna seda liiki veed on hõlmatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/54/EÜ⁽⁷⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/83/EÜ⁽⁸⁾. Direktiivis 2009/54/EÜ käsitletakse nii looduslikke mineraalvesi kui ka allikavesi, kuid käesoleva direktiivi kohaldamisalast tuleks välja jätta üksnes looduslikud mineraalveed. Direktiivi 2009/54/EÜ artikli 9 lõike 4 kolmanda lõigu kohaselt peaksid allikaveed vastama käesoleva direktiivi sätetele. **See kohustus ei tohiks siiski laieneda käesoleva direktiivi I lisa A osas nimetatud mikrobioloogilistele parameetritele. Üldisest veevarustussüsteemist või erakaevust pärinev, pudelitesse või mahutitesse villitud ja müümiseks või turustamiseks mõeldud toidu tootmiseks, valmistamiseks või töötlemiseks ette nähtud olmevesi peaks põhimõtteliselt jätkuvalt vastama käesoleva direktiivi sätetele kuni nõuetele vastavuse kohani (st kraanini) ning pärast seda tuleks sellist vett pidada toiduks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002⁽⁹⁾ artikli 2 teisele lõigule. Kui kohaldatavad toiduohutusnõuded on täidetud, peaks liikmesriikide pädevatel asutustel olema õigus lubada vee taaskasutamist toiduainetööstuses.** [ME 6]
- (4) Õigust veele käsitleva Euroopa kodanikualgatuse **kodanikualgatuse** („Right2Water“)⁽¹⁰⁾ **nõuti, et liit teeks suuremaid jõupingutusi, et saavutada vee üldine kättesaadavus, ning selle** järeldustest lähtuvalt korraldati kogu liitu hõlmav avalik konsultatsioon ning komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames direktiivi 98/83/EÜ hindamine⁽¹¹⁾. Selle tulemusena selgus, et direktiivi 98/83/EÜ teatavaid sätteid tuleb ajakohastada. Kindlaks määrati neli täiustamist vajavat valdkonda, nimelt kvaliteedipõhiste parameetrite väärtuste loetelu, riskipõhise käsitlemise vähene kasutamine, tarbijate teavitamist käsitlevad ebatäpsed sätted ning olmeveega kokkupuutuvate materjalide heakskiitmise süsteemide lahknevused **ja mõju, mida see võib avaldada inimeste tervisele.** Lisaks määrati määrati Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ raames selge probleemina **kindlaks** asjaolu, et osal elanikkonnast, eelkõige **kaitsetutel ja** tõrjutud rühmadel, **on piiratud juurdepääs või** puudub juurdepääs **taskukohasele** olmeveele, mille tagamine on ÜRO 2030. aasta tegevuskava kestliku arengu 6. eesmärgi kohaselt võetud kohustus. **Sellega seoses tunnustas Euroopa Parlament kõigi inimeste õigust juurdepääsule olmeveele liidus.** Samuti tehti kindlaks, et veeleketest, mis tulenevad veetaristu hooldamise ja uuendamise tehtavate investeeringute vähesusest **ning vahetevahel esinevast veesüsteemide puudulikust tundmisest,** teatakse üldiselt vähe ning sellele juhtiti tähelepanu ka Euroopa Kontrollikoja eriaruandes veetaristu kohta⁽¹²⁾. [ME 7]
- (4a) **ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 6 kohaselt seatud ambitsioonikate eesmärkide täitmiseks peaksid liikmesriigid olema kohustatud rakendama tegevuskavad, et tagada kõigile 2030. aastaks üldine ja võrdne juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele.** [ME 8]
- (4b) **Euroopa Parlament võttis 8. septembril 2015. aastal vastu resolutsiooni Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ järelemeetmete kohta.** [ME 9]

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 164, 26.6.2009, lk 45).

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimeste kasutatavate ravimite käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

(9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toiduainete õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

(10) COM(2014)0177.

(11) SWD(2016)0428.

(12) Kontrollikoja eriaruanne SR 12/2017. „Joogiveedirektiivi rakendamine: vee kvaliteet ja kättesaadavus Bulgaarias, Ungaris ja Rumeenias on paranenud, kuid vajadus investeeringute järele on endiselt märkimisväärne“.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (5) Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa piirkondlik büroo korraldas direktiiviga 98/83/EÜ kehtestatud parameetrite ja parameetrite väärtuste üksikasjaliku läbivaatamise, et teha kindlaks, kas neid on vaja kohandada tehnika ja teaduse arenguga. Läbivaatamise⁽¹³⁾ tulemuste kohaselt tuleks kontrollida soolestiku patogeene ja *Legionella* bakterit, lisada tuleks kuus keemilist parameetrit või parameetrirühma ning ettevaatusprintsibiil põhinevate võrdlusaluste kehtestamist tuleks kaaluda kolme endokriinfunktsiooni kahjustava representatiivse ühendi puhul. Kolme uue parameetri puhul tuleks ettevaatusprintsibist lähtudes kehtestada WHO ettepanekuga võrreldes rangemad parameetrite väärtused, mille järgimine on siiski teostatav. WHO märkis, et olmevee pliisisaldus peaks olema võimalikult väike ning tegeleb endiselt kroonisisalduse piirnormi läbivaatamisega; seega tuleks mõlema parameetri puhul kohaldada enne väärtuste rangemaks muutmist kümneaastast üleminekuperioodi.
- (5a) **Olmeveel on põhjanev osa liidu käimasolevates püüdlustes tugevdada inimeste tervise ja keskkonna kaitset endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide eest. Endokriinfunktsiooni kahjustavate ühendite reguleerimine käesoleva direktiiviga on paljulubav samm kooskõlas liidu ajakohastatud strateegiaga, mis käsitleb endokriinfunktsiooni kahjustavaid kemikaale, mille komisjon on kohustatud viivitamata esitama.** [ME 11]
- (6) Samuti soovitas WHO kolme parameetri väärtuse rangust vähendada ja viis parameetrit loetelust välja jätta. Kõnealuseid muudatusi ei peeta siiski vajalikuks, sest komisjoni direktiiviga (EL) 2015/1787⁽¹⁴⁾ kasutusele võetud riskipõhine käsitus võimaldab veekäitlejatel jätta teatavatel tingimustel parameeter seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja. Töötlemismetodid kõnealuste parameetrite väärtuste saavutamiseks on juba kasutusele võetud.
- (6a) **Kui teaduslikud teadmised ei ole piisavad, et kindlaks teha olmevees esineva aine ohtlikkust või ohutust inimeste tervisele või selle lubatud kogust, tuleks see aine võtta ettevaatuspõhimõtte alusel selgemate teaduslike andmete saamiseni seire alla. Seetõttu peaksid liikmesriigid seirama selliseid tekkivaid parameetreid eraldi.** [ME 13]
- (6b) **Indikaatorparameetritel ei ole otsest mõju rahvatervisele. Need on siiski olulised vahendina, mille abil teha kindlaks, kuidas toimivad vee tootmise ja jaotamise rajatised, ning hinnata vee kvaliteeti. Need võivad aidata tuvastada veepuhastusega seotud puudusi ning neil on ka oluline roll tarbijate usalduse suurendamisel ja säilitamisel vee kvaliteedi suhtes. Seepärast peaksid liikmesriigid neid seirama.** [ME 14]
- (7) Kui see on vajalik **ettevaatuspõhimõtte täielikuks rakendamiseks ning** inimeste tervise kaitsmiseks nende territooriumil, peaksid liikmesriigid olema kohustatud kehtestama I lisas nimetatud täiendavate parameetrite väärtused. [ME 15]
- (8) Direktiivis 98/83/EÜ on ennetavaid ohutuse kavandamise ja riskipõhise käsitluse elemente võetud arvesse piiratud määral. Riskipõhise käsitluse esimesed elemendid võeti kasutusele juba 2015. aastal direktiiviga (EL) 2015/1787, millega muudeti direktiivi 98/83/EÜ, et võimaldada liikmesriikidele erandite tegemist kehtestatud seireprogrammi-dest, tingimusel et korraldatakse usaldusväärne riskide hindamine, mis võib põhineda WHO suunistel joogivee kvaliteedi kohta⁽¹⁵⁾. Need suunised, millega kehtestatakse veeohutuskavadel põhinev lähenemisviis, koos standardiga EN 15975-2, milles käsitletakse joogiveevarustuse kindlust, on rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtted, millel olmevee tootmine, varustus, seire ja parameetrite analüüs põhineb. Kõnealused suunised tuleks käesolevas direktiivis

⁽¹³⁾ WHO Euroopa piirkondliku büroo joogivee parameetrite alane koostööprojekt „Support to the revision of Annex I Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption (Drinking Water Directive) Recommendation“, 11. september 2017.

⁽¹⁴⁾ Komisjoni 6. oktoobri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1787, millega muudetakse nõukogu direktiivi 98/83/EÜ (olmevee kvaliteedi kohta) II ja III lisa (ELT L 260, 7.10.2015, lk 6).

⁽¹⁵⁾ Guidelines for drinking water quality, Fourth Edition, World Health Organisation, 2011 http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/2011/dwq_guidelines/en/index.html.

Neljapäev, 28. märts 2019

säilitada. Selleks, et nende põhimõtete kohaldamine ei piirduks seirega, et kasutada aega ja ressursse oluliste riskidega tegelemisele ning kulutõhusate meetmete võtmisele seoses reostusallikaga ja vältida asjasse mittepuutuvate probleemidega seotud analüüse ja jõupingutusi, on asjakohane võtta kasutusele täielik riskipõhine käsitlus kogu tarneahelas, veevõtupiirkonnast varustussüsteemi ja kraanini. Kõnealune käsitlus peaks **põhinema omandatud teadmistel ja direktiivi 2000/60/EÜ alusel võetud meetmetel ning selles tuleks tõhusamalt arvesse võtta kliimamuutuse mõju veevarudele. Riskipõhine käsitlus peaks** koosnema kolmest osast: esiteks liikmesriigi poolset veevõtupiirkonnaga seotud ~~ohtude~~ **ohu** hindamisest (ohuhindamine) vastavalt WHO suunistele ja veeohutuskavasid käsitlevale käsiraamatule⁽¹⁶⁾; teiseks veekäitleja võimalusest kohandada seiret vastavalt peamistele riskidele (veevarustusriski hindamine) ning kolmandaks liikmesriigi poolset hindamisest, milles käsitletakse kinnistusesest jaotussüsteemidest tulenevaid võimalikke riske (nt *Legionella* bakter või plii) (kinnistusesest jaotusega seotud riskihindamine), **eelkõige prioriteetses valdustes**. Hindamisprotsessid tuleks regulaarselt läbi vaadata muu hulgas sellistele ohtudele reageerimiseks, mis tulenevad kliimaga seotud äärmuslikest ilmastikunähtustest, teadaolevatest inimtegevuse muutustest veevõtupiirkonnas või veeallikaga seotud juhtumitest. Riskipõhise käsitlusega tagatakse pidev teabevahetus pädevate astutuste ja ~~veekäitlejate vahel~~, **veekäitlejate ning teiste sidusrühmade, sealhulgas nende vahel, kes vastutavad saasteallikate või saasteohu eest. Erandina tuleks riskipõhise käsitluse rakendamist kohandada selliste merelaevadega seotud piirangutega, kus magestatakse vett ja millega veetakse reisijaid. Euroopa lipu all sõitvad merelaevad järgivad rahvusvahelistes vetes sõitmisel rahvusvahelist õigusraamistikku. Lisaks sellele on pardal olmevee veol ja tootmisel eripiirangud, mis tähendab, et käesoleva direktiivi sätteid tuleks vastavalt kohandada.** [ME 16]

(8a) **Veeressursside ebatõhus kasutamine, eelkõige veevarustuse taristu lekete puhul, toob endaga kaasa selle, et niigi nappi olmevett kasutatakse ülemäära. See takistab tõsiselt liikmesriikidel saavutada direktiivis 2000/60/EÜ sätestatud eesmärged.** [ME 17]

(9) Ohu hindamisel peaks ~~eelkõige pöörama tähelepanu~~ **tuleks lähtuda riskihindamise terviklikust käsitlusest, mille aluseks on selge eesmärk vähendada** olmevee tootmiseks vajaliku töötlemistaseme vähendamisele **vajalikkude töötlemistaset**, näiteks olmeveevõtuks kasutatavate veekogude saastumist **või saastumise ohtu** põhjustavate survetegurite vähendamise abil. Selleks peaksid liikmesriigid tegema kindlaks nende veekogudega seotud ohud ja võimalikud saasteallikad ning tegema selliste saasteainete seiret, mida nad peavad oluliseks näiteks kindlakstehtud ohtude tõttu (nt mikroplastid, nitraadid, pestitsiidid või ravimid, mis on kindlaks määratud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ⁽¹⁷⁾), nende loodusliku esinemise tõttu veevõtupiirkonnas (nt arseen) või veekäitlejatelt saadud teabe põhjal (nt toorvee konkreetse parameetri äkiline suurenemine). ~~Neid parameetreid~~ **Kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ tuleks neid parameetreid** kasutada piirina, mille ületamisel võtavad pädevad asutused veekogudele avalduva surve vähendamiseks meetmeid, näiteks ennetus- või leevendusmeetmeid (tehes vajaduse korral muu hulgas teadusuuringuid tervisemõju mõistmiseks), et neid veekogusid kaitsta ja lahendada saasteallikaga **saasteallika või saasteohuga** seotud probleemid koostöös ~~veekäitlejate ja sidusrühmadega~~ **kõikide sidusrühmadega, sealhulgas need, kes vastutavad saasteaine või võimalike saasteallikate eest. Kui liikmesriik leiab ohu hindamisel, et parameeter ei esine teatavas veevõtukohas, näiteks seetõttu, et aine ei esine põhjavetes või pinnaveses, peaks ta teavitama asjaomaseid veekäitlejaid ning ta peaks saama lubada neil selle parameetri seiresagedust vähendada või eemaldada selle parameetri kontrollitavate parameetrite loetelust veevarustusriski hindamata.** [ME 18]

(10) Ohuhindamisega seoses on direktiiviga 2000/60/EÜ ette nähtud, et liikmesriigid peavad olmeveevõtuks kasutatavad veekogud kindlaks määrama, teostama nende üle seiret ning võtma vajalikud meetmed hoidmaks ära nende kvaliteedi halvenemist, et vähendada olmeveeks sobiva vee tootmiseks vajalike veepuhastustoimingute ulatust.

⁽¹⁶⁾ Water Safety Plan Manual: step-by-step risk management for drinking water suppliers, World Health Organisation, 2009, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/75141/1/9789241562638_eng.pdf.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

Kohustuste dubleerimise ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid ohuhindamist tehes kasutama direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 7 ja 8 ning V lisa kohaselt tehtud seire tulemusi, samuti meetmeid, mis on esitatud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 kohastes liikmesriikide meetmeprogrammides.

- (11) Olmevee kvaliteedi hindamiseks kasutatavate parameetrite väärtused peavad olema täidetud kohas, kus olmevesi asjaomasele kasutajale kättesaadavaks tehakse. Samas võib olmevee kvaliteeti mõjutada kinnistusesine jaotussüsteem. WHO märgib, et liidus põhjustab kõigist veega levivatest patogeenidest suurimat tervisekahju *Legionella* bakter, **eriti *Legionella pneumophila* bakter, mis on põhjustanud enamiku leegionärihaiguse juhtumitest liidus**. See kandub edasi soojaveesüsteemide kaudu ja levib sissehingamisel, näiteks duši all pesemise käigus. Seega on bakteri levik selgelt seotud kinnistusesine jaotussüsteemiga. Ühepoolse kohustuse kehtestamine kõigi avalike ja eravalduste hõlmamiseks kõnealuse patogeeni seirega oleks ebamõistlikult kulukas ja **vastuolus subsidiaarsuse põhimõttega ning** seepärast on probleemiga tegelemiseks sobivam kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamine, **keskendudes eelkõige prioriteetsetele valdustele**. Lisaks võiks kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamise raames hinnata võimalikke riske, mis tulenevad olmeveega kokku puutuvatest toodetest ja materjalidest. Seega peaks kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamine hõlmama muu hulgas prioriteetsete valduste seirele keskendumist, kinnistusesinest jaotussüsteemist ning sellega seotud toodetest ja materjalidest tulenevate riskide hindamist ning, olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete toimivuse kontrollimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 305/2011⁽¹⁸⁾ kohase toimivusdeklaratsiooni alusel **toodetest ja materjalidest tulenevate riskide hindamist**. Koos toimivusdeklaratsiooniga tuleb esitada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006⁽¹⁹⁾ artiklites 31 ja 33 osutatud teave. Kõnealusest hindamisest lähtudes peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks muu hulgas, et rakendatakse asjakohaseid kontrolli- ja haldusmeetmeid (nt haiguspuhangute korral), mis on kooskõlas WHO suunistega,⁽²⁰⁾ ning et ainete migratsioon ehitustoodetest ei ohusta inimeste tervist. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 305/2011 kohaldamist ja juhul kui nende meetmetega kaasneksid piirangud toodete ja materjalide vabale liikumisele liidus, peavad piirangud olema nõuetekohaselt põhjendatud ja rangelt proportsionaalsed ning ei tohi kujutada endast meelevaldse diskrimineerimise ega liikmesriikide vahelise kaubanduse varjatud piiramise vahendit **olmeveega kokku puutuvatest ainetest ja toodetest ei ohusta inimeste tervist**. [ME 19]
- (12) Töötlemise, seadmete ja materjalide kvaliteedi tagamist käsitlevate direktiivi 98/83/EÜ sätetega ei õnnestunud kõrvaldada siseturu takistusi seoses olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete vaba ringlusega **ega inimeste tervise piisava kaitsega**. Tooteid kiidetakse endiselt heaks riigi tasandil ning liikmesriikides kohaldatakse eri nõudeid. See teeb toodete kogu liidus turustamise tootjate jaoks keeruliseks ja kulukaks. Tehnilised tõkked on võimalik tulemuslikult kõrvaldada üksnes juhul, kui kehtestatakse määruse (EL) nr 305/2011 kohaselt olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete ühtlustatud tehnilised kirjeldused. Kõnealune määrus võimaldab töötada välja Euroopa

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁽²⁰⁾ „Legionella and the prevention of Legionellosis“, World Health Organisation, 2007, http://www.who.int/water_sanitation_health/emerging/legionella.pdf.

Neljapäev, 28. märts 2019

~~standardid~~ **Sellise olukorra on põhjustanud asjaolu, et puuduvad Euroopa tasandi minimaalsed hügieeninõuded kõikidele** olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete hindamismeetodite ühtlustamiseks ning põhiomaduste toimivustasemega seotud piirtasemed ja klassid. Selleks **puutuvatele toodetele ja materjalidele, mis on vajalik liikmesriikide vahelise täieliku vastastikuse tunnustamise saavutamiseks. Tehnilised tõkked** on 2017. aasta standardimise töökavasse ⁽²¹⁾ lisatud standardimistaotlus, millega nõutakse konkreetselt määruse (EL) nr 305/2011 kohaste **võimalik tulemuslikult kõrvaldada ning kõikide** olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete ja materjalide hügieeni ning ohutusnõuete standardimist, ning standardi kavatsetakse välja anda 2018. aastaks. Harmoniseeritud standardi avaldamisega Euroopa **toodete ja materjalide vastavus liidu tasandil tagada üksnes juhul, kui kehtestatakse** liidu Teatajas luuakse alus teadlike otsuste tegemiseks seoses olmeveega kokku puutuvate ohutute ehitustoodete turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemisega **tasandi minimaalsed kvaliteedinõuded**. Seepärast tuleks välja jätta olmeveega kokku puutuvaid seadmeid ja materjale käsitlevad sätted, mis asendatakse osaliselt kinnistusese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate sätetega, mida täiendavad määrusel (EL) nr 305/2011 põhinevad asjaomased harmoniseeritud standardid **neid sätteid tugevdada selliste toodete ja materjalide ühtlustamismenetluse abil. Sealjuures tuleks eeskujul võtta kogemustest ja edusammudest mitmes liikmesriigis, kes on aastaid teinud üheskoos tööd õigusnormide lähendamiseks.** [ME 20]

- (13) iga liikmesriik peaks tagama seireprogrammide koostamise, et kontrollida olmevee vastavust käesoleva direktiivi nõuetele. Suurema osa käesoleva direktiivi kohasest seirest teevad veekäitlejad, **kuid vajaduse korral peaksid liikmesriigid selgitama, millisele pädevale asutusele kehtivad käesoleva direktiivi ülevõtmisest tulenevad kohustused**. Veekäitlejatele tuleks võimaldada teatavat paindlikkust seoses parameetritega, mille üle nad veevarustusriski hindamisel seiret teostavad. Kui parameetrit ei ilmne, peaks veekäitlejatel olema võimalik vähendada seire sagedust või loobuda asjaomase parameetri seirest täielikult. Veevarustusriski hindamist tuleks kohaldada enamiku parameetrite puhul. Siiski tuleks rea põhiparameetrite suhtes alati kohaldada teatava miinimumsagedusega seiret. Käesolevas direktiivis sätestatakse seiresagedus eelkõige vastavuskontrolli eesmärgil ja operatiivseiret käsitlevaid sätteid on vähe. Veekäitlejate äranägemisel võib olla vajalik täiendav operatiivseire, et tagada vee nõuetekohane töötlemine. Sellega seoses võivad veekäitlejad juhinduda WHO suunistest ja veeohutuskavasid käsitlevast käsiraamatust. [ME 21]
- (14) Riskipõhise käsitluse peaksid järkjärgult kasutusele võtma kõik veekäitlejad, sealhulgas **väga väikesed, väikesed ja keskmise suurusega** veekäitlejad, arvestades et direktiivi 98/83/EÜ hindamise tulemusena selgus, et just viimastel esines riskipõhise käsitluse rakendamisel puudusi, mis olid kohati seotud tarbetute seiretoimingute kulukusega, **seejuures peaks olema võimalik lubada erandite tegemist väga väikestele käitlejatele**. Riskipõhise käsitluse rakendamisel tuleks arvesse võtta turvalisusega **turvalisuse ja põhimõttega „saastaja maksab“** seotud **käsitluse kaalutlusi. Väiksemate käitlejate puhul peaks pädev asutus seiretegevust toetama eksperditööde pakkumise kaudu.** [ME 188]
- (14a) **Selleks et pakkuda rahvatervise tugevaimat kaitset, peaksid liikmesriigid tagama riskipõhise käsitluse kohaldamisel vastutuse selge ja tasakaalustatud jagamise kooskõlas riikliku institutsioonilise ja õigusraamistikuga.** [ME 24]
- (15) Käesoleva direktiiviga kehtestatud standarditele mittevastavuse korral peaks asjaomane liikmesriik viivitamata välja uurima selle põhjuse ning võtma niipea kui võimalik vajalikke parandusmeetmeid veekvaliteedi taastamiseks. Olukordades, kus veevarustus kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, tuleks sellise veega varustamine keelata ja selle kasutamist piirata. Lisaks on oluline selgitada, et liikmesriigid **ning kodanikke, keda see võib mõjutada, tuleks nõuetekohaselt teavitada. Lisaks** peaksid **liikmesriigid** mikrobioloogiliste ja keemiliste parameetritega seotud väärtuste miinimumnõuete ~~täitmatajätmist automaatselt käsitama potentsiaalse ohuna~~ **täitmata jätmise korral kindlaks tegema, kas väärtuste ületamine kujutab endast potentsiaalset ohtu** inimeste tervisele **või mitte. Selleks peavad liikmesriigid võtma eelkõige arvesse miinimumnõuete ületamise taset ja asjaomase parameetri liiki.** Kui olmevee kvaliteedi taastamiseks on vajalikud parandusmeetmed, eelistatakse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikele 2 meetmeid, mis likvideerivad probleemi põhjuse. [ME 25]

⁽²¹⁾ SWD(2016)0185.

Neljapäev, 28. märts 2019

(15a) **Oluline on hoida ära olukordi, kus saastatud vesi võib kahjustada inimeste tervist. Seepärast tuleks sellise veega varustamine keelata või selle kasutamist piirata.** [ME 26]

(16) Liikmesriikidel ei tohiks enam lubada **peaks olema lubatud teha** käesolevast direktiivist erandeid ~~teha~~. Erandeid kasutati esialgu selleks, et võimaldada liikmesriikidel kuni üheksa aasta jooksul kõrvaldada mittevastavused parameetrite väärtustele. Selgus, et See menetlus oli koormav nii **on osutunud** liikmesriikidele kui ka komisjonile. Lisaks kaasnes eranditega **direktiivi eesmärkide täitmisel kasulikuks**. **Süüski tuleb märkida, et** teatavatel juhtudel kaasnes selle menetlusega parandusmeetmete edasilükkumine, sest erandi tegemise võimalust käsitati **mõnikord** üleminekuperioodina. Seega tuleks erandeid käsitlev sätte välja jätta. Inimeste tervise kaitsmiseks tuleks parameetrite väärtuste ületamise korral kohaldada parandusmeetmetega seotud sätteid kohe ning erandi tegemise võimalust ei tohiks olla. **Süüski, võttes arvesse ühelt poolt käesolevas direktiivis kavandatavate kvaliteediparameetrite rangemaks muutmist ning teiselt poolt üha sagedasemat uute saasteainete avastamist, mis nõuab ulatuslikemaid hindamis-, seire- ja juhtimismeetmeid, on vaja säilitada nendele uutele tingimustele vastav erandite tegemise kord, juhul kui need ei kujuta endast võimalikku ohtu inimeste tervisele ning olmeveevarustust asjaomasel piirkonnas ei ole muude mõistlike abinõudega võimalik säilitada. Seega tuleks direktiivi 98/83/EÜ erandeid käsitlevat sätet muuta nii, et tagada võimalikult kiiresti ja tõhusalt liikmesriikide vastavus käesoleva direktiivi nõuetele.** Direktiivi 98/83/EÜ artikli 9 kohaselt liikmesriikidele tehtud erandeid, mis käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeval endiselt kehtivad, tuleks süüski kohaldada kuni jätkuvalt vastavalt erandi kehtivuse lõpuni, kuid neid ei tohiks pikendada **tegemise ajal kehtinud sätetega ette nähtud korrale.** [ME 27]

(17) Vastavalt WHO soovitudele kutsus komisjon oma 2014. aasta vastuses⁽²²⁾ Euroopa kodanikualgatusele „Right2Water“ liikmesriike üles tagama kõigile elanikele juurdepääsu minimaalsele veevarustusele. Samuti kohustus komisjon parandama „keskkonnapoliitika [...] kaudu jätkuvalt kogu elanikkonna juurdepääsu puhtale joogiveele“⁽²³⁾. **See on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 1 ja 2.** See on samuti kooskõlas ÜRO kestliku arengu 6. eesmärgiga ja sellega seotud sihiga „tagada kõikidele inimestele üldine ja õiglane juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele“. Õiglase juurdepääsu mõiste hõlmab mitmesuguseid aspekte, näiteks kättesaadavust (nt selle piiratus geograafilistel põhjustel, taristu puudumise tõttu või teatavate elanikkonna osade konkreetsete olude tõttu), kvaliteeti, vastuvõetavust ja taskukohasust. Seoses vee taskukohasusega on oluline meenutada, et **direktiiviga piiramata direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 lõike 4 kohaldamist, võivad liikmesriigid võtta kõnealuses direktiivis sätestatud kulude katmise põhimõttest lähtuvaid veetariife kehtestades võivad liikmesriigid võtta** arvesse elanikkonna majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste erinevusi ja seepärast rakendada sotsiaaltariife või võtta meetmeid sotsiaalmajanduslikult halvas olukorras elanikkonnarühmade kaitsmiseks. Käesolevas direktiivis käsitletakse eelkõige neid veele juurdepääsu aspekte, mis on seotud kvaliteedi ja kättesaadavusega. Nende aspektide käsitlemiseks ja osana vastusest Euroopa kodanikualgatusele ning selleks, et aidata rakendada Euroopa sotsiaalõiguste samba 20. põhimõtet⁽²⁴⁾, mille kohaselt „igäühel on õigus saada juurdepääs kvaliteetsetele esmatähtsatele teenustele, sealhulgas vesi“, tuleks liikmesriikidele panna kohustus lahendada **taskukohase** vee kättesaadavusega seotud probleemid riigi tasandil, kuid samas tuleks neile jätta teatav vabadus **kaalutlusruum** otsustada, milliseid meetmeid täpselt rakendatakse. Kõnealuste probleemide lahendamiseks võib kasutada meetmeid, millega parandatakse olmevee üldist kättesaadavust, näiteks **vältides rahvatervise seisukohast põhjendamatu kvaliteedinõuete karmistamist, mis tõstaks vee hinda kodanike jaoks, ning** linnades vabalt juurdepääsetavate veevõtukohtade rajamise ning olmevee kasutamise edendamise teel, mis hõlmab olmevee tasuta pakkumist üldkasutatavates hoonetes ja restoranides, **restoranides, ostu- ja vaba aja veetmise keskustes, samuti transiidipunktides ja rahvarohketest kohtades, nagu raudtee- ja lennujaamad. Liikmesriikidel peaks olema õigus määrata selliste vahendite õige valik kindlaks oma riigi eripära arvesse võttes.** [ME 28]

⁽²²⁾ COM(2014)0177.

⁽²³⁾ COM(2014)0177, lk 12.

⁽²⁴⁾ Institutsioonide 17. novembri 2017. aasta ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (2017/C 428/09) (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

Neljapäev, 28. märts 2019

- (18) Euroopa Parlament nõudis resolutsioonis Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ järelemeetmete kohta⁽²⁵⁾, et „liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu ühiskonna haavatavate rühmade vajadustele“⁽²⁶⁾. Samuti teadvustati komisjoni aruandes romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistiku rakendamise kohta⁽²⁷⁾ ja nõukogu soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta⁽²⁸⁾ selliste vähemuskultuuride nagu romad, ~~sintiid~~, ja travellerid, ~~kaaled ja gens du voyage~~ eriolukorda, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte, eelkõige nende puuduliku juurdepääsu veele. Üldist konteksti silmas pidades on asjakohane, et liikmesriigid pööravad erilist tähelepanu haavatavatele ja tõrjutud rühmadele, võttes vajalikke meetmeid tagamaks nende rühmade juurdepääsu veele. **Võttes arvesse direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 9 sätestatud veega seotud kulude katmise põhimõtet, peaksid liikmesriigid täiustama kaitsetute ja tõrjutud rühmade juurdepääsu veele, ohustamata samas kvaliteetse ja kõikide jaoks taskukohase veega varustamist.** Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust kõnealuseid rühmi kindlaks määrata, peaks selliste rühmade hulka kuuluma vähemalt põgenikud, rändrahvaste kogukonnad, kodutud ja sellised vähemuskultuurid nagu romad, ~~sintiid~~, ja travellerid, ~~kaaled ja gens du voyage~~, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte. Sellised juurdepääsu tagamise meetmed, mille üle otsustavad liikmesriigid, võivad hõlmata näiteks alternatiivsete veevarustussüsteemide (individuaalsete veepuhastusseadmete) pakkumist, vee pakkumist paaksõidukitest (veokid ja tsisternid) ning laagritele vajaliku taristu loomist. **Kui nende kohustuste täitmise eest vastutavad kohalikud omavalitsused, peaksid liikmesriigid tagama, et neil on piisavad rahalised vahendid ning piisav tehniline ja materiaalne suutlikkus, ja peaksid neid asjakohaselt toetama, pakkudes näiteks eksperdituge. Eelkõige ei tohiks kaitsetute ja tõrjutud rühmade veega varustamine olla kohalike omavalitsuste jaoks ebaproportsionaalselt kulukas.** [ME 29]
- (19) Seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“⁽²⁹⁾ nõutakse, et üldsusele oleks riigi tasandil kättesaadav selge keskkonnateave. Direktiiviga 98/83/EÜ oli ette nähtud üksnes passiivne juurdepääs teabele, mis tähendab, et liikmesriigid pidid tagama ainult teabe kättesaadavuse. Kõnealust valdkonda käsitlevad sätted tuleks seega asendada, et tagada **tarbijatele arusaadava ja nende jaoks olulise** ajakohase teabe kerge kättesaadavus näiteks veebisaidi kaudu, mille linki aktiivselt levitatakse **brošüüri, veebisaidi või nutirakenduse kaudu**. Ajakohane teave peaks lisaks seireprogrammide tulemustele hõlmama ka **täiendavat teavet lisateavet**, mida üldsus võib kasulikuks pidada, näiteks **teavet näitajate kohta (rauasisisaldus, vee karedus, mineraalide sisaldus jne)**, millest sageli sõltub tarbijate hinnang kraaniveele. Seepärast tuleks direktiivi 98/83/EÜ **veekäitlejate poolt veekvaliteedi parameetrite seireks võetud meetmete tulemused ja teave I lisa osas Ba loetletud** indikaatorparameetrite kohta, **mis ei ole seotud tervisega, anda teavet interneti vahendusel**. Väga suurte veekäitlejate puhul peaks olema internetis kättesaadav täiendav teave muu hulgas **energiatõhususe, haldamise, juhtimise, kulustruktuuri tariifide struktuuri** ja kohaldatava veetöötlemisviisi kohta. **Eeldatakse, et Eesmärgiks seatud** tarbijate parem teadlikkus **teadlikkuse suurendamine olulisest teabest** ja suurem **parem** läbipaistvus aitab kasvatada **peaks kasvatama** elanike usaldust vee vastu, mida neile pakutakse. **Prognooside kohaselt peaks usalduse kasvuga omakorda, ja veeteenuste vastu, ning sellega peaks** kaasnema kraanivee laialdasem kasutamine **joogiveena**, mis aitaks **võiks aidata** vähendada **plasti kasutamist ja** plastprügi kogust ja **ning** kasvuhoonegaaside heidet **ning avaldaks positiivset, ja positiivne** mõju kliimamuutuste leevendamisele ja keskkonnale üldiselt. [ME 30]
- (20) Samadel põhjustel ja tarbijate teadlikkuse suurendamiseks vee tarbimise mõjust, peaksid nad saama ka **hõlpsasti kättesaadavat** teavet (~~nt~~ **näiteks** arvetel või nutirakenduste kaudu) **aastas** tarbitud vee koguse, **tarbimise vähenemise või suurenemise kohta ja võrdluse kohta keskmise leibkonna tarbimisega, kui selline teave on**

⁽²⁵⁾ P8_TA(2015)0294.

⁽²⁶⁾ P8_TA(2015)0294, lõige 62.

⁽²⁷⁾ COM(2014)0209.

⁽²⁸⁾ Nõukogu 9. detsembril 2013. aasta soovitus (2013/C 378/01) romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta (ELT C 378, 24.12.2013, lk 1).

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

Neljapäev, 28. märts 2019

veekäitleja käsutuses, veekäitleja kehtestatud tariifi ~~kalustruktuuri~~ **struktuuri**, sealhulgas **selle** püsi- ja ~~muutuvalude~~ **muutuvate osade** kohta, ning olmevee liitrihinna kohta, mis võimaldaks võrrelda kraanivee ja pudelivee hinda. [ME 31]

- (21) Põhimõtted **Aluspõhimõtted**, millest lähtutakse veetariifide kehtestamisel, **ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 lõike 4 kohaldamist**, nimelt veeteenuste kulude katmise ja „saastaja maksab“ põhimõte, on sätestatud ~~direktiivis 2000/60/EÜ~~ **nimetatud direktiivis**. Samas ei ole alati tagatud veevarustusteenuste osutamise rahaline jätkusuutlikkus, mistõttu ei ole veetaristu hooldamisse tehtavad investeeringud alati piisavad. Seiremeetodite arenedes on eelkõige alainvesteeringust tulenevate lekte ~~ulatus~~ **tase** muutunud üha ilmsemaks ja veekao vähendamisele tuleks kaasa aidata liidu tasandil, et suurendada veetaristu tõhusust. Subsidiaarsuse põhimõtet silmas pidades tuleks selle probleemi lahendamiseks, **et suurendada läbipaistvust ja tarbijate teavitamist lekte ulatusest ja veevarustuse energiatõhususest teadlikkust sellest probleemist, peaks sellega seotud teavet tarbijatega jagama läbipaistvamalt**. [ME 32]
- (22) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/4/EÜ⁽³⁰⁾ eesmärk on tagada liikmesriikides Århusi konventsiooni kohane juurdepääsuõigus keskkonnateabele. Kõnealune direktiiv hõlmab ulatuslikke kohustusi, mis on seotud nii keskkonnateabe taotluspõhise kättesaadavaks tegemisega kui ka sellise teabe aktiivse levitamisega. Ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ⁽³¹⁾ kohaldamisala on lai ja hõlmab ruumiandmete, sealhulgas mitmesuguste keskkonnaküsimustega seotud andmekogumite jagamist. On oluline, et käesoleva direktiivi sätted, mis on seotud teabe kättesaadavuse ja andmevahetuslaste kokkulepetega, täiendaksid eelnimetatud direktiive ja ei looks eraldiseisvat õiguslikku süsteemi. Seega ei tohiks käesoleva direktiivi sätted, mis käsitlevad üldsuse teavitamist ja rakendamise seirega seotud teavet, piirata direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.
- (23) Direktiiviga 98/83/EÜ ei sätestatud väikeste veekäitlejate aruandluskohustusi. Selle probleemi lahendamiseks ning pidades silmas vajadust rakendamist ja vastavust käsitleva teabe järele, tuleks võtta kasutusele uus süsteem, mille kohaselt liikmesriigid peavad koostama, ajakohastama ning komisjonile ja Euroopa Parlamendile kättesaadavaks tegema üksnes asjakohaseid andmeid, näiteks parameetrite väärtuste ületamise ja teatava tähtsustatmega juhtumite kohta. See peaks tagama, et halduskoormus jääb kõigi üksuste jaoks võimalikult väikeseks. Üldsuse juurdepääsu, aruandluse ja ametiasutuste vahelise andmevahetuse jaoks asjakohase taristu tagamiseks peaksid liikmesriigid andmenõuete kehtestamisel lähtuma direktiivist 2007/2/EÜ ja selle rakendusaktidest.
- (24) Liikmesriikide esitatud andmed on lisaks vastavuskontrollile hädavajalikud ka selleks, et komisjon saaks jälgida ja hinnata õigusakti tulemuslikkust võrreldes selle eesmärkidega; see omakorda oleks alus, millest lähtuda õigusakti hilisemal hindamisel vastavalt 13. aprillil 2016. aastal Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud uues institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppe⁽³²⁾ punktile 22. Seda konteksti silmas pidades on vaja asjakohaseid andmeid, mis võimaldaks paremini hinnata direktiivi tõhusust, tulemuslikkust, asjakohasust ja ELi lisaväärtust, mistõttu on vaja tagada sobivad aruandlusmehhanismid, mida saaks samuti kasutada direktiivi tulevastel hindamistel.
- (25) Paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 22 kohaselt peaks komisjon tegema käesoleva direktiivi hindamise teatava ajavahemiku jooksul pärast selle ülevõtmiseks kehtestatud tähtpäeva. Hindamine peaks põhinema saadud kogemustel ja direktiivi rakendamise käigus kogutud andmetel, **kõigil olemasolevatel WHO soovitustel ning asjaomastel teadus-, analüütilistel ja epidemioloogilistel andmetel ning kõigil olemasolevatel WHO soovitustel**. [ME 34]

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

⁽³²⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (26) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva direktiivi eesmärk edendada tervishoiu, üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kättesaadavuse, keskkonnakaitse ja tarbijakaitsega seotud põhimõtteid.
- (27) Nagu Euroopa Kohus on korduvalt leidnud, oleks ELi toimimise lepingu artikli 288 kolmanda lõiguga direktiividele antud siduva mõjuga vastuolus, kui põhimõtteliselt välistataks võimalus, et puudutatud isikud võiksid nõuda direktiiviga kehtestatud kohustuste täitmist. See seisukoht kehtib iseäranis direktiivi suhtes, mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist olmevee saastatuse kahjuliku mõju eest. Seega, vastavalt Århusi konventsioonile keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamise üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise kohta ⁽³³⁾, peaks üldsusel olema juurdepääs õiguskaitsele, et aidata kaitsta iga inimese õigust elada keskkonnas, mille kvaliteet on tervise ja heaolu tagamiseks piisav. Lisaks, kui suur hulk inimesi on kannatanud massikahju samade ebaseaduslike tavade tõttu, mis on seotud käesoleva direktiiviga antud õiguste rikkumisega, peaks neil olema võimalik kasutada kollektiivseid õiguskaitsemehhanisme, kui liikmesriigid on sellised mehhanismid kehtestanud vastavalt komisjoni määrusele 2013/396/EL ⁽³⁴⁾.
- (28) Käesoleva direktiivi kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga ning ohuhindamist ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate seirenduete kindlaksmääramiseks tuleks komisjonile Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt delegeerida volitus muuta käesoleva direktiivi lisasid I–IV **ning võtta meetmeid, mis on vajalikud artiklis 10a sätestatud muudatusteks**. On eriti oluline, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohased konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. Lisaks on direktiivi 98/83/EÜ I lisa C osa märkuse 10 kohane radioaktiivsete ainete seiresageduse ja -meetodite kehtestamise nõue aegunud nõukogu direktiivi 2013/51/Euratom ⁽³⁵⁾ vastuvõtmise tõttu ning tuleks seega välja jätta. Direktiivi 98/83/EÜ III lisa A osa teise lõigu kohane kõnealuse direktiivi muutmist käsitlev volitus ei ole enam vajalik ja tuleks seega välja jätta. [ME 35]
- (29) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et ta saaks vastu võtta olmevett käsitleva kõigile veega varustatud isikutele pakutava teabe vormi ja esitamiseiga seotud üksikasjad ning liikmesriikide esitatava ja Euroopa Keskkonnaameti koostatava käesoleva direktiivi rakendamist käsitleva teabe vormi ja esitamiseiga seotud üksikasjad. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽³⁶⁾.
- (30) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/99/EÜ ⁽³⁷⁾ sätestatud nõuete kohaldamist, peaksid liikmesriigid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

⁽³³⁾ ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

⁽³⁴⁾ Komisjoni 11. juuni 2013. aasta soovitus ühiste põhimõtete kohta, mida kohaldatakse liikmesriikide keelava iseloomuga ja kahju hüvitamisele suunatud kollektiivsete õiguskaitsevahendite suhtes ELi õigusest tulenevate õiguste rikkumise puhul (ELT L 201, 26.7.2013, lk 60).

⁽³⁵⁾ Nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest (ELT L 296, 7.11.2013, lk 12).

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

Neljapäev, 28. märts 2019

- (31) Direktiiviga 2013/51/Euratom on ette nähtud olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete seire erikord. Seega ei peaks käesolevas direktiivis sätestama radioaktiivsusega seotud parameetrite väärtusi.
- (32) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, milleks on inimeste tervise kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (33) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma sätetega, mille sisu on võrreldes varasemate direktiividega oluliselt muudetud. Kohustus võtta üle muutmata sätteid tuleneb varasematest direktiividest.
- (34) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi, mis on seotud V lisa B osas nimetatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk

1. Käesolev direktiiv käsitleb olmevee kvaliteeti **kõikide jaoks kogu liidus**. [ME 36]
2. Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta inimeste tervist olmevee mistahes saastatusest tulenevate kahjulike mõjude eest, tagades olmevee tervislikkuse ja puhtuse, **ning tagada olmevee üldine kättesaadavus**. [ME 163, 189, 207 ja 215]

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „olmevesi“ – kogu vesi, algkujul või pärast töötlemist, mis on mõeldud joomiseks, keetmiseks, toiduvalmistamiseks või -tootmiseks, või muuks **toidu- või** olmeotstarbeks nii avalikes kui ka eravaldustes, **sealhulgas toiduainetööstuses**, olenemata päritolust ning sellest, kas see toimetatakse kätte jaotusvõrgu kaudu, antakse paakautost, või pakutakse pudelitesse ~~pandud allikaveena~~ **või mahutitesse panduna**. [ME 38]
2. „~~kinnistussisene~~ **elamu** jaotussüsteem“ – torustik, tarvikud ja seadmed, mis paigaldatakse nii avalikes kui ka eravaldustes üldjuhul inimtarbimiseks kasutatavate kraanide vahele ning jaotusvõrk, kuid üksnes juhul kui need ei kuulu veekäitleja vastutusalasse, kes tegutseb veekäitlejana vastavalt asjaomastele siseriiklikele õigusaktidele; [ME 39]
3. „veekäitleja“ – ~~üksus~~ **juriidiline isik**, kes tarnib ööpäevas keskmiselt vähemalt 10 m³ olmevett; [ME 40]
- 3a. „**väga väike veekäitleja**“ – **veekäitleja, kes tarnib alla 50 m³ ööpäevas või teenindab alla 250 inimese**; [ME 41]
4. „väike veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib alla 500 m³ ööpäevas või teenindab alla ~~5 000~~ **2 500** inimese; [ME 42]

Neljapäev, 28. märts 2019

- 4a. „keskmise suurusega veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib vähemalt 500 m³ ööpäevas või teenindab vähemalt 2 500 inimest; [ME 43]
5. „suur veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib vähemalt ~~500~~ 5 000 m³ ööpäevas või teenindab vähemalt ~~5 000~~ 25 000 inimest; [ME 44]
6. „väga suur veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib vähemalt ~~5 000~~ 20 000 m³ ööpäevas või teenindab vähemalt ~~50 000~~ 100 000 inimest; [ME 45]
7. „prioriteetsed valdused“ – liikmesriigi kindlaks määratud suured valdused **mitteeluruumid**, kus on palju kasutajaid **inimesi, eelkõige kaitsetuid inimesi**, kes võivad kokku puutuda veega seotud riskidega; näiteks haiglad, tervishoiuasutused, **vanadekodud, koolid, ülikoolid ja muud haridusasutused, lastesõimed ja lasteaiad, spordi-, puhke-, vaba aja veetmise ja näituseruumid ja hooned**, majutusasutused, karistusasutused ja kámpingud; [ME 46]
8. „haavatavad ja tõrjutud rühmad“ – inimesed, kes on ühiskonnast isoleeritud diskrimineerimise või õiguskaitsse, ressursside või võimaluste puudumise tõttu ning kes puutuvad võrreldes ülejäänud ühiskonnaga rohkem kokku võimalike riskidega, mis on seotud nende tervise, ohutuse, puuduliku hariduse, kahjulike tavade praktiseerimisega, või muude riskidega.
- 8a. „toidukäitlemisettevõtja“ – toidukäitlemisettevõtja, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 2. [ME 47]

Artikkel 3

Erandid

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:
- a) looduslike mineraalvete suhtes, mis on direktiivis 2009/54/EÜ osutatud vastutava asutuse poolt sellistena tunnustatud;
- b) vee suhtes, mis on ravim direktiivi 2001/83/EÜ tähenduses.

1a. Olmevee suhtes, mida toidukäitlemisettevõtjad kasutavad inimtoiduks ette nähtud toodete või ainete tootmiseks, töötlemiseks, säilitamiseks või turustamiseks, kohaldatakse üksnes käesoleva direktiivi artikleid 4, 5, 6 ja 11. Käesoleva direktiivi artikleid ei kohaldata aga siis, kui toidukäitleja suudab pädevale riiklikule asutusele rahuldavalt tõendada, et tema kasutatava vee kvaliteet ei mõjuta tema tegevuse tulemusel saadavate toodete või ainete hügieeni ning need tooted või ained järgivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 852/2004 ⁽³⁸⁾ sätestatud norme. [ME 48]

1b. Pudelitesse või mahutitesse villitud olmevee tootjat ei käsitata veekäitlejana.

Käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse pudelitesse või mahutitesse villitud olmevee suhtes, kui need ei ole hõlmatud muude liidu õigusaktide kohaste kohustustega. [ME 49]

1c. Merelaevade suhtes, kus magestatakse vett, millega veetakse reisijad ja mis tegutsevad veekäitlejatena, kohaldatakse üksnes käesoleva direktiivi artikleid 1–7 ja 9–12 ning selle lisasid. [ME 50]

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta:
- vee, mis on ette nähtud üksnes otstarbeks, mille puhul pädevad asutused on veendunud, et vee kvaliteet asjassepuutuvate tarbijate tervist mingil viisil otseselt ega kaudselt ei mõjuta;
 - olmevee, mis pärineb isiklikust veevarustusest jõudlusega keskmiselt kuni 10 m³ ööpäevas või mida kasutab kuni 50 inimest, välja arvatud juhul, kui selle veega varustamine toimub kommerts- või avalik-õigusliku tegevuse raames.
3. Liikmesriigid, kes on kasutanud lõike 2 punktis b nimetatud erandeid, tagavad asjassepuutuva elanikkonna teavitamise kõnealusest faktist ning mistahes meetmetest, mida on võimalik võtta inimeste tervise kaitseks olmevee mistahes viisil saastamisest tingitud kahjuliku mõju eest. Lisaks antakse asjassepuutuvale elanikkonnale viivitamata asjakohast nõu, kui kõnealuse vee kvaliteedi tõttu tekib võimalik ettenähtav oht inimeste tervisele.

Artikkel 4

Üldkohustused

1. Olenemata muudest liidu sätetest tulenevatest kohustustest võtavad liikmesriigid meetmeid, mis on vajalikud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks. Käesoleva direktiivi miinimumnõuete kohaldamisel käsitatakse olmevett tervisliku ja puhtana, kui see vastab kõigile järgmistele tingimustele:
- see ei sisalda mikroorganisme ja parasiite ega mistahes aineid sellisel arvul ega sellises koguses, mis kujutavad potentsiaalset ohtu inimeste tervisele;
 - see vastab I lisa A ja B osas sätestatud miinimumnõuetele;
 - liikmesriigid on võtnud kõik muud vajalikud meetmed, et täita ~~käesoleva direktiivi artiklites 5–12 nõuded, mis on sätestatud nendes.~~
 - käesoleva direktiivi artiklites 4–12 olmevee puhul, mis toimetatakse lõpptarbijatele kätte jaotusvõrgu kaudu või mida antakse paakautost;**
 - käesoleva direktiivi artiklites 4, 5 ja 6 ning artikli 11 lõikes 4 toidukäitlemisettevõtja poolt pudelitesse või mahutitesse villitud olmevee puhul;**
 - käesoleva direktiivi artiklites 4, 5, 6 ja 11 olmevee puhul, mida toodab ja kasutab toidukäitlemisettevõtja toidu tootmiseks, töötlemiseks ja turustamiseks. [ME 51]**
2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi rakendamiseks võetavad meetmed ~~ei järgiks~~ **täielikult ettevaatuspõhimõtet ega** tooks otseselt ega kaudselt kaasa olmevee praeguse kvaliteedi halvenemist ega olmevee valmistamiseks kasutatavate vete saastatuse mistahes viisil suurenemist. [ME 52]

2a. Liikmesriigid võtavad meetmeid tagamaks, et pädevad asutused hindavad nende territooriumil veelekke taset ning veelekke vähendamise võimalusi joogivee sektoris. Hindamisel võetakse arvesse asjaomaseid rahvatervise, keskkonna-, tehnilisi ja majanduslikke aspekte. Liikmesriigid võtavad 31. detsembriks 2022 vastu riiklikud eesmärgid veekäitlejate lekketaseme vähendamiseks oma territooriumil 31. detsembriks 2030. Liikmesriigid võivad pakkuda olulisi stiimuleid, et tagada riiklike eesmärkide täitmine oma territooriumil tegutsevate veekäitlejate poolt. [ME 53]

Neljapäev, 28. märts 2019

2b. Kui pädev asutus, kes vastutab olmevee tootmise ja jaotamise eest, annab kogu vee tootmise või jaotamise haldamise või osa sellest üle veekäitlejale, määratakse pädeva asutuse ja veekäitleja vahelises lepingus kindlaks mõlema poole kohustused, mis tulenevad käesolevast direktiivist. [ME 54]

Artikkel 5

Kvaliteedistandardid

1. Liikmesriigid kehtestavad olmevee osas kohaldatavate I lisa sätestatud parameetrite väärtused, mis peavad olema vähemalt sama ranged kui kõnealusel lisa esitatud väärtused. [ME 55]

1a. Lõike 1 kohaselt kindlaks määratud väärtused ei tohi olla vähem ranged kui need, mis on esitatud I lisa A, B ja B a osades. I lisa B a osas esitatud parameetrite väärtused määratakse kindlaks üksnes seire eesmärgil ning selleks, et tagada artikliga 12 kehtestatud nõuete täitmine. [ME 56]

2. Liikmesriik kehtestab I lisa nimetatud täiendavate parameetrite väärtused, kui seda nõuab inimeste tervise kaitse tema territooriumil või selle osas. Kehtestatud väärtused peavad vastama vähemalt artikli 4 lõike 1 punkti a tingimustele.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et veekvaliteedi parendajad, materjalid ja desinfitseerimiskord, mida kasutatakse veevarustussüsteemide desinfitseerimiseks, ei mõjuta negatiivselt olmevee kvaliteeti. Selliste ainete, materjalide ja korra kasutamise tingitud olmevee saastamist tuleb vähendada, kuid nii, et see ei kahjustaks desinfitseerimise tõhusust. [ME 57]

Artikkel 6

Vastavuskoht

1. Artikli 5 alusel kehtestatud väärtused I lisa A, B ja B C osas loetletud parameetritele, peavad olema täidetud: [ME 58]

a) jaotusvõrgu kaudu antava vee puhul ruumi või rajatise selles paigas, kus see väljub üldjuhul inimtarbimiseks kasutatavatest kraanidest;

b) paakautost antava vee puhul kohas, kus see paakautost väljub;

c) allikavee pudelitesse või mahutitesse villitud olmevee puhul kohas, kus vesi pudelitesse või mahutitesse pannakse; [ME 59]

ca) toidukäitlemisettevõtja kasutatava vee puhul, kui vett pakub veekäitleja, toidukäitlemisettevõtja kasutamiskohas. [ME 60]

1a. Esimese lõigu punktiga a hõlmatud vee puhul loetakse, et liikmesriigid on oma käesolevast direktiivist tulenevad kohustused täitnud, kui on võimalik tõendada, et mittevastavus artikliga 5 ette nähtud parameetritele on tingitud eravalduses jaotussüsteemist või selle hooldusest, välja arvatud prioriteetsetes valdustes. [ME 61]

Artikkel 7

Veeohutuse riskipõhine käsitlus

1. Liikmesriigid tagavad, et olmeveega varustamise, selle töötlemise ja jaotamise suhtes kohaldatakse riskipõhist käsitlust, mis koosneb järgmistest elementidest:

Neljapäev, 28. märts 2019

- a) **liikmesriikides tehtav** olmevee võtmiseks kasutatavate veekogude **või veekogude osade** ohuhindamine kooskõlas artikliga 8; [ME 62]
- b) veevarustusrisi hindamine, mille teeb veekäitleja tema tarnitava vee kvaliteedi **kaitsemiseks ja** seireks **igas veejaotussüsteemis**, kooskõlas artikliga 9 ja II lisa C osaga; [ME 63]
- c) kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamine kooskõlas artikliga 10.

1a. Liikmesriigid võivad kohandada riskipõhise käsitluse rakendamist, kahjustamata käesoleva direktiivi eesmärki, mis puudutab olmevee kvaliteeti ja tarbijate tervist, kui esinevad erilised piirangud, mis tulenevad geograafilistest asjaoludest, nagu veejaotustsooni kaugus või juurdepääsetavus. [ME 64]

1b. Liikmesriigid tagavad riskipõhise käsitluse kohaldamiseks liikmesriikide poolt kindlaks määratud vastutuse selge ja asjakohase jaotuse sidusrühmade vahel seoses olmevee võtmiseks kasutatavate veekogude ja kinnistusesise jaotussüsteemidega. Selline vastutuse jaotus peab vastama nende institutsioonilisele ja õiguslikule raamistikule. [ME 65]

2. Ohuhindamine peab olema tehtud hiljemalt ... [3 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. See vaadatakse läbi iga kolme aasta tagant, **võttes arvesse direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 7 sätestatud nõuet, mille kohaselt liikmesriigid määravad kindlaks veekogud**, ning vajaduse korral seda ajakohastatakse. [ME 66]

3. ~~Stuure ja väga suurte~~ Veekäitlejate puhul peab veevarustusrisi hindamine olema tehtud hiljemalt ... [~~3 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva~~] ning väikeste veekäitlejate puhul [6 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. Need vaadatakse läbi korrapäraste ajavahemike järel, mis ei ole rohkem kui kuus aastat, ning vajaduse korral neid ajakohastatakse. [ME 67]

3a. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi artiklite 8 ja 9 kohaldamiseks vajalikke parandusmeetmeid direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 11 sätestatud meetmeprogrammide ning artiklis 13 sätestatud vesikonna majanduskavade raames. [ME 68]

4. Kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamine peab olema tehtud **artikli 10 lõikes 1 osutatud valdustes** hiljemalt ... [3 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. See vaadatakse läbi iga kolme aasta tagant ning vajaduse korral seda ajakohastatakse. [ME 69]

Artikkel 8

Olmevee võtmiseks kasutatavate veekogude ohuhindamine, **ohtude seire ja juhtimine** [ME 70]

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ ~~artikleid 6 ja 7~~ **ja eelkõige selle artiklite 4–8** kohaldamist, tagavad liikmesriigid **koos nende vee eest vastutavate pädevate asutustega** selliseid olmevee võtmiseks kasutatavaid veekogusid hõlmava ohuhindamise, mis annavad ööpäevas keskmiselt üle 10 m³ vett. Ohuhindamine sisaldab järgmisi elemente: [ME 71]

- a) ohuhindamisega hõlmatud veekogudes **või nende osades** kõigi veevõtukohtade kindlakstegemine ja geograafiliste viidetega varustamine. **Kuna käesolevas punktis osutatud andmete puhul on tegemist potentsiaalselt tundlike andmetega, eriti mis puudutab rahvatervise kaitset, peavad liikmesriigid tagama, et neid andmeid kaitstakse ja need edastatakse üksnes asjakohastele asutustele;** [ME 72]
- b) kui kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 7 lõikega 3 on kehtestatud kaitsevööndid, siis nende ~~ja kõnelause direktiivi artiklis 6 osutatud kaitsealade~~ kaardistamine; [ME 73]

Neljapäev, 28. märts 2019

- c) ohuhindamisega hõlmatud veekogusid mõjutavate ohtude ja võimalike reostusallikate kindlakstegemine. **Selliseid uuringuid ja reostusallikate kindlakstegemist ajakohastatakse korrapäraselt, et tuvastada uusi aineid, mis mõjutavad mikroplasti, eelkõige PFASi.** Selleks võivad liikmesriigid kasutada direktiivi 2000/60/EÜ artikli 5 kohast inimtegevuse mõju ülevaadet ning kõnealuse direktiivi II lisa punkti 1.4 alusel märkimisväärse koormuse kohta kogutud teavet; [ME 216]
- d) ohuhindamisega hõlmatud veekogude **või nende osade** korrapärane seire ~~järgmistest loeteludest valitud asjakohaste saasteainete üle~~ **saasteainete üle, mis on veevarustuse puhul olulised ning mis on valitud järgmistest loeteludest:** [ME 75]
- i) käesoleva direktiivi I lisa A ja B osas loetletud parameetrid;
 - ii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/118/EÜ⁽³⁹⁾ I lisa loetletud põhjavee saasteained ning saasteained ja reostuse näitajad, millele liikmesriigid on kehtestanud läviväärtused kooskõlas kõnealuse direktiivi II lisaga;
 - iii) prioriteetsed ained ja teavad muud saasteained, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/105/EÜ⁽⁴⁰⁾ I lisa;
 - iv) **I lisa C a osa parameetrid ainult seire otstarbel või** muud sellised asjakohased saasteained nagu mikroplastid, **tingimusel et on kehtestatud artikli 11 lõikes 5b sätestatud metoodika mikroplasti mõõtmiseks,** või valgalale iseloomulikud saasteained, mille liikmesriigid on kindlaks teinud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 5 kohase inimtegevuse mõju ülevaate ning kõnealuse direktiivi II lisa punkti 1.4 alusel märkimisväärse koormuse kohta kogutud teabe põhjal. [ME 76]

Liikmesriigid valivad seire eesmärgil punktides i–iv välja parameetrid, ained või saasteained, mida peetakse asjakohasteks punkti c alusel kindlaks tehtud ohte või lõike 2 kohaselt veekäitlejate esitatud teavet silmas pidades.

Liikmesriigid ~~võivad~~ **võivad** korrapärase seire eesmärgil **ning selleks, et tuvastada uute uurimiste käigus uusi kahjulikke aineid,** kasutada muude liidu õigusaktide kohaselt tehtud seiret **ja ette nähtud uurimissuutlikkust.** [ME 217]

Väga väikestele veekäitlejatele võib teha käesoleva lõike punktides a, b ja c osutatud nõuetest erandi tingimusel, et pädeval asutusel on eelnevad ja ajakohastatud dokumenteeritud teadmised kõnealustes punktides osutatud asjaomastest parameetritest. Pädev asutus vaatab selle erandi läbi vähemalt iga kolme aasta tagant ja vajaduse korral ajakohastab seda. [ME 77]

2. Veekäitlejad, kes operatiivseire kohaldamisel teostavad seiret oma toorvee üle, peavad teavitama pädevat asutust seiratavate parameetrite, ainete või saasteainete suundumustest ja ebatavalistest kontsentratsioonidest.

~~3. Liikmesriigid teavitavad veekäitlejaid, kes kasutavad veevõtuks ohuhindamisega hõlmatud veekogu, lõike 1 punkti d kohaselt tehtud seire tulemustest ning võivad kõnealuste seiretulemuste põhjal:~~

a) nõuda veekäitlejalt teatavate parameetrite täiendavat seiret või töötlemist;

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need sejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) lubada veekäitlejatel veevarustusrisiki hindamist tegemata vähendada teatavate parameetrite seire sagedust, eeldusel et need ei ole põhiparameetrid II lisa B osa punkti 1 tähenduses ning et ei ole ühtegi tegurit, mille puhul oleks põhjust eeldada, et see võib põhjustada veekvaliteedi halvenemise. [ME 78]
4. Sellistel juhtudel, kui veekäitlejal lubatakse lõike 2 punkti b kohaselt seiresagedust vähendada, jätkavad liikmesriigid kõnealuste parameetrite korrapärasest seiret ohuhindamisega hõlmatud veekogus. [ME 79]
5. Liikmesriigid võtavad lõigete 1 ja 2 ning direktiivi 2000/60/EÜ alusel kogutud teabe põhjal koostöös veekäitlejate ja muude sidusrühmadega järgmised meetmed või tagavad nende meetmete võtmise veekäitlejate poolt: [ME 80]
- a) ennetusmeetmed vajaliku töötlemise vähendamiseks ning veekvaliteedi tagamiseks, sealhulgas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõike 3 punktis d osutatud meetmed; [ME 178]
- aa) nad tagavad, et saastajad võtavad koostöös veekäitlejate ja muude asjaomaste sidusrühmadega ennetavaid meetmeid, et vähendada või vältida nõutava töötlemise taset ja kaitsta vee kvaliteeti, sealhulgas meetmeid, millele on osutatud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõike 3 punktis d, ning lisameetmeid, mida peetakse vajalikuks käesoleva artikli lõike 1 punkti d kohaselt tehtud seire põhjal; [ME 82]
- b) leevendusmeetmed, mida peetakse vajalikuks lõike 1 punkti d kohaselt tehtud seire põhjal, et teha kindlaks reostusallikas ja see kõrvaldada. ning vältida mis tahes täiendavat töötlemist, kui ennetusmeetmeid ei peeta teostatavateks või piisavalt mõjusateks, et reostusallikas õigeaegselt kõrvaldada; [ME 83]
- ba) kui punktides aa ja b sätestatud meetmeid ei ole peetud piisavaks, et tagada inimeste tervise nõuetekohane kaitse, nõuavad nad, et veekäitlejad teeksid veevõtu- või töötlemiskohas teatavate parameetrite täiendavat seiret, kui see on terviseriskide vältimiseks rangelt vajalik. [ME 84]

Liikmesriigid vaatavad kõiki neid meetmeid korrapäraselt üle.

5a. Liikmesriigid teavitavad veekäitlejaid, kes kasutavad veevõtuks ohuhindamisega hõlmatud veekogu või selle osasid, lõike 1 punkti d kohaselt tehtud seire tulemustest ning võivad kõnealuste seiretulemuste põhjal, samuti lõigete 1 ja 2 alusel saadud ning vastavalt direktiivile 2000/60/EÜ kogutud teabe põhjal:

- a) lubada veekäitlejatel veevarustusrisiki hindamist nõudmata vähendada teatavate parameetrite seire sagedust või seiratavate parameetrite arvu, eeldusel et need ei ole põhiparameetrid II lisa B osa punkti 1 tähenduses ning et ei ole ühtegi tegurit, mille puhul oleks põhjust eeldada, et see võib põhjustada vee kvaliteedi halvenemise;
- b) kui veekäitlejal lubatakse punkti a kohaselt seiresagedust vähendada, jätkavad liikmesriigid kõnealuste parameetrite korrapärasest seiret ohuhindamisega hõlmatud veekogus. [ME 85]

Artikkel 9

Veevarustusrisiki hindamine, seire ja juhtimine [ME 86]

1. Liikmesriigid tagavad, et veekäitlejad teostavad **kooskõlas II lisa C osaga** veevarustusrisiki hindamise, nähes neile ette võimaluse kohandada ükskõik millise sellise parameetri, mis on loetletud I lisa osades A, B ja B-osas ja **Ba ning** mis ei ole II lisa B osa kohaselt põhiparameeter, seire sagedust sõltuvalt nende esinemisest toorvees. [ME 87]

Neljapäev, 28. märts 2019

Kõnealuste parameetrite puhul tagavad liikmesriigid, et veekäitlejad võivad kõrvale kalduda II lisa B osas esitatud seiresagedusest kooskõlas C osa II lisa spetsifikatsioonidega, **sõltuvalt nende esinemisest toorvees ja veepuhastusseadmetest.** [ME 88]

Selleks peavad võtavad veekäitlejad arvesse võtma käesoleva direktiivi artikli 8 alusel tehtud ohuhindamise ning direktiivi 2000/60/EÜ artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 alusel tehtud seire tulemusi. [ME 89]

1a. Liikmesriigid võivad teha lõikest 1 erandi väga väikestele veekäitlejatele, tingimusel et pädeval asutusel on varasemad ja ajakohastatud dokumenteeritud teadmised asjaomastest parameetritest ning tema hinnangul ei põhjusta selline erand ohtu inimeste tervisele, ning ilma et see piiraks asutuse kohustusi vastavalt artiklile 4.

Pädev asutus vaatab erandi läbi iga kolme aasta järel või siis, kui valgalas on avastatud uus reostusohht, ning ajakohastab seda vajaduse korral. [ME 90]

2. Veevarustusriski hindamise peavad kinnitama pädevad asutused **hindamise eest vastutavad veekäitlejad, kes tagavad, et nad järgivad käesolevat direktiivi. Selleks võivad veekäitlejad paluda toetust pädevatelt asutustelt.**

Liikmesriigid võivad nõuda, et pädevad asutused kiidaksid heaks või jälgiks id veekäitlejate veevarustusriski hindamisi. [ME 91]

2a. Tuginedes lõike 1 kohaselt tehtud veevarustusriski hindamise tulemustele, tagavad liikmesriigid, et veekäitlejad koostavad tuvastatud riskidega kohandatud ning veekäitleja suurusega proportsionaalse veeohutuskava. Veeohutuskava võib hõlmata näiteks veega kokkupuutuvate materjalide kasutamist, vee töötlemise aineid, lekkivatest torudest tulenevaid võimalikke ohtusid või meetmeid praeguste või tulevaste probleemidega, nt kliimamuutustega kohanemiseks, ning täpsemalt määravad selle kindlaks liikmesriigid. [ME 92]

Artikkel 10

Kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamine, **seire ja riskide juhtimine** [ME 93]

1. Liikmesriigid tagavad, et **prioriteetsetes valdustes** tehakse kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamine, mis hõlmab järgmisi elemente: [ME 94]

a) kohapealsete jaotussüsteemide ning seotud toodete ja materjalidega seotud võimalike riskide hindamine ning selle hindamine, kas need mõjutavad vee kvaliteeti kohas, kus vesi väljub tavaliselt olmevee võtuks kasutatavast kraanist, eelkõige prioriteetsetes valdustes, kus vett pakutakse üldsusele; [ME 95]

b) I lisa C osas loetletud parameetrite korrapärase seire **prioriteetsetes** valdustes, kus võimalikku ohtu inimeste tervisele peetakse kõige suuremaks. Seirega seoses asjakohased parameetrid ja valdused valitakse välja on punkti a kohaselt tehtud hindamise alusel **käigus tuvastatud konkreetsed ohud vee kvaliteedile.** [ME 96]

Liikmesriigid võivad esimeses lõigus osutatud **Korrapärase** seirega seoses **tagavad liikmesriigid prioriteetsetes valdustes rajatistele juurdepääsu proovide võtmiseks ning võivad** kehtestada seirestrateegia, mis keskendub prioriteetsetele valdustele **eeskätt seoses Legionella pneumophila bakteriga;** [ME 97]

c) selle kontrollimine, kas olmeveega kokkupuutuvate ehitustoodete **toodete ja materjalide** toimivus on **inimeste tervise kaitseks** nõuetekohane seoses põhiomadustega, mis on seotud ehitistele esitatavate põhinõuetega vastavalt määruse (EL) nr 305/2011 I lisa punkti 3 alapunktile e. [ME 98]

Neljapäev, 28. märts 2019

ca) selle kontrollimine, kas kasutatud materjalid sobivad kokkupuuteks olmeveega ning kas artiklis 11 sätestatud nõuded on täidetud. [ME 99]

2. Kui liikmesriigid leiavad lõike 1 punkti a kohaselt tehtud hindamise alusel, et **prioriteetsete valduste** kinnistusesest jaotussüsteemist või sellega seotud toodetest või materjalidest tuleneb risk inimeste tervisele või kui lõike 1 punkti b kohane seire näitab, et I lisa C osas esitatud parameetrite väärtusi ei järgita, ~~peavad~~ **tagavad** liikmesriigid: **asjakohaste meetmete võtmise I lisa C osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse riski kõrvaldamiseks või vähendamiseks.**

- a) ~~võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada I lisa C osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse risk või seda riski vähendada;~~
- b) ~~võtma kõik vajalikud meetmed, millega tagatakse, et olmevee ettevalmistamisel või jaotamisel kasutatavatest ehitustoodetest pärit ainete või kemikaalide migratsioon ei ohustaks ei otseselt ega kaudselt inimeste tervist;~~
- e) ~~võtma koostöös veekäitlejatega muud meetmed, näiteks rakendama asjakohaseid puhastusmeetodeid, et muuta vee laadi või omadusi enne selle tarnimist, vähendades või likvideerides seeläbi riski, et vesi pärast jaotusvõrgu läbimist parameetrite väärtustele ei vasta;~~
- d) ~~nõuetekohaselt teavitama ja nõustama tarbijaid vee tarbimise ja kasutamise tingimustest ning võimalikest meetmetest, millega vältida riski uuesti avaldumist;~~
- e) ~~korraldama koolituse torulukkseppadele ja muude valdkondade töötajatele, kes tegelevad kohapealsete jaotussüsteemidega ning ehitustoodete paigaldamisega;~~
- f) ~~seoses Legionella bakteriga tagama, et on kehtestatud tõhusad kontrolli- ja haldusmeetmed võimalike haiguspuhangute ennetamiseks ja tõrjumiseks. [ME 100]~~

2a. Selleks et vähendada kinnistusesest jaotusega seotud riske kõigis kinnistusesest jaotussüsteemides, peavad liikmesriigid:

- a) **ärgitama avalike ja eravalduste omanikke tegema kinnistusesest jaotusega seotud riskide hindamisi;**
- b) **teavitama tarbijaid ning avalike ja eravalduste omanikke meetmetest, mille eesmärk on kõrvaldada või vähendada olmevee kvaliteedinormide mittetäitmise riske, mis tulenevad kinnistusesest jaotussüsteemist;**
- c) **nõuetekohaselt teavitama ja nõustama tarbijaid vee tarbimise ja kasutamise tingimustest ning võimalikest meetmetest, millega vältida riski uuesti avaldumist;**
- d) **edendama koolitusi torulukkseppadele ja muude valdkondade töötajatele, kes tegelevad kinnistusesest jaotussüsteemidega ning veega kokkupuutuvate toodete ja materjalide paigaldamisega, ning**
- e) **seoses Legionella bakteriga ja eriti Legionella pneumophila bakteriga tagama, et on kehtestatud tõhusad ja riskidega proportsionaalsed kontrolli- ja haldusmeetmed haiguspuhangute ennetamiseks ja tõrjumiseks. [ME 101]**

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 10a

Olmeveega kokkupuutuvate toodete, ainete ja materjalide minimaalsed hügieeninõuded

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et ained ja materjalid, millest toodetakse uusi olmeveega kokku puutuvaid tooteid, mis on turule lastud ja mida kasutatakse vee võtmiseks, käitlemiseks või jaotamiseks, või selliste ainete seonduvad lisandid:

- a) ei vähendaks otseselt ega kaudselt käesoleva direktiiviga ette nähtud inimeste tervise kaitset;
- b) ei mõjutaks olmevee lõhna ega maitset;
- c) ei esineks olmevees kontsentratsioonis, mis ületab taseme, mis on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, milleks neid kasutatakse, ning
- d) ei soodustaks mikroobide teket.

2. Selleks et tagada lõike 1 ühtlustatud kohaldamine, võtab komisjon ... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täendamiseks, kehtestades minimaalsed hügieeninõuded ja loetelu ainetest, mida kasutatakse olmeveega kokkupuutuvate materjalide tootmiseks ja mis on liidus heaks kiidetud, sealhulgas konkreetsed migratsiooni piirmäärad ja kasutamise eritingimused, kui see on asjakohane. Komisjon vaatab seda loetelu korrapäraselt läbi ja ajakohastab seda, võttes arvesse uusimaid teaduse ja tehnoloogia arenguid.

3. Selleks et aidata komisjonil lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakte vastu võtta ja muuta, moodustatakse alaline komitee liikmesriikide nimetatud esindajatest, kes võivad kasutada ekspertide või nõustajate abi.

4. Olmeveega kokkupuutuvad materjalid, mis on hõlmatud muude liidu õigusaktidega, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 305/2011 ⁽⁴¹⁾, peavad olema kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1 ja 2. [ME 102]

Artikkel 11

Seire

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada olmevee kvaliteedi korrapärane seire, kontrollimaks, et ~~tarbijatele kättesaadav vesi~~ see vastab käesoleva direktiivi nõuetele ning eelkõige artikli 5 alusel kindlaksmääratud parameetrite väärtustele. Proove tuleb võtta sellisel viisil, et need esindaksid tarbitava vee kvaliteeti kogu aasta lõikes. Lisaks võtavad liikmesriigid meetmeid tagamaks, et kui olmevee valmistamise või jaotamise osaks on desinfitseerimine, kontrollitakse desinfitseerimise tõhusust ning võimalikku desinfitseerimise kõrvalsaadustest tulenev saaste hoitakse nii madalal kui võimalik, ilma et see desinfitseerimist kahjustaks. [ME 103]

2. Lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks kehtestatakse igasuguse olmevee jaoks seireprogrammid vastavalt II lisa A osale. Need seireprogrammid koosnevad järgmistest elementidest:

- a) I lisa A ja B osas loetletud parameetrite seire ning kooskõlas artikli 5 lõikega 2, II lisaga ning, kui tehakse veevarustusriski hindamine, kooskõlas artikliga 9 kehtestatud parameetrite seire;

⁽⁴¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

Neljapäev, 28. märts 2019

b) I lisa C osas loetletud parameetrite seire, mis on artikli 10 lõike 1 punktiga b ette nähtud kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamisel;

c) ohu hindamisel artikli 8 lõike 1 punkti d kohaselt ette nähtud seire.

3. Proovivõtukohtad määravad kindlaks pädevad asutused ning need peavad vastama II lisa D osas sätestatud asjaomastele tingimustele.

4. Liikmesriigid peavad järgima III lisa sätestatud parameetrite analüüsi spetsifikatsioone kooskõlas järgmiste põhimõtetega:

a) kasutada võib III lisa A osas nimetatata analüüsimeetodeid, kui on võimalik tõendada, et saadud tulemused on vähemalt sama usaldusväärsed, kui saadakse ettenähtud meetoditega; selleks esitatakse komisjonile kogu vajalik teave kõnealuste meetodite ja nende samaväärsuse kohta;

b) III lisa B osas loetletud parameetrite puhul võib kasutada mistahes analüüsimeetodit, kui see vastab kõnealuse lisaga ettenähtud nõuetele.

5. Liikmesriigid tagavad, et iga juhtumi puhul eraldi tehakse täiendavat seiret ainete ja mikroorganismide üle, mille osas ei ole parameetri väärtust artikli 5 alusel kindlaks määratud, kui on alust arvata, et neid võib olla sellistes kogustes või sellisel arvul, mis kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

5a. Liikmesriigid edastavad komisjonile I lisa C a osas loetletud parameetrite kohase seire tulemused ... [kolm aastat alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast] ja seejärel kord aastas.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, et ajakohastada I lisa C a osas esitatud seire alla võetud ainete loetelu. Komisjon võib otsustada lisada loetellu aineid, kui on oht, et sellised ained võivad olmevees esineda ja kujutada inimeste tervisele ohtu, kuigi teaduslikult ei ole nende ohtlikkust inimeste tervisele tõestatud. Selles tugineb komisjon eeskätt WHO teadusuuringutele. Kõikide uute ainete lisamist põhjendatakse nõuetekohaselt vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 1. [ME 104]

5b. Hiljemalt ... [aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] võtab komisjon kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, et võtta kasutusele meetodika I lisa Ca osas loetletud seire alla võetud mikroplastide mõõtmiseks. [ME 105]

Artikkel 12

Parandusmeetmed ja kasutuspiirangud

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele mittevastavust **artiklis 6 osutatud nõuetele vastavuse hindamise kohas** uuritakse viivitamata, et teha kindlaks selle põhjus. [ME 106]

2. Kui artikli 4 lõikega 1 ettenähtud kohustuste täitmiseks võetud meetmetest hoolimata ei vasta olmevesi artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele, tagavad asjassepuutuvad liikmesriigid, et niipea kui võimalik võetakse vajalikud parandusmeetmed selle kvaliteedi taastamiseks, ning korraldavad eelisjärjekorras nende ellurakendamise, pidades muu hulgas silmas asjassepuutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

I lisa C osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse korral hõlmavad parandusmeetmed artikli 10 lõike 2a punktides a–f sätestatud meetmeid. [ME 107]

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Olenemata sellest, kas parameetrite väärtustele mittevastavust on esinenud või mitte, tagavad liikmesriigid, et inimeste tervisele potentsiaalselt ohtliku olmevee tarbimiseks andmine keelatakse või selle kasutamist piiratakse ning võetakse mistahes muud parandusmeetmed, mis on vajalikud inimeste tervise kaitseks.

Liikmesriigid käsivad igasugust mittevastavust I lisa A ja B osas esitatud parameetrite väärtustele ~~automaatselt~~ potentsiaalse ohuna inimeste tervisele, **välja arvatud juhul, kui pädevad asutused leiavad, et parameetrite väärtustele mittevastavus on väga väike.** [ME 108]

4. Lõigetes 2 ja 3 kirjeldatud juhtudel, **kui parameetrite väärtuste järgimata jätmist peetakse potentsiaalseks ohuks inimeste tervisele**, võtavad liikmesriigid võimalikult kiiresti kõik järgmised meetmed: [ME 109]

- a) teavitavad kõiki mõjutatud tarbijaid potentsiaalsest ohust inimeste tervisele ja selle põhjustest, parameetri väärtuse ületamisest ning võetud parandusmeetmest, sealhulgas keelavatest, piiravatest või muudest meetmetest;
- b) annavad tarbijatele vajalikku nõu vee tarbimise ja kasutamise tingimuste kohta ning ajakohastavad oma soovitusi korrapäraselt, võttes arvesse potentsiaalseid haavatavaid rühmi;
- c) teavitavad tarbijaid kohe, kui on kindlaks tehtud, et potentsiaalset ohtu inimeste tervisele enam ei ole ning teatavad neile, et teenus toimib taas tavapärasel viisil.

Punktides a, b ja c osutatud meetmed võetakse koostöös asjaomase veekäitlejaga. [ME 110]

5. **Kui nõuetele vastavuse hindamise kohas tuvastatakse mittevastavus, siis otsustavad** pädevad asutused või muud asjaomased organid ~~otsustavad~~, milliseid meetmeid tuleb lõike 3 alusel võtta, pidades silmas võimalikke katkestamisest või piiramisest tulenevaid ohte inimeste tervisele. [ME 111]

Artikkel 12a

Erandid

1. Liikmesriigid võivad ette näha erandeid I lisa B osas sätestatud või artikli 5 lõike 2 alusel kehtestatud parameetrite väärtustest kuni nende poolt kindlaksmääratava piirväärtuseni, tingimusel et sellised erandid ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning et asjaomases piirkonnas ei ole olmeveevarustust muude mõistlike abinõudega võimalik säilitada. Erandeid võib teha ainult järgmistel juhtudel:

- a) uus veevarustustsoon;
- b) veevarustustsoonis on tuvastatud uus saasteallikas või on äsja otsitud või leitud uusi parameetreid.

Erandeid tehakse nii lühikeseks ajaks kui võimalik ning nende kehtivusaeg ei tohi ületada kolme aastat, mille lõppedes korraldavad liikmesriigid läbivaatamise, et teha kindlaks, kas on tehtud piisavaid edusamme.

Erandjuhul võib liikmesriik teha esimese lõigu punktide a ja b osas teise erandi. Kui liikmesriik kavatses teha kõnealuse teise erandi, edastab ta läbivaatuse tulemused koos teise erandi tegemise otsuse põhjendustega komisjonile. Teise erandi kehtivus ei tohi ületada kolme aastat.

2. Kõikides lõike 1 kohaselt tehtud erandites täpsustatakse järgmisi andmeid:

- a) erandi põhjus;

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) asjaomane parameeter, varasemad vastavad seiretulemused ning erandiga lubatav maksimaalne lubatud väärtus;
- c) geograafiline piirkond, ööpäevas tarbimiseks antava vee kogus, asjaomane elanikkond ning kas mõjutatud on mõni asjassepuutuv toiduainetetööstuse ettevõtte;
- d) asjakohane seirekava, vajaduse korral tihedama seiresagedusega;
- e) vajalike parandusmeetmete kava lühikokkuvõtte, sealhulgas tööde ajakava ja maksumuse prognoos ning sätted läbivaatamise kohta ning
- f) erandi vajalik kehtivusaeg.

3. Kui pädevad asutused leiavad, et parameetri väärtusele mittevastavus on väike ning artikli 12 lõike 2 alusel võetavatest meetmetest piisab probleemi lahendamiseks 30 päeva jooksul, ei ole tarvis lõikes 2 ette nähtud teavet erandisse märkida.

Sel juhul sätestavad pädevad asutused või muud asjaomased organid erandis üksnes asjassepuutuva parameetri lubatava maksimumväärtuse ning probleemi lahendamiseks võimaldatava aja.

4. Lõikele 3 ei saa enam tugineda, kui konkreetse veevarustuse mittevastavus ühe parameetri väärtusele on väldanud viimase 12 kuu jooksul kokku rohkem kui 30 päeva.

5. Iga liikmesriik, kes teeb käesoleva artikli alusel erandeid, tagab, et mis tahes kõnealusest erandist mõjutatud elanikkonda teavitatakse erandist ja selle tingimustest viivitamata ja nõuetekohaselt. Lisaks tagab liikmesriik vajaduse korral nende konkreetsete elanikerühmade nõustamise, kellele erand võib olla eriti ohtlik.

Esimeses lõigus nimetatud kohustused ei kehti lõikes 3 kirjeldatud olukorras, kui pädevad asutused ei otsusta teisiti.

6. Välja arvatud lõike 3 kohaselt tehtud erandite korral, teavitavad liikmesriigid komisjoni kahe kuu jooksul kõikidest eranditest, mida on tehtud päevas keskmiselt rohkem kui 1 000 m³ vee tarnimise või rohkem kui 5 000 inimese varustamise kohta, ning edastavad komisjonile lõikes 2 nimetatud teabe.

7. Käesolevat artiklit ei kohaldata olmevee suhtes, mis on ette nähtud pudelites või mahutites müümiseks. [ME 112]

Artikkel 13

Olmevee kättesaadavus

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist kohaldamist, võtavad liikmesriigid – arvestades seejuures veejaotuse kohalikke ja piirkondlikke perspektiive ja asjaolusid – kõik vajalikud meetmed, et suurendada olmevee üldist kättesaadavust kõigi jaoks ning edendada selle kasutamist oma territooriumil. See hõlmab kõiki järgmisi meetmeid:

- a) selliste inimeste kindlakstegemine, kelle jaoks olmevesi ei ole kättesaadav, ning selle põhjuse väljaselgitamine (nt kuulumine haavatavasse või kellel on sellele piiratud juurdepääs, sh haavatavad ja tõrjutud rühmad) rühmad, ning puuduliku kättesaadavuse põhjuse väljaselgitamine, selliste inimeste puhul vee kättesaadavuse suurendamise võimaluste hindamine ja meetmete võtmine ning nende inimeste teavitamine jaotusvõrguga ühinemise võimalustest või alternatiivsetest olmevee saamise võimalustest;

Neljapäev, 28. märts 2019

- aa) olmevee kättesaadavuse tagamine riiklikul tasandil;
- b) avalikus ruumis olmevee tasuta pakkumiseks vajaliku väli- ja sisetingimustes sobiva varustuse, **sh taastäitmise kohtade** hankimine ja hooldamine, **eelkõige suure möödujate arvuga piirkondades; seda tehakse tehnilise teostatavuse korral ja viisil, mis on proportsionaalne vajadusega kõnealuste meetmete järele, ning võttes arvesse konkreetseid kohalikke tingimusi, nagu kliima ja geograafia;**
- c) olmevee kasutamise edendamine järgmiste meetmete abil:
- i) kampaaniad kodanike teavitamiseks ~~olmevee~~ **kraanivee kõrge**st kvaliteedist **ja teadlikkuse suurendamiseks lähimast tähistatud taastäitmise kohast;**
- ia) kampaaniad, et ärgitada inimesi kandma kaasas korduvkasutatavaid veepudeleid ning algatused teadlikkuse suurendamiseks taastäitmise kohtadest;
- ii) ~~olmevee sellise vee~~ tasuta pakkumise ~~toetamine~~ **tagamine** asutustes ja üldkasutatavates hoonetes **ning ühekordselt kasutatavatesse plastpudelitesse või -mahutitesse pandud vee kasutamisest loobumise soodustamine sellistes asutustes ja hoonetes;**
- iii) **klientidele** olmevee tasuta **või väikese tasu eest** pakkumise toetamine restoranides, sööklates ning toitlustusteenuste osutamisel. [ME 113, 165, 191, 208, 166, 192, 169, 195, 170, 196, 197 ja 220]

2. Lõike 1 punkti a kohaselt kogutud teabe alusel võtavad liikmesriigid kõik vajalikud ~~meetmed~~ **meetmed, mida nad peavad vajalikuks ja asjakohaseks**, et tagada olmevee kättesaadavus haavatavatele ja tõrjutud rühmadele. [ME 114]

Kui olmevesi ei ole selliste rühmade jaoks kättesaadav, teavitavad liikmesriigid neid viivitamata nende kasutatava vee kvaliteedist ning kõigist meetmetest, mida saab võtta, et vältida kõnealuse vee igasugusest saastumisest tulenevat kahjulikku mõju inimeste tervisele.

2a. Kui käesolevas artiklis sätestatud kohustused langevad siseriikliku õiguse alusel kohalikele ametiasutustele, tagavad liikmesriigid, et neil asutustel on vahendid ja ressursid, et tagada juurdepääs olmeveele ning et kõik sellega seotud meetmed on proportsionaalsed asjaomase jaotusvõrgu läbilaskevõime ja suurusega. [ME 173, 199 ja 209]

2b. Võttes arvesse artikli 15 lõike 1 punkti a sätete kohaselt kogutud andmeid, teeb komisjon liikmesriikide ja Euroopa Investeerimispannaga koostööd liidu selliste omavalitsuste toetamiseks, kellel puudub vajalik kapital, mis võimaldaks neil saada tehnilist abi, kättesaadavaid liidu rahalisi vahendeid ja pikaajalisi laene soodsa intressimääraga, eelkõige selleks, et hooldada ja uuendada veetaristut kõrge kvaliteediga vee pakkumise tagamiseks ning laiendada vee- ja kanalisatsiooniteenuseid haavatavatele ja tõrjutud elanikkonnarühmadele. [ME 174, 200 ja 210]

Artikkel 14

Üldsuse teavitamine

1. Liikmesriigid tagavad kooskõlas IV lisaga kõigile teenuse saajatele piisava, **ajakohase** ja ~~ajakohase~~ **juurdepäätava** olmeveealase teabe kättesaadavuse internetis **või muul kasutajasõbralikul viisil, täites seejuures kohaldatavaid andmekaitse eeskirju.** [ME 116]

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Liikmesriigid tagavad, et kõik teenuse saajad saavad korrapäraselt ja vähemalt kord aastas ning kõige sobivamal ja **kergesti juurdepääsetaval** kujul (nt arvega või nutirakenduse kaudu) ~~ilma küsimata~~, **nagu pädevad asutused on otsustanud**, järgmise teabe: [ME 117]

a) **kui kulud kaetakse tariifisüsteemi kaudu, teave** olmevee kuupmeetri eest võetava tariifi ~~kulustruktuur~~ kohta, sealhulgas püsi- ja muutuvkulud, esitades vähemalt järgmiste elementidega seotud kulud **muutuvkulude jaotuse kohta**: [ME 118]

i) veekäitlejate võetud meetmed artikli 8 lõike 5 kohase ohuhindamise kohaldamisel; [ME 119]

ii) olmevee töötlemine ja jaotamine; [ME 120]

iii) heitvee kogumine ja puhastamine; [ME 121]

iv) artikli 13 kohaselt võetud meetmed, kui veekäitleja on need meetmed võtnud; [ME 122]

aa) **teave olmevee kvaliteedi kohta, sealhulgas indikaatorparameetrid**; [ME 123]

b) **kui kulud kaetakse tariifisüsteemi kaudu**, tarnitava olmevee hind liitri ja kuupmeetri kohta ja arvel esitatud hind vee liitri kohta; kui kulusid ei kaeta tariifisüsteemi kaudu, **veesüsteemi kantud kogukulud aastas, et tagada vastavus käesolevale direktiivile, koos taustteabega ja asjakohase teabega selle kohta, kuidas piirkonda olmeveega varustatakse**; [ME 124]

ba) **olmevee töötlemine ja jaotamine**; [ME 125]

c) kodumajapidamise tarbitud kogus vähemalt aasta või arveldusperioodi kohta koos **kodumajapidamise** aasta tarbimissuundumustega, **kui see on tehniliselt teostatav ja ainult juhul, kui see teave on veekäitlejale kättesaadav**; [ME 126]

d) kodumajapidamise veetarbimise võrdlus aastate kaupa koos ~~sama kategooria~~ kodumajapidamise keskmise tarbimisega, **kui see on asjakohane vastavalt punktile c**; [ME 127]

e) link veebisaidile, kust leiab IV lisas esitatud teabe.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse esimese lõigu kohaselt esitatava **Liikmesriigid näevad ette selge kohustuste jaotuse veekäitlejate, sidusrühmade ja pädevate kohalike asutuste vahel, mis puudutab** teabe vormi ja edastusviisi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega **esitamist vastavalt esimesele lõigule. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, et käesolevat direktiivi täiendada ning määrata kindlaks esimese lõigu kohaselt esitatava teabe vorm ja edastusviis**. [ME 128]

3. Lõiked 1 ja 2 ei piira direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.

Artikkel 15

Rakendamise järelevalvet käsitlev teave

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2003/4/EÜ ja direktiivi 2007/2/EÜ kohaldamist, teevad liikmesriigid Euroopa Keskkonnaameti abiga järgmist:

a) koostavad ... [6 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva] andmekogumi, mis sisaldab teavet artikli 13 kohaselt võetud meetmete ning liikmesriigi elanikkonna selle osa kohta, kelle jaoks on olmevesi kättesaadav, ning ajakohastavad seda iga kuue aasta järel;

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) koostavad ... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva] andmekogumi, mis sisaldab vastavalt artikli 8 ja artikli 10 kohaselt tehtud ohuhindamist ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist, sealhulgas järgmisi elemente:
- i) artikli 8 lõike 1 punkti a kohaselt kindlaks tehtud veevõtukohtad;
 - ii) artikli 8 lõike 1 punkti d ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohase seire tulemused ning
 - iii) kokkuvõtlik teave artikli 8 lõike 5 ja artikli 10 lõike 2 kohaselt võetud meetmete kohta;
- c) koostavad andmekogumi, mis sisaldab artiklite 9 ja 11 kohaselt kogutud seireandmeid I lisa A ja B osas kehtestatud parameetrite väärtuste ületamise korral ning teavet artikli 12 kohaselt võetud parandusmeetmete kohta, ning seejärel ajakohastavad seda kord aastas;
- d) koostavad andmekogumi, mis sisaldab teavet sellistest joogiveega seotud vahejuhtumitest, millega on kaasnenud potentsiaalne ~~ohu~~ risk inimeste tervisele, olenemata sellest, kas parameetrite väärtusi ületati või mitte, ning mis kestsid kauem kui 10 järjestikust päeva ja mõjutasid vähemalt tuhandet inimest, sealhulgas selliste vahejuhtumite põhjused ja artikli 12 kohaselt võetud parandusmeetmed. [ME 129]

Vajaduse korral kasutatakse nende andmekogumite esitamiseks direktiivi 2007/2/EÜ artikli 3 lõikes 4 määratletud ruumiandmeteenuseid.

2. Liikmesriigid tagavad, et komisjonil, Euroopa Keskkonnaametil ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusel oleks juurdepääs lõikes 1 osutatud andmekogumitele.
3. Euroopa Keskkonnaamet avaldab liikmesriikide kogutud andmete põhjal korrapäraselt kogu liitu hõlmava ülevaate, või teeb seda komisjoni esitatud taotluse alusel, ning ajakohastab seda regulaarselt.

Kogu liitu hõlmav ülevaade sisaldab vajaduse korral käesoleva direktiiviga saavutatud tulemuste ja mõju näitajaid, kogu liitu hõlmavaid ülevaatlikke kaarte ning liikmesriikide ülevaatearuandeid.

4. ~~Komisjon võib~~ **Komisjonil on õigus** võtta **kooskõlas artikliga 19** vastu ~~rakendusakte, milles sätestatakse~~ **delegeeritud õigusakte, et käesolevat direktiivi täiendada ning sätestada** lõigete 1 ja 3 kohaselt esitatava teabe vorm ja edastusviis, sealhulgas üksikasjalikud nõuded lõikes 3 osutatud näitajate, kogu liitu hõlmavate ülevaatlikke kaartide ja liikmesriikide ülevaatearuannete kohta. [ME 130]

~~Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.~~ [ME 131]

Artikkel 16**Õiguskaitse kättesaadavus**

1. Liikmesriigid tagavad, et füüsilistel või juriidilistel isikutel või nende ühendustel, organisatsioonidel või rühmadel on kooskõlas siseriiklike õigusaktide või tavaga õigus pöörduda kohtusse või seaduse alusel loodud muu sõltumatu ja erapooletu asutuse poole artiklite 4, 5, 12, 13 ja 14 rakendamisega seotud otsuste, tegevuse või tegevusetuse materiaalse või protsessuaalse õiguspärasuse vaidlustamiseks, eeldusel, et üks järgmistest tingimustest on täidetud:

a) neil on küllaldane huvi;

b) nad väidavad, et nende õigusi on kahjustatud, kui liikmesriigi menetlusseadus seab selle eeltingimuseks.

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Liikmesriigid määravad kindlaks, millises etapis võib otsuseid, seadusi, tegevust või tegevusetust vaidlustada.
3. Liikmesriigid määravad kindlaks, mis moodustab küllaldase huvi ja õiguse kahjustatuse, kooskõlas eesmärgiga teha õiguskaitsse asjaomasele üldsusele laialdaselt kättesaadavaks.

Sel eesmärgil käsitatakse lõike 1 punkti a kohaldamisel piisavana selliste keskkonnakaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide huvi, kes vastavad siseriiklike õigusaktide nõuetele.

Samuti eeldatakse, et sellistel organisatsioonidel on õigusi, mida saab kahjustada lõike 1 punkti b tähenduses.

4. Lõiked 1, 2 ja 3 ei välista eelneva läbivaatamise menetluse võimalust haldusasutuses ega mõjuta nõuet ammendada halduskorras läbivaatamise menetlused enne asja kohtusse läbivaatamisele saatmist, kui siseriiklikes õigusaktides on selline nõue.
5. Kõik lõigetes 1 ja 4 osutatud menetlused peavad olema ausad, õiglased, õigeaegsed ja mitte takistavalt kulukad.

Liikmesriigid tagavad, et üldsusele tehtaks kättesaadavaks praktiline teave halduslikus või kohtulikus korras läbivaatamise menetluste kasutamise kohta.

Artikkel 17

Hindamine

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi ... [12 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. Hindamine põhineb muu hulgas järgmistel elementidel:

- a) käesoleva direktiivi rakendamisel saadud kogemused;
- b) liikmesriikide artikli 15 lõike 1 kohaselt koostatud andmekogud ning Euroopa Keskkonnaameti poolt kooskõlas artikli 15 lõikega 3 koostatud kogu liitu hõlmavad ülevaadet;
- c) asjakohased teadus-, analüütilised ja epidemioloogilised andmed;
- d) Maailma Terviseorganisatsiooni soovitusel, kui need on olemas.

2. Komisjon pöörab direktiivi tulemuslikkuse hindamisel erilist tähelepanu järgmistele aspektidele:

- a) artiklis 7 sätestatud riskipõhine käsitlus;
- b) artikli 13 sätted vee kättesaadavuse kohta **ning elanikkonna osakaalu kohta, kellel puudub juurdepääs veele**; [ME 132]
- c) artikli 14 sätted ja IV lisa, mis puudutavad üldsusele esitatavat teavet, **sealhulgas kasutajasõbralik liidu tasandi ülevaade IV lisa punktis 7 loetletud teabest**. [ME 133]

2a. Hiljemalt ... [viis aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõplikku tähtaega] – ja edaspidi vastavalt vajadusele – esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande olmeveeallikatele mikroplastidest, ravimitest ja vajaduse korral võimalikest uutest saasteainetest tulenevate võimalike ohtude kohta ning nendega seotud terviseriskide kohta. Komisjonil on õigus võtta vajaduse korral kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, et kehtestada olmevees esinevate mikroplastide, ravimite ja muude uute saasteainete piirnormid. [ME 134]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 18

Lisade läbivaatamine ja muutmine

1. Vähemalt iga viie aasta järel vaatab komisjon I lisa läbi, pidades silmas teaduse ja tehnika arengut.

Komisjon vaatab liikmesriikide artikli 15 kohaselt koostatud andmekogumites sisalduvate ohuhindamise ja kinnistusise jaotusega seotud riskihindamise tulemuste põhjal läbi II lisa ja hindab, kas seda on vaja kohandada või kehtestada kõnealuste riskihindamiste jaoks uusi seirespetsifikatsioone.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vajaduse korral I–IV lisa nende kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga või artikli 8 lõike 1 punkti d ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohast ohuhindamist ja kinnistusise jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate seireõuete sätestamiseks.

2a. Hiljemalt ... [viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] vaatab komisjon läbi, kas artikkel 10a on toonud kaasa piisava hügieeninõuete ühtlustumise seoses materjalide ja toodetega, mis puutuvad kokku olmeveega, ning võtab vajaduse korral edasisi meetmeid. [ME 135]

Artikkel 19

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 18 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 18 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon 2016. aasta 13. aprilli institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtete kohaselt iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 18 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 20

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5 .

Artikkel 21

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile nendest normidest ja meetmetest ... [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning seejärel kõigist neid mõjutavatest muudatustest.

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 22

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid kehtestavad artiklite 2 ja 5–21 ning I–IV lisa järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ... [2 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste meetmete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid .

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 23

Kehtetuks tunnistamine

1. Direktiiv 98/83/EÜ, mida on muudetud V lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks alates [päev pärast artikli 22 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kuupäev] ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses V lisa B osas märgitud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja neid loetakse VI lisas esitatud vastavustabeli kohaselt.

2. Erandeid, mille liikmesriigid on teinud vastavalt direktiivi 98/83/EÜ artiklile 9 ja mis on ... [käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäev] endiselt kohaldatavad, kohaldatakse edasi kuni nende kestuse lõpuni. Seejärel nende kohaldamist ei pikendata. [ME 136]

Artikkel 24

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 25

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Neljapäev, 28. märts 2019

I LISA**OLMEVEE KVALITEEDI HINDAMISEKS KASUTATAVATE PARAMEETRITE VÄÄRTUSTE MIINIMUMNÕUDED****A OSA****Mikrobioloogilised parameetrid**

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik
<i>Clostridium perfringens</i> 'i eosed	0	arv/100 ml
Kolibakterid	\emptyset	arv/100 ml
Enterokokid	0	arv/100 ml
<i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>)	0	arv/100 ml
Heterotroofsete bakterite arv (HPC) 22 °C juures	Ebaloomulike muutusteta	
Somaatilised kolifaagid	0	arv/100 ml
Hägusus	<1	NTU
Märkus	Käesolevas osas esitatud parameetreid ei kohaldata direktiivi 2009/54/EÜ kohase allika- ja mineraalvee suhtes.	

[ME 179]

B OSA**Keemilised parameetrid**

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Akriülamiid	0,10	µg/l	Parameetri väärtus näitab monomeeride jääksisaldust vees, arvutatuna lähtudes maksimaalse eraldumise spetsifikatsioonidest vastava polümeeri kokkupuutel veega.
Antimon	5,0	µg/l	
Arseen	10	µg/l	
Benseen	1,0	µg/l	
Benso(a)püreen	0,010	µg/l	
Beeta-östradiool (50-28-2)	0,001	µg/l	
Bisfenool A	0,01 0,1	µg/l	

Neljapäev, 28. märts 2019

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Boor	1,0 1,5	mg/l	
Bromaat	10	µg/l	
Kaadmium	5,0	µg/l	
Kloraat	0,25	mg/l	
Klorit	0,25	mg/l	
Kroom	25	µg/l	Väärtus tuleb saavutada hiljemalt ... [10 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Kuni selle kuupäevani on kroomi parameetri väärtus 50 µg/l.
Vask	2,0	mg/l	
Tsüaniid	50	µg/l	
1,2-dikloroetaan	3,0	µg/l	
Epiklorohüdrin	0,10	µg/l	Parameetri väärtus näitab monomeeride jääksisaldust vees, arvatuna lähtudes maksimaalse eraldumise spetsifikatsioonidest vastava polümeeri kokkupuutel veega.
Fluoriid	1,5	mg/l	
Haloäädikhapped	80	µg/l	Järgmise üheksa esindava aine summa: monokloro-, dikloro- ja trikloroäädikhape, mono- ja dibromoäädikhape, bromokloroäädikhape, bromodikloroäädikhape, dibromokloroäädikhape ja tribromoäädikhape.
Plii	5	µg/l	Väärtus tuleb saavutada hiljemalt ... [10 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Kuni selle kuupäevani on plii parameetri väärtus 10 µg/l.
Elavhõbe	1,0	µg/l	
Mikrotsüstiin-LR	1,0	µg/l	
Nikkel	20	µg/l	
Nitraat	50	mg/l	Liikmesriigid peavad tagama, et täidetud oleks nõue $(\text{nitraat})/50 + (\text{nitrit})/3 \leq 1$, kus ümarsulud tähistavad nitraadi (NO ₃) ja nitriti (NO ₂) kontsentratsiooni mg/l, ning veepuhastusjaamast väljumisel oleks vee nitritesisaldus 0,10 mg/l.

Neljapäev, 28. märts 2019

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Nitrit	0,50	mg/l	Liikmesriigid peavad tagama, et täidetud oleks nõue $(\text{nitraat})/50 + (\text{nitrit})/3 \leq 1$, kus ümarsulud tähistavad nitraadi (NO_3) ja nitriti (NO_2) kontsentratsiooni mg/l, ning veepuhastusjaamast väljumisel oleks vee nitritisisaldus 0,10 mg/l.
Nonüülfenoo	0,3	µg/l	
Pestitsiidid	0,10	µg/l	<p>Pestitsiidid on:</p> <ul style="list-style-type: none"> — orgaanilised insektsiidid, — orgaanilised herbitsiidid, — orgaanilised fungitsiidid, — orgaanilised nematotsiidid, — orgaanilised akaritsiidid, — orgaanilised algitsiidid, — orgaanilised rodentitsiidid, — orgaanilised limatõrjevahendid, — seonduvad tooted (kaasa arvatud kasvuregulaatorid) <p>ning nende asjaspepuutuvad metaboliidid, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 3 punktis 32 (*).</p> <p>Parameetri väärtus kehtib iga üksiku pestitsiidi kohta.</p> <p>Aldriini, dieldriini, heptakloori ja heptakloorepoksiidi osas on parameetri väärtus 0,030 µg/l.</p>
Pestitsiidid – kokku	0,50	µg/l	„Pestitsiidid – kokku“ tähistab kõikide järelevalve käigus tuvastatud ja mõõdetud pestitsiidide koguste summat.
Per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFAS)	0,10	µg/l	<p>„PFAS“ tähistab iga üksikut per- ja polüfluoritud alküülühendit (keemiline valem: $\text{C}_n\text{F}_{2n+1}\text{-R}$).</p> <p>Valemiga tuleb samuti kasutusele võtta pika ja lühikese ahelaga PFASi eristamine. Käesolevat direktiivi kohaldatakse üksnes pika ahelaga PFASi suhtes.</p> <p>Iga üksiku PFASi parameetri väärtust kohaldatakse ainult nende PFASi ühendite suhtes, mis võivad tõenäoliselt esineda ja mis on inimeste tervisele ohtlikud vastavalt käesoleva direktiivi artiklis 8 osutatud ohu-hindamisele.</p>

Neljapäev, 28. märts 2019

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
PFAS – kokku	0,50	µg/l	„PFAS – kokku“ tähistab per- ja polüfluoritud alküülühendite summat (keemiline valem: $C_nF_{2n+1}-R$). „PFAS – kokku“ parameetri väärtust kohaldatakse ainult nende PFASi ühendite suhtes, mis võivad tõenäoliselt esineda ja mis on inimeste tervisele ohtlikud vastavalt käesoleva direktiivi artiklis 8 osutatud ohu-hindamisele.
Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud	0,10	µg/l	Järgmiste märgitud ühendite kontsentratsioonide summa: benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen, benso(ghi)perüleen ja indeno(1,2,3-cd)püreen.
Seleen	10	µg/l	
Tertrakloroeteen ja trikloroeteen	10	µg/l	Märgitud parameetrite kontsentratsioonide summa
Trihalometaanid – kokku	100	µg/l	Võimalusel, desinfitseerimist kahjustamata, peaksid liikmesriigid püüdlema madalama väärtuse poole. Järgmiste märgitud ühendite kontsentratsioonide summa: kloroform, bromoform, dibromoklorometaan, bromodiklorometaan.
Uraan	30	µg/l	
Vinüülkloriid	0,50	µg/l	Parameetri väärtus näitab monomeeride jääksisaldust vees, arvatuna lähtudes maksimaalse eraldumise spetsifikatsioonidest vastava polümeeri kokkupuutel veega.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

[ME 138 ja 180]

Ba OSA

Indikaatorparameetrid

Parameetrid	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
Alumiinium	200	µg/l	
Ammoonium	0,50	mg/l	
Kloriidid	250	mg/l	Märkus 1
Värvus	Tarbijate jaoks vastuvõetav ja ebaloomulike muutusteta		

Neljapäev, 28. märts 2019

<i>Indikaatorparameetrid</i>			
<i>Parameetrid</i>	<i>Parameetri väärtus</i>	<i>Ühik</i>	<i>Märkused</i>
<i>Juhtivus</i>	2 500	$\mu\text{S cm}^{-1}$ temperatuuril 20 °C	Märkus 1
<i>Lämmastikuioonide kontsentratsioon</i>	$\geq 6,5$ ja $\leq 9,5$	pH ühikud	Märkused 1 ja 3
<i>Raud</i>	200	$\mu\text{g/l}$	
<i>Mangaan</i>	50	$\mu\text{g/l}$	
<i>Lõhn</i>	<i>Tarbijate jaoks vastuvõetav ja ebaloomulike muutusteta</i>		
<i>Sulfaadid</i>	250	mg/l	Märkus 1
<i>Naatrium</i>	200	mg/l	
<i>Maitse</i>	<i>Tarbijate jaoks vastuvõetav ja ebaloomulike muutusteta</i>		
<i>Kolooniate arv 22 °C juures</i>	<i>Ebaloomulike muutusteta</i>		
<i>Kolibakterid</i>	0	arv/100 ml	
<i>Orgaanilise süsiniku üldsisaldus</i>	<i>Ebaloomulike muutusteta</i>		
<i>Hägusus</i>	<i>Tarbijate jaoks vastuvõetav ja ebaloomulike muutusteta</i>		

Märkus 1:

vesi ei tohi olla agressiivne.

Märkus 2:

seda parameetrit tuleb mõõta üksnes siis, kui vesi pärineb pinnaveest või seda mõjutab pinnavesi. Selle parameetri väärtuse rikkumise korral korraldab asjaomane liikmesriik uuringu veega varustamise kohta, et välistada oht inimeste tervisele patogeensete mikroorganismide, näiteks *Cryptosporidiumi* esinemise tõttu.

Märkus 3:

pudelisise või mahutisse villitud gaseerimata vee puhul võib minimaalset väärtust vähendada 4,5 pH ühikule.

Pudelisise või mahutisse villitud vee puhul, mis on loomulikult või kunstlikult süsinikdioksiidiga rikastatud, võib see minimaalne väärtus olla väiksem. [ME 139]

Neljapäev, 28. märts 2019

C OSA

Kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamisel kasutatavad parameetrid

Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
<i>Legionella pneumophila</i>	<1 000	Arv/l	Kui Legionella parameetri väärtust <1 000/l ei saavutata, võetakse uued Legionella pneumophila proovid. Kui Legionella pneumophila't ei esine, on Legionella parameetri väärtus <10 000/l.
<i>Legionella</i>	< 10 000	Arv/l	Kui Legionella pneumophila't, mille parameetri väärtus on < 1 000/l, ei esine, on Legionella parameetri väärtus <10 000/l.
Plii	5	µg/l	Väärtus tuleb saavutada hiljemalt ... [10 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Kuni selle kuupäevani on plii parameetri väärtus 10 µg/l.

[ME 140]

Ca OSA

Uute parameetrite seire

Mikroplastid	Seire toimub mikroplastide mõõtmise metoodika järgi, mis on kehtestatud delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 11 lõikele 5b.
---------------------	--

[ME 141]

Neljapäev, 28. märts 2019

II LISA

SEIRE

A OSA

Üldeesmärgid ja olmevee seireprogrammid

1. Artikli 11 lõike 2 kohaselt koostatud olmevee seireprogrammide abil tuleb teha järgmist:
 - a) tagada, et inimtervisele avalduvate riskide juhtimiseks kehtivad meetmed toimivad tõhusalt kogu veevarustusahelas, alates veevõtu piirkonnast vee töötlemise ja säilitamise ning jaotuseni, ning et nõuetele vastavuse kohas oleks vesi tervislik ja puhas;
 - b) anda teavet olmevee kvaliteedi kohta, et tõendada artiklis 4 sätestatud kohustuste ning kooskõlas artikliga 5 kehtestatud parameetrite väärtuste järgimist;
 - c) määrata kindlaks kõige sobivamad vahendid inimtervisele avalduva riski vähendamiseks.
2. Artikli 11 lõike 2 kohaselt koostatud seireprogrammid hõlmavad ühte järgmistest tegevustest:
 - a) veeproovide pisteline kogumine ja laboris analüüsimine;
 - b) pideva seireprotsessi käigus tehtud mõõtmised.

Seireprogrammid hõlmavad kontrollseire täiendamiseks operatiivseire programmi, mis annab kiire ülevaate süsteemi toimimise tulemustest ja veekvaliteedi probleemidest ning võimaldab kiiresti võtta eelnevalt kavandatud parandusmeetmeid. Operatiivseire programmid on varustuspõhised ja nendes võetakse arvesse ohuhindamise ja veevarustusriski hindamise tulemusi ning need on mõeldud kõigi veevõtul, vee töötlemisel, jaotamisel ja säilitamisel rakendatavate kontrollimeetmete tõhususe kinnitamiseks. Operatiivseire programm sisaldab hägususe seiret, et kontrollida regulaarselt hägusustekitajate füüsilise eemaldamise tõhusust filtreerimisprotsessis vastavalt järgmises tabelis esitatud parameetrite väärtustele ja sagedustele:

Parameeter	Parameetri väärtus
Hägusus	0,3 NTU (95 %) ja mitte >0,5 NTU 15 järjestikuse minuti jooksul
Veevarustussoonis ühe päeva jooksul jaotatava või toodetava vee ruumala (m ³)	Miimumsagedus
≤ 10 000	Iga päev
>10 000	Veebis

Lisaks võivad seireprogrammid hõlmata järgmist:

- a) seadmete funktsionaalsust ja korrasolekut käsitlevate kannete kontrolli;

Neljapäev, 28. märts 2019

b) veevõtu piirkonna ning töötlemis-, säilitamis- ja jaotustaristu kontroll, ilma et see piiraks artikli 8 lõike 1 punkti c ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohaselt ette nähtud seirenõuete kohaldamist.

3. Liikmesriigid tagavad, et seireprogrammid vaadatakse pidevalt läbi ja need ajakohastatakse või taaskinnitatakse vähemalt iga kuue aasta tagant.

B OSA

Põhiparameetrid ja proovivõtu sagedused

1. Põhiparameetrid

Escherichia coli (*E. coli*) baktereid, ~~*Clostridium perfringens*~~ ~~iseid~~ ja ~~somaatilisi kolifaage~~ **enterokokke** käsitatakse põhiparameetritena ja nende suhtes ei pea kohaldama veevarustusrisi hindamist vastavalt käesoleva lisa C osale. Nende üle tehakse seiret alati punkti 2 tabelis 1 märgitud sagedusega. [ME 142]

2. Proovivõtusagedus

Kõigi artikli 5 kohaselt kehtestatud parameetrite üle tehakse seiret vähemalt järgmises tabelis märgitud sagedusega, välja arvatud juhul, kui artikli 9 ja käesoleva lisa C osa kohaselt tehtud veevarustusrisi hindamise põhjal on määratud teistsugune proovivõtusagedus:

Tabel 1

Nõuetele vastavuse seireks vajalik proovivõtu ja analüüside miinimumsagedus

Veevarustustsoonis ühe päeva jooksul jaotatava või toodetava vee ruumala (m³) (vt märkusi 1 ja 2) m ³		Proovide miinimumarv aastas A-rühma parameeter (mikrobioloogiline parameeter) – proovide arv aastas (vt märkust 3)	B-rühma parameeter (keemiline parameeter) – proovide arv aastas
	≤ 100	10 ^a > 0 (vt märkust 4)	0 (vt märkust 4)
> 100	≤ 1 000	10 ^a 4	1

Neljapäev, 28. märts 2019

> 1 000	≤ 10 000	50 ^b 4 + 3 iga täiendava 1000 m ³ /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust 365 365	1 + 1 iga täiendava 1000 m ³ /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust
> 10 000	≤ 100 000		3 + 1 iga täiendava 10 000 m ³ /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust
> 100 000			12 + 1 iga täiendava 25 000 m ³ /pv ja ülejäänud osa kohta kogumahust

a: kõik proovid tuleb võtta ajal, mil on suur risk, et soolestiku patogeeneid töötlemise käigus ei hävine.

b: vähemalt 10 proovi tuleb võtta ajal, mil on suur risk, et soolestiku patogeeneid töötlemise käigus ei hävine.

Märkus 1: veevarustustsoon on geograafiliselt määratletud piirkond, kus olmevesi võetakse ühest või mitmest allikast ning kus vee kvaliteedi võib lugeda umbes ühetaoliseks.

Märkus 2: mahud arvutatakse kalendriaasta keskmistena. Miinimumsageduse kindlaksmääramiseks võib vee hulga asemel kasutada veevarustustsooni elanike arvu, eeldades inimese ööpäevaseks veetarbimiseks 200 l.

Märkus 3: osutatud sagedus arvutatakse järgmiselt: nt 4 300 m³/pv = 16 proovi (4 esimese 1 000 m³ kohta /pv + 12 lisa 3 300 m³/pv).

Märkus 3 4: liikmesriigid, kes on otsustanud jätta **käesoleva direktiivi** käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja artikli 3 lõike 2 punkti b kohase isikliku veevarustuse, kohaldavad kõnealuseid sagedusi üksnes veevarustustsoonidele, mille ööpäevas jaotatava vee kogus on 10–100 m³. [ME 186]

C OSA

Veevarustusriski hindamine

- Artiklis 9 osutatud veevarustus riski hindamine peab põhinema riski hindamise üldpõhimõtetal, mis on sätestatud rahvusvahelistes standardites nagu EN 15975-2 „Security of drinking water supply. Guidelines for risk and crisis management“.
- Pärast veevarustusriski hindamist täiendatakse seirega hõlmatud parameetrite loetelu ja suurendatakse B osas esitatud proovivõtusagedust, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - käesolevas lisas loetletud parameetrid või sagedused ei ole piisavad artikli 11 lõike 1 kohaste kohustuste täitmiseks;

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) artikli 11 lõike 6 kohaldamisel on vajalik täiendav seire;
- c) on vaja tagada A osa punkti 1 alapunktis a esitatud nõuete täitmine;
- d) on vaja suurendada proovivõtusagedust vastavalt artikli 8 lõike 3 punktile a.
3. Pärast veevarustusriski hindamist võidakse lühendada seirega hõlmatud parameetrite loetelu ja vähendada B osas esitatud proovivõtusagedust, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
- a) määratakse proovivõtukohat ja -sagedus vastavalt parameetri päritolule, samuti selle kontsentratsiooni muutumine ja pikaajalised suundumused, võttes arvesse artiklit 6;
- b) proovivõtu miinimumsageduse vähendamiseks peavad kogu veevarustustsooni esindavatest proovivõtukohadest vähemalt kolme aasta jooksul korrapäraste ajavahemike järel kogutud proovide tulemused olema alla 60 % parameetri väärtusest;
- c) parameetri väljajätmiseks seirega hõlmatud parameetrite loetelust peavad kogu veevarustustsooni esindavatest proovivõtukohadest vähemalt kolme aasta jooksul korrapäraste ajavahemike järel kogutud proovide tulemused olema alla 30 % parameetri väärtusest;
- d) seirega hõlmatud parameetrite loetelust teatava parameetri väljajätmise otsus põhineb riskihindamise tulemustel, milles on arvesse võetud olmeveeallikate seire tulemusi ja mis kinnitavad, et inimeste tervis on kaitstud olmevee mis tahes saastatusest tuleneva kahjulik mõju eest, nagu on nõutud artiklis 1;
- e) parameetriga seotud proovivõtusageduse vähendamiseks või parameetri seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja jätmiseks peab riskihindamine kinnitama, et ei ole ühtegi tegurit, mille puhul oleks põhjust eeldada, et see võib põhjustada olmevee kvaliteedi halvenemise.
4. Kui seiretulemused, mis tõendavad, et lõike 3 punktides b–e sätestatud tingimused on täidetud, on olemas juba ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev], võidakse tulemusi alates sellest kuupäevast kasutada veevarustusriski hindamise järel seire kohandamiseks.

D OSA

Proovivõtumeetodid ja -kohad

1. Proovivõtukohad määratakse nii, et need vastaksid artiklis 6 määratletud vastavuskohadele. Jaotusvõrgu puhul võib liikmesriik võtta teatavate parameetrite jaoks proove veevarustustsoonis või veepuhastusjaamas, kui on võimalik tõendada, et asjaomase parameetri mõõdetav väärtus ei muutu ebasoodsas suunas. Proovide arv peab võimalikult suures ulatuses jagunema aja ja koha lõikes võrdseks.
2. Proovivõtt vastavuskohas peab vastama järgmistele nõuetele:
- a) teatavate keemiliste parameetrite (eelkõige vask, plii, *Legionella* ja nikkel) vastavusproovid võetakse tarbija kraanist, kusjuures vett ei lasta enne joosta. Võetakse juhuslik proov päevasel ajal mahus 1 liiter. Teise võimalusena võivad liikmesriigid võtta proove kindla aja seisnud veest, mis kajastab paremini olukorda nende riigis, tingimusel et selle tulemusel ei vähene veevarustustsoonis nõuetele mittevastavuse juhtumite arv võrreldes päevasel ajal võetava juhusliku prooviga;
- b) vastavuskoha mikrobioloogiliste parameetrite vastavusproovid võetakse ja neid käideldakse vastavalt standardis EN ISO 19458 osutatud proovivõtueesmärgile B.

Neljapäev, 28. märts 2019

- 2a. ***Legionella* proove kinnistuseses jaotussüsteemides võetakse *Legionella pneumophila* leviku ja/või sellega kokkupuute riskikohtades. Liikmesriigid kehtestavad *Legionella* proovivõtumeetodite kohta suunised. [ME 144]**
 - 3 Proovivõtt jaotusvõrgus (v.a proovivõtt tarbija kraanidest) peab vastama standardile ISO 5667-5. Mikrobioloogiliste parameetrite puhul peab jaotusvõrgus proovide võtmine ja käitlemine vastama standardis EN ISO 19458 osutatud proovivõttueesmärgile A.
-

Neljapäev, 28. märts 2019

Ila LISA

Minimaalsed hügieeninõuded ainetele ja materjalidele, mida kasutatakse selliste uute toodete tootmiseks, mis puutuvad kokku olmeveega:

- a) loetelu ainetest, mida on lubatud kasutada materjalide tootmiseks, sealhulgas – kuid mitte ainult – orgaanilised materjalid, elastomeerid, silikoonid, metallid, tsement, ionivahetusvaigud, komposiitmaterjalid ja nendest valmistatud tooted;*
 - b) konkreetsed nõuded ainete kasutamise kohta materjalides ja nendest valmistatud toodetes;*
 - c) konkreetsed piirangud teatud ainete eraldumise kohta olmevette;*
 - d) hügieeninõuded muude omaduste kohta, mis on vajalikud nõuetele vastavuse tagamiseks;*
 - e) põhieeskirjad punktide a–d järgimise kontrollimiseks;*
 - f) proovivõtu- ja analüüsimetodite eeskirjad, et kontrollida punktide a–d järgimist. [ME 145]*
-

Neljapäev, 28. märts 2019

III LISA

PARAMEETRITE ANALÜÜSI SPETSIFIKATSIOONID

Liikmesriigid tagavad, et seireks ja käesoleva direktiivi nõuetele vastavuse tõendamiseks kasutatavad analüüsimeetodid on valideeritud ja dokumenteeritud kooskõlas EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardiga. Liikmesriigid tagavad, et laborid ja nende alltöövõtjad kohaldavad kvaliteedijuhtimise süsteemi tavasid kooskõlas EN ISO/IEC 17025 või muu samaväärse rahvusvaheliselt tunnustatud standardiga.

Kui B osas esitatud täpsusnäitajatele vastav analüütiline meetod puudub, peavad liikmesriigid tagama, et seire tegemisel kasutatakse parimat võimalikku tehnikat, millega ei kaasne ülemäära kulusid.

A OSA

Mikrobioloogilised parameetrid, mille jaoks nähakse ette analüüsimeetodid

Meetodid mikrobioloogiliste parameetrite analüüsimiseks on järgmised:

- a) *Escherichia coli* (*E. coli*) ja kolibakterid (EN ISO 9308-1 või EN ISO 9308-2)
- b) enterokokid (ISO 7899-2)
- c) *Pseudomonas aeruginosa* (EN ISO 16266)
- d) kolooniate arv või heterotroofsete bakterite arv 22 °C juures (EN ISO 6222)
- e) *Clostridium perfringens* (k.a eosid) (EN ISO 14189)
- f) hägusus (EN ISO 7027)
- g) *Legionella* (EN ISO 11731)
- h) somaatilised kolifaagid (EN ISO 10705-2).

B OSA

Keemilised parameetrid, mille jaoks nähakse ette täpsusnäitajad

1. Keemilised parameetrid

Tabelis 1 esitatud parameetrite puhul peab kasutatav analüüsimeetod vähemalt võimaldama mõõta parameetri väärtusele vastavaid kontsentratsioone ning selle määramispiir vastavalt komisjoni direktiivi 2009/90/EÜ⁽¹⁾ artikli 2 punktile 2 peab olema 30 % või vähem asjaomasest parameetri väärtusest ning mõõtemääramatus vastama tabelis 1 esitatule. Tulemus tuleb esitada vähemalt sama tüvenumbrite arvuga nagu I lisa B osa kohased parameetri väärtused.

Tabeli 1 kohast mõõtemääramatust ei tohi kasutada kui I lisa sätetatud parameetri väärtuste lisahälvet.

⁽¹⁾ Komisjoni 31. juuli 2009. aasta direktiiv, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ vee seisundi keemilise analüüsi ja seire tehnilised näitajad (ELT L 201, 1.8.2009, lk 36).

Neljapäev, 28. märts 2019

Tabel 1
Täpsuse miinimumnäitaja „möödemääramatus“

Parameetrid	Möödemääramatus (vt märkus 1) Parameetri väärtuse %	Märkused
Akrüülamiid	30	
Antimon	40	
Arseen	30	
Benso(a)pireen	50	Vt märkus 2
Benseen	40	
Beeta-östradiool (50-28-2)	50	
Bisfenool A	50	
Boor	25	
Bromaat	40	
Kaadmium	25	
Kloraat	30	
Klorit	30	
Kroom	30	
Vask	25	
Tsüaniid	30	Vt märkus 3
1,2-dikloroetaan	40	
Epiklorohüdrin	30	
Fluoriid	20	
Haloädikhapped	50	
Plii	25	
Elavhõbe	30	
Mikrotsüstiin-LR	30	
Nikkel	25	
Nitraat	15	

Neljapäev, 28. märts 2019

Parameetrid	Mõõtemääramatus (vt märkus 1) Parameetri väärtuse %	Märkused
Nitrit	20	
Nonüülfenool	50	
Pestitsiidid	30	Vt märkus 4
Per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFAS)	50 20	
Polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud	30	Vt märkus 5
Seleen	40	
Tetrakloroeteen	30	Vt märkus 6
Trikloroeteen	40	Vt märkus 6
Trihalometaanid – kokku	40	Vt märkus 5
Uraan	30	
Vinüülkloriid	50	

[ME 177 ja 224]

2. Tabeli 1 märkused

Märkus 1	Mõõtemääramatus on mittenegatiivne parameeter, mis iseloomustab kasutatud teabe põhjal mõõtesuurusele omistatud väärtuste hajuvust. Mõõtemääramatuse täpsusnäitaja ($k = 2$) on tabelis märgitud protsent parameetri väärtusest või mis tahes rangem väärtus. Kui ei ole ette nähtud teisiti, hinnatakse mõõtemääramatust parameetri väärtuse tasemel.
Märkus 2	Kui mõõtemääramatuse väärtust ei ole võimalik järgida, tuleks valida parim võimalik tehnika (kuni 60 %).
Märkus 3	Meetod peab võimaldama tuvastada mis tahes vormis tsüaniidi üldkogust.
Märkus 4	Üksikute pestitsiidide täpsusnäitajad on indikatiivsed. Mitme pestitsiidi puhul on võimalik saavutada mõõtemääramatus 30 %, paljude pestitsiidide puhul võib lubada suuremat mõõtemääramatust (kuni 80 %).
Märkus 5	Täpsusnäitajad kehtivad üksikute ainete kohta ning on määratud tasemel 25 % I lisa B osa kohasest parameetri väärtusest.
Märkus 6	Täpsusnäitajad kehtivad üksikute ainete kohta ning on määratud tasemel 50 % I lisa B osa kohasest parameetri väärtusest.

Neljapäev, 28. märts 2019

IV LISA

~~ÜLDSUSELE INTERNETIS ESITATAV TEAVE ÜLDSUSE TEAVITAMINE [ME 146]~~

Tarbijatele tehakse internetis **või muul sama** kasutajasõbralikul ja nende vajadustega kohandatud viisil kättesaadavaks järgmine teave: [ME 147]

- 1) asjaomase veekäitleja identifitseerimisandmed, **varustatav piirkond ja varustatavate inimeste arv ning veetootmise meetod**; [ME 148]
- 2) I lisa A, ja B **ja Ba** osas loetletud parameetrite seire kõige ~~viimased tulemused~~ **viimaste tulemuste ülevaade veekäitlejate kaupa**, sealhulgas proovivõtusagedus ja ~~kohad~~, mis on veega varustatavat isikut huvitava piirkonna suhtes asjakohased, ning parameetrite artikli 5 kohaselt kehtestatud väärtused. Seiretulemused ei tohi olla vanemad kui: [ME 149]
 - a) üks kuu väga suurte veekäitlejate puhul;
 - b) kuus kuud suurte **ja keskmise suurusega** veekäitlejate puhul; [ME 202]
 - c) üks aasta **väga väikeste ja** väikeste veekäitlejate puhul; [ME 203]
- 3) **kui pädevad asutused on** parameetrite artikli 5 kohaselt kehtestatud väärtuste ületamise korral **tuvastanud potentsiaalse ohu inimeste tervisele**, teave potentsiaalse ohu kohta inimeste tervisele ning sellega seotud tervise- ja tarbimishoüanded või link, mille kaudu on võimalik sellisele teabele juurde pääseda; [ME 150]
- 4) ~~veevarustusriski asjakohase hindamise kokkuvõte~~; [ME 151]
- 5) teave järgmistest **I lisa Ba osas loetletud** indikaatorparameetrite ja nendega seotud väärtuste kohta:
 - a) värv;
 - b) pH (~~vesinikuioonide kontsentratsioon~~);
 - e) juhtivus;
 - d) raud;
 - e) mangaan;
 - f) lõhn;
 - g) maitse;
 - h) karedus;
 - i) ~~mineraalid, vees lahustunud anioonid/katioonid~~:
 - ~~boraat BO_3~~
 - ~~karbonaat CO_3^{2-}~~
 - ~~kloriid Cl~~
 - ~~fluoriid F~~
 - ~~vesinikkarbonaat HCO_3~~
 - ~~nitraat NO_3~~
 - ~~nitrit NO_2~~
 - ~~fosfaat PO_4^{3-}~~
 - ~~silikaat SiO_2~~
 - ~~sulfaat SO_4^{2-}~~

Neljapäev, 28. märts 2019

- ~~— sulfiid S_2~~
- ~~— alumiinium Al~~
- ~~— ammoonium NH_4^+~~
- ~~— kaltsium Ca~~
- ~~— magneesium Mg~~
- ~~— kaalium K~~
- ~~— naatrium Na.~~

~~Need parameetrite väärtused ja muid ioniseerimata ühendeid ja mikroelemente käsitleva teabe võib esitada koos kontrollväärtusega ja/või selgitusega; [ME 152]~~

- 6) nõuanded tarbijale, sealhulgas selle kohta, kuidas vähendada veetarbimist, **kui see on asjakohane, ning kasutada vett vastutustundlikult vastavalt kohalikele oludele;** [ME 153]
- 7) **suurte ja** väga suurte veekäitlejate puhul iga-aastane teave järgmise kohta: [ME 154]
 - a) veesüsteemi üldine toimivus tõhususe seisukohast, sealhulgas ~~lekkemäärad ja energiatarve tarnitud vee kuupmeetri kohta~~ **liikmesriikide kindlaks määratud lekketasemed;** [ME 155]
 - b) ~~veekäitleja haldus~~ **teave veeteenuse haldamise mudeli** ja juhtimissüsteem, sealhulgas juhatuse ~~koosseis omandistruktuuri kohta veekäitleja poolt;~~ [ME 156]
 - c) aastas tarnitud vee kogus ja arengusuunad;
 - d) **kui kulud kaetakse tariifisüsteemi kaudu, siis** olmevee kuupmeetri eest võetava tariifi ~~kulustruktuur~~ **struktuur**, sealhulgas püsi- ja muutuvkulud, ~~esitades vähemalt~~ **samuti** kulud, mis on seotud energiakasutusega ~~tarnitud vee kuupmeetri kohta~~, veekäitleja poolt artikli 8 lõike 4 kohaselt võetud meetmetega ohuhindamise kohaldamisel, olmevee töötlemise ja jaotamisega, ~~heitvee kogumise ja puhastamisega~~ ning kulud, mis on seotud meetmetega artikli 13 kohaldamisel, kui veekäitleja on sellised meetmed võtnud; [ME 157]
 - e) **tehtud, käimasolevate ja kavandatud** investeeringute summa, ~~mis veekäitleja arvates on vajalik veeteenuste pakkumise rahalise jätkusuutlikkuse tagamiseks (sealhulgas taristu hooldus) ning tegelikult saadud või hüvitatud investeeringute summa~~ **samuti rahastamiskava;** [ME 158]
 - f) kohaldatud veetöötlemis- ja desinfitseerimisviisid;
 - g) kokkuvõte ja statistika tarbijakaebuste ning ~~probleemidele reageerimise aja ja nõuetekohasuse~~ **nende lahendamise** kohta; [ME 159]
- 8) taotluse korral juurdepääs punktis 2 ja 3 esitatud teavet käsitlevatele varasematele, kuni kümne aasta tagustele andmetele, **kuid mitte enne käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäeva.** [ME 160]

Neljapäev, 28. märts 2019

V LISA

A osa

Kehtetuks tunnistatud direktiiv ja selle hilisemad muudatused

(viidatud artiklis 23)

Nõukogu direktiiv 98/83/EÜ (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32)	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1)	ainult II lisa punkt 29
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009 (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14)	ainult lisa punkt 2.2
Komisjoni direktiiv (EL) 2015/1787 (ELT L 260, 7.10.2015, lk 6)	

B OSA

Liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtajad

(viidatud artiklis 23)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtaeg	
98/83/EÜ (EL) 2015/1787	25. detsember 2000 27. oktoober 2017	

Neljapäev, 28. märts 2019

VI LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 98/83/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2, sissejuhatav osa	Artikkel 2, sissejuhatav osa
Artikli 2 punktid 1 ja 2	Artikli 2 punktid 1 ja 2
—	Artikli 2 punktid 3–8
Artikli 3 lõige 1, sissejuhatav osa	Artikli 3 lõige 1, sissejuhatav osa
Artikli 3 lõike 1 punktid a ja b	Artikli 3 lõike 1 punktid a ja b
Artikli 3 lõiked 2 ja 3	Artikli 3 lõiked 2 ja 3
Artikli 4 lõige 1, sissejuhatav osa	Artikli 4 lõige 1, sissejuhatav osa
Artikli 4 lõike 1 punktid a ja b	Artikli 4 lõike 1 punktid a ja b
Artikli 4 lõike 1 teine lõik	Artikli 4 lõike 1 punkt c
Artikli 4 lõige 2	Artikli 4 lõige 2
Artikli 5 lõiked 1 ja 2	Artikli 5 lõige 1
Artikli 5 lõige 3	Artikli 5 lõige 2
Artikli 6 lõike 1 punktid a–c	Artikli 6 punktid a–c
Artikli 6 lõike 1 punkt d	—
Artikli 6 lõige 2	—
Artikli 6 lõige 3	—
—	Artikkel 7
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
—	Artikkel 10
Artikli 7 lõige 1	Artikli 11 lõige 1
Artikli 7 lõige 2	Artikli 11 lõige 2, sissejuhatav osa

Neljapäev, 28. märts 2019

Direktiiv 98/83/EÜ	Käesolev direktiiv
—	Artikli 11 lõike 2 punktid a–c
Artikli 7 lõige 3	Artikli 11 lõige 3
Artikli 7 lõige 4	—
Artikli 7 lõike 5 punkt a	Artikli 11 lõige 4, sissejuhatav osa
Artikli 7 lõike 5 punkt b	Artikli 11 lõike 4 punkt a
Artikli 7 lõike 5 punkt c	Artikli 11 lõike 4 punkt b
Artikli 7 lõige 6	Artikli 11 lõige 5
Artikli 8 lõige 1	Artikli 12 lõige 1
Artikli 8 lõige 2	Artikli 12 lõike 2 esimene lõik
—	Artikli 12 lõike 2 teine lõik
Artikli 8 lõige 3	Artikli 12 lõike 3 esimene lõik
—	Artikli 12 lõike 3 teine lõik
—	Artikli 12 lõike 4 punktid a–c
Artikli 8 lõige 4	Artikli 12 lõige 5
Artikli 8 lõiked 5–7	—
Artikkel 9	—
Artikkel 10	—
—	Artikkel 13
—	Artikkel 14
—	Artikkel 15
—	Artikkel 16
—	Artikkel 17
Artikli 11 lõige 1	Artikli 18 lõike 1 esimene lõik
—	Artikli 18 lõike 1 teine lõik
Artikli 11 lõige 2	—
—	Artikli 18 lõige 2
—	Artikkel 19

Neljapäev, 28. märts 2019

Direktiiv 98/83/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 12 lõige 1	Artikli 20 lõige 1
Artikli 12 lõike 2 esimene lõik	Artikli 20 lõige 1
Artikli 12 lõike 2 teine lõik	—
Artikli 12 lõige 3	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
—	Artikkel 21
Artikli 17 lõiked 1 ja 2	Artikli 22 lõiked 1 ja 2
Artikli 16 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
Artikli 16 lõige 2	—
—	Artikli 23 lõige 2
Artikkel 18	Artikkel 24
Artikkel 19	Artikkel 25
I lisa A osa	I lisa A osa
I lisa B osa	I lisa B osa
I lisa C osa	—
—	I lisa C osa
II lisa A osa punkti 1 alapunktid a–c	II lisa A osa punkti 1 alapunktid a–c
II lisa A osa punkti 2 esimene lõik	II lisa A osa punkti 2 esimene lõik
—	II lisa A osa punkti 2 teine lõik ja tabel
II lisa A osa punkti 2 teine lõik	II lisa A osa punkti 2 kolmas lõik
II lisa A osa punkt 3	—
II lisa A osa punkt 4	II lisa A osa punkt 3
II lisa B osa punkt 1	—
II lisa B osa punkt 2	II lisa B osa punkt 1

Neljapäev, 28. märts 2019

Direktiiv 98/83/EÜ	Käesolev direktiiv
II lisa B osa punkt 3	II lisa B osa punkt 2
II lisa C osa punkt 1	—
II lisa C osa punkt 2	II lisa C osa punkt 1
II lisa C osa punkt 3	—
II lisa C osa punkt 4	II lisa C osa punkt 2
II lisa C osa punkt 5	II lisa C osa punkt 3
—	II lisa C osa punkt 4
II lisa C osa punkt 6	—
II lisa D osa punktid 1–3	II lisa D osa punktid 1–3
III lisa esimene ja teine lõik	III lisa esimene ja teine lõik
III lisa A osa esimene ja teine lõik	—
III lisa A osa kolmanda lõigu punktid a–f	III lisa A osa kolmanda lõigu punktid a–h
III lisa B osa punkti 1 esimene lõik	III lisa B osa punkti 1 esimene lõik
III lisa B osa punkti 1 teine lõik	—
III lisa B osa punkti 1 kolmas lõik ja tabel 1	III lisa B osa punkti 1 teine lõik ja tabel 1
III lisa B osa punkti 1 tabel 2	—
III lisa B osa punkt 2	III lisa B osa punkt 2
IV lisa	—
V lisa	—
—	IV lisa
—	V lisa
—	VI lisa

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0321

Restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksukohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamine *I**

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, uue võimaluse andmist ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksukohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi 2012/30/EL (COM(2016)0723 – C8-0475/2016 – 2016/0359(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/52)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0723),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikleid 53 ja 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0475/2016),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Iirimaa Esindajatekoja ja Senati poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Majandus- ja Sotsiaalkomitee 29. märtsi 2017. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 12. juuli 2017. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 19. detsembri 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni ja tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamusi (A8-0269/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 209, 30.6.2017, lk 21.

⁽²⁾ ELT C 342, 12.10.2017, lk 43.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TC1-COD(2016)0359

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/1023) lõplikule kujule).

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0322

Teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid *I**

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise kohta (COM(2016)0594 – C8-0384/2016 – 2016/0284(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/53)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0594),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0384/2016),
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3, artikli 53 lõiget 1 ja artiklit 62,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 25. jaanuari 2017. aasta arvamust⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 18. jaanuari 2019. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 39,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ja kultuuri- ja hariduskomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamusi (A8-0378/2017),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 125, 21.4.2017, lk 27.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TC1-COD(2016)0284

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/..., millega kehtestatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ja muudetakse direktiivi 93/83/EMÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2019/789) lõplikule kujule).

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0323

Programmi „Loov Euroopa“ (2021–2027) loomine *I**

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 (COM(2018)0366 – C8-0237/2018 – 2018/0190(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/54)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0366),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 167 lõiget 5 ja artikli 173 lõiget 3, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0237/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 6. veebruari 2019. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni arvamust (A8-0156/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0190

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 167 lõiget 5 ja artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 87.

⁽²⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Neljapäev, 28. märts 2019

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Kultuuril, **kunstil**, kultuuripärandil ja kultuurilisel mitmekesisusel on Euroopa ühiskonna jaoks kultuurilisest, **hariduslikust**, **demokraatlikust**, keskkonna, sotsiaalsest, **inimõiguslikust** ja majanduslikust vaatepunktist suur väärtus ning neid tuleks edendada ja toetada. Nii 25. märtsi 2017. aasta Rooma deklaratsioonis kui ka Euroopa Ülemkogu 2017. aasta detsembri kohtumisel kinnitati, et haridusel ja kultuuril on keskne roll kõigi jaoks kaasava ja sidusa ühiskonna loomisel ning Euroopa konkurentsivõime säilitamisel. [ME 1]
- (2) Euroopa Liidu lepingu artikli 2 kohaselt rajaneb liit sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Neid väärtusi on taaskinnitatud ja selgelt väljendatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes. Nimetatud hartal on aluslepingutega samaväärne õigusjõud, nagu on osutatud ELi lepingu artiklis 6. **Eelkõige on hartas sätestatud sõna- ja teabevabadus (artikkel 11) ning kunsti ja teaduse vabadus (artikkel 13).** [ME 2]
- (3) Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 on täpsustatud, et liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangu ning et muu hulgas austab liit oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.
- (4) Komisjoni teatises Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava kohta ⁽⁴⁾ on täiendavalt sätestatud liidu eesmärgid kultuuri- ja loomesektorite jaoks. Tegevuskavaga soovitakse koondada kultuuri ja kultuurilise mitmekesisuse jõud sotsiaalse sidususe ja ühiskonna heaolu saavutamisse seeläbi, et edendatakse kultuuri- ja loomesektorite piiriülest mõõdet, toetatakse nende kasvusuutlikkust, soodustatakse kultuuripõhist loovust hariduses ja innovatsioonis, toetatakse töökohtade ja majanduskasvu loomist ning tugevdatakse rahvusvahelisi kultuurisuhteid. Programm „Loov Euroopa“ koos muude liidu programmidega peaks toetama Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava rakendamist, **võttes arvesse asjaolu, et kultuuri ja kunstilise eneseväljenduse olemuslikku väärtust tuleks alati kaitsta ja edendada ning et kunstiloome on koostööprojektide keskmes. See Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava rakendamine** on kooskõlas ka UNESCO ~~kultuuri~~ **kultuuriliste** väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise 2005. aasta konventsiooniga, mis jõustus 18. märtsil 2007 ja mille osaline liit on. [ME 3]
- (4a) **Liidu poliitika täiendab liikmesriikide sekkumismeetmeid kultuuri- ja loomevaldkonnas ja annab neile lisaväärtust. Liidu poliitika mõju tuleks korrapäraselt hinnata, võttes arvesse selliseid kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid näitajaid nagu kasu kodanikele ja kodanike aktiivne osalemine, kasu ELi majandusele majanduskasvu, tööhõive ja teistesse majandusvaldkondadesse ülekanduva mõju seisukohast ning kultuuri- ja loomesektoris töötavate inimeste oskused ja pädevused.** [ME 4]

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 87.

⁽²⁾ ELT C [...], [...], lk [...].

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ COM(2018)0267.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (4b) **Programmi eesmärk on Euroopa kultuuripärandi kaitsmine ja edendamine. Neid eesmärke on ka loetud lahutamatuks osaks õigusest tunda kultuuripärandit ja osaleda kultuurielus, mis on sätestatud 1. juunil 2011. aastal jõustunud Euroopa Nõukogu raamkonventsioonis ühiskonna kultuuripärandi kohta (Faro konventsioon). Konventsioonis rõhutatakse kultuuripärandi osa rahumeelse ja demokraatliku ühiskonna ülesehitamisel ning jätkusuutliku arengu ja kultuurilise mitmekesisuse edendamise protsessides.** [ME 5]
- (5) Euroopa kultuurilise mitmekesisuse edendamine sõltub sellest, kas on olemas elujõulised ja paindlikud kultuuri- ja loomesektorid, kes suudavad luua, ja oma ühiste juurte tundmise edendamise aluseks on kunstiline väljendusvabadus, kunstnike ja kultuuritegelaste võimed ja pädevused, elujõuliste ja paindlike kultuuri- ja loomesektorite olemasolu nii avalikus kui ka erasfääris, nende loomingulisus ja uuenduslikkus ning võime toota ja levitada oma teoseid suurele ja mitmekesisele Euroopa publikule. See omakorda laiendab nende sektorite ärivõimalusi, **parandab loomesisu kättesaadavust ja reklaamimist, edendab kunstilisi otsinguid ja loomingulisust ning aitab kaasa jätkusuutlikule majanduskasvule ja töökohtade loomisele tekitada töökohti ja kestlikku majanduskasvu.** Lisaks aitab loovuse ja uute teadmiste edendamine suurendada tösta konkurentsivõimet ja soodustada vallandada innovatsiooni tööstuse väärtusahelates. **Oleks vaja kunsti- ja kultuurihariduse ja kunstiuringute laiemat käsitlust, mis liiguks STEM-paradigmalt (teadus, tehnoloogia, insenertehniline tegevus ja matemaatika) edasi STEAM-paradigmale (teadus, tehnoloogia, insenertehniline tegevus, kunst ja matemaatika).** Vaatamata hiljutistele edusammudele saavutustele tõlkimisel ja subtiitritega varustamisel, on Euroopa kultuuri- ja loometurg jätkuvalt killustunud vastavalt riigipiiridele ja keelelistele eraldusjoontele, mis ei võimalda kultuuri- ja loomesektoritel. **Iga turu eripära austades saab siiski teha rohkem selleks, et kultuuri- ja loomesektorid saaksid täielikult kasutada Euroopa ühtse turu ja eelkõige digitaalse ühtse turu võimalusi, muu hulgas tänu intellektuaalomandi õiguste kaitsele.** [ME 6]
- (5a) **Digiüleminek tähendab paradigma muutust ning on kultuuri- ja loomesektorite jaoks üks suurimaid väljakutseid. Digitaalne innovatsioon on muutnud harjumusi, suhteid ning tootmis- ja tarbimismudeleid nii isiklikul kui ka ühiskondlikul tasandil ning see peaks tugevdama kultuurilist ja loomingulist eneseväljendust ning kultuuri- ja loomenarratiivi, austades kultuuri- ja loomesektorite erilist väärtust digikeskkonnas.** [ME 7]
- (6) Programmis tuleks arvesse võtta kultuuri- ja loomesektorite kahetist olemust, tunnistades ühest küljest kultuuri olemuslikku ja kunstilist väärtust ja teisest küljest nende sektorite majanduslikku väärtust, sealhulgas nende laiemat panust majanduskasvu ja konkurentsivõimesse ning, loovusesse ja, innovatsiooni, **kultuuridevahelisse dialoogi, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja teadmiste loomisse.** Selleks on vaja tugevaid Euroopa kultuuri- ja loomesektoreid **nii tulundus- kui ka mittetulundussfäärides,** eelkõige elujõulist Euroopa audiovisuaalsektorit, **võttes arvesse arvestades** selle võimet võita suure vaatajaskonna tähelepanu ja **kõnetada suurt vaatajaskonda kohalikul, riiklikul ja liidu tasandil ning** selle majanduslikku tähtsust, sealhulgas muude loomesektorite ja, kultuuriturismi ning **kohaliku ja linnade ja piirkondade arengu** jaoks. Konkurents maailma audiovisuaalturgudel on muutunud aga veelgi tihedamaks süveneva digipöörde tõttu, **et mille näiteks on** muutused meedia tootmises ja tarbimises ning üleilmsete platvormide kasvav **positsioon tähtsus** sisu levitamisel. Seetõttu on vaja Euroopa tööstust rohkem toetada. [ME 8]
- (6a) **Aktiivne Euroopa kodakondsus, ühised väärtused, loovus ja uuenduslikkus vajavad arenguks kindlat alust. Programm peaks toetama filmi- ja audiovisuaalvaldkonna haridust, eriti noorte ja alaealist harimist.** [ME 9]
- (7) Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada sektorite eripära, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise audiovisuaalsektorit toetavas tegevussuunas, muid kultuuri- ja loomesektoreid toetavas tegevussuunas ja sektoriüleses tegevussuunas. **Programm peaks toetama võrdsetl kõikil kultuuri- ja loomesektoreid ühiste vajaduste rahuldamiseks mõeldud horisontaalsete toetuskeemide kaudu. Katseprojektidele, ettevalmistustöödele ja uuringutele tuginedes peaks programm rakendama ka käesoleva määruse lisas loetletud valdkondlikke meetmeid.** [ME 10]

Neljapäev, 28. märts 2019

- (7a) Muusika selle kõigis vormides ja väljendusviisides ning eriti nüüdisaegne muusika elavas esituses on liidu kultuuri-, kunsti- ja majandusliku pärandi oluline osa. See soodustab sotsiaalset sidusust, eri kultuuride lõimumist ja noorte sotsialiseerumist ning on peamine kultuurielu ja sealhulgas kultuuriturismi elavdamise vahend. KULTUURI tegevussuuna raames rakendatavate konkreetsete meetmete puhul tuleks seetõttu erilist tähelepanu pöörata muusikasektorile, seda rahaliste vahendite jaotamisel ja sihipäraste meetmete võtmisel. Kohandatud projektikonkursside ja vahenditega tuleks aidata edendada muusikasektori konkurentsivõimet ja lahendada mõningaid selle eriprobleeme. [ME 11]
- (7b) Liidu toetust tuleb tugevdada rahvusvaheliste kultuurisidemete valdkonnas. Programm peaks püüdma aidata saavutada Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava kolmandat strateegilist eesmärki, kasutades kultuuri ja kultuuridevahelist dialoogi kestliku sotsiaalse ja majandusarengu tõukejõuna. Euroopa Liidus ja kogu maailmas veavad uue kultuuripoliitika arengut linnad. Kogu maailmas on arvukad loovisikute kogukonnad koondunud keskustesse, inkubaatoritesse ja erirajatistesse. Liit peaks aktiivselt rajama kõnealustele Euroopa ja kolmandate riikide kogukondadele koostöövõrgustikke ning soodustama kunstialaste, loominguliste ja digioskuste osas valdkondadevahelist koostööd. [ME 12]
- (8) Sektoriülese tegevussuuna eesmärk on **lahendada ühiseid probleeme ning** kasutada ära kultuuri- ja loomemajanduse eri sektorite vahelise koostöö potentsiaali. Ühine valdkonnaülene lähenemisviis toob kasu teadmiste ülekande teadmussirde ja suurema haldustõhususe näol. [ME 13]
- (9) Liidu sekkumine audiovisuaalsektoris on vajalik selleks, et toetada liidu digitaalse ühtse turu poliitikat. See puudutab eelkõige autoriõiguse raamistiku ajakohastamist ja ringhäälinguorganisatsioonide veebiülekanneid käsitleva määruse ettepanekut, **vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2019/789⁽⁵⁾ samuti ettepanekut muuta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2018/1808⁽⁷⁾**. Nende eesmärk on suurendada Euroopa audiovisuaalvaldkonnas osalejate suutlikkust luua, rahastada, toota ja levitada teoseid, mis on piisavalt nähtavad eri formaadis ja erinevates kättesaadavates meediakanalites (nt televisioon, kino või tellitavad videoteenused) ning teoseid, mis pakuvad publikule suuremat huvi avataval konkurentsiturul Euroopas ja mujal. Toetust tuleb suurendada, et võtta arvesse viimaseid turusuundumusi ja eelkõige üleilmsete platvormide tugevamat levitamispositsiooni võrreldes riiklike ringhäälinguorganisatsioonidega, kes investeerivad tavapäraselt Euroopa päritolu teoste tootmisse. [ME 14]
- (10) Programmi „Loov Euroopa“ erimeetmed, nt Euroopa kultuuripärandi märgis, Euroopa kultuuripärandi päevad, Euroopa nüüdis-, rokk- ja popmuusika, kirjanduse, kultuuripärandi ja arhitektuuri auhinnad ning Euroopa kultuuripealinnad, on otseselt jõudnud miljonite eurooplasteni, tuues esile Euroopa kultuuripoliitika sotsiaalse ja majandusliku kasu, ning seetõttu tuleks nende erimeetmetega jätkata ja võimaluse korral neid laiendada. **Programm peaks toetama Euroopa kultuuripärandi märgise saanud objektide koostöövõrgustiku tegevust.** [ME 15]
- (10a) Määrusest (EL) nr 1295/2013 tulenev programm „Loov Euroopa“ on innustanud looma selliseid uuenduslikke ja edukaid projekte, mis on kujundanud loome- ja kultuurisektorites Euroopa rahvusvahelise koostöö häid tavasid. See omakorda on suurendanud Euroopa publiku kultuurilist mitmekesisust ning võimendanud Euroopa kultuuripoliitikast saadavat sotsiaalset ja majanduslikku kasu. Kui selliseid edulugusid esile tõsta ja võimaluse korral laiendada, oleks nende tõhusus veelgi suurem. [ME 16]
- (10b) Kultuuri- ja loomesektorite kõigi tasandite osalejad tuleks aktiivselt kaasata programmi eesmärkide saavutamisse ja selle edasiarendamisse. Kuna kogemus sidusrühmade ametlikust kaasamisest Euroopa

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/789, millega kehtestatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekannete ning televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ja muudetakse direktiivi 93/83/EMÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 82).

⁽⁶⁾ COM(2016)0287.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69).

Neljapäev, 28. märts 2019

Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2017/864⁽⁸⁾ loodud Euroopa kultuuripärandi aasta kaasava valitsemise mudelisse osutus kultuuri süvalaiendamisel tõhusaks, on soovitatav rakendada seda mudelit ka käesoleva programmi puhul. Kaasava valitsemise mudel peaks hõlmama valdkonnaülest lähenemisviisi, et luua sünergiaid liidu eri programmide ja algatuste vahel kultuuri- ja loomevaldkonnas. [ME 17]

- (10c) **Programmi erimeetmete tuleks lisada valdkonnaüleline juhtmeede, mille eesmärk on tutvustada ELi liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele Euroopa loominguilust ja kultuurilist mitmekesisust. Kõnealuse meetme puhul tuleks eriauhinna väljaandmisega rõhutada Euroopa kultuuripõhise loovuse tippset valdkonnaülese innovatsiooni vallandamisel majanduses laiemalt. [ME 18]**
- (11) **Kultuuril on võtmeroll kaasavate ja sidusate ja mõtleivate kogukondade tugevdamisel, piirkondade taaselustamisel ning ebasoodsatest oludest tulnud inimeste sotsiaalse kaasamise edendamisel. Rändesurve Rändeküsimuste ja integratsiooniraskuste kontekstis on kultuuril oluline roll rändajate integreerimisel keskne osa kultuuridevaheliseks dialoogiks kaasava keskkonna loomisest ja sisserändajate ja pagulaste lõimimisel – see aitab neil tunda end vastuvõtva ühiskonna osana ning arendada häid suhteid rändajate sisserändajate ja uute kogukondade vahel. [ME 19]**
- (11a) **Kultuur tagab majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalise kestlikkuse ning tugevdab seda. Seepärast peaks see olema poliitiliste arengustrateegiade keskmes. Tuleks rõhutada kultuuri panust ühiskonna kui terviku heaolusse. Kooskõlas 22. jaanuari 2018. aasta Davosi deklaratsiooniga „Kvaliteetse ehituskultuuri arendamine Euroopas“ tuleks võtta meetmeid, et edendada uut ühtset lähenemist kvaliteetse hoonestatud keskkonna kujundamisele, mis on kultuuris kinnistunud, tugevdab sotsiaalset ühtekuuluvust, tagab kestliku keskkonna ning aitab parandada kogu elanikkonna tervist ja heaolu. Sellisel lähenemisel tuleks keskenduda mitte üksnes linnakeskkonnale, vaid eelkõige äärepoolseimate, kaugete ja maapiirkondade omavahel ühendamisele. Ehituskultuuri mõiste hõlmab kõiki tegureid, mis vahetult mõjutavad kodanike ja kogukondade elukvaliteeti, soodustades sellega väga konkreetselt kaasatust, ühtekuuluvust ja kestlikkust. [ME 20]**
- (11b) **Esmatähtis on teha kultuur, sealhulgas audiovisuaalsed ja kultuurikaubad ja -teenused kättesaadavamaks puuetega inimestele, kuna see soodustab nende täielikku eneseteostust ja aktiivset osalemist ning aitab seega kujundada solidaarset, tõeliselt kaasavat ühiskonda. Seda arvestades peaks programm edendama ja suurendama kultuurielus osalemist kogu liidus, eriti mis puudutab puuetega ja ebasoodsatest oludest pärit isikuid ning kaugete ja maapiirkondade elanikke. [ME 21]**
- (12) **Elujõulise kultuuri- ja loomemajanduse, sealhulgas loomesektorite ning uudismeediaspektori keskmes on kunstivabadus kunstilise ja kultuurilise eneseväljenduse vabadus, sõnavabadus ja meedia mitmekesisus. Programmiga tuleks edendada audiovisuaal- ja kirjastussektori koostööd ja koostööd, et soodustada pluralistliku meediaaruumi arengut vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2010/13/EL⁽⁹⁾ edendada mitmekesist ja sõltumatut meediakeskkonda. Programm peaks toetama uusi meediatöötajaid ja arendama kodanikes kriitilise mõtlemise võimet, milleks tuleb edendada meediapädevust, eriti noorte seas. [ME 22]**
- (12a) **Kunstnike ja kultuuritöötajate liikuvus oskuste arendamise, õppimise, kultuuridevahelise teadlikkuse arendamise, kunstiteoste ühisloome, ühistootmise, ringluse ja levitamise eesmärgil ning rahvusvahelistel messidel, festivalidel jne osalemiseks on omavahel paremini seotud, tugevama ja kestlikuma liidu kultuuri- ja loomesektorite kujunemise oluline eeltingimus. Sellist liikuvust takistavad pahatihti õigusliku staatuse puudumine, raskused viisade saamisel ja lubade kehtivusajad, topeltmaksustamise oht ning ebakindlad ja muutlikud sotsiaalkindlustustingimused. [ME 23]**

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/864 Euroopa kultuuripärandiaasta (2018) kohta (ELT L 131, 20.5.2017, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

- (13) Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklitega 8 ja 10 peaksid programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti ning diskrimineerimisvastaste eesmärkide integreerimist; samuti tuleks neis vajaduse korral määrata kindlaks asjakohased soolise tasakaalu ja mitmekesisuse kriteeriumid. **Peaks püüdma saavutada, et osalemine programmis ja selle raames teostatavates projektides jõuaks Euroopa ühiskonna kõigi osadeni ja kajastaks selle mitmekesisust. Programmi raames teostatavaid tegevusi tuleks jälgida ja neist aru anda, et hinnata programmi tulemuslikkust sellest seisukohast ja võimaldada poliitikakujundajatel teha tulevaste programmide kohta teadlikumaid otsuseid.**[ME 24]
- (13a) **Liidus tegutseb kunsti- ja kultuurivaldkonnas palju naisi – nad on autorid, spetsialistid, õpetajad ja üha enam ka kultuuritarbijad. Kuid sellised teadustööd ja uuringud nagu Euroopa naiste audiovisuaalvõrgustik filmirežissööridele ja muusikavaldkonna projekt „Me Peame“ (We Must) on näidanud, et mehi ja naisi tasustatakse erinevalt ning et naistel on oma teoste realiseerimiseks ning kultuuri-, kunsti- ja loomeasutustes otsustaja rolli jõudmiseks vähem võimalusi. Seetõttu tuleb naiste kunstnikukarjääri toetamiseks andekaid naisi reklaamida ja nende teoseid levitada.** [ME 25]
- (14) Kooskõlas ühisteatisega „Rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia“, mille Euroopa Parlament kiitis heaks oma 5. juuli 2017. aasta resolutsioonis⁽¹⁰⁾, tuleks Euroopa rahastamisvahendites ja eriti käesolevas programmis tunnustada kultuuri tähtsust rahvusvahelistes suhetes ja tema rolli Euroopa väärtuste edendamisel sihipäraste meetmete kaudu, mille eesmärk on saavutada selge liidu mõju rahvusvahelisel areenil.
- (14a) **Euroopa kultuuripärandiaasta 2018 kogemustest tehtud järelduste kohaselt peaks programm tõhustama sektori koostöö- ja propageerimisvõimet, milleks tuleks toetada Euroopa kultuuripärandiaasta 2018 pärandiga seotud tegevusi ja teha aastast kokkuvõtteid. Siinkohal tuleks viidata novembri lõpus avaldatud kultuuriministrite nõukogu deklaratsioonile 2018. aasta novembrist ning sama nõukogu kohtumise lõputseremoonial 7. detsembril 2018. aastal tehtud avaldustele. Programm peaks kultuuripärandi taastamisega seotud traditsiooniliste kutsealade kogunud käsitöölisi ja meistreid toetavate meetmete kaudu toetama Euroopa kultuuripärandi pikaajalist kestlikku säilimist.** [ME 26]
- (15) Kooskõlas komisjoni 22. juuli 2014. aasta teatisega „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“⁽¹¹⁾ peaksid asjakohased meetmed ja vahendid tooma esile Euroopa **möödaniku ja kaasaegse, materiaalse, mittemateriaalse ja digitaalse** kultuuripärandi pikaajalise ja jätkusuutliku kestliku väärtuse ning ~~neis nende abil~~ tuleks välja töötada **kultuuripärandi säilitamise, konserveerimise, paindliku taaskasutamise, levitamise, väärtustamise ja toetamise** integreeritum lähenemisviis **käsitlus selle kaudu, et toetatakse erialateadmiste kvaliteetset ja koordineeritud jagamist ning sektori ühiste kvaliteedistandardite väljatöötamist ja kutseoskustega isikute liikuvust** kultuuripärandi säilitamisele, väärtustamisele ja toetamisele. **Kultuuripärand on Euroopa ühtekuuluvuse lahutamatu osa, mis toetab traditsioonide ja innovatsiooni vahelist seost. Kultuuripärandi säilitamine ning kunstnike, loojate ja käsitööoskuste toetamine peaks olema programmi prioriteet.**[ME 27]
- 15a) **Programm peaks suurendama kodanike ja vabaihenduste kaasatust ja osalemist kultuuri- ja ühiskonnaelus ning kultuurihariduse edendamist ja soodustama kultuurialaste teadmiste ja kultuuripärandi üldsusele kättesaadavaks tegemist. See peaks soodustama ka kvaliteeti ja innovatsiooni loomingu ja kultuuripärandi säilitamisel, toetudes muu hulgas kultuuri, kunstide, teaduse, uurimistegevuse ja tehnoloogia koostoimele.** [ME 28]
- (16) Kooskõlas komisjoni 13. septembri 2017. aasta teatisega „Investeeringud aruka, innovatiivse ja jätkusuutliku tööstuse nimel. Uus ELi tööstuspoliitika strateegia“⁽¹²⁾ peaksid edasised meetmed aitama ühendada loovuse, disaini ja tipptasemel tehnoloogia, et luua uusi tööstuse väärtusahelaid ja taaselustada traditsiooniliste majandusharude konkurentsivõime.

⁽¹⁰⁾ JOIN/2016/029.

⁽¹¹⁾ COM(2014)0477.

⁽¹²⁾ COM(2017)0479.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (16a) **Vastavalt Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2016. aasta resolutsioonile ELi sidusa kultuuri- ja loomemajanduse poliitika kohta peaks kultuuri- ja loomesektorite toetamine olema valdkonnaülene probleem. Projekte tuleks kogu programmi ulatuses integreerida, et toetada uusi ärimudeleid ja oskusi, traditsioonilist oskusteavet ning loovate ja valdkonnaüleste lahenduste teisendamist majanduslikuks ja sotsiaalseks väärtuseks. Lisaks tuleks täielikult ära kasutada liidu poliitikavaldkondade võimalikku koostoimet, et kasutada mõjusalt selliste liidu programmide nagu „Euroopa horisont“, Euroopa ühendamise rahastu, Erasmus +, Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm ning InvestEU raames pakutavat rahastamist. [ME 29]**
- (17) Programmis peaksid teatavatel tingimustel saama osaleda ka Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames, samuti Euroopa naabruspoliitikas osalevad riigid ja liidu strateegilised partnerid.
- (18) Kolmandad riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuseks kasutamiseks. **Aruanded kolmandate riikide rahalise osaluse kohta programmis tuleks esitada eelarvepädevatele institutsioonidele kord aastas. [ME 30]**
- (19) Programmiga tuleks soodustada koostööd liidu ja selliste rahvusvaheliste organisatsioonide vahel nagu ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioon (UNESCO), Euroopa Nõukogu, sealhulgas Eurimages ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus (edaspidi „vaatluskeskus“), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon ning Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon. Käesoleva programmiga tuleks toetada ka liidu kohustusi, mis on seotud säästva arengu eesmärkidega, eriti nende kultuurilise mõõtmega⁽¹³⁾. Audiovisuaalsektori puhul tuleks programmiga tagada liidu panus Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskuse töösse.
- (20) Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmärke, aitab käesolev programm kliimameetmeid liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisse, st sellesse, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (21) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseskirju. Need eskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹⁴⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ja nendega määratakse eelkõige kindlaks eelarvestamise ja eelarve täitmise kord toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning sätestatakse finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontrollimine. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastuvõetud eskirjad puudutavad ka liidu eelarve kaitsmist juhtudel, kui on tegemist üldiste puudustega õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtete järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku liidupoolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (22) Euroopa Filmiakadeemias **Filmiakadeemia** on selle asutamisest alates välja kujunenud ainulaadne oskusteave ning akadeemial on ainukordne võimalus luua üleeuroopaline kogukond filmiloojatest ja spetsialistidest, kes tutvustavad ja levitavad **saadik oma ainulaadse oskusteabe ja ainulaadse seisundiga aidanud arendada filmiloojate ja spetsialistide üleeuroopalist kogukonda, reklaamida ja levitada piiri taga Euroopa filme väljaspool oma riigi piire ja kes arendavad tõeliselt üleeuroopalisi publikusuhteid ja edendada rahvusvahelise publiku kasvatamist**. Seepärast peaks Euroopa Filmiakadeemial **tal filmiauhinna LUX väljaandmisel koostöös Euroopa Parlamendiga** olema

⁽¹³⁾ Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, mis võeti ÜROs vastu septembris 2015. aastal, A/RES/70/1.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

erandkorras õigus saada otsest liidu toetust. **Otsetoetus tuleb aga siduda mõlema poole vahel läbiräägitava koostöökokkuleppega, millel oleksid konkreetsed ülesanded ja eesmärgid, ning seda võiks anda alles pärast nimetatud kokkuleppe sõlmimist. See ei takista Euroopa Filmiakadeemial taotleda programmi eri tegevussuundade alla kuuluvate muude algatuste ja projektide rahastamist.** [ME 31]

- (23) Ka Euroopa Liidu Noorteorkester on oma asutamisest saadik välja kujundanud ainulaadse oskusteabe **Euroopa rikkaliku muusikapärandi, muusika kättesaadavuse ja** kultuuridevahelise dialoogi edendamisel ning vastastikuse austuse ja mõistmise **üksteisemõistmise** soodustamisel kultuuri kaudu ning noorte muusikute **professionaalsuse tugevdamisel, andes neile kultuuri- ja loomesektoris karjääri tegemiseks vajalikud oskused.** Euroopa Liidu Noorteorkestri eripära **panust on tunnustanud liikmesriigid ja liidu institutsioonid, ka komisjoni ja Euroopa Parlamendi järjestikused presidendid. Euroopa Liidu Noorteorkestri ainulaadsus** seisneb selles, et tegemist on kultuuripiire ületava Euroopa orkestriga, millesse kuuluvad igal aastal korraldatud rangetel katsetel kõigist liikmesriikidest väljavalitud noored muusikud, kelle valimisel on lähtutud rangetest ja läbipaistvatest kunstilistest kriteeriumidest. Seepärast peaks Euroopa Liidu Noorteorkestril olema õigus saada otsest erandkorras liidu toetust otsetoetust lähtuvalt konkreetsetest ülesannetest ja eesmärkidest, mille komisjon peab määratlema ja mida ta peab korrapäraselt hindama. Nimetatud toetuse tagamiseks peaks Euroopa Liidu Noorteorkester suurendama oma nähtavust, püüdma saavutada orkestris kõigi liikmesriikide muusikute tasakaalustatumat esindatust ning mitmekesistama oma tulusid, taotledes aktiivselt rahalist toetust liidu rahaliste vahendite kõrval ka muudest allikatest. [ME 32]
- (24) Liidu toetust peaksid saama kultuuri- ja loomesektorisse kuuluvad suure geograafilise katvusega organisatsioonid, kelle tegevus hõlmab kultuuriteenuste osutamist otse liidu kodanikele ning kellel on seega võimalus otseselt mõjutada Euroopa identiteeti.
- (25) Selleks et tagada vahendite tõhus jaotamine liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames ellu viidavate meetmete ja tegevuste Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendus liikmesriikide tegevustega; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja sünergiaid rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel tihedalt seotud poliitikavaldkondi, ning horisontaalpoliitikaga (nt liidu konkurentsipoliitika).
- (26) Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete või ebaoptimaalsete investeerimisolude kõrvaldamiseks proportsionaalsel viisil ja meetmed ei tohiks dubleerida ega tõrjuda välja erainvesteeringuid või moonutada konkurentsi siseturul. Meetmetel peaks olema selge Euroopa lisaväärtus. **Programmis tuleks arvestada projektide majandusliku väärtuse kõrval ka nende kultuurilist ja loominguulist mõõdet ning hõlmatud valdkondi.** [ME 33]
- (26a) **Programmi rahvusvahelise mõõtmega meetmete rahastamiseks tuleks kasutada ka vahendeid, mis on eraldatud määruse (EL) .../... [naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend] ⁽¹⁵⁾ ja määruse (EL) .../... [IPA III] ⁽¹⁶⁾ alusel. Sellised meetmed tuleks rakendada kooskõlas käesoleva määrusega.** [ME 34]
- (27) ~~Kultuuri- ja loomesektorite jaoks on üks suuremaid probleeme juurdepääs~~ **loomesektorid on liidu majanduse uuenduslikud, vastupidavad ja kasvavad sektorid, kus intellektuaalomandi ja individuaalse loovuse abil luuakse majanduslikku ja kultuurilist väärtust. Samas takistab nende killustatus ja nende vahendite immateriaalne laad juurdepääsu erasektoripoolsele** rahastamisele, mis võimaldaks neil oma tegevust kasvatada, säilitada või suurendada oma konkurentsivõimet või muuta oma tegevus rahvusvaheliseks. **Kultuuri- ja loomesektorite üks suurimaid ülesandeid on parandada juurdepääsu rahastamisele, mis on hädavajalik nende laienemiseks ning rahvusvahelise konkurentsivõime säilitamiseks või suurendamiseks.** Käesoleva programmi poliitilisi eesmärgi tuleks täita ka InvestEU fondi poliitikakomponendi (komponentide) alla kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste **andmise** kaudu (eriti VKEdele) **kooskõlas määrusega (EL) nr 1295/2013 loodud kultuuri- ja loomesektorite tagatisvahendi raames välja kujundatud tavadega.** [ME 35]
- (28) **Programmi rakendamisel peaksid projektide peamised valikukriteeriumid olema nende mõju, kvaliteet ja tõhusus.** Võttes arvesse Programmi konkreetsete meetmete raames esitatavate ettepanekute hindamiseks vajalikku tehnilist oskusteavet, **arvestades** tuleks ette näha, et hindamiskomiteed võivad vajaduse korral koosneda välisekspertidest,

⁽¹⁵⁾ 2018/0243(COD).

⁽¹⁶⁾ 2018/0247(COD).

Neljapäev, 28. märts 2019

kellel peaks olema hinnatava taotlusega seotud erialane ja juhtimiskogemus. Vajaduse korral tuleks arvesse võtta vajadust tagada üldine kooskõla publiku kaasamise ja mitmekesisuse eesmärkidega. [ME 36]

- (29) ~~Programm~~ **Kunsti ning kultuuri- ja loomesektorite olemuslikku väärtust silmas pidades peaks programm hõlmama realistlikku ja teostatavat tulemuslikkuse näitajate kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete tulemusnäitajate süsteemi, et toetada programmi meetmeid meetmete ja nende tulemusi pidevalt jälgida tulemuste katkematuks jälgimiseks. Tulemusnäitajad tuleks välja töötada koos sidusrühmadega. See Selline jälgimine, samuti programmiga seotud teabe- ja teabevahetusmeetmed teavitamismeetmed ning programmi enda meetmed peaksid tuginema programmi kolmele tegevussuunale. Tegevussuundade puhul tuleks arvesse võtta üht või mitut kvalitatiivset ja kvantitatiivset näitajat. Näitajaid tuleks hinnata kooskõlas käesoleva määrusega. [ME 37]**
- (29a) **Andmete kogumise, analüüsimise ja kohandamise ning kultuuripoliitika mõju mõõtmise ja näitajate määratlemise keerukuse tõttu peaks komisjon asjakohaste statistiliste andmete kogumiseks tõhustama koostööd oma talitustes, näiteks Teadusuuringute Ühiskeskuses ja Eurostatis. Komisjon peaks tegema koostööd liidu tippkeskustega, liikmesriikide statistikaasutustega ja Euroopa kultuuri- ja loomesektorite jaoks oluliste organisatsioonidega, Euroopa Nõukoguga, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD) ja UNESCOga. [ME 38]**
- (30) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmile „Loov Euroopa“ rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarve-menetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁷⁾ punkti 17 tähenduses.
- (31) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) [...] (edaspidi „finantsmäärus“). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste (sh kolmandatele isikutele), auhindade, hangete, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta.
- (32) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende projektiteostajate võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse projektiteostaja ja projekti suurust, kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama Seejuures tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning ka sellist rahastamist sellise rahastamise kasutamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega. [ME 39]
- (33) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁸⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95⁽¹⁹⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽²⁰⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽²¹⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläänud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korrupsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939

⁽¹⁷⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlust ja millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²⁰⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽²¹⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitada nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371⁽²²⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

- (33a) **Liidu fondide ja otse hallatavate rahastamisvahendite koostoime suurendamiseks tuleks hõlbustada selliste tegevuste toetamist, mis on saanud kvaliteedimärgise.** [ME 40]
- (34) Vastavalt nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽²³⁾ artiklile 94 on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. **Programmi rakendamisel tuleb arvesse võtta ülemeremaade ja -territooriumide kaugusest tingitud piiranguid ning nende programmis osalemise tulemuslikkust tuleks jälgida ja korrapäraselt hinnata.** [ME 41]
- (34a) **Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 tuleks võtta meetmeid, et suurendada äärepoolseimate piirkondade osalemist kõigis toimingutes. Tuleks edendada neist piirkondadest, nende naaberriikidest ja kolmandatest riikidest pärit kunstnike ja nende teoste vahetusprogramme ning inimeste ja organisatsioonide koostööd. Nii on neil võimalik saada samavõrra kasu kultuuri- ja loomemajanduse pakutavatest konkurentsieelistest, eelkõige majanduskasvust ja tööhõivest. Selliseid meetmeid tuleks korrapäraselt jälgida ja hinnata.** [ME 42]
- (35) Selleks et muuta käesoleva määruse mitteolemuslikke osi, tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, milles käsitletakse artiklis 15 ja II lisas sätestatud näitajaid. Komisjon peaks oma ettevalmistustöö jooksul pidama asjakohaseid konsultatsioone, sh ekspertide tasandil. Need konsultatsioonid tuleb läbi viia kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel peaks olema pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (36) Selleks et tagada programmi tõrgeteta rakendamine **programmiga hõlmatud rahalise toetuse järjepidevus ja katta toetuste saajate kasvavad rahastamispuudujäägid, võib tuleks** rahastamiskõlblikena käsitada kulusid, mille toetusesaaja on kandnud enne toetustaotluse esitamist, eelkõige intellektuaalomandiõigustega seotud kulusid, tingimusel et need on ~~otseselt~~ **vahetult** seotud toetatavate meetmete rakendamisega. [ME 43]
- (37) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb käesolevat programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelevalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tõendeid programmi mõju kohta kohapeal.
- (38) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused tööprogrammide vastuvõtmiseks. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²⁴⁾. **Komisjonile tuleks delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte tööprogrammide vastuvõtmiseks.** Tagada tuleb ka varasema programmi nõuetekohane lõpetamine, iseäranis mitmeaastaste kokkulepete jätkamine selle haldamisel ning **haldamiseks,**

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

⁽²³⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Neljapäev, 28. märts 2019

näiteks tehnilise ja haldusabi ~~rahastamisel~~ **rahastamiseks sõlmitud mitmeaastaste kokkulepete jätkamine**. Alates [1. jaanuarist 2021] tuleks **vajaduse korral** tehnilise ja haldusabiga tagada ~~vajaduse korral~~ varasema programmi ~~alusel~~ **raames alustatud ja** [31. detsembriks 2020] lõpetamata meetmete haldamine. [ME 44]

- (38a) **Programmi tulemuslikuks ja tõhusaks rakendamiseks tuleks komisjonil tagada, et taotlejatele ei langeks asjatut bürokraatlikku koormust ei taotluste esitamise ega nende käitlemise ajal.** [ME 45]
- (38b) **Kultuuri- ja loomesektorite eripära arvestades tuleks erilist tähelepanu pöörata väiksematele projektidele ja nende lisaväärtusele.** [ME 46]
- (39) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva määruse eesmärk tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdõigusslikkusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puute, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning edendada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklite 21 ja 23 kohaldamist. See on kooskõlas ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.
- (40) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid eesmärkide rahvusvahelise olemuse tõttu, rahastatavate liikuvus- ja koostöömeetmete suure mahu ja laia geograafilise ulatuse ning nende mõju tõttu õpirände kättesaadavusele ja üldisemalt liidu integratsioonile, samuti nende suurema rahvusvahelise mõõtmega paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (41) Seetõttu tuleks määrus (EL) nr 1295/2013 alates [1. jaanuarist 2021] kehtetuks tunnistada.
- (42) Selleks et tagada programmiga hõlmatud rahalise toetuse järjepidevus, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates [1. jaanuarist 2021],

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse programm „Loov Euroopa“ (edaspidi „programm“).

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoelse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „segarahastamistoiming“ – ELi eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või ELi eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- 2) „kultuuri- ja loomesektorid“ – kõik sektorid, mille tegevus tugineb kultuurilistele väärtustele või kunstilisele ja muule individuaalsele või kollektiivsele loomingulisele ~~väljendusele~~ **eneseväljendusele ja tavadele, sõltumata sellest, kas need on või ei ole turule suunatud**. Tegevus võib hõlmata selliste **tavade**, kaupade ja teenuste arendamist, loomist, tootmist, levitamist ja säilitamist, mis kätkevad kultuurilist, kunstilist või muud loomingulist ~~väljendust~~ **eneseväljendust**, ning

Neljapäev, 28. märts 2019

selliseid seonduvaid funktsioone nagu haridus või juhtimine. ~~Nendel~~ **Paljudel sellistel** sektoritel on potentsiaal ~~luua~~ **tekitada** innovatsiooni ja ~~luua~~ töökohti, eelkõige intellektuaalomandi õiguste alusel. Kõnealused sektorid hõlmavad arhitektuuri, arhiive, raamatukogusid ja muuseume, kunstkäsitööd, audiovisuaalseid tooteid (sh filmid, televisioon, videomängud ja multimeedia), materiaalset ja vaimset kultuuripärandit, ~~disaini (sh moedisaini), festivale~~, muusikat, kirjandust, näitekunsti, raamatuid ja kirjastamist, raadiot ja kujutavat kunsti, **festivale ja disaini, sealhulgas moedisaini**; [ME 47]

- 3) „väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)“ – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁽²⁵⁾ esitatud määratlusele vastavad mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;
- 4) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse [artikli 197 lõike 2 punktile c];
- 5) „kvaliteedimärgis“ – kõrge kvaliteedi märgis, mis antakse programmi „Loov Euroopa“ raames esitatud projektidele, mida peetakse rahastamise vääriliseks, kuid millele ei anta rahastust eelarvepiirangute tõttu. Sellega tunnustatakse esitatud projekti väärtust ja toetatakse alternatiivsete rahastamisvõimaluste otsimist.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

- 1) Programmi üldeesmärgid on järgmised:

-a) soodustada kultuuri olemusliku väärtuse tunnustamist, kaitsta ja edendada Euroopa kultuuri ja loomingu kvaliteeti isiksuse arengu, hariduse, sotsiaalse sidususe ning sõna-, arvamuste ja kunstivabaduse eriomase mõõtmena, tugevdades demokraatiat, kriitilise mõtlemise võimet, ühtekuuluvustunnet ja kodanikutunnet kui mitmekesise meedia- ja kultuurimaastiku allikaid; [ME 48]

- a) edendada Euroopa koostööd kultuurilise, **kunstilise** ja keelelise mitmekesisuse **valdkonnas, sealhulgas tõsta kunstnike ja kultuuritegelaste mõju ja tähtsust ja Euroopa kunsti- ja kultuurilooma kvaliteeti ning parandada valdkonnas tugevdada Euroopa ühist materiaalset ja immateriaalset kultuuripärandit;** [ME 49]
- b) ~~suurendada~~ **tugevdada kõigi** kultuuri- ja loomesektorite **konkurentsivõimet, eriti suurendada nende ja eelkõige** audiovisuaalsektori ~~konkurentsivõimet~~ **majanduslikku kaalu seal töökohtade loomise kaudu ning suurendada nende sektorite loovust ja uuenduslikkust.** [ME 50]

- 2) Programmi erieesmärgid on järgmised:

a) ~~suurendada~~ **tugevdada** Euroopa tasandi koostöö majanduslikku, **kunstilist, kultuurilist**, sotsiaalset ja välismõõdet, et arendada ja edendada Euroopa kultuurilist mitmekesisust **ning materiaalset ja Euroopa immateriaalset** kultuuripärandit ning tugevdada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite konkurentsivõimet **ning uuenduslikkust** ja rahvusvahelisi kultuurisuhteid; [ME 51]

aa) edendada kultuuri- ja loomesektoreid, sealhulgas audiovisuaalsektorit, ning toetada kunstnikke, ettevõtjaid, käsitöölisi ja publiku kaasamist, pöörates erilist tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele ja alaesindatud rühmadele; [ME 52]

- b) edendada Euroopa audiovisuaaltööstuse **audiovisuaalsektori ja eelkõige VKEde** konkurentsivõimet, **uuenduslikkust** ja skaleeritavust **ning sõltumatu tootjafirmasid** kultuuri- ja loomesektorites, **edendada kestlikul viisil Euroopa audiovisuaalsektori tegevuse kvaliteeti ning püüda saavutada tasakaalustatud geograafilist ja sektoritevahelist lähenemisi;** [ME 53]

⁽²⁵⁾ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

Neljapäev, 28. märts 2019

- c) edendada poliitikaalast koostööd ja uuenduslikke meetmeid, ~~toetades sealhulgas loomingu- ja uue äri- ja juhtimismudeleid, toetada~~ programmi kõiki tegevussuundi ~~ja kõiki kultuuri- ja loomesektoreid~~, sealhulgas ~~toetada~~ kaitsta kunstilise eneseväljenduse vabadust ning edendada mitmekesist, sõltumatut ja pluralistlikku kultuuri- ja meediaruumi, meediapädevust, digitaalpädevust, kultuuri- ja kunstiharidust, soolist võrdõiguslikkust, aktiivset kodanikupositsiooni, kultuuridevahelist dialoogi, vastupidavust ja sotsiaalset kaasatust kaasamist, eelkõige puuetega inimeste kaasamist muu hulgas kultuurikaupade ja -teenuste kättesaadavuse parandamise kaudu; [ME 54]
- ca) edendada loomeinimeste ning kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate liikuvust ning nende teoste ringlust; [ME 55]
- cb) pakkuda kultuuri- ja loomesektoritele andmeid, analüüse ning sobivaid kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid näitajaid ning arendada välja sidus hindamise ja mõjuhindamise (k.a sektoriülese mõõtmega) süsteem. [ME 56]
- 3) Programm hõlmab järgmisi tegevussuundi:
- a) KULTUUR – hõlmab kultuuri- ja loomesektoreid, välja arvatud audiovisuaalsektor;
- b) MEEDIA – hõlmab audiovisuaalsektorit;
- c) SEKTORIÜLENE tegevussuund – hõlmab kõigi kultuuri- ja loomesektorite (sh uudismeediasektor) vahelist tegevust. [ME 57]

Artikkel 3a

Euroopa lisaväärtus

Kultuuri ja loometegevuse olemusliku ja majandusliku väärtuse tunnustamine ning liidu väärtuste ja poliitikameetmete kvaliteedi ja mitmekesisuse austamine.

Programmiga toetatakse ainult selliseid meetmeid ja tegevusi, mis annavad potentsiaalset Euroopa lisaväärtust ja aitavad saavutada artiklis 3 osutatud eesmärgid.

Programmi meetmete ja tegevuste abil loodav Euroopa lisaväärtus tagatakse näiteks järgmise kaudu:

- a) selliste meetmete ja tegevuste riigiülene laad, mis täiendavad piirkondlikke, riiklikke, rahvusvahelisi ning muid liidu programme ja poliitikameetmeid ning nende meetmete ja tegevuste mõju kultuuri kättesaadavusele kodanike jaoks ning kodanike aktiivsele osalemisele, haridusele, sotsiaalsele kaasamisele ja kultuuridevahelisele dialoogile;
- b) riikidevahelise ja rahvusvahelise koostöö arendamine ja edendamine selliste kultuuri- ja loomevaldkonnas tegutsejate, sealhulgas loomeinimeste, audiovisuaalvaldkonna spetsialistide, kultuuri- ja loomeorganisatsioonide ja VKEdes ning audiovisuaalsektori ettevõtjate vahel, kes keskenduvad sellele, et soodustada terviklikumat, kiiremat, tulemuslikumat ja pikaajalisemat reageerimist üleilmsetele väljakutsetele, eelkõige digiüleminekule;
- c) mastaabisääst ning majanduskasv ja tööhõive, mille võib liidu toetuse abil saavutada ja mis avaldab võimendavat mõju täiendavate rahaliste vahendite kaasamisele;
- d) võrdsete tingimuste tagamine kultuuri- ja loomesektorites, võttes arvesse eri riikide eripära, sealhulgas erilises geograafilises või keelelises olukorras olevad riigid või piirkonnad, nagu ELi toimimise lepingu artiklis 349 tunnustatud äärepoolseimad piirkonnad ning mõne liikmesriigi alluvusse kuuluvad ELi toimimise lepingu II lisas loetletud ülemeremaad ja -territooriumid;
- e) Euroopa ühiste juurte ja mitmekesisuse narratiivi edendamine. [ME 58]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 4

KULTUURI tegevussuund

Kooskõlas artiklis 3 nimetatud eesmärkidega on KULTUURI tegevussuuna prioriteetidid järgmised:

- a) edendada kunstilist eneseväljendust ja loomingut; [ME 59]
- aa) soodustada andeid, pädevust ja oskusi ning ergutada koostööd ja innovatsiooni kogu kultuuri- ja loomesektorite ahelas, mis hõlmab pärandit; [ME 60]
- a) tugevdada **Euroopa** kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate ning kultuuri- ja loometeoste nende teoste piiriülest mõõdet ja ringlust ja nähtavust, sealhulgas residentsusprogrammide, ringreiside, ürituste, õpikodade, näituste ja festivalide kaudu, ning hõlbustada parimate tavade vahetamist ja kutsealase suutlikkuse suurendamist; [ME 61]
- b) suurendada **kultuuri kättesaadavust**, kultuurielus osalemist, **kultuuriteadlikkust ja publiku kaasamist** kogu Euroopas, eelkõige mis puutub puuetega või ebasoodsas olukorras olevatesse inimestesse; [ME 62]
- c) edendada **kunstide**, kultuuri ja kultuuripärandi kaudu ühiskonna vastupanuvõimet ja **tõhustada** sotsiaalset kaasatust, **kultuuridevahelist ja demokraatlikku dialoogi ning kultuurivahetust**; [ME 63]
- d) toetada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite suutlikkust edu saavutada ning **olla innovatiivne**, luua **kunstiteoseid, luua ja arendada võtmepädevusi, teadmisi, oskusi, uusi kunstitavasid ning kestlikke** töökohti ja majanduskasvu ning aidata kaasa kohalikule ja piirkondlikule arengule; [ME 64]
- da) edendada kultuuri- ja loomesektorites tegutsevate inimeste kutsealast suutlikkust, suurendades nende mõjuvõimu asjakohaste meetmete kaudu; [ME 65]
- e) tugevdada Euroopa identiteeti, **kodanikuaktiivsust** ja **kogukonnatunnet ning demokraatlikke** väärtusi kultuuri-teadlikkuse, **kunstihariduse kultuuripärandi, kultuurilise eneseväljenduse, kriitilise mõtlemise, kunstilise eneseväljenduse, nähtavuse ning loojate, kunstide, hariduse** ja kultuuripõhise loovuse arendamise tunnustamise kaudu **hariduses formaalses, mitteformaalses ja informaalses elukestvas õppes**; [ME 66]
- f) edendada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite, **sealhulgas rohujuuresandi ja mikroorganisatsioonide** rahvusvahelist suutlikkust, et nad oleksid aktiivsed rahvusvahelisel tasandil; [ME 67]
- g) aidata **kultuuridiplomaatia abil** kaasa liidu üldisele rahvusvaheliste suhete **kultuurisuhete** strateegiale, **püüdes tagada strateegia pikaajalise mõju kultuurivõrgustikke, kodanikuühiskonda ja rohujuuresandi organisatsioone hõlmava inimestevahelise lähenemisviisi abil**. [ME 68]

Nimetatud prioriteetidid on üksikasjalikult esitatud I lisas.

KULTUURI tegevussuuna raames elluviidavate erimeetmete osana pööratakse rahaliste vahendite jaotuse ja sihipäraste meetmete seisukohast erilist tähelepanu muusikasektorile. Kohandatud projektikonkursside ja vahenditega aidatakse edendada muusikasektori konkurentsivõimet ja lahendada mõningaid selle eriprobleeme. [ME 69]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 5

MEEDIA tegevussuund

Kooskõlas artiklis 3 nimetatud eesmärkidega on MEEDIA tegevussuuna prioriteetidid järgmised:

- a) soodustada andeid, **pädevust** ja, oskusi **ja digitehnoloogia kasutamist** ning ergutada koostööd, **liikuvust** ja innovatsiooni Euroopa audiovisuaalteoste loomisel ja tootmisel, **sealhulgas piiriülevalt**; [ME 70]
- b) suurendada Euroopa audiovisuaalteoste ~~kinolevi ja~~ **riikidevahelist ja rahvusvahelist ringlust ning** internetis ~~levitamist ning tagada neile laialdasem piiriülene juurdepääs, sealhulgas uuenduslike ärimudelite ja uute tehnoloogiate kasutamise abil~~ **ja väljaspool internetti levitamist ja eelkõige kinolevi uues digitaalkeskkonnas**; [ME 71]
- ba) **pakkuda rahvusvahelisele publikule laiemat juurdepääsu liidu audiovisuaalteoste, eelkõige reklaami, ürituste, filmikultuurilise pädevuse alaste tegevuste ja festivalide kaudu**; [ME 72]
- bb) **tugevdada audiovisuaalset pärandit ja lihtsustada juurdepääsu audiovisuaalsetele arhiividele ja kogudele ning toetada ja edendada neid kui mälu, hariduse, taaskasutuse ja uue äritegevuse allikaid, muu hulgas uusima digitehnoloogia kaudu**; [ME 73]
- c) reklaamida Euroopa audiovisuaalteoseid ning toetada ~~publikusuhete arendamist~~ **igas vanuses publiku, eelkõige noore publiku ja puuetega inimeste kaasamist, et kasutada audiovisuaalteoseid aktiivselt ja seaduslikult nii Euroopas ja kui ka sellest väljaspool ning jagada kasutajate loodud sisu, muu hulgas filmi- ja audiovisuaalvaldkonna hariduse edendamise kaudu**. [ME 74]

Neid prioriteete viiakse ellu, toetades selliste Euroopa päritolu teoste loomist, edendamist, kättesaadavust ja levitamist, **mis kannavad Euroopa väärtusi ja ühist identiteeti ning** millel on potentsiaali jõuda ~~suure~~ **igas vanuses** publikuni Euroopas ja mujal; seeläbi kohanetakse uute turusuundumustega ja toetatakse audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi rakendamist. [ME 75]

Nimetatud prioriteetidid on üksikasjalikult esitatud I lisas.

Artikkel 6

SEKTORIÜLENE tegevussuund

Kooskõlas artiklis 3 nimetatud programmeesmärkidega on SEKTORIÜLESE tegevussuuna prioriteetidid järgmised:

- a) toetada riikidevahelist sektoriülest poliitikakoostööd, sealhulgas koostööd, mis hõlmab kultuuri rolli **edendamist** sotsiaalses kaasatuses, **eelkõige seoses puuetega inimeste ja demokraatia tugevdamisega**, ning edendada programmi tutvustamist ja toetada programmi tulemuste ülekantavust, **et suurendada programmi nähtavust**; [ME 76]
- b) edendada kultuuri- ja loomesektorites innovaatilisi lähenemisviise **kunstilise** sisu loomisele **ja kunstiuuringutele**, kättesaadavusele, levitamisele ja reklaamimisele, **võttes arvesse autoriõiguste kaitset ja hõlmates nii turu- kui ka turuvälist mõõdet**; [ME 77]
- c) edendada mitut sektorit hõlmavaid valdkonnaüleseid tegevusi, mille eesmärk on kohaneda meediasektorit puudutavate struktuursete **ja tehnoloogiliste** muutustega, sealhulgas tugevdada vaba, mitmekesiset ja pluralistlikku **meedia- ja kultuuriruumi**, kvaliteetajakirjandust **meedia-, kunsti- ja kultuuriruumi, ajakirjanduslikku kutse-etikat, kriitilist mõtlemist** ja meediapädevust, **eelkõige noorte hulgas, aidates kohaneda uute meediavahendite ja vormingutega ning tõkestades väärinfo levikut**; [ME 78]

Neljapäev, 28. märts 2019

- d) luua **osalevates riikides** programmi teabepunktid, ~~et~~ **ja toetada nende aktiivset kaasatust**, tutvustada programmi ~~asjaomases riigis~~ **nendes riikides õiglasel ja tasakaalustatud viisil, sealhulgas kohapealse võrgutegevuse kaudu, ning toetada taotlejaid seoses programmiga ja anda põhiteavet teiste asjakohaste toetusvõimaluste kohta, mis on kättesaadavad liidu rahastatavate programmide raames**, ning soodustada kultuuri- ja loomesektorites piiriülest koostööd **ja parimate tavade vahetamist**. [ME 79]

Nimetatud prioriteedid on üksikasjalikult esitatud I lisas.

Artikkel 7

Eelarve

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on ~~jookseviinades 1 850 000 000 eurot~~ **püsi**~~viin~~**viinades 2 806 000 000 eurot**. [ME 80]

Programmi viiakse ellu vastavalt järgmisele rahaliste vahendite soovituslikule jaotusele:

- ~~kuni 609 000 000 eurot~~ **vähemalt 33 %** artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (KULTUURI tegevussuund); [ME 81]
- ~~kuni 1 081 000 000 eurot~~ **vähemalt 58 %** artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEEDIA tegevussuund); [ME 82]
- ~~kuni 160 000 000 eurot~~ **9 %** artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (SEKTORIÜLENE tegevussuund), **tagades igale riiklikule Loova Euroopa teabepunktile vähemalt samal tasemel rahaeraldise nagu määruses (EL) nr 1295/2013 ette nähtud rahaeraldis**. [ME 83]

2. Lõikes 1 nimetatud summat võib kasutada programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas institutsionaalsete infotehnoloogiasüsteemide jaoks.

3. Lisaks lõikes 1 osutatud rahastamispaketile ning selleks, et edendada programmi rahvusvahelist mõõdet, võib anda täiendavat rahalist toetust välistegevuse rahastamisvahenditest [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend, ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)], et toetada meetmeid, mida rakendatakse ja hallatakse vastavalt käesolevale määrusele. Kõnealust toetust rahastatakse kooskõlas määrustega, millega need rahastamisvahendid on loodud, **ning sellest antakse igal aastal aru eelarvepädevatele institutsioonidele koos aruandlusega kolmandate riikide rahalise osaluse kohta programmis**. [ME 84]

4. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punkti a] alusel või kaudselt kõnealuse määruse [artikli 62 lõike 1 punkti c] alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.

Artikkel 8

Programmiga ühinenud kolmandad riigid

1. Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:

- a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid kooskõlas nendele riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;

Neljapäev, 28. märts 2019

- c) Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid kooskõlas nende riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;
- d) muud riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud konkreetses ühes lepingus, mis hõlmab kolmanda riigi osalemist mõnes liidu programmis, tingimusel et selle lepinguga:
- a) tagatakse liidu programmides osaleva kolmanda riigi maksete ja kasu õiglane tasakaal;
- b) nähakse ette programmides osalemise tingimused, sealhulgas üksikutesse programmidesse ja nende halduskuludesse panustatavate rahaliste maksete väljaarvutamine. Need maksed loetakse vastavalt [uue finantsmääruse] artikli [21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks;
- c) ei anta kolmandale riigile programmiga seoses otsustusõigust;
- d) on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Teabevahetuse hõlbustamise eesmärgil võivad kolmandad riigid osaleda programmi juhtimisstruktuurides ja sidusrühmade foorumites. [ME 85]

2. Lõike 1 punktides a, b ja c punktides a–d osutatud riigid võivad MEEDIA ja SEKTORIÜLESSES tegevussuunas osaleda tingimusel, et nad täidavad direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimusi. [ME 151]
3. Lõike 1 punktis c nimetatud riikidega sõlmitud lepingutes võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teha erandeid lõikes 2 sätestatud kohustustest.

3a. Käesoleva määruse alusel programmiga ühinenud kolmandate riikidega sõlmitakse lepingud menetluste kaudu, mis on kiiremad kui määruses (EL) nr 1295/2013 sätestatud menetlused. Lepinguid uute riikidega edendatakse aktiivselt. [ME 86]

Artikkel 8a

Muud kolmandad riigid

Programmiga võib toetada koostööd muude kui artiklis 8 osutatud kolmandate riikidega meetmete puhul, mida rahastatakse välistegevuse rahastamisvahendite täiendavate maksete kaudu vastavalt artikli 7 lõikele 3, kui see on liidu huvides.

Artikkel 9

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskusega

1. Programmis võivad kooskõlas finantsmäärusega **ja programmi eesmärkide saavutamisse ühise panustamise alusel** osaleda rahvusvahelised organisatsioonid, kes tegutsevad programmiga hõlmatud valdkondades, **näiteks UNESCO, Euroopa Nõukogu (struktureeritum koostöö kultuuriradade programmi ja fondiga Eurimages), EUIPO vaatluskeskus, Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon ja OECD.** [ME 87]
2. Liit on programmi kestuse ajal Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskuse liige. Liidu osalemine vaatluskeskuses aitab saavutada MEEDIA tegevussuuna prioriteete. Liitu esindab tema suhetes vaatluskeskusega komisjon. MEEDIA tegevussuuna raames toetatakse liikmemaksu tasumist liidu liikmesuse eest vaatluskeskuses, ~~et soodustada~~ ning andmete kogumist ja analüüsi audiovisuaalsektoris. [ME 152]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 9a**Kultuuri- ja loomesektorite kohta andmete kogumine**

Komisjon tugevdab koostööd oma talitustes, nagu Teadusuuringute Ühiskekeskus ja Eurostat, eesmärgiga koguda asjakohaseid statistilisi andmeid kultuuripoliitika mõju mõõtmiseks ja analüüsimiseks. Selle ülesande täitmisel tegutseb komisjon koostöös Euroopa tippkeskuste ja riiklike statistikaametitega ning Euroopa Nõukogu, OECD ja UNESCOga. Sellega aitab ta kaasa KULTUURI tegevussuuna eesmärkide saavutamisele ja jälgib tähelepanelikult kultuuripoliitika edasist arengut, kaasates ka sidusrühmad varajases etapis eri sektorite ühiste näitajate või tegevusvaldkonna erinäitajate kajastamise ja kohandamise. Komisjon annab nende tegevuste kohta Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru. [ME 88]

Artikkel 10**Rakendamine ja ELi-poolse rahastamise vormid**

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
 2. Programmist raames võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmääruse kohases vormis, eelkõige toetustena, auhindadena ja hankemenetluste raames. Rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
 3. Käesoleva programmi kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas **finantsmääruse X jaotisega ja** [InvestEU määrusega määruses] ja finantsmääruse X jaotisega **sätetatud menetlustega. Programmi „Loov Euroopa“ raames loodud sihtotstarbeline tagatisvahend jätkab toimimist [InvestEU määruse] alusel ja selle puhul võetakse arvesse määrusega (EL) nr 1295/2013 loodud kultuuri- ja loomesektori tagatisvahendi raames välja töötatud rakendamistavasid.** [ME 89]
 4. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse määruse XXX [tagatisfondi määruse järeltulija] [artikli X] sätteid, **tuginedes juba väljatöötatud rakendamistavadele ja võttes neid arvesse.** [ME 90]
- 4a. Programmi rahvusvahelise mõõtmise edendamiseks toetatakse määrusega (EL) .../... [naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend] ja määrusega (EL) .../... [IPA III] loodud programmidega rahaliselt käesoleva määruse alusel kehtestatud meetmeid. Käesolevat määrust kohaldatakse nende programmide kasutamise suhtes, tagades samas kooskõla vastavalt neid reguleerivate määrustega.** [ME 91]

Artikkel 11**Liidu finantshuvide kaitse**

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse alusel või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vahendite saamise tingimusena vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust korraldada juurdusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013.

Artikkel 12**Tööprogrammid**

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud osutatud **iga-aastaste** tööprogrammide kaudu. **Tööprogrammide vastuvõtmisele eelnevad konsultatsioonid erinevate sidusrühmadega, eesmärgiga tagada, et kavandatavad meetmed toetavad kaasatud eri sektoreid parimal viisil.** Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute – **mis ei tohi olla otserahastamise teel antavate toetuste suhtes ülimuslikud** – jaoks ette nähtud kogusumma.

Neljapäev, 28. märts 2019

Iga-aastastes tööprogrammides kehtestatakse üksikasjalikult üld- ja erieesmärgid, vastavad poliitilised prioriteedid ja programmimeetmed ning meetme kohta eraldatud eelarve. Samuti sisaldab iga-aastane tööprogramm soovituslikku rakendamise ajakava. [ME 92]

2. Komisjon võtab tööprogrammi **kooskõlas artikliga 19 käesoleva määruse täiendamiseks** vastu rakendusaktiga **delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse iga-aastased tööprogrammid. [ME 93]**

II peatükk

Toetused ja toetuskõlblikud üksused

Artikkel 13

Toetused

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

1a. Projektikonkursside puhul võidakse võtta arvesse vajadust tagada KULTUURI tegevussuuna alla kuuluvatele väikesemahulistele projektidele asjakohane toetus meetmete abil, mis võivad hõlmata kõrgemaid kaasrahastamise määrasid. [ME 94]

1b. Toetuste andmisel võetakse arvesse asjaomaste projektide järgmisi omadusi:

a) projekti kvaliteet;

b) mõju;

c) rakendamise kvaliteet ja tõhusus. [ME 95]

2. Hindamiskomisjon võib koosneda väliseksperdistest. **Hindamiskomisjoni koosolekud toimuvad füüsilise kokkusaamise või elektroonilisel teel.**

Ekspertidel peab olema hinnatava valdkonnaga seotud erialane taust. Hindamiskomisjon võib paluda taotluse esitamise riigi ekspertide arvamust. [ME 96]

3. Erandina finantsmääruse artikli 193 lõikest 2 ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib **käsitatakse** rahastamiskõlblikena käsitleda kulusid, mille toetusesaaja on kandnud enne toetustaotluse esitamist, tingimusel et need on otseselt seotud toetatavate meetmete ja tegevuste elluviimisega. [ME 97]

4. Vajaduse korral määratakse programmi meetmetes kindlaks asjakohased mittediskrimineerimise kriteeriumid, sealhulgas soolise tasakaalu kohta.

Artikkel 14

Toetuskõlblikud üksused

1. Lisaks finantsmääruse [artiklis 197] sätestatud kriteeriumidele kehtivad lõigetes 2–4 esitatud toetuskõlblikkuse kriteeriumid.

2. Toetuskõlblikud on järgmised üksused:

a) õigussubjektid, kes on asutatud mõnes järgmistest riikidest:

1) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;

2) programmiga ühinenud kolmandad riigid;

Neljapäev, 28. märts 2019

- 3) tööprogrammis loetletud kolmas riik lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustel;
- b) õigussubjekt, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon.
3. Õigussubjektid, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole programmiga ühinenud, võivad erandkorras osaleda, kui see on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks.
4. Õigussubjektid, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole programmiga ühinenud, peaksid põhimõtteliselt kandma oma osalemise kulud ise. Artikli 7 lõike 3 kohaste välistegevuse rahastamisvahendite täiendavate maksetega võib nende osalemise kulud katta juhul, kui see on liidu huvides.
5. Ilma projektikonkursita võib **erandkorras** toetusi anda järgmistele üksustele, **lähtudes konkreetsetest ülesannetest ja eesmärkidest, mille komisjon kindlaks määrab ja mida ta korrapäraselt hindab kooskõlas programmi eesmärkidega**: [ME 98]
- a) Euroopa Filmiakadeemia **Filmiakadeemia Euroopa Parlamendiga tehtava koostöö raames filmiauhinna LUX väljaandmisel pärast koostöölepingu sõlmimist, mille üle pooled on pidanud läbirääkimisi ja allkirjastanud, ning koostöös võrgustikuga Europa Cinemas; kuni koostöölepingut ei ole sõlmitud, jäetakse ettenähtud assigneeringud reservi**; [ME 99]
- b) Euroopa Liidu Noorteorkester **Noorteorkestri tegevuseks, sealhulgas kõigist liikmesriikidest pärit noorte muusikute korrapäraseks väljavalimiseks ja koolitamiseks selliste residentsusprogrammide kaudu, mis võimaldavad liikuvust ja pakuvad võimalust esineda liidus ja rahvusvahelisel tasandil toimuvatel festivalidel ja ringreisidel ning mis aitavad kaasa Euroopa kultuuri piiriülesele ringlusele ja noorte muusikute karjääri rahvusvahelistumisele, püüdes seejuures tagada osalejate puhul geograafilise tasakaalu; Euroopa Liidu Noorteorkester mitmekesistab pidevalt oma tulusid, taotledes aktiivselt rahalist toetust uutest allikatest, et vähendada sõltuvust liidu rahastamisvahenditest; Euroopa Liidu Noorteorkestri tegevus on kooskõlas programmi ja KULTUURI tegevussuuna eesmärkide ja prioriteetidega, eelkõige publiku kaasamise seisukohast**. [ME 100]

III peatükk

Sünergia ja täiendavus

Artikkel 15

Täiendavus

Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega programmi üldise kooskõla ja täiendavuse asjakohaste meetmete ja programmidega, eelkõige nendega, mis on seotud soolise tasakaalu, hariduse, **eriti digiõppe ja meediapädevusega**, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, **eriti tõrjutud rühmade ja vähemuste puhul**, teadusuuringute ja innovatsiooni, **sealhulgas sotsiaalse innovatsiooniga**, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaal- ja linnapoliitika, **säästva turismi**, riigiabi, **liikuvuse** ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga, **ühtlasi selleks, et edendada avaliku sektori vahendite tõhusat kasutamist**.

Komisjon tagab, et kui programmi eesmärkide saavutamiseks rakendatakse [InvestEU programmis] sätestatud menetlusi, võetakse arvesse määrusega (EL) nr 1295/2013 loodud kultuuri- ja loomesektori tagatisvahendi raames välja töötatud tavasid. [ME 101]

Artikkel 16

Kumulatiivne ja kombineeritud rahastamine

1. Meede, mis on saanud toetust käesoleva programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sh määruse (EL) .../... [ühisätete määrus] kohastest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt.

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Programmi raames rahastamiskõlblikule projektile võib anda kvaliteedimärgise, kui projekt vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) seda on hinnatud programmi projektikonkursi raames;
- b) see vastab asjaomases projektikonkursis kehtestatud ~~minimaalsetele~~ **kõrgetele** kvaliteedinõuetele; [ME 102]
- c) seda ei ole võimalik asjaomase projektikonkursi raames rahastada eelarvepiirangute tõttu.

2a. Kvaliteedimärgise saanud projektid võivad saada rahalisi vahendeid otse teistest programmidest ja määruse (EL) .../... [ühissätete määrus, COM(2018)0375] alla kuuluvatest fondidest vastavalt asjaomase määruse artikli 67 lõikele 5, kui need projektid on kooskõlas programmi eesmärkidega. Komisjon tagab, et kvaliteedimärgise saavate projektide valiku- ja määramiskriteeriumid on võimalike toetusesaajate jaoks ühtsed, selged ja läbipaistvad. [ME 103]

Artikkel 16a

Kultuuri- ja loomesektori tagatisvahend InvestEU programmi raames

1. Uue InvestEU programmi kaudu antav rahaline toetus lähtub kultuuri- ja loomesektori tagatisvahendi eesmärkidest ja kriteeriumidest, võttes arvesse sektori eripära.

2. InvestEU programm pakub:

- a) juurdepääsu rahastusele VKEdele ning mikro-, väike- ja keskmise suurusega organisatsioonidele kultuuri- ja loomesektorites;
- b) tagatise kõikidest tagatisvahendis osalevatest riikidest pärit osalevatele finantsvahendajatele;
- c) osalevatele finantsvahendajatele täiendavat oskusteavet, et hinnata VKEde ning mikro-, väike- ja keskmise suurusega organisatsioonide ning kultuuri- ja loomeprojektide riske;
- d) VKEde ning mikro-, väike- ja keskmise suurusega organisatsioonide käsutusse antud laenuvahendite mahtu;
- e) VKEdele ning mikro-, väike- ja keskmise suurusega organisatsioonidele eri piirkondades ja sektorites võimalust koostada hajutatud laenuportfell ja pakkuda välja turundus- ja reklaamikava;
- f) järgmiseid laenuliike: investeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, välja arvatud isiklik tagatis; äritehingud; käibekapital, näiteks vaherahastamine, puudujäägi rahastamine, rahavoog, krediidiliinid. [ME 104]

IV peatükk

Järelevalve, hindamine ja kontroll

Artikkel 17

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud II lisas.

1a. Tegevussuundadel on ühine kogum kvalitatiivseid näitajaid. Igal tegevussuunal on eraldiseisev kogum näitajaid. [ME 105]

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, et arendada edasi järelevalve- ja hindamisraamistiku sätteid, sealhulgas muuta II lisa, et näitajad läbi vaadata või neid täiendada, ~~kui seda on vaja järelevalve ja hindamise eesmärgil.~~ **Komisjon võtab näitajate kohta delegeeritud õigusakti vastu 31. detsembriks 2022.** [ME 106]

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 18

Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

1a. Kättesaadavad arvnäitajad kulukohustuste ja maksete assigneeringute summa kohta, mis oleks vajalik kvaliteedimärgisega projektide rahastamiseks, esitatakse igal aastal mõlemale eelarvepädevale institutsioonile vähemalt kolm kuud enne seda, kui avaldatakse nende institutsioonide seisukohad järgneva aasta liidu eelarve kohta, vastavalt iga-aastase eelarvemenetluse jaoks kokkulepitud ajakavale. [ME 107]

2. Programmi vahhindamine toimub ~~siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust~~ **hiljemalt 30. juunil 2024.**

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule vahhindamise aruande 31. detsembriks 2024.

Vajaduse korral esitab komisjon vahhindamise alusel seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse läbivaatamiseks. [ME 108]

3. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemiku lõppu ~~vii~~ **esitab** komisjon läbi programmi lõpphindamise **kohta lõpliku hinnangu.** [ME 109]

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

5. Hindamisaruannete süsteem peab tagama, et programmi hindamiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning piisava detailsusega. Need andmed ja see teave tuleb edastada komisjonile kooskõlas muude õigusnormidega; näiteks tuleb isikuandmed muuta vajaduse korral anonüümseks. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 19

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 12 lõikes 2 ja artiklis 17 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 12 lõikes 2 ja artiklis 17 osutud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 12 lõike 2 ja artikli 17 alusel vastu võetud delegeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegetmist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

V peatükk

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 20

Teave, kommunikatsioon ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet, ***eelkõige programmi nime ja MEEDIA tegevussuuna raames rahastatavate meetmete puhul MEEDIA logo. Komisjon töötab välja KULTUURI logo, mida kasutatakse KULTUURI tegevussuuna raames rahastatavate meetmete puhul.*** [ME 110]
2. Komisjon rakendab programmi ning selle tegevussuundade kaudu toetatavate meetmete ja tulemustega seotud teabe- ja kommunikatsioonimeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 21

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1295/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 22

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning määrust (EL) nr 1295/2013 kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) nr 1295/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 7 lõikes 4 ette nähtud kulud, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Neljapäev, 28. märts 2019

*Artikkel 23**Jõustumine*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Neljapäev, 28. märts 2019

I LISA

Täiendav teave rahastatavate tegevuste kohta

1. KULTUURI TEGEVUSSUUND

Artiklis 4 nimetatud programmi KULTUURI tegevussuuna prioriteetidid viiakse ellu järgmiste meetmete kaudu:

Horisontaalsed meetmed:

- a) **rahvusvahelised** koostööprojektid, **eristades selgelt väikeseid, keskmise suurusega ja suuremahulisi projekte ning pöörates erilist tähelepanu mikro- ja väikestele kultuuriorganisatsioonidele**; [ME 111]
- b) eri riikidest pärit kultuuri- ja loomeorganisatsioonide Euroopa võrgustikud;
- c) üleeuroopalised kultuuri- ja loomeplatvormid;
- d) loomeinimeste, **käsitöölise** ning kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate liikuvus **nende rahvusvahelise tegevuse raames, sealhulgas loometegevusega seotud kulude katmine, loome- ja kultuuriteoste ringlus**; [ME 112]
- e) kultuuri- ja loomeorganisatsioonide rahvusvahelise tegevuse toetamine **ning nende suutlikkuse suurendamine**; [ME 113]
- f) poliitika väljatöötamine, koostöö ja rakendusmeetmed kultuurivaldkonnas, sealhulgas andmete esitamise, heade tavade vahetamise või katseprojektide kaudu.

Valdkondlikud meetmed:

- a) muusikasektori toetamine: mitmekesisuse, loomingulisuse ja innovatsiooni edendamine muusikasektoris, eelkõige **elava muusika sektoris, ka võrgustike loomise kaudu, Euroopa eri muusikateoste ja -repertuaari** levitamine Euroopas ja väljaspool, ~~koolitusmeetmed~~ **koolitus, osalemine muusikas ja juurdepääs sellele**, publikuarendus Euroopa muusikateoste jaoks, **loojate, reklaamijate ja artistide (eelkõige noorte ja esilekerkivate) nähtavus ja tunnustamine**, samuti andmete kogumise ja analüüsimise toetamine; [ME 114]
- b) raamatu- ja kirjastussektori toetamine: sihipärased meetmed mitmekesisuse, loomingulisuse ja innovatsiooni edendamiseks, eelkõige Euroopa kirjanduse tõlkimine ja, **puuetegega inimestele juurdepääsetavasse vormi kohandamine**, selle reklaamimine kogu Euroopas ja väljaspool, **ka raamatukogude kaudu**, koolitus ja kogemuste vahetamine sektori erialainimeste, autorite ja tõlkijate vahel, samuti sektori rahvusvahelised koostöö-, innovatsiooni- ja arenguprojektid; [ME 115]
- c) ~~arhitektuuri-~~ **kultuuripärandisectorite** ja kultuuripärandisectori **arhitektuuri** toetamine: valdkonnas tegutsejate liikuvusele suunatud meetmed, **teadusuuringud, kõrgete kvaliteedistandardite kehtestamine**, suutlikkuse suurendamine, **publikusuhete arendus ning kultuuripärandi- ja arhitektuurisectori rahvusvahelistumine, ehituskultuuri edendamine, erialaste teadmiste ja oskuste jagamine käsitöölise puhul, publiku kaasamine, kultuuripärandi elukeskkonna** kaitsmise, säilitamise ja edendamise ning **taastamise toetamine, kohandatud taaskasutamine, ehituskultuuri edendamine, kestlikkus, kultuuripärandi ja selle väärtuste toetamine levitamine, edendamine ja rahvusvahelistumine** teadlikkuse suurendamise **kaudu**, võrgustike loomise **loomine** ja üksteiselt õppimise kaudu **õppimine**; [ME 116]
- d) muude sektorite toetamine: **muude sektorite, sealhulgas** disaini- ja moesektori loovusaspektide arengu ning **säästva** kultuuriturismi soodustamise sihipärased meetmed, samuti nende sektorite edendamine ja esindamine väljaspool Euroopa Liitu. [ME 117]

Neljapäev, 28. märts 2019

Toetus kõigile kultuuri- ja loomesektoritele ühiste vajaduste valdkondades, kuid seejuures võib vastavalt vajadusele välja töötada valdkondliku meetme, kui allsektori eripära õigustab sihipärast lähenemisviisi. Horisontaalset lähenemisviisi kasutatakse koostöö, liikuvuse ja rahvusvahelistumise riikidevaheliste projektide puhul, muu hulgas residentsusprogrammide, ringreiside, ürituste, etenduste, näituste ja festivalide kaudu, samuti mitmekesisuse, loovuse ja innovatsiooni edendamiseks, koolituseks ja sektori spetsialistide vahetusteks, suutlikkuse suurendamiseks, võrgustike loomiseks, oskuste ja publikusuhete arendamiseks ning andmete kogumiseks ja analüüsimiseks. Valdkondlikud meetmed saavad vahendeid eelarvetest, mis on proportsionaalsed prioriteetsetena kindlaks määratud sektoritega. Valdkondlikud meetmed peaksid aitama lahendada käesolevas lisas kindlaks määratud eri prioriteetsete sektorite konkreetseid probleeme, tuginedes olemasolevatele katseprojektidele ja ettevalmistavatele meetmetele. [ME 118]

Erimeetmed Euroopa identiteedi ja selle kultuurilise mitmekesisuse ja ning kultuuripärandi nähtavaks ja käegakatsutavaks muutmiseks ning kultuuridevahelise dialoogi soodustamiseks: [ME 119]

- a) Euroopa kultuuripealinnad – rahalise toetuse tagamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 445/2014/EL kohaselt ⁽¹⁾;
- b) Euroopa kultuuripärandi märgis – rahalise toetuse tagamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1194/2011/EL kohaselt ⁽²⁾ – ning Euroopa kultuuripärandi märgisega objektide võrgustik; [ME 120]
- c) ELi kultuuriauhinnad, sealhulgas Euroopa teatriauhind; [ME 121]
- d) Euroopa pärimuspäevad;

da) Euroopa ja selle väärtustega seotud interdistsiplinaarsetele teostele suunatud meetmed; [ME 122]

- e) toetus Euroopa kultuuriasutustele, kelle tegevus hõlmab suure geograafilise katvusega kultuuriteenuste osutamist otse liidu kodanikele.

2. MEEDIA TEGEVUSSUUND

Artiklis 5 osutatud programmi MEEDIA tegevussuuna prioriteetide puhul võetakse arvesse **direktiivi 2010/13/EL nõudeid ning** riikidevahelisi erinevusi audiovisuaalse sisu tootmises, levitamises ja selle kättesaadavuses, samuti vastavate turgude suurust ja eripärasid ning neid prioriteete edendatakse muu hulgas järgmiste meetmete abil: [ME 123]

- a) Euroopa audiovisuaalteoste väljatöötamine sõltumatute Euroopa produktsiooniettevõtete poolt, eelkõige filmi- ja teleteoste, näiteks mängufilmide, lühifilmide, dokumentaalfilmide, lastefilmide ja animafilmide väljatöötamine ning interaktiivsete teoste, näiteks kvaliteetsete narratiividel põhinevate videomängude ja suurema piiriülese ringluse potentsiaaliga multimeediateoste väljatöötamine; [ME 124]
- b) innovatiivsete ja kvaliteetsete telesaadete ja seriaalide tootmine igas vanuses vaatajatele, toetades sõltumatuid Euroopa produktsiooniettevõtteid; [ME 125]
- ba) Euroopa integratsiooni ajalugu ja Euroopa lugusid käsitlevate teoste loomise ja reklaamimise algatuste toetamine; [ME 126]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsus nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1622/2006/EÜ (ELT L 132, 3.5.2014, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta otsus nr 1194/2011/EL Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva Euroopa Liidu meetme kohta (ELT L 303, 22.11.2011, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

- c) **tutvustus-**, reklaami- ja turustusvahendid, kaasa arvatud veebipõhised vahendid ja andmeanalüüsi kasutamine, et suurendada Euroopa päritolu teoste tuntust, nähtavust, piiriülest kättesaadavust ja publikuni jõudmist; [ME 127]
- d) toetus riigiüleste Euroopa teoste rahvusvaheliseks müügiks ja levitamiseks kõikidel platvormidel **nii väikeste kui ka suurte teoste puhul**, kaasa arvatud mitut riiki hõlmavate koordineeritud levitamisstrateegiate **ning subtiitritega varustamise, dubleerimise ja audiokirjelduste** kaudu; [ME 128]
- da) **meetmed, mille eesmärk on toetada väikese võimekusega riike vastavate kindlakstehtud puuduste kõrvaldamisel**; [ME 129]
- e) toetus ettevõtjatevahelisele suhtlusele ja võrgustikutööle, et hõlbustada Euroopa ja rahvusvahelist ühistoodangut **ning Euroopa teoste ringlust**; [ME 130]
- ea) **toetus eri riikide audiovisuaalsektori autorite Euroopa võrgustikele, mille eesmärk on soodustada audiovisuaalsektori loomingulisi andeid**; [ME 131]
- eb) **erimeetmed, mis aitavad kaasa loominguliste annete õiglasele kohtlemisele audiovisuaalsektoris**; [ME 132]
- f) Euroopa päritolu teoste edendamine tööstusharu üritustel ja messidel Euroopas ja väljaspool;
- g) algatused publikusuhete arenduse ja ~~filmihariduse~~ **publiku kaasamise (eriti kinodes) ning filmi- ja audiovisuaalvaldkonna hariduse** edendamiseks, mis on suunatud eelkõige noorele publikule; [ME 133]
- h) koolitus- ja nõustamistegevus, et parandada audiovisuaalsektori ettevõtjate, **sealhulgas kunstkäsitöölise ja käsitöölise** suutlikkust kohaneda uute turusuundumuste ja digitehnoloogiatega; [ME 134]
- i) **ühe või mitme sellise** Euroopa tellitavate videoteenuste võrgustiku tegevus, kelle programmist suure osa moodustavad riigiülesed teosed; [ME 135]
- j) **selliste** Euroopa festivalide võrgustiku ~~(ja festivalide~~ võrgustike) tegevus, **kes linastavad ja tutvustavad erinevaid Euroopa audiovisuaalteoseid ja** kelle programmist suure osa moodustavad riigiülesed teosed; [ME 136]
- k) **sellise** Euroopa kinoettevõtjate võrgustiku tegevus, kelle programmist suure osa moodustavad riigiüleste filmide linastused, **aidates tugevdada kinode rolli väärtusahelas ning juhtides tähelepanu avalikele linastustele kui sotsiaalsele kogemusele**; [ME 137]
- l) erimeetmed tasakaalustatuma soolise osaluse toetamiseks audiovisuaalsektoris, **sealhulgas nõustamine ja võrgustike loomisega seotud tegevus**; [ME 138]
- m) poliitilise dialoogi, innovatiivsete poliitikameetmete ja heade tavade vahetamise toetamine – sealhulgas analüüsivategevuse ja usaldusväärsete andmete esitamise kaudu;
- n) kogemuste ja oskusteabe vahetus riikide vahel, vastastikune õppimine ning võrgustike loomine audiovisuaalsektori ja poliitikakujundajate vahel;
- na) **toetus kultuurilise sisuga teleprogrammide levitamiseks ja mitmekeelseks kättesaadavuseks nii internetis kui ka väljaspool seda, sealhulgas subtiitritega varustamise kaudu, et edendada Euroopa kultuuripärandi, kaasaegse loominguga ja keelte rikkust ja mitmekesisust**. [ME 139]

Neljapäev, 28. märts 2019

3. SEKTORIÜLENE TEGEVUSSUUND

Artiklis 6 nimetatud programmi SEKTORIÜLESE tegevussuuna prioriteetid viiakse ellu järgmiste tegevuste kaudu:

Poliitikaalane koostöö ja avalikud suhted:

- a) poliitika väljatöötamine, kogemuste ja oskusteabe vahetus riikide vahel, vastastikune õppimine, **sealhulgas vastastikune nõustamine programmi uute osalejate jaoks, teadlikkuse suurendamine** ning võrgustike loomine kultuuri- ja loomeorganisatsioonide ning poliitikakujundajate vahel sektoriüleselt, **muu hulgas sidusrühmadega peetava pideva struktuurse dialoogi ning kultuuri- ja loomesektorite foorumi kaudu, et tugevdada dialoogi ja sektorite poliitikameetmete suunatust;** [ME 140]
- b) sektoriülene analüüsitegevus;
- c) toetus tegevustele, mille eesmärk on piiriülese poliitilise koostöö edendamine ja sellise poliitika väljatöötamine, mis käsitleb sotsiaalset kaasamist kultuuri kaudu;
- d) programmi ja selle teemade tundmise parandamine, inimesteni jõudmise edendamine ja tulemuste liikmesriigi tasandist kaugemale ülekantavuse toetamine.

Loova innovatsiooni labor:

- a) uute loovuse vormide edendamine **ristumiskohtadel** eri kultuuri- ja loomesektorite **ristumiskohtadel vahel ja teistes sektorites tegutsejatega**, näiteks innovatiivsete tehnoloogiate kasutamise **ja nende kasutamise alase nõustamise kaudu kultuuriorganisatsioonides ja digitaalsete keskuste vahendusel tehtava koostöö** kaudu; [ME 141]
- b) innovatiivsete sektoriüleste lähenemisviiside ja vahendite edendamine, et lihtsustada kultuuri ja loometegevuse, sealhulgas kultuuripärandi kättesaadavust, levitamist, edendamist ja turustamist.

ba) Euroopa ja selle väärtustega seotud interdistsiplinaarsetele teostele suunatud meetmed; [ME 142]

Teabepunktid:

- a) programmi edendamine liikmesriigi tasandil ja **asjakohase** teabe jagamine liidu poliitika raames kättesaadava rahalise toetuse erinevate liikide **ning hindamiskriteeriumide, menetluse ja tulemuste** kohta; [ME 143]
- b) **võimalike toetusesaajate toetamine taotlusprotsessides**, piiriülese koostöö **ja parimate tavade vahetamise** elavdamine spetsialistide, institutsioonide, platvormide ja võrgustike vahel programmiga hõlmatud poliitikavaldkondades ja sektorites ning nende üleselt; [ME 144]
- c) komisjoni toetamine selles, et tagada programmi tulemuste **alt üles ja ülevalt alla** vahendamine ja levitamine kodanikele **ning sektoris tegutsejatele.** [ME 145]

Uudismeediasektorit toetavad valdkonnaülesed tegevused:

- a) ~~meediasektorit~~ **uudismeediasektorit** puudutavate struktuursete **ja tehnoloogiliste** muutuste käsitlemine, edendades **sõltumatut** ja jälgides mitmekesisit ja pluralistlikku meediaruumi **ning toetades sõltumatut järelevalvet, et hinnata meedia pluralismi ja meediavabadust ähvardavaid ohte ja probleeme;** [ME 146]
- b) meedia kõrgete tootmisstandardite toetamine koostöö, **digioskuste**, piiriülese koostööl põhineva ajakirjanduse ja kvaliteetse infosisu **ning kestliku meedia majandusmudelite** edendamise kaudu, **et tagada ajakirjandusliku kutse-eesika järgimine;** [ME 147]

Neljapäev, 28. märts 2019

- c) meediapädevuse arendamine, et võimaldada kodanikel **ja eelkõige noortel** arendada kriitilist meedia hindamise võimet, ning liidu platvormi loomise toetamine, mille eesmärk on jagada kõigi liikmesriikide vahel meediapädevuse tavaid ja poliitikameetmeid, muu hulgas Euroopa küsimusi käsitlevate ülikooli raadio- ja meediavõrgustike kaudu, ning uudismeedia spetsialistidele koolitusprogrammide pakkumine väärinfo kindlakstegemiseks ja selle vastu võitlemiseks; [ME 148]
- ca) meediavabadust ja meedia pluralismi Euroopas ähvardavaid ohte käsitleva poliitilise ja kodanikuühiskonna dialoogi soodustamine ja kaitsmine. [ME 149]
-

Neljapäev, 28. märts 2019

II LISA

PROGRAMMI ÜHISED KVALITATIIVSED JA KVANTITATIIVSED MÕJUNÄITAJAD

- 1) *Kasu kodanikele ja kogukondadele*
- 2) *Kasu Euroopa kultuurilise mitmekesisuse ja kultuuripärandi tugevdamisel*
- 3) *Kasu liidu majandusele ja tööhõivele, eelkõige kultuuri- ja loomesektorite ja VKEde puhul*
- 4) *Liidu poliitika (sh rahvusvahelised kultuurisuhted) integreerimine*
- 5) *Projektide Euroopa lisaväärtus*
- 6) *Partnerluste ja kultuuriprojektide kvaliteet*
- 7) *Programmi raames toetatud kultuuri- ja loometeostega tutvuvate inimeste arv*
- 8) *Rahastatud projektidega seotud töökohtade arv*
- 9) *Sooline tasakaal, vajaduse korral kultuuri- ja loomesektorites tegutsejate liikuvus ja mõjuvõimu suurendamine [ME 150]*

Näitajad

KULTUURI TEGEVUSSUUND

Programmi toetusega loodud riikidevaheliste partnerlussuhete arv ja ulatus
Programmi toetuse abil piirüleselt (geograafiliselt) liikuvate kunstiinimeste, kultuuritegelaste ja/või loovisikute arv, päritoluriikide kaupa
Nende inimeste arv, kes tutvuvad programmi abil loodud Euroopa kultuuri- ja loometeostega, sealhulgas teistest riikidest pärit teostele
Ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, st töötutele noortele ja rändajatele suunatud ja programmist toetatud projektide arv
Kolmandate riikide organisatsioone kaasavate programmi toetusega projektide arv

MEEDIA TEGEVUSSUUND

Nende inimeste arv, kes tutvuvad teistest riikidest pärit audiovisuaalteostega, mida toetatakse programmiga
Nende programmiga toetatud õppetegevuses osalejate arv, kes leiavad, et nad on oma pädevust ja tööalast konkurentsivõimet parandanud
Programmi toetusega väljatöötatud ja loodud ühistoodangu arv ja eelarve
Nende inimeste arv, kelleni jõuti ettevõtjatevahelise edendustegevusega peamistel turgudel

Neljapäev, 28. märts 2019

SEKTORIÜLENE TEGEVUSSUUND

Moodustatud riikidevaheliste partnerluste arv ja ulatus (loova innovatsiooni laborite ja uudismeedia tegevuste koondnäitaja)

Teabepunktide korraldatud programmi reklaamimise ürituste arv

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0324

Liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ *I**

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (COM(2018)0367 – C8-0233/2018 – 2018/0191(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/55)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0367),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 165 lõiget 4 ja artikli 166 lõiget 4, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0233/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 6. veebruari 2019. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning regionaalarengukomisjoni, arengukomisjoni, eelarvekomisjoni ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamusi (A8-0111/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi avalduse;
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0191

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 [ME 1. Muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses]

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 165 lõiget 4 ja artikli 166 lõiget 4,

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 194.

⁽²⁾ ELT C 168, 16.5.2019, lk 49.

Neljapäev, 28. märts 2019

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) ~~Tehnoloogilise revolutsiooni ja üleilmastumisega kaasnevate kiirete ja põhjapanevate muutuste kontekstis on üliolulised Investeeringud kõigi inimeste jaoks, olenemata nende sotsiaalsest või kultuuritaustast ja vahenditest, samuti investeeringud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas tehtavad investeeringud õpirände ning koostöö- ja innovatsioonipoliitika arendamiseks on üliolulised selleks, mis aitavad et aidata luua kaasavaid, demokraatlikke, sidusaid ja vastupanuvõimelisi ühiskondi, kindlustada liidu konkurentsivõimet ning samal ajal tugevdada Euroopa identiteeti, põhimõtteid ja väärtusi ning soodustada liidu demokraatlikku arengut. [ME 2]~~
- (2) Komisjon esitas oma 14. novembri 2017. aasta teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ visiooni, kuidas luua 2025. aastaks Euroopa haridusruum, kus riigipiirid ei sea õppimisele piiranguid. See tähendab liitu, kus õppimine teises liikmesriigis mis tahes kujul või mis tahes keskkonnas oleks muutunud tavapäraseks ja kus veel kahe keele valdamine lisaks oma emakeelele on saanud normiks; liitu, mille elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa kultuuripärandit ja selle mitmekesisust. Sellega seoses rõhutas komisjon, et juba läbiproovitud programmi „Erasmus+“ tuleb tugevdada, mõeldes programmi kaasatud õppijate kõigile kategooriatele ning jõudes ka piiratud võimalustega õppijateni.
- (3) Hariduse, koolituse ja noorte olulist rolli liidu tuleviku seisukohast on kajastatud ka komisjoni 14. veebruari 2018. aasta teatises „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“ ⁽⁴⁾. Selles teatises on rõhutatud vajadust täita Göteborgis toimunud sotsiaalvaldkonna tippkohtumisel liikmesriikide poolt võetud kohustused, sh rakendada täies ulatuses Euroopa sotsiaalõiguste sammast ⁽⁵⁾ ning selles sätestatud esimene põhimõte hariduse, koolituse ja elukestva õppe kohta. Teatises on rõhutatud ka vajadust panustada liikuvus- ja vahetusprogrammidesse ning luua selle jaoks märgatavalt tugevdatud, kaasavam ja laiendatud programm, nagu soovitas Euroopa Ülemkogu oma 14. detsembri 2017. aasta järeldustes.
- (4) Euroopa sotsiaalõiguste sambas, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 üksmeelselt välja kuulutasid ja allkirjastasid, on esimese põhimõtena kirjas, et igal inimesel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskusi, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnaelus osaleda ja tööturul edukalt liikuda. **Euroopa sotsiaalõiguste sambas selgitatakse ka, kui oluline on kvaliteetne alusharidus ja kõigile võrdsete võimaluste tagamine.** [ME 3]
- (5) 16. septembril 2016. aastal Bratislavas toimunud kohtumisel rõhutasid 27 liikmesriigi juhid oma otsustavat tahtet pakkuda noortele paremaid võimalusi. 25. märtsil 2017. aastal allkirjastatud Rooma deklaratsioonis väljendasid 27 liikmesriigi juhid, Euroopa Nõukogu, Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon oma kindlat tahtet püüelda sellise liidu suunas, kus noored saavad parima hariduse ja koolituse ning võivad õppida ja leida tööd kõikjal liidu kogu kontinendil; sellise liidu suunas, kus hoitakse alal meie kultuuripärandit ja edendatakse kultuurilist mitmekesisust; sellise liidu suunas, mis võitleb töötuse, diskrimineerimise, sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu. [ME 4]

⁽¹⁾ ELT C , , lk .

⁽²⁾ ELT C , , lk .

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ COM(2018)0098.

⁽⁵⁾ ELT C 428, 13.12.2017, lk 10.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (6) Programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahehindamise aruandes leidis kinnitust, et ühe ühtse programmi loomine haridus-, koostöö-, noorte- ja spordivaldkonna jaoks muutis selle haldamise oluliselt lihtsamaks ja ratsionaalsemaks ning tekitas sünergiat, samas tuleb aga teha veel parandusi, et aastateks 2014–2020 loodud programmi edu oleks tagatud ka edaspidi. Vahehindamise käigus ja tulevase programmi kavandamise huvides peetud aruteludel nõudsid liikmesriigid ja sidusrühmad ~~tungivalt~~, et programmi kohaldamisala, struktuuri ja rakendusmehhanismide osas säiliks järjepidevus, samas soovitati mitmeid parandusi, näiteks soovitati muuta programm kaasavamaks, **lihtsamaks ja hallatavamaks ka väiksemate toetusesaajate ja väiksema suurusega projektide jaoks**. Liikmesriigid ja sidusrühmad väljendasid täit toetust ka programmi seotusele elukestva õppe paradigmaga. Oma 2. veebruari 2017. aasta resolutsioonis programmi „Erasmus+“ rakendamise kohta avaldas Euroopa Parlament heameelt programmi integreeritud struktuuri üle ning kutsus komisjoni üles kasutama täielikult ära programmi elukestva õppe mõõdet, edendades ja soodustades tulevase programmi raames sektoriteülest koostööd. Samuti rõhutasid **komisjoni mõjuhinnang**, liikmesriigid ja sidusrühmad vajadust säilitada jätkuprogrammis tugev rahvusvaheline ~~mõõde~~ **veelgi tugevdada programmi rahvusvahelist mõõdet** ning laiendada seda **selle kohaldamisala** hariduse ja koostöö teistele sektoritele **ning noortele ja spordile**. [ME 5]
- (7) Väärtuste ja liikuvuse valdkonnale eraldatavate liidu vahendite teemal toimunud avalikus konsultatsioonis kinnitati neid põhijäreldusi ja rõhutati, et tulevane programm peaks olema kaasavam ning et selles tuleks haridus- ja koostöösüsteemide ajakohastamise prioriteetidele jätkuvalt tähelepanu pöörata, samas tuleks tugevdada neid prioriteete, mis on suunatud Euroopa identiteedi, kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise edendamisele.
- (7a) Euroopa Kontrollikoda rõhutas oma 3. juuli 2018. aasta eriaruandes nr 22/2018 programmi „Erasmus+“⁽⁶⁾ kohta, et programm on andnud tõendatavat Euroopa lisaväärtust, kuid arvesse ei võeta ega mõõdetata selle lisaväärtuse kõiki mõõtmeid, näiteks Euroopa identiteedi tugevdamine või suurem mitmekeelsus. Kontrollikoda leidis, et järgmises programmis tuleks tagada näitajate parem kooskõla programmi eesmärkidega, et tagada nõuetekohane tulemuslikkuse hindamine. Kontrollikoja aruandes märgiti ka, et hoolimata 2014.–2020. aasta programmi lihtsustamisest, on halduskoormus endiselt liiga suur, ning soovitas seetõttu komisjonil veelgi lihtsustada programmi menetlusi, eelkõige taotlemismenetlusi ja aruandlusnõudeid, ning parandada IT-vahendeid. [ME 6]
- (8) Komisjoni 2. mail 2018 vastuvõetud teatises „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“⁽⁷⁾ soovitas komisjon järgmises finantsraamistikus **investeerida rohkem inimestesse ja** noortele suuremat tähelepanu pöörata, ~~nimelt soovitati üle kahe korra suurendada ning tunnistas, et programm „Erasmus+“ on olnud liidu ühe ilmekaima eduloo — programmi „Erasmus+“ üks ilmekaim edulugu. Hoolimata sellest üldisest edust ei suutnud programm (2014–2020) vahendeid rahuldada suurt nõudlust rahastamise järele ning sellele esitatud projektitaotluste edukusmäär oli madal. Ühe programmi keskmes peaks olema kaasamine ning selle raames tuleks enam~~ **Et neid puudujääke heastada, on vaja suurendada 2014.–2020. aasta programmi jätkuprogrammi mitmeaastast eelarvet. Lisaks on jätkuprogrammi eesmärk suurendada sotsiaalset kaasatust ja jõuda noorten suurema arvu inimesteni, kellel on vähem võimalusi, ning programm hõlmab mitut uut ja edasipüüdlikkude algatust. See peaks võimaldama rohkematel noortel teise riiki õppima või töötama minna. Seepärast, nagu rõhutas Euroopa Parlament oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta, on vaja jätkuprogrammi eelarvet püsivhindades võrreldes perioodi 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku kolmekordistada.** [ME 7]

⁽⁶⁾ Kontrollikoja 3. juuli 2018. aasta eriaruanne nr 22/2018 „Liikuvus programmi „Erasmus+“ raames: miljonid osalejad ja mitmekülgne Euroopa lisaväärtus, tulemuslikkuse mõõtmist tuleb aga veelgi parandada“.

⁽⁷⁾ COM(2018)0321.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (9) Eelnevale tuginedes tuleb luua Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1288/2013⁽⁸⁾ aastateks 2014–2020 loodud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogrammi „Erasmus+“ jätkuprogramm (edaspidi „programm“ või „Erasmus“). Aastateks 2014–2020 loodud programmi integreeritus, mis väljendub selles, et kaetud on formaal-, mitteformaal- ja informaalõpe ning kõik eluetapid, ~~peaks säilitama~~ **tuleks tugevdada, et tagada elukestev hoiak õppimise suhtes ja** edendada paindlikke õppimisvõimalusi, ~~mille raames võib igauks arendada~~ **mis võimaldavad inimestel omandada ja parandada teadmisi, oskusi ja** pädevusi, mis on vajalikud **isiksuseks kujunemiseks ning** 21. sajandi väljakutsetele vastamiseks **ja selle sajandi võimaluste maksimaalseks ärakasutamiseks. Sellises lähenemisviisis tuleks tunnustada ka mitteformaalse ja informaalse hariduse väärtust ja nendevahelisi seoseid.** [ME 8]
- (10) Programmis tuleks ette näha vahendid, millega veelgi rohkem kaasa aidata liidu poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide rakendamisele hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas. Et inimeste elu jooksul haridusmaastikul ja tööturul vajalikke üleminekuid saaks paremini suunata, tuleb keskele kohale paigutada elukestva õppe ühtne lähenemisviis, **eriti eakamate inimeste puhul, kellel on vaja õppida uusi elus vajalikke oskusi või areneval tööturul vajalikke oskusi. Sellist lähenemisviisi tuleks soodustada tulemusliku sektoriülese koostöö ja eri haridusvormide vahelise suurema koostoime kaudu.** Seda lähenemisviisi edasi arendades peaks jätkuprogramm säilitama tiheda seotuse liidus haridus-, koolitus- ja noortepoliitika tehtava koostöö üldise strateegilise raamistikuga, sh üldhariduse, kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse tegevuskavadega, samas tuleb tugevdada sünergiat teiste asjakohaste liidu programmide ja poliitikavaldkondadega ning luua uusi sünergiad. [ME 9]
- (10a) **Olulise panuse programmi riikidevahelisse ja rahvusvahelisse mõõtmesse annavad piiriüleses kontekstis tegutsevad organisatsioonid. Seetõttu tuleks programmist anda toetust asjakohastele liidu tasandi võrgustikele ning Euroopa ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, kelle tegevus on seotud programmi eesmärkidega ja aitab nende saavutamisele kaasa.** [ME 10]
- (11) ~~„Erasmus“~~ **Programm** on Euroopa haridusruumi loomise **ja elukestva õppe põhipädevuste 2025. aastaks väljaarendamise** kõige olulisem komponent, **nagu on öeldud nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes**⁽⁹⁾. Programmis tuleks ette näha vahendid, millega toetada hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava koostöö strateegilise raamistiku ning Euroopa oskuste tegevuskava⁽¹⁰⁾ jätkumeetmete rakendamist ning aitama ühiselt täita kohustusi, mis on võetud seoses oskuste, **pädevuste ja pädevustega teadmistega** strateegilise tähtsusega töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime, **innovatsiooni ja sotsiaalse ühtekuuluvuse loomise** kestlikkuse seisukohast. Programm peaks aitama liikmesriikidel saavutada eesmärgi, mis seati Pariisi deklaratsioonis kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamiseks hariduse kaudu⁽¹¹⁾. [ME 11]
- (12) ~~„Erasmus“~~ **Programm** peaks olema kooskõlas Euroopa Liidu uue noortestrategiaga,⁽¹²⁾ Euroopa noortevaldkonna koostööraamistikuga aastateks 2019–2027 ning tuginema komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisele, milles käsitletakse noorte kaasamiseks, omavaheliste sidemete ja paremate võimaluste loomiseks sobivaid meetmeid (Eli uus noortestrategia)⁽¹³⁾, **sealhulgas seoses strateegia eesmärgiga toetada kvaliteetset noorsootööd ja mitte-formaalset õpet.** [ME 12]

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013, millega luuakse „Erasmus+“: liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnustatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50).

⁽⁹⁾ **ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.**

⁽¹⁰⁾ COM(2016)0381.

⁽¹¹⁾ [Viide]

⁽¹²⁾ [Viide : nõukogu võtab strateegia vastu 2018. aasta lõpus]

⁽¹³⁾ COM(2018)0269.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (13) Programmis tuleks arvesse võtta liidu spordivaldkonna tegevuskava, so aastateks [...] kavandatud liidu tasandi koostööraamistikku spordi valdkonnas⁽¹⁴⁾. Tuleb tagada liidu tegevuskava ja „Erasmuse“ programmi raames toetust saavate meetmete vaheline sidusus ja vastastikune täiendavus. Eelkõige on vaja keskenduda rohujuure tasandi spordile ning arvesse võtta spordi olulist rolli kehalise aktiivsuse ja, tervislike eluviiside ja inimestevaheliste suhete edendamisel ning sotsiaalse kaasatuse ja võrdsete võimaluste suurendamisel. **Programm peaks toetama liikuvusmeetmeid üksnes rahvaspordi kontekstis, seda nii noorte puhul, kes teevad organiseeritud sporti, kui ka spordiga seotud personali puhul. Tähtis on ka tunnistada, et sporditöötajad võivad olla elukutselised, st et nad teenivad spordi kaudu elatist, ent ikkagi tegeleda rahvaspordiga. Liikuvusmeetmed peaksid seetõttu ka sellele rühmale kättesaadavad olema.** Programmiga Programm peaks olema võimalik edendada edendama spordi vahendusel Euroopa ühiseid väärtusi, head valitsemistava ja integreeritud, kestlikkust ja häid keskkonnatavasid spordis, samuti spordiharidust, spordis vajalikke oskusi ja spordi kaudu omandatavat haridust ja oskusi spordis. **Kõikidel asjakohastel huvirühmadel, sh haridus- ja koolitusasutustel, peaks olema võimalik spordipartnerlustes, -koostöös ja -aruteludes osaleda.** [ME 13]
- (14) Programmiga tuleks kaasa aidata liidu innovatsioonivõimekuse suurendamisele, täpsemalt tuleks sel eesmärgil toetada liikuvus- ja koostöömeetmeid, mis edendavad **oskuste ja** pädevuste arendamist tulevikule suunatud ainevaldkondades ja erialadel (näiteks loodusteadus, tehnoloogia, **kunstid**, inseneriteadus ja matemaatika, kliimamuutus, keskkond **keskkonnakaitse, kestlik areng**, puhas energia, tehisintellekt, robotika, andmeanalüüs, ning kunst ja disain ja **arhitektuur ning digikirjaoskus ja meediapädevus**), et aidata inimestel omandada tulevikus vajaminevaid teadmisi, oskusi ja pädevusi. [ME 14]
- (14a) **Kooskõlas oma ülesandega edendada hariduses ja koolituses innovatsiooni peaks programm toetama andekatele lastele suunatud haridus- ja õppestrateegiate arendamist, olenemata nende kodakondsusest, sotsiaalmajanduslikust staatusest või soost.** [ME 15]
- (14b) **Programm peaks aitama kaasa Euroopa kultuuripärandi aasta järelmeetmetele, toetades tegevusi, mille eesmärk on arendada oskusi, mis on vajalikud Euroopa kultuuripärandi kaitsmiseks ja säilitamiseks ning kultuuri- ja loomesektori pakutavate haridusvõimaluste täielikuks kasutamiseks.** [ME 16]
- (15) Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ peaks tagama, et programmide „Erasmus“ „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“⁽¹⁵⁾ vahendeid kasutatakse üheskoos selliste meetmete toetuseks, mis on suunatud Euroopa kõrgharidus- asutuste tugevdamisele ja moderniseerimisele. Programmiga „Euroopa horisont“ täiendatakse vajaduse korral „Erasmus“ „Erasmus+“ vahenditest pakutavat toetust **teadusuuringute mõõtmega meetmetele ja algatustele, nagu Euroopa ülikoolide algatusele algatus, seda eelkõige teadusuuringute valdkonnas, mis on osa ühistest, integreeritud, pikaajalistest ja kestlikest uutest strateegiatest hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.** Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ aitab edendada ~~kõrgkoolides~~ pakutava hariduse ja seal tehtava teadustöö integreerimist, **eelkõige kõrgkoolides.** [ME 17]
- (16) „Erasmus“ peaks olema kaasavam ning sel eesmärgil tuleks parandada programmi meetmete kättesaadavust neile **programmisis osalemise määra inimeste puhul**, kellel on vähem võimalusi, sh tuleks luua õpirände jaoks paindlikumaid vorme, samuti tuleks edendada väikeorganisatsioonide osalemist, eelkõige uustulnukate ja selliste kogukondlike rohujuure tasandi organisatsioonide osalemist, kes tegelevad otseselt ebasoodsas olukorras olevate igas vanuses õppijatega. Et jõuda rohkemate osalejateni, eelkõige piiratud võimalustega osalejateni ja nendeni, kellele füüsiline asumine oma asukohariigist erinevasse riiki võiks kujuneda takistuseks, tuleks edendada õpirände virtuaalseid vorme, näiteks virtuaalkoostööd ning veebipõhise ja tavapärase õpirände kombineerimist. **On oluline tunnustada, et vähemate võimalustega inimeste vähene osalemine võib olla tingitud erinevatest põhjustest ja sõltuda olukorrast eri riikides. Seepärast peaksid riiklikud asutused kogu liitu hõlmava raamistiku raames välja töötama kaasamisstrateegiad meetmetega, mille eesmärk on parandada teavitamist, lihtsustada menetlusi, pakkuda koolitust ja tuge ning jälgida tulemuslikkust. Kaasatuse suurendamiseks tuleks kasutada ka muid**

⁽¹⁴⁾ [Viide]⁽¹⁵⁾ COM(2018)[...].

Neljapäev, 28. märts 2019

mehhanisme, sh tuleks pakkuda õpirände jaoks paindlikumaid vorme vastavalt väiksemate võimalustega inimeste vajadustele ja edendada väike- ja kohalike organisatsioonide osalemist, eelkõige uustulnukate ja selliste kogukondlike rohujuure-tasandi organisatsioonide osalemist, kes tegelevad otseselt ebasoodsas olukorras olevate igas vanuses õppijatega. [ME 18]

- (16a) *Kui väiksemate võimalustega inimestel ei ole võimalik programmis rahalistel põhjustel osaleda, kas tulenevalt oma majanduslikust olukorrast või tulenevalt programmi suurematest osalemiskuludest, mis on põhjustatud nende konkreetsest olukorrast, nagu see on sageli puuetega inimeste puhul, peaksid komisjon ja liikmesriigid tagama piisavate rahalise toetuse meetmete kehtestamise. Sellised meetmed võivad hõlmata ka muid liidu vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond+, riiklikud kavad, toetuse kohandamised või lisatoetused programmi kaudu. Selleks et hinnata, kas vähemate võimalustega inimestel ei ole võimalik programmis osaleda rahalistel põhjustel ja kui suurt toetust nad vajavad, tuleks kasutada objektiivseid kriteeriume. Kaasamise hõlbustamise meetmetega seotud kulud ei tohiks kunagi olla projekti tagasilükkamise põhjuseks. [ME 19]*
- (16b) *Programmi toetus peaks jätkuvalt keskenduma füüsilisele õpirändele ning avama rohkem võimalusi inimestele, kellel on vähem võimalusi saada füüsilise õpirände meetmetest kasu. Samas tuleks tunnistada, et virtuaalsed vormid, nagu virtuaalne koostöö, kombineeritud õpe ja virtuaalne õpe, võivad füüsilist õpirännet tõhusalt täiendada ja selle tulemuslikkust suurendada. Erandjuhtudel, kui inimesel ei ole liikuvusmeetmetes ja -tegevustes võimalik osaleda, võib ta programmi eelistest kulutõhusal ja innovaatilisel viisil palju kasu saada ka virtuaalsetest õpivormidest. Seepärast peaks programm ka selliseid virtuaalseid vorme ja vahendeid toetama. Sellised vormid ja vahendid, eelkõige need, mida kasutatakse keeleõppe jaoks, tuleks teha üldsusele võimalikult laialdaselt kättesaadavaks. [ME 20]*
- (16c) *Kooskõlas liidu ja liikmesriikide kohustustega, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonist, eelkõige selle artiklist 9 juurdepääsetavuse ja artiklist 24 hariduse kohta, tuleks eritähelpanu pöörata sellele, et puuetega inimestele oleks tagatud programmile mittediskrimineeriv ja takistusteta juurdepääs. Selleks tuleks vajaduse korral anda lisatoetust, sealhulgas rahalist toetust. [ME 21]*
- (16d) *Õiguslikud ja haldustõkked, nagu raskused viisade ja elamislubade saamisel ning juurdepääsul tugiteenustele, eelkõige tervishoiuteenustele, võivad olla programmile juurdepääsul takistuseks. Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et sellised takistused täielikus kooskõlas liidu õigusega kõrvaldada ning piiriülest teabevahetust hõlbustada, näiteks väljastades Euroopa ravikindlustuskaardi. [ME 22]*
- (17) *Oma teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ rõhutas komisjon hariduse, kultuuri ja spordi keskset rolli noorima põlvkonna kodanikuaktiivsuse edendamisel ja ning ühiste väärtuste ja solidaarsustunde kasvatamisel. Euroopa identiteedi tugevdamine ja ning üksikisikute ja kodanikuühiskonna demokraatias osalemise edendamine on Euroopa tuleviku ja meie demokraatlike ühiskondade seisukohast esmatähtis. Kui noored lähevad välismaale kõrgkooli, õppima, praktikale või tööle või osalevad seal mõnel noorte- või spordiüritusel, on sellest kasu Euroopa identiteedi tugevdamisel kogu selle mitmekesisuses, see aitab suurendada kultuurikogukonda kuuluvuse tunnet ning edendada sellega seonduvat kodanikuaktiivsust, sotsiaalset ühtekuuluvust ja kriitilist mõtlemist igas vanuses inimeste seas. Liikuvusmeetmetes osalejad peaksid kaasa lööma oma kodukoha ja ka vastuvõtva riigi kohalike kogukondade tegevuses ning jagama oma kogemusi. Tuleks toetada tegevusi, mis on seotud loovuse kõigi aspektide arendamisega hariduses, kooolituses ja noorsootöös ning mis aitavad kaasa võtmepädevuste omandamisele. [ME 23]*
- (17a) *On oluline, et programm annaks Euroopa lisaväärtust. Seepärast peaksid meetmed ja tegevused olema programmi alusel rahastamiskõlblikud üksnes juhul, kui need suudavad tõestada potentsiaalset Euroopa lisaväärtust. Euroopa lisaväärtust peaks olema võimalik tõestada mitmel viisil, näiteks meetmete riikidevahelise iseloomu, nende vastastikuse täiendavuse ja sünergia kaudu teiste liidu programmide ja poliitikavaldkondadega, nende panuse kaudu liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite tõhusasse kasutamisse, nende panuse kaudu üleliiduliste kvaliteeditagamise standardite arendamisse, nende panuse kaudu üleliiduliste ühiste haridus- ja*

Neljapäev, 28. märts 2019

koolitusprogrammide standardite arendamise ning nendepoolse mitmekeelsuse, kultuuridevahelise ja religioonidevahelise dialoogi edendamise ning Euroopasse kuulumise tunde ja Euroopa kodakondsuse tugevdamise kaudu. [ME 24]

- (18) Tuleks hoogustada „Erasmuse“ programmi rahvusvahelise mõtme arendamist ning luua üksikisikutele ja organisatsioonidele rohkem õpirände, koostöö ja poliitilise dialoogi võimalusi koostöös selliste kolmandate riikidega, kes ei ole programmiga liitunud, **eelkõige arenguriikidega. Rahvusvaheline mõde peaks toetama oskuste arendamist ja inimestevahelisi kontakte ning eelkõige arenguriikide kodanike puhul tuleks toetada omandatud teadmiste ülekandmist päritoluriikidesse, kui õpingud lõpevad. Samuti peaks see tugevdama arenguriikide haridussüsteemide suutlikkuse suurendamist.** Tuginedes kõrghariduse omandamiseks loodud rahvusvaheliste võimaluste ja noortele mõeldud tegevuse edukusele varasemates haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides, tuleks rahvusvahelise õpirände meetmeid laiendada ka teistesse sektoritesse, näiteks kutseharidusele ja -õppele ning spordile. [ME 25]
- (18a) *Tegevuste mõju suurendamiseks arenguriikides on oluline edendada koostöötava programmi „Erasmus+“ ja ELi välisstegevuse vahendite, näiteks naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendi vahel. [ME 26]*
- (19) 2014.–2020. aasta programmi põhistruktuur, mis on jaotatud kolmeks – haridus ja koolitus, noored ja sport – on osutunud edukaks ning seda tuleks kasutada ka edaspidi. „Erasmuse“ jätkuprogrammis tuleks programmi raames toetatavaid meetmeid ühtlustada ja ratsionaliseerida.
- (20) Selles tuleks õpirände praegused võimalused veelgi paremaks muuta, eriti neis sektorites, kus jätkuprogrammist saadav kasu võiks olla suurim osalejate ringi laiendamise ja kõigi huviliste nõudlusele vastamise seisukohast. Selleks tuleks pakkuda üliõpilastele ning koolide ja kutsekoolide õpilastele ~~rohkem õpirändemeetmeid ja muuta need meetmed lihtsamini kättesaadavaks ja töötajatele, sh eelkooliõpetajatele ning alghariduse ja hooldusega tegelevale personalile sihtotstarbelisi meetmeid, mis võtavad arvesse kasusaajate konkreetseid haridusvajadusi.~~ Koostööpartnerlused peaksid hõlmama ka madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijatele pakutavaid õpirändevõimalusi. **Kutsehariduse ja -koolituse õpilaste õpirändevõimalusi piirialadel tuleks veelgi parandada, et valmistada neid ette konkreetsele piiriülesele tööturule sisenemiseks. Programm peaks pakkuma õpirändevõimalusi ka täiskasvanuhariduses õppijatele ja töötajatele. Täiskasvanuhariduse põhieesmärgid on teadmus-, pädevus- ja oskussiire ning sotsiaalse kaasatuse, kodanikuaktiivsuse, isikliku arengu ja heaolu edendamine.** Samuti tuleks laiendada noortele mõeldud õpirändevõimalusi mitteformaalses õppes osalemiseks, et kaasata rohkem noori, **eriti uustulnukaid, piiratud võimalustega noori ja elanikerühmi, kelleni on raske jõuda.** Hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegeleva personali liikuvust tuleks **jõuliselt** edendada just finantsvõimenduse seisukohast, **pöörates eritähelpanu ümberõppele ja kvalifikatsiooni tõstmisele ning tööturul vajatavate oskuste edendamisele.** Kooskõlas tõelise Euroopa kõrgharidusruumi visiooniga peaks jätkuprogramm soodustama õpirännet, liikuvust ja vahetusi ning soodustama digivahendite kasutuselevõttu kaudu (näiteks Euroopa üliõpilaspileti kasutuselevõttu kaudu) üliõpilaste osalemist haridus- ja kultuurimeetmetes, **kultuuri- ja spordimeetmetes, et lihtsustada taotlemismeetlust ja programmis osalemist kasutajasõbralike, parimatel tavadel põhinevate veebipõhiste süsteemide ja uute vahendite loomise kaudu (näiteks Euroopa üliõpilaspilet).** See algatus võib olla oluliseks sammuks, mis muudab liikuvuse kõigi jaoks tegelikkuseks esmalt seeläbi, et nii saavad kõrgharidusasutused saata ja vastu võtta rohkem vahetusõpilasi, parandades seejuures üliõpilaste õpirände kvaliteeti ja muutes üliõpilaste jaoks mitmesuguste teenuste kasutamise (nt juurdepääs raamatukogudele, transpordile, majutusele) lihtsamaks juba enne, kui nad välisriigis asuvasse õppeasutusse saavad. [ME 27]

Neljapäev, 28. märts 2019

- (20a) Programm peaks tagama kvaliteetse liikuvuse, mis põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitusel hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires: Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta⁽¹⁶⁾, milles öeldakse selgelt, et kvaliteetsel teabel, ettevalmistusel, toetusel ning kogemuste ja kvalifikatsioonide tunnustamisel, aga ka eelnevalt selgelt kindlaks määratud õppeplaanidel ja õppetulemustel on liikuvusest saadavale kasule märkimisväärne mõju. Liikuvustegevus tuleks eelnevalt nõuetekohaselt ette valmistada. Sellist ettevalmistust saab sageli tõhusalt teha info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil. Vajaduse korral peaks olema võimalik anda programmist toetust ka liikuvusmeetmeid ettevalmistavatele külastustele. [ME 28]
- (20b) Programm peaks toetama ja julgustama õpetajate ja haridustöötajate liikuvust kõikidel tasanditel, et edendada töötavasid ja aidata kaasa kutsealasele arengule. Arvestades, et eelkooli- ja väikelaste haridus mängib olulist rolli sotsiaalse ja majandusliku ebavõrdsuse ennetamisel, on oluline, et selle tasandi õpetajad ja töötajad saaksid selle programmi raames õpirändes osaleda. Õpetamise valdkonnas peaks programm julgustama ka poliitiliste uuenduste katsetamist, et tegeleda liidu haridussüsteemide ees seisvate ühiste probleemidega, näiteks andekate uute õpetajate ligitõmbamine kõige tõrjutumate laste õpetamiseks, ning õpetajakoolituse arendamine, et aidata neil õpetada ebasoodsas olukorras olevaid õpilasi. Et õpetajad ja haridustöötajad saaksid programmist võimalikult suurt kasu, tuleks teha kõik võimalik selleks, et tagada neile keskkond, mis soodustab liikuvust, millest saab nende töökava ja korrapärase töökoormuse osa, et neil on juurdepääs nõuetekohastele koolitusvõimalustele ja nad saavad asjakohast rahalist toetust, mis määratakse selle riigi ja vajaduse korral piirkonna alusel, kus õpiränne toimub. [ME 29]
- (20 c) Tunnistades kutsehariduse ja -koolituse olulist rolli tööväljavaadete parandamisel ja sotsiaalse kaasatuse edendamisel, peaks programm aitama suurendada kutsehariduse ja -koolituse kaasavust, kvaliteeti ja asjakohasust kooskõlas komisjoni 10. juuni 2016. aasta teatisega „Euroopa uue oskuste tegevuskava: Koostöö inimkapitali tugevdamiseks ning töölesobivuse ja konkurentsivõime suurendamiseks“⁽¹⁷⁾. Programm peaks edendama tugevamaid sidemeid kutsehariduse ja -õppe pakkujate ning nii era- kui ka avaliku sektori tööandjate vahel. Samuti peaks see aitama tegeleda kutsehariduse ja -koolituse valdkonna küsimustega, nagu keeleõpe, kvaliteetsete liikuvuspartnerluste edendamine ning pädevuste tunnustamine ja sertifitseerimine, ning julgustama kutsehariduse ja -koolituse pakkujaid taotlema kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õpirändehartat kui kvaliteedimärki. [ME 30]
- (21) Programmiga tuleks julgustada noori võtma osa Euroopa demokraatlikust elust, sh toetada noortele suunatud osalemisprojekte, mille vahendusel õpitakse kodanikuühiskonnas osalemist, aidatakse teadvustada Euroopa ühiseid väärtusi, sh kodanike põhiõigusi, **Euroopa ajalugu, kultuuri ja kodakondsust**, viia noored kokku otsusetegijatega kohalikul, riiklikul ja liidu tasandil ning aidata kaasa Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisele. **Programm peaks suurendama teadlikkust e-demokraatia vahenditest, sealhulgas Euroopa kodanikualgatuse tähtsusest. Samuti peaks see edendama põlvkondadevahelist dialoogi nooremate ja eakamate inimeste vahel. Võttes arvesse noorteorganisatsioonide ja noorsootöö olulist rolli nende eesmärkide saavutamisel, peaks programm toetama liidu noorsoosektori arengut.** [ME 31]
- (22) Programmiga tuleks **uue algatuse DiscoverEU raames** pakkuda noortele rohkem võimalusi välismaal õppimise käigus omandatud kogemuste kaudu Euroopat paremini tundma õppida. ~~18-aastased~~ **Noored vanuses 18–20 aastat**, eriti piiratud võimalustega noored, peaksid saama võimaluse kogeda esimest korda ja lühiajaliselt ning üksi või rühmana reisimist Euroopas mõne sellise **mitteformaalse või** informaalsete haridusmeetme raames, mille eesmärk on

⁽¹⁶⁾ ELT L 394, 30.12.2006, lk 5.

⁽¹⁷⁾ COM(2016)0381.

Neljapäev, 28. märts 2019

edendada noortes Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet ja õppida tundma liidu kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. **Algatusel peaks olema tugev ja kontrollitav õppekomponent ning see peaks tagama kogemuste nõuetekohase levitamise ja jagamise, et algatust järjepidevalt hinnata ja täiustada.** Programmi raames tuleks kindlaks määrata asutused, kes vastutavad meetmete laiemale ringkondadele tutvustamise, osalejate valimise ja reiskogemuste hariduslikku mõõdet tugevdavate meetmete toetamise eest, **võttes nõuetekohaselt arvesse geograafilist tasakaalu. Need asutused tuleks vajaduse korral kaasata ka liikuvusele ja -järgse koolituse ja toetuse pakkumisse, sealhulgas seoses keele- ja kultuuridevahelise suhtlusoskusega. DiscoverEU algatus peaks looma seosed Euroopa kultuuripealinnade, Euroopa noortepealinnade, Euroopa vabatahtlike pealinnade ja Euroopa rohelistele pealinnade vahel.** [ME 32]

- (23) **Keelte õppimine aitab kaasa vastastikusele mõistmisele ja liikuvusele liidus ja väljaspool liitu. Samal ajal on keeleoskus väga oluline ka muus elus ja tööl.** Programmiga Seepärast tuleks programmiga tõhustada keelte õppimist **interneti kaudu toimuvate keeleõppekursuste abil, eelkõige tuleks soodustada sealhulgas kättesaadavate veebipõhiste vahendite kasutamist ulatuslikuma kasutamise abil, sest e-õpe lisab võib lisada keeleõppele eeliseid just kättesaadavuse ja paindlikkuse osas. Programmiga kaudu antava keeleõppetootuse puhul tuleks pöörata tähelepanu kasutajate vajadustele, keskendudes vastuvõtvast riigis kasutatavatele keeltele ja piirialadel naaberriikide keeltele. Keeleõppe toetamine peaks hõlmama ka eri riikides kasutatavaid viipekeeli. Erasmus+ veebipõhine keeletugi peaks olema kohandatud programmis osalejate erivajadustele ja avatud igaihele.** [ME 33]
- (23a) **Programm peaks kasutama keeletehnoloogiaid, näiteks masintõlketehnoloogiat, et lihtsustada asutustevahelist suhtlust ja parandada kultuuridevahelist dialoogi.** [ME 34]
- (24) Programmiga tuleks toetada meetmeid, mis suurendavad hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevate asutuste ja organisatsioonide vahelist koostööd, olles teadlik nende põhjanevast rollist inimestele selliste teadmiste, oskuste ja pädevuste jagamisel, mida on vaja muutuvast maailmas ja ka selleks, et innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse potentsiaali võimalikult hästi ära kasutada, seda eriti digimajanduses. **Selleks tuleks tagada tõhus koostöö programmi rakendamise kõikide tasandite kõikide asjaomaste sidusrühmade vahel.** [ME 35]
- (25) Euroopa Ülemkogu kutsus oma 14. detsembri 2017. aasta järeldustes liikmesriike, nõukogu ja komisjoni üles edasi liikuma algatustega, mis aitavad viia hariduse ja koolituse alase koostöö Euroopas uuele tasandile, sh aitama kaasa sellele, et 2024. aastaks loodaks Euroopa ülikoolid, mis moodustavad kõikjal liidus asuvate ülikoolide põhjal loodud võrgustiku. „Erasmuse“ programm peaks toetama Euroopa ülikoole, **mis peaksid püüdlema tipptaseme poole ja mille eesmärk on suurendada liidu kõrgharidusasutuste atraktiivsust ja parandada koostööd teadusuuringute, innovatsiooni ja hariduse vahel. Mõistet „tipp-tase“ tuleb mõista laiemalt, näiteks seoses võimega tõhustada kaasatust. Programmi raames antav toetus peaks katma Euroopa ülikoole geograafiliselt võimalikult ulatuslikult.** [ME 36]
- (26) 2010. aastal vastuvõetud Brügge kommünikees soovitati aruka ja jätkusuutliku majanduskasvu nimel toetada kutsealase tipp-taseme saavutamist. Komisjoni 2017. aasta teatises „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“ rõhutatakse kutsehariduse ja -õppe ning innovatsioonisüsteemide sidumise tähtsust osana aruka spetsialiseerumise strateegiast piirkondlikul tasandil. Programmiga tuleks luua vahendid, mis aitavad esitatud üleskutsetele vastata ja luua erialase tipp-taseme keskuste riikidevahelisi platvorme, mis on tihedalt lõimunud majanduskasvu, innovatsiooni, ja konkurentsivõimet, **kestlikku arengut ja sotsiaalset kaasatust** edendavate kohalike ja piirkondlike strateegiatega. Sellised tippkeskused peaksid tegutsema kutseoskuste kvaliteedi tagajatena sektorile tüüpiliste probleemide korral, samuti peaksid nad toetama liidu üldiste struktuuriliste muutuste ja sotsiaalmajanduslike põhimõtete elluviimist. [ME 37]
- (27) Et virtuaalkoostöö meetmete kasutamist hoogustada, tuleks programmiga toetada **olemasolevate** veebiplatvormide, näiteks eTwinningu, School Education Gateway, Euroopa täiskasvanuõppe elektroonilise platvormi, Euroopa Noorteportaali ja kõrghariduse veebiplatvormi süsteemsemat kasutamist. **Programm peaks vajadusel toetama ka uute veebiplatvormide arendamist, et tugevdada ja ajakohastada haridus-, koolitus-, spordi- ja noorsoopoliitika**

Neljapäev, 28. märts 2019

rakendamist Euroopa tasandil. Sellised platvormid peaksid olema kasutajasõbralikud ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/2102⁽¹⁸⁾ tähenduses juurdepääsetavad. [ME 38]

- (28) Programm peaks soodustama oskuste, ja kvalifikatsioonide ja **diplomite** läbipaistvamaks muutmist ja **automaatset vastastikust** tunnustamist, samuti ainepunktide või **muude** õpiväljundite **tõendite** ülekandmist, edendama kvaliteedi tagamist ning toetama mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist. Sellega seoses peaks programm pakkuma tuge ka sellisele riiklike ja liidu tasandi kontaktpunktide ja võrgustike tegevusele, mille vahendusel hõlbustatakse **mis annavad tulevastele osalejatele teavet ja tuge, soodustades seeläbi** üleeuroopalisi vahetusi ja arendatakse **arendades** paindlikke õpivõimalusi hariduse, koolituse ja noortemeetmete eri valdkondades ning formaalse ja mitteformaalse õppe vahendusel. [ME 39]
- (29) Jätkuprogrammis tuleks ära kasutada varasemas programmis „Erasmus+“ osalejate potentsiaali ja toetada just Alumni võrgustike, Erasmus+ saadikute ja EuroPeeri meetmeid, samuti tuleks soodustada varasemate osalejate tegutsemist jätkuprogrammi mõju mitmekordistajatena.
- (29a) Programmis tuleks pöörata erilist tähelepanu välismaal läbitud haridus- ja koolitusperioodide, sh keskhariduse valideerimise ja tunnustamise vallas. Sellega seoses tuleks toetused siduda kvaliteedi hindamise menetlustega, õpiväljundite kirjeldusega, nõukogu 15. märtsi 2018. aasta soovitusel kvaliteetset ja tulemuslikku praktikat käsitleva Euroopa raamistiku kohta⁽¹⁹⁾, nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitusel mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta⁽²⁰⁾ ning ELi vahenditega, mis aitavad tunnustada välismaal õppimist ja tagavad kvaliteetse õppe, näiteks Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register (EQAR), Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem (ECVET) ning Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas (EQAVET). [ME 40]
- (30) Et tagada koostöö teiste liidu vahenditega ja toetada liidu muu poliitika rakendamist, tuleks õpirände- ja liikuvusvõimalusi pakkuda eri tegevusvaldkondade esindajatele, näiteks avalikus sektoris ja erasektoris töötavatele inimestele ning põllumajanduse ja ettevõtlusega tegelejatele, pakkuda neile välismaal **koolituse, praktika ja** õppimise võimalusi, mis võimaldavad neil igas eluetapis nii erialaselt kui ka isiklikus plaanis areneda, eelkõige aga arendada teadlikkust Euroopa identiteedist ja mõistmist Euroopa kultuurilisest mitmekesisusest, ning võimaldada neil **kutsealal omandada eelkõige tööjõuturu nõudlusele vastavaid oskusi**. Programmis tuleks luua liidus kasutusel olevate riikidevaheliste õpisuunitlusega liikuvuskavade jaoks üks sissepääs (taotluste esitamise koht), see lihtsustaks nende kavade pakkumist toetusesaajatele ja neile, kes tegevusest osa võtavad. Lihtsustada tuleks „Erasmuse“ „Erasmus+“ projektide arvu suurendamist; kehtestada tuleks erimeetmed, et aidata „Erasmuse“ „Erasmus+“ projektide arendajatel toetust taotleda või arendada sünergia Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse kaudu ning rände-, julgeoleku-, õigus- ja kodakondsus-, tervise-, meedia- ja kultuuriprogrammide ning samuti Euroopa solidaarsuskorpuse kaudu. [ME 41]
- (31) On väga oluline hoogustada **õpetamist, õppimist ja uurimistööd küsimustes, mis puudutavad** Euroopa integratsiooni teema õpetamist, õppimist ja uurimistööd ning Euroopa tulevase väljakutseid ja võimalusi, samuti edendada integratsiooniteemalisi arutelusid nende küsimuste teemal arutelu Jean Monnet' meetmete toetuse kaasabil kõrghariduse valdkonnas, aga ka **kõigis** hariduse ja koolituse muudes valdkondades. Euroopa identiteeti

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

⁽¹⁹⁾ ELT C 153, 2.5.2018, lk 1.

⁽²⁰⁾ ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

Neljapäev, 28. märts 2019

Euroopasse kuulumise ja Euroopale pühendumist arendava tunde kasvatamine on eriti oluline ajal, mil, **arvestades väljakutseid** liidu aluseks olevad ühised väärtused **olevatele ühistele väärtustele**, mis on Euroopa **ühise** identiteedi osaks, on proovile pandud ja kus **arvestades, et** kodanikud ei soovi väga ühiskonnaelust osa võtta. Programmiga tuleks jätkata Euroopa integratsiooniteemaliste uuringute kvaliteedi tõstmist **ja tõhustada samal ajal laiema õpikogukonna ja avalikkuse kaasamist Euroopa integratsiooni**. [ME 42]

- (32) **Programm peaks olema kooskõlas Pariisi kokkuleppe keskse eesmärgiga: tugevdada ülemaailmset reageerimist kliimamuutustele.** ~~Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust~~ Kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärged, aidatakse programmiga kliimameetmeid **ja kestlikku arengut** liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisele, st sellele, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks **mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuse ajal ning võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2027. aastaks tuleks kinnitada 30 % aastane eesmärk.** Asjakohased meetmed määratakse kindlaks „Erasmuse“ **programmi** ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus. [ME 43]
- (32a) **Arvestades liidu rolli ülemaailmse osalejana kooskõlas 2030. aastani kavandatud kestliku arengu tegevuskavaga ning liikmesriikide poolt Rio+20 konverentsil võetud kohustustega, peaks programm süvalaiendama kaasavat, õiglast ja kvaliteetset haridust ja elukestvat õpet, sealhulgas tunnistades hariduse olulist rolli vaesuse vastu võitlemisel. Programm peaks aitama kaasa ka kestliku arengu tegevuskavale, toetades jõupingutusi, mis on suunatud kestliku arengu jaoks vajalike oskuste arendamisele ja inimeste koolitamisele formaalse, mitte-formaalse ja informaalse hariduse kaudu kestliku arengu, keskkonnakaitse ja kliimamuutuste valdkonnas.** [ME 44]
- (33) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi „Erasmus“ **kogu kestuseks** rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis [reference to be updated as appropriate Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽²¹⁾ punkti 17] tähenduses. **Alates 2021. aastast tuleks programmile tagada 2014.–2020. aasta finantsraamistiku viimase aastaga võrreldes palju suurem aastaeelarve ning iga-aastaseid eraldisi tuleks järk-järgult pidevalt suurendada. Selline eelarveprofiil aitaks tagada laiialdasema juurdepääsu alates mitmeaastase finantsraamistiku perioodi 2021–2027 algusest ning vältida ebaproportsionaalset suurenemist perioodi viimastel aastatel, mida võib olla raske ära kasutada.** [ME 45]
- (34) Hariduse ja koolituse valdkonna riiklike ametiasutuste poolt hallatavate meetmete jaoks eraldatud põhieelarve raames tuleks kindlaks määrata sektorialsete (kõrgharidus, üldharidus, kutseharidus ja -õpe ning täiskasvanuharidus) miinimumeraldiste jaotumine, tagamaks, et iga sektori puhul jõuab piisaval hulgal assigneeringuid just kavandatud väljundite ja tulemusteni. **Tööprogrammis tuleks sätestada eelarveeraldised meetmete ja algatuste kaupa.** [ME 46]
- (35) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) ... [uus finantsmäärus] (edaspidi „finantsmäärus“) (22). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete ja kaudse rahastamise kohta.
- (36) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärged ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulused, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli [125(lõike 1)] kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. **Programmi rakendamisel tuleks järgida finantsmääruses sätestatud läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.** [ME 47]

(21) ELT L [...], [...], lk [...].

(22) ELT L [...], [...], lk [...].

Neljapäev, 28. märts 2019

- (37) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad programmis „Erasmus“ osaleda koostöö raames, mis loodi Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesoleva määrusega tuleks anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. Kolmandate riikide täieõiguslik osalemine programmis „Erasmus“ peaks olema võimalik tingimustel, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, milles käsitletakse asjaomase kolmanda riigi programmis osalemist. Täisosaluse korral lisandub riigile kohustus luua riiklik korraldusasutus ja hallata teatavaid programmi kuuluvaid meetmeid detsentraliseeritult. Isikud ja üksused kolmandatest riikidest, kes ei ole programmiga liitunud, peaksid saama tööprogrammis sätestatu kohaselt osaleda mõnes programmi kuuluvates meetmetes kuuluvates meetmetes ning ka komisjoni poolt väljakuulutatud projektikonkurssidel. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta erikorda nende isikute ja üksuste puhul, kes on pärit Euroopa miniriikidest. [ME 48]
- (38) Kooskõlas **Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 349 ja komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“** ⁽²³⁾ (**strateegilise partnerluse teatis**) tuleks programmis arvesse võtta kõnealuste piirkondade erilist olukorda. Võetakse meetmeid, millega suurendada äärepoolseimate piirkondade osalemist kõigis programmi meetmetes. Tuleks edendada neist piirkondadest ja kolmandatest riikidest, eelkõige asjaomastest naaberriikidest pärit inimeste ja organisatsioonide vahelisi õpirändega seonduvaid vahetus- ja koostööprojekte. Need meetmed on korrapärase järelevalve all ja neid hinnatakse pidevalt. [ME 49]
- (38a) **Komisjon tunnistas oma strateegilise partnerluse teatises, et õppurite ning hariduse ja koolituse valdkonna töötajate suurem õpiränne, eelkõige programmi „Erasmus+“ raames, oleks äärepoolseimate piirkondade jaoks väga kasulik, ning võttis kohustuseks kohandada täiendavalt äärepoolseimatesse piirkondadesse ja sealt välja reisivatele osalejatele antavat rahalist toetust, säilitades „Erasmus+“ raames nende piirkondade jaoks konkreetsed rahastamiseeskirjad, ning uurida piirkondliku „Erasmus+“ koostöö laiendamise võimalusi, et edendada täiendavalt liikuvust äärepoolseimate piirkondade ja naabruses asuvate kolmandate riikide vahel, ja kasutada „Erasmus+“ täiendamiseks Euroopa Sotsiaalfond+.** [ME 50]
- (39) Vastavalt [reference to be updated as appropriate according to a new Decision on OCTs nõukogu otsuse 2013/755/EL ⁽²⁴⁾ artiklile 94] on ülemeremaadel või -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta ülemeremaade või -territooriumide kaugusest tingitud kitsendusi ning nende osalemist programmis tuleks korrapäraselt hinnata.
- (40) **Programm peaks säilitama oma eesmärkide ja prioriteetide järjepidevuse. Arvestades siiski, et programmi tuleb rakendada seitsmeaastase ajavahemiku jooksul, on vaja sätestada teatav paindlikkus, et võimaldada programmil kohaneda muutuvate tegelike olude ja poliitiliste prioriteetidega haridus-, koolitus-, noorsoo- ja spordivaldkonnas. Seepärast ei määratleta käesolevas määruses üksikasjalikult seda, kuidas konkreetsid algatusi tuleb kavandada, ega anta eelhinnanguid poliitiliste prioriteetide ja vastavate eelarveprioriteetide kohta järgmisel seitsmel aastal. Selle asemel tuleks tööprogrammides määrata kooskõlas finantsmäärusega peaks komisjon võtma vastu tööprogrammid ning teavitama neist Euroopa Parlamenti ja nõukogu kindlaks teisesed poliitilised valikud ja prioriteedid, sh konkreetsete uute algatuste üksikasjad. Uute algatuste kavandamisel tuleks õppida varasematest ja käimasolevatest katsealgatustest kõnealuses valdkonnas ning nõuetekohaselt arvesse võtta Euroopa lisaväärtust nii algatuse sisus kui ka struktuuris. Tööprogrammides Tööprogrammis tuleks sätestada ka meetmed, mis on vajalikud nende rakendamiseks kooskõlas programmi üld- ja erieesmärkidega, toetuste valiku- ja määramiskriteeriumid ning kõik muud vajalikud aspektid. Tööprogrammid ja kõik nende muudatused tuleks vastu**

⁽²³⁾ COM(2017)0623.

⁽²⁴⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Liiduga (Ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

võtta rakendusaktidega vastavalt kontrollimenetlusele **delegeeritud õigusaktiga**. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistustöö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ning riiklike ametite ja sidusrühmadega konsulteerides, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada **delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine**, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse **delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist**. [ME 51]

- (40a) **Komisjon peaks koos riiklike asutustega korraldama programmi rakendamise üle järelevalvet ja sellest aru andma nii programmi rakendamise ajal kui ka pärast selle lõpuleviimist. Programmi lõpphindamine tuleks läbi viia õigeaegselt, nii et seda saaks vajaduse korral kasutada jätkuprogrammi vahekokkuvõttes. Komisjon peaks eelkõige tegema programmi kohta vahekokkuvõtte ning esitama vajaduse korral seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.** [ME 52]
- (41) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽²⁵⁾ punktidele 22 ja 23 tuleb käesolevat programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelevalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides **toetusesaajatele**. Järelevalvekorras peaksid olema kindlaks määratud konkreetsed, mõõdetavad ja realistlikud näitajad, mida saab eri aegadel mõõta ja mis on aluseks programmi mõju hindamisele kohapeal. [ME 53]
- (42) Programmi toetatavate meetmetega kaasnevate võimaluste ja tulemuste asjakohane sihtrühmadeni viimine, reklaamimine ja levitamine tuleks tagada nii Euroopa, riiklikul kui ka kohalikul tasandil. Sihtrühmadeni viimisel ning reklaami- ja levitamistegevuses tuleks tugineda kõigile programmi rakendusasutustele, kaasates, **kui see on asjakohane, vajaduse korral teised peamised asjaomased sidusrühmad**. [ME 54]
- (43) Selleks et tagada laiemal üldsusel tõhusam teavitamine ja komisjoni algatusel toimuvate teavitamistegevuste tugevam koostöö, tuleks käesoleva määruse alusel teavitusmeetmetele eraldatud eelarvest rahastada ka liidu poliitiliste prioriteetide üldist tutvustamist, tingimusel et need on seotud käesoleva määruse üldeesmärgiga. [ME 55]
- (44) Käesoleva määruse tõhusa ja tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks programmis maksimaalselt ära kasutada juba olemasolevaid rakendusmehhanisme. Programmi rakendamine tuleks seega usaldada komisjonile ja riiklikele korraldusasutustele, **kes peaksid tagama programmi eeskirjade järjepideva ja lihtsa rakendamise aja jooksul üle kogu liidu. Sel eesmärgil ning selleks, et tagada programmi tõhus rakendamine, peaksid komisjon ja riiklikud korraldusasutused tegema koostööd ja konsulteerima sidusrühmadega, et töötada välja ühtsed, lihtsad ja kvaliteetsed menetlused ning hõlbustama heade tavade vahetamist, mis võib parandada programmi projektide kvaliteeti**. Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus, peaksid riiklikud korraldusasutused olema samad asutused, mis määrati eelmise programmi haldusasutusteks. Eelneval vastavushindamisel tuleks piirduda nõuetega, mis on uued ja programmispetsiifilised, v. a juhul kui esineb suuri puudusi või kui asjaomane riiklik korraldusasutus ei ole täitnud oma ülesandeid. [ME 56]
- (44a) **Selleks et ergutada projektide korraldajaid, kellel ei ole kogemusi liidu rahastamisprogrammidest rahastamise taotlemiseks, peaksid komisjon ja riiklikud korraldusasutused andma nõu ja toetust ning tagama, et taotlusmenetlused on võimalikult selged ja lihtsad. Programmi juhendit tuleks veelgi parandada, et muuta see kasutajasõbralikuks ning selgeks, ning taotlusvormid peaksid olema lihtsad ja aegsasti kättesaadavad. Selleks et taotlusprotsessi veelgi ajakohastada ja ühtlustada, tuleks programmi toetusesaajate ja programmi juhtimisega seotud isikute jaoks välja töötada ühine, mitmekeelne universaalne vahend.** [ME 57]
- (44b) **Üldreeglina tuleks toetus- ja projektitaotlused esitada selle riigi riiklikule korraldusasutusele, kus taotleval organisatsioon asub, ning see asutus peaks neid ka haldama. Liiduüleste võrgustike ning Euroopa ja rahvusvaheliste organisatsioonide korraldatud tegevuste toetus- ja projektitaotlused tuleks siiski erandina esitada komisjonile, kes neid haldab.** [ME 58]

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

- (45) Selleks et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja õiguskindlus igas osalevas riigis, peaks iga riiklik ametiasutus määrama sõltumatu auditeerimisasutuse. Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus, peaks sõltumatu auditeerimisasutus olema sama asutus, mis oli eelmises programmis samade meetmete jaoks määratud asutus.
- (46) Liikmesriigid peaksid võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada ~~programmi nõuetekohase toimimise õiguslikud ja halduslikud takistused~~ **juriidilised ja administratiivsed takistused, mis võiksid raskendada juurdepääsu programmile või takistada selle nõuetekohast toimimist.** See tähendab võimaluse korral ning ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist ja seal elamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, et lahendatakse probleemid, mille tõttu on raskendatud viisade ja elamislubade saamine. Liikmesriikidel soovitatakse kehtestada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/801⁽²⁶⁾ riiki lubamise kiirmenetlusi. [ME 59]
- (47) Tulemusaruannete süsteem peaks tagama, et programmi rakendamise ja hindamise järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning piisaval detailsuse astmel. Need andmed tuleks edastada komisjonile kooskõlas asjakohaste andmekaitse-eeskirjadega.
- (48) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvõtused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²⁷⁾. [ME 60]
- (49) Selleks et lihtsustada toetusajaajatele esitatavaid nõudeid, tuleks nii palju kui võimalik kasutada lihtsustatud toetusvormi, nt ühekordseid makseid, ühikuhindu ja kindlamääralist rahastamist. **Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ja selleks et lihtsustada programmi haldamist tuleks kõigi sektorite liikuvusmeetmete jaoks kasutada asjaomasel projektil põhinevaid kindlasummalisi makseid.** Komisjoni kindlaksmääratud Erasmuse programmi liikuvusmeetmete toetamiseks ~~antava~~ **antav** lihtsustatud ~~toetuse puhul~~ **toetus tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja seda** tuleks ~~arvesse võtta~~ **kohandada** vastuvõtva riigi ~~elukallidust ja piirkonna elukalliduse~~ ja ~~elamiskulude~~ **elamiskuludega**. Komisjon ja meetmes osalevate saatvate riikide korraldusasutused peaksid saama lihtsustatud toetusi kohandada vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele ja eelkõige selleks, et tagada juurdepääs piiratud võimalustega inimestele. Liikmesriikidele tuleks esitada ka soovitus vabastada need toetused riigisisese õiguse kohaselt kõigist maksudest ja sotsiaalmaksust. Sama maksuvabastust tuleks kohaldada avalik-õiguslikele või erasektori asutustele, kes sellist finantstoetust asjaomastele isikutele annavad. [ME 61]
- (50) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,⁽²⁸⁾ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽²⁹⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽³⁰⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 21).

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²⁹⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽³⁰⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

uurida pettusi ja muid ebaseaduslikke toiminguid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada liidule nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371⁽³¹⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

- (51) Oluline on kindlustada, et kõik programmi raames elluviidavad meetmed oleksid vastastikku täiendavad liikmesriikide võetavate meetmete ja muude liidu meetmetega, iseäranis hariduse, kultuuri ja meedia, noorte ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu (eelkõige noortele põllumajandusettevõtjatele suunatud meetmed), ühetegevus- ja regionaalpoliitika ning rahvusvahelise koostöö ja arengu valdkonnas võetavate meetmetega.
- (52) Kuigi õigusraamistik võimaldas liikmesriikidel ja piirkondadel programmi „Erasmus+“ ja muude liidu vahendite (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, millega toetatakse samuti haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemide kvaliteetset arengut liidus) vahelist sünergiat luua juba eelmise programmi tööperioodi ajal, kasutati seda võimalust siiani väga vähe ning seetõttu oli projektide süsteemne ja poliitikal avalduv mõju väike. Kõiki neid erinevaid vahendeid haldavate riigiasutuste vahel peaks riigi tasandil toimuma tõhus teabevahetus ning nad peaksid tegema koostööd, et vahendite mõju oleks võimalikult suur. Programmi raames peaks olema võimalik nende vahenditega aktiivselt koostööd teha, **eelkõige tagades, et oleks võimalik lihtsustatud menetlusega kaaluda selliste kvaliteetsete taotluste rahastamist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, mida ei ole programmi raames võimalik rahastada ebapiisavate vahendite tõttu. Selliste meetmete lihtsustamiseks peaks olema võimalik anda neile kvaliteedimärgis, et tunnustada nende kõrget kvaliteeti. Selline programmiülene vastastikune täiendus peaks võimaldama programmi üldise edukuse kõrgemaid määrasid.** [ME 62]
- (52a) **Et maksimeerida liidu rahastuse ja poliitika toetamise tõhusust, on vaja sidusal viisil edendada kõikide asjaomaste programmide vahelist sünergiat ja vastastikust täiendavust. Selline koostoime ja vastastikune täiendus ei tohiks tekitada olukorra, kus programmist „Erasmus+“ eraldatud vahendeid hallatakse väljaspool programmi struktuuri, samuti ei tohiks see kaasa tuua nende vahendite kasutamist muul eesmärgil, kui on sätestatud käesolevas määruses. Koostoime ja vastastikune täiendus peaksid endaga kaasa tooma taotlusmenetluse lihtsustamise rakendamise tasandil.** [ME 63]
- (53) Selleks et programmi tulemusnäitajad üle vaadata või täiendavaid näitajaid lisada, tuleks komisjonile anda volitus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu õigusakte käesoleva määruse lisa kohandamiseks. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel peaks olema pidevalt võimalik osaleda komisjoni eksperdirühmade koosolekutel, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (54) On asjakohane tagada ka varasema programmi nõuetekohane lõpetamine, iseäranis mitmeaastaste kokkulepete jätkamine selle haldamisel ning tehnilise ja haldusabi rahastamisel. Alates 1. jaanuarist 2021 tuleks tehnilise ja haldusabi tagada vajaduse korral varasema programmi alusel 31. detsembriks 2020 lõpetamata meetmete haldamine.
- (55) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesoleva määrusega tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Neljapäev, 28. märts 2019

või seksuaalse sättumuse alusel ning edendada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklite 21 ja 23 kohaldamist. **Seepärast peaks programm aktiivselt toetama algatusi, mille eesmärk on suurendada teadlikkust ja edendada positiivset suhtumist mis tahes rühmadesse, keda võidakse diskrimineerida, ning samuti edendada soolist võrdõiguslikkust. Samuti peaks see toetama jõupingutusi, mille eesmärk on võidelda hariduslõhe ja konkreetsete raskustega, millega romad kokku puutuvad, ning hõlbustama nende täieulatuslikku ja aktiivset osalemist programmis. Programmi kavandamis-, rakendamis-, järelevalve- ja hindamisprotsessis tuleks süvalaiendada põhiõiguste hartas tunnustatud õiguste ja põhimõtete austamist. [ME 64]**

- (56) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning neis on kindlaks määratud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hangete, auhindade ja kaudse rahastamise kohta, ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.
- (57) Kuna käesoleva määruse eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle eesmärgi rahvusvahelise olemuse tõttu, rahastatavate liikuvus- ja koostöömeetmete suure mahu ja laia geograafilise ulatuse ning mõju tõttu õpirände kättesaadavusele ja üldisemalt liidu integratsioonile, samuti selle eesmärgi suurema rahvusvahelise mõõtme tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (58) Seetõttu tuleks määrus (EL) nr 1288/2013 alates 1. jaanuarist 2021 kehtetuks tunnistada.
- (59) Selleks et tagada programmiga hõlmatud rahalise toetuse järjepidevus, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1
Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna programm „Erasmus“, „Erasmus+“ (edaspidi „programm“).

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „elukestev õpe“ – igasugune kogu elu kestel toimuv õppimine (formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine), mis hõlmab alusharidust ja lapsehoidu, üldharidust, kutseharidust ja -õpet, kõrgharidust ja täiskasvanuharidust ning mille tulemusel paranevad **või muutuvad ajakohasemaks** teadmised, oskused, **pädevused** ja hoiakud või ühiskonnas osalemine isiklikul, kodanikuks olemise, kultuurilisel, ühiskondlikul ja/või tööhõivealasel tasandil, sh nõustamis- ja juhendamisteenused; [ME 65]

Neljapäev, 28. märts 2019

- 2) „õpiränne“ – füüsiline elama asumine elukohariigist erinevasse riiki selleks, et õppida, osaleda koolitusel, **sealhulgas ümberõppes või kvalifikatsiooni tõstmises**, või mitteformaalses või informaalses õppes. **See võib seisneda praktikas, õpipoisioppes, noortevahetuses, õpetamises või erialase arendamisega seotud tegevuses osalemises.** Sellega võivad kaasneda muud meetmed, näiteks keeleabi, **sealhulgas erinevate riikide viipekeeltes**, ja keeleõpe ja/või võimalus **juurdepääsetavaks** veebiõppeks ja virtuaalkoostööks. ~~Teatud erijuhtudel võib õpiränne olla ka õppimine infotehnoloogia ja kommunikatsioonivahendite vahendusel;~~ [ME 66]
- 2a) „virtuaalõpe“ – **oskuste ja teadmiste omandamine kättesaadavate teabe- ja kommunikatsioonivahendite kasutamise teel;** [ME 67]
- 2b) „põimõpe“ – **oskuste ja teadmiste omandamine virtuaalsete haridus- ja koolitusvahendite ning traditsiooniliste haridus- ja koolitusmeetodite kombineerimise teel;** [ME 68]
- 3) „mitteformaalne õppimine“ – vabatahtlik õppimine väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi, mille puhul kasutatakse eesmärgipärast tegevust (õpieesmärke, õppemeetodeid ja ajakava) ning on olemas ka teatav õpitugi;
- 4) „informaalne õppimine“ – õppimine igapäevaelu tegevuse käigus ja saadud kogemustest; see ei ole organiseeritud tegevus ega järgi kindlat struktuuri eesmärkide, ajakava ja õpitoe osas. Selline õppimine ei pruugi olla õppija seisukohast ette kavatsedud;
- 5) „noored“ – inimesed vanuses 13–30 aastat;
- 6) „rohujuure tasandi sport“ – organiseeritud sport, millega **igas vanuses** harrastussportlased tegelevad ~~kohalikul tasandil, ning liikumisharrastus~~ **tervise-, haridus- või sotsiaalsetel eesmärkidel;** [ME 69]
- 7) „üliõpilased“ – kõik isikud, kes on registreeritud õpinguteks kõrgharidusasutuses, sh tsükliõppes õppijad, bakalaureuse või magistrikraadi omandajad, doktorandid või doktorioppes samaväärsel tasemel õppijad **või kõik isikud, kes on eelneva 24 kuu jooksul lõpetanud sellise õppeasutuse.** ~~See mõiste hõlmab ka hiljuti kõrgkooli lõpetanud;~~ [ME 70]
- 8) „töötajad“ – kõik isikud, kes on kas oma erialase või vabatahtliku tegevuse tõttu kaasatud **mis tahes tasandi** haridusse, koolitusse või mitteformaalsesse õppimisse. Mõiste võib hõlmata õppejõude, õpetajaid, koolitajaid, **teadlasi**, koolijuhte, noorsootöötajaid, ~~treenereid~~, õpetamisega otseselt mitteseotud töötajaid ja muid spetsialiste, kes õppimisele kaasa aitavad; [ME 71]
- 8a) „spordiga seotud personal“ – **isikud, kes on kaasatud spordimeeskonna või mitme üksiku sportlase juhtimisse, juhendamisse või treenimisse kas tasustatud või vabatahtlikul alusel;** [ME 72]
- 9) „kutsekoolide õpilased“ – kõik isikud, kes on registreeritud kutsehariduse ja -õppesüsteemis esma- või täiendõppekava omandamiseks mistahes tasemel alates keskastmest kuni keskharidusjärgse tasemeni. ~~See mõiste hõlmab ka selliseid osalejaid,~~ **või kõik isikud, kes on hiljuti eelneva 24 kuu jooksul** vastava õppekava läbinud; [ME 73]
- 10) „kooliõpilased“ – kõik isikud, kes on registreeritud õpinguteks asutuses, kus saab omandada üldharidust alates alusharidusest kuni teise taseme ülemise astme hariduseni ~~ning mida riiklikud,~~ **või iga väljaspool haridusasutust õpet saav isik, keda pädevad** ametiasutused peavad vastavas piirkonnas programmis osalemise seisukohast rahastamiskõlblikuks; [ME 74]
- 11) „täiskasvanuharidus“ – mis tahes kujul formaalne, mitteformaalne või informaalne täiskasvanutele pakutav õpe, mis ei ole kutseõpe ja milles osaletakse pärast esmase hariduse saamist;
- 12) ~~„programmiga liitumata kolmas riik“ – kolmas riik, kes programmis täielikult ei osale, kuid kust pärit õigussubjektid võivad liidu huvidest lähtuvalt põhjendatud juhtudel erandkorras programmi vahendeid kasutada;~~ [ME 75]

Neljapäev, 28. märts 2019

- 13) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liikmesriik;
- 14) „partnerlus“ – asutuste ja/või organisatsioonide rühma kokkulepe viia läbi ühistegevust või ühisprojekte;
- 15) „ühine ~~magistrikraad~~ **magistri- või doktorikraad**“ – integreeritud õppeprogramm, mida pakuvad vähemalt kaks kõrgkooli ja mille tulemusena osalevad õppeasutused väljastavad ja allkirjastavad ühiselt kraadi tõendava tunnistuse, mida tunnustatakse ametlikult kõikides osalevate õppeasutuste asukohariikides; [ME 76]
- 16) „rahvusvaheline“ – mis tahes meede on rahvusvaheline, kui sinna on kaasatud vähemalt üks programmiga liitumata kolmas riik;
- 17) „virtuaalkoostöö“ – mis tahes vormis koostöö, kus kasutatakse IT- ja kommunikatsioonivahendeid;
- 18) „kõrgkool“ – mis tahes ~~kõrgharidusasutus~~ **üksus**, mis annab vastavalt riiklikele õigusaktidele või tavadele tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, olenemata sellest, millist nime selliste asutuste puhul liikmesriikides võidakse kasutada, samuti mis tahes ~~muud liiki kõrgharidusasutus~~ **nendega võrreldav üksus**, mida riiklikud ametiasutused peavad vastavas piirkonnas programmis osalemise seisukohast rahastamiskõlblikuks; [ME 77]
- 19) „riikidevaheline“ – osutab mistahes meetmele, kuhu on kaasatud vähemalt kaks riiki, kes on kas liikmesriigid või programmiga liitunud kolmandad riigid;
- 20) „noorte osalustegevus“ – kooliväline tegevus, mida viivad ellu noorte mitteametlikud rühmitused ja/või noorteorganisatsioonid, ja kus järgitakse mitteformaalse **või informaalse** õppimise põhimõtteid **ning toetatakse kättesaasavust ja kaasamist**; [ME 78]
- 21) „noorsootöötaja“ – noorsootöövaldkonnas töötav isik või vabatahtlikuna tegutseja, kes on seotud mitteformaalse **või informaalse** õppimisega ning kes toetab noorte isiklikku **arengut, sealhulgas nende** sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut, **ning nende pädevuste arengut**; [ME 79]
- 22) „Eli noortedialog“ – ~~noorte ja noorteorganisatsioonidega peetav järjepidav dialoog, mille~~ **dialoog, mida vajadusel peetakse poliitika- ja otsuste kujundajate, ekspertide, teadlaste ja kodanikuühiskonna sidusrühmadega, ning noorte inimeste ja noorteorganisatsioonidega; selle** käigus kogutakse ühiselt ideid ~~noortevaldkonnas tehtava~~ üleeuroopalise koostöö prioriteetide, sellise koostöö rakendamise ja asjakohaste järelemeetmete kohta **kõigis noori puudutavates valdkondades**; [ME 80]
- 23) „programmiga liitunud kolmas riik“ – kolmas riik, kes osaleb liiduga sõlmitud kokkuleppes, mille kohaselt ta võib programmis osaleda, ning kes täidab kõiki käesolevas määruses liikmesriikide suhtes sätestatud kohustusi; [ME 81]
- 24) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse artikli [197 lõike 2 punktile c];
- 25) „piiratud võimalustega inimesed“ – inimesed, kellel on raskusi, mis taksitavad neil programmiga pakutavatest võimalustest osa saamast majanduslikel, sotsiaalsetel, kultuurilistel, geograafilistel või tervislikel põhjustel, rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu **kelle juurdepääsemisvõimalused programmile on piiratud mitmesuguste takistuste tõttu, mille põhjuseks on näiteks invaliidsus, terviseprobleemid, õpiraskused, nende rändetaust, kultuurierinevused, majanduslik, sotsiaalne ja geograafiline olukord, samuti noored, kes on pärit tõrjutud kogukondadest või keda ohustab diskrimineerimine Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 21 nimetatud põhjustel**; [ME 82]
- 26) „riiklik ametiasutus“ – asutus, kes vastutab riigi tasandil programmi haldamise järelevalve ja juhendamise eest liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis;

Neljapäev, 28. märts 2019

- 27) „riiklik korraldusasutus“ – konkreetse liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi üks asutus (või ka mitu asutust), kes vastutab (vastutavad) riigi tasandil programmi rakendamise korraldamise eest. Ühes liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis võib riiklikke korraldusasutusi olla rohkem kui üks;
- 27 a) „kvaliteedimärgis“ – kõrge kvaliteedi märgis, mis antakse programmi raames esitatud projektidele, mida peetakse rahastamise vääriliseks, kuid millele ei anta rahastust eelarvepiirangute tõttu; sellega tunnustatakse esitatud projekti väärtust ja toetatakse alternatiivsete rahastamisvõimaluste otsimist. [ME 83]

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on toetada hariduse, koolituse, ~~noorte~~ **noortetegevuse** ja spordi valdkonnas osalevate inimeste haridus- ja kutsealast ning isiklikku arengut **elukestva õppe teel** Euroopas ja ka kaugemal ning aidata seega edendada kestlikku majanduskasvu, **kvaliteetsete** töökohtade loomist, ja sotsiaalset sidusust **ja kaasamist, kodanikuaktiivsuse toetamist**, samuti tugevdada Euroopa identiteeti. Sellisena on programm Euroopa haridusruumi loomise peamine vahend ning sellega **edendatakse innovatsiooni hariduses ja koolituses**, toetatakse hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava Euroopa strateegilise koostöö rakendamist sektoripõhiste tegevuskavade kaudu, samuti edendatakse sellega liidu noortestrategie (2019–2027) raames tehtavat noortepoliitika alast koostööd ja arendatakse spordi Euroopa mõõdet. [ME 84]

2. Programmi erieesmärgid on järgmised:

- a) edendada üksikisikute õpirännet, samuti organisatsioonide vahelist koostööd ja organisatsiooni tasandi kaasatust, **võrdsust**, tippaset, loovust ja innovatsiooni ning haridus- ja koolituspoliitikat; [ME 85]
- b) edendada noorte õpirännet mitteformaalse **ja informaalset õppe, kultuuridevahelise õppe ja kriitilise mõtlemise** valdkonnas **ja ning** noorte aktiivset osalemist ühiskonnaelus, samuti organisatsioonide vahelist koostööd ja organisatsiooni tasandi kaasatust, **kvaliteeti**, loovust ja innovatsiooni ning noortepoliitikat; [ME 86]
- c) edendada ~~teenuste~~ **ja rohujuure tasandi spordi valdkonnas** spordiga seotud personali **ning regulaarselt ja organiseeritud keskkonnas spordiga tegelevate noorte** õpirännet, samuti spordiorganisatsioonide vahelist koostööd ja organisatsiooni tasandi kaasatust, loovust ja innovatsiooni ning spordipoliitikat; [ME 87]
- ca) **edendada elukestvat õpet, rakendades formaalses, mitteformaalses ja informaalsetes õpikeskkonnas sektoriülest lähenemisviisi ning toetades paindlikke õpivõimalusi.** [ME 88]

2a. **Programmil on tugevdatud rahvusvaheline mõõde, mille eesmärk on toetada liidu ja kolmandate riikide vahelise koostöö kaudu liidu välistegevust ja arengueesmäärke.** [ME 89]

3. Programmi eesmärgid täidetakse kolme põhimeetme vahendusel:

- a) õpiränne (1. põhimeede);
- b) asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö (2. põhimeede) ja
- c) toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks (3. põhimeede).

Nende eesmärkide täitmiseks kasutatakse ka artiklis 7 sätestatud Jean Monnet' meetmeid.

Kõik programmi tegevused sisaldavad tugevat õppekomponenti, mis aitab kaasa käesolevas artiklis sätestatud programmi eesmärkide saavutamisele. Nende põhimeetmete vahendusel toetatavate tegevuste kirjeldused on esitatud II peatükis (haridus ja koolitus), III peatükis (noored) ja IV peatükis (sport). **Tegevuseesmärgid ja igale meetmele vastavaid poliitilisi prioriteete täpsustatakse üksikasjalikult artiklis 19 osutatud tööprogrammis.** [ME 90]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 3a

Euroopa lisaväärtus

1. Programmist toetatakse ainult selliseid meetmeid ja tegevusi, mis annavad potentsiaalset Euroopa lisaväärtust ja aitavad saavutada artiklis 3 osutatud eesmärgi.
2. Programmi meetmete ja tegevuste abil loodav Euroopa lisaväärtus tagatakse näiteks järgmise kaudu:
 - a) meetmete ja tegevuste riigiülene olemus, eelkõige seoses õpirände ja koostööga, mille eesmärk on kestliku süsteemse mõju saavutamine;
 - b) vastastikune täiendavus ja koostoime muude programmide ja poliitikavaldkondadega riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil;
 - c) panus liidu läbipaistvuse ja tunnustamise töövahendite tõhusasse kasutamisse;
 - d) panus üleliiduliste kvaliteedi tagamise standardite, sh hartade väljatöötamisse;
 - e) panus üleliiduliste ühiste standardite väljatöötamisse haridus- ja koolitusprogrammides;
 - f) kultuuridevahelise ja religioonidevahelise dialoogi edendamine kogu liidus;
 - g) mitmekeelsuse edendamine kogu liidus; või
 - h) Euroopa ühtekuuluvustunde edendamine ja ühise Euroopa kodakondsuse tugevdamine. [ME 91]

II PEATÜKK

HARIDUS JA KOOLITUS

Artikkel 4

1. põhimeede

Õpiränne

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpiränne;
- b) kutsekoolide õpilaste ja töötajate õpiränne;
- c) kooliõpilaste ja koolide töötajate, sealhulgas eelkooli õpetajate ning alushariduse ja lastehoiu valdkonna töötajate õpiränne; [ME 92]
- d) täiskasvanuhariduse täiskasvanuhariduses õppijate ja selle valdkonna töötajate õpiränne; [ME 93]
- e) keeleõppevõimaluste, sh õpirännet toetavate keeleõppevõimaluste loomine.

Programmist toetatakse esimeses lõigus sätestatud liikuvusmeetmete kõrval ka virtuaalse õppe ja kombineeritud õppe meetmeid. Samuti toetatakse selliseid meetmeid isikute jaoks, kes ei saa liikuvusmeetmetes osaleda.

Komisjon tagab vajaduse korral, et programmi raames välja töötatud virtuaalse ja kombineeritud õppe vahendid tehakse laiemale üldsusele kättesaadavaks. [ME 94]

Toetust võib anda käesolevas artiklis sätestatud liikuvusmeetmete ettevalmistamiseks, sealhulgas vajaduse korral ettevalmistavateks visiitideks. [ME 95]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 5

2. põhimeede

Asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) **strateegiliste** partnerluste loomine koostööks ja tavade vahetuseks, sh väiksemahuliste partnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks; [ME 96]
 - b) tiptaset arendavate partnerluste, eelkõige Euroopa ülikoolide kontseptsiooni, erialase tiptaseme keskuste ja ühiste **Erasmus Munduse** magistrikaadide **magistri- ja doktorikraadide** raames tegutsevate partnerluste loomine; **Euroopa ülikoolid ja erialase tiptaseme keskused kaasavad vähemalt ühe liikmesriigis asutatud üksuse**; [ME 97]
 - c) innovatsioonipartnerluste, **näiteks täiskasvanuhariduse ühenduste** loomine Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks; [ME 98]
 - d) **ligipääsetavate ja kasutajasõbralike** veebiplatvormide ja virtuaalkoostöövahendite loomine, sh eTwinningu tugiteenuste ja täiskasvanuõppe veebiplatvormi loomine Euroopas, **e-õppe meetodite universaalsisaini kasutamist edendavate vahendite ning õpirännet lihtsustavate vahendite, nagu artikli 25 lõikes 7c osutatud Euroopa üliõpilaspileti loomine**; [ME 99]
- da) **valdkondliku suutlikkuse suurendamine kõrghariduse vallas kolmandates riikides, mis ei ole programmiga ühinenud**. [ME 100]

Artikkel 6

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) hariduse ja koolituse valdkonnas kehtivate liidu üldtegevuskavade ja sektoripõhiste tegevuskavade ettevalmistamine ja rakendamine, sh Eurydice võrgustiku või muude asjaomaste organisatsioonide tegevuse toel;
- b) pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide kvaliteedi ja läbipaistvuse suurendamiseks ning nende tunnustamiseks **ja ajakohastamiseks** vajalike liidu vahendite ⁽³²⁾ ja meetmete toetamine; [ME 101]
- c) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö ~~oluliste~~ **asjaomaste** sidusrühmadega, sh hariduse ja koolituse valdkonna üleliiduliste võrgustike, Euroopa valitsusväliste organisatsioonide/vahendite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, **ja nende toetamine**; [ME 102]
- d) **valdkondlike** meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi ~~kvaliteetsemat~~ **kvaliteetset** ja ~~kaasavat~~ **kaasavat** rakendamist; [ME 103]
- e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi igakülgne tutvustamine ja levitamine.

⁽³²⁾ Eelkõige **Europass** – kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtne liidu raamistik, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik; Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas; Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem, Euroopa arvestuspunktsüsteem (ECTS), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register, kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustik, Euroopa Regioonide tasandi Euroopa Infokeskuste ja akadeemilise tunnustamise riiklike infokeskuste võrgustik Euroopa Liidus ning Euroguidance'i võrgustikud.

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 7

Jean Monnet' meetmed

Programmiga toetatakse õpetamist, õppimist, uurimistööd ja debatte Euroopa integratsiooni **ning liidu tulevaste probleemide ja võimaluste** teemal, kasutades selleks järgmisi meetmeid: [ME 104]

- a) ~~Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;~~ [ME 105]
- b) Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse ~~muudes~~ **kõigis** valdkondades; [ME 106]
- (c) toetused järgmistele Euroopa huvides tegutsevatele asutustele: Euroopa Ülikool-Instituut, sh selle riikidevahelise valitsemise kool (Firenze); Euroopa Kolledž (Brugge ja Natolini ülikoolilinnakud); Euroopa Avaliku Halduse Instituut (Maastricht); Euroopa Õigusakadeemia (Trier); Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur (Odense) ja Euroopa Rahvusvaheline Koolituskeskus (Nice).

III PEATÜKK

NOORED

Artikkel 8

1. põhimeede

Õpiränne

Noorte valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) noorte õpiränne;
- b) noorte osalemine ühiskonnaelus;
- c) projekti „DiscoverEU“ raames võetavad meetmed;
- d) noorsootöötajate õpiränne.

Artikkel 9

2. põhimeede

Asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Noorte valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) **strateegiliste** partnerluste loomine koostööks ja tavade vahetuseks, sh väiksemahuliste partnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks; [ME 107]
- b) innovatsioonipartnerluste loomine Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks;
- c) **juurdepääsetavate ja kasutajasõbralike** veebiplatvormide ja virtuaalkoostöövahendite loomine. [ME 108]

Artikkel 10

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Noorte valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) liidu noortevaldkonna tegevuskava ettevalmistamine ja rakendamine, kasutades selleks **vajaduse korral** noorteviki võrgustiku tuge; [ME 109]

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) pädevuste ja oskuste kvaliteedi ja läbipaistvuse tõstmiseks ning nende tunnustamiseks vajalike liidu vahendite ja meetmete, eelkõige noortepassi-meetme rakendamine;
- c) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö ~~oluliste~~ **asjaomaste** sidusrühmadega, sh noorte valdkonnas ja ELi noortedialoogi raames tegutsevate üleliiduliste võrgustike, Euroopa ~~vahenduste~~ ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, ~~samuti ja nende toetamine ning~~ Euroopa Noortefoorumi toetamine; [ME 110]
- d) meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi ~~kvaliteetsemat~~ **kvaliteetset** ja ~~kaasavat~~ **kaasavat** rakendamist; [ME 111]
- e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi igakülgne tutvustamine ja levitamine.

IV PEATÜKK

SPORT

Artikkel 11

1. põhimeede

Õpiränne

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel ~~treenimise~~ **treenivate noorte** ja **rohujuure tasandi** spordiga seotud personali õpirännet. [ME 112]

Artikkel 12

2. põhimeede

Asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) partnerluste loomine koostööks ja tavade vahetuseks, sh väiksemahuliste partnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;
- b) spordi Euroopa mõõtme ~~edendamist soodustavate~~ **edendamise soodustamise eesmärgiga** mittetulunduslike, **rohujuure tasandi** spordiürituste, **sealhulgas väikeste ürituste** korraldamine. [ME 113]

Artikkel 13

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) liidu spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonna tegevuskava ettevalmistamine ja rakendamine;
- b) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö ~~oluliste~~ **asjaomaste** sidusrühmadega, sh spordivaldkonnas tegutsevate Euroopa ~~vahenduste~~ ja rahvusvaheliste organisatsioonidega; [ME 114]

Neljapäev, 28. märts 2019

- ba) meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi kvaliteetset ja kaasavat rakendamist; [ME 115]
- bb) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine; [ME 116]
- c) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi, sh spordiauhindade igakülgne tutvustamine ja levitamine.

IVa PEATÜKK

Kaasamine [ME 117]

Artikkel 13a

Kaasamisstrateegia

1. Komisjon töötab 31. märtsiks 2021 välja kaasamismeetmete raamistiku ja nende rakendamissuunised. Tuginedes sellele raamistikule ja pöörates erilist tähelepanu konkreetsetele probleemidele programmile juurdepääsul riiklikus kontekstis, töötavad riiklikud korraldusasutused välja riikliku mitmeaastase kaasamisstrateegia. Strateegia avalikustatakse 30. juuniks 2021 ja selle rakendamist jälgitakse korrapäraselt.
2. Lõikes 1 osutatud raamistikus ja strateegias pööratakse erilist tähelepanu järgmistele elementidele:
 - a) koostöö sotsiaalpartnerite, riiklike ja kohalike ametiasutuste ning kodanikuühiskonnaga;
 - b) nende rohujuure tasandi, kogukonnapõhiste organisatsioonide toetamine, kes töötavad vahetult sihtrühmadega;
 - c) sihtrühmadeni jõudmine ja teabevahetus, sealhulgas kasutajasõbraliku teabe levitamise kaudu;
 - d) taotluskorra lihtsustamine;
 - e) konkreetsete nõustamis-, koolitus- ja tugiteenuste osutamine sihtrühmadele nii enne taotluste esitamist kui ka nende ettevalmistamiseks nende tegelikuks programmis osalemiseks;
 - f) puuetega inimeste juurdepääsu ja tugiteenuste parimad tavad;
 - g) asjakohaste kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete andmete kogumine, et hinnata strateegia tõhusust;
 - h) rahalise toetuse meetmete kohaldamine vastavalt artiklile 13b. [ME 118]

Artikkel 13b

Kaasamisega seotud rahalise toetuse meetmed

1. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd tagamaks, et kehtestatakse piisavad rahalise toetuse meetmed, sealhulgas vajaduse korral eelrahastamine, et toetada piiratud võimalustega inimesi, kelle osalemist programmis takistavad rahalised põhjused kas seetõttu, et nad kannatavad majandusliku halvemuse all, või kuna nende eriolukorra tõttu on programmis osalemise lisakulud suureks tõkkeks. Rahaliste põhjuste ja toetuse taseme hindamisel lähtutakse objektiivsetest kriteeriumidest.
2. Lõikes 1 osutatud rahalise toetuse meetmed võivad hõlmata järgmist:
 - a) toetus, mida saadakse muudest liidu vahenditest, näiteks Euroopa Sotsiaalfond+;
 - b) toetus, mida saadakse riiklikest kavadest;

Neljapäev, 28. märts 2019

c) programmi raames kättesaadavate liikuvusmeetmete kohandamine ja lisatoetus.

3. Käesoleva artikli lõike 2 punkti c nõuete täitmiseks kohandab komisjon vajaduse korral toetusi või volitab riiklike korraldusasutusi neid kohandama, et toetada programmi liikuvusmeetmeid. Komisjon kehtestab samuti vastavalt artikli 14 sätetele programmi rahalise toetuse lisameetmete rahastamiseks eraldi eelarve.

4. Kaasamise hõlbustamise või toetamise meetmetega seotud kulud ei tohi mingil juhul õigustada programmi taotluse tagasilükkamist. [ME 119]

V PEATÜKK
FINANTSSÄTTED

Artikkel 14
Eelarve

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on **2018. aasta püsivhindades 41 097 000 000 eurot** (jooksevhindades ~~30 000 000 000~~ **46 758 000 000** eurot). [ME 120]

Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad iga-aastased assigneeringud mitmeaastase finantsraamistiku piires. [ME 121]

2. Programmi rakendatakse vastavalt järgmisele vahendite soovituslikule jaotusele:

a) ~~24 940 000 000 eurot~~ **83 % lõikes 1 osutatud summast** haridus- ja koolitusvaldkonna meetmetele, sellest [ME 122]

1) vähemalt ~~8 640 000 000 eurot~~ **34,66 %** artikli 4 punktis a ja artikli 5 punktis a osutatud kõrgharidusmeetmetele; [ME 123]

2) vähemalt ~~5 230 000 000 eurot~~ **23 %** artikli 4 punktis b ja artikli 5 punktis a osutatud kutseharidus- ja õppemeetmetele; [ME 124]

3) vähemalt ~~3 790 000 000 eurot~~ **15,63 %** artikli 4 punktis c ja artikli 5 punktis a osutatud üldharidusmeetmetele, **sealhulgas eelkooli- ja alushariduse meetmetele**; [ME 125]

4) vähemalt ~~1 190 000 000 eurot~~ **6 %** artikli 4 punktis d ja artikli 5 punktis a osutatud täiskasvanuharidusmeetmetele; [ME 126]

5) ~~450 000 000 eurot~~ **1,8 %** artiklis 7 osutatud Jean Monnet' meetmetele; [ME 127]

5a) 13,91 % käesoleva lõike punktis a osutatud summast eraldatakse meetmetele, mida hallatakse peamiselt vahetult, sealhulgas artikli 4 punktis e, artikli 5 punktides b–d ja artikli 6 punktides a–f sätestatud meetmetele; [ME 128]

5b) ülejäänud 5 % võib kasutada kõigi II peatükis loetletud meetmete rahastamiseks; [ME 129]

b) ~~3 100 000 000 eurot~~ **10,33 % lõikes 1 osutatud summast** artiklites 8–10 osutatud noortevaldkonna meetmetele; [ME 130]

c) ~~550 000 000 eurot~~ **2 % lõikes 1 osutatud summast** artiklites 11–13 osutatud spordivaldkonna meetmetele ja [ME 131]

d) vähemalt ~~960 000 000 eurot~~ **3,2 % lõikes 1 osutatud summast** riiklike korraldusasutuste tegevuskulude katteks. [ME 132]

Neljapäev, 28. märts 2019

Ülejäänud 1,5 %, mida ei eraldata vastavalt esimeses lõigus osutatud soovituslikule jaotusele, võib kasutada programmi toetuseks. [ME 133]

3. Lisaks lõikes 1 osutatud rahastamispakatile ning selleks, et edendada programmi rahvusvahelist mõõdet, ~~antakse täiendavat rahalist toetust määruse panustavad määrus~~ (EL) .../... [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend] ⁽³³⁾ ja määruse määrus (EL) .../... [ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)] ⁽³⁴⁾ vahenditest, et toetada meetmeid, mida rakendatakse ja hallatakse vastavalt käesolevale määrusele **rahaliselt käesoleva määruse alusel loodud ja rakendatavatesse meetmetesse. Kõnealust toetust rahastatakse kooskõlas määrustega, millega need rahastamisvahendid on loodud. Käesolevat määrust kohaldatakse nende vahendite kasutamise suhtes, tagades samal ajal kooskõla määrustega, millega reguleeritakse naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit ja IPA III** [ME 134]

4. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada ka programmi rakendamise tehnilise ja haldusabi kulude ning ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamismeetmete kulude katteks, sh institutsioonidesisestest IT-süsteemide ning juurdepääsu võimaldamiseks antava abi ja koolituse kulude katteks. [ME 135]

5. Ilma et see piiraks finantsmääruse kohaldamist, võivad esimesse tööprogrammi lisatud projektidest tulenevate meetmete kulud olla rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021.

6. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide palvel programmile üle kanda. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punkti a] või kaudselt kõnealuse artikli [punkti c] alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.

6a. Eelarveliste assigneeringute eraldamise prioriteetid lõikes 2 sätestatud meetmete kaupa määratakse kindlaks artiklis 19 osutatud tööprogrammis. [ME 136]

Artikkel 15

ELi rahastamise vormid ja rakendamise meetodid

1. Programmi rakendatakse järjepidevalt finantsmääruses sätestatud eelarve otsese täitmise korras või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli [61 lõike 1 punktis c] osutatud asutustega.

2. Programmi raames võidakse vahendeid eraldada finantsmääruses sätestatud mis tahes vormis, kuid eelkõige toetuste kujul, hankemenetluse teel ja auhindadena.

3. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse määruse (EL) .../... [successor of the Regulation on the Guarantee Fund] [artikli X] sätteid.

VI PEATÜKK

PROGRAMMIS OSALEMINE

Artikkel 16

Programmiga liitunud kolmandad riigid

1. Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:

a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;

b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid kooskõlas nendele riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;

⁽³³⁾ [Viide]

⁽³⁴⁾ [Viide]

Neljapäev, 28. märts 2019

- c) Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid kooskõlas nende riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;
- d) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimused et selle lepinguga
- on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkatsioon. Need osamaksud loetakse vastavalt finantsmääruse [artikli 21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks;
 - ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust programmi üle;
 - on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

2. Lõikes 1 osutatud riigid osalevad täieõiguslikult programmis vaid tingimusel, et nad täidavad kõiki käesoleva määrusega liikmesriikidele pandud kohustusi

Artikkel 17

Programmiga liitumata kolmandad riigid

Artiklites 4–6, artikli 7 punktides a ja b ning artiklites 8–10, 12 ja 13 osutatud meetmete osas on programm osalemiseks **liidu huvides nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** avatud järgmistele kolmandatele riikidele: **mis tahes kolmandate riikide juriidilistele isikutele.**

a) artiklis 16 osutatud kolmandad riigid, kes ei vasta kõnealuse artikli lõikes 2 sätestatud tingimustele;

b) kõik muud kolmandad riigid. [ME 137]

Artikkel 18

Eelarve otsese ja kaudse täitmise suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Programmis võivad osaleda hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud õigussubjektid.

2. Programmi rakendamisel, sealhulgas osalejate valimisel ja toetuste määramisel tagavad komisjon ja liikmesriigid, et astutakse samme sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ja piiratud võimalustega inimeste osalemisvõimaluste parandamiseks. [ME 138]

3. Nii eelarve otsesest kui ka kaudset täitmist nõudvate valikumenetluste puhul võib finantsmääruse artikli [145 lõike 3 kolmandas taandes] osutatud hindamiskomisjon koosneda väliseksperdistest.

4. Kui haridus-, koolitus-, noorte ja spordivaldkonna avalik-õiguslikud asutused, institutsioonid ja organisatsioonid on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma tuludest avaliku sektori allikatest, peetakse nende finants-, kutse- ja haldussuutlikkust programmi raames võetavate meetmete rakendamise seisukohast piisavaks. Nad ei pea kõnealuse suutlikkuse tõendamiseks lisadokumente esitama.

Neljapäev, 28. märts 2019

4a. Rahalise toetuse (toetuste, ühekordsete maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade) tase vaadatakse korrapäraselt üle ja seda kohandatakse Eurostati andmete põhjal vastuvõtva riigi või piirkonna elukalliduse ja elamiskuludega. Elukalliduse ja elamiskulude kohandamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse reisikulusid vastuvõtvasse riiki või piirkonda ja tagasi. [ME 139]

~~5. Et parandada piiratud võimalustega inimeste osalemisvõimalusi ja tagada programmi sujuv rakendamine, võib komisjon objektiivsete kriteeriumite alusel kohandada või lubada, et artiklis 23 osutatud riiklikud korraldusasutused kohandavad programmi õpirände meetmeid toetatavate toetuste suurus. [ME 140]~~

6. komisjon võib kombineeritud rahastamise alusel algatada projektide rahastamiseks ühiseid projektikonkurse programmiga liitumata kolmandate riikide või nende organisatsioonide ja asutustega. Projekte võib hinnata ja valida ühiste hindamis- ja valikumenetluste alusel, milles asjaomased organisatsioonid ja rahastamisasutused kooskõlas finantsmääruses sätestatud põhimõtetega kokku lepivad.

VII PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ, JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

Artikkel 19

Tööprogramm

~~Programmi rakendatakse Teisesed poliitikameetmed ja prioriteetid, sh artiklites 4–13 kirjeldatud konkreetsete algatuste üksikasjad määratakse kindlaks finantsmääruse artiklis ~~108~~ 110 osutatud tööprogrammide kaudu. Tööprogrammis sätestatakse ka see, kuidas programmi tuleb rakendada. Iga-aastastes tööprogrammis tuleb näidata ka igale meetmele eraldatavat soovituslikku summat ning riiklike korraldusasutuste kaudu hallatavate meetmete korral vahendite jagunemist liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahel. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 31 osutatud kontrollimenetlusega. Komisjonil on õigus võtta vastavalt artiklile 30 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, võttes vastu tööprogrammi. [ME 141]~~

Artikkel 20

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud lisas.

2. Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamise tõhus hindamine, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 30 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vajaduse korral lisa selleks, et näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevale määrusele sätteid, milles käsitletakse järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist.

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et liidu rahaliste vahendite toetusesaadajad finantsmääruse artikli 2 lõike 5 tähenduses koguvad programmi rakendamise ja hindamise järelevalveks vajalikke andmeid tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning piisaval detailsuse astmel. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite toetusesaadajate ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 21

~~Hindamine~~ Hindamised, vahekokkuvõtte ja muutmine [ME 142]

1. **Kõik** hindamised tuleb teha piisavalt aegsasti, et tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis. [ME 143]

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Programmi ~~vahehindamine toimub~~ **vahekokkuvõtte tehakse** siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte **mingil juhul** hiljem kui ~~neli aastat pärast programmi rakendamise algust~~ **31. detsembril 2024.** ~~Vahehindamisega~~ **Vahekokkuvõttega** koos tuleb esitada varasema programmi lõpphindamise aruanne, millest lähtutakse **vahekokkuvõtte koostamisel. Vahekokkuvõttes pööratakse lisaks programmi üldise tõhususe ja tulemuslikkuse hindamisele erilist tähelepanu peatükis IVa sätestatud kaasamismeetmetele, toetusesaajate jaoks programmi lihtsustamiseks tehtavatele jõupingutustele ning artikli 5 punktis b ja artikli 8 punktis c osutatud uute algatuste rakendamisele. Seejuures uurib komisjon programmis osalemise jaotust, eriti piiratud võimalustega inimeste puhul.** [ME 144]

3. Ilma et see piiraks IX peatükis sätestatud nõuete kehtivust ja artiklis 24 osutatud riiklike korraldusasutuste kohustusi, esitavad liikmesriigid komisjonile 30. aprilliks 2024 aruande programmi rakendamise ja mõju kohta oma territooriumil. **Euroopa välisteenistus esitab samalaadse aruande programmi rakendamise ja mõju kohta osalevates arenguriikides.** [ME 145]

3a. Komisjon esitab vajaduse korral ja vahekokkuvõtte põhjal asjakohased seadusandlikud ettepanekud, et käesolevat määrust muuta. Komisjon annab pädevale Euroopa Parlamendi komisjonile ja pädevale Euroopa Nõukogu organile aruande vahekokkuvõtte kohta aru, sh seoses oma otsusega selle kohta, kas käesoleva määruse muutmine on vajalik. [ME 146]

4. Programmi rakendamisperioodi lõpus, ent mitte hiljem kui ~~neli~~ **kolm** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemiku lõppu viib komisjon läbi programmi lõpphindamise. [ME 147]

5. Komisjon edastab ~~hindamiste tulemused~~ **kõik hindamised ja vahekokkuvõtte** koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. [ME 148]

VIII PEATÜKK

TEAVE, KOMMUNIKATSIOON JA TULEMUSTE LEVITAMINE

Artikkel 22

Teave, kommunikatsioon ja tulemuste levitamine

1. Artiklis 24 osutatud riiklikud korraldusasutused peavad **koostöös komisjoniga ja üleliidulise raamistiku põhjal** koostama järjekindla strateegia sihtrühmade tõhusaks teavitamiseks ning selleks, et programmi raames hallatavate meetmetega toetatavate tegevuste tulemusi tõhusalt levitada ja kasutada, **ning** nad abistavad komisjoni programmi, sealhulgas riigi ja liidu tasandil hallatavaid meetmeid ja tegevusi ja programmi tulemusi käsitleva teabe levitamise ülesande täitmisel, ~~teavitades muu hulgas.~~ **Riiklikud korraldusasutused teavitavad** asjaomaseid sihtrühmi oma riigis võetud meetmetest ja korraldatud tegevustest, **et parandada sidusrühmade koostööd ning toetada programmi rakendamisel valdkondadevahelist lähenemisviisi. Suhtlus- ja teavitustegevuses ning teabe levitamisel pööravad komisjon ja riiklikud korraldusasutused kooskõlas peatükiga IVa erilist tähelepanu piiratud võimalustega inimestele, et suurendada nende osalemist programmis.** [ME 149]

1a. Kõik toetusesaajate jaoks olulised programmi dokumendid, sealhulgas taotlusvormid, juhised ja oluline teave, tehakse kättesaadavaks vähemalt kõigis liidu ametlikes keeltes. [ME 150]

2. Liidu rahaliste vahendite saajad teadvustavad vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse, eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides, nad annavad eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele liidu rahaliste vahendite kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

3. Programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevad õigussubjektid kasutavad kommunikatsiooniks ja programmiga seotud teabe levitamiseks nimetust „Erasmus“ „Erasmus+“.

Neljapäev, 28. märts 2019

4. Komisjon võtab programmi, selle raames võetud meetmete ja selle tulemustega seotud teabe- ja kommunikatsioonimeetmeid **ligipääsetaval viisil**. ~~Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega. [ME 151]~~

4a. Lisaks jagavad riiklikud korraldusasutused programmi kohta teavet haridus- ja koolitusasutuste karjäärinõustajatele ning tööturuasututele. [ME 152]

IX PEATÜKK HALDUS- JA AUDITISÜSTEEM

Artikkel 23

Riiklik ametiasutus

1. Hiljemalt [...] nimetavad liikmesriigid komisjonile oma alalise esindaja kaudu esitatavas ametlikus teatises isiku(d), kes on juriidiliselt volitatud tegutsema käesoleva määruse kohaldamisel liikmesriigi nimel riikliku ametiasutusena. Riikliku ametiasutuse asendamisel programmi kestuse ajal teavitab asjaomane liikmesriik sellest sama menetluse alusel kohe ka komisjoni.

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud ja asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise mis tahes õiguslikud ja halduslikud takistused, sealhulgas võimaluse korral meetmed **toetuste maksustamise vältimiseks, õiguste ülekantavuse tagamiseks liidu sotsiaalsüsteemide vahel ja viisade või elamisloa** saamist raskendavate probleemide lahendamiseks. [ME 153]

3. Hiljemalt [...] nimetab riiklik ametiasutus riikliku(d) korraldusasutuse(d). Mitme riikliku korraldusasutuse olemasolu korral loovad liikmesriigid asjakohase mehhanismi, et programmi rakendamise haldamist riigi tasandil koordineerida, ning eelkõige selleks, et tagada programmi ühtne ja kulutõhus rakendamine ja sellekohane tulemuslik suhtlus komisjoniga, samuti selleks, et hõlbustada vahendite võimalikku asutustevahelist ülekandmist, eesmärgiga võimaldada paindlikkust ja liikmesriikidele eraldatud rahaliste vahendite paremat kasutamist. Iga liikmesriik korraldab ise riikliku ametiasutuse ja riikliku korraldusasutuse suhteid, sealhulgas selliseid ülesandeid nagu riikliku korraldusasutuse tööprogrammi koostamine.

Riiklik ametiasutus esitab komisjonile asjakohase eelneva vastavushindamise selle kohta, et riiklik korraldusasutus vastab finantsmääruse artikli [58 lõike 1] punkti c alapunktide v ja vi ning [artikli 60 lõigete 1, 2 ja 3] sätetele ning samuti liidus kehtivatele nõuetele riiklikele korraldusasutuste suhtes kohaldatavate sisekontrollistandarditele ja programmi toetusvahendite haldamise eeskirjadele.

4. Riiklik ametiasutus nimetab sõltumatu auditeerimisasutuse, millele on osutatud artiklis 26.

5. Riiklik ametiasutus lähtub eelneval vastavushindamisel enda korraldatud kontrollidest ja audititest ja/või artiklis 26 osutatud sõltumatu auditeerimisasutuse korraldatud kontrollidest ja audititest. Kui programmile määratud riiklik korraldusasutus on sama, mis eelnevale programmile määratud riiklik korraldusasutus, võivad eelneva vastavushindamise kontrollid ja auditid piirduda uute ja programmispetsiifiliste nõuetega.

6. Juhul, kui komisjon lükkab eelneva vastavushindamise tulemustele tuginedes programmile nimetatud riikliku korraldusasutuse tagasi või kui riiklik korraldusasutus ei vasta komisjoni kehtestatud miinimumnõuetele, peab riiklik ametiasutus tagama, et riikliku korraldusasutuse suhtes võetakse vajalikud parandusmeetmed, et see vastaks komisjoni kehtestatud miinimumnõuetele, või määrama riiklikuks korraldusasutuseks mõne teise asutuse.

7. Riiklik ametiasutus valvab ja kontrollib programmi haldamist riigi tasandil. Riiklik ametiasutus teavitab komisjoni ja konsulteerib komisjoniga õigeaegselt enne selliste otsuste tegemist, mis võivad märkimisväärselt mõjutada programmi haldamist, eelkõige seoses riikliku korraldusasutusega.

8. Riiklik ametiasutus kaasrahastab oma riikliku korraldusasutuse tegevust piisavalt, et tagada programmi juhtimine kooskõlas liidus kohaldatavate eeskirjadega.

Neljapäev, 28. märts 2019

9. Lähtudes riikliku korraldusasutuse iga-aastasest liidu vahendite haldaja kinnitusest, sõltumatu audiitori arvamusest selle kohta ja komisjoni analüüsist riikliku korraldusasutuse vastavuse ja toimimise kohta, esitab riiklik ametiasutus igal aastal komisjonile teabe programmiga seotud järelevalve- ja kontrollitoimingutest. **Võimaluse korral tehakse see teave üldsusele kättesaadavaks.** [ME 154]
10. Riiklik ametiasutus vastutab komisjoni poolt riiklikule korraldusasutusele programmi alusel toetuste andmiseks üle kantud liidu vahendite nõuetekohase haldamise eest.
11. Eeskirjade eiramise, hooletuse või pettuse korral, milles on süüdi riiklik korraldusasutus, samuti juhul kui riikliku korraldusasutuse töös esineb suuri puudusi või tegevusetust ning komisjonil on sellest tulenevalt põhjust riiklikule korraldusasutusele nõudeid esitada, vastutab riiklik ametiasutus komisjoni ees tagasisaamata vahendite hüvitamise eest.
12. Lõikes 11 kirjeldatud asjaolude korral võib riiklik ametiasutus riikliku korraldusasutuse volitused omal algatusel või komisjoni palvel kehtetuks tunnistada. Kui riiklik ametiasutus soovib riikliku korraldusasutuse volitused mõnel muul põhjendatud alusel kehtetuks tunnistada, teatab ta komisjonile kehtetuks tunnistamisest vähemalt kuus kuud enne riikliku korraldusasutuse volituste lõpetamise kavandatud kuupäeva. Sel juhul lepivad riiklik ametiasutus ja komisjon ametlikult kokku konkreetsetes ajalistes üleminekumeetmetes.
13. Kehtetuks tunnistamise korral viib riiklik ametiasutus riiklikus korraldusasutuses, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, läbi vajaliku kontrolli eraldatud liidu rahaliste vahendite üle ning tagab rahaliste vahendite ning programmi haldamiseks vajalike dokumentide ja haldusvahendite takistamatu üleandmise uuele riiklikule korraldusasutusele. Riiklik ametiasutus annab riiklikule korraldusasutusele, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, vajaliku finantstoetuse, et jätkata lepinguliste kohustuste täitmist programmi toetusesaajate ja komisjoni ees, kuni need kohustused lähevad üle uuele riiklikule korraldusasutusele.
14. Komisjoni taotlusel määrab riiklik ametiasutus asutused või organisatsioonid (või selliste asutuste ja organisatsioonide liigi), kes on riigi territooriumil programmi konkreetsetes meetmetes osalemise seisukohast rahastamiskõlblikud.

Artikkel 24

Riiklik korraldusasutus

1. Riiklik korraldusasutus:
- a) on juriidiline isik või osa üksusest, mis on juriidiline isik, ning tema suhtes kehtib asjaomase liikmesriigi õigus; ministeeriumi ei tohi riiklikuks korraldusasutuseks määrata;
 - b) omab oma ülesannete rahuldavaks täitmiseks piisavat haldussuutlikkust, tal on töötajad ja taristu, mis tagavad programmi tõhusa ja tulemusliku haldamise ning liidu vahendite usaldusväärse finantsjuhtimise;
- ba) omab nõutavaid eriteadmisi, mis hõlmavad kõiki programmi osi; [ME 155]**
- c) omab operatiiv- ja õiguslikke vahendeid liidu tasandil kehtestatud haldus-, lepinguliste ja finantsjuhtimise eeskirjade kohaldamiseks;
 - d) pakub piisavaid finantstagatise, mille annab eelistatavalt riigi ametiasutus ja mis vastavad sellele liidu rahaliste vahendite tasemele, mille juhtimise ülesanne talle antakse;
 - e) määratakse programmi kestuse ajaks.
2. Riiklik korraldusasutus vastutab kooskõlas finantsmääruse [artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktidega v ja vi] projekttsükli kõigis etappides artiklis [19] osutatud tööprogrammis kirjeldatud meetmete haldamise eest.

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Riiklik korraldusasutus väljastab finantsmääruse artikli [2 lõike 5] tähenduses toetusesaajatele projektitoetusi toetuslepingu alusel, mille komisjon määrab kindlaks asjaomase programmimeetme puhul.
4. Riiklik korraldusasutus esitab kooskõlas finantsmääruse artikli [60 lõikega 5] komisjonile ja oma riiklikule ametiasutusele igal aastal aruande. Riiklik korraldusasutus vastutab komisjoni nende tähelepanekute rakendamise eest, mille komisjon esitab pärast riikliku korraldusasutuse iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu audiitori arvamuse analüüsi.
5. Riiklik korraldusasutus ei või talle programmi raames usaldatud ülesandeid ega eelarve täitmist delegeerida kolmandale isikule ilma riikliku ametiasutuse ja komisjoni eelneva kirjaliku loata. Riiklik korraldusasutus jääb ainuvastutavaks kolmandale isikule delegeeritud ülesannete eest.
6. Riiklik korraldusasutus, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, jääb juriidiliselt vastutavaks oma lepinguliste kohustuste täitmise eest programmi toetusesaajate ja komisjoni ees, kuni kohustuste üleminekuni uuele riiklikule korraldusasutusele.
7. Riiklik korraldusasutus vastutab programmi alguses eelneva programmiga seotud kehtivate rahastamislepingute haldamise ja lõpetamise eest.

7a. Riiklikud korraldusasutused tagavad koostöös komisjoniga, et määruse rakendamiseks kehtestatud menetlused on järjepidevad ja lihtsad ning et teave on kõrge kvaliteediga, sealhulgas töötades projektitaotluste esitamise ja hindamise jaoks välja ühised standardid. Riiklikud korraldusasutused konsulteerivad korrapäraselt programmi toetusesaajatega, et tagada selle nõude järgimine. [ME 156]

Artikkel 25

Euroopa Komisjon

1. Komisjon vaatab artikli 23 lõikes 3 osutatud riiklike korraldusasutuste suhtes kehtestatud vastavusnõuete põhjal läbi riiklikud haldus- ja kontrollisüsteemid, ta võtab eelkõige aluseks riikliku ametiasutuse eelneva vastavushindamise, riikliku korraldusasutuse iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse ning arvestab nõuetekohaselt teavet, mida riiklik ametiasutus igal aastal programmi järelevalve ja kontrollitoimingute kohta esitab.
2. Kahe kuu jooksul pärast riiklikult ametiasutusest artikli 23 lõikes 3 osutatud eelneva vastavushindamise saamist peab komisjon riikliku korraldusasutuse määramise heaks kiitma, tingimuslikult heaks kiitma või tagasi lükkama. Komisjon ei sõlmi riikliku korraldusasutusega lepingulisi suhteid enne, kui ta on eelneva vastavushindamise heaks kiitnud. Tingimusliku heakskiitmise korral võib komisjon oma lepingulistes suhetes riikliku korraldusasutusega kohaldada proportsionaalseid ettevaatusabinõusid.
3. Komisjon teeb igal aastal riiklikule korraldusasutusele kättesaadavaks järgmised programmi vahendid:
 - a) projektitoetuste vahendid asjaomases liikmesriigis programmi nende meetmete jaoks, mille juhtimine on usaldatud riiklikule korraldusasutusele;
 - b) rahalised vahendid, millega toetatakse riikliku korraldusasutuse tegevust programmi haldamisel ning mis määratakse kindlaks riiklikule korraldusasutusele projektitoetusteks usaldatud liidu vahendite mahu alusel;
 - c) vajaduse korral lisavahendid artikli 6 punktis d, ja artikli 10 punktis d ja artikli 13 punktis ba sätestatud meetmete jaoks. [ME 157]

3a. Komisjon vastutab enda vahetult hallatavate meetmete rakendamise eest. Seetõttu haldab ta kõiki käesoleva määruse II, III ja IV peatükis loetletud programmi meetmete toetus- ja projektitaotluste etappe, kui need on esitanud liiduüleised võrgustikud, Euroopa ja rahvusvahelised organisatsioonid. [ME 158]

Neljapäev, 28. märts 2019

4. Komisjon kehtestab nõuded riikliku korraldusasutuse tööprogrammi kohta. Komisjon ei tee programmi vahendeid riiklikule korraldusasutusele kättesaadavaks enne, kui komisjon on asjaomase riikliku korraldusasutuse tööprogrammi ametlikult heaks kiitnud.
5. Pärast iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse hindamist esitab komisjon riiklikule korraldusasutusele ja riiklikule ametiasutusele oma sellekohase arvamuse ja tähelepanekud.
6. Kui komisjon ei saa iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnitust või sõltumatu auditeerimisasutuse asjakohast arvamust heaks kiita või kui riiklik korraldusasutus ei rakenda komisjoni tähelepanekuid piisavalt, võib komisjon rakendada ettevaatus- ja parandusmeetmeid, mis on vajalikud, et kaitsta liidu finantshuve kooskõlas finantsmääruse artikli [60 lõikega 4].
7. Korraldatakse korrapäraseid kohtumisi riiklike korraldusasutuste võrgustikuga, et tagada programmi ~~ühne~~ **järjepidev** rakendamine kõigis liikmesriikides ja artiklis 17 osutatud kolmandates riikides **ning parimate tavade vahetamine. Sellistele kohtumistele kutsutakse osalema väliseksperthe, sh kodanikuühiskonna, sotsiaalpartnerite ja programmiga ühinenud kolmandate riikide esindajaid. Euroopa Parlament kutsutakse sellistele kohtumistele osalema vaatlejana.** [ME 159]
- 7a. Taotlusprotsessi lihtsustamiseks ja ühtlustamiseks loob komisjon 30. juuniks 2024 programmi jaoks ühise, mitmekeelse universaalse vahendi. Vahend tehakse kättesaadavaks nii veebis kui ka mobiiliseadmetes kõigile üksustele, kes kas saavad programmist toetust või on kaasatud programmi juhtimisse. Vahend annab tulevastele toetusesaajatele teavet ka võimalike partnerite kohta.** [ME 160]
- 7b. Komisjon tagab, et projekti tulemused on avalikult kättesaadavad ja neid levitatakse laialdaselt, et edendada parimate tavade vahetamist riiklike korraldusasutuste, sidusrühmade ja programmi toetusesaaja vahel.** [ME 161]
- 7c. Komisjon töötab 31. detsembriks 2021. aastaks kõigi programmis osalevate üliõpilaste jaoks välja Euroopa üliõpilaspileti. Komisjon teeb hiljemalt 31. detsembril 2025 Euroopa üliõpilaspileti kättesaadavaks kõigile liidus viibivatele üliõpilastele.** [ME 162]

Artikkel 26

Sõltumatu auditeerimisasutus

1. Sõltumatu auditeerimisasutus esitab auditiarvamuse finantsmääruse artikli [60 lõikes 5] osutatud iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta. See arvamus on aluseks finantsmääruse artikli [123] kohasele üldisele kindlusele.
2. Sõltumatu auditeerimisasutus:
 - a) omab vajalikku kutsepädevust avaliku sektori auditite korraldamiseks;
 - b) tagab, et auditeerimisel arvestatakse rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditistandardeid;
 - c) ei oma huvide konflikti seoses õigussubjektiga, mille osa riiklik korraldusasutus on. Täpsemalt ei tohi auditeerimisasutus oma toimingutes sõltuda õigussubjektist, mille osa riiklik korraldusasutus on.
3. Sõltumatu auditeerimisasutus annab komisjonile ja selle esindajatele ning kontrollikojale täieliku juurdepääsu kõigile dokumentidele ja aruannetele, millega tõendatakse riikliku korraldusasutuse iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta esitatud auditiarvamust.

Neljapäev, 28. märts 2019

X PEATÜKK KONTROLLISÜSTEEM

Artikkel 27

Kontrollisüsteemi põhimõtted

1. Komisjon astub vajalikke samme, tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega rikkumiste avastamise korral ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega.
2. Komisjon vastutab programmi meetmete ja riiklike korraldusasutuste hallatava tegevuse järelevalve eest. Ta kehtestab miinimumnõuded riikliku korraldusasutuse ja sõltumatu auditeerimisasutuse kontrollide kohta, **võttes arvesse riigi rahanduse sisekontrolli süsteeme. [ME 163]**
3. Riiklik korraldusasutus vastutab programmi toetusesaajate tegevuse esmase kontrolli eest, millele on viidatud artikli 24 lõikes 2. Kontrollid peavad tagama piisava kindlustunde selles osas, et toetusi kasutatakse sihipäraselt ja kooskõlas kohaldatavate liidu eeskirjadega.
4. Riiklikele korraldusasutustele ülekantavate programmivahendite puhul tagab komisjon oma kontrolli nõuetekohase kooskõlastamise riiklike ametiasutuste ja riiklike korraldusasutustega, lähtudes ühekordse audiitorkontrolli põhimõttest ja järgides riskipõhist analüüsi. Seda sätet ei kohaldata Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) tehtavate uurimiste suhtes.

Artikkel 28

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse alusel või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vahendite saamise tingimusena vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. Euroopa Pettustevastase Ameti puhul hõlmavad need õigused ka õigust korraldada juurdlusi, sealhulgas teha kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi.

XI PEATÜKK

VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS

Artikkel 29

Täiendus liidu muude meetmete, programmide ja rahastamisvahenditega

1. Programmi rakendatakse nii, et sellega on tagatud programmi üldine kooskõla ja täiendus muu asjakohase liidu poliitikaga ning muude programmide ja rahastamisvahenditega, eelkõige nendega, mis on seotud hariduse ja koolituse, kultuuri ja meedia, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, digitaalpoliitika, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühetegevuse-, regionaalpoliitika, rände, julgeoleku ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.
2. Meede, mis on saanud toetust programmi raames, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. **Kumulatiivne rahaline toetus ei ületa meetme toetuskölblikke kulusid. [ME 164]**

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Kui ühte meetet toetatakse rahaliselt nii programmist kui ka määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis 1 osutatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, rakendatakse seda meetet kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega, sh põhjendamatult makstud summade sissenõudmist käsitlevate sätetega.

4. Programmi raames rahastamiskõlblikud meetmed, mida on hinnatud programmi raames läbi viidud projektikonkursi käigus ja mis vastavad selle projektikonkursi puhul kehtivatele kvaliteedi miinimumnõuetele, kuid mida rahaliste vahendite nappuse tõttu ei rahastata, võib välja valida Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu toimuvaks rahastamiseks: **järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele:**

- **neid on hinnatud programmikohaste projektikonkursside raames;**
- **need vastavad kõnealuste projektikonkursside minimaalsetele kvaliteedinõuetele;**
- **need vastavad kõnealuste projektikonkursside minimaalsetele kvaliteedinõuetele;**

võivad nende kõrge kvaliteedi tunnustusena saada kvaliteedimärgise, mis võib muuta nende jaoks hõlpsamaks rahastuse taotlemise muudest allikatest või võimaldada nende valimist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu toimuvaks rahastamiseks, läbimata selleks uut taotlusprotsessi. Sellisel juhul kohaldatakse käesolevas määruses põhinevaid kaasrahastamise määrade ja rahastamiskõlblikkuse sätteid. Neid meetmeid rakendab määruse (EL) .../... [ühissätete määrus] artiklis [65] osutatud korraldusatus kooskõlas kõnealuses määruses sätestatud tingimustega ja fondipõhiste normidega, sh finantskorrektsioone käsitlevate sätetega. [ME 165]

XII PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 30

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. ~~Artiklis~~ **Artiklites 19 ja 20** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028. [ME 166]
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad ~~artiklis artiklites 19 ja 20~~ osutatud ~~volituse~~ **volituste** delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituse delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. [ME 167]
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahehelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 20 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

~~Artikkel 31~~

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) nr 182/2011 kohane komitee.
2. Komitee võib sektoripõhiste küsimustega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes. Asjakohasel juhul võib kooskõlas komitee kodukorraga kutsuda komitee koosolekutel ajutiselt osalema vaatlajatena väliseksperthe, sh sotsiaalpartnerite esindajaid.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. [ME 168]

Neljapäev, 28. märts 2019

Artikkel 32

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1288/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 33

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta määruse (EL) nr 1288/2013 kohaselt algatatud meetmete jätkumist või muutmist, kõnealuse määruse kohaldamist jätkatakse nende meetmete suhtes kuni nende meetmete lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) nr 1288/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Erandina finantsmääruse artikli [130 lõikest 2] võib komisjon nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel käsitleda toetust saanud tegevuste elluviimisega otseselt seotud kulusid, mis on tehtud 2021. aasta esimese kuue kuu jooksul, rahastamiskõlblikuna alates 1. jaanuarist 2021 ka siis, kui toetusesaaja tegi kulutused enne toetuse saamise taotluse esitamist.
4. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 14 lõikes 5 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid ja tegevusi, mis ei ole [31. detsembriks 2027] veel lõpule viidud.
5. Liikmesriigid tagavad riigi tasandil sujuva ülemineku „Erasmus+“ programmi (2014–2020) käigus rakendatud meetmete ja käesoleva programmi käigus rakendatavate meetmete vahel.

Artikkel 34

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [...] [kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Neljapäev, 28. märts 2019

HSA

Näitajad

- 1) Kvaliteetne õpiränne eri taustaga inimestele
- 2) Organisatsioonide ja institutsioonide euroopalikumaks ja rahvusvahelisemaks muutmine

Mida mõõdetakse?

- 3) Programmi raames õpirände meetmetes osalevate inimeste arv
 - 4) Programmi raames õpirände meetmetes osalevate piiratud võimalustega inimeste arv
 - 5) Selliste osalejate osakaal, kes peavad programmi raames õpirände meetmetes osalemist kasulikuks
 - 6) Programmi 1. põhimeetme (õpiränne) ja 2. põhimeetme (koostöö) raames toetust saanud institutsioonide ja organisatsioonide arv
 - 7) Programmi 1. põhimeetme (õpiränne) ja 2. põhimeetme (koostöö) raames esmakordselt toetust saanud organisatsioonide arv
 - 8) Selliste programmi raames toetust saanud institutsioonide ja organisatsioonide osakaal, kes on programmis osalemise tulemusena töötanud välja hästi toimivad teguviisid [ME 169]
-

Neljapäev, 28. märts 2019

Ia LISA

Kõik kvantitatiivsed näitajad tuleb eristada vähemalt liikmesriigi ja soo alusel.

Meetme eesmärk: 1. põhimeede – õpiränne

Näitajad:

Programmi raames õpirände meetmetes ja tegevustes osalevate inimeste arv;

Isikute arv, kes kasutavad programmi raames õpirände toetamiseks virtuaalseid või kombineeritud õppevahendeid;

Isikute arv, kes kasutavad kombineeritud või virtuaalseid õppevahendeid, sest nad ei saa õpirände meetmetes osaleda;

Programmi raames õpirände meetmetes ja tegevustes osalevate organisatsioonide / asutuste arv;

Organisatsioonide / asutuste arv, kes kasutavad programmi raames õpirände toetamiseks virtuaalseid või kombineeritud õppevahendeid;

Organisatsioonide / asutuste arv, kes kasutavad kombineeritud või virtuaalseid õppevahendeid, sest nad ei saa õpirände meetmetes osaleda;

Nende osalejate osakaal, kes on seisukohal, et nad on saanud 1. põhimeetme tegevuses osalemisest kasu;

Nende osalejate osakaal, kes on seisukohal, et nende Euroopasse kuulumise tunne on pärast programmis osalemist kasvanud;

Nende osalejate osakaal, kes on seisukohal, et nende võõrkeeleoskus on pärast programmis osalemist paranenud;

Meetme eesmärk: 2. põhimeede – asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Näitajad:

2. põhimeetme alusel programmi toetatud organisatsioonide/ institutsioonide arv;

Nende organisatsioonide/institutsioonide osakaal, kes on seisukohal, et nad on saanud 2. põhimeetme tegevuses osalemisest kasu;

Nende organisatsioonide/institutsioonide arv, kes kasutavad koostööks liidu vahendeid ja platvorme;

Meetme eesmärk: 3. põhimeede – poliitika kujundamise ja koostöö toetused

Näitajad:

3. põhimeetme alusel programmist kasu saavate organisatsioonide/ institutsioonide arv;

Meetme eesmärk: Kaasamine

Näitajad:

Õpirände meetmetes ja tegevuses osalevate piiratud võimalustega inimeste arv;

Piiratud võimalustega inimeste arv, kes kasutavad programmi raames õpirände toetamiseks virtuaalseid või kombineeritud õppevahendeid;

Piiratud võimalustega inimeste arv, kes kasutavad kombineeritud või virtuaalseid õppevahendeid, sest nad ei saa õpirände meetmetes osaleda;

Neljapäev, 28. märts 2019

*Programmist 1. põhimeetme ja 2. põhimeetme raames esmakordselt toetust saanud organisatsioonide arv;
Piiratud võimalustega inimeste osakaal, kes on seisukohal, et nad on programmis osalemisest kasu saanud;*

Meetme eesmärk: Lihtsustamine

Näitajad:

*2. põhimeetme raames toetust saanud väikesemahuliste partnerluste arv;
Nende osalejate osakaal, kes on seisukohal, et taotlemis-, osalemis- ja hindamiskord on proportsionaalne ja lihtne;
Iga taotluse täitmise keskmine aeg meetmete kaupa võrreldes eelmise programmiga; [ME 170]*

Neljapäev, 28. märts 2019

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

EUROOPA PARLAMENDI AVALDUS

Euroopa Parlamendi seisukohta, mis võeti vastu esimesel lugemisel, tuleks käsitada paketina. Juhul kui 2021.–2027. aasta programmi rahastamispakett on parlamendi seisukoha artikli 14 lõikes 1 sätestatud summast väiksem, jätab Euroopa Parlament endale õiguse oma toetus programmi mis tahes meetmele uuesti läbi vaadata, et tagada programmi põhitegevuste elluviimine ja kaasamiseetmetele suurema toetuse andmine.

Lisaks teeb Euroopa Parlament selgeks, et tema seisukohas esitatud toetus uutele algatustele – eelkõige Euroopa ülikoolidele, erialase tippaseme keskustele ja DiscoverEU-le – sõltub a) käimasolevate katsetappide hindamisest ja b) iga algatuse täpsemast määratlusest. Seni aga kasutab Euroopa Parlament oma eelisõigusi iga-aastase eelarvemenetluse raames, et paigutada asjaomased rahalised vahendid reservi, kuni need tingimused on täidetud.

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0325

Raamistiku loomine jätkusuutlike investeeringute soodustamiseks *I**

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse jätkusuutlike investeeringute soodustamise raamistik (COM(2018)0353 – C8-0207/2018 – 2018/0178(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2021/C 108/56)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0353),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0207/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. oktoobri 2018. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid majandus- ja rahanduskomisjoni ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ühisarutelusid,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A8-0175/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukohta;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2018)0178

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 28. märtsil 2019. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega luuakse jätkusuutlike investeeringute soodustamise raamistik

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 103.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 24.

Neljapäev, 28. märts 2019

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõike 3 eesmärk on luua siseturg, mis töötab Euroopa kestliku arengu heaks, lähtudes muu hulgas tasakaalustatud majanduskasvust ning kõrgest keskkonnakaitse tasemest ja keskkonna kvaliteedi parandamisest.
- (2) 25. septembril 2015 võttis ÜRO Peaassamblee vastu uue ülemaailmse kestliku arengu raamistiku – kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ⁽⁴⁾, mille keskmes on kestliku arengu eesmärgid, mis hõlmavad kestlikkuse kolme sammast: keskkonda, sotsiaalvaldkonda ja majandust/juhtimist. Komisjoni 2016. aasta teatises „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud“ ⁽⁵⁾ seotakse kestliku arengu eesmärgid liidu poliitikaraamistikuga, et kõikides liidu meetmetes ja poliitilistes algatustes – nii liidu piires kui ka ülemaailmselt – võetaks kestliku arengu eesmäärke juba algusest peale arvesse. Euroopa Ülemkogu 20. juuni 2017. aasta järeldustes ⁽⁶⁾ kinnitati Euroopa Liidu ja liikmesriikide pühendumust aasta 2030 tegevuskava täielikule, järjepidevale, terviklikule, integreeritud ja tulemuslikule rakendamisele tihedas koostöös partnerite ja muude sidusrühmadega.
- (3) Aastal 2016 sõlmis nõukogu liidu nimel Pariisi kliimakokkuleppe ⁽⁷⁾. Pariisi kliimakokkuleppe artikli 2 lõike 1 punktis c seatakse eesmärgiks tugevdada kliimamuutusevastaseid meetmeid, muu hulgas pannes finantsvood liikuma selliselt, et need soodustaksid vähest kasvuhoonegaaside heidet ja kliimamuutustele vastupanuvõimelist arengut.
- (4) Jätkusuutlikkus ja üleminek vähese CO₂-heitega ning kliimamuutustele vastupanuvõimelisele ja ressursitõhusamale ringmajandusele on liidu majanduse pikaajalise konkurentsivõime tagamisel võtmetähtsusega. Jätkusuutlikkus on kaua olnud Euroopa Liidu ürituse keskmes ja ka aluslepingutes tunnustatakse selle sotsiaalset ja keskkonnamõõdet.
- (5) Detsembris 2016 andis komisjon kõrgetasemelisele eksperdirühmale volituse töötada välja üldine ja põhjalik liidu jätkusuutliku rahanduse strateegia. Kõrgetasemelise eksperdirühma 31. jaanuaril 2018 avaldatud aruandes ⁽⁸⁾ kutsutakse üles looma liidu tasandil tehniliselt töökindlat klassifitseerimissüsteemi, et tuua selgust sellesse, millised tegevused on „rohelised“ või „jätkusuutlikud“, alates kliimamuutuste leevendamisest.
- (6) Märtsis 2018 avaldas komisjon oma tegevuskava „Jätkusuutliku majanduskasvu rahastamine“ ⁽⁹⁾, milles pandi paika kõrgelennuline ja põhjalik jätkusuutliku rahanduse strateegia. Üks kõnealuses tegevuskavas sätestatud eesmärgid on suunata kapitalivood jätkusuutlikusse investeerimisse, et saavutada kestlik ja kaasav majanduskasv. Ühtse jätkusuutlike tegevusalade klassifikatsioonisüsteemi ja jätkusuutlikkuse määra kindlakstegemise näitajate loomine on kõige olulisem ja kiireloomulisem tegevuskavas ette nähtud meede. Tegevuskavas tunnustatakse, et

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 103.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 24.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ Muudame maailma: säästva arengu tegevuskava aastaks 2030 (ÜRO, 2015), kättesaadav aadressil <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁽⁵⁾ COM(2016)0739.

⁽⁶⁾ CO EUR 17, CONCL. 5.

⁽⁷⁾ Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4).

⁽⁸⁾ ELi jätkusuutliku rahanduse kõrgetasemelise eksperdirühma lõpparuanne „Financing a Sustainable European Economy“, kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf.

⁽⁹⁾ COM(2018)0097.

Neljapäev, 28. märts 2019

kapitalivoogude ümbersuunamine jätkusuutlikumatesse tegevusaladesse peab tuginema ühisele, **terviklikule** arusaamale sellest, ~~mida tähendab mõiste „jätkusuutlik“~~ **kuudas majandustegevus ja investeringud mõjutavad keskkonnasäästlikkust ja ressursitõhusust**. Esimese sammuna peaksid selged juhised keskkonnanäesmärkide saavutamisele kaasa aitavate tegevuste kohta võimaldama investoritel selgust saada selles, millistest investeeringutest rahastatakse keskkonnasäästlike majandustegevusalasid. Hiljem võib ~~majandustegevusalasid~~ **vastavalt nende jätkusuutlikkuse määrale. Võttes arvesse ÜRO säästva arengu eesmärgi ja Euroopa Ülemkogu 20. juuni 2017. aasta järeldusi, tuleks välja töötada ka** lisajuhised muude jätkusuutlikkuseesmärkide, sealhulgas sotsiaalsete ja juhtimisalaste eesmärkide saavutamisele kaasa aitavate tegevusalade kohta, **millega tagatakse tegevuskava 2030 täielik, järjepidev, terviklik, integreeritud ja tulemuslik rakendamine.** [ME 80]

- (6a) Tunnistades pakulist vajadust võidelda kliimamuutustega, võib kitsa keskendumisega üksnes süsinikdioksiidi lekkele kaasneda negatiivne järeldus, mille tulemusel suunatakse investeringuvood sihtmärkidele, mis kujutavad endast muid keskkonnariske. Seetõttu tuleb sisse seada asjakohased kaitsemeetmed, tagamaks, et majandustegevus ei kahjusta teisi keskkonnanäesmeid eesmärgi, nagu elurikkus ja energiatõhusus. Investorid vajavad keskkonnariskide ja nende mõju kohta võrreldavat ja terviklikku teavet, et hinnata nende üldpilti, milles võetakse arvesse enam kui vaid süsinikdioksiidi leket. [ME 2]
- (6b) Arvestades mitmetes omavahel seotud valdkondades esinevat keskkonnaseisundi halvenemist ja loodusvarade ülekasutamist, on tarvis rakendada süsteemset lähenemisviisi üha kiirenevas tempos arenevate negatiivsete suundumuste tõkestamiseks, nagu elurikkuse vähenemine, üleilmne loodusvarade ülekasutamine, uute ohtude, nagu ohtlike kemikaalide ja nende segude levimine, toidunappus, kliimamuutused, osoonikihi kahanemine, ookeanide hapestumine, magevee ammendumine ja maakasutussüsteemi muutus. Seetõttu on vaja, et võetavad meetmed oleksid tulevikku suunatud ja vastaksid eesootavatele probleemidele. Kõnealuste probleemide mastaabi arvestades tuleb kasutusele võtta terviklik ja ambitsioonikas lähenemisviis ja kohaldada rangelt ettevaatuspõhimõtet. [ME 3]
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 1386/2013/EL⁽¹⁰⁾ kutsuti üles suurendama erasektorist saadavat rahastust keskkonna ja kliimaga seotud kulutuste jaoks, eelkõige kehtestades stiimulid ja meetodid, mis ergutavad ettevõtjaid mõõtma oma ettevõtte keskkonnakulusid ja keskkonnateenuste kasutamisest saadavat kasumit.
- (7a) Euroopa Parlamendi 29. mai 2018. aasta algatusraportis jätkusuutliku rahanduse kohta tuuakse jätkusuutliku investeerimise stiimuli oluliste elementidena välja jätkusuutlikkuse näitajad ja taksonoomia. Tuleks tagada kooskõla asjakohaste õigusaktidega. [ME 4]
- (8) Kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks liidus on vaja kapitalivood suunata jätkusuutlikesse investeringutesse. Tähtis on, et nende eesmärkide saavutamiseks kasutataks täielikult kõiki siseturu võimalusi. Samuti on oluline tagada, et kestlikku arengusse suunatud kapitalivoogusid siseturul ei katkestataks.
- (8a) Probleemide ulatuse tõttu peaks kogu finantssüsteem järk-järgult liikuma selle suunas, et toetada majanduse jätkusuutlikku toimimist. Selleks tuleb jätkusuutlikku rahastamist süvalaiendada ning samuti on vaja kaaluda finantstoodete ja -teenuste jätkusuutlikkuse mõju. [ME 5]
- (9) Keskkonnasäästlike eesmärgi taotlevate finantstoodete pakkumine on tõhus viis suunata erainvesteeringuid järk-järgult ümber negatiivse keskkonnamõjuga tegevusaladest rohkem jätkusuutlikesse tegevusaladesse. Riiklikel nõuetel finantstoodete, teenuste ja ettevõtete võlakirjade turustamiseks jätkusuutlike investeringutena, nagu on sätestatud käesolevas määruses, eelkõige nõuetel, mis lubavad asjaomastel turuosalistel kasutada riiklikku määrgist, on eesmärk suurendada investorite usaldust ja riskiteadlikkust, luua nähtavust ja tegelda „rohepesu“ muredega. „Rohepesu“ tähendab tava, mille kohaselt turustatakse finantstoodet keskkonnasõbralikuna, et saada ebaõiglane konkurentsieelis, samas kui toode ei vasta tegelikult kõige põhilisematele keskkonnastandarditele. Praegu on määrgistussüsteemid kehtestatud vähestes liikmesriikides. Need põhinevad erinevatel taksonoomiatel, mille alusel klassifitseeritakse keskkonnasäästlike majandustegevusalasid. Arvestades Pariisi kokkuleppe alusel ja liidu tasandil võetud poliitilisi kohustusi, on tõenäoline, et üha enam liikmesriike kehtestab turuosalistele määrgistamiskavad või

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnanäes tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

Neljapäev, 28. märts 2019

muud nõuded finantstoodete või äriühingu võlakirjade turustamiseks keskkonناسäästliku tootena. Seejuures kasutaksid liikmesriigid selle kindlakstegemiseks, milliseid investeeringuid saab pidada jätkusuutlikuks, oma riiklikke taksonoomiaid. Kui sellised riiklikud nõuded põhinevad erinevatel kriteeriumidel **ja näitajatel**, mille alusel majandustegevusala kvalifitseerub keskkonناسäästlikuks, siis ei ole investorid huvitatud investeerimast piiriülevalt, sest neil on raske erinevaid investeerimisvõimalusi omavahel võrrelda. Lisaks peaksid ettevõtjad, kes soovivad meelitada ligi investeeringuid kogu liidu territooriumilt, vastama eri liikmesriikides erinevatele kriteeriumidele, et nende tegevust võiks eri määrgiste saamiseks pidada keskkonناسäästlikuks. Ühetaoliste kriteeriumide **ja näitajate puudumine suunab investeeringuid keskkondlikult ebatõhusal ja mõnel juhul ka tõkestaval viisil, mis viib keskkonna- ja jätkusuutlikkuse alaste eesmärkide saavutamise nurjumiseni. Kõnealune** puudumine suurendab seega kulusid ja pelutab ettevõtjaid märkimisväärselt ning kujutab endast takistust juurdepääsul piiriülestele kapitaliturgudele jätkusuutlike investeeringute saamiseks. Eeldatakse, et tõkkes, mis takistavad juurdepääsu piiriülestele kapitaliturgudele, et hankida vahendeid jätkusuutlike projektide jaoks, kasvavad veelgi. Seepärast peaksid tuleks kriteeriumid **ja näitajad**, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala on keskkonناسäästlik, olema **jätkusuutlikkuse määra**, liidu tasandil ühtlustatud järk-järgult ühtlustada, et kõrvaldada siseturu toimimist takistavad asjaolud ja hoida ära nende teket tulevikus. Sellise **teabe, parameetrite ja kriteeriumide** ühtlustamise tulemusena on ettevõtjatel lihtsam hankida rahastust oma keskkonناسäästliku keskkonناسäästliku tegevuse jaoks piiri tagant, sest nende majandustegevust saab võrrelda ühtsete kriteeriumide **ja näitajate** alusel, et valida nad välja keskkonناسäästlike investeeringute alusvaraks. Seetõttu lihtsustab see liidu piires investeeringute ligimeelitamist piiri tagant. [ME 6]

- (9a) Et liit täidaks oma keskkonna- ja kliimaalased kohustused, tuleb kaasata erainvesteeringuid. See nõuab pikaajalist planeerimist ning regulatiivset stabiilsust ja prognoositavust investorite jaoks. Et tagada jätkusuutlike investeeringute jaoks ühtne poliitikaraamistik, on seetõttu oluline, et käesoleva määruse sätted tugineksid olemasolevatele liidu õigusaktidele. [ME 7]
- (10) Kui turuosalised ei selgita avalikust, kuidas tegevusalad, millesse investeeritakse, **mõjuvad negatiivselt või positiivselt** aitavad kaasa keskkonناسäästlikkuse saavutamisele, või kui nad kasutavad oma majandustegevusala keskkonناسäästlikkuse määra selgituses teistsugust „jätkusuutliku“ majandustegevusala mõistet **mõju tuvastamiseks teistsuguseid parameetreid ja kriteeriume**, võivad investorid leida, et kõigi nende erinevate finantstoodete kontrollimine ja võrdlemine on ebaproportsionaalselt koormav. On leitud, et see heidutab investoreid „rohelistesse“ jätkusuutlikesse finantstoodetesse investeerimast. Lisaks avaldab investorite usalduse puudumine tuntuvat kahjulikku mõju jätkusuutlike investeeringute turule. Peale selle on ilmnenu, et riigisisesed eeskirjad või turupõhised algatused, millega tahetakse seda küsimust lahendada riigi piires, killustavad siseturgu. Kui finantsturu osalised avalikustavad, kuidas finantstooted, mis on nende väitel keskkonناسäästlikud, vastavad keskkonناسäästlikkusele, ning kui selliste andmete avalikustamisel kasutatakse kogu liidus ühiseid kriteeriume, mille alusel selgitada välja, mis on keskkonناسäästlik majandustegevusala, aitab see investoritel võrrelda keskkonناسäästlike investeerimisvõimalusi investeerimisvõimaluste keskkonناسäästliku mõju piiriülevalt **ja stimuleerib investeerimisobjektiks olevaid äriühinguid muutma oma ärimudelid jätkusuutlikumaks**. Investorid investeerivad „rohelistesse“ finantstoodetesse kogu liidus suurema kindlustundega, mis parandab siseturu toimimist. [ME 8]
- (10a) Et saavutada mõistlikku keskkonna- ja laiemat kestlikku mõju, vähendada finantsturu osaliste ja sidusrühmade tarbetut halduskoormust ja hõlbustada jätkusuutlikesse majandustegevusaladesse investeerivate Euroopa finantsturgude kasvu, peab taksonoomia põhinema ühtlustatud, võrreldavatel ja ühtsetel kriteeriumidel ja näitajatel, sealhulgas vähemalt ringmajanduse näitajatel. Kõnealused näitajad tuleks viia kooskõlla ühtse olusringi hindamise metoodikaga ja neid tuleks rakendada kõigis liidu regulatiivsetes algatustes. Need peaksid olema majandustegevusalade, investeerimisriski ja keskkonناسäästliku mõju hindamise alus. Vältida tuleb eeskirjade kattumist, mis ei ole kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega ja mida ei kohaldata proportsionaalselt ning mis ei ole kooskõlas eesmärgiga luua ühtne terminoloogia ja selge õigusraamistik. Tuleks vältida nii ametiasutuste kui ka finantseerimisasutuste tarbetut koormamist. Samuti tuleks enne taksonoomia ja seonduvate kriteeriumide jõustumist selgelt määratleda tehniliste sõelumiskriteeriumide ulatus ja kasutamine ning seos teiste algatustega. Keskkonناسäästlike majandustegevusalade ühtlustatud kriteeriumide kehtestamisel

Neljapäev, 28. märts 2019

tuleks võtta arvesse liikmesriikide pädevust eri poliitikavaldkondades. Käesoleva määruse nõudeid tuleks käesolevas määruses sätestatud väikeste ja lihtsa struktuuriga asutuste suhtes kohaldada proportsionaalsel viisil. [ME 9]

- (10b) Näitajad tuleks ühtlustada olemasolevate ettevõtmistega, nagu muu hulgas komisjoni, Euroopa Keskkonnaameti ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni tegevusega, ja neis tuleks arvesse võtta keskkonnamõju seoses CO₂ ja muude heitkogustega, elurikkusega, jäätmete tootmisega, energia- ja taastuenergia, toorainete ja veekasutusega ning otsese ja kaudse maakasutusega, nagu on sätestatud komisjoni ringmajanduse seireraamistikus (COM(2018)0029), ELi ringmajanduse loomise tegevuskavas (COM(2015)0614) ning Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioonis ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta (2014/2208(INI)). Lisaks tuleks näitajate kavandamisel arvesse võtta Euroopa Komisjoni ringmajanduse rahastamise eksperdirühma soovitusi. Komisjon peaks hindama, kuidas integreerida eksperdirühma tööd tehniliste ekspertide rühma tööga. Näitajate puhul tuleks arvesse võtta rahvusvaheliselt tunnustatud jätkusuutlikke standardeid. [ME 10]
- (11) Selleks et kõrvaldada olemasolevad tõkked, mis takistavad siseturu toimimist, ja hoida ära selliste tõkete teke tulevikus, tuleks liikmesriikidelt **ja liidult** nõuda, et kui nad kehtestavad turuosalistele riigi tasandil nõudeid, mille kohaselt võib finantstootedele, **-teenustele** või äriühingu võlakirjadele anda keskkonناسäästlikkuse määra, kasutaksid nad ühist keskkonناسäästlike investeeringute **investeeringute keskkonناسäästlikkuse määrale rajanevat ühist** mõistet. Samadel põhjustel peaksid fondivalitsejad ja institutsionaalsed investorid, kes soovivad näidata end keskkonناسäästlikke taotlejana, kasutama selleks, et näidata, kuidas nad püüavad neid eesmärgi saavutada, sama keskkonناسäästlike investeeringute mõistet **ning kasutama keskkonnamõju kalkuleerimiseks samu näitajaid, parameetreid ja kriteeriume.** [ME 11]
- (12) Keskkonناسäästlike tegevusalade kriteeriumide kehtestamine võib julgustada firmasid avaldama oma veebisaidil vabatahtlikult teavet oma keskkonناسäästlike tegevuste kohta. See **Tegevusalade keskkonnamõju** teave mitte ainult ei aita **aitab** asjaomastel finantsturu osalistel hõlpsasti kindlaks teha, millised firmad tegelevad keskkonناسäästlike majandustegevusega, vaid hõlbustavad neil firmadel ka oma „rohelise“ tegevuse jaoks **välja selgitada ja kindlaks määrata firmade majandustegevuse keskkonناسäästlikkuse määra ja lihtsustab ka firmadel** rahaliste vahendite hankimist. [ME 12]
- (13) Liidu keskkonناسäästlike majandustegevusalade klassifikaator peaks **Majandustegevusalade keskkonnamõju kindlaksmääramise seisukohalt asjakohased, kogu liitu hõlmavad näitajad peaksid** võimaldama töötada välja liidu tulevast poliitikat **ja strateegiaid**, sealhulgas üleliidulisi keskkonناسäästlike finantstooted standardeid, ning võimaldama lõppkokkuvõttes kehtestada määrgised, millega tunnustatakse kogu liidus ametlikult vastavust nendele standarditele, **ning samuti peaksid need olema muude majanduslike ja regulatiivsete meetmete ning usaldatavusnõuete alus.** Tulevaste liidu õigusaktide jaoks, millega tahetakse teha võimalikuks keskkonناسäästlike investeeringud **hõlbustada üleminekut negatiivse keskkonnamõjuga investeeringutelt positiivse mõjuga investeeringutele**, on võrdlusaluseks vaja ühetaolisi õiguslikke nõudeid selle kohta, milliseid investeeringuid võib pidada keskkonناسäästlikeks **milline peab olema investeeringute keskkonناسäästlikkuse määra**, lähtudes ühetaolistest keskkonناسäästlike kriteeriumidest majandustegevusalade kriteeriumidest **keskkonناسäästlikkuse määra tuvastamiseks ja ühistest näitajatest investeeringute keskkonnamõju hindamiseks.** [ME 13]
- (14) Liidus kestliku arengu eesmärkide saavutamisel ~~on~~ **võivad** sellised poliitilised valikud nagu Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi loomine ~~osutunud tõhusaks vahendiks~~ **olla tõhus vahend**, mis aitab **kaasata ja** suunata erasektori investeeringuid koos avaliku sektori kulutustega jätkusuutlikesse investeeringutesse. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/1017 ⁽¹⁾ on Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondist rahastatavatele taristu- ja innovatsiooniprojektidele ette nähtud **horisontaalsete** kliimainvesteeringute sihttase 40 %. Ühised majandustegevuse-

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2396, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1316/2013 ja (EL) 2015/1017 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kestuse pikendamise ning kõnealuse fondi ja Euroopa investeerimisnõustamise keskuse tehnilise täiustamise osas (ELT L 345, 27.12.2017, lk 34).

Neljapäev, 28. märts 2019

Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 511/2014,⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 995/2010,⁽¹⁸⁾ metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse tegevuskava⁽¹⁹⁾ ning looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise tegevuskava⁽²⁰⁾.

- (20) Iga keskkonnaneesmärgi jaoks tuleks sätestada ühetaolised, **ühtlustatud näitajate kaudu saadud teabel põhinevad** kriteeriumid, mille alusel majandustegevusala saab pidada selle eesmärgi saavutamisse oluliselt panustavaks. Ühetaoliste kriteeriumide üks elemente peaks olema olulise kahju vältimine ükskõik millisele käesolevas määruses sätestatud keskkonnaneesmärgile. Selle eesmärk on vältida investeeringute pidamist keskkonناسäästlikeks, kui nendest investeeringutest rahastatav majandustegevus kahjustab keskkonda sellisel määral, mis kaalub üles nende panuse keskkonnaneesmärgi. Olulise panuse andmise ja olulise kahju mitte põhjustamise tingimused peaks võimaldama investeerimist keskkonناسäästlikku majandustegevusse, et anda tegelik panus keskkonnaneesmärkide saavutamisse. [ME 18]
- (21) Tuletades meelde Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühist tahet järgida kestliku ja kaasava majanduskasvu toetamiseks Euroopa sotsiaalõiguste sambas ette nähtud põhimõtteid ning tunnistades rahvusvaheliste inimõiguste ja töötaja õiguste miinimumstandardite asjakohasust, peaks minimaalsete kaitsemeetmete järgimine olema eeltingimuseks, et majandustegevusala saaks pidada keskkonناسäästlikuks. Sel põhjusel peaks majandustegevust saama lugeda keskkonناسäästlikuks ainult siis, kui seejuures järgitakse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooni ning ILO kaheksat põhikonventsiooni. ILO põhikonventsioonides on kindlaks määratud inimõigused ja töötajate õigused, mida äriühingud peavad austama. Mitmed nendest rahvusvahelistest normidest on sätestatud ka Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige orjapidamise ja sunniviisilise töö keeld ning diskrimineerimiskeeld. Need miinimumkaitsemeetmed ei piira võimalust rakendada liidu õiguses sätestatud rangemaid keskkonna-, tervise- ja ohutus- ning sotsiaalse jätkusuutlikkuse nõudeid, kui see on asjakohane.
- (22) Arvestades konkreetseid tehnilisi üksikasju, mida on vaja majandustegevuse keskkonnamõju hindamiseks, ning teaduse ja tehnoloogia kiiret muutumist, tuleks ~~keskkonناسäästliku majandustegevuse~~ kriteeriume, **mille abil tehakse kindlaks majandustegevuse keskkonناسäästlikkuse määr**, korrapäraselt nende muutustega kohandada. Et kriteeriumid **ja näitajad** oleksid teaduslike tõendite põhjal ning ekspertidelt ja asjaomastelt sidusrühmadelt saadud seisukohtade järgi ajakohased, tuleks olulise panuse ja olulise kahju tingimused sätestada eri majandustegevuste jaoks suurema üksikasjalikkusega ja neid tuleks korrapäraselt ajakohastada. Selleks peaks komisjon kehtestama erinevatele majandustegevusaladele üksikasjalikud ja kalibreeritud tehnilised sõelumiskriteeriumid **ja ühtlustatud näitajate kogumi**, lähtudes mitme sidusrühmaga jätkusuutliku rahanduse platvormilt saadud tehnilisest tagasisidest. [ME 19]
- (23) Mõni majandustegevusala avaldab keskkonnale negatiivset mõju ning seda negatiivset mõju vähendades võib anda olulise panuse ühe või mitme keskkonnaneesmärgi saavutamisse. Nende majandustegevusalade puhul on asjakohane sätestada sellised tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis nõuavad olulist keskkonnatoime paranemist, võrreldes muu hulgas tööstusharu keskmisega, **et kaaluda, kas tegevus võib anda olulise panuse ühe või mitme keskkonnaneesmärgi saavutamisse**. Need kriteeriumid peaksid arvesse võtma ka konkreetse majandustegevusala pikaajalist (**st rohkem kui kolm aastat**) mõju, **eelkõige toodete ja teenuste keskkonnakasvu ja vahetoodete panust, ning seega andma hinnangu kõigi tootmis- ja kasutusfaaside mõju kohta kogu väärtusahela ja olelusringi jooksul**. [ME 20]

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 511/2014 geneetiliste ressursside juurdepääsu ja nende kasutamise saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokollist tulenevate kasutajate jaoks ette nähtud vastavusmeetmete kohta liidus (ELT L 150, 20.5.2014, lk 59).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

⁽¹⁹⁾ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: „Metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahaldus ja puidukaubandus – ELi tegevuskava ettepanek“ (COM(2003)0251).

⁽²⁰⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks“ (COM(2016)0087).

Neljapäev, 28. märts 2019

- (24) Majandustegevusala ei tohiks lugeda keskkonnasäästlikuks, kui selle tekitatud keskkonnakahju ületab sellest saadava kasu **see ei too keskkonnale puhaskasu**. Tehnilistes sõelumiskriteeriumides tuleks välja selgitada muudele eesmärkidele olulise kahju tekitamise vältimiseks vajalikud miinimumnõuded. Tehnilisi sõelumiskriteeriume kindlaks määrates ja ajakohastades peaks komisjon tagama, et need kriteeriumid **põhinevad oleksid mõistlikud, proportsionaalsed ja põhineksid** olemasolevatel teaduslikel tõenditel ning et neis võetaks arvesse tehnoloogia kogu väärtusahelat ja et neid ajakohastatakse korrapäraselt **olelusringi. Samuti peaks komisjon tagama nende korrapärase ajakohastamise**. Kui teaduse areng ei võimalda riski piisava täpsusega määrata, tuleks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 191 rakendada ettevaatuspõhimõtet. [ME 21]
- (25) Tehnilisi sõelumiskriteeriume **ja ühtlustatud näitajate kogumit** kindlaks määrates ja ajakohastades peaks komisjon võtma arvesse liidu asjaomaseid õigusnorme ja juba kehtestatud mitteseadusandlikke akte, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 66/2010⁽²¹⁾, ELi keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi⁽²²⁾, ELi keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume⁽²³⁾, komisjoni ringmajanduse platvormi, olelusringi hindamise Euroopa platvormi ning toodete ja organisatsioonide keskkonnajalajälje leidmise normide alal tehtavat tööd⁽²⁴⁾. Et vältida tarbetuid lahknevusi juba olemasolevate muuotstarbeliste majandustegevusalade klassifikaatoritega, peaks komisjon arvesse võtma ka keskkonkaupade ja -teenuste sektori statistilisi klassifikaatoreid, nimelt keskkonnakaitse tegevusalade ja kulutuste klassifikaatorit (CEPA) ja ressursihalduse tegevusalade klassifikaatorit (CREMA)⁽²⁵⁾. [ME 22]
- (26) Tehnilisi sõelumiskriteeriume **ja ühtlustatud näitajaid** kindlaks määrates ja ajakohastades peaks komisjon võtma arvesse ka ~~taristusektori eripära~~ **eri sektorite eripärasid** ning peaks kulude-tulude analüüsis arvestama keskkonnanalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke välismõjusid. Sellega seoses peaks komisjon kaaluma rahvusvaheliste organisatsioonide, nagu OECD tööd, asjaomaseid liidu õigusakte ja standardeid, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/42/EÜ⁽²⁶⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL⁽²⁷⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL⁽²⁸⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL⁽²⁹⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL⁽³⁰⁾ ja kehtivat meetodikat. Selles kontekstis peaksid tehnilised sõelumiskriteeriumid **ja näitajad** edendama projekti olelusringi kõikides etappides sobivaid juhtimisraamistikke, millesse on integreeritud keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurid, nagu on osutatud ÜRO toetatavates vastutustundliku investeerimise põhimõtetes⁽³¹⁾. [ME 23]
- (26a) **Komisjon peaks tehniliste sõelumiskriteeriumide kindlaksmääramisel võtma arvesse ka üleminekumeetmeid tegevustele, mis toetavad üleminekut säästvamale ja vähese CO₂-heitega majandusele. Selliseid ettevõtjaid, kes praegu tegelevad keskkonnale väga kahjuliku majandustegevusega, tuleks stimuleerida kiirelt üle minema**

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1).

⁽²³⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Keskkonnahoidlikud riigihanked“ ({SEC(2008)2124} {SEC(2008)2125} {SEC(2008) 2126} COM(2008)0400).

⁽²⁴⁾ 2013/179/EL: Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 538/2014, millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta (ELT L 158, 27.5.2014, lk 113), ~~artiklid 4 IV ja 5 V lisa~~.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30).

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja posti-teenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihanked ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

⁽³¹⁾ <https://www.unpri.org/pri/what-are-the-principles-for-responsible-investment>.

Neljapäev, 28. märts 2019

keskkonnasäästlikule või vähemalt keskkonna seisukohast probleeme mittetekitavale tegevusele. Tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid selliseid üleminekuprotsesse nende toimimisel soodustama. Kui suur osa ettevõtjaid, kes tegelevad konkreetse kahjuliku tegevusega, on tõendatavalt alustanud sellist üleminekut, võidakse seda sõelumiskriteeriumides arvesse võtta. Ülemineku nimel tehtavaid tõsisid pingutusi saab tõendada muu hulgas pideva teadus- ja arendustegevuse, uut ja keskkonnasäästlikumat tehnoloogiat toetavate suurte investeerimisprojektide või konkreetsete üleminekukavadega vähemalt rakendamise varajastes etappides. [ME 24]

- (27) Et keskkonnasäästliku majandustegevuse tarvis rahalisi vahendeid hankides **stimuleerida keskkonnasäästlikku innovatsiooni ja** konkurentsi mitte moonutada, peaksid tehnilised sõelumiskriteeriumid tagama, et keskkonnasäästlikuks kvalifitseeruksid kõik teatud sektoris **makrosectoritesse (st NACE sektorid, näiteks põllumajandus, metsandus ja kalandus, tootmine, elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine, ehitus, transport ja ladustamine)** kuuluvad majandustegevusalad ja et kui nad annavad võrdse panuse ühe või mitme käesolevas määruses sätestatud keskkonnaeesmärgi saavutamisse, koheldakse neid võrdselt, **samal ajal mitte oluliselt kahjustades muid artiklites 3 ja 12 sätestatud keskkonnaeesmärke**. Potentsiaalne võime anda panus nende keskkonnaeesmärkide saavutamisse võib eri sektorites siiski erineda ja see peaks ka kriteeriumides **sõelumiskriteeriumides** kajastuma. Sektor **Majanduse makrosectorite** lõikes ei tohiks need kriteeriumid aga seada teatavaid majandustegevusalasid ebaõiglaselt teistega võrreldes halvemasse olukorda, kui esimeste panus keskkonnaeesmärkide saavutamisse on samaväärne viimaste panusega, **samal ajal mitte oluliselt kahjustades muid artiklites 3 ja 12 osutatud keskkonnaeesmärke**. [ME 25]
- (27a) **Keskkonnasäästlikud tegevusalad on kogu väärtusahelas välja töötatud tehnoloogia ja toodete tulemus. Seetõttu tuleks tehnilistes sõelumiskriteeriumides arvesse võtta kogu väärtusahela rolli alates tooraine töötlemisest kuni lõpptoote valmimise ja selle jäätme faasini keskkonnasäästliku tegevuse lõppfaasis.** [ME 26]
- (27b) **Et vältida hästi toimivate väärtusahelate häireid, tuleks tehnilistes sõelumiskriteeriumites arvestada sellega, et keskkonnasäästlik tegevus on võimalik tänu paljude ettevõtjate väljatöötatud tehnoloogiale ja toodetele.** [ME 27]
- (28) Tehnilisi sõelumiskriteeriume kindlaks määrates peaks komisjon hindama, **üleminekuga seotud võimalikke riske ja** kas selliste keskkonnasäästlike tegevusalade kriteeriumide ~~kehtestamine~~ **kehtestamise tempo** võib tuua kaasa probleemsete varade tekke või anda vastuolulisi stiimuleid ja kas sellel võib olla negatiivne mõju finantsturgude ~~liikvõimele~~. [ME 28]
- (29) Et vältida ettevõtjate jaoks liiga koormavaid nõuete täitmise kulusid, peaks komisjon kehtestama tehnilised sõelumiskriteeriumid nii, et need pakuksid piisavat õigusselgust, oleksid teostatavad, lihtsalt kohaldatavad ja et nende täitmist oleks nõuete täitmise kulude mõistlikes piirides võimalik kontrollida.
- (30) Et suunata investeringuid majandustegevusaladesse, mis avaldavad keskkonnaeesmärkidele kõige suuremat positiivset mõju, peaks komisjon võtma prioriteediks tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamise majandustegevusaladele, millel on suurim potentsiaal anda kõige suurem panus keskkonnaeesmärkide saavutamisse. **Sõelumiskriteeriumide puhul tuleks arvesse võtta projektide tulemusi, et hõlbustada uute tehnoloogiate määratlemist ja arendamist ning võtta arvesse nende tehnoloogiate skaleeritavust.** [ME 29]
- (31) Transpordisektorile, sealhulgas liikuvale varale, tuleks kehtestada sobivad tehnilised sõelumiskriteeriumid, milles võetakse arvesse, **kogu tehnoloogia olelusringi ja** et transpordisektor, sealhulgas rahvusvaheline meresõit, annab ligi 26 % kogu liidu kasvuhoonegaaside heitkogustest. Nagu nähtub jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskavast⁽³²⁾, moodustab transpordisektor ligikaudu 30 % liidu kestliku arengu iga-aastastest täiendavatest investeringuvajadustest, sealhulgas elektritranspordi osakaalu suurendamine ning üleminek puhtamatele transpordiliikidele vedude teistele transpordiliikidele ümbersuunamise soodustamise ja liikluskorralduse teel. [ME 30]

⁽³²⁾ COM(2018)0097.

Neljapäev, 28. märts 2019

- (32) Eriti tähtis on, et tehniliste sõelumiskriteeriumide väljatöötamist ette valmistades viiks komisjon kooskõlas parema õigusloome nõuetega läbi asjakohased konsultatsioonid. Tehniliste sõelumiskriteeriumide **ja ühtlustatud näitajate** väljatöötamise ja ajakohastamise protsessi tuleks kaasata ka asjaomased sidusrühmad ja seejuures tuleks tugineda **teaduslikele tõenditele, sotsiaal-majanduslikule mõjule, parimatele tavadele, käimasolevale tööle ja praeguste üksustele, eelkõige Euroopa Komisjoni ringmajanduse platvormile, ja** selliste ekspertide nõuannetele, kellel on asjaomastes valdkondades tõendatud teadmised ja **ülemaailmsed** kogemused. Selleks peaks komisjon looma jätkusuutliku rahanduse platvormi. See platvorm peaks koosnema **paljudest** ekspertidest, kes esindavad nii avalikku kui ka erasektorit, **mis tagab kõigi asjaomaste sektorite eripärade nõuetekohase arvessevõtmise**. Avaliku sektori esindajate hulgas peaks olema eksperte Euroopa Keskkonnaametist **ja riiklikest keskkonnakaitseasutustest**, Euroopa järelevalveasutustest, **Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmast** ja Euroopa Investeerimispankast. Erasektori esindajate hulka peaksid kuuluma asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas finantsturu osaliste **ja finantsturuväliste osaliste, mitmesuguseid tööstusharusid esindava reaalmajanduse**, ülikoolide, uurimisinstituutide, ühenduste ja organisatsioonide esindajad. **Vajaduse korral peaks platvorm saama küsida nõu osalistelt, kes ei ole selle liikmed**. Platvorm peaks andma komisjonile nõu tehniliste sõelumiskriteeriumide **ja ühtlustatud näitajate** väljatöötamise, analüüsi ja läbivaatamise kohta, sealhulgas nende võimaliku mõju kohta selliste varade hindamisele, mida kuni tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamiseni on olemasolevate turutavade alusel peetud ~~keskkonnanõuetekohaseks~~ **jätkusuutlikeks** varadeks. Samuti peaks platvorm andma komisjonile nõu, kas tehnilised sõelumiskriteeriumid **ja näitajad** sobivad edasiseks kasutamiseks liidu tulevastes poliitilistes algatustes, mille eesmärk on edendada jätkusuutlikke investeeringuid. **Platvorm peaks nõustama komisjoni jätkusuutlike raamatupidamistandardite ning äriühingute ja finantsturu osaliste integreeritud aruandlusstandardite väljatöötamisel, sealhulgas direktiivi 2013/34/EL läbivaatamise kaudu.** [ME 31]
- (33) Selleks, et täpsustada käesolevas määruses sätestatud nõudeid, ning eriti selleks, et luua eri majandustegevusalade jaoks üksikasjalikud ja kalibreeritud tehnilised sõelumiskriteeriumid **ja näitajad**, mille abil määrata kindlaks, mida tähendab oluline panus ja oluline kahju keskkonnanäesmärkidele, ning et neid kriteeriume ajakohastada, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte teabe kohta, mida on vaja, et järgida artikli 4 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustust, ning tehniliste sõelumiskriteeriumide kohta, mida on nimetatud artikli 6 lõikes 2, artikli 7 lõikes 2, artikli 8 lõikes 2, artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 2. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid **avalikke** konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu ekspertidel peaks olema süstemaatiliselt juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. [ME 32]
- (34) Et anda asjaomastele osalistele piisavalt aega, et viia end kurssi käesolevas määruses sätestatud keskkonnanäesmärkide majandustegevusalade kriteeriumidega ja valmistuda nende kohaldamiseks, peaks käesolevas määruses sätestatud kohustus muutuma iga keskkonnanäesmärgi puhul kohaldatavaks kuus kuud pärast asjaomaste tehniliste sõelumiskriteeriumide vastuvõtmist.
- (35) Käesoleva määruse kohaldamine tuleks korrapäraselt üle vaadata **ja teha seda vähemalt kahe aasta möödudes**, et hinnata keskkonnanäesmärkide **ja keskkonda kahjustavate** tegevusalade tehniliste sõelumiskriteeriumide **ja ühtlustatud näitajate** väljatöötamisel tehtud edusamme, keskkonnanäesmärkide investeringu **või negatiivse keskkonnamõjuga investeringute** mõiste kasutamist ja seda, kas kohustuste täitmine nõuab **täiendava** kontrollimehhanismi loomist. Läbivaatamise käigus tuleks ühtlasi hinnata, ~~kas~~ käesoleva määruse kohaldamisala ~~tuleks laiendada laiendamiseks vajalikke sätteid~~, et see hõlmaks ka sotsiaalse jätkusuutlikkuse eesmärgi. **Komisjon peaks vajaduse korral avaldama 31. märtsiks 2020 täiendavaid seadusandlikke ettepanekuid vastavuse kontrollimise mehhanismi loomise kohta.** [ME 33]
- (36) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärgi piisavalt saavutada ning kuna neid on nende ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada liidu tasandil, sest keskkonnanäesmärkide majandustegevusalade jaoks on vaja kehtestada ühtaolised liidu tasandi kriteeriumid **ja näitajad**, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu

Neljapäev, 28. märts 2019

artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale, [ME 34]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, kas majandustegevusala on keskkonناسäästlik **keskkonnamõju ja -säästlikkuse mää**r, et teha kindlaks investeeringu keskkonناسäästlikkuse aste.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmise suhtes:
 - a) meetmed, mille on kehtestanud liikmesriigid või liit ja milles nähakse ette turuosalistele **finantsturu osalistele** esitatavad nõuded finantstoodete või äriühingu võlakirjade suhtes, mida turustatakse **liidus** keskkonناسäästlikena;
 - b) finantsturu osalised, kes pakuvad **liidus** finantstooteid keskkonناسäästlike investeeringute või samasuguste omadustega investeeringutena. **ning**
 - ba) *finantsturu osalised, kes pakuvad muid finantstooteid, välja arvatud juhul, kui*
 - i. *finantsturu osaline esitab selgituse, mida toetavad asjakohaseid pädevaid asutusi rahuldavad tõendid, et tema finantstoodete kaudu rahastataval majandustegevusel ei ole olulist jätkusuutlikkusemõju vastavalt artiklites 3 ja 3a osutatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mille puhul II ja III peatüki sätteid ei kohaldata; selline teave on esitatud tema prospektis;*
 - ii. *finantsturu osaline kinnitab oma prospektis, et kõnealune finantstoode ei täida jätkusuutlikkuse eesmärke ning et tootega kaasneb suurem oht toetada majandustegevust, mida käesoleva määruse alusel ei peeta jätkusuutlikuks.*
- 2a. Artikli 1 lõikes 1 osutatud kriteeriume kohaldatakse proportsionaalselt, vältides liigset halduskoormust ja võttes arvesse finantsturu osalise ja krediitiasutuste olemust, ulatust ja keerukust, kasutades lihtsustatud sätteid väikeste ja mittekeerukate üksuste jaoks, mis vastavad artikli 4 lõike 2d sätetele.
- 2b. Ettevõtjad, keda ei käsitleta artikli 1 lõikes 2, võivad kasutada käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud kriteeriume selles lõikes osutatud otstarbel, või muude kui artiklis 2 sätestatud finantsinstrumentide suhtes vabatahtlikult.
- 2c. Komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakti, et täpsustada teavet, mida finantsturu osalised esitavad asjaomastele pädevatele asutustele lõike 2 punkti a kohaldamisel. [ME 35, ME 55, ME 59, ME 87 ja ME 96]

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „keskkonناسäästlik investeering“ – investeering, millest rahastatakse üht või mitut majandustegevust, mis kvalifitseeruvad käesoleva määruse alusel keskkonناسäästlikuks;

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) „finantsturu osalised“ – ~~finantsturu~~ **mis tahes** osalised [komisjoni ettepaneku: määrus, mis käsitleb jätkusuutlikke investeringuid ja jätkusuutlikkusriske käsitleva teabe avalikustamist ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/2341] artikli 2 punktis a määratletud tähenduses:
- i) **krediidiasutus määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud tähenduses, mis on määratletud määruse (EL) nr 575/2013 [Väljaannete Talitus: palun lisada viide asjakohasele artiklile];**
- ba) „emitent“ – **börsil noteeritud emitent Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/71/EÜ⁽³³⁾ artikli 2 lõike 1 punktis h ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1129 artikli 2 punktis h määratletud tähenduses⁽³⁴⁾;**
- c) „finantstooted“ – ~~finantstooted~~ **portfelli valitsemine, alternatiivne investeerimisfond, kindlustuspõhine investeerimistootde, pensionitootde, pensioniskeem või vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtja, äriühingu võlakiri** [komisjoni ettepaneku: määrus, mis käsitleb jätkusuutlikke investeringuid ja jätkusuutlikkusriske käsitleva teabe avalikustamist ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/2341] artikli 2 punktis j määratletud tähenduses, **samuti direktiivis 2003/71/EÜ ja määruses (EL) nr 2017/1129 osutatud emissioonid;**
- ca) „keskkonnanäitajad“ – **vähemalt mõõdetulemus, mis saadakse ressursside (nagu toorained, energia, taastuvenergia, vesi) tarbimise, ökosüsteemi teenuseid mõjutava toime, heitkoguste (sh CO₂) hulga, elurikkust mõjutava toime, maakasutuse ja jäätmete tootmise hindamisel, mis põhineb teaduslikel tõenditel ja komisjoni olusringi hindamise meetodikal ning on kooskõlas komisjoni ringmajanduse seireraamistikus (COM(2018)0029) sätestatuga;**
- cb) „asjaomane riiklik pädev asutus“ – **määruse (EL) nr 1095/2010, määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1094/2010 artikli 1 lõikes 2 osutatud liidu õigusaktides täpsustatud liikmesriikide pädevad või järelevalveasutused, kelle kohaldamisalasse kuulub finantsturu osaliste kategooria, kelle suhtes kohaldatakse avalikustamise nõuet vastavalt käesoleva määruse artiklile 4;**
- cc) „asjaomane Euroopa järelevalveasutus“ – **määruse (EL) nr 1093/2010, määruse (EL) nr 1094/2010 ja/või määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 1 lõikes 2 osutatud liidu õigusaktides täpsustatud Euroopa järelevalveasutus või järelevalveasutused, kelle kohaldamisalasse kuulub finantsturu osaliste kategooria, kelle suhtes kohaldatakse avalikustamise nõuet vastavalt käesoleva määrusel artiklile 4;**
- d) „kliimamuutuste leevendamine“ – ~~protsess, millega hoitakse~~ **protsessid, sealhulgas üleminekumeetmed, mis on vajalikud selleks, et hoida** üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C, võrreldes industriaalühiskonnaeelse tasemega, ja ~~piirata~~ **piirata** temperatuuri tõusu 1,5 °C-ga, võrreldes industriaalühiskonnaeelse tasemega, **nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppes;**
- e) „kliimamuutustega kohanemine“ – tegeliku ja eeldatava ~~kliima~~ **kliimamuutuse** ja selle tagajärgedega kohanemise protsess;
- f) „kasvuhoonegaas“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013⁽³⁵⁾ I lisas loetletud kasvuhoonegaas;

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 64).

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12).

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

Neljapäev, 28. märts 2019

- g) „ringmajandus“ – toodete, materjalide ja **kõigi muude** ressursside väärtuse ja kasutuse kõrgeimal tasemel võimalikult kauane säilitamine majanduses ning **seega keskkonnamõju vähendamine ja** jäätmete minimeerimine, sealhulgas jäätmehierarhia rakendamise kaudu, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁽³⁶⁾ artiklis 4; **samuti ressursside kasutamise vähendamine vastavalt peamistele ringmajanduse näitajatele, nagu on sätestatud ringmajanduse suunas liikumisel tehtud edusamme käsitlevas seireraamistikus, milles hõlmatakse tootmise, tarbimise ja jäätmeäitluse eri etappe;**
- h) „saaste“ –
- i) inimtegevusest tulenev ainete, vibratsiooni, soojuse, müra, **valguse** või muude saastajate otsene või kaudne väljutamine õhku, vette või pinnasesse, mis võib kahjustada inimeste tervist või keskkonna kvaliteeti, põhjustada varalist kahju või kahjustada või häirida keskkonna nautimist või muud keskkonna õiguspärasest kasutamist;
- ii) merekeskkonna kontekstis saastumine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/56/EÜ⁽³⁷⁾ artikli 3 punktis 8 määratletud tähenduses;
- iii) veekeskkonna kontekstis saastumine direktiivi 2000/60/EÜ artikli 2 punktis 33 määratletud tähenduses;**
- i) „elujõuline ökosüsteem“ – ökosüsteem, mis on heas füüsilises, keemilises ja bioloogilises seisundis või hea füüsilise, keemilise ja bioloogilise kvaliteediga **ning mis on võimeline tasakaalu saavutamiseks iseseisvalt paljunema või isetaastuma ja mis hoiab alal elurikkust;**
- j) „energiatõhusus“ – energia tõhusam kasutamine energiaahela kõigis etappides alates tootmisest kuni lõpptarbimiseni;
- k) „hea keskkonnaseisund“ – hea keskkonnaseisund direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 5 määratletud tähenduses;
- l) „merevesi“ – mereakvatoorium direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 1 määratletud tähenduses;
- m) mõisteid „pinnavesi“, „maismaavesi“, „üleminekuvesi“ ja „rannikuvesi“ kasutatakse tähenduses, mis on määratletud direktiivi 2000/60/EÜ⁽³⁸⁾ artikli 2 punktides 1, 3, 6 ja 7;
- n) „säästev metsamajandamine“ – metsade ja metsamaade kasutamine **niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uueneemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmasel tasandil ning et seejuures ei kahjustata muid ökosüsteeme vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele. [ME 36, ME 88 ja ME 89]**

II peatükk

Keskkonnasäästlikud majandustegevusalad

Artikkel 3

Keskkonnasäästlike majandustegevusalade kriteeriumid

Et kindlaks määrata investeringu keskkonnasäästlikkuse tase, loetakse majandustegevusala keskkonnasäästlikuks, kui see tegevusala vastab kõikidele järgmistele kriteeriumidele:

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

Neljapäev, 28. märts 2019

- a) majandustegevusala annab artiklite 6–11 kohaselt olulise panuse ühte või mitmesse artiklis 5 sätestatud keskkonnaneesmärki;
- b) majandustegevusala ei tekita artikli 12 kohaselt olulist kahju ühelegi artiklis 5 sätestatud keskkonnaneesmärgile;
- c) majandustegevusega tegeldakse artiklis 13 sätestatud miinimumkaitsemeetmeid järgides;
- d) majandustegevusala vastab tehnilistele söelumiskriteeriumidele, kui komisjon on need **kriteeriumid majandustegevusalasse kuuluva äriühingu või kava tasandil tehtud jätkusuutlikkumõju ühtlustatud mõõtmise põhjal** artikli 6 lõike 2, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2, artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõike 2 ja artikli 11 lõike 2 kohaselt sätestanud. [ME 37]

Artikkel 3a

Kriteeriumid märkimisväärse negatiivse keskkonnamõjuga majandustegevusalade kindlaks tegemiseks

Komisjon koostab 31. detsembriks 2021 käesoleva määruse läbivaatamise tagajärgede kohta mõjuhindangu, et laiendada jätkusuutlike investeeringute raamistikku raamistikuga, mida kasutatakse selleks, et määratleda kriteeriumid selle kohta, millal ja mil määral on majandustegevusel märkimisväärne negatiivne mõju jätkusuutlikkusele. [ME 38]

Artikkel 4

Keskkonناسäästlike majandustegevusalade Majandustegevusalade keskkonناسäästlikkuse kindlaks tegemiseks kasutatavate kriteeriumide kasutamine kohaldamine ja nende järgimine

1. Liikmesriigid **ja liit** kohaldavad artiklis 3 sätestatud keskkonناسäästlike majandustegevusalade **majandustegevusalade keskkonناسäästlikkuse määra** kindlakstegemise kriteeriume kõikide meetmete puhul, milles nähakse turuosalistele ette **jätkusuutlikkuse alaseid** nõudeid finantstoodete või äriühingu võlakirjade kohta, mida turustatakse „keskkonناسäästlikuna“.

2. Finantsturu osalised, kes pakuvad finantstooteid keskkonناسäästlike investeeringute või samasuguste omadustega investeeringutena **äriühingu võlakirju**, avaldavad **asjakohase** teabe selle kohta, kuidas ja millises ulatuses kasutatakse investeeringu keskkonناسäästlikkuse kindlakstegemiseks, **mis võimaldab neil kindlaks teha, kas nende pakutavaid tooteid loetakse** artiklis 3 sätestatud keskkonناسäästlike majandustegevusalade kriteeriume **kriteeriumide kohaselt keskkonناسäästlikeks investeeringuteks**. Kui finantsturu osalised leiavad, et majandustegevusala, mis ei vasta käesoleva määruse kohaselt kehtestatud tehnilistele söelumiskriteeriumidele või mille kohta ei ole niisuguseid tehnilisi söelumiskriteeriume veel kehtestatud, tuleb pidada keskkonناسäästlikuks, **võivad teatavad** nad sellest teatada komisjonile **komisjonile**. **Komisjon teatab vajaduse korral finantsturu osaliste sellistest taotlustest artiklis 15 osutatud jätkusuutliku rahanduse platvormile. Finantsturu osalised ei paku finantstooteid keskkonناسäästlike investeeringutena või sarnaste omadustega investeeringutena, kui kõnealuseid tooteid ei loeta keskkonناسäästlikeks.**

2a. Liikmesriigid jälgivad tihedas koostöös asjaomase Euroopa järelevalveasutusega lõikes 2 osutatud teavet. Finantsturu osalised teavitavad sellest asjaomast riiklikku pädevat asutust, kes edastab selle viivitusega asjaomasele Euroopa järelevalveasutusele. Kui asjaomane riiklik pädev asutus või asjaomane Euroopa järelevalveasutus ei nõustu lõigete 2 ja 2a kohaselt edastatud teabega, vaatavad finantsturu osalised avaldatud teabe läbi ja teevad sellesse parandused.

2b. Artiklis 4 osutatud teabe avaldamine peab olema kooskõlas direktiivis 2014/65/EL ja direktiivis (EL) 2016/97 sätestatud õiglase, selge ja mitteeksitava teabe põhimõtetega ning artikli 4 lõikes 2c osutatud sekkumisvõituste rakendamine peab olema kooskõlas määruses nr 600/2014 sisalduvate põhimõtetega.

Neljapäev, 28. märts 2019

2c. Käesolevas määruses ei nõuta avalikustamisnõudeid, mis on sätestatud kooskõlas [väljaannete talitus: palun lisada viide määrusele, mis käsitleb jätkusuutlikke investeeringuid ja jätkusuutlikkusriske käsitleva teabe avalikustamist ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/2341].

2d. Artikli 2 lõigetes 2b ja 2c osutatud väikeste ja lihtsa struktuuriga ettevõtjate suhtes kohaldatakse lihtsustatud sätteid.

3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada lõiget lõikeid 2, 2a ja 2b ja sätestada teave, mida on vaja kõnealuse lõike kõnealuste lõigete järgimiseks, sealhulgas selliste investeeringute loetelu, millel on jätkusuutlike investeeringutega samalaadsed omadused, ja asjakohased kvalifikatsioonikünnised lõike 2 kohaldamiseks, võttes arvesse asjakohase teabe kättesaadavust ja käesoleva määruse kohaselt kehtestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume. See teave peab võimaldama investoritel teha kindlaks:

- a) milline protsent investeeringust on seotud keskkonnasäästlike majandustegevusaladega tegelevate eri äriühingutega;
- b) milline osa investeeringust läheb keskkonnasäästlike majandustegevusalade rahastamiseks protsendina kõikidest majandustegevusaladest;

ba) artiklis 2b osutatud väikeste ja lihtsama struktuuriga ettevõtjate asjakohased määratlused ning nende üksuste suhtes kohaldatavad lihtsustatud sätteid.

3a. Finantsturu osalised avalikustavad lõike 3 punktides a ja b osutatud teabe.

4. Komisjon võtab lõike 3 kohaselt 31. detsembriks 2019 vastu delegeeritud õigusakti, et tagada selle muutumine kohaldatavaks 1. juuliks 2020. Komisjon võib kõnealust delegeeritud õigusaktiga muuta, eelkõige arvestades artikli 6 lõike 2, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2, artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõike 2 ja artikli 11 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidesse tehtud muudatusi. [ME 39]

Artikkel 4a

Turuseire

1. Asjaomane Euroopa järelevalveasutus seirab vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010, määruse (EL) nr 1094/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 9 lõikele 2 liidus turustatavate, levitatavate või müüidavate käesoleva määruse artiklis 1 osutatud finantstoodete turgu.

2. Pädevad asutused seiravad selliste finantstoodete turgu, mida turustatakse, levitatakse või müüakse asjaomases liikmesriigis või asjaomases liikmesriigist.

3. Kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010, määruse (EL) nr 1094/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 9 lõikega 5 võib asjaomane Euroopa järelevalveasutus, kui artiklis 1 osutatud üksused rikuvad käesolevat määrust, ajutiselt keelata või piirata artiklis 1 osutatud finantstoodete turustamise, levitamise või müümise liidus.

Artiklis 3 osutatud keeldu või piirangut võidakse kohaldada või selle suhtes võidakse kohaldada erandeid asjaomase Euroopa järelevalveasutuse poolt kindlaks määratud asjaoludel.

4. Käesoleva artikli kohase meetme võtmisel tagab asjaomane Euroopa järelevalveasutus, et meede:

a) ei avalda finantsturgude tõhususele või investoritele kahjustavat mõju, mis on võrreldes meetme kasulikkusega ebaproportsionaalne, ega

b) ei põhjusta õigusliku arbitraazi riski.

Kui pädev asutus või pädevad asutused on võtnud käesoleva artikli kohase meetme, võib asjaomane Euroopa järelevalveasutus võtta mis tahes lõikes 1 nimetatud meetme.

Neljapäev, 28. märts 2019

5. Enne kui ta otsustab võtta käesoleva artikli kohase meetme, teavitab asjaomane Euroopa järelevalveasutus kavandatavast meetmest pädevaid asutusi.

6. Asjaomane Euroopa järelevalveasutus vaatab lõike 1 kohase keelu või piirangu mõju läbi asjakohaste ajavahemike tagant, kuid vähemalt kord iga kolme kuu jooksul. Keeld või piirang kaotab kehtivuse, kui seda nimetatud kolmekuulise tähtaja möödudes ei pikendata.

7. Asjaomase Euroopa järelevalveasutuse poolt käesoleva artikli alusel võetud meede on pädeva asutuse poolt võetud varasema meetme suhtes ülimuslik. [ME 40]

Artikkel 5

Keskkonnanäesmärgid **Jätksuutlikkuseesmärgid**

1. Käesolevas määruses loetakse keskkonnanäesmärkideks järgmine:

- 1) kliimamuutuste leevendamine,
- 2) kliimamuutustega kohanemine,
- 3) vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse,
- 4) üleminek ringmajandusele, **sealhulgas** jäätmetekke vältimine, ja ~~jätmete ringlussevõtt~~ **teisese toorme kasutamise suurendamine**,
- 5) saaste vältimine ja tõrje,
- 6) **elurikkuse ja** elujõuliste ökosüsteemide kaitse **ning kahjustatud ökosüsteemide taastamine.**

1a. Esimeses lõikes sätestatud eesmärgid **mõõdetakse ühtlustatud näitajate, olemusringi analüüsi ja teaduslike tõendite alusel ning kõnealuste eesmärkide täitmisel tagatakse, et need on tulevastele keskkonnanäesmärkidele vastamiseks kohased.** [ME 41]

Artikkel 6

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Loetakse, et majandustegevusala annab olulise panuse kliimamuutuste leevendamisse, kui see majandustegevusala annab olulise panuse kasvuhoonegaaside stabiliseerumisele atmosfääris tasemel, mis hoiab ära inimtegevusest tulenevaid ohtlikke häireid kliimasüsteemis, vältides või vähendades kasvuhoonegaaside heidet või suurendades kasvuhoonegaaside sidumist mõnel järgmistest viisidest, kaasa arvatud protsessi- või tooteuunduse abil:

- a) taastuenergia või kliimaneutraalse energia (~~sealhulgas CO₂ neutraalse energia~~) tootmine, säilitamine, **jaotamine** või kasutamine **kooskõlas taastuenergia direktiiviga**, sh kasutades innovaatilisi tehnoloogiaid, mis võivad tulevikus anda olulist energiasäästu, või võrku vajalikul määral tugevdades;
- b) energiatõhususe parandamine **kõigis sektorites, välja arvatud energiatootmine tahkete fossiilkütuste abil, ning energiaahela kõigis etappides, et vähendada esmast ja lõppenergiatarbimist;**
- c) puhta või kliimaneutraalse liikuvuse suurendamine;
- d) üleminek **keskkonnanäesmärkidele** taastuvate materjalide kasutamisele või nende suurem kasutamine, toetudes täielikule olemusringi hindamisele ja asendades eelkõige fossiilsel toorainel põhinevad materjalid, mis võimaldab lähiajal kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada;
- e) **keskkonnaohutu süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise ning** süsiniku sidumise ja säilitamise **tehnoloogia** ulatuslikum kasutamine, mis tagab heitkoguste netovähendamise;

Neljapäev, 28. märts 2019

- f) inimtekkelise kasvuhoonegaaside heite, sealhulgas fossiilkütustest tuleneva heite järkjärguline kaotamine;
- fa) CO₂ atmosfäärist kõrvaldamise ja selle looduslikes ökosüsteemides säilitamise suurendamine, näiteks metsastamise, metsaalade taastamise ja regeneratiivse põllumajanduse kaudu;**
- g) vajaliku energiataristu rajamine, mis võimaldab energiasüsteemide dekarboniseerimist;
- h) puhaste ja tõhusate kütuste tootmine taastuvatest või CO₂-neutraalsetest allikatest.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusaktid, et:
- a) täiendada lõiget 1, selleks et kehtestada **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, millistel tingimustel saab käesoleva määruse kohaldamisel lugeda, et konkreetne majandustegevusala annab olulise panuse kliimamuutuste leevendamisse. **Need tehnilised sõelumiskriteeriumid hõlmavad lävendeid leevendus-toiminguteks, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C ja teha pingutusi selle nimel, et hoida temperatuuri tõus alla 1,5 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppes;**
- b) täiendada artiklit 12, selleks et kehtestada iga asjaomase keskkonaeesmärgi jaoks **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala, mille jaoks **näitajatel põhinevad** sõelumiskriteeriumid on käesoleva lõike punkti a kohaselt kehtestatud, saab käesoleva määruse alusel pidada üht või mitut neist eesmärkidest oluliselt kahjustavaks.
3. Komisjon kehtestab lõikes 2 osutatud **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid ühe delegeeritud õigusaktiga, võttes arvesse artiklis 14 sätestatud nõudeid.
4. Komisjon võtab lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastu 31. detsembriks 2019, et saaks tagada selle muutumise kohaldatavaks 1. juuliks 2020. [ME 42, ME 66 ja ME 99]

Artikkel 7

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Loetakse, et majandustegevusala annab olulise panuse kliimamuutustega kohanemisse, kui see tegevusala annab olulise panuse praeguse ja oodatava tulevase kliima negatiivsete mõjude vähendamisse või kliimamuutuste negatiivsete tagajärgede suurenemise ärahoidmisse või nende nihutamisse mõnel järgmistest viisidest:
- a) kliimamuutuste koha- ja kontekstispetsiifiliste negatiivsete tagajärgede ärahoidmine või vähendamine, mida hinnatakse ja prioriseeritakse, kasutades kättesaadavaid majandustegevusala kliimaprojektsioone;
- b) kliimamuutuste tagajärjel loodus- või tehiskeskkonnale, kus majandustegevus toimub, avalduda võivate negatiivsete tagajärgede ärahoidmine või vähendamine, mida hinnatakse ja prioriseeritakse, kasutades kättesaadavaid kliimaprojektsioone **ja uuringuid inimtegevuse mõju kohta kliimamuutusele.**
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakti, et:
- a) täiendada lõiget 1, selleks et kehtestada **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, millistel tingimustel saab käesoleva määruse kohaldamisel lugeda, et konkreetne majandustegevusala annab olulise panuse kliimamuutustega kohanemisse;
- b) täiendada artiklit 12, selleks et kehtestada iga asjaomase keskkonaeesmärgi jaoks **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala, mille jaoks **näitajatel põhinevad** sõelumiskriteeriumid on käesoleva lõike punkti a kohaselt kehtestatud, saab käesoleva määruse alusel pidada üht või mitut neist eesmärkidest oluliselt kahjustavaks.

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Komisjon kehtestab lõikes 2 osutatud **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid ~~üheskoos üheainsa ühe~~ delegeeritud õigusaktiga, võttes arvesse artiklis 14 sätestatud nõudeid.
4. Komisjon võtab lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastu 31. detsembriks 2019, et saaks tagada selle muutumise kohaldatavaks 1. juuliks 2020. [ME 43]

Artikkel 8

Oluline panus vee ja mereressursside kestlikku kasutamisse ja kaitsesse

1. Loetakse, et majandustegevusala annab olulise panuse ~~vee~~ **veekogude** ja ~~mereressursside~~ **mereala** kestlikku kasutamisse ja kaitsesse, kui see tegevusala annab olulise panuse vee, sh ~~magevee, üleminekuvee~~ **sisemaa pinnavee, suudmealade** ja rannikuvee heasse seisundisse või merevee heasse keskkonnaseisundisse **ning kui selle tegevusega võetakse piisavaid meetmeid mere ökosüsteemi elurikkuse, tootlikkuse, vastupanuvõime, väärtuse ja üldise tervisliku seisundi ning sellest sõltuvate kogukondade elatusvahendite taastamiseks, kaitsmiseks või säilitamiseks** mõnel järgmistest viisidest:

- a) **veekeskonna, sealhulgas suplusvee (kalda- ja merevesi) kaitse** sellesse juhitava asula- ja tööstusreevee, **sh plasti**, kahjulike mõjude eest, tagades asula- ja tööstusreevee piisava kogumise ja puhastamise vastavalt nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ⁽³⁹⁾ artiklitele 3, 4, 5 ja 11 **või vastavalt direktiivis 2010/75/EL sätestatud parimale võimalikule tehnikale;**
 - aa) **veekeskonna kaitse meretranspordi tekitatud heite kahjulike mõjude eest vastavalt IMO konventsioonidele, nagu MARPOLi konventsioon, ning konventsioonidele, mida MARPOLi konventsioon ei hõlma, nagu ballastvee käitlemise konventsioon ja piirkondlikud merekonventsioonid;**
 - b) inimeste tervise kaitse joogivee saastumise kahjulike mõjude eest, tagades, et joogivesi ei sisalda mikroorganisme, parasiite ega aineid, mis kujutavad potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, ning **kontrollimine**, et see vastab nõukogu direktiivi 98/83/EÜ⁽⁴⁰⁾ I lisa A ja B osas sätestatud miinimumnõuetele, ning puhta joogivee kättesaadavuse suurendamine kodanike jaoks;
 - c) vee ärajuhtimine kooskõlas hea kvantitatiivse seisundi eesmärgiga, mis on kindlaks määratud direktiivi 2000/60/EÜ V lisa tabelis 2.1.2;
 - d) **veemajanduse ja** veekasutuse tõhususe parandamine, vee taaskasutamise soodustamine, **vihmavee majandamise süsteemid** ja kõik muud tegevused, mis kaitsevad liidu veekogusid või parandavad nende kvaliteeti **ja kvantiteeti** vastavalt direktiivile 2000/60/EÜ;
 - e) mere ökosüsteemi teenuste säästva kasutamise tagamine või merevee hea keskkonnaseisundi soodustamine, mis määratakse kindlaks direktiivi 2008/56/EÜ I lisas sätestatud tunnuste ja komisjoni otsuse (EL) 2017/848⁽⁴¹⁾ täpsemate sätete põhjal.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakti, et:
- a) täiendada lõiget 1, selleks et kehtestada **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, millistel tingimustel saab käesoleva määruse kohaldamisel lugeda, et konkreetne majandustegevusala annab olulise panuse vee ja mereressursside kestlikku kasutamisse ja kaitsesse;

⁽³⁹⁾ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

⁽⁴⁰⁾ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

⁽⁴¹⁾ Komisjoni 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/848, millega nähakse ette mereala hea keskkonnaseisundi kriteeriumid ja metoodikastandardid ning seire ja hindamise spetsifikatsioonid ja standardmeetodid ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/477/EL (ELT L 125, 18.5.2017, lk 43).

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) täiendada artiklit 12, selleks et kehtestada iga asjaomase keskkonnanäesmärgi jaoks **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala, mille jaoks **näitajatel põhinevad** sõelumiskriteeriumid on käesoleva lõike punkti a kohaselt kehtestatud, saab käesoleva määruse alusel pidada üht või mitut neist eesmärkidest oluliselt kahjustavaks.
3. Komisjon kehtestab lõikes 2 osutatud tehnilised sõelumiskriteeriumid üheskoos üheainsa delegeeritud õigusaktiga, võttes arvesse artiklis 14 sätestatud nõudeid.
4. Komisjon võtab lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastu 1. juuliks 2022, et saaks tagada selle muutumise kohaldatavaks 31. detsembriks 2022. [ME 44]

Artikkel 9

Oluline panus ringmajandusse, **sealhulgas** jäätmetekke vältimisse ja ~~jätmete ringlussevõttu~~ **teisese toorme kasutamise suurendamisse**

1. Loetakse, et majandustegevusala annab olulise panuse ringmajandusse, **sealhulgas** jäätmetekke vältimisse, **korduskasutusse** ja ~~jätmete ringlussevõttu~~ **ringlussevõttu, hõlmates toote või majandustegevuse kogu olelusringi tootmise, tarbimise ja kasutamise lõppemise eri etappidel**, kui kõnealune tegevusala, **mis on kooskõlas ELi õigustikuga**, annab olulise panuse nimetatud keskkonnanäesmärgi saavutamisse mõnel järgmistest viisidest:
- a) toorainete **ja ressurside** tõhusa kasutamise parandamine tootmises, sealhulgas vähendades esmaste toorainete kasutamist ja suurendades kõrvalsaaduste ja ~~jätmete~~ **teisese toorme** kasutamist, **toetades sellega jäätmeosaleku lakkamisega seotud toiminguid**;
- b) ~~toodete vastupidavuse, parandatavuse, uuendatavuse või korduskasutatavuse~~ **ressursitõhusate, vastupidavate (ka eluea ja kavandatud iganemise puudumise poolest) parandatavate, taaskasutatavate ja täiustatavate toodete kujundamine ja tootmine ning nende kasutamise** suurendamine;
- c) **jätmetest uute toodete valmistamine ning** toodete, sealhulgas toodetes sisalduvate üksikmaterjalide **korduskasutatavuse ja** ringlussevõetavuse suurendamine, muu hulgas ringlussevõetukõlbmatute toodete ja materjalide asendamise või kasutamise vähendamise teel;
- d) ohtlike ainete sisalduse vähendamine **ja väga ohtlike ainete asendamine** materjalides ja toodetes **vastavalt liidu tasandil sätestatud ühtlustatud õiguslikele nõuetele, eelkõige ainete, materjalide, toodete ja jäätmete ohutut käitlemist käsitlevates ELi õigusaktides ette nähtud sätetele**;
- e) toodete kasutusaja pikendamine, sealhulgas suurendades tarbijate hulgas toodete korduskasutamist, ümbertöötlemist, uuendamist, parandamist ja jagamist;
- f) teisese toorme kasutamise suurendamine ja selle kvaliteedi parandamine, sealhulgas jäätmete kvaliteetse ringlussevõtu kaudu;
- g) jäätmetekke vähendamine, **sealhulgas sellistes protsessides, mis on seotud tööstusliku tootmise, mineraalide kaevandamise, tootmise, ehitamise ja lammutamisega**;
- h) jäätmete korduskasutamiseks ja ringlussevõtuks ettevalmistamise suurendamine **vastavalt jäätmehierarhiale**;
- ha) **jätmetekke vältimise, korduskasutuse ja ringlussevõtu jaoks vajaliku jäätmekäitlustaristu arendamise tõhustamine**;
- i) jäätmepeletuse ja jäätmete **kõrvaldamise ning** ladestamise vältimine **vastavalt jäätmehierarhiale**;
- j) ~~prügistamise ebaõigest jäätmekäitlusest tingitud prügistamise~~ ja muu ebaõigest jäätmekäitlusest tingitud saaste **vältimine, vähendamine ja koristamine, sealhulgas mereprügi vältimine ja koristamine vähendamine**;

Neljapäev, 28. märts 2019

ja) toidujäätmete tekke vähendamine esmatootmisel, töötlemisel ja valmistamisel ning toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise käigus, samuti restoranides ja toitlustamisel ning kojumajapidamistes;

k) looduslike energiaallikate, **toorainete, vee ja maa** tõhus kasutamine;

ka) biomajanduse edendamine taastuvate energiaallikate kestliku kasutamise teel materjalide ja kaupade tootmises.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakti, et:

a) täiendada lõiget 1, selleks et kehtestada **komisjoni ringmajanduse näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, millistel tingimustel saab käesoleva määruse kohaldamisel lugeda, et konkreetne majandustegevusala annab olulise panuse ringmajandusse, jäätmetekke vältimisse ja jäätmete ringlussevõttu;

b) täiendada artiklit 12, selleks et kehtestada iga asjaomase keskkonnanäesmärgi jaoks **komisjoni ringmajanduse näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala, mille jaoks sõelumiskriteeriumid on käesoleva lõike punkti a kohaselt kehtestatud, saab käesoleva määruse alusel pidada üht või mitut neist eesmärkidest oluliselt kahjustavaks.

3. Komisjon kehtestab lõikes 2 osutatud **komisjoni ringmajanduse näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid ~~üheskoos üheainsa~~ delegeeritud õigusaktiga, võttes arvesse artiklis 14 sätestatud nõudeid.

4. Komisjon võtab lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastu 1. juuliks 2021, et saaks tagada selle muutumise kohaldatavaks 31. detsembriks 2021. [ME 45]

Artikkel 10

Oluline panus saaste vältimisse ja tõrjesse

1. Loetakse, et majandustegevusala annab olulise panuse saaste vältimisse ja tõrjesse, kui kõnealune tegevusala annab **olulise** panuse keskkonna ~~kõrgtasemelise~~ kaitsesse saaste eest mõnel järgmistest viisidest:

a) saasteainete (v.a kasvuhoonegaaside) õhku-, vette- ja pinnasesseheite vähendamine;

b) õhu, vee või pinnase kvaliteedi parandamine piirkondades, kus toimub majandustegevus, minimeerides samas negatiivset mõju ja riske inimeste tervisele ja keskkonnale;

c) minimeerides kemikaalide tootmise ja kasutamise olulisi kahjulikke mõjusid inimeste tervisele ja keskkonnale.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakti, et:

a) täiendada lõiget 1, selleks et kehtestada **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, millistel tingimustel saab käesoleva määruse kohaldamisel lugeda, et konkreetne majandustegevusala annab olulise panuse saaste vältimisse ja tõrjesse;

b) täiendada artiklit 12, selleks et kehtestada iga asjaomase keskkonnanäesmärgi jaoks **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala, mille jaoks sõelumiskriteeriumid on käesoleva lõike punkti a kohaselt kehtestatud, saab käesoleva määruse alusel pidada üht või mitut neist eesmärkidest oluliselt kahjustavaks.

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Komisjon kehtestab lõikes 2 osutatud tehnilised sõelumiskriteeriumid üheskoos üheainsa delegeeritud õigusaktiga, võttes arvesse artiklis 14 sätestatud nõudeid.
4. Komisjon võtab lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastu 1. juuliks 2021, et saaks tagada selle muutumise kohaldatavaks 31. detsembriks 2021. [ME 46]

Artikkel 11

Oluline panus **elurikkuse ja** elujõuliste ökosüsteemide kaitseks **või kahjustatud ökosüsteemide taastamiseks**

1. Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse, et majandustegevusala annab olulise panuse **elurikkuse ja elujõuliste** ökosüsteemide ~~elujõulisusse~~ **kaitseks või kahjustatud ökosüsteemide taastamiseks**, kui kõnealune tegevusala annab olulise panuse elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste kaitseks, säilitamiseks ja tugevdamiseks **või taastamiseks** kooskõlas asjaomaste liidu seadusandlike ja mitteseadusandlike õigusaktidega mõnel järgmistest viisidest:

- a) ~~looduskaitse (looduskaitsemeetmed eesmärgiga säilitada või taastada looduslike~~ elupaikade, liikide); ökosüsteemide ~~seisundi ning looduslike looma- ja nende teenuseosutamisevõime kaitse, taastamine taimeliikide soodsat kaitsestaatust ning jõuda looduslikult esinevate liikide piisavate populatsioonideni, kaitstes, taastades ja parandamine parandades ökosüsteemide seisundit ja nende teenuseosutamisevõimet;~~
- b) kestlik maakorraldus, sealhulgas pinnase elurikkuse piisav kaitse; mulla degradeerumise neutraalsus; saastatud alade tervendamine;
- c) kestlikud põllumajandustavad, sealhulgas sellised, mis aitavad peatada või ära hoida metsade hävitamist ja elupaikade kadu;
- d) säästev metsamajandamine, **võttes arvesse ELi puidumäärust, ELi maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrust, ELi taastuenergia direktiivi ja kohaldatavaid riiklikke õigusakte, mis on kooskõlas nende ja Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi järeldustega.**

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakti, et:

- a) täiendada lõiget 1, selleks et kehtestada **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, millistel tingimustel saab käesoleva määruse kohaldamisel lugeda, et konkreetne majandustegevusala annab olulise panuse **elurikkuse ja** elujõuliste ökosüsteemide kaitseks **või kahjustatud ökosüsteemide taastamiseks**;
- b) täiendada artiklit 12, selleks et kehtestada iga asjaomase keskkonnanäesmärgi jaoks **näitajatel põhinevad** tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevusala, mille jaoks **näitajatel põhinevad** sõelumiskriteeriumid on käesoleva lõike punkti a kohaselt kehtestatud, saab käesoleva määruse alusel pidada üht või mitut neist eesmärkidest oluliselt kahjustavaks.

3. Komisjon kehtestab lõikes 2 osutatud tehnilised sõelumiskriteeriumid üheskoos üheainsa delegeeritud õigusaktiga, võttes arvesse artiklis 14 sätestatud nõudeid.

4. Komisjon võtab lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastu 1. juuliks 2022, et saaks tagada selle muutumise kohaldatavaks 31. detsembriks 2022. [ME 47]

Artikkel 12

Oluline kahju keskkonnanäesmärkidele

1. Artikli 3 punkti b kohaldamisel **ja kogu selle olelusringi arvesse võttes** loetakse, et majandustegevusala kahjustab oluliselt:

- a) kliimamuutuste leevendamist, kui see tegevusala põhjustab olulist kasvuhoonegaaside heidet;

Neljapäev, 28. märts 2019

- b) kliimamuutustega kohanemist, kui see tegevusala põhjustab praeguse ja eeldatava tulevase kliima negatiivsete tagajärgede suurenemist loodus- või tehiskeskkonnas, kus see majandustegevus toimub, ning väljaspool seda keskkonda;
- c) vee ja mereressursside kestlikku kasutamist ja kaitset, kui see tegevusala on olulisel määral kahjulik liidu vete, sh magevee, üleminekuvee ja rannikuvee heale seisundile või liidu merevee heale keskkonnaseisundile, **kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividega 2000/60/EÜ ja 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik**;
- d) ringmajandust, jäätmetekke vältimist ja jäätmete ringlussevõttu, kui see tegevusala põhjustab toodete olelusringi ~~ühes või mitmes etapis eri etappides kas otseselt või kaudselt~~ olulist ebatõhusust, **sealhulgas ebatõhusust, mis on seotud toodete eluiga piiravate funktsioonidega**, materjalide ja ressursside (nagu taastumatu energia, toorained, vesi ja maa) kasutuses, sealhulgas toodete vastupidavuses, parandatavuses, uuendatavuses, korduskasutatavuses või ringlussevõetavuses, või kui see tegevusala põhjustab jäätmetekke, jäätmepõletuse või jäätmete ladestamise olulist suurenemist;
- e) saaste vältimist ja tõrjet, kui see tegevusala põhjustab saasteainete õhku-, vette- ja pinnaleheite olulist suurenemist võrreldes enne selle tegevuse alustamist valitsenud olukorraga;
- f) elujõulisi ökosüsteeme, kui see tegevusala kahjustab olulisel määral ökosüsteemide head seisundit **ja vastupanuvõimet, sealhulgas elurikkust ning maakasutust**.

1a. Majandustegevusala hindamisel kriteeriumide a–f alusel võetakse arvesse tegevusala keskkonnamõju ning toodete ja teenuste keskkonnamõju kogu nende olelusringi jooksul ja vajaduse korral kogu väärtusahela ulatuses. [ME 48 ja ME 101]

Artikkel 13

Miinimumkaitsemeetmed

Artikli 3 punktis c osutatud miinimumkaitsemeetmed on menetlused, mida majandustegevusalaga tegelev ettevõtja rakendab selleks, et järgitaks **OECD suuniseid rahvusvahelisele ettevõtetele ja ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, sealhulgas** Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis nimetatud kaheksas põhikonventsioonis **ja rahvusvahelises inimõiguste kogus** sätestatud põhimõtteid ja õigusi, ~~nimele~~ õigus mitte teha sunniviisiliselt tööd, ühinemisvabadus, töötajate organiseerumisõigus, kollektiivläbirääkimiste õigus, mees- ja naistöötajate võrdne tasustamine võrdväärse töö eest, diskrimineerimise keeld töö- või kutsealale pääsemise võimaluste puhul ja diskrimineerimisvaba kohtlemine töö- või kutsealal, samuti õigus mitte olla kasutatud lapstööjõuna.

Komisjon koostab 31. detsembriks 2021 mõjuhindangu käesoleva määruse läbivaatamise tagajärgede ja asjakohasuse kohta, et hõlmata vastavus muudele miinimumkaitsemeetmele, mida majandustegevusalaga tegelev ettevõtja peab järgima, et teha kindlaks, kas majandustegevusala on keskkonnasäästlik.

Komisjonile antakse volitused täiendada käesolevat artiklit delegeeritud õigusaktiga, milles täpsustatakse kriteeriumid, et määrata kindlaks, kas käesoleva artikli nõudeid järgitakse. Käesolevas artiklis osutatud delegeeritud õigusakti koostamisel võtab komisjon arvesse lõigetes 1 ja 2 loetletud põhimõtteid. Komisjon võtab kõnealuse delegeeritud õigusakti vastu 31. detsembriks 2020. [ME 49, ME 70, ME 72 ja ME 93]

Artikkel 14

Nõuded tehnilistele sõelumiskriteeriumidele

1. Artikli 6 lõike 2, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2, artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõike 2 ja artikli 11 lõike 2 kohaselt vastuvõetud tehnilised sõelumiskriteeriumid peavad vastama järgmistele nõuetele:

-a) toetuma ühtlustatud näitajatele, millega mõõdetakse keskkonnamõju ühtlustatud olelusringi hindamise teel;

Neljapäev, 28. märts 2019

- a) tegema kindlaks kõige asjakohasemad potentsiaalsed panused antud keskkonnaeesmärgi saavutamisse, võttes arvesse mitte ainult lühiajalist, vaid ka pikaajalist mõju, mida konkreetne majandustegevusala avaldab;
- b) nägema ette miinimumnõuded, mis peavad olema täidetud, et vältida ükskõik millisele asjaomasele keskkonnaeesmärgile olulise kahju tekitamist;
- c) olema kvalitatiivsed või kvantitatiivsed või mõlemad ja võimaluse korral nägema ette piirmäärad;
- d) kui see on asjakohane, lähtuma liidu märgistus- ja sertifitseerimiskavadest, liidu ökoloogilise jalajälje hindamise meetodikast ja liidu statistilise klassifitseerimise süsteemidest ning võtma arvesse asjaomaseid kehtivaid liidu õigusakte; **tunnistama liikmesriikide pädevust;**
- e) põhinema veenvatel teaduslikel tõenditel ja vajaduse korral võtma arvesse järgima ELi toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõtet;
- f) võtma arvesse majandustegevuse enda ja selle majandustegevuse pakutavate toodete ja teenuste keskkonnamõju **kogu nende olemusringi jooksul ja vajaduse korral kogu väärtusahela ulatuses**, eelkõige arvestades nende tootmist **tooraine töötlemisest kuni lõpptooteni**, kasutamist ja olemusringi lõppu **ja ringlussevõttu;**
- fa) **võtma arvesse tegevusetuse kulusid, tuginedes ÜRO Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikule 2015–2030;**
- g) võtma arvesse majandustegevuse laadi ja ulatust **ning tegevuse võimalikku üleminekut jätkusuutlikule konfigureerimisele ja/või toimimisele selle üleminekuga seotud teadus- ja innovatsiooniprojektide, konkreetsete tähtaegade ja tegevusviiside kaudu;**
- h) võtma arvesse võimalikku mõju turu likviidsusele, riski, et teatav vara muutub probleemseks, kuna see kaotab jätkusuutlikumale majandusele ülemineku tulemusena oma väärtuse, samuti vastuoluliste stiimulite loomise riski;
- ha) **olema lihtsalt kohaldatavad ja vältima nõuetele vastavuse kontrollimisega seoses tarbetut halduskoormust;**
- i) hõlmama kõiki konkreetse sektori **majanduse makrosektori** asjaomaseid majandustegevusi ja tagama, et kui need tegevused annavad ühe või mitme keskkonnaeesmärgi saavutamisse võrdväärse panuse **ja ei kahjusta oluliselt artiklites 3 ja 12 sätestatud muid keskkonnaeesmärke**, koheldaks neid **nende jätkusuutlikkusriskide seisukohalt** võrdselt, et vältida turul konkurentsi moonutamist;
- j) olema kehtestatud sellisena, et need hõlbustaksid võimaluse korral nende kriteeriumide täitmise kontrolli.

2. Lõikes 1 osutatud tehniliste sõelumiskriteeriumide hulka peavad kuuluma ka **näitajatel põhinevad** kriteeriumid tegevuste jaoks, mis on seotud üleminekuga puhtale energiale, **et viia kasvuhoonegaaside heitkogused nulltasemele**, eelkõige energiatõhususe ja taastuvenergiaga, niivõrd kui need annavad olulise panuse mõne keskkonnaeesmärgi saavutamisse.

2a. Tehniliste sõelumiskriteeriumitega tagatakse, et tahkeid fossiilkütuseid kasutavat energiatootmist ei loeta keskkonnasäästlikuks majandustegevuseks.

2b. Tehniliste sõelumiskriteeriumitega tagatakse, et keskkonnasäästlikuks ei loeta CO₂-mahukast tootmisest sõltuvat majandustegevust.

2c. Tehniliste sõelumiskriteeriumitega tagatakse, et taastumatuid jäätmeid tekitavat energiatootmist tegevust ei loeta keskkonnasäästlikuks majandustegevuseks.

Neljapäev, 28. märts 2019

3. Lõikes 1 osutatud tehniliste sõelumiskriteeriumide hulka peavad kuuluma ka kriteeriumid tegevuste jaoks, mis on seotud üleminekuga puhtale või kliimaneutraalsele liikuvusele, sealhulgas üleminekuga teistele transpordiliikidele ning tõhususmeetmete ja alternatiivkütustega, niivõrd kui need annavad olulise panuse mõne keskkonnanäesmärgi saavutamisse.

3a. Kui suur osa konkreetse majandustegevusega tegelevaid ettevõtjaid on selgelt võtnud suuna see tegevus jätkusuutlikuks muuta, võidakse seda sõelumiskriteeriumides arvesse võtta. Sellist suunda saab tõendada pideva teadus- ja arendustegevuse, uut ja jätkusuutlikumat tehnoloogiat toetavate suurte investeerimisprojektide või konkreetsete üleminekukavadege vähemalt rakendamise varajastes etappides.

4. Komisjon vaatab lõikes 1 osutatud sõelumiskriteeriumid korrapäraselt läbi ja muudab käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte vastavuses teaduse ja tehnika arenguga, kui see on asjakohane. [ME 50, ME 73, ME 74, ME 75 ja ME 104]

Artikkel 15

Jätkusuutliku rahanduse platvorm

1. Komisjon loob jätkusuutliku rahanduse platvormi, ~~kuhu~~ mille koosseisus on tagatud tasakaal, laia valik vaateid ja sooline võrdõiguslikkus. Sinna kuuluvad **tasakaalustatud viisil järgmiste rühmade esindajad:**

a) järgmiste ametite ja organite **organisatsioonide** esindajad:

i) Euroopa Keskkonnaagentuur;

ii) Euroopa järelevalveasutused;

iii) Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfond;

iiia) Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet;

iiib) Euroopa finantsaruandluse nõuanderühm (EFRAG);

b) **ekspertid, kes esindavad** asjakohaseid erasektori sidusrühmi, **sealhulgas finantsturu ja finantsturuvälised osalised ja asjakohaseid tööstusharusid** esindavad ~~ekspertid~~ **äri sektorid;**

ba) kodanikuühiskonda esindavad ekspertid, sealhulgas need, kellel on teadmised keskkonna-, sotsiaal-, töö- ja juhtimisega seotud küsimustes.

c) ~~isikuliselt nimetatud ekspertid, kellel on tõendatud teadmised ja kogemused käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades~~ **teadusringkondi, sealhulgas ülikoole, uurimisinstituute ja mõttekodasid esindavad, kaasa arvatud ülemaailmsete ekspertteadmistega ekspertid.**

1a. Punktides b ja c osutatud ekspertid nimetatakse vastavalt finantsmääruse artiklile 237 ning neil on tõendatud teadmised ja kogemused käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades, eelkõige finantssektori jätkusuutlikkuse valdkonnas.

1b. Euroopa Parlamenti ja nõukogu teavitatakse nõuetekohaselt ja õigeaegselt platvormi ekspertide valikumenetlusest.

2. Jätkusuutliku rahanduse platvorm teeb järgmist:

-a) nõustab komisjoni artikli 14 lõike 1 punktis -a osutatud tehniliste sõelumiskriteeriumide ja nende kriteeriumide võimaliku ajakohastamisvajaduse küsimuses; seda tehes tugineb ta asjaomaste liidu üksuste ja algatuste, eelkõige ringmajanduse seireraamistiku tööle.

Neljapäev, 28. märts 2019

- a) nõustab komisjoni artiklis 14 osutatud tehniliste sõelumiskriteeriumide ja nende kriteeriumide võimaliku ajakohastamisvajaduse küsimuses;
- b) analüüsib **andmetel ja teadusuuringutel (kui need on kättesaadavad) põhinevate** tehniliste sõelumiskriteeriumide mõju nende võimaliku kulukuse ja nende rakendamisest saadava kasu seisukohalt;
- c) aitab komisjonil analüüsida sidusrühmadelt saadud palveid töötada välja või vaadata läbi konkreetse majandustegevusala tehnilised sõelumiskriteeriumid **andmete ja teadusuuringute põhjal, kui need on kättesaadavad; nende analüüside järeldused avaldatakse õigeaegselt komisjoni veebisaidil;**
- d) **komisjoni või Euroopa Parlamendi taotlusel** nõustab komisjoni **või Euroopa Parlamenti** tehniliste sõelumiskriteeriumide muuotstarbeliseks kasutamiseks sobivuse küsimuses;
- da) nõustab koostöös Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmaga komisjoni jätkusuutlike raamatupidamisstandardite ning äriühingute ja finantsturu osaliste integreeritud aruandlusstandardite väljatöötamist, sealhulgas direktiivi 2013/34/EL läbivaatamise kaudu.**
- e) jälgib ja **annab regulaarselt komisjonile aru ELi ja liikmesriikide tasandi suundumustest seoses majandustegevusest tulenevate** kapitalivoogude liikumisega keskkonnasäästlikkusele negatiivse mõjuga tegevusaladelt liikumist jätkusuutlikesse investeringutesse, **mille aluseks on andmed** ja ~~annab selle kohta komisjonile korrapäraselt aru teadusuuringud, kui need on kättesaadavad;~~
- f) annab komisjonile nõu käesoleva määruse muutmise vajaduse küsimuses, **eelkõige andmete asjakohasuse ja kvaliteedi ning halduskoormuse vähendamise võimaluste kohta;**
- fa) aitab kaasa jätkusuutliku rahanduse reeglite ja poliitikameetmete, sealhulgas poliitika sidususe küsimuste, hindamisele ja väljatöötamisele;**
- fb) abistab komisjoni võimalike sotsiaalsete eesmärkide määratlemisel.**

2a. Platvorm võtab nõuetekohaselt arvesse asjakohaseid andmeid ja nende ülesannete täitmiseks vajalikke teadusuuringuid. Ta võib korraldada avalikke konsultatsioone, et koguda sidusrühmade seisukohti tema pädevusse kuuluvate konkreetsete küsimuste kohta.

3. Jätkusuutliku rahanduse platvormi eesistuja on komisjon **ja see moodustatakse kooskõlas komisjoni eksperdirühmade horisontaalsete eeskirjadega. Komisjon avaldab platvormi analüüsid, arutelud, raportid ja koosolekute protokollid oma veebisaidil.** [ME 51]

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 4 lõikes 3, artikli 6 lõikes 2, artikli 7 lõikes 2, artikli 8 lõikes 2, artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib lõikes 2 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmisotsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Neljapäev, 28. märts 2019

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega. **Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise käigus korraldab komisjon asjakohaseid konsultatsioone ja hindab kavandatud poliitikavalikuid.**

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4 lõike 3, artikli 6 lõike 2, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2, artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõike 2 ja artikli 11 lõike 2, **artikli 12 lõike 2 ja artikli 13 lõike 3** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra. [ME 52]

III peatükk

Lõppsätted

Artikkel 17

Läbivaatamisklausel

1. Komisjon avaldab aruande käesoleva määruse kohaldamise **ja mõju** kohta 31. detsembriks 2021 ja seejärel iga kolme aasta tagant. Nimetatud aruanne sisaldab järgmist:

- a) käesoleva määruse rakendamisel tehtud edusammud keskkonnasäästlike majandustegevusalade **näitajatel põhinevate** tehniliste sõelumiskriteeriumide väljatöötamisel;
- b) võimalik vajadus vaadata läbi käesolevas määruses sätestatud kriteeriumid **ja näitajate loend**, mille alusel saab majandustegevusala pidada keskkonnasäästlikuks, **et hõlbustada innovatsiooni ja jätkusuutlikku üleminekut**;
- c) kas on asjakohane laiendada käesoleva määruse kohaldamisala, et hõlmata muid jätkusuutlikkuseesmärke, eelkõige sotsiaalseid eesmärke;
- d) keskkonnasäästliku investeeringu **ja negatiivse keskkonnamõjuga investeeringu** mõiste kasutamine liidu õiguses ja liikmesriigi tasandil, sealhulgas kas on asjakohane **vaadata läbi või** luua käesolevas määruses sätestatud **näitajatel põhinevatele** kriteeriumidele vastavuse kontrollimise ~~mehhanism~~ **lisamehhanism**;

da) taksonoomia tõhusus erainvesteeringute suunamisel jätkusuutlikesse tegevusaladesse.

1a. Komisjon vaatab 31. detsembriks 2021 ja edaspidi iga kolme aasta järel läbi käesoleva määruse kohaldamisala, kui sellega kaasneb ülemäärane halduskoormus või kui finantsturu osalistele vajalikud andmed ei ole piisavalt kättesaadavad.

2. Aruanne **Aruanded** saadetakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Koos sellega esitab komisjon vajaduse korral asjakohased **seadusandlikud** ettepanekud. [ME 53 ja ME 105]

Artikkel 18

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Neljapäev, 28. märts 2019

2. Käesoleva määruse artikli 3 lõiget 13 hakatakse kohaldama järgmiselt:
- a) artikli 5 punktides 1 ja 2 osutatud keskkonnaeesmärkide suhtes alates 1. juulist 2020;
 - b) artikli 5 punktides 4 ja 5 osutatud keskkonnaeesmärkide suhtes alates 31. detsembrist 2021;
 - c) artikli 5 punktides 3 ja 6 osutatud keskkonnaeesmärkide suhtes alates 31. detsembrist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Neljapäev, 28. märts 2019

P8_TA(2019)0326

2020. aasta tulude ja kulude eelarvestus – I jagu – Euroopa Parlament

Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi 2020. aasta tulude ja kulude eelarvestuse kohta (2019/2003(BUD))

(2021/C 108/57)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽²⁾,
- võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽³⁾ (2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1023/2013, millega muudetakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 26. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni seksuaalse ahistamise ja väärkohtlemise vastase võitluse kohta ELis⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi 2019. aasta tulude ja kulude eelarvestuse kohta⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2018. aasta resolutsiooni meetmete kohta töökohal, avalikes kohtades ja poliitilises elus toimuva kiusamise ja seksuaalse ahistamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ELis⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 24. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2019. aasta üldeelarve projekti kohta⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2018. aasta resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2019. aasta teise üldeelarve projekti kohta⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendis⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse peasekretäri aruannet juhatusel Euroopa Parlamendi 2020. aasta esialgse eelarvestuse projekti koostamise kohta,

⁽¹⁾ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽³⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 287, 29.10.2013, lk 15.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0417.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0182.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0331.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0404.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0503.

⁽¹⁰⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0010.

Neljapäev, 28. märts 2019

- võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 25 lõikele 7 ja artikli 96 lõikele 1 juhatusel poolt 25. märtsil 2019. aastal koostatud esialgset eelarvestuse projekti,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 96 lõikele 2 eelarvekomisjoni poolt koostatud eelarvestuse projekti,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 96,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A8-0182/2019),
- A. arvestades, et käesolev menetlus on viies täispikk eelarvemenetlus uue koosseisu ametiajal ja seitsmes menetlus 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ajal;
- B. arvestades, et 2020. aasta eelarve, nii nagu see on esitatud peasekretäri aruandes, on koostatud, pidades silmas rubriigi 5 ülemmäära iga-aastast suurenemist (inflatsioon ja tegelik suurenemine), mis jätab rohkem ruumi majanduskasvule ja investeeringutele ning võimaldab jätkata sellise poliitika rakendamist, mille eesmärk on saavutada kokkuhoidu ja suurendada tõhusust;
- C. arvestades, et peasekretär tõi 2020. aasta eelarve puhul muu hulgas välja järgmised prioriteetsed eesmärgid: eraldada vajalikud vahendid esimeseks täispikaks aastaks pärast Euroopa Parlamendi ja komisjoni uue koosseisu valimist ning eraldada vahendeid kodanikega suhtlemist käsitlevatele prioriteetsetele projektidele, mitmeaastastele kinnisvaraprojektidele, turvalisusele ja IT-lahendustele;
- D. arvestades, et peasekretäri esitatud Euroopa Parlamendi 2020. aasta esialgses eelarvestuse projektis oli eelarve summaks ette nähtud 2 068 530 000 eurot, mis on kokku 3,58 % suurem kui 2019. aasta eelarve ja moodustab 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku 5. rubriigist 18,38 %;
- E. arvestades, et peaaegu kaks kolmandikku eelarvest moodustavad indeksiga seotud kulud, mis on peamiselt seotud teenistuses ja pensionil olevate parlamendiliikmete (21 %) ja töötajate (35 %) töötasude, pensionide, ravikulude ja hüvitistega ning hoonetega (13 %) ning mida kohandatakse vastavalt personalieeskirjadele ja parlamendiliikmete põhimäärusele, sektoripõhisele indekseerimisele või inflatsioonimääradele;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament rõhutas juba oma 29. aprilli 2015. aasta resolutsioonis Euroopa Parlamendi 2016. aasta tulude ja kulude eelarvestuse kohta ⁽¹⁾, et parlamendi eelarve peaks põhinema realistlikel alustel ning olema kooskõlas eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega; märgib, et kindlasummalised maksed on kasulik ja laialt tuntud vahend paindlikkuse ja läbipaistvuse suurendamiseks;
- G. arvestades, et Euroopa Parlamendi eelarve peaks tagama tema täieliku seadusandliku pädevuse ja võimaldama tema nõuetekohast toimimist;
- H. arvestades, et Euroopa Parlamendi kui ühe eelarvepädeva institutsiooni usaldusväärsus sõltub teataval määral tema suutlikkusest hallata omaenda kulusid ja arendada demokraatiat liidu tasandil;
- I. arvestades, et 2020. aasta on esimene täispikk aasta pärast valimisi ning seetõttu taastub põhilise poliitilise ja toetustegevuse tavapärase tempo;
- J. arvestades, et vabatahtlik pensionifond asutati 1990. aastal juhatusel eeskirjaga, mis reguleerib täiendavat (vabatahtlikku) pensioniskeemi ⁽²⁾;
- K. arvestades, et kontrollikoda esitas 16. juunil 1999 arvamuse nr 5/99 „Pensionifond ja Euroopa Parlamendi liikmete pensioniskeem“;

Üldine raamistik

1. toonitab, et Euroopa Parlamendi eelarve osakaal peaks 2020. aastal jääma alla 20 % rubriigi 5 ülemmäärast; märgib, et 2020. aasta eelarvestuses on see osakaal 18,22 %, mis on 2019. aastal saavutatust (18,51 %) väiksem ning kõige väiksem osakaal rubriigist 5 rohkem kui 15 aasta jooksul;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0172.

⁽²⁾ Juhatusel vastu võetud tekstid, PE 113.116/BUR./rev. XXVI/1.4.2009.

Neljapäev, 28. märts 2019

2. toonitab, et suurim osa Euroopa Parlamendi eelarvest on kindlaks määratud õigusaktide või lepinguliste kohustustega ning kuulub iga-aastasele indekseerimisele;
3. nõuab põhimõtte pärast, et peasekretär ja juhatus hoolitseksid selle eest, et järgmine BUDG-komisjonile esitatav Euroopa Parlamendi eelarvestus ei erineks nii palju Euroopa Komisjoni prognoositavast inflatsioonimäärast või oleks sellega samaväärne;
4. kiidab heaks juhatuse ja eelarvekomisjoni lepitusmenetluse raames 19. märtsil 2019. aastal saavutatud kokkuleppe määrata 2019. aasta eelarvega võrreldes kasvuks 2,68 %, mis teeb 2020. aasta eelarvestuse kogumahuks 2 050 430 000 eurot, vähendada juhatuse poolt 11. märtsil 2019. aastal heaks kiidetud esialgse eelarvestuse projekti kulude kogumahtu 18,1 miljoni euro võrra ja vähendada sellele vastavalt järgmiste eelarveridade kavandatud assigneeringuid: 1 0 0 4 – Tavalised reisikulud; 1 2 0 0 – Töötasu ja hüvitised; 1 4 0 2 – Muud teenistujad – Peasekretariaadi autojuhid; 2 0 0 7 – Hoonete ehitus ja ruumide sisustamine; 2 0 2 2 – Hoonete korrashoid, hooldus, käitamine ja puhastus; 2 0 2 4 – Energiatarbimine; 2 1 0 1 – Arvuti- ja telekommunikatsioonisüsteemid – Infrastruktuuriga seotud tavapärased tegevused; 2 1 2 – Mööbel; 2 1 4 – Tehniline varustus ja sisseseade; 3 0 0 – Töötajate lähetuskulud kolme töökoha vahel; 3 0 2 – Vastuvõtu- ja esinduskulud; 3 0 4 0 – Mitmesugused sisekoosolekute kulud; 3 0 4 2 – Koosolekud, kongressid, konverentsid ja delegatsioonid; 4 2 2 – Parlamendiliikmete assistentide kulud; otsustab kanda assigneeringuid eelarveridadele järgmiselt: eelarvepunkti 1 6 5 0 – Meditsiiniteenistus – 140 000 eurot, artiklisse 3 2 0 – Eksperdiarvamuste hankimine – 160 000 eurot ja eelarvepunkti 3 2 1 1 – Euroopa teadusmeediakeskuse kulud – maksete assigneeringud 400 000 eurot; tunneb heameelt selle üle, et juhatus kiitis need muudatused 25. märtsil 2019. aastal heaks;
5. soovib Euroopa Parlamendi teenistustel muuta eelarvepunkti 1 6 5 0 – Meditsiiniteenistus – märkusi, kuna lisaassigneering summas 140 000 eurot on ette nähtud vahendaja ja psühholoogi teenusega seotud kulude katmiseks psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, ning artikli 3 2 0 – Eksperdiarvamuste hankimine – märkusi, kuna lisaassigneering summas 160 000 eurot on ette nähtud eksperdiarvamuste ja ekspertidega seotud kulude katmiseks psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamise, uurimise ning selle vastu võitlemise valdkonnas;
6. märgib, et Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega seotud olukorra puhul on peetud silmas korrakohast lepinguga väljaastumist, mille raames Ühendkuningriigi väljaastumisleping kinnitatakse ja Euroopa Ülemkogu 25. novembri 2018. aasta poliitiline deklaratsioon, mille kohaselt Ühendkuningriik osaleb liidu eelarves kuni 2020. aastani, kiidetakse heaks; märgib, et enamik väljaastumisest tulenevaid sääste on juba 2019. aasta eelarvesse sisse viidud ja et 2020. aastal vähenevad veidi vaid teatavad kulud, kuna parlamendi koosseis on 46 parlamendiliikme võrra väiksem;
7. märgib, et juhul, kui Ühendkuningriik ei lahku liidust või lahkub liidust ilma lepinguta, võib juhatus, eelarvekomisjon või täiskogu kavandatud assigneeringuid kogu eelarvemenetluse jooksul kohandada;
8. rõhutab, et parlamendi põhiülesanded on olla koos nõukoguga kaasseadusandjaks, otsustada liidu eelarve üle, esindada kodanikke ja kontrollida teiste liidu institutsioonide tööd;
9. rõhutab Euroopa Parlamendi rolli Euroopa poliitilise teadlikkuse tõstmisel ja liidu väärtuste edendamisel;
10. rõhutab, et tuleb saavutada kokkuvõtte võrreldes peasekretäri ettepanekuga, et selles esitatud suurenemine vastaks paremini 2020. aasta eeldatavale üldisele inflatsioonimäärale, ning et tungivalt soovitatav on teha kõik selleks, et avaliku sektori raha kasutataks tõhusamalt ja läbipaistvamalt;

Läbipaistvus ja täpsus

11. võtab teadmiseks suurema läbipaistvuse peasekretäri aruande koostamisel, näiteks on esitatud lisateavet keskmise ja pikaajalise planeerimise, investeringute, õigusjärgsete kohustuste, halduskulude ja meetodika kohta, ning märgib, et see vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu esitatud nõudmisele;

Neljapäev, 28. märts 2019

12. nõuab, et Euroopa Parlamendi 2020. aasta eelarve oleks vajaduste ja nendega seotud kulude sobitamise seisukohast realistlik ja täpne, et vältida eelarve ülepaisutamist;

13. rõhutab, et väga suurt tähelepanu tuleks pöörata Euroopa Parlamendi käsutuses olevate eelarvevahendite ja personali võimalikult suure kulusäästlikkuse tagamisele, et Euroopa Parlament ja selle liikmed võiksid oma õigusloomealaseid põhiülesandeid edukalt täita; kordab, et see tähendab töömeetodite hoolikat kavandamist ja korraldamist ning võimaluse korral ülesannete ja struktuuride ühendamist, et vältida ebavajalikku bürokraatiat, ülesannete kattumist ning jõupingutuste ja ressursside dubleerimist;

Suhtlemine kodanikega

14. tunneb heameelt Euroopa Elamuse keskuste ehk selliste näituseruumide avamise üle, mis järgivad väiksemas ulatuses Brüsseli Parlamentariumi edukat kontseptsiooni; märgib, et 2020. aastaks on kavandatud viie uue Euroopa Elamuse keskuse sisseehitamine Euroopa Parlamendi Büroodesse;

15. märgib, et summa, mis on eelarves ette nähtud viie uue Euroopa Elamuse keskuse sisseehitamiseks Euroopa Parlamendi Büroodesse, hõlmab kommunikatsiooni peadirektoraadi hallatavat näitusetaristut ennast, kuid mitte näitusepinda; palub esitada üksikasjad kõigi eeldatavate kulude suurusjärgu kohta enne 2019. aasta sügisel Euroopa Parlamendis toimuvat eelarve lugemist;

16. võtab teadmiseks rea teisaldatavate rajatiste loomise, mis rändaksid ühest liikmesriigist teise, et liitu kodanikele lähemale tuua;

17. nõuab, et peasekretär esitaks DG COMMi 51 uue ametikohaga loodud lisaväärtuse kohta üksikasjaliku, faktidel põhineva ja põhjaliku aruande; nõuab, et see aruanne esitataks BUDG-komisjonile avalikult ja enne 2019. aasta juuli lõppu;

Kinnisvara- ja transpordipoliitika

18. kordab oma nõudmist, et kinnisvarapoliitika valdkonnas tuleb otsuseid teha läbipaistvalt ning aegsasti esitatud teabe põhjal, võttes nõuetekohaselt arvesse finantsmääruse artiklit 266;

19. ei ole nõus kehtiva tavaga paigutada assigneeringujärgid eelarveaasta lõpus ümber pooleliolevatesse kinnisvara-projektidesse; rõhutab, et selline assigneeringujärgide ümberpaigutamine toimub süstemaatiliselt samades peatükkides, jaotistes ja sageli täpselt samadel eelarveridadel, ning tõstatab küsimuse, kas nende puhul on tegemist tahtliku ülehindamisega, et tekitada vahendeid Euroopa Parlamendi kinnisvarapoliitika rahastamiseks; on seisukohal, et kinnisvarapoliitikat tuleks rahastada selleks mõeldud eelarveridadel läbipaistval viisil;

20. soovib, et kõigi hoonete aastaeelarve planeerimisel nähtaks korrapärase ja ennetava kinnisvarapoliitika osana ette eraldi hooldus- ja renoveerimiskuludeks, mis moodustab 3 % uute hoonete kogukuludest; rõhutab, et vaja on kinnisvarastrateegiat, mis tagab kulutasuvuse, ning juhib tähelepanu võimalikele eelistele, mis tulenevad sellest, kui hooned asuvad üksteise lähedal, näiteks koostoime tugifunktsioonide, kontoripinna ja eraldatud ruumide jagamise kaudu;

21. märgib, et Konrad Adenaueri uue hoone kogu idatiiva vastuvõtmine ja kasutama hakkamine on kavandatud 2020. aastaks ja et vahetult pärast seda algab uue läänetiiva ehitustöö; märgib, et ehituse viimastes etappides tuleb ette näha projektijuhtimiseks vajalikke kulusid, mida tekitavad näiteks mahukad kolimistoimingud, esmane sisustamine ja ehitusplatsi turvavalve;

22. võtab teadmiseks, et kõigi praeguste Luxembourgigi hoonete rent ja hooldus on eelarves ette nähtud endiselt kogu aastaks, kuna olemasolevatest hoonetest kolimine saab toimuda vaid järk-järgult; palub peasekretäril esitada üksikasjad järkjärgulise kolimise kohta ja selgitada, miks ei ole võimalik kokkuhoiu saavutada juba 2020. aastal;

Neljapäev, 28. märts 2019

23. nõuab täiendavaid üksikasju ettevalmistavate tehniliste tööde kohta, sealhulgas näiteks praegu PHS-hoones asuvate teenistuste ümberpaigutamise kohta muudesse hoonetesse; nõuab, et eelarvekomisjonile esitataks selle kohta üksikasjalikud hinnangud ja kulude jaotus enne 2019. aasta sügisel Euroopa Parlamendis toimuvat eelarve lugemist;

24. peab küsitavaks teatavate kavandatud uuenduste äärmiselt kõrget maksumust, näiteks Atriumi hoone külastajate seminariruumide loomine (8,720 miljonit eurot), mitmeotstarbeline ala esplanaadil (2,610 miljonit eurot) ja iseteenindussöökla loomine Strasbourgi SDM-hoones (1,9 miljonit eurot); palub peasekretäril esitada eelarvekomisjonile enne 2019. aasta sügisel Euroopa Parlamendis toimuvat eelarve lugemist nende otsuste kohta lisateavet;

25. on seisukohal, et täiendav kokkuvõtte tuleks saavutada parlamendiliikmete ja nende assistentide büroode sisustusega seotud kulutuste osas, arvestades, et need bürood renoveeritakse täielikult 2019. aastal algava ametiaja alguses;

26. on mures Euroopa Parlamendi kavatsuste pärast laiendada oma tegevust ja diplomaatilist esindatust Indoneesias (Jakarta), Etioopias (Addis Abeba) ja Ameerika Ühendriikides (New York); peab kahetsusväärseks, et kuigi ei ole tehtud põhjalikku kulude-tulude analüüsi ning nende konkreetsete asukohtade valimise aluseks olevaid argumente ei ole täpsustatud, nõustus juhatus selle ettepanekuga ning Euroopa Parlamendi Washingtoni büroo praeguse juhataja nimetamisega Jakarta büroo uueks juhatajaks; nõuab seetõttu tungivalt, et peasekretär teeks kindlaks mõjutatud eelarveread ning tooks sellesse läbipaistmatusse olukorda selgust, selgitades neid eri asukohti ja Jakarta büroo uue juhataja ametisse nimetamist käsitlevat otsustusprotsessi; on seisukohal, et seni tuleb see otsus peatada;

27. on seisukohal, et võimaliku kokkuvõtte parlamendi eelarves saab saavutada üheainsa asukoha abil; tuletab meelde kontrollikoja 2014. aasta analüüsi, mille hinnangul on parlamendi mitmest asukohast tingitud kulude suurus aastas 114 miljonit eurot; tuletab lisaks meelde, et 78 % parlamendi töötajate kõigist lähetustest on tingitud mitmest asukohast ning keskkonnamõju on 11 000 – 19 000 tonni CO₂-heidet; nõuab seetõttu, et koostataks tegevuskava, mille alusel minna üle üheainsale asukohale;

Turvalisus

28. märgib, et 2020. aasta eelarve sisaldab parlamendi turvalisuse märkimisväärseks parandamiseks juba 2016. aastal alustatud mahukate investeeringute viimaseid osamakseid; juhib tähelepanu asjaolule, et need projektid hõlmasid mitmesuguseid valdkondi, mis puudutasid peamiselt hooneid, seadmeid ja personali, kuid täiustusi tehti ka küberturvalisuse ja side turvalisuse valdkonnas;

29. rõhutab, et projekt iPACS annab parlamendile moodsa ja integreeritud turvatehnoloogia, et kõrvaldada veel viimased hoonete turvalisuses esinevad puudused, ning 2020. aasta on projekti viies ja viimane rakendusaasta; palub peasekretäril võtta üksikasjalikult kokku kõik hoonete turvalisusega seotud kulud alates 2016. aastast;

30. on seisukohal, et IT-vahendid on parlamendiliikmete ja personali jaoks olulised töövahendid, kuid neid võivad ohustada küberrünnakud; väljendab seetõttu heameelt selle üle, et küberturvalisuse alaste meetmete eest vastutavat rühma on viimase kahe aasta jooksul täiendatud, ja eriti asjaolu üle, et kuna nüüdseks on jõutud optimaalse toimimise etappi ja jätkatakse küberturvalisuse tegevuskava rakendamist, suureneb asjaomane eelarve ainult inflatsiooni korvamiseks;

31. tunneb heameelt jõupingutuste üle parandada parlamendiliikmetele pakutavaid teenuseid, mille nimel investeeritakse pidevalt IT-rakenduste arendamisse ning jätkatakse e-parlamendi programmi, tõlkemäludega masinõppe programmi alaseid teadusuuringuid ja arendustegevust ning mitmeaastast projekti konverentsiruumide tehnilise haldamise kohta; palub rohkem teavet nendele programmidele viimastel aastatel kulutatud kogusumma kohta; võtab teadmiseks nende projektide pikaajalise järkjärgulise rakendamise, et jaotada kulud eri eelarveaastate vahel;

Parlamendiliikmete ja registreeritud assistentidega seotud küsimused

32. palub, et juhatus töötaks välja tehnilise lahenduse, mis võimaldaks parlamendiliikmetel kasutada oma hääleõigust ajal, mil nad on rasedus- ja sünnituspuhkusel, isapuhkusel või haiguspuhkusel;

Neljapäev, 28. märts 2019

33. leiab, et parlamendiliikmete registreeritud assistentide sotsiaalseid ja pensioniõigusi tuleks austada; kordab sellega seoses oma üleskutset leida toimiv lahendus nendele registreeritud assistentidele, kes praeguse parlamendi koosseisu ametiaja lõpuks on töötanud järjest kahel ametiajal, kuid kellel puudub pensioniikka jõudmisel õigus juurdepääsuks Euroopa pensioniõiguste skeemile, sest nad ei saa täis personalieeskirjades sätestatu kohaselt vajalikku kümneaastast teenistust 2014. aastal korraldatud ennetähtaegsete valimiste ja viivituste tõttu, mis esinesid registreeritud assistentide uute lepingute valideerimisel 2009. aasta valimiste järgse perioodi suure töökoormuse tõttu; palub seetõttu, et peasekretär esitaks uued praktilised ja usaldusväärsed ettepanekud, mille eesmärk on see probleem lõplikult lahendada;

34. võtab teadmiseks registreeritud assistentide Euroopa Parlamendi kolme töökoha vaheliste ametireisidega seotud hüvitiste määrade läbivaatamise; tuletab siiski meelde oma korduvalt esitatud palvet, et juhatus võtaks meetmeid, et ühtlustada alates parlamendi järgmise koosseisu ametiajast täielikult ametnike, muude teenistujate ja registreeritud assistentide Euroopa Parlamendi kolme töökoha vaheliste ametireisidega seotud hüvitiste määrad;

35. toetab juhatuse 10. detsembri 2018. aasta otsust parlamendiliikmete praktikantide kohta, mis jõustub 2. juulil 2019; rõhutab, et praktikantide siduv miinimumtasu peaks tagama neile inimväärse sissetuleku, nagu see on ELi institutsioonide administratsiooni praktikantide puhul;

36. ootab, et parlamendi tõlketeenistused tegeleksid oma põhiülesandega, milleks on toetada liidu õigusloome protsessi ja parlamendiliikmeid oma kohustuste täitmisel, tagades kvaliteetselt tõlgitud dokumendid jätkusuutliku tulevikustrateegia raames;

37. kordab oma muret lisakulude pärast, mis tekivad täiskogu istungjärkudel hääletuse kohta antava suulise selgituse suulisest tõlkest; nõuab tungival, et peasekretär esitaks hääletuse kohta antavate suuliste selgitustega seotud kulude üksikasjaliku jaotuse; tuletab meelde, et oma hääletusseisukohti selgitada või oma valijaskonna muredega seotud küsimusi tõstatada soovivatel parlamendiliikmetel on selleks ka muid võimalusi, nagu näiteks kirjalik selgitus hääletuse kohta ning mitmesugused üldsuse teavitamise vahendid; on sellega seoses seisukohal, et märkimisväärse kokkuhoiu saavutamiseks võiks hääletuse kohta suuliste selgituste andmise kaotada;

38. tuletab meelde Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse artikli 27 lõikeid 1 ja 2, milles on sätestatud, et „Euroopa Parlamendi loodud vabatahtlik pensionifond kehtib pärast käesoleva põhimääruse jõustumist edasi nende parlamendiliikmete või endiste parlamendiliikmete jaoks, kes on kõnealuses fondis juba omandanud õigusi või ooteõigusi“, ning et „[O] mandatud õigused ja ooteõigused säilivad täies ulatuses“; palub peasekretäri ja juhatusel Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärust täielikult järgida ning koostada kiiremas korras pensionifondi kohta selge kava, mille alusel tunnistab parlament oma liikmete vabatahtliku pensioniskeemiga seotud kohustusi ja võtab need üle; kordab oma nõudmist, et Euroopa Kontrollikoda kontrolliks parlamendiliikmete vabatahtlikku pensionifondi, ning palub uurida viise, kuidas tagada vabatahtliku pensionifondi jätkusuutlik rahastamine kooskõlas Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse sätetega, tagades samal ajal täieliku läbipaistvuse;

39. kordab üleskutset tagada parlamendiliikmete üldkulude hüvitise läbipaistvus; peab kahetsusväärseks, et juhatus ei ole selles osas suuremat läbipaistvust ega vastutust saavutanud; nõuab, et parlamendiliikmetel oleks täielik aruandekohustus seoses sellega, milliseid kulutusi sellest hüvitisest kaetakse;

Personaliga seotud küsimused

40. on seisukohal, et ajal, mil liidu institutsioonidele kättesaadavad finants- ja inimressursid on tõenäoliselt järjest piiratumad, on tähtis teha kindlaks valdkonnad, sealhulgas lisaks muudele IT-teenused ja turvalisus, suulise ja kirjaliku tõlke teenused ja autojuhiteenused, kus oleks võimalik suurendada tugifunktsioonide koostoimet, kasutades selleks Euroopa Parlamendi ja teiste liidu institutsioonide kogemusi ning võttes täiel määral arvesse juhtimisraskusi ja erinevusi, mis esinevad nende mastaapsuses, et koostada õiglaseid koostöökokkuleppeid;

41. nõuab, et parlamendiliikmetele kehtestataks nõue, et väline raamatupidaja peab nende üldkulude hüvitisega seotud kontot vähemalt parlamendiliikme mandaadi lõppedes kontrollima; nõuab lisaks kulude avalikustamist Euroopa Parlamendi veebisaidil olevatel parlamendiliikmete isiklikel lehtedel asuva lingi kaudu;

Neljapäev, 28. märts 2019

42. väljendab heameelt Euroopa Parlamendi, Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vahel sõlmitud koostöökokkulepete üle, mille eesmärk on teha kindlaks muud valdkonnad, kus tugifunktsioone oleks võimalik jagada; kutsub peasekretäri üles hindama liidu institutsioonide vahel toimuvat koostööd, et teha kindlaks täiendav võimalik koostoime ja kokkuvõid;

43. toetab kõigi kodanike juurdepääsu põhimõtet; võtab teadmiseks, et täiskogu on vastu võtnud taotlused tagada kõigi täiskogu arutelude puhul rahvusvahelise viipekeele tõlge, ja palub peasekretäril analüüsida selle teostatavust;

44. tuletab meelde Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta, 11. septembri 2018. aasta ja 15. jaanuari 2019. aasta resolutsioonides (milles käsitleti seksuaalse ahistamise ja väärkohtlemise vastast võitlust ELis ning meetmeid kiusamise ja seksuaalse ahistamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks) esitatud soovitusi; nõuab toetust, et katta niisuguste välisekspertide kulud, keda on vaja välisauditi laiendamiseks ahistamise ennetamisega tegelevale Euroopa Parlamendi personali nõuandekomiteele; palub eraldada assigneeringud, millest kaetaks ahistamise vastu võitlemist käsitlevas resolutsioonis nimetatud Euroopa Parlamendi reformimeetmete täielik elluviimine, sealhulgas sagedased kohustuslikud ahistamisvastased koolitused kõigi töötajate, registreeritud assistentide ja Euroopa Parlamendi liikmete jaoks; on lisaks arvamisel, et assigneeringuid on vaja eraldada selleks, et katta kulud, mis on seotud vahendajate ja muude ekspertidega, kes on koos konfidentsiaalsete nõustajate võrgustiku ja praeguste struktuuridega pädevad ennetama ja lahendama parlamendis esinevaid ahistamisjuhtumeid;

45. soovitab kasutada rohkem videokonverentse ja muid tehnoloogiaid, et kaitsta keskkonda ja säästa ressursse, vähendades eelkõige töötajate kolme töökoha vahelisi ametireise;

Muud teemad

46. on seisukohal, et Euroopa Parlamendi eelarvestuse vastuvõtmise menetlus tuleks läbi vaadata, võttes arvesse käimasolevat tööd käsitlevat dokumenti, mille töötas välja parlamendisise eelarvemenetluse töörühm, arvestades fraktsioonide soovi praegust menetlust lihtsustada, muuta see tõhusamaks, vähendades parlamendiliikmete ja personali töökoormust, ning suurendada selle läbipaistvust ja selgitada asjaomaste osalejate kohustusi; tuletab meelde, et praeguses menetluses täidab eelarvekomisjon samu ülesandeid kaks korda, kevadel (lepitusmenetlus juhatusel parlamendi eelarvestuse vastuvõtmiseks) ja sügisel (eelarve muudatustepanekute esitamine), mis toob kaasa koosolekute suurema arvu, dokumentide koostamise ja sellega seotud kulud (tõlked, tõlgid jne);

47. palub jätkata Euroopa teadusmeediakeskuse piisavat rahastamist eesmärgiga teha koostööd telekanalite, sotsiaalmeedia ja teiste partneritega, et luua noortele ajakirjanikele koolitusvõimalusi, eriti seoses uute teaduslike ja tehnoloogiliste arengusuundumustega ning faktidel põhinevate ja vastastikku hinnatud uudistega;

48. kutsub peasekretäri ja juhatust üles juurutama Euroopa Parlamendi administratsioonis tulemuspõhise eelarvestamise ja keskkonnasäästlikkuse kultuuri ning kulusäästliku juhtimise kontseptsiooni, et suurendada institutsioonisese tegevuse tõhusust ning vähendada paberimajandust ja bürokraatiat; rõhutab, et kulusäästliku juhtimise kogemus väljendub tööprotsessi pidevas paranemises, mis tuleneb lihtsustamisest ja haldustöötajate kogemusest;

49. nõuab täielikku läbipaistvust Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele kättesaadavaks tehtavate rahaliste vahendite kasutamisel ja haldamisel; nõuab Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste eelarvekulutuste põhjalikku hindamist ja kontrolli; juhib tähelepanu huvide konfliktile, mis tuleneb sellest, et Euroopa tasandi erakondade tegevust sponsivad eraettevõtjad; nõuab seetõttu, et mis tahes eraettevõtjatel keelataks teha Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele annetusi ning neid sponsida;

o

o o

50. võtab vastu 2020. aasta eelarvestuse;

51. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ning eelarvestus nõukogule ja komisjonile.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET